مقدَس کتاب آذربایجان دیلی

Daily Bible Azerbaijan

Contents

1	GEN
29	EXO
46	LEV
53	NUM
79	DEU
90	JOS
93	JDG
109	RUT
113	١SA
119	٢SA
124	١KI
126	٢KI
141	١CH
153	٢CH
176	EZR
178	NEH
182	EST
184	JOB
238	PSA
407	PRO
465	ECC

476 SNG

483 ISA

623 JER

722 LAM

736 EZK

782 DAN

788 HOS

810 JOL

818 AMO

835 OBA

838 JON

842 MIC

855 NAM

860 HAB

867 ZEP

874 HAG

876 ZEC

887 MAL

891 MAT

935 MRK

976 LUK

1035 JHN

1091 ACT

1170 ROM

1192 ١CO

1225 ٢CO

1247 GAL

1260 EPH

1271 PHP

1279 COL

1287 ١TH

1294 ٢TH

1298 ١TI

1306 ٢TI

1312 TIT

1317 PHM

1319 HEB

1346 JAS

1355 ١PE

1364 ٢PE

1370 ١JN

1379 ٢JN

1380 ٣JN

1382 JUD

1383 REV

دیلی آذربایجان کتاب مقدَس

Daily Bible Azerbaijan

Language: آذربایجان (Azerbaijani)

Provided by: Institute for Bible Translation

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or excerpts from it in any format, provided that:

You include the above copyright information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-06-29 from source files dated 2017-06-29.
b1a37e59-0183-5a33-9092-9ad804db7dc2
ISBN: 978-1-5313-1289-3

GEN

دونیانین یارانماسي ۱ باشلانیشدا تاري
گؤیلر و یري یاراتدي. ۲ یر شکلسئز و
بوش ائدي. درئلئکلرئن اوستونده
قارانلیق وار ائدي و تارینین روحو
سولارین اوستونده دولاشیردي. ۳ تاري
ددي: "ائشیق اولسون." ائشیق اولدو.
۴ تاري گؤردو کي، ائشیق یاخشیدیر؛ و
او، ائشیغي قارانلیقدان آییردي. ۵ تاري
ائشیغا "گوندوز"، قارانلیغا دا "گجه"
آدیني وردي. آخشام اولدو، سحر اولدو؛
بئرئنجي گون! ۶ تاري ددي: "سولارین
آراسیندا بئر قوبّه اولسون و سولاري
بئربئرئندن آییرسین." ۷ تاري قوبّه‌ني
دوزلتدي و قوبّه‌نئن آلتیندا کي سولاري،
اونون اوستونده‌کي سولاردان آییردي.
بله ده اولدو. ۸ تاري قوبّه‌یه "گؤي"
آدیني وردي. آخشام اولدو، سحر اولدو؛
ائکئنجي گون! ۹ تاري ددي: "گؤیون
آلتیندا کي سولار بئر یره ییغیلسین کي،
قورولوق گؤرونسون". بله ده اولدو.
۱۰ تاري قورولوغا "یر"، سو ییغینلارینا
دا "دهنزلر" آدیني وردي. تاري گؤردو
کي، بو، یاخشیدیر. ۱۱ تاري ددي: "یر
اوزو بئتکلر گؤیرتسئن؛ توخوملار ورن
اوتلار و اؤز جئنسلرئنه گؤره توخومو

ددي: "ثمره‌لي اولوب، چوخالين و
ير اوزونو دولدورون و اونو اؤزونوزه
موطئع ادئن: دهنزده‌كي باليقلار،
گؤيده‌كي قوشلار، و ير اوزونده
سورونن بوتون جانلي‌لار اوستونه
حؤكمرانليق ادئن." ۲۹ تاري ددي:
"باخ، ير اوزونده توخوم ورن بوتون
اوتلار و مئيوه‌لرئنده توخومو اولان
بوتون آغاجلارين مئيوه‌سئني سئزه
ورئرم. اونلار سئزه يئيه‌جك
اولسونلار. ۳۰ يرده‌كي وحشي
حيوانلارين، گؤيده‌كي قوشلارين و
يرده سورونن مخلوقلارين هاميسينا،
يعني نَفَسي اولان بوتون جانلي‌لارا
يمك اوچون بوتون ياشيل اوتلاري
ورئرم". بله ده اولدو. ۳۱ تاري
گؤردو كي، ياراتديغي هر شي چوخ
ياخشيدير. آخشام اولدو، سحر اولدو؛
آلتينجي گون!

۲ ۱ بلجه گؤيلر و ير، و اورادا كي
هر شي تاماملاندي. ۲ تاري
يدّئنجي گونه قدر گؤردويو ائشلري
باشا چاتديردي و يدّئنجي گون اتدئي
هر ائشدن ائستئراحت اتدی. ۳ تاري
يدّئنجی گونه بركت ورئب، اونو تقدئس
اتدی، چونكي او گونده او، ياراتديغي
و دوزلتدئي بوتون خئلقت ائشئندن
ائستئراحت اتدی.

آدَم و حَوّا عَدن باغيندا ۴ بودور گؤيلر
و يرئن يارانماسينين روايتي، او گونده
كي، رب تاري يِر و گؤيو ياراتدي. ۵ يِر
اوزونده حله بئر بئتكي يوخ ائدى، هچ بئر
اوت دا حله بئتمه‌مئشدي، چونكي رب
تاري يِر اوزونه حله ياغيش
ياغديرماميشدي و تورپاغي بِجَرَن آدام دا
يوخ ائدى. ۶ آنجاق يردن سو بولاقلاري
چيخيردي و بوتون تورپاغي سولاييردي.
۷ رب تاري آداما يِرئن تورپاغيندان
شكئل وردي و اونون بورنونا حيات
نَفَسي اوفوردو. بلجه آدام جانلي بئر
وارليق اولدو. ۸ رب تاري شرق
سمتئنده، عَدنده بئر باغ تئكدي و شكئل
وردئيي آدامي اورايا قويدو. ۹ رب تاري
يردن گؤزل گؤرونوشلو و يمک اوچون
ياخشي مئيوه‌لي جوربه‌جور آغاجلار
يتئشئردي. باغين اورتاسيندا حيات
آغاجي و خيئرله شري بئلمه آغاجي دا
وار ائدي. ۱۰ باغي سووارماق اوچون
عَدندن بئر چاي آخيردي، و اورادا
بؤلونوب دؤرد چاي اولوردو. ۱۱ بئرئنجي
چايين آدي پئشوندور. او قيزيل چيخان
بوتون "خَوئلا" اؤلكه‌سئنه آخير. ۱۲ بو
اؤلكه‌نئن قيزيلي ياخشيدير. عطئرلي

اَتئدن آلینمیش اَت.
اونا "آرواد"
دیئله‌جکدئر،
چونکي او کئشئدن گؤتورولوب." ۲۴ بونا
گؤره ده کئشي اؤز آتا-آناسیندان
آیریلاجاق، اؤز آروادینا یاپیشاجاق
و اونلار بئر بدن اولاجاقلار. ۲۵ آدام
و آروادي، ائکئسي ده لوت ائدئلر،
آمّا بوندان اوتانمیردیلار.

آدَم و حَوّانين گوناها باتماسي ۱ رب
تارينين ياراتديغي بوتون وحشي
حيوانلارينين لاپ حئيله‌كاري ائلان
ائدي. ائلان آروادداn سوروشدو:
“دوغرودان تاري سئزه ديئب: باغدا
اولان هچ بئر آغاجين مئيوه‌لرئندن
يميه‌جكسئنئز؟” ۲ آرواد ائلانا جاواب
وردي: “باغدا كي آغاجلارين
مئيوه‌لرئندن يئيه بئله‌رئك. ۳ آمّا باغين
اورتاسيندا كي آغاجين مئيوه‌سي باره‌ده
تاري ديئب: اوندان يميه‌جكسئنئز، اونا
توخونماياجاقسينيز دا، يوخسا اؤلرسئنئز!”
۴ ائلان آروادا ددي: “يوخ، اصلا
اؤلمزسئنئز. ۵ چونكي تاري بئلئر كي،
اونون مئيوه‌سئندن يدئيئنئز گون
گؤزلرئنئز آچيلاجاق و خيئرله شري
بئلئب، تاري كئمي اولاجاقسينيز.”
۶ آرواد گؤردو كي، آغاجين مئيوه‌سي
يمك اوچون ياخشيدير، گؤزه خوش
گؤرونور و بو آغاج ائنساني عاغيلّي اتميه
ده چكئجئدئر. اونون مئيوه‌سئندن درئب
يدي. سونرا يانيندا كي ارئنه ده وردی،
او دا يدي. ۷ او واخت ائكئسئنئن ده
گؤزلري آچيلدي و لوت اولدوقلاريني
بئلدئلر. بونا گؤره ده انجئر ياپراقلاريني

قارنين اوستونده سورونه‌جکسن،
بوتون عؤمرون بويو تورپاق يئيه‌جکسن.
۱۵ من سنئنله آرواد آراسيندا
سنئن نسلئنئن و اونون نسلئنئن آراسيندا
عداوت قويورام.
او، سنئن باشيني اَزه‌جک،
سن ده اونون دابانيني سانجاجاقسان.”
۱۶ سونرا رب تاري آروادا ددي:
“اوشاغيني دوغاندا سنئن آغريني داها دا
چوخالداجاغام،
اوشاقلاريني آغري ائچئنده
دوغاجاقسان.
آمّا گئنه ده ائشتئياغين اَرئنه اولاجاق،
و او سنه آغاليق اده‌جک.” ۱۷ سونرا
رب تاري آدَمه ددي:
“آروادينين سؤزونه قولاق آسديغين
اوچون،
قدغن اتدئيئم، «اونون مئيوه‌سئندن
يميه‌جکسن» ددئيئم آغاجدان يدئيئن
اوچون،
سنئن اوزوندن ير لعنتله‌نئر.
عؤمرون بويو زحمتله
تورپاقدان يمک گؤتوره‌جکسن. ۱۸ او
سنه تئکان و قانقال بئتئره‌جک،
سن ده چؤلده‌کي اوتلاري يئيه‌جکسن.
۱۹ تورپاغا قاييداناجاق،
آلينينين تري ائله چؤرک يئيه‌جکسن،
چونکي تورپاقدان گؤتورولوبسن.
اونا گؤره کي، يرئن تورپاغيسان،
تورپاغا دا قاييداجاقسان.” ۲۰ آدام
آروادينين آديني حَوّا قويدو، چونکي
او، ياشايانلارين هاميسينين آناسي
اولدو. ۲۱ اوندا رب تاري آدَمله
آروادي اوچون درئدن پالتار
دوزلتدي و اونلارا گيئندئردی.
۲۲ رب تاري ددي: “باخ، آدام
خيئرله شرئن نه اولدوغونو بئله‌رک
بئزدن بئري کئمي اولوب؛ و
ائندي مومکوندور الئني اوزاتسين
و حيات آغاجينين دا مئيوه‌سئندن
درئب يسئن و اَبده‌جک ياشاسين!”
۲۳ بونا گؤره رب تاري آدامي
عَدن باغيندان اشئيه سالدي کي،
تورپاغي بِجَرسئن، او تورپاغي کي،
اؤزو اوندان يارادیلميش ائدی.

۲۴ بلجه رب تاري آدامي قوودو.
او، عَدن باغينين شرق سمتئنه
كَرّوبلار و هر طرفه فيرلانان اودلو
قيلينجيني قويدو كي، حيات آغاجينا
گدن يولو موحافئظت اتسئنلر.

قاِین و هابئل ۱ آدام آروادي حَوّا ائله
یاخینلیق اتدي و حَوّا بویلو اولوب قایني
دوغدو. و ددي: "ربّئن کؤمَیي ائله بئر
ائنسان دونیایا گتئردئم." ۲ سونرا حَوّا
اونون قارداشي هابئلي دوغدو. هابئل
چوبان اولدو، آمّا قاین اَکئنچی. ۳ بئر
مودّت گچندن سونرا قاین تورپاغین
مئیوه‌سئندن ربّه هدئیّه تقدئمي گتئردی.
۴ هابئل ده سوروسونده ائلک دوغولان
حیوانلاردان بئر نچه‌سئني و اونلارین
پئیئني هدئیّه تقدئمي گتئردي. رب هابئلي
و اونون تقدئمئني قبول اتدی، ۵ آمّا قایني
و اونون تقدئمئني قبول اتمه‌دي. بونا گؤره
ده قاین چوخ قضبله‌نئب قاش-قاباغیني
سالاادي. ۶ رب قاینه ددي: "نئیه
قضبله‌نئبسن؟ نئیه قاش-قاباغیني
سالاییبسان؟ ۷ اگر یاخشي اولاني
اده‌سن، مگر قبول اولونمازسان؟ اگر
یاخشي اولاني اتمیه‌سن، گوناه قاپینین
آغزیندا کمئن قوروب سني گؤزله‌یئر،
آمّا سن اونا قالئب گلملی‌سن." ۸ قاین
قارداشي هابئلله دانیشدي. اونلار
چؤلده ائکن، قاین قارداشي هابئلئن
اوستونه یوگوروب اونو اؤلدوردو. ۹ او
زامان رب قایندن سوروشدو:

اي لَمِکئن آروادلاري، سؤزومه قولاق آسين:
لَمِک اوچون يتمئش يدّي قات آلیناجاق.”

مني يارالاديغي اوچون بئر آدام اؤلدوردوم،
مني ووردوغو اوچون بئر جاوان اؤلدوردوم. ۲۴ اگر قاين اوچون يدّي قات قئصاص آلیناجاقسا،

شِت و اَنوش ۲۵ آدَم گئنه آروادي ائله
ياخينليق اتدي و حَوّا بئر اوغلان دوغوب
آديني شِت قويدو و ددي: "هابئلئن يرئنه
کی، قاين اؤلدوردو، تاري منه آيري بئر
نسئل تعيئن اتدی." ۲۶ شِتئن ده بئر اوغلو
اولدو و آديني اِنوش قويدو. او زامان
ائنسانلار ربّه سئتايئش اتميه باشلاديلار.

آدَمدن نوحا قدر اولان نسئللر ۱ آدَمئن
نسئل تارئخچه‌سي بله‌دئر. تاري ائنساني
ياراداندا اونو اؤزونه بنزر ياراتدي.
۲ تاري اونلاري کئشي و آرواد
ياراتدي، اونلارا برکت وردي و
ياراتديغي گون اونلاري "ائنسان"
چاغيردي. ۳ آدَمئن يوز اوتوز ياشي
اولاندا، اؤزونه بنزر، اؤز صورتئنده بئر
اوغلو اولدو و آديني شِت قويدو. ۴ شِت
دوغولاندان سونرا، آدَم داها سکّئز يوز
ائل ياشادي. اونون داها اوغوللار و
قيزلاري اولدو. ۵ آدَم دوقّوز يوز اوتوز
ائل عؤمور سوروب اؤلدو. ۶ شِت يوز
بش ياشيندا اولاندا اوغلو اِنوش
دوغولدو. ۷ اِنوش دوغولاندان سونرا
شِت سکّئز يوز يدّي ائل ياشادي. اونون
داها اوغوللار و قيزلاري اولدو. ۸ شِت

آرادان گتميه‌جک.”

تارينين نوحلا باغلاديغي عهد ۱ تاري
نوحا و اونون اوغوللارينا بركت ورئب
ددي: “ثمره‌لي اولوب، چوخالين و يِر
اوزونو دولدورون. ۲ يرده‌كي بوتون
حيوانلار، گؤيده‌كي بوتون قوشلار، يرده
سورونن بوتون جانلي‌لار و دهنزده
اولان بوتون باليقلار سئزدن قورخوب
دهشته گله‌جک. اونلار سئزئن
ائختئيارينيزا ورئلئب. ۳ حركت ادن
بوتون جانلي‌لار دا سئزه يمک اولاجاق،
اونلارين هاميسيني بوتون ياشيل اوتلار
كئمي سئزه ورئرم. ۴ آنجاق اَتي اونون
قاني‌ائله بئرلئكده كي، اونون جانيدير،
يميه‌جكسئنئز. ۵ آرخايين كي، من ده
سئزئن قانينيزين قئصاصيني هر جانلي‌دان
آلاجاغام. هر حيواندان قانينيزي
آلاجاغام. هر آدامين قانيني
دا آيري ائنساندان آلاجاغام.
۶ كئم ائنسان قاني تؤكسه،

اونون دا قاني
۹ ائنسان اَلي ائله تؤكوله‌جک.
چونكي تاري ائنساني
اؤز صورتئنده ياراديب. ۷ سئز ثمره‌لي
اولوب چوخالين،
يِر اوزونه ياييلين،
اورادا چوخالين.” ۸ تاري نوحا و
يانيندا اولان اوغوللارينا ددي:
۹ “باخ، من سئزئنله، سئزدن
سونرا كي نسئلئنئزله اؤز عهدئمي
باغلاييرام، ۱۰ بو عهدی جانلی
مخلوقلارلا- قوشلار، مال-حيوانلار
و بوتون وحشی حيوانلارلا دا
كی، گمئدن چيخيبلار و يِر
اوزونده سئزئنله‌دئرلر، باغلاييرام.
۱۱ سئزئنله اؤز عهدئمي قويورام
كي، بوتون جانلي‌لار بئر داها سلله
محو اولمایاجاق و هچ واخت يِر
اوزونده وئران ادن سل باش
ورميه‌جک.” ۱۲ تاري گئنه ددي:
“منئم سئزئنله و سئزئنله اولان
بوتون جانلي‌لارلا و سئزدن سونرا
گلن بوتون نسئل‌لرله باغلاديغيم
عهدئن علامتي بودور: ۱۳ بولوددا
اؤز كامانيمي قويورام كي، منئمله

يِر اوزو آراسيندا اولان عهدئن
علامتي اولسون. ۱۴ من يِر اوزونه
بولود گتئردئيئم زامان، بولوددا
كامان گؤرونه‌جک. ۱۵ من
سئزئنله و بوتون جانلي مخلوقلارلا
باغلاديغيم عهدي يادا سالاجاغام.
سولار بئر داها سله چوئرئلميه‌جک
کی، بوتون جانلي‌لاري محو اتسئن.
۱۶ بولوددا كامان گؤرونن زامان
من اونو گؤروب، او ابدي عهدي
يادا سالاجاغام كي، من تاري و
يِر اوزونده ياشايان بوتون جانلي
مخلوقلارلا وار.” ۱۷ تاري گئنه نوحا
ددي: “منئم يِر اوزونده ياشايان
بوتون جانلي‌لارلا باغلاديغيم عهدئن
علامتي بودور.”

**نوحون اوغوللاري ۱۸ گئدن چيخان
نوحون اوغوللاري بونلاردير: سام،
خام، و يافِت. خامدان كَنَعان اولدو.
۱۹ نوحون اوچ اوغلو بونلاردير و يِر
اوزونده‌كي بوتون ائنسانلار اونلاردان
اولدو. ۲۰ نوح تورپاغي بِجَرميه باشلادي
و بئر اوزوم باغي اَكدي. ۲۱ شراب
ائچئب كِفلَندي و اؤز چادير يندا لوت
اوزاندي. ۲۲ كَنَعانين آتاسي خام،
آتاسينين لوت اولدوغونو گؤردو و بونو
اشئكده ائكي قارداشينا ددي. ۲۳ سام و
يافِت بئر پالتار گؤتوروب، اؤز چئيئنلرئنه
سالديلار و دالدالي ائچه‌ري گئرئب،
آتالارينين لوت بدنئني اؤرتدولر.
اونلارين اوزلري او بئري طرفه
چوئرئلمئشدي و آتالارينين لوتلويونو
گؤرمه‌دئلر. ۲۴ نوح اؤز كِفلئلئيئندن
آييلدي و كئچئک اوغلونون عملئني
بئلئب ددي: ۲۵ “كَنَعانا لعنت اولسون،**

اؤز قارداشلارينين قوللارينا قول
اولسون.” ۲۶ نوح گئنه ددي:
“سامين تاريسي رب موبارک اولسون،

كَنَعان اونا قول اولسون. ۲۷ تاري يافِته كَنَعان اونا قول اولسون.”
ووسعت ورسئن،
سامين چاديريندا ياشاسين.

نوحون اؤلومو ۲۸ نوح سلدن سونرا، داها
اوچ یوز اَلّي ائل یاشادي. ۲۹ او، دوقّوز
یوز اَلّي ائل عؤمور سوروب، اؤلدو.

نوحون نسلی ۱ نوحون اوغوللاري سام،
خام و یافِتئن نسئل تارئخچه‌سي بله‌دئر.
بؤیوک سلدن سونرا اونلارین
اوغوللاري اولدو. ۲ یافِتئن اوغوللاري:
گومِر، ماگوگ، ماداي، یاوان،
توبال، مِشِک و تئراس. ۳ گومِرئن
اوغوللاري: اَشکه‌ناز، رئفات و توگرما.
۴ یاوانین اوغوللاري: اِلئشا، تَرشئش،
کئتّئم و دودانئم. ۵ بونلاردان
ساحئل‌نشئن خالقلار، اؤز تورپاقلارینا
یاییلدیلار؛ هر بئري اؤز دئلئنه، اؤز
طایفالارینا، و اؤز مئلّتلرئنه گؤره.
۶ خامین اوغوللاري: کوش، مئصرایئم،
پوت و کَنَعان. ۷ کوشون اوغوللاري:
سِبا، خَوئلا، سابتا، راعما و سابتِکا.
راعمانین اوغوللاري: شِبا و دِدان.
۸ کوشون نَمرود آدلي بئر اوغلو دا
اولدو. او، یِر اوزونده ائلک قودرتلي
آدام اولدو. ۹ نَمرود ربّئن حوضوروندا
ماهئر بئر شئکارچي ائدي، بونا گؤره ده
"ربّئن حوضوروندا نَمرود کئمي ماهئر

دوشمنلرئني سنئن اَلئنه تسلئم اتدی.”
اَبرام بوتون قنئمتئن اوندا-بئرئني
مِلکئصِدِقه وردی. ۲۱ سودوم
پادشاهي اَبراما ددي: “آداملاریمي
منه ور، آمّا شیلر سنئن اولسون.”
۲۲ لاکئن اَبرام سودوم پادشاهینا
ددي: “اَللرئمي گؤي و یِرئن
صاحئبي اوجالاردا اولان تاري
ربّه قالدیریرام کي، ۲۳ سنئن نه بئر
ائپئني، نه ده بئر چاریق باغیني
گؤتوره‌جیم، مبادا دئیه‌سن کي،
من اَبرامي وارلاندیردیم. ۲۴ نؤکرلرئن
یدئکلرئندن آیري، هچ بئر شي
گؤتورمیه‌جیم. اوسته‌لئک منئمله
گدن آداملار-آنِر، اِشکول و مَمرِه
اؤز پایلاریني گؤتورسونلر.”

تارينين اَبراملا عهدی ۱ بئر مودّت
سونرا اَبراما رؤيادا ربّئن بو سؤزو نازئل
اولدو: "اي اَبرام، قورخما. سنئن قالخانين
منم. اَجرئن چوخ بؤيوک اولاجاق."
۲ اَبرام ددي: "اي پروردئگار رب، منه
نه ورەجکسن؟ منئم اؤولاديم يوخدور،
اِوئمئن وارئثي بو دَمَشقلي اِلئعِزِردئر."
۳ اَبرام سؤزونه داوام وردی: "سن منه
اؤولاد ورمەدئيئن اوچون، باخ، اِوئمده
دوغولان نؤکر منئم وارئثئمدئر." ۴ او
واخت اونا ربّئن بو سؤزو نازئل اولدو:
"او سنئن وارئثئن اولمایاجاق، اؤز بِلئندن
گلن اؤولادين، سنئن وارئثئن
اولاجاقدير." ۵ رب اونو اشئيه
چيخارديب ددي: "گؤيه باخ، اگر
اورادا کي اولدوزلاري سايا بئلرسن،
ساي." گئنه ددي: "نسلئن او قدر
اولاجاق." ۶ اَبرام ربّه ائمان گتئردي و
رب بونو اونا صالحلئک سايدي. ۷ رب
اَبراما ددي: "من او ربّم کي، سني
کَلدەلئلرئن اور شهرئندن چيخارتديم کی،
بو تورپاغي سنه مئراث ورئم." ۸ اَبرام
سوروشدو: "يا پروردئگار رب، نجه بئلئم
کی، اونو مئراث آلاجاغام؟" ۹ رب اونا
ددي: "منئم اوچون بئر اوچ ياشلي ائنک،

اونون آديني ائسماعئل قويارسان،
چونکي رب سنئن ذلئل‌لئيئني اشئدئب.
۱۲ او، وحشي اِششَک کئمي بئر
ائنسان اولاجاق:
او هامييا،
هامي دا اونا ضئدّ چيخاجاق،
بوتون قارداشلاري ائله چکئشمه ائچئنده
ياشاياجاق." ۱۳ هاجر اونونلا دانيشان
ربّه ددي، "سن مني گؤرن
تاريسان." چونکي او دمئشدي: "آيا
من دوغرودان مني گؤرن تاريني
گؤرموشم؟" ۱۴ بونا گؤره ده بو
بولاق "بئر لَحايي رويی" آدلانير.
او، قِدِشله بِرِدئن آراسيندا يرلشئر.
۱۵ هاجر اَبراما بئر اوغول دوغدو
و اَبرام هاجرئن دوغدوغو اوغولون
آديني ائسماعئل قويدو. ۱۶ هاجر
ائسماعئلي اَبراما دوغاندا، اَبرامين
هَشتاد آلتي ياشي وار ائدي.

ختنه، عهدئن علامتی ۱ اَبرام دوخسان
دوقّوز یاشیندا اولاندا رب اونا
گؤرونوب ددي: "قادئری- موطلق
تاري منم. منئم حوضورومدا یاشا و
قوصورسوز اول. ۲ عهدئمي اؤزومله
سنئن آراندا قویاجاغام و نسلئني لاپ
چوخالداجاغام." ۳ اَبرام اوزو اوسته
دوشدو. تاري اونونلا دانیشیب ددي:
۴ "منه گلئنجه، باخ، سنئنله باغلادیغیم
عهد بودور؛ سن بئر چوخ مئلّتئن آتاسي
اولاجاقسان. ۵ داها سنه اَبرام
دیئلمَیه‌جک، بو گوندن آدین ائبراهئم
اولاجاق، چونکي سني چوخلو مئلّتئن
آتاسي اده‌جیم. ۶ سني چوخ ثمره‌لي
اده‌جیم، سندن مئلّتلر تؤره‌ده‌جیم و
نسلئندن پادشاهلار چیخاجاقلار.
۷ اؤزومله سنئن و سندن سونرا کي
نسلئنئن آراسیندا ابدي عهدئمي برقرار
اده‌جیم. من سنئن و سندن سونرا کي
نسلئنئن تاریسي اولاجاغام. ۸ بوتون
کَنَعان تورپاغیني کي، اوندا قرئب کئمي
یاشاییرسان، سنه و سندن سونرا کي نسلئنه
مولک اولاراق همئشه‌لئک وره‌جیم و
اونلارین تاریسي اولاجاغام." ۹ سونرا
تاري ائبراهئمه ددي: "سنه گلئنجه،

قوي نسلئن عاصئلرئن يوردونا صاحئب
اولسون!" ۶۱ رئبقا و قوللوچقولاري
قاخيب دوەلره مئندئلر و او آداملا
بئرلئکده گتدئلر. بلجه، نؤکر رئبقاني
گؤتوروب گتدي. ۶۲ بو واخت
ائسحاق بئرلَخايي رويئدن گلمئشدي،
چونکي او، نِگِب تورپاغيندا
ياشاييردي. ۶۳ آخشام دوشنده
ائسحاق گزمک اوچون چؤللويه
گتدي. باشيني قالديريب باخاندا
گؤردو کي، دوەلر گلئر. ۶۴ رئبقا
دا باشيني قالديريب ائسحاقي گؤرنده
دوەدن دوشدو.. ۶۵ او، نؤکردن
سوروشدو: "بو آدام کئمدئر کی،
بئزئم پئشوازيميز اوچون چؤللويه
گلئر؟" نؤکر ددي: "آغامدير." رئبقا
روبندئني اوزونه چکئب اؤرتوندو.
۶۶ نؤکر باش ورمئش بوتون
ائشلر بارەده ائسحاقا دانيشدي.
۶۷ ائسحاق رئبقاني آناسي سارانين
ياشاديغي چاديرا آپاردي و رئبقاني
آرواد آلدي و ائسحاق اونو سودي.
بلجه ائسحاق آناسينين اؤلوموندن
سونرا تسلّي تاپدي.

ائبراهئمئن اؤلومو ۱ ائبراهئم آيري بئر
آرواد آلدي. اونون آدي قِطورا ائدي.
۲ قِطورا اونا بونلاري دوغدو: زئمران،
يوقشان، مِدان، مئديان، يئشباق و
شواَح. ۳ يوقشاندان شِبا و دِدان اولدو.
دِدانين نسئللري: آشورلولار، لِتوشلولار،
لِعوملولار. ۴ مئديانين اوغوللاري: اِفاه،
اِفِر، هەنوک، اَبئداع و اِلداعا. بونلارين
هاميسي قِطورانين اؤولادلاريديرلار.
۵ ائبراهئم بوتون وار-يوخونوائسحاقا
وردی. ۶ جارئيەلرئئن اوغوللارينا دا
هدئيّەلر وردی. صاغليغيندا اونلاري
اوغلو ائسحاقين يانيندان شرقه، شرق
تورپاغينا طرف گؤندردي. ۷ ائبراهئم
يوز يئتمئش بش ائل عؤمور سوردو. ۸ او،
اوزون عؤمور سوروب حياتدان
دويموش حالدا عؤمرونو باشا چاتديردي
و خالقينا قوشولدو. ۹ اوغوللاري
ائسحاق و ائسماعئل اونو مَمِرەنئن
موقابئلئنده اولان ماكپِلا ماغاراسيندا،
خئتلي زوخَر اوغلو عِفرونون زَمئسئنده
باسديرديلار. ۱۰ او زمئني ائبراهئم
خئتلئلردن ساتين آلميشدي. ائبراهئم و
آروادي سارا اورادا باسديريلدي.
۱۱ تاري ائبراهئمئن اؤلوموندن سونرا

سنئن قارنیندان ائکي خالق چیخاجاق.
بئر خالق او بئري خالقدان گوجلو
اولاجاق،
بؤیوکو کئچئیئنه قوللوق ادهجک.”
۲۴ رئبقانین دوغما واختي چاتاندا
اونون بطنئنده اِکئز اوغوللار وار
ائدي. ۲۵ ائلک دوغولان اوشاغین
بوتون دَرئسي قیرمیزي و توکلو
جوبّه کئمي ائدي. اوندا اونون
آدیني عئسو قویدولار. ۲۶ اوندان
سونرا قارداشي دوغولدو. او،
اَلي ائله عئسونون توپوغوندان
توتموشدو. بونا گؤره ده اونون
آدي یعقوب چاغیریلدي. رئبقانین
اونلاري دوغدوغو واخت، ائسحاق
آلتمیش یاشیندا ائدي. ۲۷ اوشاقلار
بؤیودولر. عئسو ماهئر شئکارچي و
چؤل آدامي اولدو. حالبوکي یعقوب
چادیرلاردا یاشایان مولایئم بئر
آدام اولدو. ۲۸ ائسحاق عئسویو
سِوئردي، چونکي اونون شئکار
اتدئيي حیوانلارین مزهسي آغزینا
خوش ائدي. لاکئن رئبقا یعقوبو
سِوئردي. ۲۹ بئر گون یعقوب
شوربا پئشئرئردي. عئسو چؤلدن
آج گلدي. ۳۰ عئسو یعقوبا ددي:
“بو قیرمیزي شوربادان بئر آز ور،
ییئم، چونکي آجمیشام.” بونا گؤره
ده عئسویا اِدوم آدي ورئلدي.
۳۱ یعقوب ددي: “اوّلجه ائلک
اوغوللوق حاقّیني منه سات.”
۳۲ عئسو ددي: “باخ، من اؤلوم
حالیندایام، ائلک اوغوللوق حاقّي
نَئیمه لازیمدیر؟” ۳۳ یعقوب ددي:
“اوّلجه منه آند ائچ.” عئسو اونا آند
ائچدي و ائلک اوغوللوق حاقّیني
یعقوبا ساتدي. ۳۴ یعقوب عئسویا
چؤرک و مرجي شورباسي وردی.
عئسو یئب ائچدي و سونرا قالخیب
گتدي. بلجه عئسو ائلک اوغوللوق
حاقّینا حقارت اتدي.

ائسحاق و اَبئِمِلک ۱ ائبراهئمئن یاشادیغي
گونلرده اولان آجلیقدان ساوایي،
اؤلکه‌ده داها بئر آجلیق اولدو. بونا
گؤره ائسحاق گِرارا، فئلئسطلی‌لرئن
پادشاهي اَبئِمِلکئن یانینا گتدي. ۲ رب
اونا گؤرونوب ددي: "مئصئره گتمه؛
سنه دئیه‌جَیئم اؤلکه‌ده ساکئن اول.
۳ بو تورپاقدا قال. من سنئنله اولاجاغام
و سنه برکت ورئب بوتون بو اؤلکه‌لري
سنه و سنئن نسلئنه وره‌جیم؛ آتان
ائبراهئمه ائچدئیئم آندي یرئنه یئتئره‌جیم.
۴ نسلئني گؤیده‌کي اولدوزلار قدر
چوخالداجاغام و بوتون بو اؤلکه‌لري
سنئن نسلئنه وره‌جیم. یِر اوزونون بوتون
مئلّتلري سنئن نسلئن واسئطه‌سئله برکت
آلاجاقلار. ۵ چونکي ائبراهئم مندن
ائطاعت ادئب فرمانلاریما، امرلرئمه،
قایدالار و قانونلاریما عمل اتدي."
۶ بلجه ائسحاق گِراردا قالدي. ۷ اورانین
ساکئنلري ائسحاقین آروادي باره‌ده
سوروشاندا، ائسحاق ددي: "او منئم
باجیمدیر." چونکي قورخوردو دسئن:
"او منئم آروادیمدیر." و دوشونوردو کي،
"رئبقادان اؤتري بو یِرئن آداملاري منی
اؤلدوررلر، چونکي او گؤزلدئر."

تورپاغین شئره‌سئني،
بول بوغدا و چوخلو تزه شراب ورسئن.
۲۹ خالقلار سنه قوللوق اتسئنلر،
مئلّتلر سنه باش اَیسئنلر.
اؤز قارداشلارینا آغا اولاسان،
آنانین اوغوللاري سنه باش اَیسئنلر.
سنه لعنت ادنلره لعنت گلسئن،
سنه برکت ورنلر برکت آلسینلار.”

ائسحاقین عئسویا برکت ورمه‌سئ
۳۰ ائسحاق یعقوبا برکت ورئب
قورتاراندان سونرا، یعقوب آتاسي
ائسحاقین یانیندان چیخار-چیخماز
قارداشي عئسو شئکاردان قاییتدي.
۳۱ عئسو دا لذّتلي یمک حاضیرلا ییب
آتاسینا گتئردي و اونا ددي: “آتام
قالخیب، اوغلونون گتئردئي شئکار
اَتئندن یسئن و منه برکت ورسئن.”
۳۲ آتاسي ائسحاق اوندان سوروشدو:
“سن کئمسن؟” او جاواب وردی:
“من ائلک اوغلون عئسویام.”
۳۳ ائسحاقین جانینا چوخ تئتره‌مه
دوشدو و ددي: “بس اوندا حیوان
شئکار ادئب منه گتئرن کئم ائدي کي،
سن گلمه‌مئشدن قاباق هر شیدن یدئم و
اونا برکت وردئم؟ آرتیق برکت اونونکو
اولاجاق.” ۳۴ عئسو آتاسینین سؤزلرئني
اشئدنده اوجادان و آجي سَسله فریاد
ادئب ددي: “آي آتا، منه ده برکت
ور.” ۳۵ ائسحاق ددي: “قارداشین
حئیله ائله گلئب سنئن برکتئني آلدي.”
۳۶ عئسو ددي: “اونو ناحاق یِره یعقوب
چاغیرمیرلار کی؟ بونونلا ائکي دفه‌دئر
کي، منی آلدادیر: قاباق ائلک اوغوللوق

يوخاريدا گؤيلرئن شِحئندن اوزاق
اولاجاق. ۴۰ قيلينجينلا ياشاييب،
قارداشينا قوللوق اده‌جكسن.
آمّا آزاد اولماق ائسته‌ينده
اونون يوغونو بوينوندان قيريب
آتاجاقسان.” ۴۱ آتاسي يعقوبا بركت
وردئيئنه گؤره، عئسو قارداشينا
كئن باغلادي. او اؤز-اؤزونه ددي:
“آتامين ماتم گونلري ياخينلاشير. او
زامان قارداشيم يعقوبو اؤلدوره‌رم.”
۴۲ بؤيوک اوغلو عئسونون ددئيي
سؤزلر رئبقانين قولاغينا چاتدي.
بونا گؤره ده خبر گؤندرئب
كئچئک اوغلو يعقوبو چاغيردي و
اونا ددي: “باخ قارداشين عئسو
سني اؤلدورمک قصدئله اؤزونه
تسلّي ورئر. ۴۳ اوغلوم، ائندي
سؤزومه قولاق آس: قالخيب
خارانا، قارداشيم لابانين يانينا قاچ.
۴۴ قارداشينين حئرصي سويويانا
قدر، بئر مودّت لابانين يانيندا قال،
۴۵ او زاماناجاق كي، قارداشينين
سنه اولان قضبي سؤنسون و اونا
اتدئيئني يادينداں چيخارتسين.
اوندا من خبر گؤنده‌رئب سني
اورادان چاغيرارام. نه اوچون
بئر گونده ائكئنئزدن ده محروم
اولوم؟” ۴۶ سونرا رئبقا ائسحاقا
ددي: “خئتلي قيزلارين اَلئندن
حياتيمدان بزدئم. اگر يعقوب دا بلجه
بو اؤلكه‌نئن قيزلاريندان، اؤزونه
خئتلي آرواد آلسا، حياتيم داها نَيه
ياراياجاق؟”

ائسحاقين يعقوبو لابانين يانينا
گؤندرمه‌سی ۱ ائسحاق يعقوبو چاغيريب
اونا برکت وردی و اونا امر اتدي:
"کَنَعان قيزلاريندان آرواد آلما. ۲ قالخيب
پَدّان‌اَراما، بؤيوک آتان بِتوعِلئن اِوئنه
گت. اورادان دايين لابانين قيزلاريندان
اؤزونه آرواد آل. ۳ قادئری‌موطلق تاري
سنه برکت ورسئن، سني ثمره‌لي ادئب
نسلئني چوخالتسين، اِله کي، سندن
چوخلو خالقلار تؤره‌سئن؛ ۴ ائبراهئمئن
برکتئني سنه و سنئنله بئرلئکده نسلئنه
ورسئن کي، تارينين ائبراهئمه وردئي
تورپاغي، قرئب کئمي ياشاديغين
تورپاغي، مئراث اولاراق آلاسان."
۵ ائسحاق يعقوبو يولا سالدي. او،
پَدّان‌اَراما، يعقوبلا عئسونون آناسي
رئبقانين قارداشي اَراملي بِتوعِل اوغلو
لابانين يانينا گتدي. ۶ عئسو گؤردو
کي، ائسحاق يعقوبا برکت وردی و
اؤزونه آرواد آلماق اوچون اونو پَدّان‌اَراما
گؤندردي؛ هم ده اونا برکت ورن زامان
"کَنَعان قيزلاريندان آرواد آلما" ديئب
امر اتدي، ۷ يعقوب دا آتا-آناسينا قولاق
آسيب پَدّان‌اَراما گتدي. ۸ عئسو گؤردو
کي، کَنَعان قيزلاري آتاسي ائسحاقين

باجيسينا پاخيلّيق اتدي و يعقوبا ددي:
"منه اوشاق ور، يوخسا اؤله‌رم."
٢ يعقوبون راحئله قضبي آلوولاندي و
ددي: "مگر من سنئن بطنئنه ثمره ورمه‌ين
تاريپام؟" ٣ راحئل ددي: "باخ، بو
كنئزئم بئلحا، اونونلا ياخينليق ات كي،
دئزلرئمئن اوستونه بئر اوشاق دوغسون
و اوندان بئر عايئلَم اولسون." ٤ راحئل
كنئزي بئلحاني اونا آرواد اولماق اوچون
وردى و يعقوب اونون يانينا گئردي.
٥ بئلحا بويلو اولوب يعقوبا بئر اوغول
دوغدو. ٦ راحئل ددي: "تاري منى
حاقلي چيخارتدي و سسئمي اشئدئب
منه بئر اوغول وردى." بونا گؤره ده
اونون آديني دان قويدو. ٧ راحئلئن
كنئزي بئلحا گئنه بويلو اولوب يعقوبا
ائكئنجي اوغول دوغدو. ٨ راحئل ددي:
"باجيملا گوجلو موبارئزه‌يه گئرئشئب
اونا قالئب گلدئم." او، اوشاغين آديني
نَفتالئ قويدو. ٩ لئيه داها دوغماديغيني
گؤرنده كنئزي زئلپاني گؤتوروب يعقوبا
آرواد اولماق اوچون وردى. ١٠ لئيه‌نئن
كنئزي زئلپا يعقوبا بئر اوغول دوغدو.
١١ لئيه "اوغور قازانديم" ديئب اونون
آديني جاد قويدو. ١٢ لئيه‌نئن كنئزي زئلپا
يعقوبا ائكئنجي اوغول دوغدو. ١٣ لئيه
ددي: "خوشبختم، چونكي آروادلار
منى بختور سایاجاقلار." او، اوشاغين
آديني آشِر قويدو. ١٤ رِعوبئن بوغدا بئچئني
واختي گدئب زمئده محبّت اوتلاري
تاپدي و اونلاري آناسي لئيه‌يه گتئردي.
راحئل لئيه‌يه ددي: "خاهئش ادئرم،
اوغلونون محبّت اوتلاريندان منه ده ور."
١٥ لئيه اونا ددي: "اَرئمي الئمدن آلديغين
بس ديئل؟ ائندي ده ائسته‌يئرسن كى،
اوغلومون محبّت اوتلاريني آلاسان؟"
راحئل ددي: "اگر اِله‌دئر، قوي اَرئم
اوغلونون محبّت اوتلارينين عوضئنده بو
گجه سنئنله ياتسين." ١٦ يعقوب آخشام
چؤلدن گلنده، لئيه اونون پئشوازينا
چيخيب ددي: "منئم يانيما گئر، چونكي
سني اوغلومون محبّت اوتلاري ائله
ساتين آلميشام." يعقوب او گجه اونونلا
ياتدي. ١٧ تاري لئيه‌ني اشئتدي و او
بويلو اولوب يعقوبا بشئنجي اوغلونو
دوغدو. ١٨ لئيه ددي: "تاري حاقّيمي

وردی، چونکي کنئزئمي اَرئمه وردئم.”
او، اوشاغین آدیني یئسّاکار قویدو.
۱۹ لئیه گئنه بویلو اولوب یعقوبا آلتینجي
اوغلونو دوغدو. ۲۰ او ددي: “تاري منه
یاخشي بئر هدئیّه وردی، بو دفه اَرئم
منه دیَر ورَر، چونکي اونا آلتي اوغول
دوغدوم.” او، اوشاغین آدیني زِبولون
قویدو. ۲۱ سونرا بئر قیز دوغوب، آدیني
دئنا قویدو. ۲۲ تاري راحئلي یادا سالیب
اونو دا اشئتدي و بطنئني آچدي. ۲۳ او
بویلو اولوب بئر اوغول دوغدو و ددي:
“تاري نجالتئمي گؤتوردو.” ۲۴ او “رب
منه بئر اوغول دا آرتیرسین” دیئب،
اوشاغین آدیني یوسئف قویدو.

یعقوبون سورولره صاحئب اولماسي
۲۵ راحئل یوسئفي دوغاندان سونرا،
یعقوب لابانا ددي: “منی گؤندر، اؤز
اِوئمه و اؤلکه‌مه گدئم. ۲۶ عوضئنده
سنه خئدمت اتدئیئم آروادلاریمي و
اوشاقلاریمي دا ور، گِدئم، چونکي سنه
نجه خئدمت اتدئیئمي بئلئرسن.”
۲۷ لابان اونا ددي: “اگر ائندي سنئن
گؤزونده لوطف تاپمیشام، یانیمدا قال،
چونکي فالدان آنلادیم کي، سنه گؤره
رب منه برکت ورئب.” ۲۸ سونرا

EXO

ائسرايئل اؤولادلارينين مئصئرده‌كي
وضعئيّتي ۱ ائسرايئل اؤولادلارينين
آدلاري كي، عايئله‌لري ائله، يعقوبلا
بئرلئكده مئصئره گلدئلر، بونلار ائدي:
۲ رِعوبئن، شَمعون، لاوي، يهودا،
۳ يئسّاكار، زِبولون، بِنيامئن، ۴ دان،
نَفتالي، جاد، آشِر، ۵ يعقوبون نسلئندن
گلنلر يئتمئش نفر ائدئلر. يوسئف آرتيق
مئصئرده ائدي. ۶ يوسئف اؤلدو،
قارداشلاري و او نسلئنئن هاميسي دا
اؤلدولر. ۷ لاكئن ائسرايئل اؤولادلاري
آرتديلار، تؤره‌يئب چوخالديلار، چؤخ
قووّتلي اولدولار، و اؤلكه اونلارلا
دولوب داشدي. ۸ مئصئرده تزه بئر
پادشاه تخته چيخدي كي، يوسئفي
تانيميردي. ۹ او، خالقينا ددي: "باخين،
ائسرايئل خالقي سايجا بئزدن چوخ و
داها قووّتلئدئر. ۱۰ گلئن اونلارلا اولان
رفتاريميزدا حئكمتلي اولاق، مبادا
چوخالسينلار و موحارئبه واختي
دوشمنلرئمئزله بئرله‌شئب، بئزه ضئدّ
ووروشسونلار و اؤلكه‌ني ترک اتسئنلر."
۱۱ بلجه مئصئرلئلر ائسرايئل
اؤولادلارينين اوستونه ائش نظارتچئلري
قويدولار كي، آغير ائشلرله اونلاري

ادەجیم؛ زورلا اونلاري بوراخاجاق،
بئر ده زورلا اونلاري اؤلکەدن
قوواجاق.” ۲ سونرا تاري موسايا
ددي: “من ربّم. ۳ من ائبراهئمه،
ائسحاقا و یعقوبا قادئري‌موطلق تاري
اولاراق گؤروندوم، آمّا اونلارا
اؤزومو رب آدي ائله تانیتمادیم.
۴ اونلارلا عهد ده باغلادیم کي، قرئب
یاشادیقلاري اؤلکەني، یعني کَنَعان
اؤلکەسئني اونلارا ورئم. ۵ بوندان علاوه
مئصئرلی‌لرئن اسارتده ساخلادیغي
ائسرایئل اؤولادلارینین باغیرتیسیني
اشئتمئشم و اؤز عهدئمي خاطیرلامیشام.
۶ بونا گؤره ائسرایئل اؤولادلارینا
دِه: من ربّم. سئزي مئصئرلی‌لرئن
ظولموندن چیخارداجاغام، اونلارین
اسارتئندن سئزي قورتاراجاغام و
قودرتلي اَئلمله، بؤیوک جزالارلا سئزي
خئلاص دا ادەجیم. ۷ او واخت سئزي
اؤزومه خالق ادەجیم و سئزئن تارینیز
اولاجاغام. او واخت بئله‌جکسئنئز
کي، سئزي مئصئرلی‌لرئن ظولموندن
قورتاران رب تارینیز منم. ۸ سئزي او
اؤلکەیه گتئره‌جیم کي، اونو ائبراهئمه،
ائسحاقا و یعقوبا وره‌جَیئمه آند ائچدئم.
اونو سئزه مولک وره‌جیم؛ رب منم.”
۹ موسا ائسرایئل اؤولادلارینا اله ددی.
آمّا اونلار روحدان دوشدوکلرئنه و
آغیر اسارت چکدئکلرئنه گؤره موسایا
قولاق آسمادیلار. ۱۰ رب موسا ائله
دانیشیب ددي: ۱۱ “مئصئر پادشاهي
فئرعونون یانینا گدئب دِه: «ائسرایئل
اؤولادلاریني اؤلکەدن بوراخ!» ۱۲ آمّا
موسا ربّئن حوضوروندا ددي: “ائسرایئل
اؤولادلاري منه قولاق آسمادي؛
فئرعون منه نجه قولاق آساجاق؟ چونکي
من دانیشماقدا فصئح بئر آدام دیئلم.
” ۱۳ رب موسا و هارونلا دانیشیب،
اونلارا ائسرایئل اؤولادلاري و مئصئر
پادشاهي فئرعون اوچون امرلر وردی
کي، ائسرایئل اؤولادلاریني مئصئر
تورپاغیندان چیخارتسینلار.

موسانين و هارونون نسئل شجره‌سی
۱۴ ائسرايئل اؤولادلارينين عايئله
باشچيلاري بونلاردير: ائسرايئلئن ائلک
اوغلو رِعوبئنئن اوغوللاري: خَنوخ،
پالّو، خِصرون و کَرمي؛ رِعوبئنئن
عايئله‌سي بونلاردان عئبارتدئر.
۱۵ شَمعونون اوغوللاري: يِموِال، يامئن،
اوحَد، ياکئن، سوخَر و کَنَعانلي بئر
آروادين اوغلو شاول؛ شَمعونون عايئله‌سي
بونلاردان عئبارتدئر. ۱۶ نسئللرئنه گؤره
لاوئنئن اوغوللاري بونلاردير: گرشون،
قوحات و مِراري. لاوي يوز اوتوز يدّي
ائل عؤمور سورموشدور. ۱۷ عايئله‌لرئنه
گؤره گِرشونون اوغوللاري: لئبني و
شئمعي. ۱۸ قوحاتين اوغوللاري: اَمرام،
يئصهار، خِبرون و اوزيئِل؛ قوحات يوز
اوتوز اوچ ائل عؤمور سورموشدور.
۱۹ مِرارئنئن اوغوللاري: مَخلي و موشي؛
نسئللرئنه گؤره لاوئلي‌لرئن عايئله‌لري
بونلاردان عئبارتدئر. ۲۰ اَمرام بئبئسي
يوکِبِدله اِولَندي؛ يوکِبِد هارون و موساني
دوغدو. اَمرام يوز اوتوز يدّي ائل عؤمور
سوردو. ۲۱ يئصهارين اوغوللاري:
قورَخ، نِفِگ و ذئکري. ۲۲ اوزي‌يئلئن
اوغوللاري: مئشاِال، اِلصافان و سئتري.

قويدوم، قارداشين هارون دا سنئن
پيغمبرئن اولاجاق. ۲ بوتون سنه امر
اتدئکلرئمي دئيه‌جکسن، قارداشين
هارون دا فئرعونا دئيه‌جک کي،
ائسرايئل اؤولادلاريني اؤلکه‌دن آزاد
بوراخسين! ۳ لاکئن من فئرعونون
اوره‌يئني عئنادکار اده‌جيم کي، مئصئر
تورپاغيندا گؤرسده‌جيئم علامتلر و
مؤجوزه‌لري چوخالديم. ۴ سئزه قولاق
آسماسين. او واخت من ائمي مئصئر
تورپاغينا اوزاديب، بؤيوک جزالار
گؤندره‌رک، قوشونومو، خالقيم
اولان ائسرايئل اؤولادلاريني مئصئر
اؤلکه‌سئندن چيخارداجاغام. ۵ ائمي
مئصئر اؤلکه‌سئنه اوزاديب ائسرايئل
اؤولادلاريني اونلارين آراسيندان
چيخارتديغيم واخت مئصئرلئلر بئله‌جکلر
کي، رب منم!" ۶ رب موسا و هارونا
نجه امراتمئشدي، اونلار دا اله اتدئلر.
۷ فئرعونلا دانيشديقلاري واخت،
موسانين هشتاد، هارونون دا هشتاد اوچ
ياشي وار ائدي.

هارونون دَینَکی ۸ رب موسایا و هارونا
ددي: ۹ "فئرعون سئزه دئینده کي، «بئر
مؤجوزه گؤرسدئن.» موسا هارونا
دسئن: «اؤز دَینَکئني گؤتوروب
فئرعونون قاباغیندا یره آت کي، ائلانا
دؤنسون.» ۱۰ موسا و هارون فئرعونون
یانینا گلئب، رب نجه امراتمئشدي، اله
ده اتدئلر. هارون اؤز دَینَکئني فئرعونون
و اونون اعیانلارینین موقابئلئنده یره
آتدي و دَینَک ائلانا دؤندو. ۱۱ لاکئن
فئرعون مودرئک آداملاري و
جادوگرلري چاغیردي. مئصئر
سِحربازلاري دا اؤز سِحرلري ائله بله
اتدئلر. ۱۲ هر بئري اؤز دَینَکئني یره آتیب
ائلانا دؤندردي، آمّا هارونون دَینَکي،
اونلارین دَینَکلرئني اودّو. ۱۳ لاکئن
ربّئن ددئيي کئمي فئرعونون اوره‌یي
عئنادکار اولدو و اونلارا قولاق آسمادي.

بئرئنجي جزا: سویون قانا دؤنمه‌سی ۱۴ رب
موسایا ددي: "فئرعونون عئنادکار اوره‌یي
وار، خالقي بوراخماقدان بویون قاچیردیر.
۱۵ سن صاباح سحر او زامان کی، فئرعون
سویا طرف گدئر، اونون موقابئلئنه چیخ.
اونو نئل چاییینین ساحئلئنده گؤزله‌یئب،

بله دِه: «دؤنوب پی‌حَئروت قاباغیندا،
مئگدوللا دهنزئن آراسیندا دوشَرگه
سالین. بَعل‌صِفون موقابئلئنده دهنزئن
ساحئلئنده دوشَرگه‌نئز اولسون.
۳ فئرعون دوشونه‌جک کي، ائسرایئل
اؤولادلاري آماجسیز سرگرداندیر، صحرا،
یوللاریني کسئبدئر. ۴ آمّا من فئرعونون
اوره‌یئني عئنادکار اده‌جیم کي، او سئزي
تعقئب اتسئن. سونرا فئرعون و اونون
بوتون قوشونو واسئطه‌سئله عئزّتلنه‌جیم.
مئصئرلئلر بئله‌جکلر کي، رب منم.»”
ائسرایئللی‌لر بله ده اِله‌دئلر.

مئصئرلئلر ائسرايئل اؤولادلاريني تعقئب
ادئرلر ۵ مئصئر پادشاهينا ائسرايئل
خالقينين قاچديغيني خبر ورنده، فئرعون
و مأمورلارينين فئکري ديئشئلدي.
اونلار ددئلر: "بئز نه اوچون بله اتدئک؟
ائسرايئل اؤولادلاريني نئيه
قوللوغوموزدان بوراخديق؟ ۶ فئرعون
دؤيوش عارابالاريني حاضيرلا ييب،
آداملاريني اؤزو ائله گؤتوردو. ۷ او،
آلتي يوز سِچمه دؤيوش آرابا، و مئصئرئن
بوتون باشقا عارابالاريني گؤتوردو. هر
آرابانين اؤز مأمورو وار ائدي. ۸ رب
مئصئر پادشاهي فئرعونون اوره يئني
عئنادکار اتدي و او، ائسرايئل
اؤولادلاريني تعقئب اتدي. آمّا ائسرايئل
اؤولادلاري جورعتله گدئردئلر.
۹ مئصئرلئلر، فئرعونون بوتون آتلاري،
عارابالاري، سورَنلرئني و قوشونو
اونلاري تعقئب ادئب فيحَئروت
يانيندا، بَعل صِفون موقابئلئنده دهنزئن
ساحئلئنده قوردوقلاري دوشَرگَيه
چاتديلار. ۱۰ فئرعون ياخينلاشاندا
ائسرايئل اؤولادلاري باخيب گؤردولر
کي، مئصئرلئلر اونلارين دالينجا گلئرلر.
بونا گؤره ده چوخ قورخوب، ربّه

آتي و آتليني دهنزه توللادي. ۲ رب منئم
قووّتئم، منئم نغممدئر. ،
او، منئم نئجاتيم اولوب.
بو منئم تاريمدير،
اونا حَمد اده‌جيم.
آتامين تاريسيدير،
رَبّي اوجالداجاغام. ۳ رب دؤيوشچودور،
ربدئر اونون آدي. ۴ فئرعونون دؤيوش
عارابالاريني و قوشونونو دهنزه آتيب.
سِچمه افسرلري ده قيرميزي دهنزده
بوغولوبلار. ۵ درئن سولارا
بورونوب، داش كئمی درئلئكلرده
قرق اولدولار. ۶ يارب! سنئن صاغ
الئن قودرتده شؤوكلئدئر.
يارب! سنئن صاغ الئن، دوشمنی اَزَندئر.
۷ سنه ضئدّ چيخانلاري، عظمتئنئن
بؤيوكلويونده، يره ييخدين
گؤندردئيئن ياندیريب ياخان قضب،
اونلاري سامان چؤپو كئمی كول
ادئر. ۸ بورنونون نفسي ائله سولار بئر
يره ييغيلدي!
ييغيلديلار بئر يره او آخان سولار!
دوندو او دهنز قوينونداكي درئلئكلرئن
سولاري! ۹ دوشمن ددي:
"اونلارين دالينجا گده‌جيم؟ اونلارا
چاتيب، قَنئمت پايلاياجاغام:
بوندان دوياجاق جانيم؛
قيلينجيمي چكه‌جيم، و اَلئم اونلاري
محو اده‌جک." ۱۰ يلئني اوفوردون،
دهنز اونلاري بورودو.
قورغوشون كئمی، اونلار هيبتلي
سولاردا باتديلار. ۱۱ يارب،
آللاهلار آراسيندا سنئن كئمي كئم
وار؟
سنئن كئمي موقدّسلئكده عظمتلي،
حمدلرده زهملي، و عجايئب يارادان
مگر وار؟ ۱۲ ساغ الئني اوزاتدين،
و تورپاق اونلاري اودّو.
۱۳ قورتارديغين خالقا سن اؤز
محبّتئنده يول گؤرستدئن.
موقدّس مسكنئنه، اؤز گوجونده
آپاردين. ۱۴ اشئدن خالقلار
اَسه‌جكلر؛

فئلئسط بؤلگه‌سئنئن ساکئنلرئني قورخو
باسيب. ۱۵ او آن اِدوم باشچيلاريني
دهشت بورودو.
موآب ريئسلرئنه لرزه دوشور؛
بوتون کَنَعان ساکئنلري اَرئيئبلر.
۱۶ اونلارين اوستونه قورخو
دوشدو، دهشت گلدي.
قولونون عظمتي ائله اونلار داش کئمي
قورويوب قاليبلار.
او واختاجاق کي، خالقين کچسئن،
يارب،
او واختاجاق کي، قورتارديغين
خالق کچسئن، يارب! ۱۷ خالقيني
گتئرئب، مئراثين اولان داغدا
اَکه‌جکسن،
اؤزون اوچون مسکن اتدئيئن يره، يارب!
موقدّس مکانينا، ای پروردئگار،
اَل‌لرئنئن قوردوغو يره. ۱۸ رب ابددن
ابده‌جک سلطنت اده‌جکدئر.»
۱۹ فئرعون آتلاري، دؤيوش
عارابالاري، اونلارا مئنَنلرله بئرلئکده
دهنزه گئرَنده، رب دهنزئن
سولاريني اونلارين اوستونه گری
قايتارميشدي. لاکئن ائسرايئل
اؤولادلاري دهنزئن اورتاسيندان
قورولوق يردن کچمئشدئلر.
۲۰ هارونون باجيسي پيغمبر مريم،
الئنه دف آلدي؛ بوتون آروادلار
دف و رقصلرله اونون دالينجا
چيخديلار. ۲۱ مريم اونلارين
موقابئلئنده بو نغمه‌ني اوخودو:
ربّه اوخويون، چونکي اوجالديقجا
اوجاليب
آتي و آتليني دهنزه توللادي!

آجي سو ۲۲ موسا ائسرايئل خالقيني
قيرميزي دهنزدن گتئردي. اونلار شور
صحراسينا چيخيب اورادا اوچ گون يول
گتدئلر، آمّا سو تاپمادیلار. ۲۳ مارايا
چاتديلار، لاکئن اورانين سويونو ائچه
بئلمه‌دئلر، چونکي آجي ائدي. بونا گؤره
ده اويِر مارا آدلانير. ۲۴ خالق موسادان
گئِلِيلئک ادئب ددئلر: "نه ائچک؟"
۲۵ موسا ربّه فرياد اتدي و رب اونا بئر
آغاج گؤرستدي. موسا اونو سويا آتدي
و سو شئرئن اولدو. رب اورادا،
ائسرايئل اؤولادلاريني ائمتاحانا چکدئيي
يرده، اونلار اوچون قايدا-قانون
قويوب، ددي: ۲۶ "اگر سئز تارينيز
ربّئن سَسئنه دئقّتله قولاق آسيب اونون
گؤزلري قاباغيندا صداقتلي اولاسينيز،
اونون امرلرئني اشئدئب بوتون
قايدالاريني رئعايت اده‌سئنئز،
مئصئرلی‌لره وردئيئم ناخوشلوقلارين هچ
بئرئني سئزه ورميه‌جيم. چونکي سئزه
شفا ورن رب، منم." ۲۷ سونرا ائسرايئل
اؤولادلاري ائلئمه گلدئلر. اورادا اون
ائکي سو قايناغي و يتمئش خورما آغاجي
وار ائدي. ائسرايئل خالقي اورادا
سولار اطرافيندا دوشَرگه قوردو.

نادابي، اَبئهونو، اِلازاري و ائتاماري
ائسرايئل اؤولادلارينين آراسيندان يانينا
گتئر کي، اونلار منه کاهئنلئک اتسئنلر.
۲ قارداشين هارونا عئزّت و گؤزللئک
اوچون موقدّس پالتارلار حاضيرلا.
۳ سن ده منئم حئکمَت روحو ائله
دولدوردوغوم بوتون مهارتلي اوستالارا
تاپشير کي، هارونون تقدئس اولونماسي
اوچون اونا پالتارلار حاضيرلاسينلار و
او منه کاهئنلئک اتسئن. ۴ اونلارين
حاضيرلاياجاغي پالتارلار بونلاردير:
دؤشلوک، اِفود ، اوست جوبّه،
ناخيشلي خئرقه، عمّامه و قورشاق. بو
موقدّس پالتارلاري قارداشين هارونا و
اوغوللارينا حاضيرلاسينلار کي، منه
کاهئنلئک اتسئنلر. ۵ قوي پالتارلاري
حاضيرلايانلار قيزيل، لاجورد، ارغواني
و قيرميزي پارچا و نازئک کتّان
گؤتورسونلر.

اِفود ۶ اِفودو قيزيلدان، لاجورد،
ارغواني و قيرميزي پارچا و نفئس
توخونموش نازئک کتاندان ناخيشلا
دوزلتسئنلر. ۷ ائکي چئيئنلئک اولسون
کي، هر ائکي اوجونو بئربئرئنه باغلاييب
بَرکئدئر. ۸ اِفودو باغلايانين اوستوندن
گلن ناخيشلي کَمَر، اونونلا بئر حئصّه‌دن،
او دا قيزيلدان، لاجورد، ارغواني و
قيرميزي پارچا و نفئس توخونموش
نازئک کتاندان اولسون. ۹ ائکي عدد
دامارلي عقئق داشي گؤتور و اوستونده
ائسرايئلئن اوغوللارينين آدلاريني حکّ
ات. ۱۰ اونلارين دوغولما سيراسينا
موطابئق بئر داشين اوستونده آلتي آد، او
بئرئسئنئن اوستونده قالان آلتي آدي،
۱۱ حکّاکين ائشي اولان مؤهور اويماسي
کئمي ائکي داش اوستونده ائسرايئلئن
اوغوللارينين آدلاريني حَکّ ات.
حؤرمه قيزيل ساغاناقلارا ساليب، ۱۲ بو
ائکي داشي اِفودون چئيئنلئکلرئنه تاخ.
بونلار ائسرايئلئن اوغوللارينين خاطئره
داشلاريدير؛ هارون اونلارين آدلاريني
ربّئن قاباغيندا ائکي چئيئنئنده خاطئره
کئمي گزدئره‌جک. ۱۳ حؤرمه
قيزيلدان ساغاناقلار دوزلت،

رب موقدّس يرئن بئنا ائشئني اتمک
اوچون اونلارا بو ائشي باجارماق
اوچون حئکمت و فراست ورمئشدي،
گرک رَبّين بوتون اونلارا امر اتدئيي
کئمي ائشله‌سئنلر.” ۲ موسا بِصه‌لِل،
اوهولئيابي و بوتون اورَکلري حئکمتله
دولو يعني ربّئن اونلارين اورَکلرئنه
حئکمت قويدوغو آداملاري، اورکدن
بو ائشي گؤرمک ائسته‌ينلرئن هاميسيني
چاغيردي. ۳ اونلار موقدّس يرئن بئنا
ائشئني گؤرمک اوچون ائسرائيل
اؤولادلارينين بونا گؤره گتئردئيي
بوتون هدئيّه‌لري موسانين يانيندان
گؤتوردولر. ائسرائيل اؤولادلاري هر
سحر اؤز گؤيلو ائله تقدئملر گتئرميه
داوام ورئردئلر. ۴ او واخت موقدّس
يرئن بئناسي ائله مشغول اولان بوتون
حئکمتلي صَنَتکارلار هر ائشئندن اَل
چکئب، ۵ موسانين يانينا گلدئلر و اونا
ددئلر: “خالق ربّئن امر اتدئيي بئنا ائشي
اوچون لازيم اولاندان داها چوخ
شي گتئرئب.” ۶ موسا امر وردی و
دوشَرگه‌ده اعلان اتدئردي کي، نه
کئشي، نه ده آرواد موقدّس ير اوچون
داها هدئيّه گتئرمه‌سئن. بلجه خالقين
چوخ هدئيّه گتئرمه‌سئنه مانع اولدو.
۷ چونکي بوتون ائشي گؤرمک اوچون
لازيم اولان مئقداردان داها دا آرتيق
وار ائدي.

ربّئن خيمەسئنئن دوزَلدئلمەسى ۸ ائشي
گؤرمک اوچون اوركلري حئكمتله دولو
بوتون آداملار، خيمەني اون پردەدن
دوزلتدئلر. پردەلر نفئس توخونموش
نازئک كتاندان لاجورد، ارغواني و
قيرميزي پارچادان، اوستونو ده كَرّوبلار
شَكلئنده ناخيشلا دوزلتدئلر. ۹ هر
پردەنئن اوزونلوغو ائيئرمي سكّئز قول‌آچ
، اِني ده دؤرد قول‌آچ ائدي. بوتون
پردەلر همن اؤلچوده ائدي. ۱۰ پردەلرئن
بِشي بئربئرئنه بئرلَشدي. او بئري بِشي ده
بئربئرئنه بئرلَشدي. ۱۱ بئر بئرلَشمەنئن
اوجوندا اولان پردەنئن قيراغيندا لاجورد
ائلمەلر دوزلتدئلر؛ او بئري بئرلَشمەنئن
اوج پردەسئنئن قيراغيندا دا بئربئرئنئن
موقابئلئنده اولاراق، همن شكئلده ائلمەلر
دوزلتدئلر. ۱۲ بئر پردەيه اَلّي ائلمه، او
بئري بئرلَشمَدەكي پردەنئن قيراغيندا دا،
اَلّي ائلمه بئربئرئنئن موقابئلئنده دوزلتدئلر.
۱۳ قيزيلدان اَلّي گئره دوزلتدئلر،
گئرەلرله پردەلري بَركئتدئلر و چاديري
بئرلَشدئردئلر. بلجه، خيمه بوتؤو اولدو.
۱۴ خيمەني اؤرتَن چادير اوچون كچي
توكوندن اون بئر پرده دوزلتدئلر. ۱۵ هر
پردەنئن اوزونلوغو اوتوز قول‌آچ ، اِني

خئدمت اوچون توخونموش پالتارلاري حاضيرلاديلار، نجه كي، رب موسايا
لاجورد، ارغواني، و قيرميزي پارچادان امراتمئشدي.

اِفودون دوزَلدئلمەسئ ۲ اِفودو قيزيلدان،
لاجورد، ارغواني و قيرميزي پارچا و
نفئس توخونموش نازئک کتاندان
دوزلتدي. ۳ قيزيل لؤوحەلري دؤيدولر
و او، اونلاردان ساپلار کَسدي و
اونلارلا لاجورد، ارغواني و قيرميزي
پارچا و نازئک کتانين آراسينا نفئس
توخونموش ناخيشلار تئکدئلر. ۴ ائکي
چئيئنلئک دوزلتدئلر کي، اِفودون هر
ائکي اوجونو بئربئرئنه باغلاييردي. ۵ اونو
اوستوندن باغلايان ناخيشلي کمر، هَمن
حئصّەدن يعني او دا قيزيلدان،
لاجورد، ارغواني و قيرميزي پارچا و
نفئس توخونموش نازئک کتاندان ائدي.
نجه کي، رب موسايا امراتمئشدي.
۶ دامارلى عقئق داشلاري کى،
اونلارين اوستونده ائسرايئل
اوغوللارينين آدلاري مؤهور اويماسي
کئمي حکّ اولونموشدو و حؤرمه قيزيل
ساغاناقلارا سالينميشدي، ۷ اِفودون
چئيئنلئکلرئنه تاخديلار. بونلار ائسرايئلئن
اوغوللارينين خاطئره داشلاريدير. نجه
کي، رب موسايا امراتمئشدي.

دؤشلويون دوزَلدئلمەسى ۸ دؤشلويو ده

LEV

ياندیرما قورباني ۱ رب موساني چاغیریب
حوضور چادیریندان اونا بله ددی:
۲ "ائسرایئل اؤولادلارینا دانیشیب
اونلارا بله دِه: «سئزدن هر کس اؤز
حیوانلاریندان ربّه قوربان گتئرنده،
قوربانلیغینیزي گرک قویون-کچئدن، یا
دا مال-حیواندان گتئرسئن. ۳ اگر
ياندیرما قورباني قویون-کچئدندئر، گرک
عیبسئز اِرکَک بئر حیوان اولسون.
قورباني گرک حوضور چادیرینین
گئرئشئنده تقدئم اتسئن کي، ربّئن
حوضوروندا مقبول اولسون. ۴ او آدام
گرک اَلئني ياندیرما قوربانینین باشینا
قویسون کي، قوربان، اونون حاقّیندا
کفّاره کئمي قبول اولونسون. ۵ او،
گامیشي ربّئن حوضوروندا کَسسئن.
هارون نسلئندن اولان کاهئنلر، گرک
قاني تقدئم ادئب، او قوربانگاهین هر
طرفئنه سَپسئنلر کي، حوضور چادیرینین
گئرئشي یانیندادیر. ۶ سونرا او آدام
ياندیرما قوربانینین دَرئسئني سویوب،
قورباني تئکه-تئکه دوغراسین. ۷ کاهئن
هارونون اؤولادلاري قوربانگاهدا اود
قالاییب، اوستونه اودون قویسونلار.
۸ سونرا هارون نسلئندن اولان کاهئنلر،

جاماعات قاباغيندا شهادت ورمەسه،
تقصئري اؤز بوينونادير. ٢ بئلمەدن هر
هانسي بئر نجئس شيه توخونان، ائستر
نجئس وحشي حيوانين لِشي اولسون،
ائستر نجئس مال-حيوانين لِشي، يا
دا قايناشان نجئس حيوانين لِشي، او
آدام نجئس و تقصئرکار ساييلير. ٣ اگر
بئلمەدن ائنسان مدفوعونا توخونسا، اونو
نجئسلەين شيه توخونان آدام اونو بئلَنده
تقصئرکار ساييلير. ٤ هر کس کي،
پئسلئک و يا ياخشيليق اتمک اوچون،
دوشونمەدن و بئلمەدن احتياطسيز بئر آند
ائچئر، بونو بئلَنده تقصئرکار ساييلير. ٥ بو
آدام بونلاردان بئرئنه گؤره تقصئرئني
بئلَنده، گرک گوناهيني اعتئراف اتسئن.
٦ و او گوناها گؤره ربّئن حوضوروندا
تقصئرئني يوماق اوچون سورودن دئشي
قوزو، يا دا دئشي کچي گؤتوروب،
گوناه قوربانی اولاراق گتئرسئن. بونونلا
کاهئن او آدام اوچون گوناهيني کفّاره
اتسئن. ٧ لاکئن اگر او آدامين قوزو
قوربانی کَسمەيه گوجو چاتميرسا،
گوناهينا گؤره تقصئرئني يوماق اوچون
ربّه ائکي قومري قوشو، و يا دا ائکي
گؤيرچئن گتئرسئن؛ بئرئني گوناه
قوربانی، و او بئرئني ياندیرما قوربانی.
٨ اونلاري کاهئنه گتئرسئن. کاهئن
قاباق گوناه قوربانی اولان قوشو تقدئم
اتسئن: باشيني بدندن آييرمادان بوينونو
اوزسون ٩ و گوناه قوربانينين قانيندان
قوربانگاهين بئر طرفئنه سَپسئن، قانين
قالانيني قوربانگاهين آلتليغينا تؤکسون.
بو، گوناه قوربانی‌دير. ١٠ ائکئنجي قوش
دا قايدا-قانونا موناسئب اولاراق ياندیرما
قوربانی کئمي تقدئم اولونسون. بونونلا
کاهئن او آدام اوچون ائشلَتدئيي گوناهي
کفّاره اتسئن کي، او باغيشلانسين.
١١ آمّا اگر او آدامين حتّا ائکي قومري
قوشونا و يا ائکي گؤيرچئنه گوجو
چاتميرسا، قوي ائشلَتدئيي گوناه اوچون
نارين اوندان اِفانين اوندا بئرئني گوناه
قوربانی اولاراق تقدئم اتسئن. لاکئن
اونون اوستونه نه ياغ قويسون، نه ده
کوندور. چونکي بو گوناه قوربانی‌دير.
١٢ اونو کاهئنئن يانينا گتئرسئن. کاهئن
اوندان خاطئره تقدئمي اولاراق بئر

اووج گؤتورسون و اونو ربّه تقدئم
اتسئن و قوربانگاهدا توستوله‌دئب
ياندیرسین. بو، گوناه قوربانی‌دیر.
۱۳ بونونلا کاهئن او آدام اوچون
ائشلَتدئيي هر هانسي بئر گوناهي کفّاره
اتسئن کي، او آدام باغيشلانسين. قالان
حئصّه تاخيل تقدئمي کئمي کاهئنه
عاييددير.»”

تقصئر قوربانی ۱۴ رب موسايا ددي:
۱۵ «خَيانت ادن و ربّئن موقدّس
شيلرئنه سَهوَن گوناه ادن هر کس،
تقصئر قوربانی اولاراق سورودن عيبسئز
بئر قوچ گتئرسئن. بو تقصئر قوربانی
موقدّس مکانين شِکِلئنه موناسئب،
گوموش شِکِلله گَرک قئيمت
قويولسون. ۱۶ موقدّس شيه ووردوغو
زئيانی دا قوي او آدام ورسئن و اوستونه
بِشده بئرئني علاوه ادئب کاهئنه ورسئن؛
کاهئن اونون اوچون تقصئر قوربانی
اولان قوچلا کفّاره اتسئن کي، او
باغيشلانسين. ۱۷ اگر بئر نفر ربّئن قدغن
اتدئيي بوتون امرلرئنئن ضئدّئنه بئر ائش
گؤروب گوناه ائشلَتسه و بونو بئلمه‌دن
اتسه، گئنه ده تقصئرکار ساييليب
جزاسيني چکمه‌لي‌دئر. ۱۸ او، کاهئنئن
يانينا تقصئر قوربانی اولاراق سورودن
عيبسئز و سنئن قئيمت قويدوغونا
موطابئق بئر قوچ گتئرسئن. بونونلا
کاهئن اونون بئلمه‌دن اتدئيي سهو گوناهي
کفّاره اتسئن کي، او باغيشلانسين.
۱۹ بو تقصئر قوربانيدير. بو آدام قطعن
ربّئن حوضوروندا تقصئرکاردير.

۱ رب موسايا ددي: ۲ “او زامان

گوناه ادئب وفاسيزلئق ادئر، و آيري
آدامدان آلديغي گئروو و يا امانتده
حئيله ائشلەدئر، يا دا اوغورلاييير، و
اگر اونو سويور، ۳ و يا ائتمئش بئر
شيي تاپيب او بارەده يالان ديئب آند
ائچئر، اله آدامين گوناه ائشلەدئب اتدئيي
هر هانسي بئر شيدن اؤتري گوناهكار
چيخير، ۴ گوناه اتدئيئني و تقصئرئني
بئلَنده، قوي سوياراق و يا ناحاقليقلا
گؤتوردويو اشياني، و يا يانيندا اولان
امانت و گئروو، و يا تاپديغي ائتمئش
شيي، ۵ و يا اونا گؤره يالاندان آند
ائچدئيي هر شيي تامام- كامال قايتارسين؛
اشيانين اساس دَيَرئنئن اوستونه بِشده
بئرئني ده علاوه ادئب تقصئر قوربانيني
تقدئم ادن گون، صاحئبئنه ورسئن.
۶ سونرا سوروسوندن عيبسئز و سنئن
قئيمت قويدوغونا موطابئق بئر قوچ،
تقصئر قوربانی اولاراق، ربّه تقدئم
اوچون كاهئنئن يانينا گتئرسئن. ۷ بونونلا
كاهئن ربّئن حوضوروندا او آدام اوچون
كفّاره اتسئن و گوناه ادن آدام تقصئرئنه
سبب اولدوغو هر شيدن باغيشلانار.”

کاهئنلر اوچون تقدئملر و قوربانلار
باره‌ده تعلئمات ۸ رب موسایا ددي:
۹ "هارونلا اوغوللارینا امر ادئب دِه:
«یاندیرما قورباني باره‌ده قانون بودور:
یاندیرما قورباني بوتون گجه سحره قدر
قوربانگاهدا کي اود اوستونده قالسین،
قوربانگاهین اودو گرک سؤنمه‌دن
یانسین. ۱۰ کاهئن کتان پالتاریني، کتان
آلت پالتاریني اَینئنه گیئب، یاندیرما
قوربانینین کولونو کي، قوربانگاهدا اود
اوستونده یانیب کول اولوب،
گؤتورسون و او کولو قوربانگاهین یانینا
قویسون. ۱۱ سونرا کاهئن پالتاریني
چیخاردیب، آیري پالتار گیئنسئن و
کولو دوشَرگه‌دن قیراغا داشي‌ییب پاک
بئریره تؤکسون. ۱۲ قوربانگاهدا یانان
اود گرک یانار ساخلانسین و
سؤنمه‌سئن. لاکئن کاهئن هر سحر اونون
اوستونده اودون یاندیرسین، اوستونه
یاندیرما قوربانیني دوزسون و باریش
قوربانلارینین پئیئني اونون اوستونده
توستوله‌دئب یاندیرسین. ۱۳ قوربانگاهدا
یانان اود گرک همئشه یانار ساخلانسین
و سؤنمه‌سئن. ۱۴ تاخیل تقدئمي باره‌ده
قانون بودور: هارون اؤولادلاري بونو

٢ تقصئر قوربانى، ياندىرما قوربانلار
كَسئلن يرده كَسئلسئن و كاهئن
اونون قانيني قوربانگاهين هر طرفئنه
سَپسئن. ٣ اونون بوتون پئيئني تقدئم
اتسئن: قويروغونو، اِچ‌آلاتي اؤرتَن
پئيي، ٤ بلئنده‌كي هر ائكي بؤيره‌يئني
اوستونده‌كي پئيي ائله، قارا جئيه‌رئن
قويروغا بَنزَر حئصّه‌سئني؛ بونلاري
بؤيرَكلري ائله بئرلئكده چيخارتسين.
٥ كاهئن بونلاري اودلا ربّه تقدئم
اولان قوربان اولاراق قوربانگاهدا
توستوله‌دئب ياندىرسين؛ بو، تقصئر
قوربانى‌دىر. ٦ كاهئن نسلئندن اولان هر
اِركَك اوندان يسئن؛ موقدّس بئر يرده
يِيئلسئن؛ او، لاپ موقدّسدئر. ٧ تقصئر
قوربانى دا، گوناه قوربانى كئمى‌دئر،
اونلارين حاقّيندا آنجاق بئر قانون
وار؛ قوربانين اَتي كفّاره ادن كاهئنه
عاييددىر. ٨ بئر آدامين گتئردئيي ياندىرما
قوربانينين دَرئسي ده همئن قوربانى
تقدئم ادن كاهئنه عاييددىر. ٩ تندئرده
پئشئرئلمئش هر تاخيل تقدئمي، تاوادا،
ساجدا حاضيرلانان هر بئر شي، اونو
تقدئم ادن كاهئنه عاييددىر. ١٠ ياغلا
قاتيلميش، يا دا هر قورو تاخيل تقدئمي
بوتون هارون اؤولادلاري آراسيندا برابر
پايلارا بؤلونسون.

**باريش قوربانى ١١ ربّه تقدئم اولونان
باريش قوربانى باره‌ده قانون بودور:
١٢ اگر كئمسه اونو تشكّور اتمك
اوچون قوربان گتئرسه، اوندا او، تشكّور
قوربانى ائله بئرلئكده، ياغلا قاتيلميش
مايا‌سيز فطئرلر، اوستونه ياغ سورتولموش
مايا‌سيز كوچه‌لر و ياغلا قاتيلميش نارين
اوندان كؤكه‌لر گتئرسئن. ١٣ تشكّور
اوچون باريش قوربانيني تقدئم ادن،
گرك تقدئمئني مايالي چؤرك كؤكه‌لري
ائله گتئرسئن. ١٤ بونلارين هر جوروندن
بئرئني ربّه قالديريلان پاي كئمي تقدئم**

NUM

**ائسرايئل اؤولادلارينين ائلک دفه
سئياهييا آلينماسي ۱ ائسرايئل
اؤولادلارينين مئصئر اؤلکه‌سئندن
چيخماسينين ائکئنجي ائللئنده، ائکئنجي
آيين بئرئنجي گونو سئنا صحراسيندا،
حوضور چادايريندا رب موسايا بله
ددي: ۲ "بوتون ائسرايئل اؤولادلاري
جاماعاتيني، عايئله‌لري و آتالارينين اِو
اَهلي ائله بئرلئکده سئياهييا آلين. بوتون
اِرکَکلري بئر-بئر سايئب آدلاريني
يازين. ۳ ائسرايئلده ائيئرمي و اوندان
يوخاري ياشدا دؤيوشه قابئل اولان هر
کئشئني، سن و هارون فوجلارينا
گؤره سياجاقسينيز. ۴ سئزئنله برابر هر
قبئله‌دن بئر کئشي اولسون؛ بو کئششلر
عايئله باشچيسي اولمالي‌ديرلار. ۵ سئزه
کؤمک اده‌جک آداملار بونلاردير:**

۱ رِعوبئن قبئله‌سئندن: شِدِه‌اور
اوغلو اِلئصور؛ ۶ شَمعوندان:
صورئشَدّاي اوغلو شِلومئيِل؛
۷ يهوداندان: عَمّئناداب اوغلو
نَخشون؛ ۸ يئسّاکاردان: صوغَر
اوغلو نِته‌نِل؛ ۹ زِبولوندان:
خِلون اوغلو اِلئآب؛ ۱۰ يوسئف
اؤولادلاريندان:
اِفرايئمدن: عَمّئهود اوغلو اِلئشاماع
مِنَسّه‌دن: پِدَهصور اوغلو گَملي‌اِل؛
۱۱ بِنيامئندن: گئدعوني اوغلو
اَبئدان؛ ۱۲ داندان: عَمّئشَدّاي اوغلو
اَخئعَزَر؛ ۱۳ آشِردن: اوکران اوغلو
پَگعي‌اِل؛ ۱۴ جاددان: دِعوِال اوغلو
اِلياساف؛ ۱۵ نَفتالئدن: عِينان اوغلو
اَخئرَع." ۱۶ بونلار جاماعاتدان تعيئن
ادئلمئش آداملار، اؤز آتا-بابالارينين
قبئله رهبرلري و ائسرايئلئن طايفا
باشچيلاري ائدئلر. ۱۷ بلجه موسا
و هارون آدلاري بئلدئرئلَن بو
آداملاري گتئرتدئلر. ۱۸ ائکئنجي
آيين بئرئنجي گونونده بوتون جاماعاتي
ييغديلار؛ عايئله‌لرئنه و آتالارينين اِو
اهلئنه گؤره آدلارينين سئياهيسي
ائله ائيئرمي و اوندان يوخاري

ياشدا اولانلار آيري- آيري
يازيلديلار، ۱۹ نجه كي، رب موسايا
امراتمئشدي. بلجه موسا اونلاري
سئنا صحراسيندا سئياهييا آلدي.
۲۰ ائسرايئلئن ائلک اوغلو رِعوبئنئن
اؤولادلاريندان، ائيئرمي و اوندان
يوخاري ياشدا دؤيوشه قابئل اولان
هر كئشي، منصوب اولدوغو
نسئل و عايئله‌يه گؤره آدلار
سئياهيسينا آيري-آيري قيد ادئلدي.
۲۱ رِعوبئن قبئله‌سئندن ساييلانلار
۴۶۵۰۰ كئشي ائدي. ۲۲ شَمعون
اؤولادلاريندان، ائيئرمي و اوندان
يوخاري ياشدا دؤيوشه قابئل اولان
هر كئشي، منصوب اولدوغو نسئل
و عايئله‌يه گؤره ساييليب، آدلار
سئياهيسينا آيري-آيري قيد ادئلدي.
۲۳ شَمعون قبئله‌سئندن ساييلانلار
۵۹۳۰۰ كئشي ائدي. ۲۴ جاد
اؤولادلاريندان، ائيئرمي و اوندان
يوخاري ياشدا دؤيوشه قابئل اولان
هر كئشي، منصوب اولدوغو نسئل
و عايئله‌يه گؤره آدلار سئياهيسينا
قيد ادئلدي. ۲۵ جاد قبئله‌سئندن
ساييلانلار ۴۵۶۵۰ كئشي ائدي.
۲۶ يهودا اؤولادلاريندان، ائيئرمي
و اوندان يوخاري ياشدا دؤيوشه
قابئل اولان هر كئشي، منصوب
اولدوغو نسئل و عايئله‌يه گؤره
آدلار سئياهيسينا قيد ادئلدي.
۲۷ يهودا قبئله‌سئندن ساييلانلار
۷۴۶۰۰ كئشي ائدي. ۲۸ يئسّاكار
اؤولادلاريندان، ائيئرمي و اوندان
يوخاري ياشدا دؤيوشه قابئل اولان
هر كئشي، منصوب اولدوغو نسئل
و عايئله‌يه گؤره آدلار سئياهيسينا
قيد ادئلدي. ۲۹ يئسّاكار قبئله‌سئندن
ساييلانلار ۵۴۴۰۰ كئشي ائدي.
۳۰ زِبولون اؤولادلاريندان، ائيئرمي
و اوندان يوخاري ياشدا دؤيوشه
قابئل اولان هر كئشي، منصوب
اولدوغو نسئل و عايئله‌يه گؤره
آدلار سئياهيسينا قيد ادئلدي.
۳۱ زِبولون قبئله‌سئندن ساييلانلار
۵۷۴۰۰ كئشي ائدي. ۳۲ يوسئف
اؤولادلاريندان، يعني اِفرايئم

اؤولادلاريندان، ائيئرمي و اوندان
يوخاري ياشدا دؤيوشه قابئل اولان
هر كئشي، منصوب اولدوغو نسئل
و عايئله‌يه گؤره آدلار سئياهيسينا
قيد ادئلدي. ۳۳ اِفرايئم قبئله‌سئندن
ساييلانلار ۴۰۵۰۰ كئشي ائدي.
۳۴ مِنَسّه اؤولادلاريندان، ائيئرمي
و اوندان يوخاري ياشدا دؤيوشه
قابئل اولان هر كئشي، منصوب
اولدوغو نسئل و عايئله‌يه گؤره
آدلار سئياهيسينا قيد ادئلدي.
۳۵ مِنَسّه قبئله‌سئندن ساييلانلار
۳۲۲۰۰ كئشي ائدي. ۳۶ بِنيامئن
اؤولادلاريندان، ائيئرمي و اوندان
يوخاري ياشدا دؤيوشه قابئل اولان
هر كئشي، منصوب اولدوغو نسئل
و عايئله‌يه گؤره آدلار سئياهيسينا
قيد ادئلدي. ۳۷ بِنيامئن قبئله‌سئندن
ساييلانلار ۳۵۴۰۰ كئشي ائدي.
۳۸ دان اؤولادلاريندان، ائيئرمي
و اوندان يوخاري ياشدا دؤيوشه
قابئل اولان هر كئشي، منصوب
اولدوغو نسئل و عايئله‌يه گؤره
آدلار سئياهيسينا قيد ادئلدي.
۳۹ دان قبئله‌سئندن ساييلانلار
۶۲۷۰۰ كئشي ائدي. ۴۰ آشِر
اؤولادلاريندان، ائيئرمي و اوندان
يوخاري ياشدا دؤيوشه قابئل اولان
هر كئشي منصوب اولدوغو نسئل
و عايئله‌يه گؤره آدلار سئياهيسينا
قيد ادئلدي. ۴۱ آشِر قبئله‌سئندن
ساييلانلار ۴۱۵۰۰ كئشي ائدي.
۴۲ نَفتالي اؤولادلاريندان، ائيئرمي
و اوندان يوخاري ياشدا دؤيوشه
قابئل اولان هر كئشي، منصوب
اولدوغو نسئل و عايئله‌يه گؤره
آدلار سئياهيسينا قيد ادئلدي.
۴۳ نَفتالي قبئله‌سئندن ساييلانلار
۵۳۴۰۰ كئشي ائدي. ۴۴ بونلار
موسا، هارون و ائسرايئلئن اون ائكي
رهبري طرفئندن سئياهييا آليندىلار؛
هر بئري منصوب اولدوقلاري
عايئله‌ني تمثئل ادئردي. ۴۵ بلجه
ائسرايئل اؤولادلاريندان ائيئرمي
و اوندان يوخاري ياشدا دؤيوشه
قابئل اولان كئششلرئن هاميسي،

منصوب اولدوقلاري عايئله‌يه گؤره
سئياهييا آليندیلار. ۴۶ سئياهييا
آلينانلارئن جَمي ۶۰۳۵۵۰ كئشي
ائدي. ۴۷ لاكئن اونلارين آراسيندا
لاوئلی‌لر آتالارينين قبئله‌سئنه گؤره
سئياهييا آلينمادي. ۴۸ چونكي رب
موسا ائله دانيشيب اونا دمئشدي:
۴۹ «آنجاق لاوي قبئله‌سئني سئياهييا
آلما، ساييلاريني دا او بئري ائسرايئل
اؤولادلارينين سئياهيسينا قاتما.
۵۰ آمّا شهادت خيمه‌سي ائله اونون
بوتون آوادانليغينين مسعولئيّتئني،
هم ده خيمه‌يه عايید اولان هر
شيئن مسعولئيّتئني اونلارين اوستونه
قوي. خيمه‌ني و اونون بوتون
آوادانليغيني اونلار داشيسينلار،
خيمه‌يه باخسينلار، اونون
اطرافيندا دا دوشَرگه سالسينلار.
۵۱ خيمه داشيناجاغي زامان،
لاوئلی‌لر اونو ييغسينلار. خيمه بئر
يره قويولاجاغي زامان، گئنه
لاوئلی‌لر اونو قورسونلار. اونلاردان
باشقا خيمه‌يه ياخينلاشان هر
كس اؤلدورولسون. ۵۲ ائسرايئل
اؤولادلاريندان هر كس چاديريني
اؤز بؤلوكونده قورسون. هر
كس اؤز دوشَرگه‌سئنده اؤز
بؤلوكونون بايراغي آلتيندا اولسون.
۵۳ لاوئلی‌لر ده شهادت خيمه‌سي
اطرافيندا دوشَرگه سالسينلار كي،
ائسرايئل جاماعاتي ربّئن قضبئنه
دوچار اولماسين. لاوئلی‌لر شهادت
خيمه‌سئنه مسعول اولسونلار.»
۵۴ ائسرايئل اؤولادلاري بوتون
بونلاري ربّئن موسايا امر اتدئيي
كئمي اتدئلر.

قبئله‌لرئن دوشَرگه يرلري ۱ رب موسا و
هارونلا دانيشيب اونلارا ددي:
۲ «ائسرايئل اؤولادلاري حوضور
چاديريني اَحاطه ادئب، بئر آز كَاردا،
هر بئري اؤز بايراغينين آلتيندا آتالارينين
اِو اَهلئنئن نئشاني ائله دوشَرگه سالسينلار.
۳ شرق طرفئنده، گون دوغان طرف
يهودا اوردوگاهينا عاييد بؤلوكلر اؤز
بايراغينين آلتيندا دوشَرگه سالسينلار.
يهودالي‌لارين رهبري عَمّئناداب اوغلو
نَخشون اولسون. ۴ يهودا اوردوسوندا
۷۴۶۰۰ نفر سئياهييا آليندي. ۵ اونون
يانيندا دوشَرگه سالانلار يئسّاكار
قبئله‌سي اولاجاق. يئسّاكارلي‌لارين
رهبري صوغَر اوغلو نِته‌نِل اولسون.
۶ اونون اوردوسوندان ۵۴۴۰۰ نفر
سئياهييا آليندي. ۷ سونرا زِبولون
قبئله‌سي دوشَرگه سالاجاق. زِبولون
اؤولادلارينين رهبري خِلون اوغلو
اِلئآب اولسون. ۸ اونون اوردوسوندان
۵۷۴۰۰ نفر سئياهييا آليندي. ۹ يهودا
اوردوگاهيندان بؤلوكلرئنه گؤره بوتون
ساييلانلار ۱۸۶۴۰۰ نفر ائدي. اونلار
بئرئنجي كؤچه‌جكلر. ۱۰ جنوب طرفئنده
رِعوبئن اوردوگاهينا عاييد بؤلوكلر اؤز

سندن نئفرت ادنلر سنئن حوضوروندان قاچسين.” ۳۶ ساندیق دایاناندا بله ددي:

“یارب، ائسرایئل طایفالارینین اون‌مئنلر مئنلرئنئن یانینا قاییت.”

جاماعات شئکایت ادئر ۱ جاماعات
چکدئي سیخینتیدان ربّه شئکایت اتدي.
رب بونو اشئدنده قضبي آلوولاندي.
ربّئن اودو اونلارین آراسیندا یاندي و
دوشَرگه‌نئن اطرافلاریني یاندیریب یوخ
اتدي. ۲ جاماعات موسایا فریاد اتدي.
موسا ربّه یالواردي و اود سؤندو. ۳ بونا
گؤره او یِرئن آدي تَبعِرا قویولدو،
چونکي ربّئن اودو اونلارین آراسیندا
یانمیشدي. ۴ خالقین آراسیندا اولان
آلچاق یاد اِللی‌لرئن طاماحلي هَوَسلري
وار ائدي. ائسرایئل اؤولادلاري دا
گئنه آغلاییب ددئلر: "کئم بئزه یمک
اوچون اَت وره‌جک؟ ۵ مئصئرده
موفته بِدئیئمئز بالیقلاري، خئیارلاري،
قوحونلاري، کاوارلاري، صوغانلاري،
و ساریمساقلاري یادیمیزا سالیریق. ۶ آمّا
ائندي ائشتاهامیز گدئب، بِمه‌یه مانّادان
باشقا هِچ بئر شي گؤرموروک." ۷ مانّا
کِشنئش توخومو کئمي ائدي، رنگي
ده قَطران رنگئنده ائدي. ۸ جاماعات
دولانیب اونو ییغاردیلار و دَیئرماندا
دارتیب، یا دا هَوَنگدسته ائله دؤیَردئلر.
قازاندا قاینادیب اوندان کؤکه
دوزَلدَردئلر. اونون دادي یاغلا

قبئله‌سئندن خوري اوغلو شافاط؛
۶ يهودا قبئله‌سئندن يِفونّه اوغلو
كالئب؛ ۷ يئسّاكار قبئله‌سئندن
يوسئف اوغلو يئگال؛ ۸ اِفرايئم
قبئله‌سئندن نون اوغلو هوشِعه؛
۹ بِنيامئن قبئله‌سئندن رافو اوغلو
پَلطي؛ ۱۰ زِبولون قبئله‌سئندن
سودي اوغلو گَدّي‌اِل؛ ۱۱ يوسئف
قبئله‌سئندن، يعني مَنَسّه قبئله‌سئندن
سوسي اوغلو گَدّي؛ ۱۲ دان
قبئله‌سئندن گِمَلّي اوغلو عَمّي‌اِل؛
۱۳ آشِر قبئله‌سئندن مئكايئل اوغلو
سِتور؛ ۱۴ نَفتالي قبئله‌سئندن ووفسي
اوغلو نَحبي؛ ۱۵ جاد قبئله‌سئندن
ماكي اوغلو گِعواِل. ۱۶ اؤلكه‌ني
تجسّوس اتمک اوچون موسانين
گؤندردئيي آداملارين آدلاري
بله‌دئر: لاكئن موسا نون اوغلو
هوشِعه‌يه يوشَع آديني وردی.
۱۷ موسا اونلاري كَنَعان تورپاغيني
تجسّوس اتمک اوچون گؤنده‌رَركَن
ددي: «بو يولدان نِگِبه گدئن،
سونرا داغليغا چيخين. ۱۸ اؤلكه‌نئن
نجه اولدوغونو گؤرون. گؤرون
اورادا ياشايان خالق گوجلودور
يا ضعئف، آزدير يا چوخ؟
۱۹ ياشاديقلاري شهرلري اؤلكه
نجه، ياخشيدير يا پئس؟ شهرلري
نجه، حاصارلي‌دير يا حاصارسيز؟
۲۰ تورپاق نجه، محصوللو يا
محصولسوز؟ اورادا آغاجلار
وار يا يوخ؟ چاليشين اؤلكه‌نئن
مئيوه‌سئندن بئر آز گتئره‌سئنئز.»
او زامان اوزوم بِتئشَن مؤوسوم
ائدي. ۲۱ اونلار يولا دوشدولر
و سئن صحراسيندان لِبو-خَماتدا كي
رِخوبا قدر اؤلكه‌ني تجسّوس
اتدئلر. ۲۲ نِگِبه چيخديلار و خِبرونا
چاتديلار؛ اورادا اَناقلي اَخئمَن،
شِشَي و تَلَمي ياشاييردي. خِبرون
مئصئرده‌كي صوعَن شهرئندن يدّي
ائل قاباق تئكئلمئشدي. ۲۳ سونرا
اِشكول دره‌سئنه چاتديلار و
اورادان بئر تَنَک بوداغي كَسدئلر
اوستونده بئر سانلجيم اوزوم وار
ائدی و آداملارين ائكئسي بئر نِچه

نار و اَنجئرله بئرلئکده تَنَک بوداغيني
آرالاريندا بئر دئرَکده آپاردیلار.
۲۴ ائسرایئل اوغوللارینین اورادان
کَسدئکلري سانلیما گؤره او یره
اِشکول دره‌سي دیئلدي. ۲۵ قیرخ
گوندن سونرا اؤلکه‌نئن تجسّوسوندن
قاییتدیلار. ۲۶ پاران صحراسینداکي
قِدِشه، موسا ائله هارونون و
بوتون ائسرایئل اؤولادلاري
جاماعاتینین یانینا گلدئلر. اونلارا
و بوتون جاماعاتا خبر گتئردئلر،
سونرا اؤلکه‌نئن مئیوه‌سئني اونلارا
گؤرستدئلر. ۲۷ موسایا بله تشرئح
ادئب ددئلر: "اؤلکه‌یه گتدئک
و بئزي گؤندردئیئن یِره چاتدیق.
حقئقتن ده، اورادا سود و بال آخیر.
باخ بو دا او تورپاغین مئیوه‌سي‌دئر!
۲۸ لاکئن اورادا یاشایان خالق
گوجلودور. شهرلر ائستِحکاملي و
چوخ بؤیوکدور. بوندان علاوه،
اورادا عَناق نسلئني ده گؤردوک.
۲۹ نِگِب اؤلکه‌سئنده عَمالِقلی‌لر،
داغلیقدا خئتئلر، یِبوسلولار و
اِمورلولار، دهنز کَنارِیندا و اوردون
چایي ساحئلئنده ده کَنَعانلیلار
یاشاییرلار." ۳۰ کالئب موسانین
قاباغیندا جاماعاتي ساکئتلَشدئرئب
ددي: "گدئب اوراني اَله کِچئردک.
چونکي بئز یقئن اونا قالئب
گله‌جَیئک." ۳۱ آمّا اونونلا گِدن
آداملار ددئلر: "او خالقا هوجوم
اده بئلمه‌رئک، چونکي اونلار
بئزدن گوجلودورلر." ۳۲ بلجه
اونلار تجسّوس اتدئکلري تورپاق
حاقّیندا ائسرایئل اؤولادلارینا پئس
خبر گتئرئب ددئلر: "گتدئیئمئز
و تجسّوس اتدئیئمئز تورپاق اؤز
اَهالئسئنئن باشیني یئیَن تورپاقدیر
و اورادا گؤردویوموز هر کس
اوجا بویلو کئشئلر ائدي. ۳۳ اورادا
نِفئل‌لري ده گؤردوک. (عَناق
خالقي دا نِفئللی‌لردندئر.) اونلارین
یانیندا اؤزوموزو چَیئرتکه کئمي
حئسّ اتدئک، اونلارا دا اِله
گؤروندوک."

خالقين عوصياني ۱ بوتون جاماعات اوجا
سَسله فرياد ادئب گجه بويو آغلاديلار.
۲ بوتون ائسرايئل اؤولادلاري موسا و
هارونون ضئدّئنه ديئندئلر، بوتون
جاماعات اونلارا ددي: "كاشكي،
مئصئر تورپاغيندا اؤلموشدوک! يا دا بو
صحرادا اؤلموشدوک! ۳ نه اوچون رب
بئزي بو تورپاغا آپاريرر؟ يعني بئز قيلينلا
قيريلاق؟ آروادلاريميز و اوشاقلاريميز
تالان اولاجاقلار. مئصئره قاييتماق مگر
بئزئم اوچون داها ياخشي اولمازدي؟»
۴ سونرا بئر-بئرلرئنه ددئلر: "اؤزوموزه
باشچي سِچک و مئصئره قاييداق." ۵ او
زامان موسا ائله هارون اورادا ييغيلميش
بوتون ائسرايئل جاماعاتينين قاباغيندا
اوزو اوسته يره دوشدولر. ۶ نون اوغلو
يوشَع و يِفونّه اوغلو كالئب كي، اؤلكه‌ني
تجسّوس ادنلردن ائدئلر، پالتارلاريني
جيرديلار، ۷ بوتون ائسرايئل جاماعاتينا
بله ددئلر: «تجسّوس اتمک اوچون
ائچَرئسئندن كچدئيئمئز اؤلكه چوخ
ياخشي بئر اؤلكه‌دئر. ۸ اگر رب بئزدن
راضي اولسا، بئزي او اؤلكه‌يه
آپاراجاق، سود و بال آخان تورپاغي
بئزه وره‌جک. ۹ آنجاق ربّه عاصئلئک

دایانان و موآب سرحدئنه اوزانان
دره‌لرئن یاماجلاري" ۱۶ اورادان
بِعِره یولا دوشدولر؛ بِعِر او قویودور
کي، رب اورادا موسایا ددي:
"خالقي بئریره ییغ، اونلارا سو ورئم."
۱۷ او زامان ائسرایئل اؤولادلاري بو
نغمه‌ني اوخودولار:
"ای قویو، سولارین فیشقیرسین،
اونا نغمه اوخویون، ۱۸ او قویو کي اونو
باشچیلار آچدیلار،
خالقین اصئل‌زاده‌لري عصا و دَیَنَکله
قازدیلار." سونرا صحرادان مَتّانایا
یوللاندیلار. ۱۹ مَتّانادان نَخه‌لئیِله،
نَخه‌لئیِلدن باموتا، ۲۰ باموتدان دا
موآب تورپاغیندا اولان دره‌یه، چؤله
باخان پئسگا داغینین زئروه‌سئنه
گتدئلر.

سئخون و عوگ پادشاهين مغلوبئيّتی

(تثنئيه ۲: ۲۶- ۳: ۱۱) ۲۱ اَسرايئل
اِمورلولارين پادشاهي سئخونا قاصئدلر
گؤندرئب ددي: ۲۲ "خاهئش ادئرم،
سنئن تورپاغيندان چِکمک اوچون بئزه
ائجازه ورەسن. نه زمئيه، نه ده باغا
گئرەجَيئک. قويولارينين سويوندان
ائچميەجيئک. سنئن سرحدئندن
چِکنەجک فقط پادشاه يولو ائله
گدەجيئک." ۲۳ آمّا سئخون اَسرايئله
اؤز سرحددئندن چِکمەيه ائجازه
ورمەدي. بوتون خالقيني بئريره ييغيب،
اَسرايئل اؤولادلاري ائله ووروشماق
اوچون صحرايا چيخدي و ياحِسه گلئب
اونلارلا ووروشدو. ۲۴ اَسرايئل
اؤولادلاري اونو قيلينجدان چِکئرتدئلر،
و اونون تورپاغيني کي، اَرنوندان يبّوقا و
عَمّونلولارين سرحدئنه قدر اوزانميشدي،
آلديلار. چونکي عَمّون سرحدئنئن مؤحکم
اَستِحکاماتي وار. ۲۵ اَسرايئل
اؤولادلاري بو شهرلرئن هاميسيني اَله
چِکئرتدئلر و اِمورلولارين بوتون
شهرلرئنده، خِشبوندا و اونون بوتون
قصبەلرئنده ياشاديلار. ۲۶ چونکي
قوي خِشبون تزەدن تئکئلسئن،
سئخونون شهري برپا ادئلسئن. ۲۸ چونکي
خِشبوندان بئر اود،
سئخونون شهرئندن آلوو چيخدي؛
موآبين عار شهرئني،
اَرنونون تپەلرئنئن باشچيلاريني ياندير يب
محو اتدي. ۲۹ واي حالينا، ای
موآب!
ای کِموشون خالقي، يوخ اولدون!
اوغوللاريني اِمورلولارين پادشاهي
سئخونا قاچقينليغا
قيزلاريني دا اسئرلئيه ورئب. ۳۰ لاکئن
بئز اونلاري مغلوب اتمئشئک،
خِشبون دئبونا قدر محو اولوب،
مِدِبايا اوزانان نوفەخَيه قدر هر
طرفي وئران اتمئشئک." ۳۱ بلجه

ائسرايئللىلر اِمورلولارين تورپاغيندا
ساكئن اولدولار. ۳۲ موسا يَعزِري
نظردن كچئرتمَک اوچون آداملار
گؤندردي. ائسرايئل اؤولادلاري
اونون قصبه‌لرئني اَله كچئرتدئلر
و اورادا ياشايان اِمورلولاري
قوودولار. ۳۳ سونرا دؤنوب
باشانا يوللانديلار. باشان پادشاهي
عوگ بوتون خالقي ائله برابر
اِدرِعئده اونلارلا دؤيوشه چيخدي.

۳۴ رب موسايا ددي: "اوندان
قورخما، چونكي من اونو، بوتون
خالقيني و تورپاغيني سنئن اَلئنه
تسلئم اتمئشم. خِشبوندا ياشايان
اِمورلولارين پادشاهي سئخونون
باشينا گتئردئيئني، اونون دا باشينا
گتئر.» ۳۵ بلجه ائسرايئللىلر اونو،
اؤولادلاريني و بوتون خالقيني
بئر نفر قالمايانا قدر قيرديلار؛ و
تورپاغيني اَله كچئرتدئلر.

بالاقين بَلعامي چاغيرماسي ۱ ائسرايئل
اؤولادلاري يولا دوشوب موآب
اووالاريندا، اوردونون او بئري
طرفئنده، اَرئحانين موقابئلئنده دوشَرگه
سالديلار. ۲ صئپّور اوغلو بالاق ائسرايئلئن
اِمورلولارين باشينا گتئردئيي هر شيي
گؤرموشدو. ۳ جاماعاتي گؤردوکده
موآبلي‌لار بَرک قورخدولار، چونکي
ائسرايئل خالقي چوخ ائدي. موآب
ساکئنلري ائسرايئل اؤولادلاريندان
واهئمه‌يه دوشدولر. ۴ موآبلي‌لار مئديان
آغساقّاللارينا ددئلر: "اؤکوز چؤل اوتونو
يِيئب يالاديغي کئمي، بو جاماعات دا
بوتون اطرافيميزي يِيئب يالاياجاق." او
واختلار صئپّور اوغلو بالاق موآب
پادشاهي ائدي. ۵ بالاق بِعور اوغلو بَلعامي
چاغيرماق اوچون فَرات چاييننين کنارِيندا
اولان آماو اؤلکه‌سئنده‌کي پِتورا قاصئدلر
گؤندرئب ددي: "مئصئردن بئر خالق
چيخيب، باخ، يِر اوزونو بورويه‌رک
موقابئلئمده يرله‌شئب. ۶ خاهئش ادئرم،
ائندي گل، منئم خيرئمه بو خالقي لعنت
ات، چونکي اونلار مندن چوخ
گوجلودورلر. بلکه اوندا من اونلاري
مغلوب ادئب، اؤلکه‌دن قووا بئلدئم.

«گل، منئم خیرئمه یعقوبو لعنت ات،
گل ائسرایئله قارغیش ات.» ۸ تارینین
لعنت اتمه‌دئیئنه من نجه لعنت ادئم؟
ربّئن قارغیش اتمه‌دئیئنه من نجه قارغیش
ادئم؟ ۹ قایالارین باشیندان اونلاري
گؤرورم،
تپه‌لردن اونلارا باخیرام.
باخ، موستقئل یاشایان بئر خالق،
اِللَردن اؤزونو آییران بئر خالق!
۱۰ یعقوبون توزونو کئم سایا بئلر؟
ائسرایئلئن دؤرده بئرئني کئم حسابلار؟
قوي صالح آداملارین اؤلومو ائله اؤلوم!
قوي منئم آخیریم اونلارینکي کئمي
اولسون.» ۱۱ بالاق بَلعاما ددي: «منه
نه اتدئن؟ دوشمنلرئمه لعنت اتمک
اوچون سني گتئردئم، باخ، سن
اونلارا برکت وردئن!» ۱۲ بَلعام
جاواب ورئب ددي: «مگر من
گرک ربّئن دئلئمه قویدوغونو دِمه‌یه
دئقّتلي اولمالییم؟»

بَلعامین ائکئنجي دفه گله‌جکدن خبر
ورمه‌سی ۱۳ بالاق اونا ددي: «خاهئش
ادئرم، منئمله گل، باشقا بئر یره گدک
کي، اورادان اونلاري گؤره‌سن.
اونلارین هامیسیني یوخ، آخیر قئسمئني
گؤرَرسن. اورادان منئم خیرئمه اونلاري
لعنت ات.» ۱۴ بلجه بالاق اونو پئسگا
تپه‌سئنده‌کي صوفئم یایلاغینا آپاردي. یدّي
قوربانگاه دوزلتدي و هر قوربانگاهدا بئر
گامیش و بئر قوچ تقدئم اتدي. ۱۵ بَلعام
بالاقا ددي: «سن بورادا یاندیرما
قوربانینین یانیندا دور، قوي من بئر آز
ائره‌لي گدئب رَبله گؤروشوم.» ۱۶ رب
بَلعاما گؤروندو و اونون آغزینا بئر کلام
قویوب ددي: «بالاقین یانینا قاییت و بله
دِه.» ۱۷ بلجه، بَلعام بالاقین یانینا گلدي.
گؤردو کي، بالاق یاندیرما قوربانینین
یانیندا دوروب. موآب باشچیلاري دا
اونونلا برابر دوروبلار. بالاق اوندان
سوروشدو: «رب نه ددي؟»
۱۸ بَلعام سؤزونو باشلاییب ددي:

«قالخ، ای بالاق! و اشئت؛

منه قولاق آس، ای صئپّور اوغلو.
۱۹ تاري ائنسان دیئل کي، یالان
دانیشسین.
بشر اوغلو دیئل کي، فئکرئني
دیئشدئرسئن.
ددئیئني حیاتا مگر کچئرتمَز؟
وردئیي سؤزو یرئنه مگر یتئرمَز؟ ۲۰ باخ،
برکت ورمک اوچون امر آلدیم؛
او، برکت وردئکده، من اونو دیئشه
بئلمه‌رم. ۲۱ یعقوبدا بدبختلئک،
ائسرایئلده ده بلا گؤرمه‌یئب.
تاریسي رب اونونلادیر.
پادشاهین شادلیق نعره‌سي اونلارین
آراسیندا! ۲۲ تاري اونلاري
مئصئردن چیخارتدي؛
تاري اونلارا چؤل اؤکوزونون قووّتي
کئمي‌دئر. ۲۳ یعقوبون ضئدّئنه
افسون یوخدور.
ائسرایئلئن ضئدّئنه فالچیلیق اولماز.
واختي واختیندا یعقوبا، ائسرایئله
دیئله‌جک:
«تاري نه‌لر اتدي!» ۲۴ باخ، خالق دئشي
آصلان کئمي اویانیر،
شئر کئمي قالخیر،
شئکاري یمه‌یئنجه،
اؤلَنلرئن قانیني ائچمه‌یئنجه یاتمایاجاق.»
۲۵ بالاق بَلعاما ددي: «اونلارا نه
لعنت ات، نه ده برکت ور.»
۲۶ لاکئن بَلعام بالاقا جاواب ورئب
ددي: «مگر سنه دمه‌دئم کي، رب نه
دسه، اونو اتمه‌لي‌یم؟»

بَلعامین اوچونجو دفه گله‌جکدن خبر ورمه‌سي ۲۷ بالاق بَلعاما ددي:
خاهئش» ادئرم گل، سني باشقا بئریره
آپاریم؛ بلکه تارینین گؤزونه خوش گلر
کي، اورادان اونلاري منئم خیرئمه لعنت
اده‌سن.» ۲۸ بالاق بَلعامي چؤله باخان
بِعور تپه‌سئنه آپاردي. ۲۹ بَلعام بالاقا
ددي: «بورادا منه یدّي قوربانگاه دوزلت
و بورادا منئم اوچون یدّي گامیش و
یدّي قوچ حاضیرلا.» ۳۰ بالاق بَلعامین
ددئیي کئمي اتدي. هر قوربانگاهدا بئر
گامیش و بئر قوچ تقدئم اتدي.

۲۴

۱ بَلعام ربّئن گؤزونده
ائسرایئله برکت ورمه‌یئن

ياخشي اولدوغونو گؤردوکده، اوّلکي
کئمي باخيجيليق اتمه‌دي، آمّا اوزونو
صحرايا طرف چِوئردي. ۲ بَلعام گؤزلرئني
قالديردي و ائسرايئلي قبئله‌لرئنه گؤره
يرلشمئش گؤرنده اونون اوستونه تارينين
روحو اِندي. ۳ او، سؤزونو باشلاييب
ددي:
"بِعور اوغلو بَلعامين کلامي،
گؤزو آچيلميش کئشئنئن کلامي،
۴ تارينين سؤزلرئني اشئدن آدامين
کلامي،
قادئري‌موطلقئن رؤياسيني گؤرن،
يره سَرئلَن، آمّا گئنه ده گؤزلري
آچيق اولانين: ۵ «ای يعقوب، سنئن
چاديرلارين نه گؤزلدئر
سنئن مسکنلرئن، ای ائسرايئل!
۶ ياييلميش دره‌لر کئمي،
چاي کنارينداکي باغلار کئمي،
ربّئن اَکدئيي عؤد آغاجلاري کئمي،
سولارين يانينداکي سئدر آغاجلاري
کئمي. ۷ سطئل‌لرئندن سولار
آخاجاق،
توخوملاري بول سو ائله سولاناجاق،
پادشاهلاري اَقَق بؤيوک اولاجاق،
مملَکتي اوجالاجاق. ۸ تاري اونلاري
مئصئردن چيخاردير؛
اونلارا چؤل اؤکوزونون قووّتي
کئمي‌دئر.
اونا دوشمن اولان مئلّتلري يِيئب
قورتاراجاق.
سوموکلرئني قيراجاق،
اوخلاري ائله اونلاري دَله‌جک.
۹ کَمئن قوروب شئر کئمي ياتار،
دئشي آصلانا اوخشار.
اونو اوياندير‌ماغا کئم جورعت اِدَر؟
سئزه برکت ورن خيئر-دوعالي اولسون،
سئزه لعنت ادن قوي ملعون اولسون!»"
۱۰ بالاقين قضبي بَلعامين اوستونه
آلوولاندي؛ اَللرئني بئربئرئنه ووروب
بَلعاما ددي: "سني دوشمنلرئمه لعنت
اتمک اوچون چاغيرديم و باخ،
هر اوچ دفه، اونلارا آنجاق برکت
ورئبسن. ۱۱ ائندي تِز گت، يرئنه
قاييت. دمئشدئم کي، سنه سخاوتلي
حؤرمت اده‌جيم، آمّا باخ، رب سني
اوندان محروم اتدي." ۱۲ بَلعام بالاقا

ددي: «يانيما گؤندردئيڭن قاصئدلره
مگر دمه‌دئم، ۱۳ بالاق منه قيزيل
و گوموشله دولو اِوئني ورسه بله،
ربّڭن سؤزوندن چيخا بئلمه‌رم، اؤز
نظرئمه گؤره ياخشي يا پئس هچ بئر
شي اده بئلمه‌رم. رب نه دسه، اونو
دئيه‌جيم؟ ۱۴ ائندي من خالقيمين
يانينا گدئرم. قوي سنه بئلدئرئم كي،
بو خالق گله‌جک گونلرده سنئڭ
خالقينين باشينا نه گتئره‌جک.”

بَلعامين دؤردونجو دفه گله‌جکدن خبر ورمه‌سی

۱۵ بَلعام
سؤزونو باشلاييب ددي:

«بِعور اوغلو بَلعامين كلامي،
گؤزلري آچيلان كئشئنڭن كلامي،
۱۶ تارينين سؤزلرئني اشئدن آدامين
كلامي،
او آدام كي، اوجالاردا اولانين بئلئيئني
بئلئر،
قادئري‌موطلقڭن رؤياسيني گؤرَن،
يره سَرئلَن، آمّا گئنه ده گؤزلري آچيق
اولان: ۱۷ «اونو گؤرورَم، آمّا ائندي
يوخ،
اونا باخيرام، آمّا ياخيندان ديئل.
يعقوبدان بئر اولدوز چيخاجاق،
ائسرايئلدن بئر عصا
اوجالاجاق،
موآبليلارين آلينلاريني اَزه‌جک،
بوتون شِت اؤولادلارينين باشلاريني
قيراجاق. ۱۸ اِدوم اونون مولکو
اولاجاق،
اونون دوشمنلري سِعئر ده اونون مولکو
اولاجاق،
آمّا ائسرايئل گوجلَنه‌جک. ۱۹ يعقوبون
نسلئندن اولان او آدام سلطنت
سوره‌جک،
شهرده‌کئلرئن قالانلاريني محو اده‌جک.»”

بَلعامين آخير دفه گله‌جکدن خبر ورمه‌سی

۲۰ بَلعام عَمالِقلئلره
باخيب صؤحبته باشلادي:

“عَمالِق مئلّتلرئن بئرئنجئسي ائدي،

لاکئن عاقئبتي هلاکتدئر." ۲۱ قِنلئلره
باخیب سؤزونه داوام وردی:
"مَسکنئنئز مؤحکم،
یووانیز قایادا قورولوب. ۲۲ لاکئن
آشورلولار سئزي اسئر آلاندا،
قِنلئلر یانیب یوخ اولاجاق؟" ۲۳ بَلعام
صؤحبتئنه داوام وردی:
"واي، تاري بونو اتدئیي زامان کئم یاشایا
بئله‌جک؟ ۲۴ کئتّئم ساحئللرئندن
گمئلر گله‌جک،
آشورلا عِبِري ذلئل اده‌جک،
بلجه اونلار دا محو اولاجاق." ۲۵ بوندان
سونرا بَلعام قالخیب یولا چیخدي و
اِوئنه قاییتدي. بالاق دا اؤز یولونا
داوام وردی.

ائسرايئل اؤولادلارينين بِعوردا گوناها
باتماسي ۱ ائسرايئل خالقي شئتّئمده
ياشايارکَن، کئشئلري موآب قيزلاري
ائله زئنا اتمه‌يه باشلاديلار. ۲ بو آروادلار
آللاهلارينا قوربان کسنده ائسرايئل
خالقيني دا دعوت ادئردئلر. ائسرايئل
خالقي يمک يدي و اونلارين آللاهلارينا
سجده اتدي. ۳ ائسرايئل اؤولادلاري
بِعوردا کي بَعَل بوتونه قوشولدولار و ربّئن
قضبي ائسرايئللي‌لرئن اوستونه آلوولاندي.
۴ رب موسايا ددي: "خالقين بوتون
باشچيلاريني گؤتور و گوندوز ربّئن
قاباغيندا دار آغاجيندان آسدير. بلجه،
قوي ربّئن قضبي ائسرايئلدن دؤنسون."
۵ بونا گؤره موسا ائسرايئلئن قاضي‌لارينا
ددي: "هر بئرئنئز اؤز آداملارينيز
آراسيندا بِعوردا کي بَعَله قوشولانلاري
اؤلدورون." ۶ و باخ، بو آن ائسرايئل
اؤولادلاريندان اولان بئر نفر گلدي،
موسانين و حوضور چاديرينين گئرئشئنده
آغلاشان بوتون ائسرايئل جاماعاتينين
گؤزو قاباغيندا قوحوملارينا مئديانلي بئر
آرواد گتئردي. ۷ کاهئن هارون اوغلو
اِلعازار اوغلو پئنِخاس بونو گؤردوکده
جاماعاتين آراسيندان قالخدي و الئنه بئر

پَلّو نسلئندن پَلّو نسلي؛ ۶ خِصرون نسلئندن
خِصرون نسلي؛
کَرمي نسلئندن کَرمي نسلی.
۷ رِعوبئنلی‌لرئن نسئل‌لري بونلاردير،
سايلاري ۴۳۷۳۰ نفر ائدي.
۸ پَلّونون اوغلو اِلئآب، ۹ اِلئآبين
اوغوللاري نِموِال، داتان و
اَبئرام ائدي. بونلار او داتانلا
اَبئرامدير کي، جاماعات طرفئندن
چاغيريلديلار و ربّه ضئدّ دوران
قورَخئن طرفدارلارينا قوشولوب،
موسا ائله هارونا ضئدّ چيخديلار.
۱۰ و قورَخله ۲۵۰ يولداشيني اود
ياندیريب يوخ ادنده، ير آغزيني
آچدي و اونلاري اودّو. قورَخله
بئرلئکده اؤلَنلر، آيريلارينا دا بئر
عئبرت اولدو. ۱۱ لاکئن قورَخئن
نسلی اؤلمه‌دي. ۱۲ نسئل‌لرئنه
گؤره شَمعون اؤولادلارينين نسلی
بونلاردير:
نِموِال نسلئندن نِموِال نسلي؛
يامئن نسلئندن يامئن نسلي؛
ياکئن نسلئندن ياکئن نسلي؛ ۱۳ زِراخ
نسلئندن زِراخ نسلي؛
شاعول نسلئندن شاعول نسلي؛ ۱۴ شَمعون
نسئل‌لري بونلاردير، سايلاري
۲۲۲۰۰ نفردئر. ۱۵ نسئل‌لرئنه
گؤره جاد اؤولادلاري بونلاردير:
صِفون نسلئندن صِفون نسلي؛
خَگّي نسلئندن خَگّي نسلي؛
شوني نسلئندن شوني نسلي؛ ۱۶ اوزني
نسلئندن اوزني نسلي؛
عِري نسلئندن عِري نسلي: ۱۷ اَرود
نسلئندن اَرود نسلي؛
اَرِلي نسلئندن اَرِلي نسلی. ۱۸ جاد
نسئل‌لري بونلاردير، سايلاري
۴۰۵۰۰ نفردئر. ۱۹ يهودانين
اوغوللاري وار ائدي: عِر و اونان.
لاکئن اونلار کَنَعان تورپاغيندا
اؤلدولر. ۲۰ نسئل‌لرئنه گؤره يهودا
اؤولادلاري بونلاردير:
شِلا نسلئندن شِلا نسلي؛
پِرِص نسلئندن پِرِص نسلي؛
زِراخ نسلئندن زِراخ نسلی. ۲۱ پِرِص
اؤولادلاري بونلاردير:

خِصرون نسلئندن خِصرون نسلي؛
خامول نسلئندن خامول نسلی. ۲۲ یهودا
نسئل‌لري بونلاردير، سايلاري
۷۶۵۰۰ نفردئر. ۲۳ نسئل‌لرئنه
گؤره يئسّاکار اؤولادلاري
بونلاردير:
تولاع نسلئندن تولاع نسلي؛
پووا نسلئندن پووا نسلي؛ ۲۴ ياشوب
نسلئندن ياشوب نسلي؛
شمئرون نسلئندن شمئرون نسلی.
۲۵ يئسّاکار نسئل‌لري بونلاردير،
سايلاري ۶۴۳۰۰ نفردئر.
۲۶ نسئل‌لرئنه گؤره زِبولون
اؤولادلاري بونلاردير:
سِرِد نسلئندن سِرِد نسلي؛
اِلون نسلئندن اِلون نسلي؛
يَخلِه‌اِل نسلئندن يَخلِه‌اِل نسلی. ۲۷ زِبولون
نسئل‌لري بونلاردير، سايلاري
۶۰۵۰۰ نفردئر. ۲۸ نسئل‌لرئنه
گؤره يوسئفئن اوغوللاري: مِنَسّه
و اِفرايئم. ۲۹ مِنَسّه اؤولادلاري
بونلاردير:
ماکئر نسلئندن ماکئر نسلي، ماکئر
گِلعادين آتاسي ائدي؛
گِلعاد نسلئندن گِلعاد نسلي؛ ۳۰ گِلعاد
اؤولادلاري بونلاردير:
ائعِزِر نسلئندن ائعِزِر نسلي؛
خِلِق نسلئندن خِلِق نسلي؛ ۳۱ اَسرئيِل
نسلئندن اَسرئيِل نسلي؛
شِکِم نسلئندن شِکِم نسلي؛ ۳۲ شِمئداع
نسلئندن شِمئداع نسلي؛
خِفِر نسلئندن خِفِر نسلی. ۳۳ خِفِر اوغلو
صِلوفخادين اوغلو اولمادي، آمّا
مَخلا، نوعا، خوگلا، مئلکا و تئرصا
آديندا قيزلاري وار ائدي. ۳۴ مِنَسّه
نسئل‌لري بونلاردير، سايلاري
۵۲۷۰۰ نفردئر. ۳۵ نسئل‌لرئنه
گؤره اِفرايئم اؤولادلاري بونلاردير:
شوتِلَخ نسلئندن شوتِلَخ نسلي؛
بِکِر نسلئندن بِکِر نسلي؛
تَخَن نسلئندن تَخَن نسلي؛ ۳۶ شوتِلَخ
اؤولادلاري بونلاردير:
عِران نسلئندن عِران نسلی. ۳۷ اِفرايئم
اؤولادلارينين نسئل‌لري
بونلاردير، سايلاري ۳۲۵۰۰

نفردئر. نسئل‌لرئنه گؤره
يوسئف اؤولادلاري بونلاردير.
۳۸ نسئل‌لرئنه گؤره بِنيامئن
اؤولادلاري بونلاردير:
بِلَع نسلئندن بِلَع نسلي؛
اَشبِل نسلئندن اَشبِل نسلي؛
اَخئرام نسلئندن اَخئرام نسلي؛ ۳۹ شِفوفام
نسلئندن شِفوفام نسلي؛
خوفام نسلئندن خوفام نسلی. ۴۰ بِلَعئن
اوغوللاري اَرد و نَعَمان نسلئندن
عمله گلنلر بونلاردير:
اَرد نسلئندن اَرد نسلي؛
نَعَمان نسلئندن نَعَمان نسلی. ۴۱ نسئل‌لرئنه
گؤره بِنيامئن اؤولادلاري
بونلاردير، سايلاري ۴۵۶۰۰
نفردئر. ۴۲ نسئل‌لرئنه گؤره دان
اؤولادلاري بونلاردير:
شوخام نسلئندن شوخام نسلی.
نسئل‌لرئنه گؤره دان نسئل‌لرئندن عمله
گلن بونلاردير. ۴۳ هاميسي شوخام
نسلئندندئر، سايلاري ۶۴۴۰۰
نفردئر. ۴۴ نسئل‌لرئنه گؤره آشِر
اؤولادلاري بونلاردير:
يئمنا نسلئندن يئمنا نسلي؛
يئشوي نسلئندن يئشوي نسلي؛
بِرئعا نسلئندن بِرئعا نسلی. ۴۵ بِرئعا
اؤولادلاري بونلاردير:
خِبِر نسلئندن خِبِر نسلي؛
مَلكي‌اِل نسلئندن مَلكي‌اِل نسلی.
۴۶ آشِرئن سِرَخ آديندا بئر قيزي
وار ائدي. ۴۷ آشِر اؤولادلاري
بونلاردير، سايلاري ۵۳۴۰۰
نفردئر. ۴۸ نسئل‌لرئنه گؤره نَفتالي
اؤولادلاري بونلاردير:
يَخصِعِل نسلئندن يَخصِعِل نسلي؛
گونو نسلئندن گونو نسلي؛ ۴۹ يِصِر
نسلئندن يِصِر نسلي؛
شئلّم نسلئندن شئلّم نسلی. ۵۰ نَفتالي
نسئل‌لري بونلاردير، سايلاري
۴۵۴۰۰ نفردئر. ۵۱ سايلان
ائسرائيل اؤولادلارينين جَمي
۶۰۱۷۳۰ نفر ائدي. ۵۲ سونرا رب
موسا ائله دانيشيب، اونا بله ددي:
۵۳ "اؤلکه، آداملارين سايسينا
گؤره، بونلارين آراسيندا ائرث
بؤلونسون. ۵۴ سايسي چوخ اولانا

بؤيوک، ساييسي آز اولانا آز پاي
وره‌جکسن. سئياهي‌يا يازيلانلارين
ساييسينا گؤره هر بئرئنه دوشن
پاي ورئلسئن. ۵۵ آنجاق اؤلکه
پوشکله بؤلونسون. هر کسئن پايي
آتالارينين عايید اولدوغو قبئله‌لرئن
آدينا گؤره اولاجاق. ۵۶ هر
قبئله‌نئن پايي پوشکله بؤلونسون، اَستر
بؤيوک اولسون، اَستر کئچئک.”
۵۷ نسئل‌لرئنه گؤره ساييلان
لاوئلی‌لر بونلاردير:
گِرشون نسلئندن گِرشون نسلي؛
قوهات نسلئندن قوهات نسلي؛
مِراري نسلئندن مِراري نسلی. ۵۸ بونلار
دا لاوي نسئل‌لري‌دئر:
لئبني نسلي،
خِبرون نسلي،
مَخلي نسلي،
موشي نسلي،
قورَخ نسلی.
قوهات عَمرامين آتاسي ائدي. ۵۹ عَمرامين
آروادينين آدي يوکِبِد ائدي. او،
مئصئرده لاوئدن دوغولموشدو.
يوکِبِد عَمراما، هارون، موسا
و باجيلاري مريمي دوغدو.
۶۰ هارونون ناداب، اَبئهو، اِلعازار،
و ائتامار آدلي اوشاقلاري اولدو.
۶۱ ناداب و اَبئهو ربّئن حوضوروندا
حارام اود تقدئم اِدَرکَن اؤلدولر.
۶۲ لاوئلی‌لردن ساييلان بئر آيليق و
اوندان يوخاري ياشدا بوتون کئشي
جئنسئندن اولانلار ۲۳۰۰۰ نفر
ائدي. بونلار او بئري اَسرايئل
اؤولادلاري ائله بئرلئکده سئياهييا
آلينماميشدي. چونکي اَسرايئل
اؤولادلاري آراسيندا اونلارا
مئراث ورئلمه‌مئشدي. ۶۳ بونلاردير
اَسرايئل اؤولادلارينين سئياهيسي
کي، موسا و کاهئن اِلعازار طرفئندن
اوردون چاييني‌نين يانيندا، اَرئحانين
موقابئلئنده‌کي موآب اووالاريندا
توتولدو. ۶۴ آمّا موسا ائله کاهئن
هارونون سئنا صحراسيندا سايديغي
اَسرايئل اؤولادلاريندان هِچ کئم
بو سئياهيدا اولمادي. ۶۵ اونا گؤره
کي، رب اونلارا دِمئشدي:

"اونلار قطعن صحرادا اؤله‌جكلر." اوغلو يوشَعدن باشقا كئمسه صاغ
اونلاردان يِفونّه اوغلو كالئبله نون قالماميشدي.

صِلوفخادين قيزلاري

(ساي. ۳۶: ۱- ۱۲) ۱ مِنَسّه اوغلو
ماكئر اوغلو گئلعاد اوغلو خِفِر اوغلو
صِلوفخادين قيزلاري كي، يوسئف اوغلو
مِنّسه‌نئن نسئل‌لرئنه منصوب ائدئلر،
ائره‌لي گلدئلر؛ قيزلارينين آدلاري
بله‌دئر: مَخلا، نوعا، خوگلا، مئلكا و
تئرصا. ۲ اونلار حوضور چاديرينين
گئرئشئنده موسانين، كاهئن اِلعازارين و
رهبرلرله بوتون جاماعاتين قاباغيندا
دوروب ددئلر: ۳ "آتاميز صحرادا اؤلدو،
لاكئن قورَخئن طرفئني توتوب ربّه
عوصيان ادنلرئن آراسيندا ديئلدي. او اؤز
گوناهينا گؤره اؤلدو و اوغلو اولمادي.
۴ اوغلو اولماديغينا گؤره نه اوچون اونون
آدي اؤز نسلي آراسيندان سئلئنمه‌لي‌دئر؟
آتاميزين قارداشلاري آراسيندا بئزه بئر
مولک ورئن." ۵ موسا اونلارين ائشئني
ربّئن حوضورونا گتئردي. ۶ رب موسا
ائله دانيشيب اونا ددي: ۷ "صِلوفخادين
قيزلاري دوغرو ديئرلر. گرک اونلارا
آتالارينين قارداشلاري آراسيندا مولک
ورەسن و آتالارينين مئراثيني اونلارا
كچئرده‌سن. ۸ ائسرايئل اؤولادلارينا دِه
كي، اگر بئر آدام اؤلسه و اوندان اوغول

DEU

۱

۱ بونلار موسانين بوتون ائسرايئله
ددئيي سؤزلردئلر كي، اونلاري
اوردون چاييننين شرق طرفئنده، صحرادا
پارانلا توفِل، لابان، خَصِروت و
ديذاهاب آراسيندا، سوفون موقابئلئنده
اولان عَرابا دره‌سئنده ددی. ۲ سِعئر
داغيننين يولو ائله خورِبدن قِدِش‌بَرنِعه‌يه
گتمک اوچون اون بئر گون يول
چکر. ۳ لاکئن مئصئردن چيخديقلارينين
قيرخينجي ائلئنده، اون بئرئنجي آيين
بئرئنده، موسا ربّئن ائسرايئل اؤولادلارينا
ورمک اوچون اونا امر اتدئيي هر
شيي ددی. ۴ بونو او زامان اتدي كي،
خِشبوندا ياشايان اِمورلولارين پادشاهي
سئخونو، عَشتاروت و اِدرِه‌عي‌ده ده
ياشايان باشان پادشاهي عوگو مغلوب
اتدي.

**خورِبده ۵ اوردون چاييننين شرق
طرفئنده يِرلَشَن موآب تورپاغيندا، موسا
بو قانوني تشرئح اتمه‌يه باشلادي.
۶ "خورِبده اولاندا تاريميز رب بئزئمله
دانيشيب بله ددي: «بَسدئر بو داغدا
قالاريغنيز! ۷ يولادان كئچون و سفره**

ائلک محصول و اوندا-بئر حئصّه [۱] تارینیز
ربّئن ائرث اولاراق سئزه وره‌جیی
تورپاغا گئرئب اورادا اونا مالئک
اولوب ساکئن اولاندا [۲] تارینیز ربّئن
سئزه وره‌جیی اؤلکه‌نئن تورپاقلاریندان
ییغدیغینیز بوتون محصوللارین نوباریني
گؤتوروب، بئر سبده ییغین. سونرا
تارینیز ربّئن اؤز آدینا مسکن سچه‌جیی
یره گدئن. [۳] او دؤورده خئدمت ادن
کاهئنئن یانینا گدئب دیئن: «تاریم ربّه بو
گون اعلان ادئرم کي، ربّئن آتالاریمیزا
ورمیه آند ائچدئیي اؤلکه‌یه داخئل
اولموشام.» [۴] کاهئن اَلئنئزدن سبدي
آلیب اونو تارینیز ربّئن قوربانگاهي
قاباغیندا یره قویسون. [۵] تارینیز ربّئن
قاباغیندا جاواب ورئب دیئن: «آتام
کؤچَري اَرَملي ائدي، مئصئره گدئب
اورادا ساکئن اولدو، سایدا چوخ آز
ائدي؛ لاکئن بؤیوک، گوجلو و
چوخ‌سایلي بئر مئلّت اولدو. [۶] مئصئرلی‌لر
بئزئمله پئس رفتار اتدئلر. بئزي ذلئل
ادئب اوستوموزه آغیر ائش یوکله‌دئلر.
[۷] او واخت آتالاریمیزین تاریسي ربّه
فریاد اتدئک و رب سَسئمئزي
اشئتدي. عذابیمیزي، اَذئیّتئمئزي و

قوي ير اوزو آغزيمدان چيخان سؤزلري
اشئتسئن. ۲ قوي تعلئمئم باهار
ياغيشلاري كئمي تؤكولسون،
سؤزوم شح كئمي دوشسون،
چمن اوستونه دوشَن نارين ياغيش كئمي
اولسون،
اوت اوستونه تؤكولَن سولارا اوخشاسين.
۳ چونكي ربّئن آديني اعلان ادئرم!
تاريميزين عظمتئني مدح ادئن! ۴ او،
قايادير، ائشلري كامئلدئر،
چونكي بوتون يوللاري حاقدير،
وفالي تاريدير، حاقسيزليق اوندا تاپيلماز،
صالح و دوز اولان اودور. ۵ اونون
ضئدّئنه خيانت اتدئلر،
فاسئد اولدوقلارينا گؤره، اونون
اؤولادلاري ديئل‌لر
اَيري و تَرسه بئر نسئلدئرلر. ۶ ربّه بله
عوض ورئرسئنئز، ای آغيلسيز،
آخماق خالق؟
مگر سئزي ساتين آلان او آتانيز ديئل؟
سئزي يارادان، سئزي برقرار ادن اودور.
۷ كچن گونلري يادينيزا سالين،
كچمئش نسئل‌لرئن ائللرئنه باخين،
آتانيزدان سوروشون، او سئزه دئيَر،
آغساقّاللارينيزدان سوروشون، اونلار
سئزه دانيشارلار. ۸ اوجالاردا اولان
مئلّتلره ائرئتي تورپاق بؤلركَن،
بشر اؤولادلاريني آييراركَن،
ائسرائيل اؤولادلارينين
ساييينا گؤره
خالقلارا سرحد قويدو. ۹ چونكي ربّئن
پايي اؤز خالقي‌ديرا!
يعقوب اونون پايينا دوشَن ائرئئدئر.
۱۰ اونو كؤشَنده،
اولويان، بوش بئر صحرادا تاپدي.
اونو دؤوره‌لَدي، اونون قيدئنه قالدي،
گؤز بَبه‌يي كئمي اونو حئفظ اتدي.
۱۱ يوواسيندا بالالاريني اوچورماغا
قيشقيرتيب،
اونلار اوستونده قاناد چالان قارتال
كئمي،
او قانادلاريني آچدي و اونلاري توتدو،
اونلاري پَرلرئنئن اوستونده آپاردي.
۱۲ اونا يول گؤرسدن فقط رب
ائدي.

يانيندا اؤزگه بئر تاري يوخ ائدي. ۱۳ اونو
يِر اوزونون اوجالارينا مئندئردي،
زَمئنئن محصولوندان يِدئرتدي.
اونو قاياداں سوزولَن باللا،
چاخماق داشيندان چكئلَن ياغلا
اَمئزدئردي. ۱۴ اونو ائنَكلرئن قاتيغي
ائله، سورونون سودي ائله،
قوزولارين پئيي ائله،
باشانداكي قوچلارلا، تَكه‌لرله،
لاپ ياخشي بوغدا ائله كؤكَلتدي.
اوزومون قاني ائله شراب ائچدئن،
۱۵ لاكئن يِشورون كؤكه‌لئب تَپئك
آتدي،
كؤكَه‌لئبسن، يوغونلاشيبسان،
پئيله‌شئبسن!
سونرا اونو ياراداں تاريني ترک اتدي،
خئلاصكاري اولان قايايا گوستاخليق
اتدي. ۱۶ باشقا آللاهلارلا تاريني
قيرته گتئردئلر،
ائيرنج عمل‌لرله اونو قضبلَندئردئلر.
۱۷ تاري اولمايان ائبلئسلره،
تانيماديقلاري آللاهلارا،
آتالارينين قورخماديقلاري،
آخير زامانلار تزه گلن آللاهلارا قوربان
كسدئلر. ۱۸ سئز، سئزي حياتا
گتئرن قاياني آتدينيز.
سئزي ياراداں تاريني ياددان
چيخارتدينيز. ۱۹ رب بونو گؤروب
اونلاري ردّ اتدي،
چونكي اوغوللاري و قيزلاري اونو قضبه
گتئردئلر. ۲۰ او واخت رب ددي:
«اونلاردان اوزومو گئزلَده‌جيم،
اونلارين عاقئبتئنئن نه اولاجاغيني
گؤره‌جيم.
چونكي اونلار تَرسه بئر نسئل،
وَفاسيز اؤولادلاردئلار. ۲۱ منى تاري
اولمايانلارلا قيرته گتئرئبلر،
بوش بوتلري ائله منى قضبلَندئرئبلر.
من ده اونلاري خالق اولمايان بئر خالقلا
پاخيل‌ليغا سالاجاغام،
آنماق بئر مئلّتله قضبلَندئره‌جيم.
۲۲ چونكي قضبئمدن بئر اود
آلوولانيب،
اؤلولر دئياريني دئبئنه‌جک يانير.
دونياني و نعمتلرئني اودوب قورتارير،

داغلارين بونؤوره‌لري اودلاييير. ۲۳ من
اونلارين اوستونه بلالار ييغاجاغام،
اوخلاريمي اونلارين طرفئنه آتاجاغام.
۲۴ قيتليقدان تلف اولاجاقلار،
وبادان قيريلاجاقلار،
آجي هلاکتدن يوخ اولاجاقلار.
وحشي حيوانلارين دئشلرئني،
تورپاقدا سورونن ائلانلارين زَهَرئني
اونلارا ساري دؤندره‌جيم.
۲۵ اِشئکده قيلينج اونلاري
اؤولادسيز اده‌جک،
اِولرئنده دهشت حؤکم سوره‌جک،
جاوان اوغلاني، باکئره قيزي، سود
اَمن کؤرپه‌ني، آغساچلي کئشئني
محو اده‌جک. ۲۶ دِمئش اولايديم:
«اونلاري پارچالاياجاغام،
اونلاري ائنسانلارين خاطئره‌سئندن
پوزاجاغام» ۲۷ مگر دوشمنئن
ائستِهزاسيندان قورخماديم کي،
مبادا اونلارلا ساواشانلار سَهو آنلاييب
دسئنلر:
«اؤز اَللرئمئز بئزه ظفر قازانيب،
بوتون بو ائشلري گؤرن رب ديئل.»
۲۸ چونکي اونلار دوشونجه‌سئز بئر
مئلّتدئر،
اونلاردا فهم يوخدور. ۲۹ کاشکي،
حئکمتلي اولوب بونو درک اتَسيدئلر،
کاشکي، عاقئبتلرئني دوشونَسيدئلر.
۳۰ اگر اونلارين قاياسي اونلاري
ساتماسايدي،
اگر رب اونلاري تسلئم اتمه‌سَيدي،
بئر آدام مئن نفري نجه قووا بئلردي؟
ائکي کئشي اون مئن نفري نجه قاچيردا
بئلردي؟ ۳۱ حقئقتن، اونلارين
قاياسي بئزئم قايامين کئمي ديئل،
حتّا دوشمنلرئمئز بونو قبول ادئر.
۳۲ تَنَکلري سودومداکي اوزوم
آغاجلاريندان‌ديير،
گومورا باغلاريندان‌ديير.
اوزوملري زهرلي‌دئر،
سالخيملاري آجي‌ديير. ۳۳ شرابلاري
ائلانلار زهري‌دئر،
اَفعئلرئن اؤلدوروجو زهري‌دئر.
۳۴ «مگر بونلارين هاميسي يانيمدا
ساخلانمادي؟

بونلار مگر خزئنه‌لرئمده مؤهورلَنمه‌دئلر؟
۳۵ قئصاص منئمدئر، عوضئني من
وره‌جيم.
واختي چاتارکَن آياقلاري
سوروشه‌جک،
چونکي اونلارين هلاک گونو ياخيندير،
اجل‌لري تز چاتار.» ۳۶ رب اؤز خالقينين
حاقيني آلاجاق.
قوللارينين گوجونون قورتارديغيني
گؤرنده،
نه قولدان، نه آزاددان کئمسه قالمایاندا،
اونلارا رحم اده‌جک. ۳۷ دئيه‌جک:
«هاني اونلارين آللاهلاري، هاني
اونلارين سيغيناجاقلاري قايا؟
۳۸ قوربانلارينين پئيئني يئيَن کئم
ائدي؟
مايع تقدئملرئنئن شرابيني ائچَن کئم ائدي؟
قوي سئزه کؤمک اتمک اوچون
قالخسينلار،
پناهگاهينيز اولسونلار. ۳۹ ائندي گؤرون
کي، تاري فقط منم.
باشقاسي يوخدور.
منم اؤلدورَن و حيات ورن،
منم يارالايان و شفا ورن،
هچ کئم الئمدن قورتارا بئلمز. ۴۰ دوغوردان
دا الئمي گؤيلره قالديريب ديئرَم:
‹ابدی وارليغيما آند اولسون کي، ۴۱ اگر
شئمشک چيخان قيلينجيمي ائتئلدئب
عدالتي الئمه آلسام،
دوشمنلرئمدن قئصاص آلاجاغام،
مندن نئفرت ادنلردن عوض
چيخاجاغام. ۴۲ اونلارين قاني ائله
اوخلاريمي کِفلَندئره‌جيم،
قيلينجيم اَتي،
قيريلانلارين، اسئر ادنلرئن قانيني،
دوشمن رهبرلرئنئن باشيني اوداجاق.›»
۴۳ ای مئلّتلر، اونون خالقي ائله برابر
سِوئنئن!
چونکي او، قوللارينين قان قئصاصيني
آلاجاق،
دوشمنلرئندن عوض چيخاجاق،
اؤلکه‌سي و خالقي اوچون کفّاره
اده‌جک.” ۴۴ موسا نون اوغلو
يوشَعله برابر گلئب، بو نغمه‌نئن
بوتون سؤزلرئني خالقين قاباغيندا
ددی. ۴۵ موسا بوتون ائسرائيله

بو سؤزلرئن هاميسيني ديئب
قورتاراندا، ۴۶ اونلارا بله ددي: "بو
گون سئزه بيان اتدئيم سؤزلرئن
هاميسينا اورَکدن باغلانين کي،
اؤولادلارينيزا بو قانونون بوتون
سؤزلرئنه دئقّتله عمل اتمه‌يي امر
اده‌سئنئز. ۴۷ چونکي بو سئزئن
اوچون بوش بئر سؤز ديئل؛ حقئقتن
کي، بو سؤزلر حياتينيزديرـ بو سؤزلر
مولک آلماق اوچون اوردون
چاييني کچئب گده‌جيئنئز تورپاقدا
سئزه اوزون عؤمور وره‌جکدئر"

موسانين اؤلومونون اوّلدن بئلدئرئلمه‌سي
۴۸ رب اله همئن گون موسا ائله دانيشيب
اونا ددي: ۴۹ "اَرئحانين موقابئلئنده،
موآب تورپاغيندا اولان بو عَبارئم داغينا،
نِبو داغينا چيخ. ائسرايئل اؤولادلارينا
مولک وره‌جيئم کَنَعان تورپاغيني گؤرـ
۵۰ قارداشين هارون حور داغيندا
اؤلوب اجدادلارينا قوشولدوغو کئمي،
سن ده چيخاجاغين داغدا اؤلوب
خالقينا قوشولاجاقسان. ۵۱ چونکي سئن
صحراسيندا، مِرئبا-قِدِش سولارينداـ
ائسرايئل اؤولادلارينين قاباغيندا منئمله
موقدّس کئمي رفتار اتمه‌دئن. ۵۲ اونا
گؤره اؤلکه‌ني اوزاقدان گؤره‌جکسن،
لاکئن ائسرايئل اؤولادلارينا
وره‌جيئم تورپاغا گئرميه‌جکسن."

موسانين ائسرايئل قبئله‌لرئنه
خيئر-دوعاسي ۱ تاري آدامي موسا،
اؤلوموندن قاباق، ائسرايئل اؤولادلارينا
بو خيئر- دوعاني وردی. ۲ موسا ددي:

۳۳ «رب سئنا داغيندان
گلدي،

اونلارا سِعئردن ظوهور اتدي،
پاران داغيندان شفق ساچدي،
اون مئنلر موقدّسلر آراسيندا گلدي.
صاغ الئنده اونلار اوچون آلوو ساچان
شئمشک وار ائدي. ۳ دوغوردان دا،
او خالقي سِوئر!
بوتون موقدّسلرئن سنئن الئنده‌دئر!
اونلار سنئن آياغينين ائزلرَئنده گتدئلر،
سؤزلرئني اشئدئرلر. ۴ موسا بئزه شرئعته
عمل اتمه‌يي تاپشيردي،
بو، يعقوبون جاماعاتي اوچون بئر ائرثدئر.
۵ ائسرايئل قبئله‌لري،
خالقين رهبرلري بئر يره ييغيلاندا،
رب يِشورووندا پادشاه ائدي. ۶ قوي
رِعوبئن اؤله‌سئن، ياشاسين!
کئشئلرئئن سايي آزالماسين!" ۷ موسا
يهودا اوچون بله ددي:
"يارب، يهودانين سَسئني اشئت،
اونو اؤز خالقينا گتئر.
او، اونلار اوچون اؤز اللري ائله
دؤيوشدو،
دوشمنلرئئن قاباغيندا اونا کؤمک ات!"
۸ لاوي اوچون بله ددي:
"تومّئمئن و اورئمئن
سنئن صادئق قولون اوچون اولسون.
اونو مَسّادا ائمتاحاندان کِچئردئن،
اونونلا مِرئبا سولارِيندا موباحئثه اتدئن.
۹ او، آتا- آناسي اوچون ددي:
«اونلارا نظر سالماديم.»
قارداشلاريني تانيمادي،
اؤولادلاريني يادداان چيخارتدي،
چونکي سنئن سؤزونو ساخلاديلار،
سنئن عهدئني حئفظ اتدئلر. ۱۰ حؤکملرئني
يعقوب نسلئنه،
قانونونو ائسرايئله اؤيرَده‌جکلر.
اونلار حوضوروندا بوخورو،
قوربانگاهيندا بوتؤو ياندير‌ما قوربانلاريني
تقدئم اده‌جکلر. ۱۱ يارب، اونلارين
مالينا برکت ور،
اَللرئئن ائشلرئني قبول ات.
اونلارين ضئدّئنه قالخانلارين،
اونلاردان نئفرت ادنلرئن بِلئني قير کي،
بئر داها قالخماسينلار!" ۱۲ بِنيامئن اوچون
بله ددي:
"ربّئن عزئزي اونون يانيندا اَمئن-آمانليقدا
ياشاسين!

رب گون بويو اونو قورويور،
او دا ربّئن قوجاغيندا ساكئندئر.”
۱۳ يوسئف اوچون بله ددي:
“اونون تورپاغي ربدن بركت آلسين،
گؤيون سچئلمئش شيلري ائله، شِحله،
ير آلتيندا ياتان درئلئكلرله، ۱۴ گونشئن
يِتئشدئردئيي لاپ گؤزل بارلارلا،
هر آي يِتئشَن لاپ گؤزل بَهَرلرله،
۱۵ قدئم داغلارين اَعلا نعمتلري
ائله،
ابدی تپه‌لرئن سچئلمئش شيلري ائله،
۱۶ يِرئن لاپ قئيمتلي محصولو و
بوللوغي ائله،
بوتادا مسكن سالانين لوطفو ائله
قوي بركت آلسين!
يوسئفئن باشي اوستونه،
قارداشلاريندان مومتاز اولانين باشي
اوستونه
قوي بركت ياغسين! ۱۷ او، ائلک
دوغولان اؤكوز قدر هيبتلئ‌دئر،
بوينوزلاري چؤل اؤكوزونون
بوينوزلاري‌ديير.
بو بوينوزلارلا خالقلاري، بئردن
ير اوزونون او بئري اوجلارينا قدر
ووراجاق.
باخ، بونلار اِفرايئمئن اون مئنلري،
باخ، بونلار مِنَسّه‌نئن مئنلري.” ۱۸ زِبولون
اوچون بله ددي:
“ای زِبولون، يولا دوشَنده سِوئن،
ای يئسّاكار، چاديرلاريندا سِوئن!
۱۹ اونلار خالقلاري داغا
چاغيراجاقلار؛
اورادا صالح قوربانلاري كَسه‌جكلر.
دهنز نعمتلرئنئن بوللوغو ائله،
قوملاردا گئزلَنَن خزئنه‌لرله دوياجاقلار.”
۲۰ جاد اوچون بله ددي:
“جادين اَراضئسئني آرتيرانا شوكور
اولسون!
جاد آصلان تَک ياشاييير،
قولو، باشي قوپارديير. ۲۱ او اؤزو اوچون
ائلک حئصّه‌ني ساخلادي.
چونكي اورادا سردارين پايي
ساخلانيلدي.
خالق رهبرلري ييغيلاندا

ربّئن عدالتئني ائسرايئللىلره گتئردئيي
حؤکملري ائجرا اتدي.” ۲۲ دان
اوچون بله ددي:
“دان باشاندان سيچرايان آصلان
بالاسي‌دير.” ۲۳ نَفتالي اوچون بله
ددي:
“ای ربّئن لوطفو و برکتي ائله دولو اولان
نَفتالي،
قربي و جنوبو مولک اده‌جکسن.”
۲۴ آشِر اوچون بله ددي:
“اوغوللار آراسيندا آشِر لاپ چوخ
برکت آلسين!
قارداشلارينين لاپ چوخ بَيَندئيي او
اولسون!
آياغيني ياغا باتيرسين. ۲۵ دروازالارينين
چفته‌لري دمئردن و بورونجدن
اولاجاق،
قووّتئن عؤمرون بويو قورتارمایاجاق!
۲۶ يِشورونون تاريسي کئمي
يوخدور،
او کي، سنه کؤمک اتمک اوچون،
گؤيلر و بولودلارا عظمتي ائله مئنئر.
۲۷ سيغيناغين ابدی تاري‌دير،
سني داشييان اونون ابدی قوللاري‌دير.
دوشمنئني سنئن قاباغيندان قوودو،
«يوخ ات اونلاري!» ددی. ۲۸ اونا
گؤره ائسرايئل اَمئن-آمانليقدا
ياشاياجاق.
تاخيل و تزه شراب تورپاغيندا
يعقوبون چشمه‌سي اَمئن-آمانليقدا
قالاجاق،
گؤيلري شِح داميزديريير. ۲۹ ای ائسرايئل!
نجه موبارکسن،
سنئن کئمي بئري مگر وار؟
ربّئن قورتارديغي خالقسان!
رب قالخاندير، کؤمه‌يئنه چاتاندير،
عظمتئنئن قيلينجي‌دير.
سنه دوشمنلر يالتاقلاناجاق،
سن اونلارين پرستئشگاهلاريني
تاپدالاياجاقسان.”

موسانين اؤلومو ۱ موسا موآب
اووالارينداڼ نِبو داغينا گدئب،
اَرئحانين موقابئلئنده اولان پئسگا
تپه‌سئنه چيخدي. رب اونا بوتون
اؤلکه‌ني گؤرستدي. دانا قدر اوزانان
گئلعادي، ۲ بوتون نَفتالئني، اِفرايئم و
مِنَسّه تورپاقلاريني، قرب دهنزئنه قدر
اوزانان بوتون يهودا تورپاغيني، ۳ نِگِبي،
خورمالار شهري اَرئحا دره‌سئنئن
صوعَره قدر اوزانان اوواني گؤرستدي.
۴ سونرا رب اونا ددي: "ائبراهئمه،
ائسحاقا و يعقوبا ورميه آند ائچدئيئم
تورپاق بودور کي، دِمئشدئم: «اوراني
سئزئن اؤولادلارينيزا وره‌جيم.» من
ائجازه وردئم کي، اوراني اؤز
گؤزلرئنله گؤره‌سن. لاکئن اورايا
گئرميه‌جکسن." ۵ ربّئن سؤزونه گؤره
قولو موسا اله اورادا، موآب تورپاغيندا
اؤلدو. ۶ رب اونو موآب تورپاغيندا
اولان بِيت‌پِعورون موقابئلئنده‌کي دره‌ده
دفن اتدي. بو گونه قدر هچ کئم اونون
قبرئنئن يرئني بئلمئر. ۷ گرچي موسا اؤلَنده
يوز ائيئرمي ياشيندا ائدي، لاکئن گؤزو
نوردان دوشمه‌مئش، طاقتي ده
چکئلمه‌مئشدي. ۸ ائسرايئل اؤولادلاري

JOS

يوشَعئن وظئفه‌يه قويولماسي ۱ ربّئن قولو
موسانين اؤلوموندن سونرا، رب موسانين
خئدمتچئسي نون اوغلو يوشَعه دانيشيب
ددی: ۲ “قولوم موسا اؤلدو. ائندي قالخ،
سن و بوتون بو خالق اوردون چاييني
كِچئب ائسرايئل اؤولادلارينا وره‌جيئم
تورپاغا گدئن. ۳ موسايا ددئيئم كئمي،
آياق قوياجاغينيز هر يري سئزه ورمئشم.
۴ صحرا و بو لوبناندان بؤيوک چايا قدر،
يعني فَرات چايينا قدر، خئتّلی‌لرئن بوتون
اؤلكه‌سي بؤيوک دهنزه قدر كي،
گونشئن باتديغي طرف اولسون، يِر
سئزئن تورپاقلارينيز اولاجاق. ۵ بوتون
عؤمرون بويو هچ كس سنه ضئدّ چيخا
بئلميه‌جک. موسا ائله اولدوغوم كئمي،
سنئنله ده اولاجاغام، سني
بوراخمایاجاغام، سني ترک اتميه‌جيم.
۶ گوجلو و اوركلي اول، چونكي آتالارينا
ورمک اوچون آند ائچدئيئم بو تورپاغي،
سن بو خالقا مولک وره‌جکسن.
۷ آنجاق چوخ گوجلو و اوركلي اول؛
دئقّت ات كي، قولوم موسانين سنه
تاپشيرديغي بوتون قانونا عمل اده‌سن؛
اوندان نه صاغا، نه ده سولا دؤن كي،
گده‌جيئن هر ياندا اوغور قازاناسان.

ای آي، سن ده اَيّالون دره‌سئنده.”
۱۳ ائسرايئل خالقي دوشمنلرئندن
قئصاص آلانا قدر گونش اورادا
دايانديي و آي يرئنده قالدي. مگر
بو، ياشار كئتابيندا يازيلماييبدير؟
گونش گؤيون اورتاسيندا دوردو
و گِجئدئب تخمئنن بوتون گون
باتمادي. ۱۴ ربّئن ائنسان سَسئني
اشئتدئيي او گون كئمي بئر گون،
نه اوندان اوّل، نه ده اوندان
سونرا اولدو؛ چونكي رب ائسرايئل
اوچون ووروشدو. ۱۵ سونرا يوشَع
و اونونلا بئرلئكده بوتون ائسرايئللی‌لر
گئلگالدا كي اوردوگاها قاييتديلار.

**اِمور پادشاهلارينين اؤلدورولمه‌سي ۱۶ بو
بش پادشاه قاچيب مَقّدادا اولان
ماغارادا گئزلَندئلر. ۱۷ يوشَعه خبر
وردئلر: “بش پادشاه تاپيليب. اونلار
مَقّدادا كي ماغارادا گئزلَنئبلر.” ۱۸ يوشَع
ددي: “ماغارانين آغزينا بؤيوک
داشلار يووارلادين و يانينا آداملار
قويون كي، اونو گؤز آلتيندا
ساخلاسينلار. ۱۹ لاكئن سئز اؤزونوز
دايانمايين؛ دوشمنلرئئزي تعقئب ادئن و
اونلارا آرخادان هوجوم گتئرئن.**

JDG

ائسرايئل بوتون اؤلكەني اَله كچئره بئلمئر
۱ يوشَعئن اؤلوموندن سونرا، ائسرايئل
اؤولادلاري ربدن سوروشدولار: "بئزئم
اوچون كَنَعانليلارين ضئدّئنه دؤيوشه
بئرئنجي كئملر چيخاجاق؟" ۲ رب
ددي: "يهودالي‌لار چيخاجاق، باخ، من
اؤلكەني اونلارا تسلئم اتمئشم."
۳ يهودالي‌لار هموطنلري شَمعونلولارا
ددئلر: "تورپاغين بئزه دوشَن حئصّه‌سئنه
گلئن، كَنَعانلي‌لارين ضئدّئنه ووروشماق
اوچون بئزئمله دؤيوشه چيخين؛ بئز ده
تورپاغين سئزه دوشَن حئصّه‌سئنه
گله‌رئک." بلجه شمعونلولار اونلارلا
گتدئلر. ۴ يهودالي‌لار دؤيوشه
چيخديلار. رب كَنَعانلي‌لارلا پِرئزلی‌لري
اونلارا تسلئم اتدي و يهودالي‌لار بازِقده
اونلاردان اون مئن نفر آدامي قيرديلار.
۵ بازِقده اَدوني بازِقي تاپيب اونونلا
ووروشدولار و هم كَنَعانليلاري، هم
ده پِرئزلی‌لري قيرديلار. ۶ لاكئن اَدوني
بازِق قاچدي. يهودالي‌لار اونون دالينجا
گدئب اونو توتدولار و اَللرئنئن و
آياقلارينين باش بارماقلاريني كسدئلر.
۷ اَدوني بازِق ددي: "منئم مئزئمئن
آلتيندا، يتمئش پادشاه اَل و آياقلارينين

رب موبارک اولسون! ۳ قولاق آسین،
ای پادشاهلار! قولاق آسین، امئرلر!
من ربّه اوخویاجاغام،
ائسرایئلئن تاریسي ربّه سئتایئش نغمه‌سي
اوخویاجاغام! ۴ یارب، سن سِعئردن
چیخاندا،
اِدوم چؤلوندن کِچنده،
یِر تئتره‌دي، گؤیلر دامدي.
بلی، بولودلاردان سولار آخدي.
۵ داغلار ربّئن حوضوروندا،
سئنا داغي، ائسرایئلئن تاریسي ربّئن
حوضوروندا تئتره‌یه گلدي. ۶ عَنات
اوغلو شَمگَر زامانیندا،
یاائِل زامانیندا یوللار بوش قالدي،
سفره چیخانلار اطراف یوللارلا گتدئلر.
۷ من دِبورا آیاغا قالخاناجاق،
ائسرایئلده آنا کئمي میدانا چیخاناجاق،
ائسرایئلده کَندلئلر آرتیق یاشامیردي.
۸ تزه آللاهلار سِچئلدي؛
سونرا دا دروازالاردا دؤیوش قالخدي.
قیرخ مئن ائسرایئللي‌نئن اَلئنده
نه نئزه، نه ده قالخان گؤروندو. ۹ منئم
اوره‌یئم ائسرایئله حؤکم ادنلره‌دئر،
خالق ائچئندن اؤز گؤیلو ائله آیاق قاباغا
قویانلارلادیر.
رب موبارک اولسون! ۱۰ سئز ای آغ
اِششَکلره مئنَنلر،
سئز ای اَلوان قالیلار اوستونده اَیلَشَنلر،
ای بوتون یولدان کِچنلر، باخین! ۱۱ اوخ
آتانلارین سَس-کویوندن اوزاقدا،
سو چکَنلر آراسیندا،
اورادا ربّئن صالح عمللرئندن،
ائسرایئلده‌کي کَندلئلرئن
ظفرلرئندن نقل اده‌جکلر.
او زامان ربّئن خالقي دروازالارا اِندي.
۱۲ اویان، ای دِبورا، اویان!
اویان، اویان، بئر نغمه اوخو!
آیاغا قالخ، ای باراق!
سن، ای اَبئنوعَم اوغلو، گل اسئرلرئني
آپار! ۱۳ او زامان صاغ قالانلار
اعیانلارین یانینا اِندئلر.
ربّئن خالقي جنگ‌آور کئمی یانیما گلدي.
۱۴ عَمالِق نسلئندن اولانلار اِفرایئمدن
گلدئلر،
سنئن دالینجا گلن خالق آراسیندا بِنیامئن
ده وار ائدي.

ماکئردن اَمئرلر،
زِبولوندان سرکرده عصاسيني داشييانلار
گلدئلر. ۱۵ يئسّاکارداکي آغالار
دِبورا ائله گلدئلر.
يئسّاکار نجه‌دئر، باراق دا اِله ائدي؛
اونون دالينجا دره‌يه هوجوم چکدئلر.
رِعوبئن قبئله‌سئنئن بؤلمه‌لري بؤيوک
قَرارسيزليق ائچئنده ائدي.
۱۶ چوبانلارين سورولرئنه چالديغي
توتَک سَسئني اشئتمَک اوچون
نئيه آغيل‌لار آراسيندا اوتوردونوز؟
رِعوبئن قبئله‌سئنئن بؤلمه‌لري چاشيب
قالميشدي. ۱۷ گئلعاد خالقي اوردون
چاييينين او تاييندا قالدي.
بس نئيه دان گمئلرئن يانيندا ساکئن
اولدو؟
آشِر دهنزلرئن ساحئلئنده ساکئن اولدو،
اؤز بندرلرئنده قالدي. ۱۸ لاکئن زِبولون
خالقي، نَفتالي خالقي،
جانلاريني دؤيوش ميدانينين
اوجا يرلرئنده خطره آتديلار!
۱۹ پادشاهلار گلئب ووروشدولار.
سونرا دا تَعنَکده، مِگئدّو سولاري
کنارِيندا
کَنَعان پادشاهلاري ووروشدولار.
گوموش قنئمت آلان اولمادي.
۲۰ اولدوزلار گؤيدن دؤيوشدولر،
سئسِرانين ضئدّئنه اؤز دؤوره‌سئنده
دؤيوشدولر. ۲۱ اونلاري قئشون
چايي آپاردي،
او قدئم چاي، قئشون چايي!
ای جانيم، سن قووّتله ائره‌لي گت! ۲۲ او
زامان آتلار دؤردنالا چاپديلار،
دؤردنالا-دؤردنالا چاپارکَن قووّتلي
آتلار. ۲۳ ربّئن مَله‌يي ددي: "مِروز
شهرئنه لعنت ادئن،
اونون اهالئسئنه لعنتلر گؤندرئن.
چونکي ربّئن کؤمه‌يئنه،
جنگ‌آورلره ضئدّ ربّئن کؤمه‌يئنه
گلمه‌دئلر." ۲۴ قِنلي خِبِرئن آروادي
ياإل
آروادلار آراسيندا هاميدان آرتيق
موبارکدئر،

چادیردا یاشایان آروادلاردان داها
بَختَوَردئر! ۲۵ سئسِرا سو ائسته‌یئنده،
یاالِ اونا سود وردی.
آغالارا لایئق بئر جامدا آیران وردی.
۲۶ اَلئني چادیرین میخینا اوزاتدي،
صاغ اَلئنه ائشچي توخماغیني گؤتوردو،
اونلارلا سئسِراني ووردو، باشیني اَزدي؛
سیندیریب، گئجگاهلاریني دِشدي.
۲۷ او ییخیلیب یاالِئن آیاقلاري آلتینا
سَرئلدي،
یِره دؤشَندي،
او ییخیلیب آیاقلاري آلتینا سَرئلدي،
ییخیلدیغي یره سَرئلئب اؤلدو. ۲۸ سئسِرانین
آناسي پنجره آرخاسیندان،
موشَبّکدن نئگاران-نئگاران باخیب
چیغیردي:
"نه اوچون اونون دؤیوش آراباسي بو قدر
یوبادیر؟
دؤیوش عارابالارینین سَسي آنجي نئیه
اِشئدئلمئر؟" ۲۹ حئکمتلي اَصئلزاده
خانیملار اونا جاواب ورئردي،
او دا اؤز- اؤزونه سؤزلرئني تکرار- تکرار
دیئردي: ۳۰ «بلکه قنئمت مالیني
تاپیب بؤلوشدورورلر،
یقئن کي هر ائگئده بئر-ائکي قیز دوشور.
سئسِرایا تالان مالیندان اَلوان پالتارلار
دوشور،
بلی، تالان مالیندان ناخیشلي اَلوان
پالتارلار.
قارَت اتدئکلرئنئن ائچئندن تاپیب
بؤلوشدوردولر،
تالانچیلارین بویونلاري اوچون
ائکي طرفدن اَلوان ناخیشلي پالتارلار.»
۳۱ یارب، بوتون دوشمنلرئن بله یوخ
اولسون.
آمّا سني سِوَنلر قودرتي ائله دوغان گونش
کئمي اولسونلار!" بوندان سونرا
اؤلکه‌یه قیرخ ائل راحاتلیق دوشدو.

رب جِدعونو چاغيريرِ ۱ ائسرايئل
اؤولادلاري گئنه ده ربّئن گؤزونده
پئس ائشلر گؤردولر؛ رب ده اونلاري
يدّي ائل مئديانلي‌لارا تسلئم اتدي.
۲ مئديانليلارين گوجلو اَلي
ائسرايئللی‌لرئن ضئدّئنه قالخدي.
مئديانلي‌لارين اوزوندن ائسرايئل
اؤولادلاري اؤزلري اوچون داغلاردا
سيغيناجاق يرلري، ماغارالار و قالالار
قوردولار. ۳ ائسرايئللی‌لر اَکئن اَکَنده
مئديانلي‌لار، عمالِقلی‌لر و باشقا شرق
خالقلاري گلئب ائسرايئللی‌لره هوجوم
ادئردئلر. ۴ ائسرايئلئن ضئدّئنه اوردوگاه
قوروب تورپاغين محصوللاريني غَزّه‌يه
قدر محو ادئردئلر. ائسرايئللی‌لره دولانماق
اوچون هِچ نه قويمازديلار، نه قويون، نه
اؤکوز، نه ده اِششَک. ۵ چونکي اونلار
اؤز حيوانلاري و چاديرلاري ائله
چيخيرديلار. گلنده ده چَيئرتکه کئمي
او قدر چوخ گلئردئلر کي، نه اؤزلرئنئن،
نه ده دَوه‌لرئنئن سايي-حسابي اولوردو.
اونلار گلئردئلر کي، اؤلکه‌ني وئران
اتسئنلر. ۶ ائسرايئللی‌لر مئديانلي‌لارين
اَلئندن چوخ ذلئل اولدولار. اونا گؤره
ده ائسرايئل اؤولادلاري ربّه فرياد

گوجلودن بئر شئرئن شي چيخدي.”
اوچ گون عرضئنده اونلار
تاپماجاني تاپا بئلمه‌دئلر. ۱۵ دؤردونجو
گون شَمشونون آروادينا ددئلر:
“اَرئني توولا کي، بئزه بو تاپماجانين
جاوابيني دسئن، يوخسا سنئن ده،
آتانين دا اِوئني ياندیراریق. مگر سئز
بئزي بورايا سويماغا چاغيريبسينيز؟”
۱۶ شَمشونون آروادي اونون قاباغيندا
آغلاييب ددي: “سنئن مندن زَهلَن
گدئر، منی سِومئرسن؛ خالقيمين
اوغوللارينا تاپماجا ديئبسن، آمّا
جاوابيني منه آچماييبسان.” شَمشون
اونا ددي: “باخ، هِچ آتا-آناما دا
بو تاپماجانين جاوابيني آچماميشام.
سنه آچيم؟” ۱۷ يدّي گون ضئيافت
عرضئنده آرواد اونون قاباغيندا
آغلادي. يدّئنجی گون شَمشون
تاپماجانين آچماسيني آروادينا ددی،
چونکي آرواد اونو جانا گتئرمئشدي.
آرواد دا گدئب تاپماجانين جاوابيني
اؤز خالقينا ددی. ۱۸ شهرئن
آداملاري يدّئنجی گون، گون
باتماداں شَمشونا ددئلر:
“بالدان شئرئني مگر وار؟
آصلاندان گوجلوسو مگر وار؟” شَمشون
اونلارا ددي: “اگر منئم دئشي
ائنکئمله جوت سورمه‌سيدئنئز،
تاپماجامي تاپا بئلمزدئنئز.” ۱۹ بوندان
سونرا ربّئن روحو قودرتلي بئر
شکئلده اونون اوستونه اِندي. شَمشون
اَشقِلونا گدئب اوراداکي‌لاردان
اوتوز نفري اؤلدوردو و اونلارين
ماللاريني تالان ادئب، تاپماجانين
آچماسيني دئيَنلره بايرام لئباسي
وردی. سونرا او، آلوولو قضبله
آتاسينين اِوئنه گتدي. ۲۰ آمّا
شَمشونون آروادیني شَمشونون
صاغدوشلاريندان بئرئنه وردئلر.

شَمشونون فئلئسطلی‌لردن قئصاص آلماسي
۱ بئر مودّت کچندن سونرا، بوغدا بئچئني
مؤوسومونده، شَمشون بئر کچي بالاسي
گؤتوروب، آروادینا باش چکمه‌یه
گتدي و ددي: "ائسته‌یئرم آروادیمین
یانینا، اونون اوتاغینا گئرئم. » لاکئن
آروادین آتاسي قویمادي کی، شَمشون
گئرسئن. ۲ قیزین آتاسي ددي: "اِله
بئلدئم کي، سنئن اوندان، حقئقتن،
زَهلَن گدئر، اونا گؤره ده آروادیني
سنئن صاغدوشونا اَره وردئم. باخ، مگر
کئچئک باجیسي اوندان گؤزل دیئل؟
خاهئش ادئرم، قوي اونون یرئنه، بو
سنئن اولسون." ۳ شَمشون اونلارا ددي:
"بو دفه فئلئسطلی‌لره پئسلئک اِتسَم، هچ
تقصئرکار اولمارام." ۴ شَمشون گدئب
اوچ یوز چاقّال توتدو و مشعل‌لر
گؤتوردو. چاقّاللاري جوت-جوت
قویروق-قویروغا باغلادي و قویروقلارین
آراسینا بئر مشعل قویدو. ۵ مشعل‌لري
یاندیریب، چاقّاللاري فئلئسطلی‌لرئن
اَکئنلرئنه بوراخدي و بونونلا دا تاخیل
دَرزلرئنه، اَکئنلره، اوزوملوکلره،
زیتونلوقلارا اود ووردو. ۶ فئلئسطلی‌لر
بئربئرئندن سوروشدولار: "گؤره‌سن

اِششه‌يئن چنه سومويو ائله مئن نفري
قيرديم.” ۱۷ شَمشون بو سؤزلري
ديئب قورتاراندان سونرا، اِششه‌يئن
چنه سومويونو توللادي. اونا گؤره
ده اويِره رامَت‌نِحي ديئلئر. ۱۸ بوندان
سونرا شَمشون چوخ سوسوزلادي و
ربّه فرياد ادئب ددي: “سن قولونا
بو بؤيوک قَلَبه‌ني وردئن، آمّا ائندي
مگر من سوسوزلوقدان اؤلوب،
ختنه‌سئزلرئن اَلئنه دوشه‌جيم؟” ۱۹ او
واخت تاري نِحئده چوخور ياريب
سو آخيتدي. شَمشون سو ائچدئکده
قووّتي دؤنوب جاني تزه‌لَندي. بونا
گؤره بو چشمه‌نئن آديني عِين‌حَقّوره
قويدو کي، بو گونه قدر نِحئده‌دئر.
۲۰ فئلئسطلی‌لرئن دؤوروندە، شَمشون
ائسرايئلده ائيئرمي ائل داورلئک
اتدي.

شَمشون و دَلئله ۱ شَمشون غَزّەيه گتدي
و اورادا بئر فاحئشه گؤروب اِوئنه
گئردي. ۲ غَزّەلئلره خبر چاتدي كي،
شَمشون بورايا گلئب. غَزّەلئلر اِوي
موحاصئرەيه آلديلار، بوتون گجەني
شهرئن دروازاسيندا كمئنده دوروب
اونو گؤزلەدئلر. بوتون گجەني ساكئت
دوروب ديئردئلر: "قوي سحر ائشيغينا قدر
گؤزلەيک، سونرا اونو اؤلدورەرئک."
۳ شَمشون گجەياريسينا قدر ياتدي، سونرا
آياغا قالخيب گلدي، شهر دروازاسينين
هر ائكي دئرەيئندن توتوب چفته قاريشيق
دروازاني چئينئنه قويدو و خِبرونون
موقابئلئندەكي داغين تپەسئنه چيخارتدي.
۴ بوندان بئر قدر سونرا، شَمشون سورِق
درەسئنده دَلئله آدلي بئر آروادا وورولدو.
۵ فئلئسطلی‌لرئن آغالاري او آروادين يانينا
گلئب ددئلر: "شَمشونو دئله توتوب اؤيرَن،
گؤر اوندا بو قدر گوج هاراداندير؟ نجه
اونا زور گلئب باغلايا بئلەرئک؟ ذلئل
ادە بئلەرئک؟ بوندان اؤتري هَرەمئز
سنه مئن يوز شِكِل گوموش ورەرئک."
۶ بلجه دَلئله شَمشونا ددي: "خاهئش
ادئرم، منه دِه گؤروم سندەكي بو
بؤيوک قودرت هارادان گلئر؟ سني نجه

بئرشئباعيا قدر بؤلگەدن و گئلعاد
تورپاغيندان مئصپايا چيخديلار.
جاماعات بئر نفر كئمي ربّئن قاباغيندا
بئر يره ييغيلدي. ۲ بوتون خالقين، بوتون
ائسرايئل قبئله‌لرئنئن باشچيلاري تارينين
خالقينين ييغينيندا اؤز يرلرئني توتدولار.
اورادا قيلينج داشييان دؤرد يوز مئن
پئيادا وار ائدي. ۳ بِنيامئن اؤولادلاري
ائسرايئل اؤولادلارينين مئصپايا
چيخديقلاريني اشئتدئلر. اورادا ائسرايئل
اؤولادلاري ددئلر: "دانيشين گؤرَک،
بو پئس حادئثه نجه باش وردي؟"
۴ اؤلدورولَن آروادين اَري اولان لاوئلي
اونلارا جاواب وردی: "منئمله جارئيم
گجه‌لَک اوچون بِنيامئنئن گئبعا شهرئنه
داخئل اولدوق. ۵ گئبعا كئششلري
منه ضئد قالخديلار و گجه واختي
قالديغيم اِوي موحاصئره‌يه آلديلار،
منی اؤلدورمک ائسته‌دئلر و جارئيه‌مي
زورلاديلار. بونون نتئجه‌سئنده آرواد
اؤلدو. ۶ من ده جارئيه‌مي گؤتوردوم و
تئكه-تئكه دوغراييب هر حئصّه‌سئني
ائسرايئلئن ائرث تورپاقلارينين بوتون
بؤلگه‌لرئنه گؤندردئم، چونكي ائسرايئلده
پوزغونچولوق و آلچاقليق ادئلئب. ۷ ای
ائسرايئل اؤولادلاري! باخين هامينيز
بورادا اؤز فئكئر و مصلحتئنئزي
ورئن." ۸ بوتون خالق بئر نفر كئمي
آياغا قالخيب ددي: "بئزدن هچ كئم
چادیرينا گتمَيه‌جک و هچ كئم
اِوئنه قاييتمایاجاق. ۹ ائندي بله بئر
ائش گؤرمَلي‌يئک: پوشک آتيب
گئبعايا هوجوم اده‌جيئک. ۱۰ قوشونا
آذوقه گتئرمک اوچون ائسرايئلئن
بوتون قبئله‌لرئنئن هر يوز نفردن
اونونو، مئن نفرئندن يوزونو، اون
مئن نفرئندن مئنئني گؤتوره‌جيئک
كي، بِنيامئنئن گئبعا شهرئنه گدئب
چاتاندا، ائسرايئلده اتدئكلري آلچاق
ائشلرئن هاميسينين عوضئني اونلارا
اده بئلسئنلر." ۱۱ بوتون ائسرايئللی‌لر
بئر نفر كئمي بئرله‌شئب او شهرئن
ضئدّئنه ييغيلديلار. ۱۲ ائسرايئل قبئله‌لري
بِنيامئن قبئله‌سئنئن تورپاقلارينين هر
طرفئنه قاصئدلر گؤندرئب ددئلر: "بو
نه پئسلئكدئر، سئزئن آرانيزدا باش

ورئب؟ ۱۳ ائندي گئبعادا اولان او
یاراماز آداملاري بئزه ورئن، اونلاري
اؤلدورک و بونونلا ائسرایئلدن بو
پئسلئيي تمئزلَیَک.» لاکئن بِنیامئن
اؤولادلاري ائستَمه‌دئلر کي، هموطنلري
اولان ائسرایئل اؤولادلارینین سؤزونه
قولاق آسالار. ۱۴ بِنیامئن اؤولادلاري
ائسرایئل اؤولادلاري ائله دؤیوشه
چیخماق اوچون اؤز شهرلرئندن گئبعایا
ییغیلدیلار. ۱۵ همئن گون شهرلردن گلن
قیلینج داشییان بِنیامئن اؤولادلاري
ائیئرمي آلتي مئن کئشي ائدي. بوندان
علاوه گئبعا اهالئسئندن ده یدّي یوز
نفر سچئلمئش آدام ییغیلدیلار. ۱۶ بوتون
بو خالقین آراسیندا سولاخاي اولان
یدّي یوز سچمه آدام وار ائدي کي،
هر بئري سرراست ساپاند آتیب،
داشلا باشدا اولان بئر توکو بِله،
وورا بئلئردي و آتدیقلاري بوشا
چیخمیردي. ۱۷ بِنیامئنلی‌لردن باشقا،
ائسرایئللی‌لردن قیلینج داشییان دؤرد یوز
مئن کئشئني سایدیلار کي، بونلارین دا
هامیسي دؤیوشچو ائدي. ۱۸ ائسرایئل
اؤولادلاري بِیت ائله چیخدیلار و
تارینین حوضورونا گلئب ددئلر: "بِنیامئن
اؤولادلارینین ضئدّئنه بئزئم طرفدن
اوّلجه کئم دؤیوشه چیخاجاق؟" رب
ددي: "اوّلجه یهودا قبئله‌سي چیخاجاق."
۱۹ بلجه ائسرایئل اؤولادلاري سحر
تزدن قالخیب گئبعانین ضئدّئنه
اوردوگاه قوردولار. ۲۰ ائسرایئللی‌لر
بِنیامئنلی‌لرله دؤیوشه چیخیب گئبعادا
اونلارین ضئدّئنه دوزولدولر. ۲۱ بِنیامئن
اؤولادلاري گئبعادان چیخدیلار و
او گون ائسرایئللی‌لردن ائیئرمي ائکي
مئن کئشئني ووروب یره سَردئلر.
۲۲ لاکئن ائسرایئل قوشونو جسارته
گلئب اوّلکي گون دوزولدوکلري
یرده گئنه ده دؤیوشه دوزولدولر.
۲۳ ائسرایئل اؤولادلاري بِیت ائله
چیخیب ربّئن قاباغیندا آخشاما قدر
آغلادیلار و رَبدن سوروشوردولار: "آیا
هموطنئمئز بِنیامئن اؤولادلاري ائله گئنه
دؤیوشه گئرئشَک؟" رب اونلارا ددي:
"اونلارین قاباغینا چیخین." ۲۴ ائکئنجي
گون ائسرایئل اؤولادلاري بِنیامئن

اؤولادلارينا ياخينلاشديلار. ۲۵ همئن
گون ده بِنيامئنلی‌لر اونلارين قاباغينا
چيخيب ائسرائيل اؤولادلاريندان بو
دفه اون سکّئز مئن کئشئني ووروب
يره سَردئلر. بونلارين هاميسي قيلينج
داشييان آداملار ائدي. ۲۶ بوتون
ائسرائيل اؤولادلاري و بوتون قوشون
بِيت ائله چيخيب آغلادي؛ اورادا
ربّئن قاباغيندا قاليب آخشاما قدر
اوروج توتدولار. ربّئن حوضوروندا
ياندیرما و باريش قوربانلاري تقدئم
اتدئلر. ۲۷ ائسرائيل اؤولادلاري رَبدن
مصلحت ائسته‌دئلر، چونکي تارينين
عهد ساندیغي او گونلر اورادا ائدي.
۲۸ هارون اوغلو اِلعازار اوغلو پئنِخاس
او گونلرده ساندیغين قاباغيندا خئدمت
ادئردي. اونلار ربّه ددئلر: "هموطنلرئمئز
بِنيامئن اؤولادلارينين ضئدّئنه بئر داها
دؤيوشه چيخاق، يوخسا بو ائشدن اَل
چکَک؟" رب ددي: "چيخين، چونکي
صاباح اونلاري سئزه تسلئم اده‌جيم."
۲۹ ائسرائيللی‌لر گئبعانين اطرافيندا
کمئن قوروب آداملار قويدولار.
۳۰ اوچونجو گون گئنه ائسرائيل
اؤولادلاري بِنيامئن اؤولادلارينين
ضئدّئنه چيخديلار و اوّلکي کئمي
گئبعانين ضئدّئنه دوزولدولر. ۳۱ بِنيامئن
اؤولادلاري دا بو خالقين ضئدّئنه
چيخديلار و شهردن کنارا چکئلدئلر.
اوّلکي کئمي اونلار ائسرائيللی‌لري
قيرماغا باشلاديلار. بِيت ائله و گئبعايا
گدن اصلي يوللاردا، هم ده آچيق
تورپاقدا اوتوز نفره قدر ائسرائيللي
قيريلدي. ۳۲ بِنيامئن اؤولادلاري
ديئردئلر: "اَوّلکي کئمي اونلار گئنه
ده قاباغيميزدا مغلوبدورلار." لاکئن
ائسرائيل اؤولادلاري ديئردئلر: "قاچاق،
اونلاري شهردن اوزاغا اصلي يوللارا
چيخارداق." ۳۳ بوتون ائسرائيللی‌لر
يرلرئندن قالخيب بَعَل‌تامار‌دا دوزولدولر؛
گئبعانين قرب سمتئنده کمئنده دوران
ائسرائيللی‌لر ده يرلرئندن چيخديلار. ۳۴ او
زامان کي، بوتون ائسرائيلدن سچئلمئش
اون مئن کئشي گئبعايا هوجوم اتدي،
دؤيوش شئدّتلي ائدي؛ آمّا بِنيامئنلی‌لر
موصئبتله راستلاشديقلاريني بئلمه‌دئلر.

۳۵ رب ائسرایئلئن قاباغیندا بِنیامئنلی‌لري
دارماداغین اتدي. همئن گون ائسرایئل
اؤولادلاري بِنیامئنلی‌لردن ائیئرمي
بش مئن یوز کئشئني هلاک اتدئلر.
بونلارین هامیسي قیلینج گزدئرن
آداملار ائدي. ۳۶ بِنیامئن اؤولادلاري
گؤردولر کي، مغلوب اولوبلار. بله
اولدو کي، ائسرایئللی‌لر گئبعانین ضئدّئنه
قوردوقلاري کمئنده دورانلارا بِل
باغلادیقلارینا گؤره بِنیامئنلی‌لره میدان
ورمئشدئلر. ۳۷ کمئنده دوران آداملار
جَلد تَرپه‌نئب گئبعایا هوجوم اتدئلر؛
کمئنده دوران آداملار اطرافا یاییلیب
بوتون شهري قیلینجدان کچئرتدئلر.
۳۸ شهردن قالخان بؤیوک توستو،
ائسرایئللی‌لرله کمئنده دورانلار آراسیندا
تعیئن اولونموش علامت ائدي. ۳۹ بو
علامته گؤره دؤیوش میدانیندا کي
ائسرایئللی‌لر دؤنوب بِنیامئنلی‌لرئن
اوستونه گتمه‌یه باشلادیلار. بِنیامئنلی‌لر
ائسرایئللی‌لري قیرماغا باشلامیشدیلار و
اوتوز نفره قدر آدامي اؤلدوردولر. چونکي
دیئردئلر: "یقئن اَوّلکي دؤیوشده اولدوغو
کئمي قاباغیمیزدا مغلوبدورلار."
۴۰ لاکئن شهردن توستو سوتون کئمي
قالخماغا باشلایاندا، بِنیامئنلی‌لر آرخایا
باخیب گؤردولر کی، بوتون شهردن
توستو گؤیه قالخیر. ۴۱ ائسرایئللی‌لر
دؤنوب اونلارین اوستونه گلنده
بِنیامئنلی‌لري دهشت بورودو، چونکي
فَلاکَتله راستلاشدیقلاریني گؤردولر.
۴۲ اونلار ائسرایئللی‌لرئن قاباغیندان گری
چکئلئب چؤله طرف قاچدیلار، لاکئن
دؤیوش اوراني دا بورودو. شهرلردن
چیخانلار، اونلاري موحاصئره‌یه آلیب
قیردیلار. ۴۳ بِنیامئنلی‌لري موحاصئره‌یه
آلدیلار و دایانمادان اونلاري تعقئب
اتدئلر و گئبعانین قاباغیندا گون دوغان
طرفده اونلاري اَزدئلر. ۴۴ بِنیامئنلی‌لردن
اون سکّئز مئن نفر یره سَرئلدي.
بونلارین هامیسي ائگئد جنگ‌آور ائدئلر.
۴۵ قالانلاري دؤنوب چؤله طرف،
رئمّون قایاسینا قاچدیلار. ائسرایئللی‌لر
اصلي یوللار بویونجا اونلاردان بش مئن
کئشئني قیردیلار. سونرا گئدعوما قدر
بِنیامئنلی‌لرئن دالینجا دوشوب داها

ائکي مئن کئشئني اؤلدوردولر. ۴۶ همئن
گون قيلينج گزدئرَن ائيئرمي بش مئن
بِنيامئنلي قيريلدي. بونلارين هاميسي
ائگئد جنگ‌آور ائدي. ۴۷ لاکئن
آلتي يوز کئشي دؤنوب چؤله طرف،
رئمّون قاياسينا قاچديلار و دؤرد آي
اورادا قالديلار. ۴۸ ائسرايئللی‌لر بِنيامئن
اؤولادلارينين تورپاقلارينا قاييديب
بوتون شهر ساکئنلرئني و حيوانلاريني،
اَللرئنه نه کچدي، هاميسيني قيلينجدان
کچئرتدئلر. سونرا قاباقلارينا چيخان بوتون
شهرلره اود ووردولار.

بِنیامئن قبئله‌سئنئن سونرا کي عاقئبتي
۱ ائسرایئللی‌لر مئصپادا آند ائچئب
دِمئشدئلر: "بئزدن هچ کئم قیزیني
بِنیامئنلئیه اَره ورمه‌یه‌جک." ۲ خالق
بِیت ائله گدئب اورادا آخشاما قدر
تارینین حوضوروندا اوتوردولار و
باغیریب آجي-آجي آغلادیلار. ۳ اونلار
ددئلر: "ای ائسرایئلئن تاریسي رَب، نئیه
ائسرایئلده بله حادئثه باش وردي؟ نه
اوچون بو گون ائسرایئلدن بئر قبئله
اَسکئلدي؟" ۴ او گونون صاباحي خالق
تزدن قالخیب اورادا ربّه بئر قوربانگاه
تئکدئلر و یاندیرما و باریش قوربانلاري
تقدئم اتدئلر. ۵ ائسرایئل اؤولادلاري
ددئلر: "بوتون ائسرایئل قبئله‌لرئندن کئم
وار کي، ربّئن قاباغیندا کي ییغینیمیزا
گلمه‌دي؟" چونکي مئصپادا ربّئن
حوضوروندا کي ییغینا گلمه‌یَنلر حاقّیندا
بَرک آند ائچمئشدئلر کي، اونلار
اؤلدورولمه‌لي‌دئرلر. ۶ ائسرایئل
اؤولادلاري اؤز هموطنلري
بِنیامئنلی‌لردن اؤتري کَدَرله‌نئب دیئردئلر:
"بو گون ائسرایئلدن بئر قبئله کَسئلدي.
۷ اونلاردان صاغ قالانلارا آرواد تاپماق
اوچون نه اِدَک؟ آخي اونلارا

RUT

اِئمَلِکئن عایئله‌سي ائله موآب تورپاغینا
کؤچمه‌سي ۱ داورلرئن حؤکم اتدئي
گونلرده، اؤلکه‌ده قیتلیق اولدو. اِله بو
واختلاردا یهودانین بِیت‌لِحِم شهرئندن
بئر کئشي آروادي و ائکي اوغلو ائله
بئرلئکده موآب تورپاغینا کؤچدو کی،
اورادا موَقّتي یاشاسین. ۲ بو کئشئنئن
آدي اِئمَلِک، آروادینین آدي ناعومي،
بئر اوغلونون آدي مَخلون، او بئرئنئن آدي
دا کئلیون ائدي. اونلار یهودانین
بِیت‌لِحِم شهرئندن اولان اِفراتلي‌لار
ائدئلر. بو آداملار موآب تورپاغینا گلئب
اورادا قالدیلار. ۳ سونرا ناعومئنئن اَري
اِئمَلِک اؤلدو و او، ائکي اوغلو ائله
قالدي. ۴ اوغوللاري اؤزلرئنه موآب
قیزلاریندان آرواد آلدیلار. بو
آروادلارین بئرئنئن آدي عورپا، او
بئرئنئن آدي دا روت ائدي. اونلار اون
ائله یاخین بو تورپاقدا یاشادیلار. ۵ سونرا
مَخلون و کئلیون دا اؤلدو، ناعومي هم
اوغولسوز، هم ده اَرسئز قالدي.

بِیت‌لِحِمه قاییتما ۶ بئر گون ناعومي
گلئنلري ائله آیاغا قالخدي کي، موآب
تورپاغیندان گری قاییتسین. چونکي او،

بئل كي، هارايا گده‌سن، اورايا
گده‌جيم،
هارادا قالاسان، اورادا قالاجاغام؛
خالقين منئم خالقيم اولاجاق،
تارين دا منئم تاريم. ۱۷ هارادا اؤله‌سن،
اورادا اؤله‌رم،
اورادا دا باسديرالارام.
اگر اؤلومدن باشقا بئر شي منى سندن
آييرسا،
قوي رب منه بله‌سئني و
بوندان داها بَتَرئني اتسئن.” ۱۸ ناعومي
روتون اونونلا گتمک اوچون بله
قرارلي اولدوغونو گؤرنده آرتيق اونا
بئر شي دمه‌دي. ۱۹ بلجه هر ائکئسي
بِيت‌لِحِمه قدر گدئب اورايا چاتديلار.
بِيت‌لِحِمه داخئل اولاندا، دؤنوشلري
بوتون شهر اهالئسئني حرکته گتئردي
و ددئلر: “ناعومي بودور؟” ۲۰ ناعومي
اونلارا ددي: “منه ناعومي دمه‌يئن،
منه مارا ديئن، چونکي قادئري
موطلق حياتيمي آجي ادئب. ۲۱ من
بورادان دولو چيخديم، رب منى
بوش قايتاردي. ائندي كي رب منئم
ضئدّئمه قاخيب و قادئري موطلق
باشيما موصئبت گتئرئب، داها نئيه
منى ناعومي چاغيريرسينيز؟” ۲۲ بلجه،
ناعومي موآب تورپاغيندان گلئني
موآبلي روتلا برابر گرى قاييتدي.
اونلار بِيت‌لِحِمه آرپا بئچئني باشلاناندا
گلدئلر.

روت بوعَزنِن زمئسئنده ۱ ناعومئنئن اَري
طايفاسيندان بوعَز آدلي وارلي بئر قوحومو
وار ائدي کي، اِئمَلِکئن طايفاسيندان
ائدي. ۲ بئر گون موآبلي روت ناعومئيه
ددي: "ائجازه ور، زمئيه گدئم. کئمئن
گؤزونده لوطف تاپسام، اونون دالينجا
باشاق ييغيم." ناعومي اونا ددي: "گت،
قيزيم." ۳ روت گتدي و بئر زمئيه
گئرئب بئچئنچئلرئن دالينجا باشاق ييغماغا
باشلادي؛ روت تصادوفن او ساحه‌يه
گئرمئشدي کي، اِئمَلِکئن طايفاسيندان
اولان بوعَزنئکي ائدي. ۴ بو واخت بوعَز
بِيتلِحِمدن گلدي و بئچئنچئلره ددي:
"رب سئزئنله اولسون!" بئچئنچئلر جاواب
وردئلر: "رب سنه برکت ورسئن."
۵ بوعَز بئچئنچئلره نظارت ادن نؤکرئنه
ددي: "بس بو جاوان آرواد کئمئندئر؟"
۶ بئچئنچئلره نظارت ادن نؤکر جاواب
وردی: "بو، او جاوان موآبلي آروادديرِ
کي، ناعومي ائله بورايا موآب تورپاغيندان
گلئب. ۷ منه ددي: «خاهئش ادئرم،
قوي بئچئنچئلرئن دالينجا دوشَن
باشاقلاري دَرزلرئن آراسيندان ييغيم.»
سحردن گلئب، ائندئيه‌جک بورادادير،
تالوار آلتيندا دا لاپ آز دئنجه‌لئب." ۸ او

١SA

سمويئلئن دوغولماسي ۱ اِفرايئمئن داغليق
بؤلگه‌سئنده يِرلَشَن رامه‌ته‌يئم صوفئم
شهرئنده اِلقانا آدلي بئر آدام ياشاييردي؛
او صوف اوغلو توخو اوغلو اِلئهو اوغلو
يِروخام اوغلو بئر اِفرايئملي ائدي.
۲ اِلقانانين خَنّا و پِنئنّا آديندا ائکي
آروادي وار ائدي. پِنئنّانين اوشاقلاري
وار ائدي، آمّا خَنّانين اؤولادي يوخ
ائدي. ۳ اِلقانا هر ائل اؤز شهرئندن
شئلوها گِدَردي کی، قوشونلار ربّئنه
پرستئش ادئب قوربان کَسسئن. عِلي‌نئن
خوفني و پئنخاس آدلي ائکي اوغلو
اورادا ربّئن کاهئنلري ائدئلر. ۴ اِلقانا
قوربان کسئلن گون آروادي پِنئنّايا، و
اونون اوغوللار و قيزلارينين هاميسينا
پاي ورَردي. ۵ لاکئن خَنّايا ائکي قات
پاي ورَردي، چونکي اونو سِوئردي، آمّا
رب اونون بطنئني باغلاميشدي.
۶ گونوسو پِنئنّا همئشه خَنّايا ساتاشيردي
کي، اونو ائنجئتسئن. چونکي خَنّانين بطني
رب طرفئندن باغلانميشدي. ۷ بو، ائللر
بله داوام ادئردي. خَنّا هر دفه ربّئن
اِوئنه گِدنده، گونوسو اونا سؤز
آتاردي؛ خَنّا دا آغلاييب يمک يِمَزدي.
۸ بئر گون اَري اِلقانا اوندان سوروشدو:

آغزيم دوشمنلرئمئن قاباغيندا نخرله
دانيشير،
چونكي سنئن نئجاتيندا سوئنئرم. ۲ رب
كئمي موقدّس بئري يوخدور،
دوغرودان دا، سنئن كئمي هچ كس
يوخدور!
تاريميز كئمي قايا يوخدور! ۳ آرتيق
بؤيوک-بؤيوک دانيشمايين،
آغزينيزدان تكَبّورلو سؤزلر چيخماسين.
چونكي رب هر شيي بئلَن تاري‌ديير،
اودور عمل‌لري اؤلچَن! ۴ جنگاورلرئن
كامانلاري قيريلير،
آمّا يخيلانلار قودرتله قورشانيرلار.
۵ توخلار چؤرک اوچون اوجرَته
ائشله‌يئرلر،
لاكئن آجلار دويورولورلار.
حتّا سونسوز آرواد يدّي اؤولاد دوغور،
آمّا چوخ‌اوشاقلي آرواد سولور. ۶ رب
اؤلدورور ده، دئرئلدئر ده.
اؤلولر دئيارينا اِندئرئر و چيخاردير. ۷ رب
يوخسوللوق و وار-دؤولت گؤندرئر،
آلچالدير دا، اوجالدير دا. ۸ او،
يوخسوللاري توز-توراغين ائچئندن
قالديريير،
فاغيرلاري كوللوكدن چيخاردير كي،
نجئبزاده‌لرله اوتورسونلار،
و شرف تختئني مئراث آلسينلار.
چونكي يرئن پايالاري ربّئندئر،
دونياني اونلارين اوستونده قوردو.
۹ موتّقي‌لرئئن قدملرئني حئفظ ادئر،
لاكئن پئسلر ظولمتده ساكئت اولورلار.
چونكي ائنسان اؤز قووّه‌سي ائله ظفره
چاتماز. ۱۰ ربّه ضئدّ دورانلار پارچا-
پارچا اولاجاقلار،
اونلارين اوستونه گؤيلري گورولتويه
گتئره‌جک.
رب بوتون دونياني موحاكئمه اده‌جک،
اؤز پادشاهينا قووّت وره‌جک،
مسح اتدئيئنه بؤيوک گوج وره‌جکدئر!
» ۱۱ سونرا اِلقانا رامادا كي اِوئنه قاييتدي.
آمّا اوغلان اوشاغي سمويئل كاهئن
عِلي‌نئن نظري آلتيندا ربّه خئدمت
ادئردي.

عِلي‌نئن اوغوللارينين پئس عمل‌لري

۱۲ عِلي‌نئن اوغوللاري ياراماز آداملار
ائدئلر؛ نه ربّي تاني‌ييردیلار، ۱۳ نه ده

شاعولون نوبدا کي کاهئنلري اؤلدورمه‌سي
۶ شاعول اشئتدي کي، داوودلا
يانيندا کي آداملارين يري بلّي اولوب.
او، گئبعادا کي بئر تپه‌ده، گز آغاجينين
آلتيندا اوتورموشدو و اَلئنده بئر نئزه وار
ائدي، بوتون اعيانلاري دا اطرافيندا
دايانميشديلار. ۷ شاعول اونلارا ددي:
"قولاق آسين، ای بِنيامئنلی‌لر! مگر
يَسّه‌نئن اوغلو سئزئن هامينيزا زَمئلر و
اوزوملوکلر ورَر؟ مگر هامينيزي مئنباشي
و يوزباشي اِدَر؟ ۸ چونکي هامينيز منئم
اوچون فئتنه قوروبسونوز، منئم اوغلوم
يَسّه‌نئن اوغلو ائله عهد باغلايان زامان،
بونو قولاغيما چاتديران اولمادي و هچ
بئرئنئزئن منه يازيغي گلمه‌دي. اوغلوم
منئم اوستومه قولومو قيزديرير کي، منه
کمئن قورسون، نجه کي، بو گوندور. و
بونو قولاغيما چاتديران يوخدور."
۹ لاکئن اِدوملو دواِق ده کي، شاعولون
اعيانلارينين يانيندا دايانميشدي، شاعولا
ددي: "يَسّه‌نئن اوغلونو نوبدا، اَخئطوب
اوغلو اَخئمِلِکئن يانينا گلنده گؤردوم.
۱۰ اورادا اَخئمِلِک داوود اوچون ربدن
مصلحت ائسته‌دي و اونا هم ارزاق، هم
ده فئلئسطلي گولياتين قيلينجيني وردی."

ددي: "وار اولان ربّه آند اولسون،
سن دوز آدامسان. قوشوندا منئمله
يوروشه چيخماغين گؤزومده
خوشدور، چونکي يانيما گلدئيئن
گوندن بو گونه قدر سنده پئس
بئر شي تاپمادیم. لاکئن آغالارين
گؤزونه خوش گؤرونمورسن.
۷ ائندي صاغ-سالامات اؤز يرئنه
قاييت کي، فئلئسطلی‌لرئن آغالارينين
گؤزونده پئس گؤرونمه‌يه‌سن."
۸ داوود آکئشه ددي: "مگر من نه
اتمئشم؟ يانينا گلن گوندن بو گونه
قدر قولوندا نه تاپيبسان کي، آغام
پادشاهين دوشمنلرئنه ضئدّ گدئب
ووروشمايیم؟" ۹ آکئش داوودا
جاواب وردی: "بئلئرم کي، منئم
گؤزومده سن تارينين مَله‌يي کئمي
ياخشي‌سان، آمّا فئلئسطلی‌لرئن
باشچيلاري ديئبلر: «او گرک بئزئمله
بئر دؤيوشه چيخماسين.» ۱۰ ائندي
سنئنله گلن آغانين قوللاري ائله
بئرلئکده سحر تزدن قالخين. صوبح
تزدن قالخين و سحر آچيلار-آچيلماز
بورادان گدئن." ۱۱ بلجه داوود
و آداملاري سحر اِرکَن قالخديلار
کي، آيريليب فئلئسطلی‌لرئن تورپاغينا
قاييتسينلار. فئلئسطلی‌لر ده يئزرِعله
گتدئلر.

داوودون عَمالِقلی‌لري مغلوب اتمه‌سي
۱ داوودلا آداملاري اوچونجو گون
صئقلَگه چاتديلار. اله بو زامان
عَمالِقلی‌لر نِگَبه و صئقلَگه هوجوم ادئب
صئقلَگ شهرئنه اود وورموشدولار.
۲ اورادا اولان آروادلاري و بوتون
اهالئني بؤيوکدن کئچئيه قدر اسئر ادئب
اؤلدورمه‌مئشدئلر و اؤز يوللاري ائله
گتمئشدئلر. ۳ داوود آداملاري ائله
شهره گلئب گؤردو کي، شهر ياندير‌يليب
و اونلارين آروادلاري، اوغوللاري و
قيزلاري اسئر آپاريليب. ۴ بونا گؤره
داوود يانينا ييغيلان جاماعاتلا بئرلئکده
طاقتدن دوشَنه قدر هؤنکوروب
آغلاديلار. ۵ اسئر آپاريلانلار آراسيندا
داوودون ائکي آروادي، يئزرِعِل‌لي
اَخئنوعَمله کَرمِل‌لي نابالين دول آروادي
اَبئگائل دا وار ائدي. ۶ داوودون
اوره‌يي چوخ سيخيليردي، چونکي خالق
"اونو داشلاياق" ديئردي. اونا گؤره
کي، جاماعاتين هر بئرئنئن اوغول و
قيزيندان اؤتري جاني آجي چکئردي.
لاکئن داوود اؤزونو تاريسي ربده
قووّتلَندئردي. ۷ او، اَخئمِلِکئن اوغلو
کاهئن اِبياتارا ددي: "خاهئش ادئرم،

۲SA

شاعولون اؤلوم خبري ۱ شاعولون
اؤلوموندن سونرا داوود عَمالِقلئلري
مغلوب ادئب قاييدان زامان ائکي گون
صئقلگده قالدي. ۲ اوچونجو گون
شاعولون يانيندان، اوردوگاهدان پالتاري
جيريلميش، باشي توز-تورپاغا باتميش بئر
آدام گلدي. او، داوودون يانينا گلدئکده
قاباغيندا اوزونو يره قويوب تعظئم اتدي.
۳ داوود اوندان سوروشدو: "هارادان
گلئرسن؟" آدام اونا ددي: "ائسرايئل
اوردوگاهيندان قاچميشام." ۴ داوود اونا
ددي: "اورادا نه باش ورئب؟ خاهئش
ادئرم، منه دِه." آدام ددي: "خالق
دؤيوش ميدانيندان قاچيبلار و اونلارين
بئر چوخو قيريليب اؤلوبلر. شاعوللا
اوغلو يوناتان دا هلاک اولوب."
۵ داوود اونا خبر ورن جاوان آدامدان
سوروشدو: "سن هارادان بئلئرسن کي،
شاعوللا يوناتان دا اؤلوب؟" ۶ داوودا
خبر ورن جاوان بله ددي: "تصادوفن
گئلبوعا داغيندا ائدئم و گؤردوم کي،
شاعول نئزه‌سئنه سؤيکه‌نئب. دؤيوش
عارابالاري و آتلي‌لار دا اونو چوخ ياخين
بئر شکئلده تعقئب ادئردئلر. ۷ شاعول
گِرئيه باخاندا منی گؤروب چاغيردي.

اَشقَلون كوچه‌لرئنده يايمايين.
مبادا فئلئسطلی‌لرئن قيزلاري سِوئنسئنلر،
ختنه‌سئزلرئن قيزلاري فَرَحلَنسئنلر.
۲۱ ای گئلبوعا داغلاري،
اوستونه شِح، ياغيش دوشمه‌سئن،
قوي زمئلرئن محصول ورمه‌سئن!
چونکي اورادا لَکه‌لَندي ائگئدلرئن
قالخاني،
شاعولون بئر داها ياغلا سئلئنمَيه‌جک
قالخاني. ۲۲ اؤلدورولَنلرئن قانينا،
ائگئدلرئن پئيئنه گؤره
يوناتانين کاماني گری دؤنمَزدي،
شاعولون قيلينجي بوش قاييتمازدي.
۲۳ شاعوللا يوناتان حياتلاريندا نجه
سِوئملي، نجه عزئز،
اؤلومده ده بئربئرئندن آيريلمادیلار!
اونلار قارتاللاردان سورعتلي ائدئلر،
آصلانلاردان قووّتلي ائدئلر. ۲۴ ای
ائسرايئل قيزلاري، آغلايين شاعول
اوچون.

او سئزه قئيمتلي قيرميزي قوماشلار
گِيدئرَردي،
پالتارينيزا قيزيل ناخيشلار ووراردي.
۲۵ دؤيوش ميدانيندا نجه ده ائگئدلر
قيريليب دوشوب!
يوناتان سنئن اوجا يرلرئنده قيلينج
آغزيندان کچئب. ۲۶ ای قارداشيم
يوناتان، سنئن اوچون اوره‌يئم يانير.
سن منه چوخ عزئز ائدئن.
سنئن منه اولان محبّتئن حيران ادئجي
ائدي،
آرواد محبّتئندن ده اوستون ائدي.
۲۷ ائگئدلر نجه ده يخيليب!
دؤيوش سئلاحلاري نجه ده يوخ
اولوب!

داوودون یهودادا پادشاه سِچئلمه‌سئ
۱ بوندان سونرا داوود ربدن مصلحت
آختاریب سوروشدو: "آیا یهودا
شهرلرئندن بئرئنه گدئم؟" رب اونا
جاواب وردی: "گت." داوود ددي:
"هارایا قالخیم؟" رب ددي: "خِبرونا."
۲ بلجه داوود، ائکي آروادي یِزرِعِللي
اَخئنوعام و کَرمِللي نابالین دول آروادي
اَبئگائلله خِبرونا گتدي. ۳ داوودون
یانیندا اولان آداملاري اؤز عایئله‌لرئني
گؤتوروب خِبرونون و اونون اطراف
محلّه‌لرئنده ساکئن اولدولار. ۴ او واخت
یهودا آداملاري گلئب داوودو اورادا
یهودا اِوئنئن پادشاهي آدیندا مسح
اتدئلر. و داوودا بئلدئردئلر کي، "شاعولو
دفن ادنلر یابش گئلعاد اهالئسي ائدئلر."
۵ داوود یابش گئلعادین ساکئنلرئنئن
یانینا قاصئدلر گؤندرئب ددي: "رب
سئزه برکت ورسئن، چونکي آغانیز
شاعولا شفقت گؤرسدئب اونو دفن
ادئبسئنئز. ۶ قوي رب ده سئزه شفقت
و حقئقتله رفتار اتسئن! بو ائشئنئزئن و بو
یاخشیلیغینیزین عوضئني من ده سئزه
وره‌جیم. ۷ آغانیز شاعولون اؤلدویو
اوچون، قوي ائندي قوللارینیز قووّتدن

آياقلارينا دا زنجئر وورولماميشدي.
شر آداملار قاباغيندا يره دوشَن بئر آدام
كئمي يخيلدين.” بوتون خالق گئنه
آبنِر اوچون آغلادي. ۳۵ سونرا بوتون
خالق داوودون يانينا گلدئلر كي،
حله گوندوز ائكَن اونو چؤرک
يميه مجبور اتسئنلر. لاكئن داوود آند
ائچئب ددي: “اگر گون باتمادان
اوّل چؤرک و يا آيري بئر شي
دئئمه وورسام، قوي تاري منه
بِله‌سئني و بوندان بَتَرئني اتسئن!”
۳۶ بوتون خالق بونا دئقّت وردی
و اونلارين گؤزونه چوخ خوش
گلدي، نجه كي، پادشاهين اتدئيي
هر شي اونلارين گؤزونه خوش
گلمئشدي. ۳۷ او گون خالق و
بوتون ائسرايئللی‌لر باشا دوشدولر
كي، نِر اوغلو آبنِرئن اؤلدوروله‌سي
پادشاهين ائسته‌يي ديئلدي. ۳۸ سونرا
پادشاه اعيانلارينا ددي: “مگر
بئلمئرسئنئز كي، بو گون ائسرايئلده
بئر رهبر، بؤيوک بئر آدام هلاک
اولوب؟ ۳۹ من مسح ادئلمئش بئر
پادشاه اولدوغوم حالدا بو گون
حله ضعئفم. بو آداملار يعني
صِرويانين اوغوللاري منه حددن
آرتيق موشكولدورلر. قوي رب
پئسلئک اده‌نه عوضئني ورسئن!”

ائشبوشِتئن قتلي ۱ **شاعول اوغلو**
ائشبوشِت، آبنِرئن خِبروندا اؤلدويونو
اشئدنده جسارتئني اَلدن وردی و بوتون
ائسرايئلي دهشت بورودو. ۲ **شاعول**
اوغلو ائشبوشِتئن دسته باشچيسي اولان
ائكي آدامي وار ائدي: بئرئنئن آدي بَعَنا،
او بئرئنئن آدي دا رِكاب ائدي، بونلار
بِنيامئن اؤولادلاريندان اولان بِعِروتلو
رئمّونون اوغوللاري ائدئلر. بِعِروت دا
بِنيامئنئن بئر حئصّه‌سي ساييلير. ۳ **چونكي**
بِعِروتلولار گئتّايئمه قاچديلار و بو گونه

۱KI

داوود پادشاهين آخير ائللري ۱ داوود
پادشاه قوجاليب ياشلانميشدي؛ اونون
اوستونو اؤرتوکلرله نه قدر اؤرتوردولر،
گئنه ده قيزيشميردي. ۲ بونا گؤره
اعيانلاري اونا ددئلر: "قوي آغاميز
پادشاه اوچون جاوان باکئره بئر قيز
آختارسينلار. قوي او، پادشاهين يانيندا
قاليب اوندان پرستارليق اتسئن. و قوينوندا
ياتسين کي، آغاميز پادشاه قيزيشسين."
۳ اونلار ائسرايئلئن بوتون اراضئسئنده
گؤزل بئر قيز آختارديلار و شونِملي
اَبئشَگي تاپيب پادشاهين يانينا گتئردئلر.
۴ قيز چوخ گؤزل ائدي. او، پادشاهين
پرستاري اولوب اونا خئدمت اتدي، آمّا
پادشاه اونونلا ياخينليق اتمه‌دي.

اَدونئيانين پادشاهليق ائدّئعاسي
۵ داوودون خَگّئتدن اولان اوغلو اَدونئيا
"من پادشاه اولاجاغام" ديئب اؤزونو
اوجالتدي. او اؤزو اوچون دؤيوش
عارابالاري، آتلي‌لار و اَلّي نفر
حاضيرلادي کي، قاباغيندا قاچسينلار.

ائسرايئل پادشاهي اِلا ۸ يهودا پادشاهي
آسانين پادشاهليغينين ائيئرمي آلتينجي
ائلئنده، بَعشا اوغلو اِلا ائسرايئل اوستونده
پادشاه اولدو و تئرصادا ائکي ائل
پادشاهليق اتدي. ۹ اونا خئدمت ادن
زئمري کي، اونون دؤيوش عارابالارينين
ياريسينا باشچيليق ادئردي، اونون ضئدّئنه
فئتنه قوردو. اِلا تئرصادا، اؤز ساراي
ريئسي اولان اَرصانين اِوئنده ائچئب
مست اولاندا، ۱۰ زئمري ائچَري گئردي
و اونو ووروب اؤلدوردو و اونون يرئنه
پادشاه اولدو. بو حادئثه يهودا پادشاهي
آسانين پادشاهليغينين ائيئرمي يدّئنجی
ائلئنده اولدو. ۱۱ او پادشاه اولوب
تختده اوتوردوقدا، بَعشانين بوتون نسلئني
قيردي؛ ائستر اونون قوحوملاريندان،
ائستر ده دوستلاريندان بئر کئشئني بله
صاغ بوراخمادي. ۱۲ بلجه زئمري
بَعشانين بوتون نسلئني محو اتدي، نجه
کي، رب، پيغمبر يِيهو واسئطه‌سئله
بَعشانين ضئدّئنه بويورموشدو. ۱۳ چونکي
بَعشا و اوغلو اِلا اؤز بوتلري ائله
اتدئکلري و ائسرايئله اتدئردئکلري بوتون
گوناهلارا گؤره ائسرايئلئن تاريسي ربّی
قضبلَندئرمئشدئلر. ۱۴ اِلانين قالان
ائشلري و اونون اتدئي هر شي باره‌ده

۲KI

ربّئن ائسرايئل پادشاهي اَخَزياني
جزالاندیریر ۱ اَخابین اؤلوموندن سونرا
موآب ائسرايئلئن ضئدّئنه عوصيان
قالديردي. ۲ پادشاه اَخَزيا سامئره‌ده‌کي
ساراينين بالاخانادا کي موشَبّک
پنجره‌سئندن يئخيليب ناخوشلادي. او،
قاصئدلر دالينجا گؤندرئب اونلارا
ددي: "گدئن، عِقرون آللاهي
بَعَلزِبوبدان سوروشون، آيا بو
ناخوشلوقدان صاغالاجاغام؟" ۳ لاکئن
ربّئن مَله‌يي تئشبِلي ائليايا ددي: "قالخ
سامئره پادشاهينين قاصئدلرئنئن
پئشوازينا چيخ و اونلارا دِه: «ائسرايئلده
تاري يوخدور کي، عِقرون آللاهي
بَعَلزِبوبدان سوروشماغا گِدئرسئنئز؟»
۴ بونا گؤره ده رب بله ديئر: «اوستونده
اوزانديغين ياتاقدان قالخا بئلميه‌جکسن،
قطعن اؤله‌جکسن!»" سونرا ائليا گتدي.
۵ قاصئدلر پادشاهين يانينا قاييتديقدا،
پادشاه اونلارا ددي: "نئيه گری
قاييتدينيز؟" ۶ اونا ددئلر: "بئر آدام بئزئمله
راستلاشدي و بئزه ددي: «سئزي
گؤندرَن پادشاهين يانينا قاييديب اونا
ديئن کي، رب بله ديئر: ‹ائسرايئلده تاري
يوخدور کي، عِقرون آللاهي بَعَلزِبوبدان

ساعاتلاردا سامئره دروازاسیندا بئر اؤلچو
نارین اون بئر شِکِله ، ائکي اؤلچو آرپا دا
بئر شِکِله ساتیلاجاق.»" ۲ او سرکرده‌کي
پادشاه اونون اَلئنه سؤیکَنَردي، تاري
آدامینا جاواب ورئب ددي: "باخ، رب
گؤیلرده پنجره‌لر آچسا دا، مگر بو ائش
اولا بئلر؟" او واخت تاري آدامي ددي:
"باخ، سن گؤزلرئنله بونو گؤره‌جکسن،
لاکئن اوندان یِمَیه‌جکسن."

موحاصئره‌نئن آخيري ۳ شهر دروازاسينين
قاباغيندا دؤرد جوزاملي آدام وار ائدي.
اونلار بئربئرلرئنه ددئلر: "نه اوچون بئز
اؤلَنه قدر بورادا اوتوروب قالاق؟
۴ دِسَک شهره گئرَک، شهرده اولان
آجليقدان اؤله‌جيئک، اگر بورادا
قالساق، بورادا دا اؤله‌جيئک. بونا
گؤره ده گلئن اَراملي‌لارين اوردوگاهينا
گدئب تسلئم اولاق. اگر بئزي صاغ
بوراخسالار، صاغ قالاريق. اؤلدورسه‌لر
ده، اؤله‌رئک." ۵ اونلار اَراملي‌لارين
اوردوگاهينا گتمک اوچون آخشام
قانليب آلاقارانليغيندا اونون کنارينا
گلدئلر. اورادا هچ کس يوخ ائدي.
۶ چونکي رب اَراملي‌لارين اوردوسونا
دؤيوش عارابالارينين گورولتوسونو،
آتلارين تاپّيلتيسيني و بؤيوک قوشونون
سَسئني اشئتدئرمئشدي. اونلار
بئربئرلرئنه دِمئشدئلر: "ائسرايئل
پادشاهي، خئت و مئصئر پادشاهلاريني
اوجرَتله توتوب کي، بئزئم اوستوموزه
گلسئنلر." ۷ اونلار آخشام آلاقارانليغيندا
قانليب قاچميشديلار. چاديرلاريني،
آتلاريني، اِششَکلرئني، حتّا بوتون
اوردوگاهي اولدوغو کئمي

پادشاه اولدو و اورشلئمده قيرخ
ائل پادشاهليق اتدي. آناسينين آدي
صئبيا ائدي. صئبيا بئرشئباعدان ائدي.
۲ يِهوياداع كاهئنئن يوآشي اؤيرَتدئيي
دؤور عرضئنده، يوآش ربّئن گؤزونده
دوغرو اولان ائشلر اتدي. ۳ لاكئن
پرستئشگاهلار آرادان قالديريلمادي،
خالق حله ده پرستئشگاهلاردا قوربان
گتئرئب بوخور ياندييردي. ۴ يوآش
كاهئنلره ددي: "موقدّس شيلر كئمي
ربّئن معبدئنه گتئرئلَن گوموشو، سئياهييا
آلما زاماني ييغيلميش گوموشو، هر كَسئن
اؤز جاني عوضئنه وردئيي گوموشو
و ربّئن معبدئنه گتئرمک اوچون هر
كَسئن اوره‌يي ائسته‌دئيي قدر وردئيي
گوموشون هاميسيني ۵ كاهئنلرئن هر
بئري اؤز خَزئنه‌دارينداn گؤتورسون
و معبدده هارادا اوچوق بئر يِر وار،
او اوچوقلاري اؤزلري تعمئر اتسئنلر."
۶ آمّا يوآش پادشاهين پادشاهليغينين
ائيئرمي اوچونجو ائلئنده، كاهئنلر حله
معبدئن اوچوقلاريني تعمئر اتمه‌مئشدئلر.
۷ يوآش پادشاه كاهئن يِهوياداعني و او
بئري كاهئنلري چاغيريب اونلاردان
سوروشدو: "نه اوچون سئز معبدئن
اوچوقلاريني تعمئر اتمئرسئنئز؟ ائندي
داها خَزئنه‌دارلارينيزدان اؤزونوز
اوچون گوموش آلمايين، اونو معبدئن
اوچوقلارينين تعمئري اوچون ورئن."
۸ كاهئنلر راضي اولدولار كي، نه
خالقدان گوموش آلسينلار، نه ده
معبدئن اوچوقلاريني اؤزلري تعمئر
اتسئنلر. ۹ كاهئن يِهوياداع بئر ساندیق
گؤتوردو و اونون قاپاغيندا دَلئک
آچدي. اونو قوربانگاهين يانينا، ربّئن
معبدئنه گئرَن يرده صاغ طرفه قويدو.
قاپيدا كشئک چكَن كاهئنلر ربّئن
معبدئنه گتئرئلَن گوموشون هاميسيني
اورايا قويوردولار. ۱۰ ساندیقدا چوخلو
گوموش اولدوغونو گؤرنده، پادشاهين
مئرزه‌سي و باش كاهئن گلئب ربّئن
معبدئنده اولان گوموشو ساييب
توربالارا دولدورووردولار. ۱۱ چكئلَن
گوموشو ربّئن معبدئنئن ائشئنه نظارت
ادن ريئسلره ورئردئلر. اونلار دا
بونو ربّئن معبدئنده ائشله‌يَن دولگَرلره،

اوستالارا، ۱۲ بنّالارا، داش‌یونانلارا،
ربّئن معبدئنئن اوچوقلاريني تعمئر اتمک
اوچون تخته و یونولموش داشلار ساتین
آلان آداملارا ورئردئلر و معبدئن بوتون
تعمئر ائشلرئنه خرجله‌یئردئلر. ۱۳ آنجاق
ربّئن معبدئنه گتئرئلمئش گوموشدن
معبد اوچون گوموش کاسالار، پئلته
ماشالار، لَیَنچه‌لر، کَره‌نایلار و قیزیل
یا دا گوموش قابلار دوزَلدئلمئردي.
۱۴ چونکي گوموشو ائش گؤرَنلره
ورئردئلر و اونونلا ربّئن معبدئني تعمئر
ادئردئلر. ۱۵ ائش گؤرَنلره ورمک
اوچون اَللرئنه گوموش وردئکلري
آداملاردان حساب ائسته‌مئردئلر،
چونکي اونلار صداقتله چالیشیردیلار.
۱۶ تقصئر تقدئملرئنئن و گوناه تقدئملرئنئن
گوموشو ربّئن معبدئنه گتئرئلمه‌دي،
چونکي او، کاهئنلرئن ائدي. ۱۷ او
واخت اَرام پادشاهي خَزااِل گلدي
و گَته هوجوم ادئب اوراني آلدي.
سونرا او، یؤنَلدي کي، اورشلئمه
هوجوم اتسئن. ۱۸ یهودا پادشاهي یوآش،
آتالاري اولان یهودا پادشاهلاري
یِهوشافاطین، یِهورامین و اَخَزیانین
تقدئس اتدئيي بوتون شیلري، اؤزونون
تقدئس اتدئيي شیلري، ربّئن معبدئنئن
و سارایین خزئنه‌لرئندن تاپیلان بوتون
قیزیلي گؤتوروب، اَرام پادشاهي خَزااِله
گؤندردي. او دا اورشلئمدن گری
چکئلدي. ۱۹ یوآشین قالان ائشلري
و اتدئيي هر شي باره‌ده مگر یهودا
پادشاهلارینین سالنامه‌لر کئتابیندا
یازیلماییبدیر؟ ۲۰ اعیانلاري قالخیب
اونون ضئدّئنه قصد حاضیرلادیلار و
سئللایا اِنَن یولداکي بِیت‌مئلّودا یوآشي
ووردولار. ۲۱ اونو اؤلدورَنلر اعیانلاري
شئمعات اوغلو یوزاکار و شومِر اوغلو
یِهوزاباد ائدي. یوآش اؤلدو و اونو
داوودون شهرئنده، آتالارینین یانیندا
باسدیردیلار. اونون یرئنه اوغلو اَمَصیا
پادشاه اولدو.

ائسرایئل پادشاهي یِهوآخاز ۱ یهودا
پادشاهي اَخَزیا اوغلو یوآشین
پادشاهلیغینین ائیئرمي اوچونجو ائلئنده،
یِیهونون اوغلو یِهوآخاز سامئره‌ده ائسرایئل
اوستونده پادشاه اولدو و اون یدّي ائل
پادشاهلیق اتدي. ۲ او، ربّئن گؤزونده
پئس اولان ائشلر اتدي و نِباط اوغلو
یَروبعامین ائسرایئله اتدئردئیي
گوناهلارین دالینجا گتدي، اونلاردان
اَل چکمه‌دي. ۳ ربّئن قضبي ائسرایئلئن
ضئدّئنه آلوولاندي و اونلاري اوزون
مودّت اَرام پادشاهي خَزاالِئن و خَزاالِئن
اوغلو بِن‌هَدَدئن اَلئنه وردی. ۴ او واخت
یِهوآخاز ربّه اوز توتوب یالواردي و رب
اونو اشئتدي، چونکي ائسرایئللی‌لرئن
عذابیني و اَرام پادشاهینین اونلارا نجه
ظولم اتدئیئني گؤردو. ۵ رب ائسرایئللی‌لره
بئر قورتاریجي وردی و اونلار اَرامین
اَسارَتي آلتیندان چیخدیلار. ائسرایئللی‌لر
اَوّلکي کئمي اؤز اِولرئنده یاشادیلار.
۶ آنجاق اونلار یَروبعام نسلئنئن ائسرایئله
اتدئردئیي گوناهلاردان اَل چکمه‌دئلر و
بو گوناهلارین دالینجا گتدئلر، اَشِرا بوتو
ده سامئره‌ده قالیردي. ۷ اَلّي آتلي‌دان،
اون دؤیوش عاراباسیندان و اون مئن

اورشلئم قيزي،
سنئن آرخانجا باشيني تَرپه‌دئب.
۲۲ كئمي سؤيوب كوفر ادئبسن؟
كئمئن ضئدّئنه سَسئني قالديريبسان؟
كئمه لووغاليقلا باخيبسان؟
ائسرايئلئن موقدّسئنه! ۲۳ قاصئدلرئنئن
واسئطه‌سئله ربّي تحقئر ادئبسن:
ديئبسن:
‹چوخلو دؤيوش عارابالاريملا
داغلارين زئروه‌سئنه،
لوبنانين لاپ اوزاق يرلرئنه چيخديم.
اوجا سئدر آغاجلاريني،
سچمه شام آغاجلاريني كَسدئم،
لاپ آخير مسكننئنه،
ثمره‌لي ياشيل مِشه‌لرئنه چيخديم. ۲۴ قويو
قازديم و اؤزگه سولاريني ائچدئم،
مئصئرئن بوتون چايلاريني آياغيمين
داباني ائله قوروتدوم.› ۲۵ مگر
اشئتمه‌يئبسن؟
من بونو چوخ قاباق اتدئم.
قدئمدن بَري اونون نقشه‌سئني چكدئم.
ائندي يرئنه يتئرمئشم كي،
سن قالالي شهرلري وئرانه‌لئيه چِوئره‌سن.
۲۶ بونا گؤره بو شهرلرئن ساكئنلري
ضعئف ائدئلر،
هراسا، نجالته دوشدولر.
يِتئشمه‌مئشدن اوّل ياندير يلان
چؤل اوتو كئمي، گؤيَرتي كئمي،
دامدا بؤيومه‌دن يانيب گِدن اوت كئمي
اولدولار ۲۷ سنئن اوتوروشونو،
گئرئشئني-چيخيشيني،
منئم ضئدّئمه اولان حئدّتئني بئلئرم.
۲۸ منئم ضئدّئمه حئدّتلَندئيئنه گؤره،
لووغاليغين قولاغيما چاتديغينا گؤره،
حالقامي بورنونا و جئلووومو آغزينا
تاخاجاغام،
سني گلدئيئن يوللا گرى قايتاراجاغام.
۲۹ سنئن اوچون علامت بو
اولاجاق؛
بو ائل و گلن ائل اؤزو يِتئشَن باريني
ييئن،
آمّا اوچونجو ائل اَكئن ادئن، بئچئن ادئن،
اوزوم باغلاري ساليب اونلارين
بهره‌سئني ييئن. ۳۰ يهودا نسلئندن
خئلاص اولوب قالانلار،

گئنه آشاغيايا طرف كؤك
سالاجاقلار،
يوخاريا طرف بهره وره‌جكلر.
۳۱ چونكي قالانلار اورشلئمدن،
خئلاص اولانلار صَهيون داغيندان
چيخاجاقلار.
قوشونلار ربّئنئن قيرتي بونو اده‌جك.»
۳۲ بونا گؤره رب آشور پادشاهي
باره‌ده بله ديئر:
«او بو شهره گئرميه‌جك،
اورايا اوخ آتماياجاق،
موقابئلئنه قالخانلا چيخمایاجاق،
قاباغيندا تورپاق قالاغي قورمایاجاق.
۳۳ آنجاق گلدئي يوللا گری
قاييداجاق،
و بو شهره گئرميه‌جكدئر.»
رب بله بويورور. ۳۴ «من بو شهري اؤزوم
اوچون،
قولوم داوودون خاطئرئنه قورويوب
خئلاص اده‌جيم.»" ۳۵ او
گجه ربّئن مَله‌يي چيخيب آشور
اوردوگاهيندا يوز هشتاد بش مئن
نفري قيردي. سحر اِركَن قالخيب
گؤردولر كي، اونلارين هاميسي
اؤلدورولوب. ۳۶ آشور پادشاهي
سَنخِرئب گری چكئلئب گتدي و
نِينَوادا قالدي. ۳۷ او اؤز آللاهي
نئسروكون معبدئنده پرستئش
اِدَركَن، اوغوللاري اَدرَمِلِک
و شَرِسِر اونو قيلينجلا اؤلدوردولر
و آرارات اؤلكه‌سئنه قاچديلار.
سَنخِرئبئن يرئنه اوغلو اِسَرخَدّون
پادشاه اولدو.

خئزقئیانین ناخوشلاماسي

۲سال. ۳۲: ۲۴- ۲۶؛ اِشَعیا ۳۸: ۱-
۸، ۲۱- ۲۲) ۱ او گونلرده خئزقئیا
اؤلومجول ناخوشلادي. آموص اوغلو
پیغمبر اِشَعیا اونون یانینا گلئب ددي:
"رب بله دیئر: «اِوئنئن ائشلرئنئن ترتئباتیني
ات، چونکي ناخوشلوقدان صاغالماییب
اؤله‌جکسن.»" ۲ خئزقئیا اوزونو دووارا
چِوئردي و ربّه دوعا ادئب ددي:
۳ "یالواریرام، یارب، یادینا سال کي،
نجه سنئن قاباغیندا صالحلئک و کامئل
اورَکله یاشامیشام، نجه سنئن گؤزونده
یاخشي اولان ائشلراتمئشم." خئزقئیا
آجي-آجي آغلادي. ۴ اِشَعیا حله اورتا
حَیَطدن چیخمامیش ربّئن بو سؤزو اونا
نازئل اولدو: ۵ "قاییت، منئم خالقیمین
رهبري خئزقئیایا دِه کي، آتان داوودون
تاریسي رب بله دیئر: «سنئن دوعاني
اشئتدئم، گؤز یاشلاریني گؤردوم.
باخ، سني صاغالداجاغام و اوچونجو
گون ربّئن معبدئنه قالخاجاقسان. ۶ سنئن
عؤمرونو اون بش ائل آرتیراجاغام. سني
و بو شهري آشور پادشاهینین اَلئندن
قورتاراجاغام، اونو اؤزوم اوچون و قولوم
داوودون خاطئرئنه حئفظ اده‌جیم.»"

اونون اوستونه هوجوم اتدي. يِهوياقئم
اوچ ائل اونا قول اولدو، آمّا سونرا
بويون قاچيرديب اونون ضئدّئنه
عوصيان اتدي. ۲ رب اونون ضئدّئنه
كَلدانئلرئن، اَراملي‌لارين، موآبلي‌لارين
و عَمّونلولارين دسته‌لرئني گؤندردي.
بلجه او دا اونلاري يهودانين اوستونه
گؤندردي كي، اوراني محو اتسئنلر.
نجه كي، رب اؤز قوللاري پيغمبرلر
واسئطه‌سئله دمئشدي. ۳ حقئقتن،
ربّئن سؤزونه گؤره يهودانين باشينا
بو ائش گلدي كي، مِنَسّه‌نئن اتدئيي
بوتون گوناهلاردان اؤتري رب
اونلاري اؤز حوضوروندان ردّ اتسئن.
۴ تؤكدويو گوناهسيز قان اوچون ده،
چونكي او، اورشلئمي گوناهسيز قانلا
دولدوردو و رب ائستمه‌دي كي،
باغيشلاسين. ۵ يِهوياقئمئن قالان ائشلري
و اتدئيي هر شي باره‌ده مگر يهودا
پادشاهلارينين سالنامه‌لر كئتابيندا
يازيلماييبدير؟ ۶ يِهوياقئم اؤلوب آتالاري
ائله ياتدي و يرئنه اوغلو يِهوياكئن پادشاه
اولدو. ۷ مئصئر پادشاهي بئر داها اؤز
اؤلكه‌سئندن كنارا چيخمادي، چونكي
مئصئر دره‌سئندن فَرات چايينا قدر
مئصئر پادشاهينين اَوّللر ائشغال اتدئيي
هر يري، بابئل پادشاهي توتموشدو.

يهودا پادشاهي يِهوياكئن

(۲سال. :۳۶ ۹- ۱۰) ۸ يِهوياكئن،
پادشاه اولدوغو واخت، اون سكّئز
ياشيندا ائدي و اورشلئمده اوچ آي
پادشاهليق اتدي. آناسي اورشلئملي
اِلناتانين قيزي ائدي، آدي نِخوشطا.
۹ يِهوياكئن، آتاسينين اتدئيي كئمي،
ربّئن گؤزونده پئس اولان ائشلر اتدي.
۱۰ او زامان بابئل پادشاهي نَبوكَدنِصّرئن
عسكرلري اورشلئمه گلدئلر و شهر
موحاصئره‌يه آليندي. ۱۱ عسكرلري
شهري موحاصئره‌يه آلاندا، بابئل
پادشاهي نَبوكَدنِصّر شهره ياخينلاشدي.
۱۲ يهودا پادشاهي يِهوياكئن آناسي،
اعيانلاري، ريئسلري و ساراي
خئدمتچئلري ائله بئرلئكده بابئل
پادشاهينا تسلئم اولدو. بلجه بابئل
پادشاهي اونو پادشاهليغينين سكّئزئنجي
ائلئنده اسئر آلدي. ۱۳ او ربّئن معبدئنئن
و پادشاه ساراييننين خزئنه‌لرئني اورادان
چيخارتدي. ائسرايئل پادشاهي سوليمانين
ربّئن معبدي اوچون دوزلتدئيي بوتون
قيزيل شيلري تئكه-تئكه اتدي، نجه كي،
رب دمئشدي. ۱۴ او بوتون
اورشلئملي، بوتون ريئسلري، ائگئد

آيين اونونجو گونو بابئل پادشاهي
نَبوكَدنِصّر بوتون قوشونو ائله اورشلئمئن
اوستونه هوجوم اتدي، اورايا ضئدّ
اوردوگاه قوردو و اطرافيندا موحاصئره
دوواري دوزلتدي. ۲ صئدقئيا پادشاهين
حاكئمئيّتئنئن اون بئرئنجي ائلئنه قدر،
شهر موحاصئره‌ده قالدي. ۳ دؤردونجو
آيين دوقّوزونجو گونو شهرده آجليق
اله گوجلَندي كي، اؤلكه خالقينين
يِمَيه چؤره‌يي قالمادي. ۴ همئن واخت
شهرئن دووارلاريندا دَلئک آچيلدي.
گجه ائكن كَلدانئلر شهرئن اطرافيندا
اولاندا پادشاه و بوتون دؤيوشچولر پادشاه
باغچاسينين يانيندا اولان ائكي دووار
آراسينداكي دروازادان چيخيب عَرَبا
اوواسينا گدن يوللا گتدئلر. ۵ آنجاق
كَلدانئلرئن قوشونو پادشاهي تعقئب
اتدي و اَرئحا اووالاريندا اونا چاتدي.
پادشاهين بوتون قوشونو اونو ترک ادئب
داغيلميشدي. ۶ پادشاهي توتوب رئبلايا،
بابئل پادشاهينين يانينا آپاردیلار و اونون
حاقّيندا حؤكم وردئلر. ۷ صئدقئيانين
اوغوللاريني اونون گؤزو قاباغيندا
اؤلدوردولر، اؤزونون ده گؤزلرئني
چيخارتديلار و زنجئرله‌يئب بابئله
آپارديلار. ۸ بابئل پادشاهي نَبوكَدنِصّرئن
پادشاهليغينين اون دوقّوزونجو ائلئنده،
بشئنجي آيين يدّئنجي گونو نِبوزَره‌دان
كي، بابئل پادشاهينين اعياني اولان
كشئكچئلر ريئسي ائدي، اورشلئمه
گلدي. ۹ او، ربّئن معبدئنه، پادشاه
ساراييناء، اورشلئمده‌كي بوتون اِولره
اود ووروب بوتون اَساس بئنالاري
ياندیردي. ۱۰ كشئكچئلر ريئسي ائله
بئرلئكده گلن بوتون كَلدانئلر قوشونو
اورشلئمئن اطرافينداكي دووارلاري
اوچورتدي. ۱۱ كشئكچئلر ريئسي
نِبوزَره‌دان شهرده قالان خالقي، بابئل
پادشاهينين طرفئنه كِچَن فرارئلري و
باشقا اهالئني اسئر اتدي. ۱۲ آنجاق
او، باغچيليق و اَكئنچئلئک اتمک
اوچون اؤلكه‌دكي لاپ يوخسوللارين
بئر حئصّه‌سئني اورادا ساخلادي.
۱۳ كَلدانئلر ربّئن معبدئنده اولان
بورونج سوتونلاري، پايالاري و بورونج
حووضو پارچالاييب، بورونجلرئني

بابئله آپاردیلار. ۱۴ عئبادت زاماني
ائشله‌دئلن خَکَندازلاري، کورَکلري،
پئلته ماشالاري، قاشیقلاري و بوتون
بورونج قابلاري گؤتوروب آپاردیلار.
۱۵ کشئکچئلر ریئسي خالئص
قیزیلدان و گوموشدن اولان بوتون
شیلري-بوخوردانلاري و لَینچه‌لري
گؤتوردو. ۱۶ ربّئن معبدي اوچون
سولیمانین دوزلتدئیي ائکي سوتوندا،
حووضدا و پایالاردا اولان بوتون
بورونجون آغیرلیغي حسابا گلمزدي.
۱۷ بئر سوتونون بویو اون‌سکّئز قولاچ
ائدي و اوستونده بورونج بئر باشلیق
وار ائدي. باشلیغین بویو اوچ قولاچ
ائدي. بو باشلیغین اطرافیندا حؤرمه تور
و نارلار وار ائدي. هر شي بورونجدن
دوزَلدئلمئشدي. او بئري سوتون دا
حؤرمه تورلا بئرلئکده بو جور ائدي.
۱۸ کشئکچئلر ریئسي باش کاهئن
سِرایاني، باش کاهئنئن موعاوئني
صِفَنیاني و اوچ قاپي کشئکچئسئني اسئر
آلدي. ۱۹ شهرده قالان دؤیوشچولرئن
سرکرده‌سئني، پادشاهین مصلحتچئلرئندن
شهرده اولان بش نفري، اؤلکه خالقیني
قوشونا یازان سرکرده‌نئن مئرزه‌سئني و
اؤلکه خالقیندان شهرده قالان آلتمیش
نفري اسئر توتدو. ۲۰ کشئکچئلر ریئسي
نِبوزَره‌دان اونلاري گؤتوروب رئبلایا،
بابئل پادشاهینین یانینا آپاردي. ۲۱ بابئل
پادشاهي نَحمات تورپاغیندا اولان
رئبلادا اونلاري اؤلدوردو. بلجه یهودا
خالقي اؤز اؤلکه‌سئندن اسئر اولوندو.

يهودا والئسي گِدَليا

(اِشَعيا ۴۰: ۷- ۹، ۴۱: ۱- ۳)
۲۲ يهودا اؤلکەسئنده بابئل پادشاهي
نَبوکدنِصّرئن توخونماديغي قالان خالقا
گلئنجه، پادشاه شافان اوغلو اَخئقام
اوغلو گِدَلياني اونلارين اوستونده والي
قويدو. ۲۳ بابئل پادشاهينين گِدَلياني
والي قويدوغونو اشئتدئکده، بوتون
قوشون باشچيلاري و اونلارين
آداملاري-نِتَنيا اوغلو اِسماعئل، قارِاَخ
اوغلو يوخانان، نِطوَفالي تَنخومِت اوغلو
سِرايا، بئر مَعَکالينين اوغلو يَعَزنيا و
اونلارين دؤيوشچولري مئصپايا، گِدَليانين
يانينا گلدئلر. ۲۴ گِدَليا اونلارين اؤزلرئنه
و آداملارينا آند ائچئب ددي:
"کَلدانئلرئن نؤکرلرئندن قورخمايين.
اؤلکەده قاليب بابئل پادشاهينا قوللوق
ادئن. بله ادەسئنئز، سئزئن اوچون
ياخشي اولار." ۲۵ يدّئنجی آيدا پادشاه
نسلئندن اولان اِلئشاماع اوغلو نِتَنيا اوغلو
اِسماعئل اون نفرله بئرلئکده گلئب
گِدَلياني اؤلدوردو. اونلار مئصپادا
گِدَليانين يانيندا اولان يهودالي‌لاري و
کَلدانئلري ده اؤلدوردولر. ۲۶ بؤيوکدن

١ CH

آدَم و اونون نسئل‌لري

(یار. ۵: ۱- ۳۲) ۱ آدَم، شیت، اِنوش،
۲ قِنان، مَهَل‌اَلِل، یِرِد، ۳ خَنوخ، مِتوشِلَخ،
لَمِک، ۴ نوح. سام، خام و یافِت.

نوحون نسئل‌لرئ

(یار. ۱۰: ۱- ۳۲؛ ۱۱: ۱۰- ۲۶)
۵ یافِتئن اوغوللاري: گومِر، ماگوگ،
ماداي، یاوان، توبال، مِشِک و تئراس.
۶ گومِرئن اوغوللاري: اَشکَناز، رئفات
و توگَرما. ۷ یاوانین اوغوللاري: اِلئشا،
تَرشئش، کئتّئم و رودانئم. ۸ خامین
اوغوللاري: کوش، مئصره‌یئم، پوت و
کَنَعان. ۹ کوشون اوغوللاري: سِبا،
خَوئلا، سَبتِکا، رَعما و سَبَتکا. رَعمانئن
اوغوللاري: شِبا و دِدان. ۱۰ کوشون
نَمرود آدلي بئر اوغلو دا اولدو. او، یِر
اوزونده قودرتلي بئر دؤیوشچو اولدو.
۱۱ مئصره‌یئمئن نسئل‌لري بونلاردیر:
لودلولار، عَناملي‌لار، لِهابلي‌لار،
نَفتوخلولار، ۱۲ پَتروسلولار،
فئلئسطلی‌لرئن اَجدادي کَسلوخلولار، و
کَفتورلولار. ۱۳ کَنَعانین نسئل‌لري

بئز سنئن طرفئنده‌یئک، ای یَسّه اوغلو،
صولح، صولح اولسون سنه و سنه کؤمک
ادنه،
دوغرودان دا تارین سنه کؤمک ادئر.”
داوود اونلاري قبول ادئب دسته
باشچیلاري تعیئن اتدي. ۱۹ داوود
فئلئسطلی‌لرله بئرلئکده شاعوللا
موحارئبه‌یه چیخاندا، مِنَسّه‌لی‌لردن
ده بعضئسي داوودون طرفئنه
کچدئلر، لاکئن فئلئسطلی‌لره کؤمک
اتمه‌دئلر. چونکي فئلئسطلی‌لرئن
آغالاري مصلحتله‌شئب ددئلر:
“داوود بئزئم باشیمیزین باهاسینا
آغاسي شاعوللا باریشار.” و اونو
گری گؤندردئلر. ۲۰ داوود
صئقلَگه گِدَرکَن مِنَسّه‌لي‌لر اونون
طرفئنه کچدئلر: عَدنَخ، یوزاباد،
یِدئعه‌اِل، مئکایئل، یوزاباد، اِلئهو و
صئلّه‌تاي. بونلار مِنَسّه‌لي‌لر آراسیندا
مئنباشي ائدئلر. ۲۱ اونلار حرامي
دسته‌سئنئن ضئدّئنه اولان دؤیوشده
داوودا کؤمک اتدئلر، چونکي
اونلارین هامیسي جنگاور ائدئلر،
قوشون سرکرده‌لري ائدئلر. ۲۲ بلجه
گوندن-گونه داوودا کؤمک
اتمک اوچون اونون یانینا دؤیوشچولر
گلئردئلر، اِله کي، اونون قوشونو
تاري قوشونو قدر بؤیوک اولدو.

داوودو پادشاه اتمک اوچون گلن
آداملار ۲۳ بودور دؤیوش اوچون
سئلاحلانمیش دؤیوشچولرئن سایي کي،
خِبرونا، داوودون یانینا گلدئلر. اونلار
گلدئلر کي، ربّئن سؤزونه گؤره
شاعولون پادشاهلیغیني داوودا ورسئنلر:
۲۴ یهودالي‌لاردان آلتي مئن سکّئز یوز
نفر، دؤیوش اوچون سئپر و نئزه ائله
سئلاحلانمیش. ۲۵ شَمعونلولاردان
دؤیوش اوچون یدّي مئن یوز نفر ائگئد
دؤیوشچو، ۲۶ لاوئلی‌لردن دؤرد مئن آلتي
یوز نفر، ۲۷ هارون اِوئنئن رهبري
یِهویاداع و اونونلا بئرلئکده اوچ مئن
یدّي یوز نفر، ۲۸ صادوق دا کي،
جاوان و ائگئد بئر دؤیوشچو ائدي و
اونون نسلئندن اولان ائیئرمي ائکي
سرکرده، ۲۹ بِنیامئنلی‌لردن، شاعولون
قوحوملارینداں اوچ مئن نفر. چونکي
او واختاجاق اونلارین اَکثَرئیّتي شاعول
اِوئنه وَفالي قالمیشدیلار. ۳۰ اِفرایئملی‌لردن
ائیئرمي مئن سکّئز یوز نفر جنگاور و اؤز
نسئل‌لرئنئن آدلي-سانلي آداملاري،
۳۱ مِنَسّه قبئله‌سئنئن یاریسینین آراسیندان
اون سکّئز مئن نفر کي، گلئب داوودو
پادشاه اتمک اوچون تعیئن

اورتاسینا قویدولار کي، داوود اونون
اوچون قورموشدو. تارینین حوضوروندا
یاندیرما و باریش قوربانلاري تقدئم
اتدئلر. ۲ داوود یاندیرما و باریش
قوربانلاریني تقدئم ادئب قورتاراندان
سونرا ربّئن آدي ائله خالقا برکت وردی.
۳ او بوتون ائسرایئللی‌لره، کئشئلرئن
و آروادلارین هر بئرئنه بئر کؤمبه
چؤرک، خورما لاواشاسي و کئشمئش
لاواشاسي پایلادي. ۴ داوود لاوئلردن
بعضئلرئني بو خئدمته قویدو کي، ربّئن
ساندیغي قاباغیندا خئدمت اتسئنلر،
ائسرایئلئن تاریسي ربّی چاغیریب اونا
شوکور و حمد اتسئنلر: ۵ باشچي آساف،
اونون کؤمکچئسي زِکَریا، سونرا یِعیِال،
شِمئراموت، یِخیِال، مَتّئتیا، اِلئآب، بِنایا،
عوبِد اِدوم و یِعیِال، موسئقي آلَتلري
ائله، چنگلر و طنبورلارلا. آساف دا
سئنجلري چالیردي، ۶ کاهئن اولان
بِنایا و یَخزیِال تارینین عهد ساندیغي
قاباغیندا دائم کَره‌نایلار چالیردیلار.
۷ او گون داوود ائلک دفه اولاراق
آسافلا قوحوملاریني ربّه شوکور اتمک
خئدمتئنه قویدو.

تاریپا وقف اولونان مزمور

**(مزمور ۹۶: ۱- ۱۳؛ ۱۰۵: ۱- ۱۵؛
۱۰۶: ۱وَ ۴۷- ۴۸) ۸ "ربّه شوکور
ادئن، اونون آدیني چاغیرین،**
عمل‌لرئني خالقلار آراسیندا اعلان
ادئن! ۹ اونا اوخویون، اونا حمدلر
اوخویون؛
بوتون عجایئب ائشلرئني بیان ادئن!
۱۰ اونون موقدّس آدینا جلال
اولسون،
قوي ربّی آختارانلارین اوره‌یي سِوئنسئن!
۱۱ رَبّي، اونون قووّتئني آختارین،
همئشه اونون حوضورونو آختارین.
۱۲ اونون اتدئیي عجایئب ائشلرئني،
مؤجوزه‌لري، دئلئندن چیخان حؤکملري
خاطیرلایین، ۱۳ ای اونون قولو
ائسرایئل نسلي،
ای یعقوب اؤولادلاري، ای اونون
سِچدئکلري! ۱۴ تاریمیز رب اودور،

حؤکملري بوتون یر اوستونده‌دئر. ۱۵ اونون
عهدئني همئشه خاطیرلایین،
مئن نسئله امر اتدئیي سؤزو، ۱۶ ائبراهئمله
باغلادیغي عهدي،
ائسحاقا ائچدئیي آندیني. ۱۷ بونو قایدا
کئمي یعقوب اوچون ده تصدئق
اتدي،
ائسرائیله ابدی بئر عهد کئمي. ۱۸ ددي:
«کَنَعان تورپاغیني اؤولادلارین
پایینا دوشَن مئراث کئمي سنه
وره‌جیم.» ۱۹ او زامان کي، اونلار
سایجا آز ائدئلر،
چوخ آز، هم ده اؤلکه‌ده قرئب،
۲۰ اؤلکه‌دن-اؤلکه‌یه،
مملکتدن-مملکته کؤچوردولر. ۲۱ رب
هچ کئمي قویمادي کي، اونلارا
عذاب ورسئن،
اونلارا گؤره پادشاهلاري تَنبِه اتدي.
۲۲ ددي: «مسح اتدئکلرئمه دَیمه‌یئن،
پیغمبرلرئمه زئیان یئتئرمه‌یئن.» ۲۳ ای
بوتون دونیا، ربّه اوخویون،
اونون نئجاتیني گوندن-گونه موژده ورئن.
۲۴ اِحتئشامیني مئلّتلر آراسیندا،
عجایئب ائشلرئني بوتون خالقلارا اعلان
ادئن! ۲۵ چونکي رب عظمتلي‌دئر،
بول حمده لایئقدئر،
او بوتون آللاهلاردان داها هیبتلي‌دئر.
۲۶ بوتون اؤزگه خالقلارین
آللاهلاري بوتلردئر،
لاکئن گؤیلري یارادان ربدئر.
۲۷ احتئشام و عظمت اونون
حوضوروندادیر،
قودرتله سِوئنج اونون یرئنده‌دئر. ۲۸ ای
خالقلارین طایفالاري، ربّی وصف
ادئن،
احتئشامي، قودرتي ربّه ورئن، ۲۹ آدینا
لایئق احتئشامي ربّه ورئن،
تقدئم گتئرئن، حوضورونا گلئن.
موقدّسلئیئن شؤوکتئنده ربّه پرستئش
ادئن. ۳۰ ای بوتون دونیا، اونون
حوضورونده لرزه‌یه گلئن!
دوغرودان دا دونیا مؤحکم قورولوب،
لرزه‌یه دوشمَز. ۳۱ قوي گؤیلر
سِوئنسئن، قوي یر اوزو شادلیق
اتسئن!
قوي مئلّتلر آراسیندا دسئنلر:

«رب حؤکمرانلیق ادئر.» ۳۲ قوي دهنز و
بوتون اوندا اولانلار گورله‌سئن،
چؤللر و بوتون اوندا اولانلار فَرَحلَنسئن،
۳۳ او واخت مِشه‌ده‌کي آغاجلار،
ربّئن حوضوروندا شادلیق نغمه‌سي
اوخویاجاقلار!
چونکي او، دونیانین حؤکمونو ورمک
اوچون گلئر. ۳۴ ربّه شوکور ادئن،
اونا گؤره کي یاخشي‌دیر،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۳۵ دیئن: «ای
نئجاتیمیزین تاریسي، بئزي قورتار،
بئزي مئلّتلرئن آراسیندان بئریره ییغ و آزاد
ات کي،
موقدّس آدینا شوکور اِدَک،
نَخرله سنه حمد ورک.» ۳۶ موبارک
اولسون ائسرایئلئن تاریسي رَب
اَزَلدن ابده‌جک!" او واخت بوتون خالق
ددي: "آمئن." و ربّه حَمد اتدئلر.

ربّئن عهد ساندیغینین قاباغیندا و
گئبعوندا خئدمت ادنلر ۳۷ بلجه داوود
اورادا، ربّئن عهد ساندیغینین قاباغیندا،
آساف و اونون قوحوملاریني قویدو کي،
هر گونون ائشئنه گؤره دائم خئدمت
اتسئنلر؛ ۳۸ هم ده عوبِد اِدوم و اونون
آلتمیش سکّئز نفر قوحومو، یِدوتون اوغلو
عوبِد اِدوم و خوساني قاپیچیلیغا. ۳۹ او،
گئبعوندا اولان پرستئشگاهدا، ربّئن
خیمه‌سي قاباغیندا، کاهئن صادوقو و
اونون کاهئن قوحوملاریني قویدو کي،
۴۰ ربّئن ائسرایئله امر اتدئیي قانوندا
یازیلانلارین هامیسینا گؤره، دائم سحر و
آخشام، ربّه یاندیرما قوربانلاري اوچون
دوزَلدئلَن قوربانگاهدا، اونا یاندیرما
قوربانلاري ورسئنلر. ۴۱ اونلارلا
بئرلئکده هِیماني، یِدوتونو و آدلاري
چکئلَن باشقا سچئلمئش آداملاري تعیئن
اتدي کي، ربّه شوکور اتسئنلر، چونکي
اونون محبّتي ابدي‌دئر. ۴۲ هِیمان،
یِدوتون و همئن آداملارین اَلئنده
کَره‌نایلار، سئنجلر و باشقا آلَتلر وار ائدي
کي، تاریپا نغمه چالسینلار. یِدوتونون
اوغوللاري دا قاپیچي اولدولار. ۴۳ سونرا
بوتون خالق آیریلدي و هر کس اؤز

بورادا اولسون، بورادا ائسرایئل اوچون
یاندیرما قوربانلاري گتئرئلَن قوربانگاه دا
اولسون.”

داوود معبدئن تئگلمەسئنه حاضيرليق
گؤرور ۲ داوود امر اتدي كي،
ائسرايئل تورپاغيندا اولان قرئبلري بئر
يره ييغسينلار و اونلارين آراسيندان
داش يونانلار تعيئن اتدي كي، تاري
معبدئنئن تئگلئشئنه داشلار يونسونلار.
۳ داوود قاپي تايلارينين ميخلاري و
رَزەلري اوچون چوخلو دَمئر
حاضيرلادي. او قدر بورونج
حاضيرلاميشدي كي، چكئيه گلمَزدي.
۴ سايسيز-حسابسيز سئدر آغاجلاري دا
ييغدي. چونكي صئدونلولار و صورلولار
داوودا چوخلو سئدر آغاجلاري
گتئرمئشدئلر. ۵ داوود ددي: "اوغلوم
سوليمان جاواندير، تجروبەسي يوخدور،
ربّه تئگلەجک معبد گرک عظمتلي
اولسون، شؤهرتي و اِحتئشامي گرک
بوتون اؤلكەلره ياييلسين. بونا گؤره
اونون اوچون حاضيرليق گؤرمەلئيَم.»
بلجه، داوود، اؤلوموندن قاباق چوخلو
حاضيرليق ائشلري گؤردو.

داوود سوليمانا معبد تئكمەيي وصئيّت
ادئر ۶ داوود اوغلو سوليماني چاغيردي و
ائسرايئلئن تاريسي رب اوچون معبد

سوليماني ائسرايئل اوستونده پادشاه
اتدي.

لاوئلىلر و اونلارين وظئفەلري ۲ داوود
ائسرايئلئن بوتون باشچيلاريني، كاهئنلر و
لاوئلىلرله بئريره ييغدي. ۳ اوتوز ياشيندا
و بوندان يوخاري ياشدا اولان لاوئلىلر
سئياهييا آليندي. اونلاردان كئششلرئن
سايي اوتوز سكّئز مئن نفر ائدي.
۴ بونلاردان ائيئرمي دؤرد مئن نفري
ربّئن معبدئنده نظارت اوچون قويولدو.
آلتي مئني سركرده و داور، ۵ دؤرد مئني
ده قاپيچي اولدو. دؤرد مئن نفر ده
داوودون او موسئقي آلَتلري ائله كي،
داوود اونلاري ربّئن حمد-ثناسي اوچون
دوزلتمئشدي، ربّه حمد ادئردئلر.
۶ داوود لاوئئن نسئلىلرئنه گؤره كي،
گِرشون، قوحات و مِراري اولسون،
اونلاري بؤلمەلره آييردي. ۷ گِرشونون
نسلئندن لَعدان و شمئعي ائدئلر. ۸ لَعدانين
اوغوللاري: ائلک اوغلو يِخيِال، زِتام و
يوِال-اوچ نفر. ۹ شمئعئنئن آيري
اوغوللاري: شِلومئت، خَزيِال و
هاران-اوچ نفر. بونلار لَعدانين نسئل
باشچيلاري ائدئلر. ۱۰ شمئعئنئن
اوغوللاري: يَحَت، زيزا، يِعوش و بِرئعا.
بو دؤرد نفر شمئعئنئن اوغوللاري ائدئلر.
۱۱ يَحَت ائلک اوغلو، زيزا دا

۲CH

سولیمان تاریدان حئکمت ائستەیئر

(۱پاد. ۳: ۴- ۱۵) ۱ داوود
اوغلو سولیمان اؤز پادشاهلیغینی
مؤحکَملَندئردي، تاریسي رب اونونلا
ائدي و اونو چوخ اوجالتدي. ۲ سولیمان
بوتون ائسرایئللی‌لري، مئنباشي‌لاري،
یوزباشي‌لاري، قاضي‌لاري، بوتون
ائسرایئلده هر بئر رهبري و عایئله
باشچیلارینی چاغیردي. ۳ سولیمان و
اونونلا برابر بوتون جاماعات گئتبعوندا
اولان پرستئشگاها گتدئلر، چونکي
تارینین حوضور چادیري کي، ربّئن قولو
موسا اونو چؤلده قورموشدو، اورادا
ائدي. ۴ لاکئن داوود تارینین ساندیغینی
قئریَت یِعەرئمدن اونون اوچون
حاضیرلادیغي یره گتئرمئشدي، چونکي
داوود اونون اوچون اورشلئمده بئر چادیر
قورموشدو. ۵ خور اوغلو اوري اوغلو
بِصەلِئن دوزلتدئیي بورونج قوربانگاه
گئتبعوندا، ربّئن خیمه‌سي قاباغیندا ائدي
و سولیمانلا جاماعات اورایا ربدن
مصلحت آلماغا گتدئلر. ۶ سولیمان اورایا،
ربّئن حوضورونا، حوضور چادیرینین
قاباغیندا کي بورونج قوربانگاها قالخدي و
اونون اوستونده مئن باش یاندیرما

ائیئرمي قول‌آچ ، بویو دا اون قول‌آچ
ائدي. ۲ او، تؤکولموش بورونجدن دایره
شکلئنده بئر حوووض دوزلتدي. بو
قیراغیندان او بئري قیراغینا قدر اون
قول‌آچ ائدي. اونون درئنلئیي بش
قول‌آچ ائدي و اوتوز قولاجلیق بئر ائپ
ده اونون اطرافینا دولانمیشدي. ۳ آلتینین
هر طرفئندن اونو اؤکوزون تصوئرلري
اَحاطه ادئردي. هر قول‌آچدا اون اؤکوز
وار ائدي. اؤکوزلر ائکي ردئف ائدئلر و
اونلار حوووضلا بئرلئکده تؤکولموشدولر.
۴ حوووض اون ائکي تؤکمه اؤکوزون
اوستونده دوروردو: اوچو شمالا، اوچو
قربه، اوچو جنوبا، اوچو ده شرقه
باخیردي. حوووض یوخاریدا، اونلارین
اوستونده ائدي و اؤکوزلرئن بوتون
آرخا حئصّه‌لري ائچَرئیه طرف ائدي.
۵ حوووضون قالینلیغي دؤرد بارماق
قالینلیغیندا ائدي. اونون کنارى، کاسا
کنارى کئمي دوزَلدئلمئشدي و آچیلان
زانباغا بَنزه‌یئردي. او، اوچ مئن بَت سو
توتوردو. ۶ سولیمان اون لَیَن دوزلتدي،
اونلاردا یوماق اوچون بِشئني معبدئن
صاغ طرفئنه، بِشئني ده سول طرفئنه
قویدو. یاندیرما قوربانی اولاجاق شیلري
اونلارین ائچئنده یویاردیلار. آنجاق
حوووض کاهئنلرئن یویونماسي اوچون
ائدي. ۷ او، نقشه‌سئنه گؤره اون
قیزیل چیراقدان دوزلتدي، و اونلاري
معبدده، بِشئني صاغدا، بِشئني ده سولدا
قویدو. ۸ اون مئز دوزلتدي، اونلاري
معبدده، بِشئني صاغدا، بِشئني ده سولدا
قویدو. قیزیلدان یوز لَیَنچه ده دوزلتدي.
۹ سونرا کاهئنلر حَیَطئني، بؤیوک
حَیَطي، حَیَطئن قاپیلاریني دوزلتدي
و اونلارین قاپیلاریني بورونجله
اؤرتدو. ۱۰ حوووضو معبدئن ساغیندا،
جنوب-شرق کونجونده یِرلَشدئردي.
۱۱ خورام قازانلاري، کورَکلري و
لَیَنچه‌لري ده دوزلتدي. بلجه خورام
تارینین معبدي اوچون سولیمان
پادشاهین امري ائله بو ائشلري گؤروب
قورتاردي: ۱۲ ائکي سوتون؛ سوتونلارین
اوستونده ائکي مودوّر باشلیق؛
ائکي حؤرمه تور کي، سوتونلارین
اوستونده‌کي باشلیقلاري اؤرتسونلر؛

۱۳ ائکي حؤرمه تور اوچون دؤرد یوز
نار تصوئري کي، سوتونلارین اوستونده
اولان مودوّر باشلیقلاري اؤرتسونلر.
۱۴ پایالار، پایالارین اوستونده اون لَیَن؛
۱۵ حوووض، حوووضون آلتیندا اون
ائکي تؤکمه اؤکوز، ۱۶ خَکَندازلار،
کورَکلر و بؤیوک چَنگل‌لر و اونلارین
بوتون لوازئماتي. بوتون بو اشیالاري
خورام-آبي ربّئن معبدي اوچون پادشاه
سولیمانین امري ائله جئلالانمیش
بورونجدن دوزلتمئشدي. ۱۷ پادشاه
بونلاري اوردون چاییننین کئارینداکي
اووادا، سوکّوتلا صِرِداتا آراسینداکي
گئل‌لي تورپاقلاردا تؤکموشدو. ۱۸ سولیمان
بو اشیالارین هامیسیندان لاپ
چوخ دوزلتدي و اونلارا ائشله‌دئلَن
بورونجون چکئسي موعَیّن اولا بئلمئردي.
۱۹ سولیمان تارینین معبدئنده‌کي بوتون
اشیالاري دوزلتدي: قیزیل قوربانگاه؛
تقدئس چؤرکلري قویولان مئزلر؛
۲۰ قایدایا گؤره ائچ اوتاغین قاباغیندا
یاندیرماق اوچون خالئص قیزیلدان
چیراقدانلار و اونلارین چیراقلاري؛
۲۱ خالئص قیزیلدان اولان قؤنجه‌لر،
چیراقلار و ماشالار؛ ۲۲ خالئص
قیزیلدان پئلته ماشالاري، لَیَنچه‌لر،
قاشیقلار، و بوخوردانلار؛ معبدئن
قاپیلاري، یعني لاپ موقدّس یره
آچیلان ائچَري قاپي تایلاري و معبدئن
بؤیوک اوتاغینین قاپي تایلاري.

۵ ۱ بلجه ربّئن معبدي اوچون
سولیمانین گؤردویو بوتون ائشلر
قورتاردي. سولیمان آتاسي داوودون
تقدئس اتدئیي قیزیل-گوموشو و بوتون
اشیالاري ائچَري گتئرئب، تارینین
معبدئنئن خزئنه‌لرئنه قویدو.

عهد ساندیغینین معبده گتئرئلمه‌سي

(۱پاد. :۸ ۱- ۱۱) ۲ او زامان سولیمان
ائسرایئلئن آغساقّال‌لاریني، بوتون قبئله
باشچیلاریني، یعني ائسرایئل
اؤولادلارینین نسئل رهبرلرئني
اورشلئمه، اؤزونون یانینا ییغدي کي،
ربّئن عهد ساندیغیني داوودون شهري
اولان صَحیوندان گتئرسئنلر. ۳ یدّئنجی آیدا
اولان بایرام واختي بوتون ائسرایئل خالقي
پادشاهین یانینا ییغیلدي. ۴ سونرا بوتون
ائسرایئل آغساقّاللاري گلدئلر و لاوئلی‌لر
ساندیغي گؤتوردولر. ۵ لاوئلي کاهئنلر
اونونلا بئرلئکده حوضور چادیریني و
چادیردا اولان بوتون موقدّس اشیالاري
گتئردئلر. ۶ سولیمان پادشاه و اونون یانینا
ییغیلمیش بوتون ائسرایئل جاماعاتي،
ساندیغین قاباغیندا او قدر قویون-کچي و
گامیش قوربان کَسدئلر کي، چوخلوغونا
گؤره سایي-حسابا گلمَزدي. ۷ کاهئنلر
ربّئن عهد ساندیغیني معبدئن ائچ اوتاغینا،
یعني لاپ موقدّس یره، کَرّوبلارین
قانادلاري آلتیندا کي اؤز یرئنه گتئردئلر.
۸ کَرّوبلار قانادلاریني ساندیغین یري
اوستونده آچمیشدیلار و ساندیغي و اونون

ساکئن اولاجاق. ۲ من سنئن اوچون
اوجا بئر معبد تئکمئشم کي، سنئن ابدی
یاشایاجاغین یر اولسون.”

سوليمانين خالقا خئطاب اتمەسي

(۱پاد :۸ ۱۲- ۲۱) ۳ پادشاه دؤنوب
بوتون ائسرايئل جاماعاتينا برکت وردی.
بو زامان بوتون ائسرايئل جاماعاتي آياق
اوسته دورموشدو. ۴ پادشاه ددي:
"ائسرايئلئن تاريسي رب موبارک
اولسون کي، آتام داوودا اؤز آغزي ائله
دانيشدي و اؤز اَلي ائله اونو يرئنه
يتئرئب. او دمئشدي: ۵ «من خالقيمي
مئصئر تورپاغيندان چيخارتديغيم گوندن
بَري، ائسرايئلئن هچ بئر قبئله‌سئندن بئر
شهر سچمه‌دئم کي، اورادا بئر معبد تئکئم
و آديم اوستونده اولسون. بئر آدام دا
سچمه‌دئم کی، خالقيم ائسرايئل اوستونده
حؤکمدار اولسون. ۶ لاکئن اورشلئمي
سچمئشم کي، آديم اورادا اولسون.
داوودو دا سچمئشم کي، خالقيم ائسرايئل
اوستونده حؤکمدار اولسون.» ۷ آتام
داوودون اوره‌يئنده آرزو وار ائدي کي،
ائسرايئلئن تاريسي ربّئن آدينا بئر معبد
تئکسئن. ۸ لاکئن رب آتام داوودا
ددي: «سن ياخشي ادئبسن کي، منئم
آديما بئر معبد تئکمک نئيّتئنه دوشوبسن.
۹ لاکئن معبدي سن تئکميه‌جکسن،
سنئن بِلئندن گلن اوغلون منئم آديما معبد

يارب تاري، قوي كاهئنلرئن نئجاتلا
اَحاطه اولونسون،
موتّقي‌لرئن سنئن ياخشيليغيندا سِوئنسئنلر.
۴۲ يارب تاري، مسح اتدئيئندن اوز
دؤنده‌رمه،
قولون داوودا گؤرستدئيئن محبّتئني يادا
سال.”

معبدئن تقدئس ادئلمه‌سي

(۱پاد. :۸ ۶۲- ۶۶) ۱ سوليمان دوعاني
قورتارديقدا، گؤيدن اود دوشوب
ياندیرما قوربانلاري و قوربانلاري اودّو.
ربّئن جلالي معبدي دولدوردو.
۲ كاهئنلر ربّئن معبدئنه گئره بئلمئردئلر،
چونكي ربّئن جلالي ربّئن معبدئني
دولدورموشدو. ۳ بوتون ائسرايئل
اؤولادلاري اودون دوشدويونو و
معبدئن اوستونده اولان ربّئن جلاليني
گؤرنده، داش دؤشَمه‌نئن اوستونده اوزو
اوسته يره دوشوب پرستئش اتدئلر و ربّه
حمدلر ورئب ددئلر: "رب ياخشي‌دير،
اونون محبّتي ابدي‌دئر." ۴ پادشاه و
بوتون خالق ربّئن حوضوروندا قوربانلار
كَسدئلر. ۵ سوليمان پادشاه قوربان
اولاراق ائيئرمي ائكي مئن اؤكوز و يوز
ائيئرمي مئن قويون-كچي تقدئم اتدي.
بلجه، پادشاه و بوتون خالق تارينين
معبدئني تقدئس اتدئلر. ۶ كاهئنلر اؤز
وظئفه‌لرئنه موطابئق دايانديلار، لاوئلی‌لر
ده ربّئن موسئقي آلَتلري ائله دوردولار.
پادشاه داوود بونلاري دوزلتمئشدي كي،
اؤزو "ربّه شوكور اولسون، چونكي محبّتي
ابدئ‌دئر" اوخويوب حمد ادنده، لاوئلی‌لر

يَسّەنئن اوغلوندا ائرئمئز يوخدور!
ای ائسرایئللي، هر کس اِوئنه!
ای داوود، ائندي اؤز اِوئنه باخ!”
بوتون ائسرایئللی‌لر اِولرئنه گتدئلر.
۱۷ رِحوبعام فقط یهودا شهرلرئنده
یاشایان ائسرایئل اؤولادلاري
اوستونده پادشاهلیق اتدي.
۱۸ پادشاه رِحوبعام ائجباري فَعله‌لر
اوستونده نظارتچي اولان هَدورامي
گؤندردي. ائسرایئل اؤولادلاري
اونو داشا باسیب اؤلدوردولر.
پادشاه رِحوبعام تَلَسئک اؤز
عاراباسینا مئندي کي، اورشلئمه
قاچسین. ۱۹ بلجه ائسرایئل داوودون
سولاله‌سئنئن ضئدّئنه قالخدي و بو،
بو گونه کئمي بله‌دئر.

شِمَعيانين پيغمبرلئيي

(۱پاد. ۱۲: ۴- ۲۱) ۱ رِحوبعام
اورشلئمه گلدئکده، يهودا و بِنيامئن
اِوئني- يوز هشتاد مئن سچمه دؤيوشچوسونو
بئر يره ييغدي کي، ائسرايئللی‌لرله
موحارئبه ادئب سلطنتي رِحوبعاما
قايتارسين. ۲ لاکئن ربّئن بو سؤزو تاري
آدامي شِمَعيايا نازئل اولدو: ۳ "يهودا
پادشاهي سوليمان اوغلو رِحوبعاما، يهودا
و بِنيامئنده اولان بوتون ائسرايئللی‌لره دِه
کي، ۴ رب بله ديئر: «گرک گتميه‌سئنئز
و هموطنلرئنئزله موحارئبه اتميه‌سئنئز. هر
کس اؤز اِوئنه قاييتسين، چونکي بو
ائش منئم طرفئمدن اولوب.»" بلجه
اونلار ربّئن سؤزونه قولاق آسديلار و
يَروبعامين اوستونه گتمکدن اَل چکدئلر.

رِحوبعام قالالار تئکئر ۵ رِحوبعام
اورشلئمده ياشادي و يهودانين دئفاعسي
اوچون شهرلر تئکدي. ۶ تئکدئيي شهرلر
بِيت‌لِحِم، اِيتام، تَقوعَع، ۷ بِيت‌صور،
سوکو، عَدولّام، ۸ گَت، مارِشا، زئف،
۹ اَدوره‌يئم، لاکئش، عَزِقا، ۱۰ صورعا،
اَيّالون و خِبرون ائدي. او يهودا و بِنيامئن

شهرئنده باسديرديلار. يرئنه اوغلو آسا
پادشاه اولدو. اونون دؤورونده اؤلكه اون
ائل راحات ياشادي.

يهودا پادشاهي آسا ۲ آسا تاريسي ربّئن
گؤزونده ياخشي و دوغرو اولان
ائشلر اتدي. ۳ اؤزگه آللاهلارين
قوربانگاهلاريني و پرستئشگاهلاري
آرادان قالديردي، موقدّس سوتونلاري
قيردي، اَشِرا بوتلرئني کَسدي. ۴ آسا
يهودايا امر اتدي کي، آتالارينين تاريسي
ربّی آختارسينلار و شرئعت و امرلري
يرئنه يتئرسئنلر. ۵ يهودانين بوتون
شهرلرئندن پرستئشگاهلاري و بوخور
قوربانگاهلاريني آرادان قالديردي.
اونون دؤورونده اؤلکه راحات
ياشادي. ۶ او، يهودادا قالالي شهرلر
تئکدي، چونکي او ائل‌لرده اؤلکه
اَمئن-آمانليقدا ائدي و اونون ضئدّئنه هچ
کس موحارئبه اتمئردي. رب اونا
دئنجلئک ورمئشدي. ۷ آسا يهودالي‌لارا
ددي: "گلئن بو شهرلري تئککَک،
اطرافيندا دووارلار، بورجلر، دروازالار
و چفته‌لر دوزَلدَک. اؤلکه حله
بئزئمدئر، چونکي بئز تاريميز ربّی
آختارميشيق، اونو آختارديغيميزا گؤره
تاري بئزه هر طرفدن دئنجلئک ورئب."
اونلار بلجه تئکدئلر و کامياب اولدولار.

قاييتدي. ۲ خَناني اوغلو گؤروجو يِيهو
اونون گؤروشويونه گدئب پادشاه
يِهوشافاطدان سوروشدو: "مگر لازيم
ائدي كي، پئس آداما كؤمک اتمک
و ربدن نئفرت ادنلري سِومَكله ربّئن
قضبئني اوستونه گتئره‌سن. ۳ لاكئن
سنئن ياخشي ائشلرئن ده وار: اَشِرا
بوتلرئني اؤلكه‌دن يوخ ادئبسن و اؤز
اوره‌يئني تاريني آختارماغا ورئبسن."

يِهوشافاطين حاكئملري ۴ يِهوشافاط
اورشلئمده ياشادي. تكرار بئرشئباعاعدان
اِفرايئمئن داغليق بؤلگه‌سئنه قدر خالق
آراسيندا گزدي و اونلاري آتالارينين
تاريسي ربّه طرف دؤنده‌ردي.
۵ اؤلكه‌يه، يهودانين بوتون قالالي
شهرلرئنه، شهر به شهر داور قويدو. ۶ او،
داورلره ددي: "نه اتدئيئنئزه باخين،
چونكي ائنسان اوچون يوخ، رب اوچون
قاضيليق ادئرسئنئز و قاضيليق ائشئنده او
سئزئنله‌دئر. ۷ ائندي قويون سئزئن
اوستونوزده ربّئن قورخوسو اولسون. نه
اتدئيئنئزده احتئياط ادئن، چونكي
تاريميز ربده حاقسيزليق، طرفدارليق و
روشوَتخورلوق يوخدور." ۸ يِهوشافاط
ربّئن قاضيليغينا و موباحئثه‌لي ائشلر
اوچون اورشلئمه ده بعضی لاوئلی‌لري،
كاهئنلري، و ائسرايئلئن نسئل
باشچيلاريني تعيئن اتدي. و اونلار
اورشلئمده ياشاديلار. ۹ سونرا اونلارا
امر ادئب ددي: "ربّئن قورخوسوندا
صداقت و بوتون اوركله بله ادئن: ۱۰ اؤز
شهرلرئنده ياشايان هموطنلرئنئزدن سئزه
گله‌جک هر موباحئثه‌لي ائش اوچون،
ائستر قان داعواسي اولسون، ائسترسه ده

يوزباشي‌لار يِروخام اوغلو عَزَريا،
يِهوخانان اوغلو اِسماعئل، عوبِد اوغلو
عَزَريا، عَدايا اوغلو مَعَسِيا و زئكري
اوغلو اِلئشافاطلا عهد باغلادي.
۲ اونلار يهوداني گزئب اورانين بوتون
شهرلرئندن لاوئلی‌لري و ائسرايئلئن نسئل
باشچيلاريني ييغديلار و اورشلئمه گلدئلر.
۳ سونرا بوتون جاماعات تاري معبدئنده
پادشاهلا عهد باغلاديلار. يِهوياداع
اونلارا ددي: "باخين، پادشاهين اوغلو
سلطنت ادەجک. نجه کي، رب
داوودون اوغوللاري حاقّيندا ديئب.
۴ سئز بله ادئن: سئزدن سَبّت گونو نؤوبه
چکن کاهئنلرئن و لاوئلی‌لرئن اوچده
بئري آستانادا دايانان قاپيچيلار اولسون،
۵ اوچده بئري پادشاهين ساراييندا
اولسون و اوچده بئري ده بونؤوره
دروازاسيندا. بوتون خالق دا ربّئن
معبدئنئن حَيَطلرئنده اولسون. ۶ لاکئن
کاهئنلردن و خئدمت ادن لاوئلی‌لردن
آيري ربّئن معبدئنه هچ کس گئرمه‌سئن،
اونلار گئرسئنلر، چونکي موقدّسدئرلر.
بوتون خالق ربّئن بويوردوغونو قوروسون.
۷ لاوئلی‌لر هر بئري سئلاحي اَلئنده
پادشاهي اَحاطه‌يه آلسينلار؛ معبده
گئرن هر کس اؤلدورولسون.
پادشاهين گئرئب-چيخديغي واخت
اونونلا اولسونلار." ۸ لاوئلی‌لرله بوتون
يهودالي‌لار کاهئن يِهوياداعين امر
اتدئيي هر شيي اتدئلر. هر بئري اؤز
آداملاريني، سَبّت گونو نؤوبه چکنلري
و نؤوبه‌ده اولمايانلاري گؤتوردو،
چونکي کاهئن يِهوياداع بؤلمه‌لرئن هچ
بئرئني بوراخماميشدي. ۹ کاهئن يِهوياداع
يوزباشي‌لارا تارينين معبدئنده اولان
داوود پادشاهين نئزه‌لرئني، قالخانلاريني
و سئپرلرئني وردو. ۱۰ بوتون خالقي
معبدئن صاغ طرفئندن سول طرفئنه
قدر قوربانگاهين و معبدئن يانينا،
پادشاهين اطرافينا قويدو. هر کسئن
سئلاحي اَلئنده ائدي. ۱۱ او واخت
يِهوياداعلا اوغوللاري شاهزاده‌ني
ائره‌لي چيخارتديلار و تاجي باشينا
قويوب شهادتنامه‌ني اونا وردئلر. و اونو
پادشاه اتدئلر. يِهوياداع و اوغوللاري
اونو مسح ادئب ددئلر: "ياشاسين

پادشاه!" ۱۲ عَتَلیا قاچیشان و پادشاهي
مدح ادن خالقین سَسئني اشئتدئکده
خالقین یانینا، ربّئن معبدئنه گلدي.
۱۳ او باخیب گؤردو کي، پادشاه
گئره‌جک یرده، اؤز سوتونونون یانیندا
دایانیب، ریئسلر و کَره‌ناي چالانلار
دا پادشاهین یانینداديرلار. بوتون اؤلکه
خالقي سِوئنئب کَره‌ناي چالیردي.
نغمه‌چئلر ده موسئقي آلَتلري چالاراق
حمد ادئردئلر. عَتَلیا پالتاريني جیریب
باغیردي: "خیانت! خیانت!" ۱۴ کاهئن
یِهویاداع قوشون اوچون باشچي اولان
یوزباشیلاري چاغیریب ددي: "اونو
ردئفلرئن آراسیندان چیخاردین و دالینجا
گلن قیلینجلا اؤلدورولسون." چونکي
کاهئن دمئشدي: "اونو ربّئن معبدئنده
اؤلدورمه‌یئن." ۱۵ عَتَلیاني توتدولار. اونو
پادشاه سارایینین آتلار دروازاسینین
گئره‌جک یرئنه گتئردئلر و اورادا اونو
اؤلدوردولر. ۱۶ یِهویاداع اؤزو و بوتون
خالقلا پادشاه آراسیندا عهد باغلادي
کي، اونلار ربّئن خالقي اولسونلار.
۱۷ بوتون خالق بَعَل معبدئنه گتدي. اونو
داغیدیب قوربانگاهلاريني و بوتلرئني
تئکه-تئکه اتدئلر. بَعَل کاهئني مَتّاني
قوربانگاهلارین قاباغیندا اؤلدوردولر.
۱۸ یِهویاداع ربّئن معبدي اوستونده
مسعولئیّتي او لاوئلي کاهئنلره وردی
کي، داوود اونلاري ربّئن معبدئنده
تعیئن اتمئشدي کي، اؤز قایداسینا
گؤره، شادلیقلا و نغمه ائله موسانین
قانونوندا یازیلدیغي کئمي ربّه یاندیرما
قوربانلاري تقدئم اتسئنلر. ۱۹ ربّئن
معبدئنئن قاپیلارینا قاپیچیلار دا قویدو
کي، نجئس اولان کئمسه اورایا
گئرمه‌سئن. ۲۰ او، یوزباشي‌لاري،
اعیانلاري، خالقین ریئسلرئني، بوتون
اؤلکه خالقیني اؤزو ائله گؤتوردو.
اونلار پادشاهي ربّئن معبدئندن گتئردئلر
و یوخاري دروازاسینین یولو ائله سارایا
گلدئلر و پادشاهي سلطنت تختئنده
اوتورتدولار. ۲۱ بوتون اؤلکه خالقي
سِوئندي و شهر ساکئتلَشدي، چونکي
عَتَلیاني قیلینجلا اؤلدورموشدولر.

يهودا پادشاهي يوآش

(۲پاد. ۱۲: ۱- ۱۶) ۱ يوآش، پادشاه
اولدوغو واخت، يدّي ياشيندا ائدي و
اورشلئمده قيرخ ائل پادشاهليق اتدي.
آناسي بئرشئباعدان ائدي آدي دا ظئبيا.
۲ يوآش كاهئن يِهوياداعين بوتون عؤمرو
بويو ربّئن گؤزونده دوغرو اولان ائشلر
اتدي. ۳ يِهوياداع اونا ائكي آرواد آلدي.
او، اوغوللار و قيزلار آتاسي اولدو.
۴ بوندان سونرا يوآش بو نئيّتده اولدو كي،
ربّئن معبدئني تعمئر اتسئن. ۵ كاهئنلرله
لاوئلي‌لري بئر يره ييغيب اونلارا ددي:
"يهودانين شهرلرئنه چيخين و تارينيزين
معبدئني هر ائل تعمئر اتمک اوچون
بوتون ائسرايئللي‌لردن پول ييغين، بو ائشي
گؤرمکده گرک تَلَسه‌سئنئز." لاکئن
لاوئلي‌لر تَلَسمه‌دئلر. ۶ پادشاه باش
كاهئن يِهوياداعي چاغيردي و اوندان
سوروشدو: "نه اوچون لاوئلي‌لردن
طلب اتمه‌يئبسن كي، ربّئن قولو موسانين
و ائسرايئل جاماعاتينين شهادت چاديري
اوچون قويدوقلاري ورگئني يهودادان و
اورشلئمدن گتئرسئنلر؟" ۷ چونكي او
خبئث آرواد عَتَليانين اوغوللاري تارينين

گؤتوروب آتاسي اَمَصيانين يرئنه پادشاه ياتديقدان سونرا، عوزئيّا اِليوتو تئكئب
اتدئلر. ۲ پادشاه اؤلوب آتالاري ائله يهودايا قايتاردي.

يهودا پادشاهي عوزئيّا

(۲پاد. ۱۵: ۱- ۷) ۳ عوزئيّا، پادشاه
اولدوغو واخت، اون آلتي ياشيندا ائدي
و اورشلئمده اَلّي ائکي ائل پادشاهليق
اتدي. آناسي اورشلئمدن ائدي، آدي دا
يِکوليا. ۴ عوزئيّا، آتاسي اَمَصيانين اتدئيي
کئمي، ربّئن گؤزونده دوغرو اولان
ائشلر اتدي. ۵ زِکَريانين گونلرئنده کي،
تاريدان گلن وحي بارەده فهمي وار
ائدي، عوزئيّا ربّی آختارماغا داوام
وردی و رب اونو کامياب اتدي. ۶ او
چيخيب فئلئسطلی‌لرئن ضئدّئنه دؤيوشدو
و گَت، يَبنِه و اَشدود شهرلرئنئن
دووارلاريني يِخدي. اَشدود اطرافيندا و
فئلئسطلی‌لر آراسيندا شهرلر تئکدي.
۷ تاري اونا فئلئسطلی‌لرئن، گوربَعَلده
ياشايان عربلرئن، و ماعونلولارين
قاباغيندا کؤمک اتدي. ۸ عَمّونلولار
عوزّئيايا خراج وردئلر. اونون شؤهرتي
مئصئرئن سرحدئنه قدر ياييلدي، چونکي
او چوخ گوجلو اولدو. ۹ عوزئيّا
اورشلئمده کونج و دره دروازالاري و
دووارين کونجو اوستونده بورجلر تئکئب
مؤحکملَتدي. ۱۰ او، چؤلده ده بورجلر

ئاسرائیللىلر یهودا شهرلرئنه چیخیب، موقدّس سوتونلاري تئکه-تئکه اتدئلر، اَشِرا بوتلرئني کَسدئلر. بوتون یهودا، بِنیامئن، اِفرایئم و مِنَسّه تورپاقلاریندا اولان پرستئشگاهلاري و قوربانگاهلاري آخیرا قدر داغیتدیلار. سونرا بوتون ئاسرائیل اؤولادلاري اؤز شهرلرئنه، هر کس اؤز مولکونه قاییتدي.

خئزقئيا كاهئنلرئن و لاوئلى‌لرئن قيدئنه
قالير ۲ خئزقئيا كاهئنلري و لاوئلى‌لري
بؤلمه‌لره آييردي و كاهئنلر و لاوئلى‌لردن
هر كَسي اؤز ائشئنه موناسئب اولان
بؤلمه‌يه تعيئن اتدي. او، ربّئن دروازالارلا
حاصارلانميش يرلرئنده، ياندیرما و
باريش قوربانلاريني گتئرمک، خئدمت
اتمک، شوكور و حمد اوخوماق اوچون
تعيئن اتدي. ۳ ربّئن قانونوندا يازيلديغينا
گؤره ياندیرما قوربانلاري يعني سحر و
آخشامين ياندیرما قوربانلاري، سَبّت
گونلرئنئن، تزه آي مراسئملرئنئن و
بايراملارين ياندیرما قوربانلاري اوچون
پادشاه اؤز مالیندان پاي آييردي.
۴ اورشلئمده ياشايان خالقا امر اتدي
كي، كاهئنلرئن و لاوئلى‌لرئن پايلاريني
اونلارا ورسئنلر، اِله كي، اونلار اؤزلرئني
ربّئن قانونونا وقف اتسئنلر. ۵ بو امر هر يانا
ياييلاندا ائسرايئل اؤولادلاري تاخيلين،
تزه شرابين، زيتون ياغينين، بالين و بوتون
زمي محصوللارينين نوبارينداں بول-بول
وردئلر. هر شيئن اوندا بئرئني بول-بول
گتئردئلر. ۶ يهودا شهرلرئنده ياشايان
ائسرايئللى‌لر و يهودالي‌لار اؤكوزلرئن و
قويون-كچئلرئن اوندا بئرئني، اؤزلرئنئن

يهودا پادشاهي يِهوآخاز

(۲پاد. :۲۳ ۳۰- ۳۶) ۲ يِهوآخاز،
پادشاه اولدوغو واخت، ائيئرمي اوچ
ياشيندا ائدي و اورشلئمده اوچ آي
پادشاهليق اتدي. ۳ مئصئر پادشاهي اونو
اورشلئمده تختدن سالدي و اؤلکه
اوستونه بئر تالانت قيزيل و يوز تالانت
گوموش مئقداريندا خراج قويدو.
۴ مئصئر پادشاهي اونون قارداشي
اِلياقئمي يهودا و اورشلئم اوستونده
پادشاه اتدي و اونون آديني دَيئشدئرئب
يِهوياقئم قويدو. نِکو اونون قارداشي
يِهوآخازي گؤتوروب مئصئره آپاردي.

يهودا پادشاهي يِهوياقئم

(۲پاد. :۲۳ ۳۶- ۲۴: ۷) ۵ يِهوياقئم،
پادشاه اولدوغو واخت، ائيئرمي بش
ياشيندا ائدي و اورشلئمده اون بئر ائل
پادشاهليق اتدي. او، تاريسي ربّئن
گؤزونده پئس اولان ائشلر اتدي.
۶ بابئل پادشاهي نَبوکَدنِصّر اونون
اوستونه هوجوم گتئردي. بورونج زنجئر
ووروب اونو باغلادي و بابئله آپاردي.
۷ نَبوکَدنِصّر ربّئن معبدئنئن اشيالاريندان

EZR

اورشلئمده‌كي معبدئن تئكئلمه‌سي

(۲سالنامه‌لر :۳۶ ۲۲- ۲۳) ۱ رب
فارس پادشاهي كوروشون
حؤكمدارليغينين بئرئنجي ائلئنده، اونو
قالديردي كي، ربّئن اِرميانين دئلي ائله
ددئيي سؤزو يرئنه يتئرسئن. اونا گؤره
كوروش پادشاهليغينين بوتون
اراضئسئنده يازيلي و شئفاهي اعلان
اتدي: ۲ "فارس پادشاهي كوروش بله
ديئر: «گؤيلرئن تاريسي رب دونيانين
بوتون پادشاهليقلاريني منه ورئب و منى
تعيئن ادئب كي، يهودانين اورشلئم
شهرئنده، اونا بئر معبد تئكئم. ۳ آرانيزدا
اونون خالقينا عابيد اولان هر كسه قوي
تاريسي يار اولسون! قوي اونلار
يهوداداكي اورشلئم شهرئنه گتسئنلر و
ائسرايئلئن تاريسي ربّئن معبدئني تزه‌دن
تئكسئنلر. تاري اودور كي،
اورشلئمده‌دئر. ۴ صاغ قالان ائسرايئللى‌لر
هانسي يرده ياشاييرلار، قوي اورانين
ساكئنلري اورشلئمده‌كي تاري معبدئنه
وره‌جكلري اؤز گؤيلو ائله ائعانه‌لردن
آيري، قيزيل- گوموش، اشيا و
حيوانلار ورسئنلر و بو آداملارا كؤمك

NEH

نِحِميانين اورشلئم اوچون ئئگارانچيليغي
۱ خَكَليا اوغلو نِحِميانين سؤزلري: من
ائيئرمئنجي ائلده كئسلِو آيیندا شوشَن
قالاسیندا اولاركن ۲ قارداشلاريمدان
بئري خَناني و يهودادان بعضی آداملار
گلدئلر. من اونلاردان اسئرلئكدن
قاچيب قورتولان يهودئلرله اورشلئم
باره‌ده سوروشدوم. ۳ منه بله ددئلر:
"اسئرلئكدن قاچيب قورتولانلار اورادا،
وئلايتده بؤيوک مشقّت و نجالت
ائچئنده ياشاييرلار. اورشلئمئن دوواري
وئران اولوب، دروازالاري دا
ياندیریلیبدیر." ۴ بو سؤزلري اشئتدئكده
اوتوروب آغلاديم. گونلرله ياس
توتدوم؛ گؤيلر تاريسينين حوضوروندا
اوروج توتوب دوعا ادئردئم.

نِحِميانين دوعاسي ۵ ددئم: "يالواريرام،
ای گؤيلرئن تاريسي رب! ای بؤيوک و
زَهملي تاري كي، سني سِوَنلرله، امرلرئنه
عمل ادنلرله اؤز عهدئنه صادئق قاليب
محبّت گؤرسدئرسن! ۶ قوي قولاغين
اشئتسئن، گؤزلرئن گؤرسون كي،
حوضوروندا ائندي اتدئيئم دوعاني
اِشئده‌سن. گجه-گوندوز قوللارين اولان

قاپيلارين تايلاريني وورموشدوم،
قاپيچي‌لار، نغمه‌چئلر و لاوئلی‌لر ده
تعيئن اولونموشدو. ٢ قارداشيم خَنانئني و
قالا ريئسي خَنَنياني اورشلئمه مأمور
تعيئن اتدئم. چونکي او بئر صادئق ائدي
و تاريدان باشقالاردان داها چوخ
قورخوردو. ٣ سونرا اونلارا ددئم: "گون
قيزانا قدر اورشلئمئن دروازالاري
آچيلماسين. آداملار اوياق اولدوغو
مودّت قاپيلاري باغلاييب قيفيللاييين.
اورشلئمده ياشايانلاردان دا کشئکچي
تعيئن ادئن، قوي هامي اؤز اِوئئن
قاباغيندا کشئک چکسئن."

اسئرلئکدن یهودایا قاییدانلارین سئیاهیسي

(عِزرا ۲: ۱- ۱۷) ۴ شهر گِنئش و
بؤیوک ائدي، لاکئن ائچئنده آدام آز
ائدي. اِولر ده حله تئکئلمه‌مئشدي.
۵ تاریم اوره‌یئه سالدي کي، اعیانلاري،
حؤکومت مأمورلاریني و خالقي ییغیب
سئیاهییا آلیم. سونرا ائلک قاییدانلارین
نسئل شجره‌لرئنئن سئیاهیسیني تاپیب،
ائچئنده بله بئر یازیپا راست گلدئم:
۶ "بابئل پادشاهي نَبوکَدنِصّرئن آپاردیغي بو
اسئرلر، یاشادیقلاري وئلایتدن اورشلئمه
و یهودادا کي اؤز شهرلرئنه قاییتدیلار."
۷ اونلار زِروبّابئل، یوشَع، نِحِمیا،
عَزاریا، رَعَمیا، موردوکاي، بئلشان،
مئسپِرِت، بئگواي، نِخوم، بَعَنا ائله
گلدئلر. اسئرلئکدن قاییدان ائسرایئللی‌لرئن
سایي: ۸ پَرعوش اؤولادلاري-۲۱۷۲
نفر؛ ۹ شِفَطیا اؤولادلاري-۳۷۲ نفر؛
۱۰ آرَخ اؤولادلاري-۶۵۲ نفر؛
۱۱ یوشَع و یوآب نسلئندن پَخَت‌موآب
اؤولادلاري-۲۸۱۸ نفر؛ ۱۲ عِیلام
اؤولادلاري-۱۲۵۴ نفر؛ ۱۳ زَتّو
اؤولادلاري-۸۴۵ نفر؛ ۱۴ زَکّاي
اؤولادلاري-۷۶۰ نفر؛ ۱۵ بئنّوي

EST

فارس پادشاهي اَخَشوِروشون ضئيافتي
۱ بو حادئثه‌لر اَخَشوِروشون دؤوروندە
باش ورمئشدي. اَخَشوِروش هودّودان
كوشا قدر يوز ائيئرمي يدّي وئلايت
اوستونده پادشاهليق ادئردي. ۲ او
دؤورده پادشاه اَخَشوِروش شوشَن
قالاسيندا سلطنت تختئنده اوتورموشدو.
۳ پادشاهليغينين اوچونجو ائلئنده او بوتون
ريئسلري و اعيانلاري اوچون بئر
ضئيافت قوردو. فارسين و مئديانين
سركرده‌لري، اصئل‌زاده‌لري و وئلايت
باشچي‌لاري اونون حوضوروندا ائدئلر.
۴ او، اوزون مودّت عرضئنده، يعني يوز
هشتاد گون اؤز پادشاهليغينين
جاه-جلاليني، عظمتئني و پارلاق
شؤهره‌تئني نومايئش وردی. ۵ بو
ضئيافت گونلري قورتاراندان سونرا،
پادشاه شوشَن قالاسيندا بؤيوكدن
كئچئيه قدر بوتون خالقا، ساراييينين
حَيَط باغچاسيندا يدّي گون آيري بئر
ضئيافت وردی. ۶ باغچادا ارغواني
ظرئف كتّان قايتانلارلا پامبيق پارچادان
آغ و لاجورد پرده‌لر وار ائدي كي،
مرمر سوتونلاردا كي گوموش حالقالارا
كچئردئلمئشدي. سوماقداشي، مرمر،

JOB

۱

۱ عوص دئياريندا اَيّوب آدلي بئر
آدام وار ائدي. اَيّوب كامئل و
دوز بئر آدام ائدي؛ تاريدان قورخوردو
و پئسلئكدن اؤزونو اوزاق ساخلاييردي.
۲ اونون يدّي اوغلو و اوچ قيزي وار
ائدي. ۳ دونيا ماليندان اونون يدّي مئن
قويونو، اوچ مئن دَوه‌سي، بش يوز
جوت اؤكوزو، بش يوز دئشي اِششه‌يي
و بئر چوخ نؤكري وار ائدي؛ اله كي،
شرقده ياشايان بوتون آداملاردان لاپ
بؤيوک ائدي. ۴ اونون اوغوللاري
گدئب هَره‌سي اؤز نؤوبه‌سئنده اِوئنده
ضئيافت ورَردئلر و آدام گؤنده‌رئب
اوچ باجيلاريني دا چاغيراردیلار كي،
اونلارلا يِيئب ائچسئنلر. ۵ اونلارين
ضئيافت گونلري بئر دؤور باشا چاتاندان
سونرا اَيّوب گؤنده‌رئب اونلاري
تقدئس اِدَردي و سحر اِركَن قالخيب
اونلارين هاميسينين ساييسينا گؤره
ياندیرما قورباني تقدئم اِدَردي. چونكي
دئيَردي: "بَلكي اؤولادلاريم گوناه
ادئب اوركلرئنده تارييا لعنت اتمئشلر." و
اَيّوب همئشه بله اِدَردي.

اَيّوبون بئرئنجي ائمتاحاني ۶ بئر گون
ائلاهي وارليقلار اؤزلرئني تقدئم اتمک
اوچون ربّئن حوضورونا گلدئلر و شيطان
دا اونلارلا گلدي. ۷ رب شيطانا
ددي: "هارادان گلئرسن؟" شيطان ربّه
جاواب ورئب ددي: "دونياني
دولانماقدان، ائچئنده گزمکدن." ۸ رب
شيطانا ددي: "آيا قولوم اَيّوبا ياخشي بئر
دئقّت اتدئن؟ دونيادا اونون کئمي هچ
کس يوخ! کامئل و دوز بئر آدام کي،
تاريدان قورخار و پئسلئکدن اؤزونو
اوزاق ساخلايار." ۹ او زامان شيطان
ربّه جاواب ورئب ددي: "مگر اَيّوب
تاريدان بوشونا قورخور؟! ۱۰ مگر سن
اونون اطرافينا، اِوئنئن اطرافينا، بوتون
وار-يوخونون اطرافينا حاصار
چکمه‌يئبسن؟! اونون اَللرئنئن اَشئنه
برکت ورئبسن کي، مالي يرده
چوخاليب. ۱۱ آمّا ائندي اَلئني اوزات و
بوتون وار-يوخونو آرادان آپار. گؤزونون
قاباغيندا سنه لعنت اده‌جک." ۱۲ رب
شيطانا ددي: "باخ، اونون بوتون
وار-يوخو سنئن اَلئنده‌دئر، آنجاق اونون
اؤزونه اَلئني اوزاتما!" بلجه شيطان ربّئن
حوضوروندان اِشئيه چيخدي. ۱۳ بئر

ربّئن حوضورونا گلدئلر. شيطان دا
اونلارلا گلدي کي، اؤزونو ربّئن
حوضوروندا تقدئم اتسئن. ۲ رب شيطانا
ددي: "هارادان گلئرسئن؟" شيطان
ربّه جاواب ورئب ددي: "دونياني
دولانماقدان، ائچئنده گزمکدن." ۳ رب
شيطانا ددي: "آيا قولوم اَيّوبا بئر دئقّت
اتدئن؟ دونيادا اونون کئمي هِچ کس
يوخ! کامئل و دوز بئر آدام کي، تاريدان
قورخار و اؤزونو پئسلئکدن اوزاق
ساخلايار. گرچي اونو هلاک اتمک
اوچون مني سببسئز تحرئک اتدئن،
لاکئن او حله ده کامالیندا ثابئت
دورور." ۴ شيطان ربّه جاواب ورئب
ددي: "دَري عوضئنه دَري. ائنسان اؤز
جانیندان اؤتري بوتون وار-يوخوندان
کِچَر. ۵ آمّا اَلئني بئر اوزاديب اونون
سومويونه و اَتئنه دَي، گؤزونون
قاباغیندا سنه لعنت ادهجک." ۶ رب
شيطانا ددي: "باخ، او سنئن اَلئنده!
آنجاق اونون جانيني آلما." ۷ شيطان ربّئن
حوضوروندان اِشئيه چيخدي و اَيّوبو،
آياغينين آلتيندان تپهسئنه قدر، پئس
چئبانلارلا ووردو. ۸ اَيّوب اؤزونو
قاشيماق اوچون بئر صاخسي پارچاسي
گؤتوروب کول ائچئنده اوتوردو. ۹ او
واخت آروادي اونا ددي: "حله ده
کامالیندا ثابئت دوروبسان؟ تاريني
سؤو و اؤل باري." ۱۰ آمّا اَيّوب اونا
ددي: "آنماق آروادلارين بئري کئمي
دانيشيرسان! تاريدان ياخشيليغي قبول
اِدَک، آمّا يامانليغي قبول اتمهيک؟" و
بونلارين هاميسيندا اَيّوب دئلي ائله هِچ
بئر گوناه اتمهدي. اَيّوبون اوچ دوستو
۱۱ اَيّوبون اوچ دوستو تِيمانلي اِلئفَز،
شوخلو بئلدَد، و نَعَماتلي صوفَر اونون
باشينا گلن بوتون بلالاري اشئدئب،
قرار وردئلر کی، هر بئري اؤز يرئندن
اونون يانينا گلسئنلر و بئربئرلري ائله
گؤروشدولر کي، بئرلئکده گدئب
اونونلا همدرد اولسونلار و اونا تسلّی
ورسئنلر. ۱۲ اوزاقدان اَيّوبو گؤرنده اونو
تانيماديلار و باغيريب هؤنکور-هؤنکور
آغلاماغا باشلاديلار. هر بئري اؤز
جوبّهسئني ييرتيب و گؤيه، باشلاري
اوستونه تورپاق آتديلار. ۱۳ اَيّوبلا

يدّي گون يدّي گجه تورپاق اوستونده
اوتوردولار. هچ بئري اونونلا بئر سؤز ده
دانيشمادي، چونکي دردئنئن نه قدر
بؤيوک اولدوغونو گؤردولر.

۳ ۱ بوندان سونرا اَيّوب آغزيني
آچيب دوغولدوغو گونه لعنت
اتدي. ۲ و دئله گئئب ددی: ۳ "کاش
کي، من دوغولان گون يوخ اولايدي!
او گجه ده يوخ اولايدي کي، ددئلر:
«بطنده بئر اوغلان عمله گلدي!» ۴ او
گون قارا گلهيدي، يوخاريدان تاري
اونون قيدئنه قالمايايدي، او گون
اوچون سحر آچيلمايايدي. ۵ او گونو
ظولمت و قارا قارانليق بورويهيدي،
اوزونو بولود توتايدي، آئشيغيني قارانليق
باتيرايدي. ۶ او گجهيه گلئنجه، قارا
قارانليق اونو قاپسين، ائلئن گونلري
آراسيندان کَسئلسئن، آيلارين ساييسينا
گئرمهسئن. ۷ بلی، قوي او گجه
سونسوز اولسون، اوندان شادليق سَسي
اِشئدئلمهسئن. ۸ قوي گونو لعنت ادنلر
اونو لعنت اتسئنلر، اونلار کي، لئوياتاني
اويانديرماقدا ماهئردئرلر. ۹ قوي اونون
سحر اولدوزلاري سؤنسون، آئشيغا
اومئد باغلاسين، لاکئن اولماسين،
فجرئن شوعاعلاريني گؤرمهسئن.
۱۰ چونکي آنامين بطنئنئن قاپيلاريني
اوستومه باغلامادي، سيخينتيني
گؤزلرئمدن گئزلَتمهدي. ۱۱ نه اوچون
آنا بطنئنده اؤلمهدئم؟ آنامين قارنيندان
چيخينجا آخير نفسئمي چکمهدئم؟
۱۲ پئشوازيما نئيه دئزلر چيخدي؟ نئيه
دؤشلر چيخدي کي، اونلاردان اَمئم؟
۱۳ چونکي ائندي اوزانميش و ساکئت
اولاردیم، او زامان ياتميش و دئنجَلمئش
اولاردیم؛ ۱۴ دونيانين او پادشاهلار
و موشاوئرلري ائله کي، اؤزلرئنه
وئرانهلري تزهدن بئنا ادئرلر؛ ۱۵ يا دا
قيزيلي اولان ريئسلرله کي، اِولرئني
گوموشله دولدورورلار. ۱۶ نه اوچون
دوشموش اوشاق کئمي، آئشيق اوزونو
اصلا گؤرمهيَن بئر کؤرپه کئمي،
باسديريلماديم؟ ۱۷ اورادا شرور آداملار
قضبلرئندن آرتيق دوشورلر، و يورغونلار
راحاتلاريني تاپيرلار. ۱۸ اورادا
محبوسلار بئرلئکده راحاتلانيرلار،

زئندانبانين دا قيشقيرتيسيني اشئتمئرلر.
۱۹ كئچئک ده اورادير، بؤيوک ده
اورادادير، قول دا آغاسيندان آزاددير.
۲۰ نه اوچون فلاكته دوشموش آدام
ائشيق اوزو، جانلاري آجي اولانلار دا
حيات گؤرور؟ ۲۱ اونلار كي، اؤلومو
آرزولاييرلار، آمّا گلمئر، اونو خزئنه
آختارانلار كئمي قازيب آختاريرلار.
۲۲ اونلار كي، قبئري تاپاندا اوينايب
شادليق ادئرلر. ۲۳ نه اوچون يولو
گئزلي اولان آداما ائشيق ورئلئر، اونا
كي، تاري اونون اطرافيني چَپَرله يئب؟
۲۴ چونكي آه-زاريم چؤره‌يئمدن قاباق
گلئر، و ناله‌لرئم سو كئمي تؤكولور.
۲۵ قورخدوغوم شيلر باشيما گلئر،
دهشت اتدئيئم شيلر اوستومه تؤكولور.
۲۶ آراميليغيم يوخدور، ساكئتلئيئم
يوخدور، راحاتليغيم يوخدور، آنجاق
سيخينتي وار.”

۴ ۱ او زامان تِيمانلي اِلئفَز جاواب
ورئب ددی: ۲ “اگر بئري سنه
بئر سؤز دِسه، ائنجه‌يَرسن؟ آمّا كئم اؤزونو
دانيشماقدان ساخلايا بئلر؟ ۳ باخ، سن
چوخ آداملارا درس ورئبسن، ضعئف
اَللره قووّت ورئبسن. ۴ سؤزلرئن ييخيلاني
قالديريب، اَسن دئزلري مؤحكمله‌دئبسن.
۵ آمّا ائندي كي، سنئن اؤز باشينا گلئر،
تابدان دوشوبسن، سنه توخونوب،
اؤزونو ائئرئبسن. ۶ مگر سنئن بل
باغلاديغين، تاريدان قورخدوغون
ديئل؟ مگر اومئد باغلاديغين، اؤز
يوللارينين كامالي ديئل؟ ۷ دوشون بئر
آز: تقصئرسئز آدام مگر اولوب هلاک
اولسون؟ هارادا دوز آداملار يوخ
اولوبلار؟ ۸ منئم گؤردويومه گؤره،
پئسلئيي شوخوملايانلار، زحمت توخومو
سَپَنلر، اونو دا بئچَرلر. ۹ تارينين نفسي ائله
يوخ اولورلار، و قضبئنئن آلووو اونلاري
اودور. ۱۰ شئرئن نَرئلتئسي، آصلانين
سَسي، جاوان شئرلرئن دئشلري كَسئلئر.
۱۱ گوجلو آصلان، شئكاري اولماديغي
اوچون، هلاک اولور، دئشي شئرئن
بالالاري دا داغيليير. ۱۲ منه گئزلئجه
بئر سؤز گلدي، اوندان قولاغيم بئر
پيچيلتي اشئتدي. ۱۳ گجه رؤيالارينداندان
دوغان فئكئرلر ائچئنده، ائنسانلاري آغير

يوخو باسان زامان، ۱۴ اوستومه قورخو
و تئتره‌مه گلدي، بوتون سوموکلرئمي
لرزه‌يه سالدي. ۱۵ اوزومون قاباغيندان
بئر روح کچدي، بدنئمئن توکلري بئز-بئز
دوردو. ۱۶ او روح دوردو، لاکئن من
گؤرونوشونو سِچه بئلمه‌دئم. گؤزلرئمئن
قاباغيندا بئر شکئل وار ائدي؛ هر شي
ساکئت ائدي، سونرا بئر سَس اشئتدئم:
۱۷ مگر ائنسان تارينين حوضوروندا
صالح اولا بئلر؟ مگر ائنسان خالئقئنئن
حوضوروندا طاهئر اولا بئلر؟ ۱۸ باخ،
او حتّا اؤز قوللارينا دا اعتئماد اتمَز،
ملکلرئنده ده تقصئر تاپار. ۱۹ بس
گؤر نه قدر چوخ، پالچيق اِولرده
ياشايانلاردا! اونلاردا کي، بونؤوره‌لري
تورپاقدادير، اونلار کي، گووه‌دن تِز
اَزئلئرلر. ۲۰ سحرله آخشام آراسيندا محو
اولورلار، کئمسه فرقئني ورمه‌دن يوخ
اولورلار. ۲۱ مگر چادير‌لارينين ائپلري
ائچلرئنده قوپاريلماييب؟ اؤلورلر، لاکئن
حئکمتسئز.

۵ ۱ ائندي چاغير؛ آيا سنه جاواب
ورن بئري وار؟ موقدّسلرئن
هانسي بئرئنه اوز توتاجاقسان؟
۲ دوغرودان دا، سفه آدامي قضب
اؤلدورَر، ناداني دا حسد هلاک اِدَر.
۳ من سفه آدامين کؤک سالديغيني
گؤرونجه، درحال يوردونو لعنت
اتدئم. ۴ اؤولادلاري اَمئن-آمانليقدان
اوزاقديرلار، محکمه دروازسيندا اَزئلئرلر،
اونلاري قورتاران دا يوخدور. ۵ سفه
آدامين بئچدئيئني آج آدام يِيئر، اونو
تئکانلار آراسيندان بله آليير. و ثروتئني
سوسوز آدام اودماق ائسته‌يئر. ۶ چونکي
فلاکت يردن چيخماز، زحمت ده
تورپاقدان بئتمَز؛ ۷ اله بئل کي، هاوايا
آتيلان اود قورلاري‌دير، ائنسان زحمت
اوچون دوغولور. ۸ من اولسايديم،
تاريني آختاراردیم، ائشئمي ده تاريپا
تاپشيراردیم. ۹ او، درک اتمه‌دئيئمئز
بؤيوک ائشلر گؤرور، ساييسيز عجايئبلر!
۱۰ ير اوستونه ياغيش ورئر، چؤللره
سولار آخيردير. ۱۱ آلچاقلاري اوجا يرلره
قويور، ياسلي اولانلاري اَمئن-آمانليغا
چيخاردير. ۱۲ حئيله‌گر آداملارين
تدبئرلرئني پوزور کي، اَللري هچ بئر ائش

بِجَرمه‌سئن. ۱۳ حئکمتلي آداملاري اؤز
حئیله‌لرئنده توتور، کلکجاز آداملارین
تدبئرلرئني تز ییخیر. ۱۴ گوندوزلري
قارانلیغا دؤنور، گون اورتا واختي اَل
سورته-سورته یِرئیئرلر، اله بئل کي،
گجه‌دئر. ۱۵ لاکئن او، مؤحتاج آدامي،
اونلارین آغزینین قیلینجیندان، قودرتلي
آدامین اَلئندن قورتاریر. ۱۶ اله کي،
چاره‌سئز آدامین اومئدي اولسون،
و عدالتسئزلئک آغزیني باغلاسین.
۱۷ خوش او آدامین حالینا کي، تاري
اونو مذمّت ادئر. اونا گؤره ده،
قادئرئ-موطلقئن تأدئبئني حقئر گؤرمه.
۱۸ چونکي او یارالایار، لاکئن باغلایار
دا؛ او ووراز، لاکئن اَللري شفا ورَر
ده. ۱۹ آلتي سیخینتیدان سني قورتارار؛
یِدّئسئنده بله هچ بئر زئیان سنه توخونماز.
۲۰ قحطئده سني اؤلومدن، موحارئبه‌ده
سني قیلینجین قودرتئندن گری آلار.
۲۱ قامچیلایان دئللردن اوزاق قالارسان،
هلاکت گلدئیي واخت دا قورخمازسان.
۲۲ هلاکت و آجلیق واختي گولرسن، و
یرئن وحشي حیوانلاریندان قورخمازسان.
۲۳ چونکي چؤلون داشلاري ائله عهدئن
اولار، چؤلون وحشي حیوانلاري
دا سنئنله باریش ائچئنده اولارلار.
۲۴ بئلرسن کي، چادیرین سالاماتدیر،
مولکونو یوخلایارسان و بئر اَسکئک
تاپمازسان. ۲۵ بئلرسن کي، نسئلئن چوخ
اولاجاقدیر، و اؤولادلارین یرئن اوتو
کئمي. ۲۶ کامئل قوجالیقدا قبئره
گلرسن، نجه کي، تاخیل دسته‌لري
مؤوسومونده ییغیلیر. ۲۷ باخ، بئز بونو
آراشدیرمیشیق؛ بله دئر، اونون اوچون
ده، قولاق آس و اؤزون اوچون آنلا.

۶ ۱ او زامان اَیّوب جاواب ورئب
ددي: ۲ "کاشکي دردئم بئر
چکئله‌یدي! بوتون فلاکتئم تَره‌زئیه
قویولایدي! ۳ او زامان دهنز قوموندان
آغیر گلردي؛ اونا گؤره ده، سؤزلرئم
دئقّتسئزدئر. ۴ چونکي قادئري-موطلقئن
اوخلاري ائچئمده‌دئر؛ روحوم اونلارین
زهرئني ائچئر، تارینین دهشتلري منئمله
موحارئبه‌یه دوزولور. ۵ اوت اولاندا
وحشي اِششَک مگر آنقیرار؟ یِمي
اولان اؤکوز مگر باغیرار؟ ۶ دوزسوز

شئت يِمەيي مگر يمک اولار؟ يومورتا
آغينين مگر بئر دادي وار؟ ۷ جانيم
اونلارا توخونماغي بله ائستەمئر، اونلار
منه ائيرنج يمک کئمي‌دئر. ۸ کاش
آرزوما چاتايديم! تاري منه حسرتئنده
اولدوغومو ورەيدي! ۹ لوطف ادئب
منی اَزسَيدي، اَلئندن جَلد اولوب
منی کَسسَيدي ده. ۱۰ بو منه بئر تسلّی
اولاردي، آمانسيز عذابين ائچئنده
شادليقلا اويناردیم، چونکي موقدّس
اولانين سؤزلرئني دانماميشام. ۱۱ نه
گوجوم وار کي، گؤزلەيئم؟ آخيريم
ندئر کي، حياتيمي اوزاديم؟ ۱۲ مگر
قووّتئم داشلارين قووّتي‌دئر؟ مگر
جئسمئم بورونجدندئر؟ ۱۳ ائندي کي،
باجاريق جانيمدان چيخيب گدئب، مگر
اؤزومه کؤمک اتمەيه بئر قودرتئم وار؟
۱۴ فلاکته دوشموش آداما دوستونون
وفاسي گرک، حتّا قادئري-موطلقئن
قورخوسونو بوراخميش اولسا بِله.
۱۵ قارداشلاريم خيانت اتدئلر، بئر وادي
کئمي، آخيب گدن چايلار کئمي.
۱۶ بو وادئلر بوزلار اَرئيَنده داشير،
قار سولارلا دولور. ۱۷ ائستي زاماني
گؤزدن ائتئرلر، سيجاغين چوخلوغوندا
يرلرئندن يوخ اولورلار. ۱۸ اونلارين
يولوندان کاروانلار آزيرلار، کؤشَنه
چيخيب اورادا هلاک اولورلار.
۱۹ تِيمانين کاروانلاري باخيرلار، شِبانين
موسافئرلري اونا اومئد باغلاييرلار.
۲۰ پرئشانديرلار، چونکي اعتئماد
اتمئشدئلر؛ اورايا گلدئلر و مات قالديلار.
۲۱ سئز ده ائندي منه بله اولوبسونوز؛
موصئبتي گؤرجک قورخدونوز. ۲۲ هچ
اولوب سئزه دئيَم: «منه بئر شي ورئن؟»
و يا «مال-دؤولَتئنئزدن منه روشوَت
گؤندرئن؟» ۲۳ و يا «منی دوشمن
اَلئندن قورتارين؟» و يا «منی ظالئم
اَلئندن گری آلين؟» ۲۴ منه اؤيرەدئن،
من ده ساکئت قالارام؛ هارادا سهو
اتدئئمي منه بئلدئرئن. ۲۵ صادئق سؤزلر
نه آجي‌ديرلا! لاکئن سئزئن دانلاغينيز
نەيي دانلاييرلا؟ ۲۶ سؤزلرئمي دانلاماق
ائستەيئرسئنئز؟ چارەسئز بئر آدامين
سؤزلرئني يل کئمي حساب ادئرسئنئز؟
۲۷ دوغرودان دا کي، يِتئملر اوچون

بله پوشک آتیرسینیز، و دوستونوزو
ساتیرسینیز. ۲۸ آمّا ائندي کَرَم ادئب منه
بئر باخین؛ چونکي من اوزونوزه یالان
دئیَن آدام دیئلم. ۲۹ یالواریرام دؤنون،
آتین حاقسیزلیغي، حاقسیزلیق اولسون.
دوشونون: بو داعوادا من حاقلي‌یام.
۳۰ مگر دئلئمده بئر حاقسیزلیق وار؟ مگر
آغزیم یامان شیلري آنلایا بئلمئر؟

۷ ۱ ائنسانین یر اوزونده‌کي حیاتي
مگر زحمت چکمک اوچون
دیئل؟ مگر گونلري ده فَحله‌نئن گونلري
کئمي دیئل؟ ۲ کؤلگه‌یه حسرت چکن
قول کئمي، اوجرَتئنه اومئد باغلایان
فَحله‌لر کئمي، ۳ منه مئراث بوش آیلار
ورئلدي، پایما مشقّت گجه‌لر دوشدو.
۴ یاتان زامان دوشونورَم: نه زامان
قالخاجاغام؟ لاکئن گجه اوزوندور، و
سحره قدر ائکي یانیما وورنوخورام. ۵ بدنئمه
قورد دوشوب، قابیقلانیر دَرئم چاتلاییر،
چئرک آخیدیر. ۶ گونلرئم جولّانین
مَکئیئندن داها سورعتلي گدئر، اومئدسئز
آخیرینا چاتیر. ۷ خاطیرلا کي، حیاتیم
بئر نفسدیر؛ گؤزلرئم بئر داها یاخشیلیق
گؤرمیه‌جک. ۸ منه باخانین گؤزو، منی
داها گؤرمیه‌جک؛ گؤزلرئن اوستومده
اولاجاق، آمّا من اولمایاجاغام. ۹ بولود
داغیلیب گتدئي کئمي، اؤلولر دئیارینا
اِنَن بئر داها چیخماز؛ ۱۰ بئر داها اِوئنه
دؤنمَز، یري ده آرتیق اونو تانیماز. ۱۱ بونا
گؤره آغزیمین قاباغیني آلمایاجاغام؛
روحومون دارلیغیني دئله گتئره‌جیم؛
جانیمین آجیلیغیندان شئکایت اده‌جیم.
۱۲ مگر من دهنزَم، مگر اَژداهایام کي،
اوستومه گودوکچو قویورسان؟ ۱۳ اگر
دئیَم: «یاتاغیم منی راحاتلار، دؤشه‌یئم
شئکوه‌مي آزالدار» ۱۴ او زامان منی
یوخولارلا قورخودورسان، و رؤیالارلا
جانیما ولوله سالیرسان. ۱۵ اله کي،
بوغولوب اؤلمه‌یه آرتیق راضي اولسون،
و اؤلومو بو دردلردن داها سِوسئن.
۱۶ حیاتیمدان بِزمئشَم؛ اوزون عؤمور
ائسته‌مئرم. مندن اَل چک؛ چونکي
گونلرئم بئر نفس کئمي‌دئر. ۱۷ ائنسان
ندئر کي، اونو بو قدر بؤیودورسن،
قیدئنه قالیرسان، ۱۸ اونا هر سحر باش
چکئرسن، هر آن اونو ائمتاحان ادئرسن؟

۱۹ داها نه زاماناجاق گؤزونو اوستومدن
گؤتورمیه‌جکسن، تَک بوراخمایاجاقسان
کي، آغزیمین سویونو بئر اودوم؟ ۲۰ مگر
گوناه اتمئشم؟ سنه نه اتمئشم، ای ائنسانا
گودوکچو اولان؟ نه اوچون منی اؤزونه
هدف ادئبسن؟ اله کي، سنئن اؤزونه بئر
یوک اولموشام؟ ۲۱ نه اوچون عوصیانیمي
باغیشلامیرسان و خاطامي دا اوستومدن
گؤتورمورسن؟ بئر آزدان تورپاق آلتیندا
یاتاجاغام، منی آختاراجاقسان، و من
اولمایاجاغام.”

۸ ۱ او زامان شواَخلي بئلدَد جاواب
ورئب ددی: ۲ «نه واختا قدر
بونلاري دئیه‌جکسن؟ آغزینین سؤزلري
ده بِل کوله‌یي کئمي اولاجاق؟ ۳ مگر
تاري عدالتي اَیَر؟ مگر قادئري-موطلق
صالح اولاني اَیري اِدَر؟ ۴ بلکه
اوغوللارین اونون ضئدّئنه گوناه ادئب،
او دا اونلاري عوصیانلارینین اَلئنه
ورئب. ۵ اگر سن تاریني آختارسایدین،
قادئري-موطلقه یالوارسایدین، ۶ اگر
طاهئر و دوز اولسایدین، یقئن کي، او
دا سنه گؤره قالخاردي و حاقّین اولان
یري سنه گری وَرَردي. ۷ باشلانیشین
کئچئک اولسا دا، آخیرین چوخ
بؤیوک اولار. ۸ گل ائندي قدئم
نسئل‌لردن بئر سوروش، آتالارینین نه
آراشدیردیقلاریني بئر دوشون. ۹ بئز
دونَنکي اؤولادلاریق، بئر شي بئلمئرئق.
یر اوزونده‌کي گونلرئمئز آنجاق بئر
کؤلگه کئمي‌دئر. ۱۰ مگر اونلار سنه
اؤیره‌دئب دِمَزلر؟ مگر اورَکلرئندن سؤزلر
چیخارتمازلار؟ ۱۱ مگر باتاقلیق اولمایان
یرده قامیش بئتَر؟ مگر سو اولمایان یرده
نِي بؤیویَر؟ ۱۲ حله یاشیل ائکَن، داها
کَسئلمه‌دن، هر اوتدان قاباق قورویار.
۱۳ تاریني اونودان هر کَسئن یولو
بله‌دئر؛ تاریسیز آدامین اومئدي ده محو
اولار. ۱۴ تَوَکّول اتدئکلري قیریلار؛ بِل
باغلادیقلاري اله بئل کي، حؤروچک
تورودور. ۱۵ اِوئنه سؤیکَنَرکَن،
اِوي اوچار. اوئندن بَرک توتارکَن،
داغیلار. ۱۶ گونون قاباغیندا یاشیل‌دیر،
بوداقلاري باغینین هر طرفئنه اوزانار.
۱۷ کؤکلري داش ییغینلاري اوستونه
حؤرولر؛ داشلار آراسیندا اؤزونه بئر یر

آختارار. ۱۸ آمّا يرئندن قوپاريلاركَن، ير
اونو ائنكار ادئب دئيَر؛ سني هچ واخت
گؤرمه‌مئشم. ۱۹ باخ، اونون يولونون
شادليغي بودور؛ اونون يرئنده، اؤزگه‌لري
بئتَر. ۲۰ باخ، تاري كامئل آدامي
اؤزوندن ردّ اِتمَز، پئسلئک ادنلرئن
ده اَلئندن توتماز. ۲۱ سنئن آغزيني
گئنه گولوشله، دوداقلاريني شادليق
سَسي ائله دولدورار. ۲۲ سندن نئفرت
ادنلري روسوايچيليق بورويه‌جک، شرور
آداملارين چاديري يوخ اولاجاقدير.»

ایّوب ۱ او زامان ایّوب جاواب ورئب
ددی: ۲ «یقئن بئلئرم کي، بله‌دئر، لاکئن
تارینین قاباغیندا ائنسان نجه حاقلي چیخا
بئلر؟ ۳ اگر بئري اونونلا موباحئثه‌یه
دورسا، اونون سؤزلرئنئن مئندن بئرئنه
جاواب وره بئلمز. ۴ اورَکده حئکمتلي و
گوجده قووّتلي اولان اودور، کئم
اونون قاباغیندا دایاندي و سالامات
قالدي؟ ۵ اودور کي، داغلاري یرئندن
قالدیریر، و اونلار بئلمئرلر، اونلاری
قضبي ائله آلت-اوست اِدَر. ۶ دونیاني
یرئندن تَرپه‌دن اودور، و اونون
سوتونلاري اسئر؛ ۷ اودور کي، گونون
چیخماماسینا امر ادئر، و اولدوزلارین
ائشیغیني اؤرتوب مؤهورله‌یئر. ۸ اودور
کي، تَک باشینا گؤیلري سَرئر، و
دهنزئن شپه‌لري اوستونه آیاق باسیر.
۹ دوبّي-اکبر بورجونو، جبّار و ثورَیّا
بورجونو، جنوبون بورجلرئني یارادان
اودور. ۱۰ اودور کي، عاغیلا سیغمایان
بؤیوک شیلر، سایییا گلمه‌یَن عجایئب
ائشلر گؤرور. ۱۱ باخ، یانیمدان اِله کچر
کي، اونو گؤرمه‌رم؛ کچئب گدر، هچ
حئسّ اتمه‌رم. ۱۲ باخ، قاپیب آپارسا،
کئم اونا مانع اولار؟ کئم اونا «نه

آزاد بوراخاجاغام، جانیمین آجیلیغي
ائله دانیشاجاغام. ۲ تاریپا دئیه‌جیم:
«منی محکوم اتمه. بئر منه دِه گؤروم
نئیه منئمله داعوا ادئرسن؟ ۳ مگر
سنه خوشدور کي، ظولم اده‌سن؟
اَللرئنئن ائشئني خور گؤره‌سن؟ شرور
آداملارین نئیّتلرئنه لوطف گؤزو
ائله باخاسان؟ ۴ مگر سنده ائنسان
گؤزلري وار؟ مگر سن ده ائنسان
گؤردویو کئمي گؤرورسن؟ ۵ مگر
گونلرئن ائنسان گونلري کئمي‌دئر،
مگر ائل‌لرئن ائنسان ائل‌لري کئمي‌دئر
کي، ۶ خاطامي تفتئش ادئرسن،
گوناهیمي آراشدیریرسان؟ ۷ اؤزون
بئلئرسن کي، شر آدام دیئلم، آمّا گئنه
ده، منی سنئن اَلئندن قورتاران یوخدور.
۸ سنئن اَللرئن منه شکّل وردی، منی
یاراتدي؛ ائندي دؤنوب منی هلاک
اده‌جکسن؟ ۹ خاطیرلا کي، منه پالچیق
کئمي شکّل وردئن؛ ائندي منی گئنه
تورپاغا دؤندره‌جکسن؟ ۱۰ مگر منی
سود کئمي تؤکمه‌دئن؟ پِندئر کئمي
سالمادین؟ ۱۱ مگر اَت و درئني اَینئمه
گِیدئرمه‌دئن؟ منی سوموکلر و وَتَرلرله
توخومادین؟ ۱۲ منه حیات وردئن،
محبّت گؤرستدئن؛ قیدئمه قالماغین،
روحومو حئفظ ادئب. ۱۳ بونلاري
اوره‌یئنده گئزلَتدئیئن حالدا، بئلئرم کي،
نئیّتئن بو ائدي. ۱۴ اگر گوناه اتسَیدئم،
منی گوده‌ردئن، تقصئرئمي جزاسیز
قویمازدین. ۱۵ اگر شر بئر آدام اولسام،
واي حالیما! حتّا اگر صالح آدام دا
اولسام، باشیمي قالدیرا بئلمئرم، چونکي
خجالت ائچئنده‌یم، نجه ده ذلئلم. ۱۶ اگر
باشیمي قالدیرسام، سن شئر کئمي منی
شئکار اِدَرسن، گئنه ضئدّئمه قودرتئني
گؤرسدَرسن. ۱۷ تزه‌دن قاباغیما
شاهئدلر چیخاردارسان، و اوستومه
قضبئني آرتیرارسان، ضئدّئمه فوج-فوج
قوشون چکرسن. ۱۸ نه اوچون منی
آنامین بطنئندن چیخارتدین؟ اؤلردئم و هچ
بئر گؤز منی گؤرمزدي. ۱۹ اولمامیش
کئمي اولاردیم، آنا بطنئندن قبئره
گؤتورولردئم. ۲۰ مگر گونلرئم آز دیئل؟
آرتیق اَل چک مندن، بوراخ کي، بئر
آز دئنجه‌لئم؛ ۲۱ گِدَر- گلمَز یِره، قارانلیق

و ظولمت دئیارینا گتمه‌دن قاباق،
۲۲ ظولمَت دئیارینا، قارانلیغین اؤزونه،
ظولمته، قاریشیقلیق دئیارینا، اورایا کي،
اَشیغي قارانلیق کئمي‌دئر.»”

۱۱

۱ او زامان نِعماتلي صوفَر
جاواب ورئب ددي:
۲ «آیا بو قدر سؤز جاوابسیز قالسین؟
چوخ دانیشان آدام حاقلي ساییلسین؟
۳ سنئن لافلارین قاباغیندا ائنسانلار
ساکئت قالسین؟ رئشخند ادەسن، هچ
کس ده سني دانلاماسین؟ ۴ چونکي
دیئرسن: «منئم تعلئمئم خالئصدئر، و
سنئن گؤزونده طاهئرم.» ۵ کاشکي
تاري دانیشسایدي، آغزیني سنه
آچسایدي ۶ حئکمتئن سئرّئني سنه
بئلدئرسَیدي! چونکي حئکمتئن ائکي
اوزو وار. بئل کي، تاري تقصئرلرئنئن
نچه‌سئندن کچئب. ۷ آیا تارینین درئنلئیئني
اؤلچه بئلرسن؟ قادئري موطلقئن
نهایتلرئنه یِتئشه بئلرسن؟ ۸ گؤیلردن
داها اوجادیر، نه اده بئلرسن؟ اؤلولر
دئیاریندان داها درئندئر، نه آنلایا
بئلرسن؟ ۹ اؤلچوسو یردن اوزوندور،
دهنزدن گِنئش. ۱۰ اگر آرادان بئر
کچه، توتوب باغلایا، اگر موحاکئمه‌یه
چکه، کئم قاباغیني آلا بئلر؟ ۱۱ چونکي
او، یالانچیلاري تاني‌یِیر؛ حاقسیزلیغي
گؤرن واخت، اونو درک ادئر؟ ۱۲ نه
زامان وحشي اِششَک ائنسان دوغسا،
آخماق دا آغیلّي اولار. ۱۳ اگر سن
اوره‌یئني دوز ادەسن، اَللرئني اونون
طرفئنه اوزادارسان. ۱۴ اگر اَللرئنده
تقصئر وار، اوندان اَل چک. قویما
پئسلئک سنئن چادیریندا ساکئن
اولسون. ۱۵ دوغرودان دا، او زامان
باشیني اوتانمادان دئک توتارسان،
صاغ-سالامات، قورخوسوز یاشایارسان.
۱۶ دار گونونو اونودارسان؛ اونو آخیب
گتمئش سولار کئمي یادا سالارسان.
۱۷ حیاتین گون‌اورتانین گونشئندن داها
اَشیقلي اولار، قارانلیغین سحر کئمي
آچیلار. ۱۸ سن آرخایین اولارسان،
چونکي اومئدئن وار. موحافئظت
اولونارسان و امئن-آمانلیقدا یاتارسان.
۱۹ یاتارسان و هچ کس سني قورخوتماز؛
سنئن لوطفونو بئر چوخلاري آرزولار.

۲۰ لاکئن پئس آداملارین گؤزلري
قارالاجاق؛ پناه یرلري اولمایاجاق،
اومئدلري ده آخیر نفسلرئني چکمک
اولاجاقدیر.»

۱۲

۱ او زامان اَیّوب
جاواب ورئب ددی:
۲ «دوغرِوردان دا خالق سئزسئنئز،
سئز اؤلَنده حئکمت ده اؤله‌جک!
۳ سئزئن قدر منئم ده عاغلیم وار؛ سئزدن
ده هِچ اَسکئک دیئلم. بو جور شیلري
کئم بئلمئر؟! ۴ دوستولاریما لاغ سببي
اولموشام، من کي، تاریني چاغیریب
جاواب اِشئدَردئم؛ عادئل و کامئل
آدام لاغا دؤنوب! ۵ راحاتلیقدا اولان
آدام فلاکتي بوش بئر شي سایيیر، آیاغي
سوروشَنلر اوچون فلاکت حاضیر
دایانیر. ۶ تالانچي‌لارین چادیرلاریندا
راحاتلیق وار، تاریني قضبلَندئرَنلر
اَمئن-آمانلیقدادیرلار، اونلار تاریيا یوخ،
اؤز قوللارینا بِل باغلاییرلار. ۷ گل،
حیوانلاردان سوروش، سنه اؤیره‌دَرلر؛
گؤیون قوشلاریندان سوروش، سنه
دئیَرلر. ۸ تورپاغا دِه، سنه بئلدئرَر؛
دهنزئن بالیقلاري دا سنه خبر ورَرلر.
۹ بونلارین هانسي بئري بئلمئر کي، بونو
ربّئن اَلي ادئب؟! ۱۰ او رب کي، هر
یاشایانین جاني، بوتون ائنسانلارین نفسي
اونون اَلئنده‌دئر. ۱۱ یِمه‌یئن دادیني
داماق دادان کئمي، قولاق دا سؤزلري
مگر اِلَجه ائمتاحان اتمَز؟! ۱۲ حئکمت
آغساقّاللاردادیر، فهم ده اوزون
عؤمورلولرده. ۱۳ حئکمت و قودرت
اوندا وار، تدبئر و فهم اوندادیر. ۱۴ باخ،
اونون ییخدیغي تزه‌دن قایریلا بئلمز؛ قاپیني
بئرئنئن اوزونه باغلاسا، داها آچیلماز.
۱۵ باخ، سولاري کَسسه، قوراقلیق
اولار؛ سولاري بوراخسا، دونیاني سل
آپارار. ۱۶ قودرت و حئکمت اوندادیر،
آزان دا اونوندور، آزدیران دا اونوندور.
۱۷ مشورت ورنلري سویولموش
گؤندرَر، و حاکئملري آخماق اِدَر.
۱۸ پادشاهلارین باغلادیغي باغي آچار،
و بِل‌لرئنه قورشاق سالار. ۱۹ کاهئنلري
تالان اتدئرَر، ثابئت قالانلاري دا
ییخار. ۲۰ مؤعتبر مشورتچئلري ساکئت
اِدَر، آغساقّاللارین عاغلیني آلار.

۲۱ اصئلزاده‌لرئن اوستونه حقارت
ياغديرار، گوجلولرئن قورشاغيني
چيخاردار. ۲۲ قارانليغين درئنلرئني
گؤز قاباغينا قويار، و ظولمتي ائشيغا
چيخاردار. ۲۳ مئلّتلري بؤيوک اِدَر،
سونرا دا اونلاري محو اِدَر؛ مئلّتلري
بؤيودَر، سونرا دا هئدايت اِدَر.
۲۴ دونيانين خالقينا ريئس اولانلارين
عاغليني آلار، و يولو اولمايان بئر چؤلده
اونلاري سرگردان اِدَر. ۲۵ ائشيقسيز
قارانليقدا اَل سورته-سورته يِرئيَرلر، و
اونلاري كِفلي آشا-آشا گزدئرَر.

۱۳ ۱ باخ، گؤزوم بونون
هاميسيني گؤروب،
قولاقلاريم بونو اشئدئب و آنلاييب
دا. ۲ سئزئن بئلدئيئنئزي من ده بئلئرم.
سئزدن هچ اَسکئک ده ديئلم. ۳ لاکئن
ائسته‌يئرم قادئري-موطلقله دانيشيم،
تاري ائله داعوالاشيم. ۴ آمّا سئز
يالان دوزورسونوز، هامينيز دا دَيَرسئز
حکئملرسئنئز. ۵ کاشکي سئز کامئل
ساکئت قالسايدينيز؛ اوندا حئکمتلي
گؤرونَردئنئز! ۶ ائندي بحثئمي بئر
اشئدئن، دئلئمئن ائدّئعاسينا ياخشي
قولاق آسين. ۷ مگر تاري اوچون
حاقسيز سؤزلر دانيشاجاقسينيز؟ مگر
اونون اوچون يالان دئيه‌جکسئنئز؟
۸ مگر اونون طرفئني توتاجاقسينيز؟ اونون
داعواسيني مگر سئز اده‌جکسئنئز؟ ۹ اگر
سئزي تَفتئش اتسه، ياخشي اولار؟
ائنساني آلداتديغينيز کئمي، مگر اونو دا
آلداداجاقسينيز؟ ۱۰ اگر اونون طرفئني
گئزلي توتاسينيز، البتّه کي، سئزي تنبه
اِدَر. ۱۱ مگر اونون شؤوکتي سئزي
واهئمه‌يه سالمير؟ دهشتي مگر اوستونوزه
دوشمور؟ ۱۲ فئکرئنئزده ساخلاديقلارينيز
کول قدر دَيَرسئزدئر، مودافئعه‌لرئنئز
پالچيغا دَيمَز. ۱۳ ساکئت قالين کي،
بئر دانيشيم، اوندان سونرا قوي باشيما
نه گلئر، گلسئن. ۱۴ نه اوچون اَتئمي
دئشئمه، جانيمي دا اَلئمه آليم؟ ۱۵ منی
اؤلدورسه ده، اونا اومئد باغلاياجاغام.
آمّا گئنه ده يوللاريمدان اؤتري
اونون حوضوروندا دئفاع اده‌جيم.
۱۶ اصلئنده بو منئم نئجاتيم اولاجاق،
چونکي تاريپا ائنانمايان بئر آدام اونون

حوضورونا گلمز. ۱۷ سؤزومه دئقّتله
قولاق آسين، قوي اعلان اتدئکلرئم
قولاقلارينيزي دولدورسون. ۱۸ باخين،
موحاکئمه‌يه حاضيرلاميشام، حاقلي
چيخاجاغيمي دا بئلئرم. ۱۹ کئم منئمله
داعوايا دوراجاق؟ چونکي او واخت
ساکئت اولوب اؤله‌رم. ۲۰ آنجاق بو
ائکي شيي لوطف ات، اوندا سنئن
اوزوندن گئزلَنمه‌رم. ۲۱ اَلئني اوستومدن
گؤتور، و قويما کي، سنئن دهشتئن
منی قورخوتسون. ۲۲ او زامان چاغير،
جاواب وره‌رم؛ يا دا من دانيشيم،
سونرا سن جاواب ور. ۲۳ خاطالاريم
و گوناهلاريم نه قدردئر؟ منه
عوصيانيمي و گوناهيمي بئلدئر. ۲۴ نئيه
اوزونو گئزله‌دئرسن، منی دوشمنئن
ساييرسان؟ ۲۵ مگر يِلئن قوپارتديغي
يارپاغي قورخوداجاقسان؟ مگر قورو
سامان چؤپونو قووالاياجاقسان؟
۲۶ چونکي منئم ضئدّئمه آجي شيلر
يازيرسان، جاوانليغيمين خاطالاريني
منه مئراث ورئرسن. ۲۷ آياقلاريما
کونده ووررسان، بوتون يوللاريما
گؤز قويورسان، قدملرئمه حدّ تعيئن
ادئرسن. ۲۸ اونا گؤره چوروموش بئر
شي کئمي تلف اولورام، گووه يِمئش
پالتار کئمي‌يم.

۱۴ ۱ آروادان دوغولان
ائنسانين حياتي قيسادير،
سيخينتي ائله دولودور. ۲ چئچک
کئمي آچار و سولار، کؤلگه کئمي
قاچار و دورماز. ۳ مگر سن گؤزلرئني
بله اولان بئرئنه دئکئرسن؟ موحاکئمه
اتمک اوچون حوضورونا گتئرئرسن؟
۴ کئئفدن تمئزي کئم چيخاردا بئلر؟ هچ
کئم! ۵ ائنسانين گونلري تعيئن اولونوب،
آيلارينين ساييسي سنه بلّي‌دئر، اونون
حودودونو سن قويوبسان کي، اوندان
کچه بئلمز. ۶ اوندان گؤزونو چک و اونو
بوراخ کي، گونونو بئتئرَن بئر زحمتکش
کئمي بئر آز دئنجَلسئن، ۷ بئر آغاج
اوچون حله ده اومئد وار؛ کَسئلسه،
گئنه ده بئتَر، زوغلاري دا اَسکئلمَز.
۸ کؤکو يرده قوجالسا دا، کؤتويو
تورپاقدا اؤلموش اولسا دا، ۹ سويون
ائيسئندن چئچکله‌نر، تزه اکئلمئش آغاج

كئمي شاخەلر ورَر. ۱۰ آمّا ائنسان
اؤلر و دَمَر ياتار. آخير نفسئني چكر
و يوخ اولار. ۱۱ نجه كي، دهنزدن
سولار چيخيب گدر چايلار آزاليب
قورويار، ۱۲ ائنسان دا ياتاري، بئر
داها قالماز، گؤيلرئن يوخ اولماسينا قدر
اويانماز، يوخولارىندان دا اويانديريلماز.
۱۳ كاشكي منى اؤلولر دئيارىندا
گئزلَدەيدئن، قضبئن كچنەجک منى
اؤرتەيدئن، منه مؤهلت ورەيدئن، سونرا
منى يادا سالايدين. ۱۴ ائنسان اگر اؤلسه،
بئر داها مگر دئرئلر؟ نؤوبتئم چاتانا قدر،
بو عذابدان قورتارماق اوچون هر گون
گؤزلَيەجيم. ۱۵ منى چاغيراجاقسان،
من ده سنه جاواب ورەجيم؛ اَللرئنئن
ائشئنه آرزو چكەجكسن. ۱۶ او زامان
قدملرئمي ساياجاقسان، گوناهيمي
نظره آلمایاجاقسان. ۱۷ عوصيانيم توربايا
سالينيب مؤهورلَنەجک، گوناهيمين
اوستونو اؤرتەجكسن. ۱۸ آمّا داغين
اوچوب داغيلماسي كئمي، قايانين
يرئندن قوپماسي كئمي، ۱۹ سو
داشلاري يووارلادیغي كئمي، سِل‌لر
تورپاغي يويوب آپارديغي كئمي، سن
ده ائنسانين اومئدئني بله يوخ ادئرسن.
۲۰ اونو همئشەلئک مغلوب ادئرسن، و
كؤچوب گدئر؛ گؤروشونو دَيئشدئرئب
يولا ساليرسان. ۲۱ اوغوللاري عئزّت
قازانسالار دا، اونون خبري اولماز،
ذئلّته دوشَنده ده، هِچ نەيي باشا دوشمَز.
۲۲ آنجاق اؤز بدنئنئن آغريسيني چكئر،
و آنجاق اؤزو اوچون ياس توتور.»

۱۵ ۱ او زامان تِيمانلي اِلئفَز
جاواب ورئب ددی:
۲ «مگر حئكمتلي بئر آدام هاوايي علمله
جاواب وِرَر؟ مگر قارنيني شرق يِلي ائله
دولدورار؟ ۳ مگر فايداسيز صؤحبتله،
دَيَرسئز سؤزلرله موباحئثه اِدَر؟ ۴ آمّا سن
تاري قورخوسونو بله قيراغا قويورسان،
و تارينين حوضوروندا دوشونمەيه مانع
اولورسان. ۵ چونكي سنئن آغزين
گوناهدان درس آلير، و حئيله‌گرلرئن
دئلئني سِچئرسن. ۶ سني محكوم ادن من
ديئلم، اؤز دئلئندئر؛ دوداقلارين سنئن
ضئدّئنه شهادت ورئر. ۷ مگر ائلک
دوغولان آدام سن ائدئن؟ يوخسا

داغلاردان دا اوّل سن اولوبسان؟ ۸ مگر
تارينين گئزلي مشورتئني اشئدئبسن؟
تَکجه اؤزونو مگر حئکمتلي سايپرسان؟
۹ سن نه‌يي بئلئرسن کي، بئز اونو
بئلمئرئک؟ سن نه آنلاييرسان کي،
بئز آنلاميريق؟ ۱۰ آراميزدا هم ساچي
آغارميش وار، هم ده ياشلي؛ سنئن
آتاندان دا ياشلي. ۱۱ مگر سنه تارينين
تسلّي‌لري، ددئيي خوش سؤزلر کئفايت
ديئل؟ ۱۲ نئيه قلبئن سني بله آزديريير؟
گؤزلرئندن شئمشک چاخير؟ ۱۳ اله کي،
روحونو تارينين ضئدّئنه دؤنده‌رئرسن،
و آغزيندان بله سؤزلر چيخارديرسان؟
۱۴ ائنسان نه‌دئر کي، طاهئر اولسون؟
آرواددان دوغولان کئمدئر کي، صالح
اولسون؟ ۱۵ باخ، او اؤز موقدّسلرئنه بله
اعتئبار اتمئر، گؤيلر بله اونون گؤزونده
طاهئر ديئل. ۱۶ حاقسيزليغي سو کئمي
ائچَن ائيرنج، کورلانميش ائنسانا او، مگر
اعتئبار اِدَر؟ ۱۷ منه قولاق آس، سنه
دِيئم؛ گؤردويومو سنه بيان اده‌جيم.
۱۸ حئکمتلي آداملارين ددئکلرئني،
آتالاريندان آليب گئزلَمه‌دئيي شيلري.
۱۹ او آتالار کي، اؤلکه آنجاق
اونلارا ورئلمئشدي، آرالارينا يادِاللي
گئرمه‌مئشدي. ۲۰ پئس آدام حياتي
بويو عذاب چکئر، قدّار آدام اوچون
آنبار اولموش ائل‌لر سايلي‌ديير. ۲۱ دهشتلر
سَسي اونون قولاغينداديير، هر شي
ياخشي گؤرونَرکَن، محو ادن اونا هوجوم
ادئر. ۲۲ قارانليقدان قاچاجاغينا ائنانماز،
اونو قيلينج گؤزلر. ۲۳ «هاراداديير؟»
ديئب چؤرک اوچون آوارا گزَر
قارا گونلرئنئن يانيندا اولدوغونو بئلر.
۲۴ دارليق و مشقت اونو قورخودار،
هوجوم اتميه حاضيرلانميش بئر پادشاه
کئمي اونا قالئب گلر. ۲۵ چونکي
اَلئني تارينين ضئدّئنه اوزاديب، و
قادئري-موطلقله دئکاشلي رفتار ادئر.
۲۶ دئکاشليقلا اونون اوستونه يوگورور؛
ائري قوبّه‌لي قالخانيني توتوب. ۲۷ اوزونو
ياغلا اؤرتوب و قارنيني پئي باسيب،
۲۸ وئرانه شهرلرده، کئمسه‌سئز، يرله
يکسان اولان وئرانه‌لرده، عاقئبتي
داغيلماق اولان اِولرده سالئن اولاجاق.
۲۹ بئر داها وارلي اولمایاجاق، ثروتي

داوام گتئرميه‌جک. مال‌لاري
اؤلکه‌ني بورومیه‌جک. ۳۰ قارانليقدان
قاچمایاجاق، زوغلاريني اود آلووو
قورورداجاق، و تارينين آغزينين نفسي
ائله يوخ اولاجاق. ۳۱ قوي بوش شيه بِل
باغلاماسين، اؤزونو آلداتماسين؛ چونکي
عوضي بوشلوق اولاجاق. ۳۲ واختيندان
قاباق ائشي باشا گله‌جک، بوداغي
گؤيَرميه‌جک. ۳۳ قوراسي تؤکولَن
اوزوم آغاجي کئمي، چئچه‌يي تؤکولَن
زيتون آغاجي کئمي اولاجاق.
۳۴ چونکي تاريپا ائنانمايان جاماعات
قيصير اولار. روشوَتخورلارين چاديريني
اود ياندیریب يوخ اِدَر. ۳۵ بلايا حامئله
اولوب شر دوغار، قارينلاري حئيله
حاضيرلايار.»

۱۶ ۱ او زامان اَيّوب جاواب
ورئب ددی: ۲ «بله
شيلردن چوخ اشئتمئشم؛ هامينيز بدبخت
تسلّی ورنلرسئنئز. ۳ آيا هاوايي سؤزلرئن
آخيري يوخ؟ سئزي نه شي جاواب
ورميه مجبور ادئر؟ ۴ سئزئن يِرئنئزده
اولسايديم، من ده اله دانيشا بئلردئم.
ضئدّئنئزه سؤزلر دوزوب باشيمي دا سئزه
تَرپه‌ده بئلردئم. ۵ آغزيم اورَکلَندئرئجي
سؤزلر دئيردي، و دوداقلاريمدان
تؤکولَن تسلّی دردئنئزي آزالدا بئلردي.
۶ دانيشسام بله، دردئم آزالماز،
دانيشماسام دا، اوندان نه اَسکئلر؟ ۷ آمّا
ائندي تاري منی طاقتدن ساليب؛ بوتون
منئمله اولانلاري دارماداغين ادئب.
۸ منی باغلاييبسان و او منه شاهئد
اولوب؛ ضعئفلئيئم ده اوزومه قالخيب
ضئدّئمه شهادت ورئر. ۹ قضبي ائله
منی ييرتيب، يره چيرپيب، دئشلرئني
منه قيجيرديب؛ دوشمنئم گؤزونو منه
دئکئبدئر. ۱۰ آغيزلاريني اوستومه
بوزوبلر، ياناغيما حقارتله ووروبلار؛
ضئدّئمه بئربئرلري ائله بئرله‌شئبلر.
۱۱ تاري منی ائنصافسيزلارين اَلئنه
ورئب؛ شر آداملارين اَلئنه ساليب.
۱۲ راحات ياشاييردیم، لاکئن منی
پرئشان اتدي، بوينومدان توتوب منی
پارچالادي. منی اؤزونه هدف قويدو.
۱۳ اونچولاري اطرافيمي آليرلار، آمان
ورمه‌دن بؤيرَکلرئمي دِشئر، صَفرامي

يره تۆكور. ۱۴ بدنئمده يارا اوستوندن
يارا وورور؛ جنگاور كئمي اوستومه
يوگورور. ۱۵ دَرئمئن اوستونه چول
تئكمئشم، ذئلّت تورپاغينا اوتورموشام.
۱۶ آغلاماقدان اوزوم قيزارير،
كئرپئكلرئمئن اوستونه ظولمت دوشوب؛
۱۷ اَللرئمده ظالیملیق يوخ ائكَن، دوعام
خالئص اولدوغو حالدا. ۱۸ ای تورپاق،
قانيمين اوستونو اؤرتمه، فريادیمي هچ یر
ساخلاماسين. ۱۹ لاپ ائندئدن، باخ،
شاهئدئم گؤيلرده‌دئر. مندن دئفاع ادن
اوجالاردادير. ۲۰ دوستلاريم منی اَله
ساليرلار، گؤزلرئم تاريا باخيب آغلاييير.
۲۱ ائنسان قونشوسو اوچون يالواردیغي
كئمي، بئري ده من ائنساندان اؤتري
قوي تاريا يالوارسين. ۲۲ چونكي بئر نچه
ائل كِچَندن سونرا، گدر-گِتمَز يولا
گده‌جيم.

۱۷

۱ روحوم پرئشاندير،
گونلرئمئن نورو سؤنور.
قبئر منی گؤزله‌يئر. ۲ دوغرودان دا
اطرافيما اَله سالانلار ييغيليرلار،
و گؤزلرئم اونلارين دوشمنچئلئيئني
گؤرور. ۳ ائندي منئم حاقّيمدا سن
اؤزون قضاوت ات؛ كئم وار كي، منه
ضامئن اولسون؟! ۴ چونكي سن اونلارين
قلبئني آنلاييش اوچون باغلاييبسان،
اونا گؤره ده قويماياجاقسان كي،
اونلار اوجالسينلار. ۵ او آداملار
كي، پاي اوچون دوستلارينا خيانت
ادئرلر، اؤولادلارينين گؤزلرئئن نورو
سؤنه‌جک. ۶ تاري منی خالقلارا مثل
ادئب، آداملار گلئب اوزونه توپورورلر.
۷ قوصّه‌دن گؤزومون نورو قاراليب،
بوتون اعضالاريم كؤلگه كئمي‌دئر.
۸ دوز آداملار بونا حيراندیرلار، و
گوناهسيزلار اؤزلرئني دئنسئزلرئن
ضئدّئنه قالديريرلار. ۹ آمّا گئنه ده صالح
آدام اؤز يولونو توتور، اَلي تمئز اولان دا
گتدئكجه قووّته‌نئر. ۱۰ لاكئن ائندي
سئز هامينيز گئنه گلئن، و آرانيزدا
حئكمتلي بئر آدام تاپمارام. ۱۱ گونلرئم
كچئب، نئيّتئنده اولدوقلاريم، اوره‌يئمئن
اُستَكلري پَرَن-پَرَن دوشوب. ۱۲ اونلار
گجه‌ني گوندوزه دؤنده‌رئرلر، ظولمته
"اُشيق ياخيندير" ديئرلر. ۱۳ اگر اؤلولر

دئياريني اِوئم كئمي گؤزله‌سم، ياتاغيمي
قارانليقدا سَرسَم، ۱۴ اگر قبره "سن
آتامسان"، قوردا دا "آنام-باجيم سنسن"
دِسَم، ۱۵ اوندا بس اومئدئم هاني؟ كئم
منه بئر اومئد گؤرَر؟ ۱۶ مگر اومئد
منئمله اؤلولر دئيارينا دوشَر؟ بئرلئكده
تورپاغا اِنه‌رئک؟»

۱۸ ۱ او زامان شواَخلي
بئلدَد جاواب ورئب
ددی: ۲ «نه زامانا قدر سؤز شئكارينا
چيخاجاقسينيز؟ آنلاقلي اولون، سونراسي
دانيشاريق. ۳ نئيه حيوانا بَنزه‌يک؟
گؤزلرئنئزه آخماق كئمي گؤرونَک؟
۴ ای سن، اؤزونو قضبئنده دئدئب-
داغيدان، سنئن خاطئرئن اوچون بو
دونيا مگر ترک اولوناجاق؟ و يا قايا
يرئندن چيخاجاق؟ ۵ البتّه كي، شر
آدامين نورو سؤنه‌جک، و اودونون
آلووو ائشيق ورميه‌جک. ۶ چادير يندا
نور قارانليغا دؤنه‌جک، يانيندا كي دا
سؤنه‌جكدئر. ۷ گوجلو قدملري گوجدن
دوشه‌جک، و اونو يخان اؤز فَندي
اولاجاقدير. ۸ چونكي اؤز آياقلاري اونو
تورا سالاجاق، اؤز آياغي ائله تله‌يه
دوشه‌جک. ۹ كمند اونو توپوغوندان
توتاجاق، تله آچيليب اونو قاپاجاق.
۱۰ اونون اوچون تورپاقدا گئزلي
كمند سَرئلئب، يولو اوستونده ده تله
قورولوب. ۱۱ دهشت اونو هر طرفدن
بورويَر، هر قدمئنده اونو تعقئب اِدَر.
۱۲ آجليق قووّه‌تئني يِيئب قورتاراجاق،
يانيندا فلاكت حاضير دايانا‌جاق.
۱۳ دَرئسئني آزار يئيه‌جک، اؤلومون
ائلک اؤولادي اعضالاريني يِيئب
ائشئني بئتئره‌جک. ۱۴ امئن-آمانليق
چادير يندان كَسئلئب آتيلاجاق، و
دهشتلر پادشاهينين يانينا آپاريلاجاق.
۱۵ چادير يندا اونا عايید هچ نه اولمايا‌جاق،
يوردونا گوگورد ياغاجاق. ۱۶ آلتدان
كؤكلري قورويا‌جاق، اوستدن ده
بوداقلاري سولاجاق. ۱۷ ير اوزوندن
ذئكري كَسئله‌جک، محلّه-كوچه‌ده ده
آدي ياددان چيخاجاق. ۱۸ ائشيقدان
قارانليغا سورووله‌جک، دونيا خالقينين
آراسيندان قووولاجاق. ۱۹ خالقي
آراسيندا نه اؤولادي اولاجاق، نه نسلي،

مسكنئنده بئر كئمسه‌سي قالمایاجاق.
٢٠ قربده ياشايانلار اونون حالينا مات
قالاجاقلار، شرقده ياشايانلاري دا
دهشت بورويه‌جک. ٢١ دوغرودان دا
كي، ائنصافسيزلارين مسكني بله‌دئر،
تاريني تانيمايانلارين يري ده بودور.

١٩ ١ او زامان اَيّوب جاواب
ورئب ددي: ٢ «نه
واختاجاق منى ائنجئده‌جکسئنئز، سؤزلرله
منى اَزه‌جکسئنئز؟ ٣ اون دفه‌دئر كي،
منى تحقئر ادئرسئنئز، منه ياوا رفتار
اتمه‌يئنئزدن ده اوتانميرسينيز. ٤ اگر
دوغرودان آزميش دا اولسام، بو آنجاق
اؤز تقصئرئمدئر. ٥ اگر اؤزونوزو حقئقتن
مندن اوستون توتورسونوز، عِيبئمي
اوزومه وورورسونوز، ٦ بئلئن كي، تاري
منه حاقسيزليق ادئب، هر طرفدن منى
تورونا ساليب. ٧ باخين، "ظولمدور"
ديئب باغيريرام، لاكئن جاواب آلميرام.
كؤمک اوچون فرياد ادئرم، آمّا عدالت
يوخدور. ٨ يولوما دئوار چکئب كي،
كِچه بئلمه‌يئم؛ يوللاريمي قارانليغا ساليب.
٩ شرفئمي اَينئمدن سويوندوروب،
باشيمدان تاجي گؤتوروب. ١٠ هر ياندان
منى ييخير، اَلدن گدئرم؛ اومئدئمي
آغاج كئمي كؤكوندن چيخارديب.
١١ قضبئني ضئدّئمه توتوشدوروب، منى
اؤزونه دوشمن ساييب. ١٢ قوشونلاري
اوستومه بئرلئکده گلئرلر، ضئدّئمه
يوللاريني ساهمانلاييرلار، چاديريمين
اطرافيندا يِرله‌شئرلر. ١٣ قارداشلاريمي
مندن اوزاقلاشديريب، تانيشلاريم منه
كامئل ياد اولوبلار. ١٤ قوحوملاريم
مندن اَل چکئبلر، ياخين دوستلاريم
منى اونودوبلار. ١٥ اِوئمده ياشايانلار و
كنئزلرئم منى اؤزگه ساييرلار، اونلارين
گؤزلرئنده قرئب اولموشام. ١٦ قولومو
چاغيريرام، آغيز آچيب يالوارسام بله،
جاواب ورمئر. ١٧ نفسئمدن آروادیمين
دا زَهله‌سي گدئر، اؤز قارداشلاريم دا
مندن ائيره‌نئر. ١٨ كئچئک اوشاقلار
بله منه حقارت ادئرلر، آياغا قالخديغيم
زامان ضئدّئمه دانيشيرلار. ١٩ بوتون
صمئمي دوستلاريم مندن ائكراه ادئرلر،
سِودئکلرئم ده ضئدّئمه دوروبلار.
٢٠ سوموکلرئم دَرئمه، اَتئمه ياپيشيب،

دئشئمئن دَرئسي ائله آنجاق قاچميشام.
۲۱ منه يازيغينيز گلسئن، يازيغينيز
گلسئن، سئز ای دوستلاريم، چونکي
تارينين اَلي منی ووروب. ۲۲ نه اوچون
سئز ده منه تاري کئمي ائشکَنجه
ورئرسئنئز، نئيه اَتئمدن دويمورسونوز؟
۲۳ کاشکي سؤزلرئم يازيلسايدي! کاشکي
کئتابدا قيد اولسايدي! ۲۴ دمئر قلم و
قورغوشونلا همئشه‌لئک قايادا حَکّ
اولسايدي! ۲۵ لاکئن من، بئلئرم
کي، قورتاريجيم دئرئدئر، آخيردا او،
ير اوستونده دايانا‌جاق. ۲۶ دَرئم يوخ
اولاندان سونرا، اَتئم اولمادان دا تاريني
گؤره‌جيم. ۲۷ اؤزوم، اؤز گؤزلرئمله
اونو گؤره‌جيم، اؤزوم، اؤزگه‌سي يوخ!
نجه اوره‌يئم باغريمدا اوزولور! ۲۸ اگر
دئيه‌سئنئز، «ائشئن کؤکو اوندادير، نجه
اونا ائشکَنجه ورَک؟» ۲۹ اوندا اؤزونوز
ده قيلينجدان قورخون، چونکي قضب
قيلينج جزاسي گتئرَر، اِله کي، موکافاتين
وار اولدوغونو بئله‌سئنئز.»

۲۰ ۱ او زامان نِعَماتلي صوفَر
جاواب ورئب ددی:
۲ «ائچئمده اولان فئکئرلرئمه گؤره
جاواب ورميه مجبورام. ۳ منی اوتانديران
بئر مذَمّتي اشئتدئم، دَرکئمئن روحو
منی جاواب ورميه چکئر. ۴ مگر بونو
قدئم زاماندان، ائنسانين ير اوزونه
قويولدوغو زاماندان بئلمئرسن کي،
۵ شر آدامين ظفري قيسادير، دئنسئز
آدامين دا شادليغي بئر آنليق؟ ۶ بويو
گؤيلره چاتسا دا، باشي بولودلارا
دَيسه ده، ۷ همئشه‌لئک يوخ اولاجاق،
اؤز فضله‌سي کئمي. اونو گؤرموش
اولانلار «او هارادادير؟» دئيَرلر. ۸ يوخو
کئمي اوچار، بئر داها تاپيلماز. گجه
رؤياسي کئمي يوخ اولار. ۹ اونو گؤرَن
گؤزلر بئر داها اونو گؤرمزلر، ياشاديغي
يرده آرتيق گؤرونمز. ۱۰ اوغوللاري
فاغيرلارين مرحمتئني آرزولار، و ثروتئني
اؤز اَللري گری ورَر. ۱۱ سوموکلري
جاوانليق آلووو ائله دولو اولدوغو حالدا،
اونونلا توپراقدا ياتار. ۱۲ پئسلئک آغزينا
شئرئن گلسه ده، اونو دئلئنئن آلتيندا
گئزلَتسه ده، ۱۳ اونا آرزو چکسه ده،
داماغينين آلتيندا ساخلاسا دا، ۱۴ يِدئيي

يمک قارنيندا دَيئشئلر، ائچئنده افعي
زهرئنه دؤنَر. ۱۵ ثروتلري اودور، لاکئن
اونلاري قوساجاق؛ تاري اونلاري
اونون قارنيندان اِشئيه چيخارداجاق.
۱۶ افعي ائلانلارين زهرئني اَمَر؛ افعي
ائلانين دئلي اونو اؤلدورَر. ۱۷ سو
آرخلاريني، بال و آيران چايلاريني
گؤرمَز ۱۸ قازانديغيني گری ورَر و
اونلاري اودا بئلمز؛ تئجارتئنئن منفعتئندن
لذّت آپارا بئلمز. ۱۹ چونکي فاغيرلارا
ظولم ادئب، و اونلاري بوراخيب؛ اؤزو
تئکمه‌دئيي اِوي زورلا قصب ادئب.
۲۰ ائچئنده آراميليغي اولماديغي اوچون،
آرزو اتدئيي هِچ بئر شيي ساخلامير.
۲۱ يِمه‌يي اوچون اونا هِچ بئر شي قالماييب،
اونا گؤره ده خوشبختلئيي داوام
گتئرمز. ۲۲ بوللوغونون دولولوغوندا بله
دارليق چکه‌جک؛ بوتون فلاکت اَلي
اونون ضئدّئنه قالخاجاقدير. ۲۳ قارنيني
دولدوران واخت، تاري شئدّتلي قضبئني
اونون اوستونه گؤندره‌جک، و اونون
جانينا ياغديراجاقدير. ۲۴ دَمئر سئلاحدان
بلکه ده قاچا بئلسئن، لاکئن بورونج
اوخ اونو دَلئب-دِشه‌جک. ۲۵ اوخ
اونو دَلئب کچه‌جک و اونون بدنئندن
چيخاجاق؛ پاريلدايان اوجو اونون
جئيه‌رئندن چيخاجاق. دهشتلر اونون
اوستونده‌دئر. ۲۶ خزئنه‌لرئنئن عاقئبتي
قارانليق اولاجاق، اوفورولمه‌مئش اود
اونو يِيئب قورتاراجاق، و چاديريندا
قالانلاري دا ياندیريب-ياخاجاق.
۲۷ اونون خاطاسيني گؤيلر آشکارا
چيخارداجاق، يِر اونون ضئدّئنه
قالخاجاق. ۲۸ اِوئنئن محصولو سورولوب
گؤتورولەجک، تارينين قضبي گونونده
آخيب گده‌جکدئر. ۲۹ بئس آدامين
تاريدان آلديغي پاي بودور، اونون
اوچون تاريدان تعيئن اولونان مئراث
بودور.»

۲۱ ۱ او واخت اَيّوب جاواب
ورئب ددي: ۲ «سؤزلرئمه
دئقّتله قولاق آسين، سئز بونونلا منه تسلّی
ورئن. ۳ منه بئر دؤزون، من ده دانيشيم،
من دانيشاندان سونرا لاغ ادئن. ۴ يا
من، مگر منئم شئکايتئم بئر ائنسانادير؟
نجه صبئرسئز اولماييم؟ ۵ منه باخيب مات

قالين، اَلئنئزي آغزينيزين اوستونه قويون.
۶ بونو حتّا خاطيرلاياندا دا دهشت
منی بورويور؛ بدنئمه اَسمه دوشور. ۷ نه
اوچون پئس آداملار ياشاييرلار؟
ياشلانديقجا نئيه گوجلري آرتير؟
۸ نسئل‌لري يانلاريندا، اؤولادلاري دا
گؤزلرئنئن قاباغيندا اونلارلا برقراردير،
۹ اِولري امئن-آمانليقدادير، قورخودان
اوزاقدير، تارينين دَيَنه‌يي ده اونلارا
دَيمئر. ۱۰ اؤکوزلري جوتله‌شئر و ائنه‌يي
ردّ اتمئر، ائنکلري ده دوغور و سَقَطي
اولمور. ۱۱ بالالاريني سورو کئمي يولا
سالير، اوشاقلاري اويناشير. ۱۲ دف
و طنبور سَسي ائله اوخويورلار، ني
نغمه‌سي ائله شادليق ادئرلر. ۱۳ گونلرئني
کفله چکئردئرلر، و اؤلولر دئيارينا بئر
آندا اِنئرلر. ۱۴ تارييا ديئرلر: «بئزدن
اوزاق اول! ائسته‌مئرئک يوللاريني بله
بئلک. ۱۵ قادئري-موطلق کئمدئر
کي، بئز اونا قوللوق اِدَک؟ اونا دوعا
اتمه‌يئن نه فايداسي وار؟!» ۱۶ باخ،
اونلارين خوشبختلئکلري اؤز اَللرئنده
ديئل؛ شر آداملارين مشورتي قوي
مندن ائراق اولسون! ۱۷ نچه دفه
اولوب کي، پئس آداملارين چيراغي
سؤنسون؟ يا دا باشلارينا فلاکتلري
گلسئن؟ مگر تاري اؤز قضبئنده اونلارا
هلاکتي پاي ورئر؟ ۱۸ مگر اونلار يِل
سووورانِ سامان کئمي دئرلر؟ مگر
طوفان اونلاري سامان چؤپو کئمي
گؤتوروب آپارير؟ ۱۹ ديئرسئنئز: «تاري
آتانين جزاسيني اؤولادلارينا چکدئرئر.
قوي تاري جزاسيني ورسئن کي، بونو
بئلسئن. ۲۰ قوي اؤز هلاکتئني گؤزلري
ائله گؤرسون، قوي قادئري-موطلقئن
قضبئندن ائچسئن. ۲۱ چونکي آيلارينين
سايي کَسئلدئي واخت، اؤزوندن
سونرا اِو اهلي اوچون نه‌يئن قيدئنه
قالار؟ ۲۲ مگر تارييا معرئفت اؤيرَتمک
اولار، اونا کي، حتّا لاپ اوجا
منصب صاحئبلرئنه حؤکم ادئر؟ ۲۳ بئري
گوجونون کامئللئيئنده اؤلور، چوخ
راحات و راضي؛ ۲۴ يانلاري ياغلا
دولو! سوموکلري ائلئکلي! ۲۵ بئري ده
جان آجيليغي ائچئنده اؤلور، ياخشي بئر
شي اصلا دادماميش اؤلور. ۲۶ ائکئسي

ده تورپاقدا یاتیر، ائکئسئنئن ده بدنئني
قورد باسیر. ۲۷ باخین، بئلئرم نه
فئکئرده‌سئنئز، قَصدئنئز ضئدّئمه اولماقدیر.
۲۸ چونکي دیئرسئنئز: «هاني آغا آدامین
اِوي؟ هاني پئس آداملارین چادیري،
ساکئن اولدوغو یرلر هارادادیر؟»
۲۹ یولدان چِکَنلردن مگر سوروشمایبسینیز؟
مگر اونلارین شهادتلرئنه قولاق
آسمایبسینیز کي، ۳۰ پئس آدام فلاکت
گونوندن ساخلانیر، و قضب گونونده
اونا یول گؤرسدئله‌جک؟! ۳۱ کئم
اونون عمللرئني اوزونه ووراجاق؟ کئم
اونون اتدئکلرئنئن جزاسیني وره‌جک؟
۳۲ قبئرئستانا آپاریلارکَن، قبئرئن اوستونه
گودوکچو قویارلار. ۳۳ وادئنئن تورپاغي
اونو نازلا بورویَر؛ هرکس اونون دالیسینا
دوشَر، قاباغیندا گِدنلرئن ده ساییسي
چوخدور. ۳۴ بس نجه سئز منه عبث یره
تسلّی ورئرسئنئز؟ سئزئن جاوابلارینیزدان
قالان شي آنجاق یالاندیر.”

۲۲ ۱ او زامان تِیمانلي اِلئفَز
جاواب ورئب ددی:
۲ “مگر ائنسان تاریپا فایدالي اولا بئلر؟
حئکمتلي بئر آدام دا مگر اونا فایدا
ورَر؟ ۳ سنئن صالح اولدوغوندان
قادئري-موطلق نه لذّت آلیر؟ یوللارینین
کامئل اولدوغونون اونا نه قازانجي
وار؟ ۴ سني تنبه اتمه‌سي، موبارئزه
آپارماسي مگر اونا گؤرستدئیئن حؤرمته
گؤره‌دئر؟ ۵ مگر پئسلئیئن بؤیوک دیئل؟
مگر تقصئرئن حدسئز دیئل؟ ۶ سببسئز
قارداشلاریندان گئروو آلدین، اونلاري
پالتارلاریندان سویوب لوت بوراخدین.
۷ یورغونا بئر ائچئم سو ورمه‌دئن، آج
آدامدان چؤره‌یي اسئرگه‌دئن. ۸ لاکئن
یر قودرتلي آدامینکي‌دیر، حؤرمتلي آدام
اوندا ساکئن اولور. ۹ دول آروادلاري
اَلي-بوش یولا سالدین، یِتئملرئن قووّتئني
سیندیردین. ۱۰ بوندان اؤترودور کي، هر
یانیني تله آلیب، قفئلدن گلن قورخو
سني دهشته سالیب. ۱۱ ظولمت سني اله
بورویوب کي، گؤره بئلمئرسن، سِل‌لرده
بوغولورسان. ۱۲ مگر تاري گؤیلرئن
اوجالاریندا دیئل؟ لاپ اوزاق
اولدوزلارا بئر نظر سال، گؤر نه قدر
اوجالاردادیرلار! ۱۳ آمّا سن دیئرسن:

«تاري نه بئلئر؟ مگر قالين قارانليق
ائچئندن موحاکئمه اده بئلر؟ ۱۴ بولودلار
اونا مانع اولور، اِله کي، گؤره بئلمئر.
گؤي قوبّه‌سئنئن اوستونده گزئر.»
۱۵ پئس آداملارين گتدئيي قدئم يولو
مگر توتاجاقسان؟ ۱۶ اونلار واختلاري
چاتماميش قاپيلديلار، بونؤوره‌لرئني سل
باسدي. ۱۷ تاريپا ددئلر: «بئزدن اوزاق
اول! قادئري-موطلق بئزه نه اده‌بئلر؟»
۱۸ آمّا گئنه ده تاري اِولرئني نعمتلرله
دولدوردو؛ اونا گؤره قوي پئس
آداملارين مشورتي مندن اوزاق اولسون!
۱۹ صالح آداملار بونو گؤروب سِوئنئرلر،
معصوم آداملار اونلاري لاغا قويورلار.
۲۰ ديئرلر: «دوغرودان دا دوشمنلرئمئز
هلاک اولورلار، و اونلاردان قالاني دا
اود يِيئب اودور.» ۲۱ ائندي تاريپا باش
اَي، اونونلا باريش؛ بلجه ياخشيليق سنه
گلر. ۲۲ اونون آغزيندان چيخان تعلئمي
قبول ات، اونون سؤزلرئني اوره‌يئنده
ساخلا. ۲۳ اگر قادئري-موطلقئن طرفئنه
دؤنه‌سن، اوّلکي حالينا دؤنَرسن؛
اگر حاقسيزليغي چاديريندان اوزاق
اده‌سن، ۲۴ قيزيليني تورپاغا قوياسان،
اوفئرئن خالئص قيزيليني چايلارين
داشلاري اوستونه آتاسان. ۲۵ او زامان
قادئري-موطلق سنئن قيزيلين اولار،
خالئص گوموشون اولار. ۲۶ او زامان
قادئري-موطلقدن خوشلانارسان، و
اوزونو تاريپا قالديرارسان. ۲۷ اونا دوعا
اِدَرسن، سني اِشئدَر. اتدئيئن نذئرلري
يرئنه يتئرَرسن. ۲۸ قرار وردئيئن هر شي
يرئنه يتئرئلر، يوللارينين اوستونه نور
سَپئلر. ۲۹ ائنسانلار سني آلچالداندا، سن
«باش اوجاليغي‌دير» دئيَرسن، چونکي او
باشي‌آشاغي آداملارا خئلاص ورَر.
۳۰ او، گوناهسيز اولمایاني بله قورتارار،
سنئن اَللرئنئن تمئزلئيئنه گؤره گوناهکار
خئلاص اولار.”

۲۳

۱ او زامان اَيّوب جاواب
ورئب ددي: ۲ “بو گون
ده شئکايتئم آجي‌دير، ناله ائچئنده
اولدوغوم حالدا، اَلي اوستومه آغيردير.
۳ کاشکي بئلسَيدئم اونو هارادا تاپا
بئله‌جيم، کاشکي اونون مسکنئنه گده
بئلسَيدئم. ۴ او زامان داعوامي اونون

حوضوروندا آچاردیم، دلئل‌لرئمي
دالبادال دوزَردئم. ۵ منه وره‌جيي
جاوابي بئلردئم، منه دئيه‌جيي سؤزلري
آنلایاردیم. ۶ قودرتئنئن بؤیوکلوغو ائله
مگر منئمله داعوالاشاردي؟! خِیر! یقئن
سؤزومه قولاق آساردي. ۷ اورادا دوز
بئر آدام اونونلا دلئل‌له‌شَردي؛ من
ده حؤکم ادەنئمئن اَلئندن همئشه‌لئک
قورتاراردیم. ۸ باخین، ائره‌لي گدئرم،
اورادا دیئل. دالییا گدئرم، اونو تاپا
بئلمئرم. ۹ ائشله‌دئيي سول طرفه گدئرم،
گؤزوم اونو سچمئر. ساغ طرفه دؤنور،
اونو گؤره بئلمئرم. ۱۰ آمّا توتدوغوم یولو
او بئلئر؛ منی ائمتاحان ادن زامان،
قیزیل کئمي چیخارام. ۱۱ آیاغیم اونون
یولونو بَرک توتوب؛ یولونو توتموشام و
اوندان دؤنمه‌مئشم. ۱۲ دوداقلارینین
امر اتدئیئندن آیریلمامیشام؛ آغزینین
سؤزلرئني، مؤحتاج اولدوغوم یمکدن
داها چوخ دَیَر ورئب آنبار اتمئشم.
۱۳ لاکئن اونون کئمي بئري یوخدور،
کئم اونو دؤنده‌ره بئلر؟ جاني نه
ائسته‌سه، اونو اِدَر. ۱۴ منه تعیئن اولوناني
یرئنه یتئرئر، و یانیندا بله حؤکملردن
چوخ وار. ۱۵ بونا گؤره‌دئر کي،
حوضوروندا بله دهشتده‌یم، بونلاري
دوشونَن واخت اوندان قورخورام.
۱۶ تاري‌دیر کي، اوره‌یئمئن قووّتئني
قیریب، قادئري-موطلقدئر کي، منی
دهشته سالیب؛ ۱۷ لاکئن نه قارانلیق
منی ساکئت ادئب، نه ده اوزومو
بوروینَن قالین ظولمت.

۲۴

۱ نئیه قادئري-موطلق
حؤکم اوچون زامان
تعیئن اتمئر؟ نئیه اونو تاني‌یانلار
حؤکم گونلرئني گؤرمورلر؟ ۲ بعضئلر
حودودلاري یرلرئندن قالدیریرلار؛
سورولري قصب ادئب اوتاریرلار.
۳ یِتئملرئن اِششَکلرئني سوروب
آپاریرلار؛ دول آروادین اؤکوزونو گئرروو
گؤتورولر. ۴ مؤحتاجلاري یولدان
چیخاردیرلار؛ اؤلکه‌ده‌کي فاغیرلارین
هامیسي گئزلَنَیه مجبور اولور. ۵ باخ،
کاسیبلار چؤل اِششَکلري کئمي،
یمک آختارماق اوچون اِرته‌دن ائشه
چیخیرلار؛ اؤولادلاري اوچون چؤلده

چۇرک آختاريرلار. ۶ يِملرئني زَمئده
بئچئرلر، پئس آدامين اوزوم باغيندان
اوزوم قاليقلاريني ييغيرلار. ۷ گجه‌ني
پالتارسيز لوت كچئردئرلر، سويوقدا
اوستلرئني اؤرتمَيه بئر شي تاپميرلار.
۸ داغلارا ياغان ياغيشدان ائسلانيرلار،
پناهسيزليقدان قاياني قوجاقلاييرلار.
۹ يِتئم كؤرپه‌لري دؤشدن آييريرلار،
فاغيرين كؤرپه‌سئني گئروو آليرلار. ۱۰ بو
يازيقلار پالتارسيز لوت دولانيرلار، آج
اولا-اولا تاخيل دسته‌لرئني داشييرلار.
۱۱ پئسلرئن چَپَرلري آراسيندا زيتون
ياغي سيخيرلار، شراب اوچون اوزوم
سيخيرلار، آمّا اؤزلري سوسوزلوقدان
يانيرلار. ۱۲ شهرلردن ائنسان ناله‌سي
قالخير، يارالي جانلار كؤمک اوچون
باغيريرلار، آمّا تاري حله ده حاقسيزليغي
نظره آلمير. ۱۳ آداملار وار كي، ائشيغين
ضئدّئنه عوصيان ادئرلر، اونون يوللاريني
تانيميرلار، طرئقلرئنده ده قالميرلار.
۱۴ قاتئل گون باتاندا قالخير، فاغير
و مؤحتاجي اؤلدورور، گجه واختي
بئر اوغرويا بَنزه‌يئر. ۱۵ زئنا كارين
گؤزو آخشام واختيني گؤزله‌يئر،
دوشونور: «هچ بئر گؤز مني گؤرمَز.»
اوز-گؤزونو گئزله‌دئر. ۱۶ قارانليقدا
اِولري ياريرلار، لاكئن گوندوزده
گئزله‌نئرلر. بونلار ائشيغي تانيميرلار.
۱۷ چونكي اونلارين سحري قالين
قارانليقدير، ظولمتئن دهشتلري ائله
آشناديرلار. ۱۸ آمّا سولارين اوزونده
كؤپويه بَنزَرلر، اونلارين پايي ير اوزونده
ملعوندور، اوزوم باغلارينا قاييتمازلار.
۱۹ نجه قوراقليق و ائستئلئک قار اَرئدئب
اودار، اؤلولر دئياري دا گوناهكارلاري
اله گؤتوروب آپارار. ۲۰ آنا بطني اونو
ياددان چيخاردار، قوردلار اوچون
لذئذ يِم اولارلار. ائنصافسيز آدام آرتيق
يادلارا دوشمَز، آمّا آغاج كئمي سينار.
۲۱ سونسوز آروادا يامانليق اِدَرلر، دول
آروادا هچ ياخشيليق اتمَزلر. ۲۲ آمّا
تاري قودرتي ائله گوجلولري آشاغي
چكر، اؤزو قالخار، لاكئن هچ كس
حياتيندان آرخايين اولماز. ۲۳ تاري
اونلارا امئن-آمانليق يارادير، و اونا
آرخايين اولورلار. و گؤزلري اونلارين

يوللاريندادير. ۲۴ قيسا بئر مودّت اوچون
اوجاليرلار، بئر آز سونرا يوخ اولورلار؛
آلچاديليرلار، و باشقا هر شي كئمي
آلينيب گؤتورولورلر؛ سونبول‌لرئن باشي
كئمي كَسئلئرلر. ۲۵ ائندي اگر بله
ديئل، كئم منی يالانچي چيخاردا بئلر؟
كئم سؤزومو دَيَرسئز اده بئلر؟”

۲۵ ۱ او زامان شواَخلي بئلدَد
جاواب ورئب ددی:
۲ “سلطنت و هيبت تارييا عاييددير؛
اوجا گؤيلرئنده نئظام قوران اودور.
۳ مگر قوشونلارينين ساييسي وار؟ اونون
ائشيغي كئمئن اوستونه دوشمَز؟ ۴ فاني
ائنسان تارينين حوضوروندا نجه صالح
چيخا بئلر؟ آروادداں دوغولان نجه
طاهئر اولا بئلر؟ ۵ باخ، اونون گؤزونده
آي بله پارلاق ديئل، اولدوزلار بله
طاهئر ديئل‌لر. ۶ بس تورپاق قوردونا
بَنزَر ائنسان نجه اولا بئلر؟ ائنسان
اؤولادي كي، آنجاق يرئن قوردودور.”

۲۶ ۱ او زامان اَيّوب جاواب
ورئب ددی: ۲ “ضعئف
آداما نه چوخ كؤمک اولدونوز!
طاقتدن دوشن قولا نجه ده خئلاص
وردئنئز! ۳ حئكمتسئز آداما نجه مصلحت
وردئنئز! اونا بصئرتي نه بول وردئنئز!
۴ بو سؤزلري كئمه ديئرسن؟ سنئن
آغزيندان كئمئن نفسي دانيشير؟
۵ اؤلولر تئتره‌يئرلر، سولارين آلتيندا
اولانلار، بوتون اونلاردا ياشايانلار
لرزه‌يه گلئرلر. ۶ تارينين حوضوروندا
اؤلولر دئياري چيلپاق‌ديرؤ هلاكت
يرئنئن اؤرتوسو يوخدور. ۷ بوش فضانين
اوستونه شمئال گؤيلرئني ساليرؤ يري
هِچلئكدن آسير. ۸ سولاري بولودلاريندا
بوكورؤ اونلارين آغيرليغيندان بولودلار
ييرتيلميرؤ ۹ بَدئرلَنمئش آيين اوزونو اؤرتورؤ
بولودلاريني اونون اوستونه چكئرؤ
۱۰ سولارين اوستونه بئر سرحد چكئرؤ
ائشيقلا قارانليغي بؤلورؤ ۱۱ گؤيون
سوتونلاري اسئرلرؤ اونون تأدئبئندن
حيرته دوشورلرؤ ۱۲ دهنزي قودرتي
ائله چالخالادي، حئكمتي ائله راحَبي
تئكه-تئكه اتدي. ۱۳ اونون نفسي
ائله گؤيلر آچيليرؤ اَلي قاچان ائلاني
پارچالاييبؤ ۱۴ باخؤ بونلار آنجاق

اتدئکلرئنئن بئر ذرّەسي‌دئر اوندان
اشئتدئیئمئز ضعئف بئر پیچیلتي‌دیر! لاکئن
قودرتئنئن گورولتوسونو کئم آنلایا بئلر؟”

۲۷ ۱ اَیّوب گئنه
موباحثئه‌سئنه داوام ورئب
ددی: ۲ “حاقّیمي اَئمدن آلان او
دئري تاریپا، جانیمي آجي ادن قادئري
موطلقه آند اولسون، ۳ نه قدر ائچئمده
حیات وار بورنومدا دا تارینین نفسي،
۴ دوداقلاریم ناحاق سؤز دِمَیه‌جک،
دئلئم ده هِچ حئیله دانیشمایاجاق. ۵ حاشا
کي، سئزئن دوغرو اولدوغونوزو تصدئق
ادئم؛ آخیر نفسئمه قدر کامئللئیئمدن
اَل چکمیه‌جیم. ۶ صالحلئیئمدن بَرک
یاپیشمیشام، بوراخمایاجاغام دا. اوره‌یئم
هِچ بئر گونوم اوچون منی مذمّت اتمئز.
۷ قوي دوشمنئم پئس آداملارین گونونه
دوشسون، حاقسیز آداملارا نجه‌دئر، منه
ضئدّ اولانا دا اِله اولسون. ۸ چونکي
تاري، اونو تانیمایان آدامي کَسئب آتاندا،
جانیني آلاندا، اونون اومئدي نه‌دئر؟
۹ دارلیغا دوشَنده، مگر تاري فریادیني
اشئده‌جک؟ ۱۰ مگر قادئري موطلقده
کِف اده‌جک؟ تاریني هر زامان
چاغیراجاق؟ ۱۱ تارینین قودرتي حاقّیندا
سئزه تعلئم وره‌جیم؛ قادئري موطلقده
اولاني گئزلَتمیه‌جیم. ۱۲ باخین، سئزئن
هامینیز اونو گؤروبسونوز؛ بس نئیه
بوش سؤزلرله اؤزونوزو هِچ ادئرسئنئز؟
۱۳ شر آدامین تاریدان آلدیغي پاي،
ظالئم آداما قادئري موطلقدن بِتئشدئیي
مئراث بودور: ۱۴ گرچي اؤولادلاري
چوخالیر، لاکئن اونلارین قدري
قیلینج آغزي‌دیر؛ نسئللري ده دویونجا
چؤرک تاپان اولمایاجاق. ۱۵ اونون
نسلئندن قالاني اؤلوم باسدیراجاق،
دول آروادلاري دا آغلایا بئلمیه‌جکلر.
۱۶ قوم قدر گوموش ییغسا دا، تورپاق
ذرّه‌لري قدر پالتار ییغسا دا، ۱۷ اونون
ییغدیغیني صالح آدام گئیَر، گوموشو
ده گوناهسیزلار بؤلر. ۱۸ اِوئني گووه
کئمي، قوروچقونون قوردوغو کوما
کئمي بئنا اِدَر. ۱۹ وارلي یاتار، آمّا بونو
بئر داها اده بئلمز؛ گؤزلرئني آچار، و
وارندان آرتیق اثر یوخ. ۲۰ دهشتلر اونو
سل کئمي بورویَر، طوفان دا گجه اونو

قاپيب آپارار. ۲۱ شرق يِلي اونو قالديريب
سووورار، و او گتمئش اولار، چونکي
اونو يرئندن سوپوروب آپارار. ۲۲ اونو
توللايار و رحم اتمز، يقئن کي، اونون
اَلئندن قاچماغا جهد اِدَر. ۲۳ اونا اَل
چالار، يرئندن اونا فيشيلدايار.

حئکمت ۱ یقئن کي، گوموشون معدني
وار، قیزیلین دا تصفئیه اتدئکلري یري.
۲ دمئر توریاقدان آلینیر، مئس ده
قایادان اَرئدئلئر. ۳ ائنسان قارانلیغا نهایت
قویور. قارانلیقدا، ظولمتده قایاني آخیر
حدّئنه قدر قازیب آختاریر. ۴ آداملارین
ساکئن اولدوغو یردن اوزاق بئر دلئک
آچیر؛ ائنسان آیاغي دَیمه‌یَن یرلرده. فاني
ائنساندان اوزاقدا سالانیب یِلَنه-یِلَنه
قالیر. ۵ یر کي، اوندان چؤرک چیخیر،
دئبي اود کئمي آلت اوست اولور.
۶ قایالاریندان لاجورد داشي چیخیر، و
اوندا قیزیل توزو وار. ۷ اورانین یولونو
شئکار قوشو دا بئلمئر، شاهئنئن گؤزو
ده اوراني گؤرمه‌یئب. ۸ مغرور وحشي
حیوانلار اورایا آیاق قویماییبلار، یئرتیجي
آصلانلار دا اورادان کچمه‌یئب. ۹ آدام
اَلئني چاخماق داشینا اوزادیر؛ داغلاري
بونؤوره‌سئندن آلت-اوست ادئر.
۱۰ قایالار ائچئندن تونل‌لر یاریب آچیر،
گؤزو هر جور قئیمتلي شیي گؤرور.
۱۱ چایلارین آخینتیسینا سدّ چکئر؛
گئزلئني آشکارا چیخاردیر. ۱۲ آمّا
حئکمتي هارادان تاپماق اولار؟ آنلاغین
یري هارادادیر؟ ۱۳ ائنسان اونون دَیَرئني

او آداملار كي، آتالاريني هچ حساب
ادئب سورومون ائتلري ائله قويماغا بله
راضي اولمازديم. ٢ اونلارين اَللرئئن
قووّتئندن منه نه فايدا اولاردي؟
گوج اونلاردان آرتيق گتمئشدي.
٣ يوخسوللوقدان، آجليقدان آريقديرلار
گجه قارانليغيندا چؤل-بئياباندا بئتكي
كؤكو گمئرئرلر. ٤ كوللوقلاردان
دوزلو بئتكئلر ييغيرلار، و يئيه‌جكلري
سوپورگه كوللارينين كؤكودور.
٥ خالق آراسيندان قووولورلار،
اونلارين اوستونه اِله قيشقيريرلار كي،
دئيه‌سن اوغرودورلار. ٦ دهشتلي
وادئلرده، يرئن دلئكلرئنده، قايالار
آراسيندا ياشاييرلار. ٧ كوللارين
آراسيندان آنقيريرلار، قارا تئكانين
آلتيندا دالدالانيرلار. ٨ آنماقلارين،
آدسيزلارين اؤولادلاري‌ديرلار،
اؤلكه‌دن قووولموشدورلار. ٩ ائندي من
دئللرئئن نغمه‌سي اولموشام، آغيزلاريندا
مثل اولموشام. ١٠ مندن ائكراه ادئرلر،
مندن اوزاق دورورلار، اوزومه
توپورمكدن ده چكئنمئرلر. ١١ ائندي
كي، تاري كامانيمين ائپئني بوشلاييب و
منى ذلئل ادئب، اونلار دا گؤزومون
قاباغيندا جئلوولاريني آرتيق آتيبلار.
١٢ صاغيمدا زئل-زئبئل آداملار
قالخيرلار، آياغيمي جايديريرلار، هلاك
ادن يوللاريني منه طرف دوزَلدئرلر.
١٣ يولومو وئران ادئرلر، اونلارا
كؤمك ادن بئري اولماسا دا، هلاكيما
چاليشيرلار. ١٤ اله بئل كي، گِنئش بئر
دلئكدن گلئرلر، وئرانه‌لئكدن اوستومه
يووارلانيرلار. ١٥ دهشتلر اوستومه
تؤكولور، شرفئمي يل كئمي سووورور،
خوشبختلئيئم بولود كئمي كچئب گدئب.
١٦ ائندي جانيم ائچئمده اَرئيئر، ذئللئك
گونلري مندن بَرك ياپيشيب. ١٧ گجه‌لر
سوموكلرئمي ائچئمده دِشئر، جانيمي
گمئرَن آغريلار هچ دايانمير. ١٨ تاري
زورلا پالتاريمي اَينئمدن چيخاردير،
مندن جوبّه‌مئن ياخاسي كئمي ياپيشير.
١٩ منى پالچيغا باتيرير، توزا دؤنموشَم،
كوله دؤنموشَم. ٢٠ كؤمك اوچون
سنه باغيريرام، جاواب ورمئرسن. آياغا
قالخيرام، منه بئر نظر ده سالميرسان.

۲۱ منئم ضئدّئمه رحمسئزسن اَلئنئن
گوجو ائله منی اَزئرسن. ۲۲ منی
قالدیریب یل اوستونه مئندئرئرسن،
طوفان ائچئنه سالیب دارماداغین
ادئرسن. ۲۳ بئلئرم کي، منی اؤلومه
آپاراجاقسان، بوتون یاشایانلارا تعیئن
اولونموش یره آپاراجاقسان. ۲۴ یخیلانین
دوستو اولماز، موصئبتئنده کؤمک
اوچون مگر باغیرمیر؟ ۲۵ مگر من دارلیغا
دوشَنلر اوچون آغلامازدیم؟! مگر اوره‌یئم
فاغیر اوچون یانمازدي؟! ۲۶ یاخشیلیق
گؤزله‌دئم، یامانلیق گلدي، ائشیق
گؤزله‌دئم، قارانلیق گلدي. ۲۷ اوره‌یئم
چیرپینیر، راحاتلیغي یوخدور، ذئللئک
گونلري یولومو کَسئب. ۲۸ یوخدور
بئر ائشیق اوجو، قارالا-قارالا گزئرم،
جاماعات آراسیندا دوروب کؤمک
اوچون باغیریرام. ۲۹ چاقّاللارا قارداش
اولموشام، بایقوشلارا یولداش اولموشام.
۳۰ دَرئم قارالیب اوستومدن تؤکولور،
سوموکلرئم قیزدیرمادان یانیر. ۳۱ طنبوروم
یاس توتوب ناله چکئر، نِیئم زار-زار
نیقّیلدایبر.

۳۱

۱ گؤزلرئمله عهد
باغلامیشام، باکئره بئر قیزا
نجه گؤز دئکه بئله‌رم؟ ۲ ائنسانین پایي
یوخاریدا اولان تاریدان نه‌دئر؟ مئراثي
اوجالاردا اولان قادئري-موطلقدن
نه‌دئر؟ ۳ مگر حاقسیزلارین باشینا
فلاکت گلمئر؟ مگر فئتنه‌کارلارین باشینا
موصئبت گلمئر؟ ۴ مگر او، یوللاریمي
گؤرمور؟ مگر او، هر قدمئمي سایمیر؟
۵ اگر یالانچیلیقلا یرئمئشم، اگر آیاغیم
حئیله اوچون تَله‌سئب، ۶ قوي تاري
منی دوز بئر تَره‌زئده چکسئن کامئل
اولدوغومو گؤرسون. ۷ اگر قدملرئم
یولدان آزیب، اگر اوره‌یئم گؤزلرئمئن
دالینجا گدئب، یا دا اَللرئم لکه‌لي
اولوب، ۸ قوي اوندا اَکدئیئمي یادلار
یِسئن، اَکئنئم کؤکوندن چیخاریلسین.
۹ اگر اوره‌یئم بئر آروادا توولانیب، اگر
قونشومون قاپیسیندا گئزلَنمئشم، ۱۰ قوي
اوندا آروادیم اؤزگه بئر آدامین دَیئرمانیني
دارتسین، اونونلا اؤزگه کئشئلر
یاتسینلار. ۱۱ چونکي بو بئر خباثت
اولاردي، اله بئر فساد کي، حاکئملر

اونو جزالاندیراردیلار. ۱۲ چونکي او،
هلاکت یرئه‌جک یاندیریب یاخان
بئری اولاردي؛ بوتون محصولومو
کؤکوندن چیخاردردي. ۱۳ اگر نؤکرلرئم
و کنئزلرئمئن حاقّیني، منئمله داعوالي
اولان زامان دانمیشام، ۱۴ تاري آیاغا
قالخاندا، من نه اده بئله‌رم؟ تفتئش
ادنده اونا نه جاواب وره بئله‌رم؟ ۱۵ مگر
آنا بطنئنده منی یارادان، اونلاري دا
یاراتماییب؟ مگر ائکئمئزي ده بطنده
بَزه‌یَن او دیئل؟ ۱۶ اگر فاغیر آداملارین
ائسته‌دئکلرئنه مانع اولموشام، اگر دول
آروادین گؤزلرئنئن نورونو سؤندورموشم،
۱۷ اگر چؤره‌یئمي تک باشینا یِمئشَم،
یِتئملرله اونو پایلاشمامیشام- ۱۸ حال
بو کي، جاوالیغیمدان بَري یِتئملره
آتالیق اتمئشم، دوغولاندان بَري دول
آروادا یول گؤرستمئشم- ۱۹ اگر بئر
آدامي پالتارسیزلیقدان اؤلوم حالیندا
گؤرموشم، یا دا اؤرتویه مؤحتاج
اولان بئر آدامي. ۲۰ اگر اونون بِلي منه
خیئر-دوعا ورمه‌یئب، اگر قویونلاریمین
یونو ائله قیزیشماییب؛ ۲۱ اگر محکمه‌ده
حامئلرئم اولدوغو اوچون، اَلئمي یِتئمئن
ضئدّئنه قالدیرمیشام؛ ۲۲ قوي اوندا
چئینئم یرئندن دوشسون و قولوم
لوله‌سئندن سینسین. ۲۳ چونکي تارینین
بلاسیندان قورخورام، شؤوکتئنئن
قاباغیندا دایانا بئلمه‌رم. ۲۴ اگر قیزیلا
اومئد باغلامیشام، یا دا خالئص قیزیلا
«اومئدئم سنسن» دِمئشَم؛ ۲۵ اگر
ثروتئمئن چوخلوغونا گؤره، یا دا اَلئمئن
چوخ قازاندیغینا گؤره سِوئنئشَم؛ ۲۶ اگر
گونه ائشیغیني شاخاندا، یا دا آیا شؤوکتي
ائچئنده گِدنده باخمیشام؛ ۲۷ و اوره‌یئم
گئزلئجه آلدانیب و آغزیم اَلئمي اؤپوب؛
۲۸ بو دا اله بئر فساددیر کي، حاکئملر
اونو جزالاندیراردیلار، چونکي یوخاریدا
اولان تاریني دانمیش اولاردیم. ۲۹ اگر
دوشمنلرئمئن بدبختلئیئنه سِوئنئشَم، زحمت
آلتینا دوشَنده فرحلَنمئشم- ۳۰ حال بو
کي، هچ کئمئن جانینا قارقیش اتمکله
دئلئمه گوناه اتمه‌یه یول ورمه‌مئشم-
۳۱ اگر چادیریمین خالقي هچ واخت
دمه‌یئبلر کي، اَیّوبون وردئیي اَتئندن
دویمایان کئم وار؟- ۳۲ هچ بئر قرئب

گجەني چۆلده سحر اتمَزدي، قاپيم همئشه
يولدان چِخَنلرئن اوزونه آچيق ائدي-
۳۳ اگر تقصئرئمي گئزلَتمئشم، آدم کئمي
عوصيانيمين اوستونو اؤرتموشم. ۳۴ بؤيوک
جاماعاتدان قورخدوغوم اوچون، اِلئن
حقارتئندن دهشته گلدئيئم اوچون،
دئنمه‌يئب قاپيدان اِشئيه چيخماميشام؛
۳۵ کاشکي منی اشئدن بئري اولسايدي!
بو سؤزومو تصدئق ادئرم؛ قوي
قادئري-موطلق جاوابيمي ورسئن!
ضئدّئمه بونو طومارا يازيب اَلئمه ورسئن.
۳۶ شوبهه‌سئز بو طوماري چئينئمده
داشييياردیم؛ تاج کئمي باشيما قوياردیم.
۳۷ بوتون قدملرئمئن حسابيني اونا خبر
وِرَردئم؛ امئر کئمي اونا ياخينلاشاردیم.
۳۸ اگر اَکئن تورپاغيم منئم ضئدّئمه فرياد
ادئر، جوتون آچديغي ياريقلار اَلئمدن
بئرلئکده آغلاييير؛ ۳۹ اگر پولونو ورمه‌دن
محصولونو يِمئشم، صاحئبلرئنئن اؤلومونه
باعئث اولموشام؛ ۴۰ قوي اوندا بوغدا
يرئنه تئکان، آرپا يرئنه خار-خاشاک
بئتسئن.” اَيّوبون سؤزلري باشا گلئر.

اِلئهو ۱ بلجه بو اوچ کئشي اَيّوبا جاواب
ورمکدن دایاندیلار، چونکي او، اؤز
نظرئنده صالح بئر آدام ائدي. ۲ لاکئن
رام نسلئندن بوزلو بَرَکِلئن اوغلو اِلئهونون
قضبي اَيّوبون اوستونه آلوولاندي،
چونکي اؤزونو تاریدان داها چوخ حاقلي
حساب ادئردي. ۳ اونون قضبي او اوچ
دوستون اوستونه ده آلوولاندي، چونکي
اَيّوبو محکوم اتدئيي حالدا، حله ده اونا بئر
جاواب تاپا بئلمه‌مئشدئلر. ۴ اِلئهو بوراجاق
اَيّوبلا دانیشماغا گؤزله‌مئشدي، چونکي
اونلار یاشدا اوندان بؤیوک ائدئلر.
۵ لاکئن بو اوچ کئشئنین آغزیندا آرتیق
جاواب اولمادیغیني گؤرَن واخت،
قضبي آلوولاندي. ۶ بوزلو بَرَکِلئن اوغلو
اِلئهو دانیشیب ددی: "یاشجا من کئچئیَم،
آمّا سئز یاشلي؛ اونا گؤره ده چکئندئم،
بئلدئیئمي سئزه دِمَکدن قورخدوم.
۷ دوشوندوم: قوي اوزون عؤمور سورَنلر
دانیشسینلار، قوي چوخ ائل‌لرئن
شاهئدلري حئکمت اؤیرَتسئنلر. ۸ آمّا
دوغرودان دا ائنساندا روح وار،
قادئري-موطلقئن نفسي ائنسانا آغیل
ورئر. ۹ حئکمت یاشدا اولماز، عدالتي
درک اتمک، یاشا باخماز. ۱۰ اونا گؤره

سؤزلرئمه قولاق آس. ۲ باخ، آغزيمي
آچيرام، آغزيمدا اولان دئلئم دانيشير.
۳ سؤزلرئم اوره‌يئن صداقتئندن
چيخير، دوداقلاريم دا معرئفتي بي‌رئيا
ديئر. ۴ تارينين روحو منی يارادیب،
قادئري-موطلقئن نفسي منه حيات
ورئب. ۵ اگر اَلئندن گلئر، منه جاواب
ور، قاخ و سؤزلرئني قاباغيمدا سيرايا
دوز. ۶ باخ، تارينين نظرئنده من
ده سنئن كئمئيَم؛ من ده پالچيقدان
يارانميشام. ۷ دهشتئم سني قورخويا
سالماسين، بو هوجوموم دا سنه آغير
گلمه‌سئن. ۸ حقئقتن، سَسئن حله
قولاقلاريمدادير و سؤزونون سَسئني
اشئتمئشم: ۹ «پاكام، تقصئرسئزم،
تمئزم، منده هچ بئر خاطا يوخدور.
۱۰ باخ، او منئم ضئدّئمه بهانه آختارير،
منی اؤزونه دوشمن سايير. ۱۱ آياقلاريما
كونده وورور، بوتون يوللاريما گؤز
قويور.» ۱۲ باخ، قوي سنه ديئم: سن بو
باره‌ده حاقلي ديئلسن، چونكي تاري
ائنساندان داها بؤيوكدور. ۱۳ نه اوچون
اوندان شئكايت ادئب ديئرسن كي، او،
ائنسانين هچ بئر سؤزونه جاواب ورمز؟
۱۴ چونكي تاري دانيشير، بو يوللا، او
يوللا، حتّا اگر ائنسان اونو آنلاماسا دا.
۱۵ يوخودا، گجه رؤياسيندا، ائنسانلاري
آغير يوخو باساندا، ياتاق اوستونده
يوخو ائچئنده اولاندا، ۱۶ ائنسانلارين
قولاغيني او زامان آچير، اونلاري
تأدئبي ائله مؤهورله‌يئر كي، ۱۷ ائنساني
عملئندن دؤنده‌رسئن، اونو تكَبّوردن
اوزاق اتسئن. ۱۸ جانيني قويودان
قورتارسين، حياتيني اؤلولر دئيارينا
دوشمكدن ساخلاسين. ۱۹ ائنسان
ياتاغيندا دردله، سوموكلرئني كَسئلمه‌يَن
سيزيلتي‌لارلا تنبه ادئر. ۲۰ بله كي،
حياتي يمكدن چكئنئر، جاني لذئذ يمكدن
ائيره‌نئر. ۲۱ اَتي تؤكولور، گؤرونمَز حالا
دوشور، و گؤرونمه‌يَن سوموكلري اوزه
چيخير. ۲۲ جاني قويويا، حياتي دا اؤلوم
گتئرنلره ياخينلاشير. ۲۳ اگر اونون
اوچون مئن مَله‌يئن ائچئندن بئر مَلَک
وار كي، اونا شفئع اولسون، اونا دوغرو
اولاني دسئن، ۲۴ او زامان تاري اونا
رحم ادئب دئير: اونو قويويا دوشمكدن

قورتار؛ اونون اوچون بئر فئدئیه تاپمیشام.
۲۵ او زامان بدني اوشاق بدني کئمي
تزه‌له‌نَر؛ جاوانلیق گونلرئنه قاییدار.
۲۶ تاریپا دوعا اِدَر، و اونون نظرئنده
مقبول اولار. اوزونو شادلیقلا گؤرَر،
صالحلئیئني ده ائنسانا گری وِرَر. ۲۷ او
آدام ائنسانلار حوضوروندا اوخویوب
دئیر: گوناه اتمئشدئم، دوزو اَیري
اتمئشدئم، لاکئن او، لایئق اولدوغوم
جزاني منه ورمه‌دي. ۲۸ جانیمي قویویا
دوشمکدن قورتاردي، و حیاتیم نورو
گؤره‌جکدئر. ۲۹ باخ، تاري بونلارین
هامیسیني ائنسانا ادئر، ائکي دفه، حتّا
اوچ دفه- ۳۰ اله کي، اونون جانیني
قویویا دوشمکدن قورتارسین، و حیاتین
نورو اونا ساچسین. ۳۱ قولاق آس،
اَیّوب. سؤزومو اشئت؛ ساکئت اول
کي، دانیشیم. ۳۲ اگر دِمَیه بئر سؤزون
وار، منه جاواب ور؛ دانیش، چونکي
سني حاقلي چیخارتماق ائسته‌یئرم. ۳۳ آمّا
اگر سؤزون یوخوندور، اوندا منه قولاق
آس؛ ساکئت اول کي، سنه حئکمت
اؤیره‌دئم.”

۳۴

۱ اِلئهو سؤزونه داوام
ورئب ددی: ۲ “سئز
حئکمتلي کئشئلر، سؤزلرئمه قولاق آسین.
سئز عارئف آداملار، منی اشئدئن.
۳ چونکي نجه داماق، خؤره‌یئن دادیني
دادار، قولاق دا سؤزلري اله دادار.
۴ گلئن، اؤزوموزه دوغرو اولاني
سِچَک، گلئن، آرامیزدا یاخشي اولاني
بئلک. ۵ چونکي اَیّوب دیئر: من صالح
بئر آدامام، لاکئن تاري حاقّیمي
اَئمدن آلیب؛ ۶ مگر حاقّیم باره‌ده یالان
دانیشمالي‌یام؟ تقصئرسئز اولدوغوم
حالدا، منه ووردوغو اوخ یاراسي
شفاسیزدیر. ۷ اَیّوب کئمي کئم وار کي،
کئنایه‌ني سو کئمي ائچسئن؟ ۸ فساد
ادنلرله یولداشلیق ادئر، شرارت ادنلرله
آیاق اولور. ۹ چونکي دیئر: ائنسانا تاریني
راضي اتمه‌یئن فایداسي یوخدور. ۱۰ بونا
گؤره، ای عاغیل صاحئبلري، منه
قولاق آسین. حاشا کي، تاري پئسلئک
ائتسئن، حاشا کي، قادئري-موطلق
حاقسیزلیق ائتسئن. ۱۱ چونکي او، هر
کَسئن عملئنئن عوضئني ورئر قازاندیغیني

باشينا گتئرئر. ۱۲ دوغرودان دا كي،
تاري پئسلئک اتمز، قادئري-موطلق
عدالتي يولوندان چيخارتماز. ۱۳ دونياني
اونا كئم تسلئم اتدی؟ بوتون ير اوزونه
اونو كئم تعيئن اِلهدي؟ ۱۴ اگر قصدي
بو اولسايدي، اگر روح و نفسئني اؤزونه
گری چكسَيدي، ۱۵ بئر آندا بوتون
بشر يوخ اولاردي، ائنسان تورپاغا
قاييداردي. ۱۶ اگر آنلاغين وار، بونو
اشئت؛ دِدئيئمه بئر قولاق آس. ۱۷ مگر
عدالتدن نئفرت ادن آدام سلطنت اده
بئلر؟ مگر صالح و قادئر اولاني محكوم
ادهجكسئنئز؟ ۱۸ اونو كي، پادشاهلارا
ديئر: سئز دَيَرسئزسئنئز، و آغالارا: سئز
شَرورسونوز. ۱۹ اونو كي، ريئسلردن
طرفدارليق اتمز، وارليني فاغيردان
اوستون توتماز، چونكي اونلارين هاميسي
اونون اَللرئنئن ائشي‌دئر. ۲۰ بئر آن ائچئنده
اؤلورلر، گجه‌نئن ياريسيندا؛ نئتره‌يئب
اؤلورلر؛ گوجلولر بله، اَل دَيمه‌مئش
آرادان گؤتورولورلر. ۲۱ تاري گؤزلرئني
ائنسانلارين يولوندان چكمئر؛ آتديقلاري
هر قدمي گؤرور. ۲۲ اله قارانليق
يوخدور، اله ظولمت يوخدور كي،
شرارت ادنلر اورادا گئزلَنه بئلسئنلر.
۲۳ تارينين احتئياجي يوخدور كي،
ائنساني ائمتاحان اتسئن و موحاكئمه
اتمک اوچون اونو حوضورونا گتئرسئن.
۲۴ تفتئش اتمه‌دن، گوجلو ائنسانلاري
قيرير، يرلرئنه اؤزگه آداملاري قويور.
۲۵ چونكي اونلارين ائشلرئني بئلئر، بئر
گجه اونلاري ييخير، اونلار اَزئلئرلر.
۲۶ پئسلئكلري اوزوندن اونلاري اله تنبه
ادئر كي، هامي گؤره بئلسئن. ۲۷ چونكي
اونا تابع اولماقدان دؤندولر، يوللارينين هچ
بئرئني سايماديلار. ۲۸ اله كي، يوخسولون
فريادي اونون حوضورونا چاتدي،
فاغيرلارين فرياديني اشئتدي. ۲۹ آمّا اگر
تاري ساكئت قالسا، كئم اونو محكوم
اده بئلر؟ اگر او، اوزونو گئزلَتسه، كئم
اونو گؤره بئلر، او هم بئر مئلّت، هم
ده بئر نفرئن اوستونده‌دئر. ۳۰ اله كي،
دئنسئز آدام سلطنت اتمه‌سئن، خالقا تله
قورماسين. ۳۱ مگر بئري تاريپا دئيه بئلئب
كي، جزامي چكدئم، داها پئسلئک
اتمه‌رم؟ ۳۲ گؤرمه‌دئيئمي سن منه

گؤرسد، حاقسیزلیق اتمئش اولسام دا،
بئر داها اتمه‌رم. ۳۳ اونو آتدیغین حالدا،
مگر سنه کِفئن ائسته‌یَن عوضي وِرَر؟
چونکي من یوخ، سن گرک سچه‌سن.
اونا گؤره ده بئلدئیئني منه اعلان ات.
۳۴ عاغیل صاحئبلري، منی اشئدن
حئکمتلي آدام منه دئیه‌جک؛ ۳۵ اَیّوب
عاوام-عاوام دانیشیر، سؤزلرئنئن معناسي
یوخدور. ۳۶ پئس آدام کئمي جاواب
وردئیي اوچون، قوي اَیّوب، آخیراجاق
ائمتاحان ادئلسئن. ۳۷ چونکي گوناهینا
عوصیان دا آرتیریر، آرامیزدا اَل چالیب
تاریني رئشخند ادئر، تارینین ضئدّئنه
دانیشدیقجا دانیشیر.”

۳۵ ۱ اِلئهو سؤزونه داوام ورئب
ددي: ۲ “آیا بونو ائنصاف
ساییرسان؟ دیئرسن: من تاریدان داها
چوخ صالحم؟ ۳ هم ده دیئرسن:
بونون منه نه فایداسي اولاجاق؟ گوناه
اتمه‌سم، نه قازانجیم اولاجاق؟ ۴ من
سنه جاواب وره‌رم، هم سنه، هم ده
دوستلارینا. ۵ گؤیلره باخ و گؤر؛ نظر
سال باشینین اوستونده‌کي بولودلارا.
۶ اگر گوناه اده‌سن، بونون تاریپا نه
زئیاني دَیَر؟ اگر تقصئرلرئن چوخالا، اونا
نه اده‌جک؟ ۷ اگر صالح اولاسان، اونا
نه ورئرسن؟ یا دا اَلئندن نه‌یي آلیب
گؤتورور؟ ۸ شرارتئن آنجاق سنئن کئمي
ائنسانلارا زئیان وورور؛ صالحلئیئن ده
ائنسان اؤولادي اوچوندور. ۹ ائنسانلار
ظولمون چوخلوغوندان فریاد ادئرلر؛
گوجلولرئن اَلئندن کؤمک اوچون
باغیریرلار. ۱۰ آمّا دئیَن یوخدور کي،
«منی یارادان تاري بس هاني، هاني بئزه
گجه‌لر نغمه‌لر اوخوتدوران؟» ۱۱ او بئزه
یر اوزونون حیوانلاریندان داها چوخ
اؤیره‌دئر، بئزه گؤیده‌کي قوشلاردان
داها چوخ حئکمت ورئر. ۱۲ اورادا
اونلار فریاد ادئرلر، لاکئن تاري پئس
آداملارین تکَبّورو اوزوندن جاواب
ورمئر. ۱۳ اصلئنده تاري باطئل فریادا
قولاق وِرمَز، قادئري-موطلق اونا
اهمئیّت وِرمَز ده. ۱۴ بس نه قدر آز سني
اِشئدَر کي، اونو «گؤرمورم» دیئرسن؛
داعوان اونون حوضوروندادیر، اونو
گرک گؤزلَیه‌سن. ۱۵ ائندي کي، اونون

قضيي تنبه اتمئر، تقصئرئن چوخلوغونا
دا باخمير، ۱۶ اَيّوب آغزيني بوش
يره يورور، عاوام-عاوام دانيشديقجا
دانيشير.”

۳۶ ۱ اِلئهو سؤزونه داوام
ورئب ددي: ۲ “بئر آز
داها منه دؤز، سنه گؤرسده‌جيم کي،
تاري باره‌ده ديئله‌جک چوخ سؤز
وار. ۳ گِنئش معلومات ييغاجاغام،
يارادانيما حاق وره‌جيم. ۴ آرخايين
اول کي، سؤزلرئم يالان ديئل؛ سنئن
يانيندا دايانان معرئفتده کامئل بئر
آدامدير. ۵ باخ، تاري گوجلودور،
لاکئن هچ کسي خور گؤرمز. عاغيلين
قووّتئنده گوجلودور. ۶ پئس آداملاري
ياشاتماز، آمّا فاغيرلارين حاقّيني وِرَر.
۷ صالح آدامدان گؤزونو چکمز، اونو
پادشاهلارلا تختده اوتوردار، ابده کئمي
اوجالار. ۸ اگر زنجئرله‌نئب، بدبختلئک
ائپلرئنه توتولموش اولسالار، ۹ او
زامان اونلارا عمل‌لرئني و تقصئرلرئني
بئلدئرَر، بئلدئرَر کي، تکَبّورلو رفتار
ادئبلر. ۱۰ قولاقلاريني تأدئبه آچار،
پئسلئکدن دؤنمه‌لرئني امر اِدَر. ۱۱ اگر
قولاق آسالار و اونا خئدمت اده‌لر،
گونلرئني خوشبختلئکده، ائللرئني ده
ياخشيليقدا ياشارلار. ۱۲ آمّا اگر قولاق
آسماسالار، قيلينجلا محو اولاجاقلار،
و معرئفتسئز اؤله‌جکلر. ۱۳ تاريسيزلار
اورَکلرئنده کئن ساخلاييرلار؛ اونلاري
باغلاديغي زامان دا کؤمک اوچون
باغيرميرلار. ۱۴ جاوانليقلاريندا اؤلوب
گِدَرلر، و حياتلاري فاسئقلر آراسيندا
محو اولار. ۱۵ ذلئل‌لري ذلئللئکلرئندن
قورتارار، دارليق زامانيندا قولاقلاريني
آچار. ۱۶ بلي، سني دارليغين اَچئندن
چيخاردار؛ گِنئش بئر يره، ياغلي يمکلرله
بَزَنمئش سوفره‌يه چيخاردار. ۱۷ آمّا سن
شر آدامين داعواسي ائله دولوبسان،
حؤکم و عدالت سني اسئر ادئب.
۱۸ دئقّتلي اول کي، قضب سني لاغ
ادن بئر آداما دؤنده‌رمه‌سئن، فئدئيه‌نئن
بؤيوکلويو ده سني آزديرماسين. ۱۹ مگر
فريادين و يا قووّتئنئن بوتون گوجو
سني دارليقدان قورتارار؟ ۲۰ او گجه‌يه
آرزو چکمه کي، خالقلار يرلرئنده محو

اولورلار. ۲۱ دئقّتلي اول كي، شرارته
دؤنميه‌سن؛ چونكي سن بونو ذلئل
اولماقدان داها چوخ سچئبسن. ۲۲ باخ،
تاري اؤز قووّتئنده اوجالير. اونون كئمي
موعلّئم كئم وار؟ ۲۳ اونون يولونو كئم
اونا امر ادئب؟ كئم اونا «حاقسيزليق
ادئبسن» دئيه بئلر؟ ۲۴ خاطيرلا
كي، اونون ائشئني تعرئفليه‌سن؛
ائنسانلارين نغمه‌لرله اوخودوغو
ائشيني مدح اتمه‌لي‌سن. ۲۵ بوتون
خالق اونو گؤروب، هامي بو ائشلره
اوزاقدان باخير. ۲۶ دوغرودان دا تاري
بؤيوكدور، اونو تانيميريق؛ ائللرئنئن ساييني
آراشديرماق اولماز. ۲۷ سو دامجيلاريني
يوخاري چكر، بوخاريندان ياغيش
ياغديرار. ۲۸ بو ياغيشلار بولودلاردان
تؤكولور، آداملارين باشينا بوللوقلا
سَپئلئر. ۲۹ بولودلارين نجه ياييلماسيني،
اونون چاديرينين گورولتوسونو كئم آنلايا
بئلر؟ ۳۰ باخ، اطرافيندا شئمشَكلرئني
چاخديرير، دهنزئن دئبئني دولدورور.
۳۱ چونكي خالقلارا بونلارلا حؤكم
اِدَر؛ يئيه‌جكلرئني بوللوقلا اونلارا وِرَر.
۳۲ اَللرئني شئمشَكله اؤرتَر، و اونا امر
اِدَر كي، هدفه دَيسئن. ۳۳ گورولتوسو
طوفانين گله‌جيئندن خبر ورئر، حتّا
مال-حيوانلارا دا اونون ياخينلاشماسيني
بئلدئرئر.

۳۷ ۱ بونا دا اوره‌يئم چيرپينير،
يرئندن اوينايير. ۲ اشئدئن!
گورولده‌ين سَسئني، آغزيندان چيخان
هارايي اشئدئن. ۳ شئمشه‌يئني بوتون
گؤيون آلتينا ساليير، يرئن هر طرفئنه
گؤنده‌رئر. ۴ داليسيجا نعره چكئر،
عظمتلي سَسي ائله گورولداييير. سَسي
اشئدئلَنده ده شئمشه‌يئنئن قاباغيني
آلمير. ۵ تاري سَسي ائله عجئب بئر
شكئلده گورولداييير؛ آنلايا بئلمه‌دئيئمئز
بؤيوک ائشلر گؤرور. ۶ قارا ديئر: يره
ياغ! ياغيشا و شئدّتلي ياغان ياغيشا
ديئر: شئدّتلي تؤكول! ۷ هركسئن اَلئني
ائشدن ساخلاييير، اله كي، ياراتديغي
بوتون ائنسانلار اونون ائشئني بئلسئنلر.
۸ حيوانلار يووالارينا چكئلرلر، اؤز
يرلرئنده قاليرلار. ۹ اوتاغيندان فيرلانان
يل گلئر، داغيلان يل‌لرئندن ده

سويوق. ۱۰ تارينين نفسي سولاري
دوندورور گِنئش سولار بوز باغلاييرلار.
۱۱ بولودلاري نَمله يوكلەيئر، شئمشه يئني
اونلارين ائچئندن ياييير. ۱۲ اونون
رهبرلئيي ائله دؤنوب فيرلانيرلار، اله
كي، ير اوزونده اونون امر اتدئكلرئني
يرئنه يئتئرسئنلر. ۱۳ ائستر تنبه اوچون،
ائستر دئياري اوچون، ائستر سِوگئسي
اوچون بونون باش ورمەسئنه باعئث
اولور. ۱۴ بونو اشئت، اَيّوب: دايان و
تارينين عجايئب ائشلرئني بئر دوشون.
۱۵ آيا بئلئرسن كي، تاري بولودلارينا
نجه نئظام قويور، شئمشَكدن نجه
اود چيخاردير؟ ۱۶ آيا بولودلارين
تارازليغيني، معرئفتده كامئل اولانين
عجايئب ائشلرئني بئلئرسن؟ ۱۷ جنوب
يلي، دئياري ساكئت ادن واخت،
سن كي، ائستئدن پالتاريندا حالدان
گدئرسن، ۱۸ آيا سن ده اونون كئمي
گؤي قوبّەسئني تؤكمه بورونج آيناسي
كئمي سَره بئلئرسن؟ ۱۹ دِه بئزه اونا
نه دئيَک؛ چونكي قارانليق سببئندن
سؤزوموزو سيرايا دوزه بئلمئرئک. ۲۰ آيا
منئم دانيشماق ائستَمەيئم گرک اونا
خبر ورئلسئن؟ مگر اولار كي، ائنسان
اودولماغيني ائستەسئن؟ ۲۱ كولَک
قورتاراندا، گؤيو تمئزلەيَنده، گؤيده
پارلايان ائشيغا هِچ كئم باخا بئلمز.
۲۲ شئمالدان قيزيل شؤوكتي ائله گلئر؛
تاري هيبتلي عظمتئنده گلئر. ۲۳ بئز
قادئري-موطلقي تاپا بئلمەرئک؛ قودرت
و عدالتده او، بؤيوكدور. صداقتئنئن
چوخلوغوندا او، هِچ حاقسيزليق اتمز.
۲۴ اونا گؤره ده، ائنسانلار اوندان
قورخورلار، او، اورَكلرئنده حئكمتلي
اولانلارا دا باخماز.”

۳۸

۱ او زامان رب فيرلانان
يل ائچئندن اَيّوبا جاواب
ورئب ددی: ۲ “بو كئمدئر كي،
معرئفتسئز سؤزلرله مشورتي قارالدير؟
۳ ائندي كئشي كئمي بِلئني باغلا؛
سندن سوروشاجاغام، سن ده منه
جاواب وره‌جكسن. ۴ يرئن بونؤوره‌سئني
من قويارَكن، سن هارادايدين؟ دِه
منه، اگر آنلاغين وار. ۵ ائندي كي،
بئلئرسن، دِه گؤروم اونون اؤلچوسونو

كئم قويدو؟ يا دا اؤلچو خطّئني اونون
اوستونه كئم چكدى؟ ۶ پايالاري نه‌يئن
اوستونه قويولدو؟ كونج داشيني كئم
قويدو؟ ۷ او زامان سحر اولدوزلاري
بئرلئكده اوخويوردولار و تارينين
بوتون اؤولادلاري شادليقدان هاراي
چكئردئلر. ۸ دهنز بطندن چيخيب
فيشقيرارکَن، اونو قاپيلار آراسيندا
كئم باغلادي؟ ۹ او زامان كي،
بولودلاري اونا پالتار اتدئم، اونو
قالين قارانليقدا قونداق اتدئم؟ ۱۰ او
زامان كي، سرحدئني اونا چكدئم،
قاپيلاريني و چفته‌لرئني قويدوم؟
۱۱ او زامان كي، ددئم: بورايا قدر
گله‌جكسن، آرتيق يوخ، و سنئن
مغرور شپه‌لرئن بورادا دايانا‌جاق؟
۱۲ عؤمرونده اولوب سحره امر اده‌سن
شَفَقه يرئني گؤرسده‌سن؟ ۱۳ بله
كي، ير اوزونو اوجلاريندان توتسون،
شر آداملاري اوستوندن سئلكئب
آتسين؟ ۱۴ اونون شكلي دَيئشئر، مؤهور
وورولاندا پالچيقدا عكسي قالان
كئمي، پالتاردا كي قيريشلار كئمي
گؤزه گؤرونور. ۱۵ پئس آداملارين
اَشيغي باتيريلار، قالديرديقلاري
قوللاري سينار. ۱۶ هچ اولوب دهنزئن
منبعلرئنه بئر گده‌سن؟ درئنلرئن
دئبئنده بئر گزه‌سن؟ ۱۷ اولوب اؤلوم
قاپيلاري سنه گؤرسه‌دئلسئن؟ ظولمت
كؤلگه‌سئنئن دروازالاريني گؤروبسن؟
۱۸ دونيانين گِنئشلئيئني آنلاييبسان؟
دِه گؤروم، اگر بوتون بونلاري
بئلئرسن. ۱۹ اَشيق مسكنئنه گدن
يول هارادادير؟ قارانليغين اوتوردوغو
ير هارادادير كي، ۲۰ آليب اونلاري
يرلرئنه آپاراسان؟ مگر اِولرئنئن يوللاريني
بئلئرسن؟ ۲۱ البتّه كي، بئلئرسن، چونكي
او زامان دوغولموشدون! سن چوخ
ائل‌لر ياشاييبسان! ۲۲ هچ اولوب قارين
آنبارلارينا بئر گئره‌سن؟ دولونون
آنبارلاريني بئر گؤره‌سن؟ ۲۳ من
اونلاري دارليق زاماني اوچون، جنگ
و موحارئبه گونلري اوچون ساخلاييرام.
۲۴ هانسي يوللا اَشيق ياييلار؟ شرق
يلئنئن اَسدئي ير هارادادير؟ ۲۵ كئم
سِل‌لر اوچون آرخ، ائلديريم اوچون

يول آچدي كي، ۲۶ آدام اولمايان
دئياري، ائنسان ياشامايان چؤللري
سولاسين؟ ۲۷ صحرالار-بئيابانلار
دويونجا سو ائچسئن، و يردن ياشيل
اوت گؤيَرتسئن؟ ۲۸ آيا ياغيشين آتاسي
وار؟ شِح دامجيلاريني كئم ياراتدي؟
۲۹ بوز كئمئن بطنئندن چيخيب؟
گؤيدن دوشَن شاختاني كئم دوغوب؟
۳۰ سولار نه زامان داش كئمي بَرک
اولور؟ درئنلرئن اوزو نه زامان دونور؟
۳۱ آيا ثورَيّا اولدوزلاريني زنجئرلرله
باغلايا بئلرسن؟ جبّارين باغلاريني آچا
بئلرسن؟ ۳۲ آيا هر بورجو اؤز واختيندا
چيخاردا بئلرسن؟ و يا دوبّي-اكبري
اوغوللاري ائله بئرلئكده هئدايت اده
بئلرسن؟ ۳۳ آيا گؤيلرئن قانونلاريني
بئلئرسن؟ ير اوزونه اولارين حاكئمئيّتئني
قورا بئلرسن؟ ۳۴ آيا سَسئني بولودلارا
اوجالادا بئلرسن، اله كي، سو سِلي
سني بوروسون؟ ۳۵ آيا شئمشَكلري
گؤندره بئلرسن، اله كي، گدئب سنه
دسئنلر: باخ، بورادايیق؟ ۳۶ اوره‌يه
كئم حئكمت قويدو؟ و يا ذِهنه كئم
آنلاق وردی؟ ۳۷ كئم بولودلاري
حئكمتله سايا بئلر؟ گؤيلرئن كوپلرئني
كئم بوشالدا بئلر؟ ۳۸ او زامان كي،
تورپاق قورو پالچيق كئمي بَركله‌يئر. و
كَسَكلر بئربئرئنه ياپيشير؟ ۳۹ آيا دئشي
شئر اوچون شئكاري سن اوولاييرسان
و يا جاوان آصلانلارين آجليقلاريني
سن دويورورسان، ۴۰ او زامان كي،
يووالاريندا اوتورورلار، و يا مِشه‌لئكده
كمئنده ياتيرلار؟ ۴۱ قارغايا يِمه‌يئني كئم
حاضيرلاييير، او زامان كي، بالالاري
تارينين درگاهينا باغيريرلار، و يمكلري
اولماديغينا گؤره آوارا گزئرلر؟

۳۹ ۱ آيا داغ كچي‌لرئئن
نه واخت دوغدوغونو
بئلئرسن؟ ماراللارين بالالاريني
دوغدوغونا باخيبسان؟ ۲ آيا اونلارين
بويلو اولان آيلاريني سايا بئلئرسن؟
دوغاجاق واختلاريني دا بئلئرسن؟
۳ دئزه دوشوب بالالاريني دوغارلار،
آغري‌لاردان قورتارار. ۴ بالالاري
چؤلده بؤيويوب گوج آلار، گِدَر،
گری قاييتماز. ۵ چؤل اِشّيئني كئم آزاد

بوراخدي؟ وحشي اِشّەيئن باغلاريني
كئم آچدي؟ ۶ اونا چؤل‌لري مسكن من
وردئم، شور چؤللري اونا يورد اتدئم.
۷ شهرئن قالاباليغينا گولر، ناخيرچينين
دا هاي-كويونو اشئتمَز. ۸ گزدئيي تپه‌لر
اونون اوتلاغي‌ديرِ. هر جور ياشيل
گؤيَرتئني آختارار. ۹ آيا چؤل اؤكوزو
راضي اولار كي، سنه ائشله‌سئن؟ آيا
گجه‌ني سنئن آخوروندا قالار؟ ۱۰ آيا
جوت سورمک اوچون اونو جوته قوشا
بئلرسن؟ آيا سنئن دالينجا دره‌لرده شيريم
آچا بئلر؟ ۱۱ آيا اونون حدسئز گوجونه
بِل باغلايا بئلرسن؟ اونا آغير ائش
گؤردوره بئلرسن؟ ۱۲ آيا اونا اعتئبار
اده بئلرسن كي، اَكئنئنئن محصولونو
داشيسين، اونو خرمنه ييغسين؟ ۱۳ دَوه
قوشو قانادلاريني شادليقلا چيرپار،
لاكئن اونو لِيله‌يئن قانادي و پرلري
ائله موقايئسه اتمک اولماز. ۱۴ يرده
يومورتالاييرِ، اونلاري توز-تورپاق
اوستونده قيزديريرِ. ۱۵ يادينداn
چيخاردير كي، بئر آياق اونلاري اَزه
بئلر، چؤل حيوانلارينين آياغي آلتيندا
قالار. ۱۶ بالالاري ائله قَسوَتله رفتار
اِدَر، اِله بئل كي، اؤزونونكو ديئل‌لر.
چكدئيي زحمتئن بوشا چيخماسيندان
قورخماز. ۱۷ چونكي تاري اونا حئكمت
ورمه‌يئب، آنلاقدان دا اونا پاي
ورمه‌يئب. ۱۸ آمّا گئنه ده قاچماق
اوچون قاناد آچاندا هم آتا، هم ده آتلي‌يا
گولر. ۱۹ آيا آتا، گوجو سن ورئرسن؟
بوينونا دا يالالي قويان سنسن؟ ۲۰ آيا
اونو چَيئرتكه كئمي سيچرادان سنسن؟
اونون شؤوكلي كئشنَمه‌سي سَهملي‌دئرِ.
۲۱ آياغينين ديرناغيني دره‌ده يره چيرپار،
قووّتئندن كِف اِدَر، سئلاحلي‌لارين
قاباغينا چيخار. ۲۲ قورخويا گولر، هِچ
بئر شيدن قورخماز، قيلينج قاباغيندان
دا دؤنمَز. ۲۳ اونون اوستوندن اوخ،
پاريلدايان نئزه و مئزراق شمئشَک كئمي
كِچَر. ۲۴ هيجان و قضبله يري-يوردو
قاپار؛ كَره‌نايين سَسي گلدئكده يرئندن
دئک آتيلار. ۲۵ كَره‌ناي چالينان
واخت "هئيّا" ديئب كئشنه‌يَر،
موحارئبه‌نئن ائيسئني، سركرده‌لرئن
قيشقيرتيسيني، دؤيوشون نعره‌سئني

اوزاقدان حئس اِدَر. ۲۶ مگر قیرغي
سنئن حئکمتئنله اوچور، قانادلاريني
جنوب طرفئنه آچیر؟ ۲۷ مگر قارتال
سنئن امرلرئنله گؤیه قالخیر، یوواسیني
اوجالاردا قورور؟ ۲۸ قایادا یاشایار،
قایانین اوجوندا، قایانین چاتلاقلاریندا
مسکن توتار. ۲۹ شئکاريني اورادان
آختارار، گؤزلري اونو اوزاقدان گؤرَر.
۳۰ بالالاري قان سومورَر؛ لِشلر هارادا
اولسا، او دا اورادادیر.

۴۰ ۱ سونرا رب اَیّوبا ددی:
۲ "مگر تنبهه لایئق اولان
آدام قادئري-موطلقله موباحئثه اده بئلر؟
قوي بونا تاريني مذمّت ادن جاواب
ورسئن." ۳ او زامان اَیّوب ربّه جاواب
ورئب ددی: ۴ "باخ، من ذلئل بئر
آدامام، سنه نه جاواب ورئم؟ آغزیمي
اَئلمله توتموشام. ۵ بئر دفه دانیشدیم، داها
جاوابیم یوخدور، آرتیق ائکئنجي دفه
نه دانیشیم." ۶ او زامان رب فیرلانان
یِلئن ائچئندن اَیّوبا جاواب ورئب ددی:
۷ "ائندي کئشي کئمي بِلئني باغلا؛
سندن سوروشاجاغام، سن ده منه
جاواب وره‌جکسن. ۸ آیا عدالتئمي هچ
ساياجاقسان؟ منی محکوم اده جکسن
کي، اؤزونو حاقلي چیخارداسان؟ ۹ آیا
تارینین قولو کئمي قولون وار؟ آیا
اونون سَسي کئمي سن ده گورولده‌یه
بئلرسن؟ ۱۰ اگر بله‌دئر، اؤزونو شؤوکت
و حئشمته بورون، حؤرمت و عظمته
گِیئن. ۱۱ قوي قضبئنئن آلووو ساچسین،
بوتون مغرور آداملارا باخ و اونلاري
آلچالت. ۱۲ بوتون مغرور آداملارا
باخیب، اونلاري آشاغي اِندئر. پئس
آداملاري اولدوقلاري یرده تَپئیئنئن
آلتینا سال. ۱۳ هامیسیني بئرلئکده تورپاق
آلتیندا باسدیر؛ اوزلرئني گئزلي یرده
کَفَنه بورو. ۱۴ او زامان من اؤزوم
ده قبول اده‌رم کي، سنئن صاغ اَلئن
سنه نئجات وِرَر. ۱۵ سنئنله بئرلئکده
یاراتدیغیم بِهِموتا بئر باخ، اؤکوز کئمي
اوت یِیئر. ۱۶ گؤر بِلئنده نه قدر گوج
وار، قارین عَضَله‌لري نجه مؤحکمدئر.
۱۷ قویروغونو سئدر آغاجي کئمي
دئگَر، بودلارینین وَتَرلري بئربئرئنه
هؤرولوب. ۱۸ سوموکلري بورونج

لوله‌لري كئمي‌دئر، قابيرغالاري، اله
بئل، دمئر تئرلردئر. ۱۹ تارينين بؤيوک
عمللرئنئن باش اثري اودور، آنجاق
اونو يارادان‌دير كي، قيلينجلا اونا
ياخينلاشا بئلر. ۲۰ تپه‌لر محصوللاريني اونا
ورئرلر، چؤلون بوتون حيوانلاري يانيندا
اويناشيرلار. ۲۱ سو زانباقلارينين آلتيندا،
قاميشليقلارلا اؤرتولو باتاقليقلاردا
ياتار. ۲۲ سو زانباقلاري اوستونه
كؤلگه سالار، دره‌نئن سؤيودلري اونو
دؤوره‌له‌ير. ۲۳ چايلار قايناشسادا، او
قورخماز؛ اوردون چايي بوغازينا چاتسا
دا، آرخايين‌دير. ۲۴ گؤزلري آچيق
ائكَن كئم اونو توتا بئلر؟! كئم اونو تله‌يه
ساليب بورنونو دِشه بئلر؟!

۴۱ ۱ آيا لئوياتاني باليق
قارماغي ائله چكه بئلرسن؟
و يا دئلئني قايتانلا باغلايا بئلرسن؟
۲ آيا بورنونا ائپ تاخا بئلرسن؟ قارماقلا
چَنه‌سئني دَله بئلرسن؟ ۳ آيا سنه
دفه‌لرله يالوارار؟ سنئنله يوموشاق سؤزلر
دانيشار؟ ۴ آيا سنئنله عهد باغلار كي،
همئشه‌لئک سنئن قولون اولسون؟ ۵ آيا
اونونلا دا، بئر قوشلا اويناديغين كئمي،
اويناياب بئلرسن؟ بوينونا ائپ باغلاييب
اونو قيزلارين اوچون آپارا بئلرسن؟ ۶ آيا
تاجئرلر اونو آليب ساتارلار؟ آرالارينداا
اونو بؤلوشَرلر؟ ۷ آيا دَرئسئني چَنگلاللرله،
باشيني دا باليقچي نِشتَرلري ائله دولدورا
بئلرسن؟ ۸ اَلئني اوستونه بئر قوي؛ نه
موبارئزه‌يه دوشه‌جيئني تصوّور ات؛
اوندا بو ائشي بئر داها اِتمَزسن. ۹ باخ،
اونو توتماق ائستيه‌نئن اومئدي بوشدور؛
مگر اونون بئر گؤرونوشو آدامي ييخماز؟!
۱۰ اونو اوياتماق اوچون هچ كئمده
جسارت يوخدور. بس كئم منئم
قاباغيمدا دورا بئلر؟ ۱۱ كئم منه بئر
شي ورئب كي، ائندي گرک گري
قايتاريم؟ گؤيون آلتيندا اولان هر شي
منئمدئر. ۱۲ سؤزومو كَسمه‌يئب اونون
عوضولرئندن، قودرتئندن و گؤزل
گؤرونوشوندن دئيه‌جيم. ۱۳ اونون
ائكي‌قات زئرِهئني كئم دِشه بئلر؟ ائكي
چَنه‌سئنئن آراسينا كئم جئلوو تاخا
بئلر؟ ۱۴ اوزونون قاپيلاريني كئم آچا
بئلر؟ دئشلرئنئن اطرافي دهشتلي‌دئر.

۱۵ کوره‌يي قوبّه‌لي قالخانلارا اوخشاييير،
بئربئرئنه مؤحکم باغلانيب. ۱۶ بئربئرلرئنه
او قدر ياخين باغلانيبلار کي،
آرالارينا هاوا بله کِچمَز. ۱۷ بئربئرئنه
ياپيشيقديرلار، بئربئرلرئنه اله ياپيشيبلار
کي، اصلا آيريلمازلار. ۱۸ آسقيراندا
اود سيچراييير، گؤزلري سحر ائشيغي
کئمي پار-پار يانير. ۱۹ آغزيندان آلوولو
مشعل‌لر چيخير؛ اود قورلاري سيچراييير.
۲۰ بورنونون دِشئکلرئندن توستو
چيخير، اِله بئل قازان قاينايير، قاميش
يانير. ۲۱ نفسئندن کؤمورلر کؤزه‌لئر،
آغزيندان آلوو چيخير. ۲۲ قووّت اونون
بوينوندا ساکئندئر، دهشت ده قاباغيندا
اويناييير. ۲۳ اَتئنئن قاتلاري بئربئرئنه
ياپيشيب، اوستونه اله بئتئشئب کي،
اصلا تَرپَنمَز. ۲۴ اوره‌يي داش کئمي
بَرکدئر، دَيئرمانين آلت داشي کئمي
بَرکدئر. ۲۵ قالخماغيندان گوجلولر تئتره‌ير؛
دهشتدن حالدان گِدَرلر. ۲۶ قيلينج اونا
يِتئشسه ده، فايداسيزدير، نئزه، تئر، و
مئزراق دا. ۲۷ دمئري سامان چؤپو،
بورونجو ده چوروموش اودون ساييير.
۲۸ کامان اوخو اونو قاچيردا بئلمز؛
اونا آتيلان ساپاند داشلاري سامانا
دؤنَر. ۲۹ دَيَنَکلري کولَش چؤپو سانير؛
مئزراقين وييليتيسينا گولور. ۳۰ قارنينين
آلتي ائتي ساخسي پارچاسي کئمي‌دئر،
پالچيق اوستوندن سورونن ائتي جيرجير
کئمي ائز قويور. ۳۱ درئنلئکلري بئر
قازان کئمي قاينادير، دهنزي عطئر
کوپونه دؤنده‌رئر. ۳۲ آرخاسيندا پارلاق
بئر ائز بوراخير؛ درئنلئي ائنسان آغاران
ساچا اوخشادير. ۳۳ير اوزونده تايي
يوخدور، قورخوسوز بئر مخلوقدور. ۳۴ هر
اوجا شيي گؤرور؛ بوتون تکبّورلولره او
پادشاه‌دير.”

۴۲ ۱ او زامان اَيّوب ربّه
جاواب ورئب ددی:
۲ “بئلئرم، سن هر شيه قادئرسن،
قصد اتدئکلرئنه مانع اولماق اولماز.
۳ سوروشدون: «بو کئمدئر کي،
معرئفتسئز سؤزلرله مشورتي قارالدير؟»
دوغرودان دا کي، آنلامادیغيم شيلردن،
آغليما سيغمايان عجايئبلردن دانيشديم.
۴ بويوردون: «ائندي قولاق آس،

دانیشاجاغام؛ سندن سوروشاجاغام، سن ده منه جاواب وره‌جکسن.» ۵ سنئن حاقّیندا قولاقلاریملا اشئتمئشدئم، آمّا ائندي گؤزلرئم سني گؤروب. ۶ اونا گؤره اؤزومدن زَهلَم گدئر، تورپاقدا، کولون ائچئنده تؤوبه ادئرم.”

نتئجه ۷ رب اَیّوبا بو سؤزلري دئیَندن
سونرا، تِیمانلي اِلئفَزه ددي: "قضبئم سنئن
ضئدّئنه و ائکي دوستلارینین ضئدّئنه
آلوولانیب. چونکي سئز قولوم اَیّوب
کئمي منئم حاقّیمدا دوغرو اولاني
دِمه‌دئنئز. ۸ ائندي اؤزونوز اوچون یدّي
گامیش و یدّي قوچ آلیب قولوم اَیّوبون
یانینا گدئن و اؤزونوز اوچون یاندیرما
قوربانیني تقدئم ادئن. قولوم اَیّوب
سئزئن اوچون دوعا اتسئن. من ده
اونون دوعاسیني قبول ادئب، سئزئنله
آخماقلیغینیزا گؤره رفتار اتمه‌رم؛ چونکي
سئز قولوم اَیّوب کئمي منئم حاقّیمدا
دوغرو اولاني دِمه‌دئنئز." ۹ بلجه تِیمانلي
اِلئفَز، شواَخلي بئلدَد و نَعَماتلي صوفَر
گدئب ربّئن اونلارا ددئکلرئني یرئنه
یتئردئلر؛ و رب اَیّوبون دوعاسیني قبول
اتدي. ۱۰ اَیّوب دوستلاري اوچون
دوعا ادندن سونرا، رب اوندان
آلیندیقلاریني اونا گری قایتاردي؛ رب
اَیّوبا بوتون قاباکي مالیندان ائکي قات
آرتیق مال- دؤولَت وردی. ۱۱ اَیّوبون
بوتون قارداشلاري و باجیلاري و بوتون
اَوّلکي آشنالاري اونون یانینا گلئب
اِوئنده اونونلا چؤرک یدئلر و اونون

PSA

۱

۱ خوش او آدامين حالينا كي،
پئس آداملارين مشورتئنده
گزمز،
گوناهكارلارين يولوندا دورماز، ائستِهزا
ادنلرئن مجلئسئنده اوتورماز؛
۲ لاكئن ربّئن شرئعتئندن حظّ ادر،
گجه-گوندوز اونو درئن دوشونر. ۳ او،
سو آرخلارينين يانيندا اكئلمئش آغاج
كئمي‌دئر كي،
باريني اؤز واختيندا ورر.
اونون يارپاغي سولماز،
اتدئيي هر ائش ياخشي گدر. ۴ پئس
آداملار بله ديئل‌لر؛
سامان چؤپو كئمي‌دئرلر كي، يل
اونلاري سووورووب آپارار. ۵ اونا
گؤره پئس آداملار موحاكئمه‌ده،
گوناهكارلار صالحلرئن آراسيندا
دورمایاجاقلار. ۶ چونكي صالحلرئن
يولو ربّئن نظرئنده‌دئر؛
آمّا پئس آداملارين يولو محو اولاجاق.

۲

۱ نه اوچون مئلّتلر قايناشيرلار،
طايفالار باطئل فئكئرله‌شئرلر؟
۲ دونيانين پادشاهلاري قالخيرلار،
امئرلر بئربئرئ ائله ربّئن ضئدّئنه،
اونون مسح اتدئيئنئن ضئدّئنه
مصلحتله‌شئرلر، ۳ ديئرلر: "گلئن
اونلارين زنجئرلرئني قيراق،
اوستوموزده‌كي زنجئرلرئني آتاق."
۴ لاكئن گؤيلرده ساكئن اولان
گولور؛
پروردئگار اونلاري ائستِهزا ادئر. ۵ او
زامان رب حئدّتي ائله اونلارلا
دانيشاجاق،
قضبئله اونلاري قورخويا سالاجاق؛
۶ رب ديئر: "من اؤز پادشاهيمي
موقدّس داغيم صحيون اوستونده
قويموشام." ۷ من ربّئن امرئني اعلان
اده‌جيم؛
او منه ددي:
"سن منئم اوغلومسان. بو گون من سنه
آتا اولدوم. ۸ مندن ائسته،
من مئلّتلري سنه مئراث وره‌جيم،

یر اوزونون دؤرد بوجاغیني سنه مولک
وره‌جیم. ۹ اونلاري دمئر دینکله
قیراجاقسان،
کوزه‌گر قابلاري کئمي اونلاري تئکه-
تئکه اده‌جکسن.” ۱۰ ائندي اي
پادشاهلار، عاغیلّي اولون!
اي دونیانین حاکئملري، عئبرت آلین!
۱۱ ربّه قورخو ائله قوللوق ادئن،
تئتره‌یه-تئتره‌یه شادلیق ادئن. ۱۲ اوغولو
اؤپون کي، قضبلنمه‌سئن،
یوخسا توتدوغونوز یولدا محو اولارسینیز،
چونکي آز قالیب قضبلنسئن.
بختور بوتون اونا پناه آپارانلار!

۳ ۱ یارب، دوشمنلرئم نه قدر
چوخدور!
ضئدّئمه قالخانلار، نه قدر چوخدور!
۲ منئم باره‌مده چوخ آدام دیئر:
“تاریدان اونا نئجات یوخدور.” سِلا ۳ آمّا
یارب،
سن منئم قالخانیمسان،
منئم عئزّتئم!
باشیمي اوجالدان سنسن. ۴ اوجا سَسله
ربّي چاغیریرام،
اؤز موقدّس داغیندان منه جاواب
ورئر. سِلا ۵ اوزانیب یاتیرام، گئنه
اویانیرام،
چونکي رب مني ساخلاییر. ۶ هر یاندان
مني دؤوره‌له‌ین مئنلر نفردن ده
قورخوم یوخدور! ۷ یارب قالخ!
تاریم منه نئجات ور،
چونکي هامي دوشمنلرئمئن چنه‌سئنه
وورارسان،
پئس آداملارین دئشلرئني
سسیندیرارسان. ۸ نئجات ربده‌دئر،
برکتئن خالقینین اوستونده اولسون! سِلا

۴ ۱ سني چاغیران واخت منه
جاواب ور،
اي صالح تاریم!
دارلیقدا اولان زامان مني گنئشلئیه
چیخارت.
منه یازیغین گلسئن و منئم دوعامي اشئت.
۲ اي ائنسان اوغوللاري،
نه واختا کئمي عئزّتئمي نجالته
دؤندره‌جکسئنئز؟
نه واختا کئمي باطئل شیلري
سوه‌جکسئنئز؟

يالاني آختاراجاقسينيز؟ سِلا ۳ بئلئن كي،
ربّ موتقّى آدامي اؤزو اوچون
آييريب.
ربّي چاغيرديغيم زامان، او، منئم سسئمي
اشئدر. ۴ ئتتره‌يئن و آرتيق گوناه
اتمه‌يئن.
ياتاقلارينيزدا اولان زامان اوره‌يئنئزي
درئن آراشديرين،
ساكئت اولون. سِلا ۵ صالحلئك
قوربانلاريني تقدئم ادئن،
ربّه اعتئماد ادئن. ۶ چوخ آدام ديئر:
"كئم بئزه ياخشيليق گؤرسده‌جك؟"
يارب، اوزونون نورونو بئزه سال. ۷ منئم
قلبئمه اونلارين بول تاخيليندان،
اونلارين شرابيندان داها چوخ شادليق
ورئبسن! ۸ سالامات ياتيب يوخويا
گده‌رم،
چونكي يارب،
آنجاق سن مني امئن-آمانليقدا ساكئن
ادئرسن.

۵ ۱ سؤزلرئمه قولاق ور، يارب!
فغانيما باخ. ۲ فرياديمين سسئني
اشئت،
اي پادشاهيم، تاريم،
چونكي سنه دوعا ادئرم. ۳ يارب، سحر
واختي سسئمي اشئت.
سسئمي سحر واختي سنه يؤنله‌دئب
گؤزله‌يه‌جيم. ۴ سن پئسلئكدن
خوشلانان تاري ديئلسن.
پئسلئك سنئن يانيندا ساكئن اولا بئلمز.
۵ كئبئرلي ائنسانلار سنئن گؤزونون
قاباغيندا دورا بئلمزلر.
سن بوتون يامانليق ادنلردن نئفرت
ادرسن. ۶ يالان دانيشانلاري محو
ادرسن.
قان تؤكن و حئيله‌گر آدامدان رب
ائيره‌نر. ۷ لاكئن من، سنئن بول
سوگئنئن سايه‌سئنده،
سنئن اوئنه گله‌جيم.
حؤرمتله سنئن موقدّس معبدئنئن
طرفئنه سجده قيلاجاغام. ۸ يارب،
دوشمنلرئمئن سببئندن،
اؤز صالحلئيئنده منه رهبر اول.
يولونو منئم قاباغيمدا دوز ات. ۹ چونكي
اونلارين آغزيندا دوغرولوق
يوخدور؛

اورکلري هلاکلا دولودور؛
بوغازلاري آچيق قبئردئر؛
دئللري ائله حئيله دانيشيرلار. ۱۰ اي
تاري، اونلاري تقصئرکار اعلان
ات.
قوي اله اؤز مشورتلرئله يئخيلسينلار.
عوصيانلارينين چوخلوغونا گؤره
اونلاري آت،
چونکي سنئن ضئدّئنه قالخيبلار. ۱۱ قوي
سنده پناه توتانلارين هاميسي
سوئنسئن؛
قوي ابدي شادليقدان اوخوسونلار،
چونکي اونلاري سن حئفظ ادئرسن.
قوي سنئن آديني‌سِوَن ائنسانلار سنده
سوئنسئنلر. ۱۲ چونکي صالح آداما
سن برکت ورئرسن، يارب.
لوطفونله سئپر کئمي اونلاري حئفظ
ادئرسن.

۶ ۱ يارب، قضبئنده منه آجيقلانما،
حئدّتئنده مني تنبه اتمه. ۲ منه
يازيغين گلسئن، يارب!
چونکي آرتيق قووّتدن دوشموشم.
منه صاغليق ور، يارب!
چونکي سوموکلرئم تئتره‌يئر، ۳ جانيم
قورخودان اسئر،
نه واختا کئمي، سن يارب؟ ۴ دؤن
يارب، جانيمي قورتار،
اؤز محبّتئنئن خاطئري اوچون
مني خئلاص ات. ۵ چونکي
اؤلوب-گتمئش اولان سني آرتيق
خاطيرلاماز.
کئم سنه اؤلولر دئياريندا حمد اده‌جک؟!
۶ ناله‌مدن جانا گلمئشم؛
بوتون گجه آغلاماقدان ياتاغيم ياشدير،
گؤز ياشلاريملا دؤشه‌يئمي ائسلاديرام،
۷ قم اوزوندن گؤزومون ائشيغي
سؤنور،
بوتون دوشمنلرئم اوزوندن آرادان گدئر.
۸ مندن اوزاق اولون، سئز يامانليق
ادنلر،
چونکي رب آغلاماغيمين سسئني
اشئدئب. ۹ رب منئم يالواريشيمي
اشئدئب؛
رب منئم دوعامي قبول ادئر. ۱۰ هامي
دوشمنلرئم اوتاناجاق،
پرئشان اولاجاق؛

دؤنوب قفئلدن نجالت ائچئنده
اوتاناجاقلار.

۷ ۱ یارب، تاریم، سنه پناه گتئرئرم.
قووالایانلاریمین هامیسیندان منه
نئجات ور،
مني قورتار؛ ۲ یوخسا آصلان کئمي مني
پارچالایاجاقلار،
مني تئکه-تئکه اده‌جکلر،
اله کي، قورتاریجیم اولمایاجاق. ۳ یارب،
منئم تاریم،
اگر بله ائشلر اتمئشم:
اگر اَللرئمده ناحاقلیق وار، ۴ اگر منئمله
باریش ائچئنده اولان آداما یامانلیق
اتمئشم،
یا دا سببسئز دوشمني سویموشام، ۵ قوي
دوشمن مني قووالاسین،
قوي مني توتسون،
قوي حیاتیمي پایمال اتسئن،
عئزّتئمي تورپاغا قویسون. سِلا ۶ قالخ،
یارب، اؤز قضبئنده قالخ.
دوشمنلرئمئن قضبئنئن ضئدّئنه دور.
اویان، تاریم، اونلاري محکوم ات.
۷ قوي مئلّتلرئن جاماعاتي سنئن
اطرافینا پیغیلسین،
اوجالاردان اونلارا حؤکمرانلیق ات.
۸ رب خالقلارا حؤکم ادر؛
صالحلئیئمئن اساسینا گؤره،
صداقتئمئن اساسینا گؤره،
منه حؤکم ات، یارب. ۹ اي صالح تاري،
فئکئرلري، اورکلري آختاران!
پئس آدامین پئسلئیئني باشا چاتدیر،
صالح آدامي امئن-آمانلیقدا ساکئن ات.
۱۰ منئم قالخانیم تاري‌دیر؛
اوره‌یي-دوغرو اولانلاري قورتاران
تاري! ۱۱ تاري صالح داوردئر؛
آجیغیني دائم گؤرسدن تاري. ۱۲ اگر
ائنسان یولوندان دؤنمه‌سه،
او، قیلینجیني ائتئلده‌جک.
کامانیني چکئب نئشانا آلیر، ۱۳ تاري
اؤلوملو سئلاحیني حاضیرلاییر،
آلوولانان اوخلاریني دوزه‌لدئر. ۱۴ باخ،
پئس آدام پئسلئیه بویلو اولار،
فئساد آغریسیني چکئب یالان دوغار.
۱۵ پئس آدام قویو قازار،

اونو درئن قازار،
سونرا قازديغي قويويا اؤزو دوشر.
۱۶ سبب اولدوغو درد اونون اؤز
باشينا گلر،
اتدئيي يامانليق باشينين تپه‌سئنه تؤکولر.
۱۷ من ربّه شوکور اده‌جيم؛
اونون صالحلئيي اوچون.
اوجالاردا اولان ربّئن آدينا پرستئش
نغمه‌سي اوخوياجاغام.

۸

۱ يارب، آغاميز!
بوتون يِر اوزونده سنئن آدين نه
عظمتلي‌دئر!
سن کي، عئزّتئنله گؤيلري بورويوبسن.
۲ خصملرئنئن اوزوندن
اوشاقلارين و سود اَمنلرئن آغزيندان
دووار چکدئن کي،
خصمي، دوشمني و ائنتئقام آلاني
کسه‌سن. ۳ بارماقلارينين ياراتديغي
گؤيلرئني گؤرونجه،
يرلرئنده قويدوغون آي و اولدوزلاري
گؤرونجه ددئم: ۴ ائنسان نه‌دئر کي،
سن اونون فئکرئنده اولاسان،
و ائنسان اوغلو نه‌دئر کي، سن اونون
قيدئنه قالاسان. ۵ سن اونو تاريدان
بئر آز آشاغي ياراتدين،
باشينا عئزّت و حؤرمت تاجيني قويدون.
۶ اللرئنئن ياراتديغي هر شي اوستونه،
اونا سلطنت وردئن.
هر شيي اونون آياقلاري آلتينا قويدون:
۷ بوتون قويونلاري، سيغيرلاري،
چؤلون وحشي حيوانلاريني دا بله،
۸ گؤيون قوشلاريني، دهنزئن
باليقلاريني،
دهنزلرئن يوللاريندا اوزه‌نلري. ۹ يارب،
آغاميز،
بوتون يِر اوزونده آدين نه عظمتلي‌دئر!

۹

۱ بوتون قلبئمله سنه شوکور
اده‌جيم، يارب،
سنئن حيرته سالان بوتون ائشلرئني نقل
اده‌جيم. ۲ سنده سوئنئب شادليق
اده‌جيم؛
سنئن آدينا پرستئش نغمه‌سي
اوخوياجاغام، اي اوجالاردا
اولان. ۳ دوشمنلرئم گري دؤنن
زامان،

سنئن حوضورونا گؤره ييخيليب محو
اولدولار. ۴ چونکي داعوامي سن
گؤروب، حاقّيمي سن آليبسان؛
صالح بئر داور کئمي تختئنده
اوتوروبسان. ۵ مئلّتلره آجيقلانيب،
پئس آدامي يوخ ادئبسن؛
اونلارين آديني ابددن ابده‌جک
سئلئبسن. ۶ دوشمن ابدي
وئرانه‌لئکده ائتئب- گدئب؛
اونلارين شهرلرئني بونؤوره‌دن محو
ادئبسن؛
اونلاردان حتّا بئر نئشان دا بله قالماييب.
۷ آمّا رب ابده کئمي سلطنت ادئر،
موحاکئمه اتمک اوچون تختئني
قوروب؛ ۸ او، دونيايا صالحلئکله
حؤکم اده‌جک،
ائنسانلارا ائنصافلا سلطنت اده‌جک.
۹ رب مظلوم آدام اوچون پناه يري،
دار گونلرده اوجا بئر قالادير. ۱۰ سنئن
آديني تانييانلار، سنه توکّول ادرلر،
چونکي سني آختارانلاري، هچ واخت
بوراخمازسان، يارب. ۱۱ اي صحيوندا
ساکئن اولانلار،
ربّه پرستئش نغمه‌سي اوخويون؛
اونون نه اتدئکلرئني مئلّتلر آراسيندا
اعلان ادئن. ۱۲ چونکي تؤکولموش
قانين ائنتئقاميني آلان رب، اونلاري
خاطيرلاييير:
او، فاغيرلارين فرياديني ياددان چخارتماز.
۱۳ منه يازيغين گلسئن يارب،
اي اؤلوم قاپيلاريندان مني قالديران!
مندن نئفرت ادنلر اوزوندن چکدئيئم
زحمته باخ! ۱۴ اله کي، سنئن بوتون
حمدئني
صحيون شَهَرئنئن دروازالاريندا نقل ادئم.
من سنئن نئجاتيندا شادليق اده‌جيم.
۱۵ مئلّتلر، قازديقلاري قويويا
دوشوبلر،
آياقلاري، سردئکلري تورا ائلئشئب.
۱۶ ربّ، اتدئيي عدالتلي ائشي ائله
اؤزونو گؤرسه‌دئب؛
پئس آدام اؤز اللرئنئن ائشئنده توتولوب.
هئگّايون سِلا ۱۷ پئس آداملار،
تاريني ياددان چيخاردان بوتون مئلّتلر،

اؤلولر دئیارینا قاییداجاقلار. ۱۸ لاکئن
مؤحتاج آدام همئشه‌لئک یاددان
چیخماز،
فاغیر آدامین اومئدي ده ابده کئمي محو
اولماز. ۱۹ قالخ، یارب!
قویما ائنسان قالئب گلسئن؛
قوي مئلّتلر سنئن حوضوروندا موحاکئمه
اولسونلار. ۲۰ اونلارین ائچئنه قورخو
سال، یارب،
قوي مئلّتلر آنجاق بشر اولدوقلاریني
آنلاسینلار. سِلا

۱۰

۱ یارب، نه اوچون اوزاقدا
دورورسان؟
نه اوچون دارلیق زامانلاریندا اؤزونو
گئزله‌دئرسن؟ ۲ پئس آدام
تکبّورونده فاغیر آداما عذاب ورئر؛
قوي اله اتدئي حئیله‌لره اؤزلري
توتولسونلار. ۳ چونکي پئس آدام
اوره‌یئنئن هوسئنه فخر ادئر،
طاماحکار آدام ربّه لعنت ادئب اونو
حقئر گؤرور. ۴ پئس آدام تکبّورلو
اوزونه گؤره اونو آختارماز،
بوتون دوشونجه‌لرئنده تاري اصلا
یوخدور. ۵ یوللارینین آخیري همئشه
خوشدور،
سنئن حؤکملرئن اونون گؤروشوندن چوخ
اوزاقدیر،
بوتون دوشمنلرئني هچه سایيیر. ۶ اوره‌یئنده
دیئر:
"هچ شي مني تئتره‌ده بئلمز،
اصلا زحمته دوشمه‌رم." ۷ اونون آغزي
لعنتله،
حئیله ائله، ظولمله دولودور؛
زحمت و پئسلئک دئلئنئن آلتیندادیر.
۸ کندلرئن قیراغیندا کمئن چکئب
گؤزله‌یَر؛
گئزلي یرلرده گوناهسیز آدامي اؤلدورَر؛
گؤزلرئني چاره‌سئز قوربانلارینا دئکَر و
گودَر. ۹ یوواسیندا اوتورموش بئر
آصلان کئمي،
گئزلي یرده اوتوروب گودَر؛
فاغیر آدامي توتماق اوچون اوتوروب
گودَر؛
تورونا چکئب اونو توتار. ۱۰ قوربانلاري
چاره‌سئز دوشَر،

اونون قودرتي آلتيندا ازئلَر. ۱۱ پئس آدام
اوره‌يئنده دئير:
"تاري يادداں چيخارديب،
اوزونو اؤرتوب، هچ گؤرمه‌يه‌جک."
۱۲ قالخ يارب، اونو وور، اي تاري!
فاغير آداملاري يادداں چيخارتما.
۱۳ پئس آدام نه اوچون تاريني
حقئر گؤرسون؟
نه اوچون اوره‌يئنده دسئن کي،
"مندن حساب ائستمه‌يه‌جک"؟
۱۴ لاکئن سن زحمتي و عذابي
گؤرورسن کي،
اؤز الئنله اونا جزا وره‌سن.
چاره‌سئز آدام اؤزونو سنه تاپشيريير؛
يتئمله‌ره ائمداد ادن سنسن. ۱۵ پئس
آدامين، شر آدامين قولونو سيندير،
اونون پئسلئيئني او قدر آختاريب حسابلا
کي،
آرتيق هچ بئر شي تاپمایاسان. ۱۶ رب
ابددن ابده‌جک پادشاهديرا!
مئلّتلر اونون دئياريندان محو اولاجاقلار.
۱۷ فاغير آداملارين ائسته‌يئني
اشئده‌جکسن، يارب،
اونلاري سن اورکلندئره‌جکسن،
قولاقلارين اونلارين سسئني اشئده‌جک
کي، ۱۸ يتئملردن و مظلوملاردان
دئفاع اده‌سن،
اله کي، تورپاقدان اولان ائنسان بئر داها
قورخو سالماسين.

۱۱

۱ من ربّه پناه گتئرمئشم،
بس نجه منه ديئرسئنئز:
"اي قوش، داغينا اوچ"؟ ۲ باخ، پئس
آداملار کامانلاريني چکئرلر؛
اوخلاريني کامانين زهي اوستونده
حاضيرلاييرلار کي،
قارانليقدان اورکلري دوغرو اولانلارا
طرف آتسينلار. ۳ اگر بونؤوره‌لر محو
اولور،
صالح آدام نه اده‌بئلر؟ ۴ رب اؤز موقدّس
معبدئنده‌دئر؛
ربّئن تختي گؤيده‌دئر؛
ائنسان اوغلونا دئقّتله باخير؛
گؤزلري اونو ائمتاحان ادئر. ۵ ربّ صالح
آدامي ائمتاحان ادئر،

آمّا پئس و ظولمو سون آدامدان جاني
ئئفرت ادئر. ۶ اود، گوگورد، و
ياندیران یل
اونلارین کاساسینین پایي اولاجاق.
۷ چونکي رب صالحدئر، صالحئيي
ده سور.
دوغرو آدام اونون اوزونو گؤره‌جکدئر.

۱۲ ۱ یارب، نئجات ور،
چونکي موتّقي آدام آرتیق
قالماییب؛
وفالي آداملار ائنسانلار آراسیندان یوخ
اولوبلار. ۲ هرکس بئربئرئنه یالان
دیئر؛
آلداتان دوداقلاري حئیله ائله دانیشیر.
۳ رب کسسئن بوتون آلداتان
دوداقلاري!
تکبّورله دانیشان دئلي! ۴ دیئرلر: "دئلئمئزله
ظفر تاپاجاغیق؛
دوداقلاریمیز اولان حالدا،
کئم بئزه آغا اولا بئلر؟!" ۵ رب بویورور:
"فاغیر آداملارا ادئلن ظولم اوزوندن،
مؤحتاج آداملارین ناله‌سئندن اؤتري،
ائندي قالخاجاغام.
خئلاص آرزوسوندا اولانلارا خئلاص
وره‌جیم." ۶ ربّئن سؤزلري پاک
سؤزلردئر؛
تصفئیه اوچون کوره‌ده یدّي دفه
ارئنمئش گوموش کئمي. ۷ اونلاري
سن ساخلایاجاقسان، یارب،
اونلاري ابده کئمي بو نسئلدن سن
حئفظ اده‌جکسن. ۸ آداملار
آراسیندا رذئل‌لئک چوخالاندا،
پئس آدام هر یرده گزَر.

۱۳ ۱ نه واختا کئمي، یارب،
آیا ابده کئمي مني یاددان
چیخارداجاقسان؟
نه واختا کئمي اوزونو مندن
گئزلده‌جکسن؟ ۲ نه واختا کئمي
دردلرئمله گوله‌شئم،
اوره‌یئم گون‌به‌گون قمله دولسون؟
نه واختا کئمي دوشمنئم اوستومه
قالخاجاق؟ ۳ منه باخ، جاواب ور،
یارب، تاریم!
گؤزلرئمي آیدینلات،
یوخسا اؤلوم یوخوسونا گده‌رم. ۴ یوخسا
دوشمنئم دئیر:

"من اونا قالئب گلمئشم."
يوخسا خصمئم پرئشانليغيمدان سوئنر.
۵ لاکئن من سنئن محبّتئنه توکّول
اتمئشم،
اوره‌يئم سنئن نئجاتيندا شادليق اده‌جک.
۶ ربّه نغمه‌لر اوخوياجاغام،
چونکي او، منه ياخشيليق ادئب.

(مزمور ۵۳)

موسئقي رهبري اوچون.
داوودون مزمورو ۱

۱۴ آحماق آدام اوره‌يئنده ديئر:
"تاري يوخدور!"
ائنسانلار فاسئد اولوبلار،
عمل‌لري ائيرنجدئر،
ياخشيليق ادن يوخدور. ۲ رب گؤيدن
ائنسان اوغلوللارينا باخير کی،
گؤرسون؛
آيا قانان،
آيا تاريني آختاران بئری وار؟ ۳ هاميسي
آزيب،
هاميسی بئرلئکده فاسئد اولوب،
ياخشيليق ادن يوخدور، بئر نفر ده
يوخدور. ۴ شر ائش گؤرنلر مگر
قانميرلار کی،
منئم خالقيمي چؤرک کئمي ييئرلر،
ربّي چاغيرميرلار؟! ۵ اورادا اونلاري
بؤيوک قورخو بورويه‌جک،
چونکي تاري صالح آداملارين يانيندادير.
۶ سئز فاغير آدامين تدبئرئني هچه
چيخاردير‌سينيز،
لاکئن ربّ اونون پناهي‌دير. ۷ کاش
کي، ائسرائيلئن نئجاتي صحيوندان
گلسيدي!
خالقيني اسئرلئکدن گری گتئرنده،
يعقوب سوئنه‌جک،
ائسرائيل شاد اولاجاق.

۱۵ ۱ يارب، سنئن چادير‌يندا
کئم ساکئن اولا بئلر؟
سنئن موقدّس داغيندا کئم ياشايا بئلر؟
۲ کامالا رفتار ادن آدام،
صالح عمل‌لري يرئنه يتئرن آدام،
او آدام کي، حقئقتي اوره‌يئندن دئير،
۳ او کي، دئلي ائله بؤهتان آتماز،
دوستونا پئسلئک اتمز،

قونشوسونو بي‌آبير الەمز. ۴ او كي، رذئل
آداما حقارتله باخار،
لاكئن ربدن قورخانلارا حؤرمت ادر؛
اؤز ضررئنه آند ائچسه ده، اونو
ديئشدئرمز. ۵ او كي، پولونو نوزولا
ورمز،
تقصئرسئز آدمين دا ضئدّئنه روشوت
آلماز.
بولاري ادن آدام هچ واخت يرئندن
ترپنمز.

۱۶

۱ مني حئفظ ات، اي
تاري،
چونكي سنه پناه گتئرئرم. ۲ ربّه ددئم:
"سن منئم پروردئگاريمسان،
سندن ساوايي ياخشي بئر شيئم يوخدور."
۳ير اوزونده اولان موقدّس
ائنسانلارا گلئنجه،
"اونلار او فاضئل‌لردئلر كي، بوتون
شادليغيم اونلاردادير." ۴ اؤزگه
آللاهلارين دالينا دوشن ائنسانلارين
قوصّه‌لري چوخالاجاق.
اونلارين قانا باتميش مايع تقدئملرئني، من
تقدئم اتمه‌رم؛
اونلارين آدلاريني دوداقلاريما دا آلمارام.
۵ سن اي ربّئم،
حئصّه‌مئن پايي، كاسامين پايي سنسن؛
پوشكومو امئن-آمانليقدا سن
ساخلاييرسان. ۶ قئسمتئم نعمتلي
يرلره دوشوب.
حقئقتن ده آلديغيم مئراث گؤزَلدئر. ۷ منه
نصئحت ورن ربّه حمد اده‌جيم؛
اوره‌يئم حتّا گجه ده منه تعلئم ورئر. ۸ ربّي
دائم گؤزومون قاباغينا قويموشام؛
منئم صاغ الئمده اولدوغو اوچون يرئمدن
ترپنمه‌رم. ۹ اونون اوچون ده اوره‌يئم
سوئنئر،
جانيم شادليق ادئر؛
بلي، بدنئم ده امئن-آمانليقدا ساكئن
اولاجاق. ۱۰ چونكي مني اؤلولر
دئيارينا بوراخمازسان،
موتّقي اولاني چورومه‌يه قويمازسان.
۱۱ حيات يولونو منه بئلدئرئرسن.
شادليق دولولوقلا سنئن حوضوروندادير،
صاغ طرفئنده ابدي كِفلردئر.

۱۷

۱ منئم حاقلي سؤزومو
اشئت، يارب،

فريادیما قولاق آس!
حئیله‌سئز دوداقلاردان چیخان دوعاما
قولاق ور! ۲ قوي گوناهسیزلیغیم
سنئن حوضوروندان اعلان اولسون؛
قوي سنئن گؤزلرئن دوغرو اولانلاري
گؤرسون. ۳ اوره‌یئمي ائمتاحان
ادئبسن،
گجه مني یوخلاییبسان؛
مني ائمتاحان اتمئش ده اولاسان، هچ بئر
شي تاپماییبسان.
نئیّت اتدئم کي، آغزیملا هچ گوناه اتمه‌یئم.
۴ ائنسانلارین ائشلرئنه گلئنجه-
سنئن دوداقلارینین کلامي ائله،
ظالئم آدامین یوللاریندان اؤزومو
ساخلادیم. ۵ قدملرئم سنئن
یوللاریني برک توتوب،
آیاقلاریم سوروشمه‌یئب. ۶ سني
چاغیریرام، اي تاري،
چونکي سن منئم سسئمي اشئدرسن؛
منه قولاق ور و سؤزومو اشئت. ۷ وفالي
اولدوغونو عجئب ائشلرئنده گؤرسد،
سن کي، دوشمنلرئندن سنه پناه گتئرن
آداملارا
صاغ الئنله نئجات ورئرسن. ۸ گؤزونون
قاراسي کئمي مني حئفظ ات؛
مني قانادلارینین کؤلگه‌سي آلتیندا
گئزلت: ۹ منه دارلیق ورن پئس
آدامدان،
اطرافیمي آلان جان دوشمنلرئمدن. ۱۰ یاغ
باغلامیش اورکلري مرحمت اوزونه
باغلانیب؛
آغیزلاري بؤیوک لافلار وورور. ۱۱ هر
یاندان ائندي مني دؤوره‌له‌یئرلر،
گؤزلرئني دئکئب مني یره چیرپماق
اوچون فورصت آختاریرلار.
۱۲ پارچالاماغا حرئص بئر آصلان
کئمي‌دئرلر؛
کمئنده اوتورموش جاوان بئر آصلان
کئمي. ۱۳ قالخ، یارب!
اونلارین قاباغیندا سن دور؛
اونلاري یره چیرپ؛
حیاتیمي پئس آدام الئندن قیلینجلا
خئلاص ات. ۱۴ ائنسانلاردان،
یارب،
دونیانین آداملاریندان مني الئنله
خئلاص ات؛

اونلارين حئصّه‌سي بو حياتدادير.
قوي قارينلاري آنبار اتدئكلرئنله
دولسون،
قوي اوشاقلاري دا دويسونلار،
قوي اؤولادلارينا دا ثروت
بوراخسينلار. ۱۵ لاكئن من،
صالحلئكده سنئن اوزونو گؤره‌جيم؛
اويانان واخت سنئن صورتئندن
دوياجاغام.

(۲سم. ۲۲: ۱ - (۵۱

موسئقي رهبري اوچون. ربّئن قولو داوودون مزمورو. داوود بو نغمه‌نئن سؤزلرئني او زامان ربّه اوخودو كي، اونو بوتون دوشمنلرئنئن پنجه‌سئندن و شاعولون الئندن قورتاردي. داوود بله ددي: ۱

۱۸ سني سوئرم يارب، اي
قووّتئم! ۲ منئم قايام، منئم
قالام،
منئم قورتاريجيم ربدئر؛
تاريم و پناه آپاراجاغيم قايادير،
قالخانيم، گوجلو خئلاصكاريم،
منئم سيغيناق يرئمدئر. ۳ حمد اولسون! ربّي
چاغيريرام،
دوشمنلرئمدن خئلاص اولورام. ۴ اؤلوم
ائپلري اطرافيما دولاشدي،
هلاكت سل‌لري مني قورخوتدو. ۵ اؤلولر
دئياريني ائپلري اطرافيما ساريلدي،
اؤلوم تله‌لري قاباغيما چيخدي.
۶ سيخينتيم ائچئنده ربّي چاغيرديم،
كؤمك ائسته‌ين سسئمي تاريما
اوجالتديم.
او، معبدئندن سسئمي اشئتدي،
منئم كؤمك ائسته‌ين سَسئم اونون
قولاقلارينا يتئشدي. ۷ اونون
قضبئندن ير لرزه‌يه دوشدو،
تئتره‌دي؛
داغلارين بونؤوره‌لري اسدئلر، لرزه‌يه
دوشدولر. ۸ اونون بورنوندان دومان
قالخدي،
آغزيندان ياندير يب-ياخان اود چيخدي،
كؤز كؤمورلر اوندان توتوشدولار.
۹ رب، گؤيلري ياريب اندي،
قارا بولودلار اونون آياقلاري آلتيندا
ائدئلر. ۱۰ رب كرّوبا مئنئب اوچدو،

يلئن قانادلاري اوستونده يوكسَلدي.
۱۱ قارانليغي دؤوره‌سئنه اؤرتو اتدي،
سو دولو قارا بولودلاري اؤزونه
چادير اتدي. ۱۲ اونون پاريلدايان
حوضوروندان
دولو و شئمشكلر قارا بولودلاري
ياريب چيخديلار. ۱۳ رب گؤيدن
گورولدادي،
اوجالاردا اولانين سسي سسلندي؛
دولو و شئمشكلرله. ۱۴ اوخلاريني آتيب
اونلاري داغيتدي؛
بؤيوک ائلديريملاريني ساليب،
اونلاري كؤكوندن ووردو. ۱۵ سنئن
تنبهئندن، يارب،
بورنونون نفسئنئن ووروشوندان،
دهنزلرئن دئبي گؤروندو،
دونيانين بونؤوره‌لري آچيلدي. ۱۶ رب
اوجالاردان الئني اوزاديب، مني
توتدو؛
مني او درئن سولاردان چيخارتدي.
۱۷ قودرتلي دوشمنئمدن مني
قورتاردي؛
مندن نئفرت ادنلردن كي، اونلارا
گوجوم چاتميردي. ۱۸ بلالي
گونومده ضئدّئمه قالخديلار،
لاكئن ربّ منه داياق اولدو؛ ۱۹ مني
گنئشلئيه چيخارديب قورتاردي،
چونكي مندن خوشلاندي. ۲۰ رب
صالحلئيئمه گؤره اجرئمي ورئب،
اللرئمئن پاكليغينين موطابئقئنده منه عوض
ورئب. ۲۱ چونكي ربّئن يوللاريني
توتموشام،
و تاريما عوصيان اتمه‌مئشم؛ ۲۲ اونون
هامي حؤكملرئني قاباغيما قويموشام،
اونون امرلرئنئن ائطاعتئندن
چيخماميشام. ۲۳ اونون گؤزونون
قاباغيندا كامالا ياشاميشام،
اؤزومو گوناهدان ساخلاميشام. ۲۴ رب
صالحلئيئمه گؤره،
گؤزونون قاباغيندا اولان اللرئمئن
پاكليغينين موطابئقئنده منه عوض
ورئب. ۲۵ سنه وفالي قالانا، اؤزونو
وفالي گؤرسدئرسن.

كامالا ياشايان آداما، اؤزونو كامئل
گؤرسدئرسن. ۲۶ پاک آداما،
اؤزونو پاک گؤرسدئرسن؛
لاکئن اَيري آدامين قاباغيني آليرسان.
۲۷ فاغير آداملارا نئجات ورئرسن،
لاکئن تکبّورلو گؤزلري ذلئل ادئرسن.
۲۸ چيراغيمي يانار ساخلايان
سنسن، يارب!
قارانليغيمي ائشيغا دؤندرن تاريمدير.
۲۹ سنئنله بئر قوشونو ازه‌رم،
تاريملا دوآر اوستوندن اوچارام.
۳۰ تارينين يولو كامئلدئر؛
ربّئن سؤزو خالئصدئر،
رب اونا پناه گتئرن هرکسه قالخاندير.
۳۱ ربدن ساوايي تاري كئمدئر؟
بئزئم تاريدان ساوايي قايا كئمدئر؟
۳۲ مني قووّته سئلاحلانديران
تاري‌دير،
منئم يولومو او كامئل ادئر؛ ۳۳ آياقلاريمي
مارال آياقلاري كئمي ادئر،
اوجا يرلرده مني برک دوردورور.
۳۴ اللرئمه دؤيوشمک اوچون تعلئم
ورئر؛
قوللاريم بورونج كاماني دا اَيئر. ۳۵ سن
منه نئجاتينين قالخانيني ورئبسن،
صاغ الئن مني توتوب،
عئنايتئن مني بؤيوک ادئب. ۳۶ آتديغيم
قدملرئن يرئني گنئشلتدئن كي،
آياقلاريم سوروشمه‌سئن. ۳۷ دوشمنلرئمي
قووالاديم،
اونلارا يتئشدئم؛
اونلار محو اولوناجاق گري قاييتماديم.
۳۸ اونلاري پايمال اتدئم كي،
قالماغا بئر داها قودرتلري اولماسين؛
اونلار آياقلاريمين آلتينا دوشدولر.
۳۹ موحارئبه اوچون مني قووّته
سئلاحلانديران سنسن.
ضئدّئمه قالخانلاري، آياقلاريمين آلتينا
سالدين. ۴۰ دوشمنلرئمئن آرخاسيني
منه دؤنده‌ردئن،
مندن نئفرت ادنلري محو اتدئم.
۴۱ كؤمک اوچون باغيرديلار،
لاکئن اونلارين دادينا يتئشن هچ كس
يوخ ائدي؛
ربّي چاغيرديلار،

لاكئن اونلارا جاواب ورمه‌دي.
۴۲ اونلاري يل قاباغينداكي توز
كئمي داغيتديم،
اونلاري كوچه‌لر پالچيغي كئمي آتديم.
۴۳ خالقين چكئشمه‌سئندن مني
قورتاريبسان؛
مئلّتلره مني ريئس ادئبسن،
اله كي، تانيماديغيم خالق دا منه قوللوق
ادئر. ۴۴ مندن اشئتدئكلري زامان
ائطاعت ادئرلر.
قرئب آداملار منه بويون اَيئرلر.
۴۵ اوركلري اوزولور،
قالالاريندان تئتره‌يه-تئتره‌يه اشئيه
چيخيرلار. ۴۶ رب دئري‌دئر!
منئم قاياما حمد اولسون!
قورتاريجيم تاري اوجالسين!
۴۷ ائنتئقاميمي آلان تاري‌دير.
خالقلاري منه موطئع ادن اودور.
۴۸ او تاري كي، دوشمنلرئمدن مني
قورتاردي.
ضئدّئمه قالخانلاردان مني چوخ
اوجالديبسان،
قدّار آدامدان مني خئلاص ادئبسن،
۴۹ اونا گؤره ده، يارب،
مئلّتلر آراسيندا سنه شوكر اده‌جيم.
سنئن آدينا پرستئش نغمه‌لري
اوخوياجاغام. ۵۰ رب پادشاهينا
بؤيوک ظفرلر ورئر،
مسح اتدئيئنه سوگي گؤرسدئر؛
داوودا و اونون نسلئنه، ابده كئمي.

۱۹

۱ گؤيلر تارينين جلاليني
بيان ادئر،
قوبّه اونون اللرئنئن عمللرئني خبر ورئر.
۲ گون-گونه سؤز ديئر.
گجه-گجه‌يه معرئفت نقل ادئر. ۳ هچ
دانيشيق يوخ، هچ سؤز يوخ كي،
اونلارين سسي اشئدئلمه‌سئن. ۴ اونلارين
سسي بوتون عالمه گدئر،
اونلارين سؤزلري دونيانين لاپ آخيرينا
يتئشئر.
گؤيلرده گون اوچون او، چادير
قوروب. ۵ اله كي، گون گرَدَكدن
چيخان بئر بَي كئمي چيخير،

بئر پهلوان کئمي يولوندا قاچماغيندان
سوئئر. ۶ گؤيون بئر اوجوندان
چيخير،
دؤورو اونون او بئري اوجونا قدردئر؛
اونون ائستئسئندن هچ بئر شي گئزلي ديئل.
۷ ربّئن شرئعتي کامئلدئر،
جاني تزه‌له‌يئر.
ربّئن شهادتلري اعتئبارلي‌دير،
ساده آداما حئکمت ورئر. ۸ ربّئن
حؤکملري دوغرودور،
اوره‌يي سوئندئرئر.
ربّئن امرلري پاکدير،
گؤزلري آيدينلادير. ۹ ربّه اولان
حؤرمت خالئصدئر،
ابده کئمي داوام ادئر.
ربّئن قانونلاري حاقدير،
هاميسي صالحدئر؛ ۱۰ قيزيلدان،
چوخ مئقداردا اولان خالئص قيزيلدان
دا ائستکلي،
بالدان، شان بالیندان دا شئرئندئر.
۱۱ سنئن قولونا اونلاردير دا کي،
ائخطار ورئر.
اونلاري ساخلاماقدا بؤيوک اجر وار.
۱۲ اؤز سهولرئني کئم آنلايا بئلر؟
مني گئزلي خاطالاريمدان طاهئر ات.
۱۳ قولونو قصدي گوناهلاردان دا
ساخلا،
قويما منه موسلّط اولسونلار.
او زامان خاطاسيز اولارام،
او زامان بؤيوک عوصياندان تقصئرسئز
چيخارام. ۱۴ قوي آغزيمين
سؤزلري،
قوي اوره‌يئمئن دوشونجه‌سي،
سنئن حوضوروندا مقبول اولسون؛
يارب، منئم قايام، منئم خئلاصکاريم.

۲۰

۱ سيخينتي گونلرئنده رب
سني موستجاب اتسئن،
يعقوبون تاريسينين آدي سني ساخلاسين.
۲ موقدّس يرئندن سنه کؤمک
گؤندَرسئن،
صحيوندان سنه قووّت ورسئن. ۳ بوتون
تقديم اتدئکلرئني يادیندا ساخلاسين،
ياندیرما قوربانيني قبول اتسئن. سِلا
۴ اوره‌يئنئن آرزوسونو سنه ورسئن،

بوتون مورادلارينا چاتاسان. ۵ سن قالئب
گلدئيئن زامان،
بئز شادليقدان هاراي چکه‌جيئک،
تاريميزين آدیندا بايراقلاريميزي
آچاجاغيق.
رب سنئن بوتون آرزو اتدئکلرئني يرئنه
يتئرسئن. ۶ ائندي بئلئرم کي، رب
اؤز مسح اتدئيئنه ظفر ورئر؛
موقدّس گؤيوندن اونا جاواب
وره‌جک؛
صاغ الئنئن قودرتلي ظفرلري ائله.
۷ بعضئلري موحارئبه عاراباالارينا
اومئد باغلاييرلار،
بعضئلري آتلارا،
آمّا بئز رب تاريميزين آدينا اومئد
باغلاييريق. ۸ اونلار دئزه دوشوب
يخيلارلار،
آمّا بئز قالخيب دايانياريق. ۹ ظفر ور،
يارب!
چاغيرديغيميز گونده پادشاه بئزه جاواب
ورسئن.

۲۱

۱ يارب،
پادشاه سنئن قووّتئنده
شادليق ادئر؛
سنئن وردئيئن ظفرلر اوچون،
اونون شادليغي نه قدر بؤيوکدور!
۲ اوره‌يئنئن آرزوسونو اونا ورئبسن،
دوداقلارينين ائسته‌دئيئني اسئرگمه‌يئبسن.
سِلا ۳ گؤزل برکّلرله پئشوازينا
چيخدين،
باشينا خالئص قيزيلدان تاج قويدون.
۴ سندن حيات ائسته‌دي،
سن اونا وردئن؛ اوزون عؤمور، ابددن
ابده‌جک. ۵ سنئن اونا وردئيئن
ظفره گؤره،
اونون عئزّتي بؤيوکدور؛
اوستونه شؤوکت و جلال قويوبسان.
۶ يقئن کي، اونا ابدي برکّلر ورئبسن
حوضورونون شادليغي ائله اونو
سوئندئرئبسن. ۷ چونکي پادشاه ربّه
توکّول ادئر؛
اوجالاردا اولانين محبّتي ائله يرئندن
ترپنمه‌يه‌جک. ۸ الئن بوتون
دوشمنلرئني تاپاجاق؛

صاغ الئن سندن نئفرت ادنلري تاپاجاق.
۹ اؤزونو ظاهئر اتدئيئن زامان،
يارب،
اونلاري اودلو تندئر كئمي اده‌جكسن؛
رب حئدّتئنده اونلاري اوداجاق،
اود اونلاري ييئب بئتئره‌جک.
۱۰ اونلارين اؤولادلاريني ير
اوزوندن،
اونلارين نسلئني ائنسانلار آراسيندان محو
اده‌جكسن. ۱۱ گرچي سنئن ضئدّئنه
پئس نئيّتلر ادئرلر،
شرارت دوشونورلر،
آمّا باجارا بئلمئرلر. ۱۲ چونكي كامانيني
اونلارا طرف چكدئيئن زامان،
اونلاري قاباغيندان قاچماغا مجبور
اده‌جكسن. ۱۳ يارب، قودرتئنله
اوجاليغيني گؤرسد!
سنئن قودرتئنه اوخوياجاغيق،
اونا پرستئش نغمه‌لري اوخوياجاغيق.

۲۲ ۱ تاريم، تاريم، نه اوچون
مني ترک ادئبسن؟
نه اوچون منه نئجات ورمكدن،
نه اوچون ناله‌لرئمئن سؤزلرئندن بو
قدر اوزاقداسان؟ ۲ تاريم، گوندوز
درگاهينا فغان ادئرم،
آمّا جاواب ورمئرسن؛
گجه زامانيندا باغيريرام، لاكئن دئنجلمئرم.
۳ آمّا سن موقدّس‌سن؛
سن، اي ائسرايئلئن حمدلرئنده تخت
قوران. ۴ آتالاريميز سنه توكّول اتدئلر،
سنه اومئد باغلاديلار،
سن اونلاري خئلاص اتدئن. ۵ سنئن
درگاهينا باغيرديلار،
نئجات تاپديلار.
سنه توكّول اتدئلر،
نجالت آلتيندا قالماديلار. ۶ آمّا من آدام
يوخ، قوردام؛
ائنسانلار آراسيندا حقئر اولموشام،
خالق آراسيندا خور اولموشام. ۷ مني
گؤره‌نلرئن هاميسي منه گولورلر،
دوداقلاريني بوزوب باشلاريني
ترپده-ترپده ديئرلر: ۸ "ربّه اومئد
باغلاييب،
قوي رب اونو قورتارسين،
قوي رب اونو خئلاص اتسئن،

چونكي رب اوندان راضي‌ديرـ" ۹ لاكئن
مني آنامين قارنيندان چيخاردان
سنسن،
آنامين قوجاغيندا اولاندا، منه اَمئنلئک
ورن سن ائدئن. ۱۰ بطندن
دوغولاندان بري سنه ورئلدئم،
آنامين قارنيندان بري منئم تاريم اولوبسان.
۱۱ مندن اوزاق دورما، چونكي
دارليق ياخيندير،
چونكي كؤمک ادن يوخدور. ۱۲ بئر
چوخ گاميش مني دؤوره‌له‌يئب؛
باشانين گوجلو گاميشلاري مني آرايا
ساليبلار. ۱۳ پارچالايان و نرئلده‌ين
آصلان كئمي،
اوستومه آغيزلاريني آچيرلار. ۱۴ سو
كئمي تؤكولموشم؛
سوموكلرئمئن هاميسي بئربئرئندن آيريليب،
اوره‌يئم بال مومو كئمي‌دئر،
سئنمده ارئيئر. ۱۵ گوجوم صاقسي
پارچاسي كئمي قورويوب،
دئلئم داماغيما ياپيشيب،
مني اؤلوم تورپاغينا قويوبسان. ۱۶ ائتلر
مني دؤوره‌له‌دي،
فاسئدلر جاماعاتي مني آرايا سالدي.
اللرئمي، آياقلاريمي دلدي. ۱۷ بوتون
سوموكلرئمي سايا بئله‌رم.
دوشمنلرئم باخيرلار، گؤزلرئني منه
دئكئرلر، ۱۸ پالتارلاريمي آرالاريندا
بؤلوشورلر،
ردام اوچون پوشک آتيرلار. ۱۹ لاكئن
سن، يارب، اوزاق دورما؛
اي قووّتئم، كؤمه‌يئمه تز يتئش. ۲۰ قيلينج
آغزيندان جانيمي،
ائتئن پنجه‌سئندن ووجودومو قورتار.
۲۱ آصلانين آغزيندان مني خئلاص
ات،
چؤل اؤكوزلرى مني بوينوزلاياركن
منه جاواب ور. ۲۲ سنئن آديني
قارداشلاريما اعلان اده‌جيم،
جاماعات آراسيندا سنه حمد اده‌جيم.
۲۳ اي ربّه حؤرمت ادنلر، ربّه حمد
ادئن!
اي بوتون يعقوب نسلي، ربّي اوجالدين!
اي بوتون اسرايئل نسلي، ربّه حؤرمت
گؤرسدئن! ۲۴ چونكي او، فاغير
آدامين قمئني تحقئر اتمه‌يئب؛

اوزونو اوندان گئزلتمه‌یئبدئر.
اونو کؤمه‌یه چاغیران زامان او، اشئتدي.
۲۵ بؤیوک جاماعات آراسیندا حمدئم
سنه اولاجاق.
اونا حؤرمت ادنلرئن یانیندا نذئرلرئمي
تقدئم اده‌جیم. ۲۶ فاغیر آداملار
ییئب دویاجاقلار؛
اونو آختارانلار ربّه حمد اده‌جکلر.
قوي اوره‌یئنئز ابده کئمي یاشاسین!
۲۷ دونیانین بوتون نهایتلري ربّي
خاطیرلاییب اونا دؤنه‌جک؛
مئلّتلرئن بوتون طایفالاري سنئن
حوضوروندا پرستئش اده‌جکلر.
۲۸ چونکي پادشاهلیق ربّئن‌دئر،
او، مئلّتلره حؤکمرانلیق ادئر. ۲۹ دونیانین
هامي بختورلري یئیه‌جکلر،
پرستئش اده‌جکلر.
تورپاغا اِنَنلرئن هامیسي اونون
حوضوروندا دئز چؤکه‌جکلر؛
اونلار کي، حتّا اؤزلرئني بله، دئري
ساخلایا بئلمئرلر. ۳۰ اؤولادلاري اونا
قوللوق اده‌جک؛
پروردئگار حاقّیندا گلن نسله ده نقل
اولاجاق. ۳۱ اونون صداقتئني سونرا
دوغولان خالقا دا خبر وره‌جکلر.
خبر وره‌جکلر کي، بونو ادن ربدئر.

۲۳

۱ رب منئم چوبانیمدیر،
هچ بئر شیه مؤحتاج اولمارام.
۲ او مني یاشیل اوتلاقلاردا یاتیردیر،
آرام سولار قیراغیندا گزدئرئر، ۳ جانیمي
تزه‌له‌یئر،
اؤز آدي اوچون مني صالحلئک
یوللاریندا هئدایت ادئر، ۴ ظولمت
دره‌سئنده گزسم بله،
شردن قورخوم یوخدور،
چونکي سن یانیمداسان.
سنئن دَیَنَکئن، سنئن ال آغاجین منه
اورک ورئر. ۵ دوشمنلرئمئن قاباغیندا
منئم اوچون سوفره آچیرسان،
باشیمي یاغلا عطئرله‌یئرسن،
منئم کاسام دولوب داشیر. ۶ یقئن
عؤمرومون بوتون گونلرئنده،
یاخشیلیق و محبّت دالیمجا گله‌جک،
و ربّئن اوئنده عؤمور بویو ساکئن
اولاجاغام.

۲۴

۱ یر اوزو و اونو
دولدورانلارین هامیسي
ربّئندئر؛
دونیا و اوندا یاشایانلار. ۲ چونکي او،
یرئن اساسیني دهنزلر اوستونه قوردو،
اونو چایلار اوستونده بئنا اتدي. ۳ ربّئن
داغینا کئم چیخا بئلر؟
اونون موقدّس مکانیندا کئم دورا بئلر؟
۴ او آدام کي، اللري پاکدیر،
اوره‌یي طاهئردئر،
اومئدئني باطئل شیلره باغلامایيب،
یالاني قاندیرماق اوچون آند ائچمه‌یئب.
۵ او، برکتي ربدن،
صالحلئیي خئلاصکاري تاریدان آلاجاق.
۶ اونو آختارانلارین نسلي بله‌دئر؛
سنئن اوزونو آختارانلارین نسلي بله‌دئر،
اي یعقوبون تاریسي، سِلا. ۷ اي
دروازالار، باشلارینیزي اوجالدین.
آچیلین، اي ابدي قاپیلار.
قوي جلال پادشاهي ائچه‌ري گئرسئن.
۸ کئمدئر بو جلال پادشاهي؟
ربدئر، قودرتلي و قادئر رب،
موحارئبه‌ده جبّار اولان رب. ۹ اي
دروازالار، باشلارینیزي اوجالدین.
آچیلین، اي ابدي قاپیلار.
قوي جلال پادشاهي ائچه‌ري گئرسئن.
۱۰ بو کئمدئر،
بو جلال پادشاهي کئمدئر؟
قوشونلارین ربّي؛
جلال پادشاهي اودور. سِلا

۲۵

۱ یارب،
جانیمي سنه قالدیریرام.
۲ سنه توکّول ادئرم، اي تاریم.
قویما نجالت آلتیندا قالیم،
قویما دوشمنلرئم منه ظفر تاپسینلار. ۳ قوي
سنه اومئد باغلایان،
هچ واخت نجالت آلتیندا قالماسین؛
لاکئن سببسئز خیانت ادنلر نجالت
چکسئنلر. ۴ یوللاریني منه بئلدئر،
یارب.
طرئقلرئني منه اؤیرت، ۵ حقئقتئنده مني
هئدایت ات،
مني اؤیرت،
چونکي خئلاصیمین تاریسي سنسن؛

همئشه سنه اومئد باغلاميشام. ۶ يارب،
مرحمتئني، محبّتئني خاطيرلا،
چونکي اونلار اَزلدن‌دئر. ۷ جاوانليق
زامانيمين گوناهلاريني،
عوصيانلاريني خاطيرلاما،
محبّتئنه گؤره، ياخشيليغينا گؤره مني
خاطيرلا، يارب. ۸ رب ياخشي و
دوغرودور.
بونا گؤره گوناهکار ائنسانلارا يولو
گؤرسدئر. ۹ فاغير آداملاري حاق
يولوندا هئدايت ادئر،
اونلارا يولونو اؤيره‌دئر. ۱۰ ربّئن عهدئني
و امرلرئني ساخلايان آداملار
اوچون
اونون بوتون طرئقلري محبّت و حقئقتدئر.
۱۱ يارب، اؤز آدينين خاطئرئنه
گوناهيمي باغيشلا،
چونکي گوناهيم بؤيوکدور. ۱۲ ربدن
قورخان آدام کئمدئر؟
اونا، سچه‌جيي يولو گؤرسدر. ۱۳ عؤمرونو
نعمت ائچئنده کچئرده‌جک.
اؤولادلاري يري مئراث آلاجاقلار.
۱۴ ربّئن سئرّي اوندان قورخانلار
اوچوندور،
عهدئني اونلارا بئلدئرئر. ۱۵ گؤزلرئم دائم
ربّه دئکئلئب،
چونکي آياقلاريمي توردان او چيخاردير.
۱۶ منه طرف دؤن، منه رحم اله،
چونکي يالقوز و مظلومام. ۱۷ اوره‌يئمئن
سيخينتيلاري چوخاليب،
مني مشقّتلرئمدن خئلاص ات. ۱۸ منئم
چاره‌سئزلئيئمه، منئم زحمتئمه باخ،
بوتون گوناهلاريمي باغيشلا. ۱۹ گؤر
دوشمنلرئم نه قدر چوخدور،
نجه ناحاق يره مندن نئفرت ادئرلر!
۲۰ جانيمي حئفظ ات،
مني خئلاص ات؛
قويما نجالت آلتيندا قاليم،
چونکي سنه پناه گتئرئرم. ۲۱ قوي کامال
و دوغرولوق مني حئفظ اتسئن،
چونکي سنه اومئد باغلاييرام. ۲۲ ائسرايئلي
بوتون سيخينتيلاريندان خئلاص
ات، اي تاري.

۲۶

۱ مني حاقلي چيخارت يارب،
چونكي كامالا ياشاميشام.
ربّه اعتئماد اتمئشم؛ ترپنمه‌يه‌جيم. ۲ مني
ائمتاحان ات يارب،
مني يوخلا؛
اوره‌يئمي، فئكرئمي ائمتاحانا چك.
۳ چونكي سنئن محبّتئن گؤزلرئمئن
قاباغينداديرا
سنئن حقئقتئنده ياشاييرام. ۴ نه رذئل
ائنسانلارلا اوتورورام،
نه ده ائكي اوزلو آداملارلا گلئش-
گدئش ادئرم. ۵ پئس ائشلر گؤرن
آداملارين مجلئسئندن نئفرت ادئرم،
شرور ائنسانلارلا اوتورمورام.
۶ معصوملوقدا اللرئمي يويورام،
سنئن قوربانگاهيني طواف ادئرم،
يارب كي، ۷ حمدئني اوجا سسله
اشئتدئرئم،
بوتون عجئب ائشلرئني اعلان ادئم.
۸ ياشاديغين اوي، يارب،
جلالينين ساكئن اولدوغو يري سوئرم.
۹ جانيمي گوناهكارلارلا،
حياتيمي آدام اؤلدورنلرله بئر يره گتئرمه.
۱۰ او آداملارلا كي، پئسلئک
اللرئنده‌دئر،
صاغ اللري روشوتله دولودور. ۱۱ لاكئن
من كامالا ياشاييرام؛
مني خئلاص ات، منه رحم اله.
۱۲ آياغيم دوزلوكده دورور؛
جاماعاتلار ائچئنده ربّه حمد اده‌جيم.

۲۷

۱ رب منئم ائشيغيم‌ديرا،
رب منئم نئجاتيم‌ديرا،
كئمدن قورخاجاغام؟
حياتيمين قالاسي ربدئرا،
كئمدن هراسيم اولاجاق؟ ۲ جانيمين اتئني
يمک اوچون
پئس آداملار اوستومه يوگورنده-
او دوشمنلرئم، او خصملرئم-
اؤزلري سوروشوب ييخيلديلار. ۳ ضئدّئمه
بئر قوشون دا دوزولسه،
اوره‌يئم قورخماز.
قاباغيما موحارئبه ده چيخسا،
گئنه آرخايينام. ۴ ربدن بئر شي آرزو
ادئرم،
اونو آختاريرام:

كي، حياتيمين بوتون گونلرئنده ربّئن
اوئنده ساكئن اولوم.
كي، ربّئن گؤزللئيئني گؤروم،
اونون معبدئنده هئدايتئني آختاريم.
٥ چونكي يامان گونده او، مني اؤز
خيمه‌سئنده گئزلده‌جک؛
چادیرینین گئزلي یرئنده منه پناه
وره‌جک،
او مني قايا اوستونه اوجالداجاق. ٦ اونا
گؤره باشيم،
دؤورمده اولان دوشمنلرئمئن اوستونه
اوجالاجاق.
اونون چادیریندا شادلیقلا قوربانلاریمي
تقدئم اده‌جیم.
اوخویاجاغام،
ربّه پرستئش نغمه‌سي اوخویاجاغام.
٧ سني چاغيران واخت، سسئمي
اشئت، يارب!
منه يازيغين گلسئن، منه جاواب ور.
٨ سنئن ددئيئني دوشوندوم: "منئم
اوزومو آختارين."
ديئرم: سنئن اوزونو آختاريرام، يارب!
٩ اوزونو مندن گئزلتمه؛
قضبئنده بو قولونو قووما.
منئم كؤمه‌يئم همئشه سن اولوبسان.
مني آتما، مني بوراخما،
اي خئلاصيمين تاريسي! ١٠ آتام و آنام
مني بوراخسالار دا،
رب مني گؤتوره‌جک. ١١ يولونو منه
گؤرسد، يارب،
دوشمنلرئمدن اؤتري مني دوز يولا
هئدايت ات. ١٢ مني دوشمنلرئمئن
الئنه ورمه،
چونكي يالانچي شاهئدلر اوستومه
قالخيبلار،
آغيزلاريندان ظولم چيخير. ١٣ اگر
ائنانماسايديم كي،
دئرئلر دئياريندا ربّئن ياخشيليغيني
گؤره‌جيم،
اوره‌يئم جانيمدان چيخاردي. ١٤ ربّه
اومئد باغلا،
جسور اول، اوره‌يئن قووّتلنسئن،
ربّه اومئد باغلا.

٢٨

١ يارب، سني چاغيريرام،
منئم قايام، منه
اشئتمه‌مزلئک اتمه.

چونكي اگر منه سوكوت اده‌سن،
قبئره اِنَلر كئمي اولارام. ۲ سني ائمدادا
چاغيراندا،
اللرئمي سنئن موقدّس محرابينين طرفئنه
اوزاداندا،
منئم مرحمت طلب ادن سسئمي اشئت.
۳ مني شر آداملارلا، پئس ائش
گؤرنلرله بئر توتما؛
او آداملارلا كي، قونشولارينا صولحدن
دانيشيرلار،
لاكئن اوركلرئنده پئسلئک وار.
۴ اونلارين عمللرئنه گؤره،
اتدئكلري يامانليقلارا گؤره، اونلارا جزا
ور.
اللرئنئن اتدئكلرئنه گؤره اونلارا جزا ور،
لايئق اولدوقلاريني اونلارا ور. ۵ رب
اونلاري ييخاجاق،
بئر داها اونلاري قالديرمایاجاق.
چونكي ربّئن ائشلرئنه،
اونون اللرئنئن اتدئكلرئنه دئقّت اتمئرلر.
۶ رب موبارک اولسون،
چونكي مرحمت طلب ادن سسئمي
اشئدئب. ۷ رب منئم قووّتئم و
قالخانيمدير؛
اوره‌يئم اونا توكّول ادئب،
او دا ائمداديما يتئشئب.
اوره‌يئم شادليقدان جوشوب داشير،
اوندان نغمله تشكّور اده‌جيم. ۸ رب اؤز
خالقينين قووّتي‌دئر،
مسح اتدئيئنه نئجات قالاسي‌دير.
۹ خالقيني قورتار، مئراثينا بركت
ور؛
اونلارين چوباني اول،
ابده كئمي اونلارين قيدئنه قال.

۲۹

۱ ربّي وصف ادئن، اي
ائلاهي مؤوجودلار،
ربّئن عئزّت و قودرتئني وصف ادئن،
۲ ربّئن آدينين عئزّتئني وصف ادين؛
موقدّسلئيئنئن شؤوكتئنده ربّه سجده قيلين.
۳ ربّئن سسي سولار اوستونده‌دئر؛
جلال تاريسي گورولدايير،
ربّ چوخلو سولارين اوستونده‌دئر.
۴ ربّئن سسي گوجلودور؛

ربّئن سسي شؤوكئلي‌دئر. ۵ ربّئن سسي
سئدر آغاجلاريني سينديرار؛
رب لوبنانين سئدر آغاجلاريني پارچالار.
۶ لوبناني دانا كئمي،
سئريونو چؤل اؤكوزو كئمي سيچرادار.
۷ ربّئن سسي شئمشک چيخاردار.
۸ ربّئن سسي چؤلو تئتره‌در؛
رب قادش چؤلونو تئتره‌در. ۹ ربّئن سسي
چؤل پوسته‌سی آغاجلاريني اَيدئرر،
مشه‌لري چيلپاق ادر،
اونون معبدئنده هركس "جلال!" سسلنر.
۱۰ ربّ سللر اوستونده تخته اوتورور،
رب پادشاه كئمي ابده‌جک تخته
اوتورور. ۱۱ رب اؤز خالقينا قودرت
وره‌جک؛
رب صولحله اؤز خالقيني بركئلندئره‌جک.

۳۰

۱ سني اوجالتاجاغام،
يارب،
چونكي مني قالديردين؛
قويمادين دوشمنلرئم اوستومه شادليق
اتسئنلر. ۲ يارب تاريم، سني
چاغيرديم،
سن منه شفا وردئن. ۳ يارب، جانيمي
اؤلولر دئيارينداں چيخارديبسان،
مني دئري ساخلاييبسان كي، قبئره
اِنمه‌يئم. ۴ سئز اونون موتّقی‌لری،
ربّه پرستئش نغمه‌لري اوخويون؛
اونون موقدّس آدي اوچون اونا شوكور
ادئن. ۵ چونكي قضبي بئر آن چكر،
آمّا لوطفو عؤمور بويو داوام ادر.
آخشام واختي بلكه ده گؤزياشي
تؤكولسون،
لاكئن سحر آچيلاندا مسرّت گلر.
۶ ائندي من بو راحاتليغيمدا ددئم:
"يرئمدن اصلا ترپنمه‌رم." ۷ يارب،
لوطفونده مني داغ كئمي مؤحكم
ادئبسن؛
لاكئن اوزونو گئزلتدئيئن زامان، قورخو
مني بورودو. ۸ سنه سَسلندئم، يارب؛
پروردئگاريما يالواريديم: ۹ "منئم
اؤلوموموده، منئم قبئره اِنمه‌يئده نه
فايدا وار؟
آيا تورپاق سنه حمد اده‌جک؟

آيا تورپاق سنئن وفادارليغيني اعلان
ادەجک؟ ۱۰ اشئت يارب، منه
يازيغين گلسئن.
يارب، ائمداديما چات.” ۱۱ ياسيمي
شادليغا دؤندەردئن؛
اَينئمدەکي پالاسي چيخارتدين
منه شادليق پالتاري گيدئردئن کي،
۱۲ قلبئم سنه نغمەلر اوخوسون،
ساکئت دورماسين.
يارب، تاريم،
سنه ابده کئمي شوکر ادەجيم.

(مزمور ۷۱: ۱ - (۳

موسئقي رهبري اوچون.
داوودون مزمورو ۱

۳۱ يارب، سنه پناه گتئرئرم،
اوتانج آلتيندا هچ بئر زامان
مني قويما.
اؤز صالحلئيئنده مني قورتار. ۲ منه قولاق
آس، مني تز قورتار،
منئم سيغيناق قايام اول،
قالا کئمي مني حئفظ ادئب نئجات ور.
۳ يقئن کي، قايام،
يقئن کي، قالام سنسن.
اؤز آدين اوچون مني هئدايت اله،
منه رهبر اول. ۴ منئم اوچون گئزلئجه
سرئلمئش توردان،
مني خئلاص ات،
چونکي منئم قالام سنسن. ۵ روحومو
سنئن الئنه تاپشيريرام،
مني قورتار، يارب، اي حقئقي تاري!
۶ يالانچي بوتلره حؤرمت گؤرسدن
آداملاردان نئفرت ادئرم،
آمّا ربّه بل باغلاييرام. ۷ سنئن محبّتئنده
شاد اولوب سوئنەجيم،
چونکي عذابلاريما گؤز يومّاييبسان،
جانيمين نه قدر سيخينتي ائچئنده اولدوغونو
بئلئرسن، ۸ مني دوشمن الئنده اسئر
اتمەيئبسن،
آياقلاريمي گنئشلئکده دوردوروبسان.
۹ منه رحم اله، يارب، دارليقدايام.
قوصّەدن گؤزلرئمئن نورو گدئر،
بلي، جانيم و بدنئم ده! ۱۰ حياتيم قوصّه
ائله کچئر،

عؤمرومون ائللري ناله ائله.
گوناهيم اوزوندن داها قودرتئم قالماييب،
سوموکلرئم ده قورويور. ۱۱ بوتون
دوشمنلرئم اوزوندن اوزو-قارا
اولموشام،
قونشولاريمين آراسيندا بله.
تانيشلاريما قورخو کئمي اولموشام،
اشئکده مني گؤرنلر مندن قاچيرلار،
۱۲ اؤلو بئر آدام کئمي يادلاردان
چيخميشام،
تئکه-تئکه اولموش کوزه کئمئيم.
۱۳ چوخ آداملارين بؤهتانلاريني
اشئدئرم،
هر ياندا قورخو وار،
منئم ضئدّئمه بئرلئکده مصلحتله‌شئرلر،
جانيمي آلماق اوچون فئکئرله‌شئرلر.
۱۴ لاکئن من سنه توکّول ادئرم،
يارب،
ديئرم؛ "سن منئم تاريمسان." ۱۵ منئم
واختلاريم سنئن الئنده‌دئر.
مني دوشمنلرئمئن و عذاب ورنلرئمئن الئندن
قورتار. ۱۶ قوي اوزون بو قولونون
اوزونه پارلاسين،
اؤز محبّتئنده مني قورتار. ۱۷ قويما نجالت
آلتيندا قاليم، يارب،
چونکي سني چاغيرميشام.
قوي پئس آداملار نجالت آلتيندا
قالسينلار،
قوي اونلار اؤلولر دئياريندا سسلري
باتسين. ۱۸ قوي يالانچي دئل‌لر،
صالح آدامين ضئدّئنه تکبّورله بؤهتان آتان
دئللر لال اولسونلار. ۱۹ گؤر سنئن
ياخشيليغين نه قدر بؤيوکدور!
ائنسان اوغوللارينين گؤزونون قاباغيندا
سن اونو سنه حؤرمت گؤرسدنلر اوچون
ساخلاييبسان،
سن اونو سنه پناه گتئرنلر اوچون
ساخلاييبسان، ۲۰ سن اونلاري
ائنسانين حئيله‌سئندن
اؤز حوضورونداکي پناهدا حئفظ
ادئرسن؛
داعوا سالان دئللردن اؤز چارداغيندا
اونلاري ساخلاييرسان. ۲۱ رب
موبارک اولسون!
چونکي موحاصئره‌يه دوشدويوم زامان،

بۆيوک محبّتئني تعجّوبلو بئر شکئلده
منه گؤرسدئب. ۲۲ چونکي
چاره‌سئزلئئمده دمئشدئم:
"گؤزلرئئن قاباغيندان من قووولدوم."
آمّا سني ائمدادا چاغيراندا منئم داديما
چاتدين. ۲۳ ربّي سوئن،
سئز اونون بوتون موتّقي آداملاري!
چونکي رب اونا وفالي قالانلاري حئفظ
ادئر،
آمّا مغرور ائنسانين جزاسيني آرتيقليقلا
ورئر. ۲۴ سئز، اي بوتون ربّه اومئد
باغلايانلار،
جسارتلي اولون،
اوره‌يئنئز گوجلو اولسون.

۳۲ ۱ خوش او آدامين حالينا
کي، عوصياني باغيشلانير،
گوناهي عفو اولور. ۲ خوش او آدامين
حالينا کي، رب اونا قوصور سايماز،
روحوندا حئيله تاپيلماز. ۳ آغزيمي اعتئرافا
آچماديغيم زامان،
ووجودوم چورويوردو؛
بوتون گون اتدئيئم ناله‌لر اوزوندن.
۴ چونکي گجه-گوندوز، الئن منئم
اوستومه آغيرلاشدي؛
گوجوم ياز اوتلاري کئمي قورودو.
سِلا. ۵ او واخت گوناهيمي سنه
بئلدئردئم،
گوناهيمين اوستونو اؤرتمه‌دئم.
"ربّه عوصيانلاريمي اعتئراف اده‌جيم"
ددئم،
سن گوناهيمين قوصورونو عفو اتدئن.
۶ اونا گؤره ده، قوي موتّقي اولان
هر کس
سني تاپان زامان سنه دوعا اتسئن؛
يقئن کي، قودرتلي سولار داشسا دا، اونا
يتئشمه‌يه‌جک. ۷ منئم سيغيناق يرئم
سنسن؛
مني دارليقدان سن حئفظ ادئرسن،
خئلاص نغمه‌لري ائله مني
دؤوره‌له‌يئرسن. سِلا. ۸ رب ديئر:
"سنه تعلئم وره‌جيم،
گده‌جيئن يولو سنه گؤرسده‌جيم،
سنه نصئحت اده‌جيم،

گؤزوم سنئن اوستوندن آيريلمایاجاق.
۹ آت يا دا قاطير كئمي قانماز
اولمايين؛
اونلاري سورمک اوچون دهنه و جئلوو
لازيمدير،
يوخسا سنه ياخينلاشمایاجاقلار.”
۱۰ پئس آدامين دردلري چوخدور،
لاكئن ربّئن محبّتي اونا توكّول ادن آدامي
دؤوره‌له‌ير. ۱۱ اي صالح آداملار،
ربده شادلانين، سوئنئن.
سئز اي بوتون اوره‌يي دوغرو اولانلار
شادليقدان اوخويون.

۳۳ ۱ شادليقدان ربّه
اوخويون، اي صالح
آداملار،
حمد اتمک دوروستكار آداما ياراشير.
۲ طنبور چالاراق ربّه شوكور ادئن.
اون سئملی چنگله ربّه ترنّوم ادئن. ۳ اونا
تزه بئر نغمه اوخويون؛
گؤزل چالين، شادليق سسي ائله.
۴ چونكي ربّئن سؤزو دوغرودور،
او، بوتون ائشلرئنده وفالي‌دير. ۵ رب
دوزلوک و عدالتي سور،
ربّئن محبّتي ير اوزونو دولدورار. ۶ ربّئن
سؤزو ائله گؤيلر ياراندي،
گؤيده اولان شيلر ده آغزينين نفسي ائله.
۷ دهنزئن سولاريني بئريره ييغير،
درئن سولاري آنبارلاردا ساخلاييير.
۸ قوي بوتون عالم ربدن قورخسون؛
قوي ير اوزونده اولان بوتون ائنسانلار
اوندان خوفلانسينلار، ۹ چونكي
ربّئن ددئيي واخت، هر شي وار
اولدو،
اونون بويوردوغو واخت، هر شي
قورولدو. ۱۰ رب مئلّتلرئن تدبئرلرئني
پوزار،
خالقلارين نئيّتلرئني هچ ادر. ۱۱ لاكئن
ربّئن تدبئري ابده كئمي دورور،
اوره‌يئنئن نئيّتلري نسئلدن-نسله دورور.
۱۲ خوش او مئلّتئن حالينا كي، رب
اونون تاريسي‌دير؛
او خالق كي، رب اونو اؤزو اوچون
مئراث سچدي. ۱۳ رب گؤيدن
باخير،
بوتون ائنسان اوغوللاريني گؤرور.
۱۴ ساكئن اولدوغو يردن،

یر اوزونده اولان بوتون ائنسانلارا باخیر.
۱۵ هامینین اورکلرئني یارادان او،
هرکسئن نه اتدئیئني بئلئر. ۱۶ هچ پادشاه
قوشونون چوخلوغو ائله ظفر تاپماز،
هچ پهلوان دا قووّتئنئن چوخلوغو ائله
خئلاص اولماز. ۱۷ ظفر اوچون آت
بوش شي‌دئر،
قووتئنئن چوخلوغو ائله هچ کسي قورتارا
بئلمز. ۱۸ باخ، ربّئن گؤزو اوندان
قورخانلارین اوستونده‌دئر،
اونون محبّتئنه اومئد باغلایانلارین
اوستونده‌دئر کي، ۱۹ اونلارین
جانیني اؤلومدن قورتارسین،
و آجلیق زامانیندا اونلاري دئري
ساخلاسین. ۲۰ بئز ربّه بل
باغلاییریق،
ائمدادیمیز و قالخانیمیز اودور. ۲۱ اوره‌یئئز
اوندا سوئنئر،
چونکي اونون موقدّس آدینا توکّول
ادئرئک. ۲۲ سنه اومئد باغلادیغیمیزا
گؤره، یارب،
محبّتئن اوستوموزده اولسون.

۳۴

۱ هر زامان ربّه ثنا اده‌جیم،
اونون حمدي همئشه
آغزیمدا اولاجاق. ۲ جانیم ربّه حمد
اوخویاجاق،
قوي فاغیر آدام اشئدئب سوئنسئن.
۳ گلئن بئرلئکده ربّئن بؤیوکلویوندن
دانیشاق،
اونون آدیني بئرلئکده اوجالداق. ۴ ربّي
آختاردیم و منه جاواب وردي؛
مني بوتون قورخولاریمدان خئلاص
اتدي. ۵ اونا باخانلار شفقلندئلر؛
اونلارین اوزو نجالتلي اولمادي. ۶ بو یازیق
آدام اونو چاغیردي،
رب اونون سسئني اشئتدي؛
رب اونو بوتون دارلیقلاریندان نئجات
وردي. ۷ ربّئن ملهیي اوندان
قورخانلارین دؤوره‌سئنده اوردو
قوروب
اونلاري خئلاص ادر. ۸ دادین و
گؤرون رب نه یاخشي‌دیر!
خوش او آدامین حالینا کي، اونا پناه
گتئرر. ۹ سئز، اي اونون موقدّس
آداملاري، ربدن قورخون،

چونکي اوندان قورخانلار هچ بئر شيه
مؤحتاج اولمازلار. ۱۰ جاوان
آصلانلار مؤحتاج اولوب آجليق
چکرلر،
لاکئن ربّه آرزو چکنلرئن هچ بئر
نعمتي اسکئک اولماز. ۱۱ گلئن
اؤولادلاريم، منه قولاق آسين؛
ربّئن قورخوسونو سئزه اؤيرده‌رم.
۱۲ حياتا آرزو چکن کئمدئر؟
شاد گونلر گؤرمک ائسته‌ين کئمدئر؟
۱۳ دئلئني شرّدن و دوداقلاريني
يالاندان ساخلا. ۱۴ پئسلئکدن ال
چک و ياخشيليق اله.
صولحو آختار و اونون دالينا دوش.
۱۵ ربّئن گؤزلري صالحلرئن
اوستونده‌دئر،
قولاقلاري اونلارين فريادلارينا
آچيق‌ديير. ۱۶ ربّئن اوزو پئسلئک
ادنلرئن ضئدّئنه‌دئر کي،
ير اوزوندن اونلارين ذئکرئني ده کسسئن.
۱۷ صالحلر ربّي چاغيرارلار،
رب اونلارين فريادينی اشئدر؛
رب اونلاري بوتون دارليقلاريندان
خئلاص ادر. ۱۸ رب اوره‌يي
سينميش آداملارا ياخين‌ديير
و روحو ازئلمئش آداملارا نئجات ورر.
۱۹ صالح آدامين دردلري چوخدور،
لاکئن رب اونو هاميسيندان قورتارار.
۲۰ اونون هامي سوموکلرئني
موحافئظت ادر؛
اونلاردان بئري ده سينماز. ۲۱ پئسلئک
پئس آداملاري محو ادر،
صالح آدامدان نئفرت ادنلر محکوم
اولارلار. ۲۲ رب اؤز قوللارينين
جانيني قورتارار،
و اونا پناه گتئرنلرئن هچ بئري محکوم
اولماز.

۳۵

۱ يارب، منئمله چکئشنلرله
سن چکئش،
منئمله ساواشانلارلا سن ساواش.
۲ قالخان و سئپري اله آل؛
قالخ، منئم ائمداديما گل. ۳ نئزه و مئزراقي
دا چک کي،
مني قووالايانلارين يولونو کسه‌سن.

جانيما ده: "سنئن نئجاتين منم." ۴ قوي
جانيمين قصدئنه دوشنلر اوتانسينلار،
نجالت چكسئنلر،
قوي ضررئمه فئكئر ادنلر گري
چكئلسئنلر،
روسواي اولسونلار، ۵ قوي اونلار يلئن
سوپوردويو سامان چؤپو كئمي
اولسونلار،
قوي ربّئن ملهيي اونلاري قاباغينا
قاتيب قووسون، ۶ قوي اونلارين يولو
قارانليق اولسون،
سوروشكن اولسون،
قوي ربّئن ملهيي اونلاري قووالاسين.
۷ چونكي سببسئز منئم اوچون تله
قوردولار،
سببسئز جانيمين قصدئنه قويو قازديلار.
۸ قوي قفئلدن باشلارينا فلاكت
گلسئن،
قوردوقلاري تلهيه اؤزلري ائلئشسئنلر،
فلاكت گلن واخت اورايا دوشسونلر.
۹ او زامان جانيم ربده فرحلنهجك
اونون نئجاتي اوچون شادلاناجاق.
۱۰ بوتون سوموكلرئم دئيهجك:
"سنئن كئمي كئم وار، يارب؟
سن كي، فاغير آدامي،
اوندان داها چوخ قووولتي اولانين الئندن
قورتاريرسان.
بلي، سن كي، يوخسول و مؤحتاج آدامي،
اونو سويانين الئندن قورتاريرسان."
۱۱ رحمسئز شاهئدلر قالخيرلار؛
بئلمهدئيئمي مندن سوروشورلار.
۱۲ ياخشيليق عوضئنه منه يامانليق
ادئرلر كي،
جانيما هئجران اولسون. ۱۳ لاكئن من،
اونلار ناخوش اولاندا، پالاس
گيئنئردئم،
جانيمي اوروجلا حقئر ادئردئم؛
باشيم سئنهمه دوشموش دوعا ادئردئم،
۱۴ قارداش يا دا دوستونو الدن
ورمئش بئر آدام كئمي
آوارا گزئردئم،
آناسي اوچون ياس توتان بئر آدام كئمي
قوصّهدن بوكولوردوم. ۱۵ آمّا من يئخيلان
واخت، شادليقلا ييغيليرلار،
من بئلمهدن ضئدّئمه بئرلهشئرلر،

دایانمادان مني دئدئکلەیئرلر. ۱۶ کئفئر
دئین تاریسیزلار کئمي
اوستومه دئشلرئني قیجیردیرلار. ۱۷ اي
آغا، نه واختا کئمي باخاجاقسان؟
مني اونلارین هوجوموندان،
عزئز حیاتیمي آصلانلار الئندن قورتار.
۱۸ بؤیوک جاماعات ائچئنده سنه
شوکور ادەجیم،
بئر چوخ خالق آراسیندا سنه حمد
ادەجیم. ۱۹ منئم حئیلەگر دوشمنلرئم،
قویما اوستومه سوئنسئنلر،
مندن سببسئز نئفرت ادنلر قویما بئربئرلرئنه
گؤز وورسونلار. ۲۰ چونکي اونلار
صولحدن اصلا دانیشمازلار.
اؤلکەده ساکئت اوتورانلارین ضئدّئنه
حئیلەلي شیلر دوشونرلر. ۲۱ اوستومه
آغیزلاریني بئر قاریش آچیب دئیرلر:
"هاي، هاي، اؤز گؤزلرئمئزله
گؤرموشوک." ۲۲ سن ده بونو
گؤروبسن، یارب!
ساکئت قالما،
مندن اوزاق قالما، اي پروردئگار،
۲۳ اویان، قالخ تاریم، اي
پروردئگاریم،
دئوانیمي ات و مني حاقّلي چیخارت،
۲۴ صالحلئیئمه گؤره مندن دئفاع
ات یارب، تاریم،
قویما اوستومه سوئنسئنلر، ۲۵ قویما
اورکلرئنده دسئنلر:
"آها، مورادیمیزا چاتدیق."
قویما دسئنلر:
"اونو یوخ اتدئک!" ۲۶ قوي دوشدویوم
فلاکتدن سوئننلر
بئرلئکده اوتانیب روسواي اولسونلار.
تکبّورله منه فخر ساتانلارین پالتاري،
قوي خجالت و رذالت اولسون. ۲۷ منئم
حاقلي چیخماغیمي آرزو ادنلر،
قوي سوئنئب شادلیق اتسئنلر؛
همئشه دسئنلر:
"قولونون سالاماتیني ائستەین رب،
شؤوکتلنسئن." ۲۸ او زامان منئم دئلئم
سنئن صالحلئیئني،
سنئن حمدئني بوتون گون اعلان
ادەجک.

۳۶

۱ پئس آدامين عوصياني
حاقّدا اوره‌يئن دئبئنده بئر
سؤز وار:
اونون نظرئنده تارينين قورخوسو
يوخدور، ۲ اؤزونو اؤز گؤزونده اله
بَينمئش كي،
گوناهيني گؤرمز،
اوندان نئفرت اتمز. ۳ آغزينين سؤزلري
شرارت و حئيله‌دئر.
عاغيللانماقدان و ياخشيليق اتمكدن
ال چكئب. ۴ ياتاغينين اوستونده
پئسلئک دوشونور؛
ياخشي اولمايان يولون اوستونده دورور؛
پئسلئكدن ائيرنمئر. ۵ يارب، محبّتئن
گؤيلرده‌دئر،
وفادارليغين بولودلارا چاتير، ۶ صالحلئيئن
اوجا داغلار كئمي‌دئر،
عدالتئن بؤيوک درئنلئكدئر؛
ائنسان و حيواني سن حئفظ ادئرسن،
يارب. ۷ محبّتئن نه دَيَرلي‌دئر، اي
تاري!
اونون اوچون ده، آدم اوغوللاري
سنئن قانادلارينين كؤلگه‌سئنه
پناه گتئرئرلر. ۸ سنئن اوئئن
دولولوغوندان بول-بول دويورلار،
اونلارا لذّتلرئئن چاييندان سن
ائچئردئرسن، ۹ چونكي حياتين
بولاغي سنده‌دئر،
سنئن نوروندا نورو گؤروروک. ۱۰ سني
تاني‌يانلارا محبّتئني،
اوره‌يي دوز اولانلارا صالحلئيئني همئشه
گؤرسد. ۱۱ قويما كئبئرلي آدامين
آياغي ضئدّئمه گلسئن،
ائجازه ورمه كي، پئس آدامين الي مني
قووسون. ۱۲ اورادا فئساد ائشله‌ينلر
دوشوبلر،
ييخيليبلار و قالخا بئلمه‌يه‌جكلر.

۳۷

۱ پئس آداملارين اوزوندن
سيخيلما،
يامانليق ادنلرئن حالينا دا پاخيلّيق
اتمه، ۲ چونكي اونلار اوت كئمي
عنقرئب قورويا‌جاقلار،
ياشيل سبزه كئمي سولاجاقلار. ۳ ربّه
توكّول ات و ياخشي ائشلر گؤر؛
اؤلكه‌ده ساكئن اول،

امئن-آمانليقدان كف ات. ۴ ربدن
لذّتئني آل،
او دا سنه اوره‌يئنئن موراديني ورر.
۵ يولونو ربّه تاپشير،
اونا توكّول ات؛
رب اونو يرئنه يتئرر. ۶ او، سنئن
صالحلئيئني اَشيق كئمي چيخاردار،
عدالتئني گون اورتا كئمي ادر. ۷ ربّئن
يانيندا آرام اول،
صبئرله اونو گؤزله؛
بِجَركلي اولان اوزوندن،
فئساد اَشلەين اوزوندن سيخيلما.
۸ قضبدن دوش، قيضي بوراخ،
سيخيلما؛ بو، ائنساني آنجاق پئسلئيه چكر.
۹ پئس آداملار كسئله‌جكلر؛
لاكئن ربّه اعتئماد ادنلر يري مئراث
آلاجاقلار. ۱۰ بئر آز داها زامان
كچسئن،
پئس آدام آرتيق يوخ اولار.
او اولان يري آختارارسان، آمّا اونو
تاپا بئلمزسن. ۱۱ لاكئن حلئم آداملار
يري مئراث آلارلار،

خوشبختلئيئن بوللوغوندان كف ادرلر.
۱۲ پئس آدام، صالح آدامين قصدئنه
قانلحار،
اونا دئشلرئني قيجيردار. ۱۳ آمّا پروردئگار
اونا گولر،
چونكي اَجَل گونون گلدئيئني گؤرور.
۱۴ فاغير و مؤحتاج آدامي يره يخماق
اوچون،
يولو دوغرو اولانلاري اؤلدورمک
اوچون،
پئس آداملار قيلينج چكئب
كامانلاريني اَيئرلر. ۱۵ لاكئن
قيلينجلاري اؤز اوركلرئنه
گئره‌جک،
كامانلاري سيناجاقدير. ۱۶ صالح آدامين
صاحئب اولدوغو آز،
چوخ پئس آدامين ثروتئندن ياخشيدير.
۱۷ چونكي پئس آداملارين قولو
سينار،
لاكئن رب صالح آداملارا داياق اولار.
۱۸ دوز آداملارين گونلرئني رب
بئلئر،

اونلارين مئراثي ابدي اولار. ۱۹ اونلار
يامان گونلرده نجالت چکمزلر،
آجليق زامانيندا توخ اولارلار.
۲۰ دوغرودان دا پئس آداملار
هلاک اولارلار؛
ربّئن دوشمنلري اوتلاقلارين شؤوکتي
کئمي‌دئرلر؛
محو اولوب گدرلر،
توستو ائچئنده محو اولوب گدرلر.
۲۱ پئس آدام بورج آليرَ،
بورجونو گري ورمئر،
آمّا صالح آدام سخاوتلي‌دئر و ورئر.
۲۲ ربدن برکت آلانلاريري مئراث
آلارلار،
لاکئن ربّئن طرفئندن لعنت اولونموشلار
کسئلَرلر. ۲۳ رب آدامين يولوندان
خوشلانان واخت،
اونون قدملرئني مؤحکم ادر؛ ۲۴ بودره‌سه
ده يخيلماز،
چونکي رب الي ائله اونو توتار. ۲۵ جاوان
ائدئم و ائندي قوجايام؛
لاکئن گئنه ده،
صالح بئر آدامين نه يالقوز بوراخيلديغيني
گؤرموشم،
نه ده اونون اؤولادلارينين چؤره‌يه
مؤحتاج اولدوغونو. ۲۶ او همئشه
سخاوتلي‌دئر و بورج ورر،
اونون اؤولادلاري موبارک اولارلار.
۲۷ پئسلئکدن چکئل و ياخشيليق
ات،
او زامان ابددن ابده‌جک ساکئن
قالارسان. ۲۸ چونکي رب عدالتي
سور،
اونا موتّقي اولانلاري بوراخماز؛
اونلار ابده کئمي حئفظ اولونارلار،
آمّا پئس آدامين نسلي کسئلر. ۲۹ صالح
آداملاريري مئراث آلارلار،
اورادا ابده کئمي ساکئن اولارلار.
۳۰ صالح آدامين آغزي حئکمت نقل
ادر،
دئلي عدالت دانيشار. ۳۱ تارينين شرئعتي
اونون اوره‌يئنده‌دئر؛
قدملري سوروشمز. ۳۲ پئس آدام صالح
آدامي گودر،

اونو اؤلدورمه‌يه چاليشار؛ ۳۳ رب صالح
آدامي اونون الئنه بوراخماياجاق،
موحاكئمه اولوندوغو زامان دا اونو
محكوم اتمه‌يه‌جک. ۳۴ ربّه اعتئماد
ات و اونون يولونو توت.
يري مئراث آلماق اوچون، او، سني
اوجالداجاق.
پئس آداملارين كسئله‌جيي واختي
گؤره‌جكسن. ۳۵ پئس آدامي
بؤيوک قودرتده گؤرموشم كي،
نجه اؤزونو ياشيل آغاج كئمي بئتدئيي
يرده ياييب؛ ۳۶ قفئلدن كچئب
گتدي،
باخ، آرتيق يوخ اولموشدو؛
اونو آختارديم،
لاكئن اوندان هچ بئر اثر يوخ ائدي.
۳۷ كامئل بئر آدامي گود،
دوز بئر ائنسانا باخ؛
چونكي گله‌جک صولح‌سِوَن آدامين‌دير.
۳۸ آمّا عاصئلر بئرلئكده يوخ
اولارلار؛
پئس آداملارين گله‌جيي كسئلر.
۳۹ صالح آدامين نئجاتي ربدن گلئر؛
دارليق واختيندا اونلارين قالاسي
ربدئر. ۴۰ رب اونلارا ائمداد ادئب
اونلاري قورتارار؛
پئس آداملارين الئندن اونلاري
قورتارار،
نئجات ورر،
چونكي اونلار ربّه پناه گتئررلر.

۳۸

۱ يارب، قضبئنده مني
مزمّت اله‌مه،
قيضئنده مني تنبه اتمه. ۲ چونكي سنئن
اوخلارين مني پارچالاييب،
سنئن الئن اوستومه آغير اِنئبدئر.
۳ قضبئندن منئم بدنئده صاغليق
قالماييب،
گوناهيم اوزوندن سوموكلرئمده
سالاماتليق يوخدور. ۴ گوناهلاريم
باشيمدان آشيبدير،
آغير بئر يوک كئمي طاقتئمدن آرتيق‌دير.
۵ عاغيلسيزليغيم اوزوندن يارالاريم
چئرک ادئب،
پئس قوخويور. ۶ اَيئلئب چوخ
بوكولموشم.

بوتون گون ماتم ائچئنده گزئرم. ۷ بلئمه
اود اوتوروب؛
بدنئمده صاغلیق یوخدور. ۸ قووّتدن
دوشوب چوخ دا ازئلمئشم.
اوره‌یئن آغریسیندان باغیریرام. ۹ اي
آغا، بوتون آرزولاریم سنئن
حوضوروندادیر.
چکدئیئم آهلار سندن گئزلئن دیئل.
۱۰ اوره‌یئم چوبالاییر،
قووّتئم بدنئمدن گدئب،
گؤزلرئمئن ائشیغي دا آرتیق قالماییب.
۱۱ دوشدویوم بلا اوزوندن
سوگئلئرئم،
دوستلاریم مندن اوزاق دورورلار،
قوحوملاریم دا مندن اوزاقلاشیرلار.
۱۲ جانیمي آختارانلار منه تله
قورورلار،
ضررئمي ائسته‌ینلر پئس سؤزلر
دانیشیرلار،
بوتون گون کلک فئکرئنده‌دئرلر.
۱۳ لاکئن من،
کار بئر آدام کئمي اشئده بئلمئرم،
لال بئر آدام کئمي دانیشا بئلمئرم.
۱۴ اشئده بئلمه‌ین بئر آدام کئمئیم؛
آغزیمدا دا مودافئعه سؤزو اولمایان
کئمي. ۱۵ چونکي، یارب، سنه
اومئد باغلاییرام.
جاواب ورن سنسن، اي پروردئگار
تاریم. ۱۶ یالواردیم: "قویما اونلار
اوستومه سوئنسئنلر،
قویما آیاغیم سوروشنده اوستومه فخر
ائتسئنلر." ۱۷ آز قالیر یئخیلیم؛
دردئم همئشه گؤزومون قاباغیندادیر.
۱۸ خاطامي اعتئراف ادئرم،
گوناهیم اوزوندن سیخیلیرام. ۱۹ آمّا جان
دوشمنلرئم قووّتلي‌دئرلر،
مندن سببسئز نئفرت ادنلر چوخدور.
۲۰ یاخشیلیق عوضئنده یامانلیق
ادئرلر،
یاخشیلیق دالیسینا دوشدویوم اوچون،
منه عداوت گؤرسدئرلر. ۲۱ یارب، مني
بوراخما؛
تاریم مندن اوزاق دورما. ۲۲ ائمدادیما تز
گل،
اي پروردئگار، منئم خئلاصیم.

۳۹

۱ ددئم: "يوللاريما دئقّت
ادەجيم كي،
دئلئمله گوناه اتمەيئم؛
پئس آدام قاباغيمدا اولان واخت،
آغزيما جئلوو قوياجاغام." ۲ آغزيمي
توتوب ساكئت اولدوم،
ياخشيليق اوچون ده بله سوكوت اتدئم؛
آمّا دردئم جوشا گلدي، ۳ اورەيئم
ائچئمده قيزيشدي،
درئن دوشونركن اود كئمي آلوو
چكدي؛
او زامان دئلئمله دانيشديم: ۴ يارب،
عاقئبتئمي،
گونلرئمئن ساييسينين نه قدر اولدوغونو
منه بئلدئر،
قوي عؤمرومون نه قدر قيسا اولدوغونو
آنلاييم. ۵ باخ، گونلرئمي بئر نچه
قاريش قدر ادئبسن،
عؤمروم سنئن يانيندا هچدئر.
دوغرودان دا هر كس آنجاق نفس
كئمي‌دئر. سِلا. ۶ دوغرودان دا هر
كس بئر كؤلگه كئمي كچئر.
دوغرودان دا بوش يره زحمت چكئر،
مال-دؤولت پيغير،
اوندان كئمئن ائستئفاده ادەجيئني بئلمئر.
۷ اونا گؤره، ای پروردئگار، نەيه
توكّول ادئم؟
اومئدئم بئرجه سندەدئر. ۸ مني بوتون
عوصيانلاريمدان قورتار.
مني آنماقلار يانيندا روسواي اتمه. ۹ لال
اولوب آغزيمي آچميرام،
چونكي بونو ادن سنسن. ۱۰ گؤندردئيئن
بلاني اوستومدن گؤتور.
الئئن ووروشلاري ائله تلف اولموشام.
۱۱ سن ائنساني گوناهين جزاسي
اوچون وورورسان؛
اونون سودئيي شيلرئني گووه يدئيي
كئمي هچ ادئرسن.
دوغرودان دا هر كس آنجاق بئر
نفس‌دئر. سِلا ۱۲ دوعامي اشئت،
يارب،
فريادیما قولاق ور،
گؤزياشلاريما گؤز يومّا؛
چونكي سنئن يانيندا بئر قرئبم،
بوتون آتالاريم كئمي بئر موسافئرم.
۱۳ گؤزونو مندن گؤتور كي،

كچيب- گدئب يوخ اولماميشدان تزەدن
خوشبخت اولوم.

(مزمور ۷۰: ۱ - ۵)

موسئقي رهبري اوچون.
داوودون مزمورو ۱

۴۰ ربّه صبئرله ائنتئظار
چكدئم،
او منه طرف دؤنوب فرياديمي اشئتدي؛
۲ اؤلوم چوخوروندان،
باتاقليق پالچيقدان مني اشئيه چيخارتدي،
آياقلاريمي قايا اوستونه قويدو،
قدملرئمي مؤحكم اتدي. ۳ او، آغزيما تزه
بئر نغمه قويوب؛
تاريميز اوچون حمدلر.
چوخ آدام اونو گؤروب قورخاجاق،
ربّه توكّول ادەجك. ۴ خوش او آدامين
حالينا كي، ربّه توكّول ادئب.
تكبّورلو آداملارا،
يالانا موشتاق اولان آداملارا اوز
ورمه‌يئب. ۵ يارب تاريم،
بئزئم اوچون عجئب ائشلر چوخ ادئبسن.
سنئن بئزئم اوچون اولان دوشونجه‌لرئن
چوخدور.
سنه تاي اولان يوخدور.
اگر اونلاري اعلان ادئب نقل اِتسم،
ساييا گلمز. ۶ قورباندان يا دا تاخيل
تقدئمئندن خوشلانمادين؛
سن ياندیرما قورباني يا دا گوناه قورباني
ائستمه‌دئن. ۷ لاكئن منه آچيق
قولاقلار وردئن.
او زامان ددئم: "باخ! گلمئشم؛
كئتابين طومارينده منئم حاقّيمدا يازيليب.
۸ سنئن ائراده‌ني يرئنه يئتئرمكدن
خوشلانيرام، تاريم.
سنئن شرئعتئن اوره‌يئمئن ائچئنده‌دئر."
۹ بؤيوك جاماعات ائچئنده،
صالحلئيئن خوش خبرئني اعلان اتدئم.
دوغرودان دا كي، دوداقلاريمي
باغلاميرام، يارب،
سن اؤزون بئلئرسن. ۱۰ سنئن
صالحلئيئني قلبئمئن ائچئنده گئزلي
ساخلامامیشام.
سنئن وفادارليغيني،
سنئن نئجاتيني اعلان اتمئشم؛

سنئن محبّتئني،
سنئن اعتئبارلي اولدوغونو بؤيوک
جاماعاتدان گئزلتمه‌مئشم.
۱۱ مرحمتئني مندن اسئرگمه، يارب؛
قوي سنئن محبّتئن،
سنئن اعتئبارلي اولدوغون همئشه مني
حئفظ اتسئن، ۱۲ چونکي ساييسيز
پئسلئک اطرافيمي آليب.
گوناهلاريم مني اله ياخالاييب کي،
گؤره بئلمئرم.
گوناهلاريم باشيمين توکوندن آرتيقدير؛
اونا گؤره ده اوره‌يئم طاقتدن دوشوب.
۱۳ يارب،
مني خئلاص اتمه‌يه راضي اول.
يارب، ائمداديما تز يتئش! ۱۴ قوي جانيمي
هلاک اتمک ائسته‌ينلر،
هاميسي بئرلئکده اوتانسينلار،
پرئشان اولسونلار؛
قوي دوشدويوم بلادان سوئننلر،
گري قايتاريليب نجالت چکسئنلر.
۱۵ قوي منه "آها، آها" دئينلر،
نجالتلري اوزوندن پرئشان اولسونلار.
۱۶ قوي بوتون سني آختارانلار،
سنده سوئنئب فرحلنسئنلر.
قوي سنئن نئجاتيني سونلر دائم دسئنلر:
"رب بؤيوک اولسون." ۱۷ من آنجاق
فاغيرام، مؤحتاجام؛
لاکئن پروردئگاريم منئم قيدئمه قالير.
سن منئم ائمداديم، سن منئم
خئلاصکاريمسان؛
يوبانما، تاريم!

۴۱

۱ خوش او آدامين حالينا
کي،
ضعئف آدامين قيدئنه قالير.
يامان گونده رب اونو قورتاراجاق،
۲ رب اونو حئفظ ادئب دئري
ساخلاياجاقدير،
اؤلکه‌ده موبارک اولاجاق.
سن اونو دوشمنلرئن الئنه
بوراخمایاجاقسان، ۳ ناخوشلوق
دؤشه‌يئنده رب اونا قووّت
وره‌جک.
سن اونو ناخوشلوق ياتاغيندان
صاغالداجاقسان. ۴ من ددئم:
"يارب، منه يازيغين گلسئن!"
جانيما شفا ور،

چونكي سنئن ضئدّئنه گوناه اتمئشم.
۵ دوشمنلرئم منئم حاقّيمدا يامان
دانيشيب ديئرلر:
"نه واخت اؤله‌جک؟
نه واخت آدي محو اولاجاق؟"
۶ گؤروشويومه بئري گلن واخت،
بوش سؤزلر دانيشماغا باشلاييير،
بو آرادا اوره‌يئنده بؤهتانلار ييغير،
سوراسي دا اشئيه گدئب اونو هر يرده
ياييير. ۷ بوتون منه كئن باغلايانلار،
آرالارينديا پيچيلداشيرلار؛
منئم ضررئمه فئكئرله‌شئب ديئرلر:
۸ "پئس بئر درد جانينا دوشوب؛
ياتديغي يردن آرتيق قالخمایاجاق."
۹ اعتئماد اتدئيئم ياخين دوستوم،
حتّا چؤره‌يئمي يئين بله، منه خيانت ادئب.
۱۰ لاكئن سن، يارب،
منه يازيغين گلسئن و مني قالدير؛
قوي بو ائنسانلارا حاق اتدئكلرئني
ورئم. ۱۱ بوندان بئلئرم كي، مندن
خوشلانيرسان،
چونكي دوشمنئم منه قالئب گلمئر.
۱۲ لاكئن منه گلئنجه،
ائخلاصيم اوچون مني مؤحكم
ساخلاييرسان،
ابده كئمي حوضوروندا ساكئن
ادئرسن. ۱۳ ائسرايئلئن تاريسي ربّه
حمد اولسون،
ازلدن ابده كئمي!
آمئن، آمئن.

ائكئنجي كئتاب

۴۲

۱ مارال آخار سولارا نجه
حسرت چكر،
منئم ده جانيم سنه بله حسرت چكر، اي
تاريم. ۲ جانيم تاري اوچون،
او دئري تاري اوچون سوسوزدور؛
نه زامان اونون يانينا گدئب اونونلا
گؤروشوم؟ ۳ گجه-گوندوز گؤز
ياشيم چؤره‌يئم اولوب،
چونكي دايانمادان منه ديئرلر:
"بس هارادادير سنئن تارين؟!" ۴ جانيم
ائچئمده ارئيئر،
او زامان كي، خاطيرلاييرام:
نجه خالقين قاباغيندا يرئيئب تارينين اوئنه
گدردئم؛

شادليق و شوكور نغمه‌سي ائله،
بايرام توتموش جاماعاتلا! ۵ اي جانيم، نه
اوچون بله بوكولوبسن؟
نه اوچون ائچئمده بله چوبالاييرسان؟
تاريپا اومئد باغلا؛
من حله ده اونا حمد اوخوياجاغام؛
اونون نئجات ورن حوضورونا. ۶ جانيم
ائچئمده بوكولوب، اي تاريم؛
او سببدن سني اوردون دئياريندان
خاطيرلاييرام،
خِرمون و مئصعار داغلاريندان. ۷ سنئن
شلاله‌نئن سسئنه، درئنلئک درئنلئي
چاغيريير؛
بوتون شپه‌لرئن، بوتون سل‌لرئن
اوستومدن كچئر. ۸ گوندوز رب
محبّتئني گؤرسه‌دئر،
اله كي، گجه اونون نغمه‌سي منئمله اولور؛
حياتيمين تاريسينا بئر دوعا كئمي. ۹ قايام
اولان تاريپا ديئرم:
"نه اوچون مني ياددان چيخاردييسان؟
نه اوچون دوشمنلرئمئن ظولموندن ياسلي
گزئم؟" ۱۰ خصملرئم منه حقارت
ادن واخت،
سوموكلرئم بئربئرئندن آيريلير؛
اونلار دايانمادان ديئرلر:
"بس هارادادير سنئن تارين؟" ۱۱ اي
جانيم، نه اوچون بله بوكولوبسن؟
نه اوچون ائچئمده بله چوبالاييرسان؟
تاريپا اومئد باغلا.
من حله ده اونا حمد اوخوياجايام،
منه نئجات ورنه، منئم تاريما.

۴۳

۱ مني حاقلي چيخارت،
اي تاريم،
موتّقي اولمايان مئلّتدن منئم حاقّيمي آل؛
حئيله‌كار و حاقسيز آدامدان مني قورتار!
۲ چونكي پناهيمين تاريسي سنسن؛
نه اوچون مني قووبسان؟
نه اوچون دوشمنئن ظولموندن ياسلي
گزئم؟! ۳ نورونو و حقئقتئني گؤندَر،
قوي اونلار مني هئدايت اتسئنلر؛
قوي مني سنئن موقدّس داغينا،
سنئن مسكنئنه گتئرسئنلر. ۴ او واخت
تارينين قوربانگاهينا گده‌رم،
مسرّتئمئن تاريسينا؛
سنه طنبورلا حمد اوخويارام،

اي تاري، منئم تاريم. ۵ اي جانيم، نه
اوچون بله بوكولوبسن؟
نه اوچون ائچئمده بله چوبالاييرسان؟
تارييا اومئد باغلا؛
من حله ده اونا حمد اوخوياجايام،
منه نئجات وِرَنه، منئم تاريما.

۴۴ ۱ اي تاري، قولاقلاريميزلا
اشئتمئشئک،
آتالاريميز اونلارين گونلرئنده، او قدئم
گونلرده،
اونلارا اتدئيئن ائشلري بئزه نقل ادئبلر.
۲ نجه سن، الئنله مئلّتلري قوودون،
آمّا آتالاريميزي يرلشدئردئن؛
نجه طايفالاري ذلئل اتدئن،
لاکئن آتالاريميزا ووسعت وردئن.
۳ چونکي اونلار اؤلکه‌يه قيلينجلاري
ائله مالئک اولماديلار،
اونلارا ظفر ورن، اونلارين اؤز قوللاري
ديئلدي؛
سنئن صاغ الئن ائدي،
سنئن قولون، سنئن جمالينين نورو،
چونکي اونلاردان راضي ائدئن. ۴ سن
منئم پادشاهيمسان، اي تاري،

يعقوبون نسلئنئن نئجاتينا امر ات.
۵ سنئن کؤمه‌يئنله دوشمنلرئمئزي يره
چيرپاجاغيق.
سنئن آدينلا ضئدّئمئزه قالخانلاري پايمال
اده‌جيئک. ۶ چونکي من اوخ
کامانيما توکّول اتمه‌رم،
قيلينجيم دا منه نئجات ورمز. ۷ آنجاق سن
بئزه دوشمنلرئمئزدن نئجات ورئبسن،
بئزدن نئفرت ادنلري سن اوتانديريبسان.
۸ بوتون گون تارييا فخر اده‌جيئک،
سنئن آدينا ابده کئمي حمد
اوخوياجاغيق. سِلا ۹ آمّا ائندي
سن بئزي بوراخيبسان،
بئزي روسواي ادئبسن،
بئزئم قوشونوموزلا چيخميرسان.
۱۰ دوشمن قاباغيندا بئزي گري
دؤنده‌رئرسن،
بئزدن نئفرت ادنلر بئزي غارت ادئبلر.
۱۱ قويوبسان کي، بئزي قويونلار
کئمي يئسئنلر،
مئلّتلر آراسيندا بئزي داغيديبسان.
۱۲ خالقيني هچ زادا ساتيرسان،

اونلارين قئيمتي سنه فايدالي اولمور.
۱۳ قونشولاريميز يانيندا بئزي اوزو-
قارا ادئرسن،
اطرافيميزدا اولانلارا لاغ هدفي
اولموشوق. ۱۴ مئلّتلر آراسيندا مثل
اولموشوق،
بئزي طايفالارين گولوش هدفي
ادئرسن. ۱۵ روسوايچيليغيم بوتون
گون قاباغيمدادير،
اوزومون نجالتي مني اؤزونده بورويوب،
۱۶ تحقئر و لعنت ادەنئن سسلري
اوزوندن،
دوشمن و انتئقام آلان قاباغيندان.
۱۷ بوتون بولار باشيميزا گلئب،
لاکئن سني يادداندان چيخارتماميشيق،
سنئن عهدئنه خيانت اتمەمئشئک.
۱۸ اورەيئمئز گري دؤنمەيئب،
قدملرئمئز سنئن يولوندان آزماييب.
۱۹ حال بو کي، سن بئزي چاقّاللار
يرئنده ازئبسن،
اؤلوم کؤلگەسي ائله بئزي بورويوبسن.
۲۰ اگر تاريميزين آديني اونوتموش
اولسايديق،
اگر اللرئمئزي ياد بئر آللاها طرف
اوزاتميش اولسايديق، ۲۱ تاري بونو
مگر کشف اتمزدي؟
چونکي او اورەيئن بوتون سئرّلرئني بئلَندئر.
۲۲ بلي، سنئن خاطئرئنه بوتون گون
اؤلدورولوروک،
قصّابليق قويونلار کئمي سايليريق.
۲۳ اي پروردئگار، اويان! نه اوچون
ياتيبسان؟
قالخ!
بئزي ابده کئمي بوراخما. ۲۴ نئيه اوزونو
بئزدن گئزلەدئرسن؟
بئزئم جفاميزي، بئزئم ذلئل اولدوغوموزو
اونودورسان؟! ۲۵ چونکي تورپاغا
قدر اَيئلمئشئک،
بدنئمئز يره ياپيشيب. ۲۶ بئزئم ائمداديميزا
قالخ،
محبّتئنئن خاطئرئنه بئزي خئلاص ات.

۴۵

۱ اورەيئم گؤزل سؤزلرله
قاينايير؛
يازديقلاريمي پادشاهين شرفئنه ديئرم،
دئلئم اوستا بئر کاتئبئن قلمي‌دئر. ۲ سن
ائنسانلارين لاپ گؤزلي‌سن؛

سنئن دوداقلاريندان فيض تؤكولور،
چونكي تاري سنه ابده كئمي بركت
ورئب. ۳ قيلينجيني بلئنه باغلا، اي
پهلوان،
جلال و شؤوكتئنله. ۴ شؤوكتئنله ظفر
قازان؛
حقئقتئن، حلئملئيئن، و صالحلئيئن
خاطئرئنه.
آتينا مئن؛
قوي سنئن صاغ الئن سنه هيبتلي
اُشلر گؤرسدسئن. ۵ سنئن اوخلارين
ائتي‌دئر،
پادشاهين دوشمنلرئنئن اوره‌يئنده سنئن
اوخلارين ائتي‌دئر؛
خالقلار سنئن آياغين آلتينا يخيليرلار.
۶ اي تاري، سنئن تختئن ابددن
ابده‌جكدئر.
پادشاهليغينين عصاسي ائنصاف
عصاسي‌ديرِ. ۷ سن صالحلئي
سوئرسن،
پئسلئكدن نئفرت ادئرسن؛
اونون اوچون ده تاري، سنئن تارين،
شادليق ياغي ائله يولداشلارينين ائچئندن
سني مسح ادئب. ۸ سنئن بوتون
پالتارلارين مور ائيي،
عؤد ائيي، دارچين ائيي ورئر.
فئل دئشي ائله بَزَنمئش سارايلاريندان
ساز سسلري سني سوئندئرئر.
۹ پادشاهين قيزلاري سنئن حؤرمتلي
آروادلارين آراسينداديرِ،
ملكه سنئن صاغ الئنده اوفئر قيزيل‌لاري
ائچئنده دورور. ۱۰ اشئت، اي قيز،
باخ، قولاغيني آچ؛
خالقيني، آتان اوئني ياددان چيخارت
كي، ۱۱ پادشاه سنئن گؤيچكلئيئنه
موشتاق اولسون؛
اونا سجده ات،
چونكي او، سنئن آغان‌ديرِ. ۱۲ صور
خالقي پئشكش‌له اورادا اولاجاق،
خالقين وارلي‌لاري سنئن لوطفونه
يالواراجاقلار. ۱۳ شاهزاده قيز
سارايين ائچئنده بوتون شؤوكتده‌دئر؛
پالتاري قيزيللا توخونوب. ۱۴ الوان
شئئل‌لرله پادشاهين حوضورونا
آپاريلاجاق؛

دالیسیجا باکئره قیزلار، اونون
دوستلاري،
سنئن حوضورونا گتئرئله‌جکلر.
۱۵ شادلیقلا، مسرّتله گتئرئله‌جکلر،
پادشاهین سارایینا گئره‌جکلر.
۱۶ آتالارینین یرئني اوغوللارین
آلاجاق،
سن اونلاري بوتون یر اوزونه حاکئم
اده‌جکسن. ۱۷ سنئن آدیني بوتون
نسئللرده خاطیرلاندیراجاغام،
اله کي، خالقلار ابده کئمي سنه حمد
اده‌جک، ابده کئمي.

۴۶ ۱ بئزئم پناهیمیز، بئزئم
گوجوموز تاري‌دیر،
دارلیقلاردا کؤمک اوچون همئشه
حاضیردیر. ۲ اونا گؤره ده
قورخمایاجاغیق؛
اگر یر اوزو آلت-اوست اولسا دا،
اگر داغلار دهنز دئبئنه تؤکولسه‌لر
ده ۳ اگر اونون سولاري داشیب
جوشسا دا،
اگر داغلار سولارین هوجوملاري ائله
تئتره‌سه‌لر ده. سِلا ۴ بئر چاي وار
کي، اونون آرخلاري تارینین شهرئنه
آخیر،
اوجالاردا اولانین موقدّس مسکنئنه
شادلیق گتئرئر. ۵ تاري بو شهرئن
ائچئنده‌دئر،
یرئندن اصلا ترپشمز.
سحر آچیلاندا تاري اونا کؤمک وِرَر.
۶ مئلّتلر قایناشیرلار، اؤلکه‌لر
ترپشئرلر؛
تاري سسله‌نئر و یر ارئیئر. ۷ قوشونلارین
ربّي بئزئمله‌دئر؛
یعقوبون تاریسي بئزئم قالامیزدیر. سِلا
۸ گلئن، ربّئن اتدئکلرئني گؤرون؛
گؤرون یر اوزونه نجه پرئشانلیق گتئرئب!
۹ یرئن او باشینا قدر موحارئبه‌لري
دوردورور؛
اوخ-کامانیني سیندیریر،
نئزه‌ني آرادان بؤلور،
دؤیوش آرابالاریني اودا یاندیریر.
۱۰ "ساکئت دورون و بئلئن کي،
تاري منم.
مئلّتلر آراسیندا تاعالا اولاجاغام،

ير اوزونده تاعالا اولاجاغام!”
۱۱ قوشونلارين ربّي بئزئمله‌دئر؛
يعقوبون تاريسي بئزئم قالاميزديير. سِلا

۴۷ ۱ اي بوتون خالقلار ال
چالين!
شادليق سسي ائله تاريپا نئدا ادئن.
۲ چونكي اوجالاردا اولان رب
هيبتلي‌دئر؛
بوتون ير اوزونه بؤيوک پادشاه اودور.
۳ او، خالقلاري بئزه تابع ادئب،
طايفالاري آياقلاريميزين آلتينا ساليب.
۴ مئراثيميزي بئزئم اوچون سچدي؛
سودئيي يعقوبون فخرئني. سِلا ۵ تاري
اوجا سس ائچئنده،
رب شيپور سسي ائچئنده گؤيه قالخير.
۶ تاريپا پرستئش نغمه‌سي اوخويون،
پرستئش نغمه‌سي اوخويون.
پادشاهيميزا پرستئش نغمه‌سي اوخويون،
پرستئش نغمه‌سي اوخويون. ۷ چونكي
تاري بوتون ير اوزونه پادشاهدير.
مَسکئلله اونا پرستئش نغمه‌سي اوخويون.
۸ تاري مئلّتلر اوستونه سلطنت ادئر،
تاري موقدّس تختي اوستونده اوتورور.
۹ خالقلارين اصئلزاده‌لري ييغيلير،
ائبراهئمئن تاريسينين خالقي آديندا.
چونكي دونيانين پادشاهلاري تارينين‌ديير.
او نه اوجاديير!

۴۸ ۱ رب بؤيوکدور،
تاريميزين شهرئنده،
اونون موقدّس داغيندا حمده چوخ
لايئقدئر. ۲ شمئال اته‌يئنده صحيون
داغينين اوجاليغي گؤزلدئر،
بوتون عالمئن شادليغي‌ديير؛
بؤيوک پادشاهين شهري‌دئر. ۳ تاري
اونون قالالاريندادير؛
تاري اؤزونو بو شهرئن پناهي گؤرسه‌دئر.
۴ باخ، پادشاهلار بئريره ييغيلديلار،
بئرلئکده گلدئلر، ۵ صحيونو گؤرونجه
حيران قالديلار؛
قورخويا دوشوب قاچديلار. ۶ اوشاغيني
دوغان آروادين آغريسي کئمي،
شئتره‌مه اورادا اونلاري توتدو. ۷ او زامان
کئمي کي، سن شرقدن اَسَن قووّتلي
يل‌له

ترشئش گمي‌لرئني سيندیردین.
۸ قوشونلارین ربّئنئن شهرئنده،
تاریمیزین شهرئنده نه اِشئتمئشدئک، اله
ده گؤردوک؛
تاري اونو ابده کئمي برقرار اده‌جک.
سِلا ۹ سنئن معبدئنئن ائچئنده، اي
تاري
محبّتئنئن باره‌سئنده درئن دوشونوروک.
۱۰ نجه کي، آدیندیر، اي تاري،
حمدئن ده یرئن او بئري باشلارینا قدر
چاتیر؛
صاغ الئن صالحلئکله دولودور.
۱۱ حؤکملرئنئن سببئندن قوي صحیون
داغي سوئنسئن.
قوي یهودا شهرلري شادلیق اتسئن.
۱۲ صحیونون اطرافیني گزئب
دولانین،
اونون بورجلرئني سایین. ۱۳ حئصارلارینا
یاخشي باخین،
قالالارینا تاماشا ادئن کي، گله‌جک
نسله نقل اده‌سئنئز. ۱۴ بو تاري
ابددن ابده کئمي بئزئم تاریمیزدیر،
اؤلومه قدر ده بئزه یول گؤرسده‌جک.

۴۹

۱ اي بوتون خالقلار بونو
اشئدئن؛
سئز بوتون دونیادا یاشایانلار قولاق
آسین؛ ۲ هم عوام آداملار، هم ده
اصئلزاده‌لر،
هم وارلي آداملار، هم ده یوخسوللار.
۳ آغزیم حئکمت سؤزلري
دانیشاجاق،
اوره‌یئئن دوشونجه‌لري فهم وره‌جکدئر.
۴ مثله قولاق آساجاغام،
تاپماجامي طنبورلاا آشکارا
چیخارداجاغام. ۵ یامان گونلردن نه
اوچون قورخوم-
او زامان کي، جانیما قصد ادنلرئن بلاسي
مني دؤوره‌له‌یئر؟! ۶ او آداملاردان
کي، مال-دؤولتلرئنه بل باغلاییرلار،
ثروتلرئنئن چوخلوغونا فخر ادئرلر. ۷ باخ،
هچ کس حیاتیني ساتین آلا بئلمز،
نه ده تاریا فئدئیه‌سئني وره بئلر-
۸ چونکي بئر جانین فئدئیه‌سي
باهالي‌دیر
هچ قئیمت اونا کئفایت اتمز کي، ۹ ابده
کئمي دئري قالسین،

قبئر اوزو گؤرمه‌سئن. ۱۰ آیدیندیر کي،
حئکمتلي‌لر ده اؤلورلر،
هم آخماقلار، هم ده سفه‌لر یوخ
اولورلار؛
مال-دؤولتلرئني اؤزگه آداملارا قویوب
گدئرلر. ۱۱ قبئرلري ابده کئمي
اولري اولاجاق،
نسئلدن-نسله مسکنلري اولاجاقدیر،
گرچي تورپاقلارینا اؤز آدلاریني
قویوبلار. ۱۲ ائنسان عئزّتلي اولسا
دا، همئشه‌لئک قالماز؛
هلاک اولان حیوانلارا بنزر.
۱۳ آخماقلارین یولو بودور،
اونلارین سؤزلرئني تصدئق ادن
پیرولرئنکي ده بله‌دئر. سِلا ۱۴ قویون
کئمي اؤلولر دئیارینا آپاریلاجاقلار،
اؤلوم اونلاري هئدایت ادەجک.
سحر اولونجا صالحلر اونلارا حاکئم
اولاجاقلار؛
اونلارین شکئل‌لري چورویه‌جک،
مسکنلري اؤلولر دئیاري اولاجاق. ۱۵ آمّا
تاري منئم جانیمي،
اؤلولر دئیارینین قودرتئندن خئلاص
ادەجک،
یانینا دا آلاجاقدیر سِلا ۱۶ بئر آدام وارلي
اولاندا،
اوئنئن ثروتي آرتاندا قورخما. ۱۷ چونکي
اؤلن زامان اؤزو ائله هچ بئر شي آپارا
بئلمز؛
ثروتي اونون دالینجا آشاغي گتمز.
۱۸ گرچي یاشایان زامان اؤزونو
بختور سایيردي-
مووفّق اولان زامان هامي سني تعرئفله‌یر-
۱۹ لاکئن آتالارینین یانینا گدر،
اونلار ابده کئمي نور گؤرمزلر.
۲۰ عئزّتلي اولان، لاکئن درّاکه‌سي
اولمایان ائنسان،
هلاک اولان حیوانلارا بنزر.

۵۰

۱ قادئر اولان تاري، رب
تاري دانیشیر،
گون دوغاندان گون باتانا قدر دونیاني
چاغیریر. ۲ گؤزل‌لئیئن کامئلي اولان
صحیوندان، پارلاق شاخیر.
تاریمیز گلئر، ۳ ساکئت قالمایاجاق.
قاباغیندا یاخیب-تؤکن اود،

اطرافيندا نَرئلدەين يل گدئر. ۴ خالقيني
موحاكئمه اتمک اوچون
يوخاريدان گؤيلره سَسلەنئر،
ير اوزونه ده: ۵ "موتّقي‌لرئمي منئم
حوضورما ييغين،
او آداملاري كي،
قوربان واسئطەسي ائله منئمله عهد
باغلاييبلار." ۶ گؤيلر اونون
صالحلئيئني اعلان ادئر،
چونكي تاري اؤزو داوردئر.
سِلا ۷ "اشئت، منئم خالقيم،
دانيشاجاغام،
اي ائسرائيل، سنئن ضئدّئنه شهادت
وره‌جيم:
تاري منم، سنئن تارين. ۸ سني تنبه اتمئرم،
قوربانلاريندان اؤتري يوخ،
ياندیرما قوربانلاريندان اؤتري ده يوخ
كي،
اونلار دائم گؤزومون قاباغينداديرر.
۹ سنئن اوئندن بئر گاميشا نه
احتئياجيم وار؟!
آغيل‌لاريندا كي كِچئلره نه احتئياجيم
وار؟! ۱۰ چونكي مشەنئن بوتون
حيوانلاري منئمدئر،
مئنلرجه داغلاردا كي سيغيرلار دا
منئمدئر. ۱۱ داغلارين بوتون
قوشلاريني تاني‌ييرام.
چؤلون بوتون وحشي حيوانلاري دا
منئمدئر. ۱۲ اگر آج اولسايديم، سنه
دِمَزدئم،
چونكي دونيا و اوندا اولان هر شي
منئمدئر. ۱۳ مگر من گاميش اتي
ييئرم؟!
مگر من كچي قاني ائچئرم؟! ۱۴ تاريا
شوكور قوربانيني تقدئم ات.
اوجالاردا اولانا نذئرلرئني يرئنه يتئر.
۱۵ دارليق گونده مني چاغير،
سني خئلاص ادرم،
سن منه عئزّت وررسن." ۱۶ آمّا تاري
پئس آداملارا ديئر:
"منئم شرئعتئمي ازبردن اوخوماغا نه
حاقّين وار؟!

يا دا منئم عهدئمي دئلئنه گتئرمه‌يه؟!
۱۷ سن منئم تنبهئمدن نئفرت
ادئرسن،
سؤزلرئمي آرخانا آتيرسان. ۱۸ بئر اوغرو
گؤرونجه، اونا قوشولورسان،
زئناكار آداملارلا شرئک اولورسان،
۱۹ آغزيني يامان دمه‌يه
بوراخيرسان،
دئلئن حئيله اُختئراع ادئر، ۲۰ اوتوروب
قارداشيندان گئليلئک ادئرسن،
اؤز آنانين اوغلونو تحقئر ادئرسن. ۲۱ بو
ائشلري ادئبسن،
من دئنمه‌مئشم؛
گومان اتدئن كي، من ده سنئن كئمئيم.
لاكئن سني تنبه اده‌جيم،
گوناهلاريني گؤزونون قاباغينا
دوزه‌جيم. ۲۲ سئز، تاريني
اونودانلار، بونا دئقّت ادئن!
يوخسا سئزي پارچالايارام،
و خئلاص ادن اولماز. ۲۳ منه
شوكور قوربانيني تقدئم ادن، مني
عئزّتلندئرئر؛
يولونو دوز ادن آداما، من تارينين نئجاتيني
گؤرسده‌جيم.”

۵۱

۱ اي تاري، محبّتئنه گؤره
منه رحم ات،
مرحمتئنئن چوخلوغونا گؤره
عوصيانلاريمي سئل، ۲ تقصئرئمدن
مني تامامن يو،
گوناهيمدان مني تمئزله. ۳ چونكي
عوصيانلاريمي بئلئرم،
گوناهيم دائم گؤزومون قاباغيندادير.
۴ سنئن ضئدّئنه، فقط سنئن ضئدّئنه
گوناه اِتمئشم،
سنئن گؤزلرئنده پئس اولاني يرئنه
يتئرمئشم؛
اونا گؤره ده حؤكمون دوز،
موحاكئمه اتمه‌يئن عادئلدئر. ۵ دوغرودان
دا من تقصئر ائچئنده دوغولدوم،
آنام منه گوناه ائچئنده بويلو اولدو.
۶ دوغرودان دا سن قلبئمئن
درئنلئكلرئنده حقئقت ائسته‌يئرسن؛
ائچئمده منه حئكمت اؤيرت، ۷ مني زوفا
ائله تمئزله، او زامان پاک اولارام.

مني يو، او زامان قاردان دا آغ اولارام.
۸ منه شادليق و سوئنج سسئني
اشئتدئر،
اله كي، سينديرديغين سوموكلر فرحلنسئن.
۹ اوزونو منئم گوناهلاريما اؤرت،
بوتون تقصئرلرئمي سئل. ۱۰ منده تمئز بئر
اورک يارات، اي تاري،
ائچئمه تزه و دوز بئر روح قوي. ۱۱ مني
اؤز حوضوروندان آتما،
موقدّس روحونو مندن آلما. ۱۲ نئجاتينين
شادليغيني منه قايتار،
منه اله بئر روح ور كي، سنه ائستكلي‌دئر،
مني ساخلا. ۱۳ او زامان عاصئلره سنئن
يوللاريني اؤيرده‌رم،
گوناهكارلار سنه دؤنرلر. ۱۴ اي تاري،
نئجاتيمين تاريسي،
تؤكدويوم قان گوناهيندان مني قورتار
كي،
دئلئم سنئن صالحلئيئني ترنّوم اتسئن. ۱۵ اي
آغا، دوداقلاريمي آچ كي،
آغزيم سنئن حمدئني بيان اتسئن.
۱۶ چونكي سن قوربان سومئرسن،
يوخسا تقدئم اِدَردئم؛
سن ياندیرما قوربانيندان خوشلانميرسان.
۱۷ تاريپا مقبول اولان قوربان
سينميش روحدور،
سينميش و ازئلمئش اوركدئر؛
بولاري سن اي تاري حقئر گؤرمزسن.
۱۸ كرمئنله صحيونا احسان گؤرسد،
اورشلئمئن دووارلاريني بئنا ات. ۱۹ او
زامان صالحلئک قوربانلاري ائله،
ياندیرما قوربانلاري ائله،
بوتؤو ياندیرما قوربانلاري ائله
خوشلانارسان.
او زامان سنئن قوربانگاهيندا گاميشلار
تقدئم اولونار.

۵۲

۱ نه اوچون پئسلئيه فخر
ادئرسن، اي گوجلو؟
تارينين محبّتي دائمي‌دئر. ۲ سنئن دئلئن
پئسلئک ائختئراع ادئر،
ائتي بئر اولگوج كئمي‌دئر، اي حئيله‌گر.
۳ سن پئسلئي ياخشيليقدان،
يالاني دا دوز دانيشماقدان داها چوخ
سوئرسن. سِلا ۴ بوتون هلاک ادن
سؤزلري سوئرسن،

سن، اي حئيله چيخاردان دئل! ۵ تاري
دا سني همئشه‌لئک يخاجاق،
چاديريندان سني توتوب پارچالاياجاق،
کؤکونو دئرئلر دئياريندان چيخارداجاق.
سِلا ۶ صالح آداملار بونو گؤروب
قورخاجاقلار.
اونا گولوب دئيه‌جکلر: ۷ "باخين، بودور
او آدام کي،
تاريني اؤز پناهي اتمه‌دي،
لاکئن دؤولتئن چوخلوغونا اعتئماد
ادئب،
اؤزگه‌لري محو اتدي." ۸ آمّا من تارينين
اوئنده ياشيل زيتون آغاجي کئمئيم؛
من تارينين محبّتئنه ابده‌جک اعتئماد
ادئرم. ۹ اتدئکلرئن اوچون سنه ابده
کئمي حمد اده‌جيم؛
موتقّي آداملارينين حوضوروندا
سنئن آدينا اومئد باغلاياجاغام،
چونکي سنئن آدين ياخشي‌دير.

(مَزمور ۱۴)

موسئقي رهبري اوچون. ماخَلَت اوستونه. داوودون مَسکئلي ۱

۵۳ عاغيلسيز اوره‌يئنده ديئر:
"تاري يوخدور."
آداملار فاسئد اولوبلار،
ائيرنج بئر شکئلئده يامانليق ادئرلر،
ياخشيليق ادن يوخدور. ۲ تاري گؤيدن
ائنسانلارا باخير کي، گؤرسون؛
آيا قانان، آيا تاريني آختاران بئري وار؟
۳ هاميسي آزيب،
هاميسي بئرلئکده فاسئد اولوب؛
ياخشيليق ادن يوخدور، بئر نفر ده
يوخدور. ۴ شر ائش گؤرنلر مگر
قانميرلار کي،
منئم خالقيمي چورک کئمي ييئرلر،
تاريني چاغيرميرلار؟! ۵ اله بئر دَهشته
دوچار اولاجاقلار کي، اصلا
گؤرونمه‌مئش!
چونکي تاري سنئن ضئدّئنه قوشون
چکه‌نئن سوموکلرئني داغيب.

سن اونلاري اوتانديريرسان،
چونكي تاري اونلاري اؤزوندن آتيب.
۶ كاشكي ائسرايئلئن نئجاتي صحيوندان
گلسيدي!
تاري خالقيني اسئرلئكدن گري گتئرنده
يعقوب سوئنه‌جک،
ائسرايئل شاد اولاجاق.

۵۴

۱ آدينلا منه نئجات ور، اي
تاري،
قووّتئنله حاقّيمي آل. ۲ منئم دوعامي
اشئت، اي تاري؛
آغزيمين سؤزلرئنه قولاق ور. ۳ چونكي
اجنبي‌لر ضئدّئمه قالخيبلار،
ظالئملر جانيمي آختاريرلار؛
تاريني نظره آلميرلار. سِلا ۴ باخ، تاري
منئم كؤمه‌يئمدئر،
پروردئگاريم حياتيما داياق اولاندير.
۵ دوشمنلرئمئن اتدئيي پئسلئيي،
اونلارين اؤز اوستونه دؤندره‌جک؛
وفادارليغيندا اونلاري محو ات. ۶ بوتون
رغبتله سنه قوربان كسه‌جيم،
سنئن آدينا، يارب، شوكور اده‌جيم،
چونكي ياخشي‌دير، ۷ چونكي مني هامي
دارليقلاردان قورتاريب؛
گؤزوم دوشمنلرئمئن هلاكيني گؤروب.

۵۵

۱ دوعاما قولاق ور، اي
تاري،
يالواريشيمدان اؤزونو گئزلتمه. ۲ منه
قولاق آس، جاوابيمي ور.
شئكايتئمده پرئشان اولموشام، ناراحاتام؛
۳ دوشمن سسئندن، پئس آداملارين
ظولموندن،
چونكي منه عذاب ورئرلر،
قضبله منه عداوت گؤرسدئرلر. ۴ اوره‌يئم
ائچئمده چوبالاييير،
اؤلوم دهشتي اوستومه دوشوب. ۵ قورخو
و تئتره‌مه مني توتوب،
وحشت مني اؤزونده بورويوب. ۶ ددئم:
"كاشكي گؤيرچئن كئمي قانادلاريم
اولسايدي!
او زامان اوچوب گِدَردئم،
راحات اولاردیم. ۷ دوغرودان دا اوزاق
قاچاردیم،
كؤشنده قالاردیم. سِلا ۸ شئدّتلي اَسَن
يِلدن-كولكدن

تزلئکله سیغیناق بئر یره پناه آپاراردیم.”
۹ اونلاري گئجلَت، اي پروردئگار،
دئللرئني قاریشدیر،
چونکي شهرده قدّارلیق گؤرورم،
داعوا گؤرورم. ۱۰ گجه-گوندوز شهرئن
دووارلاري اوستونده دولانیرلار،
اونون ایچئنده شر وار، عذاب وار،
۱۱ آرالارینده قیرغین وار؛
میدانلارینده شرارت و فیریلداق وار.
۱۲ منه مذّمت ادن، دوشمن
دیئلدي؛
یوخسا اونا دؤزه‌ردئم.
ضئدّئمه تکبّورله قالخان، خصمئم ده
دیئلدي؛
یوخسا اؤزومو اوندان گئزلده بئلَردئم؛
۱۳ لاکئن سن ائدئن، تاییم کئمي بئر
کئشي،
منئم یولداشیم، منئم دوستوم. ۱۴ بئرلئکده
شئرئن-شئرئن مصلحتلَشردئک،
جاماعاتلا تارینین اوئنه گِدَردئک.
۱۵ قوي اؤلوم قفئلدن اونلارین
اوستونه دوشسون،
قوي دئري-دئري اؤلولر دئیارینا انسئنلر،
چونکي پئسلئک اونلارین اولرئنده،
اونلارین آراسیندادیر. ۱۶ آمّا من،
تاریني چاغیراجاغام،
رب منه نئجات وره‌جک. ۱۷ آخشام
واختي، سحر واختي،
گون اورتا واختي دوعا اده‌جیم،
اوجا سَسله باغیراجاغام،
او منئم سسئمي اشئده‌جک. ۱۸ ضئدّئمه
اولان موحارئبه‌دن،
مني سالاماتلیقلا خئلاص اده‌جک،
چونکي ضئدّئمه قالخان چوخدور.
۱۹ ازلدن بري تختئنده اوتوران تاري
اشئده‌جک،
اونلاري ذلئل اده‌جک. سِلا.
چونکي اونلار اصلا دیئشئلمئرلر،
تاریدان قورخمورلار. ۲۰ یولداشیم دوستونا
اَل قالدیریر،
دوستلوق عهدئني پوزور.
عهدئني سیندیریب. ۲۱ آغزینین سؤزلري
کره یاغیندان داها یاغلي‌دیر،
لاکئن اوره‌یئنده موحارئبه وار؛
سؤزلري زیتون یاغیندان داها یومشاقدیر،

لاکئن یالین قیلینجلاردیر. ۲۲ یوکونو ربّه
بوراخ،
او، سني پایدار ادر؛
صالح آدامین ییخیلماغینا هچ واخت ائجازه
ورمز. ۲۳ آمّا سن، اي تاري،
اونلاري هلاکت قویوسونا آتاجاقسان؛
قان توکَلرئن،
حئیله‌گر آداملارین عؤمرو یاریا
چاتمایاجاق،
لاکئن من سنه توکّول اده‌جیم.

۵۶ ۱ منه رحم ات، اي تاري،
چونکي ائنسانلار منه
عذاب ورئرلر؛
بوتون گون هوجوم گتئرئب، منه
ظولم ادئرلر. ۲ دوشمنلرئم بوتون گون
تعقئب ادئرلر،
چونکي ضئدّئمه تکبّورله هوجوم گتئرن
چوخدور. ۳ قورخدوغوم زامان سنه
توکّول ادئرم. ۴ تاریا، کلامینا حمد
اتدئیئم تاریا توکّول ادئرم،
هچ بئر شیدن قورخوم یوخدور.
بشر منه نه اده بئلر؟! ۵ بوتون گون
سؤزلرئمي ترسه ادئرلر،
منئم بارمده هامي فئکئرلري شر
اوچوندور. ۶ بئر یره ییغیلیرلار،
گئزله‌نئرلر،
قدملرئمي گودورلر،
چونکي جانیمي آلماق ائسته‌یئرلر.
۷ گوناهلاري اوچون اونلاري
جزالاندیر،
خالقلاري قضبئنده ییخ، اي تاري.
۸ دردلرئمي سایدین،
گؤزیاشلاریمي طولوغونا ییغ؛
مگر اونلار سنئن کئتابیندا یازیلي دیئل؟
۹ درگاهینا فریاد اتدئیئم گون،
دوشمنلرئم گري قاییداجاقلار.
بونو بئلئرم کي، تاري منئم طرفئمده‌دئر.
۱۰ کلامینا حمد اتدئیئم تاریا،
کلامینا حمد اتدئیئم ربّه، ۱۱ تاریا توکّول
ادئرم،
هچ بئر شیدن قورخوم یوخدور.
ائنسان منه نه اده بئلر؟ ۱۲ نذئرلرئن
بوینومدادیر، اي تاري؛
شوکور قوربانیني سنه تقدئم اده‌جیم،
۱۳ چونکي جانیمي اؤلومدن
قورتاردین،

آياقلاريمي سوروشمكدن كي،
حياتين نوروندا، تارينين حوضوروندا
يرئيئم.

(مزمور ۱۰۸: ۱ - ۸)

**موسئقي رهبري اوچون. "محو اتمه"
اوستونه. داوودون مئكتامي**

**. داوود بونو او زامان يازدي
كي، شاعولدان قاچيب
ماغارايا سيغينميشدي.** ۱

۵۷ منه رحم ات، اي تاري،
منه رحم ات!
چونكي جانيم سنه پناه گتئرئر؛
بو بلالارين كچئب-گتمه‌سئنه قدر،
سنئن قانادلارينين كؤلگه‌سئنه پناه
گتئرئرم. ۲ اوجالاردا اولان تارينين
درگاهينا فرياد اده‌جيم،
او تارينين درگاهينا كي، منئم ائنتئقاميمي
آلير. ۳ گؤيدن گؤنده‌رئب منه نئجات
وره‌جک؛
جانيمين قصدئنه دوران ظالئم آداملاري
تنبه اده‌جک. سِلا
تاري محبّت و وفاسيني گؤندره‌جک.
۴ جانيم آصلانلار آراسيندادير،
آلوولانان آداملار آراسيندا ياتيرام كي،
دئشلري نئزه‌دئر، اوخلاردير،
دئللري ائتي قيلينج‌دير. ۵ گؤيلر اوستونه
داها اوجالان، اي تاري!
قوي سنئن شؤوكتئن تامام دونيادان داها
اوجا اولسون. ۶ اونلار منئم قدملرئم
اوچون تله قوروبلار؛
جانيم بوكولوب،
قاباغيمدا قويو قازيبلار،
اونون ائچئنه اؤزلري دوشوبلر. سِلا
۷ اوره‌يئم قراريني ورئب، اي تاري!
اوره‌يئم قراريني ورئب؛
اوخوياجاغام،
پرستئش نغمه‌سي اوخوياجاغام. ۸ اويان،
اي جانيم!
اويان، اي چنگ، اي طنبور!
من سحري اويانديراجاغام. ۹ خالقلار
آراسيندا سنه حمد اده‌جيم، اي
پروردئگار؛

طايفالار آراسيندا سنه پرستئش نغمه‌سي
اوخوياجاغام. ۱۰ چونكي سنئن
محبّتئن گؤيلره قدر بؤيوكدور،
حقئقتئن بولودلارا يتئشئر. ۱۱ گؤيلر
اوستونه داها اوجالان، اي تاري!
قوي شؤوكتئن بوتون ير اوستونده
اولسون.

۵۸

۱ آيا دوغرودان ائنصافلا
دانيشيرسينيز، سئز، اي
قودرتلئلر؟
آيا ائنسانلارا عدالتله حؤكم ادئرسئنئز؟
۲ يوخ، اوركلرئنئزده يامانليغا
مشغولسونوز؛
ير اوزونده اللرئنئز قدّارليق ادئر. ۳ پئس
آداملار آنا قارنيندان آزيبلار؛
آنادان دوغولاندان يالان دانيشاراق
چاشيبلار. ۴ اونلارين زهري ائلان
زهري كئمي‌دئر،
قولاغيني توتموش ساغير ائلان كئمي‌دئر
كي، ۵ اوستا سحربازين، اوستا
اَفسونچونون سسئني اشئتمك
ائسته‌مز. ۶ اونلارين دئشلرئني
آغيزلارينداسيندير، اي تاري!
آصلان بالالارينين دئشلرئني قير، يارب!
۷ قوي آخيب-گدن سولار كئمي
يوخ اولسونلار؛
اوخ كامانيني چكنده، قوي اوخلاري
تئكه-تئكه اولسون. ۸ قوي اونلار
حلزون كئمي گده-گده اَرئسئنلر،
دوشوك اوشاق كئمي گون اوزونو
گؤرمه‌سئنلر؛ ۹ قازانلارينيز تئكان
اودونون ائستئسئني حئسّ اتمه‌دن.
قوي طوفان يلي پئس آداملاري
سوپوروب آپارسين؛
ياش اولاني دا، قورو اولاني دا. ۱۰ صالح
آدام اونلاردان آلينان ائنتئقامي
گؤروب سوئنه‌جك؛
آياقلاريني پئس آدامين قانيندا يوياجاق.
۱۱ او زامان آداملار دئيه‌جكلر:
"بلي، صالح آدام اوچون دوغرودان دا
اجر وار؛
يقئن كي، ير اوزونه حؤكم ادن، تاري‌ديير."

۵۹

۱ مني دوشمنلرئمدن قورتار،
اي تاريم!

اوستومه قالخانلاردان مني حئفظ ات.
۲ فئساد ائشله‌ينلردن منه خئلاص
ور،
آدام اؤلدورنلردن منه نئجات ور. ۳ باخ،
جانيم اوچون كمئنده اوتورورلار؛
گوجلولر منئم ضئدّئمه بئرله‌شئرلر؛
نه عوصيانيمدان اؤتري، نه ده
گوناهيمدان اؤتري، يارب!
۴ تقصئرسئز اولدوغوم حالدا قاچيب
اؤزلرئني حاضيرلاييرلار.
منئم ائمداديم اوچون اويان و باخ، ۵ سن،
اي قوشونلارين تاريسي رب!
بوتون مئلّتلري جزالانديرماق اوچون
اويان؛
خيانتكار پئس آداملارين هچ بئرئنه رحم
ائمه. سِلا ۶ آخشام واختي دؤنورلر،
ائت كئمي اولويورلار،
شهرئن اطرافيندا گزئرلر. ۷ دوغرودان دا
آغيزلاريندان كئفئر قوسورلار،
دوداقلاريندا قيلينج وار،
فئكئرله‌شرلر: "كئم اشئدئر؟" ۸ لاكئن
يارب، سن اونلارا گولورسن؛
بوتون مئلّتلري ائستهزا ادئرسن. ۹ اي منئم
قووّتئم، سني گؤزله‌يئرم.
چونكي تاري منئم قالامدير. ۱۰ منئم رحئم
تاريم پئشوازيما چيخاجاق؛
تاري دوشمنلرئمئن هلاكيني منه
گؤرسده‌جک. ۱۱ اونلاري
اؤلدورمه، يوخسا خالقيم اونودار؛
قووّتئنله اونلاري داغيت،
آلچاق ات، اي پروردئگار، قالخانيميز.
۱۲ آغيزلارينين گوناهي اوچون،
دوداقلارينين سؤزلري اوچون،
ددئكلري لعنتلر و يالانلار اوچون،
قوي تكبّورلرئئن تله‌سئنه دوشسونلر.
۱۳ قضبله اونلاري محو ات، محو
ات،
اله كي، آرتيق اونلاردان بئر نئشان دا
قالماسين.
قوي بئلسئنلر كي،
يعقوبون نسلي اوستونه تاري سلطنت
ادئر،
دونيانين آخيرينا كئمي سلطنت ادئر.
سِلا ۱۴ آخشام واختي دؤنورلر،
ائت كئمي اولويورلار،

شهرئن اطرافیندا گزئرلر، ۱۵ اونلار یمک
اوچون آوارا گزئرلر،
اگر دویماسالار، اولایارلار. ۱۶ آمّا من
سنئن قووّتئنه حمد اوخویاجاغام؛
سحر واختي سنئن محبّتئني اوجا سَسله
اوخویاجاغام.
چونکي سن منئم قالام اولموشدون،
منئم دارلیق گونومده پناهیم! ۱۷ سنه، اي
منئم قووّتئم،
سنه پرستئش نغمه‌سي اوخویاجاغام،
چونکي منئم قالام تاري‌دیر،
مني سِوَن تاریم!

(مزمور ۱۰۸: ۶ - ۱۳)

موسئقي رهبري اوچون. "عهد زانباغي" اوستونه. داوودون تعلئم ورن مئکتامي. داوود بونو او زامان یازدي کي، یوآب قاییدیب "دوز" وادئسئنده اون‌ائکي مئن اِدوملونو اؤلدوردو. بو حادئثه او زامان باش وردي کي،
داوود اَرام نَحه‌ره‌یئمئلی‌لر و اَرام صوبالي‌لارلا موحارئبه‌ده ائدي. ۱

۶۰ بئزي اؤزوندن آتیبسان، اي تاري!
بئزي قیریبسان!
بئزه قضبله‌نئبسن!
بئزي قاباقکي حالیمیزا دؤندر. ۲ یري
تئتره‌مه‌یه سالیبسان،
اونو پارچالا ییبسان؛
بئتئشدئر اونون چاتلاقلاریني، چونکي
تئتره‌یئر. ۳ خالقینا چتئن گونلر
گؤرسه‌دئبسن،

سرسم ادن بئر شراب ائچئردئبسن بئزه.
۴ سندن قورخانلارا بایراق ورئبسن
کي،
حقئقتدن اؤتري قالدیرسینلار. سِلا
۵ صاغ الئنله بئزي قورتار،
بئزه جاواب ور کي، سِودئکلرئن
خئلاص تاپسین. ۶ تاري موقدّس
یرئنده دانیشیب:
"شِکئمي شادلیقلا بؤله‌جیم،
سوکّوت دره‌سئني اؤلچه‌جیم، ۷ جئلعاد
منئمدئر، مِنسّه ده منئم،
افرایئم ده باشیمین دبئلقه‌سي‌دئر،
یهودا عصامدیر، ۸ موآب یویونما
لَگنئمدئر،
اِدومون اوستونه چاریغیمي آتیب اونا
مالئک اولاجاغام،
فئلئسطئن اوستونه ظفرله هاراي
چکه‌جیم." ۹ کئم مني حاصارلي
شهره آپاراجاق؟
کئم منه اِدوما قدر یول گؤرسده‌جک؟
۱۰ مگر سن بئزي اؤزوندن آتمادین،
اي تاري؟
بئزئم قوشونلاریمیزلا چیخمیرسان، اي
تاري. ۱۱ دوشمن قاباغیندا بئزه ائمداد
ات،
چونکي ائنسانین کؤمه‌یي هچدئر.
۱۲ تارینین کؤمه‌یي ائله قهرمانلیق
گؤرسده‌جیئک،
چونکي دوشمنلرئمئزي آیاق آلتینا سالان
اودور.

۶۱

۱ فریادیمي اشئت، اي
تاري،
دوعاما قولاق ور. ۲ اوره‌یئم تشوئشه
دوشنده،
یرئن نهایتئندن سني چاغیریرام،
مندن اوجا اولان قایایا، مني چیخارت.
۳ چونکي سن منئم اوچون سیغیناق
بئریر اولوبسان،
دوشمن قاباغیندا قووّتلي بئر قالا!
۴ ائسته‌یئرم کي، چادیریندا ابده
کئمي ساکئن اولوم،
قانادلارینین کؤلکه‌سئنه پناه گتئرئم.
سِلا. ۵ نذئرلرئمي اشئدئبسن، اي
تاري،

آدیندان قورخانلارین مئراثیني منه
ورئبسن. ۶ پادشاهین حیات
گونلرئنه گونلر آرتیر،
ائللري نسئلدن-نسله قدر چاتسین؛
۷ تارینین حوضوروندا ابده کئمي
تختئنه اوتورسون.
اونو حئفظ اتمک اوچون محبّت ور، وفا
ور. ۸ او زامان سنئن آدینا ابده کئمي
پرستئش نغمه‌سي اوخویاجاغام کي،
نذئرلرئمي هر گون یرئنه یتئرئم.

۶۲ ۱ جانیم سس‌سئز آنجاق
تاریني گؤزله‌یئر،
چونکي خئلاصیم اوندان گلئر. ۲ منئم
قایام، منئم خئلاصیم آنجاق اودور،
او منئم قالام‌دئر، یرئمدن تَرپنمه‌یه‌جیم. ۳ نه
واختا کئمي بئر آدامي اؤلدورمک
اوچون،
اونا هوجوم گتئره‌جکسئنئز؛
اونا کي، اَیئلمئش بئر دووار کئمي‌دئر،
یرئندن جایمیش بئر چپر کئمي‌دئر؟
۴ آنجاق بونو دوشونورلر کي،
نجه اونو اؤز شرفئندن آشاغي سالسینلار.
یالانلاردان کف ادئرلر؛
آغیزلاري ائله برکت ورئرلر،
لاکئن اورکلرئنده لعنت ادئرلر. سِلا
۵ اي جانیم، سس‌سئز آنجاق تاریني
گؤزله،
چونکي اومئدئم اوندان گلئر. ۶ منئم قایام،
منئم خئلاصیم آنجاق اودور،
او منئم قالام‌دئر، یرئمدن ترپنمه‌یه‌جیم.
۷ خئلاصیم و عئزّتئم تاریدادیر؛
قووّتلي قایام و پناهیم تاریدادیر. ۸ سئز، اي
خالق، هر زامان اونا توکّول ادئن؛
اوره‌یئنئزي اونون حوضوروندا تؤکون،
چونکي تاري بئزه سیغیناق یِردئر. سِلا.
۹ دوغرودان دا کي، عوام خالق بئر
بوخاردیر؛
بَي‌زاده‌لر بئر یالان.
اگر اونلاري ترەزئیه قویاسان،
اونلارین هامیسي بئرلئکده بوخاردان دا
یونگولدور. ۱۰ قدّارلیغا توکّول اتمه،
تالان مالینا دا بوشونا اومئد باغلاما؛
مال-دؤولت آرتسا دا، اونا اورک
باغلاما. ۱۱ تاري بئر دفه دانیشیب،
من بونو ائکي دفه اشئتمئشم کي:

قودرت تارينين‌ديرِ. ۱۲ محبّت ده
سنئن‌دئر، اي پروردئگار؛
چونکي سن هرکسه ائشئنه گؤره عوض
ورئرسن.

۶۳ ۱ اي تاري، سن منئم
تاريمسان،
اورکدن سني آختاريرام،
جانيم سنئن اوچون سوسوزدور،
ووجودوم سنئن اوچون ائنتئظار چکئر،
قورو و جان‌سيخيجي بئر دئياردا،
او دئياردا کي، سودان بئر اثر يوخدور.
۲ سنئن موقدّس يرئنده سنه
باخميشديم کي،
قودرت و عئزّتئني گؤروم. ۳ دوداقلاريم
سنه حمد اده‌جک،
چونکي سنئن محبّتئن حياتدان ياخشي‌ديرِ.
۴ نه‌قدر جان بدنئمده وار، سنه حمد
اوخوياجاغام،
اَللرئمي قالديريب سنئن آديني
چاغيراجاغام، ۵ جانيم دويوب،
گؤزل بئر يمکله دويان کئمي؛
شن دوداقلارلا آغزيم حمد اوخويور؛
۶ ياتديغيم يرده سني خاطيرلاياندا،
گجه‌نئن نؤوبه‌لرئنده سني دوشوننده!
۷ قانادلارينين کؤلگه‌سي آلتيندا
شادليقدان اوخوياجاغام،
چونکي منئم کؤمه‌يئم سن‌سن. ۸ جانيم
سنه باغلي‌ديرِ،
سنئن صاغ اَلئن مني ساخلاييرِ. ۹ لاکئن
جانيمي هلاک اتمه‌يه چاليشانلار محو
اولاجاقلار،
يرئن لاپ دئب يرلرئنه باتاجاقلار،
۱۰ قيلينج آغزينا ورئله‌جکلر،
چاقّاللارين يئيه‌جي اولاجاقلار. ۱۱ آمّا
پادشاه تاريدا سوئنه‌جک،
تارينين آدينا آند ائچن هر کس
شادلاناجاق؛
حال بو کي، يالانچيلارين آغزي
باغلاناجاقديرِ.

۶۴ ۱ يالواران سسئمي اشئت،
اي تاري؛
دوشمن قورخوسوندان حياتيمي حئفظ
ات. ۲ پئس آداملارين گئزلي
مصلحتلشمه‌لرئندن،

فئساد ائشله‌ينلرئن ولوله‌سئندن مني
ساخلا. ٣ اونلار قيلينج كئمي
دئل‌لرئني ائتئلدئرلر،
آجي سؤزلرئني اوخ كئمي كامانلارينا
قويورلار كي، ٤ گئزلي يردن معصوم
بئر ائنسانين اوستونه آتسينلار؛
قفئلدن آتيرلار و قورخولاري يوخدور.
٥ پئس سؤزلرله اؤزلرئنه اورک
ورئرلر،
گئزلی تله‌لر قورماق اوچون دانيشيب
ديئرلر:
"كئم اونلاري گؤره‌جک؟"
٦ حاقسيزليق اتمه‌يي فئكئرله‌شئب
ديئرلر:
"گؤر نه ياخشي بئر كَلَک قوردوق!"
ائنسانين هم ائچي، هم ده اوره‌يي
بئلئنمزدئر. ٧ لاكئن تاري اونلارا
اوخ آتاجاق؛
قفئلدن يارالاناجاقلار، ٨ اؤز دئللري
اوزوندن ييخيلاجاقلار،
اونلاري گؤرن هركس بئر طرفدن
قاچاجاق، ٩ هامي ائنسانلار
قورخوب تارينين ائشئني خبر
وره‌جكلر،
اونون اتدئكلرئني دوشونه‌جكلر. ١٠ صالح
آدام ربده سوئنئب اونا پناه
گتئره‌جک،
بوتون اوره‌يي دوغرو اولانلار ربّه حمد
اده‌جكلر.

٦٥

١ صحيوندا حمد سني
گؤزله‌يئر، اي تاري،
سنه ادئلن نذئريرئنه يتئرئله‌جک. ٢ اي
سن، دوعا اشئدن!
بوتون بشر سنه گله‌جک. ٣ گوناهلار
آلتيندا ازئلئرم،
لاكئن سن عوصيانلاريميزي
باغيشلارسان. ٤ بختور او آدام كي،
سن اونو سچئرسن،
اؤزونه ياخينلاشديريرسان كي،
سنئن صحنلرئنده ساكئن اولسون.
سنئن اوئنئن نعمتلرئندن،
موقدّس معبدئنئن نعمتلرئندن، بئز
دوياجاغيق. ٥ سن صالحسن،
هيبتلي عمل‌لرله بئزه جاواب ورئرسن،
اي نئجاتيميزين تاريسي!

اي سن كي، يرئن بوتون نهايتلرئنئن
اومئدي‌سن!
اوزاق دهنزلرئن اومئدي‌سن! ۶ سن كي،
قووّتئنله داغلاري قورورسان،
قودرتله بورونورسن. ۷ دهنزلرئن
نعره‌سئني، شپه‌لرئنئن گورولتوسونو،
طايفالارين ولوله‌سئني ساكئت ادن
سنسن. ۸ دونيانين نهايتلرئنده ساكئن
اولانلار دا
سنئن علامتلرئندن قورخورلار؛
گونون چيخديغي يردن باتديغي يره قدر،
اونلاري شادليق اتمه‌يه چاغيريرسان.
۹ تورپاغين گؤروشويونه گلئرسن
و اونو سوواريرسان،
اونو حاصئل‌لي ادئرسن.
تارينين چايي سو ائله دولودور؛
ائنسانلارين بوغداسيني فراهم ادئرسن،
چونكي سن اونو بله حاضيرلاييبسان.
۱۰ تورپاغين شيريملاريني
سولاييرسان،
چالالاريني دوزه‌لدئرسن،
ياغيشلارلا اونو يومشالديرسان،
تورپاغين محصولونو بركتلندئرئرسن.
۱۱ ياخشيليقلارينلا ائلي تاجدار
ادئرسن،
سنئن يوللاريندان ياغ دامير، ۱۲ چؤلون
اوتلاقلارينا دامير،
تپه‌لر شادليقلا بورونور. ۱۳ اوتلاقلار
سورولرله گِيئنئر،
دره‌لر بوغدا ائله اؤرتولور؛
شادليقدان چيغيريرلار، نغمه
اوخويورلار.

۶۶ ۱ اي بوتون ير اوزو،
شادليقلا تاريپا نئدا ادئن!
۲ آدينين عئزّتئنه پرستئش نغمه‌سي
اوخويون،
اونون حمدئني شؤوكتلي ادئن! ۳ تاريپا
ديئن: "ائشلرئن نه هيبتلي‌دئر!
قودرتئنئن عظمتئندن دوشمنلرئن سنه
تابع اولاجاقلار. ۴ بوتون ير اوزونده
اولانلار سنه پرستئش اده‌جكلر،
سنه پرستئش نغمه‌سي اوخياجاقلار،
اونلار سنئن آدينا پرستئش نغمه‌سي
اوخياجاقلار." سِلا. ۵ گلئن و
تارينين ائشلرئني گؤرون؛

ائنسانلارا اتدئيي ائشلري هيبتلي‌دئر.
۶ دهنزي قورو يره دؤندَردي؛
چايدان آياقلا كچدئلر-
گلئن اوندا سوئنک. ۷ او قودرتي ائله ابده
كئمي سلطنت ادئر،
گؤزلري مئلّتلره دئقّتله باخير؛
قويما عاصئلر اؤزلرئني اوجالتسينلار. سِلا.
۸ اي خالقلار، تاريميزا حمد ادئن،
حمدلرئنئن سسئني اشئتدئرئن. ۹ جانيميزا
حيات ورن،
آياقلاريميزي دا سوروشمه‌يه قويمايان
اودور. ۱۰ اي تاري، بئزي ائمتاحان
ادئبسن.
گوموشو اَرئدن كئمي،
سن ده بئزي اَرئدئب خالئص
چيخارديبسان. ۱۱ بئزي تور ائچئنه
آپاريبسان.
بلئمئزه آغير يوک قويوبسان.
۱۲ ائنسانلاري باشيميزا مئندئرئبسن.
اوددان كچمئشئک، سودان كچمئشئک،
لاكئن سن بئزي گئنه بوللوغا
چيخارديبسان. ۱۳ ياندير‌ما
قوربانلارلا سنئن اوئنه گئره‌جيم،
سنه اتدئيئم نذئرلري يرئنه يتئره‌جيم،
۱۴ اونلاري كي، دار گونومده
دوداقلاريم بيان اتدي،
آغزيم دانيشدي. ۱۵ ياندير‌يلان
قوچلارين شئرئن ائيسي ائله
سنه كؤكلمئش حيوانلاردان ياندير‌ما
قورباني تقدئم اده‌جيم.
گاميشلاري كچئلرله سنه تقدئم اده‌جيم.
سِلا. ۱۶ گلئن، قولاق آسين، سئز
بوتون تاريدان قورخانلار!
جانيم اوچون نه اتدئيئني نقل اده‌جيم.
۱۷ آغزيملا اونو چاغيرديم،
اونو دئلئمله عئزّتلندئردئم. ۱۸ اگر
اوره‌يئمده پئسلئيه ير وِرسَيدئم،
پروردئگار مني اشئتمزدي. ۱۹ لاكئن
تاري يقئن كي، مني اشئدئب،
دوعامين سسئنه قولاق آسيب. ۲۰ تاري
موبارک اولسون كي،
دوعامي ردّ اتمه‌يئب،
محبّتئني مندن گؤتورمه‌يئب.

۶۷

۱ تاري بئزه رحم اتسئن،
بركت ورسئن،

اوزونو بئزه ائشيقلاندیرسین. سِلا. ٢ اله
كي، یر اوزونده سنئن یولون،
بوتون مئلّتلر آراسیندا سنئن نئجاتین معلوم
اولسون. ٣ قوي خالقلار سنه حمد
اوخوسونلار، اي تاري!
قوي بوتون خالقلار سنه حمد
اوخوسونلار. ٤ قوي طایفالار
سوئنسئنلر، شادلیقدان نغمه
اوخوسونلار.
چونكي سن ائنصافلا حؤكم ادرسن،
یر اوزونده طایفالارا رهبر اولارسان.
سِلا. ٥ قوي خالقلار سنه حمد
اوخوسونلار، اي تاري؛
قوي بوتون خالقلار سنه حمد
اوخوسونلار. ٦ قوي تورپاق
محصولونو ورسئن؛
تاري، بئزئم تاریمیز بئزه برکت ورسئن.
٧ قوي تاري بئزه برکت ورسئن،
دونیانین بوتون نهایتلري اوندان
قورخسون.

٦٨ ١ قوي تاري قانلحسین و
دوشمنلري داغیلسین.
قوي اوندان نئفرت ادنلر اونون
قاباغیندان قاچسینلار. ٢ قوي
اونلاري داغیتسین، داغیلان توستو
كئمي؛
مومون اود قاباغیندا اَرئدئیي كئمي،
قوي پئس آداملار دا تارینین
حوضوروندا بله ارئسئنلر. ٣ آمّا صالح
آداملار سوئنسئنلر.
قوي تارینین حوضوروندا شادلیقدان
جوشسونلار؛
بلي، شادلیقلا فرحلنسئنلر. ٤ تاریا نغمه
اوخویون،
اونون آدینا پرستئش نغمه‌سي اوخویون؛
عئزّت ورئن بولودلارا مئنه‌نه،
ربدئر اونون آدي!
اونون حوضوروندا شادلیق ادئن.
٥ موقدّس مسكنئنده اولان تاري
یتئملره آتادیر،
دول آروادلارا موحافئظدئر. ٦ تاري
یالقوز آداملارا اِو ورئر،
اسئرلري راحاتلیغا چیخاردیر؛
لاكئن عاصئلر قورو چؤلده ساكئن
اولاجاقلار. ٧ اي تاري،

خالقينا رهبرلئک اتدئيئن زامان،
چؤلده يرئدئيئن زامان، سِلا ۸ير
تئتره‌دي، گؤي ده ياغيش تؤکدو؛
تارينين، سئنا داغينين تاريسي قاباغيندا،
تارينين، ائسرايئلئن تاريسي قاباغيندا!
۹ سن، اي تاري،
بوللوقلا ياغيش ياغديردين،
مئراثين يورولدوغو زامان اونا قووّت
وردئن. ۱۰ سنئن جاماعاتين اونون
ائچئنده ساکئن اولوب؛
سن، اي تاري،
ياخشيليغيندان اونو فاغير آدام اوچون
حاضيرلا ييبسان. ۱۱ رب بويورور؛
خوش خبري گتئرن آروادلار بؤيوک
بئر قوشوندورلار: ۱۲ "قوشونلارين
پادشاهلاري قاچير، قاچير."
اِوي گؤزله‌ين آروادلار تالان ماليني
بؤلورلر، ۱۳ گرچي آغيللار آراسيندا
ياتيرسينيز، و سئزئن اوچون ده
گوموشله اؤرتونموش گؤيرچئن
قانادلاري وار،
خالئص قيزيل‌لا بورونموش توکلري وار.
۱۴ قادئری-موطلق پادشاهلاري
اورادا داغيتدي،
اله بئل کي، صَلمون داغينا قار گلئردي.
۱۵ اي شؤوکتلي داغ، باشان داغي!
اي قولّه‌لري اوجا اولان داغ، باشان
داغي! ۱۶ اي قولّه‌لري اوجا اولان
داغلار،
نه اوچون حسدله باخيرسينيز،
او داغا کي، تاري اوندا ساکئن اولماغي
ائسته‌يئر؟
بلي، رب اوندا ابده کئمي ساکئن
اولاجاق. ۱۷ تارينين موحارئبه
عارابالاري چوخدور، مئنلرجه
مئنلر؛
رب اونلارين آراسينداديير،
سئنا داغيندا اولدوغو کئمي موقدّس
يرئنده‌دئر. ۱۸ سن اوجالارا
چيخدين،
دوشمنلري اسئر اتدئن؛
ائنسانلاردان تؤحفه‌لر قبول اتدئن، اي
رب تاري.
حتّا عاصئلردن ده،

او آداملاردان كي،
رب تارينين اورادا ساكئن اولماغيني
ائسته‌مئردئلر. ۱۹ هرگون يوكوموزو
داشييان پروردئگاريميز،
نئجاتيميز اولان تاري موبارک اولسون.
سِلا ۲۰ بئزئم تاريميز بئزه نئجات ورن
تاري‌ديرـ
اؤلوم ائندن خئلاص اولماق،
پروردئگاريميز ربدندئر. ۲۱ تاري
دوشمنلرئنئن باشيني،
گوناهلاريندا يرئيه‌نئن ساچلي تپه‌سئني
ازه‌جک. ۲۲ رب بويوروب:
"اونلاري باشاندان گري
گتئره‌جيم،
دهنزئن دئبلرئندن اونلاري گري
گتئره‌جيم كي، ۲۳ آياقلارين
اونلاري قاندا ازسئن،
ائتلرئنئن دئلي سنئن دوشمنلرئندن پاييني
آلسين." ۲۴ سنئن يرئشئني گؤروبلر،
اي تاري،
تاريمين يرئشئني،
پادشاهيمين موقدّس يره گدن يرئشئني!
۲۵ خواننده‌لر قاباقدا گتدئلر،
سازاندالار اونلارين آرخاسيندا؛
اونلارين آراسيندا دف چالان قيزلار:
۲۶ "سئز، اي ائسرائيل چشمه‌سئندن
اولانلار،
مجلئسلرئنئزده تاريپا، ربّه حمد اوخويون!"
۲۷ قاباقدا كئچئک بنيامئن،
يهودانين ريئسلري و اونلارلا گلنلر،
زِبولونون ريئسلري و نَفتالئنئن ريئسلري.
۲۸ اي تاري قودرتئني گؤرسد؛
بئزئم اوچون اتدئيئن كئمي قودرتئني
گؤرسد، اي تاري، ۲۹ اورشلئمده
اولان معبدئندن.
پادشاهلار سنه تؤحفه‌لر گتئرئرلر.
۳۰ قاميشليقدا ياشايان حيوانلاري
تنبه ات،
او گاميشلار سوروسونو، او بوزوو
خالقلاري
؛
گوموش سِوَنلري آياق آلتيندا اَز،
موحارئبه سِوَن خالقلاري داغيت.
۳۱ مئصئردن الچئلر گله‌جکلر،

کوشلولار اللرئني تز تاريپا اوزاداجاقلار.
۳۲ اي ير اوزونون مملکتلري، تاريپا
نغمه اوخويون،
پروردئگارا پرستئش نغمه‌سي اوخويون.
سِلا ۳۳ قدئم گؤيلرئن گؤيو اوستونه
مئنه‌نه نغمه اوخويون؛
قولاق آسين، گوجلو سسئني اشئتدئرئر.
۳۴ تارينين قودرتئني اعلان ادئن؛
اونون جلالي ائسرايئل اوستونده‌دئر،
اونون قودرتي گؤيلرده‌دئر. ۳۵ اي
تاري، موقدّس يرئنده نه هيبتلي‌سن!
خالقينا قووّت و قودرت ورن تاري،
ائسرايئلئن تاريسي اودور.
تاري موبارک اولسون.

۶۹

۱ منه نئجات ور، اي تاري،
چونکي سولار بوينوما قدر
يتئشئب. ۲ درئن باتاقليق پالچيغا
باتيرام،
دوراجاق ير ده يوخدور؛
درئن سولارا دوشموشم.
سل مني باسيب. ۳ باغيرماقدان
يورولموشام.
بوغازيم قورويوب؛
تاريمي گؤزلَمکدن گؤزلرئمئن ائشيغي
گدئب. ۴ مندن سببسئز نئفرت ادنلر
باشيمين توکلرئندن داها چوخدور.
حاقسيز يره مني يوخ اتمک ائسته‌ين
دوشمنلرئم قووّتلي‌دئر.
اوغورلامادیغيم شيي گري قايتارماغيمي
ائسته‌يئرلر. ۵ اي تاري،
عاغيلسيزليغيمي سن بئلئرسن،
خاطالاريم سندن گئزلي ديئل. ۶ اي
پروردئگار، قوشونلارين ربّي،
قوي سني گؤزله‌ينلر منه گؤره
اوتانماسينلار،
اي ائسرايئلئن تاريسي،
قوي سني آختارانلار منه گؤره روسواي
اولماسينلار، ۷ چونکي سنئن
خاطئرئنه گؤره حقارت آلتيندايام،
روسوايچيليق اوزومو بورويوب.
۸ قارداشلاريما قرئب اولموشام،
آنامين اوغوللارينا اجنبي اولموشام،
۹ چونکي سنئن اوئئن قيرتي مني
ياندیريب تؤکور،

سنه حقئر باخانلارين حقارتي منئم
اوستومه دوشور. ۱۰ آغلاديم، جانيمي
اوروجدا ساخلاديم،
بو دا منه عاييب سايىلدي. ۱۱ پالاسي
اؤزومه پالتار اتدئم،
اونلارين مسخره‌سي اولدوم.
۱۲ دروازادا اوتوران آداملار،
حاقّيمدا قيبت ادئرلر،
عرنقورلارين نغمه‌سي اولموشام. ۱۳ آمّا
من، يارب، سنه يالواريرام،
خوشلانديغين زامان منه جاواب ور.
اي تاري، محبّتئنئن بوللوغوندا،
منه او يقئن نئجاتينلا جاواب ور. ۱۴ مني
باتاقليق پالچيقدان قورتار،
قويما باتيم؛
قوي مندن نئفرت ادنلرئن الئندن
خئلاص اولوم،
او درئن سولاردان. ۱۵ قويما سولارين
سلي مني باسسين،
قويما گئرداب مني اودسون،
قويما قويو آغزيني اوستومه باغلاسين.
۱۶ منه جاواب ور، يارب،
چونكي محبّتئن ياخشي‌ديير.
مرحمتئنئن چوخلوغونا گؤره منه طرف
دؤن. ۱۷ اوزونو قولوندان گئزلتمه،
چونكي دارليقدايام؛
تزلئكله منه جاواب ور، ۱۸ جانيما يتئش
و اونو خئلاص ات،
دوشمنلرئمدن اؤتري مني خئلاص ات.
۱۹ منئم حقارتئمي، اوتانديغيمي،
روسوايچيليغيمي بئلئرسن.
خصملرئمئن هاميسي سنئن
حوضوروندادير. ۲۰ حقارت
اوره‌يئمي سينديريب،
دردلئيم.
منه اوره‌يي يانان بئرئني آختاريردیم،
آمّا هچ كس يوخ ائدي.
تسلّي ورن بئرئني آختاريردیم،
لاكئن هچ كسي تاپماديم. ۲۱ خؤرك يرئنه
منه آجي شي وردئلر،
سوسوزلوغومدا منه سئركه ائچدئردئلر.
۲۲ قوي سوفره‌لري قاباقلارينداتورا،
دوستلاري بئر تله‌يه دؤنسون.
۲۳ گؤزلري قارالسين كي، آرتيق
گؤرمه‌سئنلر.

اونلارين بل‌لرئنه دائم لرزه سال.
۲۴ قهرئني اونلارين اوستونه تؤک،
قوي قضبئن اونلاري توتسون. ۲۵ قوي
اونلارين مسکني وئران اولسون،
اونلارين چادیرلاریندا هچ کس ساکئن
اولماسين. ۲۶ چونکي ووردوغون
آداما عذاب ورئرلر،
یارالادیغین آداملارین دردئنه گولورلر،
یامانلاییرلار. ۲۷ اونلارين گوناهينين
اوستونه گوناه آرتير،
قویما سنئن صالحلئیئنه داخئل اولسونلار.
۲۸ قوي اونلارين آدلاري حيات
کئتابيندان سئلئنسئن،
آدلاري صالح آداملارلا یازیلماسین.
۲۹ لاکئن من فاغيرام، دردلئيم.
قوي سنئن نئجاتين، اي تاري، مني
اوجالتسين. ۳۰ تارينين آدينا بئر نغمه
ائله حمد اوخویاجاغام،
شوکورلرله اونو اوجالتاجاغام. ۳۱ بو، ربّه
بوینوزلو-دیرناقلي اؤکوز و گامیشدان
داها چوخ خوش گله‌جک.
۳۲ فاغير آداملار بونو گؤروب
سوئنه‌جکلر؛
سئز، تاريني آختارانلار، اوره‌یئنئز
دئرئله‌جک. ۳۳ چونکي رب
کاسیبلارین سسئني اشئدئر،
اسئرلئیه گدنلره حقارتله باخمیر. ۳۴ قوي
گؤي و یر اونا حمد اوخوسون،
دهنزلر و اوندا اولان هر مؤوجود.
۳۵ چونکي تاري صحیونا نئجات
وره‌جک،
یهودا شهرلرئني بئنا اده‌جک کي،
اونلار اوندا ساکئن اولوب اونا مالئک
اولسونلار. ۳۶ قوللارینین نسلي ده
اونا وارئث اولاجاق،
اونون آديني سِوَنلر اوندا ساکئن
اولاجاقلار.

(مزمور ۴۰: ۱۳ - (۱۷

موسئقي رهبري اوچون. داوودون مزمورو - یادئگار قورباني اوچون. ۱

۷۰

اي تاري، یتئش،
مني خئلاص اتمه‌یه یتئش!

يارب، منئم ائمداديما تز گل! ۲ قوي
جانيمين قصدئنه دوشنلر اوتانيب
قيزارسينلار،
قوي ضررئمي ائسته‌ينلر گري دؤنوب
روسواي اولسونلار، ۳ "آها-آها"
دئينلر نجالتلرئندن گري دؤنسونلر.
۴ قوي سني آختاران بوتون آداملار
فرحلنئب سنده سوئنسئنلر؛
سنئن نئجاتيني سونلر دائم دسئنلر: "نه
بؤيوکدور تاري!" ۵ لاکئن من فاغير
و مؤحتاجام؛
تاري، تز اول، ائمداديما چات!
منئم کؤمه‌يئم، منئم قورتاريجيم سنسن؛
يارب، گج قالما!

(مزمور ۳۱: ۱ - (۴ ۱

۷۱ يارب سنه پناه گتئرئرم؛
نجالت آلتيندا مني هچ
واخت قويما. ۲ اؤز صالحلئيئنده مني
خئلاص ات،
مني قورتار،
منه قولاق آس و منه نئجات ور. ۳ منه
سيغيناق قايا اول،
اله کي، هر زامان اونا پناه گتئرئم؛
منئم نئجاتيما امر ات،
چونکي منئم قايام، منئم قالام سنسن.
۴ اي تاريم، پئس آدامين الئندن،
ائنصافسيز و قدّار آدامين ظولموندن
مني قورتار، ۵ چونکي منئم اومئدئم
سنسن،
اي پروردئگار رب، جاوانليغيمدان بل
باغلاديغيم سنسن. ۶ دوغولدوغوم
گوندن بري سنه سؤيکنمئشم؛
آنامين قارنيندان مني دونيايا گتئرن
سنسن.
همئشه حمدئم سنه‌دئر. ۷ چوخ آداملارا
تعجّوبلو بئر علامت کئمي اولموشام،
لاکئن سن منئم قووّتلي پناهيمسان.
۸ آغزيم سنئن حمدئنله دولودور،
بوتون گون سني عئزّتلندئرئرم.
۹ قوجاليغيمدا مني اؤزوندن آتما،
قووّتئم کسئلدئيي زامان مني بوراخما.
۱۰ چونکي دوشمنلرئم ضئدّئمه
دانيشيرلار؛

جانيمي گودَنلر بئربئرلري ائله
مصلحتله‌شئرلر. ۱۱ ديئرلر: "تاري
اونو بوراخيب؛
اونو قووالا ييب توتون،
چونکي اونو خئلاص ادن يوخدور."
۱۲ مندن اوزاق دورما، اي تاري؛
ائمداديما تز گل، تاريم! ۱۳ قوي جانيمين
قصدئنه دورانلار اوتانيب محو
اولسونلار،
قوي ضررئمي آختارانلار روسوايليق و
رذالتله اؤرتولسونلر. ۱۴ آمّا من،
دائم اومئد باغلا ييب سنه داها چوخ حمد
اده‌جيم، ۱۵ آغزيم بوتون گون سنئن
صالحلئيئني،
سنئن نئجاتيني نئدا اده‌جک،
گرچي اونلارين حدّئني بئلمئرم. ۱۶ اي
پروردئگاريم ربّ، سنئن قووّتئنده
گله‌جيم؛
سنئن، آنجاق سنئن صالحلئيئني
نئدا اده‌جيم. ۱۷ اي تاري،
جاوانليغيمدان بري منه تعلئم
ورئردئن؛

بو گونه کئمي سنئن عجايئب ائشلرئني
اعلان ادئرم. ۱۸ ائندي کي، باشيم
آغاريب قوجايام،
قودرتئني گله‌جک نسله،
گوجونو گله‌جکلرئن هر بئرئنه بئلدئرَنه
قدر،
مني بوراخما، اي تاري. ۱۹ صالحلئيئن
گؤيه قدر اوجادير، اي تاري،
سن کي، بؤيوک ائشلر ادئبسن؛
اي تاري، سنئن کئمي کئم وار؟!
۲۰ سن کي، مني چوخلو چتئن
بلالارا ساليبسان،
لاکئن گئنه مني دئرئلده‌جکسن،
تورپاغين درئنلئکلرئندن مني گئنه
قالديراجاقسان. ۲۱ منئم عظمتئمي
آرتيراجاقسان،
گئنه منه تسلّي وره‌جکسن. ۲۲ من ده
سنئن وفادارليغيني
چنگله حمد اده‌جيم، اي تاري!
طنبورلا سنه پرستئش نغمه‌سي
اوخوياجاغام،
اي ائسرايئلئن قودّوسو! ۲۳ سنه پرستئش
نغمه‌سي اوخودوغوم زامان،

دوداقلاریم و خئلاص اتدئیئن جانیم،
بؤیوک بئر شادلیقلا سوئنه‌جک. ۲۴ دئلم
ده بوتون گون سنئن صالحلئیئني
دئیه‌جک؛
چونکي ضررئمي آختارانلار اوتانیبلار،
روسواي اولوبلار.

۷۲ ۱ اي تاري، عدالتئني
پادشاها ور،
صالحلئیئني شاهزاده‌یه. ۲ اله کي، سنئن
خالقینا ائنصافلا حؤکم ائسئن،
فاغیرلارینا عدالتله. ۳ داغلار، تپه‌لر
صالحلئکده خالقا خوشبختلئک
گتئرسئن، ۴ خالقین فاغیرلارینا
عدالت گتئرسئن،
مؤحتاج آداملارینا نئجات ورسئن،
ظالئملري اَزسئن. ۵ گون و آي دوردوقجا،
قوي خالق، نسئلدن-نسله سندن
قورخسون. ۶ قوي پادشاه بئچئلمئش
چمن اوستونه
یاغیش کئمي اولسون؛
شئدّتلي یاغان یاغیش کئمي اولسون کي،
تورپاغي ائسلادیر. ۷ اونون گونلرئنده
صالحلئک چئچکلَنسئن،
آي ائشیغي اولدوقجا،
خوشبختلئک آرتیقلیقلا اولسون. ۸ قوي
دهنزدن دهنزه قدر،
فرات چاییندان یرئن نهایتلرئنه قدر،
او، سلطنت اتسئن. ۹ قوي چؤلده
یاشایانلار
اونون قاباغیندا دئز چؤکسونلر،
دوشمنلري تورپاغي یالاسینلار. ۱۰ قوي
تَرشئش و جزئره‌لرئن پادشاهلاري
اونا باج ورسئنلر،
شِبا و سِبا پادشاهلاري خراج گتئرسئنلر.
۱۱ قوي بوتون پادشاهلار اونون
قاباغیندا یره دوشسونلر،
بوتون مئلّتلر اونا خئدمت اتسئنلر.
۱۲ دوغرودان دا مؤحتاج آدام
کؤمک اوچون باغیراندا،
پادشاه اونا خئلاص وِرَر،
ائمدادینا چاتاني اولمایان فاغیر آداما دا
خئلاص وِرَر. ۱۳ فاغیر و مؤحتاج
آداما یازیغي گلر،
مؤحتاج آداملارین جانیني قورتارار،
۱۴ جانلاریني ظولم و قدّارلیقدان
خئلاص ادر؛

اونلارين قاني اونون نظرئنده قئيمتلي‌دئر.
۱۵ اونا گؤره قوي پادشاه ياشاسين،
شِبانين قيزيلي اونا ورئلسئن؛
اوندان اؤتري همئشه دوعا ادئلسئن،
بوتون گون اونون خاطئرئنه حمد
اوخونسون. ۱۶ اؤلکه‌ده بوغدا
بوللوقلا اولسون،
داغلار باشيندا شپه‌لنسئن،
محصولو لوبنان مشه‌لري کئمي بول
اولسون،
شهرده اولانلار يرئن چمني کئمي
گؤيرسئن. ۱۷ قوي اونون آدي ابده
کئمي قالسين؛
گون ائشيغي دوردوقجا، اونون آدي دا
قالسين.
بوتون ائنسانلار اوندا برکت تاپسينلار؛
بوتون مئلّتلر اونو موبارک چاغيرسينلار.
۱۸ رب تاري، ائسرايئلئن تاريسي،
موبارک اولسون.
عجايئب ائشلر گؤرن آنجاق اودور!
۱۹ اونون شؤوکتلي آدي ابده کئمي
موبارک اولسون!
قوي بوتون ير اوزو اونون عئزّتي ائله
دولسون.
آمئن و آمئن. ۲۰ بورادا يَسّه اوغلو
داوودون دوعالاري باشا چاتير.

اوچونجو کئتاب

۷۳ ۱ دوغرودان دا تاري
ائسرايئله ياخشي‌دير،
اوره‌يي تمئز اولانلارا! ۲ لاکئن منئم
آياقلاريم آز قالدي کي،
يرئندن جايسين.
قدئملرئم آز قالدي کي، سوروشسون.
۳ چونکي پئس آداملارين
خوشبختلئيئني گؤرنده،
مغرور آداما پاخيلّيغيم گلدي. ۴ چونکي
اؤلنه کئمي زحمتلري يوخدور،
آنجاق هيکل کؤکَلدئبلر. ۵ نه آيري
آداملار کئمي زحمت چکئرلر،
نه ده اونلار کئمي باشلارينا بلا
گلئر. ۶ اوندان اؤتري ده تکبّور
بويونباغلاري‌دير،
ظولم پالتار کئمي اونلاري اؤرتر.
۷ کؤکلوکدن گؤزلري اشئيه چيخير،

اورکلرئنئن ائسته‌یئنئن آخیري یوخ.
۸ ائستهزا ادئرلر،
ظولم اوچون یامان دیئرلر،
تکبّورلو دانیشیرلار، ۹ آغیزلاریني
گؤیلرئن ضئدّئنه توتورلار،
دئللري یر اوزونده گزئر. ۱۰ اوندان
اؤتري ده تارینین خالقي اونلارا
دؤنور،
سؤزلرئني سو کئمي آخیریناجاق ائچئر.
۱۱ دیئرلر: "تاري هارادان بئله‌جک؟
مگر اوجالاردا اولانین معرئفتي وار؟"
۱۲ بودور پئس آداملار؛
دائم راحاتلیقدادیرلار، مال-دؤولت
آرتیریرلار. ۱۳ دوغرودان دا من
عبث یره قلبئمي تمئز ساخلامیشام،
معصوملوقدا اللرئمي یوموشام. ۱۴ بوتون
گون موصئبت چکمئشم،
سحر تنبه اولموشام. ۱۵ اگر دِسَیدئم: "من
ده اونلار کئمي دانیشاجاغام."
باخ، سنئن اؤولادلارینا خیانت اِدَردئم.
۱۶ بونو آنلاماق اوچون چوخ
دوشوندوم،
آمّا منئم اوچون چوخ چتئن ائدي.
۱۷ آخیردا تارینین موقدّس یرئنه
گئردئم،
او زامان اونلارین عاقئبتئني آنلادیم.
۱۸ دوغرودان دا سوروشن یرلره
قویورسان اونلاري!
هلاکته آتیرسان، اونلاري! ۱۹ گؤر نجه
بئر آندا هلاک اولوبلار!
دهشت ائچئنده یوخ اولوب ائتئبلر.
۲۰ یوخودان اویانان آدامین یوخوسو
کئمي‌دئرلر کي،
سن ای پروردئگار، اویانان زامان،
اونلارین صورتئني حقئر گؤرورسن.
۲۱ بلجه اوره‌یئمي قم دولدورموشدو،
ائچئمده پرئشان اولموشدوم. ۲۲ عاغیلسیز
من، نجه آنلامیردیم!
سنئن حوضوروندا بئر حیوان کئمي ائدئم.
۲۳ لاکئن من دائم سنئن یانیندایام؛
سن منئم صاغ اَلئمدن توتورسان.
۲۴ تدبئرئنله مني هئدایت
ادەجکسن،

سونرا دا مني جلال ائچئنه قبول
ادەجکسن. ۲۵ سندن ساوايي
گؤيده کئمئم وار؟
ير اوزونده سندن ساوايي بئر شي
ائستمەرم. ۲۶ بدنئم تابدان دوشر،
اورەيئم ده؛
لاکئن قلبئمئن قووّتي،
منه دوشن پاي ابده کئمي تاري‌دير.
۲۷ دوغرودان دا سندن اوزاق
اولانلار هلاک اولاجاقلار؛
سنه وفالي اولمايانلارين هاميسيني محو
ادەجکسن. ۲۸ آمّا منئم اوچون
تاريا ياخين گلمک ياخشي‌دير؛
من پروردئگاريم ربّي پناهيم اِتمئشم کي،
سنئن بوتون ائشلرئني اعلان ادئم.

۷۴

۱ اي تاري،
نه اوچون بئزي ابده کئمي
بوراخيبسان؟
نه اوچون قضبئن اؤز اوتلاغينين
قويونلاري اوستونه توتوشوب؟
۲ قدئم زاماندان اؤزونه آلديغين
جاماعاتيني خاطيرلا؛
ساتين آلديغين اؤز مئراثيني، اؤز قبئله‌ني،
ساکئن اولدوغون بو صحيون داغيني.
۳ قدملرئني ابدي وئرانەلر طرفئنه
دؤندَر؛
دوشمن موقدّس يرده اولان هر شيي
آرادان آپاردي. ۴ دوشمنلرئن
جاماعات ييغيلان يرئن اورتاسيندا
نعره چکدئلر،
بايراقلاريني ظفر علامتي اوچون دئکدئلر.
۵ او آداملارا اوخشاييردیلار کي،
آغاجلاري کسمک اوچون بالتا
قالديريرلار. ۶ موقدّس يرئن بوتون
اويما ائشلرئني،
بالتالار و چکوجلارلا، هاميسيني بئردن
سينديريب تؤکدولر. ۷ سنئن موقدّس
يرئنه اود ووردولار؛
آدينين ساکئن اولدوغو يري تورپاغا
چيرپديلار. ۸ اورکلرئنده ددئلر:
"گلئن اونلاري تامامن محو ادک."
اؤلکەده جاماعاتين تاري اوچون
ييغيلديغي بوتون يرلري ياندیردیلار.
۹ علامتلرئمئزي آرتيق گؤرموروک؛
داها پيغمبر يوخدور،

آرامیزدا هچ کس بئلمئر نه واختا کئمي.
۱۰ نه واختا کئمي دوشمن سنه
حقارت اده‌جک، اي تاري؟
مگر سنئن آدینا خصم ابده کئمي کوفر
دئیه‌جک؟ ۱۱ نه اوچون الئني، صاغ
الئني، گري چکئرسن؟
اونو قوینوندان چیخارت و اونلاري محو
ات. ۱۲ اي تاري، قدئم زاماندان
بري پادشاهیمسان،
یر اوزونده نئجات گتئرن سنسن. ۱۳ سن
دهنزي اؤز قووّتئنله بؤلدون،
دهنز اژداهالارینین باشیني اَزدئن،
۱۴ لئویاتانین باشیني پارچالایان سن
ائدئن،
سن اونو چؤل حیوانلارینا یمک اوچون
وردئن. ۱۵ سن بولاغي فیشقیرتدین،
سلي آخیتدین،
سن ائدئن کی، همئشه‌آخان چایلاري
قوروتدون. ۱۶ گوندوز سنئن‌دئر،
گجه ده سنئن،
آیي، گونو سن حاضیرلادین. ۱۷ یرئن
بوتون سرحدلرئني سن قویوبسان،
یایي و قیشي سن یارادیبسان ۱۸ دوشمنئن
نجه سنه حقارت اتدئیئني خاطیرلا،
یارب،
عاغیلسیز خالقین سنئن آدینا نجه کوفر
ددئیئني! ۱۹ اؤز قومرونون جانیني
وحشي حیوانا ورمه،
اؤز فاغیرلارینین حیاتیني ابده کئمي
اونوتما. ۲۰ عهده باخ!
چونکي اؤلکه‌نئن هر قارانلیق یري ظولم
یوواسي اولوب. ۲۱ قویما مظلوم آدام
اوتانیب گري دؤنسون،
قوي فاغیر و مؤحتاج آدام سنئن آدینا
حمد اتسئن. ۲۲ قالخ اي تاري، اؤز
داعواني یِرئت،
عاغیلسیز آدامین بوتون گون سنه حقارت
اتدئیئني خاطیرلا. ۲۳ دوشمنلرئنئن
سسئني یاددان چیخارتما،
سنئن ضئدّئنه قالخانلارین ولوله‌سي دائم
چوخالیر.

۷۵

۱ سنه شوکور ادئرئک،
اي تاري!
سنه شوکر ادئرئک،
سن یاخینسان،

سنئن عجايئب ائشلرئن بونو اعلان ادئر.
۲ سن ديئرسن: "من موعيّن زاماني
سچئرم؛
ائنصافلا حؤكم ادن منم. ۳ يرو بوتون اوندا
اولانلار اسن زامان،
اونون سوتونلاريني برک ادن منم." سِلا
۴ مغرور آداملارا ديئرم: "آرتيق فخر
اتمه‌يئن."
پئس آداملارا ديئرم:
"قودرتئنئزي قالديرمايين. ۵ قودرتلرئنئزي
گؤيون ضئدّئنه قالديرمايين،
دئنگاشلي دانيشمايين."
۶ چونکي اوجالماق نه شرقدن گلئر،
نه قربدن، نه ده چؤلدن. ۷ حؤكم ادن
آنجاق تاري‌دير؛
بئرئني اِندئرئر، بئرئني قالديرير. ۸ چونکي
ربّئن اَلئنده کاسا وار،
ائچي قاريشيق قاينار شرابلا دولودور.
رب اونو توکور،
دوغرودان دا دونيانين هامي پئس
آداملاري
اونون دوردونو آخيراجاق چکئب
ائچمه‌لي‌دئرلر. ۹ آمّا من ابده کئمي
اعلان اده‌جيم،
يعقوبون تاريسينا پرستئش نغمه‌سي
اوخوياجاغام. ۱۰ "پئس آداملارين
قودرتئني سينديرجاغام،
لاکئن صالح آداملارين قودرتي
قالديريلاجاق."

۷۶

۱ يهودادا تاري مشهوردور.
ائسرايئلده اونون آدي
بؤيوکدور. ۲ اونون چارداغي
شالِمده‌دئر،
ساکئن اولدوغو ير صحيوندا! ۳ اورادا
اودلو اوخلاريني سينديردي،
قالخاني، قيلينجي، موحارئبه سئلاحيني
سينديردي. سِلا ۴ سن اوجا
داغلاردان دا شؤوکتلي و
عظمتلي‌سن. ۵ جسور قهرمانلار
سويولدولار؛
يوخويا گتدئلر.
ائگئدلرئنئن هچ بئري اللرئني قالديرا
بئلمه‌دي. ۶ سنئن قهرئندن، اي
يعقوبون تاريسي،

هم دؤيوش عاراباسي، هم ده آت مات
قاليب. ۷ اي سن، نه هيبتلئسن، سن!
قضبئن قالخان زامان، كئم سنئن
حوضوروندا دورا بئلر؟ ۸ سنئن
حؤكمون گؤيدن اعلان اولور،
ير قورخودان ساكئت دورور، ۹ او
زامان كي، يرئن فاغير آداملارينا
نئجات ورمک اوچون
موحاكئمه اتمه‌يه قالخيرسان، اي تاري.
سِلا ۱۰ حقئقتن كي، ائنسانين قضبي
ده سنه حمد ادئر،
قضبئندن قورتاريلانلار سنئن اطرافينا
ييغيليرلار. ۱۱ رب تارينيزا نذئر ادئب
يرئنه يتئرئن،
قوي بوتون اطرافدا اولانلار هيبتلي
اولانا تؤحفه گتئرسئنلر. ۱۲ او
حؤكمدارلارين نفسئني كسر،
دونيانين پادشاهلارينين جانينا قورخو
سالار.

۷۷ ۱ اوجا سَسله تارييا
باغيريرام،
اوجا سسله تارييا كي، منه قولاق
ورسئن. ۲ دار گونومده
پروردئگاريمي آختارديم؛
بوتون گجه، يورولمادان اَلئمي اوزاتديم،
جانيم تسلّي تاپماق ائستمه‌دي. ۳ تاريني
يادا سالاندا ناله ادئرم،
دوشوننده روحوم اؤزومدن گدئر. سِلا.
۴ گؤزلرئمي اوياق ساخلادين،
جانيمين سيخيلديغيندان دانيشا بئلمئرم.
۵ قدئم گونلري، كچمئش ائللري
دوشونورم، ۶ گجه ائچئنده نغمه‌مي
خاطيرلاييرام،
اوره‌يئمده درئن دوشونورم،
روحوم دا ائچئمده بله سوروشور: ۷ "آيا
آغا بئزي ابده كئمي ردّ اده‌جک؟
آيا بئر داها راضي اولمایاجاق؟ ۸ آيا اونون
محبّتي ابده كئمي كسئلئب؟
سؤزو نسئلدن-نسله بوشا چيخيب؟
۹ آيا تاري رحم اتمه‌يي ياددان
چيخارديب؟
مرحمتئني قضبئنده باغلاييب؟" سِلا
۱۰ او زامان ددئم: "منئم قوصّم بودور
كي،

اوجالاردا اولان گوجونو آرتيق
گؤرسدمئر." ۱۱ ربّئن اَشلرئني
خاطيرلاياجاغام؛
بلي، قدئم زاماندا اتدئيي مؤجوزه‌لرئني
خاطيرلاياجاغام. ۱۲ سنئن بوتون
اَشلرئني درئن دوشونه‌جيم،
قودرتلي عمللرئن حاقّيندا فئکئر اده‌جيم.
۱۳ سنئن يولون موقدّسدئر، اي
تاري،
تاري کئمي بؤيوک تاري کئمدئر؟
۱۴ مؤجوزه ادن تاري سنسن.
خالقلار آراسيندا قودرتئني بئلدئرئبسن.
۱۵ قولونلا خالقيني خئلاص
ادئبسن؛
يعقوب و يوسئفئن اؤولادلاريني! سِلا
۱۶ سولار سني گؤردولر، اي تاري!
سولار سني گؤروب تئتره‌دئلر،
درئن سولار دا ده تئتره‌دي. ۱۷ بولودلار
سو تؤکدولر،
گؤيلر گورولدادي؛
سنئن اوخلارين هر طرفه اوچدو،
۱۸ سنئن ائلديريمينين سسي، طوفان
ائچئندن اشئدئلدي،
شئمشکلرئن ير اوزونه ائشيق ساچدي،
ير تئتره‌يئب لرزه‌يه دوشدو، ۱۹ سنئن
يولون دهنزدن کچدي،
سنئن يولون چوخ سولار آراسيندان!
آمّا ائزلرئن بلّي ديئلدي. ۲۰ موسا و
هارونون الي ائله،
خالقيني سورو کئمي هئدايت اتدئن.

۷۸

۱ اي منئم خالقيم، تعلئمئمه
قولاق ورئن،
آغزيمين سؤزلرئنه قولاق آسين. ۲ آغزيمي
مثل‌له آچاجاغام،
قدئم زاماندان اولان تاپماجالاري
بيان اده‌جيم؛ ۳ اشئتدئيئمئزي،
بئلدئيئمئزي، آتالاريميزين بئزه نقل
اتدئيئني! ۴ اونلاري اؤولادلاريندان
گئزلتمه‌يه‌جيئک؛
ربّئن حمدلرئني، اونون قووّتئني!
اتدئيي عجئب اَشلرئني گلن نسله ده نقل
اده‌جيئک: ۵ رب، يعقوب آراسيندا
بئر شهادت قويدو،
ائسرائيل آراسيندا بئر تعلئم؛

آتالاريميزا امر اتدي كي، اؤولادلارينا
اونلاري اؤيرتسئنلر. ۶ اله كي،
گله‌جک نسئل بئلسئن،
دوغاجاق اوشاقلار دا.
اونلار دا قالخيب اؤولادلارينا
بئلدئرسئنلر كي، ۷ اومئدلرئني تارييا
باغلاسينلار،
تارينين ائشلرئني ياددان چيخارتماسينلار،
اونون امرلرئني يرئنه يئتئرسئنلر، ۸ آتالاري
كئمي عئنادچي و عاصي بئر نسئل
اولماسينلار؛
بئر نسئل كي، اوره‌يئني تارييا آييرمادي،
روحو اونا وفالي قالمادي.
۹ اِفرايئم اؤولادلاري كي،
سئلاحلانميشديلار،
اوخلاريني چكمئشدئلر،
لاكئن موحارئبه گونونده گري دؤندولر.
۱۰ تارينين عهدئني ساخلامادیلار،
اونون تعلئمئنه گؤره ياشاماغي ردّ
اتدئلر، ۱۱ اونون ائشلرئني ياددان
چيخارتديلار؛
اونلارا گؤرسدتدئيي عجايئب ائشلرئني.
۱۲ مئصئر تورپاغيندا، صوعَن
بؤلگه‌سئنده،
آتالارينين گؤزلري قاباغيندا مؤجوزه‌لر
گؤرستدي. ۱۳ دهنزي ياردي و
اونلاري كچئرتدي؛
سولاري ييغين كئمي دوردوردو.
۱۴ گوندوز اونلاري بولودلا
هئدايت اتدي،
بوتون گجه‌ني ده اود ائشيغي ائله.
۱۵ چؤلده قايالاري ياردي،
درئنلئكدن سل كئمي اونلارا بول-
بول سو ائچئرتدي. ۱۶ قايادان آخار
سولار چيخارتدي،
سولاري چايلار كئمي آخديردي. ۱۷ آمّا
اونون ضئدّئنه گئنه داها چوخ گوناه
اتدئلر،
چؤلده اوجالاردا اولانين ضئدّئنه
عوصيان اتدئلر. ۱۸ جانلاري اوچون
يمک ائستمکله
اوركلرئنده تاريني ائمتاحان اتدئلر. ۱۹ بلي،
تارينين ضئدّئنه دانيشيب ددئلر:

"مگر تاري قادئردئر كي، چولده سوفره
سالسين؟! ۲۰ باخ، قايايا ووردو،
سولار آخدي، دره‌لر داشدي؛
اولسون، آمّا چورک ده وره بئلر؟
آيا خالقينا اَت حاضيرلايا بئلر؟" ۲۱ رب
بونو اشئدئب قضبلندي:
يعقوبون ضئدّئنه اود توتوشدو،
اَسرايئلئن ضئدّئنه قضبي آلوولاندي.
۲۲ چونکي تاريپا ائناماديلار،
اونون نئجاتينا توکّول اتمه‌دئلر. ۲۳ آمّا او،
گئنه يوخاريدان گؤيه امر اتدي،
گؤيلرئن قاپيلاريني آچدي، ۲۴ يمک
اوچون اونلارا مانّا ياغديردي،
گؤيلرئن بوغداسيني اونلارا وردي.
۲۵ ائنسان، ملکلرئن چؤره‌يئني
يدي،
اونلارا بوللوقلا يمک وردي. ۲۶ گؤيلرده
شرق يلئني اسدئردي،
قودرتي ائله جنوب يلئني هئدايت اتدي.
۲۷ اَتي اونلارين اوستونه توز کئمي،
قانادلي قوشلاري دا دهنزلرئن قومو
کئمي ياغديردي. ۲۸ اونلاري
اوردوگاهلارينين اورتاسينا،
اوتوردوقلاري يرئن اطرافينا تؤکدو.
۲۹ بلجه ييئب چوخ دويدولار؛
اَسته‌دئکلرئني اونلارا وردي.
۳۰ هوسلري اورکلرئنده ائکن،
يئيه‌جکلري حله آغيزلاريندا ائکن،
۳۱ تارينين قضبي اونلارين ضئدّئنه
قالخدي؛
اونلارين لاپ گوجلولرئني اؤلدوردو،
اَسرايئلئن جاوانلاريني يخدي. ۳۲ لاکئن
بوتون بولارا باخماييب گئنه ده
گوناه اتدئلر،
اونون عجايئب اَشلرئنه ائناماديلار. ۳۳ اونا
گؤره ده، اونلارين گونلرئني عبث
يره،
ائللرئني دهشت اَچئنده کچئرتدي.
۳۴ اونلاري اؤلدورن زامان تاريني
آختارماغا باشلاديلار،
گري دؤنوب قيرتله اونو طلب اتدئلر.
۳۵ خاطيرلاديلار کي، تاري
اونلارين قاياسي‌دير؛
اوجالاردا اولان تاري اونلارين
خئلاصکاري‌ديرر. ۳۶ لاکئن
آغيزلاري ائله اونا يالتاقلانديلار،

دئللري ائله اونا يالان دانيشديلار.
٣٧ اوركلري اونونلا دوز ديئلدي،
اونون عهدئنده وفالي ديئلدئلر. ٣٨ آمّا
او، گئنه مرحمتلي اولوب گوناهي
باغيشلادي،
اونلاري هلاک اتمه‌دي؛
بلي، دفه‌لر قضبئني اونلاردان قايتاردي،
بوتون قهرئني آلوولانديرمادي.
٣٩ خاطيرلادي كي، اونلار
بشردئرلر،
بئريل كئمي كي، گدر و آرتيق قاييتماز.
٤٠ نچه دفه چؤلده اونا عوصيان
اتدئلر،
چؤلده اونو ائنجئتدئلر. ٤١ دفه‌لرله تاريني
ائمتاحان اتدئلر،
ائسرائيلئن موقدّسئني حئرصلندئردئلر.
٤٢ اونون قودرتئني خاطيرلامايلار؛
اونلاري دوشمندن خئلاص ادن
گونو، ٤٣ مئصئرده گؤرستدئيي
علامتلرئني،
صوعَن بؤلگه‌سئنده اتدئيي مؤجوزه‌لرئني.
٤٤ چايلاريني قانا دؤندَردي،

اله كي، آخار سولاريندان ائچه بئلمئردئلر.
٤٥ آرالارينا چئبئن سورولرئني
گؤندردي كي،
اونلاري يدئلر.
قورباغالار گؤندردي كي، اونلاري
محو اتدئلر. ٤٦ اونلارين محصولونو
تيرتيل‌لارا،
اونلارين زحمتلرئنئن ثمره‌سئني چيئرتگيه
وردي. ٤٧ اونلارين اوزوم
آغاجلاريني دولو ائله يوخ اتدي،
وحشي انجئر آغاجلاريني دا شاختا ائله.
٤٨ مال-حيوانلاريني دولويا،
سورولرئني ائلديريما تسلئم اتدي.
٤٩ اونلارا قضبئنئن شئدّتئني
گؤندردي؛
قهرئني، حئدّتئني، زحمتي، اؤلوم
ملكلرئنئن قوشونونو. ٥٠ قضبئنه يول
آچدي؛
اونلارين جانيني اؤلومدن اَسئرگه‌دي،
حياتلاريني بلايا وردي. ٥١ مئصئرده
بوتون ائلک اؤولادلاري
اؤلدوردو؛

خامين چاديرلاريندا قووّتلرئنئن ائلكئني.
۵۲ لاكئن اؤز خالقيني قويون كئمي
سوروب آپاردي،
سورو كئمي چؤلده اونلاري هئدايت
اتدي. ۵۳ اونلاري امئن-آمانليقلا
هئدايت اتدي،
اله كي، قورخماديلار؛
لاكئن اونلارين دوشمنلرئني دهنز اوتدو.
۵۴ اونلاري اؤز موقدّس تورپاغينا
گتئردي؛
اونون صاغ الئنئن قازانديغي بو داغا.
۵۵ اونلارين قاباغيندان مئلّتلري
قوودو،
اؤلچو ائله اونلارا پاي بؤلدو،
اونلارين چاديرلاريندا ائسرايئل
قبئله‌لرئني ساكئن اتدي. ۵۶ لاكئن
اونلار اوجالاردا اولان تاريني
ائمتاحان ادئب،
اونون ضئدّئنه عوصيان اتدئلر،
اونو قضبلندئردئلر و اونون شهادتلرئني
ساخلاماديلار. ۵۷ دؤنوب آتالاري
كئمي خيانت اتدئلر؛

پوزغون بئر كامان كئمي اَيري اولدولار.
۵۸ پرستئشگاهلاری ائله اونو
قصبلندئردئلر،
اويما بوتلري ائله اونو قيرته گتئردئلر.
۵۹ تاري بونو اشئدن واخت
قضبلندي،
ائسرايئلي شئدّتله ردّ اتدي، ۶۰ اله كي،
شئلودا اولان خيمه‌ني،
ائنسانلار آراسيندا قوردوغو چاديري
ترک اتدي. ۶۱ اؤز قووّتئني
اسئرلئيه،
اؤز شؤوكتئني دوشمن الئنه تسلئم اتدي.
۶۲ اؤز خالقيني قيلينج آغزينا
وردي،
مئراثينين اوستونه قضبلندي. ۶۳ جاوان
اوغلانلاريني اود يدي،
قيزلارينا دا توي نغمه‌لري اوخونمادي.
۶۴ كاهئنلري قيلينجلا دوشدولر،
اونلارين دول آروادلاري آغلاماديلار.
۶۵ او زامان پروردئگار قالخدي،
اله بئل كي، يوخويا گتمئشدي؛

بئر پهلوان كئمي كي، شرابدان سرمست
فرياد ادئر. ۶۶ دوشمنلري ووروب
دالي آتدي.
اونلارا ابدي بئر نجالت وردي.
۶۷ يوسئف نسئلئني ردّ اتدي.
اِفرايئم قبئله‌سئني سچمه‌دي. ۶۸ لاكئن
يهودا قبئله‌سئني،
سِودئيي صحيون داغيني سچدي.
۶۹ موقدّس يرئني عرش كئمي،
ابددن ابده‌جک قوردوغو يرِ كئمي بئنا
اتدي. ۷۰ قولو داوودو سچدي،
اونو قويون آغيليندان آلدي، ۷۱ اونو
امئزدئرن قويونلارين آرديندان
گتئردي كي،
اؤز خالقي يعقوبا،
مئراثي اولان ائسرايئله چوبانليق اتسئن.
۷۲ او دا اوره‌يئنئن كامئل‌لئيئنه
گؤره،
اونلارا چوبانليق اتدي،
اللرئنئن باجاريغي ائله اونلاري هئدايت
اله‌دي.

۷۹ ۱ اي تاري، مئلّتلر سنئن
مئراثينا گئرئبلر،
موقدّس معبدئني نجئس ادئبلر،
اورشلئمي وئرانه‌يه دؤنده‌رئبلر.
۲ قوللارينين جسدلرئني يئيه‌جک
اوچون
گؤي قوشلارينا بوراخيبلار،
موتّقئلرئنئن بدنئني يرِ اوزونون
جانوارلارينا! ۳ اورشلئمئن اطرافيندا
اونلارين قانيني سو كئمي تؤكوبلر؛
اونلاري دفن ادن هچ كس يوخدور.
۴ قونشولاريميزا رئشخند سببي
اولموشوق،
اطرافيميزداكي‌لارا ائستهزا سببي، لاغ
سببي! ۵ نه واختا كئمي قضبلي
اولاجاقسان، يارب، ابده كئمي؟
نه واختا كئمي قيرتئن اود كئمي
ياناجاق؟ ۶ قضبئني سني تانيمايان
مئلّتلرئن اوستونه،
سنئن آديني چاغيرمايان مملكتلر اوستونه
تؤک. ۷ چونكي يعقوبو محو ادئبلر،
اونون يوردونو چؤله دؤندرئبلر. ۸ كچن
نسئللرئن گوناهيني بئزه سايما؛
قوي سنئن مرحمتئن تزلئكله قاباغيميزا
چيخسين،

چونكي ذلئل اولموشوق. ٩ اؤز آدينين
شؤوكتي اوچون بئزه ائمداد ات،
اي تاري، نئجاتيميز!
اؤز آدينين خاطئري اوچون بئزي قورتار،
گوناهلاريميزي باغيشلا. ١٠ نه اوچون
مئلّتلر دسئن: "هارادير اونلارين
تاريسي؟"
گؤزلرئمئزئن قاباغيندا اولان مئلّتلره بئلدئر
كي،
قوللارينين تؤكولموش قانلارينين ائنتئقامي
اولاجاق. ١١ اسئرلرئن ناله‌لري سنه
يتئشسئن،
قودرتئنئن عظمتئنه گؤره
اؤلومه محكوم اولانلاري حئفظ ات.
١٢ قونشولاريميزين سنه اتدئيي
حقارتلري،
يدّي قات آرتيق اونلارا عوض ور،
اي پروردئگار. ١٣ او زامان بئز،
سنئن خالقين، سنئن اوتلاغينين
قويونلاري،
سنه ابده كئمي شوكور اده‌رئک،
سنئن حمدئني نسئلدن-نسله دئيه‌رئک

٨٠

١ اي ائسرايئلئن چوباني،
قولاق ور،
سن كي، يوسئفي سورو كئمي هئدايت
ادئرسن؛
نورونو ساچ، اي كرّوبلار اوستونده
اوتوران! ٢ اِفرايئم، بنيامئن و مِنَسّه
قاباغيندا قودرتئني اوياندير.
گل، بئزه نئجات ور. ٣ بئزي قاباقكي
حاليميزا دؤندَر، اي تاري؛
قوي اوزون بئزه ائشيق سالسين كي، بئز
نئجات تاپاق. ٤ يارب، قوشونلارين
تاريسي،
خالقينين دوعاسينين ضئدّئنه
نه واختا كئمي قضبئن آلوولاناجاق؟
٥ اونلارا گؤزياشي چؤره‌يي
يدئردئبسن،
بؤيوک اؤلچو ائله اونلارا گؤزياشي
ائچئردئبسن. ٦ بئزي قونشولاريميزا
چكئشمه سببي ادئبسن،
دوشمنلرئمئز آرالاريندا بئزه گولورلر.
٧ بئزي قاباقكي حاليميزا دؤندَر، اي
قوشونلارين تاريسي؛

قوي اوزون بئزه ائشيق سالسين كي، بئز
نئجات تاپاق! ۸ مئصئردن بئر اوزوم
آغاجي گتئردئن؛
مئلّتلري قووب اونو اكدئن، ۹ اونون
اوچون تورپاغي حاضيرلادين،
درئن كؤك سالدي و بوتون مملكتي
دولدوردو. ۱۰ داغلار اونون
كؤلگه‌سي ائله اؤرتولدو،
قودرتلي سئدر آغاجلاري دا اونون
بوداقلاري ائله! ۱۱ شاخه‌لرئني
دهنزه قدر،
قوللاريني فرات چاييينا قدر سالدي.
۱۲ اونون دووارلاريني نه اوچون
يخيبسان؟
يولدان كچن هركس اونون مئيوه‌سئني
درئر. ۱۳ مشه دونگوزلاري اونو
وئران ادئرلر،
چؤلون جاناوارلاري اوندان ييئرلر.
۱۴ دؤن بئزه، اي قوشونلارين
تاريسي، يالواريريق!
گؤيدن باخ و گؤر.
بو اوزوم آغاجين گؤروشويونه گل؛
۱۵ صاغ الئن اكدئيي اوزوم باغين
گؤروشويونه!
اؤزون اوچون قودرتلي اتدئيئن اوغولون
گؤروشويونه! ۱۶ اونو اودلا كسئب
ياندير‌ديلار؛
قوي اوزونون قهري اونلاري يوخ اتسئن،
۱۷ قوي الئن صاغيندا اولان آدامين
اوستونده اولسون،
اؤزون اوچون قودرتلي اتدئيئن ائنسان
اوغلونون اوستونده. ۱۸ بئز سندن
دؤنمه‌يه‌جيئك؛
بئزي دئرئلت كي، سنئن آديني چاغيراق.
۱۹ بئزي قاباقكي حاليميزا دؤندَر،
اي قوشونلارين تاريسي رب!
قوي اوزون بئزه ائشيق سالسين كي،
بئز نئجات تاپاق.

۸۱

۱ قووّتئمئز اولان تاريا اوجا
سسله اوخويون؛
يعقوبون تاريسينا شادليقلا هاراي چكئن.
۲ نغمه سسئني اوجالدين، دف
سسئني،

شئرئن سسلي طنبور و چنگ سسئني.
٣ تزه آيدا، بدئر واختيندا،
بايراميميزين گونونده شيپور چالين.
٤ چونکي بو، ائسرائيل اوچون بئر
قايدادير،
يعقوبون تاريسينين حؤکمودور. ٥ مئصئر
دئيارينين ضئدّئنه چيخان زامان،
بونو يوسئفئن نسلئنه شهادت اوچون
قويدو.
بئر سس اشئتدئم، بئلمه‌دئيئم بئر دئلده:
٦ "اونون چئينئني يوکدن قورتارديم؛
اللري زنبئل‌لردن دئنجلدي. ٧ دار
گونونده چاغيردين،
من سني قورتارديم.
گؤي گورولتوسونون گئزلي يرئنده
سنه جاواب وردئم؛
سني مِرئبا
سولارينين يانيندا ائمتاحان اتدئم. سِلا.
٨ اشئت، منئم خالقيم،
سئزه ائخطار وره‌جيم؛
اي ائسرائيل،
کاشکي مني بئر اشئده‌سئنئز! ٩ سئزئن
آرانيزدا اؤزگه بئر تاري اولماسين،
اجنبي بئر تاريپا عئبادت اتمه‌يئن. ١٠ رب
تارين منم؛
سني مئصئر دئيارينداں بورايا گتئرن!
آغزيني ياخشي آچ و من اونو
دولدورارام. ١١ لاکئن منئم خالقيم
سسئمي اشئتمه‌دي،
ائسرائيل منه موطئع اولمادي. ١٢ اونون
اوچون ده اونلاري اورکلرئئن
عئنادينا بوراخديم کي،
اؤز ائسته‌دئکلرئئن دالينجا گتسئنلر.
١٣ کاشکي منئم خالقيم سسئمي
اشئتسَيدي،
ائسرائيل منئم يوللاريمدا گزسَيدي.
١٤ دوشمنلرئني بئر آندا ييخارديم،
الئمي خصملرئئن ضئدّئنه قالديراردیم.
١٥ ربدن نئفرت ادنلر اونا دئز
چؤکردئلر،
اونلارين هلاکتي ابدي اولاردي. ١٦ آمّا
سئزه بوغدانين لاپ اعلاسيني
يدئردردئم،
قايادان آخان باللا سئزي دويدورارديم."

٨٢

١ تاري ائلاهي مجلئسده
يرئني توتور،

آللاهلار آراسيندا حؤکم ادئر: ۲ "نه
واختا کئمي ائنصافسيزليقلا حؤکم
ادەجکسئنئز؟
پئس آداملارين طرفئني توتاجاقسينيز؟
سِلا ۳ ضعئفئن و يِتئمئن حاقّيني
ورئن،
فاغيرا و يوخسولا عدالت گؤرسەدئن.
۴ ضعئف و مؤحتاج آدامي
قورتارين؛
اونلاري پئس آداملارين الئندن
خئلاص ادئن." ۵ اونلار بئلمئرلر،
آنلاميرلار،
قارانليقدا گزئرلر؛
يرئن بوتون بونؤورەلري لرزەيه دوشوب.
۶ ددئم: "سئز آللاهلارسينيز،
سئز هامينيز اوجالاردا اولانين
اؤولادسينيز. ۷ آمّا يوخ، سئز ائنسان
کئمي اؤلەجکسئنئز،
جنگاورلردن بئري کئمي
دوشەجکسئنئز." ۸ قالخ، اي تاري،
ير اوزونه حؤکم ات؛
چونکي بوتون مئلّتلره سن مالئکسن.

۸۳

۱ سوکوت اتمه، اي تاري!
ساکئت دورما،
آرام دورما، اي تاري. ۲ چونکي باخ،
دوشمنلرئن نعره چکئرلر،
سندن نئفرت ادنلر باش قالديريرلار.
۳ سنئن خالقينين ضئدّئنه حئيلەلي
تدبئرلر ادئرلر،
حئفظ اتدئيئن آداملارين ضئدّئنه
مصلحتلەشئرلر. ۴ ديئرلر: "گلئن.
اونلاري مئلّتلئکدن محو ادک؛
ائسرايئلئن آدي آرتيق يادلارا گلمەسئن."
۵ بئرلئکده مصلحتلەشئرلر،
سنئن ضئدّئنه عهد باغلاييرلار-
۶ اِدوملولار، ائسماعئلي‌لر،
موآبلي‌لار، هاجرلي‌لر، ۷ گِبال،
عَمّون، عَمالئق،
فئلئسطله صور خالقي. ۸ آشور دا اونلارلا
بئرلشدي،
لوط اؤولادلارينا قووّت وردي. سِلا
۹ مئديانا اتدئيئن کئمي اونلارا ات،
قئشون وادئسئنده
سئسِرايا و يابئنه اتدئيئن کئمي ات کي،
۱۰ عِين دوردا محو اولدولار،

تورپاق اوچون پِيئن اولدولار.
۱۱ اونلارين اشرافيني
عورِب و زعب كئمي ات،
اونلارين بوتون آغالاريني
"زِبَخ" و "صلمونّاع" كئمي ات.
۱۲ اونلار دمئشدئلر:
"گلئن، تارينين اوتلاقلاريني اؤزوموزه
مولک ادک." ۱۳ اي تاريم،
اونلاري بورولان توز كئمي ات،
يل الئنده سامان چؤپو كئمي، ۱۴ مشه‌ني
ياندیران اود كئمي،
داغلاري توتوشدوران آلوولار كئمي،
۱۵ سن ده اونلاري طوفانيندا بله
قوو،
بورولان يلئنله اونلاري دهشته سال.
۱۶ اوزلرئني نجالتله دولدور،
اله كي، سنئن آديني آختارسينلار، يارب.
۱۷ قوي ابده كئمي اوتانيب قورخويا
دوشسونلر،
قوي نجالت ائچئنده هلاک اولسونلار،
۱۸ قوي بئلسئنلر كي، سنئن آدين
ربدئر،
بوتون ير اوزونده هاميدان اوجالارد
اولان
آنجاق سنسن.

۸۴

۱ ساكئن اولدوغون ير نه
سوئملي‌دئر،
اي قوشونلارين ربّي! ۲ جانيم ربّئن
صحنلرئنئن آرزوسونداديير،
اونلارا حسرت چكئر؛
اوره‌يئم و بدنئم دئري تاريبا
شادليقلا اوخويور. ۳ اي قوشونلارين
ربّي، پادشاهيم، تاريم،
قوربانگاهلارينين يانيندا
سرچه بله اؤزونه بئر اِو تاپير،
قارانقوش دا اؤزونه بئر يووا كي،
بالالاريني اورادا قويسون. ۴ سنئن اوئنده
ياشايانلار نه بختوردئرلر؛
دائم سنه حمد ادئرلر. سِلا ۵ بختور اونلار
كي، قووّتلري سنده‌دئر،
زئيارت اوچون صحيون يوللاري
اونلارين اوره‌يئنده‌دئر. ۶ باكا
دره‌سئندن كچنده
اوراني بولاقلار يري ادئرلر؛

پاییز یاغیشي دا اونو برکتلرله اؤرتور.
۷ گتدئکجه گوجلو اولورلار؛
تاریلارین تاریسي صحیوندا گؤرونه‌جک.
۸ یارب، قوشونلارین تاریسي،
منئم دوعامي اشئت؛
قولاق ور، اي یعقوبون تاریسي! سِلا
۹ قالخانیمیزا باخ، اي تاري!
مسح اتدئیئن آدامین اوزونه نظر سال.
۱۰ سنئن صحنلرئنده بئر گون ساکئن اولماق،
اؤزگه یرلرئن مئن گونوندن یاخشي‌دیر.
منئم اوچون تاریمین اوئنده قاپیچي اولماق،
پئس آدامین چادیرلاریندا ساکئن اولماقدان
داها یاخشي‌دیر. ۱۱ چونکي رب تاري گونش‌دئر، قالخاندیر؛
عئنایت و عئزّتي رب ورئر،
کامئل‌لئکله یاشایانلارا رب هچ بئر نعمتي اسئرگه‌مز. ۱۲ اي قوشونلارین ربّي،
سنه توکّول ادن نه بختوردئر!

۸۵ ۱ یارب، سن مملکتئندن راضي اولدون،
یعقوبون اسئرلرئني گري گتئردئن.
۲ خالقینین تقصئرلرئني باغیشلادین؛
بوتون گوناهلارینین اوستونو اؤرتدون.
سِلا ۳ بوتون قضبئني یاتیرتدین،
حئرصئنئن شئدّتئندن دوشدون. ۴ بئزي قاباقکي حالیمیزا دؤندَر،
اي نئجاتیمیزین تاریسي!
بئزه اولان حئدّتئندن دوش. ۵ مگر ابده کئمي بئزه قضبلي اولاجاقسان؟
مگر حئرصئني نسئلدن-نسله اوزاداجاقسان؟ ۶ مگر بئزي تکرار دئرئلتمه‌یه‌جکسن کي،
خالقین سنده سوئنسئن؟ ۷ محبّتئني بئزه گؤرسد، یارب،
نئجاتیني بئزه احسان ات. ۸ قویون رب تارینین دانیشدیغیني اشئدئم،
چونکي او، خالقینا،
موتّقئلرئنه خوش سؤزلر دانیشاجاق؛
قوي اونلار قاباقکي عاغیلسیزلیقلارینا دؤنمه‌سئنلر. ۹ دوغرودان دا اوندان قورخانلار اوچون
اونون نئجاتي یاخیندیر،

اله كي، عئزّت اؤلكه‌مئزده ساكئن
اولسون. ۱۰ محبّت و وفا بئربئرئنه
راست گله‌جك؛
صالحلئك و خوشبختلئك بئربئري
ائله اؤپوشه‌جك، ۱۱ حقئقت يردن
جوشاجاق،
صالحلئك گؤيدن نظر سالاجاق.
۱۲ رب ياخشي اولاني احسان
اده‌جك،
يرئمئزئن محصولونو وره‌جك.
۱۳ صالحلئك اونون قاباغيندا
يرئيه‌جك،
اونون قدملري اوچون يول اده‌جك.

۸۶

۱ منه قولاق آس، يارب،
منه جاواب ور؛
چونكي فاغير و مؤحتاجام. ۲ جانيمي
حئفظ ات،
چونكي سنه وفاليام،
سنه توكّول ادن بو قولونا نئجات ور،
اي سن، تاريم! ۳ منه يازيغين گلسئن،
اي پروردئگار،
چونكي بوتون گون سنه ياواريرام.
۴ قولونون جانيني سوئندئر،
چونكي جانيمي سنه اوجالديرام، اي
پروردئگار. ۵ چونكي سن اي
پروردئگار، ياخشي و باغيشلايانسان،
سنه ياوارانلارين هاميسينا چوخ
مهرئبانسان. ۶ دوعامي اشئت،
يارب،
ياواريشيمين سسئنه قولاق آس. ۷ دار
گونومده سني چاغيريرام،
چونكي سن منه جاواب ورئرسن.
۸ آللاهلار آراسيندا سنئن كئمي
يوخدور،
اي پروردئگار،
سنئن ائشلرئن كئمئسي ده يوخدور.
۹ ياراتديغين بوتون مئلّتلر گله‌جكلر،
سنئن حوضوروندا سجده اده‌جكلر،
سنئن آديني عئزّتلندئره‌جكلر، اي
پروردئگار. ۱۰ چونكي سن
بؤيوكسن،
عجايئب ائشلر گؤرورسن،
تاري آنجاق سنسن. ۱۱ يارب، يولونو منه
اؤيرت كي،
سنئن حقئقتئنده يرئيئم؛
اوره‌يئمئن فئكئرلرئني بئر ات كي،

سنئن آدينا بؤيوک حؤرمت گؤرسدئم.
۱۲ بوتون اوره‌يئله سنه حمد ادئرم،
اي پروردئگار، تاريم!
سنئن آديني ابده کئمي عئزّتلندئره‌جيم،
۱۳ چونکي منه اولان محبّتئن
بؤيوکدور؛
جانيمي اؤلولر دئيارينين دئبئندن
قورتاريبسان. ۱۴ اي تاري،
کئبئرلي ائنسانلار ضئدّئمه قالخيرلار،
قدّار آداملار جانيمين قصدئنده‌دئرلر؛
اونلار سني گؤزلرئنئن قاباغينا آلميرلار.
۱۵ لاکئن سن، اي پروردئگار،
مهرئبان و مرحمتلي بئر تاريسان،
صبئرلي‌سن،
محبّتئن، حقئقتئن چوخدور. ۱۶ منه دؤن
و منه يازيغين گلسئن؛
قووّتئني بو قولونا ور؛
کنئزئنئن اوغلونا نئجات ور.
۱۷ راضيليغيندان منه بئر علامت
گؤرسد کي،
مندن نئفرت ادنلر گؤروب اوتانسينلار،
چونکي سن، يارب، منه ائمداد ادئبسن،
منه تسلّي ورئبسن.

۸۷

۱ صحيونون بونؤوره‌سي
موقدّس داغلاردادير.
۲ يعقوب نسلئنئن بوتون مسکنلرئندن
آرتيق،
رب صحيونون دروازالاريني سِوَر. ۳ سنئن
حاقّيندا شؤوکلي سؤزلر دانيشلير،
اي تارينين شهري! سِلا ۴ مني تانييانلار
آراسيندا رَحَب و بابئلدن سؤز
اده‌جيم؛
فئلئسطدن، صور و کوشدان دا.
دئيه‌جيم: "بو آدام صحيوندا دوغولوب."
۵ و صحيون اوچون ديئله‌جک:
"بو آدام دا، او آدام دا اورادا
دوغولوب."
چونکي اوجالاردا اولان، اؤزو، اونو
برقرار اده‌جک. ۶ رب خالقلاري
قيد ادن زامان يازاجاق:
"بو آدام صحيوندا دوغولوب." سِلا
۷ خاننده‌لر و سازاندالار ديئرلر؛
"بوتون بولاقلاريم سنده‌دئر."

۸۸

۱ یارب، نئجاتیمین تاریسي،
گجه-گوندوز سنه
یالواریرام، ۲ قوي دوعام سنئن
حوضورونا یتئشسئن؛
فریادیما قولاق ور. ۳ چونکي جانیم
بلالارلا دولوب،
حیاتیم اؤلولر دئیارینا یتئشئب. ۴ اؤلوم
قویوسونا اِنَلرله ساییلیرام،
قووّتي کسئلمئش بئر آدام کئمئیم،
۵ اؤلولر آراسیندا یاددان چیخمیش
آداملار کئمي،
قبئرده یاتان جسدلر کئمي،
او آداملار کئمي کي، سن اونلاري
آرتیق خاطیرلامیرسان،
چونکي سنئن نظرئندن کسئلئبلر. ۶ مني
اؤلوم قویوسونون دئبئنه آتیبسان،
قارانلیقلارا، درئنلئکلره. ۷ قضبئن منئم
اوستومه آغیر یاتیر،
بوتون شپه‌لرئني اوستومه اندئرئرسن.
سِلا ۸ تانیشلاریمي مندن
اوزاقلاشدیریبسان،
مني اونلارا ائیرنج بئر شي ادئبسن.
محبوسام و چیخا بئلمئرم؛ ۹ عذاب
اوزوندن گؤزلرئمئن آئشیغي سؤنور،
بوتون گون سني چاغیریرام، یارب،
اللرئمي سنه اوزادیرام. ۱۰ مگر
مؤجوزه‌لرئني اؤلولره
گؤرسده‌جکسن؟!
مگر اؤلولر قالخیب سنه حمد اده‌جکلر؟!
سِلا ۱۱ مگر سنئن محبّتئن قبئرده،
وفادارلیغین دا هلاکت یرئنده اعلان
اولونور؟! ۱۲ مگر سنئن مؤجوزه‌لرئن
قارانلیقدا،
صالحلئیئن اونوتما دئیاریندا بئلئنئر؟!
۱۳ لاکئن، یارب، من سني ائمدادا
چاغیریرام،
سحر واختي دوعام سنئن پئشوازینا چیخیر.
۱۴ یارب، نه اوچون مني اؤزوندن
آتیرسان؟
نه اوچون اوزونو مندن گئزلدئرسن؟
۱۵ ازئلمئش بئر آدامام،
اوشاقلیغیمدان اؤلوم حالیندایام،
قورخولارینین آلتیندا قووّتدن دوشموشم،
چاره‌سئزم. ۱۶ قضبئن اوستومو باسیب؛

قورخولارين مني محو ادئر. ۱۷ اطرافيمي
بوتون گون سو كئمي آلير؛
هاميسي بئردن مني آرايا ساليرر. ۱۸ سوگئلي
و قونشونو مندن اوزاقلاشديريبسان؛
تانيشيم بئرجه قارانليقدير.

۸۹

۱ ربّئن محبّتئني همئشه
اوخوياجاغام؛
آغزيملا سنئن وفادارليغيني
بوتون نسئللره بئلدئرهجيم. ۲ اعلان ادئرم
كي،
سنئن محبّتئن ابده كئمي قاليرر.
گؤيلرده وفادارليغيني مؤحكم ادئرسن.
۳ ددئن:
"سچدئيئم آداملا عهد باغلاميشام،
قولوم داوودا آند ائچمئشم: ۴ سنئن نسلئني
ابده كئمي دوردوراجاغام،
تختئني بوتون نسئللر اوچون قوراجاغام."
سِلا ۵ يارب، گؤيلر سنئن
مؤجوزهلرئني حمد ادئر،
وفادارليغيني موقدّسلر جاماعاتيندا ثنا
ادئر. ۶ گؤيده ربّه تاي اولان كئم
وار؟!
ائلاهي مؤوجودلار آراسيندا ربّه بنزر
كئمدئر؟ ۷ موقدّسلر مجلئسئنده چوخ
هيبتلي بئر تاريديرر،
اطرافيندا اولانلارين هاميسيندان
قورخولودور. ۸ يارب، قوشونلارين
تاريسي،
سنئن كئمي قودرتلي اولان كئم وار،
يارب؟!
وفادارليغين سني اَحاطه ادئر. ۹ قاباران
دهنزه، سن حؤكمرانليق ادئرسن؛
شپهلر قالخيب داشاندا،
سن اونلاري ياتيرديرسان. ۱۰ رَحَبي
اَزئب بئر جسده دؤندهردئن؛
قووّتلي قولونلا دوشمنلرئني داغيتدين.
۱۱ گؤيلر سنئندئر، يرده سنئندئر؛
دونيا و اوندا اولانلارين هاميسي-
سن اونلاري بئنا ادئبسن. ۱۲ شمئال و
جنوب-
اونلاري سن ياراديبسان؛
تابور و خِرمون سنئن آديني ترنّوم ادئر.
۱۳ سنئن گوجلو قولون وار؛
اَلئن قودرتليدئر،

صاغ اَلئن اوجادير. ۱۴ سنئن تختئنئن
اساسي صالحلئک و عدالتدئر؛
محبّت و وفا سنئن قاباغيندا يِرئيئر.
۱۵ بختور او خالق کي،
بايرامين شادليق سسئني بئلئر.
يارب، اونلار سنئن اوزونون ائشيغيندا
گزئرلر؛ ۱۶ بوتون گون سنئن آدينلا
سوئئرلر،
سنئن صالحلئيئنده عئزّتله‌نئرلر. ۱۷ چونکي
اونلارين شؤوکتلي قووّتي سنسن؛
سنئن لوطفونله گوجوموز آرتيلير.
۱۸ چونکي قالخانيميز ربّئندئر،
پادشاهيميز، ائسرايئلئن موقدّسئنئن‌دئر.
۱۹ کچمئشده موتّقئلرئنه رؤيا ائچئنده
دانيشيب ددئن:
"بئر ائگئده کؤمک اتمئشم،
خالق آراسيندان سچئلمئش اولاني
عئزّتلندئرمئشم. ۲۰ قولوم داوودو
تاپيب،
اونو موقدّس ياغيملا مسح اتمئشم. ۲۱ اَلئم
دائم اونونلا قالاجاق،
قولوم دا اونو قووّتلندئره‌جک. ۲۲ دوشمن
اونا قالئب گلمه‌يه‌جک،
پئس آداملار اونو ذلئل اتمه‌يه‌جک.
۲۳ قاباغيندا دوشمنلرئني قيراجاغام،
اوندان نئفرت ادنلري ووراجاغام
۲۴ وفادارليغيم و محبّتئم اونونلا
قالاجاق،
منئم آديمدا اونون گوجو آرتيلاجاق.
۲۵ الئني دهنز اوستونه،
صاغ الئني چايلار اوستونه قوياجاغام.
۲۶ مني چاغيريب دئيه‌جک:
سن منئم آتامسان، منئم تاريمسان،
نئجاتيمين قاياسي‌سان. ۲۷ من ده اونو
ائلک اوغلوم اده‌جيم؛
ير اوزونون پادشاهلارينين لاپ اوجاسي!
۲۸ محبّتئمي اونون اوچون ابده کئمي
ساخلاياجاغام،
عهدئم اونونلا ثابئت قالاجاقدير.
۲۹ اونون نسلئني ابدي اده‌جيم،
گؤيلر دوردوقجا، تختئني ساخلاياجاغام.
۳۰ اگر اوغوللاري تعلئمئمي ترک
ادئب،
حؤکم اتدئيئم کئمي رفتار اتمسه‌لر،
۳۱ اگر قانونلاريمي پوزوب،
امرلرئمي ساخلاماسالار، ۳۲ او

زامان اونلاري عوصيانلاري
اوچون دَيَنكله،
فسادلاري اوچون ده بلالارلا تنبه
اده‌جيم. ۳۳ آمّا محبّتئمي اوندان
كسمه‌يه‌جيم،
وفادارليغيمي يالانا دؤندرمه‌يه‌جيم.
۳۴ عهدئمي پوزمایاجاغام،
آغزيمدان چيخان سؤزو
ديئشدئرمه‌يه‌جيم. ۳۵ بئر دفه
موقدّسلئيئم آدينا آند ائچمئشم:
داوودا يالان دمه‌يه‌جيم. ۳۶ اونون نسلي
ابده كئمي،
تختي حوضورومدا گونش كئمي
دوراجاقدير. ۳۷ آي كئمي
ابده‌جک دوراجاق؛
گؤيلرده وفالي بئر شاهئد.» ۳۸ آمّا ائندي
سن ردّ ادئب، اؤزوندن آتيبسان.
مسح اتدئيئن پادشاها قضبله‌نئبسن.
۳۹ قولونلا باغلاديغين عهدئني باطئل
ادئب،
اونون تاجيني تورپاقدا كئرله‌دئبسن.
۴۰ بوتون دووارلاريني يئخيب،

قالالاريني وئران ادئبسن. ۴۱ يولدان
كچن هر كس اونو سؤيور؛
قونشولارينا نجالت سببي اولوب.
۴۲ دوشمنلرئنئن صاغ الئني
اوجالديبسان؛
خصملرئنئن هاميسيني سِوئندئرئبسن.
۴۳ قيلينجينين آغزيني كوت
ادئبسن،
اونا موحارئبه‌ده آرخا اولماييبسان.
۴۴ اونون شؤوكتئني باشا گتئرئبسن،
اونون تختئني يره چيرپيبسان.
۴۵ جاوانليغينين گونلرئني
قيسالاديبسان،
اوستونو نجالتله اؤرتوبسن. سِلا ۴۶ نه
واختا كئمي، يارب؟
مگر اؤزونو ابده كئمي گئزلده‌جكسن؟
نه واختا قدر سنئن قضبئن
اود كئمي آلوولاناجاق؟ ۴۷ عؤمرومون
نه قدر قيسا اولدوغونو
بئر خاطيرلا-
بوتون ائنسان اوغوللاريني
نه عبث بئر شي اوچون ياراديبسان!
۴۸ ياشايانلار آراسيندا كئم وار كي،

اؤلوم اوزو گؤرمه‌سئن؟!
اؤلولر دئیارینین قودرتئندن
کئم جانینی قورتارا بئلر؟! سِلا ۴۹ اي
پروردئگار،
سنئن او قدئمکي محبّتئن هارادادیر،
وفادارلیغیندا داوودا آند ائچدئیئن محبّت؟
۵۰ قولونون نجالتئني خاطیرلا، اي
پروردئگار؛
خاطیرلا کي،
نجه چوخلو خالقلارین تحقئرئني باغریمدا
داشي‌ییرام! ۵۱ سنئن دوشمنلرئن
اونونلا تحقئر ادئرلر،
یارب؛
سنئن مسح اتدئیئنئن قدملرئني تحقئر
اتدئلر. ۵۲ رب ابده کئمي موبارک
اولسون.
آمئن، آمئن.

دؤردونجو کئتاب

۹۰ ۱ اي پروردئگار، سن بئزه
مسکن اولوبسان؛
نسئل‌به‌نسئل، ۲ داغلار دوغمادان اوّل،
حتّا یر و دونیاني یاراتمادان اوّل.
ازلدن ابده کئمي تاري سنسن! ۳ ائنساني
تورپاغا دؤنده‌رئب دیئرسن:
"قاییدین، اي ائنسان اؤولادلاري!"
۴ چونکي سنئن گؤزونده،
بئر مئن ائل، کچئب-گتمئش دونن
کئمي‌دئر،
گجه‌نئن بئر نؤوبه‌سي کئمي‌دئر.
۵ ائنسانلاري سوپوروب
گؤتورورسن؛
بئر یوخو کئمي‌دئرلر،
سحر واختي بئتن اوت کئمي‌دئرلر؛ ۶ سحر
واختي چئچکله‌نئب بئتر،
آخشام واختي سولوب قورویار. ۷ بئز
سنئن قضبئندن محو اولوروق؛
حئرصئن بئزي قورخودور.
۸ تقصئرلرئمئزي اؤز قاباغینا
قویوبسان؛
گئزلي گوناهلاریمیزي اوزونون ائشیغینا.
۹ بوتون گونلرئمئز سنئن قضبئنده
کچئر؛
ائللرئمئز بئر آه کئمي کچئب گدئر.
۱۰ عؤمرومو‌ز یتمئش ائلدئر،
قووّتلي اولساق بلکه ده هشتاد.

لاکئن اونون لاپ یاخشي زاماني دا
آنجاق زحمت و مشقّتدئر.
تزلئکله کچئب گدئر و اوچوب
گدئرئک. ۱۱ قضبئنئن قودرتئني
کئم بئلئر؟
سنئن قورخون نجه‌دئر،
اله ده سنئن قضبئن. ۱۲ اونا گؤره ده
گونلرئمئزي سایماغي
بئزه اؤیرت کي،
حئکمتلي بئر اوره‌یه صاحئب اولاق.
۱۳ قاییت، یارب، نه واختا کئمئ؟
قوللارینا مرحمت گؤرسد. ۱۴ سحر واختي
بئزي محبّتئنله دولدور،
اله کي، عؤمرومؤز بویو سوئنئب
شادلاناق. ۱۵ بئزي ذلئل اتدئیئن
گونلرئن سایییسینا قدر،
موصئبت چکدئیئمئز ائللرئن سایییسینا قدر
سوئندئر. ۱۶ قوي ائشلرئن قوللارینا
گؤرونسون؛
سنئن شؤوکتئن اونلارین اوغوللارینا.
۱۷ قوي تاریمیز پروردئگارین لوطفو
اوستومؤزده اولسون.
اللرئمئزئن ائشئني بئزئم اوچون برقرار ات.
بلي، اللرئمئزئن ائشئني برقرار ات.

۹۱

۱ اوجالاردا اولانین پناهي
آلتیندا اوتوران،
هر شیه قادئر اولانین کؤلگه‌سئنده
یاشایار. ۲ ربّئم حاقّیندا دانیشیرام:
"او منئم سیغیناق یرئم‌دئر،
او منئم قالام‌دئر، منئم تاریم،
او کي، اونا توکّول ادئرم." ۳ یقئن کي،
او سني اووچونون توروندان قورتارار،
اؤلوملو طاعوندان! ۴ سني پرلرئنئن آلتیندا
اؤرتر؛
اونون قانادلاري آلتینا سیغینارسان،
اونون اعتئبارلي اولدوغو سنئن
قالخانین‌دیر،
سنئن سئپرئن‌دئر. ۵ نه گجه‌نئن
قورخوسوندان قورخاجاقسان،
نه ده گوندوزده اوچان اوخدان، ۶ نه
قارانلیقدا گزَن طاعوندان،
نه ده گون اورتادا هر شیي وئران ادن
قیرغیندان. ۷ یانیندا مئن نفر،
صاغیندا اون‌مئن نفر قیریلسا بله،
سنه خطر دَیمز. ۸ آنجاق گؤزلرئنله
باخارسان،

پئس آداملارين جزاسيني گؤررسن.
٩ چونکي ديئبسن: "رب منئم
پناهيم‌دئر."
چونکي اوجالاردا اولاني اؤزون اوچون
مسکن ادئبسن، ١٠ موصئبت سنه توخونا
بئلمز،
فلاکت سنئن چادیرینا یاخینلاشماز.
١١ چونکي سنئن اوچون ملکلرئنه
فرمان وره‌جک کي،
بوتون يوللاريندا سني قوروسونلار.
١٢ اونلار سني اللري اوسته
ساخلايارلار کي،
آياقلارين بئر داشا ديمه‌سئن. ١٣ آصلانا،
ساغير ائلان اوستونه آياق باسارسان،
شئر بالاسيني، اژداهاني آياغين آلتيندا
اَزَرسن. ١٤ "چونکي مني سوئر اونو
قورتاراجاغام،
چونکي منئم آديمي چاغيريير،
اونا باشي‌اوجاليق وره‌جيم. ١٥ او مني
چاغيراندا،
من اونا جاواب وره‌جيم،
زحمتده اونونلا اولاجاغام،
اونو قورتاريب احتئراميني آرتيراجاغام.
١٦ اونو اوزون بئر عؤمورله
دويوراجاغام،
نئجاتيمي اونا گؤرسده‌جيم."

٩٢

١ ربّه شوکور اتمک نه
ياخشي‌دير،
اي اوجالاردا اولان،
سنئن آدينا پرستئش نغمه‌سي اوخوماق نه
ياخشي‌دير. ٢ سحر واختي محبّتئني،
گجه‌لر وفادارليغيني، ٣ اون سئمّلي سازلا،
چنگله،
طنبورون نغمه‌سي ائله اعلان اتمک نه
ياخشي‌دير. ٤ چونکي سن، يارب،
ائشلرئنله مني سوئندئرئبسن؛
سنئن اللرئنئن ائشئنه گؤره شادليقلا
اوخويورام. ٥ يارب، سنئن ائشلرئن
نه بؤيوکدور!
سنئن فئکئرلرئن نه درئن‌دئر! ٦ آنحماق
آدام بونو بئله بئلمز،
سفه آدام بونو آنلايا بئلمز؛ ٧ گرچي پئس
آدام اوت کئمي بئتر،
بوتون يامانليق ادنلر گول کئمي
آچيلارلار،

لاكتئن اونلارين قدري ابدي هلاكتدئر.
۸ آمّا سن، يارب، ابده كئمي
اوجاسان. ۹ يقئن كي، سنئن
دوشمنلرئن، يارب،
يقئن كي، سنئن دوشمنلرئن محو
اولاجاقلار؛
بوتون يامانليق ادنلر داغيلاجاقلار. ۱۰ آمّا
سن بوينوزومو،
چؤل اؤكوزونون بوينوزو كئمي
اوجالديبسان؛
باشيما تزه ياغي تؤكوبسن. ۱۱ گؤزلرئم
دوشمنلرئمئن ييخيلماسيني گؤروب،
قولاقلاريم منئم ضئدّئمه چيخانلارين
هلاكتئني اشئدئب. ۱۲ صادئق آدام
خورما آغاجي كئمي گؤيه‌رَر،
لوبناندا كي سئدر آغاجي كئمي بؤيويير.
۱۳ اونلار ربّئن اوئنده اَكئلئب،
بئزئم تارينين صحنلرئنده گول آچار.
۱۴ قوجاليق زامانيندا حله ده مئيوه
وِرَر؛
همئشه سولودور، همئشه ياشيل‌دير، ۱۵ بو
اعلان ادئر: "رب دوغرودور،
منئم قاياميدير،
اوندا ناحاقليق يوخدور."

۹۳

۱ رب پادشاهدير،
شؤوكتله گيئنئب؛
رب گيئنئب، قووّتله گيئنئب.
دونيا مؤحكم قورولوب؛
اصلا اَسمه‌يه‌جک. ۲ سنئن تختئن اَزلدن
قورولوب،
سن اَزلدن وارسان. ۳ سل‌لر اوجالديبلار،
يارب،
سسلرئني اوجالديبلار!
سل‌لر گورولتولرئني اوجالديرلار.
۴ اوجالاردا اولان رب،
قودرتلي سولارين سسلرئندن داها چوخ
شؤوكتلي‌دئر،
دهنزئن شپه‌لرئندن داها چوخ
شؤوكتلي‌دئر. ۵ سنئن شهادتلرئن
همئشه قالير؛
سنئن اِوئنه قودسئّيت عؤمور بويو
ياراشير، يارب

۹۴

۱ يارب، قئصاص آلان
تاري،
قئصاص آلان تاري، ائشيغيني سال.
۲ قاخ، اي ير اوزونون حاكئمي،

مغرور آداملارين جزاسيني ور. ۳ يارب،
نه واختا كئمي پئس آداملار،
نه واختا كئمي پئس آداملار
سوئه‌جكلر؟ ۴ سوخنورلئک ادئرلر،
تكبّورله دانيشيرلار؛
بوتون پئسلئک ادنلر اؤزلرئنه فخر ادئرلر.
۵ سنئن خالقيني قيريب تؤكورلر،
يارب،
سنئن مئراثيني ذلئل ادئرلر. ۶ دول
آروادي، قرئب آدامي هلاک
ادئرلر،
يتئملري اؤلدورورلر. ۷ ديئرلر: "رب
گؤرمور،
يعقوبون تاريسي اهمئيّت ورمئر."
۸ آنلاييين،
سئز، اي خالق آراسيندا اولان سفه‌لر؛
نه زامان عاغيل‌لاناجاقسينيز، اي
آخماقلار؟! ۹ قولاغي يارادان نجه
اشئتمز؟!
گؤزه شكئل ورن نجه گؤرمز؟!
۱۰ مئلّتلره تعلئم ورن، ائنسانا علم
اؤيره‌دن،
نجه تنبه اتمز؟! ۱۱ رب ائنسانين
فئكئرلرئني بئلئر،
بئلئر كي، اونلار باطئلدئرلر. ۱۲ خوش او
آدامين حالينا كي،
سن اونا تعلئم ورئرسن، يارب،
اونا شرئعتئني اؤيره‌دئرسن، ۱۳ اله كي،
پئس آداملارا قويو قازيلانا قدر،
اونا يامان گونلرده راحاتليق وره‌سن.
۱۴ چونكي رب خالقيني اؤزوندن
آتمياجاق،
مئراثيني دا بوراخمياجاقدير. ۱۵ عدالت
گئنه دوغرولوق اوستونه
قورولاجاق،
اوره‌يي دوز اولان هر كس
اونون دالينجا گده‌جک. ۱۶ پئس
آداملارين ضئدّئنه منئم اوچون
كئم قالخاجاق؟
فساد ائشله‌ينلرئن ضئدّئنه منئم اوچون
كئم دايانا‌جاق؟ ۱۷ اگر رب منئم
كؤمه‌يئم اولماسايدي،
آز قالاردي كي،

جانيم سوكوت دئيارىندا اوتورسون.
۱۸ "آياغيم سوروشور" ددئيئم
واخت،
محبّتئن مني، يارب،
آياق اوستونده ساخلاياجاق.
۱۹ ائچئمده اولان نئگارانچيليقلارين
چوخلوغوندا،
سنئن تسلّي‌لرئن جانيمي خوشلانديريير.
۲۰ مگر فاسئد حاكئم سنه يولداش
اولور،
او كي، قانون بهانه‌سي ائله شر قورور؟!
۲۱ صالح آدامين حياتينين ضئدّئنه بئر
يره ييغيليرلار،
گوناهسيز آدامي اؤلومه محكوم ادئرلر.
۲۲ آمّا رب منه قالا اولوب،
تاريم منه سيغيناق قايا اولوب.
۲۳ پئسلرئن شر ائشلرئني اؤز
باشلارينا گتئره‌جك،
اؤز پئسلئكلري ائله اونلاري كسئب
آتاجاق؛
رب تاريميز اونلاري كسئب آتاجاقدير.

۹۵

۱ گلئن ربّه سوئنجله
اوخوياق،
نئجاتيميزين قاياسينا
شادليق سسئمئزي اوجالداق. ۲ اونون
حوضورونا حمدله گلك،
شادليق سسئمئزي اونا
پرستئش نغمه‌لري ائله اوجالداق.
۳ چونكي رب بؤيوك بئر تاري‌دير؛
بوتون آللاهلاردان اوستون بؤيوك بئر
پادشاه! ۴ يرئن درئن يرلري اونون
الئنده‌دئر،
داغلارين تپه‌لري ده اونوندور. ۵ دهنز
اونوندور، چونكي اؤزو يارادیب.
قورولوغا دا اونون اَللري شكّل ورئب.
۶ گلئن، پرستئش ادك و اَيئلك،
بئزي يارادان ربّئن حوضورونده دئزه
دوشك! ۷ چونكي او، تاريميزدير،
بئز اونون اوتلاغينين خالقي‌ييق،
الئنئن قويونلاري‌ييق.
كاشكي بو گون اونون سسئني
اشئده‌سئنئز! ۸ مِرئبادا ، او گون
چؤلده، مَسّادا اولدوغو كئمي،
اوركلرئنئزي برك اتمه‌يئن. ۹ او زامان
آتالارينيز، عملئمي گؤردوكلري
حالدا،

مني ائمتاحان ادئب ثوبوت اتمه‌يه چكدئلر.
۱۰ قيرخ ائل او نسئلئن دردئني
چكدئم،
ددئم: "بولار اوركلرئنده آزميش بئر
خالقديرلار،
منئم يوللاريمي تانيميرلار." ۱۱ اونا گؤره
ده قضبئمده آند ائچدئم كي،
"منئم راحاتيما گئرمه‌يه‌جكلر."

(۱سال. ۱۶: ۲۳ - (۳۳ ۱

۹۶ ربّه تزه بئر نغمه اوخويون؛
اي بوتون ير اوزو، ربّه نغمه
اوخويون. ۲ ربّه نغمه اوخويون،
آديني تبارک ادئن؛
اونون نئجاتيني هر گون نئدا ادئن. ۳ اونون
شؤوكتئني مئلّتلر آراسيندا،
عجايئب ائشلرئني
بوتون خالقلار آراسيندا اعلان ادئن.
۴ چونكي رب بؤيوكدور،
چوخ حمدلره لايئقدئر؛
بوتون آللاهلاردان چوخ اوندان
قورخمالي‌سينيز. ۵ چونكي خالقلارين
بوتون آللاهلاري بوتلردئر،
لاكئن رب گؤيلري ياراتدي. ۶ عئزّت
و شؤوكت اونون حوضوروندادير؛
قودرت و گؤزل‌لئک اونون موقدّس
يرئنده. ۷ سئز، اي خالقلارين
طايفالاري،
ربّي وصف ادئن.
ربّئن عئزّت و قودرتئني وصف ادئن.
۸ ربّئن آدينين عئزّتئني وصف ادئن؛
بئر تؤحفه گتئرئب اونون صحنلرئنه گلئن.
۹ موقدّسلئيئن شؤوكتئنده ربّه سجده
قيلين؛
اي بوتون ير اوزو، اونون حوضوروندا
تئتره! ۱۰ مئلّتلره ديئن: "رب سلطنت
ادئر!"
دونيا اله مؤحكم قورولوب كي،
اصلا ترپنمه‌يه‌جک؛
رب خالقلارا ائنصافلا حؤكم اده‌جک.
۱۱ قوي گؤيلر سوئنسئن،
ير شادليق اتسئن؛
قوي دهنز و بوتون اوندا اولانلار
گورولداسين؛ ۱۲ قوي زمي و بوتون
ائچئنده‌كلر فرحلنسئن.
او زامان مشه‌نئن بوتون آغاجلاري

شادليقدان اوخوياجاق؛ ۱۳ ربّئن
حوضوروندا.
چونکي او، گلئر،
چونکي يڕ اوزونه حؤکم اتمک اوچون
گلئر.
دونيايا عدالتله حؤکم اده‌جک،
خالقلارا اؤز وفاسي ائله.

۹۷

۱ رب سلطنت ادئر!
قوي يڕ اوزو سوئنسئن،
قوي بئر چوخ جزئره‌لر شادليق اتسئن!
۲ بولودلار و قالين قارانليق اونون
اطرافينداديڕ؛
صالحلئک و عدالت اونون تختئنئن
پايالاري‌ديڕ. ۳ اونون قاباغيندا اود
گدئر،
هر طرفده دوشمنلرئني ياندييڕ.
۴ شئمشکلرى دونياني آئشيقلانديڕ؛
يڕ اوزو اونو گؤروب تئتره‌يئر. ۵ داغلار
ربّئن حوضوروندا موم کئمي اَرئيئر؛
بوتون يڕ اوزونون پروردئگارى قاباغيندا.
۶ گؤيلر اونون صالحلئيئني اعلان
ادئر؛
بوتون خالقلار اونون شؤوکتئني گؤرور.
۷ بوتلره عئبادت ادنلرئن هاميسي
نجالت چکئرلر،
او آداملار کي، نخرلري بوتلردئر؛
بوتون آللاهلار ربّئن حوضوروندا اَيئلئرلر.
۸ سنئن حؤکملرئندن اؤتري، يارب،
صحيون اشئدئر و سوئنئر،
يهودا شهرلري مسرور اولور. ۹ چونکي
بوتون يڕ اوزونده، يارب،
اوجالاردا اولان سنسن؛
سن هامي آللاهلاردان چوخ اوجاسان.
۱۰ اي ربّي سونلر، پئسلئکدن نئفرت
ادئن؛
رب موتّقئلرئنئن جانيني حئفظ ادئر؛
اونلاري پئس آداملارين الئندن
قورتاريڕ. ۱۱ صالح آداما نور ساچيڕ؛
اوره‌يي دوز اولانا دا شادليق. ۱۲ ربده
سوئنئن، اي صالحلر!
اونون موقدّس آدينا شوکور ادئن.

۹۸

۱ ربّه تزه بئر نغمه
اوخويون،
چونکي عجايئب آئشلر گؤروب.

اونون صاغ اَلي و موقدّس قولو اونا ظفر
گتئرئب. ۲ رب نئجاتيني بئلدئرئب،
صالحلئيئني مئلّتلرئن گؤزونده آچيقجا
گؤرسدئب. ۳ ائسرايئل اوي اوستونه
محبّت و وفاسيني خاطيرلا ييب،
ير اوزونون بوتون نهايتلري تاريميزين
نئجاتيني گؤروب. ۴ اي بوتون
ير اوزو، شادليق سسئنئزي ربّه
اوجالدين؛
مسرّتله پرستئش نغمه‌سي اوخويون،
۵ ربّه طنبورلا پرستئش نغمه‌سي
اوخويون،
طنبور و موسئقي سسي ائله، ۶ گَره‌نايلار
و شيپور سسي ائله.
پادشاه اولان ربّئن حوضوروندا
شادليق سسئنئزي اوجالدين. ۷ قوي دهنز
و بوتون اوندا اولانلار،
ير اوزو و اوندا ياشايانلار گورولداسين.
۸ قوي چايلار اَل چالسين؛
قوي تپه‌لر بئرلئکده شادليقدان
اوخوسون، ۹ ربّئن حوضوروندا.
چونکي او،
ير اوزونه حؤکم اتمک اوچون گلئر.
دونيايا عدالتله حؤکم اده‌جک،
خالقلارا ائنصافلا.

۹۹

۱ رب سلطنت ادئر!
قوي خالقلار تئتره‌سئنلر.
کرّوبلار اوستونه اوتوروب!
قوي ير اوزو لرزه‌يه دوشسون. ۲ رب
صحيوندا بؤيوکدور؛
بوتون خالقلاردان اوجادير. ۳ قوي سنئن
بؤيوک و قورخولو آدينا حمد اتسئنلر؛
او موقدّسدئر! ۴ اي قودرتلي پادشاه، اي
عدالت سِوَن،
سن ائنصافي قوروبسان،
سن يعقوبدا عدالت و صالحلئيي ائشه
آليبسان. ۵ رب تاريميزي اوجالدين؛
اونون قدمگاهيندا پرستئش ادئن،
او موقدّسدئر! ۶ موسا و هارون اونون
کاهئنلري آراسيندا ائدئلر،
سموئيل ده اونون آديني چاغيرانلار
آراسيندا ائدي.
ربّي چاغيراندا رب اونلارا جاواب
وردي. ۷ بولود سوتونوندا اونلارلا
دانيشدي؛
اونون شهادتلرئني حئفظ اتدئلر،

اونلارا وردئيي قانونو ساخلاديلار.
۸ سن، اي رب تاريميز،
اونلارا جاواب وردئن؛
اونلارا باغيشلايان بئر تاري ائدئن،
لاكئن اتدئكلري پئسلئيئن قئصاصيني
آليردين. ۹ رب تاريميزي اوجالدين،
اونون موقدّس داغيندا اونا پرستئش
ادئن،
چونكي رب تاريميز موقدّسدئر.

۱۰۰

۱ اي بوتون ير اوزو،
شادليق سسئني ربّه
اوجالدين. ۲ مسرّتله ربّه خئدمت
ادئن؛
اونون حوضورونا نغمه‌لرله گلئن. ۳ بئلئن
كي، رب تاري‌دير.
بئزي يارادان اودور،
بئز اونونوق؛ اونون خالقي‌يىق،
اونون اوتلاغينين قويونلاري‌يىق. ۴ اونون
قاپيلاريندان حمدله گئرئن،
اونون صحنلرئنه ثنا ائله.
ربّه شوكور ادئن،
اونون آدينا تبارك اوخويون. ۵ چونكي
رب ياخشي‌دير؛
محبّتي ابدي‌دئر،
وفادارليغي نسئلدن-نسله سورور.

۱۰۱

۱ محبّت و
عدالت حاقّيندا
اوخوياجاغام؛
سنه پرستئش نغمه‌سي اوخوياجاغام،
يارب. ۲ كامال يولوندا حئكمتله رفتار
اده‌جيم.
منئم يانيما نه واخت گله‌جكسن؟
اوئمئن ائچئنده طاهئر بئر اوركله
ياشاياجاغام. ۳ گؤزلرئمئن قاباغينا
پئس اولان هچ بئر شي قويمايا‌جاغام.
فاسئد آداملارين ائشئندن نئفرت ادئرم،
اله ائش منه يا‌پيشماز. ۴ قوي اَيري
اورک مندن اوزاق اولسون؛
پئسلئيي تانيمايا‌جاغام. ۵ دوستونون ضئدّئنه
گئزلئجه دانيشان آدامي يوخ اده‌جيم.
گؤزلري تكبّورلو، اوره‌يي مغرور اولان
آداما دؤزمه‌يه‌جيم. ۶ گؤزلرئم
اؤلكه‌نئن امئن اولان آداملاري
اوستونده اولاجاق كي،
منئم يانيمدا ساكئن اولسونلار.

كامال يولوندا يرئين آدام منه خئدمت
ادەجک. ۷ حئيله ائشلەدن آدام
اوئمئن ائچئنده ساكئن اولمایاجاق؛
يالان دانيشان آدام آرتيق منئم
حوضورومدا دورمایاجاق. ۸ هر سحر
اؤلكەنئن بوتون پئس آداملاريني
يوخ ادەجيم كي،
بوتون پئسلئک ادنلري ربّئن شهرئندن
كسئب آتيم.

۱۰۲

۱ يارب، دوعامي
اشئت؛
قوي فريادیم سنئن يانينا يتئشسئن. ۲ منئم
بو دار گونومده اوزونو مندن
گئزلتمه،
منه قولاق آس؛
سني چاغيرديغيم گون منه تزلئكله جاواب
ور. ۳ چونكي گونلرئم توستو كئمي
يوخ اولور،
سوموكلرئم تندئر كئمي يانير. ۴ اورەيئم
اوت كئمي كسئلئب قورويور؛
چؤرک يمک بله، ياديمدان چيخير.
۵ نالەمئن سسئندن سوموكلرئم درئمه
ياپيشير. ۶ چؤلون بايقوشونا بنزەيئرم،
وئرانەلرئن بايقوشو كئمي اولموشام.
۷ گؤزومه يوخو گئرمئر؛
دام اوستونده يالقوز قالان بئر قوش
كئمئيم. ۸ دوشمنلرئم بوتون گون منه
اهانت ادئرلر؛
مني لاغا قويانلار آديما لعنت ورئرلر.
۹ يمەيئم چؤرک يرئنه كول اولوب،
ائچەجيئم گؤزياشلاريملا قاريشير،
۱۰ سنئن قضب و قهرئن اوزوندن؛
چونكي مني قالديريب يره چيرپدين.
۱۱ گونلرئم اوزانان كؤلگه
كئمي‌دئر،
اوت كئمي قورويورام. ۱۲ لاكئن سن،
يارب،
ابده كئمي تختئنده اوتورورسان؛
سنئن آدين نسئل‌بەنسئل دورور. ۱۳ سن
قالخيب صحيونا رحم ادەجكسن،
چونكي اونا مرحمت گؤرسدمک واخت
يتئشئب؛
تعيئن اولموش زامان گلئب. ۱۴ سنئن
قوللارين صحيونون داشلاريني عزئز
توتورلار،

اونون تورپاغينا اوركلري يانير. ۱۵ مئلّتلر
ربّئن آدينداڭ،
يرئن بوتون پادشاهلاري سنئن
شؤوكتئندن قورخاجاقلار.
۱۶ چونكي رب صحيونو بئنا
اده‌جك؛
شؤوكتئنده ظاهئر اولاجاقدير.
۱۷ چاره‌سئزلرئن دوعاسينا قولاق
آساجاق،
اونلارين دوعالاريني حقئر
گؤرمه‌يه‌جكدئر. ۱۸ بولار گله‌جك
نسئل اوچون يازيلسين كي،
حله دوغولماميش خالق ربّه حمد
اوخوسون؛ ۱۹ او، موقدّس
اوجاليغيندان يره باخدي.
رب گؤيدن يره نظر سالدي كي،
۲۰ اسئرلرئن ناله‌سئني اشئتسئن،
اؤلومه محكوم اولانلاري آزاد اتسئن.
۲۱ اله كي، ربّئن آدي صحيوندا،
اونون حمدلري اورشلئمده اعلان اولسون.
۲۲ او زامان كي، خالقلار و مملكتلر
اونا پرستئش اتمك اوچون ييغيليرلار.
۲۳ رب حيات يولوندا گوجومو
قيردي،
گونلرئمي قيسالتدي. ۲۴ ديئرم: "اي
تاريم،
عؤمرومون اورتاسيندا مني گؤتوروب
آپارما.
سنئن ائللرئن نسئل‌به‌نسئل قالير." ۲۵ يرئن
بونئوره‌سئني ازلدن قوردون،
گؤيلر سنئن اللرئنئن ائشي‌دئر. ۲۶ اونلار
يوخ اولارلار، لاكئن سن
قالارسان؛
هاميسي پالتار كئمي كؤهنه‌لنر.
اونلاري ردا كئمي ديئشدئرئرسن؛
اونلار كچئب گدرلر. ۲۷ لاكئن سن
ديئشئلمزسن،
ائللرئن اصلا قورتارماز. ۲۸ سنئن
قوللارينين اؤولادلاري
امئن-آمانليقدا ياشاياجاق؛
اونلارين نسلي سنئن حوضوروندا مؤحكم
قالاجاقدير.

۱۰۳

۱ اي جانيم، ربّه حمد
ات،

اي بوتون وارليغيم،
اونون موقدّس آدينا حمد ات. ۲ اي
جانيم، ربّه حمد ات،
اونون بوتون ياخشيليقلاريني ياددان
چيخارتما. ۳ او كي، سنئن بوتون
خاطالاريني باغيشلاييير،
بوتون مرضلرئنه شفا ورئر. ۴ او كي، سنئن
حياتيني اؤلوم قويوسوندان قورتاريير،
باشينا محبّت و مرحمت تاجيني قويور. ۵ او
كي، سنئن بوتون عؤمرونو ياخشيليقلا
دويورور،
اله كي، جاوانليغين قارتالينكي كئمي
تزه‌له‌نئر. ۶ رب بوتون مظلوملارا
حاق و عدالت اِدَندئر. ۷ يوللاريني
موسايا،
عمللرئني اِسرائيل خالقينا بئلدئردي.
۸ رب مرحمتلي و مهرئباندير،
چوخ صبئرلي‌دئر و محبّتي چوخدور.
۹ ابده كئمي ائتّهام وورماز،
قضبئني همئشه‌لئک ساخلاماز. ۱۰ بئزئمله
گوناهلاريميزا گؤره رفتار اتمز،
خاطالاريميزا گؤره بئزه جزا ورمز.
۱۱ چونكي ير اوستونه گؤيلر نجه
اوجادير،
ربّئن محبّتي اوندان قورخانلار اوستونه اله
بؤيوكدور. ۱۲ شرق قربدن نه قدر
اوزاقديرسا،
عوصيانلاريميزي بئزدن او قدر
اوزاقلاشديريب. ۱۳ نجه بئر آتا
اؤولادلارينا مهرئباندير،
رب، اوندان قورخانلارا اله مهرئباندير.
۱۴ چونكي او، بئزئم نجه
ياراديلماغيميزي بئلئر،
يادينداديير كي، بئز تورپاغيق. ۱۵ بشر-
اونون گونلري اوت كئمي‌دئر،
زمئنئن گولو كئمي چئچک آچير،
۱۶ اوستوندن يل اَسئب كچنده يوخ
اولور،
آرتيق يري ده اونو تانيمير. ۱۷ لاكئن ربّئن
محبّتي اوندان قورخانلار اوچون
ازلدن ابده كئمي‌دئر،
صالحلئيي اؤولادلارين اؤولادلاري
اوچون، ۱۸ او آداملار اوچون كي،
اونون عهدئني ساخلاييرلار،

اونون امرلرئني يرئنه يتئرمه‌يي ياددان
چيخارتميرلار. ۱۹ رب تختئني
گؤيلرده قوروب،
اونون حوكمرانليغي هامينين اوستونه
حاكئمدئر. ۲۰ سئز اي اونون
ملكلري،
اي اونون ائشئني يرئنه يتئرن قووّتلي‌لر،
اي اونون دديئي سؤزه موطئع اولانلار،
ربّه حمد ادئن. ۲۱ ربّه حمد اوخويون،
اي اونون قوشونلاري،
اي اونون ائسته‌دئيئني يرئنه يتئرن قوللار!
۲۲ اي مملكتئنئن هر يرئنده‌كي بوتون
ائشلر،
اونا حمد ادئن.
اي جانيم، ربّه حمد ات.

۱۰۴

۱ اي جانيم، ربّه حمد
ات،
يارب، تاريم،
سن چوخ بؤيوكسن.
عئزّت و شؤوكته گِيئنئبسن. ۲ نورا بئر
ردا كئمي بورونوبسن.
گؤيلري بئر چادير كئمي آچان، ۳ سنسن
ساراييني يوخاريدا اولان سولار
اوستونده قوران،
بولودلاري اؤزونه عارابا ادن،
يلئن قانادلاريني مئنئب-گزن، ۴ سنسن
يل‌لري اؤزونه خبرچي ادن،
اؤد آلوولاريني اؤزونه قول ادن. ۵ يري
بونؤوره‌لري اوستونده بئنا اتدئن،
اله كي، هچ واخت تئتره‌مه‌سئن.
۶ درئنلري اونا پالتار كئمي
گيئندئردئن،
سولار داغلار اوستونده دوردو. ۷ سولار
سنئن قهرئندن،
سنئن ائلديريمينين سسئندن تله‌سئك
قاچديلار. ۸ داغلارا قالخديلار،
دره‌لره اِندئلر، اونلار اوچون تعيئن
اتدئيئن يرلره. ۹ اونلارا سرحد تعيئن
ادئبسن كي،
اوندان آشماسينلار،
قاييديب ير اوزونو اؤرتمه‌سئنلر.
۱۰ بولاقلاري دره‌لره سن
آخيرديرسان،

داغلارين آراسيندان آخيرلار، ۱۱ چؤل
حيوانلارينين هاميسينا سو ورئرلر؛
وحشي اششكلر سوسوزلوقلاريني
ياتيرديرلار. ۱۲ گؤيون قوشلاري
اونلارين يانينا قونورلار؛
بوداقلارين آراسيندان اوخويورلار.
۱۳ يوخاريدا اولان ساراييندان
داغلاري سولاييرسان؛
ير سنئن عمل‌لرئنئن ثمره‌سئندن دويور.
۱۴ مال-حيوان اوچون اوت
گؤيردئرسن؛
ائنسان اوچون گؤيرتي بئتئرئرسن كي،
ائشله‌يئب يردن يمک چيخارتسين؛
۱۵ ائنسانين اوره‌يئني فرحلندئرن
شرابي،
اوزو نورلو ادن ياغي،
ائنسانين حياتيني ساخلايان چؤره‌يي.
۱۶ ربّئن آغاجلاري دويونجاق سو
ائچئر؛
اكدئيي لوبنانين سئدر آغاجلاري.
۱۷ قوشلار اولاردا يووالاريني
تئكئر؛
لِيله‌يئن اِوي شام آغاجلاريندادير.
۱۸ اوجا داغلار داغ كچئلري
اوچوندور؛
قايالار قايا دووشانلارينين سيغيناق
يرئدئر. ۱۹ فصئل‌لري بلّي اتمک
اوچون آيي ياراتدين؛
گون، باتاجاق واختيني بئلئر. ۲۰ قارانليق
سن ادئرسن، و گجه اولور،
او زامان مشه‌نئن بوتون حيوانلاري
چيخير، ۲۱ جاوان آصلانلار
اوولاري اوچون نرئلده‌يئرلر،
يمکلرئني تاريدان طلب ادئرلر. ۲۲ گون
دوغان زامان چکئلئرلر،
يووالاريندا ياتيرلار. ۲۳ آداملار اؤز
ائشلرئنئن باشينا گدئرلر،
آخشاما قدر ائشله‌يئرلر. ۲۴ يارب، سنئن
ائشلرئن نه چوخدور!
اونلارين هاميسيني حئكمتله ادئبسن:
ير اوزو سنئن ياراتديقلارينلا دولودور.
۲۵ بودور بؤيوک و گنئش دهنز!
اورادا ساييسيز حيوانلار وار،
ياشايان شيلر، هم بؤيوک هم ده
كئچئک. ۲۶ اورادا گمئلر گدرلر،

لئوياتاني
دا كي، اورادا اويناماق اوچون
يارادیبسان. ۲۷ اونلارين هاميسي
سنه باخيرلار كي،
يمكلرئني واختيندا اونلارا وره‌سن.
۲۸ اونلارا وردئيئن زامان پيغيرلار.
الئني آچديغين زامان نعمتلرله دويورلار.
۲۹ اوزونو گئزلتدئيئن زامان دهشته
دوشورلر،
نفسلرئني آلديغين زامان اؤلوب توربپاغا
قاييديرلار. ۳۰ روحونو گؤندردئيئن
آن، يارانيرلار،
سن ير اوزونو تزه‌له‌يئرسن. ۳۱ قوي ربّئن
شؤوكتي ابده كئمي قالسين؛
قوي رب اؤز اتدئكلرئنده سوئنسئن.
۳۲ رب يره باخاندا ير تئتره‌يئر.
داغلارا دينده اونلار توستوله‌نئر. ۳۳ نه
قدر كي، وارام،
ربّه اوخوياجاغام؛
نه قدر كي، ووجودوم وار،
تاريما پرستئش نغمه‌سي اوخوياجاغام.
۳۴ قوي فئكئرلرئم اونون خوشونا
گلسئن؛
من ربده سوئنه‌جيم. ۳۵ قوي
گوناهكارلار ير اوزوندن محو
اولسونلار،
قوي پئس آداملار آرتيق اولماسينلار.
اي جانيم، ربّه حمد ات.
ربّه حمد ادئن!

(۱سال. ۱۶: ۸ - (۲۲ ۱

۱۰۵

ربّه شوكر ادئن،
آديني چاغيرين،
خالقلارا اونون عمل‌لرئني بئلدئرئن. ۲ اونا
اوخويون، اونا پرستئش نغمه‌سي
اوخويون؛
اونون بوتون عجايئب ائشلرئندن ديئن.
۳ اونون موقدّس آديندا فخر ادئن؛
قوي ربّي آختارانلارين اوركلري
سوئنسئن. ۴ ربّي و اونون قووّتئني
طلب ادئن؛
اونون حوضورونو دائم آختارين. ۵ اونون
اتدئيي عجايئب ائشلرئني يادا سالين؛
اونون مؤجوزه‌لرئني، آغزيندان چيخان
حؤكملرئني. ۶ اي اونون قولو،
ائبراهئمئن نسلي،

اي يعقوب اؤولادلاری، اونون
سچدئکلري. ۷ رب تاريميز اودور؛
اونون حؤکملري بوتون ير اوزونده‌دئر.
۸ او، اؤز عهدئني ابده کئمي،
بويوردوغو سؤزو مئن نسله قدر يادا
گتئرئر، ۹ او عهدي کي، ائبراهئمله
باغلادي،
او وعده‌ني کي، ائسحاقا آند ائچدي، ۱۰ و
اونو يعقوب اوچون قانون،
ائسرائيل اوچون ابدي عهد قويوب
ددي: ۱۱ "کنعان تورپاغيني سئزه
وره‌جيم کي،
مئراث پايينيز اولسون." ۱۲ او زامان کي،
اونلار ساييدا آز ائدئلر،
آز بئر عئدّه، اورادا قرئب ائدئلر ده، ۱۳ بو
مئلّتدن او بئري مئلّته،
بو مملکتدن او بئري مئلّته کؤچوردولر،
۱۴ رب هچ کسي قويمادي کي،
اونلارا سئتم اتسئن؛
اونلارين خاطئرئنه پادشاهلاري بله
تنبه ادئب ددي: ۱۵ "منئم مسح
اتدئکلرئمه ديمه‌يئن،
منئم پيغمبرلرئمه ضرر يتئرمه‌يئن."
۱۶ سونرا، اؤلکه‌يه قيتليق گتئردي،
اونلارين تداروک گؤردويو
بوتون چؤرکلرئني محو اتدي،
۱۷ قاباقلارينداں بئر آدام
گؤندرمئشدي،
بئر قول آدينداا ساتيلان يوسئف ائدي
بو. ۱۸ آياقلاريني کونده ائله
ائنجئتمئشدئلر،
بوينونو دمئر حالقاسينا سالميشديلار. ۱۹ او
زاماناجاق کي، ددئيي سؤز يرئنه
يتئشدي،
ربّئن سؤزو يوسئفي خالئصلشدئردي.
۲۰ پادشاه آدام گؤنده‌رئب يوسئفي
آزاد اتدي؛
خالقلارين حؤکمداري اونو آزاد
بوراخدي. ۲۱ اونو اوئئن آغاسي
اتدي،
اونو بوتون وار-يوخونا حؤکمدار قويدو
کي، ۲۲ ريئسلرئني جاني ائسته‌دئيي
کئمي تعلئم ورسئن،
آغساقّاللارينا حئکمت اؤيرتسئن.
۲۳ سونرا ائسرائيل مئصئره گلدي:

يعقوب خام وئلايتئنده قرئب ياشادي.
۲۴ رب اونون خالقيني چوخ ثمره‌لي
ادئب،
اونلاري دوشمنلرئندن داها چوخ قودرتلي
اتدي. ۲۵ سونرا دوشمنلرئن اوركلرئني
دؤنده‌ردي كي،
اونون خالقيندان نئفرت اتسئنلر،
اونون قوللاري ائله مكرله داورانسينلار.
۲۶ قولو موساني،
سچدئيي هارونو گؤنده‌ردي. ۲۷ اونلار
اونون علامتلرئني خالقين آراسيندا،
مؤجوزه‌لرئني حام وئلايتئنده يرئنه
يتئردئلر. ۲۸ ظولمت گؤنده‌رئب
مملكتي قارانليق اتدي؛
لاكئن اونون سؤزلرئنئن ضئدّئنه عوصيان
اتدئلر. ۲۹ سولاريني قانا دؤنده‌ردي،
باليقلاريني اؤلدوردو. ۳۰ مملكتلرئنده
قورباغالار قايناشدي،
پادشاهلارين اوتاقلاريندا دا بله. ۳۱ امر
اتدي و چئبئن سورولري گلدئلر،
ميغميغالار اونلارين بوتون اؤلكه‌لرئنه
ياييلديلار. ۳۲ ياغيش عوضئنه دولو
وردي،
مملكتلرئنه آلوولانميش اود ياغديردي.
۳۳ اوزوم و انجئر آغاجلاريني
ووردو،
اؤلكه‌لرئنده اولان آغاجلاري قيردي.
۳۴ بويوردو و چيئرتگه‌لر گلدئلر،
ساييسيز جاوان چيئرتگه‌لر. ۳۵ اونلارين
مملكتلرئنده اولان بوتون گؤي اوتو
يدئلر،
اونلارين يرلرئنئن محصولونو يدئلر.
۳۶ اونلارين مملكتلرئنده بوتون ائلك
دوغولانلاري ووردو،
اونلارين قووّتلرئنئن ائلكئني. ۳۷ سونرا
ائسرايئلي گوموش و قيزيل‌لا
چيخارتدي،
اونلارين قبئله‌لري آراسيندا يولدا قالان
يوخ ائدي. ۳۸ اونلار چيخان زامان،
مئصئر سوئنئردي،
چونكي ائسرايئل قورخوسو جانلارينا
دوشموشدو. ۳۹ كؤلگه اوچون
اونلارا بولود آچدي،
گجه اونلارا ائشيق ورمك اوچون
اود وردي. ۴۰ ائسته‌دئلر و اونلارا
بئلدئرچئن گتئردي،

گؤيدن اونلارا بوللوقجا چؤرک وردي.
۴۱ قاياني ياردي،
سو اشئيه فيشقيردي؛
قوروموش چؤله بئر چاي کئمي آخدي.
۴۲ چونکي او موقدّس وعده‌سئني،
قولو ائبراهئمي يادا سالدي. ۴۳ بلجه او،
خالقيني شادليقلا،
سچدئکلرئني ترنّوملە چيخارتدي.
۴۴ اونلارا مئلّتلرئن تورپاقلاريني
وردي؛
طايفالارين ثروتئنه صاحئب اولدولار
کي، ۴۵ ربّئن قانونلاريني
ساخلاسينلار
اونون تعلئملرئني يرئنه يتئرسئنلر.
ربّه حمد ادئن!

۱۰۶

۱ ربّه حمد ادئن!
ربّه شوکور ادئن،
چونکي او ياخشي‌دير؛
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۲ ربّئن قودرتلي
ائشلرئني
کئم آنلادا بئلر،
يا دا اونون بوتون حمدئني
کئم اعلان اده بئلر؟! ۳ خوش او
آداملارين حالينا کي،
عدالتي ساخلاييرلار،
همئشه دوروست اولاني يرئنه
يتئرئرلر. ۴ يارب، خالقينا لوطفونو
گؤرستدئيئن زامان،
مني يادا سال.
اونلاري قورتاران زامان منه
کؤمک ات کي، ۵ سچدئکلرئئن
خوشبختلئيئني گؤروم،
مئلّتئنئن شادليغيندا سوئئم،
سنئن مئراثيندا فخر ادئم. ۶ هم بئز و هم
آتالاريميز گوناه اتمئشئک؛
خاطايا باتميشيق،
شرارت اتمئشئک. ۷ آتالاريميز مئصئرده
اولان واخت،
سنئن عجايئب ائشلرئني آنلامادیلار،
سنئن محبّتئنئن چوخلوغونو
خاطيرلامادیلار،
دهنزئن يانيندا، قيزيل دهنزئن يانيندا
عوصيان اتدئلر. ۸ لاکئن رب، اؤز
آدينين خاطئري اوچون،
اونلارا نئجات وردي کي،

اؤز جبروتونو بئلدئرسئن. ۹ قیزیل دهنزه
آجیقلاندي و دهنز قورودو.
اونلاري دهنزئن دئبئندن اله آپاردي
کي،
دئیه‌سن اونلاري کؤشنده آپاریر.
۱۰ بلجه رب، اونلاري خصم
الئندن قورتاردي،
دوشمن الئندن اونلاري آزاد اتدي.
۱۱ خصملري سولار اؤرتدو؛
اونلاردان بئري ده قالمادي. ۱۲ او
واخت اونون سؤزلرئنه ائناندیلار؛
اونون حمدئني اوخودولار. ۱۳ آمّا چوخ
چکمه‌دي کي،
اونون ائشلرئني یاددان چیخارتدیلار؛
اونون مصلحتئني گؤزلمه‌دئلر، ۱۴ چؤلده،
حددن آرتیق، هوسلري دالینجا
اولدولار،
صحرادا تاریني ائمتاحانا چکدئلر.
۱۵ ائسته‌دئکلرئني اونلارا وردي،
لاکئن جانلارینا آریقلیق سالدي.
۱۶ اونلار اوردوگاهدا موسایا،
ربّئن موقدّسي هارونا پاخیلّیق اتدئلر. ۱۷ یر
آچیلیب داتاني اوددو،

ابئرامین جاماعاتیني اؤرتدو. ۱۸ آرالارینا
اود دا دوشوب،
شر آداملاري آلوو یاندیردي. ۱۹ خورِبده
دانا هیکلي دوزلدئب
تؤکمه بئر تئمثالا عئبادت اتدئلر. ۲۰ تارینین
شؤوکتئني،
اوت یئین اؤکوزون صورتي ائله
دیئشدئردئلر. ۲۱ خئلاصکارلاري
تاریني یاددان چیخارتدیلار،
مئصئرده اونلارا بؤیوک ائشلر گؤره‌ني؛
۲۲ خام اؤلکه‌سئنده عجایئب
ائشلرئني،
قیزیل دهنزئنده هیبتلي عمللرئني. ۲۳ بونون
اوچون، ددئیي کئمي،
اونلاري هلاک اده‌جک ائدي-
اگر سچدئیي موسا آرادا دوروب،
قضبئني اونلاري محو اتمکدن
دؤنده‌رمه‌سَیدي. ۲۴ سونرا او
گؤزل دئیاري حقئر گؤردولر،
اونون وعده‌سئنه ائنانمادیلار.
۲۵ چادیرلاریندا میریلداندیلار،
ربّئن سسئندن ائطاعت اتمه‌دئلر. ۲۶ اونا
گؤره ده، الئني قالدیریب

اونلارا آند ائچدي کي،
چولده اونلاري يره ييخاجاق،
۲۷ نسئللرئني مئلّتلر آراسينا ساليب
ير اوزونده داغيداجاق. ۲۸ سونرا
اؤزلرئني بَعَلِ‌پِعورا باغلاديلار،
اؤلولره تقدئم اولموش قوربانلاري يدئلر.
۲۹ عمل‌لري ائله تارينين قضبئني
قالديرديلار،
اوندا آرالارينا وبا دوشدو. ۳۰ لاکئن
پئنِخاس قالخيب آرايا گيردي،
وبا کسئلدي؛ ۳۱ بو اونا، نسئلدن
نسله‌جک،
ابده کئمي صالحلئک ساييلدي.
۳۲ مِرئبا سولارين قيراغيندا ربّي
قضبلندئردئلر،
اونلارين اوزوندن موسا عذاب چکدي.
۳۳ چونکي موسانين روحونو
ائنجئتدئلر،
او دا تدبئرسئز سؤزلر دانيشدي. ۳۴ ربّئن
اونلارا امر اتدئيي کئمي
خالقلاري هلاک اتمه‌دئلر، ۳۵ عکسئنه،
آيري مئلّتلرله قاريشديلار،
اونلارين اتدئکلرئني اؤيرندئلر.
۳۶ اونلارين بوتلرئنه قوللوق اتدئلر
کي،
اونلارا بئر تله اولدو. ۳۷ اوغوللاريني،
قيزلاريني جئنلره قوربان اتدئلر؛
۳۸ معصوم قانلاري تؤکدولر،
اوغوللارينين و قيزلارينين قانيني کي،
کَنَعانين بوتلرئنه قوربان کسدئلر؛
اؤلکه اونلارين قاني ائله کئرلندي.
۳۹ بلجه ائشلري ائله نجئس
اولدولار،
اؤز عمللري ائله زئنا اتدئلر. ۴۰ او
زامان ربّئن قضبي خالقينين ضئدّئنه
قالخدي،
اؤز مئراثيندان نئفرت اتدي. ۴۱ اونلاري
مئلّتلر الئنه بوراخدي،
اله کي، اونلاردان نئفرت ادنلر،
اونلارا حؤکمرانليق اتدئلر. ۴۲ دوشمنلري
اونلاري سئتم آلتينا سالديلار،
اونلارين اَلي آلتيندا ذلئل اولدولار.
۴۳ رب اونلاري چوخ دفه
قورتاردي،

آمّا اونلار اؤز مصلحتلري ائله اونا عاصي
اولدولار،
گوناهلاري اوزوندن ذئلّته دوشدولر.
۴۴ لاکئن رب اونلارين فرياديني
اشئتدي،
باخيب گؤردو کي، دارليقدادير لار،
۴۵ اونلار اوچون باغلاديغي عهدئني
خاطيرلا ييب،
محبّتئنئن چوخلوغونا گؤره اونلارا رحم
اتدي. ۴۶ اله اتدي کي،
اونلاري اسئر آپارانلارين هاميسينين
اونلارا رحمي گلدي. ۴۷ بئزه نئجات
ور، يارب، تاريميز،
بئزي مئلّتلر آراسيندان بئريره ييغ کي،
سنئن موقدّس آدينا شوکورلر ادک،
سنئن حمدئنده پرستئش ادک.
۴۸ ائسرايئلئن تاريسي رب موبارک
اولسون،
ازلدن ابده کئمي.
بوتون خالق دسئن:
"آمئن."
ربّه حمد ادئن!

بشئنجي کئتاب

۱۰۷

۱ ربّه شوکور ادئن،
چونکي ياخشي‌دير؛
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۲ ربّئن خئلاص
اتدئکلري بله دسئنلر؛
دوشمن الئندن خئلاص تاپانلار،
۳ شرقدن، قربدن، شئمالدان،
جنوبدان ،
مملکتلردن بئريره ييغديقلاري. ۴ بعضئلري
چؤلده، بوم‌بوش کؤشنده سرگردان
ائدئلر،
ساکئن اولماغا بئر شهر تاپا بئلمئردئلر. ۵ آج
و سوسوز،
جانلاري ائچلرئنده طاقتدن دوشدو.
۶ او زامان دارليقلاريندا ربّه فرياد
اتدئلر،
رب اونلاري دردلرئندن قورتاردي.
۷ دوز يولدا اونلاري هئدايت اتدي،
او قدر کي، آوادان بئر شهره يتئشدئلر.
۸ قوي اونلار ربّه محبّتي اوچون
شوکور اتسئنلر،

اونون ائنسانلارا اتدئيي عجايئب ائشلري
اوچون. ۹ چونکي سوسوز اولان
جاني دويورور،
آج جاني ياخشي شيلرله دولدورور.
۱۰ بعضئلري قارانليقدا، ظولمتده
ياشاييردیلار،
فلاکت و دمئرلره باغلي! ۱۱ چونکي
تارينين سؤزلرئنه عوصيان اتدئلر،
اوجالاردا اولانين تدبئرئنه حقارتله
باخديلار. ۱۲ اونا گؤره، جانلاريني
آغير ائشله ذلئل اتدي؛
ييخيلديلار و اونلارا کؤمک ادن يوخ
ائدي. ۱۳ او زامان دارليقلاريندا ربّه
فرياد اتدئلر،
رب اونلارا دردلرئندن نئجات وردي.
۱۴ اونلاري قارانليقدان، ظولمتدن
چيخارتدي،
زنجئرلرئني قيردي. ۱۵ قوي اونلار ربّه
محبّتي اوچون شوکور اتسئنلر،
اونون ائنسانلارا اتدئيي عجايئب ائشلري
اوچون. ۱۶ چونکي بورونج قاپيلاري
سينديردي،
دمئر چفتەلري ائکي پارچالادي.
۱۷ آنحماق آداملار عوصيانلاري
اوزوندن،
گوناهلاري اوزوندن فلاکته دوشدولر؛
۱۸ جانلاري هر جور يمکدن
ائيرندي،
اؤلوم قاپيلارينا ياخينلاشديلار. ۱۹ او
زامان دارليقلاريندا ربّه فرياد
اتدئلر؛
رب اونلارا دردلرئندن نئجات وردي.
۲۰ کلاميني گؤندەردي و اونلارا
شفا وردي،
اونلاري اؤلوم قويوسوندان قورتاردي.
۲۱ قوي اونلار ربّه محبّتي اوچون
شوکور اتسئنلر،
اونون ائنسانلارا اتدئيي عجايئب ائشلري
اوچون. ۲۲ قوي شوکور قوربانلاري
تقدئم اتسئنلر،
شاد ترنّومله اونون عمل‌لرئني اعلان
اتسئنلر. ۲۳ بعضئلري گمئلرده دهنزه
اندئلر،
قودرتلي سولاردا ائش بجرتدئلر. ۲۴ اونلار
ربّئن عمل‌لرئني گؤردولر،

درئلرده اونون عجايئب اٮشلرئني
گؤردولر. ۲۵ چونکي امر اتدي،
طوفان يلئني قالديردي کي،
دهنزئن شپه‌لرئني قالديرديلار. ۲۶ گؤيه
قالخديلار، درئلره اندئلر؛
جورعتلري بلالاريندان ارئدي.
۲۷ کفلي کئمي سالاندیلار،
لاخلاندیلار،
عاغيل‌لاري باشلاريندان گتدي. ۲۸ او
زامان دارليقلاريندا ربّه فرياد
اتدئلر؛
رب اونلارا دردلرئندن نئجات وردي.
۲۹ طوفاني ياتيردي، شپه‌لر ساکئت
اولدو. ۳۰ او واخت سوئندئلر،
چونکي ساکئتلئک ائدي.
رب، اونلاري آرزو اتدئکلري بندره
آپاردي. ۳۱ قوي اونلار ربّه محبّتي
اوچون شوکور اتسئنلر،
اونون ائنسانلارا اتدئيي عجايئب اٮشلري
اوچون. ۳۲ خالقين جاماعاتيندا اونو
عئزّتلندئرسئنلر،
آغساقّاللار مجلئسئنده اونا حمد
اوخوسونلار. ۳۳ رب چايلاري
چؤله دؤنده‌رئر،
سو چشمه‌لرئني سوسوز قورولوغا،
۳۴ ثمره‌لي تورپاغي،
اورادا ساکئن اولانلارين پئسلئيي
اوزوندن
شور تورپاغا دؤنده‌رئر. ۳۵ چولو سو
گؤلونه،
قورو يري سو چشمه‌لرئنه دؤنده‌رئر؛
۳۶ اورادا آجلاري ساکئن ادئر.
اونلار ياشاماق اوچون بئر شهر بئنا
ادئرلر، ۳۷ اکئن اکئرلر، اوزوم باغي
تئکئرلر،
محصول عمله گتئرئرلر. ۳۸ رب برکت
ورئب اونلاري چوخ آرتيريير،
قويمور دا کي، مال-حيوانلاري آزالسين.
۳۹ سورا، سئتم، دارليق، و قوصّه
اوزوندن
آزاليب ذلئل اولورلار، ۴۰ امئرلرئن
اوستونه حقارت تؤکور،

يولسوز چؤلده اونلاري سرگردان ادئر.
۴۱ آمّا مؤحتاج آدامي فلاکتدن
قالديريز،
اونون عايئله‌سئني قويون-کچي سوروسو
کئمي چوخالديز. ۴۲ دوز آداملار
گؤروب سوئنه‌جکلر؛
پئس اولان هرکس آغزيني يوماجاق.
۴۳ عاغيلّي اولان کئمدئر؟
قوي او بولارا قولاق آسسين،
قوي ربّئن محبّتئني درئن دوشونسون.

(مزمور ۵۷: ۷ - ۱۱، ۶۰: ۵ - ۱۲)

بئر نغمه، داوودون مزمورو ۱

۱۰۸

اوره‌يئم قراريني
ورئب، اي تاري؛
بوتون جانيمدان اوخوياجاغام،
پرستئش نغمه‌سي اوخوياجاغام. ۲ اويان،
اي روباب، اي چنگ!
من سحري اويانديراجاغام. ۳ خالقلار
آراسيندا سنه حمد اده‌جيم، يارب؛
طايفالار آراسيندا سنه پرستئش نغمه‌سي
اوخوياجاغام. ۴ چونکي محبّتئن
بؤيوکدور، گؤيلردن اوجا،
وفادارليغين بولودلارا يتئشئر. ۵ گؤيلر
اوستونه داها اوجالان، اي تاري،
قوي شؤوکتئن بوتون ير اوستونده
اولسون، ۶ سودئکلرئن خئلاص
تاپسين.
صاغ اَلئنله نئجات ور،
بئزه جاواب ور. ۷ تاري موقدّس يرئنده
دانيشيب:
"شِکِمي شادليقلا بؤله‌جيم،
سوکّوت دره‌سئني اؤلچه‌جيم. ۸ جئلعاد
منئمدئر، منسّه ده منئم،
اِفرايئم ده باشيمين دبئلقه‌سي‌دئر؛
يهودا عصامديز. ۹ موآب يويونماق
لگنئمدئر،
اِدوم اوستونه چاريغيمي آتيب اونا
مالئک اولاجاغام،
فئلئسطئن اوستونه ظفرله هاراي
چکه‌جيم." ۱۰ کئم مني حاصارلي
شهره آپاراجاق؟

كئم منه ادوما قدر يول گؤرسده‌جک؟
۱۱ مگر سن بئزي اؤزوندن آتمادين،
اي تاري؟
بئزئم قوشونلاريميزلا چيخميرسان، اي
تاري. ۱۲ دوشمن قاباغيندا بئزه ائمداد
ات؛
چونکي ائنسانين کؤمه‌يي هچدئر.
۱۳ تارينين کؤمه‌يي ائله قهرمانليق
گؤرسده‌جيئک،
چونکي دوشمنلرئمئزي آياق آلتينا سالان
اودور.

۱۰۹

۱ اي حمدئمئن
تاريسي، ساکئت
دورما، ۲ چونکي پئس آداملار، آلداتان
آداملار،
آغيزلاريني اوستومه آچديلار؛
منئم ضئدّئمه يالان دئل‌لرله دانيشيرلار.
۳ نئفرت دولو سؤزلرله مني
دؤوره‌له‌يئبلر،
سببسئز منئمله ساواشيرلار. ۴ محبّتئمئن
عوضئنده منه بؤهتان آتيرلار،
لاکئن من دوعا ادئرم. ۵ بلجه
ياخشيليغيمين عوضئنده پئسلئک،
سوگئمئن عوضئنده نئفرت ادئرلر.
۶ اونون اوستونه پئس بئر آدام تعيئن
ات،
قوي مذمّت ادن اونون صاغيندا
دورسون. ۷ حؤکم اولوندوغو زامان
تقصئرکار چيخسين،
دوعاسي دا گوناه ساييلسين. ۸ قوي اونون
گونلري آز اولسون،
وظئفه‌سئني اؤزگه‌سي آلسين. ۹ قوي
اوشاقلاري يتئم، آروادي دول
اولسون. ۱۰ قوي اؤولادلاري
دئدرگئن اولوب
يولچولوغا دوشسونلر؛
چؤرکلرئني وئرانه‌لرئنده آختارسينلار.
۱۱ قوي طلبکار اونون بوتون وار-
يوخونو آلسين،
قازانديغيني اؤزگه‌لر قارت اتسئنلر.
۱۲ قوي اونا مرحمت گؤرسدن
اولماسين،
اونون يتئملرئنه ده رحم ادن تاپيلماسين.
۱۳ قوي اونون نسلي کسئلسئن،

گله‌جک نسئلدن آدلاري سئلئنسئن.
۱۴ آتالارينين تقصئري ربّئن
حوضوروندا خاطيرلانسين،
آناسينين گوناهي دا سئلئنمه‌سئن.
۱۵ گوناهلاري همئشه ربّئن
حوضوروندا اولسون،
ربّ اونلارين ذئکرئني يِر اوزوندن
کسسئن؛ ۱۶ چونکي مرحمت
گؤرسدمه‌يي يادينا گتئرمه‌دي،
لاکئن فاغير و مؤحتاج آداما عذاب
وردي.
چاليشدي کي، اوره‌يي سينميش آدامي
اؤلدورسون. ۱۷ لعنت اتمه‌يي سودي؛
قوي لعنت اونون اؤز باشينا گلسئن،
برکتدن خوشلانمادي؛
قوي برکت اوندان اوزاق اولسون.
۱۸ لعنتي پالتار کئمي گيدي؛
قوي لعنت سو کئمي اونون ائچئنه،
ياغ کئمي اونون سوموکلرئنه گئرسئن.
۱۹ قوي او لعنت اونا، گيدئيي پالتار
کئمي،
بلئنه باغلاديغي قاييش کئمي اولسون.
۲۰ قوي مني مذمّت ادنلر اوچون،
منئم ضئدّئمه پئس سؤزلر دئينلر اوچون،
بو، ربّئن جزاسي اولسون. ۲۱ لاکئن سن،
يارب، اي پروردئگار،
آدينين خاطئرئنه گؤره منئمله عمل ات؛
چونکي سنئن محبّتئن ياخشي‌دير، مني
قورتار. ۲۲ چونکي من فاغير و
مؤحتاجام،
اوره‌يئم ائچئمده يارالي‌دير. ۲۳ گون باتان
واختيندا محو اولان کؤلگه کئمئيم،
سئلکئنئب آتيلميش چيئرتگه کئمئيم.
۲۴ دئزلرئم اوروج توتماقدان اَسئر،
بئر دري، بئر سوموک قالميشام.
۲۵ مذمّت ادنلرئم اوچون رئشخند
سببي اولموشام؛
مني گؤرن زامان باشلاريني ترپه‌دئرلر.
۲۶ منه کؤمک ات، يارب، تاريم!
محبّتئنه گوره منه نئجات ور کي،
۲۷ بئلسئنلر بو، سنئن الئندئر؛
بونو ادن سنسن، يارب! ۲۸ قوي اونلار
لعنت اتسئنلر،
لاکئن سن برکت ورئرسن.
قالخان زامان قوي اوتانسينلار،

لاکئن قوي سنئن قولون شادليق
اتسئن. ۲۹ قوي مذمّت ادنلرئم نجالته
بورونسونلر،
ردا کئمي نجالتلري ائله اؤرتونسونلر.
۳۰ آغزيملا ربّه چوخ شوکور
ادەجيم؛
بلي، جاماعاتلار آراسيندا اونا حمد
ادەجيم. ۳۱ چونکي رب مؤحتاجين
صاغيندا دورور کي،
حؤکم ادنلرئنئن ائندن اونا نئجات ورسئن.

۱۱۰

۱ رب منئم
پروردئگاريما ددي:
"دوشمنلرئني آياقلارينين آلتينا سالاناجاق
صاغيمدا اوتور." ۲ رب سنئن قودرتئنئن
عصاسيني صحيوندان گؤندرەجک.
دوشمنلرئنئن اوستونه سلطنت ات. ۳ سنئن
موحارئبه گونونده،
خالقين سنه اؤز ميلي ائله خئدمت
ادەجک.
جاوانلارين موقدّس پالتارا گيئنئب،
سحرئن شحي کئمي سنه گلەجکلر. ۴ رب
آند ائچئب، پشمان اولمایاجاق:
"مِلکئصِدِق ترتئبئنده، سن ابده کئمي
کاهئنسن." ۵ پروردئگار سنئن
صاغيندادير؛
قضبلندئيي گون پادشاهلاري ووراجاق.
۶ مئلّتلري موحاکئمه ادەجک،
جسدلرير اوزونو دولدوراجاق،
دونيانين هر يرئنده باشلاري ازەجک.
۷ يولداکي چايدان ائچەجک؛
او سببدن ده باشيني اوجا
ساخلایاجاقدير.

۱۱۱

۱ ربّه حمد ادئن!
دوز آداملارين
مجلئسئنده،
جاماعات آراسيندا،
بوتون اورەيئمله ربّه شوکور ادەجيم.
۲ ربّئن ائشلري بؤيوکدور،
اونلاردان کف ادن بوتون آداملار
اونلاري دوشونورلر، ۳ اونون ائشي عئزّت
و شؤوکتله دولودور،
صالحلئيي ابده کئمي دورور. ۴ عجايئب
ائشلرئني یادئگار قويوب؛
رب مرحمتلي و مهرئباندير. ۵ اوندان
قورخانلارا يمک ورئب؛

عهدئني ابده كئمي خاطيرلاياجاقدير.
۶ مئلّتلرئن مئراثيني اونلارا ورمكله
اَشلرئنئن قودرتئني خالقينا گؤرسه‌دئب.
۷ اللرئنئن اَشلري حقئقت و
عدالتدئر؛
بوتون امرلري اعتئبارلي‌دير. ۸ اونلار
ابددن ابده‌جک ثابئتدئرلر،
حقئقتده، دوغرولوقدا يارانيبلار.
۹ خالقينا خئلاصيني گؤندردي،
عهدئني ابده كئمي برقرار ادئب؛
اونون آدي موقدّس و دهشتلي‌دئر.
۱۰ ربّئن قورخوسو حئكمتئن
باشلانيشي‌دير؛
امرلرئني يرئنه يتئرن هر آدامين ياخشي
فهمي وار.
اونون حمدي ابده كئمي دورور.

۱۱۲

۱ ربّه حمد ادئن!
ربدن قورخانين،
اونون امرلرئندن كف اده‌نئن خوش
حالينا! ۲ اونون نسلي ير اوزونده
قووّتلي اولاجاق؛
دوز آداملارين نسلي موبارک
اولاجاقدير. ۳ بوللوق و دؤولت
اِوئنده‌دئر،
صالحلئيي ابده كئمي دورار. ۴ دوز
آداملارا قارانليقدا اَشيق دوغار؛
اونلار مرحمتلي، مهرئبان، و صالحدئرلر.
۵ سخاوتله بورج ورن آداما هر شي
ياخشي گدر؛
او آداما كي، اَشلرئني ائنصافلا يرئنه
يتئرئر. ۶ او اصلا يرئندن ترپنمز؛
صالح آدام همئشه يادلاردا قالار. ۷ يامان
خبردن قورخماز؛
اونون اوره‌يي آرخاييندير،
ربّه توكّول ادئر. ۸ دوشمنلرئنه آرزو
اتدئيئني گؤره‌نه قدر اوره‌يي ثابئتدئر،
قورخمایاجاقدير. ۹ ماللاريني عوضسئز
پايلايار،
مؤحتاج آداملارا ورر؛
اونون صالحلئيي ابده كئمي دورار؛
قودرتي شؤوكّله آرتار. ۱۰ پئس آدام بونو
گؤروب قضبله‌نر؛
دئشلرئني قيجيردار، اَرئيئب- گدر؛
پئس آداملارين آرزوسو يوخ اولار.

۱۱۳

۱ ربّه حمد ادئن!
اي ربّئن قوللاري،
اونا حمد ادئن،
ربّئن آدينا حمد ادئن! ۲ ربّئن آدي
ائندئدن ابده كئمي موبارک
اولسون! ۳ گون دوغان يردن باتان
يره قدر،
ربّئن آدي حمد ادئلمه‌لي‌دئر. ۴ رب هامي
مئلّتلردن اوجادير،
اونون شؤوكتي گؤيلردن يوخاري‌دير.
۵ تاريميز رب كئمي كئم وار؟!
او، اوجالاردا اوتوروب، ۶ آمّا گؤيلرده
ويراوزونده اولانلارا باخماق اوچون
اَيئلئر. ۷ ضعئف آدامي تورپاقدان
قالديريير،
مؤحتاج آدامي كوللوكدن اوجالدير كي،
۸ اعيانلارلا،
خالقينين اعيانلاري ائله بئر يرده
اوتورسون. ۹ سونسوز آروادا اِو
ورئر،
اونا اؤولاد ورمكله اونو بختور بئر آنا ادئر.
ربّه حمد ادئن!

۱۱۴

۱ اَسرايئل مئصئردن
چيخان واخت،
يعقوب اِوي ياد دئل دانيشان خالقين
آراسيندان چيخان واخت، ۲ يهودا
ربّئن موقدّس يري اولدو،
اَسرايئل اونون پادشاهليغي. ۳ دهنز
اونلاري گؤروب قاچدي؛
اوردون چايي گري چكئلدي. ۴ داغلار
قوچلار كئمي،
كئچئک تپه‌لر قوزولار كئمي
اويناديلار. ۵ اي دهنز، سنه نه
اولدو كي، قاچدين؟
اي اوردون چايي، نه اوچون گري
چكئلدئن؟ ۶ اي داغلار نه اوچون
قوچلار كئمي،
اي تپه‌لر نه اوچون قوزولار كئمي
اويناديئيز؟ ۷ پروردئگارين
حوضوروندا، اي دونيا،
يعقوبون تاريسينين حوضوروندا لرزه‌يه
دوش. ۸ او كي، قاياني سو گؤلونه
دؤنده‌رئر،
بلي، چاخماق داشيني سو بولاغينا!

(مزمور ۱۳۵: ۱۳ - (۲۰ ۱

۱۱۵

بئزئم اوچون يوخ، يارب، بئزئم اوچون يوخ،
اؤز محبّتئن اوچون، اؤز حقئقتئن اوچون
آدينا عئزّت ور. ۲ نه اوچون مئلّتلر دسئنلر:
"هاني، هارادادير اونلارين تاريسي؟"
۳ بئزئم تاريميز گؤيلرده‌دئر؛
ائسته‌دئيي هر شيي اِدَر. ۴ اونلارين بوتلري گوموش و قيزيلدير،
ائنسان اللرئنئن ائشي‌دئر. ۵ آغيزلاري وار، لاکئن دانيشميرلار؛
گؤزلري وار، لاکئن گؤرمورلر؛
۶ قولاقلاري وار، لاکئن اشئتمئرلر؛
بورونلاري وار، لاکئن ائيله‌مئرلر؛
۷ اللري وار، لاکئن ال سورتمورلر؛
آياقلاري وار، لاکئن يرئمئرلر؛
بوغازلاري ائله ده سس ورمئرلر.
۸ اونلاري قاييرانلار اونلار کئمي اولارلار؛
الجه ده اونلارا توکّول ادن هرکس.
۹ اي ائسرايئل، ربّه توکّول ات!
اونون کؤمه‌يي، اونون قالخاني اودور.
۱۰ اي هارون اِوي، ربّه توکّول ات!
اونون کؤمه‌يي، اونون قالخاني اودور.
۱۱ اي ربدن قورخانلار، ربّه توکّول ادئن!
اونلارين کؤمه‌يي، اونلارين قالخاني اودور. ۱۲ رب بئزي يادا ساليب؛
او بئزه برکت وره‌جک،
ائسرايئل اوئنه برکت وره‌جک،
هارون اوئنه برکت وره‌جک. ۱۳ رب
اوندان قورخانلارين کئچئکدن بؤيوکونه قدر
برکت وره‌جکدئر. ۱۴ رب سئزي،
سئزي و اؤولادلارينيزي چوخالتسين.
۱۵ گؤي و يري يارادان رب
سئزه برکت ورسئن. ۱۶ گؤيلر ربّئن گؤيلري‌دئر؛
لاکئن ير اوزونو او، ائنسان اؤولادينا ورئب، ۱۷ اؤلولر، سوکوت دئيارينا
اننلر ربّه حمد اتمئرلر. ۱۸ لاکئن

بئز، ائندئدن ابده کئمي ربّه حمد
اوخویاجاغیق.
ربّه حمد ادئن!

۱۱۶

۱ ربّي سوئرم،
چونکي سسئمي،
یالواریشلاریمي اشئدئر. ۲ سسئمه
قولاق آسدیغي اوچون،
نه قدر وارام، اونو چاغیراجاغام، ۳ اؤلوم
ائپلري مني اؤزونده توتموشدو،
اؤلولر دئیارینین سیخینتیلاري مني
بوروموشدو.
دارلیغا دوشموشدوم، پرئشان اولموشدوم.
۴ او زامان ربّئن آدیني چاغیردیم:
"آماندیر، یارب، جانیمي قورتار!" ۵ رب
مرحمتلي و صالحدئر؛
تاریمیز شفقتلي‌دئر. ۶ رب ساده
آداملاري حئفظ ادئر؛
عاجئز اولدوغوم زامان، او منه نئجات
وردي. ۷ اي جانیم، راحاتینا دؤن،
چونکي رب سنه یاخشیلیق اتدي.
۸ جانیمي اؤلومدن، گؤزلرئمي گؤز
یاشیندان،
آیاقلاریمي سوروشمکدن قورتاریبسان.
۹ یاشایانلارین دئیاریندا ربّئن
حوضوروندا یرئیه‌جیم. ۱۰ ائمانیمي
ساخلادیم، حتّا او زامان دا کي،
ددئم:
"من چوخ عذاب چکئرم."
۱۱ دهشتئمده ددئم:
"بوتون ائنسانلار یالانچي‌دیر." ۱۲ ربّئن
منه اتدئي بوتون یاخشیلیقلاري
اوچون،
ربّه نه عوض وره‌جیم؟! ۱۳ نئجات
پئیاله‌سئني قالدیریب،
ربّئن آدیني چاغیراجاغام. ۱۴ بوتون
خالقینین حوضوروندا،
ربّه اتدئیئم نذئرلري یرئنه یئتره‌جیم.
۱۵ ربّئن گؤزونده اونون موتّقئلرئنئن
اؤلومو دَیَرلي‌دئر. ۱۶ آماندیر، یارب،
من سنئن قولونام؛
من کنئزئنئن اوغلو قولونام؛
بندلرئمي سن آچیبسان. ۱۷ سنه شوکور
قورباني تقدئم اده‌جیم،
ربّئن آدیني چاغیراجاغام. ۱۸ بوتون
خالقینین حوضوروندا،

ربّه اتدئیم نذئرلري یرئنه یتئره‌جیم؛
۱۹ ربّئن اوئئن صحنلرئنده،
سنئن ائچئنده، اي اورشلئم.
ربّه حمد ادئن!

۱۱۷

۱ سئز اي بوتون
مئلّتلر، ربّه حمد
ادئن.
سئز اي بوتون طایفالار،
اونو پرستئش ادئن. ۲ چونکي اونون بئزه
اولان محبّتي بؤیوکدور،
اونون حقئقتي ابدي‌دئر.
ربّه حمد ادئن!

۱۱۸

۱ ربّه شوکر ادئن،
چونکي یاخشي‌دیر!
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۲ ائسرایئل
دسئن:
"اونون محبّتي ابدي‌دئر." ۳ هارون اِوي
دسئن:
"اونون محبّتي ابدي‌دئر." ۴ قوي اوندان
قورخانلار دسئنلر:
"اونون محبّتي ابدي‌دئر." ۵ دارلیقدا ربّي
چاغیردیم؛
رب منه جاواب وردي،
مني گنئشلئیه چیخارتدي. ۶ رب
یانیمدادیر، قورخمارام.
ائنسان منه نه اده بئلر؟! ۷ رب منه
کؤمک اتمک اوچون یانیمدادیر؛
اونا گؤره ده،
مندن نئفرت ادنلرئن ییخیلماسیني
گؤره‌جیم. ۸ ربّه پناه گتئرمک،
ائنسانا توکّول اتمکدن یاخشي‌دیر. ۹ ربّه
پناه گتئرمک اعیانلارا توکّول
اتمکدن یاخشي‌دیر. ۱۰ بوتون مئلّتلر
مني موحاصئره‌یه آلدیلار،
لاکئن ربّئن آدیندا اونلاري محو اتدئم.
۱۱ مني دؤوره‌له‌دئلر،
بلي، مني دؤوره‌له‌دئلر؛
لاکئن ربّئن آدیندا اونلاري محو اتدئم.
۱۲ بال چئبئنلري کئمي مني
دؤوره‌له‌دئلر؛
لاکئن تئکان آلووو کئمي سؤندولر؛
چونکي ربّئن آدیندا اونلاري محو اتدئم.
۱۳ مني شئدّتله ائتله‌دئن کي، ییخیلیم،
آمّا رب منه کؤمک اتدي. ۱۴ رب منئم
قووّتئم و پرستئش نغمم‌دئر،

منه نئجات ورن اودور. ۱۵ صالح
آداملارين چاديرلارينده
شادليق و ظفر سسي وار:
"ربّئن صاغ الي قودرتلي ائشلر ادئر!
۱۶ ربّئن صاغ الي اوجادير،
ربّئن صاغ الي قودرتلي ائشلر ادئر!"
۱۷ اؤلمه‌يه‌جيم، ياشاياجاغام،
ربّئن ائشلرئني اعلان اده‌جيم. ۱۸ رب
مني شئدّتله تنبه ادئب،
لاکئن جانيمي اؤلومه ورمه‌يئب.
۱۹ صالحلئک دروازالاريني منه
آچين،
اونلاردان گئره‌جيم و ربّه شوکور
اده‌جيم. ۲۰ بو ربّئن او دروازاسي‌دير
کي،
صالح آداملار اوندان گئررلر. ۲۱ سنه
شوکور ادئرم،
چونکي منه جاواب ورئبسن،
منئم نئجاتيم اولوبسان. ۲۲ بنّالارين ردّ
اتدئيي داش،
بئنا کونجونون باش داشي اولدو. ۲۳ بو
ربّئن ائشي ائدي؛
گؤزلرئمئزئن قاباغيندا عجايئب ائشدئر.
۲۴ بو گون ربّئن ياراتديغي گوندور؛
اوندا سوئنئب شاد اولاجاغيق.
۲۵ آماندير، يارب، بئزه نئجات ور.
آماندير، يارب، بئزه اوغور ور. ۲۶ ربّئن
آدي ائله گلن موبارک اولسون!
ربّئن اوئندن سئزه برکت ورمئشئک.
۲۷ رب تاريدير، بئزه ائشيق ورئب؛
بايرام قوربانيني ائپلرله باغلايين،
قوربانگاهين بوينوزلارينا قدر گتئرئن.
۲۸ سن منئم تاريمسان، سنه شوکور
اده‌جيم؛
سن منئم تاريمسان، سني اوجالتاجاغام.
۲۹ ربّه شوکور ادئن، چونکي
ياخشي‌دير!
چونکي محبّتي ابدي‌دئر.

آ ۱

۱۱۹

رفتارينده کامئل
اولانلارين خوش
حالينا،

اونلار كي، ربّئن شرئعتئنده ياشاييرلار!
۲ اونون شهادتلرئني ساخلايانلارين
خوش حالينا،
اونلار كي، بوتون اوركله اونو آختاريرلار.
۳ هچ حاقسيزليق اتمئرلر؛
اونون يوللاريندا يرئيئرلر. ۴ سن بئزه امر
ادئبسن كي،
قايدالاريني دئقّتله ساخلاياق. ۵ سنئن
قانونلاريني ساخلاماق اوچون،
كاشكي يوللاريم مؤحكم اولسون! ۶ او
زامان سنئن بوتون امرلرئنه باخان
واخت اوتانمارام. ۷ سنئن عادئل
حؤكملرئني اؤيرندئيئم زامان،
صمئمي اوركله سنه حمد اده‌جيم.
۸ قانونلاريني ساخلاياجاغام،
مني اؤزوندن كامئل آتما.

ب ۹ بئر جاوان يولونو
نجه تمئز ساخلايا بئلر؟

سنئن سؤزلرئنه باغلي قالماقلا. ۱۰ بوتون
اوره‌يئمله سني آختارميشام؛
امرلرئندن مني آزديرما! ۱۱ سؤزونو
اوره‌يئمده گئزلتمئشم كي،
سنه گوناه اتمه‌يئم. ۱۲ سن موباركسن،
يارب!
قانونلاريني منه اؤيرت. ۱۳ آغزيندان
چيخان حؤكملرئني
دوداقلاريملا اعلان اتمئشم.
۱۴ شهادتلرئنه عمل ادنده اله شادليق
اتمئشم كي،
اله بئل، بوتون مال-دؤولت منئم اولوب.
۱۵ قايدالاريني درئن دوشونورم؛
يوللارينا دئقّتله باخيرام. ۱۶ قانونلاريندا
كف ادئرم؛
سنئن سؤزونو ياددان چيخارتميرام.

گ ۱۷ لوطفونو بو قولونا گؤرسد كي،

ياشاييم و سؤزونو ساخلاييم. ۱۸ گؤزلرئمي
آچ كي،
شرئعتئندن عجايئب ائشلر گؤروم. ۱۹ ير
اوزونده قرئبم؛ امرلرئني مندن
گئزلتمه. ۲۰ حؤكملرئنئن آرزوسوندان
هر آن جانيم اَزئلئر. ۲۱ تكبّورلولره،
لعنتلي‌لره سن آجيقلانيرسان،

اونلار كي، سنئن امرلرئندن آزيرلار.
۲۲ نجالت و حقارتي اوستومدن
گؤتور،
چونكي سنئن شهادتلرئني ساخلاميشام.
۲۳ حاكئملر ده ييغيليب منئم ضئدّئمه
دانيشيرلار،
لاكئن بو قولون سنئن قانونلاريندا درئن
دوشونور. ۲۴ شهادتلرئن منه بؤيوك
كفدئر،
اونلاردان مصلحت آليرام.

د ۲۵ جانيم توزپاغا ياپيشير؛

سؤزونه گؤره مني دئرئلت. ۲۶ يوللاريمي
سنه بئلدئرمئشم،
منه جاواب ورئبسن؛
قانونلاريني منه اؤيرت. ۲۷ قايدالاريني
منه آنلات؛
اله كي، سنئن عجايئب ائشلرئنئن
اوستونده درئن دوشونوم. ۲۸ جانيم
قم-قوصّه‌دن ارئيئر؛
سؤزونه گؤره منه قووّت ور. ۲۹ يالان
يولونو مندن اوزاقلاشدير،
شرئعتئنه گؤره منه مرحمت ات. ۳۰ وفا
يولونو سچمئشم؛
حؤكملرئني گؤزومون قاباغينا قويموشام.
۳۱ سنئن شهادتلرئنه ياپيشيرام؛
يارب مني اوتانديرما! ۳۲ امرلرئنئن يولوندا
قاچاجاغام،
چونكي سن فراستئمه ووسعت ورئرسن.

ه ۳۳ قانونلارينين يولونو
منه اؤيرت، يارب،

من اونو آخيراجاق ساخلايارام. ۳۴ منه
فراست باغيشلا،
من سنئن شرئعتئني ساخلايارام؛
اونو بوتون اوره‌يئمله ساخلايارام. ۳۵ مني
امرلرئنئن يولوندا گزدئر،
چونكي اونلاردان كف ادئرم.
۳۶ اوره‌يئمي طاماحكارليغا يوخ،
شهادتلرئنه ياپيشدير. ۳۷ بوش شيه
باخماقدان گؤزلرئمي دؤندر،
اؤز يوللاريندا مني دئرئلت. ۳۸ وعده
وردئيئن سؤزو بو قولون اوچون يرئنه
يتئر،
او سؤزو كي،

اونو سندن قورخانلار اوچون وعده
ورئبسن. ۳۹ قورخدوغوم حقارتي
مندن سووشدور،
چونکي سنئن حؤکملرئن ياخشي‌دير.
۴۰ باخ، قايدالارينين آرزوسوندايام؛
صالحلئيئنده مني دئرئلت.

و ۴۱ محبّتئني منه گؤرسد، يارب،

سؤزونه گؤره منه نئجات ور. ۴۲ او
زامان منه حقارت ادن آداما جاوابيم
اولار،
چونکي سنئن سؤزونه توکّول ادئرم.
۴۳ حقئقت سؤزونو آغزيمدان
کامئل گؤتورمه،
چونکي سنئن حؤکملرئنه اومئد باغلاميشام.
۴۴ شرئعتئني همئشه،
ابددن ابده‌جک ساخلاياجاغام.
۴۵ آزادليقلا گزه‌جيم،
چونکي سنئن قايدالاريني درئن
دوشونموشم. ۴۶ پادشاهلار
حوضوروندا دا
سنئن شهادتلرئندن دانيشاجاغام،
اوتانمایاجاغام. ۴۷ سودئيئم امرلرئنده
کف ادئرم. ۴۸ سودئيئم امرلرئنه
حؤرمت گؤرسده‌رم.
قانونلاريني دئقّتله درئن دوشونه‌رم.

ز ۴۹ قولونا ددئيئن سؤزو يادا سال کي،

اونونلا منه اومئد وردئن. ۵۰ فلاکتئمده
منه تسلّي اولان بودور کي،
سنئن سؤزون منه حيات ورئب.
۵۱ تکبّورلو آداملار منه چوخ
رئشخند ادئرلر،
لاکئن سنئن شرئعتئندن دؤنمورم.
۵۲ قدئمدن اولان حؤکملرئني
خاطيرلاديم، يارب،
تسلّي تاپميشام. ۵۳ شرئعتئني ترک ادن
پئس آداملار اوزوندن
حئرص مني توتوب. ۵۴ ساکئن اولدوغوم
قوربت اِوئنده،
سنئن قانونلارين منه پرستئش نغمه‌سي
اولوب. ۵۵ گجه آديني يادا ساليرام،
يارب،
شرئعتئني ساخلاييرام. ۵۶ منئم پاييم بو
اولوب،

چونكي قايدالاريني ساخلاميشام.

خ ۵۷ منئم پايیم سنسن، يارب؛

دمئشم كي، سنئن سؤزلرئني
ساخلاياجاغام. ۵۸ بوتون اوره‌يئمله
سنه يالواريرام؛
سؤزونه گؤره منه مرحمتلي اول.
۵۹ يوللاريم حاقّيندا دوشوندوم،
آياقلاريمي سنئن شهادتلرئنئن طرفئنه
دؤنده‌ردئم. ۶۰ امرلرئني ساخلاماق
اوچون تله‌سدئم و يوبانماديم.
۶۱ گرچي پئس آداملارين ائپلري
مني دولاييب،
لاكئن سنئن شرئعتئني ياددان
چيخارتماميشام. ۶۲ گجه ياريسيندا
قالخارام كي،
عادئل حؤكملرئن اوچون سنه شوكور
ادئم. ۶۳ سنئن قايدالاريني
ساخلايانلارا،
بوتون سندن قورخانلارا من دوستام.
۶۴ ير اوزو سنئن محبّتئنله دولودور،
يارب؛
قانونلاريني منه اؤيرت.

ت ۶۵ يارب، سؤزونه گؤره
قولونا ياخشيليق ادئبسن. ۶۶ منه
ياخشي بصئرت و علم اؤيرت،

چونكي سنئن امرلرئنه ائنانيرام.
۶۷ موصئبته دوشمه‌دن قاباق
آزارديم،
آمّا ائندي سنئن سؤزونو ساخلاييرام.
۶۸ سن ياخشي‌سان و ياخشيليق
ادئرسن؛
قانونلاريني منه اؤيرت. ۶۹ تكبّورلو
آداملار يالانلاري ائله منه قارا
ياخيرلار،
آمّا من سنئن قايدالاريني بوتون اوركله
ساخلايارام. ۷۰ اونلارين اوره‌يي
ياغدان پئي باغلاييب،
آمّا من سنئن شرئعتئنده كف ادئرم.
۷۱ موصئبته دوشمه‌يئم منئم اوچون
ياخشي اولدو،
اله كي، سنئن قانونلاريني اؤيره‌نئم.
۷۲ آغزيندان چيخان شرئعت منئم
اوچون

مئنلر قيزيلدان، مئنلر گوموشدن داها
ياخشي‌ديرـ

ى ۷۳ سنئن اللرئن مني ياراتدي،

مني مؤحكم ساخلادي؛
منه فراست ور كي، امرلرئني اؤيره‌نئمـ
۷۴ سندن قورخانلار مني گؤرن
زامان سوئنه‌جكلر،
چونكي سنئن سؤزونه اومئد باغلاميشامـ
۷۵ يارب بئلئرم كي، حؤكملرئن
دوغرودور،
مني موصئبته سالديغين حالدا دا
وفالي‌سانـ ۷۶ بو قولونا وردئيئن
سؤزونه گؤره،
محبّتئن منه تسلّي ورسئنـ ۷۷ قوي
مرحمتلرئن منه گلسئن كي، ياشاييم؛
چونكي سنئن شرئعتئن منئم كفئمدئرـ
۷۸ قوي تكبّورلو آداملار
اوتانسينلار،
چونكي يالانلا مني آلداتديلار؛
آمّا من سنئن قايدالاريني درئن
دوشونه‌جيمـ ۷۹ قوي سندن
قورخانلار،
سنئن شهادتلرئني بئلنلر منه دؤنسونلرـ
۸۰ اوره‌يئم سنئن قانونلاريندا كامئل
اولسون كي،
نجالت آلتيندا قالماييمـ

ک ۸۱ جانيم سنئن
نئجاتينا حسرت چكئر،

سنئن سؤزونه اومئد باغلاييرامـ
۸۲ سؤزونه ائنتئظار چكمكدن
گؤزلرئمئن نورو گدئر،
ديئرم: "نه زامان منه تسلّي وره‌جكسن؟"
۸۳ توستو ائچئنده‌كي تولوق كئمي
اولموشام،
آمّا گئنه ده سنئن قانونلاريني ياددان
چيخارتميرامـ ۸۴ بو قولونون گونلري
نه قدردئر؟
نه زامان منه عذاب ورنلره حؤكم
اده‌جكسن؟ ۸۵ شرئعتئنه اهمئيّت
ورمه‌ين تكبّورلو آداملار،
منئم ضئدّئمه قويو قازيبلارـ ۸۶ سنئن
بوتون امرلرئن اعتئبارلي‌ديرـ
آداملار ناحاق يره منه عذاب ورئرلر؛

ائمدادیما یتئش! ۸۷ آز قالدي کي، مني یر
اوزوندن محو اتسئنلر،
آمّا من سنئن قایدالاریني ترک اتمه‌مئشم.
۸۸ محبّتئنه گؤره مني دئرئلت کي،
آغزینین شهادتئني ساخلاییم.

ل ۸۹ یارب سؤزون گؤیلرده
همئشه‌لئک ثابئتدئر. ۹۰ وفادارلیغین
نسئلدن-نسله سورور؛

یري قوردون، و دورور. ۹۱ سنئن
حؤکملرئنئن اوستونده‌دئر کي،
بو گونه کئمي دورورلار،
چونکي هامیسي سنئن قوللارین‌دیرلار.
۹۲ اگر شرئعتئن منئم کفئم
اولماسایدي،
موصئبتئمده یوخ اولوب گتمئش ائدئم.
۹۳ سنئن قایدالاریني هچ واخت
یاددان چیخارتمارام،
چونکي اونلارلا منه حیات ورئبسن.
۹۴ من سنئنکئیم، منه نئجات ور،
چونکي سنئن قایدالاریني درئن
دوشونموشم. ۹۵ پئس آداملار مني
یوخ اتمک اوچون گودورلر،
آمّا سنئن حؤکملرئني آراشدیریرام.
۹۶ کامئل اولان هر شیئن ده
حدّئني گؤرورم،
لاکئن سنئن امرئن حدسئزدئر.

م ۹۷ سنئن شرئعتئني نه قدر سوئرم!

بوتون گون بوتون فئکئرئم اودور.
۹۸ امرلرئن مني دوشمنلرئمدن داها
عاغیلّي ادئر،
چونکي اونلار همئشه منئمله‌دئر.
۹۹ فراستئم بوتون موعلّئملرئمدن داها
چوخدور،
چونکي فئکر اتدئکلرئم سنئن
شهادتلرئن‌دئر. ۱۰۰ قوجالاردان
داها چوخ آنلاییرام،
چونکي سنئن قایدالاریني ساخلاییرام.
۱۰۱ آیاقلاریمي هر پئس یولدان
ساخلامیشام کي،
سنئن سؤزونو حئفظ ادئم.
۱۰۲ حؤکملرئندن چیخمامیشام،
چونکي سن اؤزون اونلاري منه
اؤیردئبسن. ۱۰۳ سؤزلرئن داماغیما
نه قدر شئرئندئر!

آغزیما بالدان دا شئرئندئر!
۱۰۴ قایدالاریني آراشدیریرام؛
اونا گؤره ده، هر یالان یولدان نئفرت
ادئرم.

ن ۱۰۵ سؤزون آیاقلاریم اوچون چیراق،

یولوم اوچون ائشیقدیر. ۱۰۶ آند ائچئب
تصدئق اتمئشم کي،
سنئن صالح حؤکملرئني ساخلایاجاغام.
۱۰۷ یامان ذلئل اولموشام؛
یارب، سؤزونه گؤره مني دئرئلت.
۱۰۸ آغزیمین کؤنوللو حمدلرئني قبول
ات، یارب،
حؤکملرئني منه اؤیرت. ۱۰۹ گرچي جانیم
دائم خطرده‌دئر،
آمّا گئنه ده شرئعتئني یاددان
چیخارتمیرام. ۱۱۰ پئس آداملار
منئم اوچون تله قوروبلار،
آمّا گئنه ده سنئن قایدالاریندان
آزمامیشام. ۱۱۱ سنئن شهادتلرئن
ابدي مئراثیمدیر،
چونکي اونلار اوره‌یئمئن شادلیغي‌دیر.
۱۱۲ اوره‌یئمي بونا باغلامیشام کي،
سنئن قانونلاریني ابده کئمي، آخیرا قدر،
یرئنه یتئرئم.

ث ۱۱۳ فئکرئنده ثابئت اولمایان
آدامدان نئفرت ادئرم،

لاکئن سنئن شرئعتئني سوئرم. ۱۱۴ پناه
آپاراجاق یرئم و قالخانیم سنسن؛
سنئن سؤزونه اومئد باغلاییرام. ۱۱۵ مندن
اوزاقلاشین، سئز فساد ائشله‌ینلر،
من تاریمین امرئني یرئنه یتئره‌جیم.
۱۱۶ سؤزونه گؤره مني ساخلا کي،
یاشایم؛
اومئدئمي بوشا چیخارتما. ۱۱۷ مني
آیاقلاریم اوستونده ساخلا کي،
نئجات تاپیم؛
قانونلاریني همئشه نظره آلاجاغام.
۱۱۸ قانونلاریندان آزان هر کسي
سن ردّ ادئرسن،
چونکي اونلارین حئیله‌سي یالاندیر.
۱۱۹ یر اوزونون بوتون پئس
آداملاریني،
دمئرئن یانیغي کئمي چؤله آتیرسان؛

اونا گؤره ده، سنئن شهادتلرئني سوئرم.
۱۲۰ بدنئم سنئن قورخوندان تئتره‌يئر،
سنئن حؤکملرئندن يامان قورخورام.

ع ۱۲۱ ائنصاف و عدالتي يرئنه يتئرمئشم؛

مني، منه ظولم ادنلرئن الئنه بوراخما.
۱۲۲ قولونا ياخشيليق اوچون ضامئن
اول؛
قويما تکبّورلو آداملار منه ظولم اتسئنلر.
۱۲۳ سنئن نئجاتينا،
سنئن عادئل سؤزونه ائنتئظار چکمکدن
گؤزومون نورو گدئر. ۱۲۴ اؤز محبّتئنه
گؤره بو قوللا رفتار ات،
قانونلاريني منه اؤيرت. ۱۲۵ من سنئن
قولونام؛
منه فراست ور کي، شهادتلرئني بئلئم.
۱۲۶ ائندي سنئن ائشله‌يه‌جک
واختيندير، يارب،
چونکي شرئعتئني آياق آلتينا قويوبلار.
۱۲۷ اونا گؤره امرلرئني سوئرم،
قيزيلدان، بلي خالئص قيزيلدان دا چوخ.
۱۲۸ اونا گؤره هر شيده بوتون
قايدالاريني ساخلاييرام؛
هر يالان يولدان نئفرت ادئرم.

پ ۱۲۹ شهادتلرئن عجايئبدئر؛

بونون اوچون جانيم اونلاري
ساخلاييير. ۱۳۰ کلامينين آچيليشي
ائشيقلانديريير؛
ساده آداما فراست ورئر. ۱۳۱ آغزيمي
آچيب آه چکئرم،
چونکي سنئن امرلرئنه حسرت چکئرم.
۱۳۲ منه باخ و منه يازيغين گلسئن،
نجه کي، آديني سونلر اوچون سنئن
عادتئندئر. ۱۳۳ قدملرئمي سؤزلرئنله
مؤحکملندئر،
قويما هچ حاقسيزليق منه حاکئم اولسون.
۱۳۴ ائنسان ظولموندن مني قورتار
کي،
سنئن قايدالاريني ساخلاييم. ۱۳۵ اوزونو
بو قولونون اوستونه ائشيقلانديير،
قانونلاريني منه اؤيرت. ۱۳۶ گؤزلرئمدن
سو آرخلاري آخير،
چونکي ائنسانلار سنئن شرئعتئني
ساخلاميرلار.

ص ١٣٧ يارب، سن صالحسن،

حؤكملرئن دوغرودور. ١٣٨ بويوردوغون
شهادتلر عادئل و چوخ اعتئبارلي‌دير.
١٣٩ قيرتئم مني ياندیریب تؤكور،
چونكي دوشمنلرئم سنئن سؤزلرئني يادداان
چيخاردیبلار. ١٤٠ سنئن سؤزون
چوخ خالئصدئر؛
بونون اوچون قولون اونو سوئر. ١٤١ من
كئچئيم، حقئرم،
آمّا گئنه ده قايدالاريني يادداان
چيخارتميرام. ١٤٢ صالحلئيئن ابده
كئمي صالحدئر،
شرئعتئن حقئقتدئر. ١٤٣ دارليق و مشقّت
مني اؤزونده بوغوب،
آمّا گئنه ده امرلرئن اوريئمئن كفي‌دئر.
١٤٤ شهادتلرئن ابده كئمي
صالحدئر؛
منه فراست ور كي، حيات تاپيم.

ق ١٤٥ بوتون اوره‌يئمدن چاغيريرام؛

منه جاواب ور، يارب!
قانونلاريني ساخلاياجاغام. ١٤٦ سني
چاغيريرام؛ منه نئجات ور.
شهادتلرئني ساخلاياجاغام. ١٤٧ سحر،
گونون دوغماسيندان قاباق
قالخيرام،
كؤمه‌يه چاغيريرام؛
سنئن سؤزونه اومئد باغلاييرام. ١٤٨ گجه
نؤوبه‌لرئنده گؤزلرئم اوياقدير كي،
وردئيئن سؤزون اوستونده درئن
دوشونوم. ١٤٩ محبّتئنه گؤره
سسئمي اشئت؛
يارب، عدالتئنه گؤره مني دئرئلت.
١٥٠ حئيله دالينجا قاچانلار
ياخينلاشيرلار؛
سنئن شرئعتئندن چوخ اوزاقدیرلار.
١٥١ ياخين اولان سنسن، يارب،
بوتون امرلرئن حقئقتدئر. ١٥٢ سنئن
شهادتلرئن حاقّيندا چوخدان بئلمئشم
كي،
اونلاري ابده كئمي برقرار ادئبسن.

ر ١٥٣ دوشدويوم فلاكته باخ،

مني خئلاص ات،

چونکي سنئن شرئعتئني يادداں
چيخارتميرام. ۱۵۴ داديما سن يتئش
و مني قورتار؛
سؤزونه گؤره مني دئرئلت. ۱۵۵ نئجات
پئس آداملاردان اوزاقدير،
چونکي سنئن قانونلاريني آختارميرلار.
۱۵۶ يارب، مرحمتلرئن چوخدور؛
حؤکملرئنه گؤره مني دئرئلت.
۱۵۷ منه عذاب ورنلر و دوشمنلرئم
چوخدورلار،
آمّا گئنه ده سنئن شهادتلرئندن دؤنمورم.
۱۵۸ خائنلري گؤرورم و اونلاردان
ائيره‌نئرم،
چونکي سنئن سؤزونو ساخلاميرلار.
۱۵۹ گؤر سنئن قايدالاريني نجه
سوئرم!
محبّتئنه گؤره مني دئرئلت، يارب.
۱۶۰ سؤزلرئنئن بونؤوره‌سي
حقئقتدئر،
عدالتلي حؤکملرئنئن هر بئري ابدي‌دئر.

ش ۱۶۱ حاکئملر
سببسئز منه عذاب ورئرلر،

لاکئن اوره‌يئم سنئن سؤزوندن قورخور.
۱۶۲ سنئن سؤزوندن سوئنئرم،
بؤيوک بئر قنئمت تاپان بئر آدام
کئمي. ۱۶۳ يالاندان نئفرت ادئرم،
ائيره‌نئرم،
لاکئن سودئيئم سنئن شرئعتئندئر.
۱۶۴ سنئن عدالتلي حؤکملرئن
اوچون،
گونده يدّي دفه سنه حمد ادئرم.
۱۶۵ شرئعتئني سونلره بؤيوک آراملیق
وار،
هچ شي اونلاري سوروشدورمه‌يه‌جک.
۱۶۶ يارب، سنئن نئجاتينا اومئد
باغلاييرام،
سنئن امرلرئني يرئنه يتئرئرم. ۱۶۷ جانيم
شهادتلرئني ساخلاييير،
اونلاري چوخ سوئرم. ۱۶۸ قايدالاريني،
شهادتلرئني ساخلاييرام،
چونکي بوتون يوللاريم
سنئن گؤزونون قاباغيندادير.

ت ۱۶۹ قوي فريادیم
سنه چاتسين، يارب؛

سؤزونه گؤره منه فراست ور.
۱۷۰ يالواريشيم حوضورونا يتئشسئن؛
سؤزونه گؤره مني قورتار.
۱۷۱ دوداقلاريم حمد اوخويار،
چونکي قانونلاريني منه، سن
اؤيره‌دئرسن. ۱۷۲ دئلئم سنئن
سؤزونو اعلان ادر،
چونکي بوتون امرلرئن صالحدئر. ۱۷۳ قوي
الئن کؤمه‌يئم اولسون،
چونکي سنئن قايدالاريني سچمئشم.
۱۷۴ نئجاتينا حسرت چکئرم، يارب،
شرئعتئن اوريئمئن کفي‌دئر. ۱۷۵ قوي
جانيم ياشاسين کي، سنه حمد ادئم.
قوي حؤکمرئن ائمداديما چاتسين.
۱۷۶ ائتمئش بئر قويون کئمي
آزميشام؛
بو قولونو آختار،
چونکي امرلرئني ياددان چيخارتميرام.

۱۲۰ ۱ دارليغيمدا ربّي
چاغيرديم،
منه جاواب وردي. ۲ يارب، يالان
دانيشان دوداقدان،
آلداتان دئلدن جانيمي قورتار. ۳ اي آلداتان
دئل، رب سنه نه وره‌جک؟
سنه داها نه وره‌جک؟ ۴ جنگاورئن ائتي
اوخلاريني،
يانان سوپورگه آغاجيندان دوشن
کؤزلري! ۵ يازيق جانيم، مِشِکده
قرئب اولموشام،
قِدار چاديرلاريندا ياشاييرام! ۶ صولحدن
نئفرت ادنلر آراسيندا،
جانيم حددن آرتيق ساکئن اولوب. ۷ من
صولح اهلئيَم؛
لاکئن من دانيشان واخت،
اونلار موحارئبه‌يه قالخيرلار.

۱۲۱ ۱ گؤزلرئمي داغلارا
طرف قالديريرام؛
منئم کؤمه‌يئم هارادان گله‌جک؟ ۲ منئم
کؤمه‌يئم گؤي و يري يارادان
ربدن گلئر. ۳ قويمایاجاق کي، آياغين
سوروشسون؛
سني ساخلايان ياتمایاجاق. ۴ باخ،
ائسرائيلي ساخلايان نه ياتار،

نه ده يوخويا گدر. ۵ سني ساخلايان
ربدئر،
صاغ طرفئنده رب سنه كؤلگه‌دئر.
۶ گوندوز گونش، گجه ده آي سني
وورماز. ۷ رب سني هر پئسلئكدن
حئفظ ادر،
او سنئن جانيني حئفظ ادر. ۸ ائندئدن
ابده كئمي،
رب سنئن چيخيش و گئرئشئني حئفظ
اده‌جک.

۱۲۲

۱ سوئندئم او زامان
كي، منه ددئلر:
"گلئن، ربّئن اوئنه گدک." ۲ اي
اورشلئم،
آياقلاريميز سنئن دروازالاريندا
دوروردو! ۳ اورشلئم تامام عيار بئر
شهر كئمي تئكئلئب. ۴ قبئله‌لر، ربّئن
قبئله‌لري،
ائسرايئله ورئلن شهادته گؤره اورايا
گدئرلر كي،
ربّئن آدينا حمد اتسئنلر. ۵ موحاكئمه
تختلري، داوود اوئئن تختلري،
اورادا قورولوب. ۶ اورشلئمئن صولحو
اوچون دوعا ادئن:
"سني سِوه‌نه سالاماتليق اولسون،
۷ دووارلارينين ائچئنده صولح
اولسون،
سارايلارينين ائچئنده سالاماتليق
اولسون." ۸ قارداشلاريم و
دوستلاريمدان اؤتري دوعا ادئرم:
"سنئن ائچئنده صولح اولسون."
۹ تاريميز ربّئن اوئندن اؤتري سنئن
ياخشيليغيني ائسته‌يئرم.

۱۲۳

۱ گؤزلرئمي سنه
قالديريرام، اي
گؤيلرده تخت قوران. ۲ باخ، نجه كي،
قوللارين گؤزلري آغالارينين ائنه،
كنئزئن گؤزلري خانيمينين ائنه باخار،
بئزئم ده گؤزلرئمئز تاريميز ربّه باخير،
بئزه رحم اده‌نه قدر. ۳ بئزه رحم ات،
يارب،
بئزه رحم ات!
چونكي حقارتله چوخ دولموشوق.
۴ جانيميز راحاتليقدا اولانلارين
رئشخندئندن،

تکبّورلو آداملارين حقارتئندن چوخ
دويوب.

۱۲۴

۱ ائندي ائسرايئل بله
دسئن:
"اگر رب بئزئم يانيميزدا اولماسايدي،
۲ آداملارين بئزئم ضئدّئمئزه قالخديغي
واخت،
اگر رب بئزئم يانيميزدا اولماسايدي،
۳ قضبلري بئزئم ضئدّئمئزه
آلوولانديغي واخت،
بئزي دئري اوتاردیلار. ۴ او زامان سولار
بئزي گؤتوروب آپاراردي،
جانيميزين اوستوندن سل کچردي. ۵ او
واخت شپه‌له‌نن سولار جانيميزين
اوستوندن کچردي." ۶ رب موبارک
اولسون،
او رب کي،
بئزي اونلارين دئشلرئنه اوو کئمي
ورمه‌يئب. ۷ اووچولارين تله‌سئندن
قورتولان قوش کئمي‌يئک؛
تله قيريليب و بئز قورتولموشوق. ۸ بئزه
ربّئن آديندان،
گؤي و يري ياراداندان کؤمک گلئر.

۱۲۵

۱ ربّه توکّول ادنلر
صحيون داغي
کئمي،
ترپدئله بئلمز ابده کئمي دورار. ۲ داغلار
اورشلئمي آرايا سالديغي کئمي،
رب ده خالقيني اله آرايا ساليرء ائندئدن
ابده‌جک. ۳ پئس آداملارين
اساسي
صالح آداملارا ورئلن يرئن اوستونده
دورمایاجاق کي،
مبادا صالح آداملار اللرئني حاقسيزليغا
اوزاتسينلار. ۴ ياخشي اولانلارا،
يارب،
اورکلرئنده دوز اولانلارا ياخشيليق ات.
۵ آمّا اؤز اَيري يوللارينا دؤنن
آداملاري،
رب فساد ائشله‌ينلرله برابر توتار.
ائسرايئله صولح اولسون!

۱۲۶

۱ رب صحيونون
خوشبختلئيئني گري
گتئرنده،
يوخو گؤرنلر کئمي ائدئک. ۲ او زامان
آغزيميز گولوشله

دئلئمئز شادليق نغمه‌سي ائله دولدو.
او زامان مئلّتلر آرالاريندا ددئلر:
"رب اونلار اوچون بؤيوک ائشلر
گؤروب." ۳ رب بئزئم اوچون
بؤيوک ائشلر گؤروب،
اونا گؤره ده سوئنئرئک. ۴ "نِگِب"
چؤلونده آخان سولار کئمي،
اسئرلرئمئزي گري گتئر، يارب. ۵ گؤز
ياشلاري ائله اکنلر،
شادليق نغمه‌سي ائله بئچرلر. ۶ آغلايا-آغلايا
توخوم داشي‌ييب اکن،
البتّه کي، بوغدا دسته‌لرئني گؤتوره‌جک،
شادليق نغمه‌سي ائله گله‌جکدئر.

۱۲۷

۱ اگر اِوي رب بئنا
اتمه‌سه،
بنّالارين زحمتي عبثدئر.
اگر شهري رب قوروماسا،
قوروچونون اوياق قالماسي عبثدئر.
۲ سئزئن اوچون عبثدئر کي،
سحر ارکن قالخاسينيز،
گج يوخويا گده‌سئنئز،
زحمتله قازانديغينيز چؤره‌يي يئيه‌سئنئز،
چونکي رب،
اؤز سودئکلرئنه يوخو ورئر. ۳ باخ،
اؤولاد ربدن گلن مئراثدير،
بطنئن ثمره‌سي اونون انعامي‌دير.
۴ جنگاورئن الئنده اوخلار نجه‌دئر،
جاوانليق اؤولادي دا بله‌دئر. ۵ خوش او
آدامين حالينا کي،
اوخلوغو اونلاردان دولودور؛
دروازا يانيندا دوشمنلري ائله موباحئثه
ادن واخت،
نجالت آلتيندا قالمایاجاقلار.

۱۲۸

۱ خوش هر آدامين
حالينا کي، ربدن
قورخور،
اونون يوللاريندا يرئيئر. ۲ اؤز اللرئنئن
ثمره‌سئني يئيه‌جکسن؛
خوشبخت اولاجاقسان،
هر شي سنه ياخشي گده‌جک. ۳ اوئنئن
ائچئنده آروادين،
ثمره‌لي اوزوم آغاجي کئمي اولاجاق،
اؤولادلارين دا سوفره‌نئن اطرافيندا
زيتون آغاجلاري کئمي اولاجاقلار.
۴ باخ، ربدن قورخان آدام بله برکت

آلاجاق. ۵ رب سنه صحیوندان برکت
ورسئن،
حیاتینین بوتون گونلرئنده اورشلئمئن
یاخشیلیغینی گؤره‌سن. ۶ بلی،
اؤولادلارینین اؤولادلارینی دا
گؤره‌سن.
ائسرائیله صولح اولسون!

۱۲۹

۱ قوی ائسرائیل
دسئن:
"جاوانلیغیمدان بری منه چوخ زحمت
ورئبلر، ۲ جاوانلیغیمدان بری منه
چؤخ زحمت ورئبلر،
آمّا گئنه ده منه قالئب گله بئلمه‌یئبلر.
۳ جوتچولر کوره‌یئده جوت
سوردولر،
شیریملارینی اوزاتدیلار." ۴ رب
صالحدئر،
پئس آداملارین ائپلرئنی کسئب. ۵ قوی
صحیوندان نئفرت ادنلرئن هامیسی
اوتانیب گری دونسونلر. ۶ دامدا بئتن
اوت کئمی اولسونلار کی،
قوپاریلماقدان قاباق قورویور. ۷ اونونلا
بئچئنچی اللرئنی،
دسته باغلایان دا قوجاغینی دولدورا
بئلمئر. ۸ یانیندان کچنلر ده دمزلر:
"ربّئن برکتی اوستونده اولسون،
ربّئن آدیندا سنه برکت ورئرئک."

۱۳۰

۱ درئن یرلردن سنی
چاغیریرام، یارب؛
۲ ای پروردئگاریم، سسئمی اشئت!
قوی قولاقلارین ناله‌لرئمئن سسئنی
اشئتسئن. ۳ اگر سن، یارب،
بئزئم گوناهلاریمیزی حسابا آلاسان،
کئم دورا بئلر، ای پروردئگاریم؟
۴ لاکئن سنده عفو وار کی، سندن
قورخسونلار. ۵ من ربّی گؤزله‌یئرم،
جانیم گؤزله‌یئر،
من اونون سؤزونه اومئد باغلاییرام.
۶ جانیم پروردئگاریمی گؤزله‌یئر،
صاباحی گؤزله‌ین قوروچولاردان دا داها
چوخ،
بلی، صاباحی گؤزله‌ین قوروچولاردان
دا داها چوخ. ۷ ای ائسرائیل، ربّه
اومئد باغلا!
چونکی ربده محبّت،

اوندا خئلاص ورن بؤيوک قودرت
وار. ۸ اودور کي، ائسرايئلي بوتون
گوناهلاريندان خئلاص ادئر.

۱۳۱

۱ يارب، نه اوره‌يئم
تکبّورلو اولوب،
نه ده گؤزلرئم کئبرله‌نئب.
نه اؤزومو بؤيوک ائشلرله،
نه ده حدّئمدن آرتيق عجايئب شيلرله
مشغول اتدئم. ۲ يقئن کي، جانيمي
آرام اتمئشئم، ساکئت اتمئشم،
آنا قوجاغيندا سوددن کسئلمئش بئر
اوشاق کئمي؛
جانيم ائچئمده سوددن کسئلمئش بئر
اوشاق کئمي‌دئر. ۳ اي ائسرايئل،
ربّه اومئد باغلا، ائندئدن ابده
کئمي.

۱۳۲

۱ يارب، داوودو
و اونون بوتون
فلاکتئني يادا سال؛ ۲ نجه ربّه آند
ائچدي،
يعقوبون قادئر تاريسينا نذر اتدي:
۳ "اوئمئن چادير‌ينا گئرمه‌يه‌جيم،
ياتاغيمين اوستونده ده راحاتلامایاجاغام.
۴ گؤزومه يوخو ورمه‌يه‌جيم،
قويمایاجاغام دا کي، کئرپئکلرئم
آغيرلانسين. ۵ او قدر کي ربّه بئر يير،
يعقوبون قادئر تاريسينا بئر مسکن تاپيم."
۶ باخ، عهد صانديغي حاقّيندا اِفراتادا
اشئتدئک،
اونو ياعَر چؤلونده تاپديق. ۷ "قوي اونون
مسکنئنه گدک،
قوي اونون قدمگاهيندا پرستئش ادک."
۸ يارب، راحاتلاما يرئنه قالخ؛
سن و قودرتئنئن صانديغي. ۹ قوي سنئن
کاهئنلرئن صالحلئيه گيئنسئنلر،
قوي سنئن موتّقئلرئن شادليقدان فرياد
اتسئنلر. ۱۰ قولون داوودون خاطئري
اوچون،
مسح اتدئيئندن اوز چوئرمه. ۱۱ رب
داوودا حقئقتله آند ائچئب،
اوندان دؤنمه‌يه‌جکدئر:
"سنئن تختئنه،
بدنئنئن ثمره‌سئندن بئرئني اوتورداجاغام.
۱۲ اگر اوغوللارين منئم عهدئمي،

اونلارا اؤيرده‌جيئم شهادتلري
ساخلايالار،
اونلارين اوغوللاري دا
سنئن تختئنه ابده كئمي اوتوراجاقلار.”
۱۳ چونكي رب صحيونو سچئب،
اونو اؤزونه مسكن ائسته‌يئب. ۱۴ “بو
ابده كئمي منئم راحات يرئمدئر.
بورادا ساكئن اولاجاغام،
چونكي بونو آرزو اتمئشم. ۱۵ بو يره چوخ
روزي-بركت وره‌جيم،
يوخسوللاريني چؤركله دويوراجاغام.
۱۶ كاهئنلرئني نئجاتلا گيئندئره‌جيم،
موتّقئلري شادليقدان فرياد اده‌جكلر.
۱۷ اورادا داوودا گوجلو بئر پادشاه
چيخارداجاغام؛
مسح اتدئيئم پادشاهين چيراغيني
يانار ساخلاياجاغام. ۱۸ دوشمنلرئني
نجالتله بورويه‌جيم،
آمّا اونون تاجي باشيندا ائشيق
ساچاجاق.”

۱۳۳

۱ باخ، قارداشلارين
بئرلئكده
ياشاماقلاري
نه ياخشي، نه خوشدور! ۲ باشين
اوستونده كي دَيَرلي ياغ كئمي‌دئر،
او ياغ كي، ساقّالدان، هارونون
ساقّالیندان،
اونون پالتارينين اَتكلرئنه اِنئر. ۳ صحيون
داغلاري اوستونه اِنَن خِرمون شحي
كئمي‌دئر؛
چونكي رب اورادا بركتي، ابدي حياتي
بويوردو.

۱۳۴

۱ سئز، ربّئن بوتون
قوللاري،
ربّئن اوئنده گجه‌لر دورانلار،
اونا حمد ادئن! ۲ اللرئنئزي موقدّس يره
طرف قالديريب،
ربّه حمد ادئن! ۳ گؤي و يري يارادان
رب،
صحيوندان سئزه بركت ورسئن.

(مزمور ۱۱۵: ۴ - (۱۱ ۱

۱۳۵

ربّه حمد ادئن!
ربّئن آدينا حمد ادئن!
اي ربّئن قوللاري، اونا حمد ادئن؛
۲ سئز، اي ربّئن اوئنده دورانلار،

تارينين اوئئن صحنلرئنده دورانلار. ۳ ربّه
حمد ادئن،
چونكي رب ياخشي‌دئر؛
اونون آدينا پرستئش نغمه‌سي اوخويون،
چونكي شئرئندئر. ۴ چونكي رب يعقوبو
اؤزو اوچون،
ائسرايئلي اؤز مولكو سچئب. ۵ بئلئرم رب
بؤيوكدور،
بئزئم پروردئگاريميز بوتون آللاهلاردان
يوخاري‌ديير. ۶ گؤي اوزونده، يير
اوزونده،
دهنزلرده، بوتون درئن يرلرده،
رب ائسته‌دئيئني ادئر. ۷ دونيانين
نهايتئندن بولودلار قالديريير،
ياغيش اوچون شئمشک دوزه‌لدئر؛
آنبارلاريندان يل گتئرئر. ۸ ائنساندان
حيوانا قدر،
مئصئر اهلئنه ائلک دوغولانلاري
هلاک اتدي؛ ۹ سنئن ائچئنده، اي
مئصئر،
فئرعونلا بوتون خئدمتچئلري اوستونه،
علامتلر و مؤجوزه‌لر گؤنده‌ردي.
۱۰ چوخ مئلّتلري هلاک اتدي،
قودرتلي پادشاهلاري اؤلدوردو:
۱۱ اِمورلولارين پادشاهي سئخونو،
باشان پادشاهي عوگو،
كَنَعانين بوتون پادشاهلاريني.
۱۲ اونلارين تورپاغيني مئراث،
اؤز خالقي ائسرايئله مئراث وردي.
۱۳ سنئن آدين ابدي‌دئر، يارب،
سنئن شؤهرتئن بوتون نسئللرده گزئر،
يارب؛ ۱۴ چونكي رب اؤز خالقيني
حاقلي چيخارداجاق،
قوللارينا مرحمت اده‌جکدئر. ۱۵ مئلّتلرئن
بوتلري گوموش و قيزيلدير،
ائنسان الئنئن ائشي‌دئر. ۱۶ آغيزلاري وار،
لاکئن دانيشميرلار.
گؤزلري وار، لاکئن گؤرمورلر.
۱۷ قولاقلاري وار، لاکئن
اشئتمئرلر؛
آغيزلاريندا نفس ده يوخدور.
۱۸ اونلاري قاييرانلار اونلار کئمي
اولاجاقلار:
الجه ده اونلارا توکّول ادن هر کس.
۱۹ اي ائسرايئل اِوي، ربّه حمد
ادئن!

اي هارون اِوي، ربّه حمد ادئن! ۲۰ اي
لاوي اِوي، ربّه حمد ادئن!
اي ربدن قورخانلار، ربّه حمد ادئن!
۲۱ اورشلئمده ساکئن اولان رب،
صحيوندان موبارک اولسون!
ربّه حمد ادئن!

۱۳۶

۱ ربّه شوکور ادئن،
چونکي ياخشي‌دير،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۲ تاريلارين
تاريسينا شوکور ادئن،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۳ پروردئگارين
پروردئگارينا شوکور ادئن،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۴ اونا کي، آنجاق
او، بؤيوک و عجايئب ائشلر ادئر،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۵ اونا کي،
گؤيلري حئکمتله ياراتدي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۶ اونا کي، يري
سولار اوستونده يايدي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۷ اونا کي،
بؤيوک ائشيقلار ياراتدي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۸ گوندوزه
حؤکمرانليق اتمک اوچون گونو
ياراتدي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۹ گجه‌يه
حؤکمرانليق اتمک اوچون آي و
اولدوزلاري ياراتدي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۱۰ اونا کي،
مئصئرلي‌لرئن ائلک دوغولانلاريني
قيردي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۱۱ ائسرايئلي
اونلارين آراسيندان چيخارتدي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۱۲ قووّتلي ال‌له،
اوزاديلميش قوللا،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۱۳ اونا کي،
قيزيل دهنزي ائکي بؤلدو،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۱۴ ائسرايئلي
اونون اورتاسيندان کچئرتدي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۱۵ آمّا فئرعون و
اونون قوشونونو قيزيل دهنزه تؤکدو،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۱۶ اونا کي،
خالقينا چؤلده رهبرلئک اتدي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۱۷ اونا کي،
بؤيوک پادشاهلاري ووروب
يخدي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۱۸ گوجلو
پادشاهلاري اؤلدوردو،

چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۱۹ اِمورلولارين
پادشاهي سئخونو،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۲۰ باشانين
پادشاهي عوگو،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۲۱ اونلارين
تورپاغيني مئراث وردي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۲۲ قولو اٴسرايئله
بئر مئراث،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۲۳ او کي،
ذئلّتئمئزده بئزي يادا سالدي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۲۴ بئزي
دوشمنلرئمئزدن خئلاص اتدي،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۲۵ او کي، بوتون
مؤوجودلارا يمک ورئر،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر. ۲۶ گؤيلرئن
تاريسينا شوکور ادئن،
چونکي محبّتي ابدي‌دئر.

۱۳۷

۱ بابئل چايلاري
قيراغيندا،
اورادا اوتوردوق،
صحيونو يادا سالاندا آغلاديق.
۲ چنگلرئمئزي اورادا اولان سؤيوت
آغاجلاريندان آسديق. ۳ چونکي
اورادا، بئزي اسئرلئيه آپارانلار،
بئزدن بئر نغمه اٴستەدئلر،
بئزه عذاب ورنلر بئزدن شنلئک طلب
اتدئلر.
ديئردئلر:
"صحيون نغمه‌لرئندن بئرئني بئزه
اوخويون." ۴ اجنبي تورپاغيندا
ربّئن نغمه‌سئني نجه اوخوياجاغيق؟
۵ اگر سني ياددان چيخارتسام، اي
اورشلئم،
صاغ الئم هونرئني ياددان چيخارتسين!
۶ اگر سني خاطيرلاماسام،
قوي دئلئم داماغيما يا پيشسين؛
اگر سني، اي اورشلئم،
لاپ بؤيوک شادليغيمدان دا يوخاري
توتماسام. ۷ يارب، اِدوملولاري بئر
يادا سال کي،
اورشلئمئن ييخيلديغي گون ددئلر:
"ييخين، اونو بونؤوره‌سئنه قدر ييخين!"
۸ اي سن، محو اولاجاق بابئل
شهري؛
خوش اونون حالينا کي،

بئزه اتدئيئنئن جزاسيني سنه ورسئن!
۹ خوش اونون حالينا كي،
بالالاريني توتوب قايايا چيرپسين!

۱۳۸

۱ بوتون اوره‌يئمله
سني حمد اده‌جيم؛
ائلاهي مؤوجودلار حوضوروندا
سنه پرستئش نغمه‌سي اوخوياجاغام.
۲ موقدّس معبدئنئن طرفئنه سجده
قيلاجاغام،
محبّتئن اوچون، حقئقتئن اوچون،
سنئن آدينا شوكورلر اده‌جيم،
چونكي آديني و سؤزونو هر شيدن داها
اوجا ادئبسن. ۳ چاغيرديغيم گونده
منه جاواب وردئن،
جانيمدا قووّتله مني اوركلندئردئن. ۴ ير
اوزونون بوتون پادشاهلاري سنه حمد
اده‌جكلر،
يارب،
چونكي آغزيندان چيخان سؤزلري
اشئتدئلر. ۵ بلي، ربّئن يوللاريني
اوخوياجاقلار،
چونكي ربّئن شؤوكتي بؤيوكدور. ۶ گرچي
رب اوجالاردادير،
آمّا گئنه ده آلچاق آدامي گؤرور،
لاكئن تكبّورلو آدامي اوزاقدان تانيي‌ير.
۷ مشقّت ائچئنده گزسم بله،
دوشمنلرئمئن قضبئندن مني ساخلاييرسان،
ساغ الئن منه نئجات ورئر. ۸ رب منئم
اوچون اولاني تكمئل اده‌جك؛
سنئن محبّتئن، يارب، ابدي‌دئر؛
اللرئنئن ائشئني ترک اتمه.

۱۳۹

۱ يارب، مني
ائمتئحانا چكئبسن و
تانيي‌يبسان. ۲ نه زامان اوتوردوغومو،
نه زامان قالخديغيمي بئلئرسن:
فئكرئمي اوزاقدان آنلاييرسان. ۳ يولومو و
ياتديغيم يري گؤز آلتينا آليرسان،
منئم بوتون يوللاريمدان خبرئن وار.
۴ دئلئمه بئر سؤز گلمه‌مئش،
باخ، يارب، سن اونون هاميسيني
بئلئرسن. ۵ آرخادان و قاباقدان مني
آرايا ساليب
الئني اوستومه قويوبسان. ۶ بو معلومات
منئم اوچون چوخ عجايئبدئر؛

او قدر يوخاري كي، اونا چاتا بئلمئرم.
۷ سنئن روحوندان هارايا گده
بئله‌رم؟
سنئن حوضوروندان هارايا قاچا بئله‌رم؟
۸ گؤيلره چيخسام، اوراداسان.
دؤشه‌يئمي اؤلولر دئياريندا سالسام،
اوراداسان. ۹ اگر سحرئن قانادلاري
ائله اوچوب گدم،
دهنزئن او بئري باشيندا منزئل ادم،
۱۰ اورادا دا سنئن الئن منه يول
گؤرسه‌در،
صاغ الئن مني توتار. ۱۱ دسم: "قوي
قارانليق مني اؤرتسون،
قوي اطرافيمداكي اَشيق گجه‌يه
دؤنسون"، ۱۲ يقئن كي، قارانليق دا
سنئن اوچون قارانليق ديئل،
گجه ده گون كئمي اَشيقلانار،
سنئن اوچون قارانليق و اَشيق بئردئر.
۱۳ بؤيركلرئمي سن يارادیبسان،
آنامين بطنئنده سن مني توخويوبسان.
۱۴ سنه شوكور ادئرم،
چونكي هيبتلي و عجايئب بئر تَحَر
يارانميشام!

سنئن اَشلرئن قرئبه‌دئر؛
جانيم بونو ياخشي بئلئر. ۱۵ گئزلي يرده
يارادیلديغيم زامان،
دونيانين درئن يرلرئنده قورولدوغوم
زامان،
بدنئم سندن گئزلي ديئلدي. ۱۶ جنئن
ائكن گؤزلرئن مني گؤردو؛
منئم اوچون تعيئن اولونان گونلرئن
هاميسي،
داها اونلاردان هچ بئري يوخ ائكن،
سنئن كئتابيندا يازيلميشدي.
۱۷ فئكئرلرئن منئم اوچون نه
ديرلي‌دئر، اي تاري!
ساييلاري نه قدر چوخدور! ۱۸ اگر
اونلاري سايسام،
قوم دنه‌لرئندن چوخ اولاجاق؛
اوياندیغيم زامان حله ده سنئن
يانيندايام. ۱۹ كاشكي پئس آدامي
اؤلدورسَيدئن، اي تاري!
سئز، اي قاتئل‌لر، مندن اوزاق دورون!
۲۰ چونكي سنئن حاقّيندا كوفر
دانيشيرلار،

سنئن آدینین ضئدّئنه پئس سؤزلر دیئرلر.
۲۱ یارب، سندن نئفرت ادنلردن
مگر نئفرت اتمئرم؟!
سنئن ضئدّئنه قانلانلاردان مگر ائیرنمئرم؟!
۲۲ بوتون نئفرتئمله اونلاردان نئفرت
ادئرم:
اونلاري اؤزوم اوچون دوشمن سایيرام.
۲۳ مني تفتئش ات، اي تاري،
اوره‌یئمي بئل.
مني ائمتئحانا چک و فئکئرلرئمي بئل.
۲۴ باخ گؤر آیا قلبئمده پئسلئیه یول
ورئرم؟
ابدي یولدا منه رهبر اول.

۱۴۰

۱ شر آداملاردان
مني قورتار، یارب،
قدّار آدامدان مني حئفظ ات؛ ۲ اونلار
اورکلرئنده پئسلئک دوشونورلر،
دائم موحارئبه اوچون ییغیلیرلار.
۳ دئللرئني ائلان کئمي ائتئلدئرلر،
افعي زهري دوداقلارینین آلتیندا وار.
سِلا ۴ پئس آداملارین الئندن مني
حئفظ ات، یارب،
قدّار آدامدان مني ساخلا؛
اونلار قدملرئمي سوروشدورمه‌یه قصد
ادئرلر. ۵ تکبّورلو آداملار منئم
اوچون کمند و ائپلر سرئبلر،
یولون قیراغیندا تور سرئبلر،
منئم اوچون تله دوزه‌لدئبلر. سِلا ۶ ربّه
ددئم:
"منئم تاریم سنسن؛
یالواریشلاریمین سسئنه قولاق آس،
یارب." ۷ یارب، پروردئگاریم، اي
نئجاتیمین قووّتي،
موحارئبه گونونده منئم باشیمي سن
اؤرتوبسن. ۸ یارب، پئس آدامین
آرزوسونا یئتئرمه؛
پئس نئیّتلرئني مقصدئنه چاتدیرما،
مبادا کئبرلَنسئن. سِلا ۹ قوي مني
دؤوره‌له‌ینلرئن باشیني،
دوداقلاریندان تؤکولن پئسلئک
اؤرتسون. ۱۰ قوي یاندیریب-یاخان
کؤز اونلارا تؤکولسون؛
درئن قویولارا آتیلسینلار،
اله کي، تکرار قانلا بئلمه‌سئنلر. ۱۱ قویما
بؤهتان آتان آدام یر اوزونده برقرار
اولسون،

قدّار آدامي يوخ اتمک اوچون
قوي پئسلئک اونو قووالاسين. ۱۲ بئلئرم
کي، رب فاغير آدامين دادينا
چاتاجاق،
يوخسوللارا عدالت گؤرسده‌جک.
۱۳ يقئن کي، صالح آداملار سنئن
آدينا شوکور ادرلر؛
دوز آداملار سنئن حوضوروندا ساکئن
اولارلار.

۱۴۱

۱ يارب، سني
چاغيريرام؛
منه تز يتئش!
سنه فرياد اتدئيئم زامان سسئمه قولاق
آس. ۲ قوي دوعام سنئن حوضورونا
رايئحه کئمي قالخسين،
پرستئشئم آخشام قورباني کئمي اولسون.
۳ آغزيما، يارب، گودوکچو قوي؛
دوداقلاريمين قاپيسيني سن حئفظ
ات. ۴ قويما اوره‌يئم هچ پئس شيه
چکئلسئن،
فاسئد آداملارلا پئس ائشلر گؤرمه‌يه
مشغول اولماييم.
اونلارين دادلي يمکلرئندن ده يمه‌يئم.
۵ قوي مني صالح آدام وورسون؛
منه محبّتدئر.
قوي مني تأدئب اتسئن؛
باشيمين ياغي‌دير،
قويما باشيم اونو ردّ اتسئن.
چونکي حله ده دوعام
پئس آداملارين ائشلرئنئن ضئدّئنه‌دئر.
۶ اونلارين حاکئملري قايانين
اوچوروموندان آتيلاندا،
سؤزومو اشئده‌جکلر،
چونکي سؤزوم شئرئندئر. ۷ جوت
سورولوب ياريلميش تورپاق کئمي،
سوموکلرئمئز اؤلولر دئيارينين قاپيسينا
داغيليب. ۸ لاکئن گؤزلرئم سنه
دئکئلئب، يارب، اي پروردئگاريم؛
سنه پناه گتئرئرم،
جانيمي مؤحتاج بوراخما. ۹ منه
قوردوقلاري تله‌دن،
فساد ائشله‌ينلرئن تله‌سئندن،
مني حئفظ ات. ۱۰ من تک سالامات
قاچار ائکن،

قوي پئس آداملار اؤز تورلارينا
دوشسونلر.

۱۴۲

۱ اوجا سسله ربّه
فرياد ادئرم،
اوجا سسله ربّه يالواريرام. ۲ شئکايتئمي
اونون حوضورونا تؤکورم،
زحمتئمي اونون حوضوروندا اعلان ادئرم.
۳ روحوم ائچئمده حالدان گتدئيي
زامان يولومو بئلئردئن.
يرئدئيئم يولدا منئم اوچون گئزلئجه تله
قوردولار. ۴ منئم صاغ طرفئمه باخ
و گؤر،
چونکي هچ تانيش يوخدور.
هچ پناهيم يوخدور،
هچ کس جانيمين قيدئنده ديئل. ۵ سني
چاغيريرام، يارب،
ددئم: "منئم پناهيم سنسن،
دئرئلر دئياريندا پاييم سنسن." ۶ فرياديما
قولاق ور،
چونکي ذلئل اولموشام؛
منه عذاب ورنلردن مني قورتار،
چونکي مندن داها قووّتلئدئرلر. ۷ جانيمي
زئنداندان چيخارت کي، آدينا
شوکور ادئم؛
صالح آداملار اطرافيما ييغيلارلار،
چونکي سن منه بوللوقجا احسان ادرسن.

۱۴۳

۱ يارب، دوعامي
اشئت،
يالواريشلاريما قولاق ور!
وفادارليغيندا، صالحلئيئنده منه جاواب
ور. ۲ قولونلا موحاکئمه‌يه گئرمه،
چونکي ياشايانلاردان هچ بئري
سنئن نظرئنده صالح ديئل. ۳ دوشمن جانيما
عذاب ورئب؛
حياتيمي يره چيرپيب؛
چوخدان اؤلموش آداملار کئمي،
مني قارانليقدا ساکئن ادئب. ۴ اونا گؤره
ده روحوم ائچئمده حالدان گدئب،
اوره‌يئم ائچئمده پرئشاندير. ۵ قدئم گونلري
خاطيرلاييرام؛
سنئن بوتون ائشلرئن اوستونده درئن
دوشونورم؛
اللرئنئن ائشي اوستونده فئکئرله‌شئرم.
۶ اللرئمي سنه طرف اوزاديرام؛

جانيم سوسوز بئر ير كئمي سنه حسرت
چكئر. سِلا ۷ منه تز جاواب ور،
يارب؛
روحوم قووّتدن دوشور.
اوزونو مندن گئزلتمه،
يوخسا قبئره اننلر كئمي اولارام.
۸ محبّتئني سحر واختي منه اشئتدئر،
چونكي سنه توكّول ادئرم:
گده‌جيئم يولو منه بئلدئر،
چونكي جانيمي سنه قالديريرام.
۹ دوشمنلرئمدن مني قورتار، يارب؛
سنه پناه گتئرئرم. ۱۰ منه اؤيرت كي،
سنئن ائسته‌يئني يرئنه يتئرئم،
چونكي تاريم سنسن؛
سنئن ياخشي روحون
دوز يولدا مني هئدايت اتسئن. ۱۱ آدينين
خاطئرئنه، يارب، مني دئرئلت!
صالحلئيئنئن خاطئرئنه جانيمي دارليقدان
قورتار. ۱۲ محبّتئنده خصملرئمي قير،
بوتون جان دوشمنلرئمي محو ات،
چونكي من سنئن قولونام.

۱۴۴

۱ قايام اولان رب
موبارک اولسون،
او كي، اللرئمي جنگه،
بارماقلاريمي موحارئبه‌يه اؤيره‌دئر؛
۲ وفالي دوستوم و قالام،
اوجا بورجوم و منئم قورتاريجيم،
قالخانيم و اونا پناه آپارديغيم اودور،
او كي، خالقيمي مندن ائطاعت اتمه‌يه
چكئر. ۳ يارب، ائنسان نه‌دئر كي،
اونو تانيياسان؟
ائنسان اؤولادي نه‌دئر كي، اونون
قيدئنه قالاسان؟ ۴ ائنسان بئر نفس
كئمي‌دئر،
گونلري كچئب گدن بئر كؤلگه
كئمي‌دئر. ۵ يارب، گؤيلرئني يار و
آشاغي ان؛
داغلارا دَي كي، توستولنسئن. ۶ شئمشک
چاخدير و دوشمنلري داغيت،
اوخلاريني آت و اونلاري پرئشان ات.
۷ الئني يوخاريدان اوزات؛
مني بؤيوک سولاردان،
اجنبي الئندن قورتار و آزاد ات،
۸ اونلارين آغيزلاري بوش سؤزلر
دانيشير،

صاغ الـلري يالانين صاغ الي‌دئر. ۹ سنه
تزه بئر نغمه اوخوياجاغام، اي
تاري،
اون سئملي چنگله سنه پرستئش نغمه‌سي
اوخوياجاغام، ۱۰ سنه كي،
پادشاهلارا ظفر ورئرسن،
قولون داوودو اؤلوملو قيلينجدان
قورتاريرسان. ۱۱ مني قورتار و مني
اجنبئلر الئندن آزاد ات.
اونلارين آغيزلاري بوش سؤزلر دانيشير،
صاغ الـلري يالانين صاغ الي‌دئر. ۱۲ او
زامان، اوغوللاريميز
جاوانليغيندا بؤيوموش آغاجلار كئمي
اولارلار.
قيزلاريميز ساراپين يونولموش سوتونلاري
كئمي اولارلار. ۱۳ آنبارلاريميز
دولوب،
اونلاردان جوربه‌جور محصول چيخسين.
قويونلاريميز زمئلرئمئزده مئنلر و اون
مئنلرله چوخالسين. ۱۴ ماللاريميز
بالالارلا آغيرلانسين.
نه دوواريميز چاتلاسين،
نه ده اسئرلئيه گده‌نمئز اولسون.
كوچه‌لرئمئزده شئون سسي اولماسين.
۱۵ بله اولان خالقين خوش حالينا؛
خوش او خالقين حالينا كي،
اونلارين تاريسي ربدئر.

۱۴۵

۱ سني
اوجالتاجاغام، اي
تاريم، اي پادشاه،
سنئن آدينا ابددن ابده‌جک حمد
اوخوياجاغام. ۲ هرگون سنه حمد
اوخوياجاغام،
سنئن آدينا ابددن ابده‌جک حمد اده‌جيم.
۳ رب بؤيوکدور،
بؤيوک حمدلره لايئقدئر،
اونون عظمتئنه عاغيل قد ورمز.
۴ نسئلدن-نسله سنئن ائشلرئن
تعرئفلنه‌جک،
سنئن قودرتلي عمللرئني اعلان اده‌جک.
۵ جلالينين عئزّتلي شؤوکتي باره‌ده،
سنئن عجايئب ائشلرئن حاقّيندا درئن
دوشونه‌جيم. ۶ ائنسانلار سنئن هيبتلي
ائشلرئنئن قودرتئندن دانيشاجاقلار،

من ده سنئن عظمتئني اعلان ادەجيم.
۷ اونلار سنئن ياخشيليغينين
خاطئرەسئني اعلان ادەجكلر،
صالحلئيئني شادليقلا اوخوياجاقلار.
۸ رب مرحمتلي و مهرئباندير،
چوخ صبئرليدئر و محبّتي بؤيوكدور.
۹ رب هامييا ياخشيدير،
مهرئبانليغي دا بوتون ائشلري اوستونده‌دئر.
۱۰ يارب، بوتون ائشلرئن سنه حمد
ادەجک،
موتّقئلرئن سنه حمد اوخوياجاقلار.
۱۱ پادشاهليغينين شؤوكتئندن
دئيەجكلر،
سنئن قودرتئندن دانيشاجاقلار كي،
۱۲ ائنسان اؤولادلارينا اونون
قودرتلي عمللرئني،
پادشاهليغينين شؤوكتلي جلاليني
بئلدئرسئنلر. ۱۳ سنئن پادشاهليغين
ابدي پادشاهليقدئر،
سلطنتئن نسئل‌به‌نسئل سورور.
رب وردئيي بوتون وعده‌لرئني توتار،
بوتون عمللرئنده صادئقدئر. ۱۴ رب
بوتون دوشنلره داياق اولور،
بوتون اَيئلمئش اولانلاري قالديرير.
۱۵ هامينين گؤزو سني گؤزله‌يئر،
سن اونلارين يمه‌يئني واختيندا ورئرسن.
۱۶ الئني آچيرسان،
هر ياشاياني ائسته‌يئنه گؤره
دويورورسان. ۱۷ رب بوتون
يوللاريندا صالحدئر،
بوتون ائشلرئنده مهرئبان. ۱۸ رب اونو
چاغيرانلارين هاميسينا،
اونو حقئقتله چاغيران هركسه ياخيندير.
۱۹ اوندان قورخانلارين آرزولاريني
اونلارا وره‌جک
اونلارين فريادیني دا اشئدئب اونلارا
نئجات وره‌جکدئر. ۲۰ رب اونو
سِوَنلرئن هاميسيني حئفظ ادئر،
لاکئن بوتون پئس آداملاري هلاک
ادەجک. ۲۱ آغزيم ربّئن حمدئني
دانيشاجاق،
بوتون مؤوجودلار ابددن ابده‌جک
اونون موقدّس آدينا حمد اوخوياجاقلار.

۱۴۶

۱ ربّه حمد ادئن!
ربّه حمد ات، اي
جانيم. ۲ عؤمروم اولدوقجا ربّه حمد
ادەجيم؛
نه قدر وارام، تاريما پرستئش نغمەسي
اوخوياجاغام. ۳ نه اعيانلارا توكّول
ادئن،
نه ده قورتارا بئلمەين ائنسان اؤولادينا.
۴ روحو اوندان آيريلار، تورپاغا
دؤنر،
اله او گونده نئيّت اتدئكلري يوخ اولار.
۵ خوش او آدامين حالينا كي،
يعقوبون تاريسي اونون كؤمەيي‌دئر،
اومئدئني تاريسي ربّه باغلاييير. ۶ او رب
كي، گؤي و يري ياراتدي،
دهنز و اوندا اولانلارين هاميسيني.
او رب كي، ابده كئمي وفالي قاليير. ۷ او
رب كي، مظلوم آداملارا عدالت
گؤرسەدئر،
آج آداملارا چؤرک ورئر.
رب اسئرلري آزاد ادئر، ۸ رب
كورلارين گؤزلرئني آچير،
اَيئلمئش اولانلاري قالديريير.
رب صالح آداملاري سِوئر. ۹ رب
قرئبلري حئفظ ادئر،
آتاسيز و دول آروادين ائندن توتور،
لاكئن پئس آدامين يولونو آلت-اوست
ادئر. ۱۰ سنئن تارين رب، ابده
كئمي، اي صحيون،
نسئلدن-نسله سلطنت ادەجک.
ربّه حمد ادئن!

۱۴۷

۱ ربّه حمد ادئن.
تاريميزا پرستئش
نغمەسي اوخوماق نه ياخشي‌ديير!
چونكي خوشدور، حمده لايئقدئر. ۲ رب
اورشلئمي بئنا ادر؛
ائسرايئلئن اسارتده اولانلاريني بئر
يره ييغيب گتئرر، ۳ اوره‌يي
سينميشلاري صاغالدار،
اونلارين يارالاريني باغلايار.
۴ اولدوزلارين ساييني سايار؛
اونلارين هاميسيني آدلاري ائله چاغيرار.
۵ بئزئم پروردئگاريميز بؤيوكدور،
قودرتي چوخدور؛
علمئنه حد يوخدور. ۶ رب باشي آشاغي
آداملاري اوجالدار؛

پئس آداملاري يره قدر آلچاق ادر. ۷ ربّه
شوكورلرله اوخويون؛
تاريميزا طنبورلا پرستئش نغمه‌سي
اوخويون، ۸ او كي، گؤيلري
بولودلارلا اؤرتور،
او كي، ياغيشي ير اوچون حاضيرلاييير،
او كي، داغلاردا اوت بئتدئرئر.
۹ حيوانلارا،
چيغيريشان قارغا بالالارينا او، يمكلرئني
ورئر. ۱۰ آتين قووّتئندن شادليق اتمز،
ائنسانين بودلاريندان خوشلانماز.
۱۱ رب اوندان قورخانلاردان،
محبّتئنه اومئد باغلايانلاردان خوشلانار.
۱۲ ربّه حمد ات، اي اورشلئم!
تارينا حمد ات، اي صحيون! ۱۳ چونكي
دروازالارينين چفته‌لرئني
قووّتلندئرئب،
ائچئنده اولان اؤولادلارينا بركت ورئب.
۱۴ او، سنئن سرحدلرئنه صولح
حاكئم ادر،
بوغدانين اعلاسي ائله سني دويورار.
۱۵ امرئني يره گؤنده‌رَر؛
سؤزو تز آخار. ۱۶ آغ يون كئمي قار
ورر؛
شاختاني كول كئمي سپر. ۱۷ دولوسونو
تئكه-تئكه آتار؛
اونون سويوغونون قاباغيندا كئم دايانا
بئلر؟ ۱۸ سؤزونو گؤنده‌رر و اونلاري
ارئدر؛
يلئني اسدئرر و سولاريني آخاردار.
۱۹ سؤزونو يعقوبا،
قانونلاريني و حؤكملرئني ائسرايئله اعلان
ادر. ۲۰ هچ بئر مئلّته بله اتمه‌يئب؛
اونون حؤكملرئني بئلمئرلر.
ربّه حمد ادئن!

۱۴۸

۱ ربّه حمد ادئن!
گؤيلردن ربّه حمد
ادئن،
اوجالاردا اونا حمد ادئن! ۲ اونا حمد
ادئن،
اي اونون بوتون ملكلري،
اونا حمد ادئن،
اي اونون بوتون قوشونلاري! ۳ اونا حمد
ادئن، اي گون و آي،

اونا حمد ادئن، اي پاريلدايان بوتون
اولدوزلار! ۴ اونا حمد ادئن، اي
گؤيلرئن گؤيلري،
اي گؤيلرئن اوستونده اولان سولار!
۵ قوي اونلار ربّئن آدينا حمد اتسئنلر،
چونکي امر اتدي و ياراندیلار؛
۶ اونلاري ابددن ابده‌جک
دوردوروب.
پوزولمايان بئر قانون قويوب. ۷ ير اوزوندن
ربّه حمد ادئن،
اي دهنز اژداهالاري و بوتون درئنلئکلر،
۸ اود و دولو، قار و توستو،
اونون امرئني يرئنه يئتئرن کولکلي يل،
۹ داغ و بوتون تپه‌لر،
مئيوه‌لي آغاجلار و بوتون سئدر
آغاجلاري، ۱۰ وحشي حيوانلار و
بوتون اهلي حيوانلار،
سوروننلر و اوچان قوشلار، ۱۱ ير
اوزونون پادشاهلاري و بوتون
طايفالار،
امئرلر و يرئن بوتون حاکئملري،
۱۲ جاوان اوغلانلار و قيزلار،
قوجالار و اوشاقلار! ۱۳ قوي اونلار
ربّئن آدينا حمد اتسئنلر،
چونکي آنجاق اونون آدي اوجالميشدير؛
اونون شؤوکتي يرئن و گؤيون
اوستونده‌دئر. ۱۴ رب خالقينين
قودرتئني اوجالديب کي،
اؤزونه ياخين بئر خالق اولان ائسرايئل
اؤولادلارينا،
بوتون موتّقئلرئنه حمد اولسون.
ربّه حمد ادئن!

۱۴۹

۱ ربّه حمد ادئن!
ربّه تزه بئر نغمه
اوخويون،
اونون حمدي موتّقئلرئنئن جاماعاتيندا
اولسون. ۲ قوي ائسرايئل اؤز
خالئقئنده سوئنسئن؛
قوي صحيون اؤولادلاري پادشاهلاريندا
شادليق اتسئن. ۳ قوي اونون آديني
رقصله حمد اتسئنلر،
قوي اونا دف و طنبورلا پرستئش
نغمه‌سي اوخوسونلار. ۴ چونکي رب
اؤز خالقيندان راضي‌ديير؛

باشي آشاغي اولانلاري نئجاتلا
گؤزل‌لَشدئرئر. ۵ قوي موتّقئلر
عئزّت ائچئنده سوئنسئنلر؛
قوي ياتاقلاريندا سوئنجله ترنّوم اتسئنلر.
۶ آغيزلاريندا تارينين اوجا حمدي،
اللرئنده ائکي آغيزلي قيلينج اولسون کي،
۷ مئلّتلردن انتئقام آلسينلار،
طايفالاري تنبه اتسئنلر؛ ۸ پادشاهلاريني
زنجئرلرله،
نجئبزاده‌لرئني دمئر کونده‌لرله
باغلاسينلار؛ ۹ يازيلميش اولان
حؤکمو اونلارين ضئدّئنه يرئنه
يتئرسئنلر.
بو شرف اونون بوتون موتقئلرئن‌دئر.
ربّه حمد ادئن!

۱۵۰

۱ ربّه حمد ادئن!
موقدّس يرئنده تاريپا
حمد ادئن؛

قودرتئنئن قوبّه‌سئنده اونا حمد ادئن!
۲ قودرتلي ائشلري اوچون اونا حمد
ادئن؛
عظمتئنئن چوخلوغونا گؤره اونا حمد
ادئن! ۳ شيپور سسي ائله اونا حمد
ادئن؛
چنگ و طنبورلا اونا حمد ادئن. ۴ دف
و رقصله اونا حمد ادئن؛
سازلار و نِی‌له اونا حمد ادئن. ۵ اوجا
سسلي سنجلرله اونا حمد ادئن،
خوش سسلي سنجلرله اونا حمد ادئن.
۶ قوي نفسي اولان هرکس ربّه حمد
اتسئن.
ربّه حمد ادئن!

PRO

۱

۱ ائسرايئل پادشاهي، داوودون
اوغلو سوليمانين مثل‌لري:

حئکمتئن باشلانيشي ۲ حئکمت
و تربئيه‌ني بئلمک اوچون،

آنلاقلي سؤزلري باشا دوشمک اوچون،
۳ صالحلئک، عدالت و ائنصاف
باره‌ده عاغيلّي تربئيه‌ني آلماق
اوچون، ۴ جاهئل آداملارا شوعور،
جاوان اوغلانا معرئفت و دوشونجه
ورمک اوچون؛ ۵ قوي حئکمتلي
آدام قولاق آسيب علمي آرتيرسين
و فهئم آدام تدبئر قازانسين. ۶ اوندان
اؤتري کي، مثل‌لر و کئنايه‌لري،
حئکمتلي آداملارين سؤزلر و
تاپماجالاريني آنلاسين. ۷ ربدن
قورخماق معرئفتئن باشلانيشي‌ديير،
آمّا سفه‌لر حئکمت و تربئيه‌ني حقئر
گؤرَرلر.

گوناهکارلاردان اوزاق دورماق

۸ اوغلوم، آتانين وردئيي تربئيه‌ني اشئت،
آنانين اؤيرتدئکلرئني بوراخما. ۹ چونکي
سنئن باشينا گؤزل بئر چلنگ
کئمي،
بوينونا بويونباغي کئمي اولار.
۱۰ اوغلوم، اگر گوناهکارلار سني
آزديرماق ائسته‌سه‌لر،
راضي اولما. ۱۱ اگر دسه‌لر: "بئزئمله گل،
قوي قان توکمک اوچون گئزله‌نک،
ناحاق يره گوناهسيز ائنسان اوچون
کمئنده گؤزله‌يک. ۱۲ گل اونلاري
اؤلولر دئياري کئمي دئري-دئري
اوداق،
دئبسئز قبئره دوشنلر کئمي تامامن
اوداق. ۱۳ جوربه‌جور قئيمتلي شيلر
تاپاريق،
قارت مالي ائله اِولرئمئزي دولدوراريق.
۱۴ بئزئمله آياق اول،
قوي کئسه‌مئز بئر اولسون." ۱۵ اوغلوم،
اونلار گدن يوللاري گتمه،

آياغيني اونلارين يولوندان اوزاق ساخلا.
۱۶ چونكي اونلارين آياقلاري
پئسلئک اوچون قاچير،
قان تؤکمه‌يه تله‌سئرلر. ۱۷ دوغرودان
دا، بئر قوشون گؤزو قاباغيندا
تور سرمک فايداسيزدير. ۱۸ لاکئن
اونلار اؤز قانلاريني تؤکمک اوچون
گئزله‌نئرلر،
اؤز جانلاري اوچون کمئنده گؤزله‌يئرلر.
۱۹ حاقسيز قازانجا طاماح ادن هر
کسئن يوللاري بله‌دئر؛
طاماحي اونون جانيني آلار.

حئکمت چاغيريير ۲۰ حئکمت بابيردا اوجا سسله چاغيريير،

سسئني ميدانلاردا اوجالدير. ۲۱ سسلي-
کويلو کوچه‌لرئن باشيندا چيغيريير،
شهرئن دروازالاريندا بله ديئر: ۲۲ "نه
واختا کئمي سئز جاهئل آداملار،
اؤز جهالتئنئزي سوه‌جکسئنئز؟
نه واختاجاق رئشخند ادنلر اؤز
رئشخندلرئندن حظّ اده‌جکلر؟
آخماقلار دا معرئفتدن نئفرت اده‌جکلر؟
۲۳ اگر منئم مذمّتئمدن دوزَلسَيدئنئز،
روحومو اوستونوزه تؤکردئم،
سؤزلرئمي ده سئزه بئلدئرَردئم. ۲۴ چونکي
سئزي چاغيرديم،
سئز مني ردّ اتدئنئز،
الئمي اوزاتديم، هچ کس دئقّت
ورمه‌دي. ۲۵ منئم بوتون نصئحتلرئمي
هچ سايدينيز،
مذمّتلرئمي قبول اتمه‌دئنئز. ۲۶ بونا گؤره
ده، بلا اوستونوزه گلنده من ده
سئزه گوله‌جيم،
دهشت سئزي بورويينده، من ده سئزي
رئشخند اده‌جيم. ۲۷ دهشت سئزه
طوفان کئمي هوجوم ادنده،
بلا سئزه فيرلانان يل کئمي گلنده،
دارليق و زحمت اوستونوزه دوشنده،
۲۸ اونلار مني چاغيراجاقلار،
لاکئن من جاواب ورمه‌يه‌جيم.
مني جهدله آختاراجاقلار،
لاکئن تاپا بئلمه‌يه‌جکلر. ۲۹ چونکي اونلار
معرئفتدن نئفرت اتدئلر،

ربّدن قورخماغي سچمه‌دئلر. ۳۰ منئم
نصئحتلرئمي اُسته‌مه‌يئب،
بوتون مذمّتلرئمي اله سالديلار. ۳۱ اونون
اوچون ده، اؤز يولونون ثمره‌سئندن
يئيه‌جکلر،
اؤز مشورتلرئندن دوياجاقلار.
۳۲ چونکي جاهئل آداملارين
اؤزباشينالیق‌لاري اونلاري
اؤلدوره‌جک،
آنماق آداملارين لاقيدلئيي اونلاري يوخ
اده‌جک، ۳۳ آمّا منه قولاق آسان
هرکس امئن-آمانليقدا ياشاياجاق،
پئسلئيئن دهشتئندن قورخومايیب
راحات قالاجاقدير.”

حئکمتئن دَيَري ۱

۲ اوغلوم، اگر منئم سؤزلرئمي قبول
اده‌سن،
اگر وردئيئم امرلري اوره‌يئنده
ساخلاياسان، ۲ اله کي، حئکمته
قولاق آسيب،
اوره‌يئني فراست الئنه وره‌سن. ۳ هم ده
اگر آنلاق اوچون باغيريب،
فراست اوچون سسئني اوجالداسان.
۴ اگر اونو گوموش کئمي،
گئزله‌دئلمئش بئر خزئنه کئمي
آختاراسان، ۵ او زامان ربدن
قورخماغي آنلاياراسان
و تاريني تانييارسان. ۶ چونکي حئکمتي
رب ورئر،
معرئفت و فراست اونون آغزيندان گلئر.
۷ صالح ائنسانلار اوچون شوعور
ساخلاييير،
دوغرولوقلا گزنلر اوچون سئپردئر.
۸ عدالت يولونو قورويور،
مؤمئنلرئئن يولونو حئفظ ادئر. ۹ او زامان
صالحلئک و عدالتي،
ائنصاف و هر ياخشي يولو آنلاياراسان.
۱۰ چونکي حئکمت اوره‌يئنه گئرر،
جانين معرئفتدن خوشلانار، ۱۱ دوشونجه
سني حئفظ ادر،
فراست سني قورويار. ۱۲ اله کي، سني
پئس آدامين يولوندان،
ترسه دانيشان آدامين ائندن قورتارار.
۱۳ او آداملاردان کي، دوز يوللاري
بوراخيب،

قارانليق يوللاريندا گزئرلر. ۱۴ او
آداملاردان كي، پئس ائشلردن
سوئئرلر،
پئس آدامين ترسه سؤزلرئندن كف
ادئرلر. ۱۵ او آداملاردان كي،
يوللاري اَيري‌دئر،
يوللاري دولاشيقدير. ۱۶ اله كي، سني
عئفّتسئز آرواددان،
اونون آلداتان يومشاق سؤزلرئندن
قورتارار. ۱۷ او آرواددان كي،
جاوانليغيندا گدن اَري بوراخير،
تارينين عهدئني يادداان چيخاردير.
۱۸ چونكي اونون اِوي اؤلومه،
اونون يوللاري اؤلولره گدئر. ۱۹ يانينا
گدنلردن هچ بئري دؤنه بئلمز،
حيات طرئقلرئنه ده آرتيق چاتا بئلمز.
۲۰ بلجه، ياخشي آداملارين يولوندا
گزرسن،
صالحلرئن طرئقلرئني توتارسان.
۲۱ چونكي صالح ائنسانلار يرده
ساكئن اولاجاقلار،
كامئل ائنسانلار اوندا قالاجاقلار.
۲۲ لاكئن پئس آداملاريرِ اوزوندن
كسئله‌جك،
خائنلرئن ده كؤكو قوپاريلاجاق.

ربّه توكّول اتمك ۱

۳ اوغلوم، تعلئمئمي يادداان
چيخارتما،
قوي اوره‌يئن سنه وردئيئم امرلره عمل
اتسئن؛ ۲ اونلار سنئن عؤمرونو
اوزادار،
حياتينا ائللر ورر، آراملیق ورر. ۳ قويما
مهرئبانليق و وفا سني بوراخسين؛
اونلاري بوينونا باغلا،
اونلاري اوره‌يئنئن لؤوحه‌سئنه ياز. ۴ بلجه
تاري و ائنسان گؤزونده لوطف و
اعتئبار قازانارسان. ۵ بوتون اوره‌يئنله
ربّه توكّول ات
و اؤز آنلاغينا دايانما. ۶ بوتون يوللاريندا
اونو تاني؛
او، سنئن يوللاريني دوز ادر. ۷ اؤز
گؤزونده حئكمتلي اولما؛

ربدن قورخ، پئسلئکدن دؤن. ۸ بو سنئن
بدنئنه شفا،
سوموکلرئنه ائلئک اولار.
۹ مال-دؤولتئنله،
بوتون محصوللارینین نوباري ائله ربّه
عئزّت ور. ۱۰ بلجه آنبارلارین نعمتله
دولار،
شراب چَنلَرئن تزه شرابلا دولوب داشار.
۱۱ اوغلوم، ربّئن تربئیه‌سئني حقئر
گؤرمه.
اونون تأدئبئندن نئفرت ائتمه. ۱۲ آتا
سودئیي اوغولو نجه توبئخ ادر،
رب ده سودئیئني اله توبئخ ادر.
۱۳ خوش او آدامین حالینا کي،
حئکمتي تاپیر،
فراستي قازانیر. ۱۴ چونکي او قازانج،
گوموش قازانجیندان،
قیزیل گلئرئندن داها یاخشي‌دیر.
۱۵ حئکمت یاقوتلاردان داها
دَیَرلئدئر،
جانین ائسته‌دئیي هچ بئر شي اونا برابر گلمز.
۱۶ اونون صاغ اَلئنده اوزون عؤمور،
سول الئنده ثروت و شرف وار،
۱۷ اونون یوللاري، گؤزل‌لئک
یوللاري،
بوتون طرئقلري امئن-آمانلیقدیر.
۱۸ حئکمت، اونو توتانلارا حیات
آغاجي‌دیر،
اونا باغلانان بوتون آداملار نه بختوردئرلر!
۱۹ رب حئکمت وسئله‌سي ائله یرئن
بونؤره‌سئني قویدو،
فراست واسئطه‌سي ائله گؤیلري برقرار
اتدي. ۲۰ معرئفتئنئن واسئطه‌سي ائله
درئنلر یاریلدي،
بولودلار شح دامیزدیردیلار. ۲۱ اوغلوم،
قویما بونلار گؤزوندن آیریلسین،
شوعور و دوشونجه‌ني برک توت.
۲۲ اونلار جانینا حیات اولار،
بوینونا زئنت اولار. ۲۳ او زامان، یولوندا
امئن-آمانلیقلا گدرسن،
آیاقلارین بودره‌مز. ۲۴ یاتان زامان
دهشته دوشمزسن،
بلي، یاتارسان، شئرئن یوخو تاپارسان.
۲۵ قفئلدن گلن دهشت،

شر آداملارا گلن طوفان سني قورخوتماز.
۲۶ چونکي توکّول اتديئن ربدئر،
او، سنئن آياقلاريني تله‌لردن حئفظ ادر.
۲۷ اگر الئندن بئر ياخشيليق گلئر،
اونو، اونا مؤحتاج اولان آداملاردان
کسمه. ۲۸ ائمکانين وارسا، قونشونا
دمه؛
"گت، سورا گل، صاباح سنه وره‌رم."
۲۹ يانيندا ساکئت ياشايان قونشون
اوچون،
شر قورما. ۳۰ سنه پئسلئک ائمه‌ين بئر
آداملا
سببسئز داعوالاشما. ۳۱ ظالئم آداما حسد
آپارما،
او گدن يوللارين هچ بئرئني سچمه.
۳۲ چونکي يولدان آزان آدام ربّه
مکروهدور،
آمّا رب عملي-صالحلرله دوست اولار.
۳۳ ربّئن لعنتي شر آدامين اِوئنده‌دئر،
لاکئن صالح ائنسانلارين اوئنه برکت
ورئر. ۳۴ او، رئشخند ادنلره رئشخند
اده‌جک،
آمّا مظلوم ائنسانلارا لوطف
گؤرسده‌جکدئر. ۳۵ حئکمتلي‌لرئن
مئراثي شرف اولاجاق،
لاکئن آخماقلارين پايي نجالتدئر.

حئکمت هر شيدن افضلدئر ۱

۴ اي اوغوللار، آتا وردئيي تربئيه‌ني
اشئدئن.
دئقّت ادئن کي، معرئفت آنلاغيني
آلاسينيز. ۲ چونکي سئزه علم
اؤيره‌دئرم؛
تعلئمئمي بوراخمايين. ۳ آتامين اوئنده
اوشاق اولاندا،
آنامين گؤزونده عزئز اولاندا، بئري-
بئردانه اولاندا، ۴ آتام منه تعلئم
ورئب ددي:
"قوي اوره‌يئن سؤزلرئمي برک توتسون.
وردئيئم امرلري يرئنه يتئر کي، عؤمرون
اوزون اولسون. ۵ حئکمت قازان،
آنلاق قازان!
سنه ددئيئم سؤزلري نه يادداندان
چيخارت،
نه ده اونلاردان دؤن! ۶ حئکمتي بوراخما،

او، سني حئفظ ادر.
اونو سو، سني ساخلار. ۷ حئکمتئن
باشلانيشي بودور؛
حئکمتي قازان،
بوتون قازانديقلاريندا فهم قازان.
۸ حئکمته دَيَر ور؛
سني اوجالدار.
اگر اونو قوجاقلاياسان،
سني شرفه چاتديرار. ۹ سنئن باشينا فيض
چلنگي قويار،
عئزّت تاجيني سنه وِرَر." ۱۰ اشئت،
اوغلوم،
سؤزلرئمي قبول ات،
عؤمرونون ائل‌لري چوخالار. ۱۱ من سنه
حئکمت يولوندا تعلئم ورمئشم.
سني دوز يوللاردا هئدايت اتمئشم.
۱۲ گزنده يولونو بئر شي کسمز،
قاچان زامان دا سوروشمزسن. ۱۳ وردئيئم
تربئيه‌ني برک توت،
اونو بوراخما.
اونو ساخلا، چونکي سنئن حياتيندير.
۱۴ پئس آداملارين يولونا گئرمه،
شر آدامين يولوندا دا گتمه. ۱۵ اوندان
اوزاق قال، اوندا سفره چيخما.
اوندان دؤن، کچئب-گت. ۱۶ چونکي
شر آداملار پئسلئک اتمسه‌لر،
ياتا بئلمزلر.
کئمسه‌ني يخماسالار، يوخولاري
آپارماز. ۱۷ چونکي شرارت
چؤره‌يئني ييئرلر،
قدّارليق شرابيني ائچئرلر. ۱۸ آمّا صالح
آدامين يولو، سحر ائشيغي کئمي‌دئر
کي،
گون اورتا واختينا گده-گده داها چوخ
ائشيقلانير. ۱۹ شر آداملارين يولو
ظولمتدئر.
بئلمئرلر کي، اونلاري بودره‌دن نه‌دئر.
۲۰ اوغلوم، سؤزلرئمه دئقّت ات،
ددئکلرئمه قولاق آس. ۲۱ قويما اونلار
گؤزونون قاباغيندان آيريلسين.
اونلاري اوره‌يئنئن ائچئنده ساخلا.
۲۲ چونکي اونلاري تاپانلار،
حيات و جان‌صاغليغي تاپار. ۲۳ هر شيدن
چوخ، بوتون جهدله اؤز اوره‌يئني
حئفظ ات،

چونكي حيات چشمه‌سي اودور. ۲۴ ايري
دانيشان آغيزي اؤزوندن آت،
آزميش دوداقلاري اؤزوندن
اوزاقلاشدير. ۲۵ قوي گؤزلرئن
ائره‌لئيه باخسين،
كئرپئكلرئن دوپّه‌دوز قاباغينا دئكئلسئن.
۲۶ آياغيني قويدوغون طرئقي ياخشي
آراشدير،
بوتون يوللارين برقرار اولار. ۲۷ نه صاغا
دؤن، نه سولا.
آياغيني پئسلئكدن چك.

عئفّتسئز آروادان اوزاق دورماق ۱

۵ اوغلوم، حئكمتئمه دئقّت ات.
فراستئمه قولاق آس، ۲ اوندا
دوشونجه‌ني حئفظ ادرسن،
دوداقلارين معرئفتي ساخلار. ۳ چونكي
عئفّتسئز آروادين دوداقلاري بال
داميزديريير،
دئلي شئرئن، ياغدان يومشاقدير، ۴ آمّا
عاقئبتي يووشان اوتو كئمي آجي‌دير،
ائكي آغيزلي قيلينج كئمي ائتئدئر. ۵ اونون
آياقلاري اؤلومه اِنئر،
قدملري اؤلولر دئيارينا آپارير. ۶ حيات
طرئقئني آراشديرمير،
يوللاري دولاشيقدير، اوزو ده بئلمئر.
۷ ائندي، اي اوغوللار، منه قولاق
آسين،
آغيزيمدان چيخان سؤزلردن دؤنمه‌يئن.
۸ بله آروادان اوزاق اول.
اونون اِوئنئن قاپيسينا ياخينلاشما. ۹ يوخسا
شرفئني اؤزگه‌لره،
عؤمور ائللرئني قدّار آداما وررسن.
۱۰ يادلار سنئن مالينداں وارلي
اولارلار،
قازانجين اؤزگه‌نئن اِوئنه گدر.
۱۱ عؤمرونون آخيري چاتاندا،
جانيندا طاقت قالمايانداً، ۱۲ ناله ادئب
دئيرسن:
نجه تربئيه‌دن نئفرت اتدئم!
نجه اوره‌يئم تأدئبي اله سالدي! ۱۳ نه
موعلّئملرئمئن سسئني اشئتدئم،
نه ده مني اؤيره‌دنلرئن سؤزلرئنه قولاق
آسديم. ۱۴ خالق آراسيندا، جاماعات
گؤزونده آز قالدي كي،

كامئل موصئبته دوچار اولوم. ۱۵ اؤز سو
آنباريندان،
ائچمه‌لي اولان سويو، اؤز قويوندان ائچ.
۱۶ نئيه سنئن بولاقلارين كوچه‌لره،
سو آرخلارين ميدانلارا آخسين؟ ۱۷ قوي
اونلار آنجاق سنئن اولسون،
يادلارا پايلاما! ۱۸ قوي سنئن چشمه‌ن
بركتلي اولسون،
جاوانليغينين آروادي ائله خوشبخت ياشا.
۱۹ او سوئملي مارالين‌دير، گؤزل
جيرانين‌دير،
قوي همئشه اونون دؤشلري سني
دويورسون،
همئشه اونون سوگئسي ائله مست اول.
۲۰ اوغلوم، نئيه عئفّتسئز آروادين
مستي اولاسان؟
نئيه ياد بئر آروادي قوينونا آلاسان؟
۲۱ چونكي ائنسانين يوللاري ربّئن
گؤزونون قاباغيندادير،
رب اونون بوتون طرئقلرئني محک وورور.
۲۲ پئس آدامي اله اؤز پئسلئي توتار،
گوناهينين كمندئنه توتولار.
۲۳ تربئيه‌سئزلئي اوزوندن اؤلر،
سفه‌لئيئنئن چوخلوغوندان آزار.

آرتيق نصئحتلر [۱]

۶ اوغلوم، اگر قونشون اوچون
ضامئن اولوبسان،
اگر ياد بئر آدام اوچون اَل ورئبسن،
۲ اگر اؤز آغزينين سؤزلري ائله تله‌يه
دوشوبسن،
اگر آغزيندان چيخان سؤزلرله
توتولوبسان، ۳ اوندا، اوغلوم، بونو
ات و اؤزونو قورتار،
چونكي قونشونون ائنه دوشوبسن:
گت، اؤزونو آلچالت، قونشونا يالوار.
۴ گؤزلرئنه يوخو گئرمه‌سئن
كئرپئكلرئن يوخودان قاماشماسين.
۵ اؤزونو اووچو ائندن جيران
كئمي،
قوشباز ائندن قوش كئمي قورتار.
۶ قاريشقانين يانينا گت، اي تنبل!
اونون يوللارينا دئقّت ات، حئكمت آل.
۷ باشي اوسته نه ارباب وار،

نه ناظئر، نه ده حؤکمدار. ۸ آمّا گئنه
ده اؤز چؤره‌یئنئن احتئیاطینی یایدا
گؤرور،
بئچئن واختی یئیه‌جیئنی ییغیر. ۹ نه واختا
کئمی یاتاجاقسان، ای تنبل؟
نه واخت یوخوندان اویاناجاقسان؟
۱۰ بئر آز یات، بئر آز یوخولا،
بئر آز الی الاوسته قویوب اوزان،
۱۱ گؤر یوخسوللوق نجه حرامی
کئمی،
احتئیاج نجه سئلاحلانمیش بئر آدام
کئمی
سنه هوجوم چکر. ۱۲ یاراماز آدام، شر
آدام،
اَیری دانیشان بئر آغیزلا گزر. ۱۳ گؤزلری
ائله گؤز ووراز،
آیاقلاری ائله ائشاره ادر،
بارماقلاری ائله گؤرسه‌در.
۱۴ ترسه‌لئک اونون اوره‌یئنده‌دئر،
دائم شر قوراز، داعوا سالار. ۱۵ اونا
گؤره ده، بلا قفئلدن باشینا گلر،
بئردن سینار،
اونا علاج اولماز. ۱۶ ربّئن زَهله‌سی آلتی
شیدن گدئر،
بلی، یدّی شی وار کی، جانی اونلاردان
ائکراه ادئر: ۱۷ تکبّورله باخان
گؤزلر،
یالان دانیشان دئل،
ناحاق قانی تؤکن الر، ۱۸ قَرَضله
دوشونن اورک،
پئس ائشلر دالینجا قاچان آیاقلار،
۱۹ آغزیندان آنجاق یالان چیخان
یالانچی شاهئد،
قارداشلار آراسینا نئفاق سالان آدام.

زئنا حاقّیندا ائخطار ۲۰ اوغلوم،
آتانین امرئنه عمل ات،

آنانین وردئیی تعلئمی بوراخما. ۲۱ اونلاری
دائم اوره‌یئنئن باشینا باغلا؛
اونلاری بوینونا تاخ. ۲۲ گزدئیئن زامان،
اونلار سنه یول گؤرسه‌در،
یاتان زامان سنی حئفظ ادر،
اویانان زامان سنئنله دانیشار. ۲۳ چونکی
بو امر چیراق‌دیر،
بو تعلئم ائشیقدیر،

ائنساني ائصلاح ادن مذمّتلر حيات
يولودور كي، ۲۴ سني پئس
آرواددان،
زئناكار آرواداين يومشاق دئلئندن
ساخلار. ۲۵ قويما اوره‌يئن اونون
گؤزل‌لئيئنه چكئلسئن؛
قويما سني كئرپئكلري ائله ياخالاسين.
۲۶ چونكي زانئيه بئر آرواد،
آخيردا سني گئرده بئر چؤره‌يه بله
مؤحتاج سالار،
اَرلي بئر آرواد ائنسانين قئيمتلي جاني
دالينجادير. ۲۷ مگر اولار كي، كئشي
اودو قوينوندا گؤتورسون
و پالتاري يانماسين؟! ۲۸ مگر اولار كي،
بئر كئشي كؤز كؤمور اوستونده
گزسئن،
آمّا آياقلاري قوورولماسين؟
۲۹ قونشوسونون آروادي ائله
ياخينليق ادن آدامين دا حالي
بله‌دئر؛
او آروادا توخونان كئشي جزاسيز قالماز.
۳۰ قارنيني دويورماق اوچون آج
اوغرو اگر اوغورلاسا،
كئمسه اونو قيناماز. ۳۱ لاكئن توتولسا،
يدّي‌قات عوض ورملي‌دئر؛
بوتون اِو-اشئيئني ورملي‌دئر. ۳۲ اَرلي
بئر آروادلا زئنا ادن كئشي
عاغيلسيزدير.
بونو ادن آدام، اؤزونو محو ادئر.
۳۳ يارالانيب نجالت آلتيندا اَرئيَر
بو روسوايچيليق هچ واخت سئلئنمز.
۳۴ چونكي قيرت اَري قضبلندئرر،
اونون اوچون ده، ائنتئقام گونونده
يومشالماز. ۳۵ هچ بئر عوض قبول اتمز،
روشوتئني نه قدر آرتيراسان، راضي
اولماز.

عئفّتسئز آرواداين حئيله‌سي ۱

۷ اوغلوم، سؤزلرئمي ساخلا،
وردئيئم امرلري يانيندا آنبار ات.
۲ امرلرئمي ساخلا كي، ياشاياسان.
سنه وردئيئم تعلئمي گؤزونون توخومو
كئمي ساخلا. ۳ اونلاري بارماغينا
تاخ،
اونلاري اوره‌يئنئن لؤوحه‌سئنه ياز.
۴ حئكمته ده: "سن منئم باجيمسان."

آنلاغي اؤزونه لاپ ياخين قوحوم كئمي
نظرده توت كي، ۵ سني عئفّتسئز
آرواددان،
يومشاق سؤزلري ائله آلداتان زئناكار
آرواددان حئفظ اتسئن. ۶ اوئمئن
پَنجره‌سئندن،
چرچئوه‌نئن ائچئندن باخديم. ۷ ساده
آداملار آراسيندا، جاوانلار
آراسيندا،
عاغيلسيز بئر اوغلان گؤردوم؛
۸ كوچه‌دن، او آروادين اِوئنئن
تئنئندن كچئب،
اونون اِوئنئن يولوندان گدئردي، ۹ آلا
قارانليقدا، گون باتاندا،
گجه دوشنده، هاوا قارالاندا، ۱۰ اورادا
بئر آرواد، حئيله‌لي اوركله،
زانئيه پالتاريندا اونونلا گؤروشمه‌يه
گلدي. ۱۱ او هاي-كويچودور،
بي‌حيادير،
اونون آياقلاري اوده قالماز. ۱۲ گاه
اشئكده، گاه دا ميدانلاردا،
هر تئنئن باشيندا كمئن چكر. ۱۳ بلجه او
اوغلاني توتوب اؤپدو؛
حياسيز اوزله اونا ددي: ۱۴ "باريش
قوربانلاريمي كسمه‌يه بورجلو ائدئم،
بو گون نذئرلرئمي يرئنه يئتئرمئشم.
۱۵ اونون اوچون ده، سنئنله
گؤروشمه‌يه چيخديم.
سني چوخ آختارديم و تاپميشام.
۱۶ ياتاغيما مئصئر كتانيندان توخونان
الوان اوز چكمئشم. ۱۷ يورغان-دوشه‌يئمي
مورله،
عؤد آغاجي و دارچينلا عطئرله‌مئشم.
۱۸ گل، سحره كئمي دويونجا عشق
ادک،
قوي سوگئدن كف آپاراق. ۱۹ چونكي
اَرئم اوده ديئل،
اوزون بئر سفره گدئب. ۲۰ پول
كئسه‌سئني گؤتوروب،
آيين بدئرلنمئش واختي اِوه گله‌جک."
۲۱ چوخلو يومشاق سؤزلري ائله اونو
تووولادي،
شئرئن دئله توتوب يولدان چيخارتدي.
۲۲ اوغلان بئردن اونون دالينجا
گتدي؛
كسئلمه‌يه گدن بئر اؤكوز كئمي،

كمنده سالينان بئر مارال كئمي كي،
۲۳ بئر اوخ جئيه‌رئني دشسئن،
تله طرفئنه تله‌سن بئر قوش كئمي،
بئلمئردي كي، بو اوخ اونون جانيني
آلاجاق. ۲۴ اونا گؤره ده،
اوغوللاريم، ائندي منه قولاق
آسين.
آغزيمدان چيخان سؤزلره دئقّت ادئن.
۲۵ قويما اوره‌يئن او آروادين يوللارينا
دؤنسون.
اونون يولونا دؤنمه. ۲۶ چونكي او چوخ
كئشئلري هلاكا آپاريب،
اونون الئنده اؤلن آداملارين سايي
چوخدور. ۲۷ اونون اِوي اؤلولر
دئيارينين يولودور.
اؤلوم اوتاقلارينا اِنئر.

حئكمتئن نئطقي ۱

۸ مگر حئكمت چاغيرمير؟
مگر فراست سسئني اوجالتمير؟
۲ يولون قيراغيندا اولان اوجا يرلرده،
طرئقلرئن بئرلشدئيي يرده دورور.
۳ دروازالارين يانيندا، شهرئن
قاباغيندا،
قاپيلارين گئرئش يرئنده سسله‌نئر:
۴ "سئزي چاغيريرام، اي ائنسانلار،
سَسئم ائنسان اوغوللاريني خئطاب ادئر.
۵ سئز، اي ساده‌لر، شوعور آلين؛
سئز، اي آخماقلار، عاغيل اؤيره‌نئن.
۶ قولاق آسين،
چونكي اعلا شيلردن دانيشارام،
دوداقلاريمدان دوز شيلر چيخار.
۷ آغزيم حقئقتي دئير؛
دوداقلاريم شردن ائيره‌نئر. ۸ آغزيمدان
آنجاق صالحلئک سؤزلري چيخير،
سؤزلرئم مكرلي ديئل، ترسه ديئل.
۹ آنلاقلي اولانا اونلارين هاميسي
آيدين‌دير،
معرئفت تاپانلارا دوزدور. ۱۰ گوموش
يوخ، تربئيه‌مي قبول ادئن،
سچمه قيزيلدان آرتيق معرئفتي آلين.
۱۱ چونكي حئكمت ياقوتلاردان
ياخشي‌دير،

جانين ائسته‌دئيي هچ بئر شي اونا تاي ديئل.
۱۲ من، حئكمتم، شوعورلا مسكن
ساليشام،
معرئفتي، دوشونجه‌ني تاپميشام. ۱۳ ربدن
قورخماق، پئسلئكدن نئفرت اتمكدئر؛
قوروردان، تكبّوردن، پئس يولدان،
ترسه دانيشان آغيزدان من نئفرت ادئرم.
۱۴ نصئحت و شوعور منئمدئر؛
آنلاق منم، قووّتئم وار. ۱۵ منئم واسئطمله
پادشاهلار حؤكمرانليق ادئرلر،
حؤكمدارلار عدالتله امر ادئرلر. ۱۶ منئم
واسئطمله ريئسلر و آغالار،
بوتون صالح حاكئملر حؤكم ادئرلر. ۱۷ مني
سونلري سوئرم،
مني جهدله آختارانلار مني تاپير.
۱۸ ثروت و عئزّت،
داوام گتئرن مال-دؤولت و صالحلئك
منئم يانيمدادير؛ ۱۹ منئم ثمرم
قيزيلدان، بلي، خالئص قيزيلدان،
محصولوم دا سچمه گوموشدن ياخشي‌دير.
۲۰ صالحلئك طرئقئنده،
عدالت يوللارينين اورتاسيندا گزئرم كي،
۲۱ مني سونلره وارليليق باغيشلاييم،
اونلارين خزئنه‌لرئني دولدوروم. ۲۲ رب
يولونون باشلانيشيندا،
قدئم ائشلرئنئن اوّلئنده مني ياراتدي
. ۲۳ ازلدن، او باشلانيشدان،
دونيانين اوّلئندن قاباق من برقرار
اولموشام. ۲۴ درئنلر يوخ ائكن،
سويو بول اولان چشمه‌لر حله يوخ ائكن،
من دوغولدوم؛ ۲۵ داغلارين
قورولوشوندان قاباق،
تپه‌لردن قاباق من دوغولدوم. ۲۶ او
زامان كي، يري، يا چؤللري،
يا دا دونيانين ائلك تورپاغيني
ياراتماميشدي. ۲۷ گؤيلري برقرار
ادن زامان اورادا ائدئم،
او زامان كي، درئنلئك اوزونه بئر
دائره چكدي. ۲۸ او زامان كي،
بولودلاري يوخاريدا قوردو،
او زامان كي، درئنلئئن چشمه‌لرئني
باغلادي. ۲۹ او زامان كي، دهنزه
حدّ تعيئن اتدي،
اله كي، سولار اونون امرئندن
كچمه‌سئنلر.

او زامان كي، يرئن بونؤوره‌لرئني
نئشانلاندي. ٣٠ او زامان اونون
يانيندا معمار ائدئم،
هر گون اونون شادليغي ائدئم.
همئشه اونون حوضوروندا سوئئردئم؛
٣١ بوتون دونياسيندا سوئئردئم،
شادليغيم ائنسان اوغوللاري ائله ائدي.
٣٢ اونا گؤره ده، اوغوللاريم،
ائندي منه قولاق آسين،
چونكي منئم يوللاريمي توتانلار بختوردئرلر.
٣٣ وردئيئم تربئيه‌ني اشئدئن و
حئكمت آلين،
اونو ردّ اتمه‌يئن. ٣٤ خوش او آدامين
حالينا كي، منه قولاق آسير،
منئم دروازالاريمدا هر گون اوياق
دورور،
قاپيلاريمين سوتونلاري يانيندا گؤزله‌يئر.
٣٥ چونكي مني تاپان حياتي تاپير،
ربّئن ريضاسيني قازانير؛ ٣٦ لاكئن
مني الدن ورن آدام، اؤز جانيني
كورلاييير؛
بوتون مندن نئفرت ادنلر اؤلومو سوئرلر.”

حئكمتئن يولو ١

٩ حئكمت اؤز اوئني تئكئب،
يدّي سوتونونو يونوب. ٢ اَتئني
كسئب، شرابيني حاضيرلا ييب،
سوفره‌سئني ده ساليبدير. ٣ كنئزلرئني
گؤنده‌رئب،
شهرئن اوجا يرلرئندن چاغيتديريير:
٤ “ساده اولان هر كس، قوي
بورايا دؤنسون.”
آغيلسيز اولانا دا ديئر: ٥ “گل چؤره‌يئمدن
يه،
حاضيرلاديغيم شرابدان ائچ. ٦ ساده‌لئيئني
بوراخ و ياشا،
آنلاق يولوندا گت. ٧ رئشخند ادن آدامي
تأدئب ادن، اؤزونو روسوايچيليغا
سالار،
شر آدامي دانلايان اؤزونه نجالت گتئرر.
٨ رئشخند ادن آدامي دانلاما، يوخسا
سندن نئفرت ادر.
حئكمتلي آدامي دانلا، سني سور.
٩ حئكمتلي آداما نصئحت ور، داها
حئكمت آلاجاقدير.

صالح بئر آداما اؤيرت، علمي داها
آرتاجاق. ۱۰ ربدن قورخماق
حئکمتئن باشلانيشي‌دير،
موقدّس اولاني تانيماق آنلاق‌دير.
۱۱ چونکي گونلرئن منئم واسئطمله
چوخالاجاق،
و عؤمرونه ائل‌لر آرتاجاق. ۱۲ اگر
حئکمت آلاسان، اؤزون اوچون
آلارسان.
اگر رئشخند ادەسن، ضررئني آنجاق
اؤزون چکرسن.”

آخماقليغين يولو ۱۳ آخماق آرواد هاي-کويلودور،

جاهئلدئر، هچ شي بئلمز. ۱۴ اِوئئن قاپيسي
يانيندا اوتورار،
کتئل اوسته شهرئن اوجا يرلرئنده اَيله‌شر
کي، ۱۵ يولدان کچنلري،
طرئقلري دوز اولانلاري چاغيرسين:
۱۶ “ساده اولان هر کس، قوي
بورايا دؤنسون.”
عاغيلسيز اولانا دا ديئر:
۱۷ “اوغورلانميش سو شئرئندئر،
گئزلي ييئلن چؤره‌يئن آيري بئر لذّتي وار.”
۱۸ لاکئن بئلمز کي، اورادا اؤلولر
وار،
قوناقلاري اؤلولر دئيارينين دئبئنده‌دئر.

سوليمانين مثل‌لري ۱

سوليمانين مثل‌لري:
۱۰ حئکمتلي اوغول آتاسيني
سوئندئرر،
لاکئن آخماق اوغول آناسينا درددئر.
۲ شريوللا ييغيلان خزئنه‌نئن فايداسي
يوخدور،
لاکئن صالحلئک ائنساني اؤلومدن
قورتارار. ۳ رب صالح ائنساني آج
قويماز،
آمّا پئس آداملارين آرزولاريني ردّ ادر.
۴ تنبل اله اَئشله‌ين يوخسول اولار،
آمّا چاليشقان آدامين الي اونا ثروت
قازانار. ۵ عاغيلّي اوغول يايدا بئچئني
ييغار،
بئچئن واختي ياتان اوغول نجالت گتئرر.
۶ صالح ائنسانين باشيندان برکت
ياغار،

شر آدامين دئلي زوراكيليغي اؤرتوب
گئزله‌در. ۷ صالح ائنساندان قالان
يادئگار بركتدئر،
لاكئن شر آدامين آدي چورويه‌جك.
۸ اوره‌يي حئكمتلي اولان آدام
امرلري قبول ادر،
آمّا سفه-سفه دانيشان آدام ييخيلار.
۹ كامالا گرن آدام امئن-آمانليقدا
گزر،
لاكئن يوللاريندا اَيري اولان آدام اوزه
چيخار. ۱۰ گؤز ووران آدام باشينا
بلا آچار،
سفه-سفه دانيشان آدام ييخيلار. ۱۱ صالح
ائنسانين آغزي حيات بولاغي‌دير،
آمّا شر آدامين دئلي زوراكيليغي اؤرتوب
گئزله‌در. ۱۲ نئفرت داعوالار
قالديرار،
لاكئن محبّت بوتون خاطالاري اؤرتر.
۱۳ فهئم آدامين دوداقلاريندا
حئكمت تاپيلار،
آمّا دينك عاغيلسيز آدامين كوره‌يي
اوچوندور. ۱۴ حئكمتلي آداملار
معرئفت ييغار،
لاكئن سفهئن آغزي اونو ييخيلماغا
ياخينلاشديرار. ۱۵ مال-دؤولت
وارلي آدامين قالالي شهري‌دئر،
آمّا يوخسوللوق كاسيب آدامي ييخار.
۱۶ صالح آدامين پاداشي حياتدير،
لاكئن شر آدامين قازانجي گوناهدير.
۱۷ تربئيه‌ني قبول ادن آدام حيات
طرئقئنده‌دئر،
آمّا تأدئبي بوراخان آدام يولونو آزار.
۱۸ نئفرتي گئزله‌دن آدامين يالانچي
دوداقلاري وار،
بؤهتاني ياياان آدام آنماق‌دير. ۱۹ سؤزلرئن
چوخلوغوندا خاطا اسكئك اولماز،
دئلئنئن قاباغيني آلان آدام عاغيلّي‌دير.
۲۰ صالح آدامين دئلي سچمه
گوموشدور؛
شر آدامين اوره‌يئنئن دَيَري آزدير.
۲۱ صالح ائنسانين دوداقلاري چوخ
آداملاري دويورار،
آمّا سفه‌لر عاغيلسيزليقدان اؤلرلر. ۲۲ ربّئن
بركتي ائنسانا ثروت گتئرر،
اونونلا قوصّه آرتيرماز. ۲۳ شر ائش
گؤرمك آنماق آداما كفدئر،

فراستلي اولان آدامين حئكمتي وار.
۲۴ شر آدامين قورخدوغو اونون اؤز
باشينا گلر،
آمّا صالح آدام مورادينا چاتار.
۲۵ فيرلانان يل اسئب گلنده، شر
آدامي سوپوروب آپارار،
لاكئن صالح آدامين ابدي بونؤوره‌سي
وار. ۲۶ سئركه دئشلره، توستو گؤزلره
نجه‌دئر،
تنبل آدام دا اونو گؤنده‌رنلر اوچون
اله‌دئر. ۲۷ ربدن قورخماق عؤمور
اوزادار،
آمّا شر آداملارين عؤمور ائل‌لري آزالار.
۲۸ صالح ائنسانلارين گؤزله‌دئيي
شادليقدير،
لاكئن شر آدامين اومئدي آرادان
گدر. ۲۹ كامئل ائنسانين پناهي ربّئن
يولودور،
آمّا شر قوران ائنسانلارين باشينا هلاكت
گلر. ۳۰ صالح آدام اصلا ترپنمز،
لاكئن شر آداملار اؤلكه‌ده قالمازلار.
۳۱ صالح ائنسانين آغزي حئكمتله
چئچكله‌نَر،
آمّا ترسه دانيشان دئل كسئلَر. ۳۲ صالح
آدامين دوداقلاري راضي سالماغي
باجارار،
لاكئن شر آدامين آغزيندان ترسه سؤزلر
چيخار.

۱۱

۱ آلداتان تره‌زي ربّه
مكروهدور،
آمّا دوز چكي داشيندان او، خوشلانار.
۲ تكبّور گلئنجه شرفسئزلئک ده
گلئر،
لاكئن حئكمت تواضؤعكارين يانيندادير.
۳ دوز آداملارين كامئل‌ليي اولارا
يول گؤرسه‌در،
آمّا خائن آداملارين اَيرئلئک‌لري
اونلاري هلاک ادر. ۴ قضب
گونونده مال-دؤولتئن فايداسي
يوخدور،
لاكئن صالحلئک ائنساني اؤلومدن
قورتارار. ۵ كامئل آدامين صالحلئيي
اونون يولونو دوز ادر،
آمّا پئس آدامين اؤز پئسلئيي اونو ييخار.
۶ دوز آداملارين صالحلئيي اونلاري
قورتارار،

لاکئن خائنلر اؤز هوسلرئنئن واسئطه‌سي
ائله توتولارلار. ۷ شر آدام اؤلنده،
اومئدي آرادان گدر،
ظالئم آدامین گؤزله‌دئي ده محو اولار.
۸ صالح آدام دارلیقدان خئلاص
اولار،
اونون یرئنه شر آدام دوشر. ۹ دئنسئز آدام
آغزي ائله قونشوسونو محو ادر،
آمّا معرئفت وسئله‌سي ائله صالح آدام
خئلاص اولار. ۱۰ دونیا صالح
آداملارین مورادینا گدنده، شهر شاد
اولار،
شر آداملار هلاک اولاندا شادلیق
هارایي چکئلر. ۱۱ دوز آداملارین
برکتي ائله شهر عئزّتله‌نر،
آمّا شر آدامین آغزي اونو وئران قویار.
۱۲ عاغیلسیز آدام قونشوسونو حقئر
گؤرر،
آمّا فراستلي آدام دئنج دایانار. ۱۳ خبرچي
آدام سئرّلري آچیب یایار،
لاکئن اعتئبارلي آدام سؤزو گئزلي
ساخلار. ۱۴ دوز مصلحت ورئلمه‌ین
خالق ییخیلار،
لاکئن نصئحت ورنلرئن چوخلوغو
خئلاص گتئرر. ۱۵ یاد آداما ضامئن
اولان بلایا دوشر،
آمّا ضامئنلئکدن زهله‌سي گدن آدام دئنج
یاشایار. ۱۶ مهرئبان آرواد شرفدن،
ظالئم آداملار دا ثروتدن یاپیشار.
۱۷ صادئق آدام اؤزونه یاخشیلیق
ادئر،
آمّا قدّار آدام اؤزونه ضرر وورور. ۱۸ شر
آدام حئیله ائله پاداش قازانار،
لاکئن صالحلئک توخومو اکن،
حقئقتن، اونون عوضئني آلار.
۱۹ صالحلئکده داوام ادن آدام
حیاتا،
پئسلئک دالینجا گدن آدام دا اؤز
اؤلومونه گدر. ۲۰ اورکلري ایَري
اولان آداملار ربّه مکروهدورلار،
آمّا یوللاریندا کامئل اولان ائنسانلار اونو
خوشلاندیرارلار. ۲۱ دوغرودان دا
پئس آدام جزاسیز قالماز،
لاکئن صالح ائنسانین نسلي خئلاص
اولار. ۲۲ آغیلي اولمایان گؤزل
آرواد،

بورنونا قیزیل حالقا تاخیلمیش دونگوزا
بنزر. ۲۳ صالحلرئن آرزوسو آنجاق
یاخشیلیق،
آمّا شر آداملارین پایي قضبدئر. ۲۴ آدام
وار کي، پایلا ییب آرتیق تاپار،
آدام دا وار کي، حاقّیندان چوخ
ساخلار،
لاکئن احتئیاجا دوشر. ۲۵ الي-آچیق
آدامین جاني کؤکه‌لر،
سو وره‌نه، سو ورئلر. ۲۶ بوغداني آنباردا
گئزله‌دنه جاماعات لعنت ادر،
آمّا اونو ساتانین باشینا برکت یاغار.
۲۷ یاخشیلیق دالینجا جهدله گزن
آدام ائلتئفات آختاریر،
آمّا پئسلئک دالینجا گزن آدامین باشینا
پئسلئک گلر. ۲۸ ثروتئنه توکّول ادن
آدام ییخیلار،
لاکئن صالح آداملار یاشیل یارپاق
کئمي گؤیَرَرلر. ۲۹ اؤز اِوئني زحمته
سالان آدام، یلي مئراث آلار،
سفه آدام اوره‌یي حئکمتلئیه قول اولار.
۳۰ صالح آدامین مئیوه‌سي حیات
آغاجي‌دیر،
جانلاري قازانان آدام دا حئکمتلئدئر.
۳۱ اگر صالح آدام یر اوزونده عوض
آلیر،
بس نه قدر آرتیق شر و گوناهکار آدام!

۱۲

۱ تربئیه‌ني سِوَن معرئفت
سِوَر،
آمّا تأدئبدن نئفرت ادن عاغیلسیزدیر.
۲ یاخشي آدام ربّئن ریضاسیني
قازانار،
آمّا شر قوران آدامي، او، محکوم ادر.
۳ ائنسان شرارتله برقرار اولماز،
لاکئن صالح آداملارین کؤکو یرئندن
ترپه‌دئلمز. ۴ فضئلتلي آرواد ارئئن
تاجي‌دیر،
آمّا نجالت گتئرن آرواد
اونون سوموکلرئئن چورویو کئمي‌دئر.
۵ صالح آداملارین فئکئرلري
عدالتدئر،
شر آداملارین مشورتلري حئیله‌دئر. ۶ شر
آداملارین سؤزلري اؤلوم اوچون
کمئن قورار،

آمّا دوز ائنسانلارين آغيزي اونلاري
خئلاص ادر. ۷ شر آداملاريخيليب
يوخ اولارلار،
لاكئن صالح آداملارين اِوي برقرار قالار.
۸ ائنسان عاغيلّي سؤزلرئنه گؤره
تعرئفله‌نر،
آمّا اوره‌يي اَيري اولان آدام حقارت
چكر. ۹ شؤهرتسئز، لاكئن قول
صاحئبي اولان آدام،
اؤزونو بؤيودن، لاكئن چؤره‌يه مؤحتاج
آدامدان ياخشي‌دير. ۱۰ صالح آدام
حيوانلارينين احتئياجيني بئلئر،
لاكئن شر آدامين مرحمتئنده ده قدّارليق
وار. ۱۱ تورپاغيندا چاليشيب اونو
بِجَرن آدام چؤركله دويار،
آمّا بوش شيلرئن دالينجا گدن آدام
عاغيلسيزدير. ۱۲ شر آدام پئسلرئن
شئكارينا حسرت چكر،
لاكئن صالح آداملارين كؤكو ثمره
ورر. ۱۳ پئس آدام دوداقلارينين
خاطاسي ائله تله‌يه دوشر،
آمّا صالح آدام دارليقدان سالامات
چيخار. ۱۴ ائنسان آغزينين مئيوه‌سي
ائله ياخشيليقدان دويار،
اللرئنئن نه اتدئكلري اونون اؤزونه قاييدار.
۱۵ سفه آدامين يولو اؤز گؤزونده
دوز گؤرونور،
لاكئن نصئحته قولاق آسان حئكمتلئدئر.
۱۶ سفه آدامين قضبي آنَن بلّي اولار،
آمّا شوعورلو آدام شرفسئزلئيئن اوستونو
اؤرتر. ۱۷ صداقتله دانيشان آدام
عدالتي اورتايا چيخاردار،
آمّا يالانچي شاهئد حئيله‌ني. ۱۸ فئكئرسئز
دانيشان وار كي،
سؤزلري قيلينج كئمي يارالايار،
لاكئن حئكمتلي آدامين دئلي شفا ورر.
۱۹ حقئقتي دئين دوداق همئشه‌لئک
برقرار قالار،
آمّا يالان دانيشان دئل آنجاق بئر
آن اوچوندور. ۲۰ شر قورانلارين
اوركلرئنده حئيله وار،
نصئحت ورئب صولحه چاغيران شادليق
تاپار. ۲۱ صالح آدام هچ بلايا دوشمز،

آمّا شر آداملار پئسلئکله دولارلار.
۲۲ یالان دانیشان دوداقلار ربّه
مکروهدور،
آمّا وفالي رفتار ادنلردن او، خوشلانار.
۲۳ شوعورلو آدام معرئفتئن اوستونو
اؤرتر،
لاکئن آنماق آدامین اوره‌یي سفهلئیي
جار چکر. ۲۴ چالیشقان آدامین اَلي
آغالیق ادر،
آمّا تنبل آدام قوللوغا ورئلر. ۲۵ اورکده
اولان نئگرانچیلیق ائنسانین بلئني اَیَر،
لاکئن یاخشي سؤز اونو سوئندئرر.
۲۶ صالح آدام قونشوسونا یول
گؤرسه‌در،
آمّا پئسلرئن یوللاري اؤزلرئني آزدیرار.
۲۷ تنبلئن الئنه شئکار دوشسه ده،
اونو پئشئرمز،
چالیشقانلیق ائنسانین دیرلي مالي‌دیر.
۲۸ صالحلئک طرئقئنده حیات وار،
او یول‌لا گتمکده اؤلوم یوخدور.

۱۳ ۱ حئکمتلي اوغول آتاسینین
وردئیي تربئیه‌یه قولاق
آسار،
آمّا رئشخند ادن مذمّتي اشئتمز. ۲ ائنسان
آغزینین مئیوه‌سي ائله یاخشیلیق یئیر،
لاکئن خائن آدامین جاني قدّارلیقدان
دویار. ۳ دئلئنئن قاباغیني توتان
جانیني حئفظ ادر،
آمّا آغزیني گِن آچانین باشینا هلاکت
گلر. ۴ تنبل آرزولادیغینا چاتماز،
لاکئن چالیشقان آدامین جاني کؤکه‌لر.
۵ صالح آدام یالان سؤزدن نئفرت
ادر،
آمّا شر آدام نجالت و روسوایچیلیق گتئرر.
۶ یولو کامئل اولاني، صالحلئک
حئفظ ادر،
لاکئن گوناهکاري شر یئخار. ۷ آدام وار
کي، بئر شیي یوخ ائکن،
اؤزونو وارلي گؤرسه‌دئر،
آدام دا وار کي، چوخ مال-دؤولتي وار
ائکن،
اؤزونو یوخسول گؤرسه‌دئر. ۸ آدامین
جانینین قان‌باهاسي اونون ثروتئدئر.
آمّا یوخسول آدام هِچ مذمّتي اشئتمز
۹ صالح آداملارین ائشیغي سِوئندئرر،

لاکئن شر آداملارین چیراغي سؤنر.
۱۰ تکبّوردن آنجاق داعوا چیخار،
آمّا حئکمت نصئحت آلان آداملادیر.
۱۱ کلکله قازانمیش مال-دؤولت
آرادان گدر
لاکئن زحمتله قازانان آدام مال-دؤولتئنه
آرتیرار. ۱۲ یوبانان اومئد اوره‌یي
ناخوشلادار،
آمّا یرئنه یتئشن آرزو حیات آغاجي‌دیر.
۱۳ نصئحته حقارتله باخان، اؤزونو
هلاک ادر،
آمّا امره حؤرمت گؤرسدن عوضئني
آلار. ۱۴ حئکمتلي آدامین تعلئمي
حیات بولاغي‌دیر،
آدامي اؤلوم تله‌لرئندن دؤنده‌رر.
۱۵ شوعورلو آدام لوطف قازانار،
خائئن یولو چتئندئر. ۱۶ شوعورلو آدام
بوتون اَئشئني معرئفتله گؤرر،
آمّا آنماق اؤز سفه‌لئیئني هامي‌یا
گؤرسه‌در. ۱۷ پئس قاصئد بلایا
دوشر،
لاکئن اعتئبارلي اِلچي شفا ورر.
۱۸ تربئیه‌ني ردّ ادن، یوخسوللاشیب
شرفدن دوشر،
آمّا تأدئبه قولاق آسان عئزّت تاپار.
۱۹ یرئنه یتئشن آرزو جانا شئرئن
گلر،
لاکئن پئسلئکدن دؤنمک آنماقلارا
مکروهدور. ۲۰ حئکمتلي آداملارلا
گزن، حئکمتلي اولار،
آمّا آنماقلارلا آیاق اولان بدبختلئیه
دوشر. ۲۱ گوناهکار آداملاري
پئسلئک قووار،
آمّا صالح آداملارا یاخشي بئر عوض
ورئلر. ۲۲ یاخشي بئر آدام نوه‌لرئنه ده
مئراث قویار،
لاکئن گوناهکارین ییغدیغي ثروت
صالحه قالار. ۲۳ یوخسوللارین اَکئني
بول محصول ورسه ده،
عدالت اولمایان یرده بادا گدر.
۲۴ اوغلوندان کؤته‌یي اسئرگه‌ین
سانکي اوندان نئفرت ادر،

اوغلونو سون اونا دئقّتله تربئيه ورر.
۲۵ صالح آدامين جاني دويونجاق
يئير،
آمّا شر آداملارين قارني آج قالار.

۱۴

۱ حئکمتلي آرواد اِوئني
تئکر،
آمّا سفه آرواد اونو اؤز اللري ائله ييخار.
۲ دوز يولدا گزن، ربدن قورخار،
لاکئن يوللاريندان آزان، اونا خور باخار.
۳ سفهئن آغزيندا تکبّور دَيَنَکي وار،
آمّا حئکمتلي آداملارين دوداقلاري
اونلاري حئفظ ادر. ۴ اؤکوز
اولمايان يرده آخور تمئز اولار،
لاکئن محصولون بوللوغو اؤکوزون
قووّتئندن گلئر. ۵ حقئقي شاهئد
يالان دمز،
يالانچي شاهئدئن آغزيندان چيخان هر
شي يالاندير. ۶ رئشخند ادن حئکمت
آختارار و اونو تاپماز،
لاکئن فهئم آداما معرئفت تاپماق
آسان‌دير. ۷ آخماق آدامين قاباغيندان
چيخ گت،
چونکي اوندا معرئفت دوداقلاري
تاپمازسان. ۸ شوعورلو آدام حئکمتي
ائله اؤز يولونو آنلايار،
لاکئن آخماق سفه‌لئيي ائله اؤز-اؤزونو
آلدادار. ۹ سفه‌لر گوناها رئشخند
ادرلر،
آمّا ائلتئفات دوز آداملار آراسينداديير.
۱۰ اورک اؤز دردئني بئلر،
اونون شادليغينا ياد بئر آدام شرئک اولماز.
۱۱ شر آداملارين اِوي يره ييخيلار،
لاکئن دوز آداملارين يوردو چئچک
آچار. ۱۲ يول وار کي، آدامين
قاباغيندا دوز گؤرونور،
آمّا آخيري اؤلومدور. ۱۳ گولرکن بله،
اورک قمّلي اولا بئلر،
شادليق بئتئنجه قوصّه گئنه گؤرونه بئلر.
۱۴ اوره‌يئنده آزان اؤز يوللاري ائله
دويار،
لاکئن ياخشي آدام عمل‌لرئنئن عوضئني
آلار. ۱۵ جاهئل آدام هر سؤزه
ائنانار،

آمّا شوعورلو آدام قدملرئنه دئقّت
ادر. ۱۶ حئکمتلي آدام قورخار و
پئسلئکدن دؤنر،
آنماق آدام احتئياطسيز اولار و اؤزونه
بل باغلار. ۱۷ حؤوصله‌سئز سفه-
سفه ائش گؤرر،
حئيله‌گر آدامدان هامي نئفرت ادر.
۱۸ جاهئل آداملارين مئراثي
سفهلئکدئر،
آمّا شوعورلو آدامين باشينا معرئفت تاجي
قويولار. ۱۹ پئس آداملار ياخشي
آداملارين قاباغيندا،
شر آداملار صالح آدامين قاپيسيندا تعظئم
ادرلر. ۲۰ يوخسول آدامدان قونشوسو
دا نئفرت ادر،
لاکئن وارلي آدامي سِوَن چوخدور.
۲۱ قونشوسونو تحقئر ادن، گوناه
ادئر،
خوش او آدامين حالينا کي، مظلوملارا
سخاوت گؤرسه‌دئر. ۲۲ مگر شر
قوران آداملار آزميرلار؟
لاکئن صالحلئک و وفا ياخشيليق
دوشوننلرئندئر. ۲۳ هر زحمتده بئر
فايدا وار،
آمّا بوش سؤزلر ائنساني احتئياجا
سالار. ۲۴ حئکمتلي آداملارين تاجي
اونلارين ثروتئدئر،
لاکئن آنماقلارين سفه‌لئيي آنجاق
سفه‌لئکدئر. ۲۵ حقئقي شاهئد
جانلاري قورتارار،
آمّا يالانلار دئين حئيله ائشله‌در.
۲۶ ربدن قورخان تام آرخاييندير،
اؤولادلارينين بئر پناهي اولاجاق.
۲۷ ربدن قورخماق حيات
بولاغي‌دير،
آدامي اؤلوم تله‌لرئندن دؤنده‌رَر.
۲۸ پادشاهين شؤوکتي خالقين
چوخلوغونداديير،
لاکئن مئلّتئن اولماماسينا گؤره، حؤکمدار
يره ييخيلار. ۲۹ گج قضبلنن آدامين
بؤيوک فراستي وار،
آمّا حؤوصله‌سئز آدام سفه‌لئک قالديرار.
۳۰ راحات اورک بدنئن حياتي‌دير،

لاکئن حسد سوموکلري چورودَر.
۳۱ کاسيبا ظولم ادن آدام، اونو
ياراداني حقئر گؤرر،
آمّا اونا حؤرمت ادن، مؤحتاج آداما
سخاوت گؤرسه‌در. ۳۲ شر آدام اؤز
پئسلئيي اوزوندن قووولار،
صالح آدامين اؤلومونده بله، پناهي وار.
۳۳ حئکمت فهمئ اورکده اؤزونه
راحات يووا قورار،
آمّا آخماق آداملارين قلبئنده اولانلار
آشکارا چيخار. ۳۴ بئر مئلّتي
صالحلئک اوجالدار،
لاکئن گوناه هر خالق اوچون
بي‌آبيرچيليق‌دير. ۳۵ پادشاه عاغيلّي
قولدان خوشلانار،
لاکئن قضبي نجالت گتئرنه دوشر.

۱۵

۱ يومشاق جاواب قضبي
ياتيردار،
آمّا کَدَرلندئرن سؤز حئدّتي آرتيق
آلوولانديرار. ۲ حئکمتلي آداملارين
دئل‌لري معرئفتي تعرئفله‌ير،
آخماقلارين آغزي سفه‌لئک آخيدار.
۳ ربّئن گؤزلري هر يرده‌دئر،
پئسلري و ياخشيلاري نظره سالار.
۴ شفا ورن دئل حيات آغاجي‌دير،
آمّا اَيري دئل اورک قيرار. ۵ سفه آدام
آتاسينين تربئيه‌سئني اله سالار،
تأدئبي قبول ادن شوعورلودور. ۶ صالح
آدامين اِوئنده بؤيوک بئر خزئنه وار،
آمّا شر آدامين گلئرئنده عذاب وار.
۷ حئکمتلي‌لرئن دوداقلاري معرئفت
يايار،
لاکئن آخماق آدامين اوره‌يي بله اده
بئلمز. ۸ شر آداملارين قورباني ربّه
مکروهدور،
آمّا دوز آداملارين دوعاسيندان
خوشلانار. ۹ شر آدامين يولو ربّه
مکروهدور،
لاکئن صالحلئک دالينجا گده‌ني سِوَر.
۱۰ شئدّتلي تنبه دوز يولو بوراخان
اوچوندور،
تأدئبدن نئفرت ادەنه اؤلوم گلر.
۱۱ اؤلولر دئياري و هلاکت ربّه
آشکاردير،

بس نه قدر چوخ ائنسان اوغوللارینین
اوره‌یي! ۱۲ رئشخند ادن اونو
دانلایاني سِومز،
حئکمتلي‌لرئن یانینا دا گتمز. ۱۳ شاد
اورک اوزو خوش گؤروندورَر،
آمّا اوره‌یئن کدري ائنسانین روحونو
سیندیرار. ۱۴ فهئم آدامین اوره‌یي
معرئفت آختارار،
آخماقلارین آغیزلاري سفه‌لئکله بسله‌نَر.
۱۵ مظلوم آدامین بوتون گونلري
پئسدئر،
آمّا اوره‌یئن خوشلوغو داواملي ضئیافتدئر.
۱۶ ربّئن قورخوسو ائله قازانیلان آز
شي،
زحمتله ییغیلان بؤیوک خزئنه‌دن
یاخشي‌دیر. ۱۷ محبّت اولان یرده بئر
آز سبزي،
نئفرت اولان یرئن بسلَنمئش اؤکوزوندن
یاخشي‌دیر. ۱۸ قضبلي آدام داعوا
قالدیرار،
لاکئن صبئرلي دیئشمه‌ني یاتیردار.
۱۹ تنبل آدامین طرئقي تئکانلي چپر
کئمي‌دئر،
آمّا دوز آدامین یولو گنئش جادّه‌دئر.
۲۰ حئکمتلي اوغول آتاسیني
سوئندئرر،
لاکئن آخماق آدام آناسینا خور باخار.
۲۱ عاغیلسیز آداما سفه‌لئک
شادلیقدیر،
آمّا آنلاغي اولان آدام دوز یولدا گزر.
۲۲ مصلحتلتسئز نئیّت بوشا چیخار،
مصلحت ورنلرئن چوخلوغوندان ائش
باش توتار. ۲۳ ائنسانین شادلیغي
آغزینین جاوابیندان گلر،
واختیندا دیئلن سؤز نه یاخشي‌دیر!
۲۴ عاغیلّي آدام اوچون حیات
طرئقي اوزو-یوخاري طرفدئر کي،
او، آشاغیداکي اؤلولر دئیاریندان
دؤنسون. ۲۵ رب تکبّورلو آدامین
اِوئني ییخار،
دول آروادین سرحدئني برقرار ادر.
۲۶ پئس آداملارین فئکئرلري ربّه
مکروهدور،
آمّا خوش سؤزلر خالئصدئر.
۲۷ طاماحکار آدام اؤز اوئني زحمته
سالار،

روشوتدن نئفرت ادەنئن عؤمرو اوزون
اولار. ۲۸ صالح آدامین اورەیي
جاواب ورمکدن قاباق دوشونر،
آمّا شر آدامین آغزیندان پئسلئک تؤکولر.
۲۹ رب پئس آدامدان اوزاقدیر،
لاکئن صالح آداملارین دوعالاریني
اشئدر. ۳۰ گؤزلرئن آیدینلیغي اورەیي
سوئندئرر،
خوش بئر خبر سوموکلره پئی وِرَر.
۳۱ حیاتین تأدئبلرئني اشئدن،
حئکمتلي‌لر آراسیندا ساکئن اولار.
۳۲ تربئیه‌ني ردّ ادن آدام اؤز جانیني
حقئر گؤرر،
لاکئن تأدئبه قولاق آسان فهم قازانار.
۳۳ ربدن قورخماق حئکمتئن
تربئیه‌سي‌دئر؛
حلئملئک شرفدن اوّل گلر.

۱۶

۱ اورەیئن ترتئباتي
ائنسانینکي‌دیر،
آمّا دئلئن جاوابي ربدندئر. ۲ ائنسانین
بوتون یوللاري اؤز نظرئنده
طاهئردئر،
لاکئن روحلاري تفتئش ادن ربدئر.
۳ ائشلرئني ربّه بوراخ،
فئکئرلرئن برقرار اولار. ۴ رب هر شيي
مقصدئنه مووافئق یارادیب،
بلي، حتّا شر آداملاري بلا گونو اوچون.
۵ اورەیئنده مغرور اولان آدام ربّه
مکروهدور؛
دوغرودان دا جزاسیز قالماز. ۶ صالحلئک
و وفا ائله فسادین اوستو اؤرتولر،
ربدن قورخماقلا آدام پئسلئکدن دؤنر.
۷ آدامین یوللاري ربّئن خوشونا
گلسه،
دوشمنلرئني ده اونونلا باریشدیرار.
۸ صالحلئکله قازانیلان آز شي،
حاقسیز یوللا اولان بول گلئردن
یاخشي‌دیر. ۹ ائنسان اورەیئنده
اؤزو اوچون یول قورار،
لاکئن رب قدملرئني هئدایت
ادر. ۱۰ ائلاهي قرار پادشاهین
دوداقلاریندادیر؛
حؤکم اتمکده اونون آغزي گرک سهو
اتمەسئن. ۱۱ دوغرو ترەزي و چکي
ربّئندئر؛

او، توربادا كي هر چكي داشيني موعيّن
ادر. ۱۲ شرارت اتمک پادشاهلارا
مكروهدور،
چونكي بئر تخت صالحلئكله برقرار اولار.
۱۳ صالح دوداقلاردان پادشاهلار
خوشلانارلار،
اونلار دوز دانيشانلاري سِوَرلر.
۱۴ پادشاهين قضبي اؤلوم الچئسئدئر،
آمّا حئكمتلي آدام اونون اوستونو اؤرتر.
۱۵ پادشاهين اوزونون نوروندا حيات
وار،
راضيليغي ياز ياغيشي گتئرن بولودا
اوخشار. ۱۶ حئكمت قازانماق
قيزيلدان نه قدر ياخشي‌دير!
بلي، آنلاق قازانماق گوموشدن داها
افضلدئر. ۱۷ دوز آداملارين
جادّه‌سي پئسلئكدن دؤنمكدئر؛
يولونو ساخلايان آدام جانيني حئفظ ادر.
۱۸ هلاكتدن قاباق تكبّور گدر،
يئخيلماقدان قاباق دا مغرور اورک.
۱۹ مظلوم بئر آداملا باشي آشاغي
اولماق،
تكبّورلو آداملارلا قارت ماليني
پايلاشماقدان ياخشي‌دير. ۲۰ سؤزه
دئقّت ادن ياخشيليق تاپار،
ربّه توكّول ادن نه بختوردئر! ۲۱ اوره‌يي
حئكمتلي اولان دا فهمئم چاغيريلار،
دوداقلارين شئرئنلئيي علمي آرتيرار.
۲۲ عاغيل، صاحئبئنه حيات
بولاغي‌دير،
لاكئن سفه‌لرئن تربئيه‌سي سفه‌لئكدئر.
۲۳ حئكمتلي آدامين اوره‌يي اونون
آغزيني آغيلّي ادر،
دوداقلاري اوستونه علم آرتيرار.
۲۴ خوش سؤزلر شان بالي
كئمي‌دئر،
جانا شئرئندئر، سوموكلره شفا. ۲۵ يول
وار كي، آدامين قاباغيندا دوز
گؤرونور،
آمّا آخيري اؤلومدور. ۲۶ زحمتكش آدام
اؤزو اوچون زحمت چكر،
چونكي آج آغزي اونو مجبور ادر.
۲۷ ياراماز آدام پئسلئک قازار،
دوداقلاريندا اله بئل كي، ياندیران اود
وار. ۲۸ اَيري آدام داعوا سالار،

سؤز گزدئرن آدام دا یاخین دوستلاري
بئربئرئندن آییرار. ۲۹ زور دئین آدام
اؤز قونشوسونو آلدادار،
اونو یاخشي اولمایان بئر یولا چکر. ۳۰ نئیّتي
حئیله‌لي اولان گؤز وورار؛
دوداق بوزَر، شر قورار. ۳۱ آغارمیش
ساچلار شرف تاجي‌دیر،
صالحلئک یولونون قازانجي‌دیر. ۳۲ گج
قضبلنمک ائگئد اولماقدان
یاخشي‌دیر،
نفسئنه حاکئم اولماق دا بئر شهري
آلماقدان یاخشي‌دیر. ۳۳ پوشک
اَتَکده آتیلار،
آمّا اونون هر حؤکمو ربدن گلر.

۱۷ ۱ باریشلا بئر تئکه قورو
چؤرک،
دیئشمه ائله ضئیافت دولو اِودن داها
یاخشي‌دیر. ۲ عاغیلّي نؤکر آدباتیران
اوغولون آغاسي اولار،
قارداشلار آراسیندا مئراث پایي آلار.
۳ پوتا گوموش اوچوندور و کوره
قیزیل اوچون،
لاکئن اورکلره محک ووران ربدئر.
۴ پئسلئک ادن شر دوداقلارا دئقّت
ورر،
یالانچي آدام فئتنه سالان دئله قولاق
آسار. ۵ یوخسول آداملاري رئشخند
ادن، اونو یارادانا خور باخار،
اؤزگه‌نئن بلاسینا سِوئنن آدام جزاسیز
قالماز. ۶ نوه‌لر یاشلي‌لارین تاجي‌دیر،
اوغوللارین عئزّتي آتالاري‌دیر. ۷ فضئلتلي
سؤز عاغیلسیز آداما یاراشماز،
نه قدر آرتیق یالان دانیشان دوداقلار
بئر آغایا! ۸ روشوت اونو وره‌نئن
گؤزونده قئیمتلي بئر داشدیر،
نه طرفه دؤنسه، ائش باش توتار.
۹ خاطانین اوستونو اؤرتن آدام محبّت
آختارير،
آمّا سؤز گزدئرن، یاخین دوستلاري
بئربئرئندن آییریر. ۱۰ آنلاغي اولان
آداما بئر ائراد،
آخماغا وورولان یوز دَیَنَک ضربه‌سئنئن
آغریسیندان داها آرتیقدیر. ۱۱ پئس
آدام آنجاق عوصیان آختارار،

اونون ضئدّئنه قدّار قاصئد گؤنده‌رئلر.
۱۲ بالالاريني ائئرمئش بئر آيي‌يا
راست گلمک،
سفاهته باتميش آنماقلا راستلاشماقدان
ياخشي‌ديير. ۱۳ کئم ياخشيليق
عوضئنه پئسلئک اتسه،
پئسلئک اونون اِوئندن آيريلماز.
۱۴ داعوانين باشلانيشي سويون
بندئندن آچيلماسينا بنزر،
داعوا باشلانماميش موناقئشه‌ني ترک
ات. ۱۵ شر آدامي گوناهسيز
چيخارتماق،
صالح آدامي محکوم اتمک،
هر ائکئسي ده ربّه مکروهدور. ۱۶ نه
اوچون آنماق آدامين الئنده،
حئکمتي ساتين آلماق اوچون مال وار؟!
اونون کي، بونا عاغيلي يوخدور. ۱۷ بئر
دوست همئشه سِوَر،
قارداش دارليق اوچون آنادان اولوب.
۱۸ عاغيلسيز، آيري بئر آداملا ال‌بئر
اولار،
قونشوسونا ضامئن دورار.
۱۹ خاطاکارليغي سون داعواني
سِوَر،
قاپيسيني اوجالدان هلاک آختارار.
۲۰ اَيري اورکلي خيئر گؤرمز،
ترسه دانيشان دئل ده بلايا دوشر.
۲۱ آنماغين آتاسي قوصّه‌يه آتا اولور،
عاغيلسيزين آتاسينين شادليغي ائتر. ۲۲ شاد
اورک ياخشي بئر درماندير،
لاکئن سينيق بئر روح سوموکلري
قورودار. ۲۳ شر آدام قولتوغونون
آلتيندان روشوت آلار کي،
عدالتئن يوللاريني پوزسون. ۲۴ حئکمت،
آنلايان آدامين نظرئنده‌دئر،
آنماغين گؤزلري دونيانين او تاييني
آختارار. ۲۵ آنماق اوغول آتاسينا
قوصّه،
اونو دوغان آناسينا آجيليق‌ديير. ۲۶ صالح
بئر آدامي تنبه اتمک ياخشي ديئل،
نجئبزاده‌لري ده دوزلوکلري اوچون
دؤيمک ياخشي ديئل. ۲۷ معرئفتي
اولان آز دانيشار،

فراستلي آدامين دا آرام روحو وار. ۲۸ حتّا
سفه بئر آدام دا ساکئت قالسا،
حئکمتلي حساب ادئلر،
آغزيني يومسا، فهئم گؤرونر.

۱۸

۱ اؤزونو هاميدان آييران،
اؤز ائسته‌يئني آختارار؛
هر شوعورلو يولا ضئدّ دورار. ۲ آنماق
آدام فراستدن خوشلانماز،
اوره‌يئني اورتايا توکمکدن خوشلانار. ۳ شر
آدام گلئنجه، حقارت ده گلر؛
نجالتله ده روسوايچيليق گلر. ۴ آدامين
آغزينين سؤزلري درئن سولاردير؛
حئکمتئن بولاغي آخان چايدير. ۵ محکمه‌ده
صالحي حاقسيز چيخارتماق اوچون،
پئس آداما طرفدارليق اتمک ياخشي
ديئل. ۶ آنماغين دئلي موناقئشه‌يه
گئرئشر،
آغزي دؤيولمه‌يي دعوت ادر. ۷ آنماق
آدامين آغزي اونو ييخار،
دوداقلاري جانينا تله‌دئر. ۸ قيبتچي
آدامين سؤزلري شئرئن تئکه‌لر
کئمی‌دئر کی،،
قارنين لاپ درئن يرلرئنه اِنَر. ۹ ائشئنده
لنگئين آدام،
محو ادن آداما قارداشدير. ۱۰ ربّئن آدي
قووّتلي بئر قالادير.
صالح آدام اونا قاچيب اورادا پناه توتار.
۱۱ وارلي آدامين مال-دؤولتي اونون
قالالي شهرئدئر،
اؤز گومانيندا اونا پناه دوواري‌دير.
۱۲ اوره‌يئن تکّبورو اَجلدن اوّل گلر،
عئزّتدن ده قاباق حلئملئک.
۱۳ اشئتمه‌دن قاباق جاواب ورمک
ائنسان اوچون
سفه‌لئک و بي‌آبيرچيليقدير. ۱۴ آدامين
روحو ناخوشلوغا دؤزَر،
لاکئن سينيق بئر روحا کئم تاب
گتئره بئلر؟ ۱۵ فهئم اورک معرئفت
قازانار،
حئکمتلي آداملارين قولاغي معرئفت
آختارار. ۱۶ ائنسانين هدئيه‌سي اونا ير
آچار،
اونو بؤيوک آداملارين حوضورونا گتئرر.
۱۷ ائلّئعاسيني اوّل دئين حاقلي
گؤرونر،

او زاماناجاق کي، قونشوسو گلر و اونون
پاخيريني آچار. ۱۸ پوشک آتماق
داعوالاري ياتيردار،
ساواشانلاري بئربئرئندن آييرار.
۱۹ ائنجئمئش بئر قارداشين اوره‌يئني
اله گتئرمک،
قالالي بئر شهردن داها چتئندئر،
بله داعوالار قاپيسي، چفته‌لي قالا
کئمي‌دئر. ۲۰ آدامين قارني آغزينين
ميوه‌سئندن دويار،
دوداقلارينين محصولوندان توخ اولار.
۲۱ اؤلوم و حيات دئلئن الئنده‌دئر،
اونو سِوَنلر اونون باريندان يئيرلر.
۲۲ اؤزونه آرواد تاپان ياخشي بئر
شي تاپار،
ربّئن ريضاسيني قازانار. ۲۳ يوخسول آدام
يالوارا-يالوارا دانيشار،
لاکئن وارلي آدام برک جاواب ورر.
۲۴ دوستلاري چوخ اولان آدام
بلايا دوشر،
آمّا دوست وار کي، قارداشدان دا داها
ياخيندير.

۱۹

۱ کامالا گزن يوخسول،
اَيري دانيشان آخماقدان
ياخشي‌دير. ۲ معرئفتسئزلئک ائنسان
اوچون ياخشي ديئل،
آياقلاري ائله تله‌سن آدام دا يولوندان
چيخار. ۳ ائنسانين سفه‌لئيي اونون
يولونو آلت-اوست ادر،
اوره‌يي ربّه قيزار. ۴ مال-دؤولت
دوستلاري آرتيرار،
لاکئن کاسيب آدامين دوستو اونو
بوراخار. ۵ يالانچي شاهئد جزاسيز
قالماز،
يالانلار دئين آدام خئلاص اولماز.
۶ سخاوتلي آدامين ائلتئفاطيني قازانماغا
چوخ آدام چاليشار،
هدئيّه‌لر باغيشلايان آداما هر کس
دوست اولار. ۷ يوخسول آداملارين
بوتون قارداشلاري اوندان نئفرت
ادر؛
گؤر دوستلاري اوندان نه قدر چوخ
اوزاقلاشار!

يالوارا-يالوارا داللارينجا گتسه ده،
ياخينينا گلمزلر. ۸ معرئفت قازانان
اؤز جانيني سِوَر؛
فراست ساخلايان ياخشيليق تاپار.
۹ يالانچي شاهئد جزاسيز قالماز،
يالان دئين آدام دا هلاک اولار.
۱۰ آنماغا دبدبه‌لي ياشاماق
ياراشماز،
قولون ريئسلره آغاليق اتمه‌سي نه قدر
آز ياراشاجاق! ۱۱ ائنسانين عاغيلي
اونون حئدّ تئني جِئکدئرَر،
اؤزگه‌نئن خاطاسيني نظره آلماماق اونا
شرف گتئرر. ۱۲ پادشاهين قضبي
شئر نعره‌سئنه بنزر،
لاکئن ريضاسي اوت اوستونه دوشن
شحه بنزر. ۱۳ آنماق اوغول، آتاسينا
بلا اولار،
آروادين ديئشمه‌لري دايانمادان دامان سو
دامّاسي کئمي‌دئر. ۱۴ اِو و مال-
دؤولت آتالار مئراثي‌دير،
آمّا عاغيلّي آرواد ربدندئر. ۱۵ تنبل‌لئک
ائنسانا درئن يوخو گتئرر،

آوارا آدام آجليق چکر. ۱۶ امري يرئنه
يئتئرن جانيني حئفظ ادر،
لاکئن يوللارينين قيدئنه قالمايان آدام
اؤلر. ۱۷ کاسيبا سخاوتلي اولان آدام
ربّه بورج ورئر،
رب اونا عوضئني وره‌جکدئر. ۱۸ اومئد
وار ائکن اوغلونا تربئيه ور،
اؤلومونه باعئث اولما. ۱۹ قضبده ائفراط
ادن آدام تنبه اولار؛
اونو قورتاراسان بله، گئنه ده داوام ادر.
۲۰ نصئحته قولاق آس، تربئيه‌ني
قبول ات،
بونون نتئجه‌سئنده حئکمتلي اولارسان.
۲۱ آدامين اوره‌يئنده چوخ فئکئرلر
اولار،
لاکئن برقرار دوران ربّئن نئيّتي‌دئر.
۲۲ ائنسانين زئنتي اونون شفقتي‌دئر،
يوخسول اولماق دا يالانچي اولماقدان
ياخشي‌دير. ۲۳ ربدن قورخماق
ائنساني حياتا آپارار،
او، توخ ياتار؛
پئسلئک اونا ياخين گلمز. ۲۴ تنبل آدام
الئني قابا باتيرار،

لاکئن اونو آغزینا گري گتئرمه‌يي بله
ائسته‌مز. ۲۵ رئشخند ادن آدامي
دؤي، جاهئل آدام شوعورلو اولار،
فهئم آدامي دانلا، معرئفتي قازانار.
۲۶ آتاسيني سويان و آناسيني قووان
آدام،
نجالت و روسوايچيليق گتئرن اوغولدور.
۲۷ اگر معرئفت سؤزلرئندن آزماغي
ائسته‌يئرسن، اوغلوم،
تربئيه‌ني اشئتمه‌يي بوراخ. ۲۸ دَيَرسئز
شاهئد عدالته رئشخند ادر،
شر آداملارين آغزي شر تيخار.
۲۹ رئشخند ادنلر اوچون
موحاکئمه،
آنماقلارين کوره‌يي اوچون کؤتک
حاضيرلانار.

۲۰ ۱ شراب رئشخند ادندئر،
کفلندئرن ائچکي هاي-
کويلودور،
اونونلا مست اولان هچ کس حئکمت
آلماز. ۲ پادشاهدان گلن دهشت
آصلان نعره‌سئنه بنزر؛

اونو قيزديران اؤز جانيني ائتئرر.
۳ دئيئشمه‌دن گري چکئلمک ائنسانا
عئزّتدئر،
هر سفه داعوا باشلايا بئلر. ۴ تنبل آدام
پاييز واختي جوت سورمز؛
اونا گؤره ده بئچئن واختي آختاريب بئر
شي تاپماز. ۵ ائنسانين نئيّتلري درئن
سولارا اوخشار،
فراستلي آدام اونو چکئب چيخاردار.
۶ ائنسانلارين چوخو اؤزلرئنئن صالح
اولدوقلاريني جار چکر،
آمّا امئن آدامي کئم تاپا بئلر؟ ۷ صالح آدام
اؤز کامالیندا ياشايار،
اوغوللاري اؤزوندن سورا نه بختوردئرلر!
۸ حؤکم تختئنده اوتوران پادشاه،
بوتون پئسلئيي گؤزلري ائله آييرار. ۹ کئم
دئيه بئلر: "اوره‌يئمي تمئزله‌مئشم،
گوناهيمدان سئلئنمئشم؟" ۱۰ فرقلي چکي
داشلاري و فرقلي اؤلچولر،
ائکئسي ده ربّه مکروهدور. ۱۱ بئر اوغلان
عمللري ائله،

اتدئيي ائشلرئن تمئز و صالح اولماغي ائله
اؤزونو تانيدار. ۱۲ اشئدن قولاق و
گؤرن گؤز،
ائکئسئني ده رب يارادیب. ۱۳ يوخونو
سِومه، يوخسا يوخسول اولارسان؛
گؤزلرئني آچ، چؤرکله دويارسان.
۱۴ ساتين آلان "دَيَري يوخدور"
دئير،
آمّا آليب گدندن سونرا، اؤزونه فخر ادر.
۱۵ قيزيل وار، ياقوت دا چوخ وار،
آمّا معرئفتلي دوداقلار دَيَرلي جواهئردئر.
۱۶ ياد آروادا ضامئن اولاندان دا
گِرى آل،
اونو قرئبلر اوچون گئروو ساخلا.
۱۷ کلکله اله گلن چورک شئرئن
اولار،
لاکئن سورا آدامين آغزي قوملا دولار.
۱۸ هر فئکئر مشورتله برقرار اولار،
موحارئبه‌ني تدبئرله ات. ۱۹ سؤز گزدئرن
سئرّلري آچيب يايار،
اونا گؤره ده، هرزه دانيشان آداملا
آشناليق اتمه. ۲۰ آتاسيني، يا دا
آناسيني لعنت ادن آدامين چيراغي
قارانليق واختي سؤنه‌جکدئر.
۲۱ واختيندان اوّل اله گلن مئراث،
آخيريندا برکتلي اولماز. ۲۲ دمه: «پئسلئيئن
عوضئني وره‌جيم»،
ربّي گؤزله و او، سني خئلاص
ادر. ۲۳ فرقلي چکي داشلاري ربّه
مکروهدور،
آلداتان تره‌زي ياخشي ديئل. ۲۴ کئشئنئن
قدملري ربدندئر،
بس نجه بئر آدام اؤز يولونو آنلايا بئلر؟
۲۵ ائنسانا تله‌دئر کي، بئر شيي تعجئلله
وقف اتسئن،
سورا اتدئيي نذئرلري دوشونسون.
۲۶ حئکمتلي بئر پادشاه شر
آداملاري سووورار،
ديئرمان داشيني اونلارين اوستوندن چکر.
۲۷ ائنسانين روحو ربّئن چيراغي‌دير،
قارنين لاپ درئن يرلرئني تفتئش ادر.
۲۸ صالحلئک و وفا پادشاهي حئفظ
ادر،
تختئني صالحلئکله ساخلار. ۲۹ جاوان
آداملارين عئزّتي اونلارين
قووّتلري‌دئر،

قوجا آداملارين زئنتي اونلارين آغارميش
ساچلاريدير. ۳۰ يارالايان ووروشلار
پئسلئيي تمئزلەير،
ضربەلر قارنين لاپ درئن يرلرئنه اِنَر.

۲۱

۱ پادشاهين اورەيي ربّئن
الئندەدئر،
سو آرخلاري كئمي اونو ائستەدئيي طرفه
دؤندەرَر. ۲ ائنسانين هر يولو اؤز
نظرئنده دوغرو گؤرونر،
لاكئن اوركلري تفتئش ادن ربدئر.
۳ صالحلئک و عدالتي يرئنه يتئرمک،
ربّه، قورباندان داها افضلدئر. ۴ مغرور
بئر باخيش، تكبّورلو بئر اورک،
شر آداملارين ائشيغي و گوناهي‌دير.
۵ چاليشقان آدامين فئكئرلري فايدا
ورر،
تلەسن هر آدام احتئياجا دوشر. ۶ يالان
دانيشان دئل‌له خزئنه ييغماق هاوايا
قالخان بوخاردير كي،
اؤلوم آختارانلار اونون دالينا دوشورلر.
۷ شر آداملارين قدّارليغي اونلاري
سئلئب آپاراجاق،
چونكي عدالتي يرئنه يتئرمكدن بويون
قاچيرديرلار. ۸ خاطايا باتميش آدامين
يولو دولاشيقدير،
آمّا تمئز آدامين ائشي صالحدئر. ۹ دامين
كونجونده اوتورماق،
داعواچي بئر آروادلا بؤيوک بئر اِوده
ساكئن اولماقدان داها ياخشي‌دير.
۱۰ پئس آدامين جاني پئسلئيي
آرزولايار؛
قونشوسو اونون گؤزونده مرحمت تاپماز.
۱۱ رئشخند ادن تنبه اولاندا، جاهئل
آدام حئكمت آلار،
لاكئن حئكمتلي آداما عاغيل اؤيرەدنده،
معرئفت قازانار. ۱۲ صالح ائنسان شر
آدامين اِوئنه دئقّت ورر،
پئس آداملار پئسلئيه ييخيلارلار.
۱۳ قولاغيني كاسيب آدامين
فريادينا باغلايان آدام،
اؤزو ده باغيراندا جاواب آلماز. ۱۴ گئزلي
ورئلن هدئيه حئدّتي،
قولتوقدان ورئلن روشوت قضبي ياتيردار.
۱۵ عدالتي يرئنه يتئرمک صالح آدام
اوچون شادليقدير،

آمّا شر قورانلارين باشينا هلاکت گلر.
۱۶ عاغيل يولوندان آزان آدام،
اؤلولر جاماعاتيندا ساکئن اولاجاق.
۱۷ کف سِوَن آدام احتئياجا دوشر؛
شراب و ياغلي يمه‌يي سِوَن، هِچ واخت
ثروت قازانماز. ۱۸ پئس آدام صالح
آدامين فئدئيه‌سي،
خائن آدام دا دوز آدامين عوضي اولار.
۱۹ چوللرده ياشاماق،
داعواچي و قيزميش بئر آروادلا بئر
يرده ياشاماقدان داها ياخشي‌دير.
۲۰ حئکمتلي‌نئن اوئنده خزئنه و زيتون
ياغي وار،
لاکئن آخماق نه‌يي وارسا، يِيئب-
قورتارار. ۲۱ صالحلئک و صداقت
دالينجا گدن،
حيات، صالحلئک و عئزّت تاپار.
۲۲ حئکمتلي بئر آدام ائگئدلرئن
شهري اوستونه چيخار،
شهرئن اعتئماد اتدئيي قالاسيني يره ييخار.
۲۳ آغزيني، دئلئني قورويان آدام
جانيني دارليقلاردان قورويار. ۲۴ مغرور
و تکبّورلو آدام، اونون آدي "رئشخند
ادن" دئر.
او لاپ چوخ تکبّورله رفتار ادر.
۲۵ تنبلئن آرزوسو اونو اؤلدورَر،
چونکي اللري ائشله‌مک ائسته‌مز. ۲۶ او،
بوتون گون طاماحلا آرزولايار،
آمّا صالح آدام ورر و اسئرگه‌مز. ۲۷ پئس
آداملارين قورباني مکروهدور؛
گؤر پئس نئيّتله تقدئم اتسه، نه قدر
آرتيق! ۲۸ يالانچي شاهئد هلاک
اولار،
لاکئن قولاق آسان آدام دائم
دانيشاجاق. ۲۹ شر آدام، اوزونو
حياسيز گؤرسه‌در،
لاکئن صالح آدام يولونا دئقّت ادر.
۳۰ ربّئن ضئدّئنه نه حئکمت وار،
نه فراست وار، نه ده مصلحت. ۳۱ آت
دؤيوش گونو اوچون حاضيرلانار،
آمّا خئلاص ربده‌دئر.

۲۲

۱ ائنسانلار آراسيندا
ياخشي بئر آد آچماق،
بؤيوک ثروتدن

و ائلتئفات سِومَک، گوموش و قیزیلدان
داها یاخشي‌دیر. ۲ وارلي و یوخسول
بوندا بئردئرلر،
هامیلاریني یارادان ربدئر. ۳ شوعورلو
آدام شري قاباقجادان گؤرر و اؤزونو
گئزله‌در،
لاکئن جاهئل آداملار ائره‌لي گدئب
جزالانار. ۴ تواضؤعکارلیغین و ربدن
قورخماغین نتئجه‌سي
وارلیلیق، شرف و حیاتدیر. ۵ اَیري اولان
آدامین یولوندا تئکانلار و تله‌لر وار؛
جانیني قورویان اونلاردان اوزاق قالار.
۶ اوغلانا گده‌جي یولا گؤره تعلئم
ور،
حتّا قوجالاندا دا اوندان دؤنمز. ۷ وارلي
آدام یوخسول آداملارا آغالیق ادر،
بورجلو آدام دا بورج ورەنئن قولودور.
۸ حاقسیزلیق اکن شر بئچر،
قضبئنئن دَیه‌نَیي محو ادئلر. ۹ گؤزو
دویموش آدام برکت تاپار،
چونکي چؤره‌یئندن کاسیب آداما ورر.
۱۰ رئشخند ادن آدامي قوو، داعوا دا
قورتارار.

بلي، موباحئثه و نجالتئن ده آرخاسي
کسئلر. ۱۱ اورک تمئزلئیئني سِوَن،
دوداقلارریندا فیض اولان،
پادشاهین دوستو اولار. ۱۲ ربّئن گؤزلري
معرئفتي حئفظ ادر،
آمّا خائن آدامین سؤزلرئني بوشا
چیخاردار. ۱۳ تنبل آدام دئیر:
"اشئکده شئر گزئر،
کوچه‌لره چیخسام، مني پارچالار."
۱۴ عئفّتسئز آروادین آغزي درئن
چالادیر؛
رب کئمه قضبلنسه، اورایا دوشر.
۱۵ سفه‌لئک اوغلانین اوره‌یئنده
باغلي‌دیر،
آمّا تنبه آغاجي اونو اوندان اوزاقلاشدیرار.
۱۶ وارلي اولماق اوچون کاسیبا ظولم
ادئب
وارلي‌یا ورن آدام دا احتئیاجا دوشر.

حئکمتلي آداملارين سوزلري

۱۷ قولاق آس و حئکمتلي
آداملارين سؤزلرئني اشئت،
اوره‌يئني منئم معرئفتئمه ور. ۱۸ چونکي
اونلاري اؤز ائچئنده ساخلاياسان،
ياخشي اولار؛
اونلارين هاميسيني دئلئنه سال. ۱۹ بو
گون سنه خبر وردئم کي،
توکّولون ربّه اولسون. ۲۰ مگر سنه
مشورتلر و معرئفتئن اوتوز سؤزونو
يازماميشام کي، ۲۱ حقئقت
سؤزلرئنئن دوغرولوغونو بئله‌سن،
سني گؤنده‌رَنلره حقئقتله جاواب
وره‌سن؟! ۲۲ کاسيب آدامي
کاسيب اولدوغو اوچون سويما،
دروازادا اولان مظلوما دا ظولم اتمه.
۲۳ چونکي اونلارين داعواسيني رب
ادر،
اونلاري سويانلارين جانيني رب سويار.
۲۴ تِز قضبلَنَن آداملا يولداش اولما،
حئدّتلي آداملا گلئش-گدئش اتمه.
۲۵ مبادا اونون طرئقلرئنه بلد
اولاسان،
و جانيني تله‌يه سالاسان. ۲۶ ال ورنلردن،
بورجلارا ضامئن اولانلاردان اولما؛
۲۷ گئرو عوضئني ورمه‌يه بئر شيئن
اولماسا،
آلتيندان ياتاغيني آپارارلار!
۲۸ آتالارينداں قالان قدئم سَرحد
داشينين يرئني ديئشمه. ۲۹ ائشئنده
ماهئر اولان آدامي گؤرورسن؟
تانيلمايان آداملارين قاباغيندا يوخ،
پادشاهلار قاباغيندا دوراجاق.

۲۳

۱ بئر حؤکمدارلا يمک يمه‌يه
اوتوردوغون زامان،
قاباغيندا اولانا ياخشي دئقّت ات. ۲ اگر
ائشتاهالي بئر آدامسان،
بوغازينا بيچاق قوي. ۳ اونون دادلي
يمکلرئنه هوسلنمه،
چونکي آلداتان خورکدئر. ۴ ثروت
قازانماق اوچون اؤزونو يورما؛
بو فئکئردن دوش! ۵ گؤزونو ثروته
دئکه‌سن، يوخ اولار،

اؤزونه قانادلار دوزەلدئب،
قارتال کئمي گؤيلره اوچار. ۶ خسئس
آدامين خؤره‌يئني يمه؛
اونون دادلي يمکلرئنه ده هوسلنمه؛
۷ چونکي اوره‌يئنده هر شيئن
حسابيني ادر.
سنه دئير: "يه، ائچ"،
لاکئن اوره‌يي دئلي ائله بئر ديئل. ۸ يدئيئن
تئکه‌ني قوساجاقسان،
ددئيئن شئرئن سؤزلر بادا گده‌جک.
۹ آنماق آدامين قولاغينا بئر شي
دمه،
چونکي سؤزلرئنده اولان عاغيلا حقارتله
باخاجاق. ۱۰ قدئمکي سرحد داشينين
يرئني ديئشمه،
يتئملرئن زمئلرئنه ده گئرمه؛ ۱۱ چونکي
اونلارين قيّومو قودرتلئدئر؛
سنئنله اولان موناقئشه‌يه، او، باخار.
۱۲ اوره‌يئني تربئيه‌يه،
قولاقلاريني معرئفت سؤزلرئنه ور.
۱۳ تربئيه‌ني اوشاقدان کسمه،
چونکي تربئيه آغاجي اونو اؤلدورمز.
۱۴ سن اونو آغاجلا وور کي،
جانيني اؤلولر دئياريندان قورتاريرسان.
۱۵ اوغلوم، اگر اوره‌يئن حئکمت
آلسا،
منئم ده اوره‌يئم سوئنر. ۱۶ دوداقلارين
دوز دئين زامان،
بلي، ائچئم ده شادلاناجاق. ۱۷ اوره‌يئن
گوناهکارلارا حسد آپارماسين،
آنجاق ربّئن قورخوسوندا ياشا. ۱۸ مادام
کي، آخير-عاقئبت وار،
اومئدئن کسئلمه‌يه‌جک. ۱۹ اشئت
اوغلوم و حئکمت آل؛
يولدا اوره‌يئني دوز ات. ۲۰ شرابلا کفلي
اولانلارلا،
يا دا ات قارينپاسي اولانلارلا قاتيشما؛
۲۱ چونکي کفلئلر و قارينپالار
يوخسول‌لوغا دوشرلر،
باش گئجَلمه‌سي آدامي جيرجينديرا
گيئندئرر. ۲۲ سني ووجودا گتئرن
آتانا قولاق آس،
آنانا قوجا اولدوغو زامان خور باخما.
۲۳ حقئقتي آل و اونو ساتما؛

حئکمتي، تربئیه‌ني، و آنلاغي دا آل.
۲۴ صالح آدامین آتاسي کف
اده‌جک،
حئکمتلي اوشاغي اولان دا سوئنه‌جکدئر.
۲۵ قوي آتان و آنان سوئنسئن،
قوي سني بو دونیایا دوغان کف اتسئن.
۲۶ اوغلوم، اوره‌یئني منه ور،
قوي گؤزلرئن یوللاریما باخسین.
۲۷ چونکي عئفّتسئز بئر آرواد درئن
بئر چالادیر،
توولایان آرواد دا دار قویودور.
۲۸ قولدور کئمي کمئن قورار،
ائنسانلار آراسیندا خائنلري آرتیرار.
۲۹ کئمدئر یاسلي؟
کئمدئر دردلي؟
داعوالار کئمئن وار؟
شئکایت کئمئن وار؟
سببسئز یارالار کئمئن وار؟
قیزارمیش گؤزلر کئمئن وار؟
۳۰ شرابدان اؤتري اوزون مودّت
اوتورانلارین،
قاریشدیریلمیش شرابین دالینجا
آختارانلارین، ۳۱ شرابین قیرمیزي
اولماسینا، قدحده پاریلداماسینا،
یومشاق آشاغي آنماسینا باخما. ۳۲ آخیردا
ائلان کئمي سانجار،
افعي کئمي زهرله‌یر. ۳۳ گؤزلرئن قرئبه
شیلر گؤرر،
اوره‌یئن ترسه شیلر دانیشار. ۳۴ بلي، آچیق
دهنزده یاتان کئمي اولارسان،
حتّا گمي دئره‌یئنئن باشیندا یاتان کئمي
اولارسان.
دئیرسن: ۳۵ "مني دؤیدولر، لاکئن
آغري چکمه‌دئم؛
مني ووردولار، لاکئن آنلامادیم.
نه زامان اویاناجاغام کي، شرابي گئنه
آختاریم؟!"

۲۴

۱ پئس آداملارا حسد
آپارما،
اونلارا قوشولماق ائستَمه. ۲ چونکي
اونلارین اورکلري ظولم دوشونر،
دئل‌لري قدّارلیقدان دانیشار. ۳ اِو
حئکمتله تئکئلر،

فراستله برقرار اولار، ۴ اوتاقلاري
معرئفتله،
جوربه‌جور دَيَرلي و خوش شيلرله دولار.
۵ حئکمتلي کئشي قودرتلئدئر،
بلي، معرئفت صاحئبي قووّتئني آرتيرار،
۶ چونکي مشورتله موحارئبه ادرسن،
مشورت ورنلرئن چوخلوغوندا
سالاماتليق وار. ۷ سفه اوچون
حئکمت اَلچاتمازدير،
دروازادا آغزيني آچماز. ۸ شر قوران،
فئتنه‌کار آدلانار. ۹ سفهئن پئس
ائشي گوناه ساييلار،
رئشخند ادن، آداملار يانيندا مکروهدور.
۱۰ دارليق گونونده اگر طاقتدن
دوشه‌سن،
سنئن قووّتئن نه آزديرا! ۱۱ اؤلومه
آپاريلانلاري قورتار،
اؤلدورولمه‌يه ييخيلانلاري قيريلماقدان
مانع اول. ۱۲ اگر "بونو بئلمئردئک"
دئيه‌سن،
اورکلري تفتئش ادن، مگر بونو گؤرمز؟
سنئن جانيني ساخلايان مگر بونو بئلمز؟
مگر ائنسانا عملئنه گؤره جزا ورمز؟
۱۳ اوغلوم، بال يه، چونکي
ياخشي‌دير،
شاني بالينين شئرئن دادي داماغيندا
قالار، ۱۴ بئل کي، حئکمت ده سنئن
جانينا بله اولار،
اگر اونو تاپيبسان، سنئن اوچون آخير-
عاقئبتي وار،
اومئدئن کسئلمه‌يه‌جکدئر. ۱۵ اي شر
آدام، صالح آدامين مسکني اوچون
گئزلنمه،
اونون او-آوادانيني سويما، ۱۶ چونکي
صالح آدام يدّي دفه ييخيلسا بله، گئنه
قالخار.
لاکئن شر آدامي شر ييخاجاق.
۱۷ دوشمنئن ييخيلان زامان سوئنمه،
اونون ييخيلماسينا گؤره اوره‌يئن کف
اتمه‌سئن. ۱۸ يوخسا ربّ اونو گؤرر
و اوندان خوشلانماز،
قضبئني اونون اوستوندن گؤتورر.
۱۹ پئسلئک ادنلردن اؤتري
قضبلنمه،

شر آداملارا حسد آپارما؛ ۲۰ چونکي
پئس آداما آخير-عاقئبت اولمایاجاق؛
شر آداملارين چيراغي سؤنه‌جک.
۲۱ اوغلوم، ربدن و پادشاهدان
قورخ؛
خيانتکارلارلا گلئش-گدئش اتمه؛
۲۲ چونکي اونلارين بلاسي قفئلدن
گلر،
هر ائکئسئنئن ورەجيي جزاني کئم بئلئر؟!

حئکمتلي آداملارين باشقا سؤزلري

۲۳ بولار دا حئکمتلئنئن سؤزلري‌دئر:

موحاکئمه‌ده طرفدارليق اتمک ياخشي
ديئل. ۲۴ شر آداما "سن صالح
آدامسان" دئينه،
خالقلار لعنت ادرلر و مئلّتلر اوندان
ائيره‌نرلر. ۲۵ آمّا اونو دانلايانلاردان
خوشلانارلار،
اونلارين اوستونه ياخشيليق برکتي گلر.
۲۶ دوغرو بئر جاواب ورن آدام،
دوداقلاري اؤپن کئمي‌دئر. ۲۷ اوّلجه
اشئکده‌کي ائشئني حاضيرلا،
زمي سال، سورا اوئني تئک. ۲۸ سببسئز
قونشونون ضئدّئنه شاهئدلئک اتمه،
دوداقلارينلا توولاما. ۲۹ دمه: "منه
اتدئتئني من ده اونا اده‌جيم،
اونون عمل‌لرئنئن عوضئني وره‌جيم."
۳۰ تنبل آدامين زمئسئندن
و عاغيلسيز آدامين اوزوم باغيندان
کچدئم؛ ۳۱ باخ، هر يانيني تئکان
باسميش،
آلاق اوتلا دولموشدو؛
داش-دوواري يئخيلميشدي. ۳۲ من اونو
گؤرن واخت، اونا دئقّتله باخديم؛
اونا باخديم و عئبرت آلديم: ۳۳ بئر آز
يات، بئر آز يوخولا،
ائستئراحت اوچون بئر آز اَلي، اَل اوسته
قوي؛ ۳۴ او زامان يوخسوللوق سنه
اوغرو کئمي،
احتئياج سنه سئلاحلي آدام کئمي
هوجوم اده‌جک.

سوليمانين مثل‌لرئنئن ائکئنجي قئسمتي ۱

۲۵ بولار دا سوليمانين
مثللري‌دئر کي، يهودا

پادشاهي خئزقيانين آداملاري بئر
يره ييغيب يازديلار: ۲ بئر ائشي
گئزلتمک تارينين عئزّتئدئر،
لاکئن ائشي آراشديرماق پادشاهلارين
عئزّتئدئر. ۳ نجه گؤيو اوجاليغيندا،
يري ده درئنلئيئنده،
اله ده پادشاهلارين اوره يئني آراشديرماق
اولماز. ۴ گوموشدن چوروفو آيير،
زرگره بئر قاب چيخار. ۵ شرور آدامي
پادشاهين يانيندان آيير،
اونون تختي صالحلئکده برقرار اولار.
۶ پادشاهين حوضوروندا اؤزونو
اوجالتما،
بؤيوک آداملارين يرئنده ده دورما:
۷ چونکي "بويور يوخاري" دعوتئني
آلماق،
بئر اصئلزاده حوضوروندا آشاغي
اندئرئلمکدن داها ياخشي‌ديير. ۸ عجله
ائله داعوايا آتيلما،
سورا قونشون سني اوتانديرسا، نه ادرسن؟
۹ داعواني قونشونلا اؤزون حل ات
اؤزگه بئر آدامين سئرّئني آچما. ۱۰ مبادا
هر اِشئدن سنه خور باخسين،

و اعتئبارين آرادان گتسئن. ۱۱ يرئنده
ديئلمئش سؤز،
گوموش اويمالار ائچئنده قيزيل آمالار
کئمي‌دئر. ۱۲ سؤزه باخان قولاغا
حئکمتلي دانلاق، قيزيل حالقاسي،
خالئص قيزيل کوپّه‌سي کئمي‌دئر.
۱۳ بئچئن واختيندا قار کئمي
سرئنلئک نجه‌دئر،
اعتئبارلي الچي ده اونو گؤنده‌رنلر اوچون
بله‌دئر،
چونکي او، آغالارينين جانيني تزه‌لَيئر.
۱۴ ورمه‌دئي بخشئشلرئندن فخر ادن
آدام،
ياغيشسيز بولودا و کولَيه بنزه‌يئر.
۱۵ اوزون صبئرله بئر حؤکمداري دا
قانديرماق اولار،
شئرئن دئل سوموکلري بله، سينديرار.
۱۶ بال تاپسان، اوندان احتئياجين
قدر يه،
اگر آج گؤزلوکله يئيه‌سن، قوسارسان.
۱۷ قوشونون اوئنه آز-آز گت،

يوخسا بِزَر، سندن نئفرت ادر.
۱۸ قونشوسونون ضئدّئنه يالانچي
شاهئدلئک ادن،
توپّوز، قيلينج و ائتي اوخا بَنزه‌يئر. ۱۹ دار
گونده خائن آداما اعتئماد اتمک،
چوروموش دئشه، بورولموش بئر آياغا
بنزه‌يئر. ۲۰ اوره‌يي قم دولو آداما
نغمه‌لر اوخويان،
سويوق گونده پالتاريني چيخاردان
کئمي‌دئر،
شورا اوستونه تؤکولموش سئرکه
کئمي‌دئر. ۲۱ اگر دوشمنئن آجدير،
اونا چؤرک ور يسئن؛
اگر سوسوزدور، سو ور ائچسئن؛ ۲۲ بله
اتمکله سانکي باشينا کؤز کؤمور
تؤکورسن،
بونون عوضئني ربدن آلارسان. ۲۳ شمئال
يلي ياغيش دوغورار،
قيبت ادن دئل ده قضبلي اوزا! ۲۴ دامين
کونجونده اوتورماق،
داعواچي بئر آروادلا بؤيوک بئر اِوده
ساکئن اولماقدان داها ياخشي‌دير.
۲۵ سوسوز جانا سويوق سو نجه‌دئر،
اوزاق مملکتدن گلن خوش خبر ده
بله‌دئر. ۲۶ پئس آدامين قاباغيندا
صالح آدامين باش ايمه‌سي،
بولانديريلميش چشمه و نجئسلنمئش
قويو کئمي‌دئر. ۲۷ چوخ بال يمک
ياخشي ديئل؛
اله ده اؤز عئزّتئني آختارماق، آداما
عئزّت ديئل. ۲۸ نفسئنه حاکئم
اولمايان بئر آدام،
داغيلميش، حاصارسيز بئر شهر
کئمي‌دئر.

۲۶

۱ نجه ياي واختيندا قار
ياراشماز،
بئچئن واختيندا دا ياغيش،
آنماق بئر آداما دا عئزّت اله ياراشماز.
۲ سرچه نجه اوچوب کؤچر،
قارانقوش نجه اوچوب گدر،
سببسئز لعنت ده اله‌دئر، يرئنه يتئشمز.
۳ آتا قامچي، اِششَيه جئلوو،
آنماق آداملارين دالينا دا آغاج. ۴ آنماق
آداما سفه‌لئيئنه گؤره جاواب ورمه،

يوخسا سن ده اونون كئمي اولارسان.
۵ آنماق آداما سفه‌لئيئنه گؤره
جاواب ور،
يوخسا اؤز گؤزونده اؤزونو حئكمتلي
سايار. ۶ آنماق بئر آدامين الي ائله خبر
گؤنده‌رن،
اؤز آياقلاريني كسن و اؤز ضررئني ائچن
كئمي‌دئر. ۷ آخسايان بئر آدامين
آياغي نجه لاخلار،
مثل ده آنماق آداملارين آغزيندا اله‌دئر.
۸ داشي ساپاندا قويان آدام نجه‌دئر،
آنماغا حؤرمت ادن آدام دا اله‌دئر.
۹ كفلي بئر آدامين ائنه باتميش بئر
تئكان نجه‌دئر،
مثل ده آنماق آداملارين آغزيندا اله‌دئر.
۱۰ هدفسئز اوخ آتان آدام نجه هاميني
يارالايار،
آنماق آدامي، يولدان كچن هر كسي
ائشه آلان دا اله‌دئر. ۱۱ ائت اؤز
قوسدوغونا نجه دؤنر،
آنماق آدام دا تكرار سفه‌لئک ادر.
۱۲ اؤز گؤزونده حئكمتلي اولان بئر
آدامي گؤروبسن؟
آنماق بئر آداما اوندان آرتيق اومئد
باغلاماق اولار. ۱۳ تنبل آدام دئير:
"يولدا آصلان وار!
كوچه‌لرده شئر گزئر!" ۱۴ قاپي اؤز داباني
اوسته نجه دؤنر،
تنبل آدام دا ياتاغيندا اله دؤنر. ۱۵ تنبل
آدام الئني قابا باتيرار؛
لاكئن اونو آغزينا گري گتئرمه‌يه اَرئنر.
۱۶ تنبل اؤز گؤزونده،
عاغيلّيجا جاواب ورن يدّي نفردن
داها حئكمتلئدئر. ۱۷ اؤزونه مربوط
اولمايان داعوايا قاريشان،
اله بئل كوچه‌ده‌كي ائتي قولاقلاريندان
توتور. ۱۸ اود، اوخ، و اؤلوم گتئرن
دلي آدام نجه‌دئر، ۱۹ قونشوسونو
آلداتيب،
"ظارافات ادئردئم" دئين آدام دا اله‌دئر.
۲۰ اودون اولمايان يرده اود سؤنر؛
قيبتچي اولمايان يرده ده داعوا ياتار.
۲۱ كؤز اوچون كؤمور و اود
اوچون اودون نجه‌دئر،
داعواني آلوولانديرماق اوچون داعواچي
آدام دا اله‌دئر. ۲۲ قيبتچي آدامين

سؤزلري شئرئن تئکه‌لر کئمي‌دئر
کي،
قارنين لاپ درئن يرلرئنه انر.
۲۳ جئلالانميش صاخسي بئر قاب
نجه‌دئر،
هوسلي دوداقلارلا شر دولو بئر اورک
ده اله‌دئر. ۲۴ دوشمن نئفرتي
دوداقلاري ائله گئزله‌در،
حئيله‌ني اؤز اڭچئنده ساخلايار.
۲۵ مهرئبان دانيشان زامان اونا
ائنانما،
چونکي اوره‌يئنده يدّي جور مکروه
شي وار: ۲۶ گرچي نئفرتي مکرله
اؤرتولوب،
لاکئن شرارتي جاماعاتين قاباغيندا
آشکارا چيخاجاق. ۲۷ چوخور قازان
آدام اؤزو اونا دوشر،
داش دا اونو يووارلايانين اوستونه
قاييدار. ۲۸ يالانچي دئل يارالاديغي
آداملاردان نئفرت ادر،
آلداتان آغيز دا وئرانليغا سبب اولار.

۲۷ ۱ صاباحکي گون اوچون
فخر اتمه،
چونکي گونون نه دوغاجاغيني بئلمئرسن.
۲ اؤز آغزين يوخ، قوي ياد بئري
سني تعرئفله‌سئن؛
اؤز دوداقلارين يوخ، قرئب بئر آدام.
۳ داش آغيردير، قوم دا يوک،
آمّا سفه آدامين قضبي ائکئسئندن ده
آغيردير. ۴ قضب قدّاردير و حئدّت
سل،
لاکئن حسدئن قاباغيندا کئم دورا بئلر؟!
۵ آچيقجا دانلاماق
اؤرتولو محبّتدن داها ياخشي‌دير. ۶ دوست
ووران يارالار وفاني گؤرسه‌در،
آمّا دوشمنئن اؤپوشلری آلداتاندير. ۷ توخ
جان پتک بالیندان چکئنر،
لاکئن آج جانا هر آجي شي شئرئندئر.
۸ يوواسيندان آزان قوش نجه‌دئر،
يرئندن آوارا اولان آدام دا اله‌دئر. ۹ ياغ
و عطئر نجه اوره‌يي سوئندئرر،
بئر دوستون شئرئنلئي ده جانيندان گلن
نصئحتدن گلر. ۱۰ دوستونو و آتانين
دوستونو بوراخما،
بلا گونونده ده قارداشينين اوئنه گتمه؛

چونكي ياخين قونشو اوزاق قارداشدان
ياخشي‌دير. ۱۱ اوغلوم، حئكمت آل،
اوره‌يئي سوئندئر،
اله كي، مني روسواي ادن آداما
جاواب ورئم. ۱۲ شوعورلو آدام
شري قاباقجادان گؤرر و اؤزونو
گئزله‌در،
لاكئن جاهئل آداملار ائره‌لي گدئب
جزالانارلار. ۱۳ ياد اوچون ضامئن
اولان آدامين پالتاريني آل،
ياد آروادا ضامئن اولاندان دا گري آل.
۱۴ سحر اركن قانخيب،
اوجا سسله قونشوسونا سالام دئين آدامين
سالاملاماسي
لعنت ساييلار. ۱۵ ياغيشلي گونده
دايانمادان دامان دامجيلار،
و داعواچي بئر آرواد بئربئرئنه نه
اوخشاييرلار! ۱۶ اونو توتماق يلي
توتماق كئمي‌دئر،
ياغي اووجدا توتماق كئمي‌دئر. ۱۷ دمئر
دمئري نجه ائتئلَر،
آدام دا دوستونون اوزونه اله جلا ورر.
۱۸ انجئر آغاجي ساخلايان اونون
مئيوه‌سئني يئير؛
آغاسينين قيدئنه قالان دا عئزّتله‌نر. ۱۹ سو
اوزو نجه اوزو گؤرسه‌در،
ائنسانين اوره‌يي ده آدامي اله گؤرسه‌در.
۲۰ اؤلولر دئياري و هلاكت يري
دويماديغي كئمي،
ائنسانين دا گؤزو اله دويماز. ۲۱ پوتا
گوموش اوچون، كوره قيزيل
اوچوندور،
آدام دا اؤزگه آداملارين تعرئفي ائله
دَيَرله‌نر. ۲۲ سفه آدامي بوغدا ائله
هَونگه تؤكوب توخماقلا دؤيه‌سن ده،
سفه‌لئيي گئنه اوندان چيخماز.
۲۳ قويون-كچئنئن حاليني بئلمه‌يه
جهد ات،
سورونه يتئش، ۲۴ چونكي وار-دؤولت
همئشه‌لئک ديئل،
تاج دا نسئل‌به‌نسئل قالماز. ۲۵ قورو اوت
ييغيلان واخت،
تزه اوت دا گؤرونن واخت،

داغلارين اوتو توپلانان واخت،
۲۶ قوزولارين سنئن پالتاريني
گتئرر،
كچئلرئن ده بئر اوتلاق قئيمتئني؛
۲۷ كچئلرئن سودو سنئن يئيه‌جيئن
اوچون،
سنئن اِو آداملارينين خؤره‌يي اوچون،
و كنئزلرئنئن كچئنه‌جيي اوچون
كئفايتدئر.

۲۸ ۱ شر آدام قووالايان يوخ
ائكن قاچار،
آمّا صالح آدام آصلان كئمي جسور
دايانار. ۲ اؤلكه ده عوصيان اولان
واخت، اونون ريئسلري چوخ
اولار،
لاكئن آنلايان و بئلن آدام اونو برقرار
ادر. ۳ كاسيب آداملارا ظولم ادن
يوخسول كئشي،
سل كئمي آخان ياغيش كئمي‌دئر كي،
چؤرک قويماز. ۴ تعلئمي بوراخانلار
شر آدامي تعرئفله‌يرلر،
آمّا اونو ساخلايانلار اونلارا ضئدّ
دورارلار. ۵ پئس آداملار عدالتي
آنلامازلار،
لاكئن ربّي آختارانلار هر شيي
آنلايارلار. ۶ كامئللئكده ياشايان
يوخسول،
يوللاريندا اَيري اولان وارليدان داها
ياخشي‌دير. ۷ تعلئمه عمل ادن هر
كس آنلاقلي اوغولدور،
آمّا قارينقولولارلا آياق اولان آدام
آتاسيني اوتانديرار. ۸ مال-دؤولتئني
موعامئله و سلمخورلوقلا آرتيران
آدام،
اونو كاسيبلارا يازيغي گلن اوچون
بوراخار. ۹ قولاغيني تعلئمي
اشئتمكدن دؤنده‌رن آدامين دوعاسي
دا
مكروهدور. ۱۰ كئم صالح آداملاري
پئس يولا آزديرسا،
قازديغي چوخورا اؤزو دوشر؛
لاكئن كامئللر ياخشي مئراث آلارلار.
۱۱ وارلي آدام اؤز نظرئنده
حئكمتلئدئر،

آمّا آنلايان كاسيب اونو آراشديرار.
۱۲ صالح آداملار شاد اولاندا
بؤيوک عئزّت اولار،
لاكئن شر آداملار حاكئم اولاندا خالق
اؤزونو گئزله‌در. ۱۳ خاطالارينين
اوستونو اؤرتن آدام مووفّق اولماز،
اونلاري اعتئراف ادئب، اونلاردان ال
چكن آدام مرحمت تاپار. ۱۴ خوش
او آدامين حالينا كي، همئشه ربدن
قورخور؛
لاكئن اوره‌يئني برک ادن آدام بلايا
دوشر. ۱۵ كاسيب خالقين اوستونه
پئس حاكئم،
نرئلده‌ين آصلان و جومان آيي كئمي‌دئر.
۱۶ فراستسئز آغا بؤيوک بئر ظالئم
اولار،
آمّا طاماحدان نئفرت ادن عؤمرونو
اوزادار. ۱۷ بئر كئمسه‌نئن قاني
بوينوندا اولان آدام قبئره قاچار،
اونا هچ كس كؤمک اتمه‌سئن.
۱۸ كامئل آدام نئجات تاپار،
لاكئن يوللاري اَيري اولان آدام بئردن
ييخيلار. ۱۹ تورپاغيندا ائشله‌ين آدام
چؤركله دويار،
لاكئن بوش شيلرئن دالينجا گدن آدام
يوخسوللوقلا دويار. ۲۰ اعتئبارلي
آدامين بركئلري چوخدور،
آمّا ثروت قازانماغا تله‌سن آدام جزاسيز
قالماز. ۲۱ طرفدارليق اتمک ياخشي
ديئل،
چونكي بئر آدام بئر تئكه چؤرک اوچون
خاطا ادر. ۲۲ خسئس آدام مال-
دؤولت دالينجا قاچار،
و بئلمز كي، احتئياج اوستونه گلئر. ۲۳ بئر
آدامي دانلايان آخيردا،
يوموشاق دئل‌له آلداتان آدامدان داها
چوخ لوطف قازانار. ۲۴ آتاسيني، يا
دا آناسيني سويوب "خاطا ديئل"
دئين آدام،
محو ادنله شرئكدئر. ۲۵ اوره‌يئنده تكبّورلو
اولان داعوا قالديرار،
آمّا ربّه توكّول ادن آدام بول دويار.
۲۶ اؤز عاغلينا اعتئماد ادن، آخماغين
بئري‌دئر،

لاکئن حئکمتله یاشایان آدام قورتولار.
۲۷ یوخسولا ورن آدام مؤحتاج
قالماز،
لاکئن اوندان گؤز چوئرن آداما چوخ
لعنت اولار. ۲۸ شر آداملار قانلاندا،
خالق اؤزونو گئزله‌در،
اونلار هلاک اولاندا، صالح آداملار
آرتار.

۲۹

۱ دفه‌لرله نصئحت
اشئدئب،
لاکئن بوینونو یوغون ادن آدام بئردن بئره
یوخ اولاجاق
و اونا چاره اولماز. ۲ صالح آداملار آرتاندا
خالق سوئنر،
لاکئن شر آدامین آغالیغیندا خالق آه
چکر. ۳ حئکمتي سِوَن آدام آتاسیني
سوئندئرر،
آمّا عئفّتسئز آروادلارلا آیاق اولان آدام
مالیني تلف ادر. ۴ پادشاه عدالتله
اؤلکه‌ني برقرار ادر،
آمّا روشوتخور آدام اونو ییخار. ۵ قونشوسونا
حئیله ائله یومشاق دانیشان آدام،
اؤز آیاقلاري اوچون تور سرر. ۶ پئس
آدامین خاطاکارلیغي اؤزونه تله‌دئر،
آمّا صالح آدام نغمه اوخویوب سِوئنر.
۷ صالح آدام کاسیب آداملارین
حاقلارینین قیدئنه قالار،
لاکئن شر آدامین بله بئر معرئفتي یوخدور.
۸ رئشخند ادن آداملار بئر شهري
بادا وررلر،
آمّا حئکمتلي آداملار قضبي یاتیردارلار.
۹ حئکمتلي آدام سفه آدامي
موحاکئمه‌یه ورسه،
سفه ائستر قیزسین، ائستر گولسون،
اورادا آرتیق دئنج قالماز. ۱۰ قان تؤکن
آداملار کامئل ائنساندان نئفرت
ادرلر،
و صالح آداملارین جانیني آلماغا
چالیشارلار. ۱۱ آخماق آدام بوتون
حئسّلرئني اورتایا تؤکر،
آمّا حئکمتلي آدام صبئرلي دایانار.
۱۲ یالان سؤزه دئقّت ورن آغانین
بوتون نؤکرلري
شر اولار. ۱۳ یوخسول آدام و ظالئم آدام
بئر شیده بئردئرلر،

ربدئر كي، اونلارين ائكئسئنئن ده
گؤزلرئنه نور ورئر. ۱۴ كاسيب
آداملارا حقئقتله حؤكم ادن
پادشاهين تختي
همئشه‌لئک برقرار قالار. ۱۵ آغاج و
تأدئب حئكمت گتئرر،
آمّا اؤز باشينا بوراخيلان اوغلان
آناسينا نجالت گتئرر. ۱۶ شر آداملار
چوخالاندا خاطا چوخالار،
لاكئن صالح آداملار اونلارين ييخيلديغيني
گؤرر. ۱۷ اوغلونا تربئيه ور، سنئن
جانينا كف اولار،
بلي، سنئن جانينا لذّت ورر. ۱۸ وحي
اولمايان يرده خالق آرادان گدر،
آمّا خوش او آدامين حالينا كي، تعلئمه
عمل ادر. ۱۹ قول سؤزلرله تربئيه
آلماز،
چونكي باشا دوشسه بله، جاواب
اولماز. ۲۰ سؤزلرئنده تله‌سن بئر آدامي
گؤروبسن؟
آنماغا اوندان داها چوخ اومئد وار.
۲۱ كئم قولونو اوشاقليغيندان نازلي
بؤيوتسه،
آخيردا اونو درده سالار. ۲۲ قضبلي آدام
داعوا قالديرار،
قيزقين آدام دا خاطادا قرق اولار.
۲۳ ائنسانين تكبّورو اونو آلچالدار،
لاكئن باشي آشاغي آدام عئزّت تاپار.
۲۴ اوغرو ائله پايلاشان آدام اؤز
جانيندان نئفرت ادر؛
حقئقتي دمه‌يه آند ائچدئرئلسه ده، بئر شي
دمز. ۲۵ ائنسان قورخوسو تله گتئرر،
آمّا ربّه توكّول ادن امئن-آمانليقدا
اولار. ۲۶ آغانين ريضاسيني آختاران
چوخدور،
لاكئن ائنسان اوچون عدالت ربدن گلئر.
۲۷ ائنصافسيز آدام صالح آداملارا
مكروهدور،
يولوندا صالح اولان آدام دا شر آداما
مكروهدور.

آگورون حئكمتي ۱

۳۰ ياقِه اوغلو آگورون
سؤزلري، اونون كلامي.
بو آدام بله ددي:
يورولموشام، اي تاري،

يورولموش و تؤكنمئشم. ۲ چونكي هر
كسدن داها چوخ عاغيلسيزام،
ائنسان آنلاغي منده يوخدور. ۳ نه
حئكمت اؤيره‌ندئم،
نه ده موقدّس اولانين معرئفتي منده وار.
۴ گؤيلره كئم چيخيب و انئب؟
يلي كئم اووجونا ييغيب؟
سولاري كئم پالتارا بوكوب؟
يرئن بوتون نهايتلرئني كئم قوروب؟
آدي نه‌دئر؟
اوغلونون آدي نه‌دئر؟
اگر بئلئرسن؟ ۵ تارينين هر سؤزو
خالئصدئر.
اونا پناه آپاران آداملارا، او، سئپردئر.
۶ اونون سؤزلرئنه علاوه اتمه، يوخسا
سني تأدئب ادر
و يالانچي چيخارسان. ۷ سندن ائكي شي
ائسته‌دئم:
من اؤلمه‌دن اونلاري مندن اسئرگمه.
۸ بوش و يالان سؤزلري مندن
اوزاقلاشدير،
منه نه يوخسوللوق ور، نه ده ثروت.
آنجاق منه لازيم اولان چؤره‌يي ور،
۹ مبادا دويوب سني ائنكار ادئم،
و ديئم: "رب كئمدئر؟!"
يا دا يوخسول اولوب اوغورلوق ادئم،
و تاريمين آديني باتيريم. ۱۰ بئر قولا
آغاسينين يانيندا بؤهتان آتما،
مبادا لعنتلنه‌سن و سن تقصئركار
تاپيلاسان. ۱۱ اله آدام وار كي،
آتاسينا لعنت ادر،
و آناسينا خيئر-دوعا اتمز. ۱۲ اله آدام وار
كي، اؤز نظرئنده تمئزدئر،
لاكئن گئنه ده نجئسلئيئندن يويولماييب.
۱۳ آدام وار كي، گؤزلري نه
تكبّورلودور!
كئرپئكلري نجه يوخاري قالخيب!
۱۴ آدام وار كي، ير اوزوندن
مظلوملاري،
ائنسانلار آراسيندان مؤحتاجلاري
اودماق اوچون
دئشلري قيلينج كئمي‌دئر،
و چنه‌لري بيچاق كئمي. ۱۵ سولويون
ائكي قيزي وار كي،
باغيريرلار: "ور، ور."

اوچ شي وار کي، دويماز،
دؤرد شي ده وار کي، "بسدئر" دمز.
۱۶ اؤلولر دئياري،
سونسوز بطن،
سودان دويمايان تورپاق،
و "بسدئر" دمەين اود. ۱۷ آتاسيني
رئشخند ادن،
و آناسينا ائطاعت اتمەيه حقارتله باخانين
گؤزونو،
وادئئن قارغالاري اويار،
و کرکس بالالاري اونو يئيَر. ۱۸ منئم
اوچون آغليمدان کئار اوچ شي وار،
بلي، دؤرد شي کي، اونلاري آنلاميرام:
۱۹ هاوادا قارتالين طرزي،
قايا اوستونده ائلانين طرزي،
دهنزئن اورتاسيندا گمئئن طرزي،
و قيزلا اولان کئشئئن طرزي.
۲۰ زئنا کار بئر آروادين يولو بودور:
يئير و آغزيني سئلئب دئير: "نه پئسلئک
اتمئشم؟!" ۲۱ اوچ شيدن ير تئتره‌ير،
بلي، دؤرد شيئن آلتيندا تاب گتئره بئلمز:
۲۲ پادشاهليق ادن قولدان،
يمکدن دويان آغيلسيز آدامدان، ۲۳ آره
گدن سوئلمز آروادان،
و خانيمينين يرئنه اوتوران کنئزدن.
۲۴ دؤرد شي وار کي، ير اوزونده
کئچئکدئر،
آمّا چوخ دا حئکمتلي: ۲۵ قاريشقالار،
قووّتلي اولمايان خالقلار،
لاکئن يئيه‌جکلرئني يايدا
حاضيرلايارلار، ۲۶ قايا
دووشانلاري قووّتسئز بئر
عئدّه‌دئرلر،
لاکئن اِولرئني قايا ائچئنده تئکرلر.
۲۷ چيئرتگه‌لرئن پادشاهلاري اولماز،
لاکئن هاميلاري دسته-دسته قاباغا
گدرلر. ۲۸ کرتنکله الله بله توتولار،
آمّا پادشاهلار سارايلاريندا تاپيلار.
۲۹ اوچ شي وار کي، يرئشي
ياخشي‌دير،
بلي، دؤرد شي وار کي، گدئشي گؤزلدئر:
۳۰ شئر کي، حيوانلار آراسيندا
قودرتلئدئر،

و هچ بئرئسئئن قاباغیندان گري دؤئمز.
۳۱ طمطراقلا گدن خوروز، هم ده
تَکه،
و قوشونونون قاباغیندا چیخان پادشاه.
۳۲ اگر تربئیه‌سئزلئک ادئب اؤزونو
اوجالدیبسان،
یا دا حئیله ائشله‌دئبسن، الئني آغزینا
قوي. ۳۳ چونکي نجه سودو سیخاندا
قایماق
بورنو سیخاندا قان چیخار،
قضبي سیخاندا دا داعوا.

لِموِال پادشاهین سؤزلري ۱

۳۱ لِموِال پادشاهین سؤزلري،
آناسینین اونا اؤیره‌تدئیي
کلام: ۲ نه دیئم، اوغلوم؟
نه دیئم، بطنئمئن اوغلو؟
نه دیئم، نذئر اتدئیئم اوغلوم؟ ۳ قووّتئني
آروادلارا،
یوللاریني بو پادشاهلاري یوخ ادنلره
ورمه. ۴ پادشاهلارا یاراشماز، اي
لِموِال،
پادشاهلارا شراب ائچمک یاراشماز،
حؤکمدارلارا دا کفلندئرن ائچکئلري
سومک یاراشماز؛ ۵ مبادا
شراب ائچئب شرئعتي یاددان
چیخارتسینلار،
بوتون ذلئلرئن حاقلاریني ترسه اتسئنلر.
۶ کفلندئرن ائچکئني هلاکا گِده‌نه،
شرابي دا آجي اورکلئیه ور. ۷ قوي ائچئب
یوخسوللوغونو یاددان چیخارتسین،
و مشقّتئني آرتیق خاطیرلاماسین.
۸ آغزیني دئلسئز اوچون،
بوتون مؤحتاجلارین حاقلاري اوچون
آچ. ۹ آغزیني آچ و ائنصافلا حؤکم
ات،
فاغیرلارلا مؤحتاجلارین حاقلاریني ور.

فضئلتلي آرواد ۱۰ فضئلتلي آروادي کئم تاپا بئلر؟

چونکي اونون دَیَري یاقوتلاردان چوخ
آرتیقدیر. ۱۱ اَرئئن اوره‌یي اوندان
آرخایییندیر؛
اونا گؤره ده قازانجي اسکئک اولماز.
۱۲ بوتون عؤمور بویو ارئنه پئسلئک
یوخ،

ياخشيليق ادر. ۱۳ يون آختارار، كئان
آختارار،
اللري ائله چاليشقانليقلا ائشله‌ير.
۱۴ تئجارت گئتلري كئمي‌دئر؛
ارزاغيني اوزاق يرلردن گتئرر. ۱۵ حله
گجه ائكن يوخودان قالخار،
اؤز عائله‌سي اوچون يمک حاضيرلايار.
كنئزلرئنه ده بئرپاي ورر. ۱۶ زمي نظردن
كچئردئب ساتين آلار،
الئنئن باريندان اوزوم باغي اكر. ۱۷ بلئني
قووّتله باغلار،
قوللارينين قودرتئني آرتيرار. ۱۸ تئجارتئنئن
ياخشي اولدوغونو دادار،
گجه واختيندا اونون چيراغي سؤنمز.
۱۹ اللرئني جهره‌يه قويار،
جهره‌نئن ائيئني اللري ائله برک توتار.
۲۰ مظلوملارا الي‌آچيقدير،
بلي، الئني مؤحتاج آداملارين كؤمه‌يئنه
اوزادار. ۲۱ اِوئنئن خالقي اوچون
قارين ياغماغيندان قورخماز،
چونكي هاميلاري ائكئقات
گيئنئبدئر. ۲۲ ياتاغينا بزكلي پارچالار
دوزه‌لدر؛
پالتاري خالئص كئان و ارغواندير.
۲۳ اَري، شهرئن دروازالاري يانيندا
تانينميشدير،
مملكتئن آغساقّاللاري ائله اوتورار.
۲۴ كئان پالتار دوزه‌لدئب ساتار،
تاجئرلره قاييشلار ورر. ۲۵ اونون پالتاري
قووّت و عئزّتدئر؛
گله‌جک اوچون سوئنر. ۲۶ آغزيني
حئكمتله آچار،
دئلي اوستونده صالحلئک تعلئمي
وار. ۲۷ اِوي خالقينين گدئشئنه
موواظئبدئر،
تنبل‌لئک چؤره‌يئني يمز. ۲۸ اؤولادلاري
قالخيب اونا بختور دئيرلر؛
اري ده اونو تعرئفله‌ير: ۲۹ "باجاريقلي
قيزلار چوخدور،
لاكئن سن اونلارين هاميسيندان
اعلاسان." ۳۰ لطافت آلداتان،
گؤيچكلئک باطئلدئر،
لاكئن ربدن قورخان آرواد تعرئفه
لايئقدئر. ۳۱ اللرئنئن ثمره‌سئني اونا
ور،

قوي شهر داروازالاريندا ائشلري اونا
تعرئف گتئرسئن.

ECC

هر شي باطئلدئر ۱ اورشلئمده پادشاهليق
ادن داوود اوغلو واعئظئن سؤزلري.
۲ واعئظ ديئر: باشدان باشا باطئلدئر!
باشدان باشا باطئلدئر! هر شي باطئلدئر.
۳ ائنسانين گون آلتيندا چکدئيي بوتون
زحمتلرئنئن نه فايداسي وار؟ ۴ بئر نسئل
گدئر، او بئري نسئل گلئر، آمّا ير دائم
دورور. ۵ گون چيخير، گون باتير؛
تَله‌سئک يرئنه دؤنور کي، تزه‌دن
چيخسين. ۶ يل جنوب سمتئنه اسئر،
سونرا شمّال سمتئنه دؤنور، دؤنه-دؤنه
گدئر؛ دؤنوشلرئني تکرار ادئر. ۷ بوتون
چايلار دهنزه آخيرلار، آمّا دهنز هچ
دولمور. آخديقلاري يره دؤنورلر کي،
تزه‌دن آخسينلار. ۸ هر شي يورور؛ بئر
آدامين دئيه‌بئله‌جَيئندن ده چوخ! گؤز
گؤرمکدن دويمور، قولاق دا
اشئتمکدن. ۹ نه اولوب، گئنه
اولاجاق، نه ادئلئب، گئنه ادئله‌جک؛
اونا گؤره ده گون آلتيندا هچ تزه بئر
شي يوخدور. ۱۰ مگر اِله بئر شي وار
کي، اونون حاقّيندا ديئلسئن: "باخ، تزه
بئر شي!" او دا چوخدان وار ائمئش،
بئزئم زامانيميزدان دا قاباق. ۱۱ قاباقکي
شيلردن هچ نه خاطيرلانمير، گله‌جکده

چوخ یاییلیب: ۲ آدام وار کي، تاري
اونا وار-دؤولت و عئزّت ورئب، اله
کي، آرزو اتدئيي هر شيدن جاني اوچون
اَسکئيي يوخدور، آنجاق اونا بو شيلردن
ييئب-ائچه‌يه ائمکان ورمئر. ياد بئر آدام
اونون ماليني يِيئر. بو دا باطئلدئر، يامان
بئر درددئر. ۳ بئر آدام يوز اوشاغين آتاسي
اولوب چوخ ائل‌لر ياشاسا دا، اوزون
عؤمرونون عوضئنده جاني ياخشيليقلا
دويماييب، حؤرمتله دفن اولونماسا، منجه
دوشموش اوشاق اوندان ياخشي‌دير.
۴ چونکي بله اوشاق بوش يره دوغولور،
قارانليق ائچئنده ائتئب- گدئر، هچ آدي
دا چکئلمئر. ۵ گرچي نه گون گؤروب
نه ده بئر شي بئلئب، لاکئن بو اوشاغين
راحاتليغي او آدامدان داها چوخدور.
۶ حتّا اگر ائکي دفه مئن ائل ياشاسا دا،
ياخشي شيلردن کف اتمه‌يي بئلمئر. مگر
هر ائکئسي ده بئر يره گتمئر؟ ۷ ائنسانين
بوتون زحمتي قارني اوچوندور، لاکئن
گئنه ده جاني دويماز. ۸ حئکمتلي آدامين
سَفِهدن نه اوستونلويو وار؟ فاغيرا نه فايدا
وار کي، ياشايانلار آراسيندا نجه رفتار
اتمه‌يئني بئلسئن؟ ۹ گؤزون گؤرمه‌سي
جانين آرزو چکمه‌سئندن ياخشي‌دير. بو
دا باطئلدئر، يل دالينجا قاچماقدير. ۱۰ نه
وارسا، چوخدان اونا آد قويولوب،
ائنسانين نه اولدوغو دا بئلئنئب؛ هچ کس
اؤزوندن قووّتلي اولانلا گولَشه بئلمز.
۱۱ سؤزلرئن چوخلوغوندا باطئللئک ده
چوخدور، بونون ائنسانا نه فايداسي وار؟
۱۲ چونکي کؤلگه کئمي گلئب گِدن
عؤمورونون بوش گونلرئنده، کئم بئلئر
کي، ائنسان اوچون ياخشي شي نه‌دئر؟
کئم بئر آداما دئيه بئلر کي، اوندان سونرا
گون آلتيندا نه باش وره‌جک؟

حئکمت ۱ یاخشي آد عطئرلي یاغدان،
اؤلوم گونو ده آدامین دوغوم گونوندن
یاخشي‌دیر. ۲ یاس اوئنه گتمک،
ضئیافت اوئنه گتمکدن یاخشي‌دیر،
چونکي هر آدامین آخیري اؤلومدور؛
یاشایان هرکس گرک بونو یادیندا
ساخلاسین. ۳ کَدَر گولمکدن
یاخشي‌دیر، چونکي اوزون قمگئن
اولماسي اوره‌یي سِوئندئرَر. ۴ حئکمتلي
آدامین اوره‌یي یاس اوئنده‌دئر، آمّا
سَفِهئن اوره‌یي شادلیق اوئنده.
۵ حئکمتلي آدامین مذمّتئني اشئتمک،
سَفِهئن نغمه‌سئني اشئتمکدن یاخشي‌دیر،
۶ چونکي سَفِهئن گولمه‌یي، قازان آلتیندا
یانان تئکانین سَسي کئمي‌دئر. بو دا
باطئلدئر. ۷ دوغرودان دا کي، ظولم
حئکمتلي آدامي آنماغا دؤنده‌رَر،
روشوت ده اوره‌یي فسادا چکر. ۸ بئر
شیئن آخیري، اونون باشلانیشیندان
یاخشي‌دیر. روحوندا صبئرلي اولان آدام،
روحوندا مغرور اولاندان یاخشي‌دیر.
۹ روحوندا حئرصلَنمیه تَلَسمه، چونکي
قضب سَفِهلرئن قوجاغیندا اوتورور.
۱۰ دِمَه: "نه اوچون قاباقکي گونلر بو
گونلردن یاخشي ائدي؟" چونکي بو

بئلئر؟ آدامين حئكمتي اونون اوزونو
أشيقلانديرار، اوزونون توتقونلوغو
دَيئشَر. پادشاهدان ائطاعت ات. ۲ سنه
نصئحت ادئرم: پادشاهين حؤكمونو تاريپا
اتدئيئن آندين خاطئرئنه ساخلا. ۳ اونون
حوضوروندان چيخماغا تَلَسمه. پئس
أشئن اوستونده دورما، چونكي او،
أستەدئيي هر شيي اده بئلر. ۴ پادشاهين
سؤزو هارادا اولسا، اورادا قودرت
وار. كئم اونا دئيه بئلر: "نه ادئرسن؟"
۵ اونون حؤكمونو يرئنه يِتئرَن يامان شيه
دوشمز، حئكمتلي آدامين اوره‌يي هم
واختي آييرد اِدَر، هم ده اونون نجه
يرئنه يتئرمه‌سئني. ۶ چونكي هر شيئن
هم اؤز واختي وار، هم ده نجه يرئنه
يتئرئلمه‌سي، گرچي ائنسانين داشيديغي
موصئبت آغيردير. ۷ اونا گؤره كي، نه
اولاجاغي بئلمئر؛ نه واخت اولاجاغي
اونا كئم دئيه بئلر؟ ۸ آدام يوخ كي،
روحون اوستونه قودرتي اولسون و اونو
توتوب ساخلاسين، اؤلوم گونو اوستونه
هچ كسئن قودرتي يوخدور. بو موحارئبه
ده مورَخّصلئک يوخدور، پئسلئک ده
صاحئبئني قورتارماز. ۹ بونون هاميسيني
گؤردوم و گون آلتيندا يرئنه يتئرئلَن هر
شيه دئقّت اتدئم: زامان وار كي، بئر
آدامين آيري آداما آغاليق اتمه‌سي جانينين
بلاسي اولور. ۱۰ سونرا پئس آداملارين
دفنئني ده گؤردوم. او آداملار كي،
موقدّس يره گلئب گِدَردئلر و بونو
اتدئكلري هر يرده، ياشاديقلاري شهرئن
خالقي طرفئندن تَعرئفلَنَردئلر. بو دا
باطئلدئر. ۱۱ پئس أشئن جزاسي تِز
ورئلمه‌دئيئنه گؤره، ائنسانلارين اوره‌يي
پئسلئک اتميه جسارت تاپير. ۱۲ گرچي
گوناهكار آدام يوز دفه پئسلئک ادئب
حياتيني اوزادير، لاكئن يقئن بئلئرم
كي، تاريدان قورخانلارين، اونون
حوضوروندا حؤرمتله دورانلارين خيرئنه
اولاجاقدير. ۱۳ آمّا پئس آداما ياخشيليق
اولمایاجاق و اونون گونلري ده كؤلگه
اوزالان كئمي اوزاديلمایاجاقدير،
چونكي تارينين حوضوروندا حؤرمتله
دورمور. ۱۴ ير اوزونده باش ورن آيري
بئر باطئللئک ده وار؛ صالح آداملار وار
كي، باشلارينا گلنلر، پئس آداملارين

باشينا گلمەلي‌دئر. پئس آداملار دا وار
كي، اونلارين باشلارينا گلن صالح
آداملارين باشينا گلمەلي‌دئر. ددئم كي،
بو دا باطئلدئر. ۱۵ بلجه كِفه باخماغي
اوستون سايديم، چونكي گون آلتيندا
ائنسان اوچون يمكدن، ائچمكدن، و
كِفه باخماقدان داها ياخشي بئر شي
يوخدور. چونكي گون آلتيندا تارينين
اونا وردئيي عؤمور بويو زحمتدن آنجاق
بو اونا قالير. ۱۶ او زامان كي، اوره‌يئمي
حئكمتي بئلميه قويدوم، اله كي، ير
اوزونده ادئلن ائشلري گؤروم. گؤروم
كي، نجه گجه-گوندوز آدامين گؤزلرئنه
يوخو گلمئر. ۱۷ او زامان تارينين بوتون
ائشلرئني گؤردوم. گؤردوم كي، ائنسان
گون آلتيندا ادئلن ائشي آنلايا بئلمز.
نه قدر آختارماغا چاليشسا دا، گئنه
اونو آنلامایاجاقدير. حئكمتلي بئر آدام دا
اونو بئلمه‌يئني ائدّئعا اتسه، گئنه اونو تاپا
بئلميه‌جكدئر.

هامینین قَدَري بئردئر [1] بلجه بونلارین
هامیسیني اوره‌یئده آراشدیریب بو
نتئجه‌یه گلدئم: صالحلر و حئکمتلئلر و
اونلارین ائشلري تارینین اَلئنده‌دئر. ائستر
سِوگي اولسون ائستر نئفرت، ائنسان
قاباغینا نه چیخاجاغیني بئلمز. [2] چونکي
هامینین باشینا گلن احوالات بئردئر؛
صالحلرئن و پئسلرئن، یاخشي‌لارین و
یامانلارین، طاهئرلرئن و نجئسلرئن،
قوربان تقدئم ادنلرئن و قوربان تقدئم
اتمه‌ینلرئن. نجه یاخشي‌لارادیر، اله ده
گوناهکارلارادیر؛ آند ائچَنلره ده آند
ائچمکدن قورخانلارا کئمي‌دئر. [3] گون
آلتیندا یرئنه یتئرئلن بوتون شیلرئن پئسلئیي
بوندادیر کي، هامیسینا راست گلن قدر
بئردئر. دوغرودان دا کي، ائنسانلارین
اوره‌یي پئسلئکله دولودور: نه قدر کي،
یاشاییرلار، دَلئلئک اورَکلرئنده وار و
اوندان سونرا اؤلولرئن یانینا گدئرلر. [4] آمّا
دئرئلر جاماعاتینا قوشولانین اومئدي وار،
چونکي دئري بئر ائت اؤلو بئر شئردن
یاخشي‌دیر. [5] چونکي دئرئلر اؤله‌جکلرئني
بئلئرلر، لاکئن اؤلولر بئر شي بئلمئرلر و
آرتیق اونلار اوچون اَجر یوخدور،
چونکي اونلارین ذئکري ده یادلاردان

اِدَر، بئر آز عاغیلسیزلیق حئکمت
و حؤرمت صاحئبئنه ده بله اِدَر.
۲ حئکمتلي آدامین اوره‌یي دوزلویه
طرف یؤنه‌لر، لاکئن سَفِهئن اوره‌یي
اَیرئلئیه. ۳ عاغیلسیز بئر آدام، حتّا
گتدئیي یولدا دا عاغلي آزدیر و هامییا
عاغیلسیز اولدوغونو گؤرسدر. ۴ اگر
حاکئمئن قضبي سنئن اوستونه قالخسا،
یرئندن تَرپَنمه؛ چونکي ساکئتلئک،
بؤیوک گوناهلارین اوستونو اؤرتَر.
۵ گون آلتیندا گؤردویوم بئر پئسلئک
وار، او دا حؤکمدارین اَلئندن چیخان
سهودئر: ۶ عاغیلسیز چوخ اوجا مقاملارا
قویولور، حال بو کي، وارلي‌لار آشاغیدا
اوتورورلار. ۷ گؤردوم کي، نجه قوللار
آتلار اوستونده گدئرلر، و ریئسلر قول
کئمي یرده یِرئیئرلر. ۸ قویو قازان اؤزو
اونا دوشَر، دوواري سؤکَني ده ائلان
سانجار. ۹ داش کَسَني داشلار یارالار،
اودون یاراني دا، اودون خطره سالار.
۱۰ اگر بالتا کوت اولسا، اونون آغزیني
دا ائتئلمَیه ورمسه‌لر، داها چوخ گوج
صرف اولونمالي‌دیر؛ لاکئن حئکمت
آداما مووفّقئیّت گتئرر. ۱۱ اگر ائلان
سِحر اولونماقدان قاباق سانجسا، او زامان
سِحربازدان دا فایدا یوخ. ۱۲ حئکمتلي
آدامین آغزینین سؤزلري فیضلي‌دئر،
لاکئن سَفِهئن دوداقلاري اونون
هلاکینا یول آچار؛ ۱۳ آغزینین سؤزلري
عاغیلسیزلیقلا باشلانار، سؤزلرئئن
آخیري دا یامان دَلئلئکدئر. ۱۴ عاغیلسیز
آدام سؤزو چوخالدار. نه اولاجاغیني هچ
کس بئلمز؛ اوندان سونرا نه اولاجاغیني
اونا کئم دئیه بئلر؟ ۱۵ سَفِهلرئن چکدئیي
زحمت اونلارین اؤزلرئني یورار،
اونلار شهره نجه گده‌جکلرئني ده
بئلمزلر. ۱۶ واي سنه ای مملکت، اگر
پادشاهین بئر اوشاقدیر، و ریئسلرئن سحر
اِرکَن ضئیافته باشلاییرلار. ۱۷ خوش
حالینا ای مملکت، اگر پادشاهین بئر
نجئبزاده‌دئر، و ریئسلرئن واختیندا،
کِفلَنمک اوچون یوخ، قووّت اوچون
یِیئرلر. ۱۸ تنبل‌لئکدن اِوئن دامي ییخیلار،
اَللرئن تنبلئیئندن ده اِو دامار. ۱۹ شادلیق
اوچون ضئیافت وِرَرلر و شراب حیاتي
کِفله دولدورار؛ آمّا هر شیه جاواب

اولان پولدور. ۲۰ پادشاهي حتّا فئکرئنده
ده سؤیمه؛ وارلي آدامي حتّا یاتاق
اوتاغیندا دا سؤیمه؛ چونکي گؤیون بئر
قوشو سنئن سَسئني آپارار، و گؤیده
اوچان قوشلارین بئري مطلبي خبر وِرَر.

۱۱ ۱ چؤره‌یئني سولار
اوستونه آت، چونکي
چوخ گونلردن سونرا اونو تاپارسان.
۲ یدّي کئشئیه، حتّا سکّئز کئشئیه پاي
ور، چونکي یر اوزونده نه پئس گون
گله‌جیئني بئلمئرسن. ۳ اگر بولودلار
یاغیشدان دولو اولسالار، اؤزلرئني یر
اوزونه بوشالدارلار؛ اگر بئر آغاج دا
جنوب و یا شمئال طرفئنه ییخیلسا، اِله
ییخیلدیغي یرده ده قالار. ۴ یلي موشاهئده
ادن توخوم سَپمَز، بولودلاري گؤرن ده
بئچمَز. ۵ نجه کي، یلئن یولونو بئلمئرسن،
نجه کي، بویلو آروادین قارنیندا
سوموکلرئن نجه بؤیودویونو بئلمئرسن، اِله
ده، بوتون بو شیلري یارادان تارینین
ائشلرئني بئلمئرسن. ۶ توخومونو سحر
واختي سَپ، آخشاما قدر اَلئني دئنجلمک
اوچون چکمه؛ چونکي بئلمئرسن کي، بو
یاخشي اولاجاق، یوخسا او، یا دا هر
ائکئسي بئرلئکده یاخشي اولاجاقلار.

جاوانلیغیندا سني یاراداني اونوتما
۷ دوغرودان دا ائشیق شئرئندئر،
گونشي گؤرمک ده گؤزلره خوشدور؛
۸ بئر آدام چوخ ائللر ده یاشاسا،
اونلارین هامیسیندا شادلیقلا یاشاسین.
لاکئن قارانلیق گونلرئن اولدوغونو دا
یاددان چیخارتماسین، چونکي اونلار
چوخ اولاجاقلار. گله‌جک هر شي
باطئلدئر. ۹ ای جاوان، جاوانلیغیندا
سِوئن، قوي اوره‌یئن سني جاوانلیق
گونلرئنده سِوئندئرسئن؛ اوره‌یئنئن
ائسته‌دئیئنده، گؤزلرئنئن گؤردوکلرئنده
یِري؛ لاکئن بئل کي، تاري بونلارین
هامیسینا گؤره سني موحاکئمه
اده‌جکدئر. ۱۰ اوندان اؤتری ده،
کَدَري اوره‌یئندن چیخارت، زحمتي ده
بدنئندن اوزاقلاشدیر، چونکي جاوانلیق
دا، جاوانلیغین قووّتي ده باطئلدیر.

۱۲ ۱ جاوانلیق گونلرئنده
سني یاراداني خاطیرلا؛

یامان گونلرئن گلمه‌یئندن قاباق،
او ائللرئن یتئشدئیئندن قاباق کي،
دئیه‌سن: "اونلاردان خوشوم گلمئر."
۲ او واختدا کي، گون و ائشیق، آي و
اولدوزلار حله سؤنمه‌یئبلر، بولودلار دا
یاغیشدان سونرا حله قاییتماییبلار. ۳ او
گونده کي، اِوي ساخلایانلار اَسئرلر،
پهلوانلار اَیئلئرلر، دَیئرمان دارتانلار
آزالدیقلاري اوچون ائشدن قالیرلار،
پِنجره‌لردن باخانلار قارالیرلار، ۴ کوچه‌یه
آچیلان قاپیلار باغلانیرلار، دَیئرمانلار
سَسدن دوشورلر. او واختدا کي، آدام
قوشون سَسئندن اویانیر، و بوتون
نغمه قیزلارینین سَسي آلچالیر. ۵ حتّا
او واختدا کي، اونلار اوجا یرلردن،
یولون دهشتئندن قورخورلار. او واختدا
کي، بادام آغاجي چئچکله‌نئر، چَیئرتکه
اؤزونو گوجله چکئر، هوس یاتیر.
سونرا دا آدام اؤز ابدی اِوئنه گدئر،
و یاس توتانلار کوچه‌لره دوشورلر.
۶ گوموش زنجئري قوپمامیش، قیزیل
کاسا قیریلمامیش، بولاق باشیندا
کوزه تئکه-تئکه اولمامیش، قویو یانیندا
چرخ سینمامیش سني یارادان تاریني
خاطیرلا. ۷ چونکي تورپاق گلدئي یره
قاییداجاق، روح دا اونو ورن تاریا
دؤنه‌جکدئر. ۸ او واعئظ دیئر: "باشدان
باشا باطئلدئر! هر شي باطئلدئر."

آخير سؤز ۹ بوندان علاوه، او واعئظ،
حئکمتلي اولدوغو اوچون آداملارا
معرئفت اؤيرَتمه‌يئنه داوام وردی. بلی،
او دَيَرله‌دي، آختاردي و بئر چوخ مثل
ترتئب اتدي. ۱۰ او واعئظ مقبول
سؤزلري تاپماق اوچون تفتئش اتدي و
اونون يازديقلاري دوزدور؛ حقئقتئن
سؤزلري‌دئر. ۱۱ حئکمتلئلرئن سؤزلري
بئز کئمي و عالئملرئن سؤزلري ده
ياخشي چاخيلميش ميخلار کئمي‌دئر
کي، بئر چوباندان ورئلئر. ۱۲ بونلاردان
علاوه، اوغلوم دئقّتلي اول. چوخ
کئتابلار يازماغا آخير يوخدور. چوخ
موطالئعه ده بدني يورولدور. ۱۳ ائندي
کي، هر شي اِشئدئلئب، مطلبئن آخيري
بودور: تاريدان قورخ، و اونون امرلرئني
ساخلا، چونکي ائنسانين بوتون
وظئفه‌سي بودور. ۱۴ چونکي تاري هر
ائشي، هر گئزلي شيي، ائستر ياخشي
ائستر يامان، موحاکئمه‌يه چکه‌جکدئر.

SNG

۱

۱ سوليمانين نغمه‌لرئنئن نغمه‌سي.

قيز ۲ قوي منى آغزينين اؤپوشلري
ائله اؤپسون! چونكي سنئن محبّتئن شرابدان
ياخشي‌ديرِ. ۳ عطئرلرئنئن نه گؤزل
ائيسي وار! آدين تؤكولموش عطئردئر،
بوندان اؤترو ده قيزلار سني سِوئرلر.
۴ منى اؤزونه چك، قوي تَلَسَك.
پادشاه منى اؤز حئجله‌لرئنه گتئرئب.

قيزين دوستلاري سنده سِوئنئب شاد
اولاجاغيق، شرابدان چوخ
سنئن محبّتئني خاطيرلاياجاغيق.

قيز سني سِومَكده اونلارين حاقّي وار.
۵ ای اورشلئم قيزلاري، من قاراشينام؛
قِدار چاديرلاري كئمي، سوليمانين
پرده‌لري كئمي. لاكئن گؤزَلَم.
۶ باخمايين كي، قارالميشام، گون منى
ياندِيريب. آنامين اوغوللاري منه
حئرصلَندئلر؛ منى اوزوم باغلارينا
قوروجو قويدولار، آمّا من اؤز اوزوم
باغيمي قوروماميشام. ۷ ای جانيمين
سِودئيي، منه دِه، سورونو هارادا
اوتاريرسان؟ گون اورتا واختي اونلاري
هارادا ياتيرديرسان؟ سنئن دوستلارينين

كئشي ۲ زانباق تئكانلار
آراسيندا نجه‌دئر، سِوگئلئم ده
قيزلار آراسيندا اِله‌دئر.

قيز ۳ آلما آغاجي مِشه‌نئن آغاجلاري
آراسيندا نجه‌دئر، سِوگئلئم ده اوغلانلار
آراسيندا اِله‌دئر. اونون كؤلگه‌سئنده
اوتورماقدان كِف ادئرم و ميوه‌سي
داماغيما شئرئندئر. ۴ منى ضئيافت اِوئنه
گتئردي، بايراغي منئم اوستومده محبّت
ائدي. ۵ كئشمئش فطئرلري ائله منه
قووّت ورئن، آلمالارلا منى
جانلاندیرین، چونكي من عشقئن
ناخوشويام. ۶ سول اَلي باشيمين
آلتيندادير، صاغ اَلي منى قوجاقلاييير.

قيزين دوستلاري ۷ ای اورشلئم
قيزلاري، سئزي جيرانلارا، چؤلون
ماراللارينا آند ورئرم، اؤزو
موشتاق اولمايانا قدر سِوگئني
دئندئرمه‌يئن، اويانديرمايين،

قيز ۸ سِوگئلئمئن سَسي! باخ، او گلئر،
داغلار اوستوندن آتيلا-آتيلا، تپه‌لر
اوستوندن اوچا-اوچا. ۹ سِوگئلئم
جيران كئمي‌دئر، مارال بالاسي

آختاردیم، لاکئن اونو تاپا بئلمه‌دئم.
۲ ائندي قالخیب شهري دولاناجاغام،
کوچه‌لرئني، میدانلاریني. جانیمین
سِودئیئني آختاراجاغام. آختاردیم،
لاکئن اونو تاپا بئلمه‌دئم. ۳ شهرده
دولانان قوروجولار منی تاپدیلار.
ددئم: "اوني، جانیمین سِودئیئني،
گؤروبسونوز؟" ۴ اونلاردان آیریلدیغیم
زامان، اونو، جانیمین سِودئیئني تاپدیم.
اونو توتدوم و بوراخمادیم، اِله کي،
اونو آنامین اِوئنه، منه حامئله اولدوغو
اوتاغا گتئردئم. ۵ ای اورشلئم قیزلاري،
سئزي جیرانلارا، چؤلون ماراللارینا
آند ورئرم، اؤزو موشتاق اولمایانا قدر،
سِوگئني دئندئرمه‌یئن، اویاندیرمایین.
۶ صحرادان گلن بو کئمدئر؟ توستو
سوتونو کئمي، مور و بوخورلا
عطئرلَنمئش، عطّارین بوتون عطئرلري
ائله. ۷ باخ، او سولیمانین تخت-رواني‌دیر،
ائسرایئلئن ائگئدلرئندن آلتمیش ائگئد
اونون اطرافیندادیر. ۸ اونلارین هامیسي
قیلینج داشییان، موحارئبه‌ده اوستا،
هر بئرئنئن بِلئنده قیلینج، گجه‌نئن
قورخولارینا حاضیرلانمیش. ۹ سولیمان
پادشاه، لوبنانین آغاجلاریندان اؤزونه
تَخت-رَوان دوزه‌لدئب. ۱۰ سوتونلاریني
گوموشدن، پایاسیني قیزیلدان،
اوتوراجاق یِرئني ارغوان قوماشدان،
اونون ائچئني اورشلئم قیزلاري سِوگي ائله
دؤشه‌یئبلر. ۱۱ ای صَحیون قیزلاري،
چیخین. سولیمان پادشاهي تاجي ائله
گؤرون. او تاج کي، اونون توي
گونونده، اوره‌یئنئن شادلیغي گونونده،
آناسي اونون باشینا قویموشدور.

كئشي ۱ نه گؤزَلسن، سِوگئلئم، سن نه
گؤزَلسن. ياشماق آرخاسيندان گؤزلرئن
گؤيرچئنلر كئمي‌دئر. ساچلارين گئلعاد
داغيندان اِنَن كچي سوروسو كئمي‌دئر.
۲ دئشلرئن تزه قيرخيلميش قويون
سوروسو كئمي‌دئر كي، يويونماقدان
چيخير. هاميسينين اِكئزلري وار،
آرالاريندا بالاسيزي يوخ. ۳ دوداقلارين
قيرميزي قايتان كئمي‌دئر، آغزين دا نه
گؤزَل! ياناقلارين ياشماق آرخاسيندا نار
پارچاسي كئمي‌دئر. ۴ بويونون داوودون
بورجونه بَنزه‌يئر كي، سئلاح اوچون
تئكئلمئش؛ اوندان مئن قانلخان آسلانيب،
هاميسي پهلوانلار قانلخاني‌دير. ۵ ائكي
دؤشون ائكي جيران بالاسي كئمي‌دئر،
زانباقلار آراسيندا اوتلايان اِكئز جيران
بالاسي. ۶ گون سَرئلَنجه، كؤلگه‌لر
قاچانجا، مور داغينا گده‌جيم، بوخور
تپه‌سئنه گده‌جيم. ۷ تامامن گؤزَلسن،
سِوگئلئم. سنده هچ ياوا بئر شي يوخ.
۸ گلئنئم، منئمله لوبناندان گل! منئمله
لوبناندان گل؛ آمانا تپه‌سئندن، سنئر و
خَرمون تپه‌لرئندن، آصلانلارين
يووالاريندان، پلنگلرئن داغلاريندان.
۹ اوره‌يئمي قاپيبسان باجيم، گلئنئم!

گئرده بودلارين جواهئر كئمي‌دئر،
اوستا اَللرئنئن اَشي. ٢ گؤبه‌يئن گئرده
بئر پئياله‌يه بَنزه‌يئر كي، هِچ واخت
جوربه‌جور شرابي اَسكئك اولماز. بِلئن
زانباقلارلا بَزَنمئش بوغدا تاياسي‌دير،
٣ ائكي دؤشون دئيه‌سن بئر جوت
مارال بالاسي، اِكئز جيران بالاسي.
٤ بويونون عاج بورجو كئمي‌دئر،
گؤزلرئن بَت-رَبّئم دروازاسينين يانيندا
اولان خِشبون حووضلاري كئمي.
بورنون دَمَشق طرفئنه باخان لوبنان
بورجونه بَنزه‌يئر. ٥ باشين سنئن اوستونده
كَرمِل داغي كئمي‌دئر، باشينين ساچي
دا دئيه‌سن ارغوان قايتان. پادشاهي
اسئر ادن تِل‌لرئن‌دئر. ٦ نه گؤزَل، نه
سِوئلمه‌لي‌سن، سن، ای حلاوتلي سِوگئلئم!
٧ بويون خورما آغاجي كئمي‌دئر،
دؤشلرئن ده اونون ساخيملارينا بَنزه‌يئر.
٨ ددئم: "خورما آغاجينا چيخارام،
ساخيملاريندان توتارام." قوي دؤشلرئن
اوزوم ساخيملاري كئمي اولسون،
نفسئنئن رايئحه‌سي آلما رايئحه‌سي كئمي،
٩ آغزين دا لاپ ياخشي شراب كئمي،

قيز او شراب كئمي كي، سِوگئلئمئن
دوداقلارينين اوستونه، دئشلرئنئن
اوستونه دومدوز آخسين. ١٠ **من**
سِوگئلئمئنَم، و اونون شؤوقو ده منه‌دئر.
١١ **گل سِوگئلئم، چؤله گِدَک. گجه‌ني**
كَندلرده كچئردک، ١٢ **سحر واختي**
اِركَن اوزوم باغلارينا گِدَک، گؤرَک
كي، آيا اوزوم آغاجي چئچكله‌نئب،
نارلار چئچک آچيب؟ اورادا سِوگئمي
سنه وره‌جيم. ١٣ **سِوگي اوتلاري رايئحه**
ورئر، قاپيلاريميزين اوستونده هر جور
سِچئلمئش ميوه وار، هم تزه، هم
ده كؤهنه. اونلاري سنئن
اوچون ساخلاميشام، ای سِوگئلئم!

٨ ١ كاشكي سن منه آنامين
اَمجه‌يئندن اَممئش قارداش كئمي
اولايدين. او واخت، اِشئگده سني تاپاندا
اؤپَردئم؛ هِچ كس ده منی قينامازدي.
٢ قاباغا دوشوب سني آنامين اِوئنه
آپاراردیم، او كي، منه تعلئم وِرَردي. سنه
اَدوئيه‌لي شرابدان، ناريمين سويوندان
ائچئردَردئم. ٣ اونون سول اَلي باشيمين

قيزين دوستلاري ۵ بو قيز كئمدئر كي،
سِوگئلئسي ائله قول-قولا صحرادان گلئر؟

قيز آلما آغاجي آلتيندا سني اوياتديم؛ اورادا
آنان سنئن دوغوش آغريني چكدي،
اورادا آغري چكئب سني دوغدو. ۶ بئر
مؤهور كئمي منى اوره‌يئنئن باشينا قوي،
بئر مؤهور كئمي قولونون اوستونه قوي.
چونكي سِوگي اؤلوم كئمي گوجلودور،
قيرت ده اؤلولر دئياري كئمي بَرک.
اونون آلوولاري اود آلوولاري
كئمي‌دئر، ياندیریب-تؤكَن آلوو كئمي.
۷ چوخلو سولار سِوگئني سؤندوره بئلمز،
چايلار دا اونو اؤزونده بوغا بئلمز. اگر
آدام سِوگئنئن عوضئنده اِوئنئن بوتون
ماليني دا ورسه، گئنه ده حقئر گؤرونر.

قيزين قارداشلاري ۸ كئچئک بئر
باجيميز وار، اونون حله دؤشلري
يوخدور؛ باجيميزي ائستميه دانيشان
گون، اونون اوچون نه اده‌جيئک؟
۹ اگر بئر دئوار اولسايدي، اوستونه
گوموشدن بئر بورج تئكَردئک، اگر بئر
قاپي اولسايدي، اوستونو سئدر
خونچالاري ائله اؤرتَردئک.

آلتيندادير، صاغ اَلي ده منى قوجاقلاييير.
۴ سئزي آند ورئرم، اى اورشلئم
قيزلاري، اؤزو موشتاق اولمايانا قدر،
سِوگئني دئندئرمه‌يئن، اوياندیرمايين.

ISA

۱

۱ يهودا و اورشلئم باره‌سئنده
آموص اوغلو اِشَعيايا گؤرونن
رؤيا كي، يهودا پادشاهلاري عوزئيّا،
يوتام، آخاز، و خئزقئيانين دؤورونده باش
وردی.

رب خالقينا ائخطار ادئر ۲ ای
گؤيلر، قولاق آسين،

ای يِر اوزو، اشئت!
چونكي رب بله ديئر:
"اؤولادلار يتئشدئرئب بؤيوتموشم،
آمّا اونلار منئم ضئدّئمه عوصيان ادئبلر.
۳ اؤكوز يئيه‌سئني، اِششَک ده
صاحئبئنئن يِملئيئني تانيير،
لاكئن ائسرايئل خالقي منی تانيمير،
خالقيم آنلامير." ۴ گوناه ادن مئلّتئن، شر
ائشلر آلتيندا اولان خالقين،
پئسلئک ادن نسلئن، فاسئد اؤولادلارين
واي حالينا!
اونلار ربّی ترک ادئبلر،
ائسرايئلئن موقدّسئنه حقارتله باخيبلار،
اوندان اوز دؤنده‌رئبلر. ۵ نه اوچون گئنه
ده دؤيوله‌سئنئز،
نئيه عوصيان اتمکده داوام ادئرسئنئز؟
باش تامامن ناخوش، اورَک تامامن
مرئض. ۶ بدنئنئز تپه‌دن ديرناغاجاق
ناخوشدور،
بئر صاغ يِرئنئز يوخدور:
يارالارينيز، زَده‌لرئنئز،
تزه ضربه‌لرله وورولموش يارالارينيز،
تمئزلَنمه‌مئش، ساريلماميش،
مَلحَمله يوموشالديلماميشدير. ۷ مملکتئنئز
وئراندير،
شهرلرئنئز اودلا يانيب،
يادِاِلّئلر گؤزونوزون قاباغيندا
تورپاغينيزي يِيئب داغيديرلار.
تورپاغينيز کئمسه‌سئز قاليب،
سانکي ياد آداملار اوراني تالاييب.
۸ صَحيون قيزي اوزوم باغينداکي
چارداق کئمي،
خئيار بوستانينداکي کوما کئمي،
موحاصئره‌يه آلينميش شهر کئمي تک
قاليب. ۹ اگر قوشونلار ربّي،

بئزئم خالقدان بئر نچه صاغ قالان آدام
قویماسایدي،
بئز سودوم کئمي اولاردیق،
گومورایا بَنزه‌یَردئک. ۱۰ ای سودوم
باشچیلاري،
ربّئن سؤزونو اِشئدئن!
سئز، ای گومورا خالقي،
تاریمیزین تعلئمئني اِشئدئن! ۱۱ رب دیئر:
"قوربانلارینیزین چوخلوغوندان منه نه؟
یاندیرما قوچ قوربانلاریندان،
کؤکَلمئش حیوانلارین پئیئندن
دویموشام.
گامیش، قوزو، کِچي قانیني ائسته‌مئرم.
۱۲ حوضوروما گلرکن
اَلئنئزده بونلاري گتئرمه‌یئنئزي کئم
ائسته‌یئر؟
معبدئمئن صَحنلرئنه بوش یِره آیاق
باسیرسینیز. ۱۳ منه آرتیق دیَرسئز
تقدئملر گتئرمه‌یئن،
بوخور منده ائکراه یارادیر.
پئسلئکله دولو تزه آي مراسئملرئنئزه،
سَبّت گونلرئنئزه،
موقدّس ییغینلارینیزا دؤزه بئلمئرم!
۱۴ تزه آي جشنلرئنئزدن، بایرام
گونلرئنئزدن
نئفرت ادئرم.
بونلار منه یوک اولوبلار،
اونلاري داشیماقدان یورولموشام. ۱۵ بونا
گؤره سئز اَل آچیب منه یالواراندا،
گؤزلرئمي سئزه یوماجاغام.
نه قدر چوخ دوعا ادەسئنئز ده،
گئنه قولاق آسمایاجاغام.
اَللرئنئز قانلا دولودور، ۱۶ یویونون،
اؤزلرئنئزي تمئزله‌یئن؛
گؤزومون قاباغیندا ائشلرئنئزي شردن
اوزاقلاشدیرین،
پئسلئک اتمه‌یي بوراخین. ۱۷ یاخشیلیق
اتمه‌یي اؤیره‌نئن،
عدالتي آختارین،
مظلوملاري قورتارین،
یِتئمئن حاقّیني ورئن،
دول آروادي حئمایت ادئن." ۱۸ رب
دیئر:
"گلئن، ائندي بئربئرئمئزله بحث اِدَک،

گوناهلارينيز قيپ‌قيرميزي پارچا كئمي
گؤرونسه ده،
اونلار قار كئمي آغ اولاجاق،
توند قيرميزي رنگه چالسا دا،
آغ يون كئمي آغ اولاجاق. ۱۹ اگر سؤزه
باخيب ائطاعت اده‌سئنئز،
تورپاغين لاپ گؤزل بهره‌لرئندن
يئيَرسئنئز. ۲۰ آمّا اگر منی ردّ ادئب
عاصي اولاسينيز،
قيلينج سئزي اوداجاق.”
دوغرودان دا، بو سؤزلر ربّئن آغزيندان
چيخيب.

گوناهلي شهر ۲۱ گؤر ربّه وفالي اولان شهر نجه بئر فاحئشه‌يه دؤنوب!

او شهر كي، عدالتله دولو ائدي!
بئر زامان اورادا صالحلئک مَنزئل
اتمئشدي،
لاكئن ائندي قاتئل‌لرله دولودور!
۲۲ گوموشونوز چوروفه چِورئلئب،
شرابينيزا سو قاتيليب. ۲۳ باشچيلارينيز
عاصي اولوب اوغرولارلا اَلبئردئر.
هر كس روشوَتي سِوئر، بَخشئش دالينجا
قاچير.
يِتئمئن حاقّيندان دئفاع اتمئرلر،
دول آروادين مودافئعه‌سئنه قاتئميرلار.
۲۴ بونا گؤره ده رب،
قوشونلارين پروردئگاري بله اعلان ادئر:
ائسرايئلئن قادئر تاريسي بله اعلان ادئر:
“دوشمنلرئمدن اؤزومو راحاتلاياجاغام،
خصملرئمدن قئصاص آلاجاغام. ۲۵ اَئمي
سنئن ضئدّئنه ده اوزاداجاغام،
چوروفونو گئل‌آبي ائله آريديب،
بوتون ناخالئصلئيئني سندن تمئزلَيه‌جيم.
۲۶ او زامان حاكئملرئني اَوّلكي
كئمي،
مصلحتچئلرئني ده باشلانيشدا اولدوغو
كئمي گری قايتاراجاغام.
سنه تزه‌دن «صالحلئک شهري، وفالي
شهر» ديئله‌جک.” ۲۷ صحيون
عدالتله،
تؤوبه ادن ساكئنلري صالحلئكله
قورتولاجاق. ۲۸ لاكئن عاصئلرله
گوناهكارلار بئرلئكده هلاک
اولاجاقلار،

ربّی ترک ادنلریوخ اولاجاقلار. ۲۹ آرزو
اتدئیئنئز پالید آغاجلاریندان نجالت
چکه‌جکسئنئز،
سِچدئیئنئز باغلاردان اوتاناجاقسینیز.
۳۰ چونکي سئز، یارپاقلاري
سولموش چؤل پوسته‌سي آغاجینا،
سوسوز باغا دؤنه‌جکسئنئز. ۳۱ گوجلو
آدام کتان قیرینتیسینا اوخشایاجاق،
گؤردویو ائش جرقّه کئمي اولاجاق،
بلجه ائکئسي بئرلئکده یاناجاق،
اونلاري سؤندورَن ده اولمایاجاق.

ربّئن داغي

(مئکا ۴: ۱- ۳) ۱ آموص
اوغلو اِشَعیانین یهودا و اورشلئم
باره‌سئنده گؤردوکلري: ۲ آخیر
گونلرده ربّئن اِوي اولان داغ،

۲ داغلارین باشچیسي کئمي مؤحکم
دوراجاق،
تپه‌لردن یوخاري اوجالاجاق.
بوتون مئلّتلر اونا ساري گله‌جک.
۳ چوخ خالقلار گلئب دئیه‌جک:
"گلئن، ربّئن داغینا،
یعقوبون تاریسینین اِوئنه قالخاق،
قوي او بئزه اؤز یوللاریني اؤیرَتسئن،
بئز ده اونون طرئقلري ائله گِدَک."
چونکي شرئعت صهیوندان،
ربّئن سؤزو اورشلئمدن یاییلاجاق.
۴ مئلّتلر آراسیندا رب حؤکم
اده‌جک،
چوخ خالقلار حاقّیندا قرار
چیخارداجاق.
اونلار قیلینجلاري چکوجلارلا دؤیوب
اونلاردان کوتان،
نئزه‌لرئندن ده شَنه دوزه‌لده‌جکلر.
مئلّت مئلّتئن ضئدّئنه قیلینج
قالدیرمایاجاق،
آرتیق موحارئبه اتمه‌یي اؤیرَنمیه‌جک.
۵ ای یعقوب نسلي، گلئن، ربّئن
نوروندا گزَک.

ربّئن گونو ۶ یارب، خالقیني،
یعقوب نسلئني آتیبسان،

چونکي اونلار شرقدن گلن مؤوهوماتلارا
قوشولوبلار،

فئلئسط بؤلگەسئنده ياشايانلار كئمي
فالچيليق ادئرلر،
اَجنبي‌لرله اَل‌بئر اولورلار. ۷ اؤلكەلري
قيزيل گوموشله دولو،
خزئنەلرئنئن آخيري يوخدور.
اؤلكەلري دؤيوش آتلارلا دولودور،
دؤيوش عاراباالاري ساييسيز-
حسابسيزدير. ۸ اؤلكەلري بوتلرله ده
دولودور،
اَل‌لرئنئن ائشئني، بارماقلارينين
دوزلتدئكلرئني،
پرستئش ادئرلر. ۹ بونا گؤره ده هامي يِره
سَرئله‌جک،
هر كس دئز اوسته دوشدوروله‌جک.
يارب، اونلاري باغيشلاما! ۱۰ ربّئن
دهشتئندن، عظمتئنئن شؤوكتئندن
قايالیقلارا گدئن، تورپاق آلتيندا
گئزله‌نئن. ۱۱ آداملارين تكبّورلو
باخيشلاري آچالديلاجاق،
ائنسانلارين تكبّورو قيريلاجاق،
او گون آنجاق رب اوجالديلاجاق.
۱۲ چونكي قوشونلار ربّئنئن بئر گونو
اولاجاق كي،

بوتون تكبّورلولري، لووغالاري،
مغرورلاري آچالتسين. ۱۳ لوبنانين
بوتون اوجا و ووقارلي سئدر
آغاجلاريني محو اده‌جک،
بوتون باشانين پاليدلاريني يوخ اده‌جک.
۱۴ بوتون اوجا داغلاري، اوجا
تپەلري، ۱۵ بوتون اوجا بورجلري،
قالا دوآرلاري يِرله يكسان اده‌جک،
۱۶ بوتون تَرشئش گمي‌لرئني،
بوتون گؤزل گمئلري يوخ اده‌جک.
۱۷ آداملارين تكبّورو قيريلاجاق،
ائنسانلارين تكبّورو آچالديلاجاق،
او گون فقط رب اوجالديلاجاق.
۱۸ بوتلر كامئل آرادان
گؤتوروله‌جک. ۱۹ رب قاخيب
يري لرزەيه سالاندا،
اونون دهشتئندن، عظمتئنئن
شؤوكتئندن،
ائنسانلار قايالیقداكي ماغارالارا،
يِرئن خندق‌لرئنه قاچيب گئره‌جكلر.
۲۰ او گون ائنسانلار، پرستئش
اوچون دوزلتمئش
قيزيل و گوموش بوتلرئني گؤتوروب،

کور سئچانلارین، خوفّاشلارین قاباغینا
آتاجاقلار کي، ۲۱ رب يري
سارسيتماغا قالخارکَن
اونون دهشتئندن، عظمتئنئن
شؤوکتئندن،
قاياليقدا کي چاتلاقلارا،
اوچوروملاردا کي ياريقلارا
گئرسئنلر. ۲۲ نفسي بورنونون
دِشئيئنده اولان فاني ائنسانا
آرخالانمايين.
اونون نه دَيَري وار کي؟

اورشلئمده قارماقاريشيقليق ۱

۳ باخ، قوشونلارين رب تاريسي
اورشلئمدن و يهودادان هر بئر
ياردیم و کؤمه‌يي کَسه‌جک،
يعني بوتون چؤرک و سويو ۲ ائگئدلرله
جنگاورلري،
حاکئملرله پيغمبرلري،
فالچيلارلا آغساقّاللاري، ۳ اَلّي‌باشي‌لارلا
آدلي-سانلي آداملاري،
مصلحتچئلري ائله اوستا صَنَتچئلري،
و ماهئر سحربازلاري آرادان
گؤتوره‌جک. ۴ اوشاقلاري
اونلارين اوستونه باشچي قوياجاغام،
کؤرپه‌لر اونلارا حؤکمرانليق اده‌جکلر.
۵ خالق سئتم آلتيندا اولاجاق،
ائنسان ائنسانا، قونشو قونشوسونا سئتم
اده‌جک.
جاوان قوجا ائله، عاوام آدام مؤحترم
ائنسانلا حياسيز رفتار اده‌جک.
۶ عائله‌ده قارداش قارداشا
ساريليب دئيه‌جک:
"سنئن هچ اولماسا، اَينئنه گِيميه پالتارين
وار.
باشچيميز اول،
قوي بو خاراباليقلار سنئن اَلئنئن آلتيندا
اولسون!" ۷ او گون بو آدام
اعتئراض ادئب دئيه‌جک:
"من يارالارينيزي ساريماغي باجارمارام،
چونکي اِوئمده نه يمک، نه ده پالتار وار،
منی خالقين باشچيسي قويمايين." ۸ اونا
گؤره کي، اورشلئم تئتره‌يئب، يهودا
يخيليب،
چونکي سؤزلري و عمل‌لري ربّئن
ضئدّئنه‌دئر،

اِله كي، اونون شۇوكلي حوضورونون
ضئدّئنه عوصيان اتسئنلر.
۹ اوزلرئنده‌كي ائفاده اونلارين
ضئدّئنه شهادت ورئر،
سودوم كئمي گوناهلاريني آچيقجا
دانيشيرلار،
بونو گئزلَتمئرلر.
واي اونلارين حالينا!
چونكي بو فلاكتي، باشلارينا، اؤزلري
گتئردئلر. ۱۰ صالح آداملارا ديئن
كي، اونلارا ياخشيليق ادئله‌جك،
چونكي اونلار ياخشيليقلارينين بهره‌سئني
يئيه‌جكلر. ۱۱ پئس آدامين واي
حالينا! اونا پئسلئك اولوناجاق،
اِله‌دئيي عمل‌لري اؤز قاباغينا چيخاجاق.
۱۲ اى خالقيم! اونلارا ظولم ادن،
اوشاقلاردير،
اونلارين اوستونه آروادلار حؤكم سورور!
اى خالقيم! سنه يول گؤرسه‌دنلر، سني
آزديريرلار،
يوللاريني دولاشديريرلار! ۱۳ رب
محكمه‌سئني قورماق اوچون قالخير،
خالقلاري موحاكئمه اتمك اوچون
دورور. ۱۴ رب خالقينين رهبرلرئني،
باشچيلاريني
محكمه‌يه گتئرئر:
"سئزسئنئز اوزوم باغيني يِيئب اودان،
كاسيبلاردان تالان اتدئيئنئز ماللا
اِولرئنئزي دولدوران. ۱۵ نه حاقلا
خالقيمي آياق آلتيندا اَزئب
يوخسوللارا عذاب ورئرسئنئز؟"
بونو قوشونلارين پروردئگاري رب اعلان
ادئر.

اورشلئم آروادلارينا ائخطار

۱۶ **بوندان علاوه رب ديئر:**

"صَحيون قيزلاري تكبّورلودورلر،
بويلانا-بويلانا گزئرلر، گؤز-قاش
اويناديرلار،
قدملرئني نازلا آتيرلار،
آياقلاريندا كي خالخال‌لاري
جئنگلده‌دئب يِرئيئرلر. ۱۷ بونا گؤره
ده پروردئگار
صَحيون قيزلارينين باشلارينا قوتور
سالاجاق.

رب عاییب يِرلرئني آچیب
گؤرسده‌جک. ۱۸ او گون
پروردئگار توپوقلارا تاخیلان
بئلرزئکلرئئن،
گونشچه‌لرئني، آپارا شکئلي
بویونباغي‌لارینین گؤزل‌لئیئني
اونلاردان محو اده‌جک؛
۱۹ گوشوارالاریني، قولباقلاریني،
اؤرپَکلرئني، ۲۰ باشلیق‌لاریني،
توپوقبَندلرئني، قورشاقلاریني،
عطئرله دولو موجرولرئني،
طئلسئملَنمئش بَزَک اشیالاریني،
۲۱ اوزوکلرئني، بورون حالقالاریني،
۲۲ بایرام شئنِل‌لرئني، اوست
پالتارلاریني،
اؤرتوکلرئني، پول چانتالاریني،
۲۳ گوزگولرئني، کتان لئباسلاریني،
باش سارقي‌لاریني و اؤرپَکلرئني اَللرئندن
آلاجاق. ۲۴ او واخت گؤزل عطئر
ائیسي یرئنه، پئس قوخو،
قورشاق عوضئنه ائپ،
گؤزل دارانمیش ساچ عوضئنه کِچَل
باش،
نفئس توخونموش پالتار عوضئنه چول
گِیئئئله‌جک،
گؤزل‌لئک عوضئنه داغلاما اولاجاق.
۲۵ کئششلرئئز قیلینج آغزینا
دوشوب ییخیلاجاقلار،
ائگئدلرئئز دؤیوشده محو اولاجاقلار.
۲۶ صَحیونون دروازالاري ناله
چکئب یاس توتاجاق،
بو شهر ترک ادئلمئش، قورو یرده
اوتوراجاق.

۴ ۱ او گون یدّي آرواد بئر کئششئئن
یاخاسیندان توتوب بله دئیه‌جک:
"اؤز چؤره‌یئمئزي یِیئب، اؤز پالتاریمیزي
گِیئنه‌رئک،
آنجاق آدین اوستوموزده اولسون،
نجالتدن بئزي قورتار."

اورشلئمئن گله‌جي ۲ او گون ربّئن
شاخه‌سي گؤزل و شؤوکتلي اولاجاق،

ائسرائیل خالقیندان خئلاص اولوب
صاغ قالانلار،

تورپاغین وردئيي بهره ائله نفحر ادئب
شرفلنه‌جکلر. ۳ صَحیوندا، یعني
اورشلئمده صاغ قالانلارا،
اورادا قید اولونوب یاشایانلارا،
"موقدّس" دیئله‌جک. ۴ پروردئگار
صَحیون قیزلارینین نجئسلئیئني یویان
زامان،
عدالت و آلوو روحو ائله
اورشلئمي قاندان تمئزلَیه‌جک. ۵ سونرا
رب صَحیون داغینین هر یانیني،
اورادا ییغیلانلارین اوستونو، گوندوز
بولودلا،
گجه ده توستو و پارلاق آلوولا
اؤرته‌جک.
حقئقتن، اونون عظمتي شهرئن اوستونه
اؤرتوک اولاجاق. ۶ بو، بئر
چارداق، گوندوزون ائستئسئنده
کؤلگه،
طوفان اؤنونده، یاغیش قاباغیندا
سیغیناجاق یري اولاجاق.

اوزوم باغي حاقّیندا نغمه ۱

۵ قوي ائندي سِوگئلئمه بئر نغمه
اوخویوم،
اونون اوزوم باغي باره‌ده محبّت
نغمه‌سئني:
تورپاغین بار ورن بئر تپه‌سئنده،
سِوگئلئمئن بئر اوزوم باغي واري ائدي.
۲ او، تورپاغي بِل‌له‌یئب داشلاري
کنارا آتدي،
سِچمه مِینه‌لر اَکدي،
اورتادا کشئکچي بورجو تئکدي،
اوزوم سیخماق اوچون بئر چوخور
قازدي،
و باغین یاخشي اوزوم ورمه‌سئني
گؤزله‌دي.
آمّا باغ، یاوا اوزوم گتئردي. ۳ "ائندي،
ای اورشلئمده یاشایانلار، ای یهودا
خالقي،
منئمله اوزوم باغیمین آراسیندا حؤکم
ادئن! ۴ باغیم اوچون اتمه‌دئیئم نه
قالدي؟

اوزوملويون باريني گؤزلَيَرکَن، نه اوچون
باغيم ياوا اوزوم گتئردي؟ ۵ ائندي
قوي من سئزه باغيملا نه اده‌جيئمي
بئلدئرئم:
چَپَرئني سؤکه‌جيم و مِينه‌لرئني حيوانلار
يِيئب-قورتاراجاق،
دوواريني يخاجاغام و آياق آلتيندا
تاپدالاناجاق. ۶ اوراني وئرانه‌لئيه
چِوئره‌جيم،
اورا بودانمایاجاق، بِل‌لَنمَيه‌جک.
اورادا تئکان و قانقال بئته‌جک،
بولودلارا دا امر اده‌جيم کي، اوستونه
ياغيش ياغماسين." ۷ چونکي
قوشونلار ربّئنئن اوزوم باغي
ائسرايئل نسلي‌دئر،
يهودا آداملاري دا اونون سِوئملي
مِينه‌لرئدئر!
بلجه، او، عدالت گؤزله‌دي،
آمّا باخ، قان تؤکمک گؤردو،
او، صالحلئک گؤزله‌دي،
آمّا باخ، پرئشانليق فريادي اشئتدي!

واي پئس آداملارين حالينا
۸ واي او آداملارين حالينا
کي، يِر قالمايانا قدر اِوي اِوه،
زَمئني زَمئيه بئرلَشدئرئرلر!
اِله کي، سئز بو تورپاغين اورتاسيندا تک
ياشاياسينيز! ۹ قوشونلارين ربّئنئن بله
آند ائچدئيئني اشئتمئشم:
"حتّا بؤيوک و ياراشيقلي اِولر ده بومبوش
قالاجاق،
ائچئنده ياشايان اولمایاجاق.
۱۰ اوزوملويون اون ساحه‌سئندن
آنجاق بئر بَت شراب حاصئل
اولوناجاق،
بئر حومِر
توخومدان، بئر اِفا
تاخيل عمله گله‌جک." ۱۱ واي او
آداملارين حالينا کي، سحر اِرکَن
قالخيب عرق دالينا دوشورلر،
گجه ياريسيناجاق شراب ائچئب
کِفله‌نئرلر! ۱۲ اونلارين ضئيافتلرئنده
طنبور، چنگ، دف و ني چالينير،
شراب ائچئلئر،

لاكئن اونلار ربّئن گؤردويو
ائشلره دئقّت اتمئرلر، عمل‌لرئنه
باخميرلار! ۱۳ بونا گؤره خالقيم
معرئفتسئزلئيئندن اسئرلئيه گِدئر،
اونون آدلي-سانلي آداملاري آجيندان
اؤلور،
عاوام دا سوسوزلوقدان يانير! ۱۴ بونا
گؤره اؤلولر دئياري بوغازيني
گِنئشله‌دئب،
آغزيني حددن آرتيق آچيب.
اورشلئمئن آدلي-سانلي‌لاري،
عاواملاري، سَس-كويله كِف ادن
ائنسانلاري بو دئيارا اِنه‌جک.
۱۵ عاوام آدام آلچالديلاجاق،
آدلي-سانلي آدام دئزه دوشدوروله‌جک،
تكبّورلو باخيشلار دا آلچالديلاجاق.
۱۶ آمّا قوشونلارين ربّي عدالتده
اوجالديلاجاق،
موقدّس تاري اؤزونو صالحلئکده موقدّس
گؤرسده‌جک. ۱۷ او واخت
قوزولار اؤز اوتلاقلاريندا كي كئمي
اوتلاياجاق،

وارلي‌لارين وئرانه قالان اِولرئني،
ياد اِللي‌لر آلاجاق. ۱۸ واي او
آداملارين حالينا كي، خاطاني
يالانلا هؤرولموش ائپلرله چكئرلر،
گوناهي دا عارابا ائپلري ائله! ۱۹ اونلار
ديئرلر: "قوي تاري تَلَس‌سئن،
اؤز عملئني تِز حياتا كچئرتسئن، بئز ده
گؤرَک.
قوي ائسرايئلئن موقدّسئنئن نئيّتي عمله
گتئرئلسئن كي، بونو بئلَک!" ۲۰ واي
او آداملارين حالينا كي، پئسه
ياخشي، ياخشييا پئس ديئرلر،
قارانليغي ائشيق، ائشيغي دا قارانليق
ساييرلار،
آجييا شئرئن، شئرئنه ده آجي ديئرلر!
۲۱ واي او آداملارين حالينا كي،
اؤزلرئني حئكمتلي سانيرلار،
اؤزلرئني زئرک ساييرلار! ۲۲ واي او
آداملارين حالينا كي، شراب ائچمکده
قهرمانديرلار،
ائچکئلري قاريشديريب ائچمکده
قووّتلي‌دئرلر! ۲۳ واي او آداملارين

حالينا كي، روشوت آليب تقصئركارا
برائت قازانديريرلار،
حاقلي‌لارين حاقّيني اَلئندن آليرلار!
۲۴ بلجه، نجه آلوو ساماني يِيئب
بئتئرَر،
نجه كولَش اود ائچئنده بئردن آليشيب
يوخ اولار،
اونلارين كؤكو ده اِله چورويوب
گده‌جک،
چئچكلري توز كئمي هاوايا
سوورولاجاق؛
چونكي قوشونلار ربّئنئن قانونونو ردّ
ادئبلر،
ائسرايئلئن موقدّسئنئن سؤزونه حقارتله
باخيبلار. ۲۵ بونا گؤره ده ربّئن
قضبي اؤز خالقينين ضئدّئنه
آلوولانيب،
اَلئني اونلارين ضئدّئنه اوزاديب و
اونلاري ووروب.
داغلار تئتره‌يئب، مِيئتلري زئبئل كئمي
كوچه‌لره سَرئلئب.
بوتون بونلار باش وردئيي حالدا، گئنه
ده ربّئن قضبي سؤنمه‌يئب،

اَلي حله ده جزالانديرماغا قالخيب.
۲۶ رب اوزاقدا ياشايان مئلّتلره ده
بئر بايراق قوراجاق،
فئت سَسي ائله اونلاري يِر اوزونون
بوجاقلاريندان سَسلَيه‌جک.
باخ، بو مئلّتلر تزلئكله گله‌جكلر.
۲۷ آرالاريندا يورولاني، بودره‌يَني
اولمایاجاق،
نه ياتاني اولاجاق، نه ده يوخويا گده‌ني؛
بِلئنده‌كي كمر آچيلماميش قالاجاق،
آياق‌قابي باغي قيريلماميش دوراجاق.
۲۸ اونلارين اوخلاري ائتي،
كامانلاري دا چكئلمئشدئر.
آتلارينين ديرناقلاري چاخماق داشينا
بَنزَر،
دؤيوش عارابالارينين تَكَرلري فيرلانان
يِل كئمئدئر. ۲۹ اونلارين نعره‌سي
دئشي آصلان كئمي‌دئر، جاوان شئر
كئمي باغيريرر،
شئكاريني قاپيب گؤتورَركَن
خورولدايير،
كئمسه اوولاريني پنجه‌لرئندن قورتارمير.
۳۰ او گون اونلار ائسرايئلئن

ضئدّئنه دهنزئن خورولتوسو كئمي
گورلاياجاقلار.
كئم اؤلكەيه باخسا، باخ، ظولمت و
پرئشانليق گؤره‌جک.
اونلارين بولودلاري ائله حتّا ائشيق
اؤرتولوب ظولمت دوشه‌جک.

**اِشَعيانين رؤياسي ۱ پادشاه عوزئيّا اؤلَن
ائل، من پروردئگاري گؤردوم. او،
اوجا و عظمتلي تختده اوتورموش و
پالتارلارينين اَته‌يي معبدئن دؤشَمه‌سئني
اؤرتموشدو. ۲ اونون باشي اوستونده
سِرافلار دايانميشديلار. هر بئرئنئن آلتي
قانادي وار ائدي. قانادلارينين ائكئسي
ائله اوزلرئني اؤرتوردولر، ائكئسي ائله
آياقلاريني اؤرتوردولر، ائكئسي
ائله ده اوچوردولار. ۳ بئري
او بئرئني سَسله‌يئب ديئردي:**

۶ "موقدّسدئر، موقدّسدئر،
موقدّسدئر قوشونلار رَبّئ!
بوتون يِر اوزو اونون عظمتي ائله
دولودور." ۴ سِرافلارين سَسئندن
قاپينين چرچئوه‌لري و كاندارلار
تئتره‌دي، معبد توستو ائله دولدو.
۵ او واخت ددئم:
"واي منه، هلاک اولدوم!
چونكي دوداقلاري نجئس بئر آدامام،
هم ده نجئس دوداقلي آداملار آراسيندا
ياشاييرام.
چونكي گؤزلرئم پادشاهي، قوشونلار
ربّئني گؤروب." ۶ او واخت
سِرافلاردان بئري منه طرف
اوچدو، اَلئنده كؤز كؤمور وار
ائدي كي، ماشا ائله قوربانگاهدان
گؤتورموشدو. ۷ او، كؤزله
دوداقلاريما توخونوب ددي:
"باخ، بو كؤز دوداقلارينا دَيئب،
تقصئرئن سئلئنئب، گوناهين كفّاره
اولونوب." ۸ سونرا پروردئگارين
سَسئني اشئتدئم: "كئمي گؤنده‌رئم؟
بئزئم اوچون كئم گده‌جک؟" او
واخت ددئم: "من حاضيرام. منى
گؤندَر." ۹ او ددي: "گت، بو
خالقا بونو چاتدير:
«اشئتدئكجه اِشئده‌جكسئنئز، آمّا
آنلامایاجاقسينيز،

گؤردوکجه گؤره‌جکسئنئز، آمّا
قانمایاجاقسینیز. ۱۰ بو خالقین
اوره‌یئني کوتلَشدئر،
قولاقلاريني کار ات،
گؤزلرئني یوم،
مبادا گؤزلري ائله گؤرسونلر،
قولاقلاري ائله اشئتسئنلر،
اورَکلري ائله آنلاسینلار،
و منه ساري دؤنوب شفا تاپسینلار.»
۱۱ او واخت ددئم: «نه واختاجاق،
ای پروردئگار؟» او جاواب وردی:
«او زاماناجاق کي، شهرلر خارابالیقلارا
دؤنوب کئمسه‌سئز قالیب،
اِولر آدامسیز، بو تورپاق دا بوسبوتون
وئرانه‌یه دؤنوب.» ۱۲ رب
آداملاري چوخ اوزاقلارا
کؤچوردوب، اؤلکه‌نئن آراسیندا
ترک ادئلمئش یِرلر چوخدور.
۱۳ خالقین اوندا بئري قالسا
دا، اؤلکه یانیب محو اولاجاق.
چؤل پوسته‌سي و پالید آغاجي
کئمي موقدّس نسئل کؤتویوندن
چیخاجاق.”

يهودا پادشاهي آخازا بئر ائشاره:
عئمانوعِل ۱ عوزئيّا اوغلو يوتام اوغلو
يهودا پادشاهي آخازين حؤكم سوردويو
دؤورده، اَرام پادشاهي رِصئنله ائسرايئل
پادشاهي رِمَليا اوغلو پِقَخ اورشلئمه
هوجوم اتدئلر، آمّا اوراني آلا بئلمه‌دئلر.
۲ داوود نسلئنه خبر ورئلدي كي،
"اَراملي‌لار اِفرايئمده قوشون دوزه‌لدئب
اوردو قوروبلار." پادشاهين و خالقين
اوره‌يي، مِشه آغاجلاري كولَكدن
تئتره‌يَن كئمي تئتره‌دي. ۳ رب اِشَعيايا
ددي: "ائندي آخازي پئشواز اتمک
اوچون اوغلون شِعار-ياشوبلا بئرلئكده
يوخاري حووضون سو يولونون آخيرينا،
پالتار آغاردان زَمئسئنه گِدن يولا چيخ."
۴ اونا بله دِه: "دئقّتلي و ساكئت اول.
قورخما! قوي اوره‌يئن بو ائكي توستوله‌نَن،
ياريسي يانميش اودون پارچاسيندان يعني
رِصئن، اَرام و رِمَليا اوغلونون آلوولانان
قضبئندن قورخماسين! ۵ چونكي اَرام،
اِفرايئم و رِمَليا اوغلو سئزئن ضئدّئنئزه شر
قوراراق بله ديئر: ۶ «گلئن، يهودانين
ضئدّئنه چيخاق و خالقي قورخودوب
اؤلكه‌ني اَله كچئردک و طَبي‌اِل اوغلونو
اورايا پادشاه قوياق.»" ۷ بونا گؤره

، ٧ باخ، پروردئگار، فَراتين جوشان
قودرتلي سولاريني،
يعني آشور پادشاهي و اونون قووّتئني بو
خالقين اوستونه گتئره‌جک.
بو سولار اؤز ياتاقلاريندان يوخاري
قانلاراق آشيب داشاجاق. ٨ بو
سولار يهوداني بورويوب باساجاق،
اؤلکه‌نئن بوغازينا قدر چاتاجاق.
قانادلارينين آچيليشي سنئن اؤلکه‌ني
باشدان-باشا اؤرته‌جک، ای
عئمانوعِل!" ٩ قيريلين، ای خالقلار،
دارماداغين اولون!
ای يِر اوزونون بوتون اوزاق اؤلکه‌لري،
اِشئدئن!
دؤيوشه حاضيرلاشين و دارماداغين
اولون!
بلی، دؤيوشه حاضيرلاشين و دارماداغين
اولون! ١٠ بئرلئکده مصلحتله‌شئن،
لاکئن بوشا چيخاجاق؛
اَسته‌دئيئنئز قدر دانيشين، آمّا هچ بئر سؤز
دوغرو اولمایاجاق،
چونکي تاري بئزئمله‌دئر.

ربّئن اؤز خالقينا خبردارليغي
١١ رب گوجلو بئر قووّتله منئمله
دانيشيب امر اتدي کي، بو خالقين
توتدوغو يوللا گتمه‌يئم. و ددی:
١٢ "دِمَيه‌جکسئنئز: بو دسئسه‌دئر!

بوتون او شيلر حاقّيندا کي، بو خالق اونو
دسئسه چاغيريرر.
اونلارين قورخدوقلاريندان قورخمايين،
لرزه‌يه گلمه‌يئن. ١٣ قوشونلار ربّئني
موقدّس سايمالي‌سينيز،
سئزئن قورخونوز او اولاجاق،
سئزئن لرزه‌نئز او اولاجاق! ١٤ او،
موقدّس مکان اولاجاق،
آمّا اَسرايئلئن ائکي پادشاهليغينا يئخان
داش و بودره‌مه قاياسي،
اورشلئم ساکئنلرئنه تله و تور اولاجاق.
١٥ بئر چوخلاري بودره‌يه‌جکلر،
يئخيليب قيريلاجاقلار،
تله‌يه دوشوب اسئر آپاريلاجاقلار."
١٦ شهادتي ساخلا، تعلئمي
شاگئردلرئم آراسيندا مؤهورله!
١٧ يعقوب نسلئندن اوزونو

گئزله‌دن ربّی گؤزلَیه‌جیم؛ اونا
اومئدله باخاجاغام. ۱۸ باخ، من
و ربّئن منه وردئیي اؤولادلار،
ائسرایئلده قوشونلار ربّئنئن
نئشانه‌لر و عجایئبلرئیئک، او رب
کي، صحیون داغیندا ساکئندئر.
۱۹ سئزه بعضی آداملار دئیَنده
کي، «پیچیلدا ییب میرتیلدایان
جئندارلارلا، روح‌چاغیرانلارلا
مصلحتله‌شئن»، اونلارا بله جاواب
ورئن: «مگر خالق اؤز تاریسیندان
مصلحت آلامالي‌دیر؟ دئرئلر
باره‌سئنده مگر اؤلولردن مصلحت
آلارلار؟ ۲۰ تارینین تعلئمئنه و
شهادتئنه دؤنمَک گرک! اگر
اونلار تارینین کلامي موطابئقئنه
دانیشماسالار، اونلار اوچون نور
شفقي ساچمایاجاق. ۲۱ اونلار
چاره‌سئز و آج قالیب، اؤلکه‌ني
دولانیب گزه‌جکلر. آج قالاندا
قضبلَنه‌جکلر، یوخاریا باخارکن
پادشاهلاریني و اؤزلرئنئن تاریسیني
لعنتلَیه‌جکلر. ۲۲ سونرا یِره نظر
سالاجاقلار، و باخ، سیخینتیدان،
قارانلیقدان، و قورخونج پرئشانلیقدان
باشقا هِچ بئر شي گؤرمیه‌جکلر. قالین
ظولمته آتیلاجاقلار.”

**صولح حؤکمداري ۱ لاکئن سیخینتي
چکمئش خالق آرتیق ظولمتده
قالمایاجاق؛ تاري کِچمئشده زِبولون و
نَفتالي بؤلگه‌لرئني ذلئل اتمئشدي،
لاکئن گله‌جکده دهنز کناري یولوندا،
اوردون چایینین او بئري تایینداا، و
موختلئف مئلّتلر یاشایان جَلئله شرف
وره‌جک. ۲ ظولمتده یاشایان خالق**

۹ بؤیوک بئر ائشیق گؤره‌جک.
اؤلوم کؤلگه‌سي دئیاریندا ساکئن
اولانلارین اوستونه
نور ساچاجاق. ۳ یارب، مئلّتي
چوخالدیب سِوئنجلرئني
آرتیراجاقسان،
اَکئب-بئچَنلرئن فَرَحلَندئیي کئمي،
قنئمت بؤلَنلرئن سِوئندئیي کئمي،
اونلار دا سنئن حوضوروندا سِوئنه‌جکلر.
۴ چونکي اونلارا یوک اولان یوغو،

قوشونلار ربّئن قيرتي بونو اده‌جک.

ربّئن ائسرايئلئن ضئدّئنه قضبي

۸ پروردئگار، يعقوبون
ضئدّئنه بئر سؤز گؤنده‌رئر،
و او ائسرايئلئن اوستونه دوشور. ۹ بوتون
خالق بونو بئلئر،
يعني اِفرايئمئن و سامئره‌نئن ساکئنلري.
بو مغرور و تکبّورلو خالق بله ديئر:
۱۰ "کَرپئج اِولرئمئز ييخيليب،
آمّا يونما داشدان اِولر تئکه‌رئک.
وحشي انجئر آغاجلاري کَسئلئب،
آمّا بئز اونلارين عوضئنه سئدر آغاجلاري
اَکه‌رئک." ۱۱ بونا گؤره رب،
رِصئنئن خصملرئني اونلارين ضئدّئنه
قالديريير،
دوشمنلرئني دئرچَلدئر، ۱۲ اَراملي‌لار
شرقدن، فئلئسطلی‌لر قربدن،
اونلار آغيزلاريني آچيب ائسرايئلي
اودورلار.
بوتون بونلار باش ورن حالدا، گئنه ده
ربّئن قضبي سؤنمور،

چئيئنلرئني دؤيَن دَيَنه‌يئني،
اونلارا ظولم ادنلرئن دَيَنه‌يئني
سينديريبسان،
مئدياني‌لارين باشلارينا گتئردئيئن
گون کئمي. ۵ چکمه‌لي جنگاورئن
دؤيوشده گِيدئيي چکمه،
قانا بولانميش پالتار ياندیریلماق اوچون
اولاجاق،
اودا يِم اولاجاق. ۶ چونکي بئزئم اوچون
بئر کؤرپه دوغولاجاق،
بئزه بئر اوغول ورئله‌جک،
حاکئمئيّت اونون چئيئنلري اوستونده
اولاجاق،
اونون آدي اَعلا مصلحتچي، قودرتلي
تاري،
ابدی آتا، صولح شاهزاده‌سي
چاغيريلاجاق. ۷ حاکئمئيّتئنئن و
اَمئن-آمانليغينين آرتماسينين آخيري
اولمایاجاق،
او، داوودون تختي و سلطنتي اوستونده
حؤکم سوره‌جک،
او، حاکئمئيّتئني عدالتله و صالحلئکله
ائندئدن ابده کئمي قوراجاق.

اَلي حله ده جزالاندیرماغا قالخیب. ۱۳ آمّا
خالق اونو جزالاندیران ربّه طرف
دؤنمور،
قوشونلار ربّئني آختارمیر. ۱۴ بونا گؤره
رب ائسرایئلدن باشي و قویروغو،
هم خورما آغاجینین بوداغیني، هم ده
قارغیني بئر گونده کَسئب آتیر.
۱۵ باش، آغساقّال و حؤرمتلي بئر
کئشئدئر،
قویروق دا یالان تعلئم ورن پیغمبردئر.
۱۶ چونکي بو خالقا یول گؤرسدنلر
اونلاري آزدیریرلار،
اونلارین یولو ائله گِدنلر قیریلیرلار. ۱۷ بونا
گؤره ده پروردئگار
اونلارین جاوانلارینا گؤره
سِوئنَیه‌جک،
یِتئملرئن و دول آروادلارین حالینا
یانمایاجاق.
چونکي هامي نجئسدئر،
شر ائشلر گؤرور،
هامینین آغزیندان آحماق سؤزلر چیخیر.
بوتون بونلار باش ورن حالدا، گئنه ده
ربّئن قضبي سؤنمور،
اَلي حله ده جزالاندیرماغا قالخیب.
۱۸ چونکي پئسلئک اود کئمي آلوو
چکئر،
تئکانلا قانقالي یاندیریب کول ادئر،
مِشه‌ده‌کي کوللوقلاري دا اودا چکئر،
توستو سوتونوندا گؤیه قالخیرلار.
۱۹ قوشونلار ربّئن قضبي اؤلکه‌ني
اود کئمي یاندیریر،
خالق آلوو اوچون یِمدئر،
قارداش قارداشا رحم اتمئر. ۲۰ صاغدا
اولانلاري قاپیب یِیئرلر، آمّا حله ده
آجدیرلار،
سولدا اولانلاري یِیئرلر، لاکئن
دویمورلار؛
هر کس اؤز قولونون اَتئني یِیئر. ۲۱ مِنَسّه
اِفرایئمي اودور، اِفرایئم مِنَسّه‌ني.
سونرا بئرلئکده یهودانین ضئدّئنه
قالخیرلار.
بوتون بونلار باش ورن حالدا، گئنه ده
ربّئن قضبي سؤنمور،
اَلي حله ده جزالاندیرماغا قالخیب.

۱۰

۱ واي شر قایدالار
قورانلارین حالینا،

دایئمن عدالتسئز قانون قویانلارین،
۲ یوخسوللاردان عدالتي
اسئرگه‌ینَلرئن،
خالقیمین کاسیبلارینین حاقّیني اَل‌لرئندن
آلانلارین،
دول آروادلاري سویانلارین،
یِتئملرئن مالیني تالان ادنلرئن. ۳ جزا گونو
اوزاقلاردان باشینیزا بلا گلنده نه
اده‌جکسئنئز؟
کؤمک اوچون کئمئن یانینا
قاچاجاقسینیز؟
مال-دؤولتئنئزي هارادا
ساخلایاجاقسینیز؟ ۴ اسئرلر آراسیندا
اَیئلمکدن
و یا اؤلدورولَنلر آراسیندا ییخیلماقدان
آیري بئر چاره قالمایبر.
بوتون بونلار باش ورن حالدا، گئنه ده
ربّئن قضبي سؤنمور،
اَلي حله ده جزالاندیرماغا قالخیب.

تارینین آشورا وردئیي جزا ۵ "واي،
آشورون حالینا، او منئم قضب عصام،
اونلارین اَلئنده‌کي دَیَنَک ده منئم
قِیضئمدئر! ۶ آشورو نجئس مئلّتئن
اوستونه گؤندره‌جیم؛
قضبلَندئیئم خالقین اوستونه هوجوم اتمه‌یه،
قارت اتمه‌یه، تالان مالي گؤتورمیه
گؤنده‌ره‌جیم.
اونلاري کوچه‌لرده‌کي پالچیق کئمي
تاپدالاماغا امر وره‌جیم. ۷ آمّا آشور
پادشاهي بوندان دا پئسئني دوشونور،
محو ادئب بئر-بئر چوخ مئلّتئن کؤکونو
کَسمه‌یي فئکئرله‌شئر. ۸ او دیئر:
«مگر سرکرده‌لرئمئن هامیسي
پادشاهلار دیئل؟ ۹ مگر کَلنو،
کَرِکمئش کئمي دیئل؟
خَمات، اَرپَد کئمي،
سامئره ده دَمَشق کئمي؟ ۱۰ بوتپرست
مملَکتلري نجه اَله کچئردئم،
او مملکتلري کي، اورشلئمله سامئره‌دن
داها چوخ اویما بوتلري وارلاري

ائدي. ۱۱ سامئرەيه و اونون بوتلرئنه
نه اتدئم،
مگر اورشلئمه و اونون بوتلرئنه ده
اِله اتمەرم؟»" ۱۲ پروردئگار صحيون
داغيندا و اورشلئمده ائشئني بئتئرندن
سونرا بله دئيەجک:
"آشور پادشاهيني، کئبئرلي اورەيئنه
گؤره،
تکبّورلو باخيشلارينا گؤره
جزالاندیرجاغام. ۱۳ چونکي ديئب:
«بونو من اَلئمئن گوجو ائله، حئکمتئمئن
قووّتي ائله اتدئم.
چونکي عاغيليم وار،
خالقلارين سرحدلرئني يوخ اتدئم،
خزئنەلرئني ده تالان اتدئم،
گوجلو بئر جنگاور کئمي اونلارين
ساکئنلرئني يِره ييخديم. ۱۴ قوش
يوواسينا چاتان کئمي، اَلئم
خالقلارين وار-دؤولتئنه چاتدي.
يئيەسئز يومورتالاري ييغان بئر شخص
کئمي،
بوتون دونياني ضبط اتدئم.
قاناد چيرپان، آغزيني آچيب سَسئني
چيخاردان بِله، اولمادي.»" ۱۵ بالتا
مگر اونو ائشلَدەنئن قاباغيندا فخر اِدَر؟
اَره مگر اونو قالديرانين قاباغيندا
کئبئرلەنَر؟
سانکي دَيَنَک اونو گؤتورەني ائشلەدئر،
اِله بئل آغاجدان دوزەلمئش دَيَنَک
جانليني حرکت اتدئرئر. ۱۶ بونا گؤره
قوشونلار پروردئگاري رَب،
آشورون گوجلو عسگرلرئنه اؤلومجول
مرض گؤندرەجک،
اونون جلالي آلتيندا بئر اود توتوشوب
آلوولانار. ۱۷ ائسرايئلئن نورو اود،
ائسرايئلئن موقدّسي آلوو اولاجاق.
آشورون تئکانلار و قانقاللاريني بئر
گونده ياندیريب يوخ ادەجک.
۱۸ گؤزل مِشەلرئني، بار ورن
باغلاريني،
کامئل وئران ادەجک،
آغير ناخوشلوغا توتولان ائنسانين بوتون
جاني کئمي اَرئيئب گدەجک.
۱۹ مِشەلرئنده قالان آغاجلارين
سايي او قدر آزا اولاجاق کي،

بئر اوشاق اونو سایا بئلر.

ائسرایئلئن صاغ قالانلاري ۲۰ او گون
ائسرایئلئن صاغ قالانلاري،
یعقوبون نسلئندن خئلاص اولوب
صاغ قالانلار، آرتیق اونلاري
هلاک ادنلره بِل باغلامایاجاقلار.

لاکئن، حقئقتن، ربّه، ائسرایئلئن
موقدّسئنه بِل باغلایاجاقلار.
۲۱ صاغ قالانلار
یعقوب نسلئندن صاغ قالانلار قودرتلي
تاریپا طرف دونه‌جکلر. ۲۲ ای
ائسرایئل، خالقین دهنز قومو قدر
چوخ اولسا بِله،
اونلارین آراسیندان آنجاق بئر آزي
دؤنه‌جک.
توکَنمَز عدالتله داغیدیلما حؤکمو ورئلئب.
۲۳ قوشونلار پروردئگاري رب،
داغیدیلما حؤکمونو بوتون دونیادا یرئنه
یئتره‌جک.

رب آشوري جزالاندیراجاق

۲۴ بونا گؤره ده قوشونلار
پروردئگاري رب بله دیئر:

"ای صحیوندا یاشایان خالقیم،
مئصئرلی‌لرئن سنه اتدئیي کئمي،
سني دَیَنَکله ووران،
اوستونه دَیَنَک قالدیران آشورلولاردان
قورخما. ۲۵ چونکي بو یاخیندا قضبئم
سؤنه‌جک، حئدّتئم آشورلولارین
محوئنه سبب اولاجاق." ۲۶ قوشونلار
ربّي، مئدیانلي‌لاري عورِب
قایاسیندا ووردوغو کئمي، اونلاري
دا شاللاقلا ووراجاق. دَیَنَه‌یي
مئصئرلی‌لرئن ضئدّئنه نه جور
دهنزئن اوستونه اوزاتدي، ائندي
ده اِله اده‌جک. ۲۷ او گون
آشورون یوکو چئینئزدن، یوغو
بوینونوزدان گؤتوروله‌جک. یاغدان
اؤتری یوغ قیریلاجاق.

ائشغالچیلارین هوجومو ۲۸ اونلار عَیّت شهرئئن ضئدّئنه گلئبلر،

مئگرونو کِچئبلر؛
مئکماسدا یوکلرئني بوشالدیبلار. ۲۹ اونلار
کِچئدي کِچئبلر، و دیئرلر:
«گِبَع بئزئم گجه قالاجاغیمیزیِر اولاجاق،
راما شهري دهشته دوشوب، شاعولون
شهري گئبعه‌ده یاشایانلار قاچیبلار.
۳۰ ای گلّئم قیزي، سَسئني اوجالت!
ای لَیشا، قولاق آس، ای بِچارا عَناتوت!
۳۱ مَدمِنا ساکئنلري قاچیب،
گِبئم ساکئنلري سیغیناجاق یِر آختاریر.
۳۲ آمّا بو گون ائشغالچیلار نوبدا
قالاجاقلار،
صحیون شهرئئن قورولدوغو داغا، اورشلئم
تپه‌سئنه یومروق گؤرسه‌دئر.
۳۳ باخ، قوشونلار پروردئگاري
رب،
دوشمنی وار گوجو ائله بوداقلار کئمي
کَسه‌جک،
لاپ اوجا آغاجلاري یِره سَره‌جک،
کئبئرلی‌لري آلچالداجاق. ۳۴ مِشه‌ده‌کي
کوللوقلاري بالتا ائله کَسئب یِره
سَره‌جک.
لوبنان عظمتلي اولانین اَلي ائله
یئخیلاجاق.

صولح اومئدي ۱

۱۱ یَسّه‌نئن کؤتویوندن تزه بئر
شاخه چیخاجاق،
کؤکوندن چیخان بئر بوداق بار
وره‌جک. ۲ ربّئن روحو،
حئکمت و آنلاییش روحو،
نصئحت و قودرت روحو،
مَعرئفَت و ربّئن قورخوسو روحو
اونون اوستونده اولاجاق. ۳ او، ربّئن
قورخوسوندا شادلیق تاپاجاق.
گؤزلرئئن گؤردویو ائله حؤکم
اتمیه‌جک،
قولاغي ائله اشئتدئیئنه گؤره قرار
چیخارتمایاجاق. ۴ لاکئن او،
یوخسوللارا عدالتله حؤکم اده‌جک،
یِر اوزونده‌کي مظلوملارین ائشئنه ائنصافلا
قرار چیخارداجاق.

دونياني آغزينين دَيَنَه‌يي ائله ووراجاق.
پئس آداملاري آغزينين نفسي ائله
اؤلدوره‌جک. ۵ صالحلئک اونون
بِلئنه قورشاق اولاجاق،
صداقتي کمر کئمي تاخاجاق. ۶ او گون
قوردلا قوزو بئر يرده ياشاياجاق،
پلنگله چَپئش بئرلئکده ياتاجاق،
بوزوو، جاوان آصلان و بَسلَنمئش مال-
حيوان يان-يانا دوراجاق،
اونلاري کئچئک بئر اوشاق
گوده‌جک. ۷ ائنَکله آيي بئر يرده
اوتلاياجاق،
اونلارين بالالاري بئر يرده ياتاجاق،
شئر ده اؤکوز کئمي سامان يئيه‌جک.
۸ سود اَمن کؤرپه صاغير ائلانين
يوواسي اوستونده اوينياجاق،
سوددن کَسئلمئش اوشاق، اَلئني افعئنئن
يوواسينا سالاجاق. ۹ موقدّس
داغيمين هِچ بئر يِرئنده هِچ کئمه
ضرر دَيمَيه‌جک،
هِچ بئر کس او بئرئسئني محو اتميه‌جک،
حقئقتن، سولار دهنزي نجه دولدورور،
دونيا دا ربّئن مَعرئفتي ائله اِله دولاجاق.

اسئرلر گری قاييداجاق. ۱۰ او گون
يَسّه‌نئن کؤکو خالقلارا بايراق اولاجاق،
مئلّتلر اونا طرف يؤنَله‌جک،
ساکئن اولدوغو يِر شؤوکّله دولاجاق.
۱۱ او گون پروردئگار آشوردان،
مئصئردن، پَتروسدان، کوشدان،
عِيلامدان، شئنعاردان، خَماتدان و
دهنزئن ساحئل‌لرئندن
خالقينين صاغ قالانلاريني قورتارماق
اوچون ائکئنجي دفه اَلئني
اوزاداجاق. ۱۲ مئلّتلر اوچون بايراق
قالديراجاق،
اسئر دوشموش ائسرائيل اؤولادلاريني
ييغاجاق،
داغيلميش يهودالي‌لاري
دونيانين دؤرد بوجاغيندان بئر يِره
گتئره‌جک. ۱۳ اِفرايئمئن حسودلوغو
يوخ اولاجاق،
يهوداني سيخيشديرانلار محو اولاجاقلار.
اِفرايئم يهودايا پاخيلّيق اتميه‌جک،
يهودا اِفرايئمي سيخيشديرمایاجاق.
۱۴ اونلارين ائکئسي قربده

فئلئسطلی‌لرئن اوستونه هوجوم
ادەجکلر،
بئرلئکده شرقده یاشایانلارین
وار-دؤولتئني قارت ادەجکلر،
اِدوم و موآب تورپاقلاريني ضبط
ادەجکلر،
عَمّونلولار اونلارا تابع اولاجاقلار.
۱۵ رب مئصئرده‌کي دهنزئن
خلئجئني
تامامن قورورداجاق.
فَرات چاییننین اوستونده اَلئني یِل‌له‌دئب
یانریریب-یاخان یِل‌لر گتئره‌جک،
او، چایي یدّي آرخا بؤله‌جک،
آداملار اورادان چاریقلارلا کِچه
بئله‌جکلر. ۱۶ ربّئن آشوردا صاغ
قالان خالقي اوچون
بؤیوک بئر چیخیش یولو اولاجاق؛
نجه کي، ائسرائیل اؤولادلاري اوچون
مئصئردن چیخان گون اولموشدو.

شوکور مزمورو ۱

۱۲ او گون سن، بله
دئیه‌جکسن:
"یارب، سنه شوکور ادەجیم!
گرچي منه قضبله‌نئردئن،
لاکئن قضبئن سؤندو،
منه تسلّی ورئرسن. ۲ باخ، تاري
خئلاصیمدیر،
اونا اعتئماد ادەجیم و قورخمایاجاغام،
چونکي رب تاري قووّتئم و نَغمَمدئر،
او منئم خئلاصیم اولوب!" ۳ سِوئنجله
خئلاص چشمه‌لرئندن
سو چکه‌جکسئنئز. ۴ او گون بله
دئیه‌جکسئنئز،
«ربّه شوکور ادئن، اونون آدیني
چاغیرین،
خالقلار آراسیندا اونون ائشلرئني بیان
ادئن،
اونون آدینین اوجالیغیني اونلارا
خاطیرلادین. ۵ ربّی ترنّومله پرستئش
ادئن،
چونکي او، مؤحتشم ائشلر گؤروب،
قوي بوتون دونیا بونو بئلسئن! ۶ ای صحیون
ساکئنلري، سَسئنئزي اوجالدین،
سِوئنجله چیغیرین،

چونكي آرانيزداكي ائسرايئلئن موقدّسي
بؤيوكدور.»

**تاري بابئلي جزالانديراجاق ۱ آموص
اوغلو اِشَعيايا بابئل حاقّيندا رؤيا ائله
نازئل اولان ائخطار: ۲ لوت
داغين اوستونه بايراق سانجين!**

۱۳ اونلاري بَركدن سَسلهيئن،
اَل يِلهدئن كي، اونلار
اصئلزادهلره آيريلان قاپيلاردان
ائچهري گئرسئنلر. ۳ من موقدّسلرئمه
امر ورمئشم،
قضبئمي دوشمنلره تؤكمک اوچون جسور
جنگاورلري،
اوجاليغيملا فخر ادن ائگئدلري
ده سَسلهمئشم. ۴ داغلارداكي
ائزدئحامين گورولتوسونو اِشئدئن،
بو، بؤيوک بئر خالقين سَسئنه بَنزَر.
بئر يِره توپلانان سلطنتلرئن،
مئلّتلرئن نئداسيني اِشئدئن!
قوشونلار رَبّي، قوشونو دؤيوشه چاغيريرلار!
۵ اونلار اوزاق اؤلكهدن،
اوفوقلرئن او بئري طرفئندن گلئرلر.
اؤلكهني يِرله كامئل يِكسان اتمک اوچون
رب و اونون قضبئنئن سئلاحي گلئر.
۶ شئون ادئن، چونكي ربّئن گونو
ياخيندير.
او گون، قادئري-موطلق طرفئندن گلن
قيرغين كئمي گلئر! ۷ بونا گؤره
هامينين اَللري يانينا دوشهجک،
هر كس قورخوب اورهيئني يئيهجک.
۸ اونلاري دهشت بورويهجک،
درد و ائضطئراب اونلاري اؤزونده
بوغاجاق،
دوغان آرواد كئمي آغري چكهجكلر،
تعجّوبله بئربئرلرئنه باخاجاقلار،
اوزلري قيزاراجاق. ۹ باخ، ربّئن آمانسيز،
قضبلي و قِيضله دولو گونو ياخينلاشير
كي،
يري صحرايا دؤندهرسئن؛
او، اوراداكي گوناهكارلاري محو
ادهجک. ۱۰ گؤيدهكي اولدوزلار
و بورجلر ائشيق ورميهجک،
دوغان گونش قارالاجاق،
آي نورونو ساچمياجاقدير. ۱۱ رب ديئر:
"بلجه دونياني شرارتئنه گؤره،

پئس آداملاري تقصئرلرئنه گؤره
جزالاندیرجاغام.
تکبّورلولرئن تکبّورونو ده قیراجاغام،
ظالیملارین غورورونو آچالداجاغام.
۱۲ ائنساني خالئص قیزیلدان دا آز
ادەجیم،
بشر اوفئر قیزیلیندان داها دا نادئر حالدا
تاپیلاجاق. ۱۳ بونا گؤره ده من،
قوشونلار ربّي،
حئدّتلي قضبئمئن گونونده،
قِیضئمله گؤیلري تئتره‌ده‌جیم،
یر اوزو لرزه‌یه گله‌جک. ۱۴ هر کس
قووولان جیرانا، چوبانسیز قویونلارا
دؤنه‌جک،
اؤز خالقینین یانینا قاییداجاق،
اؤز وطنئنه قاچاجاق. ۱۵ یاخالانان
هر کسئن بدني دلئک-دشئک
اولاجاق،
توتولان هر کس قیلینج آغزینا
ورئله‌جک. ۱۶ کؤرپه‌لري ده
اونلارین گؤزلري قاباغیندا
پارچالاناجاق،
اِولري تالان اولوناجاق،
آروادلارینین ناموسونا توخونولاجاق.
۱۷ باخ، گوموشه قئیمت ورمه‌یَن،
قیزیلي سِومه‌یَن مادلي‌لاري
اونلارین ضئدّئنه قالدیراجاغام. ۱۸ اوخ
جاوانلاري پارچالایاجاق،
حتّا کؤرپه‌لره ده رحم اتمیه‌جکلر،
اوشاقلارا دا شفقت گؤرسدمیه‌جکلر.
۱۹ پادشاهلیقلارین لاپ گؤزَلي
اولان،
کَلدانئلرئن جلالي اولان بابئل،
تارینین سودوملا گوموراني داغیتدیغي
زامانا بَنزه‌یه‌جک. ۲۰ اورادا بئر داها
هچ کئم یاشامایاجاق،
نسئلدن-نسله کئمسه ساکئن اولمایاجاق.
عَرَبلر چادیرلاریني اورادا
قورمایاجاقلار،
چوبانلار دا سورولرئني اورادا
یاتیرتمایاجاقلار. ۲۱ اورا وحشي
حیوانلارین یاشادیغي یِر اولاجاق،
اِولرئنده چاقّاللار قایناشاجاق،
اورادا بایقوشلار مسکن سالاجاق،
وحشي کِچئلر اویناشاجاق. ۲۲ قالالارینده
جاناوارلار چیغیراجاق،

گؤزَل سارایلارریندا چاقّاللار اولویاجاق.
بابئلئن آخیري یاخینلاشاجاق،
اونون گونلري تِز گلئب چاتاجاق.”

اسئرلرئن قاییتماسي ۱ رب یعقوب نسلئنه
رحم ادەجک، ائسرایئل خالقیني گئنه
سِچەجک، اونلاري اؤز تورپاقلاریندا
ساکئن ادەجک، یاداِلّیلر ده یعقوب
نسلئنه قوشولاجاقلار و اونلارلا
بئرلَشەجکلر. ۲ آیري خالقلار ائسرایئل
خالقیني آپاریب، اؤز یِرلرئنه گتئرەجکلر.
ائسرایئل خالقي ربّئن وردئیي تورپاقلاردا
اونلاري اؤزلرئنه قول و کنئز ادەجکلر؛
اونلاري اسئر آپارانلاري، اؤزلري اسئر
ادەجکلر و اونلارا ظولم ادنلرئن
اوستونده حؤکم سورەجکلر.

اؤلولر دئیارینا دوشَن بابئل
پادشاهي ۳ رب سني آغریندان،
سیخینتیدان، گؤردویون آغیر ائشدن
قورتاراندا، ۴ بابئل پادشاهینا
لاغ ادئب بله دئیەجکسن:

۱۴

“ظولمکارین آخیري گؤر
نجه اولوب!
قدّارلیغین آخیري گؤر نجه اولوب! ۵ رب
پئس آداملارین دَینَه یئني،

حؤکمدارلارین عصاسیني قیریب. ۶ او
عصا کي، دایانمادان خالقلاري
قضبله ووراردي،
مئلّتلري قِیضله، آمانسیزجا اَزَردي.
۷ ائندي آمّا بوتون دونیا
ساکئتلئک و راحاتلیق ائچئنده سِوئنجدن
هاراي چکئر. ۸ حتّا لوبنانین شام و
سئدر آغاجلاري دا
سنئن فلاکتئنه سِوئنه‌رَک دیئر:
«سنئن اؤلوموندن بَري، هِچ کئم بئزي
کَسمَیه گلمئر.» ۹ یِرئن آلتیندا کي
اؤلولر دئیاري،
سني پئشواز اتمک اوچون صبئرسئزدئر،
اؤلولرئنئن روحو،
یِر اوزونون اؤلَن بوتون باشچیلاري
سنئن اوچون هیجانلي‌دیر،
مئلّتلرئن بوتون کِچمئش پادشاهلاري
تختلرئندن آیاغا قالدیریر. ۱۰ هامي
جاواب ورئب سنه دئیه‌جک:
«سن ده بئزئم کئمي ضعئف اولوبسان،
بئزه بَنزه‌یئبسن!» ۱۱ جاه-جلالین،
چنگلرئنئن سَسي
اؤلولر دئیارینا اِندئرئلئب.

یاتاغین دا، یورغانین دا مِیئت
قوردلاریدیر. ۱۲ ای سحر اولدوزو،
طولوع اوغلو،
گؤیلردن نجه یِره دوشوبسن!
ای مئلّتلري ذلئل ادن،
نجه ده یِره یِخیلیبسان! ۱۳ لاکئن سن
اوره‌یئنده ددئن:
«گؤیلره قالخاجاغام،
تختئمي تارینین اولدوزلاري اوستونده
اوجالارا یِرلَشدئره‌جیم،
شئمالداکي اوجا یرده، ییغین داغیندا
اوتوراجاغام، ۱۴ اوجا بولودلارین
اوستونه چیخاجاغام،
اؤزومو حاق-تاعالا کئمي اده‌جیم.»
۱۵ آنجاق اؤلولر دئیارینا،
اؤلوم چوخورونون درئنلئیئنه
اِندئرئله‌جکسن. ۱۶ سني گؤرَنلر
گؤزلرئني زئلّه‌یه‌جکلر،
سنئن حاقّیندا دوشونوب دئیه‌جکلر:
«دونیاني تئتره‌دن، سلطنتلري لرزه‌یه
سالان، ۱۷ یِر اوزونو صحرایا چِوئرَن،
شهرلرئني یِرله بئر ادن،

محبوسلاري اِولرئنه بوراخمايان آدام،
بو مگر ديئل؟» ۱۸ بوتون مئلّتلرئن
پادشاهلاري،
هر بئري اؤز عظمتلي مزاريندا ياتير.
۱۹ لاکئن سن قيريلميش بوداق
کئمي
قبرئندن کنارا، اوزاغا آتيليبسان،
بئر چوخورون دئبئنه توللانان،
بدنلري قيلينجلا دِشئلَن مِيئتلرله
اؤرتولوبسن،
آياق آلتيندا قالان لِش کئمي‌سن.
۲۰ باشقالاري کئمي دفن
اولمایاجاقسان،
چونکي اؤز اؤلکه‌ني داغيديب، اؤز
خالقيني اؤلدوروبسن.
پئسلئک ادن نسئل بئر داها
خاطيرلانمایاجاق. ۲۱ آتالارينين
گوناهينا گؤره
اؤولادلاريني اؤلدورمک اوچون يِر
حاضيرلايين کي،
اونلار قالخيب دونيايا مالئک
اولماسينلار،
يِر اوزونو شهرلرله دولدورماسينلار.”
۲۲ قوشونلار ربّی اعلان ادئر:
“بابئل خالقينين ضئدّئنه قالخاجاغام.
بابئلئن آديني، صاغ قالانلاريني،
اوغوللاريني و نسئل‌لرئني يوخ
اده‌جيم.” رب اعلان ادئر.
۲۳ “بابئلي بايقوش يوواسينا، باتاقليغا
چِوئره‌جيم و محو ادن سوپورگه ائله
سوپوره‌جيم.” قوشونلار ربّی اعلان
ادئر.

رب آشورلولاري جزالانديراجاق

۲۴ قوشونلار ربّی آند ائچئب بله ديئر:
"دوغرودان دا دوشوندويوم کئمي
اولوب و نئيّت اتدئيئم کئمي اولاجاق.
۲۵ اؤلکَمده آشورلولاري محو اده‌جيم و
داغلاريمدا اونلاري تاپدالاياجاغام.
سونرا خالقيم آشورون يوغوندان، و اونون
چئيئنلرئنده‌کي يوکوندن قورتولاجاق.
۲۶ بوتون دونيا اوچون حاضيرلانان تقدئر
بودور؛ بوتون مئلّتلرئن ضئدّئنه قالخميش
اَلئم بودور. ۲۷ چونکي قوشونلار ربّی
نئيّت ادئب، کئم اونو بوشا چيخاردا بئلر؟
قالخميش اَلئني کئم گری دؤنده‌ره بئلر؟"

رب فئلئسطلی‌لري جزالانديراجاق

۲۸ پادشاه آخازين اؤلدويو ائلده بو وحي
نازئل اولدو: ۲۹ "ای بوتون فئلئسطلی‌لر،

سِوئنمه‌يئن کي، سئزي دؤيَن دَيَنَک
قيريليب؛
چونکي ائلانين کؤکوندن افعي عمله
گله‌جک،
اونون ثمره‌سي ده اوچان ائلان اولاجاق.
۳۰ کاسيبلارين لاپ کاسيبي
دوياجاق،
مؤحتاجلار اَمئن-آمانليقدا دئنجَله‌جک.
سئزئن کؤکونوزو قيتليقلا کَسه‌جيم،
صاغ قالانلارينيز دا اؤلدوروله‌جک.
۳۱ ای دروازا، شئون ات!
ای شهر، آغلا!
ای بوتون فئلئسطلی‌لر، باشدان-باشا
اَرئيئن!
چونکي شئمالدان توستو ياخينلاشير،
دوشمن عسگرلري سيرا-سيرا گلئر."
۳۲ مئلّتئن اِلچئلرئنه نه جاواب
ورئله‌جک؟
"بو کي، رب صحيونون پايالاريني قويوب،
اونون خالقينين مظلوملاري اورادا پناه
تاپاجاق."

موآبين داغيلماسي ۱ موآب باره‌ده ائخطار:

۱۵ موآبين آر شهري بئر
گجه‌يه خارابالیغا دؤندو،
داغيلدي،

موآبين قئر شهري بئر گجه‌يه
وئرانه‌لئيه دؤندو، داغيلدي.
۲ آغلاماق اوچون معبده، دئبونا،
پرستئشگاهلارا گدئبلر.
موآب خالقي نِبو و مِيدِبا اوچون شئون
ادئر.
ياس توتماق اوچون هامي ساچيني
كَسئب، ساقّاليني قيرخيب. ۳ چولا
بورونه‌رَک كوچه‌لرده،
داملاردا، ميدانلاردا هر كس شئون
ادئر،
گؤز ياشلاري سل كئمي آخير. ۴ باغيريير
خِشبون و اِلعالِه،
سَسلري يَهَصه قدر اِشئدئلئر.
بونا گؤره موآب عسگرلري شئون ادئر،
جانلاري قورخو ائچئنده اَسئر. ۵ اوره‌يئم
موآب اوچون باغيريير،
اورانين قاچقينلاري صوعَره، عِگلَت-
شِلئشئيايا طرف قاچيب.
آغلايا-آغلايا لوخئت يوخوشوندان
چيخيرلار.
خورونه‌يئم يولوندا محو اولدوقلاري
اوچون آغلاييرلار. ۶ چونكي نئمرئم
سولاري قورودوغو اوچون، اوت
سولدو،
بئتكئلر قالمادي، آرتيق گؤي-گؤيَرتي يوخ
اولدو. ۷ بونا گؤره خالق، قازانديغي
مال-دؤولتئني، ييغديغي ثروتئني
سؤيودلر وادئسئندن كچئردئر. ۸ خالقين
آغلاشماسي موآب تورپاغيني
بورويوب،
فريادي اِگله‌يئمه‌جک، بِعِر-اِيلئمه‌جک
چاتير. ۹ چونكي دئمون سولاري قانلا
دولودور؛
قطعن من دئمونون باشينا داها بَتَر بلا
گتئره‌جيم،
موآبدان قاچيب-قورتولانلارين اوستونه،
اؤلكه‌ده صاغ قالانلارين اوستونه آصلان
سالاجاغام.

۱۶

۱ سِلَعدن صحرا يولو ائله
صحيون قيزينين داغينا،
اؤلكه‌نئن حؤكمدارينا خراج قوزولاري
گؤنده‌رئن. ۲ سونرا موآب قيزلاري
يووالارينداں آتيلميش،
اورا-بورا اوچان قوشلار كئمي،

اَرنون چاییننین ِکچئدلرئنده اولاجاق.
۳ "بئزه نصئحت ور، بئر قرار ور،
گوندوزون گون اورتا اُستئسئنده
اوستوموزه گجه کئمي کؤلگه سال،
قووولانلاري گئزلَت، قاچقینلاري
تسلئم اتمه. ۴ قوي موآبدان
قووولانلار سنئنله بئرلئکده یاشاسین،
محو ادنلرئن اَلئندن اونلارا پناه یري اول."
چونکي قارت ادن قورتاریب، قیرغین
یوخدور،
ظالیملار اؤلکه‌دن کامئل بئر شکئلده محو
اولوبلار، ۵ محبّت ائچئنده بئر تخت
قورولاجاق،
داوود نسلئندن بئر حاکئم صداقتله اونون
اوستونده اوتوراجاق،
عدالتي آختاراجاق.
صالحلئيي تزلئکله یرئنه یتئره‌جک.
۶ موآبلي‌لارین نه دره‌جه‌ده
کئبئرله‌نئب لووغالاندیقلاریني،
نه جور تکبّورلو، مغرور و حئرصلي
اولدوقلاریني اشئتدئک،
بوش یِره فخر ادئرلر. ۷ بونا گؤره موآب
شئون اده‌جک؛ هر بئري موآب
اوچون باغیراجاق.
قئر-خَرِستئن کئشمئش لاواشالاریني
یادا سالاراق اَزئله‌جکلر. ۸ چونکي
خِشبون زَمئلري،
سئبما تَنَکلري قورودو.
آیري مئلّتلرئن باشچیلاري اونون سِچمه
بوداقلاریني قیریبلار؛
او بوداقلار کي، یَعزِره یِتئشئردي،
صحرایا چاتیردي، شاخه‌لَنئب دهنزي
آشیردي. ۹ بونا گؤره یَعزِرده
آغلایانلارلا،
سئبما تَنَکلري اوچون آجي-آجي
آغلایاجاغام.
ای خِشبون و اِلعالِه، سئزي گؤز
یاشلاري ائله اُسلاندیراجاغام،
چونکي سنئنن یاي مئوه‌لرئن اوچون
اولان، سنئن محصول واختي ییغیلان
بارین اوچون اولان،
شَن سَسلرئنئز کَسئلدي. ۱۰ محصوللو
زَمئدن شَنلئک و شادلیق سَسي یوخ
اولوب،

اوزوملوکده نه نغمه‌لر اوخونور، نه ده
شادلیق نئدالاري سَسله‌نئر.
اوزوم‌سیخانلاردا ائشله‌یَن یوخدور،
اونلارین شَن سَسلرئني، من کَسمئشم.
۱۱ بونا گؤره اوره‌یئم موآب اوچون
طنبور کئمي ناله چکئر،
قلبئم قئر-حارِس اوچون سیزلاییر.
۱۲ موآب خالقي پرستئشگاهلارینا
گده‌رک اؤزونو یورور،
دوعا اتمک اوچون موقدّس مکانینا گلئر،
آمّا هر شي بوش-بوشونادیر! ۱۳ ربّئن
موآب حاقّیندا کِچمئشده ددئي
سؤزو بودور. ۱۴ آمّا ائندي رب
دانیشیر و بله دیئر: "تام اوچ
ائلئن عرضئنده، ائشه آلینان فخله‌نئن
سایدیغینا موطابئق، موآبین شؤوکتي
چوخ‌سایلي خالقي ائله بئرلئکده
ذلئل اولاجاق، صاغ قالانلاري
آزالاجاق، صاغ قالانلاري چوخ آز
اولوب گوجسوز اولاجاق."

اَرام و ائسرایئل حاقّیندا پیغمبرلئک

۱ دَمَشق باره‌ده ائخطار:

۱۷ باخ، دَمَشق عنقرئب شهر
اولماقدان گؤتوروله‌جک،
بئر ییغین خارابالیغا دؤنه‌جک. ۲ عَروعِر
شهرلري ترک اولوناجاق.
اورالار سورولرئن اوتلادیغي یِر
اولاجاق،
اونلاري قورخودان اولمایاجاق.
۳ اِفرایئمده قالالي شهر قالمایاجاق،
دَمَشقئن حاکئمئیّتي یوخ اولاجاق،
صاغ قالان اَراملي‌لار،
اونلار ائسرایئل اؤولادلارینین قووّتي
کئمي اولاجاقلار.
بونو قوشونلار ربّی اعلان ادئر. ۴ او گون
یعقوب نسلئنئن شؤوکتي سؤنه‌جک،
هامیسي بئر دَري، بئر سوموک قالاجاق.
۵ حتّا اِله اولاجاق کي، اِله بئل
بئچئنچي بئتَن تاخیلي بئچئر،
باشاقلاري اَلي ائله ییغیر،
اِله اولاجاق کي، اِله بئل بئري
باشاقلاري رِفایئم دره‌سئنده

توپلايير. ۶ چوخ آز باشاق
بوراخيلاجاق؛
زيتون آغاجي سئلكه‌لَنَدن سونرا،
تپه‌سئنده ائكي-اوچ زيتون قالديغي
كئمي،
بَهَرلي بوداقلاريندا دورد-بش زيتون
قالديغي كئمي باشاقلار دا بله
قالاجاق.
بونو ائسرايئلئن تاريسي رب اعلان ادئر.
۷ او گون ائنسان اؤز يارادانينا نظر
سالاجاق،
گؤزلري ائسرايئلئن موقدّسئني
گؤره‌جک. ۸ اَل‌لري ائله ياراتديغي
قوربانگاهلارا باخمياجاق،
بارماقلاري ائله دوزلتدئيئنه نظر
سالمياجاق؛
نه اَشِرا
بوتلرئنه، نه ده بوخور قوربانگاهلارينا.
۹ او گون ائستِحكاملي شهرلري
كؤللوكده ترک اولونموش يِرلر
كئمي،
يا دا ائسرايئل اؤولادلارينين قاباغيندا
ترک اتدئيي بوداقلار كئمي
اولاجاق.
اؤلكه بئر وئرانه‌يه دؤنه‌جک. ۱۰ چونكي
سن، سنه قورتولوش ورن تاريني
ياددان چيخارديبسان،
پناهگاهين اولان قاياني
خاطيرلامايبسان.
بونا گؤره ده سن اجنبي بوتلر اوچون باغ
اَكئرسن،
اؤزگه آغاجلارين بوداقلاريندان پيوند
ادئرسن. ۱۱ اونلاري اَكدئيئن گون
بؤيودورسن،
اِرته‌سي گون چئچكلَندئرئرسن،
آمّا كَدَرلي، صاغالمايان آغريلي گونده
محصول ورميه‌جكلر. ۱۲ آه،
چوخ‌سايلي خالقلارين گورولتوسو
دهنزلرئن گورولتوسونه بَنزه‌يئر!
مئلّتلرئن نعره‌سي گوجلو سولارين
چاغلاييشينا اوخشار! ۱۳ مئلّتلرئن
سَسي بؤيوک سولارين
گورولتوسونه بَنزه‌يئر،
لاكئن تاري اونلاري توبئخ اده‌جک،

اونلار اوزاقلارا قاچاجاقلار،
کوله‌یئن قاباغیندا تپه‌لئکلرده‌کي سامان
چؤپو کئمي،
طوفانین قاباغیندا یووارلانان
کولَش کئمي قووولاجاقلار.
۱۴ آخشامچاغي، باخ، دهشت وار،
سحر آچیلمادان یوخ اولورلار.
بئزي سویانلارین عاقئبتي بو اولاجاق،
بئزي قارت ادنلرئن آخیري بو اولاجاق.

تارینین کوشا جزا ورمه‌سي ۱

۱۸ آه، قاناد ویزیلتي‌لاري
اِشئدئلَن اؤلکه‌نئن واي
حالینا!
کوش چایلارینین او طرفئنده یِرلَشَن
اؤلکه‌نئن. ۲ او اؤلکه کي، دهنز یولو
ائله،
قامیش قاییقلاري ائله اِلچئلر گؤنده‌رئر!
ای آیاقدان جَلد قاصئدلر، یولا دوشون!
چایلارلا بؤلونموش اؤلکه‌یه گدئن،
اوجابویلو، پارلاق دَرئلي مئلّتئن،
هر یاندا قورخو دوغوران خالقین،
گوجلو و ائشغالچي مئلّتئن یانینا گدئن!
۳ ای بوتون یِر اوزونده یاشایانلار!
ای دونیا ساکئنلري!
داغلارین اوستونه بایراق دئکه‌لَنده اونو
گؤره‌جکسئنئز!
کَره‌ناي چالیندیقدا اونو اِشئده‌جکسئنئز!
۴ چونکي رب منه بله دیئب:
"ساکئتجه مسکنئمدن باخاجاغام،
گونش شوعالاریندان یارانان قیزمارلیق
کئمي،
بئچئن واختینین ائستي زامانیندا شِح دوماني
کئمي." ۵ چئچکلَنمه قورتاریب
محصول ییغیمیندان اَوّل
اوزوملر قورا باغلایاندا،
رب باغ قایچیلاري ائله بوداقلاري
کَسه‌جک،
یاییلمیش بوداقلاري قیریب آتاجاق.
۶ هامیسي داغین ییرتیجي قوشلارینا،
یِرئن وحشي حیوانلارینین قاباغینا
آتیلاجاق.
یایدا ییرتیجي قوشلارا،

قيشدا بوتون وحشي حيوانلارا يِم
اولاجاق. ۷ او واخت چايلارلا
بؤلونموش اؤلكه
اوجابويلو، پارلاق دَرئلي خالق،
هر ياندا قورخو دوغوران خالق
گوجلو و ائشغالچي مئلّت
قوشونلار ربّئنه،
قوشونلار ربّئن آديني قويدوغو يِره-
صحيون داغينا خراج گتئره‌جک.

تارينين مئصئره جزا ورمه‌سي

۱ **مئصئر باره‌ده ائخطار:**

۱۹ باخ، رب سورعَتله گِدن
بولودون اوستونه مئنئب
مئصئره گلئر.
مئصئر بوتلري اونون قاباغيندا
تئتره‌يه‌جک،
مئصئرلی‌لرئن اورَکلري ائچلرئنده
اَرئيه‌جک. ۲ رب ديئر: "من
مئصئرلی‌لري مئصئرلی‌لرئن ضئدّئنه
قالديراجاغام،
قارداش قارداشلا، قونشو قونشو ائله،
شهر شهرله، اؤلکه اؤلکه ائله
ووروشاجاق. ۳ او واخت
مئصئرلی‌لرئن اورَکلري ائچلرئنده
اوزوله‌جک؛
نئيّتلرئني بوشا چيخارداجاغام.
اِله کي، اونلار بوتلردن، اؤلولرئن
روحلاريندان،
جئندارلاردان، روح‌چاغيرانلاردان
مصلحت ائستَيه‌جکلر. ۴ بوندان
علاوه، مئصئرلی‌لري قدّار بئر آغايا
تسلئم اده‌جيم،
قووّتلي بئر پادشاه اوستلرئنده حؤکم
سوره‌جکدئر."
قوشونلارين رب تاريسي بله اعلان ادئر.
۵ نئلئن سولاري آزالاجاق،
چاي چکئلئب قورويا‌جاق. ۶ کانال‌لاري
ائيلَنه‌جک،
مئصئرئن آرخلاري بوشاليب
قورويا‌جاق،
قاميشلار و قارغيلار چورويه‌جک.
۷ نئل کناريندا، چايين قيراغيندا کي
قارغيلار،

نئل بويونجا اَكئلمئش زَمئلر قورويا‌جاق،
سوورولوب يوخ اولا‌جاق.
۸ باليقچيلار ياس توتا‌جاقلار،
نئله تئلوو آتانلارين هاميسي
آغلايا‌جاقلار،
سويا تور آتانلارين هاميسيني قوصّه
بورويه‌جک، ۹ بوندان علاوه،
نازئک کتان اوستونده ائشله‌ينَلر،
آغ بِز توخويانلار اومئدلرئني ائتئره‌جکلر.
۱۰ مئصئرئن سوتونلاري
قيريلا‌جاق،
بوتون موزدلو ائشچئلر روحدان
دوشه‌جک. ۱۱ صوعَن شهرئنئن
باشچيلاري نجه ده آخماقديرلار!
فئرعونون حئکمتلي مصلحت ورنلرئنئن
مصلحتي آخماقليقديير.
سئز نجه فئرعونا دئيه بئلرسئنئز:
"من حئکمتلی‌لرئن، قدئم پادشاهلارين
نسلئنده‌نَم!؟" ۱۲ بس سنئن حئکمتلي
آداملارين هارادادير؟

قوي سنه بئلدئرسئنلر،
قوي آنلاسينلار کي،
قوشونلار ربّی مئصئرئن ضئدّئنه
نه حاضيرلا‌ييب. ۱۳ صوعَنئن
باشچيلاري آخماق اولوبلار،
نوف
ريئسلري آلدانيبلار،
مئصئر قبئله‌لرئنئن باشچيلاري، مئصئري
يولدان آزديريبلار. ۱۴ رب گئجلئک
روحونو مئصئرئن ائچئنه قاتيب.
اونلار مئصئري، بوتون اتدئکلرئنده
آزديريبلار،
بئر کِفلي کئمي کي، اؤز قوسدوغونون
اطرافيندا هِل‌له‌نئر. ۱۵ مئصئرده هِچ
کئم هِچ بئر ائش گؤره بئلمَيه‌جک:
نه باش، نه قويروق و نه خورما بوداغي،
نه ده قاميش.

مئصئر ربّه طرف دؤنه‌جک ۱۶ او گون
مئصئرلی‌لر آروادلارا بَنزه‌یه‌جکلر و
قوشونلار ربّئنئن اونلارین ضئدّئنه
قالخان اَلئنئن قاباغیندا تئتره‌یئب دهشته
گله‌جکلر. ۱۷ یهودا تورپاغي مئصئرلی‌لري
دهشته گتئره‌جک. قوشونلار ربّئن
مئصئرئن ضئدّئنه حاضیرلادیغي نئیّته
گؤره، یهودانین آدیني اشئدن هر کس
ولوله‌یه دوشه‌جک. ۱۸ او گون
مئصئرده بش شهر اولاجاق کي، کَنَعان
دئلئنده دانیشیب قوشونلار ربّئن آدینا
آند ائچه‌جک؛ اونلارین بئري هلاک
شهري چاغیریلاجاق. ۱۹ او گون مئصئر
اؤلکه‌سئنئن اورتاسیندا ربّه بئر قوربانگاه
قورولاجاق، سرحدئنده ده اونا سوتون
تئکله‌جک. ۲۰ بو، مئصئر تورپاغیندا
قوشونلار ربّئن علامتي و شهادتي
اولاجاق؛ چونکي اونلار ظالیملاردان
قورتولماق اوچون ربّه فریاد اده‌جکلر. و
او، مئصئرلی‌لره بئر قورتاریجي و قهرمان
گؤنده‌رئب اونلاري قورتاراجاق.
۲۱ بلجه رب اؤزونو مئصئرلی‌لره
تانیتدیراجاق، اونلار دا او گون ربّی
تانییاجاقلار. مئصئرلی‌لر ربّه قوربانلار و
تقدئملرله پرستئش اده‌جکلر، ربّه
مئصئرلی‌لرله آشورلولار بئرلئکده پرستئش
اده‌جکلر ۲۴ او گون ائسرائیل
مئصئر و آشورون یانیندا اوچونجو
اؤلکه اولاجاق. اونلار یِرئن
اورتاسیندا برکت اولاجاقلار.
۲۵ قوشونلار ربّی اونلارا برکت
ورئب دئیَر: "خالقیم مئصئر،
یاراتدیغیم آشور، ائرئثم ائسرائیل
برکئلي اولسون."

مئصئر و کوش اوچون علامت ۱ او
ائلده کي، آشور پادشاهي سَرگونون
امري ائله، قوشونونون باشچيسي اَشدودا
هوجوم ادئب اوراني آلدي، ۲ رب
آموص اوغلو اِشَعيانين واسئطه‌سئله او
واخت دانيشيب بله ددي: "گت،
اَينئنده‌کي چولونو و آياغيندا کي
چاريقلاريني چيخارت.» اِشَعيا اِله ده
اتدي، لوت و آياق‌يالين گزميه باشلادي.
۳ رب ددي: "مئصئر و کوش اوچون
علامت و عئبرت اولاراق، قولوم اِشَعيا
نجه اوچ ائل عرضئنده لوت و آياق‌يالين
گزئب، ۴ اِله ده آشور پادشاهي
مئصئري نجالت آلتيندا قويماق اوچون،
مئصئرلی‌لري و کوشلولاري اسئر
ادئب، جاوانلاري و قوجالاري لوت و
آياق‌يالين، عاييب يِرلري آچيق آپاراجاق.
۵ کوشا بِل باغلايان، مئصئرله فخر ادن
خالق قورخاجاق و نجالته دوشه‌جک.
۶ او گون بو ساحئل بويونجا يِرلَشَن
اؤلکه‌نئن ساکئنلري دئيه‌جکلر: «باخ، بو
دا اومئدئمئز! گؤر آشور پادشاهينين
اَلئندن قورتولماق اوچون کؤمک آلماغا
قاچديغيميز خالقين باشينا نه‌لر گلدي!
بس بئز نه جور قورتولاجاغيق؟»"

گلئر. ۲ قورخولو بئر رؤيا منه
گؤرسه‌دئلئب:
خائن حله ده خائنلئک ادئر، محو ادن
حله ده محو ادئر.
ای عِيلام، چيخ! ای ماد، موحاصئره‌يه
آل!
اونون باعئث اولدوغو بوتون شئونلره آخير
قويموشام. ۳ بو دلئلدن بِلئم سانجي
ائچئنده‌دئر؛
آغري منی، دوغان آرواد کئمي توتوب.
اِله تئتره‌يئرم کي، اشئده بئلمئرم،
اِله قورخودايام کي، گؤره بئلمئرم.
۴ اوره‌يئم اسئر، دهشت منی
بويورور.
حسرتئني چکدئيئم شفق منی آرتيق
قورخودور. ۵ سوفره حاضيرلاييرلار،

خالچالار سَرئرلر،
يِيئب-ائچئرلر؛
"قانلحين، ای سرکرده‌لر،
قانلحانلاري ياغلايين!" ۶ چونکي
پروردئگار منه بله ديئر:
"گت، گؤزَتچي تعيئن ات،
قوي او، گؤردوکلرئني خبر ورسئن.
۷ آتلي‌لاري، جوت-جوت
آتلي‌لاري،
اِششَکلر فوجونو، دَوه‌لر فوجونو گؤرنده،
قوي دئقّتله باخسين، چوخ دئقّتله." ۸ او
واخت گؤزَتچي باغيردي:
"ای پروردئگار، کشئکچي بورجونده
گوندوز دائم دورورام،
هر گجه نؤوبده کشئک چکئرم. ۹ باخ،
بئر آتلي فوجو گلئر، آتلي‌لار جوت-
جوت."
بئري ددي: "ييخيليب، بابئل ييخيليب!
اونون آللاهلارينين بوتلري ده يِره
دوشوب تئکه-تئکه اولوب." ۱۰ ای
خالقيم، ای خرمنده بوغدا کئمي
دؤيولموش خالقيم!
ائسرائيلئن تاريسي قوشونلار ربّئندن
اشئتدئيئمي سئزه اعلان ادئرم.

دوما باره‌سئنده رؤيا

۱۱ **دوما باره‌سئنده ائخطار:**

بئر نفر سِعئردن منی سَسله‌يئر:
"ای گؤزَتچي، گجه‌دن نه قدر کچئب؟
ای گؤزَتچي، گجه‌دن نه قدر کچئب؟"
۱۲ گؤزَتچي جاواب ورئر:
"سحر گلئر، آمّا گجه ده گلئر.
اگر سوروشاجاقسينيز، گئنه گلئن،
سوروشون."

عَرَبئستان باره‌سئنده رؤيا

۱۳ **عَرَبئستان باره‌سئنده ائخطار:**

ای دِدان کاروانلاري،
عَرَبئستان کوللوقلاريندا گرک
گجه‌لَيه‌سئنئز! ۱۴ ای تِيما ساکئنلري،
سوسوزلاميشلارا سو گتئرئن!
قاچيب قورتولانلارا چؤرک ورئن!
۱۵ چونکي اونلار قيلينجدان،
سييريلميش قيلينجدان،

چکئلمئش اوخ- کاماندان، آغیر دؤیوشدن
قاچیبلار. ۱۶ چونکي پروردئگار منه
بله ددي: "بئر ائلئن عرضئنده،
ائشه آلینان بئرئئن بئر ائل سایدیغینا
موطابئق،
قِدارین بوتون شؤوکتي آرادان
گده‌جک. ۱۷ اوخ‌آتانلاردان، قِدار
نسلئنئن جنگاورلرئندن آز قالاجاق؛
چونکي ائسرایئلئن تاریسي رب بله دیئب.

اورشلئم باره‌سئنده رؤیا ۱ رؤیا دره‌سي باره‌سئنده ائخطار:

۲۲ ائندي سئزه نه اولوب
کي، هامینیز داملارا
چیخیبسینیز؟ ۲ ای سَس-کویلو،
قیشقیران-باغیران، گورولتولو شهر،
اؤلدورولَنلرئنئز نه قیلینجدان کچئردئلدي،
نه ده دؤیوشلرده اؤلدورولدو.
۳ باشچیلارینیزین هامیسي بئرلئکده
قاچیبلار،
اوخ- کامانسیز یاخالانیبلار؛
بوتون تاپیلانلارینین هامیسي بئرلئکده
اسئر آپاریلیبلار؛
گرچي اوزاقلارا قاچمیشدیلار. ۴ بونا
گؤره دیئرم: "گؤزلرئنئزي مندن
گؤتورون،
قویون آجي-آجي آغلاییم،
خالقیمین قیزینین وئران اولدوغو اوچون،
منه تسلّی ورمیه جهد اتمه‌یئن." ۵ چونکي
رؤیا دره‌سئنده،
قوشونلار تاریسي ربّئن دهشت، اَزمَک،
و ائغتئشاش گونو وار،
دووارلارین داغینتیسي و داغلارا
فریاد ئتدالاري چاتدیغي گون
گلئر. ۶ عِیلاملي‌لار اوخدانلاریني
توتدولار،
آداملارلا دولو دؤیوش عاراباالاري ائله،
آتلي‌لاري ائله گلدئلر.
قئر ساکئنلري قالخانلاریني آچدیلار. ۷ او
واخت سنئن لاپ گؤزل دره‌لرئن،
دؤیوش عاراباالاري ائله دولو ائدي،
آتلي‌لار شهر دروازانین قاباغینا
دوزولدولر. ۸ رب یهودانین دئفاع
ائستِحکاملاریني گؤتوردو،
او گون سئز "مِشه" آدلي اِوده
ساخلانیلان سئلاحلارا بِل

باغلادينيز. ۹ داوودون شهرئنئن
دووارلارينداا،
دؤيوشدن دَلئک-دِشئک عمله گلدئيئني
گؤردونوز،
آشاغي حوووضا سو ييغدينيز. ۱۰ سونرا
اورشلئمده‌کي اِولري سايدينيز،
شهر دووارينين تعمئري اوچون اِولري
سؤکدونوز. ۱۱ کؤهنه حوووضون
سولاري اوچون،
ائکي دووار آراسيندا سو آنباري
دوزلتدئئز.
لاکئن بو ائشي گؤره‌نه بِل باغلامادينيز،
بونو چوخدان حاضيرلايان تارييا دئقّت
اتمه‌دئئز. ۱۲ اونا گؤره ده، او
گون قوشونلار تاريسي رب، سئزي
آغلاشمايا،
ياس توتماغا، ساچينيزي يولماغا، چولا
بورونميه چاغيردي. ۱۳ آمّا بونون
عوضئنه شادليق وار، شنلئک وار،
مال-حيوان کسمه‌سي وار، قويون-کچي
کسمه‌سي وار،
اَت يمه‌سي و شراب ائچمه‌سي وار:
"گلئن، يئيک و ائچک، چونکي صاباح
اؤله‌جيئک." ۱۴ لاکئن قوشونلار
ربّي اؤزونو منه آشکار اتدي،
"قطعن بو گوناه سئزه اؤلَنه قدر اصلا
باغيشلانماز!"
قوشونلار تاريسي رب بله بويورور.
۱۵ بلجه قوشونلار تاريسي رب ديئر:
دور، او مهماندارين،
ساراي ريئسي شِبنانين يانينا گت و دِه:
۱۶ "سنئن بورادا نه ائشئن وار؟
بورادا کئمئن وار کي،
بورادا، بو اوجادا يرده اؤزون اوچون قبئر
قازيبسان؟
آيا قايانين ائچئنده اؤزونه مزار
دوزه‌لدئبسن؟ ۱۷ باخ، ای
کئشي، رب سني عنقرئب تَپَندن
توللاياجاق،
عنقرئب سني ياخالاياجاق. ۱۸ توپ
کئمي سني هِل‌لَده‌جک،
گِن اؤلکه‌يه آتاجاق.
اورادا اؤله‌جکسن،
نفر اتدئيئن عارابالارين اورادا قالاجاق،

آخي، اؤز آغانين اِوئني بي‌آبير ادئبسن!
۱۹ سني وظئفندن عزل اده‌جيم،
اوتوردوغون يردن آشاغي آتاجاغام. ۲۰ او
گون قولوم حئلقئيا اوغلو اِلياقئمي
چاغيريب ۲۱ سنئن پالتاريني اونا
گيئندئره‌جيم،
سنئن قورشاغيني اونون بِلئنه
باغلاياجاغام،
سنئن ائقتئداريني اونون ائختئيارينا
وره‌جيم.
بو آدام اورشلئم ساکئنلرئنه،
يهودا خالقينا آتا اولاجاق. ۲۲ سونرا
داوود نسلئنئن آچاريني اونون
چئينئندن آساجاغام،
آچديغيني هچ کئم باغلايا بئلميه‌جک،
باغلاديغيني هچ کئم آچا بئلميه‌جک.
۲۳ من اونو پايا کئمي بَرک يِره
ووراجاغام.
و او، آتاسينين نسلي اوچون شؤوکت
تختي اولاجاقدير. ۲۴ آتاسينين نسلئنئن
بوتون شؤوکتي اونون اوستوندن
آسيلاجاق. نسلئن و اؤولادلارين
شرفي، طاسلاردان طاباقلاراجاق،
بوتون قاب-قاجاقلارين شؤوکتي
بو پايا اوستوندن آسيلاجاق”
۲۵ قوشونلار ربّي بيان ادئر:
“او گون بَرک يِره وورولموش
پايا اَسه‌جک، حتّا قيريليب-
دوشه‌جک، اونون اوستونه آسيلان
يوک ده يوخ اولاجاق.” چونکي
رب بله ديئب.

صور شهري باره‌سئنده رؤيا

۱ صور باره‌سئنده ائخطار:

۲۳ ای تَرشئش گمئلري،
شئون ادئن،
چونکي صور شهري اِولري ائله، بندرلري
ائله بئرلئکده داغيلدي.
کئتّئم
تورپاغيندان بو حاقدا اونلارا خبر گلدي.
۲ سئز، ای ساحئل ساکئنلري،
سئز، ای صئدون تاجئرلري، ساکئت
اولون!
سئزئن قاصئدلرئنئز دهنزي کچدئلر ۳ و
چوخ سولار اوستونده ائدئلر.
نئلئن تاخيلي، شئخورون

محصولو؛
شهر مئلّتلرئن آل-وِريري ائدي! ۴ اوتان،
ای صئدون!
چونکي دهنز دانيشير، دهنز ساحئلئنده
يِرلَشَن قالا بله ديئر:
"من نه دوغوم آغريسي چکمئشم، نه ده
دوغموشام،
نه اوغلانلار يتئشدئرمئشم، نه ده قيزلار
بؤيوتموشم." ۵ صور حاقّيندا خبر
مئصئره چاتاندا،
مئصئرلی‌لرئن اورَکلري اوزوله‌جک.
۶ ای ساحئل ساکئنلري، تَرشئشه
طرف گدئن، شئون ادئن! ۷ آيا
بودور سنئن فخر اتدئيئن شهر؟
او کي، اونون کؤکو قدئمدندئر،
آياقلاري دا اونو اوزاق يِرلره آپاريير کي،
اونلاري موسَتَملَکه اتسئن؟ ۸ تاجلار
گيئندئرن صورون ضئدّئنه، بونلاري
کئم حاضيرلا ييب؟
آخي بو شهرئن تاجئرلري شاهزاده ائدئلر،
آل-وِرچئلري دونيانين حؤرمتلي
آداملاري ائدئلر. ۹ قوشونلارين ربّی
بونو حاضيرلا ييب کي،
هر جور گؤزل‌لئيئن تکبّورونو قيرسين،
يِر اوزونون بوتون حؤرمتلي آداملاريني
اوتانديرسين. ۱۰ ای تَرشئش قيزي،
اؤز تورپاقلاريندان نئل کئمي چِخ،
آرتيق سنه هِچ بئر مانع يوخدور. ۱۱ رب
دهنزئن اوستونه اَلَئني اوزاديب،
سلطنتلري لرزه‌يه ساليب؛
کَنَعانين اُستِحکاملارينين داغيلماسي
حاقّيندا امر ورئب. ۱۲ رب ديئب:
"ای دؤيولموش باکئره صئدون قيزي،
سن بئر داها شادليقدان هاي-کوي
سالمایاجاقسان!
قالخ، کئتّئمه چِخ،
آمّا اورادا دا جانينا راحاتليق
تاپمایاجاقسان." ۱۳ کَلده‌لئلرئن
اؤلکه‌سئنه باخ!
او خالق آرتيق يوخدور؛
آشورلولار او اؤلکه‌ني وحشي حيوانلارين
مسکنئنه دؤنده‌ردئلر.
مَنجَنئقلرئني دئکدئلر،
سارايلاريني داغيتديلار،
بو دئياري وئرانه‌لئيه چِوئردئلر. ۱۴ شئون
ادئن، ای تَرشئش گمئلري،

چونكي ائستِحكامينيز داغيليب. ۱۵ بوندان
سونرا صور شهري، يتمئش ائل، بئر
پادشاهين عؤمرو قدر، يادلاردان
چيخاجاق. يتمئش ائل كچدئكدن
سونرا، صورون دا باشينا فاحئشه
آرواد اوچون بَستَله‌دئيي نغمه‌ده‌كي
كئمي بله گله‌جک: ۱۶ "ای
يادلاردان چيخميش فاحئشه،
طنبور سازيني اَلئنه آل، دولان شهري!
گؤزل هاوالار چال، چوخ نغمه‌لر اوخو،
قوي سني يادا سالسينلار!" ۱۷ يتمئشئنجي
ائلئن آخيريندا رب صور شهرئنئن
گؤروشويونه گله‌جک. بو شهر گئنه
ده فاحئشه‌لئک اوجرتئنه قاييداجاق
و دونيانين بوتون سلطنتلري ائله
فاحئشه‌لئک اده‌جک. ۱۸ اونون
فاحئشه‌لئک اوجرتئندن گلن گلئر
ربّه وقف اولوناجاق؛ خزئنه‌لره
قويولمایاجاق، آنبارلارا ييغيلمایاجاق.
بو گلئر ربّئن حوضوروندا ساکئن
اولان آداملارين يمه‌يئني و گؤزل
گِيئمئني تأمئن اده‌جک.

ربّئن دونيايا وره‌جي جزا ۱

۲۴ باخ، رب يِر اوزونو بوش
قويوب خارابالیغا چِوئرئر،
دونياني آلت-اوست ادئر،
ساکئنلرئني داغيدير. ۲ خالقلا کاهئن
آراسيندا، نؤکرله آغاسي آراسيندا،
کنئزله خانيمي آراسيندا، آليجي ائله
ساتيجي آراسيندا،
بورج ورنله بورج آلانين آراسيندا،
سَلَمچي ائله بورج آلان آراسيندا هچ بئر
فرق قويولمایاجاق. ۳ يِر اوزو کامئل
بوش قاليب خارابالیغا چِورئله‌جک.
چونكي رب بله ديئب. ۴ دونيا سارالیب
سولور،
يِر اوزو قورويوب سولور.
دونيانين اوستون‌منصبلي آداملاري
ضعئف اولور. ۵ دونيا دا
ساکئنلرئنئن وسئله‌سي ائله نجئس
اولدو،
چونكي اونلار تارينين قانونلارينا عوصيان
اتدئلر،
قايدالاريني آياق آلتينا قويدولار،

ابدی عهدي پوزدولار. ۶ بو سببه گؤره،
لعنت يِر اوزونو محو ادئر.
يِر اوزونون ساکئنلري گوناهلارينين
جزاسيني چکئر،
بونا گؤره يِر اوزونون ساکئنلري يانير،
و چوخ آز آدام صاغ قالير. ۷ تزه شراب
ماتم توتور، مِينه‌لر سولور،
بوتون فَرَحلَنَن آداملار کَدَردن آه چکئر.
۸ دَفلرئن شَن سَسي کَسئلئب،
شَنلئک نئداسي اِشئدئلمئر،
طنبورلارين نغمه‌سي گلمئر. ۹ بئر داها
نغمه اوخويوب شراب ائچمئرلر،
ائچکئنئن دادي، ائچَنه آجي گلئر.
۱۰ نئظامسيز شهر، خارابا قاليب؛
بوتون اِولر قيفيل‌لانيب،
هِچ کئم اورايا گئره بئلمئر. ۱۱ شراب
اوچون کوچه‌لرده قيشقير-باغير وار،
بوتون سِوئنج نورو ظولمته چِورئلئب.
دونيانين شَنلئي کَسئلئب. ۱۲ شهر وئران
بوراخيليب،
دروازالاري دارماداغيندير. ۱۳ زيتون
آغاجيندان زيتونلاري تؤکمک
اوچون آغاجي سئلکَله‌يئب دؤيَنده
نجه اولور،
اوزوم محصولو بيغيلاندان سونرا
بوراخيلان سالخيملار نجه اولور،
دونيادا کي خالقلار دا اِله اولاجاق.
۱۴ صاغ قالانلار سَسلرئني
اوجالديرلار،
شادليقدان هاراي چکئرلر،
قربده ياشايانلار ربّئن عظمتئندن فرياد
ادئرلر. ۱۵ بونا گؤره، شرقده
ياشايانلار، ربّی اوجالدين.
دهنز ساحئل‌لرئنده ساکئن اولانلار،
ائسرايئلئن تاريسي ربّئن آديني
اوجالدين. ۱۶ دونيانين لاپ اوزاق
گوشه‌لرئندن ترنّوم نغمه‌سي
اِشئدئرئک:
"صالح اولانا عئزّت اولسون!"
آمّا من ديئرم: "تلف اولورام، تلف
اولورام، واي منه!
خائنلر خائنلئکلرئنه داوام ورئرلر،
بلی، خائنلر چوخ خائنلئکله رفتار ادئرلر!"
۱۷ ای دونيادا ياشايانلار،

دهشت، درئن چوخور و تله سئزي
گؤزله‌يئر! ۱۸ دهشته سالان خبردن
قاچان، درئن چوخورا دوشه‌جک،
درئن چوخوردان چيخا بئلَن، تله‌يه
دوشه‌جک.
چونکي گؤيلرئن پنجره‌لري آچيقدير،
دونيانين بونؤوره‌لري تئتره‌يئر. ۱۹ير اوزو
چاتلا ييب،
ير اوزو ياريليب،
دونيا شئدّتله اسئر! ۲۰ دونيا کِفلي کئمي
آشا-آشا هِل‌له‌نئر،
تالوار کئمي سئلکَله‌نئر،
چونکي عاصئلئيي اونون اوستونده آغيردير،
يخيلاجاق و بئر داها قالخا بئلميه‌جک.
۲۱او گون رب گؤيده‌کي
قوشونلاري يوخاريدا،
يِر اوزونون پادشاهلاريني آشاغيدا
جزالانديراجاق. ۲۲اونلار سئياهچالا
محبوسلار کئمي ييغيلاجاقلار،
زئنداندا باغلي ساخلاناجاقلار،
اوزون مودّت چکندن سونرا
جزالاناجاقلار. ۲۳سونرا آي
اوتاناجاق، گونش نجالت
چکه‌جک.
چونکي قوشونلار ربّي صحيون داغيندا،
اورشلئمده حؤکم سوره‌جک.
شؤوکتي آغساقّاللارينين گؤزو قاباغيندا
اولاجاق.

قورتولوش اوچون حَمد ۱

۲۵ يارب، سن منئم تاريمسان،
سني اوجالداجاغام، سنئن
آدينا حمدلر اوخوياجاغام.
چونکي سن قدئمدن بري مؤجوزه‌لرئني،
نئيّتلرئني
کامئل وفادارليقلا حياتا کچئردئبسن.
۲ چونکي سن شهري بئر داش
ييغينينا،
ائستِحکاملي شهري خارابالیغا
دؤنده‌رئبسن.
او شهر ياد اِللی‌لرئن سارايي ائدي،
اوندان اثر-علامت قالماييب،
او بئر داها برپا اولونماز. ۳ بونا گؤره قووّتلي
خالقلار سني عئزّتلَندئره‌جک.

قدّار مئلّتلره منصوب شهرلر سندن
قورخاجاق. ۴ چونكي سن يوخسولا
سيغيناجاق،
سيخينتي ائچئنده اولان مؤحتاجا
پناهگاه،
طوفان واختي چارداق،
ائستئلئک واختي کؤلگه‌لئک اولوبسان.
چونكي قدّارلارين نفسي دووارا چارپان
طوفان کئمئدئر. ۵ ياد اللی‌لرئن
نعره‌سئني چؤل سيجاغي کئمي
باسديريرسان؛
بولودون کؤلگه‌سي، سيجاغي نجه قيريرير،
قدّار آداملارين نغمه سَسلري اِله قيريليير.

ربّئن حاضيرلاديغي ضئيافت ۶ بو داغدا
قوشونلارين ربّی بوتون خالقلار
اوچون لذئذ ضئيافت قوراجاق؛

ياغلي يمکلردن، گؤزل شرابلاردان
عئبارت ضئيافت وره‌جک،
اورادا لاپ لذئذ يمکلر، لاپ دادلي
شرابلار اولاجاق. ۷ بو داغدا بوتون
خالقلارين اوستونده‌کي اؤرتويو،
بوتون مئلّتلرئن اوستونه سَرئلَن توخونما
اؤرتويو گؤتوره‌جک. ۸ اؤلومو ابدی
اولاراق يوخ اده‌جک،
پروردئگار رب بوتون آداملارين اوزوندن
گؤز ياشلاريني سئله‌جک،
بوتون يِر اوزوندن خالقينين
روسوايچيليغيني گؤتوره‌جک.
چونكي رب بله ديئب. ۹ او گون
دئيه‌جکلر:
"باخ، بودور بئزئم تاريميز کي،
نئجاتيميز اوچون اونا اومئد باغلاميشيق،
بودور او رب کي، اونا اومئد
باغلاميشيق؛
گلئن، سِوئنَک و بئزه ورن نئجاتيندا
شادليق اِدَک!"

ربّئن موآبا وردئيي جزا ۱۰ ربّئن اَلي
بو داغين اوستونده قالاجاق،

آمّا موآب يِئئنلئيه دوشَن سامان کئمي
تاپداق آلتيندا قالاجاق. ۱۱ نجه بئر
اوزَن، اوزَرکَن، اَل-قول آتير،
موآب دا يِئئنلئکده اِله اَل-قول آتاجاق،

آمّا رب موآبين تكبّورونو اَللرئئن
فَندگئرلئيي ائله بئرلئكده آچالداجاق.
۱۲ او، سنئن ائستِحكاملاريني،
اوجا دووارلاريني يِره اِندئره‌جک،
داغيديب يِرله بئر اده‌جک.

ظفر نغمه‌سي ۱

۲۶ او گون يهودا دئياريندا بله
نغمه اوخوناجاق:
"قووّتلي شهرئمئز وار،
تاري شهرئن اَمئن-آمانليغي اوچون
دووارلار و سنگرلر قورور. ۲ آچين
شهرئن دروازالاريني،
قويون وفالي قالان او صالح مئلّت
ائچه‌ري گئرسئن. ۳ دوشونجه‌لرئنده
پايدار اولان آداملارا، سن كامئل
باريش ورئرسن،
چونكي اونلار سنه بِل باغلاييرلار. ۴ ربّه
همئشه بِل باغلايين،
چونكي رب تاريدا، ابدی قايامیز
وار. ۵ چونكي او، يوخاري يِرلرده
اوتورانلاري،
اَل چاتمايان شهري آچالديب؛
اونو آچالدير، يِرله بئر ادئر، تورپاغا
دؤنده‌رئر. ۶ او شهر آياق آلتيندا
تاپدالاناجاق؛
مظلوملارين آياقلاري، يوخسول‌لارين
قدملري آلتيندا تاپدالاناجاق. ۷ صالح
آدامين يولو هاماردير؛
ای دوروست اولان تاري، صالح آدامين
يولونو هامار ات. ۸ دوغرودان دا،
يارب، سنئن حؤكملرئنئن يولوندا،
بئز سنه اومئد باغلاييريق،
سنئن آدين، حتّا سنئن خاطئرَن جانيميزين
ائسته‌يي‌دئر. ۹ قلبئم گجه سنئن اوچون
حسرت چكئر،
دوغرودان دا، روحوم ائچئمده جهدله
سني آختارير.
حؤكملرئن يِر اوزونده حياتا كِچدئكجه،
دونيانين ساكئنلري صالحلئيي اؤيره‌نئر.
۱۰ پئس آداما رحم ادئلسه ده،
او، صالحلئيي اؤيرَنمئر،
دوغرولوق اؤلكه‌سئنده حاقسيزليق ادئر،
ربّئن عظمتئني گؤرمور. ۱۱ يارب، اَلئني
قالديريبسان،
لاكئن اونلار بونو گؤرمورلر.

اؤز خالقين اوچون گؤرستدئيئن قيرتي
گؤروب اوتانيرلار.
دوغرودان دا، سنئن دوشمنلرئني اود
اوداجاق. ۱۲ يارب، بئزه باريش
ورن سنسن،
اونا گؤره کي، بوتون ائشلرئمئزي سن
بئزئم اوچون عمله گتئرئبسن. ۱۳ ای
تاريميز رب،
سندن باشقا آغالار اوستوموزده حاکئم
اولوبلار،
لاکئن بئز فقط سنئن آديني ائقرار
ادئرئک. ۱۴ اؤلولر ياشامايجاقلار،
آيريلميش روحلار قالخمايجاقلار،
چونکي سن اونلاري جزالاندير يبسان،
محو ادئبسن،
اونلار حاقّيندا هر بئر خاطئره‌ني يوخ
ادئبسن. ۱۵ لاکئن سن بو مئلّتي
چوخالديبسان، يارب!
بو مئلّتي چوخالديبسان، سن
شؤوکّلي سن.
هر طرفه اؤلکه‌نئن سرحدلرئني
گِنئشلَندئرئبسن." ۱۶ يارب، اونلار
بلايا دوشَنده سني آختارديلار.

آنجاق ياواشجا بئر دوعا اده بئلردئلر،
سنئن تَنبِهئن اونلارين اوستونده ائدي.
۱۷ حامئله آرواد دوغوش واختينا
ياخينلاشاندا،
آغري چکئب قوورولاراق نجه
قيشقيرار،
بئز ده سنئن حوضوروندا اِله ائدئک،
يارب! ۱۸ بئز ده سانکي بويلو
ائدئک، قوورولاراق آغري
چکئردئک،
لاکئن يِلدن باشقا بئر شي دوغماديق.
دونيايا قورتولوش گتئره بئلمه‌دئک،
دونيا ساکئنلرئني حياتا چاتديرا
بئلمه‌دئک. ۱۹ آمّا سنئن اؤلولرئن
ياشاياجاق، بدنلري دئرئله‌جک.
ای تورپاق آلتيندا ياتانلار، اويانين،
سِوئنج نغمه‌سئني اوخويون،
چونکي سنئن شِحئن سحر شِحئنه بنزه‌يئر،
تورپاق آيريلميش روحلاري
دئرچَلده‌جک. ۲۰ ای خالقيم،
گلئن، گئرئن اوتاقلارينيزا،
قاپيلاري آرخانيزدان اؤرتون،

ربّئن قِيضي كِچَنه‌جک، قيسا بئر زامان
گئزله‌نئن! ۲۱ چونکي باخ، رب يِر
اوزونون ساکئنلرئني،
قباحتلري اوزوندن جزالاندیرماق
اوچون،
اؤز مسکنئندن گلئر.
يِر اوتدوغو قاني اوزه چيخارداجاق،
اؤلدورولَنلري آرتيق گئزلَتميه‌جک.

ائسرايئلئن قورتولوشو ۱

۲۷ او گون رب لِوياتانا،
او قاچان ائلانا،
بلی، لِوياتانا، او قيوريلان ائلانا
آمانسيز، بؤيوک و قووّتلي قيلينجي ائله جزا
وره‌جک،
دهنزده‌کي اژداهاني اؤلدوره‌جک. ۲ او
گون:
"بئر شراب اوزوم‌باغي، اونون باره‌سئنده
اوخويون! ۳ من رب، اونون
قوروجوسويام،
تِز-تِز اونو سولاييرام،
گجه-گوندوز کِشئيئنده دوررام کي،
هچ کس اونا ضرر يتئرمه‌سئن. ۴ هچ قضبئم
يوخدور،
اگر کئمسه موحارئبه‌ده قاباغيما تئکان و
قانقال قويسا،
اونلاري آياق آلتيندا اَزه‌رم،
هاميسيني اوددا ياندیرارام. ۵ و يا قوي
منئم موحافئظه‌مدن بَرک توتسون،
قوي منئمله باريشسين،
قوي منئمله باريشسين." ۶ گله‌جک
گونلرده يعقوب نسلی کؤک
سالاجاق،
ائسرايئل گول آچيب چئچکلَنه‌جک،
يِر اوزونو ميوه ائله دولدوراجاقلار. ۷ مگر
رب، ائسرايئلي ووران دوشمنلري
کئمي، اونو ووردو؟
و يا او، مگر ائسرايئل، اونو اؤلدورَنلرئن
اؤلدورولدويو کئمي اؤلدو؟ ۸ سن
اؤز خالقيني قووب اسئرلئيه
گؤندرمَکله
اونلارلا چکئشدئن.
شرق کولَه‌يي اَسن گون، رب اونلاري
شئدّتلي يِلي ائله قووب. ۹ بونا

گؤره، يعقوب نسلئنئن قباحتي
بونونلا باغيشلاناجاق،
گوناهين آرادان گؤتورولمه‌سئنئن تام
باهاسي بو اولاجاق:
بوتپرست قوربانگاهلارين داشلاري
تاباشئر كئمي اووولاجاق،
ائلاهه اَشِرا و بوخور قوربانگاهلاري
بئر داها دئک قالمایاجاق. ۱۰ چونکي
ائستِحکاملي شهر ترک ادئلئب،
يورد، صحرا كئمي وئرانه و يئيه‌سئز
قاليب.
اورادا بوزوو اوتلاييب اوزاناجاق،
اونون شاخه‌لرئني يئيه‌جک. ۱۱ بوداقلار
قورويوب قوپاريلاجاق،
آروادلار گلئب اونلارلا اود
قالاياجاقلار.
بو خالق آغيلسيز اولدوغونا گؤره،
اونلاري يارادان، اونلارا رحم
اتميه‌جک،
اونلارين خالئقي اونلارا ائلتئفات
گؤرسدميه‌جک. ۱۲ او گون
رب فَرات چاييندان مئصئر
دره‌سئنه قدر، خرمن دؤيَن
كئمي، اؤز خرمنئني دؤيه‌جک،
و سئز بئر-بئر توپلاناجاقسينيز، ای
ائسرايئل اؤولادلاري! ۱۳ او گون
بؤيوک كَره‌ناي چالیناجاق، آشور
تورپاغيندا ائتکئن دوشَنلر، مئصئره
اسئر ادئلَنلر گلئب اورشلئمده،
موقدّس داغدا، ربّه سجده اده‌جکلر.

شئمال پادشاهليغينا ائخطار ۱

۲۸ واي اِفرايئمئن
كِفلی‌لرئنئن كئبئر تاجينا!
شؤوكتلي گؤزل‌لئيئنئن سولان گولونه!
او كي، بَهَرلي دره‌نئن باشيندا يِرله‌شيب،
واي بو شهره كي، شرابا دوشكون
اولانلارين كئبئري‌دئر. ۲ باخ، ربّئن
گوجلو و قووّتلي بئر آدامي وار.
او، بَرک ياغان دولو كئمي، بلا گتئرن
طوفان كئمي،
هر شيي يولوندا محو ادن سل كئمي گلئر،
اَلي ائله او شهري يِره چيرپاجاق.
۳ اِفرايئمئن كِفلی‌لرئنئن كئبئر تاجي
آياق آلتيندا تاپدالانير. ۴ محصوللو
دره‌نئن باشيندا يِرلَشَن شهر،

اونون شۇوكتلي گۇزلىلئيئنئن سولان
گولو،
يايدان قاباق عمله گلن كال انجئر كئمي
اولاجاق كي،
اونو گۇرَن تِز دَرئب يئيه‌جک. ۵ او
گون قوشونلارين رَبّي،
صاغ قالان خالقي اوچون،
گۇزل بئر تاج، شۇوكتلي بئر چَلَنگ
اولاجاق. ۶ حۇكم كورسوسونده
اوتورانا عدالت روحو،
شهر دروازالاريني مودافئعه ادنلره
قودرت وره‌جک. ۷ بونلار دا
شرابدان هِل‌له‌نئرلر، عَرَقدن آشا-
آشا گِدئرلر:
هم كاهئن، هم نبي عَرَقدن هِل‌له‌نئرلر،
شراب اونلاري گئجَلدئب، عَرَق
اونلاري آشيريير:
رؤيالار گۇرَن زامان كِفلي‌دئرلر،
حۇكم ادن زامان كِفلئئكدن هِل‌له‌نئرلر.
۸ بوتون سوفره‌لر كئثف قوسماقلا
دولودور،
بولانماميش بئر يِر يوخدور!

اِشَعيايا ادئلَن ائستِهزا ۹ "بو آدام
كئمه معرئفت اؤيره‌دئر؟
پيامي كئمه آچيقلاييير؟

سوددن كَسئلمئش، آنا دؤشوندن
آيريلميش كۇرپه اوشاقلارا مگر؟
۱۰ چونكي رب ديئر:
"امر اوستونه امر، امر اوستونه امر،
قايدا اوستونه قايدا، قايدا اوستونه قايدا،
بئر آز بورادا، بئر آز اورادا."
۱۱ دوغرودان دا رب بو خالقلا
دانيشاجاق،
پلتک دوداقلارلا، ياد دئل‌له. ۱۲ او كي،
اونلارا ددي:
"راحاتليق بودور،
يورغونلارا دئنجلئک ورئن." و
"ائستئراحت ادئن."
آمّا اونلار اشئتمَک ائستَمه‌دئلر. ۱۳ بونا
گۇره ده، ربّئن سۇزو اونلار اوچون
بو اولاجاق:
"امر اوستونه امر، امر اوستونه امر،
قايدا اوستونه قايدا، قايدا اوستونه قايدا،
بئر آز بورادا، بئر آز اورادا."

كي، گتسئنلر و آرخاسي اوسته
يخيلسينلار،
قيريلسينلار، تله‌يه دوشوب اسئر
اولسونلار.

صحيون اوچون گوشه‌داشي ۱۴ بونا گؤره ده، اى رئشخندچئلر،

اورشلئمده اولان بو خالقين رهبرلري،
ربّئن سؤزونه قولاق آسين! ۱۵ مادام كي
سئز دِدئئز:
"اؤلوملە عهد باغلاميشيق،
اؤلولر دئياري ائله راضيليغا گلمئشئک،
اؤلكه‌يه بؤيوک بلا گلنده، بئزه ضرر
ورميه‌جک،
چونكي يالاني اؤزوموزه سيغيناجاق
اتمئشئک،
حئيله‌نئن آرخاسيندا گئزلَنمئشئک."
۱۶ بونا گؤره ده پروردئگار رب
ديئر:
باخ، صحيوندا بونؤوره داشي،
مؤحكم داش، قئيمتلي گوشه‌داشي
قويورام.
اونا ائنانان پرئشان اولمایاجاق. ۱۷ عدالتي
اؤلچو، صالحلئيي شاقول اده‌جيم.
يالان سيغيناجاغيني دولو محو اده‌جک،
گئزلَندئيئنئز يِرلري سِللريويوب آپاراجاق.
۱۸ اؤلوملە باغلاديغينيز عهد لغو
اولوناجاق،
اؤلولر دئياري ائله راضيليغينيز قووّه‌دن
دوشه‌جک.
اؤلكه‌يه بؤيوک بلا گلنده، سئزي
تاپدالایاجاق. ۱۹ بو بلا هر گلدئيئنده
سئزي سوپوروب گؤتوره‌جک.
او سحر به سحر، گجه گوندوزون هر واختي
كچه‌جک.
بو خبري آنلايان دهشته بورونه‌جک.
۲۰ ياتاق اوزانماق اوچون قيسا،
يورغان بورونمک اوچون دار اولاجاق.
۲۱ چونكي رب پِراصئم داغيندا
اتدئيي كئمي قانلاجاق،
گئبعون دره‌سئنده‌كي كئمي
قضبلَنه‌جک.
او اؤز ائشئني، قِيري-عادي ائشئني يرئنه
يتئره‌جک!

اؤز عملئني، نامعلوم عملئني حياتا
كچئرده‌جک. ۲۲ بونا گؤره ده
رئشخند اتمه‌يئن،
يوخسا زنجئرلرئنئز داها دا آغيرلاشار.
چونکي قوشونلارين ربّی پروردئگاردان
اشئتمئشم کي،
بوتون يِر اوزونون محو اولماسينا قطعي بئر
شکئلده قرار ورئلئب.

تارينين حئکمتي ۲۳ قولاق آسين، سَسئمي اِشئدئن،

قولاق ورئن و دِدئيئمي اِشئدئن. ۲۴ مگر
اَکئنچي، اَکئن اَکمک اوچون،
دورمادان يري شوخوملاماز؟
مگر دورمادان تورپاقدا شيريم آچيب
هامارلاماز؟ ۲۵ مگر تورپاغي
هامارلاياندان سونرا، شويود و
زئره‌ني سَپمَز؟
مگر بوغداني ردئفله، آرپاني آييرديغي
يِره، قيرميزي بوغداني دا اونون
يانينا اَکمَز؟ ۲۶ چونکي تاريسي اونا
نصئحت وِرَر، اونو ياخشي اؤيره‌دَر.
۲۷ چونکي شويودو خرمنده وَل‌له
دؤيمَزلر،
زئره‌نئن اوستونه ده عارابا تَکَرلري ائله
سورمَزلر. ۲۸ بوغدا چؤرک اوچون
گرک خرمنده دؤيولسون؛
بونا گؤره ده اَکئنچي اونو ابده کئمي
دؤيمَز.
اگر عاراباسينين تَکَرلرئني ده اوستوندن
کچئرتسه،
آتلاري بوغداني اَزمَز. ۲۹ بو دا
قوشونلارين ربّئندن گلئر.
اونون مصلحتي عالي، حئکمتي بؤيوکدور.

واي اورشلئمئن حالينا! ۱

۲۹ واي سنه، ای اَريِاِل، ای
اَريِاِل،
داوودون بئر زامان اوردوگاه قوردوغو
شهر!
ائلي، ائله قات! بايراملارين سيرايا
دورسون. ۲ اَريِاِله دارليق
گتئره‌جيم،
او، شئون و ماتم شهري اولاجاق.

منئم اوچون اَرياِل كئمي اولاجاق.
٣ سنئن ضئدّئنه اطرافيندا اوردوگاه
قوراجاغام،
اطرافينا اُستِحكاملار دوزه‌جيم،
سنئن ضئدّئنه دؤيوش بورجلری
تئكه‌جيم. ٤ او واخت
آچالديلاجاقسان، يردن
دانيشاجاقسان،
توز-توراپاق ائچئندن سَسئن بوغوق-
بوغوق گله‌جک،
سَسئن اؤلو سَسي كئمي يردن،
سؤزلرئن پيچيلتي كئمي توراپاغين آلتيندان
چيخاجاق. ٥ آمّا دوشمنلرئنئن فوجو
نارين توز كئمي،
قورخونج آداملارين قوشونلاري
سوورولموش سامان چؤپو كئمي
اولاجاق.
بو، قَفلَتَن، بئر آن ائچئنده باش وره‌جک.
٦ قوشونلارين ربّئنئن تَنبِهي سنه
گؤي گورولتوسو ائله، زلزله ائله،
بؤيوک سَس-كويله، فيرلانان يِل‌له،
طوفانلا،

هر شيي محو ادن اودلا گله‌جک.
٧ سونرا اَرياِلئن ضئدّئنه دؤيوشَن
بوتون مئلّتلردن فوجلار،
اونا و قالاسينين ضئدّئنه ساواشانلارين
هاميسي،
اونا ظولم ادنلر بئر رؤيا كئمي،
گجه گؤرونَن يوخو كئمي يوخ
اولاجاقلار. ٨ يوخودا چؤرک
يِدئيئني گؤرَن آج آدام كئمي
اولاجاق،
باخ، يِيئر؛
لاكئن اويانديقدا، گئنه آجدير.
يوخودا سو ائچدئيئني گؤرَن سوسوز آدام
كئمي اولاجاق،
و باخ، ائچئر،
لاكئن اويانديقدا، گئنه سوسوزلوقدان
يانير.
بله اولاجاق او مئلّتلرئن فوجلاري دا
كي،
صحيون داغينين ضئدّئنه دؤيوشورلر.
٩ مات قالين، حيرتله‌نئن،
گؤزونوزو كور ادئن، كور اولون.

اونلار كِفلي اولورلار، لاكئن شرابدان
يوخ،
هِل‌له‌نئرلر، لاكئن عرقدن يوخ.
۱۰ چونكي رب سئزئن اوستونوزه
آغير يوخو روحو ساليب،
او سئزئن گؤزلرئنئزي يوموب، اى
پيغمبرلر؛
او سئزئن باشلارينيزي اؤرتوب، اى
گؤروجولر. ۱۱ بوتون بو رؤيا
سئزئن اوچون موهورلَنمئش كئتابين
سؤزلري كئمي اولاجاق كي،
اوخوماغي باجارانا بونو ورئب
دئيَنده: "خاهئش ادئرم، بونو
اوخو!" جاواب وره‌جک: "اوخويا
بئلمه‌رم، چونكي مؤهورلودور."
۱۲ سونرا كئتابي اوخويا بئلمه‌يَنه
ورئب دئيَنده كي: "خاهئش ادئرم،
بونو اوخو"، جاواب وره‌جک:
"من اوخوماغي بئلمئرم." ۱۳ سونرا
پروردئگار ددى:
"چونكي بو خالق منه دئلي ائله
ياخينلاشيب،
دوداقلاري ائله منه حؤرمت ادئر،
آمّا قلبلرئني مندن چوخ اوزاق ادئر،
اونلارين منه حؤرمت اتمكلري
ائنسانلاردان اؤيرَندئكلري امرلردن
گلئر. ۱۴ بونا گؤره، باخ، من بئر
داها بو خالق اوچون تزه مؤجوزه،
اِعجازلي شيلر اده‌جيم،
و حئكمتلى‌لرئنئن حئكمتي محو اولاجاق،
عاغيلّي‌لارين آغيلي يوخ اولاجاقدير."
۱۵ واي او آداملارين حالينا كي،
اؤز نئيّتلرئني رَبدن درئن بئر شكئلده
گئزله‌دئرلر!
و عمل‌لري قارانليقدا باش ورئر.
و ديئرلر: "بئزي كئم گؤرور؟" يا دا
"بئزي كئم تانيير؟" ۱۶ سئز هر شيي
تَرسه دوشونورسونوز!
مگر كوزه‌گري گئل‌له بئر توتماق اولار؟
مگر دوزه‌لدئلَن شي، اونو دوزه‌لدن باره‌ده
دئيه بئلر: "او منى دوزه‌لتمه‌دي"؟
شكئل تاپميش، مگر اونا شكئل ورن
باره‌ده دئيه بئلر: "او هچ نه آنلامير"؟
۱۷ لوبنان تزلئكله مگر محصوللو زَمئيه،

محصوللو زَمي ده مگر مِشه‌يه دؤنميه‌جک؟
۱۸ او گون کارلار کئتابداکي
سؤزلري اِشئده‌جکلر،
کورلارين گؤزلري ظولمت و
قارانليقلاريندان گؤره‌جک.
۱۹ ذلئل‌لر ده ربده شادليقلاريني
آرتيراجاقلار،
مؤحتاج ائنسانلار ائسرايئلئن موقدّسئنده
شادليق اده‌جکلر. ۲۰ چونکي
ظولمکار يوخ اولاجاق،
رئشخند ادن محو اولاجاق.
دوغرودان دا بوتون پئسلئک نئيّتئنده
اولانلار کَسئب آتيلاجاقلار.
۲۱ اونلار آيريسينا بؤهتان
آتانلاردير‌لار،
شهر دروازاسيندا حاکئمه تله
قورانلاردير‌لار،
حاقلي‌نين حاقّيني ناحاق يِره تحرئف
ادنلردئرلر. ۲۲ بونا گؤره ده
ائبراهئمي قورتاران رب، يعقوب
نسلئنه بله ديئر:
"يعقوب نسلي آرتيق اوتانمایاجاق،
اوزلري ده سارالمایاجاقدير. ۲۳ اَئمله
ياراتديغيم اؤولادلاريني آرالاريندا
گؤرنده،
آديمي موقدّس توتاجاقلار؛
دوغرودان دا يعقوبون موقدّسئني تقدئس
اده‌جکلر،
ائسرايئلئن تاريسيندان قورخاجاقلار.
۲۴ فئکئرلرئنده آزميش اولانلار
حقئقتي تانييا‌جاقلار،
مذمّت ادنلر تعلئمي قبول اده‌جکلر"

مئصئرله باغلانان عهد پوچدور ۱

۳۰ رب اعلان ادئر: "واي
بو دئکجاش اؤولادلارين
حالينا،
منئم نئيّتلرئمي يوخ، اؤز نئيّتلرئني
قورورلار،
راضيلاشما ادئرلر، لاکئن منئم روحوما
موناسئب يوخ،
اِله کي، گوناه اوستونه گوناه
آرتيرسينلار. ۲ مندن مصلحت
آلمادان مئصئره گدئرلر،
فئرعونون اَمئن-آمانليغينا پناه آپاريرلار،

مئصئرئن كؤلگەسي آلتيندا سيغيناجاق
يِر آختاريرلار. ۳ بونا گؤره فئرعونون
حئمايەسي سئزئن نجالتئنئز اولاجاق،
مئصئر كؤلگەسي آلتينداكي
سيغيناجاق، سئزئن روسوايچيليغينيزا
چِورئلەجک. ۴ چونکي باشچيلاري
صوعَندەدئرلر،
اِلچئلري خانِسه يتئشئرلر. ۵ اونلارا
فايداسي اولمايان بئر خالقا گؤره
هامي اوتاناجاق.
او خالق کي، اونلارا نه کؤمکدئر،
نه ده فايدا، آنجاق نجالت و
روسوايچيليق.” ۶ نِگِب حيوانلاري
بارەسئنده ائخطار:
دارليق و ناراحات بئر تورپاقدان،
اِرکَک و دئشي آصلانلارين،
افعئلر و اوچان ائلانلارين ياشاديغي
يردن،
اونلار مال-دؤولَتئني اِششَکلرئن بِلئنه،
خزئنەلرئني دَوەلرئن حورگونجونه
يوکلەيئب کچئرلر،
و اونلارا فايداسي اولمايان خالق اوچون
آپاريرلار. ۷ حتّا مئصئرئن کؤمەيي
ده بوش و فايداسيزدير،
بونا گؤره ده من مئصئره
“تنبل رَهَب”
آديني قويموشام. ۸ ائندي گت، سنه
دِدئيئمي اونلارين قاباغيندا بئر
لؤوحەيه ياز،
بئر طومارا ياز کي، گلەجکده،
همئشەلئک بئر شاهئد اولسون.
۹ چونکي بو، عاصي بئر خالق،
يالانچيلار نسلي‌دئر،
ربّئن قانونونا قولاق آسماق ائستَمەيَن
بئر نسئلدئر. ۱۰ اونلار گؤروجولره
ديئرلر: «بئر داها رؤيالار گؤرک
گؤرميەسئنئز»،
پيغمبرلره ده ديئرلر: «بئزئم اوچون
دوزگون شيلر حاقّيندا نبئلئک گرک
اتميەسئنئز.
بئزه شئرئن سؤزلر دانيشين،
ساختا شيلر نبئلئک ادئن. ۱۱ يولوموزا
مانع اولمايين، يولدان چکئلئن،

قويون بئر داها ائسرايئلئن موقدّسي باره‌ده
اشئتمه‌يک.»" ۱۲ بونا گؤره ده
ائسرايئلئن موقدّسي بله ديئر:
"بو سؤزو ردّ اتدئيئنئزه گؤره،
ظولم و يالانا اِعتئماد ادئب بِل
باغلاديغينيزا گؤره، ۱۳ بو قباحت
سئزئن اوچون اوجا دووواردا عمله
گلن چاتلاغا بَنزه‌يئر،
بله دووار بئردن‌بئره، بئر آن ائچئنده
يئخيلار. ۱۴ اونون يئخيلماسي
کوزه‌گرئن قيريلميش بئر کوزه‌سي
کئمي اولار،
اِله شئدّتلي پارچالانار کي،
اوجاقدان اود گؤتورمک اوچون،
يا دا حووضدان سو چکمک اوچون
بِتَرلي بئر تئکه قالماز." ۱۵ پروردئگار
رب، ائسرايئلئن موقدّسي بله
بويوروب:
"تؤوبه ادئب راحاتليق تاپاندا، خئلاص
اولارسينيز،
سئزئن قووّتئنئز ساکئت اولماقدادير،
ائنانماقدادير."
لاکئن سئز بونو ائسته‌مئرسئنئز. ۱۶ سئز
دِدئنئز: «خِير، آتلارا مئنئب
قاچاجاغيق.»
بونا گؤره سئز قاچمالي اولاجاقسينيز.
«چِوئک آتلارا مئنه‌جَيئک.»
بونا گؤره تعقئبچئلرئنئز ده چِوئک
اولاجاقلار. ۱۷ مئن نفر بئر نفرئن
تهدئدئندن قاچاجاق،
بش نفرئن تهدئدئندن هامينيز
قاچاجاقسينيز.
او قدر کي، داغين باشيندا کي بئر بايراق
کئمی،
تپه‌ده‌کي بئر علامت کئمی قالاسينيز."
۱۸ آمّا رب سئزه ائلتئفات
گؤرسدمک اوچون حسرت
چکئر،
اوجالاردا گؤزله‌يئر کي، سئزه شَفقَت
گؤرسدسئن.
چونکي رب عادئل تاري‌ديير،
اونو ائنتئظارلا گؤزله‌يَنلر نه بختوردئرلر!

رب خالقينا برکت وره‌جک ۱۹ ای
اورشلئمده ياشايانلار، ای صحيون
خالقي، سئز آرتيق آغلامایاجاقسينيز.
فرياد اتدئکده رب قطعن سئزه ائلتئفات
گؤرسده‌جک؛ فريادينيزي اشئتدئکده،
سئزه جاواب وره‌جک. ۲۰ گرچي رب
سئزه عذاب چؤره‌يئني و سئتم سويونو
ورئب، لاکئن او، سئزئن موعلّئمئنئز،
اؤزونو آرتيق سئزدن گئزلَتميه‌جک. اونو
گؤزونوزله گؤره‌جکسئنئز. ۲۱ صاغا يا
دا سولا دؤندوکده، قولاقلارينيز
آرخادان بئر سَس اِشئده‌جک: "يول
بودور، گدئن بو يولا." ۲۲ او واخت
سئز گوموشله اؤرتولَن اويما بوتلرئنئزي،
قيزيل‌لا اؤرتولموش تؤکمه بوتلرئنئزي
نجئس حساب اده‌جکسئنئز. اونلاري
نجئس بئر شيي آتديغينيز کئمي
آتاجاقسينيز و اونلارا دئيه‌جکسئنئز: "ردّ
اولون!" ۲۳ سونرا رب يِره اَکدئيئنئز
توخوم اوچون ياغيش وره‌جک و
تورپاغين وردئيي چؤرک بول و برکتلي
اولاجاق. او گون مال-حيوانينيز
گِنئش اوتلاقلاردا اوتلاياجاق.
۲۴ تورپاغي شوخوملايان اؤکوزلرله
اِششَکلر کورَکله، شَنه ائله سووروملوش
آغزي قضبله دولودور،
دئلي سانکي هر شيي محو ادن آلوودور.
۲۸ اونون نفسي داشان سل
کئمي‌دئر کي،
ائنسانين بوغازيناجاق چاتيب.
اِله کي، مئلّتلري اَلَکده سئلکَتسئن و
دَيَرسئزلري آييرسين،

و خالقلارين آغزينا يولدان آزديران
يوينَ تاخسين. ۲۹ آمّا سئز موقدّس
بايرام گجه‌سي كئمي نغمه‌لر
اوخوياجاقسينيز.
ربّئن داغينا، ائسرايئلئن قاياسينا نِي
چالاراق چيخان كئمی، اوره‌يئنئز
شادلاناجاق. ۳۰ رب قودرتلي
سَسئني اشئتدئره‌جک،
حئدّتلي قضبله، هر شيي ياندیران آلوولا،
طوفانلا، بولود پارتلاماسي ائله، دولو ائله
قولونون قودرتئني گؤرسده‌جک.
۳۱ رب دَيَنَه‌يي ائله ووراندا،
آشور ربّئن سَسئندن واهئمه‌يه گله‌جک.
۳۲ ربّئن اونلارا اِندئردئيي دَيَنَه‌يئنئن
هر ضربه‌سئني،
دفلر و طنبورلار نغمه‌سي موشايئعت
اده‌جک.
موحارئبه‌ده سئلاحلار چكئب اونلارلا
ووروشاجاق. ۳۳ چونكي توفِت
چوخدان حاضيردير،
دوغرودان دا پادشاه اوچون
حاضيرلانيب.
اونو درئن و گِنئش ادئب؛
اود قالاسي چوخلو اودونلارلا؛
ربّئن نفسي گوگورد آخيني كئمي اونو
ياندیرار.

رب مئصئره بِل باغلايانلاري قيناييير ۱

۳۱ واي او آداملارين حالينا
كي، كؤمک اوچون
مئصئره طرف اِنئرلر،
آتلارا بِل باغلاييرلار،
عارابالارينين چوخلوغونا،
آتلي‌لارين گوجونه بِل باغلاييرلار!
لاكئن ائسرايئلئن موقدّسئنه باخميرلار،
ربّی آختارميرلار! ۲ آمّا رب تام حئكمته
مالئكدئر و بلا گتئرر،
اؤز سؤزلرئني گری گؤتورمز،
لاكئن پئسلئک ادن آداملارين اِوئنه،
شر قورانلارا كؤمک ادنلرئن ضئدّئنه
قالخار. ۳ مئصئرلی‌لر تاري يوخ،
ائنساندیرلار،
آتلاري دا اَتدئر، روح ديئل.
بونا گؤره، رب اؤز اَلئني اوزاداجاق،
كؤمک ادن ييخيلاجاق،
كؤمک آلان ييخيلاجاق،

اونلارين هاميسي بئرلئكده محو
اولاجاقلار. ۴ چونكي رب منه بله
ديئر:
"شئر و يا جاوان آصلان نجه اؤز شئكاري
اوستونه نعره چكنده،
بئر دسته چوبان اونون ضئدّئنه هاراي
چكميه باشلاييير،
نجه آصلان اونلارين سَسلرئندن
قورخمور،
قيشقيريقلارينا محل قويمور.
قوشونلارين ربّي ده اِله اِنه‌جك،
صحيون داغيندا و اونون تپه‌لرئنده
دؤيوشه‌جكدئر. ۵ قوشونلارين رَبّي،
قاناد آچميش قوشلار كئمي اورشلئمي
قورورياجاق،
مودافئعه اده‌جك، اونو قورتاراجاق،
اونو اسئرگيه‌جك، خئلاص
اده‌جكدئر." ۶ ای ائسرائيل
اؤولادلاري،
اونا چوخ عاصي اولدوغونوز ربّه طرف،
دؤنون! ۷ چونكي او گون هر بئرئنئز،
گوناهكار اَل‌لرئنئزله دوزه‌لتدئيئنئز
قيزيل و گوموش بوتلرئنئزي اؤزوزدن
آتاجاقسينيز. ۸ "آشورلولار قيلينجدان
محو اولاجاقلار، لاكئن ائنسان
قيلينجيندان يوخ.
اونلار قيلينج آغزينا ورئله‌جكلر، آمّا بو،
ائنسان قيلينجي اولمایاجاق.
قيلينجدان قاچا بئلميه‌جكلر،
جاوانلاري دا ياخالانيب قول
اولاجاقلار. ۹ اونلارين قايا داشي
دهشت اوزوندن ييخيلاجاق؛
سركرده‌لري بايراغي گؤرونجه ولوله‌يه
دوشه‌جكلر."
بونو او رب ديئر كي، آلووو صحيوندا،
اوجاغي اورشلئمده‌دئر.

صالح پادشاه ۱

۳۲ باخ، بئر پادشاه صالحلئكله
سلطنت اده‌جك،
باشچيلار عدالتله حؤكم سوره‌جكلر.
۲ اونلارين هر بئري كولَك
قاباغيندا بئر پناهگاه،
طوفان قاباغيندا بئر سيغيناجاق اولاجاق.
قوراقليقدا بولاقلار،

جان‌سیخیجي تورپاقدا، کؤلگه سالان
بؤیوک قایا کئمي اولاجاق. ۳ او
واخت گؤرَنلرئن گؤزلري بئر داها
یومولمایاجاق،
اشئدنلرئن قولاقلاري قولاق آساجاق.
۴ تَلَسنلرئن آغلي معرئفتي آنلایاجاق،
پلتَکلرئن دئلي آچیق-آیدین دانیشماغا
تَلَسه‌جک. ۵ آرتیق آخماق آداما
عالئجناب دیئلمیه‌جک،
خَسئس آدامي دا سخاوتلي ائنسان
سایمایاجاقلار. ۶ چونکي آخماق سَفِه-
سَفِه دانیشیر،
اوره‌یئنئن نئیّتي پئسلئک اتمکدئر.
اونون ائشي شرارت اتمکدئر،
ربّئن ضئدّئنه یاوا دانیشماقدیر،
آجلاري آج بوراخماق، سوسوزلاري
سوسوز قویماقدیر. ۷ آلچاق آدامین
سئلاحلاري شردئر.
او، حئیله ائشله‌دئر کي،
یالان سؤزلرله مظلوم آدامي محو اتسئن،
گرچي او مؤحتاج، داعواسیندا
حاقلي‌دیر. ۸ آمّا اَصئلزاده آدام عالي
نئیّتلر قورار.
و عالي نئیّتلرله برقرار قالار.

لاقید آروادلارین ضئدّئنه ائخطار

۹ ای لاقید آروادلار،
قانلین، سَسئمي اِشئدئن!
ای لاقید قیزلار، سؤزومو اِشئدئن!
۱۰ ای لاقید آروادلار،
سئز بئر ائل نچه گوندن سونرا ائضطئرابا
دوشه‌جکسئنئز،
چونکي باغدا محصول قورتاراجاق، میوه
ییغیمي اولمایاجاق. ۱۱ اَسئن، ای
لاقید آروادلار؛
ائضطئرابا دوشون، ای لاقید قیزلار؛
پالتارلارینیزي چیخاردین، سویونون،
بِلئنئزه چول قورشایین. ۱۲ گؤزل
زَمئلر، محصوللو مِینه‌لر اوچون
سئنه‌لرئنئزه وورون. ۱۳ چونکي
خالقیمین تورپاغیندا تئکانلي کوللار
بئته‌جک؛
بلی، بوتون شَن اِولر اوچون، صفالي
شهر اوچون سئنه‌لرئنئزه دؤیون.
۱۴ چونکي ساراي ترک ادئلئب،
ائزدئحاملي شهر بوش قالیب،

تپه ائله کشئکچي بورجو ابدئلئک
ماغارالارا چِورئلئب؛
وحشي اِششَکلرئن خوشلارینا گلن یِر
اولوب،
سورولره اوتلاق یري اولوب. ۱۵ بونلار
یوخاریدان اوستوموزه روح
توکولَنه‌جک داوام اده‌جک.
او واخت صحرا محصوللو زَمئیه،
محصوللو زَمي ده، مِشه ساییلاجاق.
۱۶ سونرا عدالت صحرادا ساکئن
اولاجاق،
صالحلئک محصوللو زَمئده یاشایاجاق.
۱۷ صالحلئیئن عملي اَمئن-آمانلیق،
نتئجه‌سي ده ابدی اَراملیق و آرخایینلیق
اولاجاق. ۱۸ او واخت خالقیم اَمئن-
آمانلیق ائچئنده اِولرئنده،
خطَرسئز مسکنده، راحات یِرلرده
یاشایاجاق. ۱۹ مِشه‌لر دوشَنده دولو
یاغاجاق،
شهر یِرله بئر اولاجاق. ۲۰ سئز نه بختور
اولاجاقسینیز، سئز کي، بوتون سولار
قیراغیندا اَکئرسئنئز،
سئز کي، اؤکوزو و اِششه‌یي آزاد
بوراخیرسینیز.

کؤمک اوچون یالواریش ۱

۳۳ واي سنئن حالینا، ای محو
ادن،
آمّا اؤزو محو اولمایان ائنسان!
واي حالینا، ای خائن آدام،
هرچند سنئن ضئدّئنه هِچ کس خیانت
اتمه‌دي!
سن محو ادئب قورتاران زامان، اؤزون
ده محو اولاجاقسان؛
سن خائن عمل‌لرئندن دؤنَنده، باشقا
آداملار سنئنله خیانتله رفتار
اده‌جکلر. ۲ یارب، بئزه ائلتئفات
گؤرسد؛ چونکي سنه اومئد
اتمئشئک.
هر سحر اونلارین قووّتي اول،
دارلیق زاماندا دا بئزئم نئجاتیمیز. ۳ سنئن
قودرتلي سَسئندن خالقلار قاچیرلار،
سن آیاغا قالخارکَن، مئلّتلر پَرَن-پَرَن
اولورلار. ۴ چَیئرتکه‌لر زمئني نه جور
تالان ادئرلر،

ای مئلّتلر، قنئمتئنئز ده او جور تالان
اولاجاق.
مالینیزین اوستونه چَیئرتکه ییغیني کئمي
جوماجاقلار. ۵ رب اوجادیر،
چونکي او اوجالاردا ساکئندئر،
صحیونو عدالت و صالحلئکله دولدوروب.
۶ او، یاشادیغینیز دؤورون
بونؤوره‌سي‌دئر،
قورتولوشون، حئکمتئن و بئلئیئن
خزئنه‌سي‌دئر،
ربّئن قورخوسو اونون خزئنه‌سي‌دئر.
۷ باخ، مئلّتلرئن ائگئدلري
کوچه‌لرده باغیریلار.
صولح قاصئدلري هؤنکوروب آغلاییرلار.
۸ یوللار بوشالیب، سَیّاحلار آرتیق
یوخدور.
دوشمن عهدي پوزوب، شاهئدلري خور
گؤرور، ائنساني هچ سایيیر. ۹ اؤلکه
یاس توتور، ضعئفله‌یئر،
لوبنان نجئل اولوب، سولوب،
شارون صحرایا دؤنور،
باشان و کَرمِلئن آغاجلاري یارپاقلاریني
تؤکور.

ربّئن خالقلارا خبردارلیغي

۱۰ رب
دیئر: "ائندي قالخاجاغام،
ائندي اوجالاجاغام، ائندي
اوجالاجاغام. ۱۱ سامانا بویلو
اولوبسونوز، کولَش دوغاجاقسینیز،
نفسئنئز سئزي محو ادن آلوو کئمي
اوداجاق. ۱۲ خالقلار یانیب کول
اولاجاقلار،
کَسئلئب اوددا یاندیریلان تئکانلي
بوتالارا اوخشایاجاقلار. ۱۳ ای
اوزاقدا یاشایانلار، نه اِله‌دئیئمي
اِشئدئن،
ای یاخیندا یاشایانلار، منئم گوجومو
بئلئن." ۱۴ صحیوندا کي گوناهکارلار
دهشته دوشوبلر،
تاریسیزلاري لرزه بورویوب:
"هر شيي محو ادن آلووون یانیندا،
هانسیمیز یاشایا بئله‌رئک؟
ابدی یانان اودون یانیندا، هانسیمیز یاشایا
بئله‌رئک؟" ۱۵ او کي، صالحلئک
یولو ائله گِدئر و دوغرو سؤزلر
دانیشیر،

او كي، قدّارليقلا اَلده ادئلَن قازانجي ردّ
ادئر،
اَلئني روشوتدن اوزاق توتور،
قولاقلاريني قان تؤكمک باره‌ده اِشتئميه
باغلاييز،
گؤزلرئني پئسلئيه باخماقدان يومور. ۱۶ او
اوجاليقلاردا ساكئن اولاجاق،
قايالارين قالالاري اونون پناهي
اولاجاق.
چؤره‌يي اونا ورئله‌جک، سويو اونا تأمئن
اولوناجاق.

پارلاق گله‌جک ۱۷ سنئن گؤزلرئن پادشاهي گؤزلئيي ائله گؤره‌جک،

اوجسوز-بوجاقسيز اؤلكه‌ني سِير
اده‌جک. ۱۸ اوره‌يئن دهشت
حاقّيندا فئكئرلَشه‌جک؛
“هارادادير حساب ادن؟
هارادادير چَكَن؟
هارادادير بورجلري سايان؟”
۱۹ آنلاشيلماز، ياد دئلده دانيشان
رحمسئز بئر خالقي داها گؤرميه‌جکسن.
۲۰ بايراملار كچئرتدئيئمئز شهره،
صحيونا باخ!
گؤزلرئن اورشلئمي، باريش مسكنئني،
تئتره‌مز چاديري گؤره‌جک.
اونون پايالاري هچ واخت
سؤكولميه‌جک،
كَندئرلرئنئن هچ بئري قيريلمایاجاق.
۲۱ اورادا عظمتلي رب بئزئم اوچون
اولاجاق؛
چايلار و گِنئش آرخالاريري!
اورادان آوارلي قاييقلار، بؤيوک گمئلر
كچه بئلمزلر. ۲۲ چونكي بئزه حؤكم ادن
ربدئر،
بئزه قانون قويان ربدئر،
بئزئم پادشاهيميز ربدئر،
اودور بئزي قورتاران. ۲۳ گمئلرئنئن
ائپلري آچيلميش ساللاندي،
دَكَلي يِرئنده مؤحكم دايانا بئلمئر.
يِلكَنلري آچيلمير.
او واخت بؤيوک تالان مالي پايلاناجاق،

حتّا توپال آداملار دا تالان ادەجک.
۲۴ هچ بئر صحیون ساکئني "ناخوشام"
دِمَیەجک،
اورادا یاشایان خالقین گوناهلاري
باغیشلاناجاق.

تارینین مئلّتلره جزا ورمەسي ۱

۳۴ ای مئلّتلر، یاخین گلئن کي،
اِشئدەسئنئز،
قولاق آسین، ای خالقلار!
قوي یِر و اوندا اولانلارین هامیسي،
دونیا و اونون بوتون یئرمەلري، قولاق
آسسین! ۲ چونکي ربّئن قضبي بوتون
مئلّتلرئن ضئدّئنەدئر،
اونون قِیضي اونلارین بوتون
قوشونلارینین ضئدّئنەدئر.
اونلارین هامیسیني محو ادئب،
اونلاري اؤلوم اَلئنه ورئب. ۳ بلجه
اونلارین اؤلولري کنارا آتیلاجاق،
مِیئتلرئندن عوفونت قالخاجاق،
داغلار اونلارین قانینا بولاناجاق. ۴ بوتون
گؤي فوجلاري چورویەجک،
گؤیلر بئر طومار کئمي بوکولەجک.
گؤي اولدوزلاري مِینه یارپاغي کئمي،
انجئر یارپاغي کئمي دوشەجک،
سارالیب سولاجاق. ۵ "چونکي
قیلینجیم گؤیلرده دویونجاق اِئچئب،
ائندي او، حؤکم اتمک اوچون اِدومون
اوستونه اِنئر،
او خالقلارین اوستونه کي، من اونلاري
هلاکته مخصوص اتمئشم." ۶ ربّئن
قیلینجي قانلا، قوزو و اِرکَک کچي
قاني ائله دویوب،
قوچ بؤیرَکلرئنئن یاغي ائله پئي باغلاییب.
چونکي ربّئن بوصرادا بئر قوربانی وار،
اِدوم تورپاغیندا بؤیوک بئر قیرغیني وار.
۷ اونلارلا بئرلئکده چؤل اؤکوزلري،
جاوان گامیشلار گوجلولري ائله یِره
سَرئلەجکلر.
تورپاقلاري قانلا دویاجاق، یر اوزو پئي
باغلایاجاق. ۸ چونکي ربّئن قئصاص
گونو وار،
صحیونون داعواسي اوچون، عوض آلما
ائلي وار. ۹ اِدومون آخار سولاري
قَطرانا،
تورپاغي گوگورده دؤنەجک،

اؤلكەنئن هر طرفي يانان قَطران
اولاجاق. ۱۰ قَطران گجه-گوندوز
سؤنمیه‌جک، توستوسو همئشه
قالخاجاق.
بو تورپاق نسئلدن-نسله وئران قالاجاق،
عصرلر بویو اورادان بئر کس
كِچمیه‌جک. ۱۱ اورا بایقوشلارلا
کئرپئلرئن ساکئن اولدوغو یِر
اولاجاق،
بؤیوک بایقوشلارلا قارغالار اورادا
یاشایاجاقلار.
رب اِدوم اوستونه قارماقاریشیقلیق
ائپئني، وئرانه‌لئک شاقولونو
سالاجاق. ۱۲ اورادا هِچ بئر
آدلي-سانلي آدام قالمایاجاق کي،
اورا پادشاهلیق چاغیریلسین.
بوتون باشچیلاري هِچ اولاجاق.
۱۳ ائستِحکاملي بورجلرئنده تئکانلار،
قالالي شهرلرئنده ده گئجئتکَن و قارا
چالي بئته‌جک.
اورا چاقّاللارین یوردو، بایقوشلارین
یوواسي اولاجاق. ۱۴ وحشي
حیوانلارلا جاناوارلار اورادا
گؤروشه‌جک،
وحشي كِچئلر بئربئرئني سَسلَیه‌جک،
قولِیباني اورادا ساکئن اولوب راحات یِر
تاپاجاق. ۱۵ اوخ ائلاني اورادا یووا
قوراجاق، یومورتلایاجاق،
اؤز کؤلگه‌سي آلتیندا بالالار
چیخارداجاق.
چالاغانلار دا اورادا جوت-جوت
ییغیشاجاقلار. ۱۶ ربّئن کئتابیني
آراشدیرین، اوخویون:
بونلاردان هِچ بئري اَسکئک اولمایاجاق،
هر بئر دئشي حیوان اؤز جوتونو تاپاجاق،
چونکي بو امر ربّئن آغزیندان چیخیب،
روحو دا اونلاري ییغیب. ۱۷ رب اؤزو
اونلار اوچون پوشک آتیب،
اَلي ائله اؤلکه‌ني اؤلچوب، اونلارا
پایلا ییب.
اونلار بو اؤلکه‌یه همئشه‌لئک مالئک
اولاجاقلار،
نسئلدن-نسله بورادا یاشایاجاقلار.

قورتولوش تاپانلارين دؤنوشو ۱

۳۵

صحرا و قورو تورپاق
سِوئنه‌جک،
چؤل شادلاناجاق، نرگئس کئمي
چئچکلَنه‌جک. ۲ هر يان گول
آچاجاق،
شادلاناجاق، سِوئنجدن نغمه
اوخوياجاق.
لوبنانين شؤوکتي،
کَرمِل و شارونون جاه-جلالي اونا
ورئله‌جک.
ائنسانلار ربّئن عئزّتئني، تاريميزين
عظمتئني گؤره‌جکلر. ۳ ضعئف
اَل‌لره قووّت ورئن،
اَسن دئزلري مؤحکملَندئرئن. ۴ اورکلرئنده
قورخانلارا دئيئن:
"جسارتله‌نئن، قورخمايين!
باخ، تارينيز ائنتئقام آلماق اوچون گلئر،
قئصاص آلماق اوچون گلئر.
او گلئب سئزه قورتولوش وره‌جک!"
۵ او واخت کورلارين گؤزلري
آچيلاجاق،
کارلارين قولاقلاري آچيلاجاق، ۶ او
واخت آخساقلار مارال کئمي
آتيليب دوشه‌جکلر،
لال‌لارين دئلي شادليقلا نغمه
اوخوياجاق،
چونکي صحرادا بولاقلار فيشقيراجاق،
قورو تورپاقدا چايلار آخاجاق. ۷ قيزقين
قوم حووضا، سوسوز تورپاق سو
بولاقلارينا چِورئله‌جک.
چاقّاللارين راحاتلاديغي يِرلرده، اوت،
قاميش و بوتا بئته‌جک. ۸ اورادا بئر
يول اولاجاق، بؤيوک بئر طرئق؛
او يول "موقدّسلئک يولو" آدلاناجاق.
نجئس آدام اورادان کِچميه‌جک،
او يول، ربّئن يولو ائله گِدن آدام
اوچوندور.
او يولدا يِرئيَنلر، حتّا آغيلسيز دا اولسالار،
يولونو اصلا آزمایاجاقلار. ۹ اورادا شئرلر
اولمایاجاق،
يِيرتيجي حيوانلار او يولا چيخمایاجاقلار،
بونلار اورادا تاپيلمایاجاقلار.

آنجاق قورتولوش تاپانلار او یوللا
گده‌جکلر. ۱۰ ربّئن ساتین آلینمیش
آداملاري قاییداجاق،
سِوئنجله نغمه اوخویاراق صحیونا
گله‌جک.

باشلارِیندا ابدی شَنلئک اولاجاق،
اونلار سِوئنج و شادلیق تاپاجاقلار،
کَدَر و قَم-قوصّه یوخ اولاجاق!

آشورلولارين تهدئدي

(۱پاد. :۱۸ ۱۳- ۲۷، ۲سال. ۳۲:
۱- ۱۹) ۱ خئزقئيانين پادشاهليغينين
اون دؤردونجو ائلئنده، آشور پادشاهي
سَنخِرئب، يهودانين بوتون قالالي شهرلرئنه
هوجوم ادئب اونلاري آلدي. ۲ آشور
پادشاهي رَبشاقِه‌ني لاکئشدن بؤيوک
قوشونلا اورشلئمه، پادشاه خئزقئيانين
يانينا گؤندردي. رَبشاقه پالتار آغاردان
زَمئسي يولونا، يوخاري حوووضون سو
کمرئئن يانينا قانلجيب اورادا دايانديي.
۳ خئلقئيا اوغلو ساراي ريئسي اِلياقئم،
مئرزه شِبنا و آساف اوغلو سالنامه‌چي
يوآخ اونون قاباغينا چيخديلار. ۴ رَبشاقِه
اونلارا ددي: "ائندي خئزقئيايا ديئن:
آشور پادشاهي، بؤيوک پادشاه بله ديئر:
«نه‌يه بِل باغلاييرسان؟ ۵ آيا اِله
دوشونورسن کي، بومبوش لافلار
موحارئبه اوچون تدبئر و گوج اولا
بئلر؟ ائندي سن کئمه بِل باغلاييرسان
کي، منئم ضئدّئمه عوصيان ادئبسن؟
۶ باخ، سن اَزئلمئش قاميش چوبوغونا،
يعني مئصئره بِل باغلاييرسان. بئل کي،
کِئم اونا سؤيکَنسه، اوووجونا باتيب

اورشلئم قيزي
سنئن آرخانجا باشيني تَرپه‌دئب.
۲۳ كئمي سؤيوب كوفر ادئبسن؟
كئمئن ضئدّئنه سَسئني قالديريبسان؟
كئمه لووغاليقلا باخيبسان؟
ائسرايئلئن موقدّسئنه! ۲۴ قاصئدلرئنئن
واسئطه‌سئله ربّی تحقئر ادئبسن،
ديئبسن:
‹چوخلو دؤيوش عارابالاريملا
داغلارين زئروه‌سئنه،
لوبنانين لاپ اوزاق يِرلرئنه چيخديم.
اوجا سئدر آغاجلاريني،
گؤزل شام آغاجلاريني كَسدئم،
اوزاق تپه‌لرئنه،
ثمره‌لي مِشه‌لرئنه گئردئم. ۲۵ قويو قازديم
و سولاريني ائچدئم،
مئصئرئن بوتون چايلاريني آياغيمين
داباني ائله قوروتدوم.› ۲۶ مگر
اشئتمه‌يئبسن كي،
من چوخدان بو ائشي حاضيرلاديم،
قدئمدن بَري اونون نقشه‌سئني چكدئم.
ائندي يرئنه يتئرمئشم كي،
سن قالالي شهرلري وئرانه‌لئيه چِوئره‌سن.
۲۷ بونا گؤره بو شهرلرئن ساكئنلري
ضعئفله‌دئلر،
هراسا، نجالته دوشدولر.
يِتئشمه‌مئشدن اوّل ياندير يلان
چؤل اوتو كئمي، گؤيَرتي كئمي، دامدا
بؤيومه‌دن يانيب گِدن اوت كئمي
اولدولار. ۲۸ سنئن اوتوروشونو،
گئرئشئنئ-چيخيشيني،
منئم ضئدّئمه اولان حئدّتئني بئلئرم.
۲۹ منئم ضئدّئمه حئدّتلَندئيئنه گؤره،
لووغاليغين قولاغيما چاتديغينا گؤره،
حالقامي بورنونا و جئلووومو آغزينا
تاخاجاغام،
سني گلدئيئن يوللا گری قايتاراجاغام.
۳۰ سنئن اوچون علامت بو
اولاجاق!
بو ائل و گلن ائل اؤزو يِتئشَن باريني
ييئن،
آمّا اوچونجو ائل اَكئن ادئن، بئچئن ادئن،
اوزوم باغلاري ساليب اونلارين
بهره‌سئني ييئن. ۳۱ يهودا نسلئندن
خئلاص اولوب قالانلار،

گئنه آشاغيايا طرف كؤك
سالاجاقلار،
يوخاريا طرف بهره وره‌جكلر.
۳۲ چونكي قالانلار اورشلئمدن،
خئلاص اولانلار صحيون داغيندان
چيخاجاقلار.
قوشونلار ربّئنئن قِيرَتي بونو اده‌جک.»
۳۳ بونا گؤره رب آشور پادشاهي
باره‌ده بله ديئر:
«او بو شهره گئرميه‌جک،
اورايا اوخ آتماياجاق،
موقابئلئنه قالخانلا چيخمایاجاق،
قاباغيندا تورپاق قالاغي قورمایاجاق.
۳۴ آنجاق گلدئي يوللا گری
قاييداجاق،
و بو شهره گئرميه‌جکدئر.»

رب بله بويورور. ۳۵ «من بو شهري اؤزوم
اوچون،
قولوم داوودون خاطئرئنه قورويوب
خئلاص اده‌جيم.»" ۳۶ ربّئن مَله‌يي
چيخيب آشور اوردوگاهيندا يوز
هشتاد بش مئن نفري قيردي.
سحر اِركَن قالخيب گؤردولر كي،
اونلارين هاميسي اؤلدورولوب.
۳۷ آشور پادشاهي سَنخِرئب گری
چكئلئب گتدي و نِينَوادا قالدي.
۳۸ او اؤز آللاهي نئسروكون
معبدئنده پرستئش اِدَركَن،
اوغوللاري اَدرَم‌مِلِكله شَرِه‌سِر اونو
قيلينجلا اؤلدوردولر و آرارات
اؤلكه‌سئنه قاچديلار. سَنخِرئبئن
يرئنه اوغلو اِسَرخَدّون پادشاه اولدو.

خئزقئیانین ناخوشلاماسي

(۲پاد. ۲۰: ۱- ۱۱، ۲سال. ۳۲:
۲۴- ۲۶) ۱ او گونلرده خئزقئیا
اؤلوجول ناخوشلادي. آموص اوغلو
پیغمبر اِشَعیا اونون یانینا گلئب ددي:
"رب بله دیئر: «اِوئنئن ائشلرئنئن
تَرتئباتیني ور، چونکي ناخوشلوقدان
صاغالماییب اؤله‌جکسن.»" ۲ خئزقئیا
اوزونو دووارا چِوئردي و ربّه دوعا
ادئب ددي: ۳ "یالواریرام، یارب، یادینا
سال کي، نجه سنئن حوضوروندا وفالي
و کامئل اورَکله یاشامیشام، نجه سنئن
گؤزونده یاخشي اولان ائشلر اتمئشم."
خئزقئیا آجي-آجي آغلادي. ۴ او واخت
ربّئن سؤزو اِشَعیایا نازئل اولدو: ۵ "گت
و خئزقئیایا دِه کي، آتان داوودون تاریسي
رب بله دیئر: «سنئن دوعاني اشئتدئم،
گؤز یاشلاریني گؤردوم. باخ، سنئن
عؤمرونو اون بش ائل آرتیریرام. ۶ سني
و بو شهري آشور پادشاهینین اَلئندن
قورتاراجاغام؛ بو شهري حئفظ اده‌جیم.
۷ بو ربدن سنه بئر علامتدئر کي، بئله‌سن
رب ددئیي سؤزه عمل اده‌جک: ۸ باخ،
اِله اده‌جیم کي، باتان گونشئن کؤلگه‌سي
حیاتیمین قالان ائللرئندن محروم
قالمالي‌یام." ۱۱ ددئم: "ربّی دئرئلر
دئیاریندا،
بلی، ربّی بئر داها گؤرمیه‌جیم.
بو دونیادا یاشایانلار آراسیندا آرتیق
ائنسان اوزو گؤرمیه‌جیم. ۱۲ اِوئم
چوبان چادیري کئمي داغیلدي،
اَلئمدن آیندي.
حیاتیم دَزگاهدا توخونان ساپلار کئمي
دؤور ادئردي،
او منی بو دَزگاهدان کَسئر.

بئر گونون ائچئنده اجلئمي چاتديريرسان.
۱۳ سحره قدر آغريلاردان چيغيرديم،
رب آصلان کئمی بوتون سوموکلرئمي
قيريرر.
بئر گونون ائچئنده اجلئمي چاتديريرسان.
۱۴ قارانقوش کئمي، دورنا کئمي
چيغيريرام،
گؤيرچئن کئمی ائنله‌يئرم.
گؤيه باخماقدان گؤزلرئم يورولور.
ای پروردئگار، ضامئنئم اول، سئتم آلتينا
دوشموشم! ۱۵ نه دِيئم؟ او منئمله
دانيشيب، منه بونو ادن او اؤزودور.
جانيما دوشَن بو آجي‌لاردان اؤتري بوتون
ائل‌لرئم باره‌ده سرگردان قالاجاغام.
۱۶ ای پروردئگار، آداملار بونلارلا
ياشاييرلار،
منئم روحومون حياتي بونلارين
ائچئنده‌دئر.
سالاماتليغي منه دؤندَر، ياشات مَني!
۱۷ چکدئيئم او بؤيوک مشقّت منئم
خِيرئمه اولدو.
جانيمي هِچلئک قويوسونا دوشمکدن
قورتاران سَسسن،
چونکي بوتون گوناهلاريمي آرخانا
آتيبسان. ۱۸ چونکي اؤلولر دئياري
سنه شوکور اده بئلمز،
اؤلوم سنه حمدلر دِمَز،
قبئره دوشَنلر سنئن وفادارليغينا اومئد
باغلايا بئلمز. ۱۹ بو گون سنه اتدئيئم
کئمي،
دئرئلر، فقط دئرئلر سنه شوکور اِدَرلر.
آتالار سنئن وفادارليغيني اؤولادلارينا
تانيتديريرلار. ۲۰ رب قطعن منه
قورتولوش وره‌جک،
عؤمرومؤز بويو ربّئن معبدئنده تِلّي
سازلارلا،
سنه نغمه‌لر چالاجاغيق.” ۲۱ اِشَعيا
دمئشدي: “بئر انجئر کونده‌سي
گؤتورون و چئبانين اوستونه قويون
کي، پادشاه ساغالسين.” ۲۲ سونرا
خئزقئيا دمئشدي: “ربّئن معبدئنه
قالخماغيم اوچون علامت نه‌دئر؟”

اونا دیئن کي، اسئرلئک دؤورون باشا
چاتیب،
تقصئرلرئئن جزاسي ورئلئب،

خئزقئیانین آغیلسیزلیغي

(۲پاد. ۲۰: ۱۲- ۱۹) ۱ او زامان
بابئل پادشاهي بَلَدان اوغلو
مِرودَک‌بَلَدان، خئزقئیایا مکتوبلار و
هدئیّه‌لر گؤنده‌ردي، چونکي خئزقئیانین
ناخوشلادیغیني و ساغالدیغیني
اشئتمئشدي. ۲ بونلار خئزقئیاني
سِوئندئردي. او، خزئنه‌سئنده اولان
شیلري یعني قیزیل-گوموشو، عطرئیّاتي،
قئیمتلي یاغلاري، سئلاح آنباریندا کي
بوتون اشیالاري اِلچئلره گؤرستدي.
خئزقئیانین سارایيندا و بوتون
پادشاهلیغیندا اونلارا گؤرسته‌دئیي بئر
شي قالمادي. ۳ او واخت اِشَعیا پیغمبر
خئزقئیا پادشاهین یانینا گلئب، اوندان
سوروشدو: "بو آداملار نه ددئلر؟ سنئن
یانینا هارادان گلدئلر؟" خئزقئیا جاواب
وردی: "اوزاق بئر اؤلکه‌دن، بابئلدن
گلئبلر." ۴ اِشَعیا ددي: "سنئن سارایيندا
نه گؤروبلر؟" خئزقئیا جاواب وردی:
"سارایيمدا اولان بوتون شیلري گؤروبلر.
خزئنه‌لرئمده، اونلارا گؤرسته‌دئیئم بئر
شي قالمادي." ۵ او واخت اِشَعیا
خئزقئیایا ددي: "قوشونلار ربّئن سؤزونو

بوتون گوناهلارينا گؤره ربّئن اَلئندن
ائکي‌قات جزا آليب.” ۳ بئر نفرئن نئدا
سَسي گلئر:
“صحرادا ربّئن يولونو حاضيرلايين،
چؤلده تاريميزين ‌ِچه‌جيي ‌ِيرلري هامار
ادئن. ۴ قوي هر دره اوجالديلسين،
هر داغ و تپه آشاغي اِندئرئلسئن،
قوي يولدا کي اَيرئلئکلر دوزَلسئن،
کَله-کؤتور ‌ِيرلر هامار ادئلسئن. ۵ او
واخت ربّئن شؤوکتي آشکار
اولوناجاق،
بوتون بشر بونو بئرلئکده گؤره‌جک.
چونکي ربّئن آغزي دانيشيب.” ۶ سَس
ديئر: “نئدا ات!”
جاواب وردی: “نه‌يي نئدا اِدئم؟”
“بوتون بشر اوتا بَنزَر،
اونلارين بوتون گؤزل‌ليي چؤل چئچه‌يي
کئمئدئر. ۷ رَب، نفسئني اونلارين
اوستونه اوفورَنده،
اوت قورويار، چئچک سولار،
حقئقتن، بو خالق اوتا اوخشار. ۸ اوت
قورويار، چئچک سولار،
آمّا تاريميزين سؤزو ابده کئمي قالار.”
۹ ای صحيون، ياخشي خبرلري موژده
گتئرن، اوجا داغا چيخ!
ای اورشلئم، ياخشي خبرلري موژده
گتئرن،
اوجالت سَسئني، جار چک،
قالدير سَسئني، قورخما.
يهودا شهرلرئنه دِه:
“بودور تارينيز!” ۱۰ باخ، پروردئگار رب
قودرتله گله‌جک،
او، قودرتله حؤکم سوره‌جک،
باخ، پاداشي اونونلادير،
غرامتي قاباغينداديير. ۱۱ او اؤز سوروسونو
چوبان کئمي اوتاراجاق،
قوزولاري قوجاغينا آلاجاق، باغريندا
داشييياجاق،
اَمزئکلی‌لري ياواش سوره‌جک. ۱۲ کئم
دهنزلري اووجو ائله،
گؤيلري ده قاريشي ائله اؤلچوب؟
يِرئن تورپاغيني اؤلچو ائله،
داغلاري قاپانلا، تپه‌لري ده تَره‌زي
ائله چکئب؟ ۱۳ ربّئن روحونو کئم
هئدايت ادئب؟

یا دا کئم اونا مصلحتچئسي اولاراق،
مصلحت ورئب؟ ۱۴ او کئمدن
مصلحت آلیب و کئم اونا فهم
ورئب؟
کئم اونا عدالت یولونو گؤرسه‌دئب،
معرئفت اؤیره‌دئب؟
کئمدئر اونا فهم یولونو آنلادان؟
۱۵ باخ، مئلّتلر وِدره‌ده بئر دامجي سو
کئمئدئر،
تَره‌زئده توز ذرّه‌سي کئمي ساییلار،
باخ، جزئره‌لري ده توز کئمي گؤیه
سووورور. ۱۶ قوربانلاري یاندیرماق
اوچون
لوبنان مِشه‌سي کئفایت دیئل،
یاندیرما قوربانلار اوچون اوراداکي
حیوانلار بس دیئل. ۱۷ ربّئن
قاباغیندا بوتون مئلّتلر هِچ بئر شیدئر،
هِچ بئر شیدن ده آشاغي‌دیر، هِچ نه‌یه
دَیمَز. ۱۸ بس اوندا تاریني کئمه
بَنزه‌ده‌جکسن؟
اونو نه‌یه اوخشاداجاقسان؟ ۱۹ لاکئن
بوته باخ، بئر صَنَتگَر اونو تؤکور،
اوستونو زرگر قیزیللا اؤرتور،

گوموش زنجئرلرله ده اونو بَزه‌یئر! ۲۰ بله
تقدئمي گتئره بئلمه‌یَن یوخسول آدام
چورومه‌یَن بئر آغاج سِچئر،
اؤزونه اوستا بئر صَنَتگَر تاپیر کي،
یِرئنده مؤحکم دوران بئر بوت
دوزلتسئن. ۲۱ مگر بئلمئرسئنئز؟ مگر
اشئتمه‌یئبسئنئز؟
مگر باشلانیشدان بَري بونو سئزه
بئلدئرمه‌یئبلر؟
دونیانین بونؤوره‌سي قویولدوقدان بَري
مگر بونو درک اتمه‌یئبسئنئز؟ ۲۲ ربدئر
کي، یِر قوبّه‌سئنئن یوخاریسیندا
اوتورور،
یِر اوزونده یاشایانلار چَیئرتکه کئمئدئرلر.
گؤیلري پرده کئمي آچیر،
اونلاري یاشاماق اوچون چارداق کئمي
آچیر. ۲۳ ربدئر کي، اَمئرلري هِچ
ادئر،
دونیانین حؤکمدارلاریني هِچه اِندئرئر.
۲۴ اونلار تزه اَکئلمئش، تزه
سَپئلمئش، و تزه کؤک
سالمیشدیرلار،

گؤوده‌لري تزه‌جه كؤك سالميش
آغاجلارا بَنزَر.
ربّئن نفسي اونلاري قورودار،
طوفان اونلاري سامان چؤپو كئمي
سووورار. ۲۵ "بس منی اوندا كئمه
بَنزه‌دئرسئنئز كي،
من اونا تاي اولوم؟" ديئر موقدّس اولان.
۲۶ باشينيزي گؤيلره قالديرين،
گؤرون بو اولدوزلاري كئم يارادیب؟
او كي، اونلارين فوجلاريني سيرايا
دوزوب چيخاردير،
اونلارين هاميسيني آدلاري ائله چاغيريير.
قودرتئنئن عظمتئنه گؤره، گوجونون
قودرتئنه گؤره،
اونلاردان هچ بئري ده اَسكئك اولماز.
۲۷ ای يعقوب نسلي، ای ائسرائيل،
نه اوچون ديئرسن:
"رب باشيما گلنلري گؤرمور،
تاريم منئم حاقّيم اولان ائنصافي گؤزوندن
قاچيردير؟" ۲۸ مگر سن بئلمئرسن؟
مگر اشئتمه‌يئبسن؟
ابدی تاري، رب، بوتون دونياني
يارادان،
نه يورولور، نه ده طاقتدن دوشور،
اونون آغلي درک ادئلمَزدئر. ۲۹ او،
يورغونلارا گوج وِرَر،
طاقتسئزلرئن قووّتئني آرتيرار. ۳۰ حتّا
جاوانلار يورولارلار، طاقتدن
دوشَرلر،
ائگئدلر ده يئخيلارلار. ۳۱ لاكئن ربّه
اومئد باغلايانلار تزه قووّت آلارلار،
قاناد آچيب قارتال كئمي اوجالارا
اوچارلار،
قاچاندا طاقتدن دوشمَزلر،
يول گدئب يورولمازلار.

ربّئن ائسرائيله وردئيي تأمئنات

۱ رب ديئر:

۴۱ "ساكئت اولون
حوضورومدا، ای ساحئللر!
قوي خالقلار تزه گوج آلسينلار،
قوي ياخينلاشسينلار، قوي
دانيشسينلار،
قوي حؤكم اوچون بئرلئكده ييغيشاق.
۲ كئم شرقدن او آدامي قالديريب

كي، صالحلئكده اونو خئدمت
اوچون چاغيريب؟
مئلّتلري اونون ائختئيارينا قويور،
پادشاهلاري موطئع ادئر.
او اؤز قيلينجي ائله اونلاري تورپاغين
توزونا چِوئرئر،
كاماني ائله گؤيه سوورولان سامانا
دؤنده‌رئر. ۳ او اونلاري تعقئب
ادئر،
آياقلاريني باسماديغي يولدان
صاغ-سالامات كچئر. ۴ بونلاري
كئم ادئب، كئم تاماملا ييب؟
ازلدن بَري نسئل‌لري چاغيران كئمدئر؟
من، رب، بئرئنجئيم و آخيرينكيلارلا
دا من اولاجاغام.” ۵ ساحئل‌لر بونو
گؤروب قورخورلار،
دونيانين اوجقارِيرلري لرزه‌يه دوشور.
اونلار ياخينلاشيلار، گلئبلر، ۶ هر كس
قونشوسونا كؤمک ادئر،
قارداشينا “جسور اول!” ديئر. ۷ صَنَتگَر
زرگري اورَكلَندئرئر،
دمئري چكوجلا دوزله‌يَن، سنداني
ووراناا ورَک ورئر،
“لَحئم ياخشي اولدو” ديئر.
ميخلاري بَركئدئر، اِله كي، بوت يِرئندن
لاخلاماسين. ۸ لاكئن سن، اى
قولوم ائسرايئل،
سِچدئيئم يعقوب نسلي،
دوستوم ائبراهئمئن اؤولادلاري! ۹ سني
دونيانين اوجقارِيرلرئندن ييغميشام،
لاپ اوزاق يِرلردن سَسله‌مئشم،
دمئشم: “سن منئم قولومسان، سني
سِچمئشم، ردّ اتمه‌مئشم.” ۱۰ قورخما،
چونكي من سنئنله‌يم،
دهشته گلمه، چونكي تارين منم.
سني قووّتلَندئره‌جيم، سنه دوغرودان
كؤمک اده‌جيم.
صالح صاغ اَئمله دوغرودان سني
توتاجاغام. ۱۱ باخ، سنه حئرصلَنَنلرئن
هاميسي نجالت چكئب بي‌آبير
اولاجاقلار،
سنه ضئدّ چيخانلار هِچه چيخيب تلف
اولاجاقلار. ۱۲ سنئنله ساواشانلاري
آختاراجاقسان،
آمّا تاپا بئلميه‌جكسن،

سنئنله ووروشانلار هچ اولاجاقلار،
تاپیلمایاجاقلار. ۱۳ چونکي تارین رب
منم،
او کي، سنئن صاغ اَلئندن توتوب
او کي، سنه "قورخما، سنه کؤمک
ادەجیم" دیئر. ۱۴ "ای تورپاق قوردو
اولان یعقوب نسلي،
ای اسرایئل اَهلي، قورخما!
رب اعلان ادئر: "سنه کؤمک ادەجیم.
سني ساتین آلیب قورتاران اسرایئلئن
موقدّسي‌دئر. ۱۵ باخ، سني تزه،
دئشلري ائتي خرمن دؤیَني اتمئشم.
سن داغلاري دؤیوب اَزەجکسن،
تپەلري سامان چؤپو کئمي
سووورا‌جاقسان. ۱۶ سن اونلاري
سووورا‌جاقسان، یِل ده اونلاري
آپاراجاق،
طوفان اونلاري داغیداجاق،
آمّا سن ربده سِوئنەجکسن،
اسرایئلئن موقدّسي ائله فخر ادەجکسن.
۱۷ مظلوملار و مؤحتاجلار سو
آختاریرلار،
آمّا تاپمیرلار،
دئل‌لري سوسوزلوقدان قورویور.
من، رب، اونلارا جاواب ورەجیم.
من، اسرایئلئن تاریسي، اونلاري ترک
اتمیەجیم. ۱۸ لوت تپەلرئن باشیندا
چایلار آچاجاغام،
درەلرئن اورتاسیندا سو بولاقلاري
آچاجاغام.
صحراني گؤلچَەیه، قوراق تورپاغي سو
چشمەلرئنه چِوئرەجیم. ۱۹ صحرادا
سئدر آغاجي، اَقاقئیا، مَرسئن و
زیتون آغاجي اَکەجیم.
قورو تورپاقدا شام، چئنار و سرو آغاجیني
بئرلئکده سالاجاغام. ۲۰ اِله کي،
ائنسانلار گؤروب بئلسئنلر،
فئکئرلەشئب باشا دوشسونلر کي،
بونو ادن ربّئن اَلئدئر،
بونو یارادان اسرایئلئن موقدّسي‌دئر.

رب بوتلره سجده اتمەیه ضئدّدئر.
۲۱ **رب دیئر: "داعوانیزي آچین،**
لاپ قووّتلي موباحئثەلرئنئزي ادئن."

بونو يعقوبون پادشاهي ديئر. ۲۲ بوتلرئنئزي
گتئرئن و قوي اونلار نه اولاجاغيني
بئزه بئلدئرسئنلر،
اولوب كِچَنلري بئزه نقل اتسئنلر،
اِله كي، اونلاري درئندن دوشونوب
آخيريني اؤيرَنَک.
و يا گله‌جيي بئزه خبر ورسئنلر. ۲۳ ای
بوتلر، بوندان سونرا باش ورن
حادئثه‌لردن بئزه دانيشين،
اِله كي، سئزئن تاري اولدوغونوزو بئلک!
دوغرودان دا ياخشيليق يا دا پئسلئک
ادئن كي، هاميميز قورخوب
واهئمه‌يه دوشَک. ۲۴ باخ، سئز
هِچنه‌سئنئز، عمل‌لرئنئز ده هِچدئر.
سئزي سِچَن ائيرنجدئر! ۲۵ شئمالدان بئرئني
قالديرميشام و گلئب؛
او، گونشئن چيخديغي يردن آديمي
چيغيراجاق.
دولوسچو گلي تاپدالايان كئمي،
او، حؤكمدارلاري پالچيق كئمي
تاپدالاياجاق. ۲۶ كئم بونو
باشلانيشدان اعلان ادئب كي، بئز
بئلک،
يا دا قاباقكي زامانلاردان كي،
بئز "او حاقلي‌دير" دئيک؟
قطعن بونو اعلان ادن يوخ ائدي،
قطعن بونو بئلدئرن يوخ ائدي،
قطعن سؤزلرئزي اشئدن ده يوخ ائدي.
۲۷ من قاباقلار صحيونا "باخ گلئرلر"
ددئم.
اورشلئمه "موژده گتئره‌ني گؤنده‌رئرم"
ددئم. ۲۸ لاكئن باخديغيم زامان، هِچ
كئم يوخدور،
آرالارِيندا هِچ مصلحت ورن يوخدور
كي،
سوروشدوغومدا جاواب وره‌بئلسئن.
۲۹ باخ، هاميسي دَيَرسئزدئرلر،
اتدئكلري ائشلر ده هِچدئر،
ائنسانلارين تؤكمه بوتلري فقط بِلدئر،
بوشلوقدور.

مئلّتلره نور اولان ربّئن قولو ۱

۴۲ باخ، منئم ساخلاديغيم،
جانيم ائسته‌يَن سِچئلمئش
قولوم!
من اؤز روحومو اونون اوستونه قويموشام.

او، مئلّتلره عدالت گتئره‌جک.
۲ چیغیرمایاجاق، سَسئني
قالدیرمایاجاق،
کوچه‌لرده سَسي اِشئدئلمیه‌جک.
۳ اَزئلمئش قامیشي قیرمایاجاق،
کؤزه‌رن پئلته‌ني سؤندورمیه‌جک.
او، عدالتي صداقتله یایاجاق. ۴ او، یِر
اوزونده عدالتي قورایاجاق،
طاقتدن دوشمیه‌جک، اَزئلمیه‌جک،
ساحئل‌نشئن خالقلار اونون قانونونا اومئد
باغلایاجاقلار. ۵ گؤیلري یارادیب
اونلاري سَرَن،
یري و اونون اوستونده‌کئلري دوزه‌لدن،
دونیادا کي آداملارا نفس ورن،
یِر اوزونده گزن ائنسانلارا روح ورن،
رب تاري بله دیئر: ۶ "من رَبّم، من سني
صالحلئیئمده چاغیرمیشام،
سني اَلئندن توتاجاغام، سني حئفظ
اده‌جیم،
سني خالق اوچون بئر عهد اده‌جیم،
مئلّتلر اوچون بئر نور اده‌جیم کي،
۷ کورلارین گؤزلرئني آچاسان،
زئنداندان محبوسلاري،
ظولمتده یاشایانلاري حبسخانادان آزاد
اده‌سن. ۸ من رَبّم، آدیم بودور.
اؤز شؤوکتئمي هچ کئمه ورمه‌رم،
حمدلرئمي اویما بوتلره ورمه‌رم. ۹ باخ،
قاباقکي شیلر حیاتا کچدي،
ائندي من تزه شیلري خبر ورئرم،
اونلار یِتئشمه‌مئشدن سئزه اعلان
ادئرم."

حمد نغمه‌سي ۱۰ ای دهنز سیّاحلاري، دهنزده‌کي بوتون جانلي‌لار،

ساحئل‌نشئن خالقلار و اورادا یاشایانلار،
ربّه تزه بئر نغمه اوخویون!
دونیانین لاپ اوجقارِیرلرئندن اونا حمدلر
اوخویون! ۱۱ قوي صحرا و اورادا کي
شهرلر،
قِدار خالقي یاشایان کَندلر سَسلرئني
اوجالتسینلار،
قوي سِلَع ساکئنلري اوجادان
اوخوسونلار،
قوي داغلارین تپه‌سئندن شادلیق هارایي
چکسئنلر. ۱۲ قوي اونلار ربّه عئزّت
ورسئنلر،

ساحئل‌لرده اونون حمدئني اعلان
اتسئنلر. ۱۳ رب جسور ائگئد کئمي
چیخاجاق،
جنگاور کئمي قیرته گله‌جک،
چیغیریب دؤیوش نعره‌سي چکه‌جک،
دوشمنلرئني مغلوب اده‌جک.

خالقین کورلوغو ۱۴ رب دیئر:

"چوخ واختدیر کي، دئنمئرم،
ساکئت قالمیشام، قاباغیمي آلمیشام،
آمّا ائندي دوغوش آغریسي چکن آرواد
کئمي
قیشقیراجاغام، تنگنفس اولوب
زاریاجاغام. ۱۵ داغلاري، تپه‌لري
داغیداجاغام،
بوتون یاشیل‌لیقلاریني قورورداجاغام،
چایلاري ساحئل‌لره چِوئره‌جیم،
حووضلاري قورورداجاغام.
۱۶ کورلاري تانیمادیقلاري یوللا
آپاراجاغام،
اونلارا بئلمه‌دئکلري یوللاردا بَلَد
اولاجاغام.
قارانلیغي قاباقلاریندا ائشیغا،
کَله-کؤتور یوللاري هامارلیغا
چِوئره‌جیم.
بونلار او شیلردئر کي، اونلار اوچون
اده‌جیم،
اونلاري ترک اتمیه‌جیم." ۱۷ بوتلره بِل
باغلایانلار،
تؤکمه بوتلره "سئزسئز آللاهلاریمیز" دئینَلر،
گرک قایتاریلیب بؤیوک بئر نجالت
آلتیندا قالاجاقلار. ۱۸ ای کارلار،
اِشئدئن!
ای کورلار، باخین، بلکه گؤره‌سئنئز!
۱۹ قولومدان باشقا کور اولان مگر
وار؟
گؤنده‌ردئیئم قاصئد باشقا کار اولان مگر
وار؟
منئمله باریش ائچئنده اولاندان باشقا،
یا دا ربّئن قولوندان باشقا کور اولان مگر
وار؟ ۲۰ سئز چوخ شیلر گؤردونوز،
آمّا نظره آلماییبسینیز،
قولاقلارینیز آچیقدیر، لاکئن هچ بئري
اشئتمئر!" ۲۱ رب اؤز صالحلئیئنئن
خاطئرئنه خوشلادي کي،

قانونو بؤيوک و شؤوکلي اتسئن. ۲۲ آمّا
بو قارت اولونموش و سويولموش بئر
خالقدير.
هاميسي ماغارالاردا تله‌يه دوشوب،
زئندانلاردا گئزله‌دئلئب.
اونلار شئکار اولوبلار و قورتارانلاري
يوخدور.
اونلاري قارت ادئرلر، "گري قايتارين"
دئين يوخدور. ۲۳ سئزدن کئم بونا
قولاق آساجاق،
بوندان سونرا کئم قولاق آسيب
اِشئده‌جک؟ ۲۴ يعقوب نسلئني کئم
قارت اولونماغا قويدو؟
ائسرايئلي سويغونچولار اَلئنه کئم وردي؟
مگر رب ديئل کي، اونون ضئدّئنه گوناه
اتدئلر،
يوللاري ائله گتمک ائستمه‌دئلر،
قانونوندان ائطاعت اتمه‌دئلر؟ ۲۵ بونا
گؤره آلوولو قضبئني، دؤيوشون
شئدّتئني اوستلرئنه ياغديردي.
اود اونلاري دؤوره‌يه آلدي، آمّا اونلار
آنلامادیلار،
اونلاري ياندیردي، آمّا اونا جئدّي فئکئر
ورمه‌دئلر.

ائسرايئلئن يگانه قورتاريجيسي ربدئر ۱

۴۳ آمّا ائندي، ای يعقوب،
سني يارادان رب،
ای ائسرايئل، سنه شکئل ورن رب بله
ديئر:
"قورخما، چونکي من سني ساتين آليب
قورتارميشام،
سني آدينلا چاغيرميشام، سن منئمسن!
۲ درئن سولاردان کِچسن بِله، من
سنئنله اولاجاغام،
چايلاردان کِچنده باتمایاجاقسان،
اودون ائچئندن کِچنده بِله، یانمایاجاقسان،
آلوو سني محو اتميه‌جک. ۳ چونکي من
سنئن تارين ربّم،
ائسرايئلئن موقدّسي‌يَم، سنئن
خئلاصکارينام.
مئصئري سنئن اوچون فئديه،
کوش و سِبا اؤلکه‌لرئني سنئن آزادليغينين
عوضئنه ورمئشم. ۴ سن منئم نظرئمده
دَيَرلي اولدوغونا گؤره،

چوخ عزئز اولدوغونا گؤره،
سني سِودئيئم اوچون،
سنئن عوضئنه باشقا آداملاري، حياتين
اوچون باشقا مئلّتلري وره‌جيم.
۵ قورخما، چونکي من سنئنله‌يم،
نسلئندن اولانلاري شرقدن گتئره‌جيم،
سني قربدن بئر يِره ييغاجاغام. ۶ شمئالا
«اونلاري ور» دئيه‌جيم،
جنوبا «اونلاري ساخلاما» دئيه‌جيم.
اوغوللاريمي اوزاقلاردان،
قيزلاريمي دونيانين اوجقارِيرلرئندن گتئر.
۷ منئم آديملا چاغيريلان هر ائنساني،
عئزّتئم اوچون ياراتديغيم،
بلي، شکئل وردئيئم،
ياراتديغيم هر بئر آدامي گتئر.» ۸ گؤزلري
اولان حالدا کور خالقي،
قولاقلاري اولان حالدا کار خالقي گتئر.
۹ بوتون مئلّتلر بئر يِره ييغيليبلار،
اِله کي، خالقلار توپلانسينلار.
بونلاردان کئم بو سؤزو اعلان اده بئلر؟
اولوب-کچنلري بئزه کئم بئلدئرر؟
قوي شاهئدلرئني ائره‌لي گتئرئب برائت
قازانسينلار،
يا دا اشئدئب دسئنلر: «بو دوزدور.»
۱۰ رب اعلان ادئر: «سئزسئنئز منئم
شاهئدلرئم، سِچدئيئم قولوم،
اِله کي، منی تاني‌ييب، منه ائناناسينيز،
منئم او اولدوغومو آنلاياسينيز.
مندن اوّل هچ تاري مؤوجود اولماييب،
مندن سونرا دا اولماياجاق. ۱۱ منم رب،
فقط منم،
مندن باشقا قورتاريجي يوخدور. ۱۲ منم
کي، اعلان اتمئشم، قورتارميشام،
بئلدئرمئشم،
آرانيزدا هچ قرئب آللاه يوخ ائدي.
سئزسئنئز شاهئدلرئم.» رب اعلان ادئر،
«تاري منم. ۱۳ حتّا ازلدن بَري من اويام،
منئم اَلئمدن قورتاران يوخدور.
من بئر شي ادنده بونا کئم مانع اول بئلر؟»

بابئلدن قورتولوش ۱۴ سئزي ساتين آلان، ائسرايئلئن موقدّسي،

رب بله ديئر:
«سئزئن خاطئرئنئزه من بابئله قوشون
گؤنده‌ره‌جيم.

كَلدانئلري فخر اتدئكلري گمئلرله
قاچقينلارا دؤنده‌ره‌جيم. ۱۵ من
ربّم، سئزئن موقدّسئنئز اولان،
ائسرايئلي يارادان، سئزئن پادشاه.”
۱۶ رب بله ديئر،
او كي، دهنزده يول و گوجلو سولاردا
طرئق آچير، ۱۷ آتلارلا دؤيوش
عارابالاريني،
ائگئد جنگاورلري ائله قوشونو بئرلئكده
يولا چيخاردير؛
“اونلار يخيليبلار، قانلا بئلمئرلر،
باسديريليب، پئلته كئمي سؤندورولوبلر.
۱۸ اوّلكي شيلري يادا سالمايين،
كؤهنه حادئثه‌لر باره‌سئنده دوشونمه‌يئن.
۱۹ باخ، من تزه بئر شي اده‌جيم،
ائندي او باش وره‌جك،
مگر سئز بونو باشا دوشميه‌جكسئنئز؟
بلی، من چؤللوكده يول سالاجاغام،
قورو تورپاقدا چايلار ياراداجاغام.
۲۰ چؤلون حيوانلاري، چاقّاللار و
بايقوشلار منه عئزّت وره‌جكلر،
چونكي صحرادا سو ورمئشم،
كؤشَنده چايلار آچميشام كي،
سِچدئيئم خالقا سو ورئم. ۲۱ او خالق كي،
اونا اؤزوم اوچون شكئل وردئم؛
منه حمدلر گتئرمك اوچون.

ائسرايئلئن گوناهي ۲۲ لاكئن سن، ای
يعقوب نسلي، منئم آديمي چاغيرماييبسان،
ای ائسرايئل، مندن بِزئبسن. ۲۳ ياندیرما
قورباني اوچون منه قويونلاريندان
گتئرمه‌يئبسن،
قوربانلارينلا منه حؤرمت اتمه‌يئبسن.
سنه تقدئملره گؤره يوک اولماميشام،
كوندور تقدئملري ائله ده سني
بِزدئرمه‌مئشم. ۲۴ منئم اوچون پوللا
گؤزل عطئرلي قاميش آلماييبسان،
قوربانلارينين پئيي ائله منی
دويدورماييبسان.
عكسئنه، سن گوناهلاريني منه
يوكله‌يئبسن،
تقصئرلرئنله منی يوروبسان. ۲۵ منم، بلی
منم كي، اؤز خاطئرئمه گؤره
تقصئرلرئني سئلئرَم،

و گوناهلاريني دا يادا سالمارام. ۲۶ يادیما
سال، گل داعواميزي بئربئرمئزله
بحث اِدَک،
داعواني آچيقلا کي، بلکه بَرائت
قازاناسان. ۲۷ ائلک جَدّئن گوناها
باتدي،
سنئن طرفئندن دانيشانلار دا منه عاصي
اولدولار. ۲۸ بونا گؤره ده من،
عئبادتگاهين رهبرلرئني نجئسلئيه وادار
اده‌جيم.
يعقوب نسلئني قيرغينا، ائسرايئلي ده
رذالته محکوم اده‌جيم.

موقدّس روحون وعده‌سي ۱

۴۴ ائندي آمّا، ای قولوم
يعقوب نسلي،
سِچدئيئم ائسرايئل، قولاق آس! ۲ سني
يارادان، آنا بطنئنده قورولوش ورن،
ائمدادينا چاتاجاق اولان رب بله ديئر:
"قورخما، ای قولوم، يعقوب نسلي،
ای سِچدئيئم يِشورون! ۳ چونکي
سوسوزلاميش تورپاغي
سولاياجاغام،
قورو تورپاغا آرخلار آخيداجاغام،
اؤولادلارينا روحومو تؤکه‌جيم،
نسلئنه برکتئمي وره‌جيم. ۴ اونلار اوتلار
آراسيندا، آخار سولار کنارينداا،
سؤيود آغاجلاري کئمي بوي آتاجاقلار.
۵ بئري «من ربّئنکئيَم» دئيه‌جک،
او بئرئسي يعقوبون آدي ائله
چاغيريلاجاق.
آيري بئري ده اَلئنه «ربّئنکئيَم» يازاجاق،
ائسرايئلئن آديني اؤزونه سوي آدي
اولاراق گؤتوره‌جک.»" ۶ رب،
ائسرايئلئن پادشاهي، اونون ساتين
آلاني،
قوشونلارين ربّی بله ديئر:
"من بئرئنجئيَم، من آخيرينجي‌يام،
مندن باشقا تاري يوخدور. ۷ منئم کئمي
کئم وار؟ قوي خبر ورسئن، اعلان
اتسئن؛
قدئم خالقيمي ياراتديغيمدان بَري اولوب-
کچنلري،
بوندان سونرا اولدوقلاريني قوي
دانيشيب نقل اتسئن،

بلى، گلەجک حادئەلري بئلدئرئن!
۸ قورخمايين، دهشته گلمەيئن،
مگر بونو سئزه ازلدن بَري خبر ورئب
اعلان اتمەدئم؟
سئز منئم شاهئدلرئمئزسئنئز!
مندن باشقا مگر تاري وار؟
مگر باشقا بئر قايا وار؟
هِچ بئرنئي تانيميرام.”

بوتلره سجده اتمەيئن آخماقليغي ۹ بوتون
بوتلري دوزەلدن آداملار باطئلدئرلر، و
دَيَرلي اشيالاردان هِچ بئر خيئر يوخدور.
بوتلر، اونلارا قوللوق ادنلرئن
شاهئدلري‌دئرلر. هِچ بئر شي گؤرمورلر،
هِچ بئر شي بئلمئرلر. اونا گؤره ده اونلار
نجالت آلتيندا قالاجاقلار. ۱۰ کئم ائستر
فايدا ورمەين بئر آللاه، يا دا تؤکمه بئر
بوت ياراتسين؟ ۱۱ باخ، بونلارين بوتون
يولداشلاري نجالت آلتيندا قالاجاقلار،
چونکي صَنَتگَرلرئن اؤزلري ده آنجاق
ائنساندیرلار. قوي اونلارين هاميسي
ييغيلسينلار، قوي هاميسي دورسونلار،
قوي هاميسي دهشته دوشسونلر، قوي
هاميسي بئرلئکده نجالت چکسئنلر.
۱۲ دمئرچي آلَتئني گؤتوروب کؤمور
اود اوستونده چاليشير، چکوجلا
دمئره شکئل ورئر و گوجلو اَلي
ائله اوستونده ائشلەيئر. او، آج
دا اولور و طاقتدن دوشور؛
سوسوز قاليب اوزولور. ۱۳ دولگر ائپله
اؤلچور، آغاجي تاباشيرلا نئشانلاييير.

رَنده‌له‌يئر، ائسته‌نئلَن شكئله ساليرِ،
پَرگارلا دائره چكئر، ائنسان صورتي
ورئر، ائنسان گؤزل‌لئيئنه بَنزَر
دوزَلده‌رک،
بئر بوت يارادير كي، اِوئنه قويسون.
۱۴ ائنسان اؤزو اوچون سئدر
آغاجلاري كَسئر، مِشه‌نئن
آغاجلاريندان اؤزونه بئر شام
آغاجي يا دا پاليد آغاجي سِچئر.
شئمشاد آغاجي اَكئر و ياغيش اونو
بؤيودور. ۱۵ سونرا آغاج اودون يرئنه
ائشله‌نئر. ائنسان اونلاردان بئر آزيني
گؤتوروب ياندييرير و اونونلا اؤزونو
قيزديريرِ. سوبا دا ياندييريب چؤرک
پئشئرئر. هم ده اؤزونه بئر تاري
دوزَلدئر و اونو پرستئش ادئر. اويما
بئر بوت دوزَلدئر و اونون قاباغيندا
يِره سَرئلئر. ۱۶ اودونون ياريسيني
اوددا ياندييرير، آلووندا اَت قيزاردير
و قارنيني دويوراراق، اؤزونو ده
قيزديريب ديئر: "آها، قيزديم،
آلوون ائستئسئني حئسّ اتدئم!"

۱۷ لاكئن آغاجين قاليغيندان اؤزونه
تاري، بئر اويما بوت دوزَلدئر. اونون
قاباغيندا يِره سَرئلئر و پرستئش
ادئر، بو بوته دوعا ادئب يالواريرِ:
"منى خئلاص ات، چونكي سنسن
منئم تاريم!" ۱۸ اونلار بئلمئرلر،
درک اتمئرلر، چونكي گؤزلري ده،
اورَكلري ده اِله باغلي‌دير كي، گؤره
بئلمئرلر، آنلايا دا بئلمئرلر. ۱۹ هچ
بئري يادينا سالميرِ، فهم و آنلاغي
دا يوخدور كي، دسئن: "اودونون
ياريسيني ياندييرديم، كؤمورونون
اوستونده ده چؤرک پئشئردئم. اَت
قيزارديرام، يِيئرَم. ائندي آيا اودونون
قاليغيندان نجئس بئر شي دوزه‌لدئب
بئر پارچا تاختانين قاباغيندا يِره
سَرئلئم؟!" ۲۰ بو، كول يمک كئمي
دئر، آلدانميش اورَک اونو يولدان
ساپدييرير. جانيني قورتارا بئلمئر، دئيه
ده بئلمئر: "صاغ اَئمده‌كي مگر يالان
ديئل؟"

ربّی خاطیرلا ۲۱ "ای یعقوب نسلي، ای
ائسرایئل، بو شیلري خاطیرلا،
چونکي سن قولومسان؛
من سنه شکئل وردئم، سن منئم
قولومسان،
سني یاددان چیخارتمارام، ای ائسرایئل!
۲۲ تقصئرلرئني قارا بولود کئمي،
گوناهلاریني دا آغیر دومان کئمي
سئلمئشم.
منه طرف دؤن،
چونکي من سني ساتین آلمیشام."
۲۳ شادلیقدان هاراي چکئن، ای
گؤیلر،
چونکي بونو ادن ربدئر!
سِوئنجله ترنّوم ادئن، ای یِرئن
درئنلئکلري،
ای داغلار، ای مِشه، ای مِشه‌ده‌کي
بوتون آغاجلار،
سِوئنجدن هاراي چکئن،
چونکي رب یعقوب نسلئني ساتین آلیب،
ائسرایئلده عئزّتئني آشکار ادئر. ۲۴ سني
ساتین آلان، آنا بطنئنده سنه
قورولوش ورن رب دیئر:
"منم، رَب، بوتون شیلري یارادان،
گؤیلري تَکجه یایان،
تکباشینا یِر اوزونو سَرَن، ۲۵ یالانچي
پیغمبرلرئن سحرلرئني بوشا چیخاردان،
فالچیلاري آخماق ادن،
حئکمتلی‌لري گری قایتاران،
اونلارین بئلئیئني هِچه چِوئرَن، ۲۶ قولونون
سؤزلرئني تصدئق ادن،
اِلچي‌لرئنئن سؤزلرئني دوغرو ادن.
منم کي، اورشلئم اوچون دیئرَم:
«بورادا ساکئنلري تزه‌دن ساکئن
اولاجاق»،
یهودا شهرلري اوچون ده: «بونلار تزه‌دن
بئنا اولاجاق،
خاراباليقلاریني تزه‌دن برپا اده‌جیم.»
۲۷ منم کي، دهنزئن درئنلئیئنه
دیئرم: «قورو! من چایلاریني
قورودا‌جاغام.» ۲۸ منم کي،
کوروش حاقّیندا دیئرم: «او،
چوبانیمدیر،

منه خوش اولان بوتون شيلري يرئنه
يتئره‌جک.»
اورشلئم حاقّيندا اعلان ادئر: «تزه‌دن بئنا
اولاجاق»،
معبد حاقّيندا دا ديئر: «بونؤورن
قويولاجاق.»”

رب فارس پادشاهي کوروشو سِچئر

۱ رب مسح اتدئيي کوروشا، صاغ
اَلئندن توتدوغو آداما بله ديئر:

۴۵ “اونون قاباغيندا مئلّتلره
باش اَيدئره‌جيم،
پادشاهلاري قووّتلرئندن محروم اده‌جيم،
حوضوروندا قاپيلاري آچاجاغام،
دروازالار قاباغيندا بئر داها
باغلانمایاجاق. ۲ من سنئن قاباغيندا
گدئب کَله-کؤتور يِرلري هامارليغا
چِوئره‌جيم،
بورونج قاپيلاري قيريب، دمئر قيفيللاري
سينديراجاغام. ۳ قارانليقدا گئزلَنمئش
خزئنه‌لري،
گئزلي يِرلرده ساخلانيلان ثروتلري سنه
وره‌جيم کي، بئله‌سن:
بو، منم، رب، سني آدينلا چاغيران
ائسرايئلئن تاريسي. ۴ قولوم يعقوبون،
سِچدئيئم ائسرايئلئن خاطئرئنه
سني آدينلا چاغيرميشام،
و سنه سوي آدي ورمئشم.
حال بو کي، سن منی تانيميردين. ۵ رب
منم، باشقاسي يوخدور،
مندن باشقا تاري يوخدور.
سني من گوجلَندئره‌جيم،
حالبوکي منی تانيماييبسان. ۶ اِله کي،
گون‌دوغاندان گون‌باتانا قدر
ائنسانلار بئلسئنلر کي،
مندن باشقا هِچ کئم يوخدور،
رب منم، باشقاسي يوخدور. ۷ نورو،
قارانليغي، سالاماتليغي و فلاکتي
ياراداني منم،
بوتون بونلاري ادن رب، منم. ۸ ای
گؤيلر، يوخاريدان داملاييين،
قوي بولودلار صالحلئک ياغديرسينلار،
قوي تورپاق آچيلسين، خئلاص
بهره‌سئني يِتئشدئرسئن،
اونونلا بئرلئکده صالحلئک بئتسئن.
بونلاري ياراداني رب، منم.”

هر شيي ياراداان تاريدير ۹ ياراداني
ائله چكئشه‌نئن واي حالينا!

چكئشَن اؤزو ده ساخسي قابلار
آراسيندا فقط بئر ساخسي‌دير.
مگر پالچيق كوزه‌گره دئير: "نه
دوزه‌لدئرسن؟"
و يا ياراتديغين شي مگر دئير: "اونون
اَللري يوخدور"؟ ۱۰ آتاسينا "دونيايا
نه گتئردئن؟" دئيه‌نئن واي حالينا!
آناسينا "نه جور بئر شي دوغدون؟"
دئيه‌نئن واي حالينا! ۱۱ ائسرايئلئن
موقدّسي، اونو ياراداان رب بله ديئر:
"اؤولادلاريمين گله‌جيي حاقّيندا منه
سوآل وره بئلرسئنئز مگر؟
گؤردوكلرئم ائشلر باره‌سئنده منه امر اده
بئلرسئنئز مگر؟ ۱۲ دونياني ياراداان،
يِر اوزونده ياشايان آدامي دا ياراداان
منم.
اَل‌لرئمله گؤيلري يايديم،
امرئمله اونون بوتون فوجلاري قورولدو.
۱۳ من كوروشو صالحلئكده
قالديرميشام،
يول‌لاريني هامار اده‌جيم.
او، شهرئمي تئكه‌جك،
اسئر اولونموش آداملاريمي فئديه‌سئز،
بخشئشسئز آزاد اده‌جك."
بونو قوشونلار ربّي ديئر. ۱۴ رب بله ديئر:
"مئصئرلي‌لرئن محصولو، كوشون تئجارت
گلئري،
اوجابويلو سِبالي‌لار يانينيزا گلئب قولونوز
اولاجاقلار.
اونلار دالينيزجا گده‌جكلر،
بوخوولاناجاقلار.
قاباغينيزدا تعظئم ادئب يالواراجاقلار:
«تاري قطعن سئزئنله‌دئر و باشقا بئرئسي
يوخدور.
بوندان باشقا تاري يوخدور.»"
۱۵ حقئقتن، سن اؤزونو گئزله‌دن
بئر تاريسان،
اى ائسرايئلئن تاريسي، اى قورتاريجي!
۱۶ اونلارين هاميسي نجالت آلتيندا
قالاجاقلار، بلي اوتاناجاقلار.
بوت دوزَلدنلر بئرلئكده نجالت ائچئنده
اوزاقلاشاجاقلار. ۱۷ لاكئن
ائسرايئله قورتولوشو رب ورئبدئر.

بو قورتولوش ابده‌جک سوره‌جک.
سن عصرلر بویو نجالت آلتیندا
قالمایاجاقسان، روسواي
اولمایاجاقسان. ۱۸ چونکي گؤیلري
یارادان رب بله دیئر!
او همن تاري‌دیر کي، دونیایا شکَل
وردی، اونو یاراتدي،
رب اونو برقرار اتدي و اونو بوش اولماق
اوچون یاراتمادي،
یاشاماق اوچون قوردو.
و دیئر: "من رَبّم، باشقاسي یوخدور!
۱۹ من گئزلئنده، قارانلیق
دونیاسیندا دانیشمادیم،
یعقوب نسلئنه دِمه‌دئم کي، «منی
قارماقاریشیق یرده آختارین.»
دوغروسونو دئیَن، عدالتي اعلان ادن
رب، منم.

تاري و بابئلئن بوتلری ۲۰ ییغیشین،
گلئن، بئر یِره توپلاشین، ای
مئلّتلردن صاغ قالان کَسلر!

تاختا بوتلري گزدئرَنلر،
خئلاص ورمه‌ین آللاهلارا دوعا ادنلرئن
هچ فهمي یوخدور. ۲۱ اعلان ادئن،
ائشئنئزي تقدئم ادئن،
دوغرودان دا قوي هامیسي بئرلئکده
مصلحتلَشسئنلر.
«بونو قدئمده کئم اعلان اتدي،
کِچمئشده کئم بئلدئردي؟»
بونو من رب، مگر دِمه‌دئم؟
مندن باشقا تاري،
عدالتلي تاري و قورتاریجي یوخدور.
مندن باشقاسي یوخدور. ۲۲ ای دونیانین
بوتون اوجقار یِرلرئنده یاشایانلار،
منه طرف دؤنون و خئلاص اولون!
چونکي من تاریپام و باشقاسي یوخدور!
۲۳ وارلیغیم حاقّي آند ائچمئشم،
آغزیمدان چیخان سؤز دوغرودور، بوشا
چیخماز.
هر دئز حوضورومدا ییخلاجاق،
هر دئل منه آند ائچه‌جک. ۲۴ منئم
اوچون بله دئیه‌جکلر:
"صالحلئک و قووّت فقط ربده‌دئر.
ائنسانلار اونون یانینا گله‌جکلر،

و بوتون اونا قضبلَنَنلر نجالت آلتیندا
قالاجاقلار. ۲۵ بوتون ائسرایئل
نسلی ربده حاق قازاناجاق و
عئزّتلَنه جکدئر.»”

۴۶

۱ “بِل بوتو دئزه دوشوب،
نِبو آللاهي اَیئلئر،
بابئلئن بوتلري جاناوارلارا،
مال-حیوانلارا یوکله‌نئب.
داشیدیغینیر اشیالار آغیردیرلار،
یورغون حیوانلارا یوکدورلر. ۲ اونلار
اَیئلدئلر، بئرلئکده دئز چؤکوبلر،
یوک آلتیندا قورتولا بئلمه‌یئب اؤزلري
اسئرلئیه آپاریلیبلار. ۳ قولاق آسین
منه، ای یعقوب نسلي،
ای بوتون ائسرایئل نسلئنئن صاغ
قالانلاري!
ای سئزلر کي، دوغدوغونوزدان بَري
سئزي داشیمیشام.
بطندن داشیلمیشسینیز. ۴ حتّا سئزئن
قوجالیق واختینیزاجاق دا، من
اویام،
ساچلارینیزین آغلاناجاق واختیناجاق
دا، سئزي داشییاجاغام،
سئزي من یاراتمیشام، سئزي من
داشییاجاغام.
بلی، من سئزي داشییاجاغام و سئزي
خئلاص اده‌جیم. ۵ منی کئمله
موقایئسه اده‌جکسئنئز، منی کئمله
بئر توتاجاقسینیز،
کئمه اوخشاداجاقسینیز کي، بئز اوخشار
اولاق؟ ۶ پول کئسه‌سئندن قیزیل
چیخاردانلار،
تَره‌زئده گوموش چکئلر،
بو پولدان زرگره آللاه دوزلتدئرَنلر،
قاباغیندا یِره سَرئلئب پرستئش ادئرلر!
۷ اونو چئیئنلرئنه یوکله‌یئب
داشي‌ییرلار، یرئنه قویورلار.
بلجه بوت دورور، یِرئندن تَرپَنمئر.
اونا یالوارانا دا جاواب وره بئلمئر،
اونو هِچ بئر بلادان قورتارا بئلمئر. ۸ ای
عاصي ائنسانلار، بونو خاطیرلایین،
آدام اولون، یادینیزدان چیخارتمایین!
۹ قدئمدن بَري اولانلاري
خاطیرلایین،
چونکي تاري منم، باشقاسي یوخدور،

منم تاري، منه بَنزَري يوخدور! ۱۰ آخيري
اوّلدن،
باش ورمه‌مئش حادئثه‌لري ازلدن
بئلدئرَن ديئر:
«آماجيم باش توتاجاق،
ائسته‌دئيئم بوتون شيلري يرئنه يتئره‌جيم.»
۱۱ شرقدن بئر ييرتيجي قوشو،
اوزاق دئياردان نئيّتئمي يرئنه يتئرَن آدامي
چاغيريرام.
دوغرودان دا بونلاري دِمئشم؛
دوغرودان دا اونلاري يرئنه
يتئره‌جيم.
من نئيّت اتمئشم، بونو قطعن يرئنه
يتئره‌جيم. ۱۲ ای صالحلئکدن اوزاق
اولان دئکجاش ائنسانلار!
منی اِشئدئن! ۱۳ صالحلئيئمي
ياخينلاشديريرام، اوزاق ديئل،
قورتولوشوم يوباتمایاجاق.
صحيوندا نئجات، ائسرايئلده شؤوکتئمي
قويا‌جاغام.

بابئلئن حقارتي ۱

۴۷ ای بابئلئن باکئره قيزي،
دوش آشاغي، اوتور
تورپاقدا.
ای کَلده‌لئلرئن قيزي،
آرتيق تخت يوخدور، اوتور قورو يرده.
چونکي بوندان سونرا سني «ظرئف،
نازلي» چاغيرمایاجاقلار. ۲ دَيئرمان
داشلاريني گؤتور، اونو دارت.
آچ اؤرپه‌يئني، قالدير پالتارينين اَته‌يئني،
بالديرلاريني آچ، چِچ چايلاردان.
۳ لوتلويون آچيلاجاق، عاييبين
گؤرونه‌جک.
من ائنتئقام آلاجاغام،
هِچ کئمي اسئرگَميه‌جيم.» ۴ بئزي ساتين
آلان ائسرايئلئن موقدّسي‌دئر،
اونون آدي قوشونلار ربّي‌دئر. ۵ رب
ديئر: «ای کَلده قيزي،
قارانليغا چِکئل، ساکئتجه اوتور!
چونکي بوندان سونرا سني داها

پادشاهليقلارين ملکه‌سي
چاغيرمایاجاقلار! ۶ اؤز خالقيما
قضبلَندئم،
ائرثئمي تحقئر ادئب سنئن اَل‌لرئنه وردئم.
سن اونلارا رحم اتمه‌دئن،
ياشلي‌لارا آغير يوغ يوکله‌دئن. ۷ ددئن:
«همئشه‌لئک ملکه اولاجاغام.»
بونلاري اوره‌يئنه گتئرمه‌دئن، آخيريني
دوشونمه‌دئن. ۸ ائندي آمّا قولاق
آس، ای اَمئن-آمانليقدا ياشايان
هوسباز!
سن اوره‌يئنده ديئرسن: «من منم،
مندن باشقاسي يوخدور.
هچ واخت دول قالمایاجاغام،
اؤولاد ائتئرمک دردئني چکميه‌جيم.»
۹ لاکئن بو ائکي بلا بئر گونده قَفلَتَن
باشينا گله‌جک:
هم اؤولادلاريني ائتئره‌جک، هم ده
دول قالاجاقسان.
سنئن چوخلو جادولارينا باخمایاراق،
سنئن سِحرلرئنئن چوخلو قودرتئنه
باخمایاراق،
بونلار بوتون شئدّتله سنئن باشينا
گله‌جک. ۱۰ پئسلئيئنده
اَمئن-آمانليقدا قالاجاغيني
دوشوندون،
ددئن: «هچ کئم منی گؤرمور.»
سنئن حئکمتئن و بئلئيئن سني آزديريب.
چونکي اوره‌يئنده دوشونوبسن: «من منم،
مندن باشقاسي يوخدور.» ۱۱ لاکئن
اوستونه بلا گله‌جک،
اونون نجه قاباغيني آلاجاغيني
بئلميه‌جکسن،
عوضئني وره بئلمه‌دئيئن هلاکت سنئن
باشينا دوشه‌جک؛
بئلمه‌دئيئن وئرانليق سنئن اوستونه قَفلَتَن
گله‌جکدئر. ۱۲ جاوان ياشلاريندان
بَري،
اَللَشدئيئن اووسونچولوغوندا و
جادوگرلئيئنده قال.
بلکه اونلاردان بئر خيئر گؤره‌سن،
بلکه اونلارلا واهئمه سالا بئلرسن!
۱۳ آلديغين چوخ مصلحتلر سني
اوزوب.
قوي اولدوز فالينا باخانلار، مونجّئملر،

تزه آي چيخاندا اولاجاق حادئثه‌لري
بئلدئرَنلر،
ائندي گلئب، سني باشينا گلن
بلالاردان خئلاص اتسئنلر.
۱۴ باخ، اونلار كولَش كئمي
اولوبلار،
اود اونلاري ياندىرىر.
اؤزلرئني آلووون گوجوندن خئلاص اده
بئلمئرلر.
نه قيزيشماق اوچون بئر كؤمور
اولاجاق،
نه ده قاباغيندا اوتورولاجاق بئر اود.
۱۵ سنئن ائشله‌دئيئن،
جاوانليغيندان بَري آل-ور اتدئيئن
آداملارين عاقئبَتي بله اولوب.
هر كس اؤز يولوندا آوارا-سرگرداندير،
سني خئلاص ادن يوخدور.

ائسرايئلئن عئنادكارليغي ۱

۴۸ ای يعقوب نسلي،
ائسرايئلئن آدي ائله
چاغيريلان،
يهودانين بِلئندن گلن،
ربّئن آدي ائله آند ائچن،
ائسرايئل تاريسينين آديني اعتئراف ادن،
آمّا بونا حقئقتله و صالحلئكله عمل اتمه‌ين
نسئل،
بونا قولاق آس! ۲ چونكي اونلار
اؤزلرئني موقدّس شهردن
اولدوقلاريني ديئرلر،
ائسرايئلئن تاريسينا بِل باغلاييرلار؛
اونون آدي قوشونلار ربّي‌دئر. ۳ اولوب-
چئنلري اوّلدن من اعلان اتدئم.
بو سؤزلر آغزيمدان چيخدي و اونلاري
من بئلدئردئم.
قَفلَتَن عمل اتدئم و اونلار يرئنه يِتئشدي.
۴ چونكي عئنادكار اولدوغونوزو
بئلئرم،
دمئر بويونلوسونوز، بورونج آلينليسينيز.
۵ اونا گؤره ده بونلاري سئزه
قدئمدن بَري بئلدئردئم،
باش ورمه‌مئشدن سئزه خبر وردئم كي،
دميه‌سئنئز:
«بونو منئم بوتوم ادئب،

اویما بوتوم، تؤکمه بوتوم بونلاري امر
ادئب.» ۶ بونو اشئدئبسئنئز، ائندي
آمّا هامیسینا نظر سالین.
و سئزلر، مگر بونو اعلان اتمیه‌جکسئنئز؟
ائندي سئزه تزه شیلري، بئلمه‌دئیئنئز
گئزلي شیلري بئلدئرئرم. ۷ بونلار
ائندي یارادیلیر، کِچمئشده یوخ.
سئز بونو بو گونه قدر اشئتمه‌یئبسئنئز،
اونا گؤره دمیه‌جکسئنئز: «باخ،
بونو بئلئردئم.» ۸ سئز بو حاقدا
اشئتمه‌یئبسئنئز،
خبرئنئز ده اولماییب،
کِچمئشدن بَري قولاقلارینیز باغلي‌دیر.
چونکي سئزئن نه قدر خائن
اولدوغونوزدان خبرئم وار،
دوغوم گونوندن عاصي چاغیریلیبسینیز.
۹ آدیمین خاطئرئنه قضبئمي
یوبادیرام،
حمدئم اوچون قِیضئمئن قاباغیني آلیرام
کي، سئزي محو اتمه‌یئم. ۱۰ باخ،
من سئزي تمئزله‌مئشم، آمّا گوموش
کئمي یوخ،
سئزي فلاکت اوجاغیندا ائمتاحانا
چکمئشم. ۱۱ اؤز خاطئرئم اوچون،
اؤز خاطئرئم اوچون عمل اده‌جیم.
آخي نئیه منئم آدیما کوفر دیئلسئن؟
من اؤز عئزّتئمي هچ کئمه ورمه‌رم.

رب ائسرایئلي ساتین آلیر ۱۲ قولاق آس منه، ای یعقوب نسلي، چاغیردیغیم ائسرایئل!

من اویام، من بئرئنجئیم، من آخیرینجي‌یام
دا. ۱۳ دوغرودان دا منئم اَلئم یِرئن
پایالاریني قویدو،
صاغ اَلئم گؤیلري سَردي.
من اونلاري چاغیراندا، اونلار بئرلئکده
دورور. ۱۴ هامینیز ییغیلین، اِشئدئن!
بوتلردن هانسي‌دیر بو شیلري اعلان ادن؟
ربّئن سِودئیي آدام، اونون بابئلئن ضئدّئنه
اولان مقصدئني یرئنه یتئره‌جک،
اونون اَلي کَلده‌لئلرئن ضئدّئنه قالخاجاق.
۱۵ من، بلی من دانیشمیشام،
دوغرودان دا اونو چاغیرمیشام،

اونو گئتئرمئشم، و او، اؤز یوللاریني
اوغورلو اده‌جک. ۱۶ منه یاخین
گلئن، بونو اِشئدئن!
باشلانیشدان بَري گئزلي دانیشمامیشام،
باش وردئيي واختدان اورادا ائدئم.
و ائندي پروردئگار رب منی و روحونو
گؤنده‌رئب.” ۱۷ سني ساتین آلان،
ائسرایئلئن موقدّسي، رب بله دیئر:
“تارین رب منم،
او کي، سنئن خیرئنه سني اؤیره‌دئر،
او کي، گِتمه‌لي اولدوغون یولدا سني
آپاریر. ۱۸ کاش کي، سن منئم
امرلرئمه دئقّت ورسَیدئن!
او واخت رئفاهین چاي کئمي
آخاردي،
صالحلئئن دهنزئن شپه‌لري کئمي
اولاردي. ۱۹ نسلئن دهنز قومو
کئمي،
اؤولادلارین قوم دنه‌لري کئمي
اولاردي.
آدلاري منئم حوضورومدا نه
پوزولاردي، نه ده سئلئنَردي.”
۲۰ بابئلدن چیخین! کَلدانئلرئن
تورپاغیندان قاچین!
سِوئنج سَسي ائله اعلان ادئن، بونو
بئلدئرئن،
دونیانین لاپ اوزاق یِرلرئنه بو خبري
چاتدیرین،
دیئن: “رب اؤز قولو یعقوب نسلئني
ساتین آلیب.” ۲۱ صحرادان کِچَرکَن
سوسوزلوق چکمه‌دئلر.
رب اونلار اوچون قایادان سو آخیتدي،
قایاني یاردي و اورادان سو فیشقیردي.
۲۲ رب دیئر: “پئسلره هِچ اَراملیق
یوخدور.”

ربّئن قولونون دعوتي ۱

۴۹ ای ساحئل‌لر، منی
اِشئدئن!
ای اوزاقدا یاشایان خالقلار، قولاق
آسین!
رب منی آنا بطنئندن چاغیردي،
آنامین قارنیندان منه آد قویدو. ۲ آغزیمي
ائتي قیلینج کئمي ادئب،
اَلئنئن کؤلگه‌سي آلتیندا منی گئزله‌دئب،

او منی سِچمه اوخ دا ادئب
اؤز اوخدانیندا ساخلاییب. ۳ او منه
بویوردو: "قولومسان، ای ائسرائیل،
من سنده شؤوکتئمي گؤرسده‌جیم."
۴ آمّا من ددئم:
"من بوش یِره چالیشمیشام،
گوجومو هدر یِره توکموشم.
لاکئن حله ده حاقّیم اولان عدالت،
ربله‌دئر،
اَجرئم تاریملادیر." ۵ و ائندي رب
بویورور،
او رب کي، منه آنا بطنئنده قورولوش
وردی کي،
اونون قولو اولوم،
یعقوب نسلئني اونا طرف قایتاریم،
اِله کي، ائسرائیلي اونون حوضورونا
ییغیلسین.
چونکي من ربّئن گؤزونده حؤرمت
قازانمیشام،
و قودرتئم تاریمدیر. ۶ او دیئر:
"یعقوب قبئله‌لرئنئن برپاسي اوچون،
ائسرائیلئن صاغ قالانلارینین گری
قاییتماسي اوچون،
قولوم اولماغین چوخ کئچئک بئر شي
دئر.
من سني مئلّتلره نور دا اده‌جیم کي،
خئلاصیم دونیانین لاپ اوزاق یِرلرئنه
یاییلسین." ۷ ائسرائیلي ساتین آلان و
اونون موقدّسي اولان رب
آداملارین حقارتله باخدیغي شخصه،
مئلّتئن نئفرت اتدئیي،
و حؤکمدارلارین قولو اولان شخصه بله
دیئر:
"پادشاهلار گؤروب قالخاجاقلار،
امئرلر ده تعظئم اده‌جکلر،
چونکي ائسرائیلئن موقدّسي،
وفالي رب سني سِچئبدئر."

تاري قولونون ائشی ۸ رب بله دیئر:

"موناسئب واختدا سنه جاواب ورمئشم،
خئلاص گونو سنه کؤمک اتمئشم؛
سني حئفظ اده‌جیم.
سني خالقیم اوچون عهد اده‌جیم کي،
داغیلمیش اؤلکه‌ني برپا اده‌سن،

ائرث اولاراق گئنه صاحئبلرئنه
وره‌سن. ۹ محبوسلارا دیئن:
«چیخین»،
ظولمتده اوتورانلارا دیئن: «اؤزونوزو
گؤرسه‌دئن!»
اونلار یول بویونجا قوزو کئمي
بَسلَنه‌جکلر،
هر چیلپاق تپه‌ده اوتلاق تاپاجاقلار.
۱۰ اونلار نه آج، نه ده سوسوز
قالاجاقلار،
قیزمار اُستي و گونش اونلاري
وورمایاجاق.
چونکي اونلارا مرحمتلي اولان یول
گؤرسده‌جک،
اونلاري بولاقلارا طرف هئدایت
اده‌جک. ۱۱ من بوتون داغلاریمي
یولا دؤنده‌ره‌جیم،
یوللاریمي هامار اده‌جیم. ۱۲ باخ، خالقیم
اوزاق یِرلردن،
کئمي شئمالدان، کئمي قربدن،
کئمي ده سئنئم
اؤلکه‌سئندن گله‌جک. ۱۳ شادلیقدان
هاراي چکئن، ای گؤیلر!
ای یِر اوزو، فَرَحلَن!
ای داغلار، شادلیق نئدالارینا قوشولون!
چونکي رب خالقینا تسلّی ورئب،
ذلئل اولانلارینا رحم اده‌جک.

صحیونون برپاسي ۱۴ آمّا صحیون
ددي: "رب منی ترک ادئب،
پروردئگاریم منی یاددان چیخاردیب."
۱۵ آمّا رب دیئر: "آنا مگر سود اَمن
کؤرپه‌سئني یاددان چیخاردار؟
بطنئندن چیخان اوغلونا مگر رحمسئز
اولار؟
آنا اؤز کؤرپه‌سئني یاددان چیخارتسا بِله،
من سني اصلا یاددان چیخارتمارام.
۱۶ باخ، من سنئن آدیني
اوووجلاریمدا حَکّ اتمئشم،
دووارلارین همئشه گؤزومون
قاباغیمدادیر. ۱۷ اوغوللارین تَلَسئب
یانینا گله‌جکلر،
سني وئران اِدنلر، سني قارت ادنلر
چیخیب- گده‌جکلر. ۱۸ قالدیر
باشیني، باخ اطرافینا:
اونلارین هامیسي پیغیلیب یانینا گلئرلر.

رب اعلان ادئر:
من رب وارلیغیما آند ائچئرم کي،
اونلارین هامیسي سنئن اوچون بَر-بَزَک
اولاجاق،
بئر گلئن کئمي اونلاري تاخاجاقسان!
۱۹ خارابالیغا، وئرانه‌لئیه
دؤنموشدون،
اؤلکَن یِرله بئر اولموشدو.
آمّا ائندي بو تورپاق ساکئنلرئن اوچون
دار اولاجاق،
سني خارابا قویانلار سندن اوزاقدا
دوراجاقلار. ۲۰ سنئن اسئرلئکده
دوغولموش اؤولادلارین
سَسئني اوجالدیب بله دئیه‌جکلر:
«بو یِر بئزئم اوچون دار گلئر،
یاشاماق اوچون بئزه یِر ور.» ۲۱ او واخت
سن قلبئنده دئیه‌جکسن:
«آنجي بونلاري منئم اوچون کئم دوغدو؟
چونکي اؤولادلاریمي ائتئرمئشم،
سونسوزام، اسئر و سرگردانام.
بس بونلاري کئم بؤیودوب؟
باخ، من تک-تنها قالمیشدیم،
بس بونلار هارادان گلئب-چیخدي؟»"
۲۲ پروردئگار رب بله دیئر:
"باخ، من اَلئمي مئلّتلره قالدیراجاغام،
بایراغیمي خالقلارا قالدیراجاغام.
اونلار سنئن اوغوللاریني قوجاغیندا،
قیزلاریني چئیئنلرئنده گتئره‌جکلر.
۲۳ پادشاهلار سنه آتالیق،
ملکه‌لر سنه آنالیق اده‌جکلر.
اوزو اوسته یِره سَرئلئب سنه سجده
اده‌جکلر،
آیاقلارینین توزونو یالایاجاقلار.
او واخت بئله‌جکسن کي، من ربّم،
منه بِل باغلایانلار اوتانمایاجاقلار."
۲۴ مگر گوجلونون اَلئندن قنئمت
آلینا بئلر؟
قدّارین اَلئندن اسئرلر قورتولا بئلر؟ ۲۵ آمّا
رب بله دیئر:
"بلی، گوجلونون اَلئندن اسئرلر ده
آلیناجاق،
قدّارین اَلئندن قنئمت ده
گؤتوروله‌جک،
سنئنله چکئشنله من چکئشه‌جیم،

سنئن اؤولادلاريني من قورتاراجاغام.
۲۶ سنه ظولم ادنلره اؤز اَتلرئني
بِدئرده‌جيم،
اؤز قانلاري ائله مست اولوب
شئرئن شراب ائچَنلرئن حالينا
دوشه‌جکلر.
بلجه بوتون بشر بئله‌جک کي،
سني قورتاران رب، منم.
سني ساتين آلان، يعقوبون قودرتلي
تاريسي، منم.”

ائسرايئلئن گوناهي ۱ رب بله ديئر:

۵۰ “بوشاديغيم آنانيزين طالاغي
هارادادير؟
بورج ورنلرئمئن هانسي بئرئنه ساتديم
سئزي؟
سئز شر عمل‌لرئنئزه گؤره ساتيلدينيز،
عاصئلئئنئزئن اوزوندن آنانيز قووولدو.
۲ بس نه اوچون من گلنده هچ کئم
اولمادي؟
من چاغيراندا نئيه جاواب ورن اولمادي؟
مگر منئم اَلئم ضعئفله‌يئب کي، خئلاص
اتمه‌يه قادئر اولماسين؟
و يا منئم سئزي قورتارماغا گوجوم مگر
چاتماز؟
باخين، من تَنبِهئمله دهنزي قورودورام،
چايلاري صحرايا چِوئرئرم.
سويون چاتيشمازليغيندان باليقلار
ائيله‌نئر، سوسوزلوقدان اؤلور. ۳ منم
گؤيلري ظولمته بوروين،
اونلاري ياس پالتارينا گِيئندئرن.»

**ربّئن قولونون ائطاعتي ۴ پروردئگار رب
منه اؤيرَنمئشلرئن دئلئني ورئب،**

اِله کي، يورغونلارا نجه سؤزله داياق
اولماغي بئلئم.
او هر سحر منی اويادير،
قولاغيمي اويادير کي، اؤيرَنمئش بئري
کئمي اِشئدئم. ۵ پروردئگار رب
قولاغيمي آچيب؛
من ناموطئع اولماديم، گری ده
چکئلمه‌دئم. ۶ منی دؤيَنلر اوچون
بِلئمي آچديم،
اوزومو، ساقّاليمي يولانلارا طرف
اوزاتديم.

تحقئرلردن، توپورجکلردن اوزومو
گئزلَمه‌دئم. ۷ پروردئگار رب
منه کؤمک اتدئیئنه گؤره
اوتانمایاجاغام.
بونا گؤره ده اوزومو چاخماق داشي
کئمي اتمئشم.
بئلئرم ده کي، اصلا نجالت چکمیه‌جیم.
۸ منه حاق قازاندیران یاخیندادیر.
منئمله کئم موباحئثه اده‌جک؟
قوي اوز-اوزه دایاناق.
منئم ضئدّئمه کئمئن بئر شئکایتي وار؟
قوي یانیما گلسئن. ۹ باخ، منه کؤمک
ادن، پروردئگار ربدئر.
کئم منی تقصئرکار چیخاردا بئلر؟
باخ، اونلارین هامیسي پالتار کئمي
کؤهنَله‌جکلر،
اونلاري گووه یئیه‌جک. ۱۰ آرانیزدا
کئم وار کي، ربدن قورخور،
اونون قولونون سؤزونه قولاق آسیر؟
قارانلیقدا نوردان محروم گزئر؟
قوي او ربّئن آدینا بِل باغلاسین و تاریسینا
آرخالانسین. ۱۱ ای سئزلر کي، اود
قالاییرسینیز،
و اؤزونوزه جرقّه‌لری قورشاق ادئرسئنئز،
یاندیردیغینیز اودون اُشیغیندا،
آلوولاندیردیغینیز جرقّه‌نئن آراسیندا
یاشایین.
منئم اَلئمدن آلدیغینیز پاي بو اولاجاق:
عذاب ائچئنده یاتاجاقسینیز.

اورشلئمه تسلّي‌ورئجي سؤزلر ۱

۵۱ ای صالحلئي آختارانلار،
ربّی آختارانلار،
منی اِشئدئن!
یونولدوغونوز قایایا،
چیخاریلدیغینیز چوخورون درئنلئیئنه
باخین. ۲ آتانیز ائبراهئمه، دردله
سئزي دوغان سارایا باخین!
چاغیردیغیمدا تَک بئر کئشي ائدي او،
سونرا اونا برکت وردئم، نسلئني آرتیردیم.
۳ دوغرودان دا رب صحیونا تسلّی
وره‌جک
اونون بوتون خارابالیقلارینا تسلّی
وره‌جک.
صحرالاریني عَدنه، چؤل‌لرئني ربّئن باغینا
دؤندره‌جک.

اورادا سِوئنج و شادلیق تاپیلاجاق،
شوکورلر، نغمه‌لر اوخوناجاق. ۴ ای منئم
خالقیم، منه قولاق آسین،
ای منئم مئلّتئم، منی اِشئدئن!
چونکي قانون مندن چیخاجاق،
عدالتئمي نور کئمي خالقلارا احسان
اده‌جیم. ۵ صالحلئیئم یاخیندیر،
قورتولوشوم گلئر،
منئم قولوم خالقلاري موحاکئمه
اده‌جک.
ساحئل‌نشئن خالقلار منی گؤزلَیه‌جکلر،
منئم قولوما تَوَقّعله اومئد باغلایاجاقلار.
۶ باشینیزي قالدیریب گؤیلره نظر
سالین،
سونرا آشاغي‌یا، یِر اوزونه باخین.
چونکي گؤیلر توستو کئمي داغیلاجاق،
یر اوزو پالتار کئمي کؤهنَله‌جک.
یِر اوزونون ساکئنلري مئلچک کئمي
قیریلاجاقلار.
لاکئن منئم خئلاصیم همئشه‌لئک
اولاجاق،
صالحلئیئمئن آخیري اولمایاجاق. ۷ ای
صالحلئکدن خبردار اولانلار،
قانونومو قلبلرئنده ساخلایان خالق،
منه قولاق آسین!
آداملارین مزمّتئندن قورخمایین،
اونلارین سؤیوشلرئندن دهشته
دوشمه‌یئن. ۸ چونکي گووه اونلاري
پالتار کئمي یئیه‌جک،
قورد اونلاري یون کئمي یئیه‌جک.
لاکئن منئم صالحلئیئم همئشه‌لئک
اولاجاق،
قورتولوشوم نسئل‌لر بویو دوراجاقدیر.
۹ اویان، اویان، گوجلَن، ای ربّئن
قولو!
قدئم زامانلارداکي کئمي اویان،
اوّلکي نسئللرئن واختیندا اولدوغو کئمی!
سن رَهَبي
پارچا-پارچا اتمه‌دئن مگر؟
سو اژداهاسیني تئکه-تئکه اتمه‌دئن مگر؟
۱۰ دهنزي، درئن سولاري قورودان
سن دیئلدئن مگر؟
ساتین آلینان خالقین کِچمه‌سئندن اؤتری
دهنزئن درئنلئکلرئني یولا چِوئرَن سن
دیئلدئن مگر؟ ۱۱ ربّئن ساتین
آلینمیش آداملاري قاییداجاق،

سِوئنجله نغمه اوخویاراق صحیونا
گله‌جک.
باشلاریندا ابدی شادلیق اولاجاق،
اونلار سِوئنج و شَنلئک تاپاجاقلار،
کدر و قم-قوصّه یوخ اولاجاق. ۱۲ رب
دیئر: "سئزه تسلّی ورن منم، بلی منم.
سئز کئمسئنئز کي، فاني ائنساندان
قورخورسونوز؟
اوت کئمي سولان بشر اوغلوندان؟
۱۳ سئزي یارادان، گؤیلري سَرَن،
دونیانین پایالاریني قویان ربّی نجه یاددان
چیخاردیبسینیز کي،
ظالئمئن قضبئندن بوتون گون دایانماداان
قورخورسونوز،
او ظالئم کي، اؤزونو سئزي محو اتمک
اوچون حاضیرلاییر؟
بس هاني ظالئمئن قضبي؟ ۱۴ ذلئل‌لر
تزلئکله آزاد اولاجاقلار، سئاهچالدا
اؤلَیه‌جکلر، چؤرکلري ده اَسکئک
اولمایاجاق. ۱۵ چونکي تارینیز رب
منم. دهنزي گور شپه‌لرله چالخالایان
منم. اونون آدي قوشونلار ربّي‌دئر.
۱۶ من سؤزلرئمي سنئن آغزینا
قویموشام و اَلئمئن کؤلگه‌سئنده سني
گئزلَتمئشم کي، گؤیلري قوروم،
دونیانین پایالاریني قویوم، و صحیونا
«خالقیم سنسن» دِیئم."

اورشلئمئن عذابینین آخیري ۱۷ دور
آیاغا، دور آیاغا، قالخ، ای اورشلئم!

ای سن کي ربّئن اَلئندن قضب پئیاله‌سئني
آلیب ائچدئن.
کِفلي‌لئک کاساسیني آخیرا قدر
بوشالتدین. ۱۸ دوغدوغون بوتون
اوغوللاردان سنه یول گؤرسه‌دن
اولمادي،
بؤیوتدویون بوتون اوغوللاردان سنه
داياق اولان اولمادي. ۱۹ بو ائکي بلا
سنئن باشینا گلئب،
سنه کئم یاس توتاجاق؟
هلاکت، داغینتي، قیتلیق و قیلینج!
سنه نجه تسلّی ورئم؟ ۲۰ اؤولادلارین
طاقتدن دوشوب،
ربّئن قضبي، تارینین مزمّتي
اوستلرئنده‌دئر.
اونلار تله‌یه دوشموش بئر غزال کئمي

چاره‌سئز هر کوچه باشیندا اوزانیب.
۲۱ بونا گؤره ده، ای ذلئل اولموش
اورشلئم،
ای شرابسیز مست، بونو اشئت!
۲۲ پروردئگارین رب،
اؤز خالقیني مودافئعه ادن تارین بله دیئر:
“باخ، کِفلئلئک پئیاله‌سئني اَلئندن
آلمیشام.
قضبئمئن کاساسیندان آرتیق
انجمیه‌جکسن. ۲۳ بو کاساني سنه
ظولم ادنلرئن اَلئنه وره‌جیم.
اونلارین اَلئنه کي، سنه دیئبلر:
«یِره اوزان کي، اوستوندن کِچک.»
سن ده آرخاني یِر کئمي، یول کئمي
ادئردئن کي، کِچسئنلر.”

اورشلئمئن سِوئنجي ۱

۵۲ اویان، اویان، ای صحیون،
قودرتئنه بورون!
ای موقدّس شهر، ای اورشلئم،
شؤوکتلي پالتارلاریني گِیئن!
چونکي ختنه‌سئزلر، نجئسلر
سنئن دروازالارینداn آرتیق کِچمیه‌جکلر.
۲ اوست‌باشیندا کي توزو چیرپ،
قالخ،
ای اورشلئم، تختئنه اوتور،
زنجئري بوینوندان قیر،
ای اسئر آپاریلان صحیون قیزي!
۳ رب بله دیئر: “سئز موفته
ساتیلمیشدینیز، موفته ده ساتین
آلیناجاقسینیز.” ۴ پروردئگار رب
بله دیئر: “خالقیم یاشاماق اوچون
اوّل‌لر مئصئره اِنمئشدي. سونرا
آشورلولار اونلارا ناحاق یِره ظولم
اتدئلر. ۵ رب بویورور: خالقیم ناحاق
یِره گؤتورولوب آپاریلدي، ائندي
منئم بورادا نه‌یئم وار؟” گئنه رب
بویورور: “باشچیلاري هورور، و
آدیما هر گون کوفر دیئلئر. ۶ بونا
گؤره خالقیم منئم آدیمي تانییاجاق؛
بونا گؤره او گون، او منم کي،
دانیشیب دیئر: «باخ منم.»” ۷ خوش
خبري گتئرن،
داغلاري آشیب- گلن موژده‌چئنئن
آیاقلاري

نجه ده گؤزلدئر!
او، باریش اعلان ادئر،
او، یاخشیلیغین خوش خبرئني گتئرئر،
قورتولوش اعلان ادئر،
صحیون خالقینا "تارینیز سلطنت ادئر!"
دیئر. ۸ قولاق آسین! کشئکچئلرئنئز
سَسلرئني اوجالدیرلار،
بئرلئکده شادلیقلا اوخویورلار،
چونکي ربّئن صحیونا قاییدیشیني
اؤز گؤزلري ائله گؤره‌جکلر. ۹ ای
اورشلئم خارابالیقلاري،
شَنلئک ادئن، بئرلئکده شادلیقلا
اوخویون،
چونکي رب خالقینا تسلّی ورئب،
اورشلئمي ساتین آلیب. ۱۰ رب بوتون
مئلّتلرئن گؤزلري قاباغیندا
موقدّس قولونو چیرمالا ییب،
اِله کي، دونیانین بوتون اوجقارِیرلري
تاریمیزین گتئردئيي نئجاتي گؤرسونلر.
۱۱ چکئلئن، چکئلئن، اورادان
چیخین،
نجئس شیلره توخونمایین،
اونلارین آراسیندان چیخیب تمئزله‌نئن،
ای ربّئن اشیالاریني داشییانلار!
۱۲ لاکئن سئز تَلَسئک
چیخمایاجاقسینیز،
قاچاق آداملار کئمي ده
گتمیه‌جکسئنئز،
چونکي رب سئزئن قاباغینیزدا
گده‌جک،
ائسرایئلئن تاریسي سئزئن آرخانیزي
قورویاجاق.

ربّئن قولونون عذابي ۱۳ باخ،
منئم قولوم اوغور قازاناجاق،

او اوجالدیلاجاق، اوجالدیلاجاق، چوخ
عئزّتلَنه‌جک. ۱۴ چوخلاري اونون
قاباغیندا مات قالدي.
بلی، اونون گؤرونوشو بوزولدو کي،
ائنسانا بَنزَریاني قالمادي. ۱۵ بلجه او چوخ
مئلّتلري حیرته سالاجاق،
اونون سببئندن پادشاهلار آغزیني
یوماجاقلار.
چونکي اونلار، اونلارا دیئلمه‌دئکلرئني
گؤره‌جکلر،
اشئتمه‌دئکلرئني آنلایاجاقلار.

۵۳

۱ بئزئم خبرئمئزه کئم
ائنانیب،
ربّئن گوجو کئمه آشکار اولوب؟ ۲ او،
ربّئن حوضوروندا بئر بوداق کئمي،
قورو تورپاقدا بئتَن کؤک کئمي بؤیودو.
اونون نه گؤرونوشو، نه عظمتي وار ائدي
کي،
اونا گؤز دئککَک.
نه گؤزللئي وار ائدي کي، اونو آرزو
اِدَک. ۳ ائنسانلار طرفئندن تحقئر
اولوندو، ردّ اولوندو،
او قوصّه‌لر آدام ائدي، عذابین نه
اولدوغونو بئلئردي،
ائنسانلارین اوز چِوئردئي بئري کئمي
خور گؤرولدو.
بئز اونا دَیَر ورمه‌دئک. ۴ اصلئنده
ناخوشلوقلاریمیزي او چکدي،
قوصّه‌لرئمئزي اؤزو داشیدي.
بئز آمّا اونون تاري طرفئندن
جزالاندیریلدیغیني،
تاري طرفئندن وورولوب ذلئل
اولدوغونو ظنّ اتدئک. ۵ لاکئن
بئزئم تقصئرلرئمئزه گؤره اونون بدني
دِشئلدي،
شر عمل‌لرئمئز اوزوندن او اَزئلدي،
رئفاهیمیز اوچون گرکلي اولان جزا اونا
ورئلدي،
و اونون یارالاري ائله بئز شفا تاپیریق.
۶ هامیمیز قویون کئمي یولو
آزمیشدیق،
هر بئرئمئز اؤز یولوموزلا گِدئردئک.
لاکئن رب هامیمیزین شر عمل‌لرئمئز
یوکونو اونون اوستونه قویدو. ۷ اونا
ظولم اتدئلر، اونو ذلئل اتدئلر.
آمّا گئنه ده آغزیني آچمادي.
کَسئلمیه آپاریلان قوزو کئمي،
قویون قیرخانلارین قاباغیندا،
دئلسئز-آغیزسیز قویون کئمي آغزیني
آچمادي. ۸ عدالتسئزلئکله محکوم
اولوناراق اؤلومه آپاریلدي.
اونون نسلی حاقّیندا کئم دوشوندو کي،
خالقیمین عاصئلئئنه گؤره، او اعدام
اولوندو،
دئرئلرئن اؤلکه‌سي آراسیندان آتیلدي.
۹ هچ بئر قدّارلیق اتمه‌دئي حالدا،

آغزيندان حئيله‌لي سؤز چيخماديغي
حالدا،
اونا پئش آداملارين يانيندا بئر قبر
ورئلدي،
آمّا اؤلدويونده دؤولَتلي بئر آدامين يانيندا
ائدي. ۱۰ آمّا رب اونون اَزئلمه‌سئنه،
اونون عذاب چکمه‌سئنه مايئل اولدو.
اؤز جانيني تقصئر قورباني تقدئم اتدئکده،
او، اؤز نسلئني گؤره‌جک، عؤمرونو
اوزاداجاق،
و ربّئن خوش ائسته‌يي اونون اَلي ائله
اوغور تاپاجاق. ۱۱ چکدئيي مَشَقّتئن
نتئجه‌سئني گؤروب خوشنود
اولاجاق،
منئم قولوم، او صالح اولان،
اؤز بئلئيي ائله چوخلارينا برائت
قازانديراجاق،
اونلارين شر عمل‌لرئنئن يوکونو اوستونه
گؤتوره‌جکدئر. ۱۲ بونا گؤره من
اونا بؤيوک آداملارين آراسيندا پاي
وره‌جيم.
او، قنئمتي گوجلولرله بؤله‌جک.
چونکي او، جانيني فدا اتدي،
تقصئرکارلارلا بئر ساييلدي؛
آمّا گئنه ده چوخ آداملارين گوناهيني
اوستونه گؤتوردو،
تقصئرکارلار اوچون شفاعت اتدي.

ربّئن ائسرايئله محبّتي ۱

۵۴ "شادليقدان هاراي چک،
ای سونسوز، ای قيصير
آرواد!
سِوئنج هارايي چک، سَسلَن،
ای دوغوش آغريسي چکمه‌ين سن!
چونکي ترک ادئلمئش آروادين
اؤولادلاري،
اَرلي آروادين اؤولادلاريندان چوخ
اولاجاق."
بونو رب ديئر. ۲ "چادير‌ينين يِرئني
گِنئشلَندئر،
مسکنئنئن اؤرتوکلرئني اوزات، چکئنمه؛
ائپلرئني اوزات، پايالاريني وور. ۳ چونکي
صاغا و سولا ياييلاجاقسان،
نسلئن مئلّتلره صاحئب اولاجاق،

وئران قالميش شهرلرده تزه‌دن مسكن
سالاجاق. ۴ قورخما، چونكي
اوتانماياجاقسان،
اؤزونو آلچاق گؤرمه، چونكي روسواي
اولمایاجاقسان.
جاوانليغين نجالتئني ياددان
چيخارداجاقسان،
بئر داها دا دول‌لوغونون روسوايچيليغيني
يادينا سالمايَاجاقسان.” ۵ چونكي سني
ياراداان سنئن اَرئندئر،
اونون آدي قوشونلار ربّي‌دئر.
سني ساتين آلان ائسرايئلئن موقدّسي‌دئر،
او كي، بوتون دونيانين تاريسي آدلانير.
۶ تارين ديئر:
“رب سني چاغيريب،
آتيلميش و روحو اَزئلمئش،
جاوان ياشيندا اَره گتمئش،
سونرا دا ردّ اولونموش بئر آرواد كئمي.
۷ بئر آن سني ترک اتدئم،
آمّا بؤيوک شَفقَتله سني توپلايَاجاغام.
۸ آلوولانان قضبله بئر آن سندن
اوزومو دؤنده‌ردئم،
لاكئن ابدی محبّتئمله سنه شَفقَت
گؤرسده‌جيم.”
بونو سني ساتين آلان، رب ديئر.
۹ “بو، منئم اوچون نوحون گونلري
كئمي‌دئر،
او زامان كئمي كي، آند ائچدئم
نوحون دؤوروندەكي سل سولاري بئر
داها يِر اوزونو اؤرتميه‌جک؛
ائندي ده آند ائچئرم كي، سنه
قضبلَنميه‌جيم،
سني مزمّت اتميه‌جيم. ۱۰ داغلار بلكه ده
يِرئندن جايسين،
تپه‌لر بلكه ده تئتره‌سئنلر،
لاكئن سنه اولان محبّتئم دَيئشمَز،
صولح عهدئم يِرئندن جايماز.”
بونو سنه شَفقَت گؤرسه‌دن رب ديئر.

تزه اورشلئمئن خوشبختلئيي

۱۱ “ای طوفانا دوشموش،
تسلّی تاپماميش يازيق شهر!
باخ، سنئن داشلاريني عَقئقلرله،
سنئن پايالاريني لاجورد داشلارلا
قويَاجاغام. ۱۲ بورجلرئني ياقوتدان،

دروازالاريني لعل-جواهئردن،
بوتون دوواريني قئيمتلي داشلاردان
حؤره‌جيم. ۱۳ بوتون اؤولادلارين
ربدن تَعلئم آلاجاقلار،
اؤولادلارينين رئفاهي بؤيوک اولاجاق.
۱۴ صالحلئکده مؤحکملَنه‌جکسن،
ظولمدن اوزاق اولاجاقسان، چونکي
قورخمایاجاقسان.
قورخو حئسّي سندن اوزاق اولاجاق،
چونکي سنه یاخینلاشمایاجاق. ۱۵ سنه
هوجوم ادن اولسا، بئل کي، بو مندن
دیئل،
سنه هوجوم ادن هر کس، سنه گؤره
یخیلاجاق. ۱۶ باخ، اوددا کؤمورو
کؤروکله‌یَن،
اؤز ائشي اوچون سئلاح حاضیرلایان
دمئرچئني من یاراتمیشام؛
محو اتمک اوچون قیریجیني دا من
یاراتمیشام. ۱۷ سنئن ضئدّئنه ائشله‌نَن
هچ بئر سئلاح ائشه یارامایاجاق.
محکمه‌ده سني تقصئرلَندئرن هر دئل
محکوم اولوناجاق.
ربّه قوللوق ادنلرئن ائرثي بله‌دئر.
اونلارین دئفاعسي مندن گلئر.”
بونو رب بویورور.

ربّئن چاغیریشي ۱

۵۵ ای بوتون
سوسوزلامیشلار، گلئن
سولار یانینا!
ای پولو اولمایانلار، گلئن، آلین و ییئن!
گلئن، شرابي و سودو پولسوز آلین،
عوضسئز آلین! ۲ نه اوچون پولونوزو
چؤرک اولمایان شیلره،
قازاندیغینیزي سئزي دویدورمایان شیلره
خَرجله‌یئرسئنئز؟
منی دئقّتله اِشئدئن، یاخشي اولاني ییئن،
جانینیز بوللوقدان لذّت آپارسین. ۳ قولاق
آسین، منئم یانیما گلئن،
قولاق آسین کي، یاشایاسینیز.
من داوودا گؤرستدئیئم صادئق مرحمتلره
موطابئق،
سئزئنله ابدی بئر عهد باغلایاجاغام!
۴ باخ، من اونو خالقلارا شاهئد
اتمئشم،

خالقلارا باشچي و حؤکمدار قويموشام.
۵ باخ، تانيماديغينيز بئر مئلّتي
چاغيراجاقسينيز.
تارينيز ربّه گؤره، ائسرايئلئن موقدّسئندن
اؤتري،
سئزي تانيمايان مئلّت قاچا- قاچا يانينيزا
گله‌جک.
چونکي رب سئزه عئزّت ورئب. ۶ تاپماق
فورصتي اولارکن ربّي آختارين،
او ياخين ائکن اونو چاغيرين. ۷ قوي
پئس آدام اؤز يولونو،
شر آدام اؤز فئکئرلرئني بوراخسين.
قوي ربّه ساري دؤنسون و اوندان
شَفقَت آلاجاق.
قوي بئزئم تاريميزئن طرفئنه دؤنسون،
چونکي بول-بول باغيشلاناجاق.
۸ "چونکي منئم فئکئرلرئم سئزئن
فئکئرلرئنئز ديئل،
سئزئن يوللارينيز دا منئم يوللاريم ديئل."
رب بويورور. ۹ "چونکي گؤيلر ير
اوزوندن نه قدر اوجادير،
منئم يوللاريم دا سئزئن يوللارينيزدان،
منئم فئکئرلرئم ده سئزئن فئکئرلرئنئزدن او
قدر اوجادير. ۱۰ نجه گؤيدن ياغان
ياغيش و قار
تورپاغي سولامادان، يري محصولدار
ادئب
اَکئن بئتمه‌دن، اَکئنچئيه توخوم،
يئيَنه چؤرک ورمه‌دن گؤيلره قاييتمير،
۱۱ آغزيمدان چيخان کلمه ده بله‌دئر:
بوش يِره يانيما قاييتماز،
ائسته‌دئيئمي يرئنه يتئرمه‌يئنجه،
اونو گؤنده‌ردئيئم ائشي باشا
چاتديرماييينجا يانيما قاييتماز.
۱۲ سِوئنجله چيخاجاقسينيز،
باريشلا موشايئعت اولوناجاقسينيز،
داغلار و تپه‌لر قاباغينيزدا شادليقلا
اوخوياجاق،
چؤلده‌کي بوتون آغاجلار اَل چالاجاق.
۱۳ تئکانلي بوتا عوضئنه شام آغاجي،
قانقال عوضئنه مَرسئن آغاجي بئته‌جک.
بو، رب اوچون يادئگار اولاجاق،
پوزولمايان ابدی بئر علامت اولاجاق."

رب بوتون خالقلاري قبول
اده‌جک ۱ رب بله ديئر:

۵۶

"عدالتي حئفظ ادئن،
صالحلئيه عمل ادئن.
چونکي خئلاصيم ياخيندادير،
صالحلئيئم تزلئکله آشکار اولوناجاق. ۲ بونو
ادن ائنسان،
بونو مؤحکم توتان بشر اوغلو نه بختوردئر!
او کي، سَبّت گونونو ساخلار، اونو
نجئسله‌مَز،
او کي، اَلئني هر جور شردن حئفظ اِدَر.
۳ قوي ربّه بِل باغلايان هچ بئر يادِاللي
دِمه‌سئن:
«يقئن رب منی اؤز خالقيندان
آييراجاق.»
قوي هچ بئر خاجه دِمه‌سئن:
«باخ، من قورو بئر آغاجام.»" ۴ چونکي
رب بله ديئر:
"سَبّت گونلرئمي ساخلايان،
منه خوش گلني سِچَن،
عهدئمه وفالي قالان خاجه‌لره، ۵ اِوئمده،
دووارلاريمين آراسيندا اونلارا بئر
يادئگار وره‌جيم،
اوغوللاردان و قيزلاردان داها دا
ياخشي؛
اونلارا سئلئنمَز و ابدی بئر آد وره‌جيم.
۶ يادِاللي‌لره ده کي، ربّه قوشولورلار،
اِله کي، اونا خئدمت اتسئنلر، ربّئن آديني
سِوسئنلر،
اونون قوللاري اولسونلار،
سَبّت گونونو ساخلاييب اونو
نجئسلَمه‌سئنلر،
و عهدئمه وفالي قالسينلار، ۷ حتّا
اونلاري دا موقدّس داغيما گتئرئب
دوعا اِوئمده اونلاري سِوئندئره‌جيم.
اونلارين گتئردئکلري ياندیرما
قوربانلاري،
اونلارين قوربانلاري قوربانگاهيمدا قبول
اولوناجاق.
چونکي منئم اِوئم بوتون خالقلار
اوچون دوعا اِوي چاغيريلاجاق."
۸ ائسرايئلئن داغيلميش

اؤولادلاريني ييغان پروردئگار رب
بله بويورور:
"من ييغيلميشلارين يانينا باشقالاريني دا
ييغاجاغام."

**ائسرايئلئن باشچيلارينين پئسلئيي ۹ ای
چؤلون بوتون وحشي حيوانلاري،**

ای مِشه‌نئن بوتون جاناوارلاري،
يِمَيه گلئن! ۱۰ خالقيمين كشئكچئلري
كوردورلار، جاهئلدئرلر!
اونلارين هاميسي هؤره بئلمه‌يَن لال
ائتلردئرلر،
اوزانيب رؤيا گؤرورلر،
ياتماغي سِوئرلر! ۱۱ آجگؤز، هچ دويمايان
ائتلردئلر بونلار،
آنحماق چوبانلاردیلار بونلار!
هر كس اؤز يولونا دؤنوب،
هر بئري آنجاق اؤز منفعتئني گودور!
۱۲ بئربئرلرئنه ديئرلر:
"گلئن، شراب گتئرَک،
بول-بول عرق ائچک!
صاباحكي گون ده بو گون كئمي،
حتّا بوندان دا چوخ ياخشي اولاجاق!"

وفاسيز خالق ۱

۵۷ "صالح آدام محو اولور
و كئمسه‌نئن اومورونداديئل.
مؤمئن آداملار دا كؤچوب گِدئر، آمّا
هچ كئم آنلامير.
چونكي صالح آدام پئسلئكدن قورتولور.
۲ صالح آدام صولحه داخئل اولور،
دوغرو يوللا گِدن، ياتاغيندا راحات
ياتير. ۳ آمّا سئز، ای جادوگر آروادين
اؤولادلاري،
فاحئشه و زئناكارلار نسلي، بورايا گلئن!
۴ سئز كئمي مسخره‌يه قويورسونوز؟
آغيزينيزي كئمه گِن آچيرسينيز؟
كئمه دئل گؤرسه‌دئرسئنئز؟
مگر سئز عاصئلئئن اؤولادلاري،
حئيله‌نئن نسلي ديئلسئنئز؟ ۵ مگر سئز
ديئلسئنئز كي، پاليد آغاجلاري
آراسيندا،
هر ياشيل آغاجين آلتيندا شهوتله آليشيب
يانيرسينيز؟

مگر سئز دیئلسئنئز کي، دره‌لرده، قایا
اویوقلارینداا،
اؤولادلاري قوربان ادئرسئنئز؟ ۶ سئزئن
پایینیز دره‌نئن هامار داشلاریندان
دوزه‌لَن بوتلردئر.
سئزئن پایینیز اونلاردیر،
بلی، اونلارین قاباغیندا مایع تقدئمي
تؤکوبسونوز،
تاخیل تقدئمي گتئرئبسئنئز.
بونلارا گؤره مگر منئم اوره‌یئم رحمه
گلر؟ ۷ یاتاغینیزي اوجا، اوجا داغدا
سالیبسینیز،
قوربانلارینیزي کَسمک اوچون ده
اورایا دا چیخدینیز. ۸ قاپیلارینیزا،
قاپیلارین یان تاختالارینین آرخاسینا
علامتئنئزي ووروبسونوز.
منی ترک ادئب یاتاغینیزي گِنئش
آچیبسینیز،
اورادا اوزانیبسینیز، اویناشلارینیزلا
سؤوده‌لَشئبسئنئز،
بئرلئکده یاتماغا جان آتیبسینیز،
اونلارین لوتلویونه تاماشا ادئبسئنئز! ۹ یاغ
و عطئرلري بول-بول ووراندان سونرا
پادشاها
ساري گدئبسئنئز.
اِلچئلرئنئزي اوزاقلارا گؤنده‌رئبسئنئز،
اؤزونوزو اؤلولر دئیارینا قدر اِندئرئبسئنئز.
۱۰ اوزون یوللار سئزي طاقتدن
سالدي.
لاکئن سئز «بونون فایداسي یوخدور»
دِمه‌دئنئز.
گوجوزو تزه‌له‌یئب قانلخدینیز،
بونا گؤره ده حالدان گتمه‌دئنئز. ۱۱ کئم
سئزي قورخودوب دهشته سالدي
کي،
یالان دِدئنئز؟
منی یادا سالمادینیز، منی دوشونمه‌دئنئز؟
من اوزون بئر زامان ساکئت قالدیغیما
گؤره،
سئز مندن قورخمورسونوز؟ ۱۲ من سئزئن
صالحلئئنئزي،
اتدئئنئز عمل‌لري آشکارا
چیخارداجاغام،
بونلارین سئزه خِیري اولمایاجاق. ۱۳ سئز
فریاد ادنده، قوي بو ییغدیغینیز بوتلر
سئزي قورتارسین.

آمّا اونلارين هاميسيني كولَک
سووورووب آتاجاق،
بئر نفس اونلاري يِرئندن تَرپه‌دئب
آپاراجاق.
لاكئن منه سيغينان، تورپاغي مئراث
آلاجاق،
موقدّس داغيمي مولک اده‌جک.”

رب خالقينا شفا وره‌جک

۱۴ و ديئله‌جک:

“تئکئن، تئکئن، يولو حاضيرلاييِن!
خالقيمين يولونداكي مانعلري گؤتورون!”
۱۵ چونكي اوجا و عظمتلي اولان،
ابدی ياشايان، آدي موقدّس اولان، بله
ديئر:
“من اوجا و موقدّس يرده ساكئنَم،
قلبي سينيق اولانلارلايام، روحدان
دوشوكلرله‌يم،
اِله كي، روحدان دوشوكلرئن
روحلاريني،
قلبي سينيق آداملارين قلبلرئني
تزه‌لَندئرئم. ۱۶ چونكي همئشه
چكئشئب قضبلَنميه‌جيم،
يوخسا ياراتديغيم جانلي ائنسان قاباغيمدا
دورا بئلمز. ۱۷ طاماحكارليق گوناهينا
گؤره قضبله‌نئب اونو جزالاندیردیم،
حئدّتله‌نئب اوزومو اوندان دؤنده‌ردئم.
او اؤز يولونا دؤنوب گتدي. ۱۸ يولونو
گؤرموشم، آمّا اونا شفا وره‌جيم.
اونا رهبرلئک اده‌جيم،
اونا و اونونلا ياس توتانلارا تسلّی وره‌جيم.
۱۹ آغيزلارين حمدئني ياراداجاغام.
اوزاقداكيلارا و ياخينداكيلارا باريش
اولسون، باريش اولسون.”
رب ديئر: “و من اونا شفا وره‌جيم.”
۲۰ لاكئن پئسلر شَپه‌لَنَن دهنز
كئمي‌دئر،
بو دهنز اَرام توتا بئلمز،
اونون سولاري آشغال و پالچيق
چيخاردار. ۲۱ منئم تاريم ديئر:
“پئسلره هِچ اَراملیق يوخدور.”

دوزگون اوروج ۱

۵۸ “اوجا سَسله چيغير،
چكئنمه؛
سَسئني كَره‌ناي سَسي كئمي اوجالت،

خالقیما اونلارین تقصئرلرئني،
یعقوب نسلئنه اونلارین گوناهلاریني
بئلدئرا! ٢ اونلار هر گون منی
آختاریرلار،
منئم یوللاریمي بئلمکدن کِف ادئرلر.
اِله بئل کي، بو عملي صالح،
تاریسینین حؤکموندن آیریلمایان مئلّت
ائمئش.
اونلار مندن عادئل حؤکملر آرزو ادئرلر،
تارییا یاخینلاشماقدان کِف ادئرلر.
٣ دیئرلر:
«اوروج توتدوغوموزو نه اوچون
گؤرمورسن،
اؤزوموزو حلئم ادئرئک، آمّا سن فئکئر
ورمئرسن؟»
باخین، اوروج توتدوغونوز گون، سئز،
ائسته‌دئیئنئزي ادئرسئنئز،
بوتون ائشچئلرئنئزه ظولم ادئرسئنئز.
٤ باخین، اوروجونوزو ساواشماقلا،
داعوا ائله، یومروقلا، دؤیمکله
کچئردئرسئنئز.
سئز، بو گونکي کئمي، اوروج توتماقلا
ائسته‌مئرسئنئز کي،
سَسئنئزي اوجالاردا اشئتدئره‌سئنئز.
٥ مگر منئم سِچدئیئم اوروج بودور،
بئر گون کي، آدام اؤزونو باشي آشاغي
اتسئن؟
قامیش کئمي باشیني اَیسئن،
اَینئنه چول گِیئب، کول اوستونده
یاتسین؟
سئز بونو اوروج چاغیریرسینیز،
هم ده ربّه مقبول اولان گون
چاغیریرسینیز؟ ٦ مگر منئم ائسته‌دئیئم
اوروج او دیئل کي،
پئسلئیئن بوخوولاریني قیراسینیز،
یوغون ائپلرئني آچاسینیز،
سئتم آلتیندا اولانلاري آزاد اده‌سئنئز،
و هر جور یوغو قیراسینیز؟ ٧ مگر او
دیئل کي، بِدئیئنئز چؤره‌یي آجلا
بؤلوشه‌سئنئز؟
بي‌خانومان کاسیبلاري اِوئنئزه
گتئره‌سئنئز؟
لوت گؤرنده اونو گِیئندئره‌سئنئز،
یاخینلارینیزدان کؤمه‌یئنئزي
اسئرگمیه‌سئنئز؟ ٨ او واخت نورونوز
شفق کئمي ساچاجاق،

و تزلئکله شفا تاپاجاقسینیز،
صالحلئیئنئز قاباغینیزدا گده‌جک،
ربّئن عئزّتي سئزي آرخادان قورویاجاق.
۹ او واخت ربّی چاغیراجاقسینیز، و
رب سئزه جاواب وره‌جک.
باغیراجاقسینیز، او سئزه «بورادایام»
دئیه‌جک.
اگر سئز یوغو آرانیزدان،
بارماق اوزاتماغي و سؤزلر دِمه‌یي
آرانیزدان ردّ اده‌سئنئز، ۱۰ اگر
اورَکدن آجلارین قیدئنه قالاسینیز،
ذلئل‌لرئن احتئیاجلاریني وره‌سئنئز،
او واخت نورونوز قارانلیقدا پارلایاجاق،
قارانلیغینیز گون اورتا ائشیغي کئمي نور
ساچاجاق. ۱۱ رب همئشه سئزه یول
گؤرسده‌جک،
قورو تورپاقلاردا سئزي دویوزدوراجاق،
سوموکلرئنئزه قووّت وره‌جک.
سئز ده سولانمیش باغچا کئمي،
سولاري هچ واخت اَسکئلمه‌ین بولاق
کئمي اولاجاقسینیز. ۱۲ سئزدن عمله
گلنلر قدئم داغینتیلاري تئکه‌جکلر،
نسئل‌لردن قالما پایالارین اوستونو سئز برپا
اده‌جکسئنئز.
سئزه خاراباليقلاري برپا ادنلر،
جاماعاتین یاشاماسي اوچون کوچه‌لري
تزه‌دن قورانلار دیئله‌جک.

سَبّت گونونو ساخلایانلار اوچون موکافات

۱۳ اگر سَبّت
گونونده بودره‌مَیه‌سئنئز،
موقدّس گونومده اؤز کِفئنئزه
باخمایاسینیز،
سَبّت گونونو «شَن گون»،
ربّئن موقدّس گونونو «شرفلي گون»
چاغیراسینیز،
اؤز یولونوزلا گتمه‌مَکله،
ائسته‌دئیئنئزي اَلده اتمه‌مَکله،
بوش‌بوغازلیقلا مشغول اولماماقلا،
او گونو عَزئز توتاسینیز، ۱۴ او واخت
رَبدن کِف اِدَرسئنئز،
و من سئزي یِر اوزونون اوجا یِرلرئنه
چیخاردارام،
آتانیز یعقوبون پایيندان سئزي
یِدئزدئره‌رم.”

چونکي ربّئن آغيزي دانيشيب.

گوناه و اِعتئراف ۱

۵۹

باخ، ربّئن اَلي قيسا
ديئل کي، خئلاص اده
بئلمه‌سئن،
قولاغي کار ديئل کي، اِشئده بئلمه‌سئن.
۲ لاکئن شر عمل‌لرئنئز
تارينيزلا سئزئن آرانيزدا آيريليق ساليب.
گوناهلارينيز سبب اولوب کي، اوزونو
سئزدن دؤنده‌رسئن،
اِله کي، اشئتمه‌سئن. ۳ چونکي اَللرئنئز
قانلا،
بارماقلارينيز شر عمللرله نجئسله‌نئب.
دوداقلارينيز يالان دانيشيب،
دئلئنئز پئسلئک ميريلدانير. ۴ محکمه‌ده
عدالتله ائشه باخان يوخدور،
دوغرولوقلا اؤزونو مودافئعه ادن
يوخدور،
بوش سؤزلره بِل باغلاييرلار، يالان
دانيشيرلار،
اَذئيّته بويلو اولوب پئسلئک دوغورلار.
۵ افعي يومورتالارينين اوستونده
ياتيب،
حؤروچک تورو توخويورلار.
او يومورتالاردان يئيَن اؤلور،
قيريلان يومورتالاردان ائلان چيخير.
۶ اونلارين توخودوغو حؤروچک
توروندان پالتار چيخماز،
توخودوقلاري ائله ده اؤزلرئني اؤرته
بئلمزلر.
اِله‌دئکلري عمللر شر عمل‌لردئر،
اَللرئنده قدّارليق ائشلري وار. ۷ آياقلاري
پئس ائشلر اتمه‌يه تَله‌سئر،
معصوملارين قانيني تؤکميه جَلددئرلر.
فئکئرلري، نئيّتلري شر عمل‌لردئر،
يوللارينداهلاکت و وئرانه‌لئک وار.
۸ باريش يولونو تانيميرلار،
گتدئکلري يولدا عدالت يوخدور،
يوللاريني اَيري ادئبلر،
او يولدان گِدنلرئن هچ بئري باريش نه‌دئر،
بئلمئر. ۹ بونا گؤره عدالت بئزدن
اوزاقلاشيب،
صالحلئک بئزه يِتئشمئر.

ائشيق اومئدئنده‌يئک، آمّا باخ،
قارانليقدا‌ييق،
آيدينليق گؤزله‌يئرئک، لاکئن ظولمتده
يِرئيئرئک. ۱۰ کور کئمي اَللرئمئزله
دوواري يوخلاييريق،
گؤزو گؤرمه‌يَنلر کئمي يولوموزو تاپماغا
چاليشيريق.
گون اورتا چاغي گجه واختي اولدوغو
کئمي بودره‌يئرئک،
گوجلولر آراسيندا اؤلولر کئمئيئک.
۱۱ هاميميز آيي کئمي نَرئلده‌يئرئک،
گؤيرچئن کئمي ائنئلده‌يئرئک.
عدالت گؤزله‌يئرئک، لاکئن اصلا
يوخدور.
قورتولوش گؤزله‌يئرئک، آمّا بئزدن
اوزاقدير. ۱۲ چونکي تقصئرلرئمئز
سنئن حوضوروندا چوخدور،
گوناهلاريميز بئزئم ضئدّئمئزه شهادت
ورئر.
چونکي تقصئرلرئمئز بئزئمله‌دئر،
شر عمل‌لرئمئزدن خبرداريق. ۱۳ خاطا
ادئرئک، ربّي ائنکار ادئرئک،
تاريميزدان اوز دؤنده‌رئرئک،
ظولمدن دانيشيريق، خيانتدن دانيشيريق،
يالانلاري اوره‌يئمئزده گئزله‌دئب سونرا
آشکارا چيخارديريق. ۱۴ عدالت
گري چکئلئر،
صالحلئک اوزاقدا دورور،
چونکي حقئقت شهر مِيدانيندا ييخيليب،
دوروستلوک اَراميزا داخئل اولا بئلمئر.
۱۵ بلي، حقئقت هِچ بئريرده يوخدور،
شردن اوزاق دوران تالان اولونور.

رب خالقيني قورتاراجاق

رب بونلاري گؤردو،
عدالتئن يوخلوغو اونون خوشونا گلمه‌دي.
۱۶ رب گؤردو کي، هِچ کئم
يوخدور،
شفاعت ادەنئن اولماديغينا گؤره او مات
قالدي.
او واخت اونون اؤز قولو اونا ظفر
گتئردي،
اؤز صالحلئيي اونا داياق اولدو. ۱۷ او،
صالحلئيي زئرِه کئمي گِيدي،
قورتولوش دبئلقه‌سئني باشينا تاخدي.
قئصاص پالتارلاريني گِيدي،

قيرت پالتارينا بوروندو. ۱۸ او هر كسه
عمل‌لرئنه گؤره عوض وره‌جک.
دوشمنلرئنه قضبله، خصملرئنه،
ساحئل‌لره قئصاصلا عوض وره‌جک.
۱۹ بلجه قربدن شرقه‌جک آداملار
ربّئن آدیندان و اونون شؤوکتئندن
قورخاجاقلار.
چونکي دوشمن آزغین بئر چاي کئمي
گلدئکده
ربّئن نفسي اونو قوواجاق. ۲۰ رب
بویورور: "قورتاریجي صحیونا،
یعقوب نسلئنئن تقصئرلرئندن دؤنَن
اؤولادلارینین یانینا گله‌جک."
۲۱ رب دیئر: "منه گلئنجه، بودور
منئم اونلارلا اولان عهدئم:
اوستونده‌کي روحوم، و آغزینا
قویدوغوم سؤزلرئم، ائندئدن ابده
کئمي، سنئن، اؤولادلارینین
و نوه-نتئجه‌لرئنئن آغزیندان
دوشمَیه‌جک."

صحیونون شرفلي گله‌جي ۱

۶۰ قالخ، ائشیقلان، چونکي
نورون گلئب،
ربّئن شؤوکتي سنئن اوستونه ساچیر!
۲ باخ، دونیاني قارانلیق، خالقلاري
ظولمت بورویه‌جک.
آمّا رب سنئن اوستونه نور ساچاجاق،
شؤوکتي سني اَحاطه اده‌جک. ۳ مئلّتلر
سنئن نورونا،
پادشاهلار اوستونه چؤکَن آیدینلیغا
طرف گله‌جکلر. ۴ قالدیر باشیني،
باخ اطرافینا،
اونلارین هامیسي ییغیلیب یانینا گلئرلر!
اوغوللارین اوزاقدان گله‌جک،
قیزلارین قوجاقدا گتئرئله‌جک. ۵ او
واخت بونو گؤروب اوزون نور
ساچاجاق،
اوره‌یئن سِوئنجدن تِز-تِز چیرپیناجاق.
چونکي دهنزئن وار-دؤولتي سنه
گتئرئله‌جک،
مئلّتلرئن ثروتي سنه گله‌جک. ۶ دَوه
سورولري،

مئديانين، عِيفانين جمّازلاري
تورپاقلاريني دولدوراجاق.
بوتون شِبا خالقي گلئب
قيزيل و كوندور گتئره‌جک،
و ربّئن حمدلرئنئن خوش خبرئني اعلان
اده‌جک. ۷ قِدارين بوتون سورولري
سنئن يانينا ييغيلاجاق،
نِبايوتون قوچلاري سنه خئدمت
اده‌جک،
قوربانگاهيمدا منه مقبول اولان قوربانلار
اولاجاقلار،
و من عئزّتلي اِوئمي داها دا عئزّتلَندئره‌جيم.
۸ كئمدئر بونلار كي، بولود كئمي،
يووالارينا ياخينلاشان گؤيرچئن كئمي
اوچوب گلئرلر؟ ۹ قطعن ساحئل‌لر
منه اومئد باغلاياجاقلار؛
تَرشئش گمئلري اوّل گله‌جکلر كي،
سنئن اؤولادلاريني قيزيل وگوموشلري
ائله
اوزاقدان گتئرسئنلر؛
تارين ربّئن آدي اوچون،
سني عئزّتلَندئرَن ائسرايئلئن موقدّسي
اوچون. ۱۰ اجنبئلر دووارلاريني
تئكه‌جکلر،
پادشاهلاري سنه خئدمت اده‌جکلر.
چونكي قضبئمده سني ووردوم،
و لوطفومده سنه شَفقَت گؤرستمئشم.
۱۱ دروازالارين همئشه آچيق
قالاجاق،
نه گجه، نه ده گوندوز قيفيل‌لاناجاق
كي،
مئلّتلرئن ثروتي سنه تقدئم اولسون،
پادشاهلاري يانينا گتئرئلسئن. ۱۲ چونكي
سنه خئدمت اتمک ائستمه‌ين مئلّت
و يا سلطنت
محو اولاجاق،
بلي، او مئلّتلر كامئل يوخ اولاجاقلار.
۱۳ شام آغاجي، چئنار و سرو
آغاجلاري كي، لوبنانين شان-
شؤهرتي‌دئر،
سنه گتئرئله‌جک كي،
موقدّس مكانيمدا كي يري
گؤزل‌لَشدئرسئن،

و آياق قويدوغوم يري شؤوكئلَندئرئم.
۱۴ سني ذلئل ادنلرئن اؤولادلاري
گلئب قاباغيندا تعظئم اده‌جكلر.
سنه حقارتله باخانلارين هاميسي
آياقلارينا دوشوب سنه سجده
اده‌جكلر.
سنه ربّئن شهري، ائسرايئلئن موقدّسئنئن
صحيونو دئيه‌جكلر. ۱۵ گرچي سني
ترک ادئب سندن نئفرت اتدئلر،
يانيندان هچ كئم كِچمئردي،
آمّا ائندي من سني ابدی بئر نخر،
نسئل‌لر بويو بئر شادليق اده‌جيم. ۱۶ مئلّتلر
و پادشاهلار
بئر آنا كئمي سنه سود وره‌جكلر.
او واخت بئله‌جكسن كي، من سني
قورتاران ربّم،
سني ساتين آلان، يعقوبون قودرتلي
تاريسي. ۱۷ سنه بورونج عوضئنه
قيزيل،
دمئر يرئنه گوموش،
آغاج يرئنه بورونج،
داش عوضئنه دمئر گتئره‌جيم.
اَمئن-آمانليغي حؤكمدارين،
صالحلئيي ده باشچيلارين تعيئن اده‌جيم.
۱۸ سنئن تورپاغيندا بئر داها قدّارليق
اِشئدئلميه‌جک،
سرحدلرئنئن آراسيندا هلاکت و
وئرانه‌لئک خبري اولمایاجاق.
دووارلاريني «خئلاص»، دروازالاريني
دا «حمد» آدلانديراجاقسان.
۱۹ آرتيق گوندوز گونش ائشيغين
اولمایاجاق،
گجه آي سنه آيدينليق ورميه‌جک.
چونکي رب ابدی نورون، تارين دا سنئن
شؤوكتئن اولاجاق. ۲۰ گونشئن بئر
داها باتمایاجاق، آيين گئزلَنميه‌جک،
چونکي رب ابدی نورون اولاجاق،
سنئن ياسلي گونلرئن قورتاراجاق.
۲۱ او واخت بوتون خالقين صالح
اولاجاق،
تورپاغي همئشه‌لئک مولک آلاجاقلار.
اونلار اَكدئيئم بوداقدير،
اَلئمئن ائشي كي، اونونلا عئزّتلَنئم. ۲۲ لاپ
كئچئک عايئله‌دن بؤيوک نسئل
عمله گله‌جک،
آز سايلي نسئل قودرتلي مئلّت اولاجاق.

من رب بونو اؤز واختیندا تِز اده‌جیم.

ربّئن لوطف ائلي ۱

۶۱ پروردئگار ربّئن روحو اوستومده‌دئر،
چونکي منی مسح ادئب کي،
ذلئل اولموشلارا خوش خبري گتئرئم.
او منی گؤنده‌رئب کي،
قلبلري سینیق اولانلارین یارالاریني ساریییم،
اسئرلره قورتولوش، محبوسلارا آزادلیق اعلان اِدئم. ۲ ربّئن لوطف ائلئني،
تاریمیزین قئصاص گونونو نئدا اِدئم،
یاسلي‌لارین هامیسینا تسلّی ورئم،
۳ صحیوندا یاس توتانلاري تأمئن اِدئم،
کول یرئنه چَلَنگ، ماتم یرئنه شادلیق گتئرن مسح یاغي ورئم،
ضعئفلئک روحو عوضئنه، حمد پالتاریني بخش اِدئم.
بلجه اونلار ربّئن اَکدئیي صالحلئک پالید آغاجلاري چاغیریلاجاقلار کي،
رب عئزّتلَنسئن. ۴ او زامان اونلار قدئم داغینتیلاري بئنا اده‌جکلر،
قاباقکي خارابالیقلاري برپا اده‌جکلر،
نسئل‌لر بویو وئرانه قالمیش شهرلري تزه‌دن قوراجاقلار. ۵ یاداِللي‌لر گلئب سورولرئنئزي اوتاراجاقلار،
اجنبئلر سئزه اَکئنچئلئک اده‌جکلر،
سئزه اوزوملوکلرئنئزده باغبانلیق اده‌جکلر. ۶ آمّا سئز ربّئن کاهئنلري چاغیریلیب،
تاریمیزین خئدمتچئلري آدلاناجاقسینیز.
مئلّتلرئن ثروتئني یئیه‌جکسئنئز،
اونلارین وار-دؤولتلري ائله فخر اده‌جکسئنئز. ۷ چکدئیئنئز خجالت یرئنه ائکي قات شرف،
روسوایچیلیق عوضئنه اونلارین پایي اوستونه شادلیقدان هاراي چکه‌جکسئنئز.
بونا گؤره اونلار اؤلکه‌لرئنده ائکي قات مولک آلاجاقلار،
سِوئنجلري ابدی اولاجاق. ۸ چونکي من، رب، عدالتي سِوئرَم.

سويغونچولوقدان، حاقسيزليقدان نئفرت
ادئرم.
البتّه كي، عمل‌لرئنه گؤره اونلارا حاقّيني
وره‌جيم،
اونلارلا ابدى عهد باغلاياجاغام.
۹ نسئل‌لرئندن گلنلر مئلّتلر ائچئنده،
اؤولادلاري خالقلار آراسيندا
تانيناجاقلار.
اونلاري گؤرَن هر كس اونلاري
تانييا‌جاق،
چونكي اونلار ربّئن بركت وردئيي
نسئللردئرلر. ۱۰ ربده چوخ شادليق
اده‌جيم،
تاريمدا اوره‌يئم شادليقدان جوشاجاق،
چونكي چَلَنگله بَزَنمئش بَي كئمي،
بَر-بَزَک تاخميش گلئن كئمي،
منه قورتولوش پالتاري گِيئندئرئب،
صالحلئک البسه‌سى ائله بورويوب.
۱۱ تورپاق زوغلاريني نجه
جوجَردئر،
باغ اَکئلَن توخوملاري نجه يِتئشدئرئر،
پروردئگار رب ده بوتون مئلّتلر قاباغيندا
صالحلئيي و حمدي بله يِتئشدئره‌جک.

صحيونون تزه آدي ۱

۶۲ صالحلئيي نور كئمي
ساچاناجاق،
قورتولوشو مشعل كئمي ياناناجاق،
صحيونون خاطئرئنه ساكئت اولمايا‌جاغام،
اورشلئمئن خاطئرئنه ساكئت
دورمايا‌جاغام. ۲ مئلّتلر سنئن
صالحلئيئني،
بوتون پادشاهلار سنئن شؤوكتئني
گؤره‌جكلر،
ربّئن آغزيندان چيخديغي،
سنه وردئيي تزه آدلا چاغيريلاجاقسان.
۳ سن ربّئن اَلئنده عئزّت تاجي،
تارينين اووجوندا پادشاهليق چَلَنگي
اولاجاقسان. ۴ آرتيق سنه
"آتيلميش"،
اؤلكه‌نه ده "وئرانه قالميش" دِمَيه‌جكلر،
عوضئنه سنه "خوشلانديغيم"،
اؤلكه‌نه ده "اَرلي" ديئله‌جک.
چونكي رب سندن خوشلانير،

اؤلکَن ده اونونلا اِولي سايپلاجاق.
۵ چونکي نجه بئر جاوان، باکئره بئر
قيزلا اِوله‌نئر،
اِلجه ده سنئن اوغولارين سنئنله
اِولَنه‌جکلر.
نجه بَي، گلئن اوزوندن شادليق ادئر،
تارين دا سن اوچون اِله شادليق
اده‌جک. ۶ ای اورشلئم،
دووارلارينين اوستونه
من قاروووچولار قويموشام.
گجه-گوندوز اونلار ساکئت
اولمایاجاقلار.
ای سئزلر کی، ربّه سؤزونو
خاطيرلادیرسینیز، ساکئت اولمایین؛
۷ رب اورشلئمي برپا ادنه‌جک،
اونو يِر اوزونون تعرئفه لايئق شهرئنه
دؤنده‌رَنه‌جک،
اونا راحاتليق ورمه‌يئن! ۸ رب صاغ اَلئنه،
گوجلو قولونا آند ائچئب:
"سنئن تاخيليني بئر داها دوشمنلرئنه
يِدئرتميه‌جيم،
يادالِلي‌لر ده سنئن زحمتله سيخديغين
شرابيني ائچميه‌جکلر. ۹ آمّا تاخيلي
ييغان يئيه‌جک،
ربّه حمدلر اده‌جک.
اوزومو ييغان شرابيني موقدّس مکانيين
صحنلرئنده ائچه‌جکدئر." ۱۰ کِچئن،
شهر دروازالاريندان کِچئن،
خالق اوچون يول حاضيرلايين!
تئکئن، يول سالين،
داشلاري کنارا آتين،
خالقلار اوچون بايراق قالديرين!
۱۱ باخين، رب يِر اوزونون لاپ
اوزاق يِرلرئنه اعلان ادئب:
"صحيون قيزينا ديئن:
«باخ، قورتولوشون گلئر،
باخ، ربّئن پاداشي اونونلادير،
بَخشئشي ده قاباغينداديرِ.»" ۱۲ صحيون
خالقينا
"ربّئن ساتين آلديغي، موقدّس خالق"
دئيه‌جکلر.
سن، ای اورشلئم،
"تارينين آختارديغي، ترک اولماميش
شهر" آدلاناجاقسان.

ربّئن قودرتي ۱

۶۳ اِدومدان گلن، بوصرادان
گلن بو، كئمدئر؟
بو كي، قيرميزي رنگئنه دؤنموش پالتارلار
گِيئنئب؟
شؤوكلي البسه ائچئنده،
بؤيوک قودرتله يوروش ادئب گلئر؟
"او منم، صالحلئكده دانيشان،
قورتارماغا قادئر اولان." ۲ نه اوچون
پالتارلارين قيرميزي‌دير؟
نه اوچون پالتارين بله قيرميزي اولوب،
اِله بئل كي، سن اوزوم‌سيخاندا اوزوم
سيخيردين؟ ۳ "اوزوم‌سيخاندا اوزومو
تک سيخديم،
يانيمدا خالقلاردان هِچ كئم اولمادي.
قضبئم ائچئنده اونلاري تاپدالاديم،
قِيضئمله اونلاري آياقلاريمين آلتينا
سالديم.
قانلاري پالتارلاريما سيچراييب،
بوتون پالتارلاريمي بولاشديرديم. ۴ چونكي
قئصاص گونو قلبئمده ائدي،
خالقيمي ساتين آلديغيم ائل گلئب. ۵ من
باخديم، كؤمک ادن بئر كس يوخ
ائدي،
حيران قالميشديم و منئم طرفئمي
ساخلايان يوخ ائدي،
او واخت قولوم منه ظفر گتئردي،
قِيضئم منه داياق اولدو. ۶ قضب ائچئنده
خالقلاري تاپدالاديم،
قِيضئمله اونلاري مست اتدئم،
قانلاريني يِره آخيتديم."

ربّئن ياخشيليغي ۷ ربّئن مهرئبانليغيني،

اونون حمدلره لايئق اولان ائشلرئني نقل
اده‌جيم؛
بئزه باغيشلاديغي بوتون شيلر اوچون،
ائسرايئل نسلئنه اتدئيي بؤيوک ياخشيليق
اوچون كي،
رحمتئنه گؤره، بؤيوک محبّتئنه گؤره بئزه
ادئب. ۸ رب ددي:
"البتّه، اونلار منئم خالقيمديرلار،
منى آلداتمايان اؤولادلاريمديرلار."

بلجه اونلارا قورتاريجي اولدو. ۹ اونلار
اذئيّت چكدئكده، او دا اذئيّت
چكدي.
حوضوروندان گلن ملک اونلاري
خئلاص اتدي؛
محبّتي و مرحمتي ائله اونلاري ساتين
آلدي.
بوتون كِچمئش گونلرده اونلاري
گؤتوروب آپاردي. ۱۰ لاكئن
اونلار عوصيان اتدئلر،
اونون موقدّس روحونو كَدَرلَندئردئلر.
بونا گؤره رب ده اونلارين دوشمنی
اولوب،
اونلارين ضئدّئنه اؤزو دؤيوشدو.
۱۱ سونرا خالق كِچمئش گونلري،
ربّئن قولو موسانين دؤورونو يادا سالدي.
اونلاري سوروسونون چوبانلاري ائله
بئرلئكده
دهنزدن كچئردن هارادادير؟
اونلارين ائچئنه موقدّس روحونو احسان
ادن هاردادير؟ ۱۲ كئم باعئث اولدو
كي، اونون او شؤوكلي قولو، موسانين
صاغ طرفئنده گتسئن؟
كئم سولاري اونلارين قاباغيندا
ياريب بؤلدو كي، اؤزونه ابدی
بئر آد قازانسين؟ ۱۳ كئم اونلاري
درئنلئكلردن كچئردئب آپاردي؟
چؤلده چاپان بئر آت كئمي چاپديلار
و اونلار يخيلماديلار؛ ۱۴ ربّئن روحو
اونلارا اِله راحاتليق وردی كي،
اِله بئل ناخير اوتو بول اولان دره‌ده
اوتاريلير.
بلی، سن خالقينا يول گؤرستدئن كي،
اؤزونه شؤوكلي بئر آد قازاناسان.

تؤوبه دوعاسي ۱۵ **يارب، گؤيلردن باخ،**

موقدّس، عئزّتلي، اوجا مسكنئندن بئزه
نظر سال!
هارادادير سنئن قيرتئن، گوجلو عمل‌لرئن؟
قلبئنده‌كي حسرتي، رحمي بئزدن
اسئرگه‌يئرسن. ۱۶ سنسن آتاميز.
ائبراهئم بئزي تانيماسا دا،
ائسرائيل بئزئم كئم اولدوغوموزو بئلمه‌سه
ده،
آتاميز سنسن، يارب،

ازلدن بَري آدين بئزي ساتين‌آلاندير. ۱۷ نه
اوچون، يارب، بئزي يوللاريندان
آزديريرسان،
قلبلرئمئزي عئنادكار ادئرسن كي، سندن
قورخمالياق؟
قول‌لارينين خاطئرئنه،
ائرثئن اولان قبئله‌لرئنئن خاطئرئنه گرى
دؤن. ۱۸ موقدّس خالقين قيسا بئر
مودّت اوچون سنئن موقدّس مكانينا
صاحئب اولدو.
آمّا ائندي اوراني دوشمنلرئمئزئن آياغي
تاپدالاييرر. ۱۹ اِله بئر خالقا بَنزه‌يئرئک
كي،
اِله بئل، هِچ واخت سن بئزه حؤكمدار
اولماييبسان،
اِله بئل، بئز هِچ واخت سنئن آدينلا
چاغيريلماميشيق.

۶۴ ۱ يارب، كاش گؤيلري
ياريب اِنَيدئن،
اِله كي، داغلار حوضوروندا تئتره‌سئن!
۲ آلوو كوللوغو ياندیران كئمي،
اود سويو قاينادان كئمي،
آديني دوشمنلرئنه تانيتديرايدين كي،
مئلّتلر حوضوروندا لرزه‌يه گلسئن! ۳ سن
گؤزلَه‌دئيئمئز عظمتلي ائشلر ادنده،
يِر اوزونه اِندئن، داغلار حوضوروندا
تئتره‌دي. ۴ اونا اومئد باغلايان
اوچون بله ائشلر ادن تاريني،
ازلدن بَري، سندن باشقاسيني نه گؤز
گؤروب، نه ده قولاق اشئدئب.
۵ صالح ائشلره شادليقلا عمل
ادنلرئن،
سنئن يوللارينلا گدئب سني
خاطيرلايانلارين گؤروشويونه
گلئرسن.
باخ، سن قضبلي ائدئن، چونكي بئز
گوناها باتديق،
گوناهدا اوزون بئر مودّت ياشاديق؛
نجه خئلاص اولا بئله‌رئک؟! ۶ هاميميز
نجئس بئري كئمي اولموشوق،
بوتون صالح عمل‌لرئمئز نجئس اَسكئيه
بَنزه‌يئر.
هاميميز يارپاق كئمي سولوروق،
شر عمل‌لرئمئز بئزي كولَک كئمي
سووروروب آپاريرر. ۷ سنئن آديني
چكَن يوخدور،

سنه باغلانماق اوچون جان آتان بئري
يوخدور.
چونكي اوزونو بئزدن دؤنده‌رئبسن،
بئزي شر عمل‌لرئمئزئن قودرتئنه تسلئم
ادئبسن. ۸ آمّا ائندي، يارب، سنسن
آتاميز،
بئز گئلئک، آمّا سن کوزه‌گر،
بئز هاميميز سنئن اَلئنئن اَشئيئک.
۹ يارب، چوخ قضبلنمه،
شر عمل‌لرئمئزي هچ واخت خاطيرلاما،
باخ، هاميميز سنئن خالقينيق، بونو نظره
آل. ۱۰ موقدّس شهرلرئن صحرايا،
صحيون چؤللويه دؤنوب،
اورشلئم وئران قاليب. ۱۱ آتالاريميزين
سنه حمد اتدئکلري يِر،
موقدّس و گؤزل معبدئمئز اودلا يانيب؛
بوتون دَيَرلي شيلرئمئز خارابا قاليب.
۱۲ بوتون بونلاردان سونرا،
يارب، مگر گئنه ده اؤزونو اوزاق
ساخلاياجاقسان؟
مگر ساکئت قاليب بئزي داها دا ذلئل
اده‌جکسن؟

دئکباشلار جزا چکه‌جکلر ۱

۶۵ "قوياجاغام کي، منی
سوروشمايانلار منی
تاپسينلار،
قوياجاغام کي، منی آختارمايانلار منی
تاپسينلار.
آديملا چاغيريلمايان مئلّته ددئم:
«بورادايام! بورادايام!» ۲ پئس يوللا
گِدن، اؤز دوشونجه‌لري ائله حرکت
ادن،
دئکباش بئر خالقا بوتون گون اَللرئمي
اوزاتميشام، ۳ او خالق کي، باغلاردا
قوربان کَسئب،
کَرپئجلرئن اوستونده بوخور ياندير يب،
گؤزوم قاباغيندا همئشه منی قيزديريير؛
۴ قبئرئستانليقدا اوتوروب گئزلي
يِرلرده گجه‌له‌يئر،
دونگوز اَتي يِيئر،
قابلاريندا حارام اَت قاينادير. ۵ او خالق
کي، بئربئرئنه ديئر: «اوزاق دور،
منه ياخينلاشما، چونکي من سندن
موقدّسم.»

بونلار بورنوما توستودور،
بئر اوددور كي، بوتون گون يانير. ۶ باخ،
قاباغيمدا بونلار يازيليب:
من ساكئت اولمایاجاغام،
لاكئن اونلارين عوضئني وره‌جيم،
عمل‌لرئني باشلارينا چِوئره‌جيم.
۷ اونلارين تقصئرلرئنئن، آتالارينين
دا تقصئرلرئنئن جزاسيني
اونلارا چكدئره‌جيم.” رب بويورور.
“چونكي اونلار داغلارين باشيندا بوخور
ياندیریبلار،
تپه‌لرئن باشيندا منه كوفر ديئبلر،
اونا گؤره ده من اوّلكي عمل‌لرئني
اؤلچوب،
اونلارين عوضئني اونلارا چكدئره‌جيم.”
۸ رب بله ديئر:
“نجه اوزوم سانلخيميندا شئره تاپيلير و
بئري ديئر:
«سانلخيمي محو اتمه‌يئن، چونكي ائچئنده
بركت وار.»
من ده قوللاريمين خاطئرئنه بله اده‌جيم
كي،
اونلارين هاميسيني محو اتمه‌يئم.
۹ يعقوبدان نسئل يِتئشدئره‌جيم،
يهودا نسلئندن داغلاريما وارئث
چيخاجاق؛
بلی، سِچئلمئش خالقيم اوراني ائرث
آلاجاق.
منئم قوللاريم اورادا ساكئن اولاجاقلار.
۱۰ منی آختاران خالقيم اوچون
شارون سورولرئن اوتلاغي،
عاكور دره‌سي مال-حيوانين
راحاتلانديغي يِر اولاجاق.
۱۱ لاكئن سئز، ای ربّی ترک
ادنلر،
موقدّس داغيمي يادداان چيخاردانلار،
طالِع آللاهينا سوفره آچانلار،
قئسمَت آللاهينا جاملاردا شراب تقدئم
ادنلر، ۱۲ من ده سئزي قيلينجا
قئسمَت اده‌جيم،
باشينيز كَسئلمَک اوچون، هامينيز بويون
اَيه‌جكسئنئز.
چونكي من چاغيرديم، لاكئن سئز
جاواب ورمه‌دئنئز،

من دانیشدیم، لاکئن سئز قولاق
آسمادینیز.
گؤزومده پئس اولانی اتدئئز،
منه مقبول اولمایانی سِچدئئز.” ۱۳ بونا
گؤره ده پروردئگار رب بله دیئر:
“باخین، قوللاریم یئیه‌جکلر، آمّا سئز آج
قالاجاقسینیز،
باخین، قوللاریم ائچه‌جکلر، آمّا سئز
سوسوز قالاجاقسینیز،
باخین، قوللاریم سِوئنه‌جکلر، آمّا سئز
اوتاناجاقسینیز. ۱۴ باخین، قوللاریم
شاد بئر اورَکله شادلیق اده‌جکلر،
آمّا سئز اورَک آغریسیندان
قیشقیراجاقسینیز،
کَدَرلی بئر روحلا اولویاجاقسینیز.
۱۵ سئزئن آدینیز سِچئلمئش خالقیمین
آغزیندا لعنت کئمی قالاجاق.
پروردئگار رب سئزی اؤلدوره‌جک،
لاکئن اؤز قوللارینا باشقا آد وره‌جکدئر.
۱۶ چونکی اؤلکه‌ده کئم برکت
ائسته‌سه،
حقئقتئن تاریسی طرفئندن برکت
آلاجاق؛
اؤلکه‌ده کئم آند ائچسه،
حقئقتئن تاریسی طرفئندن آند
ائچه‌جکدئر.
چونکی کِچمئش اذئیّتلر یاددان
چیخاردیلیب
گؤزومون قاباغیندان گئزلی‌دئر.

**تزه یِر، تزه گؤیلر ۱۷ چونکی باخ، من
تزه گؤیلر و تزه بئر یِر یارادیرام.**

قاباقکی شیلر بئر داها خاطیرلانمایاجاق،
هچ یادا دوشمیه‌جک. ۱۸ یاراتدیقلاریمدا
همئشه سِوئئن، شادلیق ادئن.
چونکی باخ، اورشلئمی شادلیق اوچون،
ساکئنلرئنی سِوئنج اوچون یارادیرام.
۱۹ من اورشلئم اوچون سِوئنه‌جیم،
خالقیم اوچون شادلاناجاغام.
اورادا بئر داها نه آغلاشما سَسی
اولاجاق،
نه ده فریاد سَسی اِشئدئله‌جک.
۲۰ اوشاقلار آرتیق کؤرپه
چاغلاریندا اؤلمیه‌جکلر،
اوزون عؤمور سورمه‌ین بئر قوجا
اولمایاجاق،

چونكي يوز ياشيندا اؤلَنلر جاوان
ساييلاجاقلار،
يوز ياشينا چاتمايان گوناهكار، لعنت
آلتيندا ساييلاجاق. ۲۱ اونلار اِولر
تئكئب اورادا ساكئن اولاجاقلار،
اوزوم باغلاري اَكئب مِيوه‌سئندن
يئيه‌جكلر. ۲۲ تئكدئكلري اِوده
اؤزگه‌لر ياشامايا‌جاق،
اَكدئكلري باغين مِيوه‌لرئني باشقالاري
يِميه‌جك.
چونكي خالقيمين عؤمورو آغاجلار
عؤمورو كئمي اوزون اولاجاق،
سِچئلمئشلرئم اَللرئنئن اَشلرئندن كِف
اده‌جكلر. ۲۳ اونلار عبث يِره
اَللَشميه‌جكلر،
اؤولادلاري بلالارلا اوزلَشميه‌جكلر.
چونكي اونلار ربّئن طرفئندن بركت
آلانلارين نسلئدئرلر،
اؤولادلاري دا اونلارلا. ۲۴ اِله
ده اولاجاق كي، اونلار منى
چاغيرماميشدان، من اونلارا
جاواب وره‌جيم، اونلار حله
دانيشاركَن من اِشئده‌جيم.
۲۵ قوردلا قوزو بئر يرده
اوتلاياجاق، شئر اؤكوز كئمي
سامان يئيه‌جك، و ائلانين بِدئيي
تورپاق اولاجاق. موقدّس داغيمين
هِچ بئر يِرئنده هِچ كئمه ضرر
دِيميه‌جك، هِچ بئر كس او بئرئسئني
محو اَتميه‌جك.” رب بله ديئر.

موحاكئمه و اومئد ۱ رب بله ديئر:

۶۶ “گؤيلر منئم تختئمدئر،
يِر آياقلاريمين آلتيندا كي
كَتئلدئر.
هارادادير بس او اِو كي، سئز منه
تئكه‌بئله‌سئنئز؟
هارادير او يِر كي، دئنجه‌لئم؟ ۲ چونكي
بوتون بونلاري منئم اَلئم ياراتدي،
هر شي بلجه وار اولدو.” رب بويورور.
“لاكئن من باشي‌آشاغي و روحو
اَزئلمئش آداما،
سؤزومون قاباغيندا تئتره‌ينه نظر سالارام.
۳ آنجاق اؤكوز كَسن، آدام اؤلدورَن
كئمئدئر،

قوزونو قوربان كَسَن، ائتئن بوينونو قيران
كئمي‌دئر،
تاخيل تقدئمي گتئرن، دونگوز قانيني
تقدئم ادن كئمي‌دئر،
كوندور ياندیران، بوته پرستئش ادن
كئمي‌دئر.
بلی، اونلار اؤز يوللاريني سِچئبلر،
و جانلاري اؤز ائيرنج ائشلرئندن حظّ
آليرلار. ۴ من ده اونلاري تَنبه اتميه قرار
وره‌جيم،
قورخدوقلاري بلاني باشلارينا
گتئره‌جيم.
چونكي من چاغيرديم، لاكئن جاواب
ورن يوخ ائدي،
دانيشديم، لاكئن قولاق آسماديلار،
گؤزومده پئس اولاني اتدئلر،
منه مقبول اولمایانی سِچدئلر.» ۵ ای ربّئن
سؤزو قاباغيندا تئتره‌ينلر، اونون
ددئكلرئني اِشئدئن:
«سئزدن نئفرت ادن قارداشلارينيز،
منئم آديما گؤره سئزي اؤزلرئندن آتانلار
ديئبلر:
«قوي رَب، شؤوكتئني گؤرسدسئن كي،
بئز ده سئزئن شادليغينيزا بئر باخاق.»
لاكئن اونلار روسواي اولاجاقلار.
۶ شهردن بئر نعره سَسي، معبددن بئر
سَس اِشئدئلئر!
بو، دوشمنلرئندن قئصاص آلان ربّئن
سَسي‌دئر. ۷ آرواد آغري چكمه‌دن
دوغدو،
سانجيسي توتمادان بئر اوغلان اوشاغي
دوغدو. ۸ بله بئر شي كئم اشئدئب؟
بله شيلري كئم گؤروب؟
مگر بئر گونده اؤلكه عمله گلر؟
مگر بئر آندا بئر مئلّت دوغولار؟
آمّا صحيونون آغريسي توتدوقدا
اوغوللاريني دوغدو. ۹ مگر من
دوغوش آنيناجاق گتئرئب دوغماغا
گوج ورمه‌رم؟» رب ديئر.
«دوغوش اوچون گوج ورن من، مگر
بَطني باغلايارام؟» سنئن تارين ديئر.
۱۰ «اورشلئمله بئرلئكده سِوئنئن،
ای اونو سِوَنلر، هامينيز اونون اوچون
شادليق ادئن.
ای اورشلئم اوچون ياس توتانلار،

اونونلا بئرلئکده جوشون، فَرَحله‌نئن!
۱۱ اِله کي، سئز آنانيز اورشلئمئن
دؤشلرئني اَمئب،
تسلّی تاپاسينيز، دوياسينيز،
اِله کي، اونون بول نعمتلرئندن داديب
حظّ آلاسينيز.” ۱۲ چونکي رب بله
ديئر:
“باخين، من اَمئن-آمانليغي بئر چاي
کئمی،
مئلّتلرئن ثروتئني داشقين سل کئمي اونا
ساري آخيديرام.
سئز اوندان بَسلَنه‌جکسئنئز، قوجاغيندا
آپاريلاجاقسينيز،
دئزلرئنده نازلاناجاقسينيز. ۱۳ اؤولادينا
تسلّی ورن بئر آنا کئمي من سئزه تسلّی
وره‌جيم.
اورشلئمده تسلّی تاپاجاقسينيز. ۱۴ او
واخت بونلاري گؤره‌جکسئنئز، و
اوره‌يئنئز سِوئنه‌جک،
سوموکلرئنئز ياشيل اوت کئمي
قووّتلَنه‌جک.
ربّئن اَلي قوللارينين طرفئندن تانيناجاق،
لاکئن قضبي دوشمنلرئنئن اوستونده
اولاجاقدير.” ۱۵ باخ، رب اود
ائچئنده گلئر،
اونون دؤيوش عارابالاري فيرلانان يِل
کئمي‌دئر کي،
قضبئني اودلو و تَنبِهي اود آلووو کئمي
توکسون. ۱۶ چونکي رب بوتون
بشري اودلا،
قيلينجي ائله موحاکئمه اده‌جک،
و اونون قيلينجي ائله يخيلانلارين
سايي چوخ اولاجاقدير. ۱۷ “باغلارا
گئرمک اوچون اؤزلرئني تقدئس
ادئب تمئز ادنلر،
اورتادا دورانين دالينجا گده‌رک،
دونگوز، سئچان و باشقا نجئس
حيوانلارين اَتئني يئيَنلرئن هاميسي
محو اولاجاقلار.” رب بويورور.
۱۸ “چونکي من اونلارين عمل‌لرئني
ده، فئکئرلرئني ده بئلئرم؛ او
واخت يِتئشئر کي، بوتون مئلّتلري و
دئل‌لري بئر يِره ييغيم. اونلار گلئب
منئم شؤوکتئمي گؤره‌جکلر. ۱۹ من
آرالاريندا بئر علامت قوياجاغام.

اونلاردان قاچيب-قورتولانلاري
من باشقا مئلّتلره گؤندره‌جيم:
تَرشئشه، پولا، ماهئر اوخ‌آتانلارين
وطني لودا، توبَله، يونانا، شؤهرتئمي
اشئتمه‌ين، شؤوكتئمي گؤرمه‌ين
اوزاق ساحئل‌لره. و اونلار
منئم شؤوكتئمي مئلّتلر آراسيندا
اعلان اده‌جكلر. ۲۰ ائسرايئل
اؤولادلاري تاخيل تقدئملرئني
تمئز قابلار ائچئنده ربّئن معبدئنه
نجه گتئرئرلر، اونلار دا بوتون
قارداشلارينيزي مئلّتلر آراسيندان
تاخيل تقدئمي اولاراق آتلار بِلئنده،
عارابالاردا، تخت‌روانلاردا، دَوه‌لر
و قاطيرلار بِلئنده منئم موقدّس
داغيم اورشلئمه گتئره‌جكلر.” رب
بويورور، ۲۱ “اونلاردان بعضئسئني
من كاهئن و لاوئلي سچه‌جيم.”
۲۲ “ياراتاجاغيم تزه گؤيلر و تزه يِر
قاباغيمدا نجه دورور،
سئزئن ده نسلئنئز و آدينيز بله دوراجاق.”
رب بويورور. ۲۳ “هر تزه آي
مراسئمئنده،
هر سَبّت گونونده بوتون بشر گلئب
قاباغيمدا سجده اده‌جک.”
رب ديئر. ۲۴ “او واخت اونلار اِشئيه
چيخاجاقلار،
و منئم ضئدّئمه عاصي اولانلارين مِيئتلرئني
گؤره‌جكلر.
چونكي قوردلاري اؤلميه‌جک،
اونلاري ياندیران آلوو سؤنميه‌جک.
و بوتون بشر اونلاردان ائيرَنه‌جک.”

JER

۱

۱ بونلار خئلقئيا اوغلو اِرِميانين
سؤزلري‌دئر كي، بِنيامئن
تورپاغيندا كي عَناتوتدا ياشايان كاهئنلردن
بئري ائدي. ۲ يهودا پادشاهي آمون
اوغلو يوشئيانين دؤورونده، اونون
پادشاهليغينين اون اوچونجو ائلئنده
اِرِميايا ربّئن سؤزو نازئل اولدو. ۳ بو،
يهودا پادشاهي يوشئيا اوغلو يِهوياقئمئن
دؤوروندن يهودا پادشاهي يوشئيا اوغلو
صئدقئيانين پادشاهليغينين اون بئرئنجي
ائلئنئن آخيريناجاق داوام وردی، اِله
كي، بِشئنجي آيدا اورشلئم اهالئسي
اسئرلئيه آپاريلدي.

اِرمیانین چاغیریشي ۴ منه ربّئن بو سؤزو
نازئل اولدو: ۵ “من سنه آنانین بطنئنده
شکئل ورمه‌دن قاباق سني تانیدیم،
دوغولمامیشدان قاباق سني تقدئس اتدئم.
من سني مئلّتلره پیغمبر تعیئن اتمئشم.”
۶ او واخت من ددئم: “آه، یا پروردئگار
رب! باخ، منئم دانیشیق قابئلئیتئم
یوخدور، چونکي حله جاوانام.” ۷ آمّا
رب منه ددي: “سن «جاوانام» دِمه.
چونکي سني کئمئن یانینا گؤنده‌رسَم،
گده‌جکسن، سنه نه امر اتسَم، اونو
دئیه‌جکسن. ۸ آداملاردان قورخما،
چونکي سني قورتارماق اوچون من
سنئنله وارام.” رب بویورور. ۹ او زامان
رب اَلئني اوزاتدي و آغزیما توخونوب
منه ددي: “باخ، سؤزلرئمي سنئن آغزینا
قویموشام. ۱۰ باخ، بو گون سني مئلّتلر و
اؤلکه‌لر اوستونه تعیئن اتمئشم کي،
اونلاري کؤکوندن یئخیب داغیداسان،
قیریب محو اده‌سن، تئکئب اَکه‌سن.”
۱۱ ربّئن سؤزو منه نازئل اولوب ددي:
“ای اِرمیا، نه گؤرورسن؟” من ددئم:
“بادام آغاجینین بئر بوداغیني گؤرورم.”
۱۲ او واخت رب منه ددي: “دوز
گؤروبسن. چونکي من سؤزومو یرئنه

چونكي اونلار يوللاريني آزيبلار،
اؤزلرئنئن تاريسي ربّی ياددان
چيخارديبلار. ۲۲ گری قاييدين، ای
دؤنوک اؤولادلار،
من سئزئن دؤنوکلويونوزه شفا وره‌جيم.”
اونلار دا دئيه‌جکلر:
“باخ، بئز سنه طرف گلئرئک،
چونكي تاريميز رب سنسن.
۲۳ دوغرودان دا، تپه‌لردن،
داغلاردان گلن هاي-كوي
يالاندير.
اصلئنده ائسرايئلئن نئجاتي، تاريميز
ربده‌دئر. ۲۴ جاوانليغيميزدان بَري
اوتانديريجي بوتلر،
آتالاريميزين زحمتئني، سورولرئني و مال-
حيوانلاريني،
اوغوللاريني و قيزلاريني تلف ادئب.
۲۵ قوي بئز نجالتئمئز ائچئنده ياتاق،
قوي روسوايچيليق بئزي اؤرتسون،
چونكي جاوانليغيميزدان ائندئيه‌جک، بئز
و آتالاريميز،
تاريميز ربّئن ضئدّئنه گوناه اتمئشئک،
تاريميز ربّئن سؤزونه قولاق آسماميشيق.”

۴ ۱ رب بويورور: “ای ائسرايئل،
اگر گری قاييداسان،
منه طرف قاييداسان،
ائيرنج بوتلرئني گؤزومون قاباغيندان
گؤتوره‌سن،
بئر داها يولدان آزمازسان، ۲ حقئقت،
عدالت و صالحلئکله
«وار اولان ربّه آند اولسون!» ديئب آند
ائچَرسن،
او زامان مئلّتلر رب واسئطه‌سئله بركت
آلارلار،
و اونونلا فخر اِدَرلر.” ۳ چونكي رب يهودا
آداملارينا و اورشلئمه بله ديئر:
“اؤزونوز اوچون تزه اَكئن يري
شوخوملايين،
تئكانلار آراسيندا اَكمه‌يئن. ۴ ای يهودا
آداملاري و اورشلئمده ياشايانلار،
اؤزونوزو رب اوچون ختنه ادئن،
اوره‌يئنئزئن ختنه اَتئني كَسئن.
يوخسا پئس عمل‌لرئنئزه گؤره،
قضبئم اود كئمي پوسكوروب
ياندیراجاق،
سؤندورن اولمایاجاق.

يهودايا هوجوم ۵ يهودادا اعلان ادئن،

اورشلئمده جار چكئب ديئن:
«اؤلكه‌ده كَره‌ناي چالين!»
اوجادان قيشقيريب امر ادئن:
«گلئن، ييغيليب قالالي شهرلره گئرَک!»
۶ صحيونا گِدن يولو گؤرسه‌دن بئر
بايراق قالديرين،
پناه يري آختارين، دايانمايين.
چونكي من شئمالدان بلا و بؤيوک قيرغين
گتئره‌جيم.” ۷ آصلان يوواسيندان
چيخيب،
مئلّتلري محو ادن، يولا دوشوب.
اؤز يِرئندن چيخيب كي، اؤلكه‌نئزي
وئران اتسئن.
شهرلرئنئز يِرله بئر اولاجاق،
اورادا ساكئن اولان بئري قالمايا‌جاق.
۸ بونا گؤره ده چول گِيئنئن،
ياس توتوب آغلايين.
چونكي ربّئن آلوولانان قضبي بئزدن
دؤنمه‌يئب. ۹ “او گون پادشاهين
و باشچيلارين اوره‌يي دوشه‌جک.”
رب بله بويورور. “كاهئنلر مات
قالاجاق، پيغمبرلر دوناجاق.”
۱۰ من ددئم: “آه، ای پروردئگار
رب! يقئن كي، سن بو خالقي
و اورشلئمي كامئل آلداديبسان.
«سئزئن اوچون اَمئن-آمانليق
اولاجاق» ديئبسن، حال بو كي
قيلينج بوغازيميزا دئره‌نئر.” ۱۱ او
واخت بو خالقا و اورشلئمه
ديئله‌جک: “صحرادا كي چيلپاق
تپه‌لردن، خالقيما طرف ائستي
بئر كولَک اسئر. بو كولَک،
دن سووورمايا‌جاق، تاخيل
تمئزلَيه‌جک. ۱۲ منئم امرئمله بوندان
دا گوجلو بئر كولَک اَسه‌جک و
من ده ائندي اونلارا اؤز حؤكمومو
بئلدئره‌جيم.” ۱۳ باخ، دوشمن
بولودلار كئمي، اونون دؤيوش
عارابالاري دا قاسيرغا كئمي
اوجالير، آتلاري قارتاللاردان ائتي
گِدئر. واي حاليميزا! چونكي برباد
اولدوق. ۱۴ ای اورشلئم، اوره‌يئني
پئسلئكدن يويوب-تمئزله كي،
خئلاص اولاسان. پئس فئكئرلرئن

نه واختا قدر ائچئنده قالاجاق؟
۱۵ آرتیق داندان بئر سَس گلئر،
اِفرایئمئن داغلیق بؤلگه‌سئندن
شرارت اِشئدئلئر. ۱۶ "بونو مئلّتلره
ائندي خبر ورئن! اورشلئمه خبر
چاتدیرین کي، اوزاق بئر اؤلکه‌دن
گلن قوشون اونو موحاصئره‌یه
آلاجاق، یهودا شهرلرئنئن قاباغیندا
نعره چکه‌جک. ۱۷ اونلار زَمي
گودوکچولري کئمي هر طرفدن
شهره طرف گلئرلر، چونکي او،
منئم ضئدّئمه عوصیان ادئب." رب
بویورور. ۱۸ "اؤز ائشلرئن، اؤز
عمل‌لرئندئر کی، بونلاري سنئن
باشینا گتئرئر. سنئن جزان نه
آجي‌دیر، لاپ اوره‌یئنه چاتیب.
۱۹ آي جانیم، آي جانیم!
عذابدان قیوریلیرام.
اوره‌یئم ائچئمده چیرپینیر،
ساکئت قالا بئلمئرَم.
چونکي، ای جانیم،
کَره‌ناي سَسئني، دؤیوش نعره‌سئني
اشئدئبسن. ۲۰ قیرغین اوستونه قیرغین
گلئر،
بوتون اؤلکه خارابا قالیب.
چادیرلاریم قَفلَتَن، پرده‌لرئم بئر آندا
داغیلیر. ۲۱ نه واختا قدر بایراق
گؤره‌جیم،
کَره‌ناي سَسي اِشئده‌جیم؟ ۲۲ حقئقتن،
خالقیم آخماقدیر،
منی تانییر.
اونلار جاهئل اؤولادلاردیر،
درّاکه‌لري یوخدور،
عاغیللاري پئسلئک اتمه‌یه چاتیر،
یاخشیلیق اتمه‌یئن نه اولدوغونو بئلمئرلر."
۲۳ من، اِرمیا، یِر اوزونه باخدیم،
شکئلسئز و بوشدور.
گؤیلره باخدیم،
ائشیقلاري یوخدور. ۲۴ داغلارا باخدیم،
تئتره‌یئردئلر،
بوتون تپه‌لر یِرلرئندن قوپوردو. ۲۵ باخیب
گؤردوم کي، بئر آدام قالماییب،

گۆیدەکي قوشلارين هاميسي اوچوب
گدئبدئر. ۲۶ باخيب گۆردوم کي،
بَهَرلي تورپاق صحرايا چِورئلئب،
ربّئن قاباغيندا بوتون شهرلري،
اونون آلوولانان قضبي ائله داغيليب
۲۷ بلی، رب بله ديئر:
"بوتون اؤلکه وئران اولاجاق،
آنجاق قويماياجاغام کي، کامئل بئر
شکئلده محو اولسون. ۲۸ بونا گۆره يِر
ياس توتاجاق،
يوخاريدا گۆيلر قارالاجاق،
چونکي بونو من دمئشم،
بونا من قصد اتمئشم،
فئکئرئمي دئشدئرميه‌جيم،
سؤزومدن دؤنميه‌جيم ده. ۲۹ بوتون
شهرلرئن اهالئسي
آتلي‌لارين و اوخ‌آتانلارين گورولتوسوندن
قاچير.
اونلار سيخ مِشه‌لره گئرئر، قايالارا
ديرماشير.
بوتون شهرلر ترک ادئلمئش،
اونلاردا کئمسه ياشامير. ۳۰ بس سن،
ای وئران شهر، نه اده‌جکسن؟
قيرميزي پالتار گِيئنسن ده،
قيزيل بَزَکلر تاخسان دا،
گۆزلرئنه سورمه سورتسن ده،
عبث يِره اؤزونو بَزه‌يئرسن.
اويناشلارين سنه خور باخيرلار،
جانيني آلماق ائسته‌يئرلر. ۳۱ بئر سَس
اشئتدئم، دوغوش آغريسي چکن بئر
آروادين سَسئنه بَنزَر.
ائلکئني دوغوران آروادين چکدئي
عذابي!
بو، اَللرئني اوزاتميش،
نفسي کَسئلمئش صحيون قيزينين
سَسي‌دئر.
باغيريير: "واي حاليما!
چونکي قاتئل‌لرئن قاباغيندا جانيم طاقتدن
دوشور."

اورشلئمئن گوناهي ۱

۵ "اورشلئمئن کوچه‌لرئني گزئن،
اطرافا باخيب فئکئرله‌شئن،
اونون ميدانلاريني آختارين.
اگر بئر نفر دوز ائش گۆرَن،
حقئقت آختاران آدام تاپاسينيز،

من شهري باغيشلايارام. ۲ اونلار «وار
اولان تاريپا آند اولسون» دِسه‌لر ده،
يقئن يالاندان آند ائچئرلر.” ۳ يارب،
گؤزلرئن حقئقته طرف مگر
دؤئمه‌يئب؟
سن اونلاري ووردون،
لاكئن آغري حئسّ اتمه‌دئلر.
سن اونلاري قيردين،
آمّا عئبرت آلماديلار.
اوزلرئني داشدان بَرک ادئبلر،
دؤئمک ائستمه‌يئبلر. ۴ او واخت من
ددئم: “بونلار آنجاق يوخسولدورلار،
آخماقديرلار،
چونکي ربّئن يولونو،
اؤزلرئئن تاريسينين حؤکملرئني بئلمئرلر.
۵ من بؤيوکلرئن يانينا گدئب
اونلارلا دانيشارام،
چونکي ربّئن يولونو،
اؤزلرئئن تاريسينين حؤکملرئني بئلئرلر.”
آنجاق اونلارين هاميسي دا بئرلئکده يوغو
سينديريب
ائپلري قيريبلار. ۶ بونا گؤره ده مِشه‌دن
بئر آصلان چيخيب
اونلاري اؤلدوره‌جک،
صحرادان قورد گلئب اونلاري
پارچالاياجاق،
شهر کئارينداپلنگ کمئن قوراجاق،
شهردن چيخان هر آدام پارچالاناجاق.
چونکي اونلارين عوصيانلاري
چوخدور،
دؤنوکلري ساييسيزدير. ۷ “سني نجه
باغيشلايا بئله‌رم؟
اؤولادلارين منی ترک ادئب،
تاري اولمايان بوتلرئن آدي ائله آند ائچئب.
من اونلاري دويدوردوغوم زامان،
اونلار زئنا اتدئلر،
فاحئشه‌لرئن اِولرئنه ييغيشديلار. ۸ اونلار
بَسلَنمئش، شهوتلي آتلار کئمئدئرلر.
هر بئري قونشوسونون آروادينا کئشنه‌يئر.”
۹ رب بويورور: “من بونلارا گؤره
اونلاري جزالاندير‌مايم؟
بله بئر مئلّتدن قئصاصيمي آلمايم؟
۱۰ اونلارين اوزوم آغاجلارينين
سيرالاريندا گزئب داغيدين،
آمّا بوسبوتون محو اتمه‌يئن.
مِينه بوداقلاريني قوپارديب آتين،

چونکي اونلار ربّئن دیئل‌لر.” ۱۱ رب
بویورور:
“ائسرایئل و یهودا نسلی منه کامئل خیانت
ادئب. ۱۲ اونلار رب حاقّیندا یالان
دانیشیب دیئبلر:
«او هچ نه اتمز، باشیمیزا بلا گلمز.
نه قیلینج گؤره‌جیئک، نه قیتلیق.»
۱۳ پیغمبرلر بوش‌بوغازدیرلار.
تارینین سؤزو اونلاردا دیئل،
قوي اونلارین باشینا بو ائش گلسئن.”
۱۴ بونا گؤره ده قوشونلار تاریسي
رب بله دیئر:
“بله سؤزلر ددئکلري اوچون،
باخ، سؤزلرئمي سنئن آغزیندا اودا،
بو خالقي دا اودونا چِوئره‌جیم،
اود اونلاري یاندیریب قورتاراجاق”
۱۵ رب بویورور: “باخ، ای ائسرایئل
خالقي،
اوزاقدان اوستونوزه بئر مئلّت گتئره‌جیم؛
دئلئني بئلمه‌دئیئن، ددئکلرئني آنلامادیغین
گوجلو و قدئم بئر مئلّت. ۱۶ اونلارین
اوخدانلاري آچیق قبئر کئمئدئر،
هامیسي ائگئد دؤیوشچودور. ۱۷ اونلار
سنئن محصول و چؤره‌یئني یئیه‌جکلر.
اوغوللار و قیزلاریني یئیه‌جکلر،
سورولر و ناخیرلاریني یئیه‌جکلر،
مِینه‌لر و اَنجئر آغاجلاریني یئیه‌جکلر.
اِعتئماد اتدئیئن قالالي شهرلري قیلینجلا
داغیداجاقلار.” ۱۸ رب بویورور:
“حتّا او گونلر ده سئزي کامئل
قیریب یوخ اتمیه‌جیم. ۱۹ بئر واخت
اونلار سوروشاجاقلار: «نه اوچون
تاریمیز رب بوتون بونلاري باشیمیزا
گتئردي؟» او واخت اونلارا بله دِه:
«نجه منی ترک ادئب اؤز اؤلکه‌نئزده
یاد آللاهلارا خئدمت اتدئئز، اِلَجه
ده یاد اِللی‌لره سئزئن اولمایان
اؤلکه‌ده خئدمت اده‌جکسئنئز.»
۲۰ بونو یعقوب نسلئنئه اعلان ات،
یهودایا اعلان ادئب دِه: ۲۱ «بو سؤزه
قولاق آسین،
ای عاغیلسیز و درّاکه‌سئز خالق،
ای گؤزلري اولارکن گؤرمه‌ین!
قولاقلاري اولارکن اشئتمه‌ین! ۲۲ مندن
مگر قورخمورسونوز؟»” رب بویورور.

"منئم حوضورومدا تئتره‌مئرسئنئز؟
چونکي من ابدی فرمانلا دهنز اوچون
قومو سرحد قویموشام،
بونا گؤره ده اوندان کِچه بئلمز.
شَپه‌لري جوشسا دا، قالئب گله بئلمز.
نَعره چکسه ده، کِچه بئلمز. ۲۳ آمّا بو
خالقین عئنادلي و عوصیانکار اوره‌یي
وار.
اونلار آزیبلار، اؤز یوللاري ائله گدئبلر.
۲۴ داها اؤز اورَکلرئنده دِمئرلر:
«گلئن، ائندي تاریمیز ربدن قورخاق،
او کي، پاییز و یاز یاغیشلاریني بئزه
واختیندا ورئر،
موعَیّن بئچئن هَفته‌لرئني بئزئم اوچون
قورویور.» ۲۵ تقصئرلرئنئز بونلاري
سئزدن آلیب،
گوناهلارینیز سئزي بو نعمتدن محروم
ادئب. ۲۶ چونکي منئم خالقیمین
ائچئنده پئس آداملار وار:
قوش اووچولاري کئمي کمئنده
دورورلار،
تله قوروب آدام توتورلار. ۲۷ قوشلارلا
دولو قفس کئمي، اونلارین اِولري
حئیله ائله دولودور.
بونون سایه‌سئنده اوجالیبلار، وارلانیبلار.
۲۸ کؤکدورلر، یوغوندورلار،
پئس ائشلرله حدلرئني آشیبلار،
محکمه ائشلرئني، یِتئملرئن ائشلرئني
عدالتله حلّ اتمئرلر کي، کامیاب
اولسونلار.
یوخسول‌لارین حاقّیندان دئفاع اتمئرلر"
۲۹ رب بویورور:
"من بونلارا گؤره اونلاري
جزالاندیرمایم؟
بله بئر مئلّتدن قئصاصیمي آلمایم؟ ۳۰ بو
اؤلکه‌ده حیرتلي و دهشتلي بئر ائش
باش ورئب: ۳۱ پیغمبرلر یالاندان
نبئلئک ادئرلر،
کاهئنلر اؤز ائقتئدارلارینا دایاناراق حؤکم
سورورلر.
خالقیم دا بونو بَیه‌نئر!
آمّا آخیردا نه اده‌جکسئنئز؟"

اورشلئمئن موحاصئره‌سي ۱

۶ ای بِنیامئن اؤولادلاري،
اورشلئمئن ائچئندن قاچیب
قورتارین.
تِقّوعه‌ده کَره‌ناي چالین،
بِیت‌هَکّرِمده بئر ائشاره قویون،
چونکي شئمالدان فلاکت،
و بؤیوک بئر قیرغین ظاهئر اولور. ۲ من
گؤزل و ظرئف قیزي،
صحیون قیزیني کَسئب آتاجاغام.
۳ چوبانلار اؤز سورولري ائله اونون
یانینا گله‌جکلر،
اونون اطرافیندا هر طرفدن چادیر
قوراجاقلار.
هر کس اؤز یِرئنده سوروسونو
اوتاراجاق. ۴ صحیون قیزینین ضئدّئنه
دؤیوش اوچون حاضیرلاشین!
قالخین، گلئن، گون اورتا چاغي هوجوم
اِدَک!
واي حالیمیزا، چونکي گون توتقونلاشیر،
آخشام کؤلگه‌لري اوزانیر. ۵ قالخین،
گلئن، گجه واختي هوجوم اِدَک!
اونون سارایلاریني داغیداق! ۶ چونکي
قوشونلار ربّی بله دیئر:
"آغاج کَسئن،
اورشلئمئن قاباغیندا سنگر قورون.
بو شهر جزالانمالي‌دیر،
چونکي ظولمله دولوب-داشیر. ۷ بئر
بولاقدان سو نجه آخیر،
بو شهردن ده پئسلئک اِله فیشقیریر.
ائچئنده قدّارلیق و سویغونچولوق سَسي
اِشئدئلئر.
گؤزومون قاباغیندا دائم درد و یارا وار.
۸ ای اورشلئم، عئبرت آل،
یوخسا جانیم سندن آیریلار،
سني خارابایا، اَهالئسئز تورپاغا
چِوئره‌رم." ۹ قوشونلار ربّی بله
دیئر:
"تَنگدن آخیر اوزوملر ییغیلان کئمي،
ائسرایئلئن قالان اهالئسي ده ییغیلیب
قورتاراجاق.
اوزوم‌ییغان کئمي گئنه مِینه بوداقلارینا
اَلئني اوزات." ۱۰ کئمئنله دانیشیم،
کئمه ائخطار ورئم کي، قولاق آسسین؟
باخ، قولاقلاري باغلي‌دیر، اِشئده بئلمئرلر.

باخ، ربّئن سؤزوندن عار ادئرلر،
اوندان خوشلاري گلمئر. ۱۱ آمّا من ربّئن
قضبي ائله دولموشام،
اؤزومون قاباغيني توتماقدان يورولموشام.
“قضبئني كوچه‌ده اولان اوشاقلارين،
ييغيلان جاوانلارين اوستونه تؤک.
بلی، اَر ده، آرواد دا،
قوجا دا، ياشا دولموش آدام دا بئرلئکده
اسئر اولاجاق. ۱۲ اِولري، زَمئلري،
و آروادلاري دا باشقالارينا
ورئله‌جک.
چونکي اَلئمي اؤلکه‌ده ياشايانلارين
ضئدّئنه اوزاداجاغام.”
رب بويورور. ۱۳ “اونا گؤره کي بؤيوکدن
کئچئيه قدر،
هر کس حارام قازانج دالينجا قاچير.
پيغمبردن کاهئنه قدر هر کس حئيله
قورور. ۱۴ خالقيمين ياراسيني سؤزده
ياخشيلاشديريرلار،
«صولح، صولح» ديئرلر،
آمّا صولح يوخدور. ۱۵ اتدئکلري ائيرنج
ائشلر اوچون مگر اوتانيردیلار؟
يوخ، اصلا اوتانميردیلار،
اوتانيب قيزارماق دا بئلمئردئلر.
بونا گؤره ده ييخيلانلار آراسيندا اونلار
دا اولاجاقلار.
من اونلاري جزالاندیردیغيم واخت يِره
سَرئله‌جکلر.”
رب بويورور. ۱۶ رب بله ديئر:
“يوللار قيراغيندا دايانيب باخين،
ازلدن اولان طرئقلري سوروشون.
ياخشي يولون هارادا اولدوغونو اؤيره‌نئن،
او يوللا گدئن.
او واخت جانينيز دئنجلئک تاپار.
لاکئن اونلار ددئلر: «او يوللا
گتميه‌جيئک.» ۱۷ من سئزئن
اوستونوزه کشئکچئلر قويوب ددئم:
«کَره‌ناي سَسئنه قولاق آسين!»
آمّا اونلار ددئلر: «قولاق آسمایاجاغيق.»
۱۸ بونا گؤره ده، ای مئلّتلر، قولاق
آسين،
ای جاماعات، باشلارينا نه گله‌جيئني
بئلئن. ۱۹ اشئت، ای يِر اوزو،
باخ، من بو خالقين باشينا فلاکت
گتئرئرم.
بو اونلارين نئيّتلرئنئن نتئجه‌سي اولاجاق.

چونكي منئم سؤزلرئمه قولاق آسماييبلار،
قانونومو دا ردّ ادئبلر. ۲۰ شِبادان گئتئرئلَن
كوندور،
اوزاق اؤلكه‌دن گلمئش عطئرلي قاميش
نه‌يئمه لازيمدير؟
ياندیرما قوربانلارينيز منه مقبول ديئل،
قوربانلارينيز منه خوش ديئل." ۲۱ بونا
گؤره ده رب بله ديئر:
"باخ، من بو خالقين قاباغينا مانعلر
قوياجاغام.
آتالار و اوغوللار بئرلئكده اونلارا
ائلئشئب ييخيلاجاقلار.
قونشو دوستو ائله بئرلئكده هلاک
اولاجاق." ۲۲ رب بله ديئر:
"باخ، شئمال اؤلكه‌سئندن بئر خالق گلئر،
دونيانين اوزاق يِرلرئندن بؤيوک بئر مئلّت
قالخاجاق. ۲۳ اوخ- كامان و نئزه ائله
سئلاحلانميش،
قدّار و رحمسئزدئرلر.
آتلارين اوستونده گلركَن،
سَسلري دهنز كئمي گورلاييير.
دؤيوشه حاضير دؤيوشچولر كئمي،
قاباغيندا دوزوله‌جكلر كي، سنه هوجوم
اتسئنلر،
ای صحيون قيزي!" ۲۴ اونلارين خبرئني
اشئتمئشئک،
اَللرئمئز يانيييزا دوشوب.
دوغان آرواد كئمي اونو آغري و
سانجي توتوب. ۲۵ چؤله چيخما،
يولا دوشمه،
چونكي دوشمنده قيلينج وار،
هر طرفده دهشت وار. ۲۶ ای منئم
خالقيمين قيزي، چول گِيئن،
كولده يووارلان.
يگانه اوغلونا ياس توتان كئمي
ياس توت و آجي-آجي آغلا.
چونكي محو ادن، قَفلَتَن باشيميزين اوستونو
آلاجاق. ۲۷ "ای اِرميا، من سني
قويموشام كي،
خالقيمي يوخلاييب ائمتاحان اده‌سن،
اونلارا نظر قويوب عمل‌لرئني ائمتاحان
اده‌سن. ۲۸ هاميسي عئنادكار
عوصيانچي‌دير،
نَمّامليق اوچون گزئرلر.
بورونج و دمئر كئمي بَركدئرلر،

هاميسي فاسئد اولوب. ۲۹ كؤروک
شئدّتله اوفورور،
قورغوشون اود ائچئنده اَرئيئر.
دمئرچي عبث يِره اَرئدئر،
چونكي پئسلر آيريلميرلار. ۳۰ اونلارا
«آتيلميش گوموش» دئيه‌جكلر،
چونكي رب اونلاري آتيب.”

معبدده بوتپرستلئک ۱ ربدن اِرمیایا بو
سؤز نازئل اولدو: ۲ "ربّئن معبدئنئن
دروازاسیندا دور و اورادا بو سؤزو اعلان
ادئب دِه: «ای بوتون یهودا، ربّه عئبادت
اتمک اوچون بو دروازالاردان گئرنلر،
ربّئن سؤزونه قولاق آسین! ۳ ائسرایئلئن
تاریسي اولان قوشونلار ربّی بله دیئر:
یوللارینیزي و عمل‌لرئنئزي ائصلاح ادئن
و من سئزي بو یرده یاشاماغا قویارام.
۴ ‹بورادا ربّئن معبدي وار، ربّئن معبدي
وار، ربّئن معبدي وار› دیئب آلدادیجي
سؤزلره بِل باغلامایین. ۵ اگر یوللارینیزي
و عمل‌لرئنئزي دوغرودان ائصلاح
ادەسئنئز، اگر قونشونوزلا، دوغرودان
عدالتله رفتار ادەسئنئز، ۶ اگر قرئبه،
یِتئمه، و دول آروادا ظولم اتمیەسئنئز، بو
یرده گوناهسیز قان تؤکمیەسئنئز، باشقا
آللاهلارین طرفداري اولماییب اؤزونوزه
ضرر وورمایاسینیز، ۷ او زامان بورادا،
ابدئلئک آتالارینیزا وردئیئم تورپاقدا،
سئزي یاشاماغا قویارام. ۸ باخ، سئز
فایداسیز اولان آلدادان سؤزلره بِل
باغلاییرسینیز. ۹ مگر اولار کي،
اوغورلوق ادەسئنئز، آدام اؤلدورەسئنئز،
زئنا ادەسئنئز، یالاندان آند ائچەسئنئز،
بَعَل بوتلئنه بخور یاندیرسینیز، تانیمادیغینیز

گؤره کي، يهودا اؤولادلاري
گؤزومده پئس اولان ائشلر
گؤروبلر.” رب بويورور. “منئم
آديملا چاغيريلان معبده ائيرنج
بوتلرئني قويوب اوراني نجئسله‌يئبلر.
۳۱ اونلار بِن‌هئنّوم دره‌سئنده‌کي
توفِت پرستئشگاهلاريني تئکئبلر
کي، اوغوللار و قيزلاريني اوددا
ياندير‌سينلار. من بله بئر شيي نه
امر اتدئم، نه ده آغليما گئتئردئم.»”
۳۲ رب بويورور: “بونا گؤره ده،
باخين، اِله گونلر گله‌جک کي،
اورايا توفِت و يا بِن‌هئنّوم دره‌سي
يوخ، قيرغين دره‌سي ديئله‌جک.
توفِتده يِر قالمايانا قدر اؤلولري
باسديراجاقلار. ۳۳ بو خالقين
جسدلري گؤيده‌کي قوشلارا،
يرده‌کي حيوانلارا يمک اولاجاق،
اونلاري قورخودوب قاچيردان دا
اولمایاجاقدير. ۳۴ يهودا شهرلرئنده،
اورشلئم کوچه‌لرئنده سِوئنج و
شادليق سَسئني، بَي-گلئن سَسئني
کَسه‌جيم، چونکي اؤلکه وئران
اولاجاق.”

۸ ۱ رب بويورور: “او واخت يهودا
پادشاهلارينين و باشچيلارينين،
کاهئنلرئنئن، پيغمبرلرئن و اورشلئمده
ياشايانلارين سوموکلرئني قبئرلرئندن
چيخاردیب آتاجاقلار. ۲ اونلارين
سوموکلري سِودئکلري، قوللوق
اتدئکلري، طرفداري اولدوقلاري،
آختاردیقلاري، و سجده اتدئکلري
گونشئن، آيين و بوتون گؤي
جئسئم‌لرئنئن قاباغينا تؤکوله‌جک.
اونلار بئر يِره ييغيليب باسديريلمایاجاق؛
تورپاغين اوستونده پِيئن کئمي اولاجاق.
۳ بو پئس طايفادان صاغ قالانلارين
هاميسي، آتديغيم هر يرده حياتي يوخ،
اؤلومو سِچه‌جک.” قوشونلارين ربّي بله
بويورور.

**خالقين دؤنوکلويو ۴ اونلارا
دئيه‌جکسن: رب بله ديئر:**

“مگر ييخيلانلار قالخمازلار؟

یولدان آزان مگر گری قاییتماز؟ ۵ بس نه
اوچون بو خالق یولدان آزیب؟
نه اوچون اورشلئم دائم دؤنوکلوک ادئر؟
اونلار یالانی بَرک توتوبلار،
دؤنمک ائسته‌مئرلر. ۶ من قولاق آسیب
اشئتمئشم:
دوز دانیشماییبلار،
«نه اتدئم؟» دیئب هچ کس اؤز
پئسلئیئندن تؤوبه اتمئر.
هر بئری دؤیوشه آتیلان آت کئمی،
اؤز یولونا طرف دؤنوب. ۷ حتّا گؤیده
اوچان لِیلَک ده اؤز واختینی بئلئر،
قومرو، قارانقوش، و دورنا دا
اوچوب گله‌جکلری واختی ساخلاییر،
آمّا منئم خالقیم ربّئن حؤکملرئنی بئلمئر.
۸ نجه دئیه بئلرسن کی، «بئز
حئکمتلی یئک،
ربّئن قانونو بئزده‌دئر؟»
باخ، کاتئبلرئن حئیله‌گر قلمی،
اونو بئر یالانا چِوئرئب. ۹ حئکمتلی‌لر
روسوای اولورلار،
چاشیب تورا دوشورلر؛
باخ، اونلار ربّئن سؤزونو ردّ ادئبلر.

بس اونلارین حئکمتی نه‌ده‌دئر؟ ۱۰ بونا
گؤره ده آروادلاریني باشقا
آداملارا،
زَمئلرئني ده باشقا صاحئبلره وره‌جیم،
اونا گؤره کي بؤیوکدن کئچئیه قدر،
هر کس حارام قازانج دالینجا قاچیر.
پیغمبردن کاهئنه قدر، هر کس حئیله
قورور. ۱۱ خالقیمین قیزینین یاراسیني
سؤزده یاخشیلاشدیریرلار.
«صولح، صولح» دیئرلر،
لاکئن صولح یوخدور. ۱۲ اتدئکلري
ائیرنج ائشلر اوچون مگر اوتانیردیلار؟
یوخ، هچ اوتانمیردیلار،
اوتانیب-قیزارماق دا بئلمئردئلر.
بونا گؤره ده ییخیلانلار آراسیندا اونلار
دا اولاجاقلار.
جزالاندیریلدیقلاري واخت، یِره
سَرئله‌جکلر.”
رب دیئر. ۱۳ “اونلاري قطعن
قیراجاغام.”
رب بله بویورور.
“تَنَک اوزوم گتئرمیه‌جک،
انجئر آغاجي بار ورمیه‌جک،

يارپاق سولاجاق.
من اونلارا نه وردئم،
هاميسي اَللرئندن آلیناجاق.” ۱۴ «نه
اوچون يِرئمئزده اوتورموشوق؟
ييغيلين، قوي گدئب قالالي شهرلره
گئرَک،
قوي اورادا هلاک اولاق،
چونکي تاريميز رب بئزي هلاک اولماغا
تسلئم ادئب،
بئزه زَهَرلي سو ائچئردئب،
اونا گؤره کي، ربّئن ضئدّئنه گوناه
ائتمئششک. ۱۵ صولح گؤزلهيئردئک،
آمّا هچ خيئر گلمه‌دي.
شفا واختيني گؤزله‌دئک،
آمّا باخ، دهشت گلدي. ۱۶ داندان
اونلارين آتلارينين فينخيرتيسي
اِشئدئلئر،
آتلارينين کئشنَمه سَسئندن بوتون اؤلکه
تئتره‌يئر.
اونلار گلئرلر،
تورپاغي و اورادا اولان هر شيي،
شهري و اورادا ياشايانلاري
يِيئب-قورتاريرلار. ۱۷ باخين، من
اوستونوزه ائلانلار،
اووسونلا رام اولمايان افعئلر
گؤنده‌ره‌جيم،
اونلار سئزي سانجاجاقلار.” رب بله
بويورور.

اِرميانين خالقين طالِعي اوچون ناراحاتليغي

۱۸ قوصّم منی اؤزونده بوغور،
اوره‌يئم سئنَمده طاقتسئزدئر. ۱۹ باخين،
قولاق آسين!
اوزاق اؤلکه‌دن خالقيمين قيزينين
فرياديني اِشئدئرم:
«مگر رب صهيوندا يوخدور؟
اونون پادشاهي مگر اورادا ديئل؟
اونلار نه اوچون اويما بوتلري ائله،
ياد بوتلري ائله منی قضبلندئرئبلر؟
۲۰ «بئچئن آخيرا چاتدي، ياي
قورتاردي،
بئز خئلاص اولماديق.» ۲۱ خالقيمين
قيزينين ياراسيندان من ده
يارالانديم،

ياس توتموشام، دهشت منى بورويوب.
۲۲ مگر گئلعاددا مَلحم يوخدور؟
مگر اورادا حَكئم يوخدور؟
اگر وار،
بس خالقيمين قيزينا نه اوچون شفا
ورئلمه‌دي؟
۹ ۱ كاش كي، باشيم بولاق
اولايدي،
گؤزلرئم ياش چِشمه‌سئنه دؤنَيدي كي،
خالقيمين قيزينين اؤلدورولَنلري اوچون
گجه-گوندوز آغلاييم. ۲ كاش كي،
كئمسه منه صحرادا
سيّاحلارين سيغيناجاغيني ورَيدي كي،
من خالقيمي ترک ادئب
اونلاردان اوزاقلاشايديم.
چونكي اونلارين هاميسي زئناكارديرلار،
خائن ييغينديرلار. ۳ دئل‌لرئني يالان
اوچون كامان كئمي دارتيرلار،
اؤلكه‌ده حقئقت اوچون يوخ، يالان
اوچون گوجله‌نئبلر،
چونكي پئسلئي پئسلئک دالينجا ادئرلر،
و منى تانيميرلار.” رب بويورور. ۴ “هر
كس قونشوسوندان چكئنسئن،
قارداشينا دا اِعتئماد اتمه‌سئن.
چونكي هر قارداش آيريسينا حئيله
ائشله‌دئر،
هر قونشو نمّامليق ادئر. ۵ هر كس اؤز
قونشوسونو آلدادير،
دوغرو دمئر.
دئل‌لرئني يالان دانيشماغا اؤيره‌دئبلر،
يورولانا قدر گوناه ائشله‌دئرلر.
۶ اى اِرميا، حئيله‌نئن اورتاسيندا
ياشاييرسان،
حئيله‌دن اؤتري منى تانيماق ائسته‌مئرلر.”
رب بله بويورور. ۷ بونا گؤره ده
قوشونلار ربّى بله ديئر:
“باخ، من اونلاري اَرئدئب
خالئصلَشدئره‌جيم،
ائمتاحاندان چكئره‌جيم.
چونكي خالقيمين قيزي اوچون داها نه
اده بئله‌رم؟ ۸ دئل‌لري اؤلدوروجو
اوخدور،
مكرله دانيشيرلار.
بئري آغزي ائله قونشوسونا باريشدان
دانيشير،

لاکئن اوره‌یئنده اونا تله قورور.” ۹ رب
بویورور:
“بونلارا گؤره اونلاري جزالاندیرمایيم؟
بله بئر مئلّتدن قئصاصیمي آلمایيم؟”
۱۰ داغلار اوچون آغلاییب یاس
توتاجاغام،
چؤلون اوتلاقلاري اوچون مرثئیه
اوخویاجاغام.
چونکي هامیسي یانیب،
داها کئمسه اورادان کِچمئر،
ناخیرین بؤیورمه‌سي اِشئدئلمئر؛
گؤیون قوشلاري و وحشي حیوانلار
دا قاچیب گدئب. ۱۱ “اورشلئمي
داش قالاقلارینا،
چاقّال یوواسینا دؤنده‌ره‌جیم؛
یهودا شهرلرئني ساکئنسئز بئر خارابالیغا
چِوئره‌جیم.” ۱۲ حکئم بئر آدام مگر
وار، بونو آنلاسین؟ کئم وار کي،
ربّئن دئلي اونونلا دانیشیب، اِله کي،
او دا اونو اعلان اتسئن؟ نئیه بو اؤلکه
محو اولوب، صحرا کئمي یانیب و
هِچ کس اورادان کِچمئر؟ ۱۳ رب
ددي: “اونا گؤره بله اولدو کي،
اونلار اوچون قویدوغوم قانونومو ردّ
اتدئلر، سؤزومه قولاق آسماییب اونا
موطابئق عمل اتمه‌دئلر، ۱۴ لاکئن
اورَکلرئنئن عئنادکارلیغینا گؤره رفتار
ادئب آتالارینین اؤیرَتدئیي کئمي
بَعَل بوتلرئنئن دالینجا گتدئلر. ۱۵ بونا
گؤره ده ائسرایئلئن تاریسي اولان
قوشونلار ربّی بله دیئر: «باخ، من
بو خالقا یووشان یِدئرده‌جیم، اونلارا
زَهَرلي سو ائچئرده‌جیم. ۱۶ اونلاري
اِله مئلّتلرئن آراسینا سَپه‌لیه‌جیم کي،
اونلاری نه اؤزلري تانییشدیلار، نه
ده آتالاري. اونلاري محو ادنه‌جک
آرخالارینجا قیلینج گؤندره‌جیم.»”
۱۷ قوشونلار ربّی بله دیئر:
“ائندي دوشونون،
مرثئیه‌چي آروادلاري چاغیرین گلسئنلر،
شئون ادن آروادلاري چاغیرین گلسئنلر!
۱۸ قوي اونلار تَلَسئب او قدر بئزئم
اوچون مرثئیه اوخوسونلار کي،
گؤزلرئمئزدن یاش آخسین،

كئرپئكلرئمئزدن سو سوزولسون.”
۱۹ چونكي صحيوندان شئون سَسي
اِشئدئلئر:
“بئز نجه تالان اولوندوق،
يامان روسواي ادئلمئشئک.
چونكي اؤلكه‌ني ترک اتمئشئک،
چونكي مسكلرئمئزي داغيديبلار.” ۲۰ ای
آروادلار، ربّئن سؤزونو اِشئدئن،
قويون قولاقلارينيز اونون آغزيندان
چيخان سؤزو اشئتسئن.
قيزلارينيزا شئون اتمه‌يي اؤيره‌دئن،
هر كس قونشوسونا مرثئيه اوخوماغي
اؤيرتسئن. ۲۱ چونكي اؤلوم
پنجره‌لرئمئزه ديرماشيب،
سارايلاريميزا گئرئب كي،
كوچه‌ده اوشاقلاري،
ميدانلاردا جاوانلاري قيريب كَسسئن.
۲۲ دانيش: “رب بله ديئر:
«ائنسان جسدلري زَمئده پِيئن كئمي،
بئچئنچئنئن دالينجا قالان تايا كئمي يِره
يخيلاجاق.
آمّا اونلاري پيغيب آپاران اولمایاجاق.»”
۲۳ رب بله ديئر: “قوي حئكمتلي
آدام حئكمتي ائله فخر اتمه‌سئن،
ائگئد اؤز گوجو ائله فخر اتمه‌سئن،
وارلي دا اؤز ثروتي ائله فخر
اتمه‌سئن. ۲۴ آنجاق فخر ادن بونونلا
فخر اتسئن كي، منی درک ادئر و
تانيي‌يير. بئلئر كي، من يِر اوزونده
محبّتله، عدالت و صالحلئكله عمل
ادن ربّم. چونكي بونلاردان
خوشلانيرام.” رب بله بويورور.
۲۵ رب بويورور: “باخين، او گونلر
گلئر كي، من بوتون آنجاق جئسمن
ختنه اولانلاري جزالاندیرجاغام؛
۲۶ مئصئري، يهوداني، اِدومو،
عَمّون اؤولادلاريني، موآبي، چؤلده
ياشاييب كَكَل‌لرئني قيرخانلارين
هاميسيني جزالاندیرجاغام، چونكي
بوتون بو مئلّتلر ختنه‌سئزدئرلر،
بوتون ائسرايئل نسلئنئن ده اوره‌يي
ختنه‌سئزدئر.”

تاريپا عئبادت و بوتلره پرستئش

(اِرمیا ۵۱: ۱۵- ۱۹) ۱ ربّئن سئزه ددئيي سؤزو اِشئدئن، ای ائسرایئل نسلي! ۲ رب بله دیئر:

۱۰ "آيري مئلّتلرئن يولونو اؤيرنمه‌يئن،
گؤي علامتلرئندن دهشته گلمه‌يئن،
بونلاردان باشقا مئلّتلر دهشت ادئرلر. ۳ چونکي خالقلارين رسم-روسوملاري بوش شي‌دئر.
مِشه‌دن کَسئلمئش اودوندور،
اوستا اَلئنئن کَسکئسی ائله اونا شکئل ورئر. ۴ اونو قيزيل و گوموشله بَزه‌يئرلر،
چکوجلا، ميخلا بَرکئدئرلر کي،
يِره هِل‌لَمه‌سئن. ۵ بوتلري خئيار بوستانيندا کي مترسک کئمي دئرلر،
دانيشا بئلمئرلر.
اونلاري داشيماق لازيمدير،
چونکي يِرئيه بئلمئرلر.
اونلاردان قورخمايين،
چونکي هِچ بئر ضرر يئتره بئلمئرلر،
فايدالاري دا هِچ يوخدور." ۶ سنئن کئمي تاري يوخدور، يارب؛
سن بؤيوکسن، عظمتده آدين بؤيوکدور.
۷ ای مئلّتلرئن پادشاهي، سنه کئم حؤرمت اتمَز؟
سنه حؤرمت ياراشير،
چونکي مئلّتلرئن بوتون حئکمتلی‌لري آراسيندا،
بوتون مملکتلرئنده سنئن کئمئسي يوخدور.
۸ اونلارين هاميسي عاغيلسيز و آنماقدیرلار،
فايداسيز بوتلردن نه اؤيره‌نئله‌بئلر کي؟
آغاجدان دوزه‌لمئشدئرلر! ۹ تَرشئشدن دؤيولموش گوموش،
اوفازدان قيزيل گتئرئلئر.
اوستانين و زرگرئن اَلي ائله دوزه‌لدئلن بوته؛
لاجورد و ارغوان پالتار گِيئندئرئلئر.
هاميسي باجاريقلي آداملارين اَلي ائشئدئر. ۱۰ آمّا رب حقئقي تاري‌دير.
وار اولان تاري‌دير، ابدی پادشاه اودور.

قضبئندن يِر تئتره‌ير،
حئدّ تئنئن قاباغيندا مئلّتلر دورا بئلمز.
۱۱ اونلارا بله دئيه‌جكسن: "يري و
گؤيو ياراتمايان آللاهلار يِر اوزوندن
و گؤيون آلتيندان يوخ اولاجاقلار."
۱۲ ربدئر كي، قودرتي ائله يِر اوزونو
ياراتدي،
حئكمتي ائله دونياني قوردو،
درّاكه‌سي ائله گؤيلري يايدي. ۱۳ او
گورلاياندا، گؤيلرده‌كي سولار
جوشا گلئر،
يِرئن اوجقارلاريندان بولودلاري
اوجالدير،
ياغيش اوچون شئمشک چاخديرير،
آنبارلاريندان كولَک چيخاردير. ۱۴ هر
كس آغيلسيزدير، معرئفتسئزدئر.
هر زرگر دوزلتدئي بوتدن اوتانير،
چونكي اونون تؤكدويو بوت پوچدور،
اونلاردا نفس يوخدور. ۱۵ اونلار بوش
شي‌دئرلر،
مسخره‌دئرلر.
جزا واختلاري گلن زامان، اونلار دا
محو اولاجاقلار. ۱۶ لاكئن يعقوبا
نصئب اولان اونلارا بَنزه‌مز؛
چونكي هر شيي ياراداان اودور.
ائسرايئل اونون ائرث قبئله‌سي‌دئر،
اونون آدي قوشونلار ربّي‌دئر. ۱۷ ای
موحاصئره‌يه آلينان شهرده ياشايان،
اشيالاريني يردن باغلامايا ييغ. ۱۸ چونكي
رب بله ديئر:
"باخ، من بو دفه اؤلكه‌نئن ساكئنلرئني
ساپاندلا آتاجاغام.
اونلاري سيخيشديراجاغام كي،
دوشمن اَلئنه كچسئنلر."

اِرميانين دوعاسي ۱۹ يارامدان اؤتري، واي حاليما!

يارام صاغالماز.
آنجاق من ددئم:
"قطعن، مرض، منئم مرضئم،
اونا دؤزمه‌ليَم." ۲۰ چادريمين ييخيليب،
بوتون ائپلرئم قوپوب.
اوشاقلاريم منی ترک ادئب و آرتيق
يوخدورلار.

چادیریمي تزه‌دن قوران، پرده‌لرئمي تزه‌دن
آسان قالماییب. ۲۱ چونکي خالقین
چوبانلاري آغیلسیز اولوبلار،
ربدن مصلحت آلماییبلار.
بونا گؤره ده اوغور قازانماییبلار،
بوتون سورولري ده داغیلیب. ۲۲ بئر خبر
سَسي گلئر، قولاق آسین!
شئمال اؤلکه‌سئندن بؤیوک گورولتو گلئر
کي،
یهودا شهرلرئني خارابالیغا،
چاقّال یوواسینا چِوئرسئن. ۲۳ یارب،
بئلئرم کي، ائنسانین عؤمرو اؤز اَلئنده
دیئل.
قدملرئنه طرئق ورمک ده اونون ائشي
دیئل. ۲۴ منی ائصلاح ات، یارب،
آنجاق قضبئنله یوخ، عدالتله.
یوخسا منی هچه چیخاردارسان.
۲۵ قضبئني سني تانیمایان مئلّتلرئن،
آدیني چاغیرمایان طایفالارین اوستونه
توک.
چونکي اونلار یعقوب نسلئني اودوبلار،
اونو یِیئب- قورتاریبلار،
یوردونو وئران قویوبلار.”

تارينين عهدئنه خيانت ۱ ربدن اِرِميايا بو
سؤز نازئل اولدو: ۲ "بو عهدئن سؤزلرئنه
قولاق آس، يهودا آداملارينا و
اورشلئمده ياشايانلارا ديئب ۳ بئلدئر
كي، ائسرايئلئن تاريسي رب بله ديئر:
«لعنت اولسون او آداما كي، بو عهدئن
سؤزلرئنه قولاق آسميره. ۴ بو عهد
باره‌سئنده من آتالارينيزي مئصئر
تورپاغيندان، دمئر اَرئدن كوره‌نئن
ائچئندن چيخارتديغيم واخت امر ادئب
ددئم: ‹منئم سؤزومه قولاق آسين، سئزه
امر اتدئيئم هر شيي ادئن. او واخت سئز
منئم خالقيم، من ده سئزئن تارينيز
اولارام. ۵ بله اده‌سئنئز، من ده
آتالارينيزا آند ائچئب وعده وردئيئم شيه
عمل اده‌رم، بو گون سئزئن اولان
تورپاغي سود و بال آخان تورپاغي سئزه
وره‌رم.›»" او واخت جاواب ورئب
ددئم: "آمئن، يارب." ۶ رب منه ددي:
"بو سؤزلرئن هاميسيني يهودا شهرلرئنده
و اورشلئم كوچه‌لرئنده جار چكئب دِه:
«بو عهدئن سؤزلرئنه قولاق آسين،
اونلارا عمل ادئن. ۷ بلي، من آتالارينيزا
اونلاري مئصئر تورپاغيندان چيخارتديغيم
گوندن ائندئيه قدر جئدّي ائخطار

مگر اوستونوزدن بلا چکئلر،
اِله کي، سن سِوئه‌سن؟ ۱۶ رب سنئن آديني
«ياخشي مئيوه‌سي اولان، گؤزل گؤرونوشلو ياشيل زيتون آغاجي» قويدو.
ائندي آمّا بؤيوک طوفانين گورولتوسو ائله آغاجي اودلا ييب،
اونون بوداقلاري قيريليب. ۱۷ سني اَکَن قوشونلار ربّي قرار ورئب کي، باشينا فلاکت گتئرسئن. چونکي ائسرائيل و يهودا نسلي پئسلئک ادئبلر و بَعَل بوتلرئنه بوخور ياندیرماقلا منی قضبلَندئرئبلر.”

اِرمیانین جانینا سوئي-قصد ۱۸ او واخت رب اونلارين اتدئکلرئني منه بئلدئردي. او بونو منه آشکار اتدي، من ده خبردار اولدوم. ۱۹ آمّا من کَسئلميه آپاريلان موطئع قوزو کئمي ائدئم؛ بئلمئردئم کي، اونلار منئم جانيم اوچون قصد حاضيرلا ييب ديئرلر: “گلئن، آغاجي و مئيوه‌سئني محو اِدَک، اونو دئرئلر دئياريندان يوخ اِدَک کي، آدي بئر داها خاطيرلانماسين.” ۲۰ آنجاق، ای قوشونلار ربّي، اورَکلري و فئکئرلري ائمتاحانا چکن، عدالتلي حاکئم، منه ائمکان ور کي، اونلاردان آلاجاغين قئصاصيني گؤروم! چونکي من اؤز ائشئمي سنه تاپشيرميشام. ۲۱ بونا گؤره ده رب سني اؤلدورمک ائسته‌ين و “ربّئن آدي ائله نبئلئک اتمه، يوخسا بئزئم اَلئمئزده اؤلرسن” دئين عَناتوت خالقي باره‌ده بله ديئر: ۲۲ “بلی، قوشونلار ربّی ديئر: «باخ، من اونلاري عنقرئب جزالاندیراجاغام! جاوانلاري قيلينجلا هلاک اولاجاقلار، اوغوللاري و قيزلاري آجليقدان اؤله‌جکلر. ۲۳ صاغ قالان اولمایاجاق، چونکي من عَناتوت خالقينين باشينا فلاکت گتئره‌جيم، بو

لاکئن گئنه ده عدالت باره‌ده سنئنله
دانیشماق ائسته‌یئرم.
نه اوچون پئس آداملار عمل‌لرئنده
اوغور قازانیرلار،
بوتون خائنلر دئنج یاشاییرلار؟ ۲ اونلاري
سن اَکئبسن، کؤک ده سالیبلار،
بؤیویورلر، بار دا وردئلر.
سن اونلارین دئل‌لرئنه یاخینسان،
آمّا اورَکلرئندن اوزاقسان. ۳ آمّا منی،
یارب، سن تانی‌ییرسان،
منی گؤرورسن؛
اوره‌یئئن سنه اولان دوشونجه‌لرئني
ائمتاحان ادئرسن.
اونلاري قوربانلیق قویون کئمي آییر،
هلاک گونو اوچون حاضیرلا. ۴ نه
واختا قدر اؤلکه یاس توتاجاق،
بوتون چؤل اوتلاري قورویاجاق؟
اورادا یاشایانلارین پئسلئي اوزوندن
حیوانلار و قوشلار محو اولوبلار.
چونکي ائنسانلار دیئبلر: "تاري
عاقئبتئمئزي گؤرمیه‌جک."

تارینین جاوابي ۵ **"ای اِرمیا، اگر سن
پئیادالارلا قاچاندا یورولدون،**
آتلارلا نجه قاچا بئلرسن؟
اگر اَمئن-آمانلیق اولان تورپاقدا
یئخیلاسان،
اوردون چایینین کنارینداکي سیخ
مِشه‌ده نه اده‌جکسن؟ ۶ حتّا اؤز
قارداشلارین-آتا اِوئن ده
سنه خیانت ادئبلر،
اونلار دا سنئن دالینجا اوجادان
باغیریبلار.
سنه یاخشي سؤزلر دِسه‌لر ده، اونلارا
ائنانما. ۷ اِوئمي ترک اتمئشم،
ائرثئمي اَلدن ورمئشم،
جانیمین سِوگئلئسئني دوشمن اَلئنه تسلئم
اتمئشم. ۸ ائرثئم منئم اوچون مِشه‌ده‌کي
آصلان کئمي اولوب.
اوستومه نعره چکئب؛
بونا گؤره ده اوندان نئفرت اتمئشم.
۹ ائرثئم منئم اوچون مگر آلابَزَک
ییرتیجي قوش کئمي‌دئر؟

مگر هر طرفدن ییرتیجي قوشلار اونون
اوستونه تؤکولورلر؟
گدئن، بوتون وحشي حیوانلاري ییغین،
ییئب-قورتارماق اوچون اونون اوستونه
گتئرئن. ۱۰ بئر چوخ چوبان اوزوم
باغیمي وئران ادئب،
زَمئمي تاپدالا ییب اَزئبلر،
سِوئملي زَمئمي بوش چؤله چِوئرئبلر.
۱۱ اونو خارابا قویوبلار،
خارابالیق ائچئنده حوضورومدا ماتم
توتوب.
بوتون اؤلکه وئران قالیب،
لاکئن هِچ کسئن وِجئنه دیئل.
۱۲ چؤلده‌کي بوتون چیلپاق تپه‌لره
محو ادنلر گلئب،
چونکي اؤلکه‌نئن بئر اوجوندان او بئري
اوجونا قدر
ربّئن قیلینجي قیریب-تؤکور.
هِچ کئم اوچون اَمئن-آمانلیق قالمیر.
۱۳ اونلار بوغدا اَکئبلر،
لاکئن تئکان بئچئبلر.
زحمت چکئبلر، آمّا خیئر گؤرمه‌یئبلر.
ربّئن آلوولانان قضبئندن اؤتري،
محصول‌لارینیزدان اوتانین!" ۱۴ رب
بله دیئر: "بوتون پئس قونشولاریما
گلئنجه، اونلارا کي، خالقیم
ائسرایئله ائرث اولاراق وردئیئم
مولکه توخونورلار، من اونلاري
تورپاقلاریندان چیخاردیب
آتاجاغام، اونلارین آراسیندان یهودا
نسلئني ده چیخاردیب آتاجاغام.
۱۵ آمّا اونلاري چیخاردیب
آتدیقدان سونرا، گئنه اونلارا رحم
اده‌جیم. هر کَسي اؤز ائرثئنه،
اؤز مولکونه قایتاراجاغام. ۱۶ اگر
اونلار خالقیمین یوللاریني حقئقتن
اؤیرَنسه‌لر، خالقیما بَعَل آدي ائله
آند ائچمه‌یي اؤیرَتدئکلري کئمي،
«وار اولان ربّه آند اولسون»
دیئب منئم آدیملا آند ائچسه‌لر، او
زامان خالقیمین آراسیندا برقرار
اولاجاقلار. ۱۷ آمّا اگر قولاق
آسماسالار، او زامان بله بئر مئلّتي
کؤکوندن بوسبوتون چیخاردیب،
یوخ اده‌جیم" رب بله بویورور.

كتان قورشاقلا موقايئسه ۱ رب منه بله
ددي: "گت، اؤزونه بئر كتان قورشاق
ساتين آل و بِلئنه باغلا، آمّا قويما او سويا
دَيسئن." ۲ من ربّئن ددئيي كئمي
قورشاق آلديم و اونو بِلئمه باغلاديم.
۳ منه گئنه ربّئن سؤزو نازئل اولدو:
۴ "بِلئنده‌كي آلديغين قورشاغي گؤتور و
قاخ، پِراتا طرف گت. اونو اورادا
قايانين اويوغوندا گئزلَت." ۵ من ربّئن
امر اتدئيي كئمي پِراتا گتدئم و اونو
اورادا گئزلَتدئم. ۶ اوزون مودّت سونرا
رب منه ددي: "قاخ، پِراتا طرف گت
و او قورشاغي كي، سنه گئزلَتمه‌سئني
امر اتدئم، اورادان گؤتور." ۷ من پِراتا
طرف گتدئم و قورشاغي گئزلَتدئيئم
يردن قازيب گؤتوردوم. گؤردوم كي،
قورشاق چورويوب و داها هچ نه‌يه
يارامير. ۸ او زامان منه ربّئن بو سؤزو
نازئل اولدو: ۹ "رب بله ديئر: «يهودانين
تكبّورونو و اورشلئمئن بؤيوک تكبّورونو
بلجه چوروده‌جيم. ۱۰ سؤزلرئمه قولاق
آسمايان، اوركلرئنئن عئنادكارليغي دالينجا
قاچان، باشقا آللاهلارا قوللوق و
پرستئش ادن بو پئس خالق هچ بئر شيه
يارامايان همئن قورشاق كئمي

ظولمت داغلاريندا آياقلارينيز
بودرمه‌يئب،
تارينيز ربّی عئزّتلَندئرئن.
سئز ائشيق گؤزله‌يئرسئنئز،
آمّا رب اونو اؤلوم كؤلگه‌سئنه
چِوئره‌جک،
درئن ظولمته دؤندره‌جک. ۱۷ لاكئن
اگر اونا قولاق آسمایاسینیز،
سئزئن كئبئرئنئز اوچون گئزلئجه
آغلایاجاغام؛
گؤزلرئم آجي-آجي آغلایاجاق، سل
كئمي ياش تؤكه‌جک.
چونكي ربّئن سوروسو اسئر آپاریلاجاق.
۱۸ پادشاها و آنا ملكه‌سئنه دِه:
"آشاغي یرده اوتورون،
چونكي شرف تاجینیز باشینیزدان
دوشه‌جک." ۱۹ نِگِب شهرلرئنئن
دروازالاري باغلاناجاق،
اونو آچان اولمایاجاق.
بوتون یهودا اسئر ادئلده‌جک،
هامي اسئر آپاریلاجاق. ۲۰ باشینیزي
قالدیریب شمئالدان گلنلري گؤرون.
سنه ورئلَن سورو،
سنئن گؤزل قویونلارین هارادادیر؟
۲۱ رب موتّفئق كئمي
حاضیرلادیغین آداملاري
سنه حاكئم قویاندا نه دئیه‌جکسن؟
دوغان آروادین چكدئي سانجي كئمی
مگر سني ده آغري توتمایاجاق؟ ۲۲ اگر
اوره‌یئنده دئیه‌سن:
"بوتون بونلار نه اوچون باشیما گلئب؟"
بئل كي، گوناهینین چوخلوغوندان
اَتَكلرئن آچیلدي، تجاووز اولوندون.
۲۳ مگر كوشلو اؤز دَرئسئني،
پلنگ اؤز خال‌لاريني دیئشدئره بئلر؟
پئسلئک اتمه‌یه آلیشمیش سئز ده
یاخشیلیق اده بئلمزسئنئز. ۲۴ "سني
چؤل كوله‌یي ائله سوورولان سامان
چؤپو كئمي سپه‌لَیه‌جیم. ۲۵ سنه
دوشن پوشک، منئم سنه آییردیغیم
پاي بودور."
رب بله اعلان ادئر.
"چونكي منی یاددان چیخاردیبسان،
یالان اولانا بِل باغلاییبسان. ۲۶ من
اؤزوم سنئن اَتَكلرئني اوزونه
قالدیراجاغام كي،

عاییبین گؤرونسون. ۲۷ چولده‌کي تپه‌لر
اوستونده گؤردویون ائیرنج ائشلري،
زئنا کارلیغیني، شهوتله کئشنَمه‌یئني،
حیاسیز عئفّتسئزلئیئني گؤرموشم.
واي حالینا، ای اورشلئم!
نه واختا قدر نجئس قالاجاقسان؟”

قیلینج، آجلیق، وَبا ۱

۱۴ بو، قوراقلیق حاقّیندا
اِرمیایا نازئل اولان ربّئن
سؤزودور: ۲ “یهودا یاس توتور،
شهرلري قَمْلي گؤرونور؛
آداملار اؤلکه اوچون ماتم ادئرلر،
اورشلئمدن شئون سَسي قالخیر.
۳ اعیانلار نؤکرلرئني سو دالینجا
گؤنده‌رئرلر،
اونلار قویو یانینا گلئرلر، لاکئن سو
تاپمیرلار،
بوش قابلارلا گری دؤنورلر؛
اوتانیب نجالت چکه‌رَک باشلاریني
اؤرتورلر. ۴ اؤلکه‌ده یاغیش اولمادیغي
اوچون تورپاق چاتلاقدیر.
اَکئنچئلر اوتانیرلار، باشلاریني اؤرتورلر.
۵ حتّا چؤلده‌کي مارال دا بالا
دوغوب اونو ترک ادئر،
چونکي اوت یوخدور. ۶ وحشي اِششَکلر
چیلپاق تپه‌لرده دوروب،
چاقّال کئمي تِز-تِز نفس آلیرلار.
اوتلاق اولمادیغیندان اونلارین گؤزلري
کورلاشیر.” ۷ یارب، گرچی
تقصئرلرئمئز بئزئم ضئدّئمئزه شهادت
ورئر،
آمّا سن اؤز آدیندان اؤتري بئر شیلر ات.
چونکي اتدئیئمئز دؤنوکلوک بؤیوکدور،
سنه گوناه اتمئشئک. ۸ ای ائسرایئلئن
اومئدي،
مشقّت زامانلاریندا خئلاصکاري
اولان!
نه اوچون سن بو تورپاقدا بئر قرئب
کئمي‌سن،
گجه‌لَک اوچون بئر گجه قالان بئر
موسافئر کئمي‌سن؟ ۹ نه اوچون
چاشمیش آدام کئمي اولوبسان؟
قورتارماغا گوجو چاتمایان ائگئد کئمي
اولوبسان؟

سن آرامیزداسان، یارب.
بئز سنئن آدیني داشيییریق؛
بئزي ترک اتمه! ۱۰ رب بو خالق
بارەده بله دیئر: "اونلار گزئب
دولانماغي او قدر سِوئرلر کي،
آیاق ساخلامیرلار. بونا گؤره ده
رب اونلاري قبول اتمئر. ائندي
اونلارین تقصئرکارلیغیني یادا
سالاجاق و گوناهلاري اوچون
اونلارا جزا ورەجک." ۱۱ سونرا
رب منه ددي: "سن بو خالقین
اوغور قازانماسي اوچون دوعا
اتمه. ۱۲ اوروج توتسالار دا، من
اونلارین فریادیني اشئتمیەجیم.
یاندیرما قورباني و تاخیل تقدئمي
گتئرسەلر ده، اونلاري قبول
اتمیەجیم. عوضئنه اونلاري قیلینج،
آجلیق و وبا ائله قیریب تؤکەجیم."
۱۳ آمّا من ددئم: "آه، پروردئگار
رَب، پیغمبرلر اونلارا دیئرلر کي،
«سئز قیلینج گؤرمیەجکسئنئز،
آجلیق چکمَیەجکسئنئز. دوغرودان
دا من بو یرده سئزه داواملي
باریش ورەجیم.»" ۱۴ او واخت
رب منه ددي: "پیغمبرلر منئم
آدیملا یالاندان نَبئلئک ادئرلر.
اونلاري من گؤندرمەمئشم،
اونلاري من تعیئن اتمەمئشم،
اونلارلا دانیشمامیشام. سئزه یالان
رؤیالار، سِحرلر، بوش شیلر، و
اؤز فئکئرلرئنئن اویدورمالاریني
نَبئلئک ادئرلر. ۱۵ بونا گؤره
ده رب، او پیغمبرلر بارەده بله
دیئر: «اونلاري گؤندرمەدئیئم
حالدا، منئم آدیملا نبئلئک ادن
بو نَبئلر دیئرلر: ‹بو تورپاقدا قیلینج
و آجلیق اولمایاجاق.› بو پیغمبرلر
اؤزلري قیلینج و آجلیقدان هلاک
اولاجاقلار. ۱۶ نبئلئک اتدئکلري
خالق دا قیلینج و آجلیق اوزوندن
اورشلئم کوچەلرئنه آتیلاجاقلار.
اونلارین اؤزلرئني، آروادلاریني،
اوغوللاریني و قیزلاریني باسدیران
اولمایاجاق. لایئق اولان پئسلئیي
اونلارین اؤز باشلارینا گتئرەجیم.»
۱۷ اونلارا بو سؤزو دِه:

«قوي گؤزلرئم گجه-گوندوز، دايانمادان
ياش تؤکسون.
چونکي باکئره قيزيم-منئم خالقيم،
آغير بئر يارا آليب، شئدّتلي بئر ضربه يِيئب.
۱۸ اگر صحرايا چيخام،
قيلينجلا اؤلدورولَنلري گؤره‌جيم،
اگر شهره گئرم، آجليقدان اوزولَنلري
گؤره‌جيم.
چونکي هم پيغمبر هم ده کاهئن،
تانيماديقلاري اؤلکه‌يه گدئب.»" ۱۹ مگر
سن يهوداني کامئل ردّ ادئبسن؟
مگر صحيوندان آجيغين گلئر؟
نئيه بئزي اِله ووروبسان کي،
صاغالتماق مومکون اولماسين؟
صولح گؤزله‌دئک، آمّا خيئر گلمه‌دي.
شفا واختيني گؤزله‌دئک،
لاکئن آنجاق دهشت گلئر. ۲۰ يارب،
پئسلئيئمئزي، آتالاريميزين
تقصئرکارليغيني بئلئرئک؛
دوغرودان دا سنه گوناه اتمئشئک.
۲۱ اؤز آدينين خاطئري اوچون بئزه
خور باخما؛
عئزّتلي تختئني حؤرمتدن سالما.
بئزئمله اولان عهدئني يادا سال، اونو
پوزما. ۲۲ مگر مئلّتلرئن يارامازبوتلري
آراسيندا
ياغيش ياغديرا بئلَن بئری وار؟
مگر گؤيلر اؤزلري ياغيش ياغديريرلار؟
يوخ، بونو ادن سنسن، يارب تاريميز.
بونا گؤره ده اومئدئمئز سنده‌دئر.
چونکي بوتون بو شيلري ادن سنسن.

يهودا خالقينين محوى ۱ رب منه ددي:
"موسا ائله سمويئل حوضورومدا
دورسايديلار دا، گئنه اوره‌يئم بو خالقا
طرف دؤنمَزدي. اونلاري قاباغيمدان
ردّ ات كي، گتسئنلر. ۲ سنه «هارا
گِدَک؟» ددئكلري زامان، اونلارا دِه:
رب بله ديئر: «اؤلوم اوچون آيريلانلار،
اؤلومه؛ قيلينج اوچون آيريلانلار،
قيلينجا؛ آجليق اوچون آيريلانلار،
آجليغا؛ اسئرلئک اوچون آيريلانلار
اسئرلئيه گتسئنلر.» ۳ رب بويورور:
«اونلارين باشينا دؤرد جور بلا
گتئره‌جيم: اؤلدورمک اوچون قيلينجي،
پارچالاماق اوچون ائتلري، يِيئب
هلاک اتمک اوچون گؤيده‌كي
قوشلاري و يرده‌كي حيوانلاري. ۴ يهودا
پادشاهي خئزقئيا اوغلو مِنَسّه‌نئن
اورشلئمده اتدئيي ائشلره گؤره،
اونلاري يِر اوزونون بوتون اؤلكه‌لرئنئن
قاباغيندا دهشتلي حالا سالاجاغام.»
۵ ای اورشلئم، بس سنه كئم آجييياجاق؟
حاليني سوروشماق اوچون،
كئم يولوندان دؤنوب سنئن يانينا
گله‌جک؟ ۶ رب بويورور: «سن
منى ردّ ادئبسن،
دائم گرى چكئلئرسن.
من ده اَلئمي اوزاديب سني محو اتمئشم.
قاباغيمي آلماقدان آرتيق يورولدوم.
۷ اونلاري اؤلكه‌نئن شهر
دروازالاريندا كورَكله
سووورموشام،
خالقيمي اؤولادسيز قويموشام، اونلاري
محو اتمئشم.
چونكي يوللاريندان دؤنمه‌يئبلر. ۸ دول
آروادلارينين ساييني دهنز قوموندان
دا چوخ اتمئشم.
گون اورتا چاغي جاوانلارينين آنالارينا
محو اده‌ني گتئرمئشم؛
قَفلَتَن اونلاري قورخو و دهشته
ساليمشام. ۹ يدّي اوشاق دوغان
آرواد ضعئفله‌يئب جان ورئب.
اونون گونشي، گون اورتا چاغي باتيب؛
اوتانيب، آچاليب.

۱۵

سنئن اوچون كئم ياس
توتاجاق؟

اونلاردان صاغ قالانلاري دوشمنلرئنئن
قاباغيندا
قيلينجا تسلئم اده‌جيم.»”
رب بله بويورور.

اِرمئيا قلبئني ربّئن حوضورونا تؤكور ۱۰ واي منئم حاليما!

ای آنام، سن منی بوتون اؤلکه ائله
دِيئشمه و داعوا اتمک اوچون
دوغوبسان!
نه بئرئندن بورج آلميشام،
نه ده بئرئنه منفعتله بورج ورمئشم.
لاکئن هامي منی لعنتله‌يئر. ۱۱ رب ددي:
“قطعن سني خيئر آماج اوچون خئلاص
اده‌جيم؛
بلا و کَدَر واختي دوشمنلرئني سنه
يالوارماغا مجبور اده‌جيم. ۱۲ دمئري،
شئمالدان گلن دمئري، يا دا بورونجو
ائنسان مگر قيرا بئلر؟ ۱۳ سنئن ثروتئني و
خزئنه‌لرئنی
قارت مالي کئمي آيريلارينا موفته
وره‌جيم.
بونو سنئن اؤلکه‌نئن هر طرفئنده
سنئن گوناهلاريندان اؤتري اده‌جيم.
۱۴ تانيماديغين اؤلکه‌ده سني
دوشمنلرئنه قول اده‌جيم.
چونکي قضبئم اود توتوب سئزئن
ضئدّئنئزه آلوو چکئر.” ۱۵ سن
بئلئرسن، يارب!
منی يادا سال و قيدئمه قال.
تعقئبئمه دوشَنلردن منئم قئصاصيمي آل.
صبئرلي اولدوغونا گؤره منی هلاک اتمه؛
سنئن اوچون نه قدر روسوايليق
چکدئيئمي بئر دوشون. ۱۶ سؤزلرئن
گلدئکده، اونلاري يِدئم؛
سؤزلرئن منه شادليق گتئردي، اوره‌يئمئن
کِفي اولدو.
چونکي سنئن آديني داشي‌ييرام،
ای قوشونلار تاريسي رب! ۱۷ کِف
چکلرئن مجلئسئنده اوتورماديم،
اونلارلا سِوئنئب جوشماديم؛
اَلئن اوستومده اولدوغونا گؤره تک-تنها
اوتوردوم.
چونکي منی قضبله دولدورموشدون.
۱۸ نه اوچون آغريم کَسئلمَز، يارام
چاره‌سئزدئر،

شفاسینا اومئد یوخدور؟
مگر منئم اوچون سویو قوروموش،
بِل باغلایا بئلئنمَز بئر وادي اولاجاقسان؟
۱۹ بونا گؤره رب بله دیئر:
"اگر سن تؤوبه اده‌سن،
سني گئنه قبول ادئب خئدمتئمه تعیئن اده‌رم.
اگر جَفَنگئیّات دانیشماق عوضئنه،
دَیَرلي سؤزلر دانیشاسان،
او زامان منئم دئلئمله دانیشارسان.
قوي اونلار سنه طرف دؤنسونلر،
آمّا سن اونلارا طرف دؤنمیه‌جکسن.
۲۰ سني بو خالق اوچون، مؤحکم بورونج بئر دووار اده‌جیم.
سنئن ضئدّئنه دؤیوشه‌جکلر،
آنجاق قالئب گله بئلمیه‌جکلر.
چونکي من سنئنله اولاجاغام کي،
سني قورتاریب آزاد اِدئم."
رب بله بویورور. ۲۱ "سني پئس آداملارین اَلئندن آزاد اده‌جیم،
ظولمکارلارین پنجه‌سئندن گری آلاجاغام."

اِرمیانین حیاتي تارینین جزاسیندان بئر
تصوئر ۱ منه ربّئن بو سؤزو نازئل اولدو:
۲ "اؤزونه آرواد آلما، بو یرده اوغوللارین
و قیزلارین اولماسین. ۳ چونکي بو یرده
دوغولان اوغوللار و قیزلار اوچون،
اونلاري دوغان آنالار و اونلاري عمله
گتئرن آتالار اوچون رب بله دیئر:
۴ «اونلار اؤلومجول ناخوشلوقلاردان
اؤله‌جکلر. اونلار اوچون یاس
توتولمایاجاق، باسدیریلمایاجاقلار،
تورپاغین اوستونده پِیئن کئمي
اولاجاقلار. قیلینج و آجلیقلا قیریلیب
تؤکوله‌جکلر. جسدلري ده گؤیده‌کي
قوشلارا و یرده‌کي حیوانلارا یِم
اولاجاق.» ۵ چونکي رب بله دیئر:
«یاس اِوئنه گئرمه، آغلاماق اوچون
گتمه، باش‌صاغلیغي دا ورمه، چونکي
بو خالقین آراسیندان صولحومو، محبّتئمي
و مرحمتئمي گؤتورموشم.» رب بله
بویورور. ۶ «بو اؤلکه‌ده بؤیوکلر ده،
کئچئکلر ده اؤله‌جکلر، قبئره
قویولمایاجاقلار، آداملار اونلار اوچون
یاس توتمایاجاقلار، اونلار اوچون هِچ
کس اؤزونو یارالاییب ساچلاریني
قیرخمایاجاق. ۷ هِچ کس اؤلولردن اؤتري

مئلّتلر دونیانین اوجقارلاریندان سنئن
یانینا گلئب دئیه‌جکلر:
"آتالاریمیز ساختا و پوچ بوتلره،
هچ بئر فایدا گؤرمه‌دئکلري شیلره وارئث
اولدولار. ۲۰ آدام دا اؤزونه مگر
آللاه دوزه‌لدر؟
آخي اونلار تاري دیئل. ۲۱ بونا گؤره ده
اونلارا گؤرسده‌جیم،
بو دفه اونلارا قووّت و قودرتئمي
تانیتدیراجاغام.
او واخت بئله‌جکلر کي، آدیم ربدئر.

یهودانین گوناهي و جزاسي ۱ **یهودانین**
گوناهي دمئر قلمله یازیلدي، اورَکلرئنئن
لؤوحه‌لري و قوربانگاهلارینین
بوینوزلاري اوستونه آلماس اوجلو آلتله
حَکّ ادئلدي. ۲ **اونلارین اؤولادلاري**
بول یارپاقلي آغاجلارین یانیندا،

۱۷ اونلارین اوجا تپه‌لرده
اولان قوربانگاهلاریني
اَشِرا بوتلرئني خاطیرلاییرلار. ۳ ای
چؤلده‌کي داغیم،
سنئن ثروتئني، بوتون خَزئنه‌لرئني،
پرستئشگاهلارلا بئرلئکده،
اؤلکه‌نئن هر طرفئنده ائشله‌نن
گوناهلاردان اؤتری
قارته تسلئم اده‌جیم. ۴ سنه وردئیئم ائرثي
اؤز عملئنله اَلدن وره‌جکسن.
تانیمادیغین اؤلکه‌ده سني دوشمنلرئنه قول
اده‌جیم.
چونکي قضبئمي آلیشدیردینیز،
و او، ابده کئمي یاناجاق." ۵ رب بله
دیئر:
"لعنت اولسون او آداما کي،
ائنسانا بِل باغلاییر،
بشرئن گوجونه آرخالانیر،
و اوره‌یي ربدن دؤنور. ۶ او، چؤلده‌کي
کؤل کئمي اولاجاق،
خیئر گلنده اونو گؤرمیه‌جک.
صحرادا اولان قوراق یِرلرده
هچ کس یاشامایان شورانلیقدا ساکئن
اولاجاق. ۷ آمّا خوش او آدامین
حالینا کي، ربّه بِل باغلاییر،
ربّی اؤزونه آرخا ساییر. ۸ او، سولار
کنارِیندا اَکئلمئش آغاج کئمي
اولاجاق.

اِله آغاج كي، چاي قيراغيندا كؤك
سالار،
ائستي گلنده قورخماز،
يارپاغي همئشه ياشيل قالار،
قوراقليق اولان ائل ئئگارانليق چكمز،
ميوه ورمكدن ده قالماز.” ۹ اورَک هر
شيدن ده حئيله‌گردئر،
صاغالماز ناخوشلوغو وار.
اونو كئم باشا دوشه بئلر؟ ۱۰ “من رَب،
اوره‌يي ائمتاحان ادئرم،
ائنسانين فئكرئني ائمتاحانا چكئرم كي،
هر كسه يول‌لارينا،
اتدئكلرئنئن نتئجه‌سئنه گؤره عوض
ورئم.” ۱۱ حاقسيزليقلا وار-دؤولت
ييغان آدام،
او كَككلئک كئمي‌دئر كي،
اؤزونون يومورتلاماديغي يومورتالارين
اوستونه اوتورور؛
عؤمرونون اورتاسيندا وار-دؤولتي اونو
ترک اده‌جک،
آخيردا او آدام آخماق چيخاجاق.
۱۲ موقدّس مكانيميزدا كي يِر،
اوّلجه‌دن اوجالديلميش عئزّت تختي‌دئر.
۱۳ يارب، ائسرايئلئن اومئدي،
سني ترک ادنلرئن هاميسي اوتاناجاقلار.
سندن اوز دؤنده‌رنلرئن آدي توز-توپراغا
يازيلاجاق،
چونكي ربّي-آخار سولارين بولاغيني
ترک ادئبلر.” ۱۴ يارب، منه شفا ور،
من صاغالارام.
منی خئلاص ات، من خئلاص
اولارام.
چونكي حمد اتدئيئم سنسن. ۱۵ باخ،
اونلار منه دايانمادان ديئرلر:
“ربّئن سؤزو هاني؟ قوي يرئنه يِتئشسئن!”
۱۶ منه گلئنجه، من سنئن
خئدمتئنه چوبان اولماقدان بويون
قاچيرتماميشام.
بئلئرسن كي، بلا گونونون گلمه‌سئني
ائستمه‌مئشم.
آغزيمدان چيخان هر سؤزو بئلئرسن،
او، سنئن گؤزونون قاباغيندادير. ۱۷ منئم
اوچون دهشته چِورئلمه،

پئس گونده سیغیناجاغیم سنسن. قوي اونلار دهشته دوشسونلر،
۱۸ قوي منی تعقئب ادنلر من آمّا قورخمایيم.
اوتانسینلار، پئس گونو اونلارین باشینا گتئر،
لاکئن قویما من نجالت آلتینا دوشوم. اونلاري ائکي‌قات هلاکئله اَز.

سَبّت گونونه عمل ادئلمه‌سي ۱۹ رب منه
بله ددي: "گت، يهودا پادشاهلارينين
گئرئب-چيخديقلاري خالق
دروازاسيندا دايان. اورشلئمئن باشقا
بوتون دروازالاريندا دا دايان ۲۰ اونلارا
دِه: «اى يهودا پادشاهلاري، يهودا و
اورشلئمئن بوتون اهالئسي، بو
دروازالاردان گئرنلر، ربّئن سؤزونه
قولاق آسين. ۲۱ رب بله ديئر: {دئقّت
ادئن كي، سَبّت گونو يوک
داشيماياسينيز، يا دا اونو اورشلئم
دروازالاريندان ائچه‌ري گتئرميه‌سئنئز.
۲۲ سَبّت گونو اِولرئنئزدن يوک
چيخارتمايين، هچ بئر ائش گؤرمه‌يئن.
آتالارينيزا امر اتدئيئم كئمي سَبّت
گونونو موقدّس ساخلايين.} ۲۳ آنجاق
اونلار اشئتمه‌دئلر، قولاق آسماديلار.
بويونلاريني عئنادكارليقدان بَرک اتدئلر
اِله كي، تأدئبدن عئبرت آلماديلار.»
۲۴ رب بويورور: «اگر سئز دئقّتله مندن
ائطاعت اده‌سئنئز، و سَبّت گونو بو
شهرئن دروازالاريندان يوک
داشيماياسينيز، سَبّت گونونده هچ بئر
ائشله مشغول اولماييب بو گونو موقدّس
ساخلاياسينيز، ۲۵ او زامان داوودون

کئم بله سؤزلر اشئدئب؟
باکئره قیز ائسرایئل دهشتلي بئر ائش
ادئب. ۱۴ لوبنانین قاري قایالي داغ
یاماجلاریندان مگر هچ اَسکئک
اولار؟
اوزاقدان آخان سویوق سولار مگر
قورویار؟ ۱۵ آمّا خالقیم منی یاددان
چیخاردیب؛
ساختا آللاهلارا بوخور یاندیریر.
بو آللاهلار اونلارین گده‌جیي یوللاردا،
قدئم یوللاردا بودرمه‌لرئنه سبب اولدو،
اونلاري هامار اولمایان دوزه‌لمه‌مئش
یوللاردا گزدئردئلر. ۱۶ اؤلکه‌لري
وئران ادئله‌جک،
ابدی کئنایه هدفئنه چِورئله‌جک.
او واخت اورادان کچن هر کس
حیرته گلئب باشیني ترپده‌جک.
۱۷ اونلاري شرقدن اَسن یِل
کئمي،
دوشمن قاباغیندا پَرَن-پَرَن سالاجاغام.
اونلارین فلاکت گونونده،
اونلارا اوزومو یوخ، آرخامي
گؤرسده‌جیم." ۱۸ او زامان
اونلار ددئلر: "گلئن، اِرمیایا قصد
قوراق. چونکي کاهئن اؤیرده‌جک
شرئعت، حکئم آدام وره‌جک
نصئحت، پیغمبر گتئره‌جک سؤز
هچ واخت اَسکئک اولمایاجاق.
گلئن، اونا دئلئمئزله هوجوم اِدَک،
سؤزلرئنه قولاق آسمایاق." ۱۹ یارب،
منه قولاق آس،
منئمله چکئشَنلرئن سؤزونو اشئت.
۲۰ یاخشیلیغین عوضئنده پئسلئک
مگر ادئلر؟
حال بو کي، اونلار منئم اوچون قویو
قازیبلار.
یاددان چیخارتما، من قاباغیندا اونا گؤره
دایاندیم کي،
اونلار اوچون شفاعت ادئم،
و سن اونلاردان قضبئني دؤنده‌ره‌سن.
۲۱ بونا گؤره ده اونلارین
اؤولادلاریني آجلیغا ور،
قیلینج آغزینا تسلئم ات.
آروادلاري اوشاقسیز و دول قالسین،
اَرلرئني اؤلوم آپارسین.

جاوانلاريني موحارئبه‌ده قيلينج
اؤلدورسون. ۲۲ سن اونلارين
اوستونه قَفلَتَن قارتچئلر گؤنده‌رنده،
قوي اِولرئندن شئون اِشئدئلسئن.
چونكي منى توتماق اوچون قويو قازيبلار،
آياغيمين آلتيندا گئزلئنجه تله‌لر قوروبلار.
۲۳ آمّا يارب، منى اؤلدورمک
اوچون
قوردوقلاري بوتون قصدلري سن
بئلئرسن.
تقصئرلرئني باغيشلاما،
گوناهلاريني قاباغيندان سئلمه.
قوي سنئن قاباغيندا يخيلسينلار،
قضبلي ائكن اونلارلا عمل ات.

سینمیش کوزه ائله موقایئسه ۱ ربّئن
ددئیي بودور: "گت، کوزه‌گردن بئر
گئل کوزه آل. خالقین آغساقّاللاریندان
و کاهئنلردن بئر نچه‌سئني یانیندا گؤتور،
۲ بِن‌هئنّوم دره‌سئنه کی، ساخسي قیریغي
دروازاسینین گئرئشئنده‌دئر، گت. سنه
دئیه‌جیئم سؤزلري اورادا اعلان ادئب
دِه: ۳ «ای یهودا پادشاهلاري، ای
اورشلئمده یاشایانلار، ربّئن سؤزونو
اِشئدئن. ائسرایئلئن تاریسي اولان
قوشونلار ربّی بله دیئر: {باخ، من بو
یِرئن اوستونه اِله بئر بلا گتئره‌جیم کي،
هر اِشئده‌نئن قولاغي جئنگلده‌یه‌جک.
۴ چونکي اونلار مندن اوز دؤنده‌رئبلر و
بوراني یاد بئر اؤلکه حالینا گتئرئبلر.
اورادا اِله آللاهلارا بوخور یاندیریبلار
کي، نه اؤزلري تاني‌ییردیلار، نه
آتالاري، نه ده یهودا پادشاهلاري. و بو
یري گوناهسیز قانلا دولدوروبلار.
۵ بَعَل پرستئشگاهلاري تئکئبلر کي، اؤز
اوشاقلاریني اوددا بَعَل بوتلرئنه یاندیرما
قورباني تقدئم ائتسئنلر. من بله بئر شیي نه
امر اتدئم، نه ددئم، نه ده آغلیما
گتئردئم.}» ۶ رب بویورور: «بونا گؤره
ده، باخین، اِله گونلر گلئر کي، بو یِره

منه قالئب گلدئن.
بوتون گون منه گولورلر،
هر کس منئمله باشيني قال ادئر. ۸ نه
زامان آغزيمي آچيرام،
فرياد ادئب "قَّدارليق و تالان!" ديئب
قيشقيريرام.
ربّئن سؤزو منه بوتون گون حقارت
گتئرئب،
روسواي اولموشام. ۹ آمّا اگر دِيئم:
"داها اونو يادا سالمایاجاغام،
اونون آدي ائله دانيشمایاجاغام."
اونون سؤزو اوره‌يئده اود کئمي‌دئر،
سوموکلرئمده حبس ادئلن بئر اود کئمي!
دوغرودان دا اونو ائچئمده
ساخلاماقدان يورولموشام،
آرتيق بونو اده بئلمئرم. ۱۰ چوخ پيچيلتيلار
اِشئدئرم:
"هر طرفده دهشت!
اونو اَله ورئن، اونو اَله ورئن!"
بوتون بِل باغلادیغیم آداملار بودرمه‌يئمي
گؤزليه‌رَک ديئرلر:
"بلکه آلدانار، او واخت اونو مغلوب
اده‌رئک،
اوندان قئصاصيميزي آلاريق." ۱۱ لاکئن
رب ائگئد بئر دؤيوشچو کئمي
منئمله‌دئر.
بونا گؤره ده منی تعقئب ادنلر
يئخيلاجاقلار،
قالئب گله بئلميه‌جکلر.
اوغور قازانمایاجاقلاريندان، چوخلو
نجالت آلتينا دوشه‌جکلر.
روسوايچيليقلاري هچ واخت ياددان
چيخاردیلمایاجاق. ۱۲ ای قوشونلار
ربّي،
سن صالح آدامي ائمتاحانا چکئرسن،
فئکري و اوره‌يي گؤرورسن.
قوي گؤزوم سنئن اونلاردان آلاجاغين
قئصاصي گؤرسون!
چونکي داعوامي سنه تاپشيرميشام. ۱۳ ربّه
اوخويون، ربّه حمد ادئن!
چونکي مؤحتاج آدامي شرئرلرئن اَلئندن
او قورتاريب. ۱۴ دوغولدوغوم گونه
لعنت اولسون!
آنامين منی دوغدوغو گون موبارک
اولماسين! ۱۵ لعنت اولسون او آداما
کي،

آتاما سِوئندئرئجي بو خبري موژده
گتئرئب ددي:
"بئر اوغلان اوشاغين اولدو!"
و اونو چوخ سِوئندئردي. ۱۶ قوي او آدام
ربّئن يازيغي گلمه‌يئب داغيتديغي
شهرلر کئمي اولسون!
سحر اوندا فرياد اِشئدئلسئن،
گون اورتا موحارئبه نعره‌سي. ۱۷ چونکي
بطنده ائکن منی اؤلدورمه‌دي.

او واخت آنامين قارني قَبرئم اولاردي،
بطني دائم بويلو قالاردي. ۱۸ نه اوچون
آنا بطنئندن چيخديم؟
عذاب-اذئيّت گؤرمک اوچون مگر؟
عؤمرومو روسوايچيليقلا کچئرتمک
اوچون مگر؟

ربّئن صئدقئیانین سؤزونو ردّ اتمه‌سي
۱ پادشاه صئدقئیا مَلکئیا اوغلو پَشخورو
و مَعَسِیا اوغلو کاهئن صِفَنیاني اِرِمیانین
یانینا گؤنده‌ره‌نده، ربّئن سؤزو اِرِمیایا
نازئل اولدو. اونلار دِمئشدئلر: ۲ "گل،
بئزئم طرفئمئزدن ربدن سوروش.
چونکي بابئل پادشاهي نَبوکَدنِصّر بئزه
هوجوم گتئرئر. بلکه رب کِچمئشده
اتدئیي مؤجوزه‌لره بَنزَر بئزه بئر شي اِدَر
و نَبوکَدنِصّر بئزدن اَل چکر؟" ۳ لاکئن
اِرِمیا اونلارا جاواب وردی: "صئدقئیایا
دیئن کي، ۴ ائسرایئلئن تاریسي رب بله
بویورور: «اَلئنئزده اولان موحارئبه
سئلاحلاریني کي، اونونلا دووارلارین
او طرفئنده سئزي موحاصئره‌یه آلان بابئل
پادشاهي و کَلدانئلرله ساواشیرسینیز،
گری ساخلایاجاغام. سئلاحلارینیزي بو
شهرئن اورتاسینا بئریِره ییغاجاغام. ۵ من
اؤزوم سئزئن ضئدّئنئزه اَل قالدیراجاغام،
گوجلو قولوملا، قِیض، قضب و
بؤیوک حئدّتله سئزئنله ووروشاجاغام.
۶ بو شهرده یاشایان ائنساني دا، حیواني
دا محو اده‌جیم. اونلار شئدّتلي وبادان
اؤله‌جکلر.» ۷ رب بویورور: «بوندان
سونرا یهودا پادشاهي صئدقئیاني و

«هر سحر عدالتله رفتار ادئن،
مظلومو ظالئمئن اَلئندن قورتارين.
يوخسا پئس عمل‌لرئنئزه گؤره
قضبئم اود كئمي چيخيب ياندیراجاق،
اونو سؤندورن اولمایاجاق.» ۱۳ رب
بويورور:
«من سنه ضئدّم،
ای وادئئن اوستونده‌كي يايلادا اولان
قایادا اوتوران اورشلئم!»
سئز ديئرسئز:
«اوستوموزه كئم گله بئلر؟
ياشاديغيميز يِرلره كئم گئره بئلر؟»
۱۴ رب بويورور:
«من سئزي عمل‌لرئنئزئن بهره‌سئنه
موطابئق جزالاندیرجاغام.
مِشه‌لرئنئزه بئر اود سالاجاغام كي،
اطرافينداكي هر شيي ياندیریب يوخ
اده‌جک.»»

پادشاه سولاله‌سئنه ائخطار ۱ رب بله
ددي: ”يهودا پادشاهينين ساراييينا گت،
اورادا بو سؤزو اعلان ات: ۲ ای
داوودون تختي اوستونده اوتوران يهودا
پادشاهي، ای بو دروازالاردان گئرن
اعيانلارلا خالق، ربّئن سؤزونو اِشئدئن.
۳ رب بله ديئر: «عدالت و صالحلئكله
رفتار ادئن. مظلومو ظالئمئن اَلئندن
قورتارين. قرئبه، يِتئمه و دول آروادا
حاقسيزليق اتمه‌يئن، قدّارليق اتمه‌يئن، بو
يرده گوناهسيز قان تؤكمه‌يئن. ۴ اگر سئز
بو امره، حقئقتن، عمل اده‌سئنئز، او
زامان داوودون تختئنده اوتوران
پادشاهلار دؤيوش عارابالارينا و آتلارا
مئنئب اعيانلاري و خالقلاري ائله
بئرلئكده بو ساراييين دروازالاريندان
گئره‌جكلر. ۵ لاكئن اگر بو امرلردن
ائطاعت اتميه‌سئنئز، اؤز وارليغيما آند
ائچئرم كي، بو اِو وئران قالاجاق.» رب
بويورور. ۶ بلی، يهودا پادشاهينين
ساراييي باره‌ده رب بله ديئر:

۲۲ «گرچی منئم اوچون گئلعاد
كئمي‌سن،

لوبنانين قولّەسي كئمي‌سن.
لاكئن من قطعن سني بئر چؤله،
كئمسەنئن ياشامادیغي شهرلره
چِوئره‌جیم. ۷ سنئن ضئدّئنه هلاک
ادنلر حاضیرلایاجاغام،
هامیسینین اَلئنده سئلاح اولاجاق.
سنئن لاپ یاخشي سئدر آغاجلاریني
کسه‌جکلر،
اونلاري اودا آتاجاقلار. ۸ بئر چوخ مئلّتلر
بو شهرئن یانیندان کِچئب بئربئرلرئندن
سوروشاجاقلار: ‹بو بؤیوک شهره
رب نئیه بله ادئب؟› ۹ و جاواب
بو اولاجاق: ‹چونکي تاریسي ربّئن
عهدئني ترک اتدئلر، باشقا آللاهلارا
پرستئش و قوللوق اتدئلر.›»

پادشاه شَلّوم باره‌ده وحي

۱۰ اؤلَن اوچون آغلامایین،

یاس دا توتمایین.
آنجاق اسئرلئیه گدن اوچون آجي-آجي
آغلایین،
چونکي داها قاییتمایاجاق،
دوغما وطنئني گؤرمیه‌جک. ۱۱ بلی،
یوشئیا اوغلو شَلّوم باره‌ده کي، آتاسي
یوشئیانین یرئنه یهودا پادشاهي اولوب
و بورادان چیخیب گدئب، رب بله
دیئر: "او داها بورایا قاییتمایاجاق،
۱۲ اسئر اولوندوغو یرده اؤله‌جک و
آرتیق بو اؤلکه‌ني گؤرمیه‌جک.

پادشاه یِهویاقئم باره‌ده وحي

۱۳ واي او آدامین حالینا کي،

سارایيني حاقسیزلیقلا،
یوخاري اوتاقلاریني عدالتسئزلئکله
تئکئر،
اؤز هموطنئني موفته ائشله‌دئر،
اونا موزدونو ورمئر. ۱۴ دیئر:
«اؤزومه گِنئش یوخاري اوتاقلاري
اولان
بؤیوک بئر ساراي تئکدئره‌جیم.»
بلجه اورایا پنجره‌لر آچیر،
اطرافیني سئدر آغاجي ائله اؤرتور.
قیرمیزي رنگله بویاییر. ۱۵ چوخلو سئدر
آغاجین اولماق
مگر سني پادشاه اِدَر؟

مگر آتان دا دویونجا يِيئب-ائچمه‌دي؟
او عدالت و صالحلئکله رفتار اتدي.
اونا گؤره ده ائشلري اوغورلو اولدو.
۱۶ محکمه‌ده مظلومون، يوخسول
آدامين ائشئنه باخيردي،
اونا گؤره ده ائشلري اوغورلو اولدو.”
رب بويورور: “منی تانيماق اِله مگر بو
ديئل؟ ۱۷ لاکئن سنئن گؤزلرئن و
اوره‌يئن
آنجاق حارام قازانجيندا قاليب،
تؤکمک ائسته‌دئيئن گوناهسيز قاندا
قاليب،
قدّارليق و تالاندا قاليب.” ۱۸ بونا گؤره
ده يهودا پادشاهي يوشئيا اوغلو
يِهوياقئم باره‌ده رب بله ديئر: “اونون
اوچون «واي قارداشيم، واي باجيم»
ديئب ياس توتمایاجاقلار، «واي
آغام، حيف اونون عئزّتي» ديئب
ياس توتمایاجاقلار. ۱۹ اونو اِششَک
باسديريلان کئمي باسديراجاقلار،
سورويوب اورشلئم دروازالاريندان
کنارا آتاجاقلار.

اورشلئم باره‌ده وحي

۲۰ لوبنانا گت، فرياد ات،
باشاندا سَسئني اوجالت،
عَبارئمدن فرياد ات،
چونکي بوتون اويناشلارين اَزئلئب. ۲۱ هر
شيئن اَمئن-آمانليقدا اولاندا سني
خبردار اتدئم،
آمّا سن «قولاق آسمایاجاغام» ددئن.
اوشاقليغيندان عادتئن بله‌دئر،
مندن ائطاعت اتمه‌يئبسن. ۲۲ کولَک
بوتون چوبانلاريني گؤتوروب
آپاراجاق،
اويناشلارين اسئرلئيه گده‌جک.
او زامان اتدئيئن بوتون پئسلئکلردن
اؤتري
اوتانيب روسواي اولاجاقسان. ۲۳ ای
سن «لوبناندا» ياشايان،
يوواسيني سئدر آغاجيندان قوران!
سنه بويلو آرواد کئمي آغريلار،
سانجيلار گلنده
نجه ناله چکه‌جکسن!”

پادشاه يَهویاکئن باره‌ده وحي ۲۴ رب
بویورور: "ای یهودا پادشاهي يِهویاقئم
اوغلو يِهویاکئن، وارلیغیما آند اولسون
کي، اگر صاغ اَئمده‌کي مؤهور اوزویو
اولاسان دا، سني چیخاردیب آتاردیم.
۲۵ سني جانیني آلماق ائسته‌ینلره،
قورخدوغون آداملارا، بابئل پادشاهي
نَبوکَدنِصّره و کَلدانئلره تسلئم اده‌جیم.
۲۶ سني و سني دوغان آناني
دوغولمادیغینیز یاد بئر اؤلکه‌یه آتاجاغام و
اورادا اؤله‌جکسئنئز. ۲۷ قاییتماغا
جان آتدیغینیز اؤلکه‌یه بئر داها
قاییتمایاجاقسینیز." ۲۸ بو آدام- يِهویاکئن
مگر حقارتله باخیلان قیریق بئر کاسادیر؟
هچ کسئن بَیَنمه‌دئیي بئر قابدیر؟

بس نه اوچون هم اؤزو، هم ده
اؤولادلاري آپاریلیب
تانیمادیقلاري بئر اؤلکه‌یه آتیلدیلار؟
۲۹ اؤلکه، ای اؤلکه،
ربّئن سؤزونو اشئت، ای اؤلکه! ۳۰ رب
دیئر:
"بو آدامي اؤولادسیز یازین،
عؤمرونده ائشلري اوغورلو اولمایان بئر
کئشي
حساب ادئن.
چونکي نسلئندن هچ کئم اوغور
قازانمایاجاق.
نسلئندن هچ کئم داوودون تختئنده
اوتورمایاجاق،
یهودادا بئر داها پادشاهلیق اتمیه‌جکدئر."

گله‌جکده‌کي صالح پادشاه ۱ رب
بويورور: "واي او چوبانلارين حالينا
کي، اوتلاغيمين قويونلاريني محو ادئرلر،
اونلاري داغيديرلارا!" ۲ بونا گؤره ده
ائسرايئلئن تاريسي رب خالقيمي اوتاران
چوبانلارين ضئدّئنه بله ديئر: "سئزسئنئز
کی، منئم سورومو پَرَن-پَرَن ساليب
قووورسونوز. سئزسئنئز کی، اونلارين
قيدئنه قالميرسينيز. ائندي من ده
اتدئيئنئز عمل‌لرئنئزئن پئسلئيئنه گؤره
سئزي تنبه ادەجيم." رب بويورور.
۳ "سورومون قالانلاريني، اسئر اتدئيئم
بوتون اؤلکه‌لردن ييغيب توپلاياجاغام،
اونلاري گئنه اوتلاقلارينا قايتاراجاغام
و تؤره‌يئب چوخالاجاقلار. ۴ اوستلرئنه
چوبانلار قوياجاغام کي، اونلاري
اوتارسينلار. داها قورخوب دهشته
دوشميه‌جکلر، بئري ده ائتميه‌جک." رب
بويورور. ۵ "باخ، او گونلر گلئر کي،

۲۳

داوود اوچون صالح بئر
شاخه يِتئشدئره‌جيم.

اله بئر پادشاه کي، حئکمتله پادشاهليق
ادەجک،
اؤلکه‌ده عدالتله، صالحلئکله عمل
ادەجک."
رب بويورور. ۶ "اونون دؤورونده يهودا
خئلاص اولاجاق،
ائسرايئل اَمئن-آمانليقدا ياشاياجاق.
او «رب صالحلئيئمئزدئر»
چاغيريلاجاقدير. ۷ بونا گؤره ده رب
بويورور: "او گونلر گله‌جک کي،
ائنسانلار آرتيق دميه‌جکلر: «او ربّئن
وارليغينا آند اولسون کی، ائسرايئل
اؤولادلاريني مئصئر تورپاغيندان
چيخارتدي.» ۸ لاکئن دئيه‌جکلر:
«او ربّئن وارليغينا آند اولسون
کی، ائسرايئل اؤولادلاريني شئمال
اؤلکه‌سئندن و اسئر اتدئيي بوتون
باشقا اؤلکه‌لردن چيخارتدي.» او
واخت اونلار اؤز تورپاقلاريندا
ياشاياجاقلار."

يهودانين يالانچي پيغمبرلري

۹ پيغمبرلر حاقّيندا:

اوره‌يئم ائچئمده پارچالانيب،
بوتون سوموکلرئم تئتره‌يئر.
ربّه گؤره، اونون موقدّس سؤزلرئنه گؤره
بئر مست کئمي‌يم،
شرابا آلوده اولان آدام کئمي‌يم.
۱۰ اؤلکه زئناکارلارلا دولودور،
لعنته گؤره يِر ياس توتور.
چؤلده‌کي اوتلاقلار قورويور،
پيغمبرلر پئس يولا دوشوب.
گوجلرئني حاقسيزجا صرف ادئرلر.
۱۱ رب بويورور:
"هم پيغمبر، هم ده کاهئن تاريسيزدير،
اونلارين پئسلئکلرئني حتّا معبدئمده ده تاپيرام. ۱۲ بونا گؤره گتدئکلري يول سوروشکَن اولاجاق؛
قارانليغا قووولوب اورادا ييخيلاجاقلار.
جزالاناجاقلاري ائل، باشلارينا فلاکت گتئره‌جيم."

رب بويورور. ۱۳ "سامئره پيغمبرلري آراسيندا بو ائيرنج ائشي گؤردوم:
بَعَلئن آدي ائله نبئلئک ادئب خالقيم ائسرائيلي يولدان آزديرديلار.
۱۴ اورشلئمئن پيغمبرلري آراسيندا قورخولو بئر شي گؤردوم:
زئنا ادئرلر، يالان دالينجا گدئرلر.
پئس آداملارين قولونا گوج ورئرلر.
بلجه هچ کس پئسلئيئندن دؤنمور.
هاميسي منئم اوچون سودوم کئمي،
اورشلئم ساکئنلري، گومورا کئمي‌دئر."
۱۵ بونا گؤره ده قوشونلار ربّي پيغمبرلر حاقّيندا بله ديئر:
"من اونلارا يووشان يِدئرده‌جيم،
زَهَرلي سو ائچئرده‌جيم.
چونکي تاريسيزليق اورشلئمئن پيغمبرلرئندن بوتون اؤلکه‌يه ياييليب."
۱۶ قوشونلار ربّي بله ديئر:
"سئزئن اوچون نبئلئک ادن پيغمبرلرئن سؤزونه قولاق آسمايين.
اونلار سئزي بوش اومئدلرله دولدورورلار.
ربّئن آغزيندان چيخانلاري يوخ،

اؤزلرئنئن فئکئرلرئندن چیخان رؤیالاري
دیئرلر. ۱۷ اونلار منه خور باخانلارا
دیئرلر:
«رب دیئر: سئزئن اوچون اَمئن-آمانلیق
اولاجاق.»
اورَکلرئنئن عئنادکارلیغي دالینجا دوشَنلره
ده دیئرلر:
«اوستونوزه فلاکت گلمیه‌جک.»
۱۸ لاکئن اونلارین هانسي بئري
ربّئن سؤزونو آنلاییب اشئتمک
اوچون
مگر ربّئن مجلئسئنده دوروب؟
اونون سؤزونه قولاق آسیب؟ ۱۹ باخ،
ربّئن طوفاني قضبله قوپاجاق،
طوفان فیرلانیب پئس آداملارین
باشیندا پارتلایاجاق. ۲۰ ربّئن قضبي
سؤنمیه‌جک، اوره‌یئنئن ائسته‌ئیئني
اده‌نه قدر،
مگر او زامان کي، اونون اوره‌یئنئن
ائسته‌یئني
تامام-کامال یرئنه یئتئرسئن.

گله‌جک گونلرده بونو آچیق-آشکار
آنلایاجاقسینیز. ۲۱ بو پیغمبرلري من
گؤنده‌رمه‌دئم،
آمّا سؤزلري ائله اورا-بورا قاچیبلار.
اونلارلا دانیشمادیم، لاکئن نبئلئک
ادئبلر. ۲۲ آمّا اگر اونلار مجلئسئمده
دورسایدیلار،
سؤزلرئمي خالقیما چاتدیراردیلار.
پئس یوللارینداں، شر عمل‌لرئندن
خالقي چکئندئرَردئلر.” ۲۳ رب بویورور:
“مگر من آنجاق یاخیندا اولان تاریام،
اوزاقدا اولان تاري دیئلم؟ ۲۴ کئمسه
مگر گئزلي یِرلرده گئزلنه بئلر کي،
من اونو گؤره بئلمه‌یئم؟” رب بویورور.
“یِري، گؤیو من مگر دولدورمورام؟”
رب بویورور. ۲۵ “منئم آدیمدان
یالان دئین پیغمبرلرئن سؤزلرئني
اشئتمئشم: دیئرلر: «یوخو گؤردوم،
یوخو گؤردوم!» ۲۶ نه واختا
قدر یالان دئین، اؤز اورَکلرئنئن
اویدورمالاریني بئلدئرَن پیغمبرلر
بو ائشله مشغول اولاجاقلار؟
۲۷ اونلار ظنّ ادئرلر کي، بئربئرلرئنه

دانیشدیقلاري یوخولارلا خالقیما
آدیمي یاددان چیخارتدیراجاقلار،
نجه کي، آتالاري بَعَل بوتونه گؤره
آدیمي یاددان چیخارتدیلار. ۲۸ یوخو
گؤرَن پیغمبر، یوخوسونو دانیشسین.
آمّا سؤزوم اونا نازئل اولان آدام
قوي اونو صداقتله دسئن. داها
بوغدانین یانیندا سامان نه‌دئر؟"
رب بویورور. ۲۹ "منئم سؤزوم
مگر بئر اود کئمي دیئل؟ مگر
قایالاري پارچالایان گورز کئمي
دیئل؟" رب بویورور. ۳۰ "بونا
گؤره ده من بو پیغمبرلره کي،
سؤزلرئمي بئربئرلرئندن اوغورلاییر،
ضئدّم." رب بویورور. ۳۱ "بلی،
من بو پیغمبرلره ضئدّم. اونلار اؤز
دئل‌لرئني تَرپه‌دئب لاکئن دیئرلر:
«رب بله دیئر.»" رب بویورور.
۳۲ "دوغرودان دا من یالانچي
یوخولار گؤروب نبئلئک ادنلره
ضئدّم." رب بویورور. "اونلار بو
یوخولاري دانیشیب یالانلاري و
بوش لووغالیقلاري ائله خالقیمي
یولدان آزدیریرلار. اونلاري من
گؤندرمه‌دئم، اونلاري من تعیئن
ائمه‌دئم. بو خالقا هیچ بئر فایدالاري
یوخدور." رب بویورور. ۳۳ "اگر
بو خالقدان بئري و یا بئر پیغمبر
یا دا بئر کاهئن سندن سوروشسا:
«ربّئن کلامي نه‌دئر؟» اونلارا دِه:
«نه کلام؟ من سئزي آتاجاغام.»
رب بویورور. ۳۴ اگر بئر پیغمبر یا
کاهئن و یا هر هانسي بئر شخص
ائدّئعا ائتسه: «ربّئن کلامي بودور.»
من او آدامي اونون عایئله‌سي ائله
برابر جزالاندیرجاغام. ۳۵ هر بئرئنئز
اؤز یولداشینیزا، اؤز قوحوملارینیزا
گرک بله دئیه‌سئز: «رب نه
جاواب ورئر؟ و یا رب نه
دیئر؟» ۳۶ بئر داها ربّئن کلامیني
آغیزا گتئرمیه‌جکسئنئز، چونکي
هر کسئن سؤزو اؤزونه کلام
اولاجاق. بونونلا سئز وار اولان
تارینین، قوشونلار ربّئنئن، تاریمیزین
سؤزلرئني تحرئف ادئرسئنئز.
۳۷ پیغمبره بله دِه: «رب سنه نه

جاواب ورئر؟ و يا رب سنه نه
ديئر؟» ۳۸ گرچی ديئرسئنئز: «ربّئن
كلامي‌دير»، رب بله بويورور:
«ربّئن كلامي‌دير» ديئب بو سؤزدن
ائستئفاده اتدئنئز، حال بو كي من
سئزه دِمئشدئم «ربّئن كلامي‌دير»
دِمه‌يئن. ۳۹ بونا گؤره ده سئزي
كامئل ياددان چيخارداجاغام، هم
سئزي حوضورومدان ردّ اده‌جيم،
هم ده سئزه و آتالارينيزا وردئيئم
شهري. ۴۰ اوستونوزه ياددان
چيخاردیلمايان بي‌آبيرچيليق، ابدی
روسوايچيليق گتئره‌جيم.”

ياخشي و پئس انجئر ۱ بابئل پادشاهي
نِبوكَدنِصّر يهودا پادشاهي يِهوياقئم اوغلو
يِهوياكئني، يهودا باشچيلاريني،
اوستالاري و صَنَتكارلاري اورشلئمدن
اسئر ادئب بابئله آپاراندان سونرا، رب
منه ائكي سبد انجئر گؤرستدي كي، اؤز
معبدي قاباغيندا قويولموشدو. ۲ بئر
سبدده ائلک محصولا اوخشايان چوخ
ياخشي انجئرلر، او بئري سبدده ده ياوا
انجئرلر وار ائدي، او قدر ياوا كي،
اونلاري يمک اولمازدي. ۳ او واخت
رب مندن سوروشدو: "نه گؤرورسن،
اِرميا؟" جاواب وردئم: "انجئر. ياخشي
انجئرلر چوخ ياخشي‌ديرلار، آمّا پئس
انجئرلر او قدر پئسدئرلر كي، اونلاري
يمک اولماز." ۴ او واخت ربّئن بو سؤزو
منه نازئل اولدو: ۵ "ائسرايئلئن تاريسي
رب بله ديئر: «بورادان كَلداني
اؤلكه‌سئنه اسئرلئيه گؤنده‌ردئيئم يهودا
اسئرلرئني بو ياخشي انجئرلر كئمي
ياخشي حساب ادئرم. ۶ گؤزلرئم
اونلارين اوستونده اولاجاق كي،
ياخشي ياشاسينلار. و اونلاري گئنه بو
اؤلكه‌يه قايتاراجاغام. اونلاري
دئرچَلده‌جيم، ييخمايا‌جاغام؛ اونلاري

موقدّس مسکنئندن گورلایاجاق.
بو اؤلکه‌نئن ضئدّئنه شئدّتله نعره
چکه‌جک،
اوزوم اَزَنلر کئمي باغیراجاق،
دونیادا یاشایانلارین هامیسینین ضئدّئنه
هایقیراجاق. ۳۱ هاي-کوي دونیانین
او بئري باشلارینا قدر یاییلاجاق،
چونکي ربّئن مئلّتلره داعواسي وار؛
بوتون بشري موحاکئمه اده‌جک،
پئسلري قیلینجا تسلئم اده‌جک.»
رب بویورور. ۳۲ قوشونلار ربّئنئن ددئيي
بودور:
«باخ، بلا مئلّتدن مئلّته یاییلیر،
دونیانین اوزاق یِرلرئندن بؤیوک
بئر طوفان قالخیر.» ۳۳ او گون
ربّئن اَلي ائله اؤلدورولَنلر هر
یري دولدوراجاقلار- دونیانین بئر
اوجوندان او بئري اوجونا قدر.
اونلار اوچون یاس توتولمایاجاق،
بئر یِره ییغیلیب باسدیریلمایاجاقلار،
تورپاغین اوستونده پِیئن کئمي
اولاجاقلار. ۳۴ ای چوبانلار،
آغلایین، شئون ادئن،

ای سورو باشچیلاري، تورپاقدا اِشه‌له‌نئن.
چونکي سئزئن اؤلومه ورئلمه واختینیز
چاتیب؛
یئخیلاجاقسینیز و قئیمتلي بئر قاب
کئمي تئکه-تئکه اولاجاقسینیز.
۳۵ چوبانلارین قاچماغا بئر یري
اولمایاجاق،
سورو باشچیلاري هِچ بئر یِره قاچا
بئلمیه‌جکلر. ۳۶ چوبانلارین
فریادیني،
سورو باشچیلارینین باغیرتیسیني اشئت،
چونکي رب اونلارین اوتلاقلاریني
وئران ادئر. ۳۷ ربّئن آلوولانان
قضبئندن، اَمئن-آمانلیقدا اولان
اوتلاقلار محو اولاجاق. ۳۸ رب
بئر آصلان کئمي یوواسیني ترک
اده‌جک.
ربّئن شئدّتلي قضبي اوزوندن، ظالئمئن
قضبي اوزوندن
اؤلکه‌لري وئران قالاجاق.”

اِرمیانین موحاکئمه اولونماسي ۱ یهودا
پادشاهي یوشئیا اوغلو یِهویاقئمئن
پادشاهلیغینین اوّلئنده ربدن بو سؤز
نازئل اولدو: ۲ "رب بله دیئر: «ربّئن
معبدئنئن صحنئنده دور، عئبادت اتمک
اوچون یهودا شهرلرئندن گلن بوتون
آداملارلا دانیش. سنه امر اتدئیئم هر
شیي اونلارا بئلدئر؛ اوندان بئر سؤز بله
اَسگئلتمه. ۳ بلکه قولاق آسارلار و هر
کس اؤز پئس یولوندان دؤنَر. من ده
عمل‌لرئنئن پئسلئیئنه گؤره باشلارینا
گتئره‌جیئم فلاکتدن اَل ساخلارام.»
۴ اونلارا دِه: رب بله دیئر: «اگر سئزه
وردئیئم قانونا گؤره رفتار اتمیه‌سئنئز،
منه قولاق آسمایاسینیز، ۵ دفه‌لرله سئزئن
یانینیزا گؤنده‌ردئیئم قوللاریم پیغمبرلرئن
سؤزلرئنه قولاق آسمایاسینیز-نجه کي
قولاق آسمایبسینیز دا ۶ او زامان بو
معبدي ده شئلو کئمي اده‌جیم، بو شهري
یِر اوزونون بوتون مئلّتلري آراسیندا لعنته
دوچار اده‌جیم.»" ۷ کاهئنلر، پیغمبرلر و
بوتون خالق اِرمیانین ربّئن معبدئنده
ددئیي بو سؤزلري اشئتدي. ۸ اِرمیا ربّئن
خالقا چاتدیرماسیني امر اتدئیي سؤزلري
دیئب قورتاردیقدا، کاهئنلر، پیغمبرلر و

اورشلئم داش قالاغينا،
معبدئن تئگلدئيي داغ دا مِشه‌لي
تپه‌لره چِورئله‌جک.» ۱۹ مگر يهودا
پادشاهي خئزقئيا و يا يهودا خالقيندان
بئري اونو اؤلومه تسلئم اتدي؟ مگر
خئزقئيا ربدن قورخمادي و اونون
لوطفونو قازانماق ائستمه‌دي؟ مگر
رب ده اونلارا گؤنده‌ره‌جيئني
ددئيي بلادان اَل ساخلامادي؟ بئز
ائندي اؤزوموزون ضئدّئنه بؤيوک
بئر پئسلئک ادئرئک!”

پادشاهين اورئيا پيغمبري اؤلدورمه‌سي
۲۰ شِمَعيا اوغلو قئريَت‌يِعه‌رئملي اورئيا
آدلي بئر آدام دا ربّئن آدي ائله نبئلئک
ادئردي؛ او دا اِرِميا کئمي دانيشاراق
بو شهرئن و اؤلکه‌نئن ضئدّئنه نبئلئک
اتدي. ۲۱ پادشاه يِهوياقئم، بوتون
جنگاورلري و باشچيلاري اونون
سؤزلرئني اشئدنده، پادشاه ائسته‌دي
کي، اونو اؤلومه ورسئن. آمّا اورئيا
بوندان خبردار اولوب قورخدو و مئصئره
قاچدي. ۲۲ پادشاه يِهوياقئم عَکبور اوغلو
اِلناتاني بئر نچه نفرله مئصئره گؤنده‌ردي.
۲۳ اونلار اورئياني مئصئردن چيخارديب
پادشاه يِهوياقئمئن يانينا گتئردئلر. پادشاه
اونو قيلينجلا اؤلدوروب جسدئني
عومومو قبئرئستانليغا آتديردي. ۲۴ لاکئن
شافان اوغلو اَخئقام اِرِمياني قورويوردو،
بونا گؤره ده اؤلدورولمَک
اوچون خالقين اَلئنه ورئلمه‌دي.

يوِغ علامتي ۱ يهودا پادشاهي يوشئيا اوغلو
صئدقئيانين پادشاهليغينين اوّلئنده ربدن
اِرِمياياا بو سؤز نازئل اولدو: ۲ "رب منه
بله ددي: «اؤزونه قاييشلارلا باغلانان
بئر تخته، بئر يوِغ دوزلت و بوينونا تاخ.

كئشي مگر اوشاق دوغار؟
بس نه اوچون، هر كئشئنئن اَللرئني،
دوغان آرواد كئمي، قارنينين اوستونده
گؤرورَم؟
نه اوچون هامينين اوزو سولوب؟ ۷ آه،
بو نه دهشتلي بئر گون اولاجاق!
بئر داها بله گون اولمایاجاق،
يعقوب نسلی اوچون سيخينتي دؤورو
اولاجاق،
آنجاق گئنه ده بوندان قورتولاجاق.”
۸ قوشونلار ربّی بويورور:
“او گون بويونلاريندا كي يوغو
قيراجاغام،
ائپلرئني قوپارداجاغام؛
بئر داها ياد اِللی‌لر اونلاري اؤزلرئنه قول
اتميه‌جكلر. ۹ آنجاق اؤزلرئنئن تاريسي
ربّه،
اونلارا قویاجاغيم پادشاهلاري داوودا
قوللوق اده‌جكلر.” ۱۰ رب بويورور:
“قورخما، ای قولوم يعقوب،
دهشته دوشمه، ای ائسرايئل.
چونكي سني اوزاق يِرلردن،
نسلئني اسئر اولوندوغو اؤلكه‌دن
قورتاراجاغام.
يعقوب نسلی گئنه اَمئن-آمانليقدا
اولاجاق،
راحاتليق تاپاجاق،
كئمسه اونو قورخوتمایاجاق. ۱۱ من
سنئنله‌يم، سني قورتاراجاغام”
رب بويورور.
“سني آرالارينا قوودوغوم مئلّتلرئن
هاميسيني يوخ اِتَسم ده،
سني كامئل محو اتميه‌جيم،
سنه آنجاق عدالتله تربئيه وره‌جيم،
دوغرودان دا، جزاسيز قالماغينا ائجازه
ورميه‌جيم.” ۱۲ ربّئن بويوردوغو
بودور:
“سنئن ياران شفا تاپماز،
جراحتئن صاغالماز. ۱۳ محكمه‌ده ائشئنه
باخان يوخدور،
ناخوشلوغونا درمان يوخدور،
سنئن دردئنه علاج يوخدور.
۱۴ بوتون موتّفئق‌لرئن سني يادداان
چيخارديبلار،
سنئن قيدئنه اصلا ديئل‌لر.

من سني، دوشمن ووران كئمي،
وورموشام،
رحمسئز بئر آدام كئمي جزالانديرميشام،
چونكي تقصئرئن بؤيوكدور،
گوناهلارين چوخدور. ۱۵ نئيه ياراندان
اؤتري باغيريرسان؟
دردئنئن علاجي اولماديغي اوچون؟
بو ائشلري اونا گؤره سنه اتمئشم كي،
تقصئرئن بؤيوكدور،
گوناهلارين چوخدور. ۱۶ بونا گؤره سني
يئيَنلرئن هاميسي، يِيئله‌جكلر؛
بوتون دوشمنلرئن اسئرلئيه گده‌جكلر.
سني سويانلار، سويولاجاقلار؛
سني قارت ادنلر، قارت اولوناجاقلار.”
۱۷ رب بويورور:
“آمّا من سني گئنه صاغالداجاغام،
يارالارينا شفا وره‌جيم.
چونكي سني ردّ ادئلمئش چاغيريرلار،
صحيون كي، اونا اهمئيّت ورن يوخدور.”
۱۸ رب بله ديئر:
“يعقوبون چاديرلارينين اوغورونو تزه‌دن
قوراجاغام،
ساكئن اولدوغو يِرلره شَفقَت
گؤرسده‌جيم.
شهر تزه‌دن وئرانه‌لري اوستونده
تئكئله‌جك،
ساراي اؤز يِرئنده برپا اولوناجاق.
۱۹ اونلارين آراسيندان شوكور و
شَنلئک سَسلري اِشئدئله‌جک.
من اونلاري چوخالداجاغام،
آزالماياجاقلار؛
من اونلارا عئزّت وره‌جيم،
آچالماياجاقلار. ۲۰ اؤولادلاري
اوّلكي كئمي اولاجاقلار،
جاماعاتي حوضورومدا مؤحكم دوراجاق؛
اونلاري سيخيشديرانلارين هاميسيني
جزالانديرجاغام. ۲۱ رهبري
اؤزلرئندن اولاجاق؛
باشچيسي اؤز آرالاريندان چيخاجاق.
اونو اؤزومه ياخينلاشديراجاغام،
او دا منه ياخينلاشاجاق.
آيري جور كئم جورعت اده بئلر كي،
اؤزونو منه ياخينلاشديرسين؟”
رب بويورور. ۲۲ “بلجه سئز منئم خالقيم،

من ده سئزئن تارينيز اولاجاغام.”
۲۳ باخ، ربّئن طوفاني قضبله
قوپاجاق،
شئدّتلي طوفاني پئس آداملارين باشيندا
پارتلاياجاق. ۲۴ ربّئن اؤز حئدّتلي
قضبي،
اوره‌يئنئن ائسته‌دئيئني اده‌نه قدر، اونو
يرئنه يتئره‌نه قدر سؤئميه‌جک.
سئز گله‌جک گونلرده بونو
آنلاياجاقسينيز.

۳۱ ۱ رب بويورور: “او
زامان من بوتون ائسرايئل
قبئله‌لرئنئن تاريسي اولاجاغام، اونلار دا
منئم خالقيم اولاجاقلار.”

**ائسرايئل خالقينين اؤز يوردونا
دؤنمه‌سي ۲ رب بله ديئر:**

“قيلينجدان قاچيب قورتولان خالق
چؤلده لوطف تاپاجاق؛
من ائسرايئله دئنجلئک ورميه گله‌جيم.”
۳ رب کِچمئشده بئزه گؤرونوب
ددي:
“سني ابدی بئر محبّتله سِومئشم،
سِوگي ائله سني اؤزومه طرف چکمئشم.
۴ سني تزه‌دن بئنا اده‌جيم،
سن ده تزه‌دن بئنا اولوناجاقسان،
ای باکئره قيز ائسرايئل!
سن گئنه دفلر اَله آليب
شادليق ادنلرله بئرلئکده اوينياجاقسان.
۵ گئنه ده سامئره داغلاريندا اوزوم
باغلاري سالاجاقسان،
باغ سالانلار اَکه‌جکلر، اونون
ميوه‌لرئندن يئيه‌جکلر. ۶ بئر گون
گله‌جک کي، اِفرايئمئن داغليق
بؤلگه‌سئنده
کشئکچئلر قيشقيراجاق:
«قالخين صحيونا، گلئن، تاريميز ربّئن يانينا
چيخاق.» ۷ بودور ربّئن ددئيي:
“يعقوب اوچون شادليقلا ترنّوم ادئن،
مئلّتلرئن باشچيسي اوچون سَس قالديرين!
قويون حمدلرئنئز اِشئدئلسئن، ديئن:
«يارب، خالقيني،
ائسرايئلدن صاغ قالانلاري خئلاص
ات!» ۸ باخ، من اونلاري شئمال
اؤلکه‌سئندن قايتاراجاغام،

دونیانین اوزاق یِرلرئندن بئر یِره
ییغاجاغام.
آرالارییندا کور، توپال، حامئله و دوغان
آرواد دا اولاجاق؛
بؤیوک بئر جاماعات بورایا قاییداجاق.
۹ اونلار آغلایا-آغلایا گله‌جکلر،
اونلاري من گری گتئره‌رَک، اونلار
دوعا اده‌جکلر.
اونلاري آخار سولار بویونجا،
بودره‌میه‌جکلري دوز یوللا آپاراجاغام.
چونکي من ائسرایئلئن آتاسي‌یام،
اِفرایئم دا ائلک اوغلومدور. ۱۰ ای
مئلّتلر، ربّئن سؤزونو اِشئدئن،
اوزاقلاردا کي ساحئللرده اعلان ادئب
دیئن:
«ائسرایئلي سَپه‌له‌ین، اونو بئر یِره ییغاجاق،
سوروسونو قورویان چوبان کئمي اونو
قورویاجاق.» ۱۱ چونکي رب یعقوبو
خئلاص ادئب!
اونو، اوندان گوجلو اولانین اَلئندن
قورتاراجاق. ۱۲ اونلار صحیونون
اوجا تپه‌سئنه گلئب
شادلیقدان هاراي چکه‌جکلر؛
ربّئن وردئي بول نعمتلردن -
تاخیلدان، تزه شرابدان، زیتون
یاغیندان،
قویون-کچي بالالارییندان، مال-حیوان
بالالارییندان شادلیق اده‌جکلر.
جانلاري سولانمیش باغچا کئمي
اولاجاق،
بئر داها قوصّه‌لي اولمایاجاقلار. ۱۳ او
زامان باکئره قیزلار، جاوان و قوجا
کئشئلر
بئرلئکده اوینایيب سِوئنه‌جکلر،
من اونلارین یاسیني شادلیغا چِوئره‌جیم؛
قوصّه یرئنه اونلارا تسلّی ورئب
اونلاري سِوئندئره‌جیم. ۱۴ کاهئنلري
بول یمکله دویدوراجاغام،
خالقیم یاخشیلیقلاریملا دویاجاق.”
رب بویورور. ۱۵ رب بله دیئر:
“رامادا بئر سَس، یاس و آجي آغلاشما
سَسي اِشئدئلئر.
راحئل اوشاقلاري اوچون آغلاییر،
تسلّی تاپماق دا ائسته‌مئر.
چونکي اونلار داها یوخدور.” ۱۶ رب بله
دیئر:

"سَسئني آغلاماقدان،
گؤزلرئني ياش تؤکمکدن قورو،
چونکي چکدئيئن زحمتئن عوضي
ورئله‌جک،
اونلار دوشمن اؤلکه‌سئندن
قاييداجاقلار."
رب بويورور. ۱۷ "گله‌جيئن اوچون
اومئد وار،
اؤولادلارين اؤز يوردلارينا دؤنه‌جکلر."
رب بويورور. ۱۸ بلی، من اِفرايئمئن
ناله‌لرئني اشئتمئشم:
"سن منی اويره‌دئلمه‌مئش دانا کئمي تَنبه
اتدئن،
من ده تَربئيه آلديم.
منی گری قايتار، من ده قاييداجاغام،
چونکي تاريم رب سنسن. ۱۹ من
يولومدان آزاندان سونرا تؤوبه اتدئم،
عاغليم باشيما گلنده سئنَمه دؤيدوم.
جاوانليغيمدا اتدئيئم عاييب ائشلردن
اوتانديم، روسواي اولدوم. ۲۰ مگر اِفرايئم
عزئز اوغلوم ديئل؟
مگر منئم راضي اولدوغوم اؤولاد ديئل؟
هر دفه ضئدّئنه دانيشاندا، گئنه اونو ياديما
ساليرام.
اوره‌يئم اونون اوچون سيزلاييير؛
اونا حدسئز رحمئم گلئر."
رب بويورور. ۲۱ "يول علامتلري قوي،
يول گؤرسه‌دن لؤوحه‌لر دوزلت.
بؤيوک يولا، گتدئيئن يولا فئکئر ور.
گری دؤن، ای باکئره قيز ائسرايئل،
اؤز شهرلرئنه قاييت! ۲۲ نه واختا قدر
سرگردان گزه‌جکسن،
ای وفاسيز قيز؟
رب دونيادا تزه بئر شي ياراداجاق؛
آرواد کئشئني قورو‌ياجاق." ۲۳ ائسرايئلئن
تاريسي اولان قوشونلار ربّی بله ديئر:
"من اونلارين اسئر اولونموشلاريني
گری قايتاراندا، يهودا تورپاغيندا و
اونون شهرلرئنده گئنه بله دئيه‌جکلر:
«ای عدالت يوردو، ای موقدّس داغ،
رب سنه برکت ورسئن!» ۲۴ خالق
اَکئنچئلر، سورولري ائله گزَن
چوبانلار يهودادا و اونون بوتون
شهرلرئنده بئرلئکده ياشاياجاقلار.
۲۵ چونکي من يورغون آدامين

جانيني تزه‌لَندئره‌جيم، طاقتسئز
آدامي دويدوراجاغام.” ۲۶ بو
زامان اويانيب باخديم، يوخوم
شئرئن اولموشدو. ۲۷ رب بويورور:
“باخ، او گونلر گلئر كي، من
ائسرايئل و يهودا تورپاقلاريندا
ائنسان توخومو و حيوان توخومو
اَكه‌جيم. ۲۸ كؤكوندن چيخارديب
يوخ ادنده، بيخيب-داغيداندا و
بلا گتئرنده اونلارا نجه نظارت
اتدئم، دئرچَلدئب يِرلَشدئرنده
ده اِلَجه نظارت اده‌جيم.” رب
بويورور. ۲۹ “او واخت آداملار
داها دميه‌جكلر: «آتالار كال اوزوم
يدئلر، اوغوللارين دئشلري قاماشير.»
۳۰ هر كس اؤز تقصئرئنه گؤره
اؤله‌جك؛ كال اوزوم يئيه‌نئن اؤز
دئشلري قاماشاجاق.”

**تزه عهد ۳۱ رب بويورور: “باخ، او
واخت گلئر كي، ائسرايئل و يهودا
خالقي ائله تزه بئر عهد باغلاياجاغام.
۳۲ بو عهد آتالاري ائله باغلاديغيم عهده
بنزه‌ميه‌جك، او گون كي، اونلارين
اَللرئندن توتوب مئصئر تورپاغيندان
چيخارتديم. چونكي اونلارين اَري
اولدوغوم حالدا، اونلار منئم عهدئمي
پوزدولار.” رب بويورور. ۳۳ “او
گونلردن سونرا ائسرايئل خالقي ائله
باغلاياجاغيم عهد بله‌دئر: قانونومو
اونلارين فئكئرلرئنه قويوب اوركَلرئنه
يازاجاغام. من اونلارين تاريسي، اونلار
دا منئم خالقيم اولاجاقلار.” رب
بويورور. ۳۴ “بوندان سونرا بئر كس اؤز
قونشوسونو و يا قارداشيني بئر داها
اؤيرَتمه‌يئب دميه‌جك: «ربّي تاني!»
چونكي هامي، بؤيوكدن كئچئيه قدر،
منى تانييياجاق. چونكي من اونلارين
تقصئرلرئني باغيشلاياجاغام،
گوناهلاريني بئر داها يادا سالمالياجاغام.”
رب بويورور. ۳۵ “گوندوز ائشيق
اولسون” ديئب گونشي چيخاردان،
“گجه ائشيق اولسون” ديئب آيا و
اولدوزلارا قايدالار قويان،**

شپەلر کوکرەسئن دیئب دهنزي قاباردان
رب-
آدي قوشونلار ربّی اولان بله دیئر:
۳۶ "اگر قویولان بو قایدا-قانونلار
قاباغیمدان گؤتورولر،
اوندا ائسرایئل نسلی ده ابدئلئک بئر مئلّت
اولماقدان چیخار."
رب بویورور. ۳۷ رب بله دیئر:
"اگر یوخاریدا گؤیلر اؤلچوله بئلسه،
آشاغیدا یِرئن بونؤورەلري اوزه
چیخاردیلا بئلسه،
من ده اوندا بوتون ائسرایئل نسلئني،
بوتون اتدئکلري ائشلردن اؤتري ردّ
ادەرم."

رب بویورور. ۳۸ رب بویورور: "باخ، او
گونلر گلئر کي، خَنەنِل بورجوندن
کونج دروازاسینا قدر، شهر
منئم اوچون تزەدن تئکئلەجک.
۳۹ اورادان دا اؤلچو ائپي گارِب
تپەسئنه طرف موستقئم اوزانیب
گوعاتا دؤنەجک. ۴۰ اؤلولرئن
و کول‌لرئن آتیلدیغي بوتون دره،
قئدرون دره‌سئنه قدر اوزانان
زَمئلر، شرقده آت دروازاسینین
کونجونەجک رب اوچون موقدّس
اولاجاق. شهر بئر داها کؤکوندن
چیخاردیلمایاجاق، هچ واخت
داغیدیلمایاجاق.»

اِرمیانین زَمي آلماسي ۱ یهودا پادشاهي
صئدقئیانین پادشاهلیغینین اونونجو ائلئنده
کي، نِبوکَدنِصّرئن پادشاهلیغینین اون
سکّئزئنجي ائلي ائدي، ربدن اِرمیایا بو سؤز
نازئل اولدو. ۲ بو زامان بابئل پادشاهینین
قوشونو اورشلئمي موحاصئره‌یه آلمیشدي.
اِرمیا پیغمبر یهودا پادشاهینین
سارایینداکي کشئکچئلر حیطئنده
محبوس ائدي. ۳ یهودا پادشاهي صئدقئیا
اونو بورادا حبس اده‌رَک دمئشدي:
"سن نه اوچون بو جور نبئلئک ادئب
دیئرسن: رب بله دیئر: «باخ، بو شهري
بابئل پادشاهینا تسلئم اده‌جیم، او بوراني
اَله کِچئرده‌جک. ۴ یهودا پادشاهي
صئدقئیا کَلدانئلرئن اَلئندن قاچیب
قورتارمایاجاق، قطعن بابئل پادشاهینا
تسلئم ادئله‌جک. اونونلا اوز-اوزه
صؤحبت اده‌جک، گؤز-گؤزه
دایاناجاق. ۵ صئدقئیا بابئله آپاریلاجاق،
و من اونون ائشئنه باخاناجاق اورادا
قالاجاق. اگر کَلدانئلرله ووروشاسینیز،
اوغور قازانمایاجاقسینیز؟» رب
بویورور." ۶ اِرمیا ددي: "منه ربّئن بو
سؤزو نازئل اولدو: ۷ «باخ، سنئن عَمئن
شَلّوم اوغلو خَنه‌مِل، سنئن یانینا گلئب

چونكي او، ياخشي‌دير،
محبّتي ابدي‌دئر.
چونكي من اؤلكه‌دن اسئر اولونانلاري
اَوّلكي كئمي گرى قايتاراجاغام.»
رب بويورور. ۱۲ قوشونلار ربّى
ديئر: «وئران اولموش، ائنسانسيز و
حيوانسيز قالميش بو اؤلكه‌نئن بوتون
شهرلرئنده گئنه چوبانلارين اؤز
سورولرئني دئنجَلتدئكلري اوتلاقلار
اولاجاق. ۱۳ داغليق بؤلگه‌نئن،
هامار بؤلگه‌نئن، نِگِب، بِنيامئن
بؤلگه‌سئنئن شهرلرئنده، اورشَلئمئن
اطرافينداكي كَندلرده، يهودا
شهرلرئنده سورولر گئنه اونلاري
سايانين اَلي آلتيندان كچه‌جكلر.» رب
بله ديئر. ۱۴ رب بويورور: «باخ، او
گونلر گلئر كي، ائسرايئل و يهودا
نسلئنه وردئيئم خوش وعده‌ني يرئنه
يئتئره‌جيم. ۱۵ او زامان، او گونلر،
داوود اوچون صالح بئر شاخه
يِتئشدئره‌جيم.
او، اؤلكه‌ده عدالت و صالحلئكله عمل
اده‌جک. ۱۶ او گونلر يهودا نئجات
تاپاجاق،
اورشَلئم اَمئن-آمانليقدا ياشاياجاق.
او، بو آديلا چاغيريلاجاق: يَهِوه
صئدقِينو. ۱۷ چونكي رب بله ديئر:
«داوود نسلئندن ائسرايئل تختئنده
اوتوران بئر آدام هچ واخت اَسكئک
اولمایاجاق. ۱۸ لاوئلي كاهئنلردن
حوضوروما ياندیرما قورباني گتئرن،
تاخيل تقدئمي ياندیران، قوربان
كَسن بئر كس هچ واخت اَسكئک
اولمایاجاق.»" ۱۹ اِرِميايا ربّئن بو
سؤزو نازئل اولدو: ۲۰ "رب بله
ديئر: «نجه كي موعيّن واختلاردا
گجه و گوندوز اولماسي اوچون
گجه-گوندوزله كَسدئيئم عهدي پوزا
بئلمزسئنئز، ۲۱ اِلَجه ده پادشاهليق
اتمه‌سي اوچون تختئنده اوتوران
بئر اوغلو باره‌ده قولوم داوودلا
و منه خئدمت ادن لاوئلي
كاهئنلرله باغلاديغيم عهد پوزولا
بئلمز. ۲۲ قولوم داوودون نسلئني

و منه خئدمت ادن لاوئلی‌لري
سایسیز-حسابسیز گؤي جئسئملري
و اؤلچولمز اولان دهنز قومو قدر
چوخالداجاغام.»" ۲۳ اِرمیایا ربّئن بو
سؤزو نازئل اولدو: ۲۴ "بو خالقین
ددئیئني مگر گؤرمورسن کي،
دیئرلر: «رب سِچدئیي ائکي عایئله‌ني
ردّ ادئب؟» بونا گؤره خالقیمي
آرتیق بئر مئلّت کئمي سایماییب
اونا خور باخیرلار. ۲۵ رب بله
دیئر: «نجه کي گجه-گوندوزله
عهد باغلاییب یِر و گؤیون
دَیئشمَز قایدالاریني قویدوم،
۲۶ اِلَجه ده یعقوب نسلی ائله قولوم
داوودو دا ردّ اتمیه‌جیم. داوودون
اوغوللاریندان بئرئني ائبراهئم،
ائسحاق و یعقوب نسلئنه پادشاهلیق
اتمک اوچون سِچه‌جیم. چونکي
من اونلارین اسئر اولونموشلاریني
گری قایتاراجاغام و اونلارا رحم
اده‌جیم.»"

پادشاه صئدقئیایا پیام ۱ او زامان کي،
بابئل پادشاهي نِبوکَدنِصّرله اونون بوتون
قوشونو، حاکئمئیّتي آلتیندا کي بوتون
پادشاهلیقلارلا خالقلار، اورشَلئم و
اونون اطرافیندا کي شهرلرله
دؤیوشوردولر، ربدن اِرمیایا بو سؤز
نازئل اولدو: ۲ "ائسرایئلئن تاریسي رب
بله دیئر: یهودا پادشاهي صئدقئیانین یانینا
گت و اونا ده: رب بله دیئر: «باخ، بو
شهري بابئل پادشاهینا تسلئم ادهجیم و
او، بورایا اود ووراجاق. ۳ سن اونون
اَلئندن قاچیب قورتولمایاجاقسان، قطعن
توتولوب اونا تسلئم ادئلهجکسن. بابئل
پادشاهیني اؤز گؤزونله گؤرهجکسن،
او سنئنله اوزبه اوز دانیشاجاق. سونرا
بابئله آپاریلاجاقسان.» ۴ آنجاق، ای
یهودا پادشاهي صئدقئیا، ربّئن وعدهسئنه
قولاق آس. رب سنئن حاقّیندا بله دیئر:
«سن قیلینجلا اؤلدورولمیهجکسن؛
۵ اَمئن-آمانلیقدا اؤلهجکسن. سندن
قاباق پادشاه اولان آتالارینین شرفئنه
عطرئیّات یاندیردیقلاري کئمي، سنئن
ده شرفئنه عطرئیّات یاندیریب ‹آه،
آغامیز› دئیهرَک یاس توتاجاقلار. من
اؤزوم بو سؤزو ورئرم، رب بویورور.»"

اولان اِلئشاماع اوغلو نِتَنيا اوغلو اِسماعئل
اون نفرله بئرلئکده مئصپايا، اَخئقام اوغلو
گِدَليانين يانينا گلدي. اورادا بئرلئکده
يمک يئيَرکَن ۲ نِتَنيا اوغلو اِسماعئل و
اونونلا بئرلئکده اولان اون نفر قاخيب
شافان اوغلو اَخئقام اوغلو گِدَلياني
کي، بابئل پادشاهي اونو اؤلکه‌يه
باشچي قويموشدو، قيلينجلا ووروب
اؤلدوردولر. ۳ اِسماعئل مئصپادا گِدَليا
ائله بئرلئکده اولان بوتون يهودئلري و
اورادا کي کَلده عسکرلرئني ده اؤلدوردو.
۴ گِدَليانين اؤلدورولمه‌سئندن بئر گون
سونرا، حله هچ کس بوندان خبردار
اولمايارکن، ۵ هشتاد نفر ساقّاللاري
قيرخيلميش، پالتارلاري جيريق، بدنلرئنه
يارا وورموش شِکِمدن، شئلودان و
سامئره‌دن گلدئلر و ربّئن معبدئنه
تاخيل تقدئمي و کوندور گتئردئلر.
۶ نِتَنيا اوغلو اِسماعئل آغلايا-آغلايا
مئصپادان اونلارين پئشوازينا گلدي.
اونلارا يِتئشدئکده ددي: "اَخئقام اوغلو
گِدَليانين يانينا گلئن." ۷ آداملار شهره
گئرنده نِتَنيا اوغلو اِسماعئل و يانيندا
اولان آداملار اونلاري اؤلدوروب
جسدلرئني قويويا آتديلار. ۸ آمّا اونلارين
آراسيندان اون نفر اِسماعئله ددئلر:
"بئزي اؤلدورمه، چونکي بئزئم زَمئده
گئزله‌دئلمئش بوغدا، آرپا، زيتون ياغي و
باليميز وار." اِسماعئل ده فئکرئندن دؤنوب
اونلاري يولداشلاري ائله بئرلئکده
اؤلدورمه‌دي. ۹ او قويو کي، اِسماعئل
اؤلدوردويو گِدَليا ائله آداملارينين
جسدلرئني اورايا آتميشدي، آسا پادشاه
اِسرايئل پادشاهي بَعشانين موقابئلئنده
مودافئعه تدبئري اولاراق قازميشدي.
نِتَنيا اوغلو اِسماعئل اونو اؤلدورولَنلرله
دولدوردو. ۱۰ سونرا اِسماعئل مئصپادا
قالان بوتون خالقي و پادشاه قيزلارينى
اسئر توتدو؛ کشئکچئلر ريئسي
نِبوزَره‌دان اونلاري اَخئقام اوغلو
گِدَليانين ائختئيارينا ورمئشدي. نِتَنيا
اوغلو اِسماعئل مئصپادا قالان بوتون
خالقي اسئر گؤتوروب عَمّونلولارا
سيغينماق اوچون يولا دوشدو.

يوخانانين خالقي خئلاص اتمەسي
۱۱ قارِاَخ اوغلو يوخانان و اونونلا بئرلئكده
اولان بوتون قوشون باشچيلاري نِتَنيا اوغلو
اِسماعئلئن اتدئيي بوتون پئسلئكلر بارەده
اشئتدئلر. ۱۲ او واخت بوتون آداملاريني
گؤتوروب نِتَنيا اوغلو اِسماعئلله
ووروشماغا گتدئلر. اونو گئبعوندا كي
بؤيوک حوووضون يانيندا تاپديلار.
۱۳ اِسماعئلئن يانيندا اولان بوتون خالق
قارِاَخ اوغلو يوخاناني و اونونلا اولان
بوتون قوشون باشچيلاريني گؤرنده
سِوئندئلر. ۱۴ اِسماعئلئن مئصپادان اسئر
اتدئيي بوتون خالق دؤنوب گری
قاييتديلار و قارِاَخ اوغلو يوخانانين يانينا
گتدئلر. ۱۵ لاكئن نِتَنيا اوغلو اِسماعئل
سكّئز نفرله بئرلئكده يوخاناندان قاچيب
قورتولدولار و عَمّونلولارين يانينا گتدئلر.
۱۶ قارِاَخ اوغلو يوخانان و يانيندا كي
بوتون قوشون باشچيلاري صاغ قالانلارين
هاميسيني-اَخئقام اوغلو گِدَلياني
اؤلدورن نِتَنيا اوغلو اِسماعئلئن مئصپادان
اسئر آپارديغي دؤيوشچولري، آروادلاري،
اوشاقلاري و حرم آغالاري گئبعوندان
گؤتوروب گتئردئلر. ۱۷ كَلدانئلردن
قاچماق اوچون مئصئره طرف يولا

توسنلرئئزه مئنئن، ای آتلي‌لار!
دَبئلقه گِیئنئب سیرایا دوزولون،
نئزه‌لرئئزي جئلالاییب زئرِه گِیئنئن!
۵ نه گؤرورم؟ دهشتده‌دئرلر،
گری دؤنورلر،
دؤیوشچولري مغلوب اولوبلار،
آرخایا باخمایاراق قاچیرلار،
هر طرفده دهشتدئر!”
رب بویورور. ۶ “بَرک قاچان، قاچا بئلمئر،
گوجلو اولان دا قورتولا بئلمئر.
شمئالدا، فَرات چایینین قیراغیندا،
بودره‌یئب ییخیلیرلار. ۷ نئل کئمي قالخان بو کئمدئر؟
سولاري سل کئمي چالخالانان بو کئمدئر؟ ۸ نئل کئمي قالخان،
سولاري سل کئمي چالخالانان مئصئردئر.
او دیئر: «قالخیب یِر اوزونو باساجاغام.
شهرلري و اورادا یاشایانلاري هلاک اده‌جیم.» ۹ ای آتلار، قالخین!
ای دؤیوش عارابالاري، دَلي کئمي جومون!
ای قالخانلا سئلاحلانمیش کوش و پوت دؤیوشچولري،
ای اوخ آتان لودلولار، ائره‌لي گدئن!
۱۰ لاکئن او گون قوشونلار ربّی پروردئگارین گونودور،
دوشمنلرئندن قئصاص آلماسي اوچون قئصاص گونودور.
اونلاري قیلینج یِیئب دویاجاق،
قانلاریني ائچئب سوسوزلوغونو یاتیرداجاق.
چونکي شمئال اؤلکه‌سئنده، فَرات چایینین قیراغیندا
قوشونلار ربّی پروردئگار قوربان کَسه‌جک. ۱۱ ای باکئره قیزا بَنزه‌یَن مئصئر،
گئلعادا چیخ، مَلحم آل.
چوخلو درمان ائچمه‌یئن عبث‌دئر؛
سنئن دردئنه شفا یوخدور. ۱۲ مئلّتلر سنئن روسوایچیلیغیني اِشئده‌جکلر؛
فریادین یِر اوزونو بورویه‌جک.
دؤیوشچو باشقا دؤیوشچونو بودرَده‌جک،
ائکئسي ده بئردن ییخیلاجاقلار.” ۱۳ بابئل پادشاهي نِبوکَدنِصّرئن گلئب مئصئر

تورپاغینا هوجوم ادەجي بارەده،
رب اِرمیا پیغمبره بو سؤزلري نازئل
اتدي: ۱۴ "مئصئرده بئلدئرئن،
مئگدولدا اشئتدئرئن؛
نوف
و تَخپَنخِسده اعلان ادئب دیئن:
«سیرایا دوزول و حاضیرلاش،
چونکي اطرافیندا اولانلاري قیلینج یِیئب
قورتاریر.» ۱۵ جنگاورلرئن نه اوچون
یِره ییخیلاجاقلار؟
دایانا بئلمئرلر،
چونکي رب اونلاري یِره ووراجاق.
۱۶ دفەلرله بودرەیەجکلر؛
بئربئرلرئنئن اوستونه ییخیلاجاقلار.
دئیەجکلر: «قالخین ظالئملارین
قیلینجیندان قاچیب
اؤز خالقیمیزین یانینا، دوغما وطنئمئزه
قاییداق.» ۱۷ اورادا اونلار
باغیراجاقلار:
«مئصئر پادشاهي فئرعون آنجاق بئر
بوش‌بوغازدیر،
او، فورصتي اَلدن ورئب.» ۱۸ آدي
قوشونلار ربّی اولان پادشاه بویورور:
«وارلیغیما آند اولسون،
بئري گلەجک کي،
داغلار آراسیندا اولان تابور کئمي،
دهنز قیراغیندا اولان کَرمِل کئمي‌دئر.
۱۹ ای مئصئرده یاشایان قیز،
سورگونلویه گتمک اوچون اشیالاریني
حاضیرلا.
چونکي نوف وئران اولوب یاناجاق،
ائچئنده بئر ساکئن قالمایاجاق. ۲۰ مئصئر
چوخ گؤزل بئر بوزوودور،
لاکئن شئمالدان اوستونه آت چئبئني
گلئر. ۲۱ اونون موزدلو عسگرلري ده
کؤکَلمئش دانا کئمي‌دئر.
حتّا اونلار دا اوز چِوئرئب بئرلئکده
قاچاجاقلار،
یِرلرئنده دورمایاجاقلار.
چونکي فلاکت گونو باشلارینا گلئر،
جزالارینین واختي یِتئشئر. ۲۲ دوشمن
قووّتله گلرکَن،
مئصئر سورونوب آرادان چیخان ائلان
کئمي فیشیلتایاجاق؛
اونون ضئدّئنه آغاج کَسَنلر کئمي،

بالتا ائله گله‌جکلر. ۲۳ مِشه‌سئني کِچئلمَز
اولسا دا، کَسَه‌جکلر.»
رب بویورور.
«چونکي اونلار چَیئرتکه‌لردن
چوخدورلار،
حسابا گلمزلر. ۲۴ مئصئر قیزي
اوتاندیریلاجاق،
شئمال خالقینا تسلئم ادئله‌جک.»
۲۵ ائسرایئلئن تاریسي اولان
قوشونلار ربّی دیئر: «باخ، من نوف
شهرئنئن آللاهي آمونو، فئرعونو،
مئصئري، اونون آللاهلاریني،
پادشاهلاریني و فئرعونا بِل
باغلایانلاري جزالاندیرجاغام.
۲۶ اونلاري، اونلارین جانلاریني
آلماق ائسته‌ینلره یعني بابئل پادشاهي
نِبوکَدنِصّره و اونون اعیانلارینا تسلئم
اده‌جیم. لاکئن سونرا اوّللر اولدوغو
کئمي، آداملار گئنه مئصئرده
ساکئن اولاجاقلار.» رب بویورور.

ربّئن اؤز خالقینا قورتارما وعده‌سي
۲۷ «قورخما، ای قولوم یعقوب،
دهشته دوشمه، ای ائسرایئل.
چونکي سني اوزاق یِرلردن،
نسلئني اسئر اولوندوغو اؤلکه‌دن
قورتاراجاغام.
یعقوب گئنه راحاتلیق تاپیب اَمئن
آمانلیقدا ساکئن اولاجاق،
اونو قورخودان اولمایاجاق. ۲۸ قورخما،
ای قولوم یعقوب،
چونکي من سنئنله‌یم.»
رب بویورور.
«سني آرالارینا قوودوغوم مئلّتلرئن
هامیسیني یوخ اتسم ده،
سني کامئل محو اتمیه‌جیم.
سني آنجاق عدالتله تربئیه اده‌جیم؛
دوغرودان دا جزاسیز قالماغینا ائجازه
ورمیه‌جیم.»”

فئلئسطلی‌لرئن جزالانماسي ۱ فئرعون
غَزّه‌يه هوجوم اتمه‌مئشدن قاباق، اِرِميا
پيغمبره فئلئسطلی‌لر باره‌ده ربّئن بو سؤزو
نازئل اولدو: ۲ "رب بله ديئر:

۴۷ «گؤر شئمالدان سولار نجه
قالخير،
اونلار سل کئمي داشاجاقلار،
اؤلکه‌نئن و اورادا کي هر شيئن،
شهرئن و اورادا ياشايانلارين اوستونه
آخاجاقلار.
خالق فرياد اده‌جک،
او اؤلکه‌ده ياشايانلارين هاميسي شئون
اده‌جک. ۳ توسَنلرئن يري دؤيَن
ديرناقلارينين سَسئندن،
دؤيوش عاراباالارينين ولوله‌سئندن،
تَکَرلرئئن گورولتوسوندن،
آتالار اؤولادلارينا کؤمک اتمک
اوچون دؤنميه‌جکلر،
اَل‌لري طاقتدن دوشه‌جک. ۴ چونکي
بوتون فئلئسطلی‌لرئن محو ادئله‌جيي
گون گلئب.
صور و صئدوندان کؤمک اده بئلن،
صاغ قالان هر کس يوخ ادئله‌جک.
رب کَفتور ساحئلئندن گلن
فئلئسطلی‌لرئن صاغ قالانلاريني هلاک
اده‌جک. ۵ غَزّه ياس توتوب
ساچيني يولاجاق؛
اَشقَلون سَسئني کَسه‌جک.
ای دره‌ده صاغ قالانلار،
نه واختا قدر بدنلرئئزي
يارالاياجاقسينيز؟ ۶ باغيريرسينيز:
‹آه، ای ربّئن قيلينجي،
نه واخت آرام توتاجاقسان؟
قينينا دؤن، دايان و آرام اول!› ۷ رب
امر اتدئيي حالدا،
رب اونو اَشقِلون و دهنز ساحئلئنئن
ضئدّئنه قويدوغو حالدا،
قيلينج نجه آرام توتا بئلر؟"

موآبين جزالانماسي ۱ موآب
باره‌ده ائسرايئلئن تاريسي اولان
قوشونلار ربّی بله ديئر:

۴۸ "واي نِبونون حالينا!
چونکي وئرانه‌لئيه
چِورئله‌جک.

قئرياتايئم روسواي اولاجاق،
اَله كچئرئله‌جک؛
قالاسي داغيلاجاق، دارماداغين
اولاجاق. ۲ موآبين شؤهرتي داها
قالمایاجاق.
خِشبوندا اونون محوي اوچون قصد
قورولاجاق:
«گلئن، اونو يوخ اِدَک كي،
داها بئر ده بله مئلّت اولماسين.»
ای مَدمِن،
سن ده سوسدورولاجاقسان،
قيلينج سني قوواجاق. ۳ خورونايئمدن گلن
فغان سَسي اشئت،
هلاکت فغاني، بؤيوک قيرغين فغاني!
۴ موآب داغيديلاجاق؛
اؤولادلارينين فريادي قانلاجاق.
۵ آغلايا-آغلايا لوخئت يوخوشوندان
چيخيرلار؛
خورونايئم اِنئشئنده قيرغينا گؤره دردلي
فغانلار اِشئدئلئر. ۶ قاچين، جانينيزي
قورتارين!

چؤلده‌كي كؤل كئمي اولون. ۷ اؤز
عمل‌لرئنه، اؤز مال-دؤولتئنه بِل
باغلاديغين اوچون
سن ده اَله كچئرئله‌جکسن.
كِموش بوتو ده كاهئنلر و باشچيلاري ائله
بئرلئکده
اسئر ادئله‌جک. ۸ محو ادن هر شهرئن
اوستونه گله‌جک،
هِچ بئر شهر قورتولمایاجاق.
دره يِرله يِکسان اولاجاق،
وادي وئرانه‌يه چِورئله‌جک.
چونکي رب بويوروب. ۹ موآب تورپاغينا
دوز تؤکون،
چونکي خارابالیغا دؤنه‌جک؛
شهرلري اِله وئران اولاجاق كي،
اورادا كئمسه ياشامایاجاق. ۱۰ ربّئن
ائشئني ياريمچيليق گؤرَنه لعنت
اولسون!
قيلينجيني قان تؤکمکدن ساخلايانا لعنت
اولسون! ۱۱ موآب جاوانليغيندان
بَري لاقيد ائدي.
تورتاسي دئبده قالان شرابا اوخشاييردي.
قابدان قابا بوشالديلماييب،

سورگونلويه گتمه‌يئب.
بونا گؤره ده داديني ديئشمه‌يئب،
عطرئني ائتئرمه‌يئب. ۱۲ لاکئن او
گونلر گلئر کي، اونو قابدان قابا
تؤکه‌جک آداملاري گؤنده‌رئم.”
رب بويورور. “بلي، اونو تؤکه‌جکلر،
قابلاريني بوشالداجاقلار، کوپلرئني
تئکه-تئکه اده‌جکلر. ۱۳ موآب
خالقي بِل باغلاديغي کِموشدان
اوتاناجاق، نجه کي، ائسرايئل
خالقي بِل باغلاديقلاري بِيت‌ائلدن
اوتاندي. ۱۴ نه اوچون ديئرسئنئز:
«بئز ائگئدئک؟
دؤيوشه قابئل عسگرلرئک؟» ۱۵ موآب
محو اولاجاق،
اونون شهرلرئنه هوجوم اده‌جکلر.
لاپ سِچمه جاوانلاري اؤلدورولميه
گده‌جک.”
آدي قوشونلار ربّی اولان پادشاه بونو
بويورور. ۱۶ “موآبين فلاکتي عنقرئب
گلئر،
اونون بلاسي سورعتله ياخينلاشير. ۱۷ ای
اونون اطرافيندا اولانلار،
اونون آديني بئلَنلر،
اونون اوچون ياس توتوب ديئن:
«قودرتلي عصا، عظمتلي دَيَنَک
نجه ده قيريلدي!» ۱۸ ای دئبون
ساکئنئلري،
جاه-جلالينيزدان دوشون،
سوسوزيرده اوتورون.
چونکي موآبي محو ادن
سئزئن ده اوستونوزه گله‌جک،
قالالاريني داغيداجاقدير. ۱۹ ای عَروعِر
ساکئني،
يول کنارِيندا دوروب کشئک چک!
قاچان کئشئدن، قورتولان آروادان
«نه اولوب؟» سوروش. ۲۰ موآب
روسواي اولوب،
چونکي داغيليب.
شئون ات، باغير!
موآبين محو اولدوغونو اَرنون دره‌سئنده
بئلدئر. ۲۱ اووادا کي شهرلر
يعني حولون، يَهصا، مِفاعَت،
۲۲ دئبون، نِبو، بِيت‌دئبله‌تايئم،
۲۳ قئرياته‌يئم، بِيت گامول،
بِيت‌مِعون، ۲۴ قئريوت، بوصرا،

اوزاق و ياخين بوتون موآب شهرلري
محكوم اولوب. ۲۵ موآبين بوينوزو
كَسئلئب، قولو قيريليب.”
رب بويورور. ۲۶ “موآبي مست ادئن،
چونكي ربّئن ضئدّئنه كئبئرله‌نئب.
قوي موآب اؤز قوسدوغونا بلَنسئن،
قوي مضحكَه‌يه ده چِورئلسئن. ۲۷ مگر
ائسرايئل سنه مضحكَه اولمادي؟
مگر او اوغرولار آراسيندا توتولدو كي،
اوندان دانيشاندا حقارتله باشيني
بِلله‌يئرسن؟ ۲۸ اى موآب
ساكئنلري،
شهرلرئنئزي ترک ادئب قايالارا سيغينين.
يوواسيني ماغارانين آغزيندا قوران
گؤيرچئن كئمي اولون.
۲۹ موآبلي‌لارين نه درجه‌ده
كئبئرله‌نئب لووغالانديقلاريني،
نه جور تكبّورلو، مغرور و حئرصلي
اولدوقلاريني اشئتدئک.
۳۰ گوستاخليغيني بئلئرم، لاكئن
عبث‌دئر.”
رب بويورور.

“فخر اتمه‌سئنئن هِچ فايداسي يوخدور.
۳۱ بونا گؤره ده موآب اوچون
شئون اده‌جيم،
بوتون موآب اوچون فغان اده‌جيم،
قئرخِرِس خالقي اوچون ياس توتاجاغام.
۳۲ اى سئبما تَنه‌يي،
سنئن اوچون يَعزِر خالقينا آغلاديغيمدان
چوخ آغلاييرام.
بوداقلارين دهنزي آشيب يَعزِره چاتدي.
محو ادن سنئن ياي ميوه‌لرئنئن،
يِتئشمئش اوزومونون اوستونه دوشوب.
۳۳ موآبين ميوه باغلاريندان،
زَمئلرئندن
شَنلئک و شادليق سَسي يوخ اولوب.
اوزوم‌سيخانلاردان آخان شرابي
كَسمئشم؛
هِچ كس شادليق هارايي ائله اوزوم اَزمئر.
گلن سَس ده شادليق هارايي ديئل.
۳۴ اونلارين فغان سَسي خِشبوندان
اِلعالِه‌يه قدر اِشئدئلئر؛
يَحَصه قدر،
صوعَردن خورونايئمه، عِگلَت-شِلئشيايا
قدر!

چونكي حتّا نئرئم سولاري دا قورويوب.
۳۵ موآبدا پرستئشگاهلاردا قوربان
گتئرنلري،
اؤز آللاهلارينا بوخور ياندیرانلاري محو
اده‌جيم.”
رب بويورور. ۳۶ “بونا گؤره ده موآب
اوچون اوره‌يئم نِي كئمي شئون ادئر.
قئرخِرِس خالقي اوچون اوره‌يئم نِي كئمي
شئون ادئر.
اَلده اتدئيي مال-دولت يوخ اولوب.
۳۷ هر كس ساچيني كَسئب،
ساقّاليني قيرخيب،
هر اَل يارالي‌دير،
هر بِل چولا ساريليب. ۳۸ موآب
داملارينداں، مِيدانلارينداں
فقط آغلاشما سَسي گلئر.
چونكي من موآبي هچ كسئن بيَنمه‌دئيي
بئر قاب كئمي قيرميشام.”
رب بويورور. ۳۹ “موآب نجه وئراندير!
اونلار نجه ده شئون ادئرلر!
موآب نجالتدن نجه آرخايا دؤنور!
موآب بوتون اطرافيندا كي‌لارا
رئشخند و دهشت نومونه‌سي اولوب.”
۴۰ رب بله ديئر:
“باخ! قارتال كئمي بئري اوچاجاق،
موآب اوستونه قانادلاريني آچاجاق.
۴۱ قِرئيوت اَله كچئرئله‌جک،
قالالار آلیناجاق.
او گون موآب دؤيوشچولرئنئن اوره‌يي،
دوغوش آغريسي چكن آروادين اوره‌يي
كئمي اولاجاق. ۴۲ موآب وئران
اولاجاق،
خالقلار آراسيندا داها بئر مئلّت
اولمایاجاق.
چونكي ربّئن ضئدّئنه كئبئرلَندي. ۴۳ ای
موآب ساكئنلري،
دهشت، چوخور و تله سئزي گؤزله‌يئر.”
رب بويورور. ۴۴ “دهشتدن قاچان،
چوخورا دوشه‌جک،
درئن چوخوردان چيخا بئلَن، تله‌يه
دوشه‌جک.
چونكي موآبين اوستونه جزا ائلئني
گتئره‌جيم.”

رب بویورور. ۴۵ "خِشبونون
کؤلگه‌سئنده قاچقینلار طاقتسئز
دوروبلار.
چونکي خِشبوندان اود،
سئخونون اورتاسیندان آلوو چیخیب؛
او موآبین آلنیني،
هر یانا سَس سالانلارین باشلاریني
یاندیریب-یاخیر. ۴۶ واي سنئن حالینا،
ای موآب!
کِموشون خالقي یوخ اولوب؛
اوغوللارین سورگونلویه دوشوب،
قیزلارین اسئرلئیه آپاریلیب. ۴۷ لاکئن
گله‌جکده،
موآبدان اسئر اولونانلاري گری
قایتاراجاغام."
رب بویورور.
موآب باره‌ده‌کي حؤکم بورادا آخیرا چاتیر.

عَمّونون جزالانماسي ۱

۴۹ عَمّون اؤولادلاري باره‌ده
رب بله دیئر:
"ائسرایئلئن مگر اوغوللاري یوخدور؟
مگر اونون وارئثي یوخدور؟
بس نه اوچون مولِک جادا صاحئب
اولوب؟
نئیه اونون خالقي جاد شهرلرئنده یاشاییر؟
۲ آمّا او گونلر گلئر کي،
عَمّون اؤولادلارینین رَبّت شهرئنه
دؤیوش نعره‌لري اشئتدئره‌جیم."
رب بویورور.
"رَبّت بئر خارابالیق قالاغي اولاجاق،
اطرافیندا کي قصبه‌لري یاندیریلاجاق.
سونرا ائسرایئل، اونو تورپاغیندان
قووانلاري، قوواجاق."
رب بله دیئر. ۳ "شئون ات، ای خِشبون،
چونکي عاي شهري وئران اولوب.
فریاد ادئن، ای رَبّت قیزلاري،
چولا بورونوب یاس توتون؛
دووارلار آراسیندا اورا-بورا قاچین.
چونکي مولِک کاهئنلر و باشچیلاري ائله
بئرلئکده
سورگونلویه گده‌جک. ۴ دره‌لرله نه
اوچون فخر ادئرسن؟
ثمرلي اولان دره‌لرئنله؟
ای دؤنوک قیز!

سن مال-دؤولتئنه اعتئماد ادئب
دیئرسن:
«اوستومه کئم گله بئلر؟!» ۵ باخ،
اطرافیندا اولانلارین هامیسیندان
سنئن اوستونه دهشت گتئره‌جیم.”
قوشونلار ربّی اولان پروردئگار بویورور.
“هامي او یان بو یانا قاچاجاق،
قاچانلاري ییغان اولمایاجاق. ۶ لاکئن
بوندان سونرا اسئر اولونان
عَمّون اؤولادلاریني. گری قایتاراجاغام.”
رب بویورور.

اِدومون جزالانماسي ۷ اِدوم
باره‌ده قوشونلار ربّی بله دیئر:

“تِیمان شهرئنده حئکمت مگر قالمایيب؟
آغیلّي آداملارین نصئحتي مگر یوخ
اولوب؟
اونلارین حئکمتي مگر سؤنوب؟ ۸ آرخایا
دؤنون، قاچین،
درئنلئکلره سیغینین،
ای دِداندا یاشایانلار!
چونکي عئسونو تنبه اتدئیئم واخت
اونون باشینا فلاکت گتئره‌جیم. ۹ اگر
باغینا اوزوم ییغانلار گلسَیدئلر،
مگر بئر نچه سالخیم بوراخمازدیلار؟
اگر گجه اوغرولار گلسَیدئلر،
مگر فقط اؤز ائسته‌دئکلرئني
اوغورلامازدیلار؟ ۱۰ لاکئن
من عئسونو چیل-چیلپاق
سویوندوراجاغام؛
اونون گئزلي یِرلرئني آشکار اده‌جیم،
اِله کي، گئزلَنه بئلمه‌سئن.
اؤولادلاري، قوحوم-قونشولاري
هلاک اولاجاقلار،
اؤزو ده آرتیق اولمایاجاق. ۱۱ اؤز
یِتئملرئني بوراخ،
اونلاري من یاشادارام.
دول آروادلارین دا منه بِل باغلایا
بئلرلر.” ۱۲ رب بله دیئر: “اگر
لایئق اولمایانلار، جزا کاساسي
ائچمک مجبورئیّتئنده‌دئرلر، بس
نئیه سن جزاسیز قالاسان؟ یوخ،
جزاسیز قالمایاجاقسان، بو کاسادان
ائچمه‌لي‌سن.” ۱۳ رب بویورور:
“آدیم آدینا آند ائچئرم کي، بوصرا

خارابالیغا چِورئله‌جک، حیرت،
روسوایچیلیق، وئرانه‌لئک و لعنت
هدفي اولاجاق؛ بوتون شهرلري
ابده‌جک وئران قالاجاق. ۱۴ ربدن
بئر خبر اشئتمئشم:
مئلّتلر آراسینا قاصئد گؤنده‌رئلئب کي،
دسئن:
«اِدوما هوجوم اتمک اوچون ییغیلین،
دؤیوشه حاضیرلاشین!» ۱۵ باخ، من
سني مئلّتلر آراسیندا کئچئک
اده‌جیم،
ائنسانلار سنه خور باخاجاقلار.
۱۶ سالدیغین دهشت و اوره‌یئنده‌کي
کئبئر
سني آلداتدي.
سن کي قایا
چاتلاقلاري آراسیندا یاشاییرسان،
تپه‌لرئن باشیني اؤز اَلئنده ساخلاییرسان.
یوواني قارتال کئمي اوجالاردا قورسان
دا،
سني اورادان اِندئره‌جیم.”
رب بویورور. ۱۷ “اِدوم حیرت هدفي
اولاجاق،
اورادان کِچن هر کس،
بوتون یارالارینداں اؤتري،
حیرت ائچئنده اونا فئت چالاجاق.”
۱۸ رب دیئر:
“سودوملا گوموراني و اطرافیندا کي
کَندلري
نجه داغیتدیم،
اورادا دا کئمسه یاشامایاجاق،
او یرده هِچ کس ساکئن اولمایاجاق.
۱۹ باخ، آصلان نجه اوردون چاییینین
کنارینداکي سیخ مِشه‌دن
یاخشي سولانان اوتلاغا چیخیب گلئر،
من ده اِدوملولاري بئر آندا اؤز
یوردوندان قوواجاغام.
سِچئلمئش اولان کئمدئر کي، اونو بو ائشه
رهبر قویوم؟
منئم کئمئسي مگر وار؟
منئمله کئم موبارئزه اده بئلر؟
منئم قاباغیمدا دوران بئر چوبان مگر
وار؟» ۲۰ بونا گؤره ده ربّئن اِدومون
ضئدّئنه اولان فئکرئني،
تِیماندا یاشایانلارین ضئدّئنه اولان
مقصدئني اِشئدئن:

سورونون لاپ کئچئکلري ده اسئر
ادئله‌جک،
خالقینا گؤره اِدوم اوتلاقلاریني صحرایا
چورئره‌جک. ۲۱ داغیلمالارینین
گورولتوسوندن یر اوزو تئترَیه‌جک.
قیشقیریقلارینین سَسي قیرمیزي
دهنزه‌جک اِشئدئله‌جک. ۲۲ باخ!
بئر قارتال قانلیب اوستونه
جوماجاق،
بوصرا اوستونده قانادلاریني آچاجاق.
او گون اِدوم دؤیوشچولرئنئن اوره‌یي
دوغوش آغریسي چکن آروادین اوره‌یي
کئمي اولاجاق.

دَمَشقئن جزالانماسي ۲۳ بو سؤزلر دَمَشق باره‌ده‌دئر:

"خَمات و اَرپاد اوتانیرلار،
چونکي پئس خبر اشئدئبلر.
اورَکلري اوزولوب.
ساکئت دورمایان دهنز کئمي
جوشوب ناراحاتدیرلار. ۲۴ دَمَشق
طاقتدن دوشوب،
قاچماغا اوز قویوب،
واهئمه اونو بورویوب؛
دوغان آرواد کئمي اونو سانجي و
آغري توتوب. ۲۵ نجه اولدو کي، منی
سِوئندئرَن،
شؤهرتلي شهر ترک ادئلمه‌یئب؟ ۲۶ بونا
گؤره ده، جاوانلاري میدانلاریندا
یِره سَرئله‌جک.
او گون بوتون دؤیوشچولري
سوسدورولاجاق."
قوشونلار ربّی بویورور. ۲۷ "دَمَشقئن
دووارلارینا اود سالاجاغام،
بِن-هَدادین سارایلاریني یاندیریب محو
اده‌جک"

قِدار و خاصورون جزالانماسي

۲۸ بابئل پادشاهي نِبوکَدنِصّرئن
مغلوب اتدئیي قِدار و خاصور
پادشاهلیقلاري باره‌ده رب بله دیئر:

"قانلین، قِدارا هوجوم ادئن،
شرق خالقیني محو ادئن. ۲۹ اونلارین
چادیرلاریني و سورولرئني
اَللرئندن آلاجاقلار؛

چادير پرده‌لري، بوتون اشيالاري و
دَوه‌لري
گؤتورولوب آپاريلاجاق.
اونلارا «هر طرفدن دهشت!»
ديئب باغيراجاقلار. ۳۰ ای خاصوردا
ياشايانلار،
قاچين، اوزاقلاشين،
درئنلئکلره سيغينين.”
رب بويورور.
“چونکي بابئل پادشاهي نِبوکَدنِصّر
سئزئن ضئدّئنئزه قصد قوروب،
سئزئن ضئدّئنئزه تدبئر تؤکوب.
۳۱ قالخين، راحات و آسايئش
ائچئنده ياشايان
خالقين اوستونه هوجوم ادئن.”
رب بويورور.
“اونلارين شهر دروازالاري و
سورگولري يوخدور،
خالقي دا تک باشينا ياشاييير. ۳۲ دَوه‌لري
قارت ادئله‌جک،
سايسيز سورولري قنئمت آپاريلاجاق.
کَکئل‌لرئني قيرخانلاري دؤرد طرفه
سَپه‌لَيه‌جيم.
هر ياندان باشلارينا فلاکت گتئره‌جيم.”
رب بويورور. ۳۳ “خاصور چاقّال
يوواسينا،
ابدی وئرانه‌لئيه چِورئله‌جک.
اورادا کئمسه ياشامایاجاق؛
او يرده هِچ کس ساکئن اولمایاجاق.”

**عِيلامين جزالانماسي ۳۴ يهودا پادشاهي
صئدقئيانين پادشاهليغينين اوّلئنده، رب
اِرميا پيغمبره عِيلام باره‌ده بو سؤزلري
نازئل اتدي: ۳۵ “قوشونلار ربّی بله ديئر:**

«باخين، عِيلامين کامانيني،
اَساس قووّه‌لرئني سينديراجاغام.
۳۶ عِيلام اوستونه گؤيلرئن دؤرد
طرفئندن
دؤرد کوله‌يي گتئره‌جيم،
خالقيني دؤرد کوله‌يئن اَلئنه ورئب
سَپه‌لَيه‌جيم.
اِله بئر مئلّت اولمایاجاق کي،
عِيلام سورگونلري آرالارينا گتمه‌مئش
اولسون. ۳۷ دوشمنلرئنئن قاباغيندا،
جانلاريني آلماق ائسته‌ينلرئن قاباغيندا،
عِيلامي دهشته سالاجاغام.

باشلارينا فلاكت گتئرئب
شئدّتلي قضبئمي ياغديراجاغام.»
رب بويورور.
«اونلاري يوخ ادنه قدر
آرخالارينجا قيلينج گؤنده‌ره‌جيم.
۳۸ عِيلامدا تختئمي قوراجاغام،
عِيلام پادشاهي ائله باشچيلاريني محو
اده‌جيم.»
رب بويورور. ۳۹ «لاكئن گله‌جكده
عِيلامدان اسئر اولونانلاري گری
قايتاراجاغام.»
رب بويورور.”

**بابئلئن جزالانماسي ۱ رب بابئل و
كَلدانئلرئن اؤلكه‌سي باره‌ده اِرميا
پيغمبرئن واسئطه‌سئله بو سؤزلري نازئل
اتدي: ۲ “مئلّتلره بئلدئرئب اعلان ادئن.**

۵۰ بايراق قالديريب خبر ورئن؛
هچ نه‌يي گئزلَتمه‌يئن!
ديئن: بابئل اَله كچئرئله‌جک،
بِل آللاهي نجالت آلتيندا قالاجاق،
مِرودَک آللاهي دهشته دوشه‌جک،
تئمثاللاري آچالديلاجاق،
بوتلري تئكه-تئكه اولاجاق. ۳ اوستونه
شئمالدان بئر مئلّت هوجوم اده‌جک،
اؤلكه‌سئني وئران قوياجاق.
اورادا ياشايان اولمایاجاق؛
ائنسان دا، حيوان دا قاچيب
گده‌جک.” ۴ رب بويورور: “او
گونلر، او زامان
ائسرايئل خالقي ائله يهودا خالقي
بئرلئكده گله‌جک،
اونلار آغلايا-آغلايا گلئب
اؤزلرئنئن تاريسي ربّي آختاراجاقلار.
۵ صهيونا گِدن يولو سوروشاجاقلار
و اوزلرئني اونا طرف توتاجاقلار.
اونلار گلئب ياددان چيخارديلماز، ابدی
بئر عهدله
ربّه باغلاناجاقلار. ۶ خالقيم ائتمئش
قويونلار كئمي اولوب،
چوبانلاري اونلاري آزديريب،
داغلاردا اؤزباشينا آوارا بوراخيب،
اونلار داغدان تپه‌يه گتدئلر،
ائستئراحت اتدئيي يري ياددان
چيخارتديلار. ۷ كئم اونلاري
تاپدي، يِدي.

دوشمنلري ددئلر:
«بئز تقصئرکار دیئلئک،
چونکي اونلار، اونلارا حقئقي اوتلاق
اولان ربّه،
آتالارینین اومئدي اولان ربّه گوناه
اتدئلر.» ۸ بابئلدن قاچیب قورتارین!
کَلدانئلرئن اؤلکه‌سئني ترک ادئن،
سورویه یول گؤرسه‌دن کِچئلر کئمي
اولون! ۹ چونکي من شمئال
اؤلکه‌سئندن
بابئلئن ضئدّئنه بؤیوک مئلّتلر ائتّئفاقیني
قالدیریب گتئره‌جیم.
بابئلئن قاباغیندا دوزولوب
اونو شمئالدان اَله کچئرده‌جکلر.
اوخلاري ماهئر دؤیوشچو اوخلاري
کئمي اولاجاق،
هچ بئري اَلئبوش قاییتمایاجاق. ۱۰ بلجه
کَلده اؤلکه‌سي قارت اولوناجاق،
اونو قارت ادنلرئن هامیسي مالدان
دویاجاقلار.”
رب بویورور. ۱۱ “ای ائرثئمي تالایانلار،
ائندي کي، سِوئنئب شادلیقلا
جوشورسونوز،
خرمنده تاخیل دؤیَن بوزوو کئمي
تولّانیرسینیز،
توسَن کئمي کئشنه‌یئرسئنئز، ۱۲ آنانیز
چوخ اوتاناجاق،
سئزي دوغانین اوزو قیزاراجاق.
بابئل مئلّتلرئن لاپ ضعئفي،
کؤشَن اولاجاق، قوراق بئریِر، بئر صحرا
اولاجاق. ۱۳ ربّئن قضبي اوزوندن هچ
کس اورادا یاشامایاجاق،
کامئل وئران اولاجاق.
بوتون کِچَنلر بابئلئن آلدیغي بوتون یارالاري
گؤرنده
حیرت ائچئنده فئت چالاجاقلار. ۱۴ ای
بوتون کامان چکنلر،
بابئلئن اطرافیندا دؤیوش اوچون
دوزولون.
اورایا اوخ آتین، اوخونوزو اسئرگمه‌یئن.
چونکي او، ربّه گوناه اتدي. ۱۵ هر
طرفدن اونون ضئدّئنه نعره چکئن،
او تسلئم اولور،
بورجلري یئخیلیر، دووارلاري اوچولور.
چونکي بو، ربّئن قئصاصي‌دیر.
اوندان قئصاص آلین،

او نه ادئب، باشينا اونو گتئرئن.
۱۶ بابئلده اَکئنچئلري محو ادئن،
بئچئن واختي اوراڤچيلاري ردّ ادئن.
ظالئملارين قيلينجي اوزوندن
هر کس اؤز خالقينين يانينا قاييتسين،
هامي اؤز اؤلکه‌سئنه قاچسين.

اَسرايئلئن قاييتماسي ۱۷ اَسرايئل داغيلميش بئر سورو کئمي‌دئر،

اونو آصلانلار قووور.
اونو اوّل آشور پادشاهي بِدي،
آخيري دا بابئل پادشاهي نِبوکَدنِصّر
اونون سوموکلرئني قيردي.” ۱۸ بونا گؤره
ده اَسرايئلئن تاريسي اولان
قوشونلار ربّی بله ديئر:
“آشور پادشاهيني نجه جزالانديرديم،
بابئل پادشاهي ائله اؤلکه‌سئني ده
اِلَجه جزالانديرجاغام. ۱۹ لاکئن اَسرايئلي
گئنه اؤز اوتلاغينا گتئره‌جيم،
او، کَرمِلده و باشاندا اوتلاياجاق.
اِفرايئمئن داغليق بؤلگه‌سئنده و گئلعاددا
اَسته‌دئيي قدر يِيئب دوياجاق. ۲۰ او
گونلر، او زامان
اَسرايئلده تقصئر آختاريلاجاق،
لاکئن تاپيلمایاجاق.
يهودادا گوناه آختاريلاجاق،
لاکئن تاپيلمایاجاق.
چونکي سالامات قويدوغوم آداملاري
باغيشلاياجاغام.”
رب بويورور.

بابئلي جزالانديرماسي داوام ادئر ۲۱ “مِراته‌يئم تورپاغينا،

يِقودا ياشايانلارا هوجوم ات.
اونلاري تعقئب ادئب کامئل بئر شکئلده
اؤلدور،
سنه بوتون امر اتدئکلرئمي يرئنه يئتئر.”
رب بويورور. ۲۲ اؤلکه‌ده موحارئبه
سَسي اِشئدئلئر،
بؤيوک قيرغين سَسي! ۲۳ بوتون دونيانين
گورزي
نجه ده قيريليب پارچالاندي!
بابئل نجه ده مئلّتلر آراسيندا حيرت
سببئنه دؤنوب! ۲۴ سنئن اوچون تله
قوردوم، ای بابئل،
سن ده بئلمه‌دن تله‌مه دوشدون.

توتولوب ياخالاندين،
چونكي ربّئن ضئدّئنه ساواشدين. ۲۵ رب
سئلاح‌خاناسيني آچيب،
قضبئنئن سئلاحلاريني چيخارديب.
چونكي قوشونلار ربّی پروردئگارين
كَلده اؤلكه‌سئنده اده‌جي بئر ائش وار.
۲۶ هر ياندان اونا هوجوم ادئن،
آنبارلاريني آچين،
ماللاريني قالاق-قالاق ييغين.
اونو كامئل محو ادئن،
اوندان بئر شي قالماسين. ۲۷ بوتون
گاميشلاريني كَسئن؛
سالانقانايا گتسئنلر.
واي اونلارين حالينا!
چونكي اونلارين گونو،
اونلارين جزا واختي گلئب. ۲۸ بابئل
اؤلكه‌سئندن قاچيب قورتارانلارين
سَسئني اِشئدئن؛
قاچيرلار كي، تاريميز ربّئن قئصاصيني،
اونون معبدئنئن قئصاصيني،
صَحيوندا اعلان اتسئنلر. ۲۹ بوتون
اونچولاري، كامان چكَنلري
بابئلئن ضئدّئنه چاغيرين.
اطرافيني موحاصئره‌يه آلين،
هچ كس قاچيب قورتارا بئلمه‌سئن.
اونا ائشلرئنه گؤره عوض ورئن.
او نه ادئب، باشينا اونو گتئرئن.
چونكي ربّئن ضئدّئنه، ائسرايئلئن
موقدّسئنئن ضئدّئنه كئبئرله‌نئب.
۳۰ بونا گؤره ده جاوانلاري
ميدانلاردا يِره سَرئله‌جک؛
او گون بوتون دؤيوشچولري
سوسدورولاجاق.”
رب بويورور. ۳۱ “باخ، من سنه ضئدّم،
ای مغرور.”
قوشونلار ربّی اولان پروردئگار بويورور.
“چونكي سنئن گونون،
سني جزالانديراجاغيم واخت گلئب.
۳۲ مغرور بودره‌يئب-يخيلاجاق،
اونو قالديران اولمایاجاق،
شهرلرئنه اود سالاجاغام،
بوتون اطرافيندا اولانلاري
ياندیريب يوخ اده‌جک.” ۳۳ قوشونلار
ربّی بله ديئر:
“بوتون ائسرايئل خالقي دا،
يهودا خالقي دا اذئيّت چكئر.

اونلاري اسئر توتانلار، اونلاري مؤحکم
ساخلاييرلار،
بوراخماق ائسته‌مئرلر. ۳۴ آمّا اونلارين
قيّومو گوجلودور،
اونون آدي قوشونلار ربّي‌دئر.
رب قطعن اونلارين ائشئنه باخاجاق
کي،
اؤلکه‌يه راحاتليق ورسئن،
آمّا بابئل ساکئنلرئنه تشوئش گتئرسئن.”
۳۵ رب بويورور: “کَلدانئلرئن
ضئدّئنه قيلينج گلسئن!
بابئل اؤلکه‌سئنده ياشايانلارا، بابئل
باشچيلارينا،
حئکمتلی‌لرئنئن ضئدّئنه قيلينج گلسئن!
۳۶ يالانچي پيغمبرلرئنئن ضئدّئنه
قيلينج گلسئن!
آخماقليق‌لاري اوزه چيخاجاق.
دؤيوشچولرئنئن ضئدّئنه قيلينج گلسئن!
دهشت اونلاري بورويه‌جک.
۳۷ آتلارينين، دؤيوش
عارابالارينين،
آرالاريندا کي يادِاللي موزدلولرئنئن
ضئدّئنه قيلينج گلسئن!
هاميسي آرواد کئمي اولاجاقلار.
خزئنه‌لرئنئن ضئدّئنه قيلينج گلسئن!
اونلار قارت ادئله‌جکلر. ۳۸ سولارينا
قوراقليق گلسئن!
اونلار قورويا‌جاقلار.
چونکي بابئل، بوتلر اؤلکه‌سي‌دئر،
قورخولو بوتلر اوزوندن، دَلي اولاجاقلار.
۳۹ بونا گؤره ده اورادا چؤل
حيوانلاري،
چاقّاللار، بايقوشلار ياشاياجاق،
داها ائنسان ياشامايا‌جاق،
نسئلدن نسله اورادا هِچ کس ساکئن
اولمايا‌جاق. ۴۰ سودوملا گومورانی و
اطرافيندا کي کَندلري
تاري نجه داغيتدي،”
رب بويورور.
اورادا کئمسه ياشامايا‌جاق،
او يرده هِچ کس ساکئن اولمايا‌جاق.
۴۱ باخ، شئمالدان بئر خالق گلئر؛
دونيانين اوزاق يِرلرئندن
بؤيوک بئر مئلّت و چوخلو پادشاهلار
قالخير. ۴۲ اونلار اوخ-کامان و نئزه
ائله سئلاحلانميش؛

قدّار و رحمسئزدئرلر.
آتلارين اوستونده گلركَن، سَسلري دهنز
كئمي گورلاييير.
دؤيوشه حاضير دؤيوشچولر كئمي
قاباغيندا دوزوله‌جكلر كي، سنه
هوجوم اتسئنلر. اى بابئل قيزي!
۴۳ بابئل پادشاهي اونلارين خبرئني
اشئدئب،
اَل‌لري يانلارينا دوشوب.
دوغان آرواد كئمي اونو آغري و سانجي
توتوب. ۴۴ باخ، آصلان نجه اوردون
چاييينين كنارينداكي سيخ مِشه‌دن
ياخشي سولانان اوتلاغا چيخيب گلئر،
من ده بابئللي‌لري بئر آندا اؤز يوردوندان
قوواجاغام.
سِچئلمئش اولان كئمدئر كي، اونو بو ائشه
رهبر قويوم؟
منئم كئمئسي مگر وار؟
منئمله كئم موبارئزه اده بئلر؟
منئم قاباغيمدا دوران بئر چوبان مگر
وار؟» ۴۵ بونا گؤره ده ربّئن بابئله
ضئد فئكرئني،
كَلدانئلرئن اؤلكه‌سئنه ضئدّ مقصدئني
اِشئدئن:
"سورونون لاپ كئچئكلري ده اسئر
ادئله‌جك،
خالقينا گؤره اوتلاقلاري صحرايا
چِوئره‌جك. ۴۶ «بابئل اَله
كِچئرئلدي« سَسئندن يِر اوزو
تئترَيه‌جك،
مئلّتلر آراسيندا اونون فريادي
اِشئدئله‌جك."

۵۱

۱ رب بله ديئر:
"من بابئلده و لِب-قامايدا
ياشايانلارين ضئدّئنه
هلاك اِدئجي بئر كولَك اَسدئره‌جيم.
۲ بابئله تاخيل سوووراناار
گؤنده‌ره‌جيم كي،
اونو سوووروب اؤلكه‌سئني بوش
قويسونلار؛
اونلار اونون قارا گونونده، هر ياندان اونا
هوجوم اده‌جكلر. ۳ اونچو كامانيني
چكمه‌سئن،
زئرهئني گِيمه‌سئن.
اونون جاوانلارينا رحم اتمه‌يئن،

قوشونونو كامئل محو ادئن. ۴ اؤلدورولَنلر
كَلده اؤلكه‌سئنده،
يارالي‌لار اونون كوچه‌لرئنده يِره
سَرئله‌جكلر. ۵ چونكي اؤزلرئنئن
تاريسي قوشونلار ربّي
ائسرايئل و يهودا خالقلاريني ترک
اتمه‌يئب.
گرچي ائسرايئلئن موقدّسئنئن ضئدّئنه،
اؤلكه‌لري تقصئرله دولودور. ۶ بابئلئن
ائچئندن قاچين!
هر كس جانيني قورتارسين!
اونون گوناهينا گؤره محو اولمايين.
چونكي ربّئن قئصاص زاماني‌دير؛
اونا اؤز عوضئني وره‌جک. ۷ بابئل ربّئن
اَلئنده بئر قيزيل كاسا ائدي؛
بابئل بوتون دونياني مست اتدي.
مئلّتلر اونون شرابيني ائچدئلر،
اونا گؤره ده دَلي اولوبلار. ۸ بابئل قَفلَتَن
يخيليب تئكه-تئكه اولاجاق،
اونون اوچون شئون ادئن!
ياراسينا ملحم سورتون؛
بلكه شفا تاپار. ۹ بابئله شفا وِرَردئک،
لاكئن صاغالا بئلمز؛
گلئن، اونو ترک اِدَک،
هر بئرئمئز اؤز اؤلكه‌مئزه قاييداق.
چونكي بابئلئن حؤكمو گؤيلره چاتير،
بولودلارا قدر اوجالير. ۱۰ رب بئزه برائت
ورئب؛
گلئن تاريميز ربّئن نه‌لر اتدئيئني صَحيوندا
اعلان اِدَک! ۱۱ اوخلاري
ائتئله‌يئن، سئپرلري گؤتورون!
رب ماد پادشاهلاريني قالديريب،
مقصدي بابئلي يوخ اتمكدئر.
رب اؤز قئصاصيني، معبدئنئن قئصاصيني
آلاجاق. ۱۲ بابئل دووارلارينين
ضئدّئنه بايراق اوجالدين!
كشئكچي‌لري چوخالدين،
نؤوبتچئلري اؤز يرئنه قويون،
كمئنده دورون!
چونكي رب بابئل خالقينين ضئدّئنه
نئيّتئني، اعلان اتدئيئني يرئنه يتئره‌جک.
۱۳ ای چوخلو سولارين قيراغيندا
ياشايانلار،
چوخلو خزئنه‌لري اولانلار،

آخيريز گلئب، كَسئلئب آتيلما واختينيز
يِتئشئب." ۱۴ قوشونلار ربّي اؤز
وارليغينا آند ائچئب:
"سني چَيئرتكه سوروسو ائله دولدوران
كئمي
قطعن عسگرلرله دولدوراجاغام،
سنه ظفر تاپديقلاري اوچون نعره
چكه‌جكلر."

ربّئن مدحي ۱۵ رب قودرتي
ائله يِر اوزونو ياراتدي؛

حئكمتي ائله دونياني قوردو،
درّاكه‌سي ائله گؤيلري يايدي. ۱۶ او
گورلاياندا گؤيده‌كي سولار
گورلاييير،
يِرئن اوجقارلاريندان بولودلاري
اوجالدير،
ياغيش اوچون شئمشَک چاخديريير،
آنبارلاريندان كولَک چيخاردير. ۱۷ هر
كس عاغيلسيزدير،
معرئفتسئزدئر.
هر زرگر دوزلتدئيي بوتدن اوتانير،
چونكي اونون تؤكدويو بوت پوچدور،
اونلاردا نفس يوخدور. ۱۸ اونلار بوش
شيدئرلر، مَسخره‌دئرلر،
جزا واختلاري گلن زامان، محو
اولاجاقلار. ۱۹ آمّا يعقوبا نصئب
اولان اونلارا بَنزه‌مَز،
چونكي ائرث قبئله‌سي ائله بئرلئكده
هر شيي يارادان اودور.
اونون آدي قوشونلار ربّي‌دئر.

ربّئن گورزو ۲۰ "سن منئم
توپّوزوم، دؤيوش سئلاحيمسان،

سنئنله مئلّتلري قيريرام،
سنئنله پادشاهليقلاري محو ادئرم.
۲۱ سنئنله آتلاري و آتلي‌لاري
قيريرام،
سنئنله دؤيوش عارابالاري و اونلاري
سورَنلري قيريرام، ۲۲ سنئنله كئشي
و آروادي قيريرام،
سنئنله قوجا و جاواني قيريرام،
سنئنله جاوان اوغلان و قيزي قيريرام.
۲۳ سنئنله چوبان و سوروسونو
قيريرام،
سنئنله اَكئنچي و اؤكوزلرئني قيريرام،

سنئنله والئلر و باشچِيلاري قيريرام.
۲۴ آمّا بابئلده و كَلده اؤلكه‌سئنده
ياشايانلارا
صَحيوندا اتدئكلري بوتون پئس عمل‌لرئنئن
عوضئني
گؤزلرئنئزئن قاباغيندا وره‌جيم.”
رب بويورور. ۲۵ “باخ، سنه ضئدّم، ای
هلاک ادن داغ
ای بوتون دونياني هلاک ادن!”
رب بويورور.
“سنه اَئمي قالديريب
سني قايانين باشيندان هِل‌لَده‌جيم،
سني يانميش بئر داغا چِوئره‌جيم.
۲۶ سندن كونج و بونؤوره داشي
گؤتورميه‌جكلر،
چونكي سن ابدی بئر وئرانه
اولاجاقسان.”
رب بويورور. ۲۷ “يِر اوزونده بايراق
قالديرين!
مئلّتلر آراسيندا كَره‌ناي چالين!
مئلّتلري بابئلئن ضئدّئنه دؤيوش اوچون
حاضيرلايين!
آرارات، مئنّي و اَشكِاز پادشاهليقلاريني
اونون ضئدّئنه ييغين.
اونون ضئدّئنه بئر سركرده تعيئن ادئن،
اوستونه چَيئرتكه سوروسو قدر آتلار
گؤنده‌رئن. ۲۸ مئلّتلري-ماد
پادشاهلاريني،
والئلرئني و بوتون باشچيلاريني،
باشچيليقلاري آلتيندا كي بوتون اؤلكه‌لري
بابئلئن ضئدّئنه دؤيوش اوچون
حاضيرلايين! ۲۹ اؤلكه تئتره‌يئب
لرزه‌يه گلئر!
چونكي ربّئن بابئله ضئدّ نئيّتي-
اوراني ساكئنسئز بئر وئرانه‌يه چِوئرمه
نئيّتي
يرئنه يِتمه‌لي‌دئر. ۳۰ بابئل دؤيوشچولري
ووروشماقدان اَل چكئبلر،
اؤز قالالارِيندا قاليبلار.
گوجلري تؤكه‌نئب؛
آروادلار كئمي اولوبلار.
ياشاديقلاري يِرلر اودا ورئلئب،
دروازا سورگولري قيريليب. ۳۱ قاصئد،
قاصئد دالينجا،
خبرچي، خبرچي دالينجا گلئر،
بو خبري بابئل پادشاهينا چاتديريرِ:

«شهر هر طرفدن آليندي، ۳۲ چاي
كِچئدلري توتولدو،
قاميشليقلار ياندير يلدي،
دؤيوشچولر دهشته دوشدو.»”
۳۳ اَسرايئلئن تاريسي اولان
قوشونلار ربّی بله ديئر:
“واختي گلنده خرمن يري نجه تاپدالانير،
بابئل قيزي دا اِله تاپدالاناجاق.
اونون دا بئچئن زاماني عنقرئب
يِتئشه‌جک.” ۳۴ “بابئل پادشاهي
نِبوكَدنِصّر منی يِيئب،
منی گئجلئيه ساليب،
بوش بئر قابا چِوئرئب.
جاناوار كئمي منی اودوب،
گؤزل يمكلرئمله قارنيني دويوروب.
سونرا دا منی قوسوب. ۳۵ صحيون
ساكئنلري ديئرلر:
«منه و جانيمين ضئدّئنه ادئلَن قدّارليق
بابئلئن باشينا گلسئن.»
اورشَلئم ديئر:
«تؤكولَن قانيمين حاقّي-حسابي
قوي كَلدانئلردن سوروشولسون.»

ربّئن اَسرايئله كؤمه‌يي

۳۶ بونا گؤره رب بله ديئر:
«محكمه‌ده اَشئنئزه من باخاجاغام،
قئصاصينيزي من آلاجاغام.
اونون چاييني قورورداجاغام،
بولاغينين سويونو كَسه‌جيم. ۳۷ بابئل
داش قالاقلارينا،
چاقّال يوواسينا دؤنه‌جک.
حيرت هدفي اولاجاق،
اَستِهزا ائله اونا فئت چالاجاقلار.
اورادا هِچ كس ياشامایاجاق. ۳۸ خالقي
جاوان آصلانلار كئمي نعره
چكه‌جک،
شئر بالالاري كئمي نَرئلده‌يه‌جک.
۳۹ لاكئن قيزيشديقلاري واخت،
ضئيافت دوزه‌لدئب اونلاري مست
اده‌جيم.
قوي كِف اتسئنلر،
ابدی يوخويا گتسئنلر،
هِچ واخت اويانماسينلار.»
رب بويورور. ۴۰ «اونلاري قوزو، قوچ
و كِچي كئمي

كَسمَيه آپاراجاغام.»”

بابئلئن آخيري ۴۱ شِشَک بوتون دونيانين
اونون حاقّيندا قورورلانديغي يِر،

نجه آلينا‌جاق!
بابئل مئلّتلر آراسيندا،
نجه حيرته سالان حالا دوشه‌جک.
۴۲ بابئلي دهنز باساجاق،
اونو گورلايان شپه‌لر اؤرته‌جک.
۴۳ شهرلري وئران اولاجاق،
تورپاقلاري هچ کسئن ياشامادیغي،
هچ کسئن کِچمه‌دئيي قوراق بئر چؤله
دؤنه‌جک. ۴۴ بابئلده بِل بوتونو
جزالانديرجاغام،
اودّوغونو اونا قوسدوراجاغام.
مئلّتلر آرتيق اورايا آخين-آخين
گلميه‌جکلر،
بابئل دووآري دا ييخيلاجاق. ۴۵ اورادان
چيخين، ای منئم خالقيم!
هاميز جانينيزي قورتارين!
ربّئن آلوولانان قضبئندن قاچين!
۴۶ اؤلکه‌ده اشئتدئيئنئز شايئعه‌لره
گؤره
جسارتئنئزي ائتئرئب قورخمايين.
بو ائل بئر شايئعه گلئر،
او بئري ائل باشقاسي.
اؤلکه‌ده قدّارليق،
باشچينين باشچييا ضئدّ چيخماسي باره‌ده
شايئعه‌لر ياييلير. ۴۷ بونا گؤره ده، باخ،
بابئلئن بوتلرئني جزالانديراجاغيم گونلر
گلئر،
بوتون اؤلکه روسواي اولاجاق،
اؤلدورولَنلري اونون اورتاسيندا يِره
سَرئله‌جک. ۴۸ او زامان يِر، گؤي
و اونلاردا کي هر شي
بابئلئن باشينا گلنلره سِوئنه‌جک.
چونکي شمئالدان گلن محو ادنلر
اونا هوجوم اده‌جکلر.”
رب بويورور. ۴۹ “ائسرايئلئن
اؤلدورولَنلرئنه گؤره
بابئل ده محو اولمالي‌دير،
نجه کي يِر اوزونده اؤلدورولَن هر کس
بابئله گؤره ييخيليب. ۵۰ ای قيلينجدان
قورتولانلار،
قاچين، لَنگئمه‌يئن!
ربّی اوزاقدان يادا سالين،

اورشَلئم بارەده دوشونون!" ۵۱ بئز اوتانج
آلتيندا ييق،
چونكي تحقئر اولونموشوق،
اوزوموزو روسوايچيليق اؤرتور.
چونكي ياد اِللى‌لر ربّئن معبدئنئن موقدّس
يِرلرئنه گئرئبلر. ۵۲ "آمّا او گونلر گلئر
كي،
بوتلرئني جزالانديراجاغام،
بوتون اؤلكەده يارالي‌لار ائنئلدەيەجک."
رب بويورور. ۵۳ "بابئل گؤيلره چيخسا
دا،
اوجالاردا كي قالاسيني مؤحكملَندئرسه
ده،
محو ادنلري اوستونه دؤندەرەجيم."
رب بويورور. ۵۴ "بابئلدن فرياد،
كَلدانئلرئن اؤلكەسئندن بؤيوک قيرغين
سَسي اِشئدئلئر. ۵۵ رب بابئلي محو
ادەجک،
اونون هاي-كويونو سوسدوراجاق.
دوشمن شپەلري چوخلو سولار كئمي
كوكرەيەجک،
سَسلرئنئن گورولتوسو اوجالاجاق.
۵۶ چونكي بابئلئن ضئدّئنه بئر محو
ادن چيخاجاق،
دؤيوشچولري اسئر توتولاجاق،
كامانلاري قيريلاجاق.
چونكي رب عوض ورن بئر تاري‌ديرء
عوضئني كامئل ورەجكدئر. ۵۷ بابئل
باشچيلاريني، حئكمتلى‌لرئني،
والئلرئني، باشچيلاريني، دؤيوشچولرئني
اِله مست ادەجيم؛
اونلار ابدى يوخويا گدەجكلر،
هچ واخت اويانمياجاقلار."
آدي قوشونلار ربّى اولان پادشاه
بويورور. ۵۸ قوشونلار ربّى ديئر:
"بابئلئن قالين دووآرلاري يِرله بئر
اولوناجاق،
اوجا دروازالارينا اود وورولاجاق.
خالقلار بوش-بوشونا زحمت چكئرلر،
مئلّتلرئن چكدئي اذئيّت، اودا تسلئم
ادئلەجک."

اِرمیانین سؤزونون بابئله چاتماسي ۵۹ یهودا
پادشاهي صئدقئیانین پادشاهلیغینین
دؤردونجو ائلئنده، مَخسِیا اوغلو نِرئیا اوغلو
قوشون تَصَرّوفاتچیسي سِرایا، صئدقئیا ائله
بئرلئکده بابئله گِدَرکَن، اِرمیا پیغمبر اونا
بو پیامي تاپشیردي. ۶۰ اِرمیا بابئلئن باشینا
گله‌جک بوتون فلاکتلري، بابئل باره‌ده
یازیلمیش بوتون بو سؤزلري بئر طومارا
یازدي. ۶۱ اِرمیا سِرایایا ددي: "بابئله
چاتاندا بوتون بو سؤزلري اوجا سَسله
حتمن اوخو. ۶۲ دِه کي: «یارب، بوراني
داغیداجاغیني، ائچئنده ائنسانین دا،
حیوانین دا یاشامایاجاغیني، اؤلکه‌نئن
ابدی وئران قالاجاغیني دیئبسن.» ۶۳ بو
طوماري اوخویوب قورتاراندا، اونا بئر
داش باغلاییب فَرات چایینین اورتاسینا
آت. ۶۴ سونرا دِه: «قوي بابئل ده بله
باتسین و منئم اونون باشینا گتئره‌جَیئم
فلاکتدن بئر داها چیخا بئلمه‌سئن،
قوي اونون خالقي ییخیلسین.»"
اِرمیانین سؤزلري بورایا قدردئر.

اورشَلئمئن سوقوطئ

(۲پاد. ۲۴: ۱۸- ۲۵، ۳۰، ۲سال.

LAM

ترک اولونموش شهر ۱ بئر زامان ائنسانلارلا دولو اولان اورشَلئم شهري،

۱ نجه ده تک-تنها اوتوروب.
ائندي او دول بئر آرواد کئمي اولوب-
وئلایتلر آراسیندا بئر زامان اوجا سایيلان،
اِللر آراسیندا شاهزاده اولان،
بو شهر، نؤکرچئلئک ادئر. ۲ گجه‌لر آجي-آجي آغلار،
گؤز یاشلاري ائله یاناغي ائسلانار،
بوتون معشوقلارینین آراسیندان اونا تسلّی ورن یوخدور.
بوتون دوستلاري اونا خیانت ادئب،
دوشمن اولوب. ۳ یهودا ذئلّت آلتیندا، قوللوق آلتیندا،
اسئرلئیه آپاریلیب؛
او، مئلّتلر آراسیندا یاشاییر،
آمّا اورادا راحاتلیق تاپماییب،
بو ائضطئراب آراسیندا، اونو تعقئب ادنلرئن هامیسي اونا چاتیبلار.
۴ صحیونا گدن یوللار یاس توتور،
چونکي بایراملارینا گلن یوخدور،
بوتون دروازالاري کئمسه‌سئز قالیب؛
کاهئنلري آه چکئر،
قیزلاري ذلئل اولوب،
او اؤزو ده آجي‌دیر، ۵ دوشمنلري اونون اوستونه آغا اولوب،
کامیاب یاشاییرلار؛
تقصئرلرئنئن چوخلوغونا گؤره
رب اونلاري بو ظولمه سالیب،
دوشمنلرئنئن گؤزلري قاباغیندا اؤولادلاري اسئر آپاریلیب.
۶ صحیون قیزینین بوتون جاه-جلالي یوخ اولوب؛
اونلارین باشچیلاري اوتلاقسیز مارال کئمي اولوبلار،
تعقئب ادنلرئن قاباغیندان طاقَتسئز قاچیبلار. ۷ اورشَلئم سیخینتي ائچئنده آوارا گَزَرکَن،
کچن گونلرده اولان بوتون ثروتئني خاطیرلاییر،

خالقي دوشمنلرئنئن اَلئنه دوشَن واخت،
كؤمه‌يئنه چاتان اولمادي.
دوشمنلري اونا باخديلار،
يخيلماغينا گولدولر. ۸ اورشَلئم بؤيوک
گوناه ائشلَتدي،
اونا گؤره ده نجئس بئر شي اولوب.
اونا حؤرمت ادنلرئن هر بئري
ائندي اونا خور باخير،
چونکي اونو چيلپاق گؤروبلر،
او دا ائله‌يئب، اوزونو يانا چِوئرئر.
۹ نجئسلئي اَته‌يئنده ائدي،
گله‌جيئني دوشونمه‌دي،
اونا گؤره ده قورخولو شکئلده يخيليب،
اونا تسلّي ورن يوخدور.
يارب، گؤر بو ذئلّه‌تئمي،
چونکي دوشمن اؤزونو بؤيودوب.
۱۰ دوشمن اونون بوتون ثروتي
اوستونه اَلئني اوزاديب،
چونکي گؤروب کي، مئلّتلر اونون
مَقدَسئنه سوخولوبلار؛
او مئلّتلر کي، اونلارين گئرمه‌سئني
جاماعاتينين آراسينا قدغن اتمئشدئن.

۱۱ بوتون خالقي زاري‌يير، چؤرک
آختارير،
جانلارينا قووّت آلماق اوچون
ثروتلرئنئن عوضئنه آذوقه آليرلار.
"يارب، ائندي باخ، حاليمي گؤر،
نجه ذلئل اولموشام." ۱۲ ای بوتون يولدان
کچنلر،
بو ائش سئزئن اوچون مگر هِچ‌دئر؟
باخين دردئمه، بونون کئمئسي مگر وار؟
منئم باشيما گتئرئلَن درد باشقاسيندا مگر
اولار؟
رب قضبدن آلوولاناندا بو دردي
باشيما تؤکدو. ۱۳ يوخاريدان اود
گؤندردي،
سوموکلرئمه‌جک بو اودو يِرئندي.
آياقلاريم اوچون تور قوروب،
منی گری قايتاريب.
منی تک-تنها بوراخيب، بوتون گون
طاقتدن ساليب. ۱۴ پروردئگار
تقصئرلرئمي منه يوغ ادئب،
اَلي ائله بئربئرئنه هؤروب،
اونلاري بوينوما کچئرديب،
طاقتئمي جانيمدان آليب.

منی قاباغیندا دورا بئلمه‌دئیم
ائنسانلارا تسلئم ادئب. ۱۵ پروردئگار
ائچئمده اولان ائگئدلرئن هامیسینی
هِچه ساییب.
منئم ضئدّئمه بئر زامان تعیئن ادئب کي،
سِچمه ائگئدلرئمي قیریب تاپدالاسین.
باکئره یهودا قیزیني اوزوم‌سیخاندا اَزئب.
۱۶ بونلار اوچون آغلاییرام،
گؤزلرئمدن یاش آخیر.
تسلّی ورن مندن اوزاقدیر،
جانیمي تزه‌لهیَن مندن اوزاقدیر.
اؤولادلاریم یالقیز قالیب،
چونکي دوشمن ظفر تاپیب. ۱۷ صحیون
اَللرئني اوزادیر؛
آمّا اونا تسلّی ورن یوخدور.
رب یعقوب نسلئنئن ضئدّئنه بو امرئني
ورئب:
"قوي اطرافیندا اولانلاري، اونون
دوشمنی اولسونلار،
چونکي اورشَلئم اونلارین آراسیندا
نجئس اَسکئیه چِورئلئب." ۱۸ رب
حاقلي‌دیر؛
چونکي من اونون امرئنه عوصیان اتمئشم،

ای بوتون خالقلار، قولاق آسین!
منئم چکدئیئم بو درده باخین،
باکئره قیزلاریم، جاوان اوغلانلاریم
اسئرلئیه گدئب. ۱۹ سِوگئلی‌لرئمي
چاغیردیم،
لاکئن منی آلداتدیلار؛
کاهئنلرئم، آغساقّال‌لاریم جانا گلمک
اوچون یمک آختارارکَن،
شهرئن ائچئنده هلاک اولدولار.
۲۰ یارب، باخ، دارا دوشموشم،
جانیم عذابدان یانیر.
چوخ عاصئلئک اتمئشم،
بونا گؤره ده اوره‌یئم اوزولور.
بایبردا قیلینج اؤلدورور،
اِو ائچئنده اؤلوم یاشاییر. ۲۱ نجه ناله
چکدئیئمي اشئدئبلر،
آمّا منه تسلّی ورن یوخدور،
باشیما گلن بو بلادان بوتون دوشمنلرئمئن
خبري وار،
سنئن بونو اتدئیئنه سِوئنئرلر،
کاشکي اعلان اتدئیئن گون گلسَیدي
کي،

اونلار دا منئم وضعئيّتئمه دوشه‌لر.
۲۲ قوي اونلارين اتدئكلري بوتون
پئسلئكلر سنئن حوضورونا قالخسين؛
تقصئرلرئمه گؤره منه اتدئيئني، اونلارا دا
ات.
چونكي ناله‌لرئم چوخدور،
اوره‌يئم طاقتدن دوشوب.

اورشَلئمئن ضئدّئنه تارينين قضبئ ۱

۲ پروردئگار صحيون قيزينا قضبلَنَرَكَن
نجه اونو هر طرفدن قارا بولود
آليب!
ائسرايئلئن شؤوكتئني گؤيدن يِره
چيرپيپ،
قضبلَندئيي گون كَتئلئني
يادا سالماييب. ۲ پروردئگار آمان ورمه‌دن
يعقوب نسلئنئن بوتون مسكنلرئني اودوب،
قضبئنده يهودا قيزينين قالالاريني يئخيب،
اونلاري يِرله بئر ادئب،
مملكتي، باشچيلاريني آلچالديب. ۳ حئدّتلي
قضبئنده ائسرايئلئن بوتون قووّه‌سئني
كؤكوندن كَسئب،
دوشمن قاباغيندا اونون اوستوندن صاغ
اَلئني گؤتوروب.
اِله بئل كي، يعقوب نسلئنئن آراسيندا،
اؤد كئمي هر ياني ياندئريب ياخير.
۴ دوشمن كئمي كامانينين ياييني
چكئب،
خصم كئمي صاغ اَلئني قالديريب،
بوتون گؤزه خوش گؤرونَنلري
اؤلدوروب؛
قضبئني صحيون قيزينين چادئرينا آلوو
كئمي تؤكوب. ۵ پروردئگار دوشمن
كئمي اولوب.
ائسرايئلي اودوب؛
بوتون سارايلاريني اودوب،
قالالاريني وئران قويوب،
يهودا قيزينين ماتمئني، فغانيني داها دا
آرتيريب. ۶ چارداغيني وئرانه باغلار
كئمي قيريب تؤكوب،
گؤروش يِرلرئني خارابالیغا چِوئرئب،
رب صحيونا تعيئن اتدئيي بايرام و سَبّت
گونلرئني يادلاردان چيخارتديريب،

قضبئنئن آلووندا پادشاه و کاهئني تحقئر
ادئب. ۷ پروردئگار قوربانگاهيني ردّ
ادئب،
موقدّس مکانيني ترک ادئب.
سارايلارينين دووارلاريني دوشمن اَلئنه
تسلئم ادئب،
اونلار بايرام گونونده اولدوغو کئمي،
ربّئن معبدئنده هاراي چکئبلر. ۸ رب
نئيّت اتدي کي،
صحيون قيزينين دووارياني داغيتسين.
اؤلچو ائپئني اوزاديب،
داغيتماق اوچون اوندان اَل چکمه‌يئب.
قالا دووارياني، سدّئني، ماتمه بورويوب،
ائکئسي بئرلئکده سولورلار. ۹ اونون
دروازالاري يِره باتيب،
چفته‌لرئني قيريب آتيب،
پادشاهي، باشچيلاري ياد مئلّتلرئن
آراسينداديرلار،
شرئعته عمل ادئلمئر،
پيغمبرلرئنه ربدن آرتيق رؤيا گلمئر.
۱۰ صحيون قيزينين آغساقّاللاري يِره
اوتوروبلار، دئنمئرلر،
باشلارينا توز-تورپاق تؤکوبلر؛
اؤزلرئني چولا بورويوبلر،
اورشَلئمئن باکئره قيزلاري باشلاريني يِره
دئکئب. ۱۱ آغلاماقدان گؤزلرئمئن
نورو گِدئر،
جانيم عذابدان يانير؛
عزئز خالقيمين قيريلديغينا گؤره
اوره‌يئمدن قان آخير.
او زامان کي، شهر ميدانلاريندا
کؤرپه‌لرله اوشاقلار بايلرلار. ۱۲ شهر
ميدانلاريندا يارالي‌لار کئمي
هوشدان گِدَرکَن،
آنا قوجاغيندا جان وِرَرکَن،
آنالاريندان سوروشورلار:
"هاني چؤرک، هاني شراب؟" ۱۳ ای
اورشَلئم قيزي، سنه نه دِيئم؟
سني کئمئنله موقايئسه اِدئم؟
ای باکئره صحيون قيزي، سني کئمه
بَنزه‌دئم کي،
بونونلا من سنه تسلّی وره بئلئم؟
چونکي ياران دهنز قدر درئندئر،
سنه کئم شفا وره بئلر؟ ۱۴ پيغمبرلرئن
سنئن اوچون يالان و معناسيز
رؤيالار گؤروبلر؛

خوشبختلئيئني سنه قايتارماق اوچون
تقصئرلرئني اوزه چيخارتماييبلار،
آمّا سني آزديرماق اوچون،
سنه يالاندان رؤيالار گؤروبلر. ۱۵ يولدان
كِچَن بوتون ائنسانلار اَل چاليب
سني مسخره ادئرلر،
باشلاريني يِلله‌يئرلر.
اورشَلئم قيزينا ديئرلر:
"بوتون دونيانين گؤزل‌لئک و شادليق
تمثئلي اولان شهر مگر بودور؟"
۱۶ بوتون دوشمنلرئن سني مسخره
ادئرلر؛
فئته باسيرلار، دئش قيجيرديرلار،
ديئرلر "اونو اودموشوق،
گؤزله‌دئيئمئز گون يقئن كي، بو
گوندور؛
اونا چاتميشيق، اونو گؤرموشوک."
۱۷ رب اؤز ائراده‌سئني يرئنه يتئرئب،
قدئم زامانلاردا امر اتدئيي سؤزو حياتا
كچئردئب.
سني آمان ورمه‌دن وئران قويوب،
دوشمنلرئني سنئن حالينا سِوئندئرئب،
خصملرئنئن گوجونو آرتيريب. ۱۸ خالقين
اوركلري پروردئگارا فرياد اتدي،
ای صحيون قيزينين دوواري!
قوي گجه-گوندوز سنئن گؤزلرئندن سل
كئمي ياش آخسين،
دئنجَلمه،
آچ گؤزلرئني، يومولماسين. ۱۹ قالخ،
گجه‌نئن قارانليغيندا فرياد ات،
گجه نؤوبه‌لري باشلايارکن
پروردئگارين حوضوروندا قلبئني سولار
كئمي آچيب تؤک.
اَللرئني اونا آچ، اؤولادلارينين صاغ
قالماسيني ائسته،
اونلار هر تئنئن باشيندا آجيندان هوشدان
گدئرلر. ۲۰ يارب، ائندي باخ،
خالقينين حاليني گؤر!
كئمئنله بله رفتار ادئبسن؟
آنالار اوشاقلاريني، عزئز بالالاريني مگر
يِسئنلر؟
كاهئنلر، پيغمبرلر پروردئگارين موقدّس
مكانيندا مگر اؤلدورولسونلر؟
۲۱ جاوانلار، قوجالار توز-توپراقدا،
كوچه‌لرده ياتيرلار.

باکئره قیزلاریم، ائگئدلرئم قیلینجدان
چئرئلئبلر.
قضبلَندئیئن گون اونلاري هلاک
ادئبسن،
آمان ورمه‌دن قیریبسان.
۲۲ قورخدوقلاریمي هر یاندان
چاغیریبسان،
اِله بئل، بایراما دعوت ادئبسن.
ربّئن قضب گونونده قاچیب-قورتولان
اولمادي،
اونلارین آراسیندان صاغ قالان اولمادي،
اونلاري کي، دوغوب بؤیوتموشدوم،
اونلاري دوشمنئم هلاک اتدي.

جزا آراسیندا بئر اومئد ۱

۳ من او آدامام کي،
تارینین قضب دَیَنه‌یئندن عذاب
چکئرم. ۲ او منی چکئب آپاریب،
ائشیقدا یوخ، قارانلیقدا گزدئرئب.
۳ دوغرودان دا بوتون گون،
دفه‌لرله اَلئني
اوستومه قالدیریب. ۴ اَتئمي، دَرئمي
چورودوب،
سوموکلرئمي سیندیریب. ۵ منی عذابلا،
ذئلّتله ساري ییب،
موحاصئره‌یه سالیب. ۶ چوخدان اؤلوب-
گِدنلر کئمي،
منی ظولمتده ساکئن ادئب. ۷ اطرافیمي
هر طرفدن حاصارا آلیب،
اِله کي، قاچا بئلمئرم؛
منی آغیر زنجئرلرله زنجئرله‌یئب. ۸ حتّا
فریاد ادئب ائمدادا چاغیردیغیم
زامان،
او، دوعامین قاباغیني سدّ ادئر.
۹ یوللاریمي یونما داشلارلا کَسئب،
طرئقلرئمي دولاشدیریب. ۱۰ منه آیي
کئمي کمئن دوزه‌لدئر،
گئزله‌نمئش آصلان کئمي‌دئر.
۱۱ یوللاریمي آزدیریب، منی
پارچالا ییب؛
چاره‌سئز حالا سالیب. ۱۲ کامانینین
یاییني چکدي،
منی اوخو اوچون بئر هدف اتدي.
۱۳ اوخدانین اوخلاریني بؤیره‌یئمه
ساپلادي. ۱۴ خالقیمین گولوش
هدفئنه دؤنموشم،

مضحکه‌لي نغمه ائله گون بويو منی
اَله ساليرلار. ۱۵ او، منی آجي‌لارلا
دويوردوب،
منه دويونجاق يووشان سويونو
ائچئرتدئرئب. ۱۶ دئشلرئمي چينقيللا
قيريب،
منی کول ائچئنه باسيب. ۱۷ جانيمي
سالاماتليقدان اوزاق ادئب،
ياخشيليغي ياددان چيخارتديم. ۱۸ بونا
گؤره ديئرم: "قووّتئم گدئب،
ربدن اومئدئم کَسئلئب." ۱۹ عذابيمي،
سرگردانليغيمي،
يووشاني و آجي‌لاري يادا سال.
۲۰ دوغرودان کي، جانيم اونلاري
خاطيرلاييير،
جانيم ائچئمده سيخيليير. ۲۱ آمّا بونو
خاطيرلا ديقجا اومئدله‌نئرم؛ ۲۲ ربّئن
مهرئبانليغي دوغرودان اصلا تؤکَنمَز،
چونکي اونون شَفقَتئنه نهايت يوخ.
۲۳ بونلار هر سحر تزه‌له‌نئر،
سنئن وفادارليغين بؤيوکدور. ۲۴ جانيم
ديئر: "رب منئم نصئبئمدئر"،

بو اوزدن اونا اومئد باغلاييرام. ۲۵ رب
اونا بِل باغلايانلارا،
اونو آختارانلارا خيئرخاه‌دير. ۲۶ ربّئن
نئجاتيني سَس‌سئزجه گؤزله‌مَک نه
ياخشي‌ديرا! ۲۷ ياخشي اولار کي،
ائنسان
يوغونو جاوانليغيندا داشيسين. ۲۸ قوي
ساکئت اولوب تک باشينا
اوتورسون،
چونکي رب اونا يوک قويوب. ۲۹ قوي
آغزيني تورپاغا قويسون،
بلکه حله اومئد وار. ۳۰ قوي ائجازه
ورسئن کي، ياناغينا وورسونلار،
قوي ذلئلّئک ائچئنده بوغولسون.
۳۱ چونکي پروردئگار ابدئلئک ردّ
ائتمز. ۳۲ قم-قوصّه ورسه بِله،
مهرئبانليغينين بوللوغونا گؤره شَفقَت
گؤرسه‌در. ۳۳ چونکي اورَکدن
ائستيه‌رک بشر اؤولادلارينا عذاب
ورمز،
هچ کئمي کَدَرلَندئرمَز. ۳۴ دونيادا کي
بوتون اسئرلرئن آياق آلتيندا

اَزئلمەسي، ۳۵ حاق-تاعالانين
حوضوروندا ائنسانين
اؤز حاقلاريندان محروم اولماسيني،
۳۶ ائنسانين عدالتدن محروم اولماسيني
پروردئگار مگر گؤرمَز؟ ۳۷ پروردئگار
فرمان ورمەسه،
كئمئن ددئيي حياتا كچر؟ ۳۸ مگر هم
خيئر، هم ده شر،
حاق-تاعالانين آغزيندان چيخماز؟
۳۹ ائنسان، ياشايان ائنسان،
نه اوچون گوناهينين جزاسيندان
شئكايتلەنئر؟ ۴۰ قوي يوللاريميزا
دئقّتله باخاق،
اونلاري ائمتاحان اِدَک،
قوي ربّه تزەدن اوز توتاق.
۴۱ گؤيلردەكي تاريپا اَللرئمئزي،
هم ده اورَكلرئمئزي آچيريق.
۴۲ ديئرئک: "بئز تقصئركاريق،
عاصئلئک اتمئشئک،
بونو بئزه باغيشلامايبسان." ۴۳ قضبه
بورونوبسن، بئزي تعقئب ادئبسن؛
آمان ورمەدن بئزي اؤلدوروبسن.
۴۴ اؤزونو بولودلا اؤرتوبسن،
اِله كي، اونلارين آراسيندان هچ دوعا
كچمەسئن. ۴۵ خالقلار آراسيندا
بئزي زئبئله، فضلەيه چِوئرئبسن. ۴۶ بوتون
دوشمنلرئمئز بئزئم ضئدّئمئزه
آغيزلاريني آچيبلار. ۴۷ دهشت و
چوخور،
هلاكت و قيرغين باشيميزا گلئب.
۴۸ قيريلان خالقيمين قيزي اوچون،
گؤزلرئمدن سل كئمي ياش آخير.
۴۹ دئنمەدن، دايانماداان گؤزلرئمدن
ياش آخير، ۵۰ او زاماناجاق كي،
رب گؤيلردن آشاغي باخسين،
و اونلاري گؤرسون. ۵۱ شهرئمدەكي
قيزلارين حاليني گؤردوكجه،
اورەيئم سيزلاييير. ۵۲ دوشمنلرئم سببسئز
منى
قوش كئمي شئكار اتدئلر. ۵۳ قويويا
ساليب منى اؤلدورميه چاليشديلار،
باشيمين اوستونو بئر داشلا اؤرتوبلر.
۵۴ سولار باشيمدان آشدي،
ددئم: "عؤمروم آخيرا چاتيب."
۵۵ يارب، آديني او قويونون دئبئندن

سَسلەدئم. ۵۶ سَسئمي اشئتدئن كي،
باغيريريديم:
"قولاغيني منئم اَستئغاثمه، ائمدادا
چاغيران باغيرتيما باغلاما." ۵۷ سني
چاغيراندا يانيما گلدئن،
منه "قورخما" ددئن. ۵۸ اى پروردئگار،
جانيمين داعواسيني سن ادئبسن؛
حياتيمي سن قورتاريبسان. ۵۹ يارب،
باشيما گتئردئكلري سئتمي
گؤروبسن؛
بو ائش بارەده حؤكمونو ور. ۶۰ منه
باغلاديقلاري بوتون كئني،
منئم ضئدّئمه قورولان بوتون فَندلري
گؤروبسن. ۶۱ يارب، منه اتدئكلري
حقارتي،
ضئدّئمه قوردوقلاري بوتون فَندلري
اشئدئبسن. ۶۲ ضئدّئمه اولانلارين
دوداقلاري،
اونلارين پيچيلتيلاري،
بوتون گون منئم ضئدّئمەدئر. ۶۳ اونلارين
اوتوروشونا-دوروشونا باخ،
اونلارا مضحكه نغمەسي اولموشام.
۶۴ يارب، اونلارين اَللرئنئن
عمللرئنه گؤره
عوضئني وره‌جكسن. ۶۵ اونلارين قلبئني
عئنادكارات،
لعنتئن اونلارين اوستونه اولاجاق.
۶۶ قضبئنده اونلاري قوواجاقسان،
اونلاري ربّئن گؤيونون آلتيندان محو
اده‌جكسن.

داغيليش اورشَلئم ۱

۴ قيزيل نجه ده توتقونلاشيب،
صاف قيزيل نجه پاريلتيدان
دوشوب.
موقدّس داشلار هر كوچەنئن باشينا
تؤكولوب. ۲ صحيون اؤولادلاري
تَرەزئيه قويولاندا
صاف قيزيلدان قئيمتلي ائدي.
ائندي آمّا نجه ساخسي قابلار كئمي
ساييليرلار،
كوزەگرئن اَل ائشئنه برابردئرلر.
۳ چاقّاللار بِله، بالالارينا اَمجك
ورئرلر،

اونلاري اَمئزدئرئرلر.
آمّا خالقيمين قيزي رحمسئز اولوب،
صحرانين دَوەقوشلارينا اوخشاييير. ۴ سود
اَمن كؤرپەنئن دئلي،
سوسوزلوقدان داماغينا ياپيشير.
اوشاقلار يمک اُستەيئرلر، لاكئن ورن
يوخدور. ۵ اونلار كي، لذئذ يمكلري
بِيئردئلر،
ائندي كوچەلرده بوراخيليبلار.
اونلار كي، قيرميزي رنگلي پالتار گِيئب
بؤيويَردئلر،
ائندي زئبئل‌لئيه بورونورلر. ۶ چونكي
خالقيمين قيزينين تقصئري
سودومون گوناهيندان داها بؤيوكدور،
بو شهر اَل توخونمادان،
بئر آندا يِرله بئر اولدو. ۷ نذئرەلري قاردان
دا تمئز ائدئلر،
سوددن ده آغ ائدئلر،
ووجودلاري ياقوتدان دا قيرميزي ائدي،
ظاهئرن لاجورد داشينا بَنزەيئردئلر.
۸ ائندي آمّا اوزلري كؤمور كئمي
قاراليب،
كوچەلرده هِچ بئرئني تانيماق اولمور،
دَرئلري سوموكلرئنه ياپيشيب،
سولوب، آغاج كئمي قورويوب. ۹ بَختَوَر
او آداملار كي، آجليق قورباني يوخ،
قيلينج قورباني اولدولار.
چونكي بونلار زَمئنئن محصولوندان محروم
اولوبلار،
جانلاري اَرئيئب گدئب. ۱۰ حتّا لاپ
قَلبي‌يومشاق آروادلار
اؤز اَللري ائله بالالاريني پئشئرئردئلر.
خالقيمين قيزينين قيريلماسي اوچون
بالالاري اونلارا يمک اولدولار. ۱۱ رب
حئدّتئني بوشالديب،
شئدّتلي قضبئني ياغديريب،
صَحيوندا بئر آلوو آليشديريب كي،
اونو پاياسيناجاق ياندييريب ياخيب. ۱۲ يِر
اوزونون هِچ بئر پادشاهي ائنانمازدي،
دونيانين ساكئنلري ائنانمازدي كي،
خصم و دوشمن اورشَلئمئن
دروازالارينداn
ائچەري گئره بئلسئن. ۱۳ پيغمبرلرئنئن
گوناهي اوزوندن، كاهئنلرئنئن
تقصئري اوزوندن بو، باش وردی،

چونکي اونلار شهرئن اورتاسیندا
صالحلرئن قانیني تؤکدولر. ۱۴ کور
کئمي کوچه‌لرده دولانیردیلار،
قانلا نجئس ائدئلر،
اِله کِي، هچ کس اونلارین پالتارلارینا
دِیه بئلمئردي. ۱۵ اونلارا
قیشقیریردیلار: "ای نجئسلر، ردّ
اولون!
ائتئلئن بورادان، بئزه دَیمه‌یئن، ردّ اولون!"
اونلار قاچقین، سرگردان دولانارکن
آیري مئلّتلر ددئلر:
"بونلار بورادا آرتیق بئزئمله قالماسینلار!"
۱۶ ربّئن حوضوري اونلاري پَرَن-
پَرَن سالیب،
اونلارا تزه‌دن نظر سالمایاجاق؛
اونلار کاهئنلره حؤرمت اتمه‌دئلر،
آغساقّال‌لارا لوطف گؤرسدمه‌دئلر.
۱۷ آمّا گئنه ده بوش یِره کؤمک
گؤزله‌مَکدن
گؤزلرئمئز طاقتدن دوشدو،
بئزي قورتارا بئلمه‌ین مئلّتي
هِي گؤزله‌دئک، گلمه‌دي. ۱۸ قدم به
قدم آرخامیزدان تعقئب اتدئلر،

اِله کي، کوچه‌لرده گزه بئلمئرئک.
آخیریمیز چاتدي، گونلرئمئز بئتدي،
عاقئبتئمئز آخیرا یِتدي. ۱۹ بئزي تعقئب
ادنلر
گؤیلرده‌کي قارتاللاردان سورعتلي ائدئلر؛
داغلاردا بئزي تعقئب اتدئلر،
کمئن قوروب صحرادا بئزي گؤزله‌دئلر.
۲۰ حیات نفسئمئز، ربّئن مسح
اتدئیي
اونلارین خندقلرئنده یاخالاندي،
حال بوکي دیئردئک: "اونون
کؤلگه‌سئنده
مئلّتلرئن ائچئنده یاشایاجاغیق." ۲۱ ای
عوص اؤلکه‌سئنده یاشایان اِدوم
قیزي،
سِوئن، فَرَحلَن!
سن ده بو کاسادان ائچه‌جکسن،
مست اولوب، اؤزونو چیلپاق
اده‌جکسن. ۲۲ ای صحیون قیزي،
تقصئرئنئن جزاسي آخیرا چاتیب،
رب سني بئر داها اسئرلئیه
گؤندرمیه‌جک،
لاکئن ای اِدوم قیزي،

او، سنئن تقصئرئني جزاسينا چاتديراجاق،
گوناهلاريني اوزه چيخارداجاق.

مرحمت اوچون يالواريش ۱

۵ يارب، باشيميزا گلني يادا سال
بو نجالتئمئزي گؤر، بونا نظر سال.
۲ ائرث تورپاغيميز ياد اِللی‌لرئن اَلئنه
كچئب،
اِولرئمئز اجنبي‌لره ورئلئب. ۳ يِتئم قالميشيق،
آتاسيز قالميشيق.
آنالاريميز دول آروادلارا دؤنوب.
۴ سويوموزو پوللا آليب ائچئرئک،
پوللا اودون آلماغا مجبوروق. ۵ بئزي
قووالايانلار باشيميزدان باسيرلار،
يورولموشوق، بئزه راحاتليق يوخدور.
۶ دويونجا چؤرک يمک اوچون
مئصئره، آشورا اَل آچميشيق. ۷ آتالاريميز
گوناه اتدئلر، لاكئن آرتيق
يوخدورلار،
تقصئرلرئنئن جزاسي بئزه يوكلَندي.
۸ قوللار بئزه حؤكمران اولوب؛
بئزي اونلارين اَلئندن قورتاران يوخدور.
۹ چؤلده‌كي قيلينجا گؤره،
جانيميزين باهاسينا چؤرک قازانيريق.
۱۰ آجليق بئزي ياندِيريب-ياخديغينا
گؤره
دَرئمئز قاراليب، كوره‌يه بَنزه‌يئر.
۱۱ صَحيوندا آروادلارين،
يهودا شهرلرئنده باكئره قيزلارين
عئصمتئنه توخوندولار. ۱۲ باشچي‌لار
اَللرئندن آسيليب،
آغساقّاللار حؤرمتدن دوشوب.
۱۳ جاوانلار اَل دَيئرمانيني چكدئلر،
اوغلانلار اودون يوكلري آلتيندا
هِل‌لَندئلر. ۱۴ شهر دروازاسيندا
آغساقّاللار اوتورمور،
جاوانلار ساز چالماز اولوب.
۱۵ اوره‌يئمئزدن شادليق چكئلئب؛
رقصلرئمئز ياسا چِورئلئب. ۱۶ باشيميزين
تاجي دوشوب،
واي حاليميزا! چونكي گوناه اتمئشئک.
۱۷ بونا گؤره اوركلرئمئز طاقتدن
دوشوب،
گؤزلرئمئز قاراليب، ۱۸ صحيون داغي
اوچون كي، وئران قاليب،

اوستونده چاقّاللار گزئب دولانیرلار.
۱۹ سن آمّا، یارب، ابده‌جک حؤکم
سوره‌جکسن،
سلطنت تختئن نسئل‌لر بؤیو سوره‌جک.
۲۰ نئیه بئزي ابدئلئک اونودورسان؟
نئیه بئزي بو قدر اوزون ترک ادئرسن؟
۲۱ بئزي اؤزونه قایتار، یارب،
قاییداریق
گونلرئمئزي اوّلکي کئمي تزه‌له! ۲۲ مگر
ائنکي بئزي حوضوروندان کامئل
آتیبسان،
بئزه حدسئز قضبلئسن.

EZK

حِزقیالین ائلک رؤیاسي ۱ اوتوزونجو
ائلده دؤردونجو آیین بِشئنجي گونو من
کِبار چایي ساحئلئنده، اسئرلئکده
یاشایانلار آراسیندا اولاندا گؤیلر
آچیلدي و تاریدان گلن رؤیالاري
گؤردوم. ۲ پادشاه یِهویاکئنئن اسئر
اولونماسینین بِشئنجي ائلئنده، همئن آیین
بِشئنجي گونو ۳ کَلده اؤلکه‌سئنده، کِبار
چایي ساحئلئنده بوزئنئن اوغلو کاهئن
حِزقیالا ربّئن سؤزو نازئل اولدو. اورادا
ربّئن اَلي اونونلا ائدي. ۴ من گؤردوم
کي، باخ، شئمالدان اَسن شئدّتلي بئر یِل،
و دایانمادان شئمشَک چیخان بؤیوک بئر
بولود گلئر. اونون اطرافیندا پاریلتي وار
ائدي، اورتاسیندا دا اود ائچئنده
پاریلدایان دمئر کئمي بئر شي وار
ائدي. ۵ اونون اورتاسیندا جانلي مخلوقا
بَنزه‌یَن دؤرد شکئل وار ائدي؛ اونلارین
گؤرونوشو ائنسانا بَنزه‌یئردي. ۶ لاکئن
هر بئرئنئن دؤرد اوزو و دؤرد قانادي
وار ائدي. ۷ اونلارین باجاقلاري دوز
ائدي. آیاقلاري دانا آیاقلارینا
اوخشاییردي و جئلالانمیش بورونج
کئمي پاریلداییردي. ۸ دؤرد یانلاریندا
اولان قانادلاري آلتیندا، ائنسان اَللري

يِه. بو طوماري يِه و گت، ائسرايئل
نسلئنه دانيش.” ۲ بلجه آغزيمي آچديم و
او، بو طوماري منه وردی کي، يِيئم.
۳ و منه ددي: “ای بشر اوغلو، قارنيني
بونونلا دويدور، سنه وردئيئم بو طومارلا
قارنيني دولدور.” او واخت طوماري
يِدئم. آغزيمدا بال کئمي شئرئن ائدي.
۴ او واخت منه ددي: “ای بشر اوغلو،
ائسرايئل نسلئنئن يانينا گت و سؤزلرئمي
اونلارا دِه. ۵ چونکي دانيشيغي آنلاشيلماز
و دئلي چتئن اولان بئر خالقين يانينا يوخ،
ائسرايئل نسلئنئن يانينا گؤنده‌رئلئرسن،
۶ دانيشيغي آنلاشيلماز، دئلي چتئن،
ددئکلرئني آنلامادیغین خالقلارين آراسينا
گؤنده‌رئلمئرسن. اگر من سني اونلارين
يانينا گؤندرسَيدئم، اونلار سنه قولاق
آساردیلار. ۷ آمّا ائسرايئل نسلی سنه
قولاق آسماق ائستميه‌جکلر، چونکي منه
ده قولاق آسماق ائسته‌مئرلر. دوغرودان
دا بوتون ائسرايئل نسلی عئنادکار و
دئکباشدير. ۸ باخ، من سنئن اوزونو
اونلارين اوزو کئمي، سنئن آلينيني
اونلارين آليني کئمي بَرک ده‌جيم.
۹ سنئن آلينيني چاخماق داشيندان مؤحکم
اولان آلماس کئمي مؤحکم ده‌جيم.
عاصي بئر خالق اولسالار دا، اونلاردان
قورخما، قاباقلاريندا واهئمه‌يه دوشمه.”
۱۰ او گئنه منه ددي: “ای بشر اوغلو،
منئم دِدئيئم بوتون سؤزلري اوره‌يئنده
ساخلا و قولاقلارينلا اشئت. ۱۱ اسئر
اولونموش وطنداشلارينين يانينا گت،
اونلارلا دانيش-ائسته‌يئرلر سنه قولاق
آسسينلار، ائسته‌يئرلر آسماسينلار-اونلارا
دِه: «پروردئگار رب بله ديئر!» ” ۱۲ سونرا
روح مني يوخاري قالديردي و آرخامدان
بؤيوک بئر گورولتو سَسي اشئتدئم:
“ربّئن شؤوکتي اؤز يِرئنده موبارک
اولسون.” ۱۳ جانلي مخلوقلارين قانادلاري
بئر-بئرئنه توخوندوقجا اونلارين سَسئني،
يانلاريندا کي چرخلرئن ده شاقّيلتيسيني
اشئتدئم؛ بؤيوک بئر گورولتو سَسئني!
۱۴ روح مني يوخاري قالديردي و
گؤتوروب آپاردي؛ من روحومدا آجي
و قضبلي بئر حالدا گتدئم. ربّئن گوجلو
اَلي منئم اوستومده ائدي. ۱۵ من تِل‌اَبئبده
اولان اسئر اولونموش آداملارين يانينا

كي، كِبار چاييننين قيراغيندا ياشاييرديلار، اونلارين آراسيندا يدّي گون تعجّوب
گلدئم و اونلارين ياشاديقلاري يرده، ائچئنده اوتوردوم.

رب حِزقیالي ائسرایئله گؤزَتچي قویور
۱۶ یدّي گون کچدئکدن سونرا منه ربّئن
بو سؤزو نازئل اولدو: ۱۷ "ای بشر اوغلو،
من سني ائسرایئل نسلی اوچون گؤزَتچي
قویموشام؛ نه زامان آغزیمدان بئر سؤز
اِشئده‌سن، گرک اونلارا منئم طرفئمدن
ائخطار وره‌سن. ۱۸ من پئس آداما
«قطعن اؤله‌جکسن» دِدئیئم زامان، اگر
سن اونا ائخطار ورمیه‌سن و پئس آدامي
اؤز شر یولوندان دؤنده‌رمک اوچون
اونا ائخطار سؤزو دمیه‌سن کي، حیاتي
قورتولسون، اوندا او پئس آدام اؤز
تقصئري ائچئنده اؤله‌جک، لاکئن
اونون قانیني سنئن بؤینونا قویاجاغام.
۱۹ آمّا اگر پئس آداما ائخطار وره‌سن،
و او آدام پئسلئیئندن و شر یولوندان
دؤنمسه، اؤز تقصئري ائچئنده اؤله‌جک،
لاکئن سن اؤز جانیني قورتارمیش
اولورسان. ۲۰ اگر بئر صالح آدام اؤز
صالحلئیئندن دؤنوب پئسلئک اتسه و من
اونون قاباغینا بودره‌دن داش قویسام،
او اؤله‌جک. اونا ائخطار ورمه‌دئیئن
اوچون او آدام اؤز گوناهي ائچئنده
اؤله‌جک و اتدئیي صالح عمل‌لري
حسابا آلینمایاجاق، لاکئن اونون قاني

عمل‌لر اوچون جاوابده‌لئک ۱ منه ربّئن
بو سؤزو نازئل اولدو: ۲ "نه دِمَک
ائسته‌یئرسئنئز کي، ائسرایئل تورپاغي
اوچون بو مثلي تکرار ادئرسئنئز: «آتالار
کال اوزوم یدئلر، اوغوللارین دئشي
قاماشیر»؟ ۳ پروردئگار رب بویورور:
«وارلیغیما آند اولسون کي، بو مثل
ائسرایئلده داها دیئلمیه‌جک. ۴ باخین،
بوتون جانلار منئمدئر، آتانین جاني دا
منئمدئر، اوغولون جاني دا منئمدئر.
گوناه ائشله‌دن جان اؤله‌جک. ۵ اگر
بئر آدام صالحدئر و ائنصافلي و صالح
عمل‌لري یرئنه یتئرئر، ۶ داغلاردا گتئرئلَن
قورباندان یِمئر، گؤزلرئني ائسرایئل
نسلئنئن بوتلرئنه دئکمئر، قونشوسونون
آروادیني لَکه‌له‌مئر، آیباشي اولان
آروادلا یاخینلیق اتمئر، ۷ کئمسه‌یه
حاقسیزلیق اتمئر، لاکئن بورجلونون
گئرووونو قایتارئر، قارت اتمئر، آج اولانا
چؤرک ورئر، لوت اولاني گِیئندئرئر،
۸ سَلَمله پول بورج ورمئر، موعامئله
گؤتورمور، پئس عملدن اَلئني اوزاق
ساخلایئر، ائکي آدام آراسیندا عدالتله
حؤکم ادئر، ۹ منئم قایدالاریما موطابئق
رفتار ادئر، حؤکملرئمه صداقتله عمل ادئر،

ياشاياجاق. ۱۸ بو اوغولون آتاسي
دا ائنصافسيزليقلا قدّارليق اتدئيي
اوچون، قارداشيني قارت اتدئيئنه
گؤره، خالقي ائچئنده ياخشي ائشلر
اتمه‌دئيي اوچون اؤز تقصئرئندن
اؤتري، البتّه، اؤله‌جک. ۱۹ آمّا
سئز حله ده ديئرسئنئز: ‹آتانين
اتدئيي تقصئر اوچون نه اوچون
اوغول عذاب چکمه‌سئن؟› اوغول
عدالتلي و صالح ائشلر گؤردو،
بوتون قايدالاريما رئعايت ادئب
اونلارا عمل اتدي. البتّه، بو آدام
ياشاياجاق. ۲۰ گوناه ائشله‌دن جان
اؤله‌جک. اوغول آتانين تقصئري
آلتيندا قالمایاجاق، آتا دا اوغولون
تقصئري آلتيندا قالمایاجاق. صالح
آدام صالحلئيئنئن، پئس آدام
دا پئسلئيئنئن عوضئني آلاجاق.
۲۱ آمّا اگر پئس آدام اتدئيي
بوتون گوناهلاردان دؤنسه،
بوتون قايدالاريمي رئعايت ادئب
ائنصافلي و صالح عمل‌لر اتسه، البتّه،
اؤله‌يئب ياشاياجاق. ۲۲ اتدئيي
گوناهلاردان هچ بئري اونون
ضئدّئنه خاطيرلانمایاجاق؛ چونکي
اتدئيي صالحلئکله ياشاياجاقدير.»
۲۳ پروردئگار رب بويورور: «اِله
بئلئرسئنئز کي، من پئس آدامين
اؤلومندن کِف ادئرم و ائسته‌مئرم
کي، او اؤز يولوندان دؤنسون
و ياشاسين؟ ۲۴ آمّا اگر صالح
آدام اؤز صالحلئيئندن دؤنوب
پئسلئک اتسه، پئس آدامين اتدئيي
بوتون ائيرنج ائشلري گؤرسه، مگر
ياشاياجاق؟ اتدئيي صالح ائشلرئندن
هچ بئري خاطيرلانمایاجاق؛ اتدئيي
خائنلئک و اِله‌دئيي گوناهيندان
اؤتري اؤله‌جکدئر. ۲۵ آنجاق سئز
حله ده ديئرسئنئز: ‹پروردئگارين
يولو ائنصاف ديئل.› ائندي، ای
ائسرائيل نسلي، قولاق آسين:
مگر منئم يولوم ائنصاف ديئل؟
ائنصافسيز اولان مگر سئزئن
يوللارينيز ديئل؟ ۲۶ صالح آدام اؤز
صالحلئيئندن دؤنوب پئسلئک اتسه،
بونا گؤره اؤله‌جک؛ بلی، اتدئيي

پئسلئيه گؤره اؤله‌جک. ۲۷ پئس
آدام دا اتدئيي پئسلئکدن دؤنوب
ائنصافلي و صالح عمل‌لر اتسه، اؤز
حياتيني قورو‌ياجاق. ۲۸ دئقّت
ادئب اِله‌دئيي بوتون گوناهلاردان
دؤندويو اوچون، البتّه، اؤله‌يئب
ياشاياجاق. ۲۹ لاکئن ائسرايئل نسلی
ديئر: ‹پروردئگارين يولو ائنصاف
ديئل.› ای ائسرايئل نسلي، مگر منئم
يوللاريم ائنصاف ديئل؟ ائنصافسيز
اولان مگر سئزئن يوللارينيز ديئل؟
۳۰ بونا گؤره، ای ائسرايئل نسلي،
سئزئن هر بئرئنئزي عمل‌لرئنئزه گؤره
موحاکئمه اده‌جيم.» پروردئگار
رب بويورور. «تؤوبه ادئن و بوتون
گوناهلارينيزدان دؤنون کي، تقصئر
سئزئن يئخيلماغينيزا باعئث اولماسين.
۳۱ اتدئيئنئز گوناهلارين هاميسيني
اوستونوزدن آتين، اؤزونوزه تزه بئر
اورَک و تزه بئر روح يارادين! نه
اوچون اؤله‌سئنئز، ای ائسرايئل
نسلي؟» ۳۲ پروردئگار رب بويورور:
«چونکي من هچ کسئن اؤلوموندن
کِف اتمئرم. بونا گؤره ده تؤوبه
ادئن و ياشايين.»

ائسرايئل رهبرلري اوچون مرثئيه ۱ **سن**
ائسرايئل رهبرلري اوچون مرثئيه
اوخويوب دِه: ۲ **«سنئن آنان نه ائدي؟**

۱۹ شئرلر آراسيندا دئشي بئر
شئر!
او، جاوان آصلانلارين ائچئنده ياتاردي،
بالالاريني يِتئشدئرئردي. ۳ او،
بالالاريندان بئرئني بؤيوتدو،
بالا، جاوان بئر شئر اولدو.
شئکار اتمه‌يي اؤيرَندي؛
آداملاري يِمَيه باشلادي. ۴ مئلّتلر اونون
خبرئني اشئتدئلر،
بو شئر اونلارين قويوسونا دوشوب اَله
کچدي.
بورنونا حالقا تاخيب اونو مئصئر تورپاغينا
گتئردئلر. ۵ دئشي شئر بوش يِره
گؤزله‌دئيئني،
اومئد قالماديغيني گؤرنده،
بالالاريندان بئرئني گؤتوروب

جاوان بئر شئر اتدي. ۶ بو بالا، شئرلر
آراسيندا گزدي.
او دا جاوان بئر شئر اولوب
شئکار اتمه‌يي اؤيرَندي؛
آداملاري يِمَيه باشلادي. ۷ اونلارين
قالالاريني داغيتدي،
شهرلرئني وئران اتدي.
بو شئرئن نعره سَسئندن
اؤلکه و اونون اهالئسي دهشت
ائچئنده ائدي. ۸ اطراف وئلايتلرئن
خالقلاري اونون اوستونه گلدئلر،
اؤز تورلاريني اوستونه آتديلار؛
بو شئر اونلارين قويوسونا دوشوب اَله
کچدي. ۹ اونون بورنونا حالقا تاخيب
قفسه سالديلار.
اونو بابئل پادشاهينين يانينا گتئردئلر؛
سونرا قالايا سالديلار کي،
ائسرائيل داغلاري اوستونده
بئر داها سَسي اِشئدئلمه‌سئن. ۱۰ سنئن
آنان دا چاي کنارينداکي باغيندا
اَکئلمئش بئر اوزوم تَنه‌يي کئمي ائدي.

بول سولاردان بَهَرلي اولدو،
چوخلو قول-بوداق وردی. ۱۱ اونون
بوداقلاري پادشاه عصاسي
اولدولار؛
بويو اوجا آغاجلارا قدر اوجالدي،
اونون چوخلو بوداقلاري ائله اوجاليغي
گؤرونوردو. ۱۲ لاکئن تَنه‌يي قضبله
کؤکوندن چيخارديب يِره آتديلار؛
شرق کولَه‌يي اونون مئيوه‌سئني قوروتدو،
مؤحکم بوداقلاري قوپاريلدي و سولدو
اونلاري اود ياندیريب ياخدي. ۱۳ ائندي
او، چؤلده،
قوراق و سوسوز تورپاقدا اَکئلئب.
۱۴ ساقه‌سئنئن بوداقلاريندان اود
چيخيب،
اونون مئيوه‌سئني ياندیريب ياخيب،
اِله کي، اوندا پادشاهليق عصاسي اولماق
اوچون،
هچ مؤحکم بئر بوداق قالمير.»
بو، بئر مرثئيه‌دئر،
و مرثئيه اولاراق دا قاليب.”

عاصي ائسرايئل ۱ اسئرلئيئمئزئن يدّئنجی
ائلئنده، بِشئنجي آيين اونونجو گونو
ائسرايئلئن بعضی آغساقّاللاري ربدن
مصلحت آلماق اوچون گلئب قاباغيمدا
اوتوردولار. ۲ منه ربّئن بو سؤزو نازئل
اولدو: ۳ "ای بشر اوغلو، ائسرايئل
آغساقّاللارينا ديئب بئلدئر کي،
پروردئگار رب بله ديئر: «آيا سئز مندن
مصلحت آلماق اوچون گلدئئز؟
وارليغيما آند اولسون کي، مندن
مصلحت آلماغي سئزه ائجازه ورميه‌جيم.»
پروردئگار رب بويورور. ۴ آيا اونلاري
موحاکئمه اده‌جکسن، ای بشر اوغلو،
موحاکئمه اده‌جکسن؟ اونلارا
آتالارينين ائيرنج ائشلرئني بئلدئرئب دِه
کي، ۵ پروردئگار رب بله بويورور: «او
گون من ائسرايئلي سِچدئيئم زامان،
يعقوب نسلئنئن اؤولادلارينا آند ائچدئم
و مئصئر تورپاغيندا اؤزومو اونلارا
آشکار اتدئم؛ اونلارا ‹تارينيز رب منم›
ديئب آند ائچدئم. ۶ او گون اونلارا آند
ائچدئم کي، اونلاري مئصئر تورپاغيندان
او اؤلکه‌يه گتئرئم کي، اونلار اوچون
نظرده توتموشدوم؛ بوتون اؤلکه‌لردن
گؤزل اولان، سود و بال آخان اؤلکه‌يه.

شئمَشَک کئمي چاخماق اوچون
جئلالانیب!
نجه سِوئنه بئله‌رئک؟
اوغلومون عصاسي بوتون آغاجلارا خور
باخیر. ۱۱ قیلینج اَلده توتولماق اوچون
جئلالانماغا ورئلئب.
اؤلدوره‌نئن اَلئنه ورئلمک اوچون
ائتئله‌نئب، جئلالانیب. ۱۲ ای بشر
اوغلو، باغیر، شئون ات.
چونکي بو قیلینج خالقیمین ضئدّئنه‌دئر،
بوتون ائسرایئل رهبرلرئنئن ضئدّئنه‌دئر.
اونلار خالقیملا بئرلئکده قیلینجا تسلئم
ادئلئبلر.
بونون اوچون بودونو دؤي.»
۱۳ پروردئگار رب بویورور:
«قاباقدا ائمتاحان وار.
حتّا اگر خور باخان عصا داها سالامات
قالمازسا، نه اولار؟ ۱۴ سن ای بشر
اوغلو، نبئلئک ات،
اَللرئني بئربئرئنه وور.
قوي قیلینج ائکي، اوچ دفه وورسون.
او اؤلدورَن بئر قیلینجدیر،
چوخلو آدام قیران،
ائنساني هر طرفدن آرایا سالان قیلینجدیر
کي، ۱۵ اونلارین اوره‌یي اَرئسئن،
و بوتون دروازالاریندا چوخ آدام یِره
سَرئلسئن.
قیرغین قیلینجیني ورمئشم.
آه، او، شئمَشَک کئمي چاخیب وورماق
اوچون دوزه‌لئب،
اؤلدورمک اوچون حاضیر دورور.
۱۶ ای قیلینج، اؤزونو ائتي گؤرسد،
صاغا دؤن، کَس.
سولا دؤن، کَس،
اوزون هارا چِورئلسه، اورا گت. ۱۷ من
ده اَللرئمي بئربئرئنه ووراجاغام،
بلجه قضبئمي یاتیرداجاغام.
بونو من رب ددئم.»" ۱۸ منه ربّئن
بو سؤزو نازئل اولدو: ۱۹ "سن،
ای بشر اوغلو، بابئل پادشاهینین
قیلینجینین گلمه‌سي اوچون ائکي
یول حاضیرلا؛ ائکئسي ده بئر
اؤلکه‌دن چیخسین. بئر یرده نئشان
قوي، اونو شهر یولونون باشینا
قوي. ۲۰ قیلینجا بئر یول حاضیرلا
کي، عَمّون اؤولادلارینین رَبّا

شهرئنه، يهودايا، قالالي اورشَلئمه
گلسئن. ۲۱ چونكي بابئل پادشاهي
يولون آيريلديغي يرده، ائكي يولون
باشيندا دايانير كي، فالچيليق اتسئن؛
اوخلاري سئلكَلهيئر، اِو بوتلرئندن
مصلحت آلير، كَسئلَن بئر حيوانين
قارا جئيهرئنه باخير. ۲۲ اونون صاغ
اَلئنده اورشَلئمي گؤرسهدن فال
وار كي، مانجاناقلاري قويسون،
اؤلدورمک امري ورسئن،
دؤيوش هاراييني اوجالتسين،
مانجاناقلاري دروازالارين قاباغيندا
قويسون، تورپاق قالاغي و
موحاصئره دووارلاري دوزهلتسئن.
۲۳ اونونلا آند ائچئب سازئش
باغلايانلار فالين يالان اولدوغونو
گومان ادهجكلر. لاكئن پادشاه
تقصئرلرئني خاطيرلاييير كي،
اونلار اسئر آلينسينلار. ۲۴ بونا
گؤره ده پروردئگار رب بله
ديئر: «ائندي كي تقصئرئنئزي اِله
ادئبسئنئز كي، يادلاردا قالسين
و بوندا سئزئن خاطالارينيز
آشكارا چيخيب، اِله كي، بوتون
عملرئنئزده گوناهلارينيز بَلّيدئر،
يادا دوشدويونوز اوچون اسئر
آلياجاقسينيز. ۲۵ سن ای نجئس
و پئس اولان ائسرايئل رهبري،
گونون چاتدي، نهايت، جزا واختين
گلدي.» ۲۶ پروردئگار رب بله ديئر:
«عمّامهني و تاجي گؤتور؛ داها بو
بله اولمياجاق. آلچالاني اوجالت،
اوجالاني آلچالت. ۲۷ وئران، وئران،
وئران قوياجاغام اوراني! بو دا
اولمياجاق، او زاماناجاق كي، حاق
صاحئبي گلسئن و من اوراني اونا
ورهجيم.» ۲۸ سن ای بشر اوغلو،
نبئئک ادئب دِه كي، عَمّونلولار و
اونلارين اتدئكلري تحقئر بارهده
پروردئگار رب بله ديئر: ده: «بئر
قيلينج، بئر قيلينج هلاک اتمک
اوچون سئيرئلئب. قيرغين اوچون
جئلالانيب كي، شئمشَک كئمي
پارلاسين. ۲۹ اِله بئر زاماندا كي،
سنه بوش رؤيالار گؤرورلر، سنه
يالان فالچيليق آچيرلار كي، سني

اؤلمه‌لي اولان پئس آداملارين
بويونلارينا اِندئرسئنلر، ای قيلينج!
بو آداملارين گونو چاتدي، سون
جزا واختي گلدي. ۳۰ قيلينجي
قينينا قايتار! سني يارادیلدیغین
يرده، دوغولدوغون اؤلکه‌ده
موحاکئمه اده‌جيم. ۳۱ قضبئمي
اوستونه تؤکه‌جيم؛ حئدّتئمئن
اودونو اوستونه پوفلَيه‌جيم و سني
وحشي آداملارا کي، محو اتمکده
ماهئردئرلر، تسلئم اده‌جيم. ۳۲ سن
اودا اودون اولاجاقسان؛ اؤلکه
ائچئنده قانين تؤکوله‌جک. داها يادا
سالينمایاجاقسان، چونکي من رب
بونو دِمئشم.»”

قان تؤکَن شهر ۱ منه ربّئن بو سؤزو
نازئل اولدو: ۲ "سن، ای بشر اوغلو، آیا
موحاکئمه ادەجکسن، قان تؤکَن
شهري موحاکئمه ادەجکسن؟ اوندا
بوتون ائیرنج ائشلرئني اونا بئلدئر. ۳ اونا
دِه کي، پروردئگار رب بله دیئر: «اجلي
گلمک اوچون اؤز ائچئنده قان تؤکَن،
بوتلر دوزەلدەرک اؤزونو موردارلایان
شهر! ۴ سن تؤکدویون قانا گؤره
تقصئرکار اولوبسان، دوزەلتدئیئن بوتلره
گؤره نجئس اولوبسان. بلجه اجلئني
یاخینلاشدیریبسان، عؤمرون آخیرا
چاتیب؛ بونا گؤره ده سني مئلّتلر
ائچئنده روسوایچیلیق، بوتون اؤلکەلر
آراسیندا ائستِهزا هدفئنه چِوئرمئشم.
۵ ای آدي پئسلئیه چیخان، فئتنه دولو
شهر، یاخین اولانلار دا، اوزاق اولانلار
دا سني مسخره ادەجکلر. ۶ باخ، سنئن
ائچئنده اولان هر بئر ائسرائیل رهبري
اَلئندن گلدئیي قدر قان تؤکوب. ۷ سنئن
ائچئنده اونلار آتا-آنایا حؤرمت اتمه یئبلر،
سنئن ائچئنده قرئب آداما قدّارلیق، یِتئمه
و دول آروادا حاقسیزلیق ادئبلر. ۸ منئم
موقدّس شیلرئمه خور باخیبسان و سَبّت
گونلرئمه محل قویمایبسان. ۹ سنئن ائچئنده

او، درئن و گِنئشدئر.
سنه گولوب، سني ائستِهزا اده‌جکلر،
کاسا دوپ‌دولودور. ۳۳ کِفلي‌لئک و
کَدَرله دولاجاقسان.
باجین سامئره‌نئن کاساسي
دهشت و وئرانه‌لئک کاساسي‌دیر. ۳۴ بو
کاسادان ائچه‌جکسن،
اونو آخیراجاق ائچه‌جکسن.
کاسانین دئبئنه اوتوراني گَمئره‌جکسن،
سئنه‌ني ییرتاجاقسان.»
چونکي بونو من دِمئشَم،
پروردئگار رب بویورور. ۳۵ بونا گؤره
ده پروردئگار رب بله دیئر: «ائندي
کي منی یاددان چیخاردیبسان،
منی آرخانا آتیبسان، عئفّتسئزلئیئنئن
و فاحئشه‌لئیئنئن جزاسیني چک.»”
۳۶ رب منه داها ددي: «ای بشر
اوغلو، آیا اوهولاني و اوهولئباني
موحاکئمه اده‌جکسن؟ اگر اِله‌دئر
ائیرنج ائشلرئني اؤزلرئنه بئلدئر.
۳۷ چونکي اونلار خیانت ادئبلر
و اَللري قانا باتیب. اونلار بوتلرله
زئنا ادئب، حتّا منئم اوچون
دوغدوقلاري اوغوللاريني اوددا
بوتلره تقدئم ادئبلر کی، اونلارا
یمک اولسون. ۳۸ بوندان علاوه،
منئم ضئدّئمه حله بونلاري دا
ادئبلر: هَمن گون موقدّس مکانیمي
نجئس ادئبلر و سَبّت گونلرئمه
محل قویماییبلار. ۳۹ اونلار بوتلري
اوچون اؤولادلاريني کَسدئکدن
سونرا، همئن گون موقدّس مکانیما
گئردئلر کي، اوراني نجئس اتسئنلر.
باخ، بونو منئم معبدئمئن ائچئنده
اتدئلر. ۴۰ بوندان باشقا، قاصئدلر
گؤنده‌رئب اوزاقدان گلن آداملار
گتئرتدئلر. بو آداملار گلنده
سن اونلار اوچون یویوندون،
گؤزلرئنه سورمه چکدئن و اؤزونه
بَزَک تاخدین. ۴۱ مؤحتشم بئر
دئوان اوستونده اوتوردون. اونون
قاباغیندا حاضیرلانمیش سوفره وار
ائدي. منئم بوخورومو و زیتون
یاغیمي اونون اوستونه قویدون.
۴۲ اطرافیندا کِف ادن بئر دسته‌نئن
گورولتوسو گؤیه قالخدي. صحرادان

كِفلي آداملار دستەسي ائله
اورايا گئتئرئلدي. او ائكي آروادين
بئلَكلرئنه دستبندلر، باشلارينا دا
گؤزل تاجلار قويدولار. ۴۳ من
فاحئشەلئكده قرق اولموش آرواد
بارەده ددئم: «بله اولدوغو حالدا،
مگر ائندي اونونلا زئنا ادەجكلر؟»
۴۴ لاكئن اونلار فاحئشەنئن يانينا
گئرن كئمي اونون يانينا گئردئلر.
بلجه اونلار عئفّتسئز آروادلار
اوهولا و اوهولئبانئن يانينا گئردئلر.
۴۵ آمّا صالح آداملار اونلارا
زئنا ادن آروادين جزاسيني، قان
تؤكَن آروادين جزاسيني ورەجكلر،
چونكي بو آروادلار زئنا كاردىرلار و
اَللري قانا باتيب. ۴۶ بونا گؤره ده
پروردئگار رب بله ديئر: «اوستلرئنه
بئر جاماعات گتئر و اونلاري
دهشته، تالانا تسلئم ات. ۴۷ بو
جاماعات اونلاري داشا باساجاق و
قيلينجلا دوغرايَاجاق؛ اوغوللاريني
و قيزلاريني اؤلدوروب اِولرئني
ياندىراجاقلار. ۴۸ بلجه اؤلكەده
اولان عئفّتسئزلئيه آخير قوياجاغام
كي، بوتون آروادلار بوندان درس
آليب سئزئن كئمي عئفّتسئزلئك
اتمەسئنلر. ۴۹ عئفّتسئزلئيئزئن جزاسي
اؤز باشينيزا گلەجك. بوتلرئنئزئن
پرستئش اتمەسئنئن عوضئني
آلاجاقسينيز. او واخت بئلەجكسئنئز
كي، پروردئگار رب منم.»”

پاسلانميش قازانلا موقايئسه

**۱ اسئرلئيئمئزئن دوقّوزونجو ائلئنده،
اونونجو آيين اونونجو گونو منه ربّئن بو
سؤزو نازئل اولدو: ۲ “ای بشر اوغلو، بو
گونون، همئن بو گونون تارئخئني ياز.
چونكي بابئل پادشاهي محض بو گون
اورشَلئمي موحاصئرەيه آليب. ۳ بو
عاصي خالقا بئر مثل دانيشيب دِه
كي، پروردئگار رب بله ديئر:**

۲۴

«قازاني اودا قوي، اودا
قوي،
ائچئنه سو دا دولدور. ۴ اَتئن تئكەلرئني،
لاپ ياخشي تئكەلرئني،
بودو و دؤشو اورايا ييغ.

اونو لاپ ياخشي سوموكلرله دولدور.
۵ سورودن لاپ ياخشي قويونلاري
گؤتور،
قازانين آلتينا دا اودون ييغ.
قوي ائچئنده‌كي سو قايناسين كي،
قازاندا كي سوموكلر ده پئشسئن.» ۶ بلجه
پروردئگار رب بله ديئر:
«قان تؤكَن شهرئن واي حالينا!
او قازانا كي، پاسلانيب،
و پاسي اوندان تمئزلَنمه‌يئب.
پوشک آتماداں اَتي تئكه-تئكه قازاندان
چيخاردين. ۷ چونكي اونون تؤكدويو
قان حله ائچئنده‌دئر،
اونو چيلپاق قايانين اوستونه قويدو،
اونو يِره تؤكمه‌دي كي، توزلا اوستو
اؤرتولسون. ۸ من ده قضبي
آلوولانديراراق قئصاص اوچون
اونون قانيني چيلپاق بئر قايانين اوستونه
تؤكموشم كي،
اوستو اؤرلتولمه‌سئن.» ۹ بونا گؤره ده
پروردئگار رب بله ديئر:
«قان تؤكَن شهرئن واي حالينا!
من ده اودون قالاغيني بؤيوده‌جيم.
۱۰ اودونلاري ييغ، اودو آلوولاندير،
اَتي ياخشي پئشئر،
اَدوئيّاتيني قات،
قوي سوموكلر يانسين. ۱۱ سونرا قازاني
اونون كؤزلري اوستونه
قوي كي، قيزسين،
بورونجو قيزارسين،
كئئفلئيي اونون ائچئنده اَرئسئن،
پاسيندان تمئزلَنسئن. ۱۲ مشقّتله اؤزونو
طاقتدن ساليب،
آمّا حله ده قالين پاسي اوندان تمئزلَنمه‌يئب.
قوي پاسي اود ائچئنده قالسين!
۱۳ عئفّتسئزلئک سنئن
كئئفلئيئنده‌دئر،
چونكي سني تمئزله‌مئش اولاريديم،
آمّا سن حله ده كئئفلئيئندن تمئز ديئلسن.
سنئن باشينا قضبئمي تؤكمه‌ينه قدر
اؤز كئئفلئيئندن تمئزلَنميه‌جكسن. ۱۴ من،
رب، بونو دِمئشم؛ او واخت گلئر و
من بونا عمل اده‌جيم. چكئنميه‌جيم،
آجيمياجاغام، بِشمان اولمياجاغام؛

يوللارينا و عمل‌لرئنه گؤره سني
موحاكئمه اده‌جيم.»
پروردئگار رب بله ديئر.”

جِزقیالین آروادینین اؤلومو ۱۵ منه ربّئن
بو سؤزو نازئل اولدو: ۱۶ "ای بشر
اوغلو، باخ، گؤزونده چوخ دَیَرلي
اولان بئر نفري بئر ضربه ائله اَلئندن
آلاجاغام. آمّا سن یاس توتمایاجاقسان،
آغلامایاجاقسان، گؤز یاشي دا
توکمه‌یه‌جکسن. ۱۷ سَس‌سئز ناله چک؛
اؤلولر اوچون یاس توتما. عمّامه‌ني باشینا
قوي، چاریغیني دا آیاغینا گِي. اوزونون
بوغونو اؤرتمه، یاس توتانلارین چؤره‌یئني
ده یِمه." ۱۸ من سحر خالقا بو سؤزلري
ددئم. آخشام‌اوستو آروادیم اؤلدو. او
گونون صاباحي، سحر منه امر اولوناني
یرئنه یئتئردئم. ۱۹ خالق منه ددي:
"اتدئیئن بو شیلرئن بئزه نه دخلي وار؟
بئزه بئلدئرمَزسن؟" ۲۰ او واخت اونلارا
ددئم: "منه ربّئن بو سؤزو نازئل اولدو:
۲۱ ائسرایئل نسلئنه دِه کي، پروردئگار
رب بله دیئر: «باخ، قووّتئنئزئن فخرئني،
گؤزونوزده لاپ عزئز اولان شیي،
اوره‌یئنئزئن آرزوسو اولان موقدّس
مکانیین نجئسلَنمه‌سئنه ائجازه وره‌جیم.
آرخادا قویدوغونوز اوغوللارینیز و
قیزلارینیز قیلینجدان کِچئرئله‌جکلر.
۲۲ من نه اتدئم، سئز ده اِله اده‌جکسئنئز؛

سن نجه محو اولدون؟
دهنزده گوجلو ائدئن.
سن و سنئن اهالئن
ساحئلده یاشایانلارین هامیسینی
دهشته سالمیشدینیز. ۱۸ ائندي داغیلدیغین
گون ساحئل اؤلکه‌لري تئتره‌یئرلر،
بلی، ساحئل خالقلاري سنئن
یخیلماغیندان حیرته دوشور.»»
۱۹ پروردئگار رب بله دیئر: «سني
ساکئنسئز قالمیش شهرلر کئمي
خارابا بئر شهره چِوئردئیئم زامان،
لاپ درئن دهنزلرله سني قرق
اتدئیئم واخت، درئن سولار سني
اؤرتَن زامان، ۲۰ سني قَبئره اِنَلرله
بئرلئکده اِندئره‌جیم، قدئم زامانلارین
خالقینین یانینا! سني یِرئن لاپ
اسفلئنده ساکئن اده‌جیم، قدئم
خارابالیقلار کئمي، او آداملارلا
کي، قویویا اِنئرلر. اِله کي، بئر
داها سنده هِچ کس ساکئن
اولمایاجاق؛ لاکئن شؤوکتي دئرئلر
یاشایان اؤلکه‌یه قویاجاغام. ۲۱ سنئن
باشینا دهشتلر تؤکه‌جیم و آرتیق
اولمایاجاقسان. سني آختاراجاقلار،
لاکئن سني بئر داها تاپمایاجاقلار.»
پروردئگار رب بله بویورور.”

صور شهري اوچون مرثئیه ۱ منه ربّئن
بو سؤزو نازئل اولدو: ۲ “سن، ای بشر
اوغلو، صور اوچون مرثئیه
اوخویوب ۳ اونا دِه کي، سن ای
دهنز قاپیلاریندا یِرلَشَن، چوخلو
ساحئل خالقي ائله تئجارت ادن
شهر، پروردئگار رب بله دیئر:

۲۷ «ای صور، سن ددئن:
‹من گؤزل‌لئکده کامئلم.›
۴ سرحدلرئن دهنزئن قوینوندادیر.
سني تئکَلر گؤزل‌لئیئني کامئل ادئبلر.
۵ بوتون تاختالاریني
صِنئرئن شام آغاجلاریندان دوزه‌لدئبلر.
سنه دئرَک قاییرماق اوچون
لوبناندان سئدر آغاجلاري گتئرئبلر.
۶ کورَکلرئني باشانین پالید
آغاجلاریندان قاییریبلار،
دَکَلئني فئل دئشي ائله بَزه‌نَن،
کئتّئم ساحئللرئندن گتئرئلَن

سَرو آغاجلاريندان دوزەلدئبلر. ۷ سنئن
بِلكەنئن مئصئرئن ناخيشلي كتانيندان
اولدو،
اِله كي، سنئن بايراغين اولسون.
تالوارين اِلئشا ساحئل‌لرئنئن
لاجورد و ارغوان پارچالاريندان ائدي.
۸ صئدوندا و اَروَده ياشايانلار
سنئن آوار چكَلرئن ائدئلر.
اى صور، سنده باجاريقلي آداملار وار
ائدي،
گمئچئلرئن اونلاردان ائدي.
۹ گمئلرئنده‌كي ياريقلاري تعمئر
ادنلر
گِجَلئن تجروبه‌لي و باجاريقلي آداملاري
ائدئلر.
دهنزده‌كي بوتون گمئلر و دهنزچئلر
ماللاريني دَيئشمَک اوچون سنئن يانينا
گلئردئلر. ۱۰ فارس، لود و پوت
عسگرلري
سنئن قوشونوندا خئدمت ادئردي.
قالخانلاريني، دَبئلقه‌لرئني دووارلاريندان
آسيرديلار،
سنه عظمت ورئردئلر. ۱۱ اَروَددن گلنلر
و سنئن قوشونون هر طرفدن
دووارلاريني قورويوردو.
گمّادلي‌لار بورجلرئنده گؤزَتچي ائدئلر.
قالخانلاريني دووارلاريندان آسيرديلار؛
گؤزل‌لئيئني كامئل ادئردئلر. ۱۲ سنده هر
جور مالين بول اولدوغو اوچون
تَرشئش سنئنله تئجارت ادئردي،
مال‌لارينين عوضئنه سنه
گوموش، دمئر، قالاي و قورغوشون
ورئردئلر. ۱۳ ياوان، توبال و مِشِک
سنئنله تئجارت ادئردئلر؛
مال‌لارينين عوضئنه سنه قوللار و
بورونج قابلار ورئردئلر. ۱۴ بِيت‌توگرما
خالقي، مال‌لارينين عوضئنه سنه
آت، دؤيوش آتي و قاطير ورئردئلر.
۱۵ دِدان خالقي سنئنله تئجارت
ادئردي،
چوخلو ساحئل خالقي سنئن موشترئن
ائدي،
سندن آلديقلاري مالين عوضئنه

فئل دئشي و آبنوس آغاجي ورئردئلر.
۱۶ سنئن شيلرئنئن چوخ اولدوغو اوچون
اَرام سنئنله تئجارت ادئردي،
مال‌لارينين عوضئنده سنه
فئروزه، ارغواني قوماش، ناخيشلي پالتارلار،
نازئک کتّان، مَرجان و ياقوت ورئردئلر.
۱۷ يهودا و ائسرايئل اؤلکه‌سي سنئنله تئجارت ادئردي،
مال‌لارينين عوضئنه سنه
مئنّئت بوغداسي، داري، بال،
زيتون ياغي و بالزام ورئردئلر. ۱۸ سنئن شيلرئنئن چوخ اولدوغو اوچون،
سنده هر جور مال بول اولدوغونا گؤره
دَمَشق سنئنله تئجارت ادئردي،
خِلبون شرابي، صَخار
يونو ائله تئجارت ادئردي. ۱۹ وِدان و اوزالدان گلن ياوان
سنئنله تئجارت ادئردئلر.
سنه گتئرئلَن ماللار آراسيندا
ائشلَنمئش دمئر، دارچين
و عطئرلي قاميش وار ائدي. ۲۰ دِدان خالقي سنئنله تئجارت ادئب
سنه يَهر اوچون قوماش ورئردئلر.
۲۱ عَرَبئستان و بوتون قِدار رهبرلری
سنئن موشتري‌لرئن ائدي،
قوزو، قوچ و اِرکَک کِچي ائله
سنئنله تئجارت ادئردئلر. ۲۲ شِبا و رَعما تاجئرلري
سنئنله تئجارت ادئردي.
مال‌لارينين عوضئنه سنه
هر جور دَيَرلي عطرئيّات، قئيمتلي داشلار
و قيزيل ورئردئلر. ۲۳ خاران، کَنّه، عَدن، سَبا تاجئرلري، آشور و کَلمَد
سنئنله تئجارت ادئردئلر، ۲۴ اونلار بازارلاريندا
گؤزل پالتار، لاجورد قوماش، ناخيشلي پالتارلار،
سيخ توخونموش، ائپلري باغلانميش
رنگلي خالچالارلا سنئنله تئجارت ادئردئلر.
۲۵ تَرشئش گمئلري سنئن ماللاريني داشيدي.
دهنزئن قوينوندا بؤيوک يوکله دولو ائدئن.

سن چوخ شؤوکتلي ائدئن. ۲۶ آوار
چکَلرئن سني آچيق دهنزلره
چيخارتديلار،
آنجاق شرق يِلي دهنزئن قوينوندا
سني پارچالادي. ۲۷ گمئن قضايا
توتولدوغو گون
وار-دؤولتئن، مالالارين، تئجارت شيلرئن،
گمئچئلرئن، سوکانچيلارين،
ياريقلاريني تعمئر ادنلرئن، تئجارت
شرئکلرئن،
بوتون دؤيوشچولرئن-ائچئنده اولان بوتون
جاماعات
دهنزئن درئنلئکلرئنه باتاجاق.
۲۸ سوکانچيلارين فريادينداn
دهنزئن ساحئللري تئترَيه‌جک.
۲۹ آوار چکَلرئن هاميسي گمي‌لرئني
ترک اده‌جکلر،
گمئچئلرله سوکانچيلارين هاميسي
گمئلرئندن دوشوب قورودا دايانا‌جاقلار.
۳۰ اوجا سَسله سَسلرئني سنه
اشئتدئره‌جکلر،
آجي-آجي فرياد اده‌جکلر.
باشلارينا تورپاق سَپه‌لَيه‌جکلر،
کولده اِشه‌لَنه‌جکلر. ۳۱ سنئن
اوچون ساچلاريني اولگوجله
قيرخاجاقلار،
چولا بورونه‌جکلر.
سنئن اوچون آجي-آجي آغلاييب
ياس توتاجاقلار. ۳۲ ياسلاريندان سنئن
اوچون مرثيه اوخويوب
بله دئيه‌جکلر:
‹دهنزئن اورتاسيندا
صور شهري کئمي سوسدورولان
بئر شهر مگر وار، گؤره‌سن؟›
۳۳ مال‌لارين دهنزئن او تايينا
چاتاندا
چوخلو خالقي دويدورودون.
بؤيوک وار-دؤولتئنله، مالينلا
دونيا پادشاهلاريني ثروت صاحئبي
ادئردئن. ۳۴ ائندي کي، دهنزده،
سولارين درئنلئيئنده سينيبسان،
مال-دؤولتئن و بوتون جاماعاتين
سنئنله بئرلئکده باتيب. ۳۵ ساحئل‌لرده
ياشايانلارين هاميسي
باشينا گلنلردن حيرته دوشوبلر.

اونلارين پادشاهلارينين توكلري بئز-بئز
اولوب،
پرئشانديرلار. ۳۶ مئلّتلرئن آراسينداكي
تاجئرلر
سنه گؤره فئت چاليرلار؛
عاقئبتئن دهشتلي اولوب،
سن ابده كئمي يوخ اولاجاقسان.»”

صور پادشاهينين ضئدّئنه نبئلئک ۱ منه ربّئن بو سؤزو نازئل اولدو: ۲ “ای بشر اوغلو، صور حؤکمدارينا دِه كي، پروردئگار رب بله ديئر:

۲۸

“كئبئرلَندئن و بونو ددئن:
‹من بئر تاريپام، دهنزلرئن
قوينوندا،
تاريلارين تختئنده اوتورورام.›
اوره‌يئنده اؤزونو تاري گومان اتدئن،
لاكئن سن تاري يوخ، ائنسانسان. ۳ باخ،
سن دانيالدان داها حئكمتلي‌سن،
هچ سئرّ سندن گئزلي ديئل. ۴ حئكمتئن و
عاغلينلا اؤزونه ثروت ييغيبسان،
خزئنه‌لرئنه قيزيل و گوموش ييغيبسان.
۵ تئجارتده چوخ باجاريقلي اولدوغون
اوچون
ثروتئني آرتيريبسان.
وار-دؤولتئن چوخلوغونا گؤره
اؤزونه كئبئرله‌نئبسن.» ۶ بونا گؤره ده
پروردئگار رب بله ديئر:
«ائندي كي اوره‌يئنده اؤزونو تاري
گومان اتدئن، ۷ من ده ياد اِللي‌لري،
لاپ رحمسئز مئلّتلري
اوستونه گتئره‌جيم.
اونلار سنئن حئكمتئنئن گؤزل‌لئيئنه
قيلينجلاريني چكئب
عظمتئني نجئسلَيه‌جكلر. ۸ سني قبئره
اِندئره‌جكلر.
سن دهنزلرئن قوينوندا اؤلَنلرئن اؤلومي
ائله
محو اولاجاقسان. ۹ سني اؤلدورَنلرئن
حوضوروندا
مگر ‹من تاريپام› دئيه‌جكسن؟
سني اؤلدورَنلرئن اَلئنده
سن تاري ديئل، ائنسانسان.
۱۰ ياداِللي‌لرئن اَلئنده

ختنەسئزلرئن اؤلومو ائله اؤله‌جکسن.»
چونکي من بونو دِمئشم.
پروردئگار رب بله بویورور." ۱۱ منه گئنه
پروردئگار ربّئن سؤزو نازئل اولدو:
۱۲ "ای بشر اوغلو، صور پادشاهي
اوچون مرثئیه اوخویوب اونا دِه
کي، پروردئگار رب بله دیئر:
«سن کامئل‌لئیئن مؤهورو ائدئن؛
حئکمتدن دولو، گؤزل‌لئکده کامئل.
۱۳ سن تارینین باغي عَدنده ائدئن.
جوربه‌جور قئیمتلي داشلارلا-
یاقوت، توپاز، آغ عقئق،
زبرجد، دامارلي عقئق، یَشَم داشي،
لاجورد داش، فئروزه و زومرودله
بَزَنمئش ائدئن.
نِگئنلرئن و اویما ائشلرئن قیزیلدان ائدي.
بونلار یارادیلدیغین گون
حاضیرلانمیشدي. ۱۴ سن مسح
ادئلمئش، کؤلگه سالان بئر کرّوب
ائدئن.
اورایا من سني قویموشدوم.
تارینین موقدّس داغینین اوستونده ائدئن،
اودلو داشلارین آراسیندا گزئردئن.
۱۵ یارادیلدیغین گوندن
سنده پئسلئک تاپیلانا قدر
یوللاریندا قوصورسوز ائدئن. ۱۶ بول
تئجارتئندن اؤتري
ائچئن قدّارلیقلا دولدو،
سن گوناه اتدئن.
بونا گؤره ده سني نجئس بئر شي کئمي
تارینین داغیندان آتدیم،
اودلو داشلارین آراسیندان سني قوودوم،
ای کؤلگه سالان کرّوب! ۱۷ گؤزل
اولدوغون اوچون اوره‌یئن
کئبئرلَندي،
عظمتئنه گؤره حئکمتلي اولدوغونو
کورلادین.
بلجه سني یِره آتدیم،
پادشاهلارین قاباغیندا سني تاماشایا
چِوئردئم. ۱۸ چوخلو تقصئر اتدئیئن
اوچون،
تئجارتده اَلي اَیرئلئیئنه گؤره
موقدّس مکانلاریني نجئسله‌دئن.
بونا گؤره ده من سنئن ائچئندن بئر اود
چیخارتمیشام؛

او سني ياندیریب یاخیب.
بوتون سِیر ادنلرئن گؤزو قاباغیندا
سني یِر اوزونده کوله چِوئرمئشم.
۱۹ خالقلار آراسیندا سني تانییانلار
فلاکتئنه حیرت ادئرلر.
دهشت آماجینا دؤنوبسن،
آرتیق همئشه‌لئک قالمایاجاقسان.»"

صئدونون ضئدّئنه نبئلئک ۲۰ منه ربّئن
بو سؤزو نازئل اولدو: ۲۱ "ای بشر
اوغلو، اوزونو صئدونا طرف توت و
اونون ضئدّئنه نبئلئک اده‌رک دِه کي،
۲۲ پروردئگار رب بله دیئر:

«باخ، ای صئدون، من سنئن ضئدّئنه‌یَم،
سنئن ائچئنده عئزّت قازاناجاغام.
من اونون ساکئنلرئني موحاکئمه ادنده،
بئله‌جکلر کي، رب منم.
و من اوندا موقدّسلئیئمي گؤرسده‌جیم.
۲۳ اَهالئنئن ائچئنه وبا،
کوچه‌لرئنه قان گؤنده‌ره‌جیم.
هر طرفدن اونلارین اوستونه گلن
قیلینجلا
وورولوب هلاک اولاجاقلار.
او واخت بئله‌جکلر کي، رب منم.

تارینین ائسرایئل خالقینا وعده
۲۴ ائسرایئل نسلئنئن اطرافیندا اولوب
اونلاري تحقئر ادن هچ بئر خالق، بئر داها
ائسرایئل اوچون باتان بئر تئکان، سانجان
بئر قانقال اولمایاجاقلار. او واخت
بئله‌جکلر کي، پروردئگار رب منم.»
۲۵ پروردئگار رب بله دیئر: «ائسرایئل
خالقیني آرالارینا سَپه‌له‌دئیئم خالقلارین
ائچئندن ییغاندا، مئلّتلرئن گؤزو قاباغیندا
موقدّسلئیئمي اونلارا گؤرسدنده، اونلار
قولوم یعقوبا وردئیئم تورپاقلاریندا
ساکئن اولاجاقلار. ۲۶ اورادا آسایئش
ائچئنده یاشایاجاقلار، اِولر تئکه‌جک و
اوزوم باغلاري سالاجاقلار. اونلاري
تحقئر ادن بوتون اطراف خالقلاري
موحاکئمه اتدئیئم زامان، اونلار
آسایئش ائچئنده یاشایاجاقلار. او
واخت بئله‌جکلر کي، رب منم.»"

مئصئرئن ضئدّئنه نبئلئک
۱ اسئرلئیئمئزئن اونونجو ائلئنده، اونونجو
آیین اون‌ائکئنجي گونو منه ربّئن سؤزو
نازئل اولدو: ۲ "ای بشر اوغلو، اوزونو
مئصئر پادشاهي فئرعونا طرف چِوئر،
اونون و بوتون مئصئرئن ضئدّئنه نبئلئک

بؤیوک اَژداها مئصئر پادشاهي فئرعون،
باخ، من سنئن ضئدّئنه‌یَم.
او دیئب:
‹نئل چایي منئمدئر، اونو اؤزوم اوچون
یاراتمیشام.› ۴ سنئن چَنه‌نه قارماق
کچئرده‌جیم،
چایلاریندا کي بالیقلاري
سنئن پولجوقلارینا یاپیشدیراجاغام.
سني چایلارینین ائچئندن چیخارداجاغام،
چایلارینین بوتون بالیقلاري سنئن
پولچوقلارینا یاپیشاجاقلار. ۵ سني
ده، چایلاریندا کي بوتون بالیقلاري
دا
صحرایا آتاجاغام.
چؤل‌لره دوشه‌جکسن؛
ییغیلیب توپلانیلمایاجاقسان.
سني یِم کئمي یِرئن وحشي حیوانلارینا،
گؤیده‌کي قوشلارا وره‌جیم. ۶ او واخت
مئصئرده یاشایان هر کس

بئله‌جک کي، رب منم.
چونکي سن ائسرايئل خالقي اوچون
قاميشدان اولان بئر دَيَنَک اولدون.
۷ سندن ياپيشديقلاري زامان
قيريليب اونلارين چئيئنلرئني ياردين؛
سنه سؤيکَندئکلري زامان
قوپوب اونلارين بِل‌لرئني بورخوتدون.»
۸ بونا گؤره ده پروردئگار رب
بله ديئر: «باخ، من سنئن اوستونه
قيلينج گتئره‌جيم، ائنساني دا،
حيواني دا اوستوندن سئلئب
محو اده‌جيم. ۹ مئصئر اؤلکه‌سي
کئمسه‌سئز قالاجاق و خارابالیغا
چِورئله‌جک. او واخت بئله‌جکلر
کي، رب منم. چونکي سن ددئن:
‹نئل چايي منئمدئر، اونو من
ياراتديم.› ۱۰ بونا گؤره ده باخ،
من سنئن و چايلارينين ضئدّئنه‌يَم.
مئصئر تورپاغيني مئگدولدان سِوِنه،
کوش سرحدئنه قدر کئمسه‌سئز
قوياجاغام و خارابالیغا چِوئره‌جيم.
۱۱ ائچئندن ائنسان آياغي دا، حيوان
آياغي دا کِچميه‌جک، اورادا قيرخ
ائل آدام ياشامایاجاق. ۱۲ مئصئري
خارابا قالان اؤلکه‌لر آراسيندا
خارابالیغا چِوئره‌جيم. شهرلري وئران
اولموش شهرلر آراسيندا قيرخ ائل
کئمسه‌سئز قالاجاق. مئصئرلی‌لري
مئلّتلر آراسينا ياياجاغام، اؤلکه‌لر
آراسينا سَپه‌لَيه‌جيم.» ۱۳ پروردئگار
رب بله ديئر: «قيرخ ائلدن
سونرا مئصئرلی‌لري سَپه‌لَندئکلري
خالقلارين آراسيندان بئر يِره
ييغاجاغام. ۱۴ اسئر اولونان
مئصئرلی‌لري پَتروس تورپاغينا يعني
اؤز وطنلرئنه گری قايتاراجاغام.
اونلار اورادا ضعئف بئر مملکت
اولاجاقلار. ۱۵ اونلار مملکتلرئن
لاپ گوجسوزو اولاجاقلار، بئر
داها مئلّتلرئن اوستونده آغاليق
اتميه‌جکلر. اونلاري اِله کئچئک
اده‌جيم کي، بئر داها مئلّتلره
حؤکمران اولماسينلار. ۱۶ مئصئر
بئر داها ائسرايئل خالقينين
بِل باغلاديغي يِر اولمایاجاق.
مئصئرلی‌لر اونلارا مئصئره اوز

گتئرمکله گوناه اتدئکلرئني
خاطیرلاداجاقلار. ائسرایئللی‌لر اوندا
بئله‌جکلر کي، پروردئگار رب
منم.»" ۱۷ اسئرلئیئمئزئن ائیئرمي
یدّئنجی ائلئنده، بئرئنجي آیین بئرئنجي
گونو منه ربّئن سؤزو نازئل اولدو:
۱۸ "ای بشر اوغلو، بابئل پادشاهي
نِبوکَدنِصّر صورلا موحارئبه‌ده اؤز
اوردوسونا چوخ زحمت وردی.
عسگرلرئن ساچي تؤکولدو، آغیر
یوک داشیماقدان چئیئنلرئنئن دَرئسي
آچیلدي. لاکئن نه او نه ده قوشونو
صوردان بئر شي آلا بئلدئلر کي،
اونون ضئدّئنه موحارئبه‌ده چکدئیي
زحمتئن عوضي اولسون. ۱۹ بونا
گؤره ده پروردئگار رب بله دیئر:
«باخ، من مئصئر اؤلکه‌سئني بابئل
پادشاهي نِبوکَدنِصّره وره‌جیم؛ او،
ثروتئني آپاریب اؤلکه‌ني قارت و
تالان اده‌جک. قوشونونون اوجرتي
بو اولاجاق. ۲۰ چکدئیي زحمتئن
عوضئنده مئصئر اؤلکه‌سئني اونا
ورمئشم، چونکي او دا، قوشونو
دا بو ائشي منئم اوچون اتدي.»
پروردئگار رب بله بویورور. ۲۱ «او
گون ائسرایئل نسلئنئن گوجونو
اؤزونه قایتاراجاغام. اونلارین
آراسیندا سنئن دئلئني آچاجاغام. او
واخت بئله‌جکلر کي، رب منم.»"

**مئصئر اوچون مرثئیه ۱ منه ربّئن بو سؤزو
نازئل اولدو: ۲ "ای بشر اوغلو، نبئلئک
ادئب دِه کي، پروردئگار رب بله دیئر:**

۳۰ «‹آه، او گون› دیئب
شئون ادئن، ۳ چونکي او
گون یاخیندیر،
ربّئن گونو یاخیندیر؛
او گون بولودلو گوندور،
مئلّتلرئن قئیامَت گونودور. ۴ مئصئرئن
اوستونه قیلینج گله‌جک،
کوش درد ائچئنده یاتاجاق
او زامان کي، مئصئرده آداملار هلاک
اولورلار،
اؤلکه‌نئن ثروتي قارت اولونور،
بونؤوره‌لري داغیلیر. ۵ مئصئرله بئرلئکده
کوش، پوت، لود،

بوتون عَرَبئستان، كوب
و عهد باغلاديغي اؤلكەنئن آداملاري
قيلينجدان كچئرئلەجكلر.» ۶ رب بله ديئر:
«مئصئره آرخا اولانلار ييخيلاجاقلار،
اونون كئبئرلَندئيي قودرت ييخلاجاق؛
مئگدولدان سِونەيه قدر اراضئده
قيلينجدان كچئرئلَنەجكلر.»
پروردئگار رب بله بويورور. ۷ «مئصئر
خارابا قالميش اؤلكەلر آراسيندا
خارابا قالاجاق.
شهرلري وئران اولموش شهرلر آراسيندا
وئران قالاجاق. ۸ من مئصئري اودا تسلئم
ادنده،
اونا كؤمك ادنلر اَرَئلَنده
بئلەجكلر كي، رب منم. ۹ او گون گمئلرله
قاصئدلر گؤندەرەجيم كي،
لاقيد اولان كوش اهالئسئني
قورخوتسونلار.
اونلار مئصئرئن داغيلديغي گون گلنده
ائضطئرابا دوشەجكلر.
باخ، او گون گلئر!» ۱۰ پروردئگار رب
بله ديئر:
«بابئل پادشاهي نِبوكَدنِصّر واسئطەسئله
مئصئرئن بوللوغونا آخير قوياجاغام. ۱۱ او
و قوشونو كي، مئلّتلر آراسيندا لاپ
رحمسئزدئرلر،
اؤلكەني يِرله بئر اتمک اوچون
گتئرئلەجک.
مئصئرئن ضئدّئنه قيلينج چكەجكلر،
اؤلكەني اؤلولرله دولدوراجاقلار.
۱۲ چايلاري قورودوب،
اؤلكەني پئس آداملارا ساتاجاغام.
اؤلكەني ده، اورادا اولان هر شيي ده
يادِاللي‌لرئن اَلي ائله وئران ادەجيم.»
من رب بونو ددئم. ۱۳ پروردئگار رب بله
ديئر:
«بوتلري محو ادەجيم،
نوفدا كي
بوتلري يوخ ادەجيم؛
آرتيق مئصئرده رهبر قالمایاجاق؛
بلجه مئصئر اؤلكەسئني قورخوويا
سالاجاغام. ۱۴ پَتروسو خارابالیغا
چِوئرەجيم،
صوعَني اودا ورەجيم،
نو

شهرئني موحاكئمه اده‌جيم. ۱۵ قضبئمي
مئصئرئن قالاسي اولان
صئن شهرئئن اوستونه تؤكه‌جيم،
نو شهرئئن چوخلو اهالئسئني يوخ اده‌جيم.
۱۶ مئصئري اودا وره‌جيم،
صئن شهري آغير بئر آغرييا دوشه‌جک،
نو شهرئئن دوواري ياريلاجاق.
نوف
هر گون ائضطئراب ائچئنده ياتاجاق.
۱۷ اون شهرئئن ، پئبِست شهرئئن
جاوانلاري
قيلينجدان كچئرئله‌جک.
اورادا كي اهالي اسئر اولوناجاق.
۱۸ تَخپَنَخِسده مئصئرئن يوغونو
قيرديغيم زامان
اورادا گوندوز قارانليغا چِورئله‌جک،
كئبئرلَندئي قودرت محو اولاجاق.
شهر بولودلارلا اؤرتولَنه‌جک،
قيز شهرلري اسئر اولوناجاق. ۱۹ بلجه
مئصئري موحاكئمه اده‌جيم.
او واخت بئله‌جكلر كي، رب منم.»”
۲۰ اسئرلئيئمئزئن اون بئرئنجي
ائلئنده، بئرئنجي آيين يدّئنجي گونو منه
ربّئن سؤزو نازئل اولدو: ۲۱ “ای بشر
اوغلو، مئصئر پادشاهي فئرعونون
قولونو قيرديم. باخ، قولو ساغالماق
اوچون باغلانماييب، اونا مَرهم
قويولماييب كي، قيلينج اَله آلاجاق
قدر گوجلَنسئن. ۲۲ بونا گؤره ده
پروردئگار رب بله ديئر: «باخ، من
مئصئر پادشاهي فئرعونون ضئدّئنه‌يَم.
هر ائكي قولونو-صاغ اولاني دا،
سيناني دا قيراجاغام، قيلينجي
اَلئندن سالاجاغام. ۲۳ مئصئرلي‌لري
مئلّتلر آراسينا ياياجاغام، اؤلكه‌لر
آراسينا سَپه‌لَيه‌جيم. ۲۴ بابئل
پادشاهينين قولونا گوج وره‌جيم،
قيلينجيمي اونون اَلئنه وره‌جيم. آمّا
فئرعونون قول‌لاريني قيراجاغام.
او، بابئل پادشاهينين قاباغيندا
آغير يارالي كئمي ناله چكه‌جک.
۲۵ بابئل پادشاهينين قولونا گوج
وره‌جيم، لاكئن فئرعونون
قول‌لاري يانينا دوشه‌جک.
قيلينجيمي بابئل پادشاهينين اَلئنه
ورنده، او دا بو قيلينجي مئصئر

اؤلکەسئنه اوزاداندا بئله‌جکلر کي،
رب منم. ۲۶ مئصئرلی‌لري مئلّتلر
آراسینا یایاجاغام و اؤلکەلر آراسینا
سَپەلَیەجیم. او واخت بئله‌جکلر
کي، رب منم.»"

سئدر آغاجي ائله موقایئسه

۱ اسئرلئیئمئزئن اون بئرئنجي ائلئنده،
اوچونجو آیین بئرئنجي گونو منه ربّئن بو
سؤزو نازئل اولدو: ۲ "ای بشر
اوغلو، مئصئر پادشاهي فئرعونا و
اونون بوتون جاماعاتینا دِه:

۳۱ «عظمتده کئم سنئنله
موقایئسه ادئله بئلر؟ ۳ باخ،
آشور لوبناندا کي سئدر آغاجینا
بَنزەیئردي،
مِشەیه کؤلگه سالان گؤزل بوداقلاري
وار ائدي،
چوخ اوجا ائدي، باشي بولودلارا
چاتیردي. ۴ اونو سولار بؤیوتدو؛
درئن سو قایناقلاري اونون بویونو
اوجالتدي.
چایلاري اَکئلدئي یري اَحاطه اتدي،
آرخلاري چؤلده‌کي بوتون آغاجلارا
چاتیردي. ۵ بونا گؤره ده چؤلده‌کي
بوتون آغاجلاردان بؤیوک اولدو؛
بول سو ائچدئي اوچون قول-بوداق آتیب
شاخه‌لري اوزاندي. ۶ بوتون گؤي
قوشلاري اونون بوداقلاریندا یووا
قوردولار؛
بوتون چؤلون وحشي حیوانلاري اونون
شاخه‌لري آلتیندا بالالادي،
بوتون بؤیوک مئلّتلر کؤلگه‌سئنده
یاشادي. ۷ بؤیوکلویو و اوزون
بوداقلاري ائله گؤزل اولدو،
چونکي کؤکلري بول سو ائچئنده
ائدي. ۸ تارینین باغچاسیندا کي سئدر
آغاجلاري دا
بویدا اونا چاتمازدي،
شام آغاجلاري بویدا اونون بوداقلارینا
یِتمَزدي،
چئنار آغاجلاري اونون شاخه‌لري کئمي
دیئلدي،
تارینین باغچاسیندا کي آغاجلاردان هچ
بئري

اونون كئمي گؤزل ديئلدي. ۹ چوخلو
بوداقلارلا او سئدر آغاجيني
گؤزللَشدئردئم،
تارينين باغچاسي اولان عَدنده‌كي
بوتون آغاجلار، اونا پاخيلّيق اتدئلر.»
۱۰ بونا گؤره ده پروردئگار رب بله
ديئر: «ائندي كي بويو اوجاليب
باشي بولودلارا چاتاندا، اوجاليغينا
گؤره اوره‌يي كئبئرلَندي، ۱۱ من
ده اونو مئلّتلرئن گوجلو بئرئنه تسلئم
اده‌جيم. او دا اونون پئسلئيئنئن
عوضئني وره‌جک. من اونو
قووموشام. ۱۲ ياد-اِللي مئلّتلرئن
لاپ رحمسئزي اونو كَسئب
تک-تنها بوراخيب. بوداقلاري
داغلارا و بوتون دره‌لره دوشوب.
شاخه‌لري اؤلكه‌نئن بوتون وادئلرئنده
قيريليب قاليب. يِر اوزونون بوتون
خالقلاري كؤلگه‌سئندن چكئلئب
اونو ترک ادئبلر. ۱۳ گؤيده‌كي
بوتون قوشلار اونون ييخيلميش
گؤوده‌سي اوستونه قونورلار،
چؤلون بوتون وحشي حيوانلاري
اونون شاخه‌لري آراسيندا ياشاييرلار.
۱۴ بو اونا گؤره اولوب كي، بئر
داها سولارين ياخينليغيندا بئتَن
هچ بئر آغاج بوي-بوخون آتماسين،
باشيني بولودلارا چاتديرماسين،
بول سو ائچَن هچ بئر آغاج بو
قدر اوجالماسين. چونكي اونلارين
هاميسي قبئره اِنَن ائنسانلارلا
بئرلئكده، اؤلومه-يِرئن درئنلئكلرئنه
تسلئم ادئلئبلر.» ۱۵ پروردئگار رب بله
ديئر: «سئدر آغاجي اؤلولر دئيارينا
اِندئيي گون ياس توتدوردوم؛
درئن سو قاياقلاريني اونا آتماقدان
دايانديردیم، چايلارينين قاباغيني
كَسدئم، گور سولارين چوخلاري
كَسئلدئلر. او آغاج اوچون
لوبنانا ياس توتدوردوم و بوتون
چؤل آغاجلاري اونون اوزوندن
سولدولار. ۱۶ قبئره اِنَنلرله بئرلئكده
اونو اؤلولر دئيارينا اِندئردئيئم
زامان، داغيلماسينين گورولتوسوندن
مئلّتلري لرزه‌يه سالديم. او زامان
عدن باغينداكي بوتون آغاجلار،

لوبنانين لاپ سِچئلمئش، لاپ
ياخشي و بول سولانان آغاجلاري
يِرئن درئلئكلرئنده تسلّى تاپدي.
۱۷ كؤلگه‌سئنده ياشايانلار، مئلّتلر
آراسيندا اونا آرخا دورانلار دا
اونونلا بئرلئكده اؤلولر دئيارينا،
قيلينجلا اؤلدورولموش آداملارين
يانينا اِندئلر. ۱۸ عدن آغاجلاريندان
هانسي عئزّت و عظمتده سنئنله
موقايئسه ادئله بئلر؟ آنجاق سن
عدن آغاجلاري ائله بئرلئكده
يِرئن درئلئكلرئنه اِندئرئله‌جكسن.
قيلينجلا اؤلدورولموش ختنه‌سئزلرئن
آراسيندا ياتاجاقسان. فئرعونون
و اونون جاماعاتينين عاقئبتي
بله اولاجاق.» پروردئگار رب
بويورور.”

**فئرعون اوچون مرثئيه ۱ اسئرلئيئمئزئن
اون ائكئنجي ائلئنده، اون ائكئنجي آيين
بئرئنجي گونو منه ربّئن بو سؤزو نازئل
اولدو: ۲ “ای بشر اوغلو، مئصئر پادشاهي
فئرعون اوچون مرثئيه اوخويوب اونا دِه:**

۳۲ «مئلّتلر ائچئنده اؤزونو
جاوان بئر آصلانا بَنزَتدئن،
آمّا سن بئر دهنز اژداهاسي كئمي‌سن.
چايلاري قاريشديريرسان،
آياقلارينلا سولاري چالخالاييب
چايلاري بولانديريرسان»» ۳ پروردئگار
رب بله ديئر:
«چوخلو خالقدان عئبارت بئر قوشون
گؤنده‌رئب
تورومو اوستونه آتاجاغام.
اونلار سني تورومولا قالديريب
چيخارداجاقلار. ۴ سني قورويا
چيخارداجاغام،
چؤلون اوزونه آتاجاغام،
گؤيده‌كي قوشلاري اوستونه
قوندوراجاغام.
بوتون يِر اوزونون وحشي حيوانلاريني

سنئنله دویدوراجاغام. ۵ بدنئني داغلارين
اوستونه سَره‌جيم،
دره‌لري لِشئنله دولدوراجاغام.
۶ اؤلکه‌ني داغلارا قدر آخان قانينلا
سولاياجاغام،
دره‌لر مِيئتئنله دولاجاق. ۷ سني محو
اتدئيم زامان
گؤيلري باغلاياجاغام،
اولدوزلاري قارالداجاغام،
گونشي بولودلا اؤرته‌جيم،
آي، ائشيغيني ورميه‌جک. ۸ سنئن
اوستونده نور ساچان
بوتون گؤي جئسئملرئني قارالداجاغام،
اؤلکه‌ني قارانليغا قرق اده‌جيم.»
پروردئگار رب بله بويورور. ۹ «سنئن محو
اولماق خبرئني،
مئلّتلرئن آراسينا،
تانيماديغين اؤلکه‌لره چاتديرديغيم زامان
بئر چوخ خالقلارين اوره‌يئني
کَدَرلَندئره‌جيم. ۱۰ سنئن باشينا
گلنلرله
بئر چوخ خالقي حيرته سالاجاغام.
اونلارين قاباغيندا قيلينجيمي يِلله‌دئيئم
زامان
سنه گؤره پادشاهلارينين توکلري بئز-بئز
اولاجاق.
ييخيلديغين گون
اونلارين هاميسي اؤز جانلاري اوچون
دورمادان قورخو ائچئنده تئترَيه‌جک.»
۱۱ پروردئگار رب بله ديئر:
«بابئل پادشاهينين قيلينجي سنئن اوستونه
گله‌جک. ۱۲ مئلّتلرئن لاپ رحمسئز
ائگئدلرئنه ائجازه وره‌جيم کی،
سنئن چوخلو خالقيني قيلينجدان
کچئرتسئنلر.
مئصئرئن تکبّورونو قيراجاقلار،
بوتون چوخلو خالقيني محو اده‌جکلر.
۱۳ بول سولارين يانيندا اوتلايان
بوتون مال-حيواني يوخ اده‌جيم.
بوندان سونرا ائنسان آياغي دا، حيوان
آياغي دا
سولاري قاريشديريب بولانديرمایاجاق.
۱۴ او زامان اونلارين سولاريني
دورولداجاغام،
چايلاريني ياغ کئمي آخيداجاغام.»

پروردئگار رب بله بویورور. ۱۵ «مئصئري
خارابالیغا چِوئردئیئم زامان،
اؤلکه هر شیدن محروم اولاندا،
اورادا یاشایان هر کسي محو اتدئیئم زامان
بئله‌جکلر کي، رب منم.» ۱۶ مئصئر
اوچون اوخونان مرثئیه بودور.
مئلّتلرئن قیزلاري بو مرثئیه‌ني
اوخویاجاقلار. مئصئر و اونون
چوخلو خالقي اوچون بو مرثئیه‌ني
اوخویاجاقلار. پروردئگار رب بله
بویورور.” ۱۷ اسئرلئیئمئزئن اون
ائکئنجي ائلئنده، آیین اون بِشئنجي
گونو منه گئنه ربّئن سؤزو نازئل
اولدو: ۱۸ «ای بشر اوغلو، مئصئرئن
چوخلو خالقي اوچون یاس توت.
اونلاري و گوجلو مئلّتلرئن
قیزلاریني قبئره اِنَلرله بئرلئکده
یِرئن درئنلئکلرئنه اِندئر. ۱۹ اونلارا
دِه: «مگر سن باشقالاریندان
داها گؤزَلسن؟ یِرئن آلتینا اِن و
اوراداکي ختنه‌سئزلرله بئرلئکده
اوزان.» ۲۰ مئصئر خالقي قیلینجلا
اؤلدورولَنلرئن آراسینا دوشه‌جک.
بو خالق قیلینجین ائختئیارینا ورئلدي.
قوي مئصئر چوخلو خالقي ائله
بئرلئکده سوروکلَنسئن. ۲۱ قودرتلي
باشچیلار اؤلولر دئیاریندان مئصئر
و اونا آرخا اولانلار اوچون بله
دئیه‌جک: «یِرئن آلتینا اِندئلر،
قیلینجلا اؤلدورولَن ختنه‌سئزلر
کئمي ائندي بورادا یاتیرلار.»
۲۲ آشور و بوتون قوشونو اورادادیر.
قیلینجدان کِچئرئلمئش، اؤلموش
عسگرلرئئن مزارلاري اطرافیني
بوروموشدور. ۲۳ اونلارین
مزارلاري قبئرئن لاپ دئبئنده،
قوشونو مزارینین اطرافیندا اوزانیب.
دئرئلر آراسینا قورخو سالانلارین
هامیسي قیلینجدان کِچئرئلئب
اؤلدورولموشدور. ۲۴ عِیلام
اورادادیر و اونون چوخلو خالقي
اؤز مزارلارینین اطرافیندا اوزانیب.
اونلارین هامیسي قیلینجدان
کِچئرئلمئش، اؤلموش و ختنه‌سئز
حالدا یِرئن درئنلئکلرئنه اِنمئشدئر.
دئرئلر آراسینا قورخو سالمیشدیلار،

ائندي آمّا نجالت ائچئنده قبئره
اِنَلره قوشولدولار. ۲۵ عِيلام اوچون
اؤلدورولَنلر آراسيندا بئر ياتاق
حاضيرلاندي. اونون چوخلو خالقي
مزارينين اطرافينداديير. اونلارين
هاميسي ختنه‌سئز حالدا قيلينجدان
كچئرئلئب اؤلدورولموشدور. دئرئلر
آراسينا قورخو سالميشديلار، ائندي
آمّا نجالت ائچئنده قبئره اِنَلره
قوشولوب اؤلدورولَنلرئن آراسينا
قويولدولار. ۲۶ مِشِک، توبال
اوراداديير و اونلارين چوخلو
خالقي اؤز مزارلارينين اطرافيندا
اوزانيب. اونلارين هاميسي
ختنه‌سئز حالدا قيلينجدان كچئرئلئب
اؤلدورولموشدور. دئرئلر آراسينا
قورخو سالميشديلار. ۲۷ اونلار
دا دؤيوش سئلاحلاري ائله
اؤلولر دئيارينا اِنَن، قيلينجلاري
باشلارينين آلتينا قويولان، سوقوط
اتمئش ختنه‌سئز ائگئدلرله بئرلئکده
مزارا اوزاناجاقلار. اونلارين
تقصئري اؤزلرئنئن اوستونه گلدي.

صاغ ائکَن بو ائگئدلر دئرئلر آراسينا
قورخو سالميشديلار. ۲۸ سن ده، ای
فئرعون، قيريلاجاقسان، قيلينجلا
اؤلدورولَنلرله بئرلئکده ختنه‌سئزلرئن
آراسيندا اوزاناجاقسان. ۲۹ اِدوم،
پادشاهلاري و بوتون رهبرلري
اورادادير. گوجلو اولمالارينا
باخمياراق، قيلينجلا اؤلدورولَنلرئن
يانينا قويولدولار. قبئره اِنَلرئن،
ختنه‌سئزلرئن يانينا اوزانيرلار.
۳۰ بوتون شمئال اؤلکه‌لرئنئن
باشچيلاري، بوتون صئدونلولار
اورادادير. گوجلري ائله قورخو
سالديقلاري حالدا اؤلدورولَنلرله
بئرلئکده روسوايچيليق ائچئنده يِرئن
آلتينا اِندئلر. ختنه‌سئز حالدا قيلينجلا
اؤلدورولَنلرله بئرلئکده نجالت ائچئنده
قبئره اِنَلرئن يانينا اوزاندیلار.
۳۱ «فئرعون و اونون بوتون قوشونو،
قيلينجلا اؤلدورولموش بو بؤيوک
جاماعاتي گؤرنده تسلّی تاپاجاق.»
پروردئگار رب بله بويورور.
۳۲ «دئرئلر آراسينا قورخو سالماسينا

ئىجازە ورىدىگىنىمە باخمايارىاق، فىرئەون
و ئاونون چوخلو خالقى قىلىنجلا
ئۆلدورولَنلرلە بىرلىكدە ختنەسىزلرگە

يانينا اوزاناجاق.» پروردگار رب
بله بويورور.”

رب حِزقیالي خالقا گؤزَتچي قویور ۱ منه
ربّئن بو سؤزو نازئل اولدو: ۲ "ای بشر
اوغلو، خالقینا منصوب اولانلارلا
دانیش و اونلارا بله دِه: «اگر من بئر
اؤلکه‌نئن اوستونه قیلینج گؤنده‌رَنده،
اؤلکه خالقي، ائچئندن بئر نفري سِچئب
اؤزلري اوچون گؤزَتچي قویسون، ۳ و
بو گؤزَتچي اؤلکه‌نئن اوستونه قیلینجین
گلدئیئني گؤره‌نده کَره‌ناي چالیب خالقا
خبر ورسئن، ۴ او زامان کئم کَره‌ناي
سَسئني اشئدئب بو ائخطارا دئقّت اتمه‌سه
و قیلینج گلئب اونو اؤلدورسه، اونون
قاني اؤز باشینا اولاجاق. ۵ او، کَره‌ناي
سَسئني اشئتدي، لاکئن بو ائخطارا
دئقّت اتمه‌دي؛ بونا گؤره ده قاني اؤز
باشینا اولاجاق. آمّا اگر ائخطارا دئقّت
اتسَیدي، جانیني خئلاص اِدَردي.
۶ لاکئن اگر گؤزَتچي گؤرسون کي،
قیلینج گلئر و کَره‌ناي چالماسین و
خالقین بوندان خبري اولماسین و قیلینج
دا گلئب اونلاردان بئرئني هلاک
اتسئن، او آدام اؤز تقصئري ائچئنده
اؤلدورولموشدور، لاکئن قاني گؤزَتچئنئن
بوینونا اولاجاق. ۷ سنه گلئنجه، ای بشر
اوغلو، من سني ائسرائیل نسلی اوچون

گىتىرىب يان تاختالارىنى ئۇچىدو: يان
تاختالارىن ئۇنى ھەر تەرەپتىن ئالتە قول ئاچ
ئىدى. ۲ گىرىشىنىڭ ئۇنى ئون قول ئاچ
ئىدى، ئونا ھەر ئىكى تەرەپتىن بىر دىۋار
بىتىشىدىكى كەڭ، ھەر دىۋارىنىڭ ئۇنى بىش
قول ئاچ ئىدى. ئو ئادام مەبدىنى بۇيۇك
ئوتاغىنى دا ئۇچىدو: ئوزونلۇغو قىرىق، ئۇنى
ئىگىزلىگى قول ئاچ ئىدى. ۳ سونرا ئو ئىچ
ئوتاغا گىرىب گىرىشىن يان تاختالارىنى
ئۇچىدو: ھەر بىرىنىڭ ئۇنى ئىكى قول ئاچ
ئىدى. گىرىشىن ئۇنى ئالتە قول ئاچ ئىدى،
ئونا ھەر ئىكى تەرەپتىن بىتىشىن دىۋارلارىن
ئۇنى يەتتە قول ئاچ ئىدى. ۴ ئو ئادام
بۇيۇك ئوتاغىنى ئو بىرى تەرىپىدىكى ئىچ
ئوتاغنى ئۇچىدو: ھەم ئوزونلۇغو، ھەم دە
ئۇنى ئىگىزلىگى قول ئاچ ئىدى. ئو منە ددى:
«بورا لاپ موقەددەس يېرىدۇر.» ۵ سونرا
مەبدىنى دىۋارىنى ئۇچىدو: قالىنلىغى
ئالتە قول ئاچ ئىدى. مەبدىنى ئەتراپىدىكى
يان ئوتاقلاردان ھەر بىرىنىڭ ئۇنى تۆرت
قول ئاچ ئىدى. ۶ بو يان ئوتاقلار ئوچ
مەرتىبە ئىدى، ھەر مەرتىبىدە ئو بىرى
مەرتىبىنىڭ ئوستۇندە، و ھەر مەرتىبىدە ئوتۇز
ئوتاق وار ئىدى. مەبدىنىڭ دىۋارلارى
بويو، چىخىنتىلار وار ئىدى كى،
يان ئوتاقلار ئوچون داياق ئىدىلەر، ئىلاھ
كى، داياقلار مەبدىنى دىۋارلارىنا
گىرمەسىن. ۷ مەبدىنىڭ ئەتراپىندا كى
يان ئوتاقلار يوخارى مەرتىبىيە تەرەپ
چىخىدىقجا كېڭىشلەنىدى. مەبدىنىڭ
ئەتراپىندا كى تۈگىگىنىڭ يوخارىيا قالخان
تەبقىلىرى وار ئىدى. يوخارىيا تەرەپ
چىخىدىقجا يان ئوتاقلار كېڭىشلەنىدى.
پۈتۈن ئىلە ئاشقى مەرتىبىدىن ئورتا
مەرتىبىيە، ئورادان دا ئوست مەرتىبىيە
چىخىرىدىلار. ۸ مەبدىنىڭ ئەتراپىندا ئوجا
بىر دۆشەم گۈردوم كى، يان ئوتاقلارىن
بونۇورەسىنى تىشكىل ۋىرىدى: ئوزونلۇغو
بىر قامىش كامىل، يەنى ئالتە قول ئاچ
ئىدى. ۹ يان ئوتاقلارىن بايىر دىۋارىنىن
قالىنلىغى بىش قول ئاچ ئىدى. مەبدىنىڭ
يان ئوتاقلارى ئىلە كاھىن ئوتاقلارى
ئاراسىندا ئاچىق بىر ساھە وار ئىدى.
۱۰ ئاچىق ساھەنىڭ ئۇنى ئىگىزلىگى قول ئاچ
ئىدى كى، مەبدىنىڭ ئەتراپى بويونچا
ئوزانىردى. ۱۱ يان ئوتاقلارىن گىرىشىلىرى

آچيق ساحەيە باخيردي: بئري شئمالدا،
او بئري ده جنوبدا ائدي. آچيق
ساحەيە بئتئشَن بونئورەنئن اِني هر
طرفدن بش قول‌آچ ائدي. ۱۲ معبدئن
قربئنده آچيق ساحەيە باخان بئر تئکئلي
وار ائدي: اِني يتمئش قول‌آچ ائدي.
دووارينين قالينليغي هر طرفدن بش
قول‌آچ، اوزونلوغو دوخسان قول‌آچ
ائدي. ۱۳ سونرا او آدام معبدي اؤلچدو:
اوزونلوغو يوز قول‌آچ ائدي. آچيق
ساحه، تئکئلي و اونون دووارلاري يوز
قول‌آچ اوزونلوغوندا ائدي. ۱۴ شرقده‌کي
معبدئن آچيق ساحه‌سئنئن اِني معبدئن
قاباق طرفي ائله بئرلئکده يوز قول‌آچ
ائدي. ۱۵ او آدام معبدئن آرخاسينداکي
آچيق ساحەيە باخان تئکئلئنئن و هر
ائکي طرفئنده‌کي دهلئزلرئن اوزونلوغونو
اؤلچدو: يوز قول‌آچ ائدي. معبدئن
بؤيوک اوتاغي، ائچ اوتاق، حيطه باخان
ايوان، ۱۶ آستانالار، موشَبّک پنجره‌لر،
آستانانين موقابئلئنده اوچ مرتبه‌ني
اَحاطه ادن دهلئزلر، دؤشَمه‌دن پنجره‌لره
قدر، آغاجلا اؤرتولموشدو. پنجره‌لر
آچيليب-باغلانيردي. ۱۷ گئرئشئن
اوستو، ائچ اوتاق، اونون بايیري، بوتون
ائچه‌ري و بايير دووارلار نئظاملي
آراليقلارلا، ۱۸ کَرّوب و خورما آغاجي
اويما تصوئرلري ائله دوزه‌لدئلمئشدي.
ائکي کَرّوب آراسيندا بئر خورما آغاجي
تصوئري وار ائدي. هر کَرّوبون ائکي
اوزو وار ائدي: ۱۹ بئر ياندان خورما
آغاجينا باخان ائنسان اوزو، او بئري
ياندان خورما آغاجينا باخان شئر اوزو.
معبد هر طرفدن بو اويما تصوئرلري
ائله بَزَنمئشدي. ۲۰ دؤشَمه‌دن گئرئشئن
اوستونده‌کي حئصّه‌يه قدر معبدئن
بؤيوک اوتاغينين دووارلاري کَرّوب
و خورما آغاجلارينين اويما تصوئرلري
ائله دوزه‌لدئلمئشدي. ۲۱ بؤيوک اوتاغين
قاپيسينين يان تاختالاري دؤردبوجاقلي
شکلئنده ائدي. لاپ موقدّس يِرئن
قاباغينداکي قاپينين يان تاختالاري دا
او بئرئلرئنه بَنزه‌يئردي. ۲۲ اورادا اوچ
قول‌آچ هوندورلويونده، ائکي قول‌آچ
اوزونلوغوندا آغاجدان دوزه‌لدئلمئش بئر
قوربانگاه وار ائدي. اونون کونجلري،

آلتليغي و يانلاري دا آغاجدان ائدي. او
آدام منه ددي: "ربّئن قاباغيندا اولان
مئز بودور." ۲۳ بؤيوک اوتاغين و لاپ
موقدّس يِرئن جوت قانادلي قوشا قاپيسي
وار ائدي. ۲۴ هر قاپينين ائکي طرفه
ائکي قانادي وار ائدي: بئر قاپي اوچون
ائکي قاناد، او بئري قاپي اوچون ائکي
قاناد. ۲۵ دووارلار اوستونده اولدوغو
کئمي، بؤيوک اوتاغين قاپيلاريندا دا
کَرّوب و خورما آغاجلارينين اويما
تصوئرلري دوزه‌لدئلمئشدي. بابيردا،
ايوانين قاباغيندا آغاجدان اولان بئر
آسما تاوان وار ائدي. ۲۶ اِيوانين يان
دووارلاريندا کي قفسلي پنجره‌لرئن هر
ائکي طرفي خورما آغاجلارينين اويما
تصوئرلري ائله اؤرتولموشدو. معبدئن
يان اوتاقلارينين آسما تاوانلاري دا وار
ائدي.

كاهئنلرئن اوتاقلاري ۱ او آدام منى
شمئالا ‌ِگدن يولدان بايير حيطه
چيخارتدي، و او اوتاغا آپاردي ‌كي،
آچيق ساحه‌يه و بايير حيطئن
شمئالينداكي تئكئلى‌لره باخيردي. ۲ بو
تئكئلئنئن اوزونلوغو يوز، اِني اَلّي قول‌آچ
ائدي و قاپيسي شمئالا باخيردي.
۳ ائچه‌ري حيطئن ائيئرمي قولاجليق
حئصّه‌سي ائله بايير حيطئن داش يولونا
باخان اوچ مرتبه‌نئن دهلئزلري اوز-اوزه
ائدي. ۴ اوتاقلارين قاباغيندا اِني اون
قول‌آچ، اوزونلوغو دا يوز قول‌آچ اولان
بئر ائچه‌ري دهلئز وار ائدي. قاپيلاري
شمئالا باخيردي. ۵ تئكئلئنئن اوست
مرتبه‌ده‌كي اوتاقلاري، آلت و اورتا
مرتبه‌ده‌كي اوتاقلاردان داها دار ائدي،
چونكي اوست مرتبه‌ده‌كي دهلئزلر داها
چوخ يِر توتوردو. ۶ حيطلرده سوتونلار
اولدوغو حالدا، اوچونجو مرتبه‌ده اولان
اوتاقلارين سوتونلاري يوخ ائدي. بونا
گؤره ده اوست مرتبه‌ده‌كي اوتاقلار،
آلت و اورتا مرتبه‌ده‌كي اوتاقلاردان
داها دار ائدئلر. ۷ اوتاقلارين قاباغيندا،
اوتاقلارلا و بايير حيطله ياناشي بئر بايير
دووار وار ائدي: اَلّي قول‌آچ اوزونلوغوندا

باخان دروازاسي آلتِي ائش گونو باغلي
قالمالي‌دير، لاکئن سَبّت گونو و تزه
آي مراسئمي گونلري آچيق اولمالي‌دير.
۲ رهبر بايِيردان، دروازا اِيواني يولوندان
ائچه‌ري گئرئب دروازانين يان
تاختاسينين يانيندا دورسون. کاهئنلر
اونون ياندِيرما قوربانيني و باريش
قوربانلاريني تقدئم اتسئنلر. رهبر دروازا
آستاناسيندا عئبادت اتسئن، سونرا
بايِيرا چيخسين، آمّا دروازا آخشاما
قدر آچيق قالسين. ۳ سَبّت گونلري
و تزه آي مراسئمي گونلري اؤلکه
خالقي بو دروازانين گئرئشئنده ربّئن
قاباغيندا عئبادت اتسئن. ۴ رهبرئن
سَبّت گونو ربّه ياندِيرما قورباني
اولاراق تقدئم اده‌جي گرک آلتي
قوصورسوز قوزو و بئر قوچ اولسون.
۵ قوچ اوچون ورئله‌جک تاخيل تقدئمي
بئر اِفا اولسون، لاکئن قوزولار اوچون
ائسته‌دئي قدر تاخيل تقدئمي وره بئلر.
هر اِفا تاخيل اوچون بئر هئن زيتون
ياغي ورسئن. ۶ تزه آي مراسئمي گونو
قوصورسوز بئر گاميش، آلتي قوزو و
بئر قوچ قوربان گتئرسئن. ۷ گاميش و
قوچ اوچون تاخيل تقدئمي اولاراق
هَره‌سئنه بئر اِفا تاخيل تأمئن اتسئن.
قوزولار اوچون ائسته‌دئي قدر تاخيل
تأمئن اده بئلر. هر اِفا تاخيل اوچون
بئر هئن زيتون ياغي تأمئن اتسئن.
۸ رهبر ائچه‌ري گئره‌جي زامان دروازا
ايوانيندان گئرسئن، همئن يوللا دا بايِيرا
چيخسين. ۹ اؤلکه خالقي بايراملاردا،
ربّئن حوضورونا گلدئي زامان، شمئال
دروازاسيندان عئبادت اوچون گئرن
آدام، گرک جنوب دروازاسيندان
چيخسين، جنوب دروازاسيندان گئرن
آدام دا گرک شمئال دروازاسيندان
چيخسين. هچ کس گئردئي دروازادان
چيخماسين، هر کس گئردئي
دروازانين موقابئلئنده‌کي دروازادان
چيخسين. ۱۰ رهبر خالقين آراسيندا
اولسون، خالقلا بئرلئکده گئرسئن،
خالقلا بئرلئکده چيخسين. ۱۱ بايراملاردا
و موقدّس گونلرده گاميش و قوچ
اوچون تاخيل تقدئمي اولاراق هَره‌سئنه
بئر اِفا تاخيل ورسئن. لاکئن قوزولار

اوچون ائسته‌دئيي قدر تاخيل تأمئن
اده بئلر. هر اِفا تاخيل اوچون بئر هئن
زيتون ياغي ورسئن. ۱۲ رهبر ربّه اؤز
گؤيلو ائله اولاراق وردئيي ياندیرما
قورباني و يا باريش قوربانلاري تقدئم
اده‌جيي زامان، شرقه باخان دروازا
اونون اوزونه آچيلسين. ياندیرما قورباني
و يا باريش قوربانلاريني سَبّت گونو
قوربان گتئردئيي کئمي تأمئن اتسئن،
سونرا بايیرا چيخسين. او چيخديقدان
سونرا دروازا باغلانسين. ۱۳ هر گون
سحرلر ياندیرما قورباني اولاراق ربّه بئر
ياشيندا قوصورسوز بئر قوزو تأمئن ات.
۱۴ بونونلا ياناشي، هر سحر تاخيل تقدئمي
اولاراق اِفانين آلتيدا بئري قدر تاخيل و
نارين اونو ائسلاتماق اوچون بئر هئنئن
اوچده بئرئ قدر زيتون ياغي تأمئن ات.
بو تاخيل تقدئمئنئن ربّه ورئلمه‌سي دائمي
بئر قايدا اولسون. ۱۵ بلجه هر سحر دائمي
ياندیرما قورباني اولاراق قوزو، تاخيل
تقدئمي و زيتون ياغي تأمئن اتسئنلر.»

رهبره دوشَن مولک ۱۶ پروردئگار رب
بله دیئر: «اگر رهبر اوغوللاریندان بئرئنه
اؤز مولکوندن پاي ورسه، اؤز ائرئي
کئمي نسلئنه ده کچسئن، ائرث اولاراق
بو پاي اونلارین مولکو اولسون.
۱۷ لاکئن اگر رهبر اؤز مولکوندن
قوللوقچولاریندان بئرئنه پاي ورسه، بو
پاي آزادلیق ائلئنه قدر قوللوقچونونکو
اولسون، آمّا سونرا رهبره قایتاریلسین.
لاکئن رهبرئن ائرئي اوغوللارینا کِچه
بئلر و اونلارین اولاجاق. ۱۸ رهبر
خالقي مولکوندن قوواراق ائرئئندن
محروم اتمه‌مه‌لي‌دئر. او، اوغوللارینا فقط
اؤز مولکوندن ائرث وره بئلر، اونا
گؤره کي، خالقیمدان اولان هچ کس
مولکونو ترک ادئب کئارا گتمه‌سئن.»"

معبدئن مطبخلري ۱۹ سونرا او آدام منی
دروازانین یانینداکي گئرئشدن شمئالا
باخان، کاهئنلره مخصوص موقدّس
اوتاقلارا گتئردي و منه قرب طرفئن
لاپ دالیندا اولان بئر یِر گؤرستدي.
۲۰ او منه ددي: "بورا او یِردئر کي،
کاهئنلر تقصئر قوربانی ائله گوناه
قوربانینین اَتئني اورادا قایناداجاقلار و

DAN

دانیال و اونون یولداشلاري بابئل
سارایيندا ۱ یهودا پادشاهي یِهویاقئمئن
پادشاهلیغینین اوچونجو ائلئنده بابئل
پادشاهي نِبوکَدنِصّر اورشَلئمه هوجوم
ادئب اوراني موحاصئره‌یه آلدي.
۲ پروردئگار یهودا پادشاهي یِهویاقئمي و
تاري معبدئنئن اشیالاریندان بئر
حئصّه‌سئني اونا تسلئم اتدي. نِبوکَدنِصّر
اونلاري شئنعار تورپاغینا، اؤز آللاهینین
معبدئنه آپاردي و اشیالاري اؤز
آللاهینین خزئنه‌سئنه قویدو. ۳ پادشاه
حرم-آغالار ریئسي اَشپِنَزه امر اتدي
کي، پادشاه و اصئلزاده‌لر نسلئندن اولان
ائسرایئللی‌لرئن آراسیندان ۴ بدنلرئنده
قوصور اولمایان، یاراشیقلي، هر حئکمتده
باجاریقلي، بئلئکلي، درّاکه‌لي، سارایدا
پادشاها خئدمت اتمه‌یه باشاریلي اولان
جاوانلار سِچئب اونلارا کَلدانئلرئن
دئلئني و ادبئیّاتیني اؤیرَتسئن. ۵ پادشاه
اونلارا اؤزونون یِدئي یمکلردن و
ائچدئي شرابدان گونده‌لئک یمک پایي
تعیئن اتدي. اونلار گرک اوچ ائل
اونلاردا تربئیه آلیب و سونرا دا
پادشاهین خئدمتئنه گئره‌جک ائدئلر.
۶ اونلارین آراسیندا یهودا نسلئندن

دئل‌لره منصوب آداملارا اعلان اتدي:
"باريشينيز بول اولسون! ۲ مصلحت
بئلدئم كي، اوجالاردا اولان تارينين منئم
اوچون اتدئيي علامتلري و مؤجوزه‌لري
سئزه اعلان اِدئم. ۳ اونون علامتلري نجه
ده بؤيوكدور، اونون مؤجوزه‌لري نجه ده
قودرتلي‌دئر! اونون پادشاهليغي ابدی
پادشاهليقدير، اونون حؤكمرانليغي نسئلدن
نسله داوام ادئر."

نِبوکَدنِصّرئن ائکئنجي یوخوسو ۴ من
نِبوکَدنِصّر اؤز اِوئمده-سارایمدا راحات
و ناز-نعمت ائچئنده یاشاییردیم. ۵ لاکئن
بئر یوخو گؤردوم کي، منی قورخوتدو.
یاتارکن دوشونجه‌لرئم و گؤردویوم
رؤیالار منی اورکوتدو. ۶ اونا گؤره ده
امر اتدئم کي، یوخونو یوزماق اوچون
بوتون بابئل حئکمتلی‌لرئني حوضوروما
چاغیرسینلار. ۷ او واخت سحربازلار،
اووسونچولار، مونجّئملر و فالچیلار
گلدئلر. من یوخومو دانیشدیم، لاکئن
اونلار یوخونو منه یوزا بئلمه‌دئلر.
۸ نهایت، آللاهیمین آدیندا گلن بِلطِشَصّر
آدلانان و موقدّس آللاهلارین روحونا
مالئک اولان دانیال حوضوروما
گلدي. من یوخومو اونا دانیشاراق
ددئم: ۹ "ای سحربازلارین لاپ بؤیوکو
بِلطِشَصّر! بئلئرم کي، سنده موقدّس
آللاهلارین روحو وار و سنئن اوچون
هر هانسي بئر سئرّي آچماق چتئن دیئل.
ائندي یوخودا گؤردویوم رؤیالاري و
اونلارین تعبئرئني منه دِه. ۱۰ یاتارکن بله
یوخو گؤرموشدوم: دونیانین اورتاسیندا
چوخ اوجا بئر آغاج وار ائدي. ۱۱ آغاج
او قدر بؤیودو و مؤحکملَندي کي، باشي

ائلئنده، اونون يانيندا قالديم كي، اونو
تشوئق اِدئب اونا قووّت ورئم.

شمئال و جنوب پادشاهلاري ۲ ائندي
حقئقتي سنه بئلدئره‌جيم: فارس
اؤلکه‌سئنده داها اوچ پادشاه اولاجاق.
دؤردونجوسونون هاميسيندان چوخ
وار-دؤولتي اولاجاق. وار-دؤولتئنئن
وسئله‌سي ائله قووّتلَنَنده، هاميني يونان
پادشاهليغينين ضئدّئنه قالديراجاق.
۳ سونرا گوجلو بئر پادشاه گله‌جک و
چوخ قودرتله حؤکمدارليق ادئب و اؤز
ائسته‌دئيئني اده‌جک. ۴ لاکئن اونون
گلدئيي آن، پادشاهليغي داغيليب
گؤيلرئن دؤرد کوله‌يئنئن سمتئنه
بؤلونه‌جک، اونون نسلئنه چِکميه‌جک و
اونون حؤکمرانليغي کئمي، گوجلو
اولمایاجاق. چونکي اونون پادشاهليغي
داغيلاجاق و نسلئندن اولمایان آداملارا
قالاجاق. ۵ سونرا جنوب پادشاهي
گوجلَنه‌جک، لاکئن ريئسلرئندن بئري
اوندان داها گوجلو اولاجاق. او
حؤکمرانليق اده‌جک و قودرتلي حؤکمدار
اولاجاق. ۶ بئر نِچه ائلدن سونرا اونلار
بئربئرلرئنه قوشولاجاقلار. جنوب
پادشاهينين قيزي شمئال پادشاهينين يانينا
گده‌جک کي، صولح سازئشي باغلاسين.
آمّا بو آرواد گوجونو ساخلايا بئلميه‌جک.

HOS

۱ ۱ بو ربّئن سؤزودور كي، يهودا
پادشاهلاري عوزئيّا، يوتام، آحاز،
خئزقئيا و ائسرايئل پادشاهي يِهوآش اوغلو
يَروبعامين دؤوروندە بِعِري اوغلو هوشەيه
نازئل اولدو.

هوشەيئن آروادي و اوشاقلاري ٢ رب
هوشەيئن واسئطەسئله دانيشماغا
باشلايارکَن، اونا بله ددي: "گت
فاحئشه بئر آرواد آل و اوندان زئنا
اوشاقلارين اولسون، چونکي اؤلکەنئن
خالقي ربدن اوز دؤندەرئب اونا حدسئز
خيانت ادئر." ٣ هوشَع گدئب
دئبلايئمئن قيزي گومِري اؤزونه آرواد
آلدي. گومِر بويلو اولوب اونا بئر اوغول
دوغدو. ٤ رب هوشَەيه ددي: "اونون
آديني يئزرِعِل قوي، چونکي عنقرئب من
يئزرِعِلده تؤکولَن قانين جزاسيني يِيهو
نسلئنه چکدئرەجيم و ائسرايئل نسلئنئن
پادشاهليغينا آخير قوياجاغام. ٥ همئن
گون يئزرِعِل درەسئنده ائسرايئلئن
کامانيني قيراجاغام." ٦ گومِر گئنه بويلو
اولوب بئر قيز دوغدو. رب هوشَەيه
ددي: "اونون آديني لو-روخاما قوي،
چونکي من داها ائسرايئل نسلئنه مرحمتلي
اولمایاجاغام کي، اونلاري باغيشلاييم.
٧ آمّا يهودا نسلئنه من مرحمت
گؤرسەدەجيم و اونلاري کامان،
قيلينج، موحارئبه، آتلار و آتلي‌لار
وسئله‌سئله يوخ، اونلارين رب تاريسي
وسئله‌سئله خئلاص ادەجِيم." ٨ گومِر

ائسرايئلئن خيانتي ٢ باشلايين آنانيزين
ضئدّئنه اولان داعواني، باشلايين،
چونکي او، منئم آروادیم ديئل،
من ده اونون اَري ديئلم.

قوي اوزونده گؤرونَن فاحئشه‌لئيي،
سئنه‌لرئنئن آراسيندا اولان فاحئشه‌لئيي
آتسين. ٣ يوخسا اونو چيل-چيلپاق
سويوندوروب
لوت، آنادان گلمه اده‌جيم.
من اونو صحرا كئمي، قورو تورپاق كئمي
اده‌جيم،
سوسوزلوقدان اؤلدوره‌جيم. ٤ اونون
بالالارينا دا رحم اتميه‌جيم،
چونكي اونلار زئنا اؤولادي‌ديرلار.
٥ اونلارين آناسي فاحئشه‌لئک
اتدي.
اونلارا بويلو قالان آرواد رذئل‌لئک
اتدي،
چونكي ددي: «اويناشلاريمين دالينجا
گده‌جيم،
چؤره‌يئمي، سويومو، يونومو، كتّانيمي،
زيتون ياغيمي و ائچكئمي ورن
اونلاردير.» ٦ بونا گؤره ده، باخ،
اونون يولونو تئكانلارلا كَسئب
قاباغينا حاصار چكه‌جيم،
اِله كي، اؤز يولونو تاپا بئلميه‌جک.
٧ اويناشلارينين دالينجا گده‌جک،
لاكئن اونلارا چاتمایاجاق.
اونلاري آختاراجاق، آمّا تاپمایاجاق.
او زامان دئيه‌جک:
«قوي اؤز اوّلكي اَرئمئن يانينا قاييديم،
چونكي او واخت حاليم ائندئكئندن
ياخشي ائدي.» ٨ آمّا او بئلمئردي
كي،
اونا تاخيلي، تزه شرابي، زيتون ياغيني
ورن منم.
بَعَل بوتو اوچون صرف اتدئكلري
قيزيل-گوموشو چوخالدان منم. ٩ بونا
گؤره ده محصول واختيندا
تاخيليمي،
اؤز مؤوسومونده تزه شرابيمي گری
آلاجاغام.
چيلپاقليغيني اؤرتمک اوچون اونا وردئيم
يونو و كتّاني اَلئندن آلاجاغام. ١٠ سونرا
اويناشلارينين قاباغيندا
اونون عاييبيني اوزه چيخارداجاغام.
كئمسه اونو اَلئمدن قورتارا بئلميه‌جک.
١١ اونون بوتون شادليقلارينا،
بايراملارينا، تزه آي مراسئملرئنه،

سَبّت گونلرئنه و بوتون طنطنه‌لي
ييغيناقلارينا آخير قوياجاغام.
۱۲ مِينه‌لرئني، اَنجئر آغاجلاريني محو
اده‌جيم.
او بونلار باره‌ده ديئردي:
«بو، اويناشلاريمين منه وردئيي
اوجرَتدئر.»
باغلاريني تئكانليغا چِوئره‌جيم،
وحشي حيوانلار اونلاري يئيه‌جكلر.
۱۳ بَعَل بوتلرئنه بوخور ياندیردیغي
گونلر اوچون
اونو جزالاندیرجاغام.
او واخت گوشوارالار و جواهئراتلا
اؤزونو بَزه‌يه‌رک
اويناشلارينين دالينجا گتدي،
لاکئن منی یاددان چیخارتدي.”
رب بله بويورور. ۱۴ “بونا گؤره ده، باخ،
من اونو دئله توتوب
صحرايا آپاراجاغام،
اونونلا مهرئبان دانيشاجاغام. ۱۵ اورادا
اونا اوزوم باغلاريني وره‌جيم،
آکور
دره‌سئني اومئد قاپيسينا چِوئره‌جيم.
جاوانليق گونلرئنده اولدوغو کئمي،
مئصئر تورپاغيندان چيخديغي گون
کئمي،
اورادا نغمه اوخوياجاق.” ۱۶ رب
بويورور: “همئن گون
منه «منئم اَرئم» دئيه‌جکسن،
آرتيق «منئم بَعه‌لئم»
دِميه‌جکسن. ۱۷ چونکي بَعَل بوتلرئنئن
آدلاريني دئلئندن سئله‌جيم،
اِله کي، اونلارين آدي بئر داها يادا
سالينمایاجاق. ۱۸ او گون سنئن
اوچون
چؤل حيوانلاري، گؤي قوشلاري،
و يرده سورونلرله عهد کَسه‌جيم.
اؤلکه‌دن کاماني، قيلينجي، موحارئبه‌ني
گؤتوره‌جيم،
سني اَمئن-آمانليقدا ياتيرداجاغام.
۱۹ سني ابدی اولاراق اؤزومه
نئشانلایاجاغام،
صالحلئک، عدالت، مهرئبانليق و شَفقَتله
سني اؤزومه نئشانلایاجاغام. ۲۰ سني
صداقتله اؤزومه نئشانلایاجاغام،

تارینین شَفقَتي خیانتکار ائسرایئل
حاقّیندا ۱ رب گئنه منه ددي: "گت
گئنه ده باشقا بئرئنئن سِودئیي آروادي
کي، فاحئشه‌دئر ده، سِو. نجه کي رب
ائسرایئل اؤولادلاریني سِوئر، گرچي
اونلار باشقا آللاهلارا اوز توتوب بونلارا
تقدئم ادئلَن کئشمئش لاواشالاریني
سِوئرلر." ۲ من ده آروادي اؤزوم اوچون
اون بش گوموش شِکِله و بئر یاریم
خومِر آرپایا ساتین آلدیم. ۳ اونا ددئم:
"اوزون مودّت منئم یانیمدا قالاجاقسان؛
زئنا اتمیه‌جکسن، باشقا بئر کئشي ائله
اولمایاجاقسان، منئمله ده اولمایاجاقسان.
۴ اونا گؤره کي، ائسرایئل اؤولادلاري
اوزون مودّت پادشاهسیز و باشچیسیز
قالجاقلار و قوربان و موقدّس سوتون،
اِفود و اِو بوتلري اولمادان یاشایاجاقلار.
۵ سونرا ائسرایئل اؤولادلاري دؤنوب
اؤزلرئنئن تاریسي ربّي و پادشاهلاري
داوودو آختاراجاقلار. آخیر
گونلرده لرزه ائچئنده ربّه و اونون
خیئرخاهلیغینا طرف گله‌جکلر."

ربّئن ائسرایئلي موتّهئم ادئر ۱

۲ "ای ائسرایئل اؤولادلاري، ربّئن

و سن ربّي تانییاجاقسان." ۲۱ رب
بویورور: "او گون جاواب وره‌جیم،
گؤیلره جاواب وره‌جیم،
اونلار دا یِره جاواب وره‌جکلر. ۲۲ یِر
تاخیلا، تزه شرابا و زیتون یاغینا
جاواب وره‌جک،
اونلار دا یئزرِعله جاواب وره‌جکلر.
۲۳ خالقیمي اؤلکه‌ده اؤزوم اوچون
اَکه‌جیم،
مرحمت تاپمامیش اولانا دا مرحمت
گؤرسده‌جیم.
«خالقیم دیئل» دِدئیئمه
خالقیم اولمایانا «سئز خالقیمسینیز!»
دئیه‌جیم.
اونلار دا منه «تاریمیزسان» دئیه‌جکلر."

چونكي بو اؤلكەده ياشايانلارلا
ربّئن داعواسي وار.
بو يرده نه صداقت قاليب، نه محبّت،
نه ده تاريني تانيماق. ۲ لعنت، يالان،
قتل، اوغورلوق و زئنا
هر يِره ياييليب.
قدّارليق ادئب،
قان اوستونه قان تؤكورلر. ۳ بوندان اؤتري
اؤلكه ياس توتور،
اورادا ياشايان هر كس سولوب.
چؤل حيوانلاري دا، گؤي قوشلاري
دا،
حتّا دهنزدەكي باليقلار دا محو اولور.
۴ آنجاق هچ كس داعوا اتمەسئن،
هچ كس باشقاسيني تقصئرلَندئرمەسئن،
چونكي سنئن خالقين كاهئنله چكئشَنلره
بَنزەيئر. ۵ سن گوندوز هِللَنەجكسن،
پيغمبر ده گجه سنئنله بئرلئكده.
سنئن آناني
محو ادەجيم. ۶ خالقيم بئلئكسئزلئكدن محو
اولور.
سن بئلئيي ردّ اتدئيئن اوچون،
من ده سني ردّ ادەجيم كي،
بئر داها منه كاهئنلئك اتميەسن.
ائندي كي اؤز تارينين قانونونو ياددان
چيخاردىيبسان،
من ده سنئن بالالاريني ياددان
چيخارداجاغام. ۷ نه قدر
چوخالديلار،
منئم ضئدّئمه او قدر ده چوخ گوناه
اتدئلر.
اونلارين عئزّتئني روسوايچيليغا
چِوئرەجيم. ۸ خالقيمين گوناهي ائله
بَسلەنئرلر،
اونلارين تقصئرئنه جان آتيرلار. ۹ خالقين
باشينا گلن
كاهئنئن ده باشينا گلەجک.
توتدوقلاري يول اوچون اونلاري
جزالاندىرجاغام.
عمللرئنئن عوضئني اونلارا ورەجيم.
۱۰ يئيەجكلر، آمّا دويمياجاقلار؛
فاحئشەلئک ادەجكلر، آمّا
چوخالمياجاقلار،
چونكي اونلار ربّي ترک ادئب اونا محل
قويمورلار. ۱۱ زئنا، كؤهنه و تزه
شراب

اونلارين فهملرئني باشلاريندان
چيخارديب. ۱۲ خالقيم آغاج
تئکه‌سئندن مصلحت آختارير،
عصالاري اونلارا مشورت ورئر،
چونکي فاحئشه‌لئک روحو اونلاري
آزديريب،
فاحئشه‌لئک اتمکله اؤزلرئنئن تاريسيندان
آيريليبلار. ۱۳ داغلارين باشيندا
قوربان کَسئرلر،
تپه‌لرده، پاليد، سِپئدار و چؤل پوسته‌سي
آلتيندا
کؤلگه‌لري گؤزل اولدوغو اوچون
بوخور ياديريرلار.
بونا گؤره ده قيزلارينيز فاحئشه‌لئک
ادئرلر،
گلئنلرئنئز ده زئنا کارديرلار.
۱۴ فاحئشه‌لئک ادن قيزلارينيزي،
زئنا ادن گلئنلرئنئزي جزالانديرمايا جاغام؛
چونکي کئشئلر اؤزلري ده فاحئشه‌لرله
اويناشيرلار،
بوت معبدلرئنئن فاحئشه‌لري ائله بئرلئکده
قوربان کَسئرلر.
بونا گؤره ده، درّاکه‌سئز خالق محو
اولاجاق. ۱۵ ای ائسرايئل، گرچي
سن فاحئشه‌لئک ادئرسن،
هچ اولماسا قويما يهودا تقصئرکار اولسون.
گئلگالا گئرمه‌يئن،
بِيت‌آوِنه چيخمايين.
«وار اولان ربّئن حاقّي اوچون»
ديئب آند ائچمه‌يئن. ۱۶ بلی، ائسرايئل
عئنادکار بئر بوزوو کئمي عئناد ادئر.
ائندي رب اونلاري
اوتلاقدا قوزو اوتاران کئمي نجه
اوتارسين؟ ۱۷ اِفرايئم بوتلرئندن
ياپيشيب،
بوراخ اونو! ۱۸ اونلار ائچکئلري
قورتاراندان سونرا
اؤزلرئني فاحئشه‌لئيه ورئرلر.
اونلارين باشچيلاري روسوايچيليغي
چوخ سِوئرلر. ۱۹ اونلاري بئر يِل
قانادلارينا بورويوب،
اونلار قوربانلاريندان اؤتري
اوتاناجاقلار.

ائسرایئلئن جزاسي ۱

۵ ای کاهئنلر، بونو اِشئدئن!
ای ائسرایئل نسلي، دئقّتله
اِشئدئن!
ای پادشاه سارایيندا اولانلار، قولاق
ورئن!
سئزئن باره‌نئزده حؤکم چیخاریلدي،
چونکي سئز مئصپادا بئر تله،
تابور داغینا سَرئلمئش بئر تور اولوبسونوز.
۲ عاصئلر آدام اؤلدورمکله
مشغولدورلار.
آمّا من اونلارین هامیسیني تنبه اده‌جیم.
۳ اِفرایئمي تاني‌ییرام،
ائسرایئل مندن گئزلي دیئل،
چونکي ائندي سن فاحئشه‌لئک ادئبسن،
ای اِفرایئم،
ائسرایئل ده نجئسله‌نئب. ۴ عمل‌لري
قویمور کي، اونلار
اؤزلرئنئن تاریسینا طرف گری دؤنسونلر،
چونکي ائچلرئنده فاحئشه‌لئک روحو وار،
ربّی ده تانیمیرلار. ۵ ائسرایئلئن تکبّورو
اؤزونون ضئدّئنه شهادت ورئر.
ائسرایئلله اِفرایئم
تقصئرلرئندن اؤتري هِل‌لَنئب.
یهودا دا اونلارلا بئرلئکده
هِلله‌نئر. ۶ قویون-کِچئلري ائله،
مال-حیوانلاري ائله
ربّی آختارماغا گده‌جکلر،
آمّا تاپمایاجاقلار،
چونکي رب اونلاري ترک ادئب.
۷ اونلار ربّه خیانت ادئبلر،
چونکي بئج اوشاقلار دوغوبلار.
ائندي تزه آي مراسئمي اونلاري
زَمئلري ائله بئرلئکده یِیئب اوداجاق.
۸ گئبعادا کَره‌ناي چالین،
رامه‌ده شیپور چالین.
بِیت‌آوِنده جار چکئن؛
آرخانا باخ،
ای بِنیامئن! ۹ اِفرایئم جزا گونونده وئران
اولاجاق،
بو یقئن سؤزو ائسرایئل قبئله‌لري آراسیندا
اعلان ادئرم. ۱۰ یهودا باشچیلاري
سرحد داشي دَیئشَنلر کئمي اولوبلار.

قضبئمي سل كئمي اونلارين اوستونه
تؤكه‌جيم. ۱۱ اِفرايئم ظولم آلتينا
گتدي،
حؤكمله اَزئلدي،
چونكي اُستيه‌رک بوش شيلرئن دالينا
دوشدو. ۱۲ من اِفرايئملی‌لره گووه
كئمي‌يَم،
يهودا نسلی اوچون كوف كئمي‌يَم.
۱۳ اِفرايئم ناخوشلوغونو،
يهودا ياراسيني گؤردوكده،
اِفرايئم آشورا گتدي،
بؤيوک پادشاهدان كؤمک اُسته‌دي،
آمّا او سئزه شفا وره بئلمز،
يارانيزي صاغالتماز. ۱۴ چونكي من
اِفرايئملی‌لره بئر شئر كئمي،
يهودا نسلی اوچون جاوان بئر آصلان
كئمي اولاجاغام.
من، بلی من اونو پارچالاييب گده‌جيم،
سورويه‌جيم و كئمسه اَلئمدن
قورتارمایاجاق. ۱۵ سونرا قاييديب
اؤز مسكنئمه گده‌جيم،
او واختاجاق كي، اؤزلرئني گوناهكار
سایاراق
منئم حوضورومو آختاراجاقلار.
بلايا دوشَنده قيرتله منی آختاراجاقلار.”

اُسرايئله چاغيريش ۱

۶ “گلئن ربّه قاييداق.
چونكي بئزي او پارچالاييب،
لاكئن بئزه شفا وره‌جک.
او بئزي يارالاييب،
آمّا يارامیزي ساريياجاق. ۲ ائكي گون
سونرا بئزي ياشاداجاق،
اوچونجو گون بئزي دئرئلده‌جک كي،
اونون حوضوروندا ياشاياق. ۳ گلئن
ربّی تانيياق، اونو تانيماغا قيرت
گؤرسه‌دَک.
اونون چيخيشي گونشئن طولوعسو كئمي
يقئن اولاجاق،
ياغيش كئمي،
تورپاغي سولايان ياز ياغيشي كئمي
يانيميزا گله‌جک.” ۴ “ای اِفرايئم، سنه نه
اِدئم؟
ای يهودا، بس سنه نه اِدئم؟
چونكي وفانيز سحر دوماني،

اِرکَن اوچوب گدن شِخ کئمي‌دئر.
۵ بونا گؤره ده اونلاري پيغمبرلر
واسئطه‌سئله پارچالاميشام،
آغزيمدان چيخان سؤزلرله اؤلدورموشم.
سئزئن اوستونوزده حؤکمرئم
نور کئمي چاخير. ۶ چونکي من
قورباندان يوخ،
وفادان خوشلانيرام.
ياندیرما قوربانلاريندان چوخ
تاريني تانيماغينيزي ائسته‌يئرم. ۷ آنجاق
اونلار آدم کئمي عهدي پوزوبلار،
اورادا اونلار منه خيانت ادئبلر. ۸ گئلعاد
شر آداملارين شهري‌دئر،
قان ائزلري ائله دولودور. ۹ حرامي
دسته‌لري نجه ائنسان اوچون کمئنه
ياتيرلار،
کاهئن دسته‌لري ده شِکِمه گِدن يولدا
آدام اؤلدورورلر؛
بلی، اونلار خبئثلئک ادئرلر. ۱۰ ائسرائيل
نسلئنده قورخولو بئر شي گؤرموشم،
اِفرايئم فاحئشه‌لئيه باتيب،
ائسرائيل اؤزونو نجئسله‌يئبدئر. ۱۱ ای
يهودا، سنئن اوچون ده
بئر بئچئن گونو تعيئن ادئلدي،
او زامان کي، من خالقيمي اسئرلئکدن
قايتاريرام.

۷ ۱ ائسرائيئله شفا ورمک
ائسته‌دئيئمده،
اِفرايئمئن گوناهلاري،
سامئره‌نئن پئسلئکلري اورتايا چيخير.
چونکي حئيله ائله رفتار ادئرلر.
اِولره اوغرو گئرئر،
کوچه‌ده حرامي دسته‌سي سويغونچولوق
ادئر. ۲ اورَکلرئنده دوشونمورلر کي،
من اونلارين بوتون پئسلئکلرئني يادا
ساليرام.
ائندي عمل‌لري اونلاري دؤوره‌له‌يئب؛
گؤزومون قاباغينداديرلار. ۳ پادشاهي
پئسلئکلري ائله،
باشچيلاري يالانلاري ائله سِوئندئرئرلر.
۴ هاميسي زئنا کاردیرلار،
چؤرک پئشئره‌نئن يانان تندئري
کئمي‌دئرلر؛
يوغرولان خمئر آجييانا قدر،
تندئرچي اودونو قوردالاماغا احتئياج
گؤرمور. ۵ پادشاهيميزين آد گونونده

باشچیلار شرابین ائستئسئندن
ناخوشلادیلار،
پادشاه دا ائستِهزاچیلارلا اَل-اَله وردی.
۶ کمئنده یاتارکَن
اورَکلري کوره کئمي قیزار؛
قضبلري بوتون گجه توستوله‌نَر،
سحر ده آلوولو اود کئمي یانار. ۷ اونلارین
هامیسي کوره کئمي قیزمیشدیر.
اؤز حاکئملرئني یاندیریب یاخیرلار،
بوتون پادشاهلاري یئخیلیب.
هچ بئري منی چاغیرمیر. ۸ اِفرایئم باشقا
خالقلارا قاریشیر،
اِفرایئم بئر اوزو قیزارمایان فطئر
کئمي‌دئر. ۹ اونون گوجونو اؤزگه‌لر
یِیئر،
آمّا او بئلمئر،
ساچینا آغ دوشوب،
لاکئن او بئلمئر. ۱۰ گرچي ائسرایئلئن
تکبّورو اونون ضئدّئنه شهادت ورئر،
حله ده اؤزلرئنئن تاریسي ربّه طرف
دؤنمه‌یئبلر،
بوتون بونلار اوچون اونو آختارماییبلار.
۱۱ بلجه اِفرایئم سَفِه اولوب،
درّاکه‌سئز بئر گؤیرچئن کئمي
اولوب.
گاه مئصئرلی‌لري چاغیریرلار،
گاه آشورا گِدئرلر. ۱۲ اونلار گِدن
زامان،
من اونلارین باشینا تورومو آتاجاغام.
گؤیده‌کي قوشلار کئمي
اونلاري ووروب یِره سالاجاغام.
مجلئسلرئنده اعلان اولوندوغو کئمي
اونلاري تنبه اده‌جیم. ۱۳ واي اونلارین
حالینا!
چونکي مندن اوزاقلاشیبلار!
باشلارینا هلاکت گلسئن!
چونکي منئم ضئدّئمه عوصیان ادئبلر.
من ائسته‌یئردئم کی، اونلاري قورتاریم،
آمّا اونلار منئم حاقّیمدا یالان
دانیشیرلار. ۱۴ یاتاقلارینین ائچئنده
اولایان واخت،
اورَکدن منه باغیرمیرلار.
تاخیل و تزه شراب اوچون بئر یِره
ییغیلیرلار.
مندن اوز دؤنده‌رئرلر. ۱۵ گرچي
اونلاري من یِتئشدئردئم،

قوللارينا گوج وردئم،
لاكئن حله ده منئم ضئدّئمه شر قورورلار.
۱۶ دؤنورلر،
لاكئن اوجالاردا اولانا طرف يوخ.
هدفي اَيري ووران كامان كئمي‌دئرلر.
دئل‌لرئنئن عارسيزليغي اوزوندن
باشچيلاري قيلينج آغزينا دوشه‌جک.
مئصئر اؤلکه‌سئنده کئنايه هدفي
اولاجاقلار.

اَسرايئلئن بوتپرستلئيئ ۱

۸ کَره‌ناي چالماغا حاضيرلاش!
ربّئن اِوئنئن اوستونه
دوشمن حاضيردير کی، کرکس کئمي
هوجوم چکسئن.
چونکي اَسرايئللی‌لر منئم عهدئمي
پوزوبلار،
منئم قانونوما عاصي چيخيبلار. ۲ اونلار
منه باغيريرلار:
«تاريم، بئز اَسرايئللی‌لر سني تاني‌ييريق.»
۳ اَسرايئل ياخشيليغي ردّ ادئب،
دوشمن اونو تعقئب اده‌جک. ۴ اؤزلرئنه
پادشاه قويدولار، آمّا منئم واسئطَمله
يوخ.
من بئلمه‌دن اؤزلرئنه باشچيلار سِچدئلر.
اؤزلرئنه قيزيل و گوموشلرئندن،
اؤلوملرئنه يول آچان بوتلر دوزلتدئلر. ۵ ای
سامئره، سنئن دانا بوتونو ردّ اتمئشم!
منئم قضبئم اونلارين ضئدّئنه آلوو چکئر.
نه واختا قدر معصوم اولمایاجاقلار؟
۶ چونکي بو بوت اَسرايئلئن اَشئدئر،
اوستا بئري اونو دوزه‌لدئب،
اونا گؤره ده تاري دیئل.
سامئره‌ده‌کي دانا بوتو تئکه-تئکه اولاجاق.
۷ اونلار رِل اَکئرلر،
طوفان بئچه‌جکلر.
سونبول بئتئرمه‌ین بوغدا اون ورمز،
ورسه ده، یادلار اونو اودار. ۸ اَسرايئل
اودولموشدور،
ائندي اونلار مئلّتلر آراسينداديرلار،
هچ کَسئن بَئنمه‌دئي بئر قاب کئمي
اولوبلار. ۹ اونلار تک گزن وحشي
اِششَک کئمي
آشورون طرفئنه گدئبلر.

اِفرایئم اوجرَتله اؤزونه اویناشلار توتوب.
۱۰ حتّا اگر مئلّتلر آراسیندا اوجرَتله
اویناش توتسالار دا،
من ائندي اونلاري بئر یِره ییغاجاغام.
اونلار پادشاهین و باشچیلارین ظولموندن
آزالماغا باشلایاجاقلار. ۱۱ اِفرایئم گوناه
تقدئمي اوچون،
چوخلو قوربانگاه تئکدئیئنه گؤره،
بونلار اونون گوناها باتیران
قوربانگاهلاري اولوب. ۱۲ گرچي
اونلار اوچون چوخلو قانون یازدیم،
آمّا اونلار بونلاري یاد بئر شي حساب
اتدئلر. ۱۳ منه کَسئلَن قوربانلارا
گلئنجه،
اَتي منه قوربان گتئرئب اؤزلري یِیئرلر.
رب اونلاردان راضي دیئل.
ائندي اونلارین تقصئرلرئني یادا
سالاجاق،
گوناهکارلاریني جزالاندیراجاق.
اونلار مئصئره قاییداجاقلار. ۱۴ چونکي
ائسرایئل یارادانیني یاددان
چیخاردیب،
اؤزونه سارایلار تئکئب.

یهودا دا چوخلو قالالي شهرلر بئنا ادئب،
لاکئن من اونون شهرلرئنه اود
یاغدیراجاغام کي،
سارایلاریني آلوو یِسئن.

ائسرایئلئن جزاسي

۹ ۱ ای ائسرایئل، سِوئنمه!
باشقا خالقلار کئمي شادلیقدان
آتیلیب دوشمه،
چونکي فاحئشه‌لئک ادئبسن،
اؤز تاریني اونودوبسان.
بوتون خرمنلرده
فاحئشه‌لئک موزدونه کؤنول ورئبسن.
۲ خرمن و اوزوم سیخان خالقي
دویدورمایاجاق،
تزه شراب اونلارا قئسمت اولمایاجاق.
۳ ربّئن تورپاغیندا یاشامایاجاقلار،
اِفرایئم مئصئره قاییداجاق،
آشوردا نجئس یمک یئیه‌جک. ۴ ربّه
تقدئم اولاراق شراب تؤکمیه‌جکلر،
قوربانلاري اونا مقبول اولمایاجاق.
قوربانلار اونلارا یاس چؤره‌یي
اولاجاق؛

اونو يئيَنلرئن هاميسي نجئس اولاجاقلار.
چؤرکلري آنجاق اؤز قارينلاريني
دويوراجاق،
ربّئن اِوئنه گتئرئلميه‌جک. ۵ طنطنه‌لي
بايرامدا،
ربّئن بايرام گونونده نه اده‌جکسئنئز؟
۶ چونکي باخ، هلاکتدن قاچسالار
دا،
مئصئر اونلاري ييغاجاق؛
موف
اونلاري قبئره باسديراجاق.
اونلارين گوموش خزئنه‌لرئني گئجئتکَن
توتاجاق،
چاديرلاريندا تئکان بئته‌جک.
۷ اونلارين جزا گونلري گلئب،
حاق-حساب گونلري يِتئشئب.
قوي اَسرايئل بونو بئلسئن!
تقصئرلرئنئزئن چوخلوغوندان،
دوشمنچئلئيئنئزئن بؤيوکلويوندن،
پيغمبر اَبله اولوب،
روحاني آدام دَلئيه دؤنوب. ۸ پيغمبر منئم
تاريملا اِفرايئم اوستونه کشئک چکر.
آمّا اونون گتدئيي هر يرده تله قورولوب،
تاريسينين اِوئنده دوشمنچئلئک وار.
۹ گئبعا گونلرئنده اولدوغو کئمي
اونلار اؤزلرئني اولدوقجا فَسادا چکئبلر.
تاري اونلارين تقصئرلرئني يادا
سالاجاق،
گوناهلاري اوچون اونلاري
جزالانديراجاق. ۱۰ صحرادا اوزوم
تاپان کئمي
من اَسرايئلي تاپديم.
اَئلک دفه محصول ورن انجئر نوباري
کئمي
من آتالارينيزي گؤردوم.
آمّا اونلار بَعَل-پِعورا چاتديقلاريندا
اؤزلرئني روسوايچي بوتلره وقف اتدئلر.
اؤزلري ده سِودئکلري شيلر کئمي ائيرنج
اولدولار. ۱۱ اِفرايئمئن جلالي
بئر قوش کئمي اوچوب گده‌جک.
نه دوغوم اولاجاق، نه بويلولوق.
هچ کس ده حامئله اولمایاجاق.
۱۲ اوشاقلاريني بؤيوتسه‌لر ده،
اؤلومله بالالاريني اَللرئندن آلاجاغام،
اونلاري کئمسه‌سئز قویاجاغام.
من اونلاري ترک اتدئکده

واي اونلارين حاللارينا! ۱۳ اِفرايئم، نجه
كي، گؤرموشدوم،
صور شهري كئمي گؤزل بئريرده مسكن
ساليشدي.
آمّا اِفرايئم اؤز اؤولادلاريني
جَلّادين قاباغينا چيخارداجاق.”
۱۴ اونلارا ور يارب! اونلارا نه
وره‌جكسن؟
اونلارا اوشاق سالان بطن، سودسوز
دؤشلر ورا! ۱۵ رب ديئر: “اونلار
بوتون پئسلئيي گئلگالدا ادئرلر،
دوغرودان دا اورادا اونلارا نئفرت
اتدئم.
اتدئكلري پئس عمل‌لردن اؤتري
اونلاري اِوئمدن قوواجاغام.
آرتيق اونلاري سِوميه‌جيم.
بوتون باشچيلاري عاصئدئرلر. ۱۶ اِفرايئم
وورولوب،
كؤكلري قورويوب.
اونلار بار ورميه‌جكلر.
اگر دوغسالار دا،
بطنلرئنئن عزئز باريني من اؤلومه
وره‌جيم.” ۱۷ تاريم اونلاري ردّ
اده‌جك،
چونكي اونا قولاق آسماييبلار.
مئلّتلر آراسيندا سرگردان گزه‌جكلر.

۱۰

۱ اِسرايئل بئر قوللو-بوداقلي
مِينه‌دئر كي،
اؤزونه بول-بول بار گتئرئر.
باري آرتديقجا داها چوخ قوربانگاهلار
تئكدي.
تورپاغي بركلي اولدوقجا
داها گؤزل موقدّس سوتونلار قوردولار.
۲ اونلارين اوركلري يالانلا
دولودور،
ائندي گرك خاطالارينين جزاسيني
داشيسينلار.
رب اونلارين قوربانگاهلاريني
داغيداجاق،
موقدّس سوتونلاريني سينديراجاق. ۳ او
واخت اونلار دئيه‌جك:
“بئزئم پادشاهيميز يوخدور،
چونكي بئز ربدن قورخموروق.
پادشاهيميز اولسا دا،

بئزئم اوچون نه اده بئله‌جک؟" ۴ آنجاق
بوش سؤزلر دانیشیرلار؛
بوش آندلارلا عهد باغلاییرلار،
بونا گؤره ده محکمه ائشلري
شوخوملانمیش زَمئده‌کي زَهَرلي اوت
کئمي بؤیویور. ۵ سامئره ساکئنلري
بِیت‌آوِنده‌کي دانا بوتونه گؤره تئتره‌یئرلر.
اونون اوچون خالقي یاس توتور.
اونون بوتپرست کاهئنلري ده شئون
چکئر،
چونکي جلالي اوندان آیریلیب. ۶ بوت
اؤزو آشورا، بؤیوک پادشاها
خراج آپاریلاجاق.
اِفرایئم بي‌آبیر اولاجاق،
ائسرایئل آلدیغي مصلحتدن اوتاناجاق.
۷ سامئره و اونون پادشاهي
سو اوستونده‌کي چوبوق کئمي
آخیب گده‌جک. ۸ آوِنده‌کي اوجا یِرلرده
اولان پرستئشگاهلار کي،
ائسرایئلئن گوناهي ائدئلر، یوخ
اولاجاقلار.
اونون قوربانگاهلاریندا تئکان و قانقال
بئته‌جک.

او زامان داغلارا "بئزي اؤرتون!"،
تپه‌لره ده "اوستوموزه یئخیلین!"
دئیه‌جکلر. ۹ "گئبعادا کِچئرتدئیئن
گونلردن بَري،
گوناه ادئبسن، ای ائسرایئل؛
اورادا اؤز ائشلرئني داوام اتدئرئبلر.
مگر موحارئبه حاقسیزلیق اؤولادلاریني
گئبعادا یاخالاماز؟ ۱۰ من، ائسته‌دئیئم
زامان،
اونلاري تنبه اده‌جیم.
خالقلار اونلارین ضئدّئنه بئرله‌شئب،
ائکي‌قات تقصئرلرئندن اؤتري اونلاري
اسئر اده‌جک. ۱۱ اِفرایئم تربئیه
ورئلمئش، تاخیل دؤیمه‌یي سِوَن دانا
کئمي ائدي.
من اونون گؤزل بوینونو اسئرگه‌دئم.
ائندي آمّا اِفرایئمي یوغ آلتینا وره‌جیم؛
یهودا گرک یِر شوخوملاسین،
یعقوب گرک اؤزو اوچون دیرمیق
چکسئن. ۱۲ اؤزونوز اوچون
صالحلئک اَکئن،
محبّت بَهَرئني بئچئن.

دئنجه قويولموش تورپاغينيزي
شوخوملايين،
چونكي ربّى آختارماق واختيدير.
اِله كي، گلسئن
و اوستونوزه صالحلئک ياغديرسين.
۱۳ سئز شرارت اَكئبسئنئز،
ظولم بئچئبسئنئز.
يالانين بَهَرئني يِيئبسئنئز.
چونكي اؤز يوللارينيزا،
چوخلو جنگاورلرئنئزه بِل باغلاييبسينيز.
۱۴ بونا گؤره، خالقينيزين ائچئنده
موحارئبه گورولتوسو قوپاجاق،
بوتون قالالارينيز داغيلاجاق،
نجه كي شَلمَن، موحارئبه گونونده
بِيت‌اَربِلي داغيتدي؛
آنالار اوشاقلاري ائله بئرلئكده يِره
چيرپيليب پارچالانديلار. ۱۵ اى
بِيت‌ائل، پئسلئيئنئن چوخلوغو
اوزوندن
سنئنله ده بله رفتار ادئله‌جک.
سحر آچيلاندا ائسرايئل پادشاهي بوسبوتون
هلاک اولاجاق.

تارينين ائسرايئله محبّتي ۱

۱۱ ائسرايئل اوشاق ائكَن، اونو
سِودئم،
اؤز اوغلومو مئصئردن چاغيرديم. ۲ نه قدر
چوخ چاغيريلديلار،
او قدر چوخ اوزاقلاشديلار.
بَعَل بوتلرئنه قوربان كَسدئلر،
اويما بوتلره بوخور ياندير‌ديلار. ۳ آمّا حله
ده اِفرايئمه يِرئمه‌يي من اؤيرَتدئم،
اونلاري قول‌لاريم اوستونه آلديم.
آنجاق بئلمه‌دئلر كي،
اونلارا من شفا وردئم. ۴ اونلاري
مهرئبانليق ائپلري ائله،
محبّت باغلاري ائله چكدئم.
اونلار اوچون چَنه‌لرئندن يوغو قالديران
بئر كس اولدوم،
اَيئلئب اونلارا يمک وردئم. ۵ مئصئره
قاييتماياجاقلار،
لاكئن آشور اونلارا پادشاه اولاجاق.
چونكي اونلار منه دؤنمه‌يه ائمتئناع
اتدئلر. ۶ شهرلرئنئن ائچئنده قيلينج
فيرلاناجاق،

اونلارين دروازا چفته‌لرئني قيراجاق.
فئتنه‌لري اوزوندن اونلاري يِيئب
اوداجاق. ۷ خالقيم مندن
اوزاقلاشماق اوچون قرارلي‌ديرر.
اوجالاردا ساکئن اولاني چاغيرسالار
دا،
اونلاري هِچ واخت قالديرمایاجاق. ۸ ای
اِفرايئم، سني نجه اَلدن وره‌بئله‌رم؟
ای اَسرايئل، سني نجه تسلئم اده‌بئله‌رم؟
اَدمايا اتدئيئمي سنه نجه اده‌بئله‌رم؟
سني نجه صِبويئم کئمي اده‌بئله‌رم؟
سئنمده اوره‌يئم آلت-اوست اولور،
شَفقَتئم آلوولانير. ۹ من آلوولانان قضبئمي
تؤکميه‌جيم،
اِفرايئمي بئر داها محو اتميه‌جيم.
چونکي من تاريپام، ائنسان ديئلم،
آرانيزدا موقدّس اولانام.
قضبله اوستونوزه گلميه‌جيم. ۱۰ اونلار
آصلان کئمي نعره چکن
ربّئن داليسيجا گده‌جک.
او، نعره چکنده،
اؤولادلاري قربدن تئتره‌يه‌رک
گله‌جک. ۱۱ مئصئردن قوشلار
کئمي،
آشور اؤلکه‌سئندن گؤيرچئنلر کئمي
تئتره‌يه‌رک گله‌جکلر.
اونلاري اِولرئنده ساکئن اده‌جيم.”
رب بويورور.

اَسرايئلئن گوناهي ۱۲ اِفرايئم يالانلا، اَسرايئل نسلی حئيله ائله

اطرافيمي آليب،
لاکئن يهودا حله ده تاريپا باغلي‌ديرر،
حله ده موقدّس اولانا وفالي‌ديرر.
۱۲ ۱ اِفرايئم يِل‌له بَسله‌نئر،
بوتون گون شرق
کوله‌يئنئن دالينجا گِدئر.
يالاني، قدّارليغي آرتيريير.
آشورلا عهد باغلاييير،
مئصئره زيتون ياغي گؤنده‌رئر. ۲ ربّئن
يهودا ائله داعواسي وار،
يعقوبو گتدئيي يوللارا گؤره
جزالاندیراجاق،

عمل‌لرئنه گؤره اونا عوض وره‌جک.
۳ او حله آنا بطنئنده ائکن
قارداشینین توپوغوندان توتدو،
بؤیوکلوک چاغیندا تاري ائله گولَشدي.
۴ مَلَکله گوله‌شئب اونا قالئب
گلدي،
آغلایاراق اوندان ائلتئفاط ائسته‌دي.
او تاري ائله بِیت‌ائلده گؤروشدو،
اورادا تاري اونونلا
دانیشدي؛ ۵ رب، قوشونلار تاریسي،
رب آدیندا یادا سالیلیر. ۶ بونا گؤره ده
سن تارینا دؤن،
محبّت، و عدالتي یرئنه یتئر،
همئشه تاریني گؤزله. ۷ او، تاجئردئر،
اَلئنده‌کي آلدادیجي تَره‌زي ائله
آلداتماغي سِوئر. ۸ اِفرایئم دیئر:
"دوغرودان دا، من وارلي‌یام،
اؤزوم اوچون ثروت ییغمیشام.
چکدئیئم بوتون زحمتلرده،
گوناه ساییلاجاق بئر تقصئر منده
تاپا بئلمیه‌جکلر." ۹ "لاکئن سني
مئصئردن چیخاردان
تارین رب منم.
بایرام گونلرئنده اولدوغو کئمي
سني گئنه اؤز چادیرلاریندا ساکئن
اده‌جیم. ۱۰ من نبي‌لرله دانیشدیم،
چوخلو رؤیا گؤنده‌ردئم،
پیغمبرلرئن دئلئندن مثللر ددئم." ۱۱ گئلعاد
خالقي تقصئرلئدئر،
دوغرودان دا، یارامازدیر.
گئلگالدا گامیشلاري قوربان کَسئرلر.
اونلارین قوربانگاهلاري
شوخوملانمیش زَمئده‌کي داش
قالاقلاري کئمئدئر. ۱۲ یعقوب
اَرام تورپاغینا قاچدي،
اورادا ائسرایئل آرواد اوچون قول اولدو،
آروادا گؤره قویون قوروچقوسو اولدو.
۱۳ رب ائسرایئلي بئر پیغمبر
واسئطه‌سئله
مئصئردن چیخارتدي،
بئر پیغمبر واسئطه‌سئله اونو قورودو.
۱۴ اِفرایئم تاریني بَرک قضبلَندئرئب،
اونا گؤره ده تؤکدویو قانین تقصئري اؤز
بوینوندا اولاجاق.
اونون پروردئگاري، اونون
روسوایچیلیغیني اؤزونه قایتاراجاق.

ربّئن ائسرایئله قضبي ۱

۱۳

اِفرایئم دانیشاندا هامي
تئتره‌یئردي.
ائسرایئلده اوجالمیشدي،
آمّا بَعَله سیغینیب گوناها باتاندا، محو
اولدو. ۲ ائندي گوناه اوستونه گوناه
ادئرلر،
گوموشلرئندن اؤزلرئنه تؤکمه بوتلر،
مهارتله دوزه‌لمئش بوتلر دوزه‌لدئرلر.
هامیسي اوستا ائشئدئر.
اونلار باره‌ده دیئلئر:
"قوربان گتئرن آداملار، دانالاري
اؤپسونلر!" ۳ بونا گؤره ده سحر
دوماني کئمي،
اِرکَن اوچوب گدن شِح کئمي،
خرمنده سوورولان سامان چؤپو کئمي،
باجادان چیخان توستو کئمي
اولاجاقلار. ۴ "آنجاق سني
مئصئردن چیخاردان
تارین رب منم.
سن مندن باشقا تاري تانیمامالي‌سان،
و مندن باشقا خئلاصکار یوخدور. ۵ من
ائدئم کي، سنه چؤلده، قوراق
تورپاقلاردا گؤز-قولاق اولموشدوم.
۶ اونلاري کؤکَلتدئیئمه گؤره
دویدولار،
دویاندان سونرا اونلارین اوره‌یي
کئبئرلَندي،
بونا گؤره ده منی یاددان چیخارتدیلار.
۷ بونا گؤره من اونلارا بئر آصلان
اولاجاغام،
پلنگ کئمي یول کَارِیندا کَمئنده
دوراجاغام. ۸ بالالاري
اوغورلانمیش آیي کئمي
اونلارا هوجوم چکه‌جیم،
اورَکلرئنئن پرده‌سئني ییرتاجاغام.
دئشي آصلان کئمي اونلاري یِیئب
قورتاراجاغام،
وحشي بئر جاناوار اونلاري
پارچالایاجاق. ۹ ای ائسرایئل، منه،
کؤمکچئنه ضئدّ چیخماغین
سني اؤلومه آپاریر. ۱۰ ائندي پادشاهین
هارادادیر کي،
بوتون شهرلرئنده سني خئلاص اتسئن؟

حاکئملرئن هارادادیر؟
سن کي اونلار باره‌ده دیئردئن:
«منه بئر پادشاه ور، باشچیلار ور.»
۱۱ قضبئم ائچئنده سنه پادشاه وردئم،
قِیضئم ائچئنده اونو گؤتوردوم.
۱۲ اِفرایئمئن تقصئري بئربئرئنئن
اوستونه قالانیب،
گوناهي آنبارا قویولوب. ۱۳ اِفرایئمئن
آنادان دوغولما واختینین آغریلاري
توتوب؛
لاکئن او، آغیلسیز اوغولدور.
چونکي واختي چاتاندا
بطندن چیخماغا لَنگئیئر. ۱۴ آیا اونلاري
اؤلولر دئیارینین
اَلئندن قورتاریم؟
اونلاري اؤلومدن خئلاص اِدئم؟
ای اؤلوم، بلالارین هاني؟
ای اؤلولر دئیاري، سانجماغین هاني؟
شَفقَت گؤزومدن گئزلي‌دئر. ۱۵ اِفرایئم
اؤز قارداشلاري آراسیندا
بارلي-بَهَرلي اولسا دا،
شرق یِلي، صحرادان قانلخان
ربّئن کوله‌یي گله‌جک،
اونون بولاغي قورویاجاق،
چِشمه‌سئنئن سویو کَسئله‌جک.
بوتون قئیمتلي شیلر خزئنه‌سي قارت
اولوناجاق. ۱۶ سامئره خاطاسینین
جزاسیني چکه‌جک،
چونکي تاریسینا عاصي اولدو.
اونلار قیلینج آغزینا دوشوب اؤله‌جکلر.
بالالاري یِره چیرپیلیب پارچالاناجاق،
حامئله آروادلارینین قارني یاریلاجاق.”

ربّئن ائسرایئلدن تؤوبه ائستَمه‌سي ۱

۱۴ تارین ربّه دؤن، ای
ائسرایئل،
چونکي تقصئرلرئندن اؤتري یئخیلیبسان.
۲ اؤزونوزله سؤزلر گؤتورون و ربّه
طرف دؤنون.
اونا بله دیئن:
“بوتون تقصئرلرئمئزي بئزدن گؤتور،
بئزي یاخشیلیقلا قبول ات.
گامیشلاریرئنه آغزیمیزدان چیخان
شوکورلري تقدئم ادئرئک. ۳ آشور بئزي
خئلاص اتمیه‌جک،
آتلارین بِلئنه مئنمیه‌جیئک،

آرتيق اَل ائشلرئمئزه «تاريميز»
دِميه‌جيئک.
چونکي بِتئم سندن مرحمت گؤره‌جک.”
۴ “اونلارين دؤنوکلويونه علاج
وره‌جيم،
اونلاري اورکدن سِوه‌جيم،
چونکي قضبئم اونلاردان واز کِچئب.
۵ من ائسرايئله شِح کئمي اولاجاغام،
او، زانباق کئمي چئچک آچاجاق،
لوبنان سئدري کئمي کؤک آتاجاق.
۶ قوللو-بوداقلي اولاجاق،
زيتون آغاجي کئمي گؤزل اولاجاق،
لوبنان سئدري کئمي عطئر ساچاجاق.
۷ آداملار گئنه ده کؤلگه‌سي آلتيندا
اوتوروب
بوغدا کئمي جوجه‌ره‌جکلر،
مِينه کئمي چئچکلَنه‌جکلر،
شؤهرتلري لوبنان شرابي کئمي اولاجاق.
۸ اِفرايئم دئيه‌جک:
«آرتيق بوتلر نه‌يئمه گرکدئر؟»
منم کي، سنئن سَسئني اشئدئب
سني قورويورام.
من همئشه ياشيل شام آغاجي کئمي‌يَم،
سنئن بار ورمه‌يئن مندن گلئر.

هوشه‌يئن اؤز نصئحتي ۹ کئم
حئکمتلي‌دئر، بو سؤزلري درک اتسئن،

کئم درّاکه‌لي‌دئر، بونلاري باشا
دوشسون.
چونکي ربّئن يوللاري دوزدور.
صالحلر او يوللارلا گدئرلر،
لاکئن عاصئلر او يوللاردا بودره‌يئرلر.”

JOL

محو اولموش محصول اوچون یاس [1] بِتوعِل اوغلو یوعِله نازئل اولان ربّئن سؤزو بودور: [2] ای آغساقّاللار، بونو اِشئدئن.

۱ ای بوتون اؤلکه اهالئسي، بونا قولاق آسین،
سئزئن زامانینیزدا،
یا دا آتالارینیزین زامانیندا،
بله بئر شي مگر اولوب؟ [3] سئز بونو اؤولادلارینیزا دانیشین.
اؤولادلارینیز دا اؤز اؤولادلارینا،
اونلارین اؤولادلاري دا گله‌جک نسله دانیشسینلار. [4] کَسئجي چَیئرتکه‌لردن قالاني، قایناشان چَیئرتکه یِیئب،
قایناشان چَیئرتکه‌دن قالاني، توللانان چَیئرتکه یِیئب،
توللانان چَیئرتکه‌دن قالاني، داغیدیجي چَیئرتکه یِیئبدئر. [5] آییلین، ای کِفلی‌لر و آغلایین.
ای شراب کِفلی‌لري، هامینیز باغیرین،
اونا گؤره کي، شئرئن شراب آغزینیزدان آلیندي. [6] چونکي منئم تورپاغیمین اوستونه
قووّتلي و سایسیز-حسابسیز بئر مئلّت هوجوم ادئب.
اونلارین دئشلري آصلان دئشلري کئمي‌دئر،
اونلاردا دئشي آصلانین ییرتیجي دئشلري وار. [7] منئم اوزوم آغاجیمي محو ادئب،
انجئر آغاجیمي تئکه-تئکه ادئر،
قابیقلاریني کامئل سویوب یِره آتیب،
بوداقلاري آغ قالیب. [8] جاوانلیقدا نئشانلیسیني ائتئرَن،
تامامن چول گِیئنَن
بئر قیز کئمي باغیرین. [9] ربّئن اِوئندن تاخیل و مایع تقدئملرئني کَسئلئب،
ربّه خئدمت ادن کاهئنلر یاس توتور. [10] زَمي وئران قالیب، تورپاق آغلاییر،
چونکي تاخیل زاي اولوب،
تزه شراب قورولوب،

زيتون ياغي قورتاريب. ۱۱ بوغدا و آرپايا
گؤره
ای اَکئنچئلر، اوتانين!
ای باغبانلار، باغيرين!
چونکي تورپاغين محصوللاري يوخا
چيخيب، ۱۲ تَنَک قورويوب،
انجئر آغاجي سولوب،
نار، خورما، آلما،
چؤلون بوتون آغاجلاري قورويوب.
دوغرودان دا بشر اؤولادلاري
آراسيندان شادليق يوخ اولوب.

تؤوبه‌يه چاغيرين ۱۳ ای کاهئنلر،
چول گِيئنئن، ياس توتون!

ای قوربانگاه خئدمتچئلري، باغيرين!
ای تاريما خئدمت ادنلر،
گلئن چولدا گجه‌ني سحر ادئن،
چونکي تارينيزين اِوئندن
تاخيل و مايع تقدئملرئني دايانديريليب.
۱۴ اوروج اوچون واخت تعيئن
ادئن،
موقدّس بئر ييغين چاغيرين.
آغساقّاللاري، اؤلکه‌نئن بوتون اَهالئسئني
تارينيز ربّئن اِوئنه ييغين،
ربّه فرياد ادئن. ۱۵ واي او گونه!
چونکي، ربّئن او گونو ياخيندير،
او گون قادئري-موطلق طرفئندن گلن
قيرغين کئمي گلئر. ۱۶ او يمک
گؤزلرئمئزئن قاباغيندان،
سِوئنج و شادليق تاريميزين اِوئندن مگر
يوخ اولماييب؟ ۱۷ تورپاق کَسَکلري
آلتيندا توخوملار چورويور،
زئرزَمي‌لر بوش قاليب،
آنبارلار آلت-اوست اولوب،
چونکي تاخيللار قورويوب. ۱۸ حيوانلار
نجه ده ائئلده‌يئرلر!
مال-حيوان ناخيري گئج قاليب،
چونکي اونلار اوچون هِچ اوتلاق
يوخدور،
قويون سورولري ده جزا آلتينداديرلار.
۱۹ يارب، سنه فرياد ادئرم،
چونکي چؤلون اوتلاقلاريني آلوو
ياندير يب ياخيب،
بوتون زَمئنئن آغاجلاري اوددا
قوورولوب. ۲۰ حتّا چؤلون
حيوانلاري دا سنه حسرت چکئر،

چونكي آخار سولار قورويوب،
چؤلون اوتلاقلاريني آلوو ياندیریب
ياخيب.

ربّئن گونو ۱

۲ صَحيوندا كَرەناي چالين،
موقدّس داغيمدا بَركدن چالين.
قوي اؤلكەنئن بوتون اهالئسي تئترەسئن،
چونكي ربّئن گونو گلئر،
دوغرودان دا بو گون ياخينداديرِ.
۲ قارانليق و ظولمتلي بئر گون!
بولودلو و قالين قارانليق بئر گون!
بئر قوشون گلئر،
داغلار اوستونده ياييلان سحر شفقي
كئمي
چوخسايلي و قووّتلي بئر قوشون.
اِله بئر قوشون كي،
ازلدن بَري بونون كئمئسي اولماييب،
بوندان سونرا دا نسئل‌لر بويو اولمایاجاقدير.
۳ قاباقلارينداكي هر شيي اود
ياندیریب ياخير،
آرخادا اولانلاري آلوو قووورور.
قاباقلارينداكي اؤلكه عدن باغينا بَنزَر
يِردئر،
لاكئن آرخالارينداا اولان ائزسئز بئر
صحرادير،
هچ نه اونلاردان قاچيب قورتارا بئلمئر.
۴ گؤرونوشده اونلار آتا بَنزەيئرلر.
دؤيوش آتلاري نجه چاپيرلار،
اونلار دا اِلَجه چاپيرلار. ۵ دؤيوش
عارابالارينا بَنزەيَن سَسله،
كوله‌شي ياندیریب ياخان اود- آلووون
سَسي ائله،
سيچرايا-سيچرايا داغلاري آشيرلار.
اونلار هوجوم اوچون دوزولَن گوجلو بئر
قوشونا بَنزەيئرلر. ۶ اونلارين قاباغيندا
خالقلار سانكي آغري چكئر،
بوتون اوزلر سولور. ۷ ائگئدلر كئمي
قاچيرلار،
دؤيوشچولر كئمي دووارا ديرماشيرلار.
هر كس نئظاملا گِدئر،
هامي سيراسيني پوزمادان گِدئر،
۸ بئربئرئنه تَنه وورمورلار،
هر كس اؤز يولو ائله ائرەله‌يئر.
مودافئعه خطلرئني ياريب كچنده،

سيراني پوزمورلار. ۹ شهرده قاچيشيرلار،
دووواردان آتلانيب اِولره سوخولورلار،
اوغرو كئمي پنجره‌لردن گئرئرلر.
۱۰ قاباقلاريندا يِر تئتره‌يئر،
گؤيلر لرزه‌يه گلئر،
گونش و آي قارالير،
اولدوزلار ائشيقلاريني گئزله‌دئرلر.
۱۱ رب اؤز قوشونو قاباغيندا سَس
سالير:
دوغرودان دا قوشونلارينين سايي-
حسابي يوخدور.
اونون سؤزونو يرئنه يتئرَن گوجلودور.
ربّئن گونو مؤحتشم و چوخ دهشتلي‌دئر.
بونا كئم دؤزه بئلر؟

ربّه دؤنون ۱۲ رب بله بويورور:

"حتّا ائندي بله بوتون قلبئزئمله منه دؤنون،
اوروجلا، آغلاماقلا، ياس توتماقلا.
۱۳ پالتارلارينيزي يوخ، اوره‌يئنئزي
ييرتين،
ائندي تارينيز ربّه طرف قاييدين.
چونكي او، فيّاضدير، شَفقَتلي‌دئر،
تِز قضبلَنمَز، بول محبّتلي‌دئر،
بلا گؤنده‌رمز. ۱۴ كئم بئلئر، بلكه رحم
ادئب دؤنَر،
آرخاسيندا بركت بوراخار،
رب تارينيز اوچون تاخيل و مايع
تقدئملري بوراخار؟ ۱۵ صَحيوندا
كَره‌ناي چالين،
اوروج اوچون واخت تعيئن ادئن،
موقدّس بئر ييغين چاغيرين. ۱۶ خالقي بئر
يِره ييغين،
جاماعاتي تقدئس ادئن،
آغساقّاللاري ييغين،
اوشاقلاري و سود اَمن كؤرپه‌لري
ييغين.
قوي بَي اؤز اوتاغيندان،
گلئن ده اؤز گرده‌يئندن چيخسين.
۱۷ ربّه خئدمت ادن كاهئنلر
معبدئن اِيواني ائله قوربانگاه آراسيندا
آغلاييب دسئنلر:
"يارب، خالقينا اوره‌يئن يانسين!
اؤز ائرئئني روسواي اولماغا قويما!
قويما اونلار مئلّتلرئن دئلئنه دوشسونلر.
نه اوچون خالقلار آراسيندا بله ديئلسئن:
«بس هاني اونلارين تاريسي؟»"

ربّڭ جاوابي و بركت وعده ۱۸ او زامان
رب اؤز تورپاغي اوچون قِيرَتلَنه‌جک،

اؤز خالقينا رحم اده‌جک. ۱۹ رب
خالقينا بله جاواب وره‌جک:
"باخين، سئزه تاخيل،
تزه شراب و زيتون ياغي گؤنده‌ره‌جيم،
بونلارلا دوياجاقسينيز،
آرتيق سئزي مئلّتلر آراسيندا روسواي
اتميه‌جيم. ۲۰ شمّال طرفدن گلن
قوشونو سئزدن اوزاقلاشديراجاغام.
اونو قوراق، ائزسئز بئر يِره،
قاباقداکي قوشونو شرق دهنزئنه،
آرخادان گلنلري ده قرب دهنزئنه
آپاراجاغام.
اونلار قوخوياجاقلار،
قوخولاري گؤيه قالخاجاق."
چونکي بؤيوک ائشلر ادئب. ۲۱ قورخما،
ای تورپاق، سِوئن، فَرَحلَن.
چونکي رب بؤيوک ائشلر ادئب.
۲۲ قورخمايين، ای چؤل
حيوانلاري،
چونکي چؤلون اوتلاقلاري گؤيه‌رئر.
آغاج ميوه‌سي ائله يوکله‌نئر،
انجئر آغاجي، اوزوم آغاجي بهره‌لرئني
ورئر. ۲۳ ای صَحيون اؤولادلاري،
سِوئنئن.
تارينيز ربده شادلانين،
چونکي پاييز ياغيشيني سئزه صحئح اولان
قدر ورئب.
اوّلکي کئمي پاييز ياغيشي ائله
ياز ياغيشيني ياغديريِر. ۲۴ خرمن يِرلري
تاخيللا دولو اولاجاق،
تَکنه‌لر تزه شراب و زيتون ياغي ائله
داشاجاق. ۲۵ "آرانيزا گؤنده‌ردئيم
بؤيوک قوشونومون –
کَسئجي چَيئرتکه‌نئن، قايناشان
چَيئرتکه‌نئن،
توللانان چَيئرتکه‌نئن و داغيديجي
چَيئرتکه‌نئن
يِيئب-قورتارديغي ائللرئن عوضئني سئزه
وره‌جيم. ۲۶ بول-بول، دويونجا
يئيه‌جکسئنئز،
سئزئن اوچون عجايئب شيلر ادن
تارينيز ربّڭ آدينا شوکورلر اده‌جکسئنئز.

خالقيم بئر داها روسواي اولمایاجاق.
٢٧ او واخت بئله‌جکسئنئز کي،
من ائسرایئلئن آراسینداياام،
تارینیز رب منم،
آیریسي یوخدور.
خالقيم بئر داها روسواي اولمایاجاق.

موقدّس روحون وعده‌سي
٢٨ اوندان سونرا روحومو

بوتون بشر اوستونه تؤکه‌جیم.
اوغوللارینیز و قیزلارینیز نبئلئک
اده‌جکلر،
آغساقّاللارینیز رؤیالار،
جاوانلارینیز رؤیالار گؤره‌جکلر. ٢٩ او
گونلرده روحومو
حتّا قوللار و کنئزلرئن اوستونه ده
تؤکه‌جیم. ٣٠ گؤیلرده ویرده علامتلر
گؤرسده‌جیم؛
قان، آلوو و توستو سوتونلاري. ٣١ ربّئن
مؤحتشم و دهشتلي گونو گلمه‌دن،
گونش قارانلیغا و آي قان رنگئنه
دؤنه‌جک. ٣٢ و اِله اولاجاق کي،
ربّئن آدیني چاغیران هر کس
قورتولاجاق،
چونکي ربّئن ددئيي کئمي،
صَحیون داغیندا و اورشَلئمده
قورتولوب صاغ قالانلار آراسیندا،
ربّئن چاغیراجاغي کئمسه‌لر اولاجاقدیر.

رب مئلّتلري موحاکئمه ادئر ١ او
گونلرده یهودا و اورشَلئمئن

٣ اوّلکي حالیني اونلارا گری
قایتاردیغیم زامان، ٢ بوتون
مئلّتلري ییغیب
یِهوشافاط
وادئسئنه اِندئره‌جیم.
او واخت اورادا، خالقیم و ائرئئم
ائسرایئلدن اؤتري
مئلّتلري موحاکئمه اده‌جیم،
چونکي خالقیمي مئلّتلر آراسیندا
داغیتدیلار،
تورپاغیمي دا بؤلدولر. ٣ خالقیم اوچون
پوشک آتدیلار،
اوغلان اوشاغیني فاحئشه عوضئنه
وردئلر،

قيزي شرابا ساتديلار كي،
شراب ائچسئنلر.” ۴ “ای صورلولار،
صئدونلولار و بوتون فئلئسطلي
وئلايتلرئنئن اهالئسي، سئزئن منئمله
نه ائشئنئز وار؟ آيا منه عوض ورميه
چاليشيرسينيز؟ اگر منه عوض
وره‌سئنئز، تزلئكه هچ يوباتمادان
من سئزئن اتدئيئنئزئن عوضئني
اؤز باشينيزا گؤنده‌ره‌رم. ۵ سئز
قيزيليمي و گوموشومو آلدينيز و
قئيمتلي خزئنه‌لرئمي معبدلرئنئزه
آپاردينيز، ۶ يهودا و اورشَلئم خالقيني
يونان خالقينا ساتدينيز كي، اونلاري
اؤز وطنلرئندن اوزاقلاشديراسينيز.
۷ باخين، من اونلاري ساتديغينيز
يردن قالديراجاغام، اتدئيئنئزئن
عوضي اؤز باشينيزا دؤنده‌ره‌جيم.
۸ اوغوللارينيز و قيزلارينيزي يهودا
خالقينا ساتاجاغام، يهودا خالقي دا
اونلاري اوجقار بئر مئلّته-شِبالي‌لارا
ساتاجاقلار.” رب بله ديئب.
۹ “مئلّتلر آراسيندا بونو اعلان ادئن:
دؤيوشه حاضيرلاشين،
ائگئدلري قالديرين،
بوتون دؤيوشچولر ياخينلاشيب يوخاري
چيخسينلار. ۱۰ كوتانلارينيزي
چكوجلا دؤيوپ،
قيلينج دوزه‌لدئن،
اوراقلارينيزي نئزه دوزه‌لدئن.
قوي ضعئف اولان «گوجلويَم» دسئن.
۱۱ تَله‌سئن، ای هر طرفده‌كي مئلّتلر،
گلئن و توپلاشين.
يارب، ائگئدلرئني اورايا اِندئر. ۱۲ قوي
مئلّتلر حركته گلسئنلر،
يِهوشافاط وادئسئنه چيخسينلار،
چونكي هر طرفده‌كي بوتون مئلّتلري
موحاكئمه اتمك اوچون اورادا
اوتوراجاغام. ۱۳ اوراق سالين،
چونكي محصول يِتئشئب.
گلئن آياغينيزلا اَزئن،
چونكي اوزوم‌سيخانلار دولودور،
تَنَكلر داشير؛
چونكي اونلارين پئسلئي بؤيوكدور.”
۱۴ جاماعاتلار، حؤكم اتمه وادئسئنده
اولان جاماعاتلار!

چونكي حؤكم اتمه وادئسئنده ربّئن گونو
ياخيندير! ۱۵ گونش و آي قارالير،
اولدوزلار ائشيقلاريني گئزله‌دئرلر.
۱۶ رب صَحيوندان گورولدايير،
اورشَلئمده سَس ساليرِ،
گؤي و يِر تئتره‌يئر.
لاكئن رب اؤز خالقي اوچون
سيغيناجاق يِر،
ائسرائيل اؤولادلاري اوچون قالادير.

تارينين اؤز خالقينا خيئر-دوعاسي

۱۷ "او زامان بئله‌جكسئنئز كي،

موقدّس داغيم اولان صَحيوندا مسكن
سالان
تارينيز رب منم!
اورشَلئم موقدّس اولاجاق،
ياد اِللي‌لر بئر داها اورادان كچميه‌جكلر.
۱۸ او گونده
داغلاردان شئرئن شراب داماجاق،
تپه‌لردن سود آخاجاق،
يهودانين بوتون آرخلاريندا سولار
آخاجاق.
ربّئن اِوئندن بئر بولاق چيخاجاق كي،
شئتّئم وادئسئني سولاسين. ۱۹ مئصئر
وئرانه‌يه،
اِدوم ائزسئز چؤله دؤنه‌جك،
چونكي يهودا خالقينا قدّارليق اتدئلر،
معصوم ائنسانلارين قانيني تؤكدولر.
۲۰ لاكئن يهودا ابده كئمي،
اورشَلئم ده نسئلدن-نسله ياشاياجاق.
۲۱ اونلارين تؤكولَن قانينين آلماديغيم
قئصاصيني
آلاجاغام،
چونكي رب صَحيوندا ساكئندئر."

AMO

ربّئن مئلّتلره وره‌جي جزا [1] بو، سورو صاحئبي اولان تِقوعَعلي عاموسون سؤزلري‌دئر. او، يهودا پادشاهي عوزئيّانين و ائسرايئل پادشاهي يِهوآش اوغلو يَروبعامين دؤوروندە، زلزله‌دن ائکي ائل قاباق ائسرايئل باره‌ده بله رؤيا گؤرموشدو. [2] عاموس بله ددی:

۱ "رب صَحيوندان نعره چکئر،
اورشَلئمدن گورولدايير.
چوبانلارين اوتلاقلاري ياس توتور،
کَرمِل داغينين باشي قورويور. [3] رب بله ديئر:
«دَمَشقلي‌لري جزاسيز بوراخمایاجاغام،
چونکي گوناه اوستونه گوناه اتدئلر،
دَمئردئشلي دؤيَنلرله گئلعاد خالقيني دؤيدولر. [4] بونا گؤره ده خَزاعِلئن ساراييني اود سالاجاغام کي،
بِن-هَدادين قالالاريني ياندیریب-ياخسين. [5] دَمَشقئن دروازالارينين سورگوسونو قيراجاغام،
آوِن دره‌سئندن اَهالئني سئلئب-آتاجاغام،
بِيت‌عِدَنده عصا گؤدئره‌ني کَسه‌جيم،
اِله کي، اَرام خالقي قئره اسئرلئيه آپاريلسين.» رب بله ديئر. [6] رب بله ديئر:
«غَزّه‌لي‌لري جزاسيز بوراخمایاجاغام،
چونکي گوناه اوستونه گوناه اتدئلر.
بوتون جاماعاتي اسئر ادئب اِدوما تسلئم اتدئلر. [7] بونا گؤره ده غَزّه‌نئن دووارلارينا اود ياغديراجاغام کي،
اورانين قالالاريني ياندیریب-ياخسين. [8] اَشدوددان اَهالئني سئلئب-آتاجاغام،
اَشقِلوندان عصا گؤدئره‌ني کَسه‌جيم.
عَقرونون ضئدّئنه اَلئمي قالديراجاغام،
فئلئسطلی‌لرئن صاغ قالانلاري يوخ اولاجاقلار.» پروردئگار رب بله ديئر. [9] رب بله ديئر:
«صورلولاري جزاسيز بوراخمایاجاغام،
چونکي گوناه اوستونه گوناه اتدئلر،

بوتون جاماعاتي اِدوما اسئر ادئب
قارداشليق عهدئني خاطيرلامادیلار.
۱۰ بونا گؤره ده صورون
دووارلارينا اود ياغديراجاغام كي،
اورانين قالالاريني ياندیریب-ياخسين.»
۱۱ رب بله ديئر:
«اِدوملولاري جزاسيز بوراخمایاجاغام،
چونكي گوناه اوستونه گوناه اتدئلر،
مرحمت حئسّئني بوغدولار،
اؤز قارداش خالقيني قيلينجلا قوودولار،
قضبلري دائم ييرتيجي ائدي،
حئرصلرئني آخيراجاق ساخلادیلار.
۱۲ بونا گؤره ده تِيمانا اود
ياغديراجاغام كي،
بوصرانين قالالاريني ياندیریب-ياخسين.»
۱۳ رب بله ديئر:
«عَمّونلولاري جزاسيز بوراخمایاجاغام،
چونكي گوناه اوستونه گوناه اتدئلر،
اونلار اَراضي‌لرئني گِنئشلَندئرمک
اوچون
گئلعاددا بويلو آروادلارين قارينلاريني
ييرتديلار. ۱۴ بونا گؤره ده رَبّانين
دووارينداا اود آلوولانديراجاغام كي،
اورانين قالالاريني ياندیریب-ياخسين.
بو يِر دؤيوش زاماني قيشقيرتي ائله
طوفان گونو طوفانلا داغيلاجاق.
۱۵ اونلارين پادشاهلاري ائله
باشچيلاري
بئرلئكده اسئرلئيه آپاريلاجاقلار.» رب بله
ديئر.

۲ ۱ رب بله ديئر:
«موآبلي‌لاري جزاسيز
بوراخمایاجاغام،
چونكي گوناه اوستونه گوناه اتدئلر،
اِدوم پادشاهينين سوموكلرئني ياندیریب
اوندان اَهَنگ حاضيرلادیلار. ۲ بونا
گؤره ده موآبا اود ياغديراجاغام كي،
قِرئيّوتون قالالاريني ياندیریب-ياخسين.
موآب قيشقيرتي و كَرَه‌ناي سَسي آلتيندا،
سَس-كويله محو اولاجاق. ۳ اونلارين
آراسيندان داورلري كَسئب
آتاجاغام،
بوتون باشچيلاريني دا اؤلدوره‌جيم.» رب
بله ديئر. ۴ رب بله ديئر:
«يهودالي‌لاري جزاسيز بوراخمایاجاغام،
چونكي گوناه اوستونه گوناه اتدئلر،

اونلار ربّئن قانونونو ردّ ادئب،
قايدالاريني رئعايت اتمەدئلر،
آتالارينين پِيرو اولدوقلاري ساختا
بوتلر، اونلاري دا يوللاريندان
آزديردي. ۵ بونا گؤره ده يهودايا
اود ياغديراجاغام كي،
اورشَلئمئن قالالاريني ياندىريب-
ياخسين.» ۶ رب بله ديئر:
«ائسرايئللى‌لري جزاسيز بوراخماياجاغام،
چونكي گوناه اوستونه گوناه اتدئلر،
صالح آداملاري گوموشه،
مؤحتاجلاري دا بئر جوت چاريغا
ساتيرلار، ۷ يوخسول‌لارين باشيني
توز-تورپاغين ائچئنده اَزئرلر،
مظلوملارين حاقّيني تَرسه اِدئرلر.
آتا و اوغول هَمن قيزلا ياتيب،
موقدّس آديمي لَكله‌يئرلر. ۸ هر
قوربانگاهين يانيندا،
گئروو گؤتوردوكلري پالتارين اوستونده
ياتيرلار،
اؤزلرئئن تاريسينين معبدئنده
جرئمه اوچون گتئرئلَن شرابي ائچئرلر.
۹ لاكئن من ائدئم كي، سئدر آغاجي
كئمي اوجا اولان،
پاليد آغاجي كئمي مؤحكم اولان
اِمورلولاري اونلارين قاباقلاريندا ييخديم،
حتّا اونلارين ميوه‌سئني يوخاريدان و
كؤكونو آشاغيدان كَسدئم. ۱۰ من
ائدئم كي، سئزي مئصئر تورپاغيندان
چيخاردىب
قيرخ ائل صحرادا گزدئردئم،
اِله كي، سئز اِمورلولارين
تورپاغينا صاحئب اولاسينيز.
۱۱ اوغوللارينيزدان پيغمبرلر،
جاوان اوغلانلارينيزدان نذئره‌لر
تعيئن اتدئم.
ای ائسرايئللى‌لر، بو مگر بله ديئل؟» رب
بويورور. ۱۲ «آمّا سئز نذئره‌لره شراب
ائچدئردئنئز،
پيغمبرلره {نبئلئک اتمه!} امري وردئنئز.
۱۳ باخ، تاخيل يوكلو عارابا تورپاغي
نجه اَزئر،
من ده سئزي اِله اَزه‌جيم. ۱۴ بَرک
قاچان، قاچيب قورتولا بئلميه‌جک،

قووّتلي ده گوجونو گؤرسده بئلميه‌جک،
ائگئد جانيني قورتارا بئلميه‌جک. ۱۵ ياي
چکَن يِرئنده دورا بئلميه‌جک.
آياقدان چابوک اولان قورتولا
بئلميه‌جک،
آتلي دا جانيني قورتارا بئلميه‌جک. ۱۶ حتّا
لاپ ائگئد دؤيوشچو بِله،
او گون لوت قاچاجاق.» رب بله
بويورور.

۳ ۱ ای ائسرائيل اؤولادلاري،
ربّئن سئزئن ضئدّئنئزه ددئيي
سؤزو اِشئدئن! رب مئصئر تورپاغيندان
چيخارتديغي بو نسلئن هاميسينا بله ديئر:
۲ «يِر اوزونده‌کي بوتون نسئللرئن آراسيندا
فقط سئزي سِچمئشم؛
اونا گؤره ده بوتون تقصئرلرئنئز اوچون
سئزي جزالانديراجاغام.»

ائسرائيلئن گوناه و جزاسي ۳ ائکي نفر راضيلاشيب گؤروشمَسه‌لر،

بئرلئکده مگر يول گِدَرلر؟ ۴ شئکاري
اولمايان شئر مِشه‌ده مگر نعره چکر؟
هِچ نه شئکار اتمه‌مئش جاوان آصلان
يوواسيندا مگر نَرئلده‌ير؟ ۵ تله
قورولمامیشسا،
يرده‌کي تله‌يه مگر قوش دوشَر؟
بئر شي توتمايان تله يِرئندن مگر آتيلار؟
۶ شهرده کَره‌ناي چالينسا،
خالق مگر قورخويا دوشمَز؟
اگر رب بلا گؤندرمه‌سه،
هانسي بئر شهره مگر بلا گلر؟ ۷ حقئقتن،
پروردئگار رب قولو اولان پيغمبرلره
اؤز نئيّتئني آچمادان هِچ نه اتمئر. ۸ شئر نعره
چکئب، کئم اوندان قورخماز؟
پروردئگار رب دانيشيب، کئم نبئلئک
اتمز؟

سامئره‌نئن طالعي

۹ اَشدودون قالالارينداا،

مئصئر تورپاغينين قالالارينداا بله اعلان
ادئن:
«سامئره داغلارينين اوستونه ييغيلين.
اورادا کي بؤيوک قاريشيقليغي،
اونون ائچئنده‌کي ظولملري گؤرون.»
۱۰ رب بويورور:

«لاكئن اونلار دوز ائش گؤرمه‌يي
باجارميرلار.
اونلار قالالارينا قدّارليق و قارت
ييغيرلار.» ۱۱ اونا گؤره ده
پروردئگار رب بله ديئر:
«بئر دوشمن، بلی بئري گلئب اؤلکه‌ني
موحاصئره‌يه آلاجاق،
سني گوجدن سالاجاق، قالالارين
قارت اولوناجاق.» ۱۲ رب بله ديئر:
«چوبان شئر آغزيندان نجه ائکي بود
سوموِيو،
و يا قولاغين بئر پارچاسيني چکئب
قورتاريِر،
سامئره‌ده ياتاق گوشه‌لرئنده،
دئوان ياستيقلاريندا اوتوران ائسرايئل
اؤولادلاري دا
اِلَجه خئلاص اولاجاقلار. ۱۳ قولاق
آسين و يعقوب نسلئنئن ضئدّئنه
شهادت ورئن!»
قوشونلار تاريسي پروردئگار رب بله ديئر.
۱۴ «من ائسرايئللی‌لري تقصئرلرئنه
گؤره جزالاندِيراجاغيم گون،
بِيت‌ائلده‌کي قوربانگاهلاري دا
جزالاندِيرجاغام.
او قوربانگاهين بوينوزلاري کَسئلئب يِره
توللاناجاق. ۱۵ من قيشلاق اِولرئني
يايلاق اِولري ائله بئرلئکده ييخاجاغام،
فئل دئشي ائله بَزَنمئش اِولر داغيلاجاق،
بؤيوک کوشکلر وئران قالاجاقلار.»
رب بله بويورور.

۴ ۱ ای سئزلر، سامئره داغيندا
بَسله‌نَن باشان ائنکلري!
بو سؤزو اِشئدئن، ای يوخسوللارا ظولم
ادن،
مؤحتاجلاري اَزَن، اَرلرئنه «گتئر
ائچک» دئيَن آروادلار! ۲ پروردئگار
رب اؤز موقدّسلئيي آدينا بله آند
ائچئب.
«باخ، اوستونوزه اِله واخت گلئر کي،
سئزي چَنگللرله،
لاپ آخير قالانلارينيزي باليق چکن
چَنگللرله چکئب آپاراجاقلار. ۳ هر
بئرئنئز دووارين دَله-دِشئيئندن
چيخاجاق،
موستقئم گده‌جک،

خِرمونا طرف آتیلاجاقسینیز.» رب بله
بویورور.

ائسرایئلئن عئنادکارلیغي ۴ «بِیت ائله گدئب گوناه ائشلەدئن!

گئلگالا گلئب گوناهلارینیزي
چوخالدین!
هر سحر قوربانلارینیزي گتئرئن،
هر اوچ گوندن بئر قازانجینیزین اوندا بئر
حئصّەسئني ورئن. ۵ تشکّور اوچون
مایالي چؤرک یاندیریب تقدئم ادئن،
گؤنولدن وردئیئنئز تقدئملرئنئزي اعلان
ادئب اشئتدئرئن.
چونکي سئز ای ائسرایئل اؤولادلاري،
بوندان خوشلانیرسینیز!» پروردئگار
رب بله بویورور. ۶ «من بوتون
شهرلرئنئزده آغزینیزي بوش قویدوم.
هر یرده سئزه چؤرک قیتلیغي وردئم.
لاکئن گئنه منئم طرفئمه دؤنمەدئنئز.»
رب بویورور. ۷ «بوندان علاوه، من
بئچئن واختینا اوچ آي قالمیش سئزدن
یاغیشي کَسدئم.
بئر شهرئن اوستونه یاغیش یاغدیردیم،
آمّا او بئرئنئن اوستونه یاغدیرمادیم.
یاغیش بئر اَکئن اوستونه یاغدي،
لاکئن او بئرئنئن اوستونه یاغمادیغیندان،
او قورودو. ۸ ائکي-اوچ شهر سو
ائچمک اوچون باشقا بئر شهره
گتدي،
آمّا دویونجا سو ائچمەدي.
لاکئن گئنه منئم طرفئمه دؤنمەدئنئز.»
رب بله بویورور. ۹ «اَکئنئزه ائستي
یِل و کوف گؤندرەرک سئزي
دفەلرله ووردوم.
باغلارینیزي و اوزوملوکلرئنئزي، انجئر و
زیتون آغاجلاریني چَیئرتکه یِدي.
لاکئن گئنه منئم طرفئمه دؤنمەدئنئز.»
رب بله بویورور. ۱۰ «مئصئرده
اولدوغو کئمي آرانیزا وبا
گؤندەردئم.
جاوانلارینیزي قیلینجلا اؤلدورتدوم.
آتلارینیزي سوروب آپارتدیردیم.
قوشونونوزدان مِیئت ائیئني بورنونوزا
چاتدیردیم.

لاكئن گئنه منئم طرفئمه دؤنمه‌دئنئز.»
رب بله بويورور. ۱۱ «من سودوملا
گوموراني نجه داغيتديم،
سئزدن بعضئلرئني ده اِله داغيتديم.
سئز اوددان گؤتورولَن اودون كئمي
ائدئنئز.
لاكئن گئنه منئم طرفئمه دؤنمه‌دئنئز.»
رب بله بويورور. ۱۲ «ای
ائسرايئللی‌لر، بونا گؤره ده سئزئنله
بله رفتار اده‌جيم.
بو رفتاريما گؤره تارينيزي پئشواز اتمَيه
حاضير اولون، ای ائسرايئللی‌لر!»
۱۳ اودور داغلارا قورولوش ورن،
يِلي يارادان،
نه دوشوندويونو ائنسانا بئلدئرَن،
سحر ائشيغيني قارانليق ادن،
يِر اوزونون اوجا يِرلرئنه آياق باسان-
اونون آدي قوشونلار تاريسي رَبدئر.

ائسرايئلئن گوناهي اوچون مرثئيه ۱ **ای
ائسرايئل نسلي، سئزئن باره‌نئزده مرثئيه
كئمي اوخودوغوم بو سؤزلري اِشئدئن!
۲ «باكئره قيز ائسرايئل ييخيليب،
بئر داها قالخمایاجاق.**

۵ اؤز تورپاغي اوسته سَرئلمئش
بوراخيليب،
اونو قالديران يوخدور.» ۳ چونكي
پروردئگار رب بله ديئر:
«ائسرايئل نسلئندن، بئر شهردن مئن نفر
دؤيوشه چيخسا،
يوز نفري صاغ قالاجاق،
يوز آدام دؤيوشه چيخسا،
اون نفر صاغ قالاجاق.» ۴ رب ائسرايئل
نسلئنه بله ديئر:
«منه طرف دؤنون كي، صاغ قالاسينيز!
۵ بِيت‌ائله دؤنمه‌يئن،
گئلگالا گتمه‌يئن،
بئرشئباعا كِچمه‌يئن،
چونكي گئلگال قطعن اسئرلئيه
گده‌جک،

بِیت‌ائل بئر هِچه دؤنه‌جک.» ۶ ربّه طرف
دؤنون کي، صاغ قالاسینیز!
یوخسا او، اود کئمي آلیشیب آلوولانار،
ای یوسئف نسلي،
بِیت‌ائلي یاندیریب یاخار، سؤندورن ده
اولماز. ۷ ای عدالتي چِوئرئب آجي
یووشان ادنلر،
ای صالحلئیي یِره چیرپانلار! ۸ اودور
اولکَر و اوریون بورجلرئني یارادان،
قارانلیغي آیدین سحره چِوئرَن،
گوندوزو گجه ادئب قارالدان،
دهنز سولاریني امري ائله یِر اوزونه
توکَن-
اونون آدي ربدئر. ۹ اودور کی،
گوجلولري ائلدیریم کئمي محو ادر،
اِله کي، قالالار وئران اولسون. ۱۰ اونلار
حاقسیزلیغا اِعتئراضیني بئلدئرَنلردن
نئفرت ادئرلر،
دوز دانیشانلاردان ائیرَنئرلر. ۱۱ کاسیبي
آیاق آلتینا سالدیغینیزا گؤره،
اوندان تاخیل ائسته‌دئیئنئزه گؤره،
یونولموش داشدان اِولر تئکئب،
اونلارین ائچئنده یاشامایاجاقسینیز.

گؤزل اوزوملوکلر سالیب،
اونلارین شرابیني ائچمَیه‌جکسئنئز.
۱۲ چونکي تقصئرلرئنئزئن چوخ
اولدوغونو،
گوناهلارینیزین آغیر اولدوغونو بئلئرم.
ای صالح آدامي ائنجئدنلر، روشوت
آلانلار،
مؤحتاجلارین حاقّیني اونلاردان
اسئرگه‌ینلر! ۱۳ بو زمانه او قدر
پئسدئر کي،
آغلي باشیندا اولان ساکئت اولور.
۱۴ پئسلئکدن یاخشیلیغا دؤنون کي،
صاغ قالاسینیز!
بلجه ائدّئعا اتدئیئنئز کئمي
قوشونلار تاریسي رَب،
حقئقتن، سئزه یار اولاجاق.
۱۵ پئسلئکدن نئفرت ادئن،
یاخشیلیغي سِوئن،
محکمه‌ده عدالته اوستونلوک ورئن.
بلکه قوشونلار تاریسي رب
قالان یوسئف اؤولادلارینا لوطف اِدَر.
۱۶ قوشونلار تاریسي پروردئگار رب
بله دیئر:

«بوتون مِيدانلاردان فغان قوپاجاق،
بوتون كوچه‌لرده واي-واي سَسي
قالخاجاق.
كَندلى‌لر ياس توتماغا،
مرثيه اوخويانلاري دا فغان اتميه
چاغيريلاجاقلار. ۱۷ بوتون اوزوم
باغلاريندان دا فغان قوپاجاق،
چونكي آرانيزدان من كچه‌جيم.» رب بله
ديئر.

ربّئن گونو، ظولمت گونودور

۱۸ واي حالينيزا، اى ربّئن
گونونون حسرتئني چكَنلر!
ربّئن گونونو نه اوچون گؤزله‌يئرسئنئز؟
او گون ائشيق يوخ، قارانليق اولاجاق.
۱۹ شئردن قاچان آدامين قاباغينا آيي
نجه چيخارسا،
و يا اِوه گلئب اَلئني دووارا دايانانى ائلان
نجه سانجارسا، ۲۰ ربّئن گونو ده اِلَجه
ائشيق يوخ، قارانليق مگر اولمایاجاق؟
مگر ظولمت، مگر ائشيقسيز اولمایاجاق؟
۲۱ رب بله ديئر:
«بايراملارينيزدان نئفرت ادئرم،
اونلاري ردّ ادئرم،
طنطنه‌لي ييغينتي‌لارينيزدان خوشلانميرام.
۲۲ منه ياندیرما قوربانلارينيزي،
تاخيل تقدئملرئنئزي گتئره‌سئنئز ده، قبول
اتميه‌جيم.
منه كؤكَلدئلمئش حيوانلارينيزدان
باريش قوربانى تقدئم اده‌سئنئز ده،
اونلارا نظر سالمایاجاغام. ۲۳ گورولتولو
نغمه‌لرئنئزى مندن اوزاق ادئن!
چَنگلرئنئزئن سَسئنه قولاق آسمایاجاغام.
۲۴ لاكئن قوي عدالت سولار كئمي
تؤكولسون،
صالحلئک دایئمن سل كئمي آخسين!
۲۵ اى ائسرائيل نسلي،
قيرخ ائل صحرادا اولاندا، مگر منه
قوربان و تقدئملر گتئرمئشدئنئز؟
۲۶ اؤز دوزه‌لتدئيئنئز سئكّوت
پادشاهينيزي،
كئيّون بوتلرئنئزي، اولدوز آللاهلارينيزي
اؤزونوزله گتئرمئشدئنئز. ۲۷ اِله بونا
گؤره ده سئزي
دَمَشقئن او تايينا اسئرلئيه آپاراجاغام.»
رب بله ديئر.

اونون آدي قوشونلار تاريسي‌دير.

ائسرايئلئن لاقيدلئغي جزالاناجاق ۱

۶ واي حالينيزا، ای صَحيوندا لاقيد
اولانلار،
سامئره داغيندا آرخايين اوتورانلار،
مئلّتلرئن باشچيسي اولان ائسرايئلئن آدلي-
سانلي‌لاري،
ائسرايئل خالقينين اونلارا موراجئعَت
اتدئيي! ۲ کَلنيه چِکئب گؤرون،
اورادان بؤيوک خَماتا گدئن،
فئلئسطلی‌لرئن گَت شهرئنه اِنئن.
اونلارين حالي مگر سئزئن بو مملکتلرئنئزدن
داها ياخشي‌دير؟
اونلارين اَراضئسي سئزئنکئندن
مگر بؤيوکدور؟ ۳ آيا بلا گونونو
اؤزونوزدن اوزاقلاشديريب
قدّارليق تختئني ياخينلاشديريرسينيز؟
۴ ای فئل دئشي ائله بَزَنمئش
ياتاقلاردا اوزانانلار،
دئوانلارا سَرئلَنلر،
سورورده‌کي قوزولاردان،
آخورون يانيندا کي دانالاردان گؤتوروب
يئيَنلر! ۵ چنگ چاليب بَداهَتدن
اوخوياناللار،
گويا داوود کئمي موسئقي آلَتلري ائله
اؤزلري اوچون نغمه دئينلر، ۶ شرابي
کاسالارلا ائچَنلر،
بدنلرئنه اعلا ياغلار سورتَنلر،
لاکئن يوسئف نسلئنئن محو اولماسيندان
ناراحات اولمايانلار! ۷ بوندان اؤتري
اسئرلئيه باشدا بونلار گده‌جکلر.
کورسولرده اوزانانلارين ضئيافتلري باشا
چاتاجاق. ۸ پروردئگار رب اؤز
حاقّينا آند ائچئب،
قوشونلار تاريسي رب بويوروب:
«يعقوب نسلئنئن کئبئرئندن زَهلَم گِدئر،
قالالارينداں نئفرت ادئرم.
بونا گؤره ده شهري ائچئنده اونلارلا
بئرلئکده
تسلئم اده‌جيم.» ۹ اگر بئر اِوده اون نفر
قالسا، اونلار دا اؤله‌جک. ۱۰ اؤلَن
بئر نفرئن قوحومو گله‌جک کي،
اونون جسدئني اِودن گؤتوروب
ياندیرسين. او قوحوم اِوئن ائچئنده

اولانا «آیا یانیندا بئري وار؟»
دیئب سوروشاندا، او دا «هچ کئم»
دئیه‌جک. او واخت او قوحوم
جاواب وره‌جک: «هئس، ربّئن
آدیني چکمک اولماز.» ۱۱ چونکي
رب عنقرئب امر اده‌جک کي،
بؤیوک اِولر پارچا-پارچا اولوب
یخیلسین، کئچئک اِولر ده قیریق-
قیریق اولوب داغیلسین. ۱۲ قایا
اوستونده مگر آتلار چاپار؟
اورادا کئم اؤکوزلرله کوتان سورَر؟
لاکئن سئز عدالتي زَهَره دؤنده‌رئبسئنئز،
صالحلئک میوه‌سئني ده یووشانا
چِوئرئبسئنئز. ۱۳ ای لودِباردا
شادلیق ادنلر
«قَرنایئمي
مگر اؤز گوجوموزله اؤزوموزه آلمادیق؟»
دئینلر! ۱۴ قوشونلار تاریسي رب بله
بویورور:
«باخ، ای اسرائیل نسلي!
من سئزئن ضئدّئنئزه بئر مئلّت
چیخاردیرام.
خَمات گئرئشئندن عَرَبا دره‌سئنه قدر
اونلار سئزي ذلئل اده‌جکلر.»

چَیئرتکه سوروسو باره‌ده رؤیا
۱ پروردئگار رب منه بو رؤیاني
گؤرستدي: پادشاهین پایینا دوشَن
اوتلار بئچئلمئشدي. باخ، یاز
اوتلاري بئتمه‌یه باشلایارکَن، او،
چَیئرتکه سوروسو دوزه‌لدئردي.
۲ چَیئرتکه‌لر اؤلکه‌ده بئتکئلري بِیئب
قورتارمیشدیلار کي، من ددئم:

۷ «ای پروردئگار رب، یالواریرام،
باغیشلا.
بونا یعقوب نسلی نجه دؤزَر؟
آخي او کئچئکدئر.» ۳ رب بو نئیّتدن
دؤندو.
رب ددي: «بو اولمایاجاق.»

آلوو باره‌ده رؤيا ۴ سونرا پروردئگار رب
منه بو رؤياني گؤرستدي: باخ،
پروردئگار رب جزا ورمک اوچون آلوو
چاغيردي. آلوو دهنزلري دئبئندن
ياندیریب یانماغا باشلادي، تورپاغي دا
ياندیریب ياخدي. ۵ او واخت من ددئم:

«اي پروردئگار رب، يالواريرام، اَل
ساخلا.
بونا يعقوب نسلی نجه دؤزَر؟
آخي او کئچئکدئر.» ۶ رب بو نئيّتدن ده
دؤندو.
پروردئگار رب ددي: «بو دا
اولمایاجاق.»

شاقول باره‌ده گؤرونتو ۷ سونرا او منه
بو رؤياني گؤرستدي: باخ، پروردئگار
دومدوز تئکلمئش بئر دووارين يانيندا
دايانميشدي و اونون اَلئنده بئر
شاقول وار ائدي. ۸ رب مندن
سوروشدو: «عاموس، سن نه
گؤرورسن؟» من جاواب وردئم: «بئر
شاقول.» پروردئگار منه ددي:

«باخ، عنقريب خالقيم ائسرايئلئن آرالارينا
بئر شاقول قویاجاغام.
آرتيق اونلاري اسئرگمیه‌جيم. ۹ ائسحاق
نسلئنئن پرستئشگاهلاري خارابا
قالاجاق،
ائسرايئلئن موقدّس مکانلاري وئران
اولاجاق.
سونرا یَروبعام نسلئنئن ضئدّئنه قيلينجلا
چيخاجاغام.»”

عاموس و بِيت‌ائلده‌كي كاهئن اَمَصيا
۱۰ بِيت‌ائلده‌كي كاهئن اَمَصيا، ائسرايئل
پادشاهي يَروبعاما بله خبر گؤنده‌ردي:
“عاموس ائسرايئل نسلي آراسيندا سنئن
ضئدّئنه قصد حاضيرلاييرم. بو اؤلكه
اونون هچ بئر سؤزونه آرتيق دؤزه بئلمز.
۱۱ چونكي عاموس بله ديئر: «يَروبعام
قيلينج آغزينا دوشوب اؤله‌جك.
ائسرايئل خالقي اؤز تورپاغيندان قطعن
اسئرلئيه آپاريلاجاق.»” ۱۲ سونرا اَمَصيا
عاموسا ددي: “اى گؤروجو، بورادان
گت، يهودا تورپاغينا قاچ. نَبئلئيئني
اورادا ات، اونلارين چؤره‌يئني يِه.
۱۳ بئر داها بِيت‌ائلده نبئلئک اتمه،
چونكي بورا پادشاهين موقدّس مكاني و
سلطنتئن اِوي‌دئر.” ۱۴ عاموس اَمَصيايا
جاواب ورئب ددي: “من نه پيغمبرم،
نه ده بئر پيغمبر اوغلو. من فقط بئر
چوبانام، وحشي انجئر آغاجلاريني
يِتئشدئرئرم. ۱۵ آمّا رب منى سورو
اوتارماقدان گؤتوروب بله ددي:
«گت، خالقيم ائسرايئله نبئلئک ات.»
۱۶ ائندي ربّئن سؤزونو اشئت: سن
ديئرسن «ائسرايئلئن ضئدّئنه نبئلئک اتمه
و ائسحاق نسلئنئن ضئدّئنه دانيشما.»

اوغوللارين و قيزلارين قيلينجدان
كچئرئله‌جک،
تورپاغين اؤلچولوب پايلاناجاق.
سن ده نجئس بئر اؤلكه‌ده اؤله‌جكسن.
ائسرايئل خالقي اؤز تورپاغيندان قطعن
اسئرلئيه آپاريلاجاق.»

ياي مئيوەسي بارەسئنده رؤيا [1] پروردئگار
رب منه بله بئر رؤيا گؤرستدي: باخ،
بئر سبد ياي ميوەسي گؤردوم. [2] او
مندن سوروشدو: "عاموس، سن نه
گؤرورسن؟" من جاواب وردئم: "بئر
سبد ياي ميوەسي." رب منه ددي:
"خالقيم ائسرايئلئن آخير گونو يِتئشئب.
آرتيق اونلاري اسئرگميەجيم. [3] همئن
گون ساراي نغمەلري شئونه
چِورئلەجک. مِيئت، مِيئت اوسته
دوشەجک، اونلاري هر طرفه
آتاجاقلار، هچ بئر سَس چيخمایاجاق."
پروردئگار رب بله بويورور.

تاري ائسرايئله جزا ورەجک [4] سئز، ای
مؤحتاجلاري تاپدالاييب اَزَنلر،

۸ ای اؤلکەنئن کاسيبلاريني يوخ اِدنلر،
اِشئدئن بونو! [5] ديئرسئنئز:
"تزه آي مراسئمي نه واخت آخيرا چاتاجاق کي،
تاخيل ساتاق؟
سَبّت گونو نه واخت قورتاراجاق کي،
بوغداني ساتيشا قوياق؟
اؤلچونو
آزالداق، قئيمتي
ده آرتيراق؟
آلداديجي تَرەزي قوراق؟ [6] اِله کي،
يوخسوللاري پولا،
مؤحتاجلاري بئر جوت چاريغا ساتين آلاق؟
بوغدانين تؤر-تؤکونتوسونو ده ساتاق؟"
[7] رب يعقوبون فخرئنه بله آند ائچئب:
"اونلارين هچ بئر ائشئني اصلا ياددان چيخارتمایاجاغام." [8] بوندان اؤتري
مگر ديئل کي، يِر تئتره‌يه‌جک،
اورادا ياشايان هر کس ياسا باتاجاق؟
دوغرودان دا بوتون يِر نئل چايي کئمي قاباراجاق،
مئصئرده‌کي نئل چايي کئمي، جوشاندان سونرا چکئله‌جک. [9] پروردئگار رب بويورور:
"اِله او گونده، گونشي گون‌اورتاچاغي باتيراجاغام،

گوندوز ائشیغیندا بِر اوزونو قارانلیغا
بورویه‌جیم. ۱۰ بایراملارینیزي یاسا
دؤنده‌ره‌جیم،
بوتون ماهني‌لارینیزي مرثئیه‌یه
چِوئره‌جیم.
هر کَسئن بِلئنه چول باغلایاجاغام،
هر باشین ساچیني قیرخدیراجاغام.
او گونو بئري-بئردانه اوغولا توتولان یاسا
چِوئره‌جیم،
آخیري آجي اولاجاقدیر.” ۱۱ پروردئگار
رب بویورور:
“باخ، اِله گونلر گله‌جک کي،
اؤلکه‌یه قحطي گؤنده‌ره‌جیم.
بو گونلرده چؤرک و سویون قیتلیغي
یوخ،
ربّئن سؤزلرئنئن قیتلیغي اولاجاق.
۱۲ ائنسانلار ربّئن سؤزونو
آختاراجاقلار،
دهنزدن دهنزه،
شئمالدان شرقه قدر
اورایا-بورایا قاچاجاقلار،
لاکئن اونو تاپمایاجاقلار. ۱۳ اِله او گون
گؤزل قیزلار، جاوان اوغلانلار
سوسوزلوقدان قَشّ اده‌جکلر.
۱۴ سامئره‌نئن بوتلري آدینا آند
ائچئب
«ای دان، سنئن آللاهینین حاقّي!»،
«بئرشئباعا گِدن یول حاقّي!» دئیَن
آداملار
ییخیلاجاقلار و بئر داها قالخمایاجاقلار.”

ائسرائیلئن وئران اولماسي ۱

۹ پروردئگاري گؤردوم کي،
قوربانگاه یانیندا دورموشدو. او
منه ددی:
“سوتون باشلیقلاریني اِله وور کي،
آستانالار تئتره‌سئن.
بئناني هامینین باشینا اوچورت.
صاغ قالانلاري من قیلینجدان
کِچئرده‌جیم.
اونلاردان هِچ کئم قاچیب قورتولا
بئلمیه‌جک. ۲ اگریري قازیب اؤلولر
دئیارینا گئرسه‌لر بِله،
اونلاري اورادان توتاجاغام.
گؤیلره قالخسالار بِله،

اونلاري اورادان اِندئره‌جيم. ۳ كَرمِل
داغينين تپه‌سئنده گئزلَنسه‌لر بِله،
اونلاري آختاريب اورادان گؤتوره‌جيم.
گؤزومدن گئزله‌نئب دهنزئن دئبئنه
گئرسه‌لر بِله،
اورادا ائلانا امر اده‌جيم كي، اونلاري
سانجسين. ۴ دوشمن قاباغيندا اسئر
آپاريلسالار بِله،
قيلينجا امر اده‌جيم كي، اونلاري
قيرسين.
گؤزلرئمي اونلارين اوستونه ياخشيليق
اوچون يوخ،
پئسلئک اوچون دئگه‌جيم.» ۵ قوشونلار
ربّي پروردئگاردير كي، توخونوب
يري اَرئدَر،
اورادا ياشايان هر كس ياسا باتار،
بوتون يِر نئل چايي كئمي قابارار،
مئصئرده‌كي نئل چايي كئمي چكئلر.
۶ اودور كي، يوخاري اوتاقلاريني
گؤيلرده تئكَر،
طاغيني يِرئن اوستونه قورار،
دهنز سولاريني اؤزونه چاغيريب
اونلاري يِر اوزونه توكَر-

اونون آدي ربدئر. ۷ رب بويورور: «اى
اِسرايئل اؤولادلاري!
مگر سئز منئم اوچون كوشلولار كئمي
ديئلسئنئز؟
مگر من اِسرايئلي مئصئر اؤلكه‌سئندن،
فئلئسطلي‌لري كَفتوردان
،
اَراملي‌لاري قئردن چيخارتماديم؟
۸ باخ، پروردئگار ربّئن گؤزلري بو
گوناهكار مملكته دئكئلئر.
اونلاري يِر اوزوندن محو اده‌جيم.
آنجاق يعقوب نسلئني كامئل محو
اتميه‌جيم.»
رب بله بويورور. ۹ «چونكي، باخ، من
بله امر ادئرم:
من اِسرايئل نسلئني بوتون مئلّتلر آراسيندا
خَلبئردن كچئردن كئمي كچئرده‌جيم.
بئر چينقيل بِله، يِره دوشميه‌جک.
۱۰ خالقيمدان بوتون گوناه اِشله‌دنلر
قيلينجلا اؤله‌جكلر،
اونلار كي، ديئردئلر: «بلا بئزه
ياخينلاشماز، بئزه راست گلمز.»

مملکتئن تزه‌دن برپا اولماسي

۱۱ اِله او گون داوودون يخيلان
چاديريني بَرپا اده‌جيم.
اونون دَمله-دِشئکلرئني توتوب
وئران يِرلرئني تئکه‌جيم.
اونو اوّلکي حالينا سالاجاغام. ۱۲ اِله کي
قالان اِدوملولارا
و منئم آديملا چاغيريلان بوتون مئلّتلره
صاحئب اولسونلار.”
بونو اده‌جک اولان رب بويورور.
۱۳ رب بويورور:
“باخ، اِله گونلر گله‌جک کي،
کوتان سورَن، بئچئنچئيه يِتئشه‌جک،
اوزوم سيخان، مِينه توخوم اَکَنله
راستلاشاجاق،
داغلاردان شئرئن شراب داماجاق،
بوتون تپه‌لردن ده آخاجاق. ۱۴ خالقيم
ائسرايئلي اسئرلئکدن قايتاراجاغام،
وئران شهرلري تئکئب اونلاردا
ياشاياجاقلار.
اوزوملوکلري اَکئب شرابيني ائچه‌جکلر،
باغلار ساليب ميوه‌سئندن يئيه‌جکلر.
۱۵ اونلاري اؤز تورپاقلاريندا
اَکه‌جيم،
اونلارا وردئيئم تورپاقدان بئر داها
قوپاريلمایاجاقلار.” تارين رب بله
ديئر.

OBA

۱

۱ بو، عوبَدیایا ظاهئر اولان
رؤیادیر.

اِدوم اوستونده تارینین محکمه‌سي

(اِر. ۴۹: ۷- ۲۲)

پروردئگار رب اِدوم باره‌سئنده بله دیئر:
بئز ربدن بئر خبر اشئتدئک،
مئلّتلر آراسینا بئر قاصئد گؤنده‌رئلئب کي،
دسئن:
"قالخین، گلئن اِدومون ضئدّئنه قالخیب
اونونلا دؤیوشَک!" ۲ "باخ، من
سني مئلّتلر آراسیندا کئچئک
اده‌جیم؛
هامي سنه خور باخاجاق. ۳ ای سن قایا
چاتلاقلاریندا مسکن سالان،
اِوئني اوجالاردا قوران!
اوره‌یئنئن تکبّورو سني آلدادیب،
قلبئنده دیئرسن: «منی کئم یِره ییخا بئلر؟»"
۴ رب بویورور:
"سن قارتال کئمي یوخاري اوچاسان
دا،
یووانی اولدوزلار آراسیندا قوراسان دا،
من سني اورادان یِره ییخاجاغام. ۵ اگر گجه
یانینا اوغرولار و حرامئلر گلسَیدئلر،
نجه هلاک اولاردین!
مگر آنجاق اؤز ائسته‌دئکلري قدر
اوغورلامازدیلار؟
باغینا اوزوم ییغانلار گلسَیدئلر،
مگر بئر نِچه سالخیمي بوراخمازدیلار؟
۶ عئسونون هر شيي نجه تالان
ادئله‌جک،
گئزلي خزئنه‌لري آشکارا چیخاریلاجاق.
۷ سنئنله عهد باغلایانلارین هامیسي
سني اؤلکَندن قوواجاقلار،
موتّفئق‌لرئن سني آلدادیب مغلوب
اده‌جکلر.
سنئنله چؤرک یئیَنلر سنه تله
قوراجاقلار،
هچ کس ده بونو آنلامایاجاق." ۸ رب
بویورور:
"مگر او گون اِدومون حئکمتلي
آداملاریني،

عئسو داغينداكي دوشونجه‌لى‌لري محو
اتميه‌جيم؟ ۹ او واخت اى تِيمان،
ائگئد آداملارين اِله قورخويا
دوشه‌جک كي،
عئسو داغلارينين هر ساكئني قيرغيندا
اؤلدوروله‌جک. ۱۰ قارداشين يعقوبا
اتدئيئن قدّارليغا گؤره
سن نجالت ائچئنده قالاجاقسان،
ابده كئمي كَسئله‌جكسن. ۱۱ يادِاللي‌لر
اونون ثروتئني آپاران گون
سن اوزاقدا دوروب تاماشا اتدئن.
اَجنبي‌لر اونون شهر دروازالاريندان
گئرئب
اورشَلئم اوچون پوشک آتان گون،
سن ده اونلاردان بئري كئمي رفتار
اتدئن. ۱۲ قارداشلارينين بدبختلئک
گونوندن ذؤوق آلما،
يهودا نسلئنئن هلاک اولدوقلاري گون
سِوئنمه،
اونلارين هلاكتي گونده،
اونلارين پرئشانليغيندا، سن فخر اتمه.
۱۳ خالقيمين موصئبت گونونده
اونلارين شهر دروازالاريندان گئرمه‌يئن،
باشلارينا بلا گلن گون
اونلارين فلاكتئني شادليقلا تاماشا
اتمه‌يئن،
باشلارينا بلا گلن گون
اونلارين مالينا اَل اوزاتمايين! ۱۴ قاچان
يهودا اؤولادلاريني اؤلدورمک
اوچون
يول آيريجيندا دايانمايين،
او عذابلي گون
قورتولانلاري دوشمنه تسلئم اتمه‌يئن!

تاري مئلّتلره حؤكم اده‌جک
۱۵ چونكي ربّئن گونو بوتون
مئلّتلر اوچون ياخينلاشير،

اى اِدوم، سن نه جور ادئبسن، سنه ده
بله ادئله‌جک،
عمل‌لرئنئن عوضي اؤز باشينا گله‌جک!
۱۶ نجه سئز منئم موقدّس داغيمدا
ائچدئنئز،
بوتون خالقلار دا دورمادان ائچه‌جکلر،
ائچئب اوداجاقلار،
اِله بئل كي، هچ واخت يوخ ائمئش.

ائسرایئلئن ظفري ۱۷ لاکئن قورتولوش
تاپانلار صَحیون داغینا ییغیلاجاقلار،

او داغ موقدّس اولاجاق.
یعقوب نسلی اؤز مولکونه صاحئب
اولاجاق! ۱۸ او واخت یعقوب نسلی
اود،
یوسئف نسلی آلوو،
لاکئن عئسو نسلی کولَش اولاجاق،
اونلار عئسو نسلئني یاندیریب محو
ادەجکلر.
عئسو نسلئندن قورتولان اولمایاجاق.
چونکي رب بله دیئب. ۱۹ نِگِب
ساکئنلري عئسو داغیني،
هامار بؤلگەده یاشایانلار فئلئسطلی‌لرئن
بؤلگەسئني،
اونلار اِفرایئمله سامئره زَمئلرئني،
بِنیامئنلی‌لر ده گئلعادي آلاجاقلار.
۲۰ اسئر اولان بو ائسرایئل قوشونو
کي،
صارِفَته قدر کَنَعانلی‌لارین
آراسینداديرلار،
اورشَلئم اسئرلري کي، صِفارَددەدئرلر،
نِگِب شهرلرئني ضبط ادەجکلر.
۲۱ خالقي قورتارانلار، صَحیون
داغینا چیخیب
عئسو داغینا حؤکم ادەجکلر،
و مملکت ربّئن اولاجاقدیر.”

JON

یونوسون چاغیریشي و ائطاعتسئزلئي
۱ ربّئن سؤزو اَمئتّه‌ي اوغلو یونوسا نازئل
اولدو: ۲ "قالخ، نِینَوایا، او بؤیوک شهره
گت و اونون ضئدّئنه جار چک،
چونکي اورادا کي‌لارین پئسلئي گلئب
حوضوروما قدر چاتیبدیر." ۳ لاکئن
یونوس قالخدي کي، ربّئن حوضوروندان
تَرشئشه قاچسین. یافایا اِنئب تَرشئشه
گِدن بئر گمي تاپدي. یول حاقّیني ورئب
اونا مئندي کي، ربّئن حوضوروندان
اوزاقلاشیب اونلارلا تَرشئشه گتسئن.
۴ رب دهنز اوستونده گوجلو کولَک
قالدیردي، دهنزده بؤیوک بئر طوفان
اولدو و گمي آز قالا پارچالاناجاق
ائدي. ۵ گمئچئلر قورخویا دوشوب هر
بئري اؤز آللاهیني چاغیردي و گمئده
اولان یوکلري دهنزه آتدیلار کي، اونو
یونگوللَشدئرسئنلر. آمّا یونوس گمئنئن
آشاغي حئصّه‌سئنه اِنمئشدي و اوزانیب
بَرک یوخویا گتمئشدي. ۶ گمي ریئسي
اونون یانینا گلئب ددي: "سن نه
یاتیرسان؟ قالخ، اؤز آللاهیني چاغیر.
بلکه آللاه بئزي یادا سالار و بئز محو
اولماریق." ۷ گمئچئلر بئربئرلرئنه ددئلر:
"گلئن، پوشک آتاق، گؤرَک کئمه

سن منئم سَسئمي اشئتدئن. ٣ سن منی
درئنه، دهنزئن قوینونا آتدین،
سِللر منی آرایا آلدي،
سنئن بوتون لَپه‌لرئن و شَپه‌لرئن
اوستومدن کِچدي. ٤ من ددئم: «سنئن
گؤزلرئنئن قاباغیندان قووولموشام.»
لاکئن گئنه سنئن موقدّس معبدئنئن
طرفئنه نجه باخاجاغام؟ ٥ نَفَسئم
کَسئلَنه قدر منی سولار بورودو،
درئن درئنلئکلر منی آرایا آلدي،
دهنزئن بئتکي‌لري باشیما ساریلدي.
٦ داغلارین دئبئنه قدر اِندئم،
یِر منی ابده‌جک اؤزونده حبس اتدي؛
لاکئن، یارب تاریم، سن جانیمي
درئن چوخوردان چیخاردیبسان.

٧ ائچئمده جانیم اوزولَنده ربّی
خاطیرلادیم،
منئم دوعام سنه،
سنئن موقدّس معبدئنه چاتدي. ٨ پوچ
اولان بوتلره سجده ادنلر،
او وفالي اولاني بوراخیب کِدئرلر. ٩ آمّا
من سنه شوکور نغمه‌سي ائله قوربان
گتئره‌جیم،
نذرئمي یرئنه یتئره‌جیم.
خئلاص ربدن گلئر!" ١٠ او واخت
رب بالیغا امر اتدي و بالیق یونوسو
آغزیندان قورولوغا قوسدو.

نِينَوالي‌لارين تؤوبه اتمه‌سئ ۱ ربّئن سؤزو
يونوسا ائكئنجي دفه نازئل اولدو:
۲ "قالخ، نِينَوايا، او بؤيوک شهره گت و
سنه دئيه‌جيئم سؤزلري اونلارا جار
چک." ۳ يونوس ربّئن سؤزونه موطابئق
قالخيب نِينَوايا گتدي. نِينَوا تارينين
نظرئنده بؤيوک شهر ائدي. اوراني اوچ
گونه گزئب دولاشماق اولاردي.
۴ يونوس شهري گزمه‌يه باشلاييب بئر
گونلوک يول گتدي و جار چکه‌رک
ددي: "قيرخ گوندن سونرا نِينَوا
آلت-اوست اولاجاق!" ۵ نِينَوالي‌لار
تاريپا ائانديلار، اوروج اعلان ادئب
بؤيوکدن کئچئيه قدر هامي چول
گِيئندي. ۶ بو خبر نِينَوا پادشاهينا
چاتاندا، او، تختئندن قالخيب شاهليق
شئنِلئني اَينئندن چيخارتدي و چول
گِيئنئب کولون اوستونده اوتوردو.
۷ پادشاه نِينَوادا بئر اعلان صادئر اتدي
کي، ديئردي: "پادشاهين و اونون
اصئلزاده‌لرئنئن حؤکمونه موطابئق: نه
ائنسانلار، نه حيوانلار، نه ناخيرلار، نه
ده سورولر هِچ نه يِمه‌سئنلر. اوتلاغا
گتمه‌سئنلر و سو ائچمه‌سئنلر. ۸ هم
ائنسانلار، هم ده حيوانلار چول

MIC

سامئره و اورشَلئم اوچون مرثئيه ۱ يهودا
پادشاهلاري يوتام، آحاز و خئزقئيانين
دؤورونده، سامئره و اورشَلئم
باره‌سئنده، مورِشِتلي مئکايا رؤيا
واسئطه‌سئله ربّئن بو سؤزو نازئل اولدو.
۲ اِشئدئن، سئز، ای بوتون خالقلار،

۱ قولاق آسين، ای يِر اوزو و اورادا
ياشايانلار!
قوي پروردئگار رب سئزئن ضئدّئنئزه
شهادت ورسئن؛
پروردئگار موقدّس معبدئندن. ۳ چونکي
باخ، رب يِرئندن چيخيب گلئر،
او يِر اوزونه اِنه‌جک،
داغلارين زئروه‌لرئنده يِرئيه‌جک.
۴ داغلار اونون آياقلاري آلتيندا
اود يانيندا اَرئيَن موم کئمي اَرئيه‌جکلر،
دره‌لر، تپه‌لردن آشاغي آخان سِللر
کئمي، ياريلاجاق. ۵ بوتون بونلار
يعقوب اؤولادلارينين عاصئلئيئنه،
ائسرائيل خالقينين گوناهلارينا گؤره‌دئر.
يعقوب اؤولادلارينين عاصئلئيي نه‌دئر؟
مگر سامئره ديئل؟!
يهودانين بوت پرستئشگاهي نه‌دئر؟
مگر اورشَلئم ديئل؟! ۶ "بونا گؤره من
سامئره‌ني يِرله بئر اده‌جيم،
يِرئنده اوزوملوک ساليناجاق.
داشلاريني دره‌يه تؤکه‌جيم،
بونؤوره‌لرئني آچيق قوياجاغام.
۷ سامئره‌نئن بوتون بوتلري
پارچا-پارچا قيريلاجاق،
معبدئنه ورئلَن هدئيّه‌لر ياندیریلاجاق،
بوتون تئمثال‌لاريني داغيداجاغام.
بو هدئيّه‌لر فاحئشه‌لئک موزدو ائله
ييغيلديغينا گؤره،
گئنه ده فاحئشه‌لر اوچون
ائشله‌دئله‌جک." ۸ بونا گؤره
ده من مئکا، گرک آغلاييب
گؤزياشي تؤکوم،
آياق‌يالين، لوت-عوريان گزئم،
چاقّال کئمي اولاييم،
بايقوش کئمي شئون چکئم. ۹ چونکي
سامئره‌نئن يارالاري صاغالان ديئل،

يهوداياجاق يابيليب،
خالقيمين دروازالارىناجاق،
حتّا اورشَلئمه‌جک چاتيب.

يهودا شهرلرئنئن جزالانماسي

۱۰ بونو گَتده بئلدئرمه‌يئن،

اصلا آغلامايين.
بِيت‌عوفرادا
توز-تورپاقدا يووارلانين. ۱۱ سئز اى شافئر
ساکئنلري،
لوت-عوريان، نجالت ائچئنده کِچئب
گدئن!
صَعَناندا
ياشايانلار اورادان قاچا بئلميه‌جکلر.
بِيت‌اِصِل
اَهلي ياس توتاجاق؛
او، کؤمه‌يئني سئزدن کَسه‌جک.
۱۲ ماروت اهالئسي ياخشيليق
آرزولاياراق،
ضعئف اولورلار،
چونکي رب اورشَلئمئن دروازاسينا بلا
ساليب. ۱۳ اى لاکئش ساکئنلري،
آتلارينيزي
دؤيوش عاربالارينا قوشون.
صحيون قيزيني سئز گوناها باتيردينيز،
چونکي سئزده ائسرايئلئن عاصئلئيي
تاپيلدي! ۱۴ بونا گؤره مورِشِت‌گَته
آيريلماق هدئيّه‌لري وره‌جکسئنئز،
اَکزئب
شهري ائسرايئل پادشاهلاريني
آلداداجاق. ۱۵ اى مارِشا
ساکئنلري،
رب اوستونوزه گئنه ائستئلاچي
گتئره‌جک،
عَدولّام ماغاراسينا ائسرايئلئن آدلي-سانلي
آداملاري سيغيناجاق. ۱۶ اى يهودا،
عَزئز بالالاريندان اؤتري ساچيني
قيرخ،
قوي باشين کَرکس باشي کئمي کِچَل
اولسون،
چونکي اؤولادلارين اسئرلئيه
آپاريلاجاق!

کاسيبلارا ظولم ادنلرئن طالعي

۱ ۲ واي او آداملارين حالينا کي،
ياتاقلاريندا شر نئيّت قورولار،

و سحر آچیلدیقدا اونا عمل ادئرلر!
چونکي گوجلري بونا چاتیر. ۲ زَمئلره
طاماح سالیب زورلا آلیرلار،
اِولره گؤز دئکئب اونلارا صاحئب
دورورلار.
اِو صاحئبي ائله عایئله‌سئنه ظولم ادئرلر،
آداملاري مئراثیندان محروم ادئرلر! ۳ بونا
گؤره ده رب بله دیئر:
"باخ، بو خالقا بلا گتئرمیه
حاضیرلاشیرام،
اوندان بویون قاچیردا بئلمیه‌جکسئنئز.
سئز بئر داها دئکجاش گزمیه‌جکسئنئز،
چونکي پئس زامان گلئر. ۴ او گون
سئزي مئثال چکئب،
بله یانیقلي مرثیه اوخویاجاقلار:
«بئز تامام محو اولدوق!
خالقیمین پاییني باشقاسینا ورئر!
گؤر نجه اونو مندن آلیر!
زَمئلرئمئزي نجه بؤلوب خائلره پایلاییر!»
۵ بونا گؤره ربّئن جاماعاتي آراسیندا
هچ کس تاپیلمایاجاق کي،
سنئن اوچون پوشکله اؤلچو چکئب یِر
بؤلوشدورسون."

یالانچي واعئظلر ۶ اونلار بله وعظ ادئرلر:

"وعظ اتمه.
بله شیلردن هچ کس دانیشماسین؛
روسوایچیلیق بئزه چاتمایاجاق." ۷ ای
یعقوب نسلي، مگر گرک بو دیئلسئن:
"ربّئن روحو مگر صبئرسئز اولوب؟
مگر بونلار اونون ائشلري‌دئر؟"
منئم سؤزلرئم مگر دوزگون یوللا گدنلرئن
خیرئنه دیئل؟ ۸ اِله بو یاخین
زامانلاردا،
خالقیم منئم ضئدّئمه قالخیب دوشمن
اولوبلار.
موحارئبه‌دن قاییدانلارین،
یولدان اَمئن-آمانلیقدا کِچَنلرئن اَینئندن،
پالتارلاریني آلیب اونلاري سویورسونوز.
۹ خالقیمین آروادلاریني
راحات اِولرئندن قووورسونوز،
اوشاقلاریندان منئم وردئیئم شؤوکتي
همئشه‌لئک گؤتورورسونوز. ۱۰ قالخین و
گدئن،
چونکي بورا ائستئراحت اتمک یري دیئل.
بو یِر نجئسلَندئیئنه گؤره

دهشتلي صورتده دارماداغين اولاجاق.
۱۱ اگر يالانچي بئر آدام، حئيله‌گر بئر
آدام گلئب يالاندان دِسه:
"سنه شراب و كِفلَندئرن ائچكلر باره‌ده
وعظ اده‌جيم."
البتّه، بله خالقين بله واعئظي اولار!

ربّئن اومئد وعده‌سي ۱۲ ای يعقوب اؤولادلاري،

من قطعن سئزئن هامينيزي بئر يِره
ييغاجاغام،
ائسرايئلئن صاغ قالانلاريني بئر يِره
ييغاجاغام.
اونلاري آغيلدا كي سورو كئمي بئر يِره
ييغاجاغام.
اوتلاقدا كي سورو كئمي اؤلكه آداملارلا
دولاجاق. ۱۳ آزاد ادن اونلارين
قاباقلاريندا گدئر؛
دروازاني قيريرلار، اوندان اِشئيه
چيخيرلار.
اونلارين پادشاهي اونلارين قاباغيندا
گدئر،
رب اونلارين باشچيسي‌ديرر.

مئكا ائسرايئل رهبرلرئني دانلاييير ۱

۳ او واخت من ددئم:
"قولاق آسين، ای يعقوب
رهبرلري،
ای ائسرايئل خالقينين باشچيلاري!
مگر عدالتئن نه اولماسيني بئلمک سئزه
گرکلي ديئل؟! ۲ سئز كي، ياخشيدان
نئفرت ادئرسئنئز،
پئسلئيي سِوئرسئنئز،
خالقيمين دَرئسئني سويورسونوز،
اَتئني سوموكلرئندن قوپارديرسينيز، ۳ سئز
كي، خالقيمين اَتئني يِيئرسئنئز،
دَرئسئني سويورسونوز، سومويونو
قيريرسينيز.
خالقيمي قازاندا،
تاوادا پئشئرئلَن اَت كئمي
دوغراييرسينيز. ۴ او واخت اونلار
ربّه فرياد اده‌جكلر،
لاكئن رب اونلارا جاواب ورميه‌جک.
او زامان رب اوزونو اونلاردان
گئزلَده‌جک،

چونكي پئس ائشلره عمل ادئلر.”
۵ خالقيني آزديران پيغمبرلرئن
ضئدّئنه،
رب بله ديئر:
“يِمه‌يه بئر شيلري اولاندا «صولح»
باغيريرلار.
آمّا آغيزلارينا بئر شي ورميه‌نئن ضئدّئنه
موقدّس موحارئبه اعلان ادئرلر.” ۶ بونا
گؤره سئزه رؤياسيز گجه گله‌جک،
فالچيليق ادئله بئلمه‌ين قارانليق گله‌جک،
پيغمبرلر اوچون گونش باتاجاق،
گوندوز اونلار اوچون ظولمت اولاجاق.
۷ گؤروجولر روسواي اولاجاقلار،
فالچيلار بي‌آبير اولاجاقلار،
دوغرودان دا اونلارين هاميسي بوندان
اوتانيب آغيزلاريني باغلاياجاقلار،
چونكي تاريدان جاواب اولمایاجاق. ۸ آمّا
من قووّتله،
ربّئن روحو ائله،
عدالت و جسارتله دولويام كي،
يعقوب اؤولادلارينا اونلارين
عاصئلئيئني،
ائسرايئله ده اونون گوناهيني بئلدئرئم.
۹ بونو اِشئدئن، ای يعقوب
اؤولادلارينين رهبرلري،
ای ائسرايئل خالقينين باشچيلاري!
سئز عدالتدن نئفرت ادئرسئنئز،
هر جور دوزلويو اَيِرئيه چِوئرئرسئنئز.
۱۰ صهيونو قان باهاسينا بئنا
ادئرسئنئز،
اورشَلئمي حاقسيزليق اوستونده
تئككئرسئنئز. ۱۱ رهبرلري روشوتله
حؤكم ادئرلر،
كاهئنلري اوجرتله تعلئم ورئرلر،
پيغمبرلري فالچيليق ادئب پول آليرلار،
لاكئن حله ده ربّه بِل باغلاييب ديئرلر:
“مگر رب بئزئم آراميزدا ديئل؟
اوستوموزه بلا گلمَز.” ۱۲ بونا گؤره ده
سئزئن اوزونوزدن،
صهيون زَمي كئمي شوخوملاناجاق،
اورشَلئم داش قالاغينا،
معبدئن تئككلدئيي داغ دا
مِشه‌لي تپه‌لره چِورئله‌جک.

رب بوتون دونیادا اَمئن-آمانلیقلا حؤکم سوره‌جک

(اِش. ۲: ۱- ۴) [۱]

۴ آخیر گونلرده ربّئن اِوي اولان داغ
داغلارین لاپ اوجاسي،
تپه‌لرئن لاپ اوجاسي اوجالاجاق.
خالقلار اونا ساري گله‌جکلر. [۲] چوخ مئلّتلر گلئب دئیه‌جکلر:
"گلئن، ربّئن داغینا،
یعقوبون تاریسینین اِوئنه قالخاق،
قوي رب بئزه اؤز یوللارینی اؤیرَتسئن،
و بئز اونون طَرئقلري ائله گِدَک."
چونکي شرئعت صَیوندان،
ربّئن سؤزو اورشَلئمدن یاییلاجاق.
[۳] رب چوخ خالقلار آراسیندا حؤکم اده‌جک،
گوجلو اوزاق مئلّتلر حاقّیندا قرار چیخارداجاق.
اونلار قیلینجلاري کَچوجلارلا دؤیوب اونلاردان کوتان،
نئزه‌لردن ده حَرَس اَره‌سي دوزه‌لده‌جکلر.
مئلّت، مئلّتئن ضئدّئنه قیلینج قالدیرمایاجاق،
آرتیق موحارئبه اتمه‌یي اؤیرَنمیه‌جک.
[۴] هر کس اؤز اوزوم آغاجینین،
اؤز انجئر آغاجینین آلتیندا اَیلَشه‌جک،
اونلاري قورخودان اولمایاجاق.
چونکي قوشونلار ربّئنئن آغزي بله دیئب. [۵] بوتون خالقلار،
اؤز آللاهلارینین آدي ائله یاشاسالار بِله،
بئز، ابددن ابده‌جک تاریمیز ربّئن آدي ائله یاشایاجاغیق.

اسئرلئکدن قاییتماغین وعده‌سي

[۶] رب بویورور:

"او گون من شئکَستلري ییغاجاغام،
قوودوغوم، ذلئل اتدئیئم خالقي بئر یِره ییغاجاغام. [۷] شئکَستلري صاغ قالان خالق اده‌جیم،
قووولانلاري گوجلو مئلّته چِوئره‌جیم.
رب اونلارا صحیون داغیندان،

ائندئدن ابده کئمي حؤکم اده‌جک.”
۸ سنه گلئنجه، ای سورویه نظارت
ادن بورج،
ای صحیون قیزینین قالاسي،
اوّلکي حاکئمئیّت سنه تزه‌دن
ورئله‌جک،
اورشَلئم قیزینین سلطنتي گله‌جک.
۹ ائندي نه اوچون اوجا سَسله
باغیریرسان؟
نئیه دوغان آرواد کئمي آغري
چکئرسن؟
مگر سنئن یانیندا پادشاه یوخدور؟
مصلحت ورەنئن مگر هلاک اولوب؟
۱۰ ای صحیون قیزي، آغریدان
قوورول،
دوغان آرواد کئمي بَرکدن قیشقیر،
چونکي ائندي شهري ترک ادئب،
چؤلده قالاجاقسان،
بابئله قدر گده‌جکسن.
اورادا قورتولوش تاپاجاقسان؛
اورادا رب سني دوشمنلرئنئن اَلئندن
ساتین آلاجاق. ۱۱ آمّا ائندي چوخ
مئلّتلر
سنئن ضئدّئنه بئرله‌شئب دیئرلر:
“قوي صحیون روسواي اولوب
نجئسلَنسئن!
بونو اؤز گؤزوموزله گؤرَک!” ۱۲ لاکئن
اونلار ربّئن دوشونجه‌لرئني بئلمئرلر،
اونون مقصدئني آنلامیرلار؛
چونکي رب اونلاري، خرمنده ییغیلان
دَرزلر کئمي
بئر یِره ییغیب. ۱۳ رب بله دیئر: “ای
صحیون قیزي،
قالخ، خرمنده‌کي تاخیلیني دؤي!
چونکي سنئن بوینوزونو دمئر کئمي،
دیرناقلاریني بورونج کئمي اده‌جیم.
اِله کي، چوخ خالقلاري اَزه‌سن،
اونلارین حاقسیزلیقلا آلان قنئمتئني،
مال-دؤولتئني بوتون یِر اوزونون
پروردئگارینا وقف اده‌سن.
۵ ۱ ای قوشونلار قیزي، ائندي
قوشونلاریني بئر یِره ییغ!
بئزي دؤوره‌یه آلیبلار،
ائسرائیل حؤکمدارینین اوزونه دَیَنَکله
ووراجاقلار.

بِيت‌لَحمدن گله‌جک اولان حؤکمدار

٢ آمّا سن ای بِيت‌لِحِم اِفراتا،
يهودا نسئل‌لرئنئن کئچئيي اولاسان دا،
منئم اوچون ائسرايئل اوستونده
حؤکمدار سندن چيخاجاق.
اونون نسلی چوخ قدئملردن،
ازلي گونلردندئر. ٣ دوغوم آغريسيني
چکن آرواد دوغانا قدر،
رب اؤز خالقيني تسلئم اده‌جک.
ائسرايئل اؤولادلارينين يانينا،
قالان قارداشلاري قاييداجاق. ٤ بو
حؤکمدار قالخاجاق
و تارينين قووّتئنده،
تاريسي ربّئن عظمتلي آديندا
سوروسونه چوبانليق اده‌جک.
خالق اَمئن-آمانليق ائچئنده ياشاياجاق،
چونکي بوتون يِر اوزو اوستونه بؤيوک،
او اولاجاق. ٥ بو بئزئم صولحوموز
اولاجاق.
آشورلولار اؤلکه‌مئزه گلدئيي واخت،
قالالاريميزا آياق آچديغي واخت،
اونلارين ضئدّئنه يدّي چوبان و سکّئز
رهبر قالديراريق. ٦ اونلار آشور
تورپاقلارينا،
نَمرود اؤلکه‌سئنئن گئرئشلرئنه،
قيلينجلا چوبانليق اده‌جکلر؛
آشورلولار تورپاغيميزا گلنده،
سرحدئمئزي کِچَنده،
او بئزي قورتاراجاق. ٧ يعقوب نسلئنئن
صاغ قالانلاري
چوخلو خالقلارين آراسيندا اولاجاقلار.
ربّئن گؤنده‌ردئيي شِح کئمي،
اوت اوستونه تؤکولَن ياغيش کئمي کي،
کئمسه‌ني گؤزله‌مَز.
کئمسه‌نئن گلمه‌سئنه ده مونتظئر اولماز.
٨ يعقوب نسلئنئن صاغ قالانلاري
چوخلو خالقلارين، چوخلو مئلّتلرئن
آراسيندا
اِله بئل کي، مِشه حيوانلاري آراسينداکي
شئر،
قويون سوروسو آراسينداکي جاوان
آصلاندير.
سورونون ائچئنه گئرسه، اَزئب دئدَر،

هچ کس اوندان قورتولا بئلمز. ۹ اَلئن
خَصملرئنئن اوستونه قالخاجاق،
ای ائسرایئل، سنئن دوشمنلرئن
کَسئله‌جک! ۱۰ رب بویورور:
"او گونده آتلارینیزي قیراجاغام،
دؤیوش عاراباالارینیزي یوخ اده‌جیم.
۱۱ اؤلکه‌نئزده‌کي شهرلري ده
دارماداغین اده‌جیم،
بوتون قالالارینیزي یِره یخاجاغام.
۱۲ جادوگرلئیي سئزئن اؤلکه‌نئزدن
محو اده‌جیم،
سئزه بئر داها طالِعه باخان اولمایاجاق.
۱۳ سئزئن بوتلرئنئزي، سئزئن
موقدّس سوتونلارینیزي
سئزئن آرانیزدان قیریب آتاجاغام.
بلجه اَل‌لرئنئزله دوزه‌لتدئیئنئز شیلره
آرتیق سجده اتمیه‌جکسئنئز. ۱۴ سئزئن
اَشِرا بوتلرئنئزي آرانیزدان
چیخاردیب آتاجاغام.
شهرلرئنئزي وئران قویاجاغام.
۱۵ ائطاعتسئز مئلّتلردن قضبله،
حئدّتله قئصاص آلاجاغام."

ربّئن ائسرایئلئن ضئدّئنه ائتّهامي ۱

۶ ربّئن نه ددئیئني ائندي اِشئدئن:
"قالخین، داغلار قاباغیندا
داعوانیزي دئله گتئرئن،
قوي تپه‌لر سَسئنئزي اشئتسئنلر.
۲ ای داغلار، ای یِرئن مؤحکم
بونؤوره‌لري،
ربّئن ائتّهامیني اِشئدئن!
چونکي رب اؤز خالقینین ضئدّئنه داعوا
آچیب؛
حتّا ائسرایئلله بله داعوا اده‌جک. ۳ ای
خالقیم، سنه نه اتمئشم؟
سني نه ائله یورموشام؟
منه جاواب ور! ۴ دوغرودان دا، من
ائدئم کي،
سني مئصئر اؤلکه‌سئندن چیخارتدیم،
نؤکرچئلئک دئیاریندان سني ساتین آلدیم،
موساني، هارونو، مریمي سنئن قاباغیندا
گؤنده‌ردئم. ۵ ای خالقیم، سنئن
ضئدّئنه
موآب پادشاهي بالاقین نئیّتلرئني،

بِعور اوغلو بَلعامين اونا نه جاواب
وردئيئني خاطيرلا،
شئطّئمدن گئلگالا گِدنده، يولدا نه باش
وردئيئني خاطيرلا كي،
ربّئن صالح عمل‌لرئني بئله‌سن.”

ربّئن آداملاردان ائسته‌يي ۶ ربّئن حوضورونا نه ائله گدئم؟

اوجا تارينين حوضوروندا نجه سجده ادئم؟
اونون حوضورونا ياندیرما قوربانلاري
ائله-
بئر ائلّئک دانالارلا مگر چيخيم؟ ۷ ربّه
مئن-مئن قوچ قوربانلاري،
زيتون ياغينين اون مئنلرجه سِل‌لري مگر
خوش گلر؟
عاصئلئيئمه گؤره ائلک اوغلومو،
گوناهيم اوچون اؤز اؤولاديمي مگر ورئم؟
۸ ای ائنسانلار، تاري سئزه ياخشي
اولاني بئلدئرئب.
رب سئزدن عادئل اولماقدان باشقا،
محبّت گؤرسدمه‌يي سِومَکدن باشقا،
تارينيزين حوضوروندا باشي‌آشاغي
ياشاماقدان باشقا نه ائسته‌يئر كي؟

پئسلئيئن جزالاندیرماسي ۹ ربّئن سَسي شهره ئئدا ادئر،

سنئن آدينداں قورخماق حئکمتدئر.
“تنبه آغاجينا،
اونو تعيئن اده‌نه دئقّت ادئن. ۱۰ مگر
پئسلرئن اِوئنده‌کي حارام مال-
دؤولت،
نجئس اولان اَسکئک اؤلچو
حله ده يوخدور؟ ۱۱ پئسلئک
تَره‌زئسئندن و آلداديجي چکي
داشلاريندان ائستئفاده اده‌ني
مگر حاقلي سايارام؟ ۱۲ شهرئن
وارلي‌لاري قدّارليق ادئرلر،
ساکئنلري يالان دانيشيرلار،
دئل‌لري آغيزلاريندا حئيله ائشله‌دئر.
۱۳ بونا گؤره، گوناهلارينيزدان
اؤتري،
من سئزي ووراجاغام،
سئزي يئخاجاغام،
سئزي وئران قوياجاغام.
۱۴ يئيه‌جکسئنئز، آمّا
دويمایاجاقسينيز،

قارينلارينيز بوش قالاجاق.
ثروت ييغاجاقسينيز، آمّا
ساخلامایاجاقسينيز،
هر نه ساخلاديغينيزي دا، من
قيلينج آغزينا وره‌جيم. ۱۵ سئز
اَکه‌جکسئنئز، آمّا بئچميه‌جکسئنئز،
زيتون سيخاجاقسينيز، لاکئن اؤزونوزه
ياغ سورتميه‌جکسئنئز؛
اوزوم سيخاجاقسينيز، آمّا شراب
ائچميه‌جکسئنئز. ۱۶ پادشاه عومرئنئن
قايدالاري رئعايت اولونور،
اَخاب سولاله‌سئنئن بوتون ائشلري يرئنه
يئتئرئلئر،
اونلارين مصلحتئنه موطابئق
ياشاييرسينيز،
بونا گؤره ده سئزي هلاکته تسلئم
اده‌جيم،
ساکئنلرئنئزي رئشخند هدفئنه
چِوئره‌جيم،
بلجه منئم خالقيمين روسوايچيليغيني
داشييياجاقسينيز.”

مئکانين مرثئيه‌سي ۱

۷ واي منئم حاليما!
من بئر آداما بَنزه‌يئرم کي،
ياي مؤوسوموندن سونرا
ميوه‌سي تامام ييغيلميش،
تَنَکلري ده تمئزلَنمئشدئر؛
اوندا يمک اوچون نه اوزوم سالخيمي
قاليب،
نه ده نوبارليق بئر انجئر کي، اونا هوس
اِدئم. ۲ اؤلکه‌ده تاريني تانييان آدام
قالماييب،
ائنسانلار آراسيندان صادئق آدام محو
اولوب.
هامي قان تؤکمک اوچون کمئنده دورور،
قارداش قارداشا تله قورور. ۳ پئس
ائشلره اَللرئنئن ائکئسي ده زئرَکدئر،
هم ريئسلر، هم ده حاکئملر روشوت
طلب ادئرلر،
گوجلو آدام جانينين ائسته‌دئيئني اعلان
ادئر،
هاميسي نئيّتلر قورورلار. ۴ بونلارين لاپ
ياخشيسي تئکاندان دَيَرسئزدئر،

اَن صالح آدامي دا خاشاكدان پئسدئر.
اونون گؤزَتچئلرئنئن ائخطار اتدئيي گون،
سنئن جزا گونون گلئب.
ائندي اونلار چاشباش قاليبلار.
٥ قونشونوزا ائناماين،
دوستونوزا بِل باغلامايين،
حتّا قوينونوزدا ياتان آروادينيزدان بِله،
آغزينيزي مؤحكم ساخلايين. ٦ چونكي
اوغول آتاسينا خور باخير،
قيز آناسينين، گلئن ده قايين‌آناسينين
ضئدّئنه قالخير.
آدامين دوشمنی اؤزونون اِو اهلي اولوب.
٧ آمّا منه گلئنجه،
من ربّه باخاجاغام،
منی خئلاص ادن تاريني گؤزلَيه‌جيم.
تاريم منئم سَسئمي اشئده‌جک،

قورتولوش يولو ٨ حاليما
سِوئنمه، ای دوشمنئم!

من يئخيلسام دا، قالخاجاغام.
قارانليقدا ساكئن اولسام دا،
رب منئم نوروم اولاجاق! ٩ ربّئن قضبئنه
دؤزه‌جيم،
چونكي من اونا گوناه اتمئشم،
او زاماناجاق كي، او منئم داعواما
يِتئشسئن،
و عدالت يرئنه يِتئشسئن.
او منی ائشيغا چيخارداجاق،
اونون صالحلئيئني گؤره‌جيم. ١٠ دوشمنئم
بونو گؤره‌جک، نجالت ائچئنده
بوغولاجاق.
او منه دمئشدي:
"تارين رب هارادادير؟"
گؤزلرئم بو دوشمنه باخاجاق،
و او واخت او، كوچه‌لرده
تاپدالانان پالچيق كئمي اولاجاق.
١١ ای اورشَلئم، او گون سنئن
دووارلارينين برپا گونو اولاجاق،
او گون سرحدلرئن گِنئشلَنه‌جک. ١٢ او
گون خالقين آشوردان،
مئصئر شهرلرئندن،
مئصئردن فرات چايينا قدر اوزانان
تورپاقلاردان،
دهنزدن دهنزه‌جک، داغدان داغاجاق،
سنئن يانينا قاييداجاق. ١٣ير اوزو
ساكئنلرئنئن عمل‌لرئنه گؤره

وئران اولاجاق.

ربّئن ائسرائیله شَفقتي ۱۴ اؤز
خالقینا، مئراثین اولان سورونه،

اَلئنده اولان عصا ائله چوبانلیق ات.
او، مِشه‌لئکده ائندي تَک باشینا
ساکئندئر؛
محصول‌لو بئر زَمئنئن آراسیندا.
قوي کِچمئش گونلرده‌کي کئمي
باشان و گئلعاددا اوتلاسینلار.
۱۵ "مئصئردن چیخدیغین
گونلرده‌کي کئمي
سنه مؤجوزه‌لر گؤرسده‌جیم." ۱۶ مئلّتلر
بونو گؤره‌جکلر،
بوتون قووّتلرئندن اوتاناجاقلار.
اَل‌لري ائله آغیزلاریني یوماجاقلار،
قولاقلاري کار اولاجاق. ۱۷ ائلان
کئمي تورپاغي یالایاجاقلار،
یِر اوزونون سورونلري کئمي،
یووالاریندان اَسه-اَسه چیخاجاقلار.
دهشت ائچئنده رب تاریمیزین حوضورونا
گله‌جکلر،
سندن قورخاجاقلار. ۱۸ سنئن کئمي بئر
تاري کئمدئر،
سن کي، خاطاني باغیشلاییرسان،
مئراثیندان صاغ قالانلارین عاصئلئیئني
عَفو ادئرسن؟!
او کي، قضبئني ابده‌جک ساخلامیر،
چونکي محبّت گؤرسدمَیي
خوشلاییر. ۱۹ گئنه بئزه شَفقَت
گؤرسده‌جک؛
بوتون خاطالاریمیزي آیاق آلتینا آتاجاق.
بلی، سن بئزئم بوتون گوناهلاریمیزي
دهنزئن درئلئکلرئنه آتاجاقسان.
۲۰ قدئم زاماندا آتالاریمیزا آند
ائچدئیئن کئمي
یعقوب نسلئنه حقئقتي،
ائبراهئم اؤولادلارینا دَیئشئلمَز محبّتئني
گؤرسده‌جکسن.

NAM

۱

۱ بو اِلقوشلو ناحومون رؤيالاري
كئتابي‌دير كي، نِينَوا حاقّيندا اونا
وحی اولوندو.

**ربّئن نِينَوادان آلديغي قئصاص ۲ رب
قِيرَتلي‌دئر، قئصاص آلان تاريدير،**

ائنتئقام آلار، قضبله دولودور،
خصملرئندن قئصاص آلار،
دوشمنلرئنئن ضئدّئنه قضبئني ساخلايار.
۳ رب ‌ِچ قضبلَنَندئر، قودرتده
گوجلو،
تقصئركاري اصلا جزاسيز قويماز،
ربّئن يولو طوفاندادير، كولَكده‌دئر،
بولودلار آياقلارينين توزودور، ۴ دهنزه
آجيقلانار و اونو قورودار،
بوتون چايلارين سولاريني دا قورودار.
باشانين، كَرِملئن ياشيلليق‌لاري سارالير،
لوبنانين گول-چئچه‌يي سولور. ۵ ربّئن
حوضوروندان داغلار تئتره‌يئر،
تپه‌لر اَرئيئر،
ربّئن حوضوروندا يِر اوزو،
دونيا و اوندا ساكئن اولانلار يِرلرئندن
قالديريرلار. ۶ اونون قضبئنئن
قاباغيندا كئم دورا بئلر؟
حئدّتلي قيضئنه كئم تاب گتئرَر؟
ربّئن حئرصي اود كئمي تؤكولور،
قاباغيندا قايالار تئكه-تئكه اولار. ۷ رب
ياخشي‌دير، دار گونده پناهگاهدير،
اونا بِل باغلايانلاري تانيي‌ير. ۸ لاكئن او،
نِينَوانين اولدوغو يِري
شئدّتلي سِللرله محو اده‌جک.
دوشمنلرئني ظولمته سالاجاق. ۹ ربّئن
ضئدّئنه نه قصد حاضيرلاسان،
او هر شيه آخير قويار،
اونلاردان بئر داها بلا چيخماز.
۱۰ بئربئرئنه دولاشيق تئكانلار
كئمي،
ائچكئلرئندن كِفلي اولان مستلر كئمي،
قورو كولَش كئمي كامئل ياناجاقلار.
۱۱ ای نِينَوا، سندن ربّئن ضئدّئنه
پئسلئک دوشونَن،
بئر شر مصلحتچي سندن چيخيب!
۱۲ رب بله ديئر:

"آشورلولار گوجلو و چوخ اولسا دا،
گئنه ده محو اولوب گده‌جکلر.
ای خالقیم ائسرایئل، گرچي سني ذلئل
اتمئشم،
سني بئر داها ذلئل اتمیه‌جیم. ۱۳ ائندي
سنئن یوغونو سنئن بوینوندان
پارچالا ییب،
قاندااللاریني قیراجاغام." ۱۴ ای نِینَوا،
رب سنئن حاقّیندا
بله امر ورئب:
"آرتیق اؤولادلارین اولمایاجاق، آدیني
داشیمایاجاق.
آللاهلارینین معبدئندن
اویما بوتلري، تؤکمه بوتلري محو اده‌جیم.
قَبئر قازاجاغام سنه، چونکي آلچاقسان!
۱۵ باخ، موژده گتئره‌نئن آیاقلاري
داغلاري آشیر، گلئر،
باریش خبري گتئرئر!
ای یهودا، بایراملاریني کچئرت،
نذئرلرئنه وفا ات!
او پئس مئلّتئن آیاغي اؤلکَندن آرتیق
کِچمَیه‌جک؛
او، کامئل محو اولوب.»

نِینَوانین داغیلماسي ۱

۲ ای نِینَوا، او داغیدان بئري سنئن
ضئدّئنه چیخیب،
ائستِحکامیني موحافئظت ات، یولونو
موحافئظت ات،
بِلئني مؤحکم قورشا،
بوتون گوجونو بئر یِره ییغ! ۲ چونکي رب
یعقوب نسلئني،
ائسرایئلئن اوّلکي عظمتئنه قایتاراجاق.
گرچي دارماداغین ادنلر اونو دارماداغین
ادئبلر،
اوزوم آغاجلاریني محو ادئبلر.
۳ ائگئدلرئنئن قالخانلاري
قیرمیزي‌دیر،
دؤیوشچولرئن پالتارلاري
قیپ‌قیرمیزي‌دیر.
اونلار حاضیر اولان گون،
دؤیوش عارابالارینین دمئرلري نجه ده
پاریلدایییر،
شام آغاجیندان اولان نئزه‌لر هاوادا
اوینایییر! ۴ دؤیوش عارابالاري

كوچەلردن دَلي كئمي قاچيب
كچئرلر،
مِيدانلاردا اورايا-بورايا هوجوم گتئرئرلر،
اونلارين گؤرونوشو مشعللر كئمي
پاريلداييير،
شئمشَک كئمي جَلد قاچيرلار. ۵ نِينَوا
پادشاهي سِچمه عسكرلرئني ييغير،
يوروش اِدَركَن بئربئرئنه ائلئششئب
ييخيليرلار.
تَلەسئک شهر دووارينا طرف قاچيرلار،
مودافئعه حاصارلاري قورورلار.
۶ چايلارين سويونو ساخلايان بندلر
آچيليب،
ساراي اَرئيئر. ۷ تقدئر يازيليب:
شهري اسئر آپاريرلار،
كنئزلري قومري كئمي ائلەيئب،
سئنەلرئنه وورورلار. ۸ نِينَوا خالقي
قاچيب گدئر،
بوشالان بئر حوووضون سويو كئمي،
باغيريرلار:
"دايانين، دايانين!"
آمّا گری دؤنَن يوخدور. ۹ گوموشو تالان
ادئن، قيزيلي تالان ادئن،
چونكي ثروتلرئن آخيري يوخدور،
بول مئقداردا قئيمتلي اشيالار وار.
۱۰ نِينَوا وئران اولوب،
بلی، تالان اولوب، خارابا قاليب!
اوركلر اَرئيئر، دئزلر طاقتدن دوشوب.
هامينين بدنلرئنه آغري دوشوب!
هامينين رنگي آتيب. ۱۱ نه اولدو
آصلانلار يوواسينا؟
نه اولدو جاوان آصلانلارين يِدئيي يِره؟
اورايا كي، شئرله دئشي‌سي، بالالاري
ائله اورادا قورخوسوز گزئردي؟
۱۲ آصلان اؤز بالالارينا كئفايت
قدر اوو شئكار ادئر،
دئشئسي اوچون شئكاريني بوغازلاييب.
ماغاراسيني شئكار اتدئيي حيوانلارلا،
يوواسيني شئكارلا دولدوروب.
۱۳ قوشونلار ربّی بويورور: "من
سئزئن ضئدّئنئزەيَم،
دؤيوش عارابالارينيزي توستوده
ياندیراجاغام،
جاوان آصلانلاريني قيلينج يئيەجک،
اؤلكەدن شئكاريني كَسەجيم،

قاصئدلرئنئن سَسي بئر داها
اشئدئلميه‌جک.”

۳ ۱ قانلي شهرئن واي حالينا!
او يالان و سويغونچولوقلا
دولودور،
اورادا تالان اتمه‌يئن آردي کَسئلمئر!
۲ قامچي سَسي، چرخلر گورولتوسو،
چاپان آتلارين، ييرغالانان دؤيوش
عارابالارينين سَسي! ۳ آتلي‌لار
هوجوم ادئرلر، قيلينجلار پاريلدايير،
نئزه‌لر برق وورور، اؤلَنلر ييغين-ييغين،
جسدلرئن سايي يوخ،
ائنسانلارين آياغي مِيئتلره دولاشير!
۴ بونلارين هاميسي او فاحئشه‌نئن
حدسئز فاحئشه‌لئيئندن اولدو،
او جاذئبه‌لئنئن، سِحربازليق ملکه‌سئنئن
کي،
مئلّتلري فاحئشه‌لئيي ائتن ساتير،
عايئله‌لري ده سِحربازليغي ائله! ۵ قوشونلار
ربّي بويورور:
“ای نِينَوا، من سنئن ضئدّئنه‌يم!
پالتارينين اَته‌يئني اوزونه قالديراجاغام،
چيلپاقليغيني مئلّتلره گؤرسده‌جيم،
عاييبيني اؤلکه‌لره آچاجاغام. ۶ اوستونه
ائيرنج شيلري آتاجاغام،
سني روسواي اده‌جيم،
تاماشايا قوياجاغام! ۷ سني گؤرَنلرئن
هاميسي سندن قاچيب بله دئيه‌جکلر:
«نِينَوا وئران قالدي!
اونون اوچون کئم آغلاياجاق؟
هارادان سنه تسلّي ورنلر تاپاجاغام؟»
۸ مگر سنئن نو-آموندان نه‌يئن
آرتيقدير؟
او شهر نئل چايلاري آراسيندا
يِرلَشمئشدي،
سولارلا اَحاطه اولموشدو،
سئپري دهنز،
قالا دوواري دا سولار ائدي. ۹ کوش
و مئصئر اونون سونسوز قووّتي ائدئلر،
پوت و لئبيا دا کؤمکچئلري ائدي.
۱۰ لاکئن اسئر آپاريلدي، اسئرلئيه
گتدي،
اؤولادلاري پارچا-پارچا دوغراندي،
هر کوچه باشينا آتيلدي،
آدلي-سانلي آداملاري اوچون پوشک
آتديلار،

اعيانلاريني قانداللارا سالديلار. ۱۱ سن
ده، ای نِينَوا، مست اولاجاقسان،
گئزلَنه‌جکسن،
دوشمنلرئن اَلئندن پناهگاه آختاراجاقسان.
۱۲ بوتون اُستِحکاملارين
انجئر آغاجينين ائلک بِتئشَن ميوه‌لري
کئمئدئر کي،
سئلکه‌لَنَنده يئيه‌نئن آغزينا دوشور.
۱۳ باخ، سنئن آراندا، سنئن خالقين
آرواد کئمئدئر!
اؤلکه‌نئن دروازالاري دوشمنلرئن اوزونه
تاي‌باتاي آچيليب.
قاپي چفته‌لرئني اود ياخيب محو ادئر.
۱۴ موحاصئره واختي اوچون اؤزونه
سو چک،
قالالاريني مؤحکملَندئر!
زيغا گئر، پالچيغي تاپدا!
کرپئج قالئبلرئني حاضيرلا! ۱۵ اورادا اود
سني يِيئب قورتاراجاق،
قيلينج سني کَسئب قيراجاق،
چَيئرتکه‌لرئن يِدئکلري اَکئن کئمي يوخ
اولاجاقسان.
ساييني چَيئرتکه کئمي آرتير،
اؤزونو قايناشان چَيئرتکه کئمي
چوخالت! ۱۶ تاجئرلرئنئن سايي
گؤيلرده‌کي اولدوزلاردان چوخدور،
آمّا چَيئرتکه‌لر اؤلکه‌ني تالان ادئب
اوچاجاق. ۱۷ گؤزَتچئلرئن چَيئرتکه
کئمي،
مأمورلارين چَيئرتکه سوروسو
کئمئدئرلر،
سويوق گونده چَپَرلره يِرله‌شئرلر،
گون دوغاندا اوچوب گِدئرلر،
گتدئکلري يِر بئلئنمئر. ۱۸ ای آشور
پادشاهي،
چوبانلارين يوخويا گدئب،
آدلي-سانلي آداملارين ياتيب.
خالقين داغلارا سَپَله‌نئب،
اونلاري بئر يِره ييغان يوخدور. ۱۹ سنئن
دردئنه درمان يوخدور، يارالارين
صاغالماز.
سنئن حاقّيندا خبر اشئدنلر سِوئنئب اَل
چالير.
چونکي سنئن بو سونسوز پئسلئيئن کئمه
دَيمه‌يئب؟

HAB

۱

۱ بو حَبَقوق پیغمبره رؤیا ائله
نازئل اولان ائخطاردیر.

حَبَقوقون شئکایتي ۲ یارب، نه
واختا قدر سني ائمدادا چاغیریم،
و سن اشئتمیه‌سن؟
سنه "قدّارلیق وار!" دیئب فریاد اِدَم،
و سن قورتارمایاسان؟ ۳ نئیه منه
عدالتسئزلئي گؤرسه‌دئرسن،
نه اوچون منی حاقسیزلیغا باخماغا
چکئرسن؟
هارایا نظر سالسام،
اورادا هلاکت و قدّارلیق وار،
داعوالارین، چکئشمه‌لرئن آخیري
یوخدور. ۴ بونا گؤره قایدا-قانون
قووّه‌دن دوشوب،
عدالت هچ واخت قاباغا گتمئر.
پئس آداملار صالحلري دؤوره‌یه آلیرلار،
اِله کي، عدالت تحرئف اولونسون.

ربّئن جاوابي ۵ او بئري مئلّتلره باخین،
گؤردوکلرئنئزه کامئل مات قالین.
چونکي سئزئن گونلرئنئزده اِله ائشلر
گؤره‌جیم کي،
سئزه دانیشسایدیلار دا، ائنانمازدینیز.
۶ چونکي باخ، من قدّار و آمانسیز
مئلّتي-
دونیانین دؤرد طرفئنه قوشون چکن،
باشقالارینین تورپاقلاریني ضبط ادن
کَلدانئلری
سئزئن ضئدّئنئزه قالدیریرام. ۷ اونلار
دهشتلي و قورخولو بئر خالقدیرلار،
کئبئرلي و اؤزباشینادیرلار. ۸ آتلاري
پلنگدن چابوک،
اؤزلري ده گجه گزَن قورددان داها
آزغیندیرلار،
آتلي‌لاري یري دِشه‌رَک اوزاقدان
گلئرلر،
شئکاریني یِمیه جومان قارتال کئمي
اوچورلار. ۹ قدّارلیق اوچون
اونلارین هامیسي گلئر،

قوشونلاري صحرادان اَسن يِل كئمي
قاباغا گدئر،
اسئرلري قوم كئمي ييغير. ١٠ پادشاهلارا
رئشخند ادئرلر،
حؤكمدارلارا گولورلر،
هر قالالي شهره لاغ ادئرلر،
دووارلارين قاباغيندا
تورپاقدان تپه قوروب اونو اَله كچئرئرلر.
١١ اونلار يِل كئمي كِچئب- گدئرلر.
بو آداملار كی، اونلارين آللاهي
گوجلري‌دئر،
تقصئركارديرلار.

حَبَقوق گئنه ده ربّه شئكايت

ادئر ١٢ يارب، ازلدن بَري
وار اولان مگر سن ديئلسن؟

يارب، تاريم، موقدّس اولانيم،
بئز اؤلميه‌جَيئک.
يارب، سن كَلده‌لئلره ائجازه ورئبسن
كي،
حؤكمو يرئنه يتئرسئنلر.

ای قايامیز، اونلاري تعيئن ادئبسن كي،
جزالاندیرسینلار. ١٣ سنئن گؤزلرئن
طاهئردئر،
شري گؤرَن گؤزون يوخدور،
پئس عمل‌لره گؤز دئكه بئلمزسن.
بس خيانتكارلارا نجه باخا بئلرسن؟
پئس آدام اوندان داها صالح اولانين
باشيني يئيَنده
آخي نئيه سوسورسان؟ ١٤ سن
ائنسانلاري سانكي دهنز باليقلارينا،
باشچيلاري اولمايان سورونن جانلي‌لارا
چِوئرئبسن. ١٥ دوشمن اونلارين
هاميسيني چَنگل‌له چكئر،
تورونا سالير،
سَردئيي تورونا سالير،
بونا سِوئنئب-شادلانير. ١٦ بونا گؤره
تورلاري اوچون قوربان كَسئر،
تورلاري اوچون بوخور ياندیریر،
چونكي بو تورلاري ائله،
بوللوق ائچئنده ياشاييير
و لذّتلي يمكلردن بهره آلير. ١٧ اونلار مگر
تورلاريني دورمادان بوشالتماغا،

مئلّتلري آمانسيزجاسينا قيرماغا داوام
وره‌جکلر؟

۲ ۱ گؤزَتچي يِرئمده دوراجاغام،
قالا دووارينين اوستونده
دايانا‌جاغام،
گؤز اولاجاغام کي، گؤروم رب منه نه
دئيه‌جک،
شئکايتلرئم باره‌ده نه جاواب وره‌جيم.”

ربّئن جاوابي ۲ رب منه بله جاواب وردی:

“رؤياني ياز، لؤوحه‌لرده اِله آچيقلا کي،
قاچاراق گِدن آدام دا اونو اوخويا
بئلسئن. ۳ چونکي بو رؤيا موعيّن
واخت اوچوندور،
يرئنه يِتمه‌سئنه طرف گِدئر و يالان ديئل.
گرچي گِجئکئر،
آمّا گؤزله‌يئن، چونکي حتمن گله‌جک،
يوبانمايا‌جاق. ۴ باخ، مغرور آداما!
اونون نئيّتي دوزگون ديئل،
آمّا صالح آدام، ائماني ائله
ياشايا‌جاق. ۵ دوغرودان دا، شراب
آلداديجي‌دير،
تکبّورلو آدام آرام توتماز،
اؤلولر دئياري کئمي آج گؤزدور،
اؤلوم کئمي هِچ دويماز.
بوتون مئلّتلري اؤزونده ييغار،
بوتون خالقلاري اؤزونده توپلايار.

کَلدائلرئن سونرا کي عاقئبتي ۶ بونلارين هاميسي مگر اونو لاغ اتمَيه‌جک؟

مسخره‌يه قويوب دِمَيه‌جک:
«واي اونون حالينا کي،
اؤزونه عايید اولمايانلاري آرتيرير،
گئروو گؤتورولَنلرله اؤزونو وارلي ادئر!
نه واختا قدر بله اولاجاق؟» ۷ سئزه
گئروو ورنلر بئر گون مگر قَفلَتَن قئيام
اتميه‌جکلر؟
اويانيب سئزي مگر قورخوتمايا‌جاقلار؟
او واخت سئز، اونلار اوچون
تالان مالي کئمي اولاجاقسينيز. ۸ بئر
چوخ مئلّتلري سويدوغونوز اوچون،
مئلّتلرئن بوتون صاغ قالانلاری سئزي
سويا‌جاقلار.
چونکي سئز، ائنسان قاني توکوبسونوز،
اؤلکه‌لره، شهرلره

اورادا ياشايان هر كَسه قدّارليق
ادئبسئنئز. ٩ واي او آدامين حالينا
كي،
اِوئني حارام قازانجلا دولدورور،
پئسلئيئن اَلئندن قاچماق اوچون
يوواسيني اوجا يرده قورور! ١٠ سئز چوخ
خالقلاري قيرماقلا
اؤز هموطنلرئنئزي روسواي ادئبسئنئز،
اؤز جانينيزين ضئدّئنه گوناه ادئرسئنئز!
١١ دووار داشلاري بله فرياد
ادەجک،
تاختا تئرلر اونو مونعَكئس ادەجک!
١٢ واي او آدامين حالينا كي، قان
تؤكمكله شهر تئكئر،
حاقسيزليقلا كَند قورور. ١٣ خالقلارين
چكدئيي زحمتئنئن يانماسي،
مئلّتلرئن بوش يِره اؤزلرئني يورماسي
قوشونلار ربّئنئن ائشي مگر ديئل؟
١٤ چونكي سولار دهنزي نجه
دولدورور،
دونيا دا ربّئن عئزّتئنئن مَعرئفَتي ائله اِله
دولاجاق. ١٥ واي او آدامين حالينا
كي، قونشولارين چيلپاق بدنلرئنه
تاماشا اتمک اوچون
شراب اَچدئرئب اونلاري مست ادئر،
اَچكئيه زَهرئمار قاتير! ١٦ عئزّت عوضئنه
نجالتله دولاجاقسينيز!
ائندي سئزئن واختينيزدير!
اَچئن و چيلپاقليغينيز گؤرونسون!
جزا جامي ربّئن صاغ اَلي ائله سئزه گلئر،
عئزّتئنئز روسواچيليغا دؤنەجک.
١٧ لوبنانا اتدئيئنئز قدّارليق اؤز
باشينيزا گلەجک.
قيرديغينيز حيوانلار سئزي دهشته
سالاجاق.
چونكي سئز قان تؤكوبسونوز؛
اؤلكەلره، شهرلره وَ اورادا ياشايان هر
كَسه
قدّارليق ادئبسئنئز. ١٨ صَنَتكارين اويدوغو
بئر بوتون نه دَيَري وار؟
يالان اؤيرەدن تئمثالين نه خِيري وار؟
بوتو دوزەلدن صَنَتكار،
دانيشا بئلمەين بوتلر دوزلتمكله،
اؤز ائشئنه بِل باغلاييير. ١٩ واي او آدامين
حالينا كي،

تاختایا «دئرئل»، دئلسئز داشا «اویان»
دیئر!
بوت مگر یول گؤرسده بئلر؟
او، قیزیللا، گوموشله اؤرتولموشدور،
ائچئنده حیات نفسي اصلا یوخدور.
۲۰ لاکئن رب اؤز موقدّس
معبدئنده‌دئر.
قوي اونون حوضوروندا بوتون دونیا
ساکئت اولسون!”

حَبَقوقون دوعاسي ۱

۳ پیغمبر حَبَقوقون دوعاسي،
شئقیونلار
دستگاهي اوستونده. ۲ یارب، سنئن
شؤهرتئن حاقّیندا اشئتمئشم،
یارب، گؤردویون ائشلره گؤره قورخو
ائچئنده‌یَم.
بئزئم واختیمیزدا دا او ائشلري تزه‌دن
جانلاندیر،
بئزئم دؤوروموزده ده بونلاري بئلدئر!
قضبلَنَنده مرحمتي خاطیرلا! ۳ تاري
تِیماندان،
او موقدّس اولان، پاران داغیندان
گلدي. سِلا
اِحتئشامي گؤیو بورودو،
حمد-ثنالاري یِر اوزونو توتدو. ۴ شفقي
گونش کئمي پاریلدایبر،
اَل‌لرئندن ائشیق ساچیر،
قودرتي اَلئنئن ائچئنده گئزلي‌دئر. ۵ اونون
قاباغیندا وبا،
آرخاسیندا دا ناخوشلوق گتدي. ۶ او
دوردو، یري تَرپَتدي،
باخدي، مئلّتلري تئترَتدي،
قدئم داغلار داغیلدي،
ازلدن قالان تپه‌لرِیره قاپاندي.
تارینین یولو ابدي‌دئر. ۷ من باخیب
گؤردوم کي،
کوشان چادیرلاري چاره‌سئزلئک
ائچئنده‌دئر،
مئدیان چادیرلارینین پرده‌لري لرزه‌یه
گلدي. ۸ یارب، مگر سن
چایلارین ضئدّئنه قضبلَي ائدئن؟
آجیغین مگر سو آرخلارینین ضئدّئنه
ائدي؟
مگر دهنزئن ضئدّئنه حئدّتلَندئن کي،

آتلارينا، موظفّر دؤيوش عارابالارينا
مئندئن؟ ٩ ياييني چيخارتدين،
اوخدانيني اوخلارلا دولدوردون. سِلاه.
يِر اوزونو چايلارلا ياردين. ١٠ داغلار
سني گؤروب آغرييا دوشدو،
سِللر هر ياني سوپوروب آخدي،
درئنلئكلر گورلادي، شپه‌لر
قانلدي. ١١ اوچان اوخلارينين
قيغيلجيميندان،
وييلدايان نئزه‌نئن پاريلتيسيندان
گونش و آي يِرلرئنده دوردولار. ١٢ يِر
اوزونده قضب ائچئنده گزدئن،
مئلّتلري حئدّتله تاپدالادين. ١٣ سن اؤز
خالقينين قورتولماسي اوچون،
مسح اتدئيئنئن خئلاص اولماسي اوچون
چيخدين،
شرئرئن اِوئنئن باشچيسيني اَزدئن،
تپه‌دن ديرناغا قدر اونو سويدون، سِلاه.
١٤ جنگاورلري طوفان كئمي بئزي
داغيتماغا گلنده،
سن اونلارين باشيني اؤز نئزه‌لري ائله
دِشدئن.
اونلارين سِوئنجي بو ائدي كي،
يازيقلاري گئزلَنَن يرده محو اتسئنلر.
١٥ سن اؤز آتلارينلا دهنزي
تاپدالادين،
گور سولاريني كؤپوكلَتدئن.
١٦ اشئتدئم، ائچئم لرزه‌يه دوشدو،
سَسئندن دوداقلاريم اَسدي.
سوموكلرئم چورودو،
دئزلرئم تئتره‌دي.
آمّا بئزه هوجوم ادن خالقين فلاكته
دوشدويو گونو
صبئرله گؤزلَيه‌جيم. ١٧ انجئر آغاجي
تومورجوقلانماسا دا،
مِينه‌لر بار گتئرمَسه ده،
زيتون آغاجلارينا چكدئيئم زحمت بوشا
چيخسا دا،
تارلالار محصول بِتئشدئرمَسه ده،
قويون-كچي آغيل‌لاردا،
مال-حيوان تؤوله‌لرده يوخ اولسا دا،
١٨ من حله ده ربده شادليق
اده‌جيم.
خئلاصيمين تاريسي ائله شادليقدان
جوشاجاغام! ١٩ پروردئگار رب منئم
قووّتئمدئر،

آياقلاريمي مارال آياقلاري كئمي ادئر،
منى اوجا يِرلرده گزدئرئر.
موسئقي رهبري اوچون: تِلّي آلتلرئمئن
موشايئعَتي ائله.

ZEP

۱

۱ آمون اوغلو یهودا پادشاهي
یوشئیانین حؤکم اتدئي دؤورده،
خئزقئیا اوغلو اَمَریا اوغلو گِدَلیا اوغلو
کوشي اوغلو صِفَنیایا ربّئن سؤزو نازئل
اولدو.

یهودانین موحاکئمه گونو

۲ رب بله بویورور:

"یر اوزوندن هر شیي سئلئب
سوپوره‌جیم." ۳ رب بله بویورور:
"ائنسانلاري، حیوانلاري،
گؤیده‌کي قوشلاري، دهنزده‌کي
بالیقلاري،
پئس آداملاري ائله
شر اوچون قورولان تله‌لرئني
سئلئب سوپوره‌جیم،
ائنساني یر اوزوندن یوخ اده‌جیم.
۴ اَلئمي اوزادیب یهودا و اورشلئم
ساکئنلرئنئن
هامیسیني جزالاندیرجاغام،
بَعَل بوتلرئندن قالانلاري بورادان سئلئب
آتاجاغام،
بوتپرست دئن خادئملري ائله کاهئنلرئنئن
آدلاریني دا بورادان سئلئب
آتاجاغام. ۵ داملاردا گؤي
جئسئملرئنه سجده ادنلري،
هم ربّئن آدینا، هم ده مئلکوم بوتو آدینا
آند ائچئب سجده ادنلري، ۶ ربّئن یولوندان
دؤنَنلري،
ربّی آختایارمایانلاري،
ربدن مصلحت آلمایانلاري،
بورادان یوخ اده‌جیم." ۷ پروردئگار ربّئن
حوضوروندا ساکئت اولون،
چونکي اونون گونو یاخینلاشیر،
رب قوربان حاضیرلاییب، قوناقلاریني
تقدئس ادئب. ۸ رب دیئر: "او
قوربان گونو امئرلري، شاهزاده‌لري،
اجنبي دَبي ائله گِیئنَنلري
جزالاندیرجاغام. ۹ او گون
آستاناسیندان تولّانیب کِچَنلري،
اؤز آغالارینین اِولرئني قدّارلیق و حئیله
ائله

دولدورانلاري جزالاندیرجاغام.” ۱۰ رب
بویورور:
“او گون بالیقلار دروازاسیندان فغان
سَسي،
ائکئنجي محلّه‌دن شئون سَسي،
تپه‌لردن ده بؤیوک گورولتو
اِشئدئله‌جک.” ۱۱ ای بازار
محلّه‌سئنئن ساکئنلري، شئون ادئن!
بوتون تاجئرلر محو اولاجاق،
تَره‌زئده گوموش چکن آداملار
قیریلاجاق. ۱۲ او زامان اورشَلئمئن
هر طرفئني
چیراقلارلا آختاراجاغام،
خوشبخت یاشایان لاقیدلري،
چؤکونتوسو دئبئنه چؤکموش شراب
کئمي اولانلاري،
اورَکلرئنده “رب هچ نه اتمَز، نه یاخشیلیق،
نه ده پئسلئک” دئیَنلري
جزالاندیرجاغام. ۱۳ وار-دؤولتلري تالان
اولاجاق،
اِولري خارابا قالاجاق،
تئکدئکلري اِولرده یاشامایاجاقلار،
اونلار، سالدیقلاري اوزوملوکلرئن
شرابلارینی
ائچمیه‌جکلر. ۱۴ ربّئن مؤحتشم گونو
یاخینلاشیر،
یاخینلاشیر، تِز گله‌جک.
اشئت! ربّئن گونونده فریاد سَسي آجي
اولاجاق،
ائگئد آدام بِله، فریاد اده‌جک. ۱۵ او
گون قضب گونو اولاجاق:
اذئیّت و مشقّت گونو،
وئران و محو گونو،
قارانلیق و ظولمت گونو،
قارا بولودلارین بورودویو گونو اولاجاق!
۱۶ او گون ائستِحکاملي شهرلره،
اوجا بوي کونج بورجلرئنئن ضئدّئنه
دؤیوش اوچون چالینان کَره‌نایلارین،
دؤیوش نعره‌لرئنئن سَسلَندئیي گونو
اولاجاق! ۱۷ آداملارا اِله بلا
گؤنده‌ره‌جیم کي،
کور کئمي هارایا گده‌جکلرئني
بئلمیه‌جکلر،
چونکي ربّئن ضئدّئنه گوناه ادئبلر.
قانلاري توز کئمي تؤکوله‌جک،

باغيرساقلاري يرده چورويوب پِيئن
اولاجاق.” ۱۸ ربّئن قضب گونونده
قيزيل-گوموشلري اونلاري قورتارا
بئلميه‌جک،
اونون قيرتلي قضبئنئن آلووندا
بوتون اؤلکه يانيب يوخ اولاجاق،
چونکي او، اؤلکه‌نئن ساکئنلرئني کامئل
بئر شکئلده قيراجاق.

تؤوبه‌يه چاغيريش ۱

۲ ای اوتانماز مئلّت، توپلاشين!
توپلاشين! ۲ فرمان چيخمادان،
او گون سامان چؤپو کئمي اوچمادان،
ربّئن آلوولانان قيضي باشينيزا گلمه‌دن،
ربّئن قضب گونو سئزه يِتئشمه‌دن قاباق
توپلاشين! ۳ ای ربّئن حؤکمونه عمل
ادن سئزلر،
اؤلکه‌ده‌کي باشي‌آشاغي ائنسانلار، ربّی
آختارين!
صالحلئيي آختارين!
حئلئم‌لئيي آختارين!
بلکه ربّئن قضب گونونده سئزئن بئر
پناهينيز اولسون.

ربّئن مئلّتلره جزاسي ۴ غَزّه بومبوش قالاجاق،

اَشقِلون خاراباليغا دؤنه‌جک،
اَشدود اهالئسي گون اورتا چاغي
قووولاجاق،
عِقرون کؤکوندن سؤکوله‌جک! ۵ دهنز
ساحئلئنده ياشايان کِرِتلي خالقينين
واي حالينا!
ای فئلئسطلی‌لرئن تورپاغي کَنَعان،
ربّئن سؤزو سئزئن ضئدّئنئزه‌دئر:
“سئزي يوخ اده‌جيم،
اؤلکه‌ده هچ بئر ساکئن صاغ قالمایاجاق!”
۶ دهنز ساحئلئنده‌کي اؤلکه‌نئز
اوتلاقلارا،
چوبان داخمالارينا و قويون-کچي
آغيل‌لارينا دؤنه‌جک! ۷ بو ساحئل
اؤلکه‌سي يهودا نسلئندن قالانلارين
اَلئنه کچه‌جک،
سورولرئني اورادا اوتاراجاقلار،
آخشام اَشقِلوندا کي اِولرئنده ياتاجاقلار،
چونکي اؤزلرئنئن تاريسي رب اونلاري
يادا سالاراق.

گئنه قاباقکی حاللارینا دؤنده‌ره‌جک.
٨ ائسرایئلئن تاریسي، قوشونلار ربّی
بله بویورور:
"موآبلي‌لارین رئشخندلرئني،
عَمّونلولارین تحقئرلرئني اشئتدئم.
خالقیما رئشخند ادئب لووغاناراق ددئلر
کي،
خالقیمین سرحدلرئني کچه‌جکلر. ٩ بونا
گؤره ده وارلیغیما آند اولسون،
موآب قطعن سودوم کئمي،
عَمّون گومورا کئمي اولاجاق:
اورالاري آلاقلار و دوزلو چالالار
باساجاق،
ابدی وئرانه‌لئیه دؤنه‌جکلر.
خالقیمین قالانلاري اوراني تالان
اده‌جک،
تورپاقلارینا مئلّتئمدن صاغ قالانلار
صاحئب اولاجاقلار." ١٠ بو اونلارین
مغرورلوغونون عوضي اولاجاق،
چونکي بو خالقلار
قوشونلار ربّئن خالقینا رئشخند ادئب
لووغالاندیلار. ١١ رب اونلاري
دهشته سالاجاق،
یِر اوزونون بوتون آللاهلاریني یوخ
اده‌جک.
ساحئل‌لرده یاشایان بوتون مئلّتلر
اولدوقلاري یِرلرده اونا سجده اده‌جکلر.
١٢ "ای کوشلولار، سئز ده
منئم قیلینجیملا اؤلدوروله‌جکسئنئز."
رب دیئر. ١٣ رب اَلئني شئمالا طرف
اوزادیب
آشورو یوخ اده‌جک،
نِینَواني وئرانه‌لئیه،
صحرا کئمي قورویا چِوئره‌جک،
١٤ اورایا سورولرئن، هر جور
حیوانین
یاتدیغي یِر اولاجاق.
اورادا سوتون باشلاریندا،
بایقوشلار، چؤل بایقوشلاري یووا
قوراجاق،
اونلار پنجره‌لردن اولایاجاقلار،
قارغالار آستانالاردان قاریلدایاجاقلار،
اِولرده سئدر تئرلري گؤرونه‌جک. ١٥ بو
شهر ذؤوق-صفالي شهر ائدي،
اَمئن-آمانلیق ائچئنده یاشاییردي.
سن اوره‌یئنده دیئرسن:

"من منم، مندن باشقاسي يوخدور!"
نجه ده بو شهر خارابالیغا دؤندو،
وحشي حيوانلارين يوواسي اولدو!
يانيندان چِکَن هر کس واهئمه‌دن باشيني
تَرپه‌دئر.

اورشَلئمئن پئسلئيي ۱

۳ عاصي، پوزغون، ظالئم شهرئن
واي حالينا! ۲ سؤزه قولاق آسمير،
عئبرت درسي آلمير.
ربّه بِل باغلامير، تاريسينا ياخينلاشمير.
۳ باشچيلاري اونون ائچئنده نَرئلده‌يَن
آصلانلارا بَنزه‌يئر،
حاکئملري آخشام گزَن قوردلار
کئمي‌دئر کي،
سحره قدر بئر شي قويماز. ۴ پيغمبرلري
دئکباشدير، خائن آداملاردير‌لار،
کاهئنلري موقدّس اولاني نجئسله‌يئب،
قانونون معناسيني پوزور. ۵ آمّا شهرئن
ائچئنده اولان رب صالح‌دئر،
او حاقسيزليق اِتمَز.
هر سحر دورمادان عدالتئني آشکار اِتدئرَر،
لاکئن حاقسيز آدام اوتانماق بئلمز. ۶ رب
بله ديئر:
"مئلّتلري محو اتمئشم،
کونج بورجلري داغيليب.
کوچه‌لرئني وئران قويموشام،
اونلاردان آرتيق گلئب چِکَن يوخدور!
شهرلري خارابالیغا دؤنوب،
اورادا هِچ بئر ساکئن ده قالماييب. ۷ من
ددئم:
«يقئن کي، مندن قورخارسينيز،
عئبرت درسي آلارسينيز.»
او واخت مسکنلري داغيديلماز،
وردئيئم جزالارين هاميسي اوستلرئنه
گلمز،
لاکئن اونلار حله ده هر جور پوزغون
ائش گؤرمکدن ذؤوق آلديلار."
۸ رب بويورور:
"بونا گؤره تالان اوچون قالخاجاغيم
گونه قدر
منی گؤزله‌يئن.
چونکي من قرارا آلميشام کي،
مئلّتلري بئر يِره ييغيم،
پادشاهليقلاري بئر يِره توپلاييم.

اوستلرئنه قِيضئمي، آلوولانان بوتون
قضبئمي تؤكوم.
چونكي قِيرَتلي قضبئمئن اودو ائله بوتون ير
اوزو تلف اولاجاق. ۹ او زامان من
خالقلارين نئطقئني دَيئشئب،
اونلارا تمئز دئل وره‌جيم كي،
هامي ربّئن آديني چاغيرسين،
اونا چئيئن-چئيئنه خئدمت اتسئنلر.
۱۰ قوربَته داغيلميش،
منه سجده ادنلر،
كوش چايلارينين او تاييندان
منه تقدئملر گتئره‌جكلر. ۱۱ او گون سن،
ای خالقيم،
منئم ضئدّئمه عاصئلئک اتدئيئنه گؤره،
داها نجالتلي اولمایاجاقسان.
چونكي قورورلو، تكبّورلو آداملاري
سنئن آراندان اوزاقلاشديراجاغام،
و سن آرتيق موقدّس داغيمدا بئر
داها مغرور اولمایاجاقسان. ۱۲ سئزئن
آرانيزدا باشي آشاغي‌لاري،
مظلوملاري ساخلایاجاغام،
اونلار ربّئن آدينا بِل باغلایاجاقلار.
۱۳ ائسرايئلدن صاغ قالانلار داها
حاقسيزليق اتميه‌جكلر!
يالان دِمَيه‌جكلر،
آغيزلارينداحئيله تاپيلمایاجاق.
چونكي اونلار قارني توخ یاتاجاقلار،
اونلاري قورخودان اولمایاجاق.”

سِوئنج نغمه‌سي ۱۴ ای
صحيون قيزي، ترنّوم ات،

ای ائسرايئل، اوجا سَسله چيغير!
ای اورشَلئم قيزي، بوتون قَلبئنله سِوئن
و فَرَحلَن! ۱۵ رب سنئن جزاني لغو
ادئب، دوشمنلرئني قووب!
ائسرايئلئن پادشاهي رب سنئن آراندادير،
آرتيق پئسلئکدن قورخمایاجاقسان! ۱۶ او
گون اورشَلئمه ديئله‌جک:
“قورخما، ای صحيون، قويما اَل‌لرئن
طاقتدن دوشسون! ۱۷ تارين رَب،
قووّتلي قورتاريجين سنئن آراندادير!
او سنئن اوچون سِوئنئب شادلاناجاق،
سني محبّتي ائله آرام اده‌جک،

سنئن اوچون شادليق ادئب اوخوياجاق!
١٨ بايرام اوچون چكدئيئنئز
قوصّه‌لري
من سئزئن اوستونوزدن گؤتوره‌جيم؛
اونلارا يوكدورلر، عاييبديرلار. ١٩ باخ،
او واخت من سئزه ظولم ادنلرئن
هاميسيني
جزالاندیرجاغام،
شئكَستلري قورتاراجاغام، قووولانلاري
ييغاجاغام،
چكدئكلري نجالتي
بوتون دونيادا شان-شؤهرَته چِوئره‌جيم.
٢٠ او زامان سئزي ييغيب گرى
قايتاراجاغام.
من سئزي گؤزونوزون قاباغيندا گئنه
قاباكي حالينيزا دؤنده‌رَنده،
بوتون دونيا خالقلاري آراسيندا
سئزه شان-شؤهرت وره‌جيم.”
رب بويورور.

HAG

رب اورشَلئمده‌كي معبدئنئن برپاسي
حاقّيندا امر ورئر ۱ داريوش پادشاهين
حاكئمئيّتئنئن ائكئنجي ائلي، آلتينجي
آيين بئرئنده، شِالَتي‌اِل اوغلو يهودا
والئسي زِروبّابئله و يِهوصاداق اوغلو
باش كاهئن يوشَعه پيغمبر حَجَه‌ي
واسئطه‌سئله ربّئن سؤزو نازئل اولدو:
۲ "قوشونلار ربّی بله ديئر: «بو خالق ديئر
كي، حله ربّئن معبدئني تزه‌دن قورماق
واختي چاتماييب.»" ۳ ربّئن بو سؤزو
پيغمبر حَجه‌ي واسئطه‌سئله نازئل اولدو:
۴ "بو معبد خارابا قالديغي حالدا، مگر
سئزئن اوچون واختي‌دير كي، دامي
ياراشيقلي اِولرئنئزده اوتوراسينيز؟"
۵ ائندي قوشونلار ربّی بله ديئر: "حيات
يوللارينيز حاقّيندا ياخشي دوشونون.
۶ چوخ اَكئبسئنئز، آمّا آز گؤتوروبسونوز.
يِئرسئنئز، آمّا دويمورسونوز. ائچئرسئنئز،
آمّا سوسوزلوغونوز ياتميير. گِيئنئرسئنئز،
آمّا پالتارينيز سئزي ائستي ساخلاميير.
مَواجئبئنئز جيريق كئسه‌يه قويولور."
۷ قوشونلار ربّی بله ديئر: "حيات
يوللارينيز حاقّيندا ياخشي دوشونون.
۸ داغلارا چيخيب آغاج گتئرئن و
معبدي تزه‌دن قورون كي، منئم اوندان

ZEC

ربّه دؤنمک ۱ داریوشون حاکئمئیّتئنئن
ائکئنجي ائلئنده، سکّئزئنجي آیدا عئدّو
اوغلو بِرِکیا اوغلو زِکَرئیّا پیغمبره ربّئن بو
سؤزو نازئل اولدو: ۲ "رب آتالارینیزا
چوخ قضبلَندي. ۳ اونا گؤره ده سن
اونلارا دِه کي، قوشونلار ربّئن سؤزو
بله‌دئر: «منه طرف قاییدین.» قوشونلار
ربّی بویورور، «من ده سئزه طرف
قاییدارام.» قوشونلار ربّی دیئر.
۴ "آتالارینیز کئمي اولمایین! قاباقکی
پیغمبرلر اونلارا اعلان اتدئلر کي،
قوشونلار ربّی اونلارا دیئر: ‹پئس
عمل‌لرئنئزدن و پئس ائشلرئنئزدن
قاییدین.› آمّا اونلار اشئتمه‌دئلر و منه
قولاق آسمادیلار.» رب بله بویورور.
۵ «آتالارینیز ائندي هارادادیر؟ پیغمبرلر
ده مگر ابده‌جک یاشاییرلار؟ ۶ آمّا
قوللاریم پیغمبرلره امر اتدئیئم سؤزلرئم و
قایدالاریم، مگر اونلارین باشلارینا
گلمه‌دي؟» اونلار دا تؤوبه ادئب ددئلر:
«قوشونلار ربّی عمل‌لرئمئزه و ائشلرئمئزه
گؤره بئزه نه اتمه‌یي دوشونوب،
بئزئمله اِله ده رفتار ادئب.»"

بئرئنجي رؤیا: آتلي‌لار ۷ داریوشون

دهنزده‌كي گوجونو يوخ اده‌جک،
اود اونو ياندیریب-ياخاجاق. ۵ اَشقِلون
بونو گؤروب قورخاجاق،
غَزّه ده چوخ آغري چکه‌جک،
عِقرون دا اِلَجه،
چونكي اومئدي سؤنه‌جک.
غَزّه‌ده پادشاه اولمایاجاق،
اَشقِلون ساکئنسئز قالاجاق. ۶ اَشدوددا
قاریشیق عئرقلردن اولانلار
یاشایاجاق،
فئلئسطده یاشایانلارین تکبّورونو
قیراجاغام. ۷ آغیزلاریندان قاني
دامان اَتي،
دئشلرئنئن آراسیندان حارام یمکلري
آلاجاغام.
اونلارین صاغ قالانلاري تاریمیزا عاییيد
اولوب،
یهودانین بئر قبئله‌سي کئمي اولاجاقلار.
عِقرونلولار دا یِبوسلولار کئمي
اولاجاقلار. ۸ هوجوم ادن قوشونون
ضئدّئنه، هر گلئب- گده‌نئن
ضئدّئنه،
اِوئمئن اطرافیندا اوردوگاه قوراجاغام.

هِچ بئر ائستئلاچي داها
خالقیمین اوستونه تؤکولمیه‌جک.
چونكي آرتیق خالقیما من کشئک
چکئرم.

گله‌جک اولان پادشاه ۹ ای صحیون قیزي، بؤیوک شادلیقلا جوش،

ای اورشَلئم قیزي، هایقیر!
باخ، پادشاهین سنه طرف گلئر.
او، صالحدئر، خئلاصا مالئکدئر.
او، حلئمدئر و بئر اِششه‌یه، سیپایا،
اِششه‌یئن بالاسینا مئنئب گلئر.
۱۰ دؤیوش عاراباالاریني اِفرایئمدن،
آتلاري اورشَلئمدن اوزاقلاشدیراجاغام.
دؤیوش کامانلاري قیریلاجاق.
پادشاهینیز مئلّتلره صولح اعلان اده‌جک.
اونون حؤکمرانلیغي دهنزدن دهنزه،
چایدان
دونیانین اوجقارلارینا قدر اوزاناجاق.
۱۱ سئزه گلئنجه، عهد قوربانینین
قانیندان اؤتري
اسئرلئکده‌کي خالقینیزي،

سوسوز قويودان چيخارديب خئلاص
ادەجيم. ۱۲ قالانيزا قاييدين، ای
اومئد اسئرلري!
بو گون سئزه بئلدئرئرَم کي،
سئزه زحمتئنئزئن ائکي قات عوضئني
ورەجيم. ۱۳ يهوداني اؤزوم اوچون
کامان کئمي چکەجيم،
اِفرايئمي اوخ کئمي اونا قوياجاغام.
ای صحيون، اؤولادلاريني
يونان اؤولادلارينين اوستونه
قالديراجاغام.
سني بئر دؤيوشچو قيلينجي کئمي
ادەجيم. ۱۴ او واخت رب خالقينين
اوستونده گؤرونەجک،
اونون اوخو شئمشک کئمي چاخاجاق.
پروردئگار رب کَرەناي چالاجاق،
جنوب کولَکلري ائله ائرەلي گدەجک.
۱۵ اونلاري قوشونلار ربّی
قورويا‌جاق.
دوشمنلرئني تلف ادەجکلر،
ساپاند داشلاري ائله قيريب ظفر
تاپاجاقلار.
اونلارين قانيني شراب کئمي ائچئب
هاي-کوي سالاجاقلار.
قوربان قاني تؤکولَن قابلار کئمي،
قوربانگاهين کونج-بوجاقلاري کئمي
قانلا دولو قالاجاقلار. ۱۶ او گون
اؤزلرئنئن تاريسي رب
خالقينين سوروسو کئمي اونلاري
خئلاص ادەجک.
اونلار اونون تورپاغيندا تاجين
جواهئرلري کئمي پاريلدایاجاقلار.
۱۷ نجه ياراشيقلي، نجه گؤزل
قالاجاقلار!
اوغلانلار تاخيل‌لا،
قيزلار تزه شرابلا گوجلَنەجکلر.

يهودانين خيئر گونو ۱

۱۰ ياز ياغيشي مؤوسومونده
ربدن، شئمشک چاخديران
ربدن
ياغيش ائستەيئن.
او، ائنسانلارا بوللوجا ياغيش و
هر کَسئن زَمئسئنه اوت ورەجک.
۲ بوتلر بوش شيلر دانيشيرلار.

فالچيلار يالان رؤيالار گؤرورلر،
معناسيز يوخولار دانيشاراق عبث يِره
تسلّی ورئر.
بونا گؤره ده خالق سورو كئمي
داغينيقدير،
عذاب آلتينداديرِ، چونكي بئر چوبان
يوخدور. ۳ رب ديئر:
"چوبانلارين ضئدّئنه قضبئم آلوولاندي،
باشچيلارينا جزا وره‌جيم.
قوشونلار ربّی اؤز سوروسو اولان
يهودا نسلئنئن قيدئني چكه‌جک.
اونلاري عظمتلي دؤيوش آتلاري كئمي
اده‌جكدئر. ۴ اوندان كونج داشي،
چادير ميخلاري،
و دؤيوش كاماني گله‌جک.
بوتون خالق باشچيلاري اوندان
چيخاجاقلار. ۵ اونلار دؤيوشده،
دوشمنی كوچه‌لرده پالچيقدا تاپدالايان
ائگئدلر كئمي اولاجاقلار،
رب اونلارلا اولدوغو اوچون
دؤيوشه‌جكلر،
آتلي‌لاري اوتانديراجاقلار. ۶ يهودا نسلئني
قووّتلَندئره‌جيم،
يوسئف خالقيني قورتاراجاغام.
اونلاري گری قايتاراجاغام،
چونكي اونلارا اوره‌يئم يانير.
اِله اده‌جيم كي، سانكي اونلاري
هِچ اولجّه‌دن ردّ اتمه‌مئشدئم.
چونكي من اونلارين تاريسي ربّم.
و اونلارا جاواب وره‌جيم. ۷ اِفرايئملی‌لر
ائگئدلر كئمي اولاجاقلار،
شراب ائچمئش كئمي اورَكلري
جوشاجاق.
اؤولادلاري بونو گؤروب سِوئنه‌جكلر،
اورَكلري ربده شادليق تاپاجاق. ۸ فئت
چاليب اونلاري بئر يِره ييغاجاغام،
چونكي من اونلاري ساتين آلميشام.
اوّل‌لر نجه چوخاليرديلار،
ائندي ده اِلَجه چوخالاجاقلار. ۹ گرچي
اونلاري خالقلار آراسينا سَپَله‌يئرَم،
لاكئن اوزاق اؤلكه‌لرده منی يادا
سالاجاقلار.
اؤولادلاري ائله بئرلئكده صاغ
قالاجاقلار،
و گری قاييداجاقلار. ۱۰ من اونلاري
گئنه مئصئر اؤلكه‌سئندن گتئره‌جيم،

آشوردان بئر يِره ييغاجاغام.
اونلاري گئلعاد تورپاغينا، لوبنانا
گئتئره‌جيم.
اونلارا كئفايت قدر يِر تاپيلمايا‌جاق.
۱۱ اذئيّت دهنزئندن كچه‌جكلر،
دهنزئن شپه‌لري ياتيشديريلاجاق،
نئلئن بوتون درئن سولاري قورويا‌جاق.
آشورون تكبّورو آچالديلاجاق،
مئصئرئن پادشاهليق عصاسي اَلئندن
آليناجاق. ۱۲ اونلاري ربده
قووّتلَندئره‌جيم،
اونلار دا ربّئن آدي ائله ياشاياجاقلار.”
رب بويورور.

۱۱

۱ ای لوبنان، قاپيلاريني آچ
كي،
اود سنئن سئدر آغاجلاريني ياندير‌يب-
ياخسين. ۲ ای شام آغاجي، شئون
ات،
چونكي سئدر آغاجي ييخيلدي،
شؤوكئلي آغاجلار محو اولدو.
شئون ادئن، ای باشان پاليدلاري،
چونكي قالين مِشه‌نئن آغاجلاري بؤيرو
اوسته آشدي. ۳ چوبانلارين
چيغيريشيني اشئت،
چونكي اونلارين شؤوكئلي اوتلاقلاري محو
اولدو.
جاوان آصلانلارين نَرئلتئسئنه قولاق
آس،
چونكي اوردون چاييننين كئاريندا كي سيخ
مِشه يوخ اولدو.

ائکي چوبان ۴ تاریم رب بله دیئر:
"کَسمَک اوچون آیریلمیش سورونو
اوتار. ۵ او سورونون قویونلاریني
آلانلار اونلاري کَسسه ده، تقصئرسئز
قالیر. اونلاري ساتانلار «ربّه حمد
اولسون کي، دؤولتلي اولدوم» دیئر.
چوبانلار اؤز سورولرئنه آجیمیرلار.
۶ من ده داها اؤلکه‌ده یاشایان خالقا
آجیمایاجاغام." رب بویورور. "هر
کَسي اؤز قونشوسونا و پادشاهینا تسلئم
اده‌جیم. اؤلکه‌ني داغیداجاقلار، من ده
خالقي اَللرئندن قورتارمایاجاغام." ۷ بونا
گؤره ده کَسمَک اوچون آیریلمیش
سورونو اوتاردیم، خوصوصن ده لاپ
ضعئفلرئني. اؤزومه ائکي دَینَک
گؤتوردوم، بئرئني "ائلتئفات"، او بئرئني
ده "بئرلئک" آدلاندیردیم و سورونو
اوتارماغا باشلادیم. ۸ بئرجه آیین ائچئنده
اوچ چوباني ائشدن قوودوم، چونکي
اونلارین اَلئندن تنگه گلمئشدئم،
اونلارین دا مندن زَهله‌سي گدئردي.
۹ سونرا سورویه ددئم: "داها سئزي
اوتارمایاجاغام. اؤلَن اؤلسون، کَسئلَن
کَسئلسئن، یرده قالانلار دا بئربئرلرئنئن
اَتئني یِسئن." ۱۰ سونرا "ائلتئفات" آدلي

قوي اونون قولو قوروسون، صاغ گؤزو
كور اولسون!”

اورشَلئمئن خئلاص ادئلمه‌سي [1] بو
ائخطار ائسرايئل باره‌ده نازئل اولان
ربّئن سؤزودور: گؤيلري يايان، يِرئن
بونؤوره‌لرئني قويان، ائنسانين ائچئنده‌کي
روحا شکئل ورن رب بله بويورور:
[2] "باخ اورشَلئمي اونون اطرافيندا کي
بوتون خالقلار اوچون گئجَلدن کاسا
اده‌جيم. اورشَلئم کئمي يهودا دا
موحاصئره‌يه آلينا‌جاق. [3] او گون
اورشَلئمي بوتون خالقلار اوچون آغير بئر
داش اده‌جيم. اونو قالديرانلارين هاميسي
آغير يارالانا‌جاق. دونيانين بوتون مئلّتلري
اونون ضئدّئنه بئرلَشه‌جک. [4] او گون
هر آتي دهشته، آتليسيني دَلي‌لئيه دوچار
اده‌جيم." رب بويورور، "من يهودا نسلئنه
گؤز قويا‌جاغام، آمّا او بئري خالقلارين
بوتون آتلاريني کور اده‌جيم. [5] او واخت
يهودا باشچيلاري اورَکلرئنده دئيه‌جکلر:
«اورشَلئم خالقي اؤز تاريسيندا،
قوشونلارين ربّئنده گوجلودور.» [6] او
گون يهودا باشچيلاريني اودونلارين
آراسيندا يانان بئر مانقال، دَرزلرئن
اورتاسيندا آلوولانان بئر مشعل کئمي
اده‌جيم. ساغدا و سولدا اولان بوتون
خالقلاري ياندِيريب محو اده‌جکلر.

قوشونلار ربّی بویورور.
"چوباني وور،
قویونلار داغیلار.
من ده اَئمي کئچئکلرئن ضئدّئنه
قالدیرارام. ۸ بوتون اؤلکه‌ده
خالقین اوچده ائکئسي وورولوب
اؤلدوروله‌جک،
لاکئن اوچده بئري اوندا قالاجاق."
رب بویورور. ۹ "قالان اوچده بئرئني
اودا سالاجاغام،
اونلاري گوموشو تمئزله‌یَن کئمي
تمئزله‌یه‌جیم.
قیزیلي یوخلایان کئمي یوخلایاجاغام.
اونلار منئم آدیمي چاغیراجاقلار،
من ده اونلارا جاواب ورئب
«بونلار منئم خالقیمدیر» دئیه‌جیم،
اونلار دا «رب تاریمیزدیر» دئیه‌جکلر.

ربّئن قالئب گلمەسي [1] باخ، ربّئن گونو
گلئر كي، او گون سئزئن قارت
اولونموش ماللارينيز آرانيزدا
بؤلوشدوروله‌جكدئر. [2] من بوتون مئلّتلري
بئر يِره ييغاجاغام كي، اورشَلئمئن ضئدّئنه
موحارئبه اتسئنلر. شهر اَله كچئرئله‌جک،
اِولر قارت ادئله‌جک، آروادلارا تجاووز
اولوناجاق. شهر اَهالئسئنئن ياريسي
اسئرلئيه گؤنده‌رئله‌جک، آمّا قالانلارين
شهرده قالاجاقلار. [3] او زامان رب
چيخيب موحارئبه گونونده نجه
دؤيوشور، اِلَجه ده مئلّتلرئن ضئدّئنه
دؤيوشه‌جک. [4] او گون اونون
آياقلاري اورشَلئمئن قاباغيندا-شرق
طرفئنده اولان زيتون داغينين اوستونده
دوراجاق. زيتون داغي شرقه و قربه
طرف اورتادان ياريليب چوخ بؤيوک
بئر دره اولاجاق. داغين ياريسي شئمالا،
ياريسي جنوبا چكئله‌جک. [5] سئز آمّا
داغلاريمدا كي دره ائله قاچاجاقسينيز،
چونكي داغلاردا كي دره آصَله قدر
اوزاناجاق. يهودا پادشاهي عوزئيّانين
دؤورونده زلزله اولاركن نجه قاچدينيز،
اِلَجه قاچاجاقسينيز. او زامان تاريم رب
بوتون موقدّسلرله بئرلئكده گله‌جک.

MAL

١

١ بو ائخطار ربّئن مَلاكي
واسئطه‌سئله ائسرايئله ددئيي
سؤزدور.

ربّئن ائسرایئله محبّتي ۲ رب دیئر: "سئزي
سِودئم." لاکئن سئز دیئب
سوروشورسونوز: "بئزي نجه سِودئن؟"
رب ده جاواب ورئر: "عئسو یعقوبون
قارداشي مگر دیئلدي؟ آمّا من یعقوبو
سِودئم، ۳ عئسودان نئفرت اتدئم. اونون
داغلاریني وئران اتدئم، مئراثیني چؤل
چاقّاللارینا وردئم." ۴ اِدوملولار دیئرلر:
"بئز اَزئلدئک، آمّا خارابالیقلاري تزه‌دن
برپا اده‌جیئک." آنجاق قوشونلار ربّی
بله دیئر: "قوي اونلار قورسون، آمّا من
ییخاجاغام. اونلارین اؤلکه‌سي پئسلئک
بؤلگه‌سي چاغیریلاجاق، اؤزلري ده
همئشه ربّئن قضبلَندئیي خالق اولاراق
تانیناجاقلار." ۵ سئز بونو گؤزلرئنئزله
گؤرنده دئیه‌جکسئنئز: "رب ائسرایئل
سرحدلرئندن کئاردا دا عظمتلئدئر!"

کاهئنلري مزمّت ۶ قوشونلار ربّی دیئر:
"ای آدیما حؤرمت اتمه‌یَن کاهئنلر!
اوغول آتاسینا، قول آغاسینا حؤرمت
گؤرسه‌دئر. اگر من آتایام، هاني منه
حؤرمتئنئز؟ اگر آغایام، هاني مندن
قورخونوز؟ لاکئن سئز «آدینا نجه
حؤرمت اتمه‌دئک؟» دیئب

۲ قوشونلار ربّی دیئر: "اگر سؤزه
قولاق آسمایاسینیز، آدیما عئزّت ورمه‌یی
اورَکدن ائستَمیه‌سئنئز، اوستونوزه
لعنت یاغدیریب خیئر-دوعالارینیزی
لعنته چِوئره‌جیم. بلی، من اونلاری
لعنتله‌مئشم، چونکی منی عئزّتلَندئرمه‌یی
اورَکدن ائسته‌مئرسئنئز. ۳ من سئزئن
نسلئنئزی محو اده‌جیم. بایراملارینیزدا
قوربان اتدئیئنئز حیوانلارین تزه‌یئنی
اوزونوزه چیرپاجاغام، سئز اونونلا
بئرلئکده چؤله آتیلاجاقسینیز. ۴ او
واخت بئله‌جکسئنئز کی، من بو امری
لاوی ائله باغلادیغیم عهدئمئن یاشاماسی
اوچون سئزه گؤندرمئشم." قوشونلار
ربّی دیئر. ۵ "اونونلا باغلادیغیم عهد
حیات و صولح عهدی ائدی، و من
اونا وردئم؛ بو حؤرمت طلب اتدی
و او، منه حؤرمت گؤرستدی، منئم
آدیمین هیبتی اونو بورودو. ۶ اونون
آغزیندا حقئقی تعلئم وار ائدی و
دئلئنده حئیله تاپیلمادی. او، صولح و
صداقت ائچئنده منئمله بئرلئکده قدم
آتیردی. چوخونو دا خاطا یولوندان
قایتارمیشدی. ۷ کاهئنئن آغزی بئلئیی
قورومالی، ائنسانلار اونون دئلئنده تعلئم
آختارمالی‌دیر. چونکی او، قوشونلار
ربّئنئن سؤز آپاراني‌دیر. ۸ آنجاق سئز
یولدان آزدینیز و تعلئمئنئزله چوخ آدامی
گوناها چکدئنئز. لاوی ائله باغلادیغیم
عهدی پوزدونوز." قوشونلار ربّی دیئر.
۹ "سئز منئم یوللاریملا گتمه‌دئنئز،
شرئعته باغلی اولان مَسَله‌لرده طرفدارلیق
اتدئنئز. بونا گؤره ده من بوتون خالقین
قاباغیندا سئزی آلچالدیب نجالتلی حالا
سالدیم."

يهودا خالقينين خيانتي ۱۰ هاميميزين
آتاسي مگر بئر ديئل؟ بئزي هَمن تاري
مگر ياراتمادي؟ اگر اِله‌دئر، نه اوچون بئز
آتالاريميزين باغلاديغي عهدي پوزاراق،
اؤز قونشوموزا خيانت ادئرئک؟
۱۱ يهودا خالقي خيانت اتدي. ائسرايئلده
و اورشَلئمده ائيرنج ائشلر ادئلدي:
يهودالي‌لار ياد آللاهلارين يانينا گِدن
قيزلارلا اِوله‌نئب، ربّئن سِودئيي موقدّس
مكاني نجئس اتدئلر. ۱۲ بونو ادن آدام،
حتّا كشئک چكسه ده، جاوابده اولسا
دا، قوشونلار ربّئنه قوربان گتئرسه ده،
رب اونو يعقوبون جاماعاتيندان قووسون.
۱۳ سئز باشقا بئر شيي ده ادئرسئنئز:
آغلاييب سيزلاماقلا ربّئن قوربانگاهيني
گؤز ياشلاري ائله دولدورورسونوز.
چونكي رب آرتيق گتئردئيئنئز
قوربانلارا دئقّت اتمئر، اونلاري سئزدن
كؤنول خوشلوغو ائله قبول اتمئر. ۱۴ سئز
"نه اوچون؟" ديئب سوروشورسونوز.
چونكي رب سنئنله جاوانليغيندا
اِولَندئيئن آروادين آراسيندا شاهئددئر.
او آرواد سنئن شرئكئن اولدوغو حالدا،
نئكاه عهدي ائله آروادين اولدوغو حالدا
اونا خيانت ادئبسن. ۱۵ تاري مگر

MAT

عئسا مسئحئن نسئل شجره‌سي

(لوقا ۳: ۲۳ - (۳۸ ۱ ائبراهئم اوغلو،
داوود اوغلو عئسا مسئحئن نسئل شجره
سي: ۲ ائبراهئم ائسحاقين آتاسي ائدي،

۱ ائسحاق يعقوبون آتاسي ائدي،
يعقوب يهودا و اونون
قارداشلارينين آتاسي ائدي. ۳ يهودا
تاماردان دوغولان پِرِص و زِرَخئن
آتاسي ائدي،
پِرِص خِصرونون آتاسي ائدي،
خِصرون اَرامين آتاسي ائدي. ۴ اَرام
عَمّئنادابين آتاسي ائدي،
عَمّئناداب نَخشونون آتاسي ائدي،
نَخشون سَلمونون آتاسي ائدي. ۵ سَلمون
راخابدان دوغولان بوعَزئن آتاسي
ائدي،
بوعَز روتدان دوغولان عوبئدئن آتاسي
ائدي،
عوبئد يَسّه‌نئن آتاسي ائدي. ۶ يَسّه داوود
پادشاهين آتاسي ائدي،
داوود اوريانين آروادیندان دوغولان
سولِيمانين آتاسي ائدي. ۷ سولِيمان
رِخوبعامين آتاسي ائدي،
رِحوبعام اَبئيانين آتاسي ائدي،
اَبئيا آسانين آتاسي ائدي. ۸ آسا
يِهوشافاطين آتاسي ائدي،
يِهوشافاط يِهورامين آتاسي ائدي،
يِهورام عوزّئيانين آتاسي ائدي. ۹ عوزّئيا
يوتامين آتاسي ائدي، يوتام آخازين
آتاسي ائدي،
آخاز خئزقئيانين آتاسي ائدي. ۱۰ خئزقئيا
مِنسّه‌نئن آتاسي ائدي،
مِنسّه آمونون آتاسي ائدي،
آمون يوشئيانين آتاسي ائدي. ۱۱ يوشئيا
يِكونيا و اونون قارداشلارينين آتاسي
ائدي كي، بابئله اسئرلئيه آپاريلان
زامان دوغولموشدو. ۱۲ بابئله اسئرلئيه
گدندن سونرا:
يكونيا سِعَلتي‌اِلئن آتاسي ائدي،
سِعَلتي‌اِل زِروبّابئلئن آتاسي ائدي.
۱۳ زِروبّابئل اَبئهودون آتاسي ائدي،

اَبئهود اِلياقئمئن آتاسي ائدي،
اِلياقئم عازورون آتاسي ائدي. ١٤ عازور
صادوقون آتاسي ائدي،
صادوق آخئمئن آتاسي ائدي،
آخئم اِلئهودون آتاسي ائدي. ١٥ اِلئهود
اِلئعازارين آتاسي ائدي،
اِلئعازار ماتّانين آتاسي ائدي،
ماتّان يعقوبون آتاسي ائدي. ١٦ يعقوب
مريمئن اَري يوسئفئن آتاسي ائدي،
مريمدن ده مسئح آدلانان عئسا دوغولدو.
١٧ بلجه، ائبراهئمدن داوودا قدر
اولان بوتون نسئللر، اون دؤرد
نسئلدئر؛ داووددان بابئل اسئرلئيئنه
قدر اون دؤرد نسئلدئر؛ و بابئل
اسئرلئيئندن مسئحه قدر ده اون
دؤرد نسئلدئر.

عئسا مسئحئن آنادان اولماسي

(لوقا ۲: ۱ - (۷ ۱۸ عئسا مسئحئن آنادان
اولماسي بله اولدو؛ آناسي مريم يوسئفه
نئشانلانميش اولان زامان، نئگاه كسئلمه
مئشدن، آشكار اولدو كي، موقدّس
روحدان حامئلەدئر. ۱۹ اونون اَري
يوسئف، صالح بئر آدام اولدوغونا گؤره،
ائسته‌مئردي كي، اونو روسواي اتسئن و بو
نئيّتده ائدي كي، گئزلئجه اونو بوشاسين.
۲۰ لاكئن بونلاري دوشونَن زامان،
ربّئن بئر مَله‌يي رؤيادا اونا ظاهئر اولوب،
ددي: "داوود اوغلو يوسئف، مريمي
اؤزونه آروادليغا قبول اتمكدن قورخما،
چونكي اونون بطنئنده كي موقدّس
روحداندير. ۲۱ مريم بئر اوغول دوغاجاق
و اونون آديني عئسا قوياجاقسان.
چونكي او، اؤز خالقيني گوناهلاريندان
خئلاص اده‌جک." ۲۲ بوتون بونلار
اوندان اؤتري باش وردي كي، ربّئن
پيغمبر واسئطه‌سئله ددئيي سؤز يرئنه
يتئشسئن: ۲۳ "باخ، باكئره قيز بويلو
اولوب، بئر اوغول دوغاجاق و اونون
آديني عِمانوئل قوياجاقلار كي، معناسي
بودور: تاري بئزئمله‌دئر." ۲۴ يوسئف

هچ ده کئچئک دیئلسن.
چونکي سندن بئر رَیئس ظوهور اده
جک کي،
منئم خالقیم ائسرایئله چوبان اولاجاقدیر.”
۷ او زامان هئرود موغلاري
گئزلئجه چاغیریب، اونلاردان
اولدوزون نه واخت چیخدیغیني
بئلدي. ۸ و اونلاري بِیتلَحمه
گؤنده‌رئب، ددي: “گدئن و
اوشاغین حاقّیندا دئقّتله آختارین.
اونو تاپدیغینیز زامان منه خبر ورئن
کي، من ده گلئب، اونو پرستئش
ادئم.” ۹ اونلار پادشاهین سؤزونو
اشئدئب، یولا دوشدولر. شرقده
گؤردوکلري اولدوز اونلارین
قاباغیندا گدئردي؛ او قدر کي،
گلئب اوشاغین اولدوغو یرئن
اوستونده دوردو. ۱۰ اونلار دا
اولدوزو گؤردوکلري زامان بؤیوک
سوئنجله حددن آرتیق شادلیق اتدئلر.
۱۱ و اوه گئرئب، اوشاغي آناسي
مریمله گؤردولر و یره دوشوب،
اونو پرستئش اتدئلر. و خزئنه‌لرئني
آچیب اونا قیزیل، بوخور و مور
هدئیّه وردئلر. ۱۲ و رؤیادا اونلارا
تاري طرفئندن ائخطار ورئلدي کي،
هئرودون یانینا قاییتماسینلار. اونلار
دا آیري یوللا اؤز مملکتلرئنه گتدئلر.

مئصئره قاچيش ۱۳ موغلارين
گتمه‌سئندن سونرا، ربّئن بئر ملەيي
رؤيادا يوسئفه ظاهئر اولوب، ددي:
"دور، اوشاق و آناسيني گؤتور و مئصئره
قاچ. من سنه خبر وِرَنه قدر، اورادا
قال. چونکي هئرود اوشاغي آختاراجاق
کي، اونو محو اتسئن." ۱۴ يوسئف قالخيب
اوشاق و آناسيني گجه ائله گؤتوردو و
مئصئره گتدي. ۱۵ و هئرودون اؤلومونه
قدر اورادا قالدي کي، ربّئن پيغمبرئنئن
واسئطه‌سئله ديئلن سؤزيرئنه يتئشسئن:
"اوغلومو مئصئردن چاغيرديم."
۱۶ هئرود موغلارين طرفئندن آلدانميش
اولدوغونو گؤره‌نده، چوخ قضبلندي و
آدام گؤنده‌رئب، موغلاردان بئلدئيي
واختا گؤره، بيت‌لحم و اونون اطرافيندا
اولان بوتون ائکي ياشيندا و داها آشاغي
اولان اوغلان اوشاقلاريني اؤلدورتدو.
۱۷ او واخت اِرميا پيغمبرئن واسئطه
سئله ديئلن بو سؤزيرئنه يتئشدي:
۱۸ "رامادا بئر سس اشئدئلدي،
آغلاشما و بؤيوک شئون.
راحئل اوشاقلاري اوچون آغلاييير،
ائسته‌مئر ده کي، تسلّي تاپسين.
چونکي اونلار يوخ اولدولار."

مئصئردن دؤنوش ۱۹ لاکئن هئرود
اؤلندن سونرا، ربّئن بئر ملهيي مئصئرده
يوسئفه رؤيادا ظاهئر اولوب، ۲۰ ددي:
"دور، اوشاق و آناسيني گؤتور و
ائسرايئل دئيارينا گت. چونکي اوشاغين
جانيني آختارانلار اؤلوبلر." ۲۱ يوسئف
ده قالخدي، اوشاق و آناسيني
گؤتوروب، ائسرايئل دئيارينا گتدي.
۲۲ آمّا اشئدنده کي، آرخِلاعوس آتاسي
هئرودون يرئنده يهودئيه‌يه پادشاه
اولوب، اورايا گتمَيه قورخدو و تاري
طرفئندن رؤيادا ائخطار ورئلئب، جلئل
سمتلرئنه گتدي. ۲۳ و گلئب ناصئره آدلي
بئر شهرده ساکئن اولدو کي، پيغمبرلرئن
واسئطه‌سئله ديئلمئش سؤز يرئنه
يتئشسئن: "او ناصئره‌لي آدلاناجاق."

تعمئد ورن يحيانين وعظي

(متّا ۱:۱-۸؛ لوقا ۳:۱-۱۸؛ يوحنّا
۱:۱۹-۲۸) ۱ او گونلرده تعمئد ورن
يحيا ظوهور اتدي و يهودئيه چؤلونده
وعظ ادئب، ديئردي: ۲ "تؤوبه ادئن،
چونکي گؤيون پادشاهليغي ياخيندير."
۳ بو، او شخص ائدي کي، اشعيا
يوللاري اونون اوچون دوز ادئن."
۴ يحيانين دَوه توکوندن پالتاري،
بلئنده ده دَرئدن قاييشي وار ائدي؛
يدئي چيئرتکه و چؤل بالي ائدي.
۵ اورشلئمدن، بوتون يهودئيه‌دن
و اوردونون بوتون اطرافلاريندان
خالق اونون يانينا گلئردي ۶ و
گوناهلارينا اعتئراف ادئب،
اوردون چاييندا اوندان تعمئد
آليردي. ۷ لاکئن او زامان کي،
يحيا فرئسئلر و صادوقئلردن بئر
چوخلوسونو گؤردو کي، تعمئد
آلماق اوچون اونون يانينا گلئرلر،
اونلارا ددي: "اي افعئلر نسئلي!
کئم سئزي خبردار اتدي کي، گله
جک قضبدن قاچاسينيز؟! ۸ ائندي
تؤوبه‌يه لايئق ثمره گتئرئن. ۹ و
اؤزونوز-اؤزونوزده دوشونمه‌يئن کي،
«آتاميز ائبراهئمدئر.» سئزه ديئرم:

تاري قادئردئر كي، بو داشلاردان
ائبراهئمه اؤولاد ياراتسين. ۱۰ آرتيق
بالتا آغاجلارين كؤكونه ياتير؛ بلجه
ياخشي بار وِرمه‌ين هر آغاج كسئلئر
و اودا آتيلير. ۱۱ من سئزي تؤوبه
اوچون سو ائله تعمئد ورئرم، آمّا
مندن سونرا گلن، مندن داها
قووّتلي‌دئر. من اونون آياق‌قابيسيني
داشيماغا بله لايئق ديئلم. او، سئزي،
موقدّس روح و اودلا تعمئد وره
جک. ۱۲ اونون شنه‌سي الئنده‌دئر.
خرمنئني تمئز سووروب، بوغداسيني
آنبارا ييغاجاق، لاكئن ساماني
سؤنمه‌ين اودلا ياندیراجاقدير.”

عئسا تعمئد آلير

(مرقوس ۱:۹-۱۱؛ لوقا ۳:۲۱-۲۲)
۱۳ او زامان عئسا جلئلدن اوردونا،
يحيانين يانينا گلدي كي، اوندان تعمئد
آلسين. ۱۴ لاكئن يحيا قويماييب، ددي:
"من سنئن طرفئندن تعمئد آلماغا
مؤحتاجام، سن منئم يانيما گلئرسن؟!"
۱۵ عئسا اونا جاواب ورئب ددي:
"ائندئلئک راضي اول، چونكي بئزه بله
ياراشير كي، دوز اولان هر شيي يرئنه
يتئرک." او زامان يحيا راضي اولدو.
۱۶ عئسا تعمئد آليب درحال سودان
چيخدي. او آندا گؤيلر آچيلدي و
تارينين روحونو گؤردو كي، گؤيرچئن
كئمي انئب اونون اوستونه قوندو. ۱۷ و
گؤيدن بئر سس ددي: "بو منئم سوگلي
اوغلومدور، اوندان چوخ راضي‌يام."

عئسا وسوسه اولونور

(مرقوس ۱:۱۲-۱۳؛ لوقا ۴:۱-۱۳)
۱ بوندان سونرا موقدّس روح عئساني
چؤله آپاردي كي، ائبلئس طرفئندن
وسوسه اولونسون. ۲ عئسا قيرخ
موقدّس شهره گتئردي و معبدئن
بورجو اوستونه آپاريب، ۶ ددي:
"اگر تارينين اوغلوسان، اؤزونو
آشاغي آت؛ چونكي يازيليب كي،
«او سنئن حاقّيندا ملكلرئنه امر اده‌جک،
و اونلار سني اللري اوستونده گؤتوره
جكلر كي،
مبادا آياغيني داشا ووراسان.»" ۷ عئسا
اونا جاواب ورئب ددي: "گئنه ده
يازيليب كي،
«رب تاريني ائمتاحانا چكمه.»" ۸ ائبلئس
گئنه عئساني چوخ اوجا بئر داغين
اوستونه آپاردي و اونا دونيانين

بوتون اؤلکه‌لرئني و اونلارين بوتون
شؤوکتلرئني گؤرسدئب، ۹ ددي:
"اگر يره دوشوب، منه سجده اده
سن، بونلارين هاميسيني سنه وره
رم." ۱۰ عئسا اونا ددي: "ردّ اول،
شيطان! چونکي يازيليب؛
«تارين ربّه سجده ات
و آنجاق اونا خئدمت اله.»" ۱۱ او
زامان ائبلئس اونو بوراخدي و ملکلر
گلئب، اونا خئدمت اتدئلر.

اوردون چاينين او تايندا،
قيري‌يهودئلرئن جلئلئنده! ۱۶ قارانليقدا
ياشايان خالق بؤيوک بئر نور
گؤردو،
اؤلومون کؤلگه سالديغي دئياردا
ياشايانلارا ائشيق دوغدو." ۱۷ او
واختدان عئسا وعظ اتمه‌يه
باشلاييب، ددي: "توبه ادئن،
چونکي گؤيون پادشاهليغي
ياخيندير."

عئسا وعظ اتمه‌يه باشلاييير

(مرقوس ۱:۱۴-۱۵؛ لوقا ۴:۱۴-۱۵)
۱۲ عئسا يحيانين توتولماسيني اشئدن
واخت جلئله قاييتدي. ۱۳ و ناصئره‌ني
ترک ادئب، زِبولون و نفتالي بؤلگه‌سئنده
گؤل قيراغيندا اولان کفرناحومدا
ساکئن اولدو کي، ۱۴ اشعيا پيغمبرئن
واسئطه‌سئله ديئلن سؤزيرئنه يتئشسئن:
۱۵ "زبولون دئياري، نفتالي دئياري،

دهنز قيراغي يولدا،

ائلک شاگئردلر

(مرقوس ۱:۱۶-۲۰؛ لوقا ۵:۱-۱۱)
۱۸ عئسا جلئل گؤلونون قیراغیندا
گزنده، ائکي قارداشي، پِطروس آدلانان
شَمعونو و اونون قارداشي آندریاسي
گؤردو کي، گؤله تور آتیردیلار. اونلار
بالیق اووچوسو ائدئلر. ۱۹ عئسا اونلارا
ددي: "منئم دالیمجا گلئن. من سئزي
ائنسان اووچوسو اِده‌رم." ۲۰ اونلار دا
او آندا تورلاریني قویوب اونون دالینجا
گتدئلر. ۲۱ اورادان ائره‌لي گدئب،
داها ائکي قارداشي، زِبِدیئن اوغلو
یعقوب و قارداشي یوحنّاني گؤردو کي،
آتالاري زِبِدي‌له قاییقدا تورلاریني تعمئر
ادئرلر. و اونلاري چاغیردي. ۲۲ اونلار
دا او آندا قاییق و آتالاریني
قویوب عئسانین دالینجا گتدئلر.

عئسا ناخوش آداملارا شفا ورئر

(لوقا ۶:۱۷-۱۹) ۲۳ عئسا بوتون جلئلي
دولانیب، اونلارین کنئسه‌لرئنده تعلئم
ورئردي و گؤیون پادشاهلیغینین موژده
سئني وعظ ادئب، خالق آراسیندا هر
جور مرض و ناخوشلوغو صاغالدیردي.

چونكي اونلار تسلّي تاپاجاقلار. ۵ خوش
حلئملرئن حالينا،
چونكي اونلار يري مئراث آلاجاقلار.
۶ خوش صالحلئيه آج و سوسوز
اولانلارين حالينا،
چونكي اونلار دوياجاقلار. ۷ خوش
رحم ادنلرئن حالينا،
چونكي اونلارا رحم اولوناجاق. ۸ خوش
اوره‌يي تمئز اولانلارين حالينا،
چونكي اونلار تاريني گؤره‌جكلر.
۹ خوش باريشي ساخلايانلارين
حالينا،
چونكي اونلارا تارينين اوغوللاري ديئله
جك. ۱۰ خوش او آداملارين
حالينا كي، صالحلئك اوچون سئتم
چكئرلر،
چونكي گؤيون پادشاهليغي اونلاريندير.
۱۱ خوش سئزئن حالينيزا او زامان
كي، منه گؤره سئزي تحقئر ادئرلر،
عذاب ورئرلر، و سئزه هر جور
بؤهتان آتيرلار. ۱۲ سوئنئن و شادليق
ادئن، چونكي گؤيده كي اَجرئنئز
بؤيوكدور! دوغرودان دا كي،
سئزدن قاباق پيغمبرلره ده بله
عذاب ورئبلر.

دوز و نور

(مرقوس ۹:۵۰؛ لوقا ۱۴:۳۴-۳۵)
۱۳ سئز یر اوزونون دوزوسونوز. آمّا اگر
دوز دادیني اَلدن ورسه، نجه تکرار دوزلو
اولا بئلر؟ آرتیق هِچ بئر شیه فایداسي
یوخدور، مگر اشئیه آتیلیب، ائنسانلارین
آیاقلاري آلتیندا ازئلسئن. ۱۴ سئز دونیانین
نوروسونوز. داغ اوستونده قورولان شهر
گئزلي قالا بئلمز. ۱۵ آداملار دا چیراق
یاندیریب، اونو قابین آلتینا قویمازلار.
چیراقدانا قویارلار کي، اِوده اولانلارین
هامیسینا ائشیق ورسئن. ۱۶ بلجه قویون
سئزئن نورونوز ائنسانلارین حوضوروندا
اله شاخسین کي، یاخشي عمللرئنئزي
گؤرسونلر و گؤیده‌کي آتانیزا حمد اتسئنلر.

شرئعتئن یرئنه یتئشمه‌سي ۱۷ گومان
اتمه‌یئن کي، من شرئعتي و یا پیغمبرلرئن
یازیلاریني پوزماغا گلمئشم؛ پوزماق
اوچون یوخ، تاماملاماق اوچون
گلمئشم. ۱۸ چونکي دوغروسونو سئزه
دیئرم، گؤي و یر آرادان گده‌نه کئمي،
شرئعتدن لاپ کئچئک بئر حرف و یا
نؤقطه بله یوخ اولمایاجاق، اله کي،

سنئن ائسته‌دئیئن، گؤیده اولدوغو
کئمي،
یرده ده اولسون. ۱۱ گونده‌لئک
چؤره‌یئمئزي بو گون بئزه ور. ۱۲ و
بئزئم بورجلاریمیزي بئزه باغیشلا،
نجه کي، بئز ده، بئزه بورجلو اولانلاري
باغیشلاییریق. ۱۳ بئزي ائمتاحانا
چکمه،
لاکئن شردن خئلاص ات.

چونکي سلطنت، قودرت و عئزّت ابده
کئمي سنئندئر. آمئن. ۱۴ چونکي
اگر ائنسانلارین سئزه اتدئیي
گوناهلاریني باغیشلایاسینیز،
گؤیلرده اولان آتانیز دا سئزي
باغیشلار. ۱۵ آمّا اگر ائنسانلارین
سئزه اتدئیي گوناهلاریني
باغیشلامایاسینیز، آتانیز دا سئزئن
گوناهلارینیزي باغیشلاماز.

اوروج ۱۶ اوروج توتدوغونوز زامان
رئيا كار آداملار كئمي قاشقاباقلي
گزمه‌يئن؛ چونكي اونلار، اؤزلرئني
ائنسانلارا گؤرسدمک اوچون،
گؤرونوشلرئني ديئشئرلر. دوغروسونو
سئزه ديئرم؛ اونلار بوتون اجرلرئني
آليبلار. ۱۷ لاكئن سن، اوروج
توتدوغون واخت، باشينا ياغ سورت و
اوزونو يو؛ ۱۸ اله كي، آداملارا يوخ،
گئزلئنده اولان آتانا اوروجلو گؤرونه
سن. و گئزلئني گؤرن آتان
دا سنه عوضئني وره‌جک.

گؤيده خزئنه‌لر ۱۹ ير اوزونده اؤزونوزه
خزئنه‌لر ييغمايين؛ اورادا گووه و پاس
اونلاري محو ادر؛ و اوغرولار اوراني
ياريب اوغورلارلار. ۲۰ آمّا اؤزونوزه
گؤيده خزئنه‌لر ييغين كي، اورادا نه
گووه محو ادر نه پاس؛ نه ده اوغرولار
اورايا گئرئب اوغورلارلار. ۲۱ چونكي
خزئنه‌نئزهارادا اولسا، اوره‌يئنئز ده اورادا
اولاجاقدير. ۲۲ بدنئن چيراغي گؤزدور؛
اونا گؤره، گؤزون صاغ اولسا، بوتون
بدنئن ده ائشيقلي اولار. ۲۳ اگر گؤزون
پئس اولسا، بوتون بدنئن قارانليق اولار.
بلجه اگر سنده‌كي ائشيق قارانليق اولسا،

بئزئم ناخوشلوقلاريميزي او، داشيدي.”

عئسايا پيرو اولماغين باهاسي

(لوقا ۹:۵۷-۶۲) ۱۸ عئسا اطرافيندا
بؤيوک بئر جاماعاتي گؤرن واخت،
بويوردو کي، گؤلون او تايينا کچسئنلر.
۱۹ بو زامان بئر دئن عالئمي گلئب، اونا
ددي: "اوستاد! هارايا گده‌سن، سنئن
دالينجا گله‌جه‌يم." ۲۰ عئسا اونا ددي:
"تولکولرئن يوواسي وار، گؤي
قوشلارينين دا يوواسي؛ لاکئن ائنسان
اوغلونون باشيني دايامااغا بئر يري
يوخدور." ۲۱ آيري بئر شاگئرد عئسايا
ددي: "يارب، منه ائجازه ور، اوّلجه
گدئم آتامي باسديريم." ۲۲ لاکئن عئسا
اونا ددي: "سن منئم دالیمجا گل. قوي
اؤلولر، اؤلولرئني باسديرسينلار."

عئسا طوفاني ياتيردير

(مرقوس ۴:۳۵-۴۱، لوقا ۸:۲۲-۲۵)
۲۳ عئسا قاييغا مئندئيي زامان،
شاگئردلري ده اونون دالينجا گتدئلر.
۲۴ بئردن‌بئره گؤلده بؤيوک بئر کولک
باشلادي، اله کي، قاييق شپه‌لرله
اؤرتولدو. لاکئن عئسا ياتميشدي.
۲۵ شاگئردلر ياخينلاشديلار و عئساني

او، سنئن يولونو سنئن قاباغيندا
حاضيرلاياجاق.» ۱۱ دوغروسونو
سئزه ديئرم؛ آروادداان دوغولانلار
آراسيندا تعمئد ورن يحيادان داها
بؤيوکو اولماييب؛ لاکئن گؤيلرئن
پادشاهليغيندا لاپ کئچئک
اولان، اوندان بؤيوکدور. ۱۲ تعمئد
ورن يحيانين گونلرئندن ائندئيه
کئمي گؤيلرئن پادشاهليغي زورلا
برقرار اولور و زورلو آداملار اونو اَله
گتئرئرلر. ۱۳ چونکي بوتون پيغمبرلر
و شرئعت، يحيايا قدر اولاجاقلاري
نبئلئک اتدئلر. ۱۴ و اگر بونو قبول
اتمک ائستهيئرسئنئز، يحيا اؤزو هَمَن
گلمهلي اولان ائلياديير. ۱۵ قولاغي
اولان قوي اشئتسئن. ۱۶ بو نسئلي
نهيه بنزهدئم؟ بازار ميدانيندا
اوتوران اوشاقلارا بنزهيئرلر کي،
يولداشلاريني چاغيريب ديئرلر:
۱۷ «سئزه توتک چالديق، سئز
اويناماديني‌يز،
قملي ماهني‌لار اوخودوق، سئز
آغلاماديني‌يز.» ۱۸ چونکي يحيا
گلدي، نه ييئردي نه ده ائچئردي.
و ديئرلر کي، «اوندا ائبلئس وار.»
۱۹ ائنسان اوغلو گلئب، هم ييئر هم
ده ائچئر و ديئرلر: «باخ بو قارينقولو
و شراب ائچن آداما، باج ييغانلارين
و گوناهکارلارين دوستو!» حال بو
کي، حئکمت گؤرستدئيي عمللرله
تصدئق اولونور.”

تؤوبه اتمه‌ین شهرلر

(لوقا ۱۰:۱۳-۱۵) ۲۰ او زامان عئسا
او شهرلري دانلاماغا باشلادي کي،
مؤجوزه‌لرئنئن چوخلاري اونلاردا باش
ورمئشدي. چونکي اونلار تؤوبه
اتمه‌دئلر: ۲۱ "واي سنه اي خورازئن!
واي سنه اي بيت‌صيدا! چونکي سئزده
باش ورن مؤجوزه‌لر صور و صيدوندا
باش ورسَيدي، اونلار چوخدان چولا
بورونوب، کول اوستونده تؤوبه
ادردئلر. ۲۲ لاکئن سئزه ديئرم، قئيامت
گونونده صور و صيدونون حالي
سئزئنکئندن داها آسان اولاجاق. ۲۳ و
سن اي کفرناحوم، مگر گؤيه قدر
اوجالاجاقسان؟! يوخ، اؤلولر دئيارينا
قدر آلچالاجاقسان. چونکي سنده باش
ورن مؤجوزه‌لر سودومدا باش
ورسَيدي، او، حله ده بو گونه کئمي
دوراردي. ۲۴ لاکئن سنه ديئرم کي،
قئيامت گونو سودومون حالي
سنئنکئندن داها آسان اولاجاق."

يورغونلارا خوش‌خبر

(لوقا ۱۰:۲۱-۲۲) ۲۵ بوندان سونرا

روحومو اونون اوستونه قویاجاغام،
و او، مئلّتلره عدالتي اعلان ادەجک.
۱۹ او، نه ساواشاجاق،
نه ده چیغیراجاق،
و هچ کئم کوچەلرده اونون سسئني
اشئتمەیەجک. ۲۰ ازئلمئش قامیشي
قیرمایاجاق،
توستولنن پئلتەني سؤندورمەیەجک
و آخیریندا عدالتي ظفره چاتدیراجاقدیر.
۲۱ و خالقلار اونون آدینا اومئد
باغلایاجاقلار.»

عئسا و بعلزبول

(مرقوس ۳:۲۰-۳۰، لوقا ۶:۴۳-۴۵،
۱۱:۱۴-۲۳) ۲۲ او واخت ائبلئس
الئنده اسئر اولموش کور و لال بئرئني
عئسانين يانينا گتئردئلر و عئسا اونا شفا
وردي. اِله کي، کور و لال اولان بو
آدام، هم گؤرمه‌يه هم ده دانيشماغا
باشلادي. ۲۳ بوتون خالق حيرته گلئب
ددي: "آيا بو، داوود اوغلو ديئل؟!"
۲۴ آمّا فرئسئلر بونو اشئدن واخت ددئلر:
"بو آدام ائبلئسلري، آنجاق ائبلئسلرئن
ريئسي بعلزبولون گوجو ائله قووور."
۲۵ عئسا اونلارين فئکئرلرئني بئلئب،
اونلارا ددي: "اؤز ائچئنده بؤلونموش هر
سلطنت وئران اولار؛ اؤز ائچئنده
بؤلونموش هِچ بئر شهر و اِو ده داوام
گتئرمز. ۲۶ اگر شيطان شيطاني قووسا،
اؤز ائچئنده بؤلونموش اولور؛ بس اونون
سلطنتي نجه داوام گتئرر؟ ۲۷ اگر من
ائبلئسلري بعلزبولون گوجو ائله قوورام،
بس سئزئن آداملارينيز کئمئن گوجو
ائله قوورلار؟ اونا گؤره ده، سئزه حؤکم
ادن اونلار اولاجاقلار. ۲۸ آمّا اگر من
ائبلئسلري تارينين روحو ائله قووورام،
دمه‌لي تارينين پادشاهليغي سئزه

اشئتدئکلري حالدا اشئتمزلر،
آنلامازلار دا.» ۱۴ اشعيا پيغمبرئن
اونلارين حاقّيندا ددئيي سؤز يرئنه
يتئشئر کي، دمئشدي:
«قولاغينيزلا اشئدرسئنئز، لاکئن باشا
دوشمزسئنئز،
گؤزلرئنئزله باخارسينيز، آمّا
گؤرمزسئنئز، ۱۵ چونکي بو خالقين
اوره‌يي برک اولوب.
قولاقلاري ائله آغير اشئدئرلر،
گؤزلرئني يوموبلار کي،
گؤزلري ائله گؤرمه‌سئنلر،
قولاقلاري ائله اشئتمه‌سئنلر،
اورکلري ائله آنلاييب منه دؤنمه‌سئنلر
کي،
من اونلارا شفا ورئم.» ۱۶ لاکئن
سئزئن گؤزلرئنئزئن خوش حالينا،
چونکي گؤرورلر؛ قولاقلارينيزين
خوش حالينا، چونکي اشئدئرلر.
۱۷ دوغروسونو سئزه ديئرم: چوخ
پيغمبرلر و صالح آداملار بو آرزودا
اولدولار کي، سئزئن گؤردويونوز
شيلري گؤرسونلر، آمّا گؤرمه‌دئلر؛
سئزئن اشئتدئيئنئز شيلري اشئتسئنلر،
آمّا اشئتمه‌دئلر. ۱۸ ائندي سئز
اکئنچي حاقّينداکي مثله قولاق
آسين: ۱۹ کئم پادشاهليق باره
ده‌کي کلامي اشئدئب آنلاماسا،
شرئر گلئب اوره‌يئنه سَپئلمئشي
اوغورلايار. يول قيراغينا سپئلمئش
بودور. ۲۰ داشليق يرلره سپئلمئش
اولان دا اودور کي، کلامي اشئدئر
و آنَن اونو شادليقلا قبول ادئر.
۲۱ لاکئن اؤز-اؤزونده کؤک
سالماديغينا گؤره، آز بئر مودّت
قالير و او زامان کي، بو کلامدان
اؤتري دارليق و اذئيّت باش ورئر،
آنَن بودره‌يئر. ۲۲ تئکانلار آراسينا
سپئلمئش اولان اودور کي، کلامي
اشئدئر؛ آمّا دونيانين فئکئري و
وارليليغين تورلاتماسي کلامي بوغور
و کلام ثمره‌سئز اولور. ۲۳ ياخشي
تورپاغا سپئلمئش اولان دا اودور
کي، کلامي اشئدئر، آنلاييير؛
بعضئسي بئره يوز، بعضئسي بئره

آلتميش، بعضئسي ده بئره اوتوز ثمره
ورئر.”

آلاق اوت مثلي ۲۴ عئسا اونلارا آيري
بئر مثل ده نقل ادئب ددي: “گؤيلرئن
پادشاهليغي او آداما دا بنزر كي، زمئسئنه
ياخشي توخوم سپدي. ۲۵ آمّا آداملار
ياتاندان سونرا، اونون دوشمني گلدي و
بوغدالارين آراسينا آلاق اوت سپئب،
گتدي. ۲۶ بوغدا بؤيويوب ثمره وردئي
زامان، آلاقلار دا گؤروندو. ۲۷ زمي
صاحئبئنئن قوللاري گلئب اونا ددئلر:
«آغا، مگر سن زمئيه ياخشي توخوم
سپمه‌دئن، بس آلاق اوت هارادان عمله
گلئب؟» ۲۸ آغا قوللارا ددي: «بونو
دوشمن ادئب.» قوللار اونا ددئلر: «اگر
بله‌دئر، ائسته‌يئرسن گدئب اونلاري
ييغاق؟» ۲۹ زمي صاحئبي ددي: «خير،
مبادا آلاقلاري ييغان واخت، اونلارلا
بوغداني دا قوپارداسينيز. ۳۰ قويون
بئچئنه قدر هر ائكئسي ده بؤيوسونلر.
بئچئن واختي من بئچئنچئلره دئيرم: اوّلجه
آلاق اوتلاري ييغين و ياندير‌ماق اوچون
اونلاري دسته-دسته باغلايين. آمّا
بوغداني آنبارلاريما ييغين.»”

خاردال توخومونون مثلي

او شيلري بيان اده‌جه‌يم کي، دونيا
ياراناندان بري ګڼزلي‌دئر.»

آلاق اوت مثلئنئن آچيقلاماسي ۳۶ او
زامان عئسا خالقي بوراخيب، اِوه
گتدي. شاگئردلري اونا ياخينلاشيب
ددئلر: "زمئده کي آلاق اوتون مثلئني بئزه
آچيقلا." ۳۷ عئسا جاوابيندا اونلارا
ددي: "ياخشي توخومو سپن ائنسان
اوغلودور، ۳۸ زمي دونيادير، ياخشي
توخوم پادشاهليغين اؤولادلاري‌دير.
آلاق اوتلاري دا شرئرئن
اؤولادلاري‌ديرلار ۳۹ آلاق اوتو سَپَن
دوشمن، ائبلئسدئر، بئچئن واختي بو عالمئن
آخيري‌دير و بئچئنچئلر ملکلردئلر. ۴۰ اونا
گؤره نجه کي، آلاق اوتلار ييغيليب،
اوددا ياندیریلیر، بو عالمئن آخيريندا دا اله
اولاجاق. ۴۱ ائنسان اوغلو ملکلرئني
گؤنده‌ره‌جک و اونلار گوناها چکن
بوتون شيلري و پئسلئک ادن هر آدامي
اونون پادشاهليغيندان ييغاجاقلار. ۴۲ و
اونلاري اود تندئرئنه آتاجاقلار. اورادا
آغلاشما و دئش قيجيرتماسي اولاجاقدير.
۴۳ او واخت صالح آداملار آتالارينين
پادشاهليغيندا گون کئمي شاخاجاقلار.
قولاقلاري اولان قوي اشئتسئن.

کئچئک مثل‌لر ۴۴ گؤيلرئن پادشاهليغي
زمئده گئزله‌دئلن بئر خزئنه‌يه بنزر کي،

چونکي ائنسان امرلرئني، احکام آدیندا
تعلئم ورئرلر.»» ۱۰ عئسا جاماعاتي
یانینا چاغیریب، اونلارا ددي:
“قولاق آسین و آنلایین! ۱۱ آغیزا
گئرن شي، ائنساني ناپاک اتمز؛
آغیزدان چیخان شي‌دئر کي،
ائنساني ناپاک ادر.” ۱۲ او واخت
شاگئردلر گلئب، اونا ددئلر: “آیا
بئلئرسن کي، فرئسئلر بو سؤزو
اشئدن واخت حئرصلَندئلر؟”
۱۳ عئسا جاواب ورئب، اونلارا
ددي: “گؤیده‌کي آتامین اکمه‌دئیي
هر بئتکي، کؤکوندن قوپاریلاجاق.
۱۴ اونلاري بوراخین. اونلار
کورلارین کور بلدچئلري‌دئرلر؛
کور، کورا یول گؤرسدسه،
هر ائکئسي ده قویویا دوشر.”
۱۵ پطروس عئسایا جاواب ورئب
ددي: “بئزه بو مثلي آچیقلا.”
۱۶ عئسا ددي: “آیا سئز ده حله
باشا دوشمه‌یئبسئنئز؟ ۱۷ آنلامیرسینیز
کي، آغیزا گئرن هر شي آدامین
قارنینا گدئر و ائفراز اولونور؟
۱۸ آمّا آغیزدان چیخان، اورکدن
چیخار و ائنساني ناپاک ادر.
۱۹ چونکي اورکدن پئس فئکئرلر،
آدام اؤلدورمک، زئنا کارلیق،
عئفّتسئزلئک، اوغورلوق، یالانچي
شاهئدلئک و کوفر چیخار.
۲۰ ائنساني ناپاک ادن شیلر
بونلاردیر. یویولمامیش اللرله یمک،
ائنساني ناپاک اتمز.”

كَنَعانلي آروادين ائماني

(مرقوس ۷:۲۴-۳۰) ۲۱ عئسا اورادان
چيخيب، صور و صيدون بؤلگه‌سئنه
گتدي. ۲۲ كَنَعانلي بئر آرواد او
طرفلردن گلئب، چيغيرا-چيغيرا ددي:
"آغا، اي داوود اوغلو، منه يازيغين
گلسئن. قيزيم ائبلئس اَلئنه توتولوب و
پئس بئر حالدادير." ۲۳ لاكئن عئسا
جاوابيندا اونا بئر سؤز بله دمه‌دي.
شاگئردلري عئسانين يانينا گلئب اونا
يالواردیلار: "بونو مورخّص ات،
گتسئن. آرخاميزدان باغيريب گلئر."
۲۴ عئسا جاواب ورئب ددي: "من
آنجاق ائسرائيل اوئئن ائتمئش اولان
قويونلارينين يانينا گؤنده‌رئلمئشم." ۲۵ آمّا
آرواد ياخينلاشدي و اونا سجده ادئب
ددي: "يارب، منه ائمداد ات." ۲۶ عئسا
جاواب ورئب ددي: "اوشاقلارين
چؤره‌يئني آليب، ائتلره آتماق روا
ديئل." ۲۷ آرواد ددي: "حاقلي‌سان
يارب، آمّا ائتلر ده صاحئبلرئنئن سوفره
سئندن دوشن تئکه‌لردن يئيرلر." ۲۸ او
واخت عئسا جاواب ورئب آروادا
ددي: "آرواد، ائمانين بؤيوکدور. سنه

ائمتاحان اتمک اوچون اوندان ائسته‌دئلر
كي، اونلارا گؤيدن بئر علامت
گؤرسدسئن. ۲ آمّا عئسا اونلارا جاواب
ورئب ددي: "آخشام اولاندا ديئرسئنئز
كي، «هاوا ائستي اولاجاق، چونكي
گؤي قيزاريبدير.» ۳ سحر واختي دا
ديئرسئنئز: «بو گون كولک اولاجاق،
چونكي گؤي قيزارميش و توتقوندور.»
گؤيون حاليني سچه بئلئرسئنئز، لاكئن
زامانين علامتلرئني سچه بئلمئرسئنئز؟
۴ پئس و زئناكار نسئل بئر علامت
آختاريرى، لاكئن اونا يونوس پيغمبرئن
علامتئندن باشقا بئر علامت ورئلمه‌يه
جک." و اونلاري بوراخيب گتدي.

فرئسئلرئن و صادوقئلرئن خمئرمایاسي

(مرقوس ۸:۱۴-۲۱) ۵ شاگئردلر
گؤلون او تایینا کچنده، چؤرک
گؤتورمه‌یي یاددان چیخارتمیشدیلار.
۶ عئسا اونلارا ددي: "دئقّتلي اولون!
فرئسئلر و صادوقئلرئن خمئرمایاسیندان
اؤزونوزو اوزاق ساخلایین." ۷ شاگئردلر
آرالاریندا موباحئثه ادئب دیئردئلر:
"چؤرک گؤتورمه‌دئیئمئزه گؤره بله
دیئر." ۸ عئسا بونو باشا دوشوب اونلارا
ددي: "اي آز ائمانلي‌لار! نه اوچون
چؤرک گؤتورمه‌دئیئنئز حاقدا آرانیزدا
موباحئثه ادئرسئنئز؟ ۹ حله آنلامیرسینیز؟
بش مئن آدام اوچون بش چؤره‌یي و
نچه سبد ییغدیغینیزي خاطیرلامیرسینیز؟
۱۰ دؤرد مئن آدام اوچون یدّي
چؤره‌یي و نچه زنبئل ییغدیغینیزي دا
خاطیرلامیرسینیز؟ ۱۱ نجه آنلامیرسینیز
کي، من سئزه فرئسئلرئن و صادوقئلرئن
خمئرمایاسیندان اؤزونوزو اوزاق
ساخلایین دئینده، چؤره‌یي نظرده
توتمامیشدیم؟" ۱۲ او زامان شاگئردلر
آنلادیلار کي، چؤرک مایاسیندان یوخ،
فرئسئلرئن و صادوقئلرئن تعلئمئندن
اوزاق قالماقلاریني نظرده توتموشدوم.

او حلئمدئر، اِششه‌يه مئنمئش،
سيپايا مئنمئش، اششه‌يئن بالاسينا
مئنمئش.” ۶ شاگئردلر گدئب
عئسانين اونلارا ددئيي کئمي
اتدئلر. ۷ اششکله سيپاني گتئردئلر،
پالتارلاريني اونلارين اوستونه
قويدولار و عئسا اونلارين اوستونه
مئندي. ۸ جاماعاتين چوخلاري
پالتارلاريني يولا دؤشه‌دئلر و اؤزگه
لر ده آغاجلارين بوداقلاريني
کسئب يولا سردئلر. ۹ عئسانين
قاباغيندا گدن و دالينجا گلن
جاماعات قيشقيريردئلار: “هوسانّا
، داوودون اوغلونا! ربّئن آدينديا
گلن موبارک اولسون! لاپ
اوجالاردا هوسانّا!” ۱۰ عئسانين
اورشلئمه گئردئيي زامان، بوتون
شهر جوشا گلئب سوروشدو: “بو
کئمدئر؟” ۱۱ جاماعات ديئردئ:
“بو جلئلئن ناصئره شهرئندن اولان
عئسا پيغمبردئر.”

عئسا آليش-ورئش ادنلري معبددن قووور

(مرقوس ۱۱:۱۵-۱۹، لوقا ۱۹:۴۵-۴۸، يوحنّا ۲:۱۳-۲۲)

۱۲ عئسا معبده گئردي و آليش-ورئش
ادنلرئن هاميسيني اشئيه قوودو؛
صرّافلارين مئزلرئني و گؤيرچئن
ساتانلارين کورسولرئني چوئردي. ۱۳ و
اونلارا ددي: “يازيليب کي، «منئم اِوئمه
دوعا اِوي ديئله‌جک، آمّا سئز اونو
اوغرولار يوواسينا دؤنده‌رئرسئنئز.»”
۱۴ معبدده کورلار و توپاللار اونون
يانينا گلدئلر و عئسا اونلارا شفا وردي.
۱۵ لاکئن باش کاهئنلر و دئن عالئملري
اونون عجايئب ائشلرئني و معبدده
“هوسانّا، داوودون اوغلونا” باغيران
اوشاقلاري گؤرن واخت، قضبله‌نئب
ددئلر: ۱۶ “بونلارين نه ددئکلرئني
اشئدئرسن؟” عئسا ددي: “بلي،
مگر هچ اوخومايبسينيز کي،
«اوشاقلارين و سود اَمَنلرئن آغزيندان
حمد تؤکدوردون؟!»” ۱۷ و اونلاري

قويوب شهردن ڪاڙا، بيت عنيايا
گتدي و ڳجهني اورادا قالدي.

ميوه‌سئز انجئر آغاجي

(مرقوس ۱۱:۱۲-۱۴، ۲۰-۲۴)

۱۸ سحر ارکن عئسا شهره قاییداندا
آجیقدي. ۱۹ یول قیراغیندا بئر انجئر
آغاجي گؤروب اونا یاخینلاشدي، آمّا
اوندا یارپاقدان باشقا هچ بئر شي تاپمادي.
او زامان اونا ددي: "قوي بوندان سونرا
سندن هچ میوه چیخماسین!" و انجئر
آغاجي او آندا قورودو. ۲۰ شاگئردلري
بونو گؤرن واخت، تعجّوب ادئب ددئلر:
"انجئر آغاجي بئر آندا نجه قورودو؟!"
۲۱ عئسا اونلارا جاواب ورئب ددي:
"دوغروسونو سئزه دیئرم: اگر ائمانینیز
اولوب شوبهه اتمیه‌سئنئز، نه ائنکي انجئر
آغاجینا ادئله‌ني اده بئلرسئنئز، بو داغا
دئیه‌سئنئز ده کي، «قالخ، دهنزه آتیل»،
اولاجاقدیر. ۲۲ اگر ائمان اده‌سئنئز،
دوعادا نه ائستیه‌سئنئز، آلاجاقسینیز."

عئسانین ائقتئداري

(مرقوس ۱۱:۲۷-۳۳، لوقا ۲۰:۱-۸)

۲۳ عئسا معبده گئرئب اورادا تعلئم
ورئردي کي، باش کاهئنلر و خالقین
آغساقّاللاري اونون یانینا گلئب ددئلر:

كونجون باش داشي اولدو.
بو ربّئن ائشئدئر،
و گؤزوموزده حيرتلي گؤرونور.»
۴۳ بونا گؤره، سئزه ديئرم كي،
تارينين پادشاهليغي سئزدن آلينيب
اله بئر خالقا ورئله‌جک كي،
حاصئلي يئتئشدئره بئلسئن. ۴۴ بو
داشين اوستونه دوشن تئكه-تئكه
اولاجاق، آمّا داش كئمئن اوستونه
دوشسه، اونو اَزه‌جكدئر.” ۴۵ باش
كاهئنلر و فرئسئلر اونون مثل‌لرئني
اشئدن واخت، آنلاديلار كي، بو
سؤزلري اونلارين حاقّيندا ديئر.
۴۶ اونو توتماغا قصد اتدئلر، لاكئن
جاماعاتدان قورخدولار، چونكي
اونلار عئساني پيغمبر حساب
ادئردئلر.

توي ضئيافتئنئن مثلي

(لوقا ۱۴:۱۵-۲۴) ۱ عئسا گئنه اونلارا
مثل‌لرله دانيشيب ددي: ۲ "گؤيون
پادشاهليغي اوغلونا توي ضئيافتي ورن بئر
پادشاها بنزر. ۳ او، قوللاريني
گؤنده‌ردي كي، توي ضئيافتئنه دعوت
اولونانلاري چاغيرسينلار، آمّا اونلار
گلمک ائستمه‌دئلر. ۴ پادشاه اؤزگه
قوللاري بئر داها گؤنده‌رئب اونلارا
ددي: «دعوت اولونانلارا ديئن كي:
{باخين، سوفرم حاضيردير؛ اؤكوزلر و
بسلنمئش ماللار كسئلمئش، هر شي
حاضيردير. توي مجلئسئنه گلئن.}»
۵ لاكئن اونلار اعتئنا اتمه‌يئب اؤز
يوللارينا گتدئلر؛ بئرئسي زمئسئنه،
بئرئسي تئجارتئنه گتدي. ۶ قالانلاري دا
اونون قوللاريني توتدولار و تحقئر ادئب
اؤلدوردولر. ۷ پادشاه قضبلندي و
قوشونلاريني گؤنده‌رئب، او قاتئل‌لري
محو اتدي، شهرلرئني ده ياندیردي. ۸ او
زامان قوللارينا ددي: «توي مجلئسي
حاضيردير، لاكئن چاغيريلميش قوناقلار
بونا لايئق ديئلدئرلر. ۹ كوچه‌لر باشينا
گدئن و تاپديغينيز هر آدامي توي
مجلئسئنه دعوت ادئن.» ۱۰ بلجه، قوللار

صاغيمدا اوتور.» ۴۵ اگر داوود اونو
رب چاغيرير، نجه اولور كي،
او، داوودون اوغلو اولور؟" ۴۶ هچ
كئم اونا، جاوابيندا بئر سؤز دئيه
بئلمه‌دي. و او گوندن سونرا آرتيق هچ
كس جسارت اتمه‌دي كي، اوندان
بئر شي سوروشسون.

واي حالينيزا!

(مرقوس ۱۲:۳۸-۴۰، لوقا
۱۱:۳۹-۵۱، ۱۳:۳۴-۳۵،
۲۰:۴۵-۴۷) ۱ بوندان سونرا عئسا
جاماعاتا و اؤز شاگئردلرئنه ددي:
۲ "دئن عالئملري و فرئسئلر موسانين
کورسوسونده اوتورورلار. ۳ بونا گؤره
ده، سئزه امر اتدئيي هر شيي گرک يرئنه
يتئره‌سئنئز. لاکئن اونلارين اتدئکلرئني
اتمه‌يئن، چونکي وعظ اتدئکلرئنه عمل
اتمئرلر. ۴ اونلار آغير يوکلر باغلاييب
ائنسانلارين چئيئنلرئنه قويورلار، آمّا
اونلاري داشيماق اوچون ائسته‌مئرلر
کي، اؤزلرئنئن بئر بارماغيني بله
ترپتسئنلر. ۵ عمل اتدئکلرئنئن هاميسيني،
اونون اوچون ادئرلر کي، ائنسانلارا
نومايئش ورسئنلر. دوعا بازوبندلرئني
اِنلي و پالتارلارينين ساجاقلاريني اوزون
ادئرلر. ۶ ضئيافتلرده مجلئسئن باشيني،
کنئسه‌لرده ده باش کورسولري توتماغي
سوئرلر. ۷ بازار ميدانلاريندا سلاملار
آلماغي و ائنسانلارين اونلارا اوستاد
آديندا خئطاب اتمه‌سئني سوئرلر.
۸ لاکئن سئز اوستاد چاغيريلماماليسينيز،

اولدوزلار گؤيدن دوشه‌جک،
سماوي قووّتلر تئتريه‌جک. ۳۰ او زامان
ائنسان اوغلونون علامتي گؤيده
گؤرونه‌جک و ير اوزونون بوتون
خالقلاري شئون اده‌جکلر و
گؤره‌جکلر کي، ائنسان اوغلو
گؤيون بولودلاري اوستونده
قودرت و بؤيوک عئزّتله گلئر.
۳۱ و او، ملکلرئني اوجا سسلي
شيپورلا گؤنده‌ره‌جک. ملکلر
ده سچئلمئشلري دؤرد طرفدن ،
گؤيلرئن بئر اوجوندان او بئري
اوجونا قدر ييغاجاقلار. ۳۲ ائندي،
انجئر آغاجيندان عئبرت آلين.
بوداقلاري تزه‌له‌نئب يارپاق آچاندا
بئلئرسئنئز کي، ياي ياخيندير.
۳۳ سئز ده بوتون بو شيلري
گؤرنده بئلئن کي، ائنسان اوغلو
ياخيندير، قاپيدادير. ۳۴ دوغروسونو
سئزه ديئرم، بوتون بو شيلر باش
ورمه‌يئنجه بو نسئل کچئب گتميه
جک. ۳۵ گؤي و ير کچئب گده
جک، آمّا منئم سؤزلرئم اصلا
کچئب گتمه‌يه‌جکدئر. ۳۶ لاکئن
هچ کس او گون و او ساعاتي
بئلمئر، نه گؤيون ملکلري، نه ده
اوغول. آتادان باشقا هچ کئم بئلمئر.
۳۷ نوحون زامانيندا نجه اولدو،
ائنسان اوغلونون گلئشي ده اله
اولاجاق. ۳۸ نجه کي، طوفاندان
ائره‌لي اولان گونلرده، نوح گمئيه
گئرن گونه کئمي، ائنسانلار
ييئب، ائچئب، آرواد آليب، اَره
گدئردئلر. ۳۹ و طوفانين گلئب
هاميسيني آپارينجايا قدر، باشلارينا
نه گله‌جه‌يئندن بئخبر ائدئلر، ائنسان
اوغلونون گلئشي ده بو جور
اولاجاق. ۴۰ او گون زمئده اولان
ائکي نفردن بئري آليناجاق، بئري
قالاجاقدير. ۴۱ ديئرماندا دارتان
ائکي آرواددان بئري آليناجاق،
بئري قالاجاقدير. ۴۲ اونا گؤره ده،
اوياق دورون؛ چونکي ربّئن هانسي
گون گله‌جه‌يئني بئلمئرسئنئز. ۴۳ آمّا
بونو بئلئن کي، اگر اِو صاحئبي
اوغرونون هانسي ساعاتدا گله

جه‌يئني بئلسَيدي، اوياق قاليب
اؤز اِوئني اوغورلانماغا قويمازدي.
۴۴ بونون اوچون سئز ده حاضير
اولون؛ چونكي ائنسان اوغلو سئزئن
گومان آپارماديغينيز ساعاتدا گله
جكدئر. ۴۵ كئمدئر او صادئق و
عاغيلّي قول كي، آغاسي، اِوئنئن
اهلئني اونا تاپشيريب اله كي،
قوللارين يمه‌يئني واختلي-واختيندا
ورسئن؟ ۴۶ بختور او قول كي،
آغاسي گلنده اونو بو جور ائشه
مشغول تاپسين. ۴۷ دوغروسونو سئزه
ديئرم؛ آغاسي بوتون مال-دؤولتئني
اونا تاپشيراجاقدير. ۴۸ آمّا اگر قول
پئس اولوب اوره‌يئنده دسه
كي، «آغام گج گله‌جك»، ۴۹ و
يولداشلاريني دؤيوب عيّاشلارلا
ييئب ائچمه‌يه باشلاسا. ۵۰ قولون
آغاسي، اونون گؤزلمه‌دئيي بئر
گونده و بئلمه‌دئيي بئر ساعاتدا گله
جك، ۵۱ اونو ائكي شقّه ادئب
رئياكارلارلا همن عاقئبته آتاجاق؛
اورايا كي، اورادا آغلاشما و دئش
قيجيرتماسي اولاجاقدير.”

اون باکئره قیزین مثلي [۱] "او زامان
گؤیون پادشاهلیغي او اون باکئره قیزا
بنزه‌یه‌جک کي، چیراقلاریني
گؤتوروب به‌یئن پئشوازینا چیخدیلار.
[۲] اونلاردان بشي عاغیلّي، بشي عاغیلسیز
ائدي. [۳] عاغیلسیزلار چیراقلاریني
گؤتورموشدولر، آمّا یاغ گؤتورمه
مئشدئلر. [۴] آمّا عاغیلّي‌لار اؤزلری ائله
قابلاریندا یاغ دا گؤتورموشدولر. [۵] بَیئن
یوباندیغینا گؤره، اونلارین هامیسیني
یوخو باسدي و یاتدیلار. [۶] گجه یاریسي
بئر قیشقیریق دوشدو: «باخین، بَي گلئر.
اونون پئشوازینا چیخین!» [۷] او واخت
قیزلارین هامیسي دوروب چیراقلاریني
حاضیرلادیلار. [۸] عاغیلسیزلار
عاغیلّي‌لارا ددئلر: «یاغینیزدان بئزه ده
ورئن، چونکي چیراقلاریمیز سؤنور.»
[۹] لاکئن عاغیلّي‌لار جاواب ورئب
ددئلر: «بله اولماسین کي، یاغ نه بئزه
چاتسین، نه ده سئزه. یاخشیسي بودور
کي، گدئب یاغ ساتانلاردان اؤزونوز
اوچون آلاسینیز.» [۱۰] اونلار یاغ آلماغا
گدندن سونرا بَي گلدي و حاضیر
اولانلار اونونلا توي مجلئسئنه گئردئلر و
قاپي باغلاندي. [۱۱] سونرا او بئري قیزلار
دا گلدئلر و ددئلر: «آغا، آغا، قاپینی بئزه

شاگئردلرئنه ددي: ۲ "نجه کي،
بئلئرسئنئز ده، ائکي گوندن سونرا
پاسخا بايرامي باشلاناجاق و ائنسان
اوغلو چارميخا چکئلمک اوچون اَله
ورئله‌جک." ۳ او زامان باش کاهئنلر
و خالقين آغساقّاللاري قيافا آدلي
باش کاهئنئن سارايينا ييغيشديلار ۴ و
مصلحتلشدئلر کي، نجه عئساني حئيله ائله
توتوب اؤلدورسونلر. ۵ آمّا ددئلر: "بو ائش
بايرامدا اولماسين، يوخسا خالق آراسيندا
ائغتئشاش باش ورر." ۶ عئسا بيت
عنيادا، جوذاملي شمعونون اوئنده اولان
واخت، ۷ بئر آرواد اونون يانينا گلدي.
آرواد مرمر بئر قابدا چوخ قئيمتلي
بئر عطئر گتئرمئشدي. عئسا سوفره‌ده
اوتورارکن، آرواد عطئري اونون باشينا
تؤکمه‌يه باشلادي. ۸ شاگئردلر، بونو
گؤرن واخت، قضبله‌نئب ددئلر: "بو
ائسراف نه اوچون؟ ۹ اولاردي کي، بو
عطئر باها بئر قئيمته ساتيليب يوخسوللارا
ورئلسئن." ۱۰ آمّا عئسا بونو بئلئب
اونلارا ددي: "نه اوچون بو آروادي
ائنجئدئرسئنئز؟ او منه ياخشيليق اتدي.
۱۱ يوخسوللار همئشه يانينيزداديرلار،
لاکئن من همئشه يانينيزدا ديئلم.
۱۲ بو آرواد بو عطئري منئم بدنئمه
تؤکمکله مني دفن اوچون حاضيرلادي.
۱۳ دوغروسونو سئزه ديئرم: ائنجئلئن بو
خوش خبري دونيانين هاراسيندا وعظ
ادئلسه، بو آروادين اتدئي ده ديئلئب
خاطيرلاناجاق."

يهودانين خيانتي

(مرقوس ۱۴:۱-۱۱، لوقا ۲۲:۳-۶)
۱۴ او زامان اونائگلردن، يهودا
ائسكاريوت آدلانان بئري، باش كاهئنئن
يانينا گدئب ددي: ۱۵ "اونو اَله ورسم،
منه نه وِرَرسئنئز؟" اونلار دا يهودايا
اوتوز گوموش پاراسي وعده وردئلر.
۱۶ او واختدان يهودا، عئساني اَله
ورمک اوچون فورصت آختاريردي.

پاسخا يمه‌يي

(مرقوس ۱۴:۱۲-۲۶، لوقا
۲۲:۷-۲۳، يوحنّا ۱۳:۲۱-۳۰،
۱قور. ۱۱:۲۳-۲۵) ۱۷ فطئر بايرامينين
بئرئنجي گونونده شاگئردلر عئسانين يانينا
گلئب ددئلر: "هارادا ائسته‌يئرسن
كي، سنئن اوچون پاسخا يمه‌يئني
حاضيرلاياق؟" ۱۸ عئسا دا ددي: "شهره
گئرئب فئلانكسئن يانينا گدئن و اونا
ديئن: «اوستاد ديئر، واختيم ياخيندير.
شاگئرلرئمله بئريرده پاسخاني سنئن اوئنده
يرئنه يتئره‌جه‌يئک.»" ۱۹ شاگئردلر
عئسانين اونلارا امر اتدئيي كئمي ادئب
پاسخاني حاضيرلاديلار. ۲۰ آخشام

و سورونون قويونلاري داغيلاجاق.»
۳۲ آمّا من، دئرئلندن سونرا، سئزدن
قاباق جلئله گده‌جه‌يم.” ۳۳ پطروس
جاواب ورئب ددي: “هامي
سندن دؤنسه ده، من سندن اصلا
دؤنميه‌جه‌يم.” ۳۴ عئسا اونا ددي:
“دوغروسونو سنه ديئرم: اِله بو گجه،
خوروز بانلامامیشدان سن مني اوچ
دفه ائنکار اده‌جکسن.” ۳۵ پطروس
اونا ددي: “منه سنئنله بئر يرده
اؤلمک لازيم گلسه بله، سني اصلا
ائنکار اتمه‌يه‌جه‌يم.” شاگئردلرئن
هاميسي دا اِله ددئلر.

جِتسئماني باغيندا

(مرقوس ۱۴:۳۲-۴۲، لوقا
۲۲:۳۹-۴۶) ۳۶ او زامان عئسا
اونلارلا جتسئماني آدلانان بئريره گلئب
شاگئردلرئنه ددي: "من اورايا گدئب
دوعا ادركن، سئز بورادا اوتورون."
۳۷ پطروسلا زِبِدِيئن ائكي اوغلونو اؤزو
ائله گؤتوردو. قم و ائضطئراب عئسايا
حاكئم اولماغا باشلاميشدي. ۳۸ او
واخت اونلارا ددي: "جانيم اؤلوم درجه
سئنده قمگئندئر. بورادا دورون و منئمله
اوياق قالين." ۳۹ و بئر آز ائره‌لي گتدي،
اوزو-اوسته يره دوشوب دوعا اتدي:
"اي آتام، اگر مومكوندور، قوي بو پئياله
مندن كچسئن، آمّا منئم ائسته‌دئيئم كئمي
يوخ، سنئن ائسته‌دئيئن كئمي اولسون."
۴۰ شاگئردلرئنئن يانينا قاييتدي و
اونلاري يوخولاميش تاپدي. پطروسا
ددي: "منئمله بئر ساعات دا اولسا،
اوياق قالماغا قادئر ديئلدئنئز؟ ۴۱ اوياق
قالين و دوعا ادئن كي، ائمتاحانا
دوشمه‌يه‌سئنئز. روح راضي، لاكئن
جئسم ضعئفدئر." ۴۲ عئسا ائكئنجي دفه
گدئب دوعا اتدي: "اي آتام، اگر

او آدامين قئيمتئني كي، ائسرايئل
اوغوللاري اونا قئيمت
قويموشدولار. ١٠ و ربّئن منه
بويوردوغو كئمي كوزه گر زمئسي
اوچون وردئلر.»

عئسا روم والئسي پئلاطين قاباغيندا ۱۱ بو
آرادا، عئسا والئنئن قاباغيندا دوردو. والي
اوندان سوروشدو: "آيا سن يهودئلرئن
پادشاهي‌سان؟" عئسا اونا ددي:
"ددئيئن كئمي‌دئر." ۱۲ آمّا باش كاهئنلر
و آغساقّاللار عئسايا بؤهتان ووران زامان
دا، او هچ بئر جاواب ورمه‌دي. ۱۳ او
واخت پئلاط اونا ددي: "اشئتمئرسن
كي، سنئن ضئدّئنه نه قدر شهادت
ورئرلر؟" ۱۴ آمّا عئسا اونا هچ بئر جاواب
ورمه‌دي. والي بوندان چوخ تعجّوب
اتدي. ۱۵ پاسخا بايراميندا، والي عادتن
خالقين ائسته‌دئيي زئنداني‌لردن بئرئني
آزاد ادردي. ۱۶ او زامان باراَبّا آدلي
مشهور بئر زئنداني حبسده ساخلانيردي.
۱۷ بونا گؤره ده، جاماعات بئر يره
ييغيلديقلاري زامان، پئلاط اونلارا
ددي: "هانسيني ائسته‌يئرسئنئز كي،
سئزئن اوچون آزاد ادئم؟ باراَبّاني،
يوخسا مسئح ديئلن عئساني؟" ۱۸ چونكي
بئلئردي كي، اونلار عئساني پاخيلّيقدان
اونا تسلئم ادئبلر. ۱۹ پئلاط حؤكم
كورسوسونده اوتورموشدو كي، آروادي
اونا خبر گؤنده‌ردي: "بو صالح آداملا
سنئن هچ بئر ائشئن اولماسين؛ چونكي بو

MRK

تعمئد ورن يحيا

(متّا ۳:۱-۱۲، لوقا ۳:۱-۱۸،
يوحنّا ۱:۱۹-۲۸) ۱

۱ تارينين اوغلو عئسا مسئحئن
خوش خبرئئن باشلانيشي.
۲ اشعيا پيغمبرئن كئتابيندا يازيليب:
«باخ، من سنئن قاباغيندا اؤز الچئمي
گؤنده‌رئرم كي،
سنئن يولونو حاضيرلاسين. ۳ چؤلده
بئرئئن سسي نئدا ادئر:
ربّئن يولونو حاضيرلايين.
اونون يوللاريني دوز ادئن.» ۴ و
يحيا بلجه ظوهور اتدي و چؤلده
ائنسانلاري تعمئد ورئب،
گوناهلارين باغيشلانماسي اوچون
تؤوبه تعمئدئني وعظ ادئردي.
۵ اورشلئملي‌لر و بوتون يهودئيه
وئلايتئنده ياشايانلار، اونون يانينا
گلئردئلر و گوناهلارينا اعتئراف
ادئب، اوردون چاييندا اوندان
تعمئد آليرديلار. ۶ يحيا دَوه توكوندن
پالتار گيئنئب، درئدن بلئنه قاييش
باغلاميشدي و چيئرتكه و چؤل بالي
ييئردي. ۷ او وعظ ادئب ديئردي:
"مندن سونرا مندن داها قووّتلي
اولان گلئر كي، من اَيئلئب اونون
آياق قابينين باغيني دا آچماغا بله
لايئق ديئلم. ۸ من سئزي سو ائله
تعمئد وردئم، آمّا او سئزي موقدّس
روحلا تعمئد وره‌جک."

عئسانين وسوسه اولونماسي

(متّا ۳:۱۳-۴:۲۲، لوقا ۳:۲۱-۲۲،
۴:۱-۱۵، ۵:۱-۱۱) ۹ او گونلرده،
عئسا جلئلئن ناصئره شهرئندن گلئب،
اوردون چاييندا يحيادان تعمئد آلدي.
۱۰ و سودان چيخار-چيخماز گؤيون
ياريلديغيني و روحون گؤيرچئن
شکلئنده اونون اوستونه اندئيئني گؤردو.
۱۱ و گؤيدن بئر سس گلدي: "سن
منئم سِودئيئم اوغلومسان. سندن
راضي‌يام!" ۱۲ اله او آندا موقدّس روح
عئساني چؤله آپاردي، ۱۳ و او، قيرخ
گون اورادا قاليب شيطان طرفئندن
وسوسه اولونوردو. عئسا اورادا وحشي
حيوانلارلا قاليردي و ملکلر ده اونا
خئدمت ادئردئلر. ۱۴ يحيانين
توتولماسيندان سونرا، عئسا جلئله گلدي
و تارينين خوش خبرئني وعظ ادئب
ديئردي: ۱۵ "واخت تامام اولور.
تارينين پادشاهليغي ياخينلاشيب. توبه
ادئن و خوش خبره ائنانين." ۱۶ عئسا
جلئل دهنزئئن قيراغيندان کچن واخت،
شمعون و قارداشي آندرياسي گؤردو.
اونلار دهنزه تور آتيرديلار، چونکي باليق
اووچوسو ائدئلر. ۱۷ و اونلارا ددي:

اِوده اولماسينين خبري ياييلدي
۲ و او قدر چوخ آدام اورايا
ييغيلدي كي، قاپي آغزيندا دا بله
ير قالمادي و عئسا اونلارلا تارينين
كلاميندان دانيشيردي. ۳ بو آرادا
بئر عئدّه، ائفلئج آدامي دؤرد
نفرئن وسئله‌سئله داشي‌ييب اونون
يانينا گتئردئلر. ۴ آمّا آداملارين
چوخلوغوندان اونا ياخينلاشا
بئلمه‌دئلر. اونون اوچون ده عئسانين
اولدوغو اِوئن داميني سؤكوب
ياردیلار و ائفلئج آدامي ياتاغي ائله
آشاغي اِندئردئلر. ۵ عئسا اونلارين
ائمانيني گؤرنده ائفلئجه ددي:
"اوغول، گوناهلارين باغيشلاندي."
۶ آمّا عالئملردن بئر نچه‌سي اورادا
اوتوروب اوركلرئنده دوشونوردولر:
۷ "بو آدام نه اوچون بله كوفرلر
دانيشير؟ تاريدان باشقا كئم
گوناهلاري باغيشلايا بئلر؟" ۸ عئسا
روحوندا اونلارين اؤز آرالارِيندا
بله دوشوندوكلرئني آنلاييب اونلارا
ددي: "نه اوچون اوركلرئنئزدن بله
فئكئرلر كچئردئرسئنئز؟ ۹ هانسي داها
آسان‌ديرِ؟ ائفلئجه «گوناهلارين
باغيشلاندي» دمک؟ يوخسا «قالخ،
دؤشه‌يئني گؤتور گت» دمک؟
۱۰ آمّا بئله‌سئنئز كي، ائنسان
اوغلونون ير اوزونده گوناهلاري
باغيشلاماق قودرتي وار..." عئسا
ائفلئجه ددي: ۱۱ "سنه ديئرم قالخ،
دؤشه‌يئني گؤتور و اوئنه گت."
۱۲ او آندا ائفلئج يردن قالخيب
دؤشه‌يئني گؤتوردو و هامينين
گؤزو قاباغيندا چيخيب گتدي. اله
كي، هامي تعجّوبدن مات قالدي و
تاريني حمد ادئب ديئردئلر: "بله بئر
شي اصلا گؤرمه‌مئشدئک."

لاوئئن چاغيريلماسي

(متّا ۹:۹-۱۳، لوقا ۲۷:۵-۳۲)
۱۳ عئسا گئنه دهنزئن قيراغينا گتدي و
بوتون خالق اونون يانينا گلدي و او دا
اونلارا تعلئم ورئردي. ۱۴ يولدان گچنده
آلفاعوس اوغلو لاوئني باج ييغيلان يرده
اوتورموش گؤردو و اونا ددي: "منئم
داليمجا گل." لاوي ده قالخيب اونون
دالينجا گتدي. ۱۵ عئسا لاوئئن اوئنده
سوفره باشيندا اوتورموشدو. بئر چوخ
باج ييغانلار و گوناهکارلار دا او و
شاگئردلرئله سوفره باشيندا
اوتورموشدولار. چونکي چوخ آداملار
اونون دالينجا گدئردئلر. ۱۶ فرئسئلرئن
عالئملري عئسانين گوناهکارلار و باج
ييغانلارلا يمک يدئيئني گؤرنده اونون
شاگئردلرئنه ددئلر: "نه اوچون او، باج
ييغانلار و گوناهکار آداملارلا
ييئب-ائچئر؟" ۱۷ عئسا بو سؤزو اشئدن
زامان اونلارا ددي: "صاغ آداملار
يوخ، ناخوشلار طبئبه مؤحتاجديرلار.
من صالح آداملاري يوخ، گوناهکار
آداملاري دعوت اتمه‌يه گلمئشم."

اوروج حاقّيندا

آدام وار ائدي. ۲ اونلار عئساني
دئقّتله گؤز آلتينا آلميشديلار کي،
سبّت گونونده او کئشئيه شفا
ورسئن و بونون اوچون اونا ائتّهام
وورسونلار. ۳ عئسا اَلي قوروموش
آداما ددي: "اورتادا دور." ۴ و
اونلارا ددي: "سبّت گونونده نه
اتمک جائزدئر ياخشيليق اتمک،
يوخسا پئسلئک اتمک؟ جان
قورتارماق، يوخسا جان آلماق؟"
اونلار ساکئت دورموشدولار.
۵ عئسا اطرافيندا اولان آداملارا
قضبله باخيب، اونلارين اورکلرئنئن
برکلئيئندن چوخ قمگئن اولدو و
او کئشئيه ددي: "الئني اوزات."
او آدام الئني اوزاتدي و اَلي
اوّلکي کئمي اولدو. ۶ فرئسئلر آنَن
چيخيب هئرودچولارلا برابر عئساني
اؤلدورمک اوچون مشورت اتدئلر.
۷ آمّا عئسا شاگئردلری ائله دهنز
طرفئنه چکئلدي و جلئلدن چوخ
آداملار اونون دالينجا گتدئلر. ۸ و
اونون بوتون اتدئکلرئني اشئدنلر
يهودئيه‌دن، اورشلئمدن، ائدومئيه
دن، اوردون چاييننين او تاييندان،
صور و صيدانين اطرافلاريندا
ياشايانلاردان بؤيوک بئر جاماعات
اونون يانينا گلدي. ۹ جاماعاتين
اونو سيخيشديرماسي اوزوندن عئسا
شاگئردلرئنه ددي کي، اونون
اوچون بئر قاييق حاضيرلاسينلار.
۱۰ چوخ ائنسانلاري شفا وردئيي
اوزوندن ناخوش آداملاردان
چوخلاري عئسانين اوستونه
آتيليردیلار کي، اونا توخونسونلار.
۱۱ و ناپاک روحلار اونو گؤرنده
قاباغيندا يره قاپانيردیلار و باغيريب
ديئردئلر: "سن تارينين اوغلوسان."
۱۲ آمّا عئسا اونلارا قدغن ادئردي
کي، اونون کئم اولدوغونو آشکار
اتمه‌سئنلر.

اونائكي شاگئردئن سچئلمه‌سي

(متّا ۱۰:۱-۴، لوقا ۶:۱۲-۱۶)
۱۳ عئسا داغا چيخيب، اؤزو ائسته‌دئيي
آداملاري يانينا چاغيردي و اونلار
اونون يانينا گتدئلر. ۱۴ و اونائكي نفر
تعيئن اتدي كي، اونونلا قالسينلار و
اونلاري وعظ اتمه‌يه گؤنده‌رسئن ۱۵ و
ائقتئدارلاري اولسون كي، ناپاک
روحلاري آداملاردان قووسونلار.
۱۶ تعيئن اتدئيي آداملار بونلار ائدئلر:
شمعون كی، اونا "پطروس" لقبئني
ورمئشدی، ۱۷ زِبِدِي اوغلو يعقوب و
قارداشي يوحنّا كي، اونلارا "بوآنَرجس"
لقبئني ورمئشدي، بوآنَرجس يعني
ائلديرم اوغوللاري، ۱۸ آندرياس،
فئلئپوس، بَرتولوما، متّا، توماس، و
آلفاعوس اوغلو يعقوب، تَداي،
وطن‌پرست شمعون، ۱۹ و ائسكاريوتلو
يهودا كي، اونو دوشمن اَلئنه تسلئم اتدي.

عئسا و بَعَلزَبول

(متّا ۱۲:۲۲-۳۲، لوقا ۱۱:۱۴-۲۳،
۱۲:۱۰) ۲۰ اونلار اِوه گلدئلر و گئنه
جاماعات ييغيلدي، اِله كي، چؤرک

قدر آدام ییغیلدي کي، او دهنزئن
قیراغیندا سو اوستونده اولان قاییغا
مئنئب اوتوردو. بوتون او جاماعات
دهنزئن قیراغیندا دورموشدو.
۲ عئسا اونلارا مثللرله چوخ شیلر
تعلئم وردي و اؤیرتدئکلرئنده اونلارا
بله ددي: ۳ "قولاق آسین. بئر
اَکئنچي توخوم سپمه‌یه چیخدي.
۴ توخوملاري سپنده اونلاردان
بعضئسي یولون قیراغینا دوشدو و
قوشلار گلئب اونو یدئلر. ۵ بعضئسي
تورپاغي چوخ اولمایان داشلیغا
دوشوب تز بئتدي، چونکي
تورپاغین درئنلئي یوخ ائدي. ۶ گون
چیخاندا گونش اونو یاندیردي و
کؤکو اولمادیغي اوچون قورودو.
۷ توخوملاردان بعضئسي تئکانلار
آراسینا دوشدو و تئکانلار بئتئب،
اونو بوغدولار و ثمره ورمه‌دي. ۸ او
بئرئلري ده برکّلي تورپاغا دوشوب
بئتدئلر و بؤیویوب بعضئسي بئره
اوتوز، بعضئسي بئره آلتمیش، و
بعضئسي ده بئره یوز ثمره وردئلر."
۹ عئسا اونلارا ددي: "اشئتمه‌یه
قولاقلاري اولان اشئتسئن!"
۱۰ تک اولان زامان، اون‌ائکي
شاگئرد و اونلارلا اطرافیندا
اولان آداملار بو مثل حاقّیندا
اوندان سوآل سوروشوردولار.
۱۱ عئسا اونلارا ددي: "تارینین
پادشاهلیغینین سئرّئني بئلمک سئزه
ورئلئب. آمّا اشئگده اولانلارا هر
شي مثللرله اولور کي، ۱۲ باخا-باخا
گؤرمه‌سئنلر،
قولاق آسا-آسا آنلاماسینلار،
مبادا دؤنوب باغیشلانسینلار."
۱۳ و اونلارا ددي: "بو مثلي
باشا دوشمورسونوز؟ بس اؤزگه
مثللري نجه باشا دوشه‌جکسئنئز؟
۱۴ اکئنچي کلامي سپئر. ۱۵ یول
قیراغینا دوشنلر اونلاردیرلار کي،
کلامي اشئدئرلر، آمّا شیطان
تزلئکله گلئب اونلارا سَپئلن
کلامي گؤتوروب آپاریر. ۱۶ بلجه
ده داشلیق یرلره دوشنلر: کلامي
اشئدئب آنَن اونو شادلیقلا قبول

ادئرلر. ۱۷ آمّا اونلاردا کؤک
یوخدور. بئر آز زامان قالیرلار،
و سونرا بو کلامدان اؤتري
سیخینتي و اذئیّت باش ورنده،
آنَن ائماندان دوشورلر. ۱۸ تئکانلار
آراسینا دوشنلر اونلاردیرلار
کي، کلامي اشئدئرلر، ۱۹ آمّا بو
دونیانین اوموراتي، مال-دؤولتئن
آلدادیجیلیغي، و آیري شیلرئن
هوسلري آرایا گئرئب کلامي بوغور
و او، ثمره‌سئز اولور. ۲۰ برکتلي
تورپاغا دوشنلر اونلاردیرلار کي،
کلامي اشئدئب اونو قبول ادئرلر و
بئره اوتوز، بئره آلتمیش، و بئره یوز
ثمره ورئرلر.”

قابدا قويولان لامپا

(لوقا ۸:۱۶-۱۸) ۲۱ عئسا اونلارا
ددي: "آيا لامپاني ياندیریب دولچا آلتینا
یا دا یاتاق آلتینا قویارلار؟ مگر لامپا،
اونون اوچون دیئل کي، لامپا قابینا
قویولسون؟ ۲۲ چونکي گئزلي بئر شي
یوخدور کي، آچیغا چیخماسین و
اؤرتولو بئر شي یوخدور کي، آشکارا
چیخماسین. ۲۳ اشئتمه‌یه قولاقلاري
اولان، اشئتسئن." ۲۴ و اونلارا ددي:
"نه اشئتدئیئنئزه دئقّت ادئن. هانسي
اؤلچو ائله اؤلچرسئنئز، سئزه ده او اؤلچو
ائله اؤلچوله‌جک و داها دا چوخ
ورئله‌جک. ۲۵ چونکي کئمئن وارسا،
اونا ورئله‌جک و کئمئن یوخوسا،
اولانلاري دا آلیناجاقدیر."

اؤز-اؤزونه بئتن توخوم ۲۶ عئسا اونلارا
ددي: "تارینین پادشاهلیغي
تورپاغا توخوم سَپَن بئر آداما بنزر.
۲۷ گجه-گوندوز یاتار-دورار. توخوم
بئتئب بؤیویر، آمّا او، بونون نجه
اولدوغونو بئلمز. ۲۸ یر اؤز-اؤزوندن ثمره
ورئر: اوّل اوتو، سونرا سونبولو، داها
سونرا دا سونبولده یتئشمئش دَني.

۲ قاییقدان چیخان واخت، ناپاک
روحو اولان بئر آدام قبئرئستاندان
چیخیب عئسایا راست گلدي.
۳ بو آدام قبئرئستاندا یاشاییردي و
آرتیق هچ کئم اونو حتّا زنجئرلرله
بله باغلایا بئلمئردي. ۴ گرچي چوخ
دفه کونده‌لر و زنجئرلرله باغلانمیش
ائدي، آمّا کونده‌لري سیندیریب،
زنجئرلري ده قیرمیشدي و کئمسه
اونو ضبط اتمه‌یه قادئر دیئلدي.
۵ دائم، گجه-گوندوز، داغلاردا و
قبئرلر آراسیندا باغیریب، داشلارلا
اؤزونو یارالاییردي. ۶ بو آدام
عئساني اوزاقدان گؤرنده قاچا-قاچا
گلدي و اونون قاباغیندا دئز
چؤکدو. ۷ و اوجا بئر سَسله باغیریب
اونا ددي: "مندن نه ائسته‌یئرسن
عئسا، اوجالاردا ساکئن اولان
تارینین اوغلو؟ سني آند ورئرم
تارییا، منه عذاب ورمه‌یه‌سن."
۸ چونکي عئسا اونا دمئشدي: "اي
ناپاک روح، بو آدامدان اشئیه
چیخ!" ۹ عئسا اوندان سوروشدو:
"آدین نه‌دئر؟" او آدام جاواب
وردي: "منئم آدیم قوشوندور.
چونکي بئز چوخوق!" ۱۰ و عئسایا
چوخ یالواردي کي، اونلاري او
وئلایتدن قووماسین. ۱۱ اورادا،
داغین اته‌یئنده بؤیوک بئر دونگوز
سوروسو اوتلاییردي. ۱۲ ناپاک
روحلار عئسایا یالواریب ددئلر:
"بئزي او دونگوزلارا گؤنده‌ر،
قوي اونلارین ائچئنه گئرک."
۱۳ عئسا ائجازه وردي و ناپاک
روحلار او آدامدان چیخیب،
دونگوزلارا گئردئلر. دونگوزلار
داغین اته‌یئندن اوچوروما طرف
قاچیب، اورادان دهنزه آتیلدیلار
و اورادا بوغولدولار. او سورونون
ساییسي ائکي مئن اولاردي.
۱۴ سورونو اوتارانلار قاچیب،
بو خبري شهرده و کندلرده
یایدیلار و خالق دا اولوب-کچنلري
گؤرمک اوچون اورایا گلدي.
۱۵ اونلار عئسانین یانینا گلدئلر
و بئر قوشونا قدر ناپاک روحو

اولان آدامي آرام اوتورموش، اَينئنه
پالتار گيئنمئش، و عاغيللاشميش
گؤرنده قورخدولار. ۱۶ باش
ورمئشلري گؤرنلر، ناپاک روحو
اولان آدام و دونگوزلارين
باشينا گلنلري خالقا نقل اتدئلر.
۱۷ اونلار دا عئسايا يالواردیلار
کي، اونلارين وئلايتئندن چيخيب
گتسئن. ۱۸ قاييغا مئنن واخت،
قاباقجا ناپاک روحو اولان آدام
عئسايا يالواردي کي، او دا اونونلا
گتسئن. ۱۹ آمّا عئسا اونا ائجازه
ورمه‌يئب، ددي: "اؤز اوئنه، اؤز
قوحوملارينين يانينا گت و اونلارا
ده کي، رب سنه نه قدر بؤيوک
ائشلر ادئب و سنه نه قدر مرحمت
گؤرسدئب." ۲۰ او آدام اونلاردان
آيريليب عئسانين اونا نه اتدئيئني
دکاپولئس دئيارينده نقل اتمه‌يه
باشلادي. و هامي تعجّوب ادئردي.

اؤلو بئر قيز و ناخوش بئر آرواد

(متّا ۹:۱۸-۲۶، لوقا ۸:۴۰-۵۶)
۲۱ عئسا قاييقلا گئنه دهنزئن او بئري
تايينا چئنده، يانينا بؤيوک بئر جاماعات
ييغيلدي. او اؤزو دهنزئن قيراغيندا
ائدي. ۲۲ يايروس آدينديا کنئسه
ريئسلرئندن بئري اونون يانينا گلدي و
عئساني گؤرن زامان قاباغيندا دئز
چؤکوب، ۲۳ يالوارا-يالوارا اونا ددي:
"قيزيم اؤلوم حالينداديرـ گل اَللرئني
اونون اوستونه قوي کي، صاغاليب
ياشاسين." ۲۴ عئسا اونونلا گتدي و
اونلارين دالينجا چوخ آدام گِدئردي،
اله کي، اونو سيخيشديريردیلار.
۲۵ اورادا اوناٴئکي ائلدن بري قان
آخينماسينا دوچار اولموش بئر آرواد وار
ائدي. ۲۶ بو آرواد بئر چوخ حکئملر
الئندن عذابلار چکمئش و بوتون
وار-يوخونو صرف اتمئشدي، آمّا هيچ
فايدا گؤرمه‌مئشدي. حالي داها دا
پئسلَشمئشدي. ۲۷ آرواد عئسانين
حاقّيندا کي سؤزلري اشئدئب، جاماعاتين
آراسيندا عئسانين آرخاسيندان گلدي و
اونون پالتارينا اَل سورتدو. ۲۸ چونکي

اونون دالینجا گتدئلر. ۲ سبّت گونو
یتئشنده کنئسه‌ده تعلئم ورمه‌یه باشلادي
و اشئدنلردن چوخلاري حیرتده قالیب
دیئردئلر: “بو آداما بو شیلر هارادان
ورئلئب؟! بونا ورئلن بو حئکمت نه‌دئر؟!
نجه بله مؤجوزه‌لر ادئر؟! ۳ مگر بو آدام او
دولگر دیئل، مریم اوغلو یعقوب، یوسا ،
یهودا، و شمعونون قارداشي؟! مگر اونون
باجیلاري بورادا آرامیزدا دیئل‌لر؟!» و
اوندان ائنجئدئلر. ۴ عئسا اونلارا ددي: “هچ
پیغمبر هچ یرده حؤرمتسئز دیئل، مگر اؤز
وطنئنده، قوحوملاري آراسیندا و اؤز
اوئنده.” ۵ و اورادا هچ بئر مؤجوزه اِده
بئلمه‌دي، آنجاق بئر نچه ناخوش آدامین
اوستونه اَللرئني قویوب اونلارا شفا
وردي. ۶ و او آداملارین ائمانسیزلیغینا
تعجّوب ادئردي و اطرافداکي کندلري
گزئب، اونلاردا تعلئم ورئردي.

عئسا اونائکي شاگئردئني گؤندەرئر

(متّا ۱۰:۵-۱۵، لوقا ۹:۱-۶) ۷ عئسا
اونائکي شاگئردي يانينا چاغيريب،
اونلاري جوت-جوت گؤندەرمەيه
باشلادي. و اونلارا ناپاک روحلاري
قووماغا ائقتئدار وردي. ۸ عئسا اونلارا
امر اتدي کي، يول اوچون اؤزلري ائله
اَل‌آغاجيندان باشقا هچ بئر شي
گؤتورمەسئنلر؛ نه چؤرک، نه توربا، نه
ده کمرلرئنده پول. ۹ اونلارا چاريق
گيمکلرئني ددي، هم ده "بئر کؤينکدن
آرتيق گيمەيئن." ۱۰ عئسا اونلارا ددي:
"هر يرده، هانسي اِوه گئرئرسئنئز،
اورادان چيخانا کئمي اورادا قالين.
۱۱ هر يرده سئزي قبول اتمەدئلر و يا
سئزه قولاق آسماديلار، اورادان چيخاندا
آياقلارينيزين آلتيندا کي توزو سئلکئن
کي، اونلار اوچون شهادت اولسون."
۱۲ اونلار گدئب آداملار آراسيندا
اونلارين تؤوبه اتمکلرئني وعظ اتدئلر.
۱۳ چوخ ناپاک روحلاري آداملاردان
قوودولار و ناخوش چوخ آداملاري
ياغلا مسح ادئب، اونلارا شفا وردئلر.

يېغيلديلار. ۲ و اونون شاگئردلرئندن
بعضئلرئني گؤردولر كي، نجئس
اَللرله، يعني يويولماميش اَللرله
چؤرک يېئرلر. ۳ چونكي فرئسئلر
و بوتون يهودئلر اجدادلاريندان
قالميش عادته گؤره، اَللرئني
ياخشي يومايينجا يمک يمزلر. ۴ و
بازاردان گلن واخت دا قوسل
اتمه‌يئنجه يمک يمزلر. كاسالارين،
چاينئكلرئن، و مئس قابلارين
يويولماسي كئمي اؤزگه چوخ عادتلر
رئعايت ادئرلر. ۵ فرئسئلر و عالئملر
عئسادان سوروشدولار: "نه اوچون
سنئن شاگئردلرئن اجدادلاريميزين
عادتلرئني رئعايت اتمه‌يئب، نجئس
اَللرله چؤرک يېئرلر؟" ۶ عئسا
اونلارا ددي: "اشعيا پيغمبر نه
ياخشي سئز رئياكار آداملار باره
سئنده نبئلئک ادئب! نجه كي،
يازيليب؛
«بو خالق دوداقلاري ائله منه حؤرمت
ادئر،
لاكئن اوركلري مندن چوخ اوزاقدير.
۷ عبث يره منه عئبادت ادئرلر،
ائنسانين ددئكلرئني منئم ددئكلرئم
يرئنده تعلئم ورئرلر.» ۸ سئز تارينين
ددئكلرئني بوراخيب، ائنسانلارين
عادتلرئني رئعايت ادئرسئنئز."
۹ و اونلارا ددي: "سئز، اؤز
حدئثلرئنئزي رئعايت اتمک اوچون،
تارينين امرئني نه گؤزل آتيرسينيز.
۱۰ چونكي موسا ددي:
«آتا و آنانا حؤرمت ات.» و
«آتاسينا يا دا آناسينا يامان دئين آدام
گرک اؤلومه ورئلسئن.» ۱۱ آمّا سئز
ديئرسئنئز: «اگر بئر آدام آتا-آناسينا
دسه، مندن گؤزله‌دئيئنئز كؤمک
وقف‌دئر، يعني، هدئيه آدينديا
تاريپا تقدئم اولوب.» ۱۲ آرتيق
آتا-آناسينا كؤمک اتمک اوچون
اونا ائجازه ورمئرسئنئز. ۱۳ بلجه
نسئلدن نسئله كچمئش عادتلرئنئزله،
سئز تارينين سؤزونو باطئل ادئب،
بونا اوخشار چوخ شيلر ادئرسئنئز."
۱۴ عئسا جاماعاتي گئنه يانينا

چاغيريب ددي: "هامينيز منه
قولاق آسين و آنلايين. ۱۵ هچ بئر
شي يوخدور كي، اشئگدن ائنسانين
ائچئنه گئرئب اونو نجئس اتسئن.
ائنساني نجئس ادن اونون ائچئندن
چيخان شيلردئر. ۱۶ اشئتمه‌يه
قولاغي اولان اشئتسئن." ۱۷ و
جاماعاتي ترک ادئب، اِوه گئرنده
شاگئردلري اوندان بو مثلئن
معناسيني سوروشدولار. ۱۸ عئسا
اونلارا ددي: "مگر سئز ده بو قدر
نادانسينيز؟! مگر آنلاميرسينيز كي،
هچ شي اشئگدن ائنسانين ائچئنه
گئرئب اونو نجئس اده بئلمز؟
۱۹ چونكي اوره‌يئنه يوخ، قارنينا
گئرئر و اورادان اشئيه چيخير."
عئسا بو سؤزله بوتون يمكلري
تمئز سايدي. ۲۰ و سؤزونه بله
داوام وردي: "ائنساني نجئس
ادن، ائنسانين ائچئندن چيخاندير.
۲۱ چونكي ائچه‌رئدن، ائنسانين
اوره‌يئندن‌دئر كي، پئس دوشونجه
لر، عئفّتسئزلئک، اوغورلوق،
جئنايت، زئنا، ۲۲ طاماحكارليق،
پئسلئک، حئيله، شهوت، پئس
گؤز، كوفر، قورور، و سفه‌لئک
اشئيه چيخير؛ ۲۳ بوتون بو شيلر
ائنسانين ائچئندن چيخيب، اونو
نجئس ادئر."

بئر آروادين ائماني

(متّا ۱۵:۲۱-۲۸) ۲۴ عئسا اورادان
چيخيب صور سرحدلرئنه گتدي و بئر
اِوه گئرئب هچ کسئن بئلمه‌سئني
ائسته‌مه‌دي. لاکئن گئزلي قالا بئلمه‌دي.
۲۵ بئر آرواد کي، کئچئک ياشلي قيزي
ناپاک روح الئنده اسئر ائدي، عئسانين
حاقّيندا اولان خبرلري اشئدئب گلدي
و اونون آياقلارينا دوشدو. ۲۶ بو آرواد
يهودي ديئلدي، سورئيه‌فئنئقي عئرقئندن
ائدي. آرواد گلئب عئسايا يالواردي
کي، او ناپاک روحو قيزيندان اشئيه
قووسون. ۲۷ عئسا اونا ددي: "قوي اوّل
اوشاقلار دويسونلار. چونکي
اوشاقلارين چؤره‌يئني آليب، ائتلره
آتماق ياخشي ديئل." ۲۸ آرواد عئسايا
جاواب ورئب ددي: "بلي، يارب! آمّا
ائتلر ده سوفره آلتيندا اوشاقلارين
قيرينتي‌لاريندان يئيرلر." ۲۹ عئسا آروادا
ددي: "بو سؤزو ددئيئن اوچون گت،
او ناپاک روح قيزيني بوراخيب."
۳۰ آرواد اوئنه گدئب، ناپاک روحو
قيزيندان چيخميش و قيزيني
ياتاغي اوستونده ياتميش تاپدي.

اوچون هچ شيلري يوخ ائدي. عئسا
شاگئردلرئني چاغيريب اونلارا
ددي: ۲ "جاماعاتا يازيغيم گلئر،
چونکي اوچ گوندور يانيمداديرلار
و يمک اوچون هچ بئر شيلري
يوخدور. ۳ اگر اونلاري اِولرئنه
آج يولا سالام، يولدا طاقتدن
دوشرلر، چونکي بعضئلري اوزاقدان
گلئبلر." ۴ شاگئردلري جاواب
وردئلر: "بو چؤللوکده بو قدر آدامي
دويورماق اوچون کئم هارادان
چورک تاپا بئلر؟" ۵ عئسا اونلاردان
سوروشدو: "نچه چؤره‌يئنئز وار؟"
شاگئردلر ددئلر: "يدّي چؤرک."
۶ عئسا جاماعاتا امر اتدي کي،
يره اوتورسون. و يدّي چؤره‌يي
گؤتوروب شوکور اتدي و بؤلوب
شاگئردلرئنه وردي کي، جاماعات
آراسيندا پايلاسينلار. اونلار دا
پايلاديلار. ۷ اونلارين بئر نچه
کئچئک باليغي دا وار ائدي. عئسا
اونلاري دا برکله‌يئب امر اتدي
کي، جاماعات آراسيندا پايلاسينلار.
۸ جاماعات ييئب دويدولار و
آرتيق قالان تئکه‌لردن يدّي زنبئل
دولدو. ۹ اونلارين ساييسي دؤرد
مئن اولاردي. عئسا اونلاري
مورخّص اتدي. ۱۰ و شاگئردلری
ائله آنَن قاييغا مئندي و دالمانوتا
دئيارينا گلدي. ۱۱ فرئسئلر چيخيب
اونونلا موباحئثه اتمه‌يه باشلاديلار و
اونو ائمتاحان اتمک اوچون گؤيدن
بئر علامت ائسته‌دئلر. ۱۲ عئسا
اورکدن درئن آه چکئب ددي: "بو
نسئل نه اوچون علامت طلب ادئر؟
دوغرُوسونو سئزه ديئرم، بو نسئله
هچ بئر علامت ورئلمه‌يه‌جک." ۱۳ و
اونلاري ترک ادئب، گئنه قاييغا
مئندي و دهنزئن او تايينا کچدي.
۱۴ اونلار چؤرک گؤتورمه‌يي
ياددان چيخارتديلار و اؤزلری ائله
بئر چؤرکدن باشقا هچ بئر شيلري
يوخ ائدي. ۱۵ عئسا شاگئردلرئنه
تاپشيريب ددي: "فرئسئلرئن
مایاسيندان و هئرودون مایاسيندان
اوزاق قالين." ۱۶ شاگئردلر

آرالارىندا بحث ادئب دىئردئلر:
"چؤرەىئئز اولمادىغى اوچون بله
دىئر." ۱۷ عئسا بونو باشا دوشوب
اونلارا ددى: "چؤرەىئئز اولمادىغى
اوچون نئىه بحث ادئرسئنئز؟
حله ده باشا دوشمەىئبسئنئز؟
حله ده آنلامايىبسىنىز؟ اورەىئئز
داشدىر؟ ۱۸ آيا گؤزلرئئز اولا-اولا
گؤرمورسونوز؟ قولاقلارىنىز
اولا-اولا اشئتمئرسئنئز؟ ۱۹ آيا
خاطىرلامىرسىنىز او زاماني كي،
بش چؤرەيي بش مئن نفرئن
آراسىندا پايلادىم؟! آرتىق قالان
تئكەلردن نچه سبد دولدوردونوز؟"
شاگئردلر جاواب وردئلر: "اون‌ائكي
سبد." ۲۰ "يدّي چؤرەيي دؤرد
مئن نفرئن آراسىندا پايلادىغىم
زامان، آرتىق قالان تئكەلردن نچه
زنبئل دولدوردونوز؟" شاگئردلر
جاواب وردئلر: "يدّي زنبئل."
۲۱ عئسا اونلارا ددى: "حله ده
آنلامىرسىنىز؟!" ۲۲ اونلار بيت
صيدايا گلدئلر. كور بئر آدامي اونون
يانينا گتئرئب، عئسايا يالواردىلار
كي، اونا ال قويسون. ۲۳ عئسا
كورون الئندن توتوب اونو كنددن
اشئيه چىخارتدي و گؤزلرئنه
توپوروب اَللرئني اونون اوستونه
قويدو و اوندان سوروشدو: "بئر
شي گؤرورسن؟" ۲۴ كور آدام
يوخاري باخيب ددي: "آداملاري
گؤرورم، اونلاري آغاجلار كئمي
گؤرورم كي، يرئئرلر." ۲۵ او
واخت عئسا اَللرئني گئنه كورون
گؤزلري اوستونه قويدو. كور آدام
دئقّتله باخيب صاغالدي و بوتون
شيلري سرراست گؤردو. ۲۶ عئسا
اونو اِوئنه گؤندەرئب ددي:
"كنده اصلا گئرميەسن." ۲۷ عئسا
شاگئردلرى ائله فئلئپي قيصرئيه
سئنئن كندلري طرفئنه يولا دوشدو.
يولدا شاگئردلردن سوروشوب
اونلارا ددي: "خالق منئم كئم
اولدوغومو دىئر؟" ۲۸ شاگئردلر
جاواب وردئلر: "تعمئد ورن يحيا،
بعضي آداملار ائليا و اؤزگەلري

ده پیغمبرلردن بئري.” ۲۹ عئسا
اونلارین اؤزوندن سوروشدو: “سئز
منئم کئم اولدوغومو دیئرسئنئز؟”
پطروس اونا جاواب ورئب ددي:
“سن مسئحسن.” ۳۰ عئسا اونلارا
جئدّي تاپشیردي کي، اونون باره
سئنده هچ کئمه بئر شي دمه‌سئنلر.
۳۱ و اونلارا تعلئم ورمه‌یه باشلادي
کي، ائنسان اوغلو گرک چوخ
عذاب چکسئن و آغ ساقّاللار، باش
کاهئنلر و دئن عالئملري طرفئندن ردّ
اولونوب اؤلدورولسون و اوچ گون
سونرا دا دئرئلسئن. ۳۲ عئسا بو سؤزو
اونلارا آچیقجا ددي. پطروس اونو
بئر یانا چکئب دانلاماغا باشلادي.
۳۳ آمّا عئسا دؤنوب شاگئردلرئنه
باخدي و پطروسا آجیقلانیب
ددي: “اي شیطان، مندن ردّ اول.
چونکي سن تارینین ائشلرئني یوخ،
ائنسانین ائشلرئني دوشونورسن.”
۳۴ عئسا جاماعاتي شاگئردلری ائله
یانینا چاغیریب ددي: “اگر کئمسه
ائسته‌یئر منئم دالیمجا گلسئن، گرک
اؤزونو ائنکار ادئب چارمیخیني
گؤتورسون و منئم دالیمجا گلسئن.
۳۵ چونکي جانیني قورتارماق
ائسته‌یَن هر کس، اونو هلاک اده
جک. آمّا کئم جانیني مندن اؤتري
و ائنجئلدن اؤتري اَلدن ورسه، اونو
قورتاراجاقدیر. ۳۶ ائنسان اوچون
نه خیئري وار کي، بوتون دونیاني
قازانسین، لاکئن جانیني محو اتسئن.
۳۷ ائنسان اؤز جاني عوضئنه نه
وره بئلر؟ ۳۸ چونکي بو زئناکار و
گوناهکار نسلئن ائچئنده، هر کس
مندن و منئم سؤزلرئمدن اوتانسا،
ائنسان اوغلو دا آتانین عئزّتئنده
موقدّس ملکلرله گلدئي واخت
اوندان اوتاناجاق.”

۹ ۱ عئسا اونلارا ددي:
“دوغروسونو سئزه دیئرم، بورادا
دورانلار آراسیندا بعضئسي وار کي،
تارینین پادشاهلیغینین قودرتله گلمه‌سئني
گؤرمه‌یئنجه اؤلومو دادمایاجاقلار.”

عئسانين گؤرونوشو ديئشئلئر

(متّا ۱:۱۷-۱۳، لوقا ۲۸:۹-۳۶)
۲ آلتي گوندن سونرا عئسا، پطروس،
يعقوب و يوحنّاني اؤزو ائله گؤتوردو و
تک‌باشينا اونلاري اوجا بئر داغين
اوستونه آپاردي و اونلارين گؤزلري
قاباغيندا گؤرونوشو ديئشئلدي.
۳ پالتارلاري پارلاق اولوب اِله آغاردي
کي، ير اوزونده هچ يون آغاردان اونو
يويوب بله آغاردا بئلمز. ۴ شاگئردلره
ائليا ائله موسا دا گؤروندو. اونلار عئسا
ائله صؤحبت ادئردئلر. ۵ پطروس عئسايا
ددي: "اوستاد، بورادا اولماغيميز نه
ياخشي اولدو! قوي بورادا اوچ چادير
قوراق، بئري سنه، بئري موسايا، و
بئري ده ائليايا." ۶ اونلار او قدر
قورخموشدولار کي، پطروس بئلمئردي
نه دسئن. ۷ بو آرادا بئر بولود گلئب
اونلارا کؤلگه سالدي. و بولوددان بئر
سس گلدي: "بودور منئم عزئز اوغلوم،
اونا قولاق آسين." ۸ شاگئردلر بئردن
اطرافلارينا باخديلار، آمّا يانلاريندا
عئسادان باشقا هچ کئمي گؤرمه‌دئلر.
۹ داغدان اِننده عئسا شاگئردلرئنه
تاپشيردي کي، ائنسان اوغلونون اؤلولردن

اوردون چايينين او تايينا گلدي.
جاماعات گئنه اونون يانينا ييغيلدي
و او، نجه كي، عادتي ائدي، گئنه
اونلارا تعلئم وردي. ۲ فرئسئلر عئسايا
ياخينلاشيب، اونو ائمتاحان اتمک
اوچون سوروشدولار: "آيا كئشئيه
ائجازه ورئلئب كي، آروادیني
بوشاسين؟" ۳ عئسا جاواب ورئب
اونلارا ددي: "موسا سئزه نه
امر ادئب؟" ۴ ددئلر: "كئشئيه
ائجازه ورئب كي، بوشانما كاغيذي
يازيب آروادیني بوشاسين." ۵ عئسا
اونلارا ددي: "داش اوركلي
اولدوغونوز اوچون موسا بله بئر
امري سئزه يازدي. ۶ لاكئن
خئلقتئن باشلانيشيندان تاري
اونلاري كئشي و آرواد ياراتدي.
۷ بو سببدن كئشي آتا-آناسيندان
آيريلاجاق و آروادينا ياپيشاجاق
۸ و ائكئسي بئر بدن اولاجاقلار، اله
كي، آرتيق ائكي بدن يوخ، بئر بدن
اولاجاقلار. ۹ اونون اوچون تارينين
بئرلشدئردئيئني ائنسان آييرماسين."
۱۰ اِوده گئنه شاگئردلر بو باره
ده اوندان سوآل سوروشدولار.
۱۱ عئسا اونلارا ددي: "هر كس
آروادیني بوشاييب اؤزگه بئر آروادلا
اِولَنسه، آروادينين حاقّيندا زئنا ادئر.
۱۲ آرواد دا اگر اَرئندن بوشانيب
اؤزگه بئر كئشئله اِولَنسه، زئنا
ادئر."

کئچئک اوشاقلار و عئسا

(متّا ۱۹:۱۳-۱۵، لوقا ۱۸:۱۵-۱۷)
۱۳ و کئچئک اوشاقلاري عئسانين يانينا
گتئردئلر کي، اونلاري مَسح اتسئن.
لاکئن شاگئردلر اونلارا آجيقلانديلار.
۱۴ عئسا بونو گؤرنده قضبله‌نئب،
اونلارا ددي: "قويون اوشاقلار يانيما
گلسئنلر. اونلارا مانع اولمايين. چونکي
تارينين پادشاهليغي بونلار کئمئلرئندئر.
۱۵ دوغروسونو سئزه ديئرم، تارينين
پادشاهليغيني بئر اوشاق کئمي قبول
اتمه‌ين اونا گئره بئلمز." ۱۶ و اوشاقلاري
قوجاغينا آليب، اللرئني اونلارين اوستونه
قويدو و اونلارا برکت وردي.

وارلي جاوان

(متّا ۱۹:۱۶-۳۰، لوقا ۱۸:۱۸-۳۰)
۱۷ يولا چيخاندا بئري قاچا-قاچا عئسانين
يانينا گلدي و اونون قاباغيندا دئز
چؤکوب سوروشدو: "ياخشي اوستاد،
ابدي حياتي مئراث آلماق اوچون نه
اتمليَم؟" ۱۸ عئسا اونا ددي: "نه اوچون
منه ياخشي ديئرسن؟ تاريدان باشقا هچ
کس ياخشي ديئل. ۱۹ احکامي بئلئرسن:

اولان بيت‌فاجي و بيت‌عنيايا
يتئشن زامان، عئسا شاگئردلرئندن
ائکئسئني گؤنده‌رئب ۲ اونلارا بله
ددي: “قاباغينيزداکي کنده گدئن.
اورايا گئرنده اورادا باغلي دوران
بئر سيپا گؤره‌جکسئنئز کي، ائندئيه
کئمي هچ کس اونا مئنمه‌يئب.
اونو آچين و منئم يانيما گتئرئن. ۳ و
اگر بئري سئزه دسه: «نه اوچون
بونو ادئرسئنئز؟» دئيرسئنئز: «ربّئن
بونا احتئياجي وار و آنَن اونو بورايا
قايتاراجاق.»” ۴ اونلار گتدئلر و
کوچه‌ده قاپينين يانيندا باغلي بئر
سيپا تاپيب، اونو آچديلار. ۵ اورادا
دورانلاردان بعضئسي ددي: “نه
ادئرسئنئز؟ بو سيپاني نه اوچون
آچيرسينيز؟” ۶ شاگئردلر عئسانين
ددئيي کئمي اونلارا جاواب وردئلر
و آداملار اونلاري بوراخديلار.
۷ سيپاني عئسانين يانينا گتئرئب،
پالتارلاريني اونون اوستونه سالديلار
و عئسا اونا مئندي. ۸ چوخ آداملار
پالتارلاريني، بعضئلري ده زمئلردن
کسدئکلري آغاج بوداقلاريني يولا
سردئلر. ۹ قاباقدا گدنلر و آرخادان
گلنلر چيغيريب ديئردئلر:
“هوسانّا!
ربّئن آديندا گلن موبارک اولسون. ۱۰
آتاميز داوودون گلن پادشاهليغي
موبارک اولسون.
لاپ اوجالاردا، هوسانّا!” ۱۱ عئسا
اورشلئمه گئرئب معبده گتدي و هر
شيي گؤزدن کچئرتدي. گج اولدوغونا
گؤره، او اون‌ائکي شاگئردله بيت
عنيايا گتدي.

میوه‌سئز انجئر آغاجي

(متّا ۲۱:۱۸-۱۹) ۱۲ او گونون
صاباحي بيت عنيادان چيخديقلاري
زامان، عئسا آجيقدي. ۱۳ اوزاقدا
يارپاقلي بئر انجئر آغاجي گؤردو. آغاج
اوستونده بئر شي تاپماق اومئدی ائله اونا
ياخينلاشدي، آمّا يانينا گلن واخت،
يارپاقدان باشقا اوندا بئر شي تاپمادي،
چونکي انجئر مؤوسومو ديئلدي. ۱۴ عئسا
اونا ددي: "آرتيق سندن هچ
کئم اصلا ميوه يمه‌سئن." و
شاگئردلري بو سؤزو اشئتدئلر.

عئسا آل-وِرچئلري معبددن اشئيه قوور

(متّا ۲۱:۱۲-۱۷، لوقا ۱۹:۴۵-۴۸،
يوحنّا ۲:۱۲-۲۲) ۱۵ اورشلئمه گلدئلر.
عئسا معبده گئردي و اورادا
آليش-ورئش ادنلري اشئيه قوودو.
صرّافلارين مئزلرئني و گؤيرچئن
ساتانلارين چارپايالاريني چوئردي.
۱۶ و هچ کسي قويمادي کي، معبدئن
حيطئندن بئر شي کچئرتسئن. ۱۷ و اونلارا
تعلئم ورئب ددي: "مگر يازيلماييب کي،
«منئم اوئم بوتون مئلّتلر اوچون دوعا

آدام اوزوم باغي اکدي و اونون
اطرافينا دووار چکدي. شئره اوچون
بئر حوووض قازيب، باغدا بئر بورج
ده تئکدي و سونرا باغي باغبانلارا
ائجاره‌يه ورئب، سفره چيخدي.
۲ محصول زاماني باغبانلارين يانينا بئر
قول گؤنده‌ردي کي، باغبانلاردان
باغين محصولوندان آلسين. ۳ لاکئن
باغبانلار اونو توتوب دؤيدولر و الي
بوش قايتارديلار. ۴ باغين صاحئبي
باغبانلارين يانينا آيري بئر قول
گؤنده‌ردي. آمّا اونلار بو قولون
باشيني يارالاييب، تحقئر اتدئلر.
۵ باغ صاحئبي باشقا بئرئني ده
گؤنده‌ردي. اونو دا اؤلدوردولر.
داها بئر چوخ قول گؤنده‌ردي.
اونلارين بعضئسئني دؤيدولر،
بعضئسئني ده اؤلدوردولر. ۶ باغ
صاحئبئنئن سوگئلي بئر اوغلو وار
ائدي. «اوغلوما حؤرمت اده‌جکلر»
ديئب، آخيردا اونو باغبانلارين
يانينا گؤنده‌ردي. ۷ لاکئن اونلار
بئربئرلرئنه ددئلر: "وارئث بودور.
گلئن بونو اؤلدورک و مئراث
بئزه قالسين." ۸ اونو دا توتوب
اؤلدوردولر و باغدان اشئيه آتديلار.
۹ "ائندي باغين صاحئبي اونلارا نه
اده‌جک؟ گله‌جک، باغبانلاري
هلاک ادئب، باغي اؤزگه آداملارا
وره‌جک. ۱۰ مگر بو يازيني
اوخومايبسينيز کي،
«بنّالارين ردّ اتدئي داش،
بئنا کونجونون باش داشي اولدو. ۱۱ بو
ربّئن ائشي ائدي،
و گؤزلرئمئزئن قاباغيندا عجايئب
ائشدئر!»" ۱۲ اونلار چاليشديلار
عئساني بئر نحوله توتسونلار،
چونکي باشا دوشدولر کي، بو مثلي
اونلارين باره‌سئنده ديئر. لاکئن
جاماعاتدان قورخدوقلاري اوچون
اونو بوراخيب گتدئلر.

قیصره باج ورمک

(متّا ۲۲:۱۵-۲۲، لوقا ۲۰:۲۰-۲۶)
۱۳ سونرا فرئسئلردن و هئرودچولاردان
بعضئلرئني عئسانین یانینا گؤنده‌ردئلر
کي، اونون اؤز سؤزو ائله اونو تورا
سالسینلار. ۱۴ اونلار گلئب عئسایا
ددئلر: "اوستاد، بئلئرئک کي، سن
حقئقت‌سِوَن بئر آدامسان و هچ کسدن
باکین یوخدور، چونکي آداملار
آراسیندا فرق قویمادان تارینین یولونو
اؤیره‌دئرسن. قیصره باج ورمک آیا
جائزدئر یا خیر؟ وِرَک یا ورمه‌یک؟"
۱۵ عئسا اونلارین ائکي‌اوزلویونو بئلئب،
اونلارا ددي: "مني نه اوچون ائمتاحان
ادئرسئنئز؟ بئر دئنار گتئرئن گؤروم."
۱۶ اونا بئر دئنار گتئردئلر. عئسا اونلارا
ددي: "بو صورت و بو یازي
کئمئندئر؟" جاواب وردئلر: "قیصرئن."
۱۷ عئسا اونلارا ددي: "قیصرئنکئني
قیصره و تارینینکیني تاریپا ورئن."
اونلار اونا حیرتدن مات قالدیلار.

اؤلولردن دئرئلمه حاقّیندا سوآل

(متّا ۲۲:۲۳-۳۳، لوقا ۲۰:۲۷-۴۰)

دوشمنلرئني آياقلارينين آلتينا سالاناجاق
صاغيمدا اوتور.» ۳۷ اگر داوود
اؤزو اونا رب ديئر، بس نجه
اونون اوغلو اولور؟" اوراداکي
بؤيوک جاماعات عئسانين سؤزلرئنه
شادليقلا قولاق آسيردي. ۳۸ عئسا
تعلئملرئنده اونلارا بله ددي: "آييق
اولون دئن عالئملرئندن کي، اوزون
پالتارلاردا گزمه‌يي، بازارلاردا
سالام آلماغي، ۳۹ کنئسه‌لرده باش
کورسولري و ضئيافتلرده يوخاري
باشدا اوتورماغي چوخ سوئرلر،
۴۰ دول آروادلارين مال-مولکونه
يئيه چيخيرلار و رئيا کارليقلارينداn
دوعالاري اوزاديرلار! بو آداملارين
جزاسي داها دا آغير اولاجاق."

دول آروادين هدئيه‌سي

**(لوقا ۲۱:۱-۴) ۴۱ عئسا خزئنه
صانديغينين قاباغيندا اوتوروب، خالقين
نجه خزئنه‌يه پول آتديغينا باخيردي. بئر
چوخ وارلي آداملار چوخ پول
آتيرديلار. ۴۲ اونلاردان سونرا بئر دول
آرواد گلئب، ائکي قارا پول صانديغا
آتدي. ۴۳ عئسا شاگئردلرئني يانينا
چاغيريب ددي: "دوغروسونو سئزه
ديئرم، بو دول فاغير آرواد صانديغا پول
آتانلارين هاميسيندان چوخ آتدي.
۴۴ چونکي اونلارين هاميسي
آرتيقليقلاريندان آتديلار، لاکئن بو
آرواد کاسيبليغيندان بوتون واريني،
بوتون کچئنه‌جک پولونو آتدي."**

گله‌جک باره‌ده

(متّا ۲۴:۱-۲۸، لوقا ۲۱:۵-۲۴) ۱

۱۳ عئسا معبددن چيخاندا
شاگئردلرئندن بئري اونا

ددي: "اوستاد باخ! نه بؤيوک
داشلار، نه عظمتلي عئمارتلر!"
۲ عئسا اونا ددي: "بو بؤيوک
عئمارتلري گؤرورسن؟ اونلارين
داشي، داش اوسته قالمایاجاق.
هاميسي ييخيلاجاقدير." ۳ عئسا،
زيتون داغيندا، معبدئن قاباغيندا
اوتورموشدو کي، پطروس، يعقوب،
يوحنّا، و آندرياس آيريجا اوندان
سوروشدولار: ۴ "بئزه ده گؤرک بو
ائشلر نه زامان اولاجاق؟ نه علامت
وار کي، بئزه بونلارين عنقرئب
تامام اولاجاغيني گؤرسدسئن؟"
۵ عئسا دا اونلارا دمه‌يه باشلادي:
"دئقّتلي اولون کي، کئمسه سئزي
آزديرماسين. ۶ چوخ آداملار
منئم آديمدا گله‌جکلر و «من
اويام» ديئب، چوخ آداملاري
آزديراجاقلار. ۷ جنگلر و موحارئبه
لر خبرلرئني اشئتدئيئنئز زامان،
اوره‌يئنئز اوزولمه‌سئن. بونلارين
اولماسي گرکدئر، آنجاق حله آخير
ديئل. ۸ چونکي مئلّت، مئلّت
اوستونه و مملکت، مملکت اوستونه
قالخاجاق. چوخ يرلرده زلزله‌لر
اولاجاق، آجليق دوشه‌جک،
بونلار سانجي‌لارين باشلانيشي‌دير.
۹ لاکئن سئز آييق اولون. سئزي
محکمه‌لره وره‌جکلر، کنئسه‌لرده
دؤيوله‌جکسئنئز و منه گؤره،
سئز حؤکمدارلار و پادشاهلار
قاباغيندا دوراجاقسينيز کي، اونلارا
شهادت اولسون. ۱۰ اوّلجه خوش
خبرئن بوتون مئلّتلره يتئشمه‌سي
گرکدئر. ۱۱ سئزي توتوب تسلئم
اتدئکلري زامان، نه دئيه‌جه‌يئنئزئن
باره‌سئنده نئگاران اولمايين. او
ساعاتدا سئزه نه ورئلسه، اونو
ديئن. چونکي دانيشان سئز يوخ،
موقدّس روحدور. ۱۲ قارداش
قارداشي، و آتا اؤولادي اؤلومه
وره‌جک. و اؤولادلار آتا-آنانين
ضئدّئنه قالخيب، اونلاري اؤلدوره
جکلر. ۱۳ منئم آديما گؤره هامي
سئزدن نئفرت اده‌جک. لاکئن
آخيرا کئمي دايانان نئجات تاپاجاق.

۱۴ دانیال پیغمبرئن یازدیغي کئمي،
وئرانه‌لئک گتئرن ائیرنج شیئن
لایئق اولمایان یرده دوردوغونو
گؤردویونوز زامان، یهودئیه‌ده
اولانلار داغلارا قاچسینلار.
۱۵ دامدا اولان آشاغي ائنب
بئر شي گؤتورمک اوچون اِوئنه
گئرمه‌سئن. ۱۶ زمئده اولان
عباسیني گؤتورمک اوچون دالي
قاییتماسین. ۱۷ واي او گونلرده
بویلو و اَمزئکلي اولانلارین حالینا!
۱۸ دوعا ادئن کي، قاچماغینیز
قیشا راستلاماسین. ۱۹ چونکي او
گونلرده اله موصئبت اولاجاق
کي، تارینین یاراتدیغي کائناتین
باشلانیشیندان ائندئیه قدر
اونون کئمي نه اولوب، نه ده
اولاجاق. ۲۰ اگر رب او گونلري
قیسالتماسایدي، هچ بئر ائنسان
خئلاص اولا بئلمزدي. آمّا سچدئیي
سچئلمئشلرئن خاطئري اوچون او
گونلري قیسالتدي. ۲۱ اگر او
زامان کئمسه دسه: «باخ، مسئح
بورادا.» و یا «باخ، اورادا!»، اونا
ائنانمایین. ۲۲ چونکي یالانچي مسئحلر
و یالانچي پیغمبرلر ظوهور اده
جکلر و اله علامتلر و مؤجوزه‌لر
گؤرسده‌جکلر کي، مومکون اولسا،
سچئلمئشلري ده آزدیرسینلار. ۲۳ آمّا
سئز دئقّتلي اولون! سئزه هر شيي
اوّلجه‌دن خبر وردئم. ۲۴ «لاکئن او
گونده، او موصئبتدن سونرا،
گونش قارالاجاق،
آي ائشیغیني ورمه‌یه‌جک. ۲۵ اولدوزلار
گؤیدن دوشه‌جکلر،
و گؤیلرده اولان قودرتلر اسه‌جکلر.»
۲۶ او زامان ائنسان اوغلونون
بؤیوک عئزّت و قودرتله بولودلاردا
گلدئیئني گؤره‌جکلر. ۲۷ ائنسان
اوغلو او واخت ملکلرئني گؤنده‌ره
جک و اؤز سچدئکلرئني دؤرد
طرفدن، یرئن اوجوندان گؤیون
اوجونا قدر، ییغاجاق. ۲۸ ائندي
مثلي انجئر آغاجیندان اؤیره‌نئن:
اونون بوداقلاري تزه‌له‌نئب
یارپاقلاري چیخان زامان، یایین

یاخین اولدوغونو آنلاییرسینیز.
۲۹ الجه سئز ده بو شیلرئن باش
وردئیئني گؤرنده، بئلئن کي،
او یاخیندیر، لاپ قاپیدادیر.
۳۰ دوغروسونو سئزه دیئرم؛ بوتون
بونلار باش ورمه‌دن بو نسئل
کچمه‌یه‌جک. ۳۱ دوغروسونو سئزه
دیئرم؛ گؤي و یر کچئب گده
جک، لاکئن منئم سؤزلرئم اصلا
کچئب گتمه‌یه‌جک. ۳۲ آمّا او گونو
و او ساعاتي نه گؤیده‌کي ملکلر
بئلئر، نه ده اوغول اؤزو. آتادان
باشقا هچ کئم بئلمئر. ۳۳ دئقّتلي و
اویاق اولون! چونکي او واختین نه
زامان اولدوغونو بئلمئرسئنئز. ۳۴ بو،
قوربته گدن بئر آدامین وضعئنه
بنزر. اِوئندن آیریلان واخت،
اِوئنئن ائختئیاریني نؤکرلرئنه ورئب،
هره‌یه اؤز ائشئني تاپشیردي و
قاپیچي‌یا دا امر اتدي کي، اویاق
قالسین. ۳۵ سئز ده اویاق قالین،
چونکي اِو صاحئبئنئن نه واخت
گله‌جه‌یئني بئلمئرسئنئز. بئلمئرسئنئز
آخشام گله‌جک و یا گجه یاریسي،
خوروزلارین بانلادیغي واخت
گله‌جک و یا سحر. ۳۶ یوخسا
قفلتن گلئب، سئزي یوخودا تاپار.
۳۷ سئزه ددئکلرئمي هر کسه دیئرم:
اویاق قالین.”

عئسانین اؤلومو یاخینلاشیر

**(متّا ۲۶:۱-۱۶، لوقا ۲۲:۱-۶،
یوحنّا ۱۱:۴۵-۵۳)** [۱]

۱۴ پاسخا و فطئر بایرامینا ائکي
گون قالمیشدي. باش
کاهئنلر و دئن عالئملري عئساني
حئیله ائله توتوب اؤلدورمه‌سي باره
ده بئر یول آختاریردیلار. ۲ آنجاق
دیئردئلر: “بو ائش بایرام گونلرئنده
اولماسین، یوخسا خالق آراسیندا
ائغتئشاش باش ورر.” ۳ عئسا
بیت‌عنیادا، جوذاملي شمعونون
اوئنده، سوفره باشیندا اوتورموشدو
کي، بئر آرواد مرمر قابدا چوخ
باهالي خالئص سونبول یاغي

گتئردي و قابي سينديريب، ياغي
عئسانين باشينا تؤکدو. ۴ بعضئلري
گئليله‌نئب آرالارينديا ددئلر: "بو ياغ
نه اوچون بله ائسراف اولوندو؟
۵ چونکي بو ياغ اوچ يوز دئناردان
چوخ ساتيليب فاغيرلارا ورئله
بئلردي." و آروادا ديئنمه‌يه
باشلاديلار. ۶ آمّا عئسا ددي:
"اونونلا ائشئنئز اولماسين! نه اوچون
اونو ائنجئدئرسئنئز؟ او، منه ياخشيليق
اتدي. ۷ چونکي فاغيرلار دائم
سئزئن يانينيزداديرلار و نه زامان
ائستيه‌سئنئز، اونلارا ياخشيليق
اده بئلرسئنئز. لاکئن من، دائم
سئزئن يانينيزدا ديئلم. ۸ آرواد الئندن
گلني اتدي و باسديريلماق اوچون
منئم بدنئمي ائره‌لئدن ياغلادي.
۹ دوغروسونو سئزه ديئرم؛ بو خوش
خبر دونيانين هاراسيندا موژده
ورئلسه، بو آروادين اتدئيي ائشدن
ده ياد ادئله‌جک." ۱۰ اون‌ائکي
شاگئرددن بئري، ائسکاريوتلو
يهودا، باش کاهئنلرئن يانينا گتدي
کي، عئساني اونلارا تسلئم اتسئن.
۱۱ کاهئنلر بونو اشئدنده سوئندئلر و
يهودايا پول وعده‌سي وردئلر. او دا
موناسئب بئر فورصت آختاريردي
کي، عئساني اونلارين الئنه ورسئن.

ربّئن ضئيافتي

(متّا ۲۶:۱۷-۳۰، لوقا ۲۲:۷-۲۳،
يوحنّا ۱۳:۲۱-۳۰) ۱۲ فطئر بايرامينين
اوّلئنجي گونو كي، پاسخانين قوربان
قوزوسو او گونده كسئلردي، شاگئردلر
عئسايا ددئلر: "پاسخا يمه‌يئني هارادا يمک
ائسته‌يئرسن؟ گدئب هارادا
حاضيرلاياق؟" ۱۳ عئسا شاگئردلرئندن
ائكئسئني گؤنده‌رئب اونلارا ددي:
"شهره گدئن، سهنگله سو داشي‌يان بئر
نفر سئزه راست گلر. اونون دالينجا
گدئن. ۱۴ بو آدام هارايا گئرسه، او اِوئن
صاحئبئنه ديئن: «اوستاد ديئر: هارادادير
او حاضيرلانان اوتاق كي، شاگئردلرئمله
بئريرده پاسخا يمه‌يئني اورادا يِيئم؟» ۱۵ او
دا سئزه بالاخانادا دؤشئمئش و
حاضيرلانميش بئر اوتاق گؤرسه‌در.
پاسخا يمه‌يئني اورادا حاضيرلايين."
۱۶ شاگئردلر چيخيب، شهره گتدئلر و
هر شيي اونلارا ددئيي كئمي تاپيب،
پاسخا يمه‌يئني حاضيرلاديلار. ۱۷ آخشام
اولاندا عئسا اون‌ائكئلرله گلدي.
۱۸ سوفره باشينا اوتوروب يمک يئينده،
عئسا اونلارا ددي: "دوغروسونو سئزه

گده‌جه‌يم.” ۲۹ لاکئن پطروس اونا
ددي: “هامي بودره‌يئب دوشسه
ده، من دوشميه‌جه‌يم.” ۳۰ عئسا
پطروسا ددي: “دوغروسونو ديئرم؛
بو گون، اله بو گجه خوروز ائکي
دفه بانلامامیش، سن مني اوچ دفه
ائنکار اده‌جکسن.” ۳۱ آمّا پطروس
داها آرتيق تأکئد ادئب ددي:
“اگر سنئنله بئرلئکده اؤلمک منه
لازيم گلسه بله، سني اصلا ائنکار
اتمه‌رم.” آيري شاگئردلر ده اله
ددئلر.

جِتسئماني باغيندا

(متّا ۲۶:۳۶-۴۶، لوقا ۲۲:۳۹-۴۶)
۳۲ اونلار جِتسئماني آديندا بئر يره
گلدئلر. عئسا شاگئردلرئنه ددي: "سئز
بورادا اوتورون اله كي، من دوعا ادئم."
۳۳ و پطروس، يعقوب، و يوحنّاني اؤزو
ائله گؤتوردو. درئن سيخينتي و اَلَم
عئسانين جانينا دوشدو. ۳۴ اونلارا ددي:
"جانيم اؤلوم درجه‌سئنده كدرلي‌دئر.
بورادا قالين و اوياق اولون." ۳۵ و اؤزو
بئر آز ائره‌لي گدئب يره دوشدو و دوعا
ادئردي كي، اگر مومكوندور، او
ساعات اوندان كچسئن. ۳۶ و ديئردي:
"آبّا -آتا، سنه هر شي مومكوندور. بو
پئياله‌ني مندن اوزاقلاشدير. لاكئن منئم
ائسته‌دئيئم يوخ، سنئن ائسته‌دئيئن
اولسون.» ۳۷ عئسا قاييديب شاگئردلري
يوخودا تاپدي و پطروسا ددي: «شمعون
ياتيبسان؟ بئر ساعات اوياق قالا
بئله‌دئن؟ ۳۸ اوياق قاليب دوعا ادئن
كي، ائمتاحانا دوشمه‌يه‌سئنئز. دوغرودان
دا روح ائسته‌يئر، لاكئن بدن
ضعئفدئر." ۳۹ و گئنه گدئب دوعا
اتدي و همن سؤزلري ددي. ۴۰ و گلئب
گئنه ده اونلاري يوخولاميش تاپدي.

و بوتون سنهدرئن مصلحتلشدئلر.
اونلار عئساني باغلاييب آپاردیلار
و پئلاطا تسلئم اتدئلر. ۲ پئلاط
اوندان سوروشدو: "آيا يهودئلرئن
پادشاهي سَنسن؟" عئسا جاواب
ورئب اونا ددي: "ددئيئن کئمي
دئر." ۳ باش کاهئنلر اونا چوخ
شيلرده ائتّهام ووردولار. ۴ لاکئن
پئلاط گئنه اوندان سوروشدو:
"سن هچ جاواب ورمئرسن؟ باخ
گؤر نه قدر سنئن ضئدّئنه شهادت
ورئرلر." ۵ آمّا عئسا حله ده جاواب
ورمئردي، اله کي، پئلاط تعجّوب
اتدي. ۶ پئلاط هر بايرامدا اوندان
خاهئش اتدئکلري محبوسو اونلارا
عفو ادردي. ۷ باراباس آدلي بئري
وار ائدي کي، عوصيان واختي
آدام اؤلدورن عوصيانچيلارلا
بئرلئکده زنجئره ووروملوشدو.
۸ خالق گلئب پئلاطدان ائسته‌دئلر
کی، اونلارلا هر زامانکي کئمي
اتسئن. ۹ پئلاط اونلارا جاواب
ورئب ددي: "ائسته‌يئرسئنئز سئزئن
اوچون يهودئلرئن پادشاهيني آزاد
ادئم؟" ۱۰ پئلاط بئلئردي کي،
باش کاهئنلر پاخيلّيقدان عئساني
اونون الئنه ورئبلر. ۱۱ لاکئن باش
کاهئنلر خالقي قيزيشديرديلار
کي، اونون عوضئنه باراباسي
آزاد اتسئن. ۱۲ او واخت پئلاط
گئنه اونلاردان سوروشدو: "بس
يهودئلرئن پادشاهي چاغيرديغينيز
آداما نه ادئم؟" ۱۳ اونلار تکرار
چيغيرديلار: "چارميخا چک."
۱۴ پئلاط اونلارا ددي: "آخي
او، نه پئس ائش گؤروب؟"
اونلار داها چوخ باغيرديلار: "اونو
چارميخا چک!" ۱۵ پئلاط خالقي
راضي اتمک اوچون باراباسي آزاد
اتدي و عئسايا شالّاق ووردوراندان
سونرا اونو چارميخا چکئلمه‌يه وردي.
۱۶ عسگرلر عئساني سارايين ائچئنه،
"پِرِتورئيوم" ديئلن يره آپاردیلار و
فوجون هاميسيني بئر يره ييغديلار.
۱۷ اونا قيرميزي شئنل گيدئردئلر و
تئکاندان تاج هؤروب اونون باشينا

قويدولار. ۱۸ و اونا سالام ورمه‌يه
باشلا ييب ديئردئلر: "سالام، اي
يهودئلرئن پادشاهي!" ۱۹ قاميشلا
عئسانين باشينا وورورد ولار،
اوستونه توپورورد ولر، و دئز
چؤكوب اونا سجده ادئردئلر.
۲۰ عسگرلر عئساني ائستهزا ادندن
سونرا قيرميزي شئنلي اونون اَينئندن
چيخاردي‌ب اؤز پالتاريني گيدئردئلر.
و اونو چارميخا چكئلمک اوچون
اشئيه چيخارتديلار. ۲۱ شمعون
آدينديا كِرِنِيلي بئر آدام شهرئن
اشئيئندن گلئب اورادان كچئردي.
شمعون ائسكندر و روفوسون
آتاسي‌ديرِ. عسگرلر اونو مجبور
اتدئلر كي، عئسانين چارميخيني
داشيسين. ۲۲ عئساني جولجوتا
ديئلن يره گتئردئلر (ترجومه
اولونسا، او يرئن آدي "كلّه يري"
دمكدئر.) ۲۳ او واخت اونا مورلا
قاريشميش شراب وردئلر. لاكئن
عئسا ائچمه‌دي. ۲۴ اونو چارميخا
چكدئلر و پالتاريني آرالاريندا
پايلاشيب، كئمه نه چاتماسي
اوچون پوشک آتديلار. ۲۵ گونون
اوچونجو ساعاتيندا عئساني چارميخا
چكدئلر. ۲۶ اونون تقصئري
باشينين اوستونده يازيلميش ائدي:
"يهودئلرئن پادشاهي." ۲۷ اونونلا
ائكي اوغرونو دا چارميخا چكدئلر،
بئرئني صاغ طرفئنده، او بئرئني
ده سول طرفئنده. ۲۸ و بلجه
موقدّس كئتابدا يازيلديغي سؤز
يرئنه يتئشدي كي، ديئر: "موجرئملرله
ساييلدي." ۲۹ اورادان كچنلر عئساني
سؤيوردولر و باشلاريني ترپه‌دئب
ديئردئلر: "هِي! معبدي ييخيب اوچ
گونده تئكن، ۳۰ اؤزونو خئلاص
ات. چارميخدان آشاغي اِن."
۳۱ باش كاهئنلر و دئن عالئملري
ده آرالاريندا اونو رئشخند ادئب
ديئردئلر: "اؤزگه‌لري قورتاردي،
لاكئن اؤزونو قورتارا بئلمئر.
۳۲ ائسرايئلئن پادشاهي مسئح، قوي
ائندي چارميخدان دوشسون و
بئز گؤروب اونا ائمان گتئرک."

عئسانین یانیندا چارمیخا چکئلنلر ده
اونو سؤیوردولر.

عئسانين اؤلومو

(متّا ۲۷:۴۵-۵۶، لوقا ۲۳:۴۴-۴۹،
يوحنّا ۱۹:۲۸-۳۰) ۳۳ گونون آلتينجي
ساعاتي بوتون اؤلکه‌يه قارانليق دوشدو و
ساعات دوقّوزا قدر داوام اتدي.
۳۴ دوقّوزونجو ساعاتدا عئسا اوجا سَسله
باغيردي: "ائلويي، ائلويي، لاما
سبقته‌ني؟" ترجومه‌سي: "تاريم، تاريم!
نه اوچون مني ترک اتدئن؟" ۳۵ اورادا
دورانلاردان بعضئسي بونو اشئدنده
ددئلر: "باخين، ائلياني چاغيريير."
۳۶ آرالاريندان بئري قاچيب، بئر
سونگري سئرکه‌يه باتيردي و اونو بئر
قاميشين اوجونا تاخيب عئسايا ائچئرتدي
و ددي: "قويون گؤرک آيا ائليا اونو
اندئرمه‌يه گلئر؟" ۳۷ آمّا عئسا اوجا سَسله
باغيريب، جان وردي. ۳۸ او آندا معبدئن
پرده‌سي يوخاريدان آشاغي‌يا قدر ييرتيليب
ائکي بؤلوندو. ۳۹ عئسانين قاباغيندا دوران
يوز باشي، اونون بله قيشقيريب جان
وردئيئني گؤرنده ددي: "دوغرودان دا
بو آدام، تارينين اوغلو ائدي." ۴۰ اورادا
باش ورنلره تاماشا ادن بعضي آروادلار
دا وار ائدي. اونلارين آراسيندا مجدللي
مريم، يوسايين و کئچئک يعقوبون

آناسي مريم، و سالومه عطئرلر
ساتين آلديلار كي، گدئب عئساني
عطئرله‌سئنلر. ۲ و هفته‌نئن ائلک
گونونده، سحر چوخ اِرکن، گونش
دوغان واخت قبئره گلدئلر. ۳ و
آرالارينداديئردئلر: "گؤره‌سن
قبئرئن آغزينداكي داشي بئزئم
اوچون كئم دئيئرله‌ده‌جک؟"
۴ لاكئن باشلاريني قالديريب
باخاندا، داشي بئر يانا دئيئرلنمئش
گؤردولر. او داش چوخ بؤيوک
بئر داش ائدي. ۵ قبئره گئردئلر و
صاغ طرفده آغ پالتار گيئنمئش
بئر جاواني اوتورموش گؤره‌نده
حيرت اتدئلر. ۶ جاوان اونلارا
ددي: "حيرت اتمه‌يئن! سئز
چارميخا چكلئمئش ناصئره
لي عئساني آختاريرسينيز. او
دئرئلئب، بورادا ديئل. باخين، اونو
قويدوقلاري يئر بورادير. ۷ ائندي
اونون شاگئردلرئنئن و پطروسون
يانينا گدئن و اونلارا ديئن كي، او
سئزدن قاباق جلئله گدئر. ددئيي
كئمي اونو اورادا گؤره‌جكسئنئز."
۸ اونلار قبئردن چيخيب قاچديلار،
چونكي ئئتره‌مه و حيرت اونلاري
بوروموشدو. قورخدوقلاريندان هچ
كسه بئر شي دمه‌دئلر.

عئسا شاگئردلرئنه گؤرونور ۹ هفته‌نئن
ائلک گونو سحر ارکن، عئسا دئرئلندن
سونرا اوّلجه اؤزونو مجدللي مريمه
گؤرستدي. عئسا مريمدن يدّي ناپاک
روح قووموشدو. ۱۰ مريم گدئب عئسا
ائله اولانلارا خبر وردي. اونلار ياس
توتوب آغلاييردیلار. ۱۱ لاکئن عئسانين
دئري اولوب اونا گؤروندويونو اشئدنده
ائنانماديلار. ۱۲ بو شيلردن سونرا، عئسا
اونلاردان ائکئسئنه، آيري بئر صورتده
کنده گدن واخت گؤروندو. ۱۳ بونلار
قاييديب شاگئردلره خبر وردئلر، آمّا
اونلار بونلارا دا ائنانماديلار. ۱۴ و
اوندان سونرا عئسا اؤزونو او اون‌بئر
شاگئرده، اونلار سوفره باشيندا اولاندا
ظاهئر اتدي و اونلاري ائمانسيزليقلاري
و داش اورکلي اولدوقلاري اوچون
دانلادي. چونکي اونلار اونون اؤلولردن
دئرئلندن سونرا اونو گؤرنلرئن سؤزلرئنه
ائنانماميشديلار. ۱۵ عئسا اونلارا ددي:
"بوتون دونيايا گدئن و ائنجئلي بوتون
خالقا وعظ ادئن. ۱۶ ائمان گتئرئب
تعمئد اولونان نئجات تاپاجاق؛ لاکئن
ائمان گتئرمه‌ين محکوم اولاجاقدير. ۱۷ بو
علامتلر ائمان گتئرنلرله گده‌جک: منئم

LUK

۱

۱ عالئجناب تِعوفئلوس، چوخ
آداملار چاليشيبلار كي، آراميزدا
باش ورمئش حادئثه‌لرئن حكايه‌سئني
يازسينلار. ۲ نجه كي، او باشلانيشدان
گؤزلري ائله گؤره‌نلر و كلامين
خادئملري اونلاري بئزه يئتئرئبلر. ۳ منه
ده مصلحت اِله گؤروندو كي، او
باشلانيشدان دقئق تفتئش اتدئيئم هامي
واقئعه‌لري ترتئبله سئزه يازيم ۴ اِله
كي، اؤيره‌ندئيئنئز مطلبلرئن دوغرو
اولماسينا يقئن تاپاسينيز. ۵ يهودئيه
پادشاهي هئرود زامانيندا، ابئيّا دسته
سئندن زكريا آدلي بئر كاهئن وار ائدي.
اونون آروادي الئزابت هارون نسلئندن
ائدي. ۶ اونلارين ائكئسي ده تارينين
نظرئنده صالح ائنسانلار ائدئلر و ربّئن
هامي امر و احكاملارينا كامئل عمل
ادئردئلر. ۷ لاكئن اونلارين اوشاغي
يوخ ائدي، چونكي الئزابت سونسوز
ائدي و ائكئسي ده قوجا ائدئلر. ۸ بئر
گون زكريا، اؤز دسته‌سئنئن كاهئنلئک
نؤوبتي اولاندا، تارينين حوضوروندا
كاهئنلئک وظئفه‌سئنه مشغول ائدي.
۹ زكريا ربّئن معبدئنه گئردي. چونكي
بوخور ياندیرماق پوشكو نجه كي،
كاهئنلئكده عادت اولموشدو، اونون
آدينا دوشموشدو. ۱۰ بوخور ياندیرماق
ساعاتي يئتئشنده، جاماعاتين هاميسي
اشئكده دوعا ادئردئلر. ۱۱ او زامان ربّئن
بئر ملەيي، بوخور قوربانگاهينين صاغ
طرفئنده دوروب زكريايا ظاهئر اولدو.
۱۲ زكريا ملەيي گؤره‌نده دئسكئندي و
قورخو اونو بورودو. ۱۳ آمّا ملک اونا
ددي: "زكريا، قورخما. دوعان موستجاب
اولوب. آروادين الئزابت سنئن اوچون
بئر اوغلان دوغاجاق. اونون آديني يحيا
قوياجاقسان. ۱۴ او، سنه شادليق و
صفا سببي اولاجاق و اونون آنادان
اولماسينا گؤره چوخ آداملار سوئنه
جكلر. ۱۵ چونكي او، ربّئن نظرئنده
بؤيوک اولاجاق. هچ واخت شراب
و كفلندئرن بئر زاد ائچمه‌يه‌جک و
آناسينين قارنيندان موقدّس روحلا دولو

اولاجاق. ۱۶ او، ائسرائیل مئلّتئنئن
چوخلاريني، اونلارين اؤز رب تاريسينا
دؤنده‌ره‌جک. ۱۷ او، ربّئن قاباغيندا،
ائليانين روحو و قووّتي ائله گده‌جک.
اله کي، آتالارين اوركلرئني اوشاقلارا
و عاصئلري، صالحلرئن حئکمتئنه
دؤنده‌رسئن، اله کي، رب اوچون بئر
خالق حاضيرلاسين.” ۱۸ زکريا ملکدن
سوروشدو: “من بونو نه‌دن بئلئم؟ چونکي
من قوجا آدامين بئري‌يَم، آروادیم دا
ياشلي‌دير.” ۱۹ ملک جاواب وردي:
“من تارينين حوضوروندا دوران
جبرايیلام. گؤنده‌رئلمئشم کي، سنئنله
دانيشيب، سنه بو خوش خبري يئتئرئم.
۲۰ باخ، ائندي دئلئن توتولاجاق و
خبر وردئيئم شيلر واقع اولانا کئمي
دانيشماغا قادئر اولمایاجاقسان. چونکي
واختيندا دوغرو چيخاجاق سؤزلرئمه
ائنانمادين.” ۲۱ بو آرادا جاماعات
زکرياني گؤزله‌يئردئلر و اونون بو قدر
معبدده يوبانماسيندان تعجّوب ادئردئلر.
۲۲ معبددن چيخاندا زکريا آرتيق لال
اولموشدو. خالق بئلدي کي، او، معبدده
بئر رؤيا گؤروب، چونکي ائشاره ائله
اونلارا آنلاديردي، لاکئن دانيشماغا
قادئر ديئلدي. ۲۳ خئدمت گونلري
تامام اولاندان سونرا، زکريا اِوئنه
قاييتدي. ۲۴ او گونلردن سونرا آروادي
الئزابت بويلو اولوب، بش آي اؤزونو
گئزلتدي. ۲۵ و ديئردي: “رب منه
مرحمت نظرئني ساليب و بو ائشي او
منه ادئب کي، ذلئل‌لئيئمي ائنسانلارين
آراسيندان گؤتورسون.”

عئسانين آنادان اولماسي خبر ورئلئر
۲۶ آلتينجي آيدا جبرايئل ملک، تاري
طرفئندن، جلئل دئياريندا ناصئره
شهرئنه گؤنده‌رئلدي. ۲۷ مريم آدلي بئر
باکئره قيزين يانينا کي، يوسئف آدلي بئر
کئشئنئن آداخليسي ائدي. يوسئف
داوودون نسلئندن ائدي. ۲۸ ملک
اونون يانينا گدئب ددي: "سالام، اي
مرحمت تاپميش! رب سَنئنله‌دئر."
۲۹ مريم ملهيئن ددئيي سؤزلردن ئتگاران
اولوب، گئجَلمئشدي کي، بو نجه
سالاملاشماقدير. ۳۰ آمّا ملک اونا
ددي: "اي مريم، قورخما. تاري يانيندا
توفئق تاپيبسان. ۳۱ باخ، بويلو اولوب بئر
اوغول دوغاجاقسان، و اونون آديني
عئسا قوياجاقسان. ۳۲ او، بؤيوک
اولاجاق و حاق-تاعالانين اوغلو
چاغيريلاجاق. رب تاري اونا، آتاسي
داوودون تختئني وره‌جکدئر. ۳۳ و او،
يعقوبون اِوي اوستونه ابده کئمي
سلطنت اده‌جک و اونون پادشاهليغينين
آخيري اولمایاجاق." ۳۴ مريم ملکدن
سوروشدو: "بو نجه اولا بئلر، منئم کي،
حله اَرئم يوخدور؟" ۳۵ ملک جاواب
ورئب ددي: "موقدّس روح سنئن

۴۸ چونکي او، کنئرئئن حقئر حالينا
مرحمت نظري ساليب.
بوندان سونرا هامي نسئللر منه بختور دئيه
جکلر. ۴۹ چونکي او قادئر اولان،
منئم اوچون بؤيوک ائشلر اتدي.
اونون آدي موقدّسدئر! ۵۰ او، اؤز
رحمتئني،
نسئل به نسئل، اوندان قورخانلارين
اوستونه ساليز، ۵۱ قولو ائله قودرتلي
ائشلر گؤرسه‌دئب.
اوره‌يئنده مغرور اولانلاري داغيديبدير
۵۲ پادشاهلاري تختلرئندن اِندئرئب،
لاکئن باشي‌آشاغي اولان آداملاري
اوجالديب. ۵۳ آجلاري ياخشي
شيلرله دويوروب،
آمّا وارلي آداملاري الي-بوش قايتاريب.
۵۴ او، اؤز قولو ائسرائيله ائمداد
ادئب،
يادينداديز کي، ۵۵ ائبراهئم و اونون نسلئنه
ابده کئمي رحمت گؤرسدسئن.
نجه کي، آتالاريميزا دا دمئشدي.” ۵۶ و
مريم اوچ آيا قدر الئزابتئن يانيندا
قالدي و سونرا اوئنه قاييتدي.

۵۷ الئزابتئن دوغوم واختي يتئشدي
و او، بئر اوغلان دوغدو. ۵۸ اونون
قونشولار و قوحوملاري اشئتدئلر
کي، رب اونا بؤيوک بئر مرحمت
گؤرسه‌دئب و اونونلا شادليق اتدئلر.
۵۹ سکّئزئنجي گون گلدئلر کي،
اوشاغي ختنه اتسئنلر و ائسته‌يئردئلر
اونون آديني، آتاسينين آدينا گؤره،
زکريا قويسونلار. ۶۰ لاکئن آناسي
جاواب ورئب ددي: “يوخ! اونون
آدي يحيا اولاجاق!” ۶۱ اونا ددئلر:
“قوحوملارينين آراسيندا بو آدلا
آدلانميش هچ کس يوخدور.”
۶۲ سونراسي آتاسيندان ائشاره ائله
سوروشدولار کي، اوغولون آديني
نه قويماق ائسته‌يئر. ۶۳ زکريا بئر
يازي تخته‌سي ائسته‌دي و تخته‌نئن
اوستونده يازدي: “اونون آدي
يحيادير.” هامي مات قالدي. ۶۴ او
آندا زکريانين دئلي آچيلدي و تاريپا
حمد ادئب دانيشماغا باشلادي.
۶۵ اونلارين اطرافيندا ياشايان هامي
قونشولاري قورخو باسدي و يهودئيه

نئن هامي داغليق بؤلگه‌سئنده، هر
كس بو واقئعه‌دن دانيشيردي.
۶۶ و بونو اشئدنلر، اشئتدئكلرئنئن
هاميسيني يادلاريندا ساخلاييب،
حيران قالميشديلار و ديئردئلر: "بو
اوشاق نه اولاجاق!" چونكي ربّئن
الي اونونلا ائدي.

**زكريانين شوكران نغمه‌سي ۶۷ اوشاغين
آتاسي زكريا، موقدّس روحلا دولدو و
نبئلئک ادئب ددي: ۶۸ "ائسرايئلئن
تاريسي رب، موبارک اولسون.**

چونكي گلئب و اؤز خالقيني خئلاص
ادئب، ۶۹ و داوودون اِوئندن بئزئم
اوچون قودرتلي بئر قورتاريجي ميدانا
گؤنده‌رئب. ۷۰ نجه كي، چوخ
زامانلاردان قاباق
اؤز موقدّس پيغمبرلرئنئن آغيزي ائله
دمئشدئر كي، ۷۱ دوشمنلرئمئزئن و
بئزدن نئفرت‌ادنلرئن هاميسينين
الئندن بئزي قورتاراجاق. ۷۲ اونون
اوچون كي، آتالاريميزا رحمت
گؤرسدسئن
و اؤز موقدّس عهدئني خاطيرلاسين.
۷۳ آتاميز ائبراهئمه ائچدئيي او آند
كي، ۷۴ بئزي دوشمنلرئمئزئن الئندن
نئجات ورسئن
و قادئر اتسئن كي، قورخوسوز خئدمت
ادک، ۷۵ بوتون عؤمرومو‌زو اونون
حوضوروندا
قودسئيّت و صالحلئكله! ۷۶ و سن اي
اوشاق،
حاق-تاعالانين پيغمبري
چاغيريلاجاقسان.
چونكي ربّئن قاباغيندا گدئب،
اونون يولونو حاضيرلاياجاقسان.
۷۷ اِله كي، اونون خالقينا نئجات
معرئفتئني وره‌سن كي، اونلارين
گوناهلارينين باغيشلانماسيندادير.
۷۸ تاريميزين مرحمتئنه گؤره،
طولوع ادن گونش گؤيدن بئزه گله
جک. ۷۹ اله كي، قارانليقدا
و اؤلوم كؤلگه سئنده اوتورانلارا ائشيق
ورسئن
و بئزئم قدملرئمئزي صولح يولونا هئدايت
اتسئن." ۸۰ و اوشاق بؤيويوب،

روحدا قووّتله‌نئردي و ائسرايئل
خالقينين آراسيندا ظوهور اده‌نه قدر
چؤللرده ياشاييردي.

عئسانين آنادان اولماسي

(متّا ۱:۱۸-۲۵) ۱

۲ او گونلرده قيصر اوغوسطوسدان
امر گلدي کي، ير اوزونده اولان
نوفوسون ساييسي
انجام اولوب دفترلره کچسئن. ۲ بو نوفوس
ساييسي ائلک نوفوس ساييسي
ائدي کي، کرئنئيوسون سورئيه
اؤلکه‌سئنده والي اولدوغو زامان
باش وردي. ۳ و هر کس آديني
دفتره کچئرتمک اوچون اؤز شهرئنه
گدئردي. ۴ اونون اوچون يوسئف
ده داوودون نسلئندن اولدوغونا
گؤره، جلئلئن ناصئره شهرئندن
چيخيب، يهودئيه وئلاييتئنئن
بِيت‌لِحِم چاغيريلان داوود شهرئنه
گلدي کي، ۵ بويلو اولان آداخليسي
مريمله آدلاريني دفتره کچئرتسئنلر.
۶ اورادا اولدوقلاري زامان مريمئن
دوغما واختي يتئشدي. ۷ مريم
ائلک اوغلونو دوغدو. اونو قونداغا
سرئب آخوردا ياتيرتدي. چونکي
اونلار اوچون مهمانخانادا يِر يوخ
ائدي.

چوبانلار و ملکلر ٨ او اؤلکه‌ده
چوبانلار وار ائدئلر کي، چؤلده
ياشاييب سورولرئني قوروماق اوچون
گجه اونلارين کشئيئني چکئردئلر.
٩ ربّئن بئر مله‌يي اونلارين يانيندا ظاهئر
اولدو و ربّئن جلالي اونلارين اطرافيني
نورلا دولدوردو و اونلاري بؤيوک بئر
دهشت بورودو. ١٠ ملک اونلارا
ددي: "قورخمايين. باخين، من سئزه اله
خوش خبر گتئرمئشم کي، هامي مئلّتلري
چوخ سوئندئره‌جک. ١١ چونکي بو
گون داوود شهرئنده سئزئن اوچون بئر
قورتاريجي دوغولدو کي، رب
مسئحدئر. ١٢ و سئزه علامت بودور؛
قونداغا سرئلمئش و آخوردا ياتميش بئر
کؤرپه تاپاجاقسينيز." ١٣ بئردن بئره
ملکله گؤي لشکرئنئن فوجو گؤروندو.
اونلار تاريپا حمد اده‌رک ديئردئلر:
١٤ "لاپ اوجالاردا اولان تاريپا
عئزّت، يِر اوزونده اونون مرحمتي آلتيندا
اولان ائنسانلار آراسيندا باريش
اولسون." ١٥ ملکلر چوبانلارين يانيندان
گؤيه قالخاندان سونرا، اونلار بئربئرلرئنه
ددئلر: "گلئن بِيت‌لِحِمه گدک و ربّئن
بئزه بئلدئردئيي بو واقئعه‌ني گؤرک."

نئجاتيني گؤروب، ۳۱ او نئجاتي
كي، هامي مئلّتلرئن حوضوروندا
حاضيرلا ييبسان؛ ۳۲ قيري يهودئلره
آشكار ادن بئر نور،
و سنئن مئلّتئن ائسرايئله بئر جلال.”
۳۳ اوشاغين آتا و آناسي عئسانين
حاقّيندا ديئلن سؤزلردن تعجّوب
اتدئلر. ۳۴ شمعون اونلارا خيئر-دوعا
ادئب، اوشاغين آناسي مريمه
ددي: “باخ، بو كؤرپه ائسرايئلده
بئر چوخ آداملارين ييخيليب
قالخماسي اوچون تعيئن اولونوب؛
بئر علامت كي، اونون ضئدّئنه
دانيشاجاقلار. ۳۵ سنئن ده جانيني
بئر قيلينج پارچالاياجاق. بونلارين
هاميسي اوندان اؤتري اولاجاق
كي، چوخلارينين اوره يئنده كي
دوشونجه‌لر آشكارا چيخسين.”
۳۶ آشِر قبئله‌سئندن نبئئك ادن
آنّا دا اورادا ائدي. آنّا فَنوعئلئن
قيزي ائدي. آنّا چوخ قوجا ائدي.
قيزليغيندان سونرا يدّي ائل اَري
ائله ياشاميشدي و ۳۷ سونراسي
دا بو هشتاد دؤرد ياشيناجاق
دول قالميشدي. آنّا معبددن
اصلا آيريلماييب، گجه-گوندوز
دوعالار و اوروجلارلا اورادا
عئبادت ادئردي. ۳۸ او دا اله او
ساعات گلئب، تاريپا شوكور اتدي
و اوشاغين حاقّيندا اورشلئمئن
خئلاصيني گؤزله‌ين هامي آداملارلا
دانيشدي. ۳۹ يوسئف و مريم ربّئن
شرئعتئنده امر ادئلن هامي شيلري
تامام ادندن سونرا جلئله، اؤز
شهرلري ناصئره‌يه قاييتديلار. ۴۰ و
اوشاق دا بؤيويوب قووّته‌نئردي.
حئكمته دولوردو و تارينين فيضي
اونون اوستونده ائدي.

عئسا معبدده ۴۱ عئسانين والئديني هر
ائل پاسخا بايراميندا اورشلئمه گدئردئلر.
۴۲ عئسانين اونائکي ياشينا چاتديغي
زامان، بايرام عادتئنه گؤره اورشلئمه
گتدئلر. ۴۳ بايرام گونلري تامام اولوب
اِولرئنه قاييداندا، اوغلان اوشاق عئسا
اورشلئمده قالدي. لاکئن والئديني
بوندان بئخبر ائدئلر. ۴۴ اله گومان ادئردئلر
کي، او، يولداشلاري ائله گدئر. بئر
گونلوک يول گدندن سونرا، اونو
قوحوم و تانيشلار آراسيندا آختارماغا
باشلاديلار. ۴۵ اونو تاپمايان زامان
آختارا-آختارا اورشلئمه قاييتديلار.
۴۶ اوچ گوندن سونرا اونو معبدده
تاپديلار. او، موعلّئملرئن آراسيندا
اوتورموشدو و اونلارا قولاق آسيب،
اونلاردان سوآل ادئردي. ۴۷ اونون
ددئکلرئني اشئدن هامي آداملار اونون
آنلاق و جاوابلاريندان تعجّوب
ادئردئلر. ۴۸ والئديني اونو گؤرن زامان
حيرت اتدئلر. عئسانين آناسي اونا ددي:
"اوغلوم، نه اوچون بئزئمله بله رفتار
اتدئن؟ آتان و من نئگاران اولوب سني
آختاريرديق؟" ۴۹ عئسا اونلارا ددي:
"مني نه اوچون آختاريردينيز؟ بئلمئردئنئز

کي، پونطئيوس پئلاط يهودئيه
والئسي، هئرود جلئلئن تِترارخي،
اونون قارداشي فئلئپوس ائتورايا و
تئراخونئتئس وئلايتئنئن تِترارخي،
لئسانئياس آبئلينئيا تَترارخي، ۲ حنّا
ائله قيافا دا باش کاهئن ائدئلر،

تارينين كلامي چؤلده زكريانين اوغلو
يحيايا گلدي. ٣ او دا، اوردون
چايينين اطرافيندا كي هامي اؤلكه‌ني
گزئب ائنسانلاري دعوت ادئردي
كي، گوناهلارين باغيشلانماسي
اوچون تؤوبه ادئب تعمئد آلسينلار.
٤ نجه كي، اشعيا پيغمبرئن سؤزلرئنئن
كئتابيندا يازيليب:
"چؤلده بئرئنئن سسي نئدا ادئر،
ربّئن يولونو حاضيرلايين،
اونون يولونو دوز ادئن. ٥ هر دره
دولدورولسون،
هر داغ و تپه آلچالسين،
اَيرئلئكلر دوزه‌لسئن،
كله-كؤتور يوللار هامار اولسون. ٦ و
بوتون ائنسانلار تارينين نئجاتيني گؤره
جكلر." ٧ يحيا، تعمئد اوچون اونون
يانينا گلن خالقا ديئردي: "اي افعئلر
نسئلي! گله‌جک قضبدن قاچماغي
سئزه كئم گؤرستدي؟! ٨ تؤوبه
يه لايئق ثمره گتئرئن. اؤزونوزه
«آتاميز ائبراهئمدئر» دمه‌يه جهد
اتمه‌يئن. چونكي بونو سئزه ديئرم،
تاري قادئردئر كي، بو داشلاردان
ائبراهئمه اؤولاد ياراتسين. ٩ آرتيق
بالتا دا آغاجلارين كؤكونه ياتير.
بلجه ياخشي ثمره ورمه‌ين هر آغاج
كسئلئر و اودا آتيلير." ١٠ خالق
اوندان سوروشدو: "بس بئز نه
اِدَک؟" ١١ يحيا جاواب ورئب
ددي: "ائكي كؤينه‌يي اولان، بئرئني
او آداما ورسئن كي، كؤينه‌يي
يوخودور. يمه‌يي اولان آدام دا
بله اتسئن." ١٢ باج ييغانلار دا
تعمئد اولونماق اوچون اونون يانينا
گلئب ددئلر: "اوستاد، بئز نه
اِدَک؟" ١٣ يحيا اونلارا ددي:
"موعيّن اِدئلمئش مئقداردان آرتيق
هچ شي طلب اتمه‌يئن." ١٤ عسگرلر
ده اوندان سوروشدولار: "بس بئز
نه اتملي‌يئک؟" اونلارا دا ددي:
"زورلا هچ كئمدن پول آلمايين.
بؤهتان آتمايين. آلديغينيز مواجئبه
قناعت ادئن." ١٥ خالقين گؤزو
يولدا ائكن، هامي يحيانين حاقيندا
اوره‌يئنده دوشونوردو: "گؤره‌سن

بو، مسئحدئر؟ “ ۱۶ يحيا هاميسينا
جاواب ورئب ددي: “من سئزي
سو ائله تعمئد ورئرم، لاکئن مندن
قودرتلئسي گلئر کي، من اونون
باشماغينين باغيني دا آچماغا بله لايئق
ديئلم. او، سئزي موقدّس روح و
اودلا تعمئد وره‌جک. ۱۷ اونون
شنه‌سي الئنده‌دئر و اؤز خرمنئني
دئقّتله سووروب، بوغداني آنبارينا
ييغير. لاکئن ساماني سؤنمز اودلا
ياندیراجاق.” ۱۸ بلجه يحيا، بئر چوخ
آيري نصئحت ورئب خالقا خوش
خبري وعظ ادئردي. ۱۹ آمّا هئرود
تِترارخ کي، قارداشينين آروادي
هئرودئياسلا اِولندئيي و اتدئيي اؤزگه
پئسلئکلر اوچون يحيانين طرفئندن
دانلاق آلتيندا ائدي، ۲۰ بونلارين
هاميسينا بئرئني ده آرتيريب يحياني
زئندانا سالدي.

عئسانين تعمئد اولونماسي

(متّا ۳:۱۳-۱۷، مرقوس ۱:۹-۱۱)
۲۱ هامي خالق تعمئد اولونان زامان،
عئسا دا تعمئد اولوندو. و دوعا ادن
واخت گؤي آچيلدي و ۲۲ موقدّس
روح جئسماني شکئلده گؤيرچئن کئمي
اونون اوستونه اِندي و گؤيدن بئر سس
گلئب ددي: "سن منئم سوگئلي
اوغلومسان، سندن چوخ راضي‌يام."
۲۳ عئسا، اؤز خئدمتئنه باشلاديغي زامان
اوتوز ياشلاريندا ائدي. او يوسئفئن اوغلو
تانينيردي و يوسئف عئلي‌نئن اوغلو ائدي.
۲۴ عئلي ده متّا اوغلو، او دا لاوي اوغلو،
او دا مِلکي اوغلو، او دا يانّاي اوغلو، او
دا يوسئف اوغلو ۲۵ او دا ماتاتئيا اوغلو،
او دا عاموس اوغلو، او دا ناحوم اوغلو،
او دا حسلي اوغلو، او دا ناقّاي اوغلو،
۲۶ او دا ماآت اوغلو، او دا ماتاتئياس
اوغلو، او دا شئمعي اوغلو، او دا يوسئک
اوغلو، او دا يهودا اوغلو ۲۷ او دا يوحنّا
اوغلو، او دا رئسا اوغلو، او دا زِروبّابئل
اوغلو، او دا سالتئيل اوغلو، او دا نِيري
اوغلو، ۲۸ او دا مِلکي اوغلو، او دا آدّي
اوغلو، او دا کوسام اوغلو، او دا اِلمادام

طرفئندن چؤله آپاريلدي. ۲ او،
قيرخ گون ائبلئس طرفئندن
ائمتاحان اولوندو و بو گونلرده هچ
بئر شي يمه‌دي. و او گونلر کچدندن
سونرا آخيردا آجيقدي. ۳ ائبلئس
اونا ددي: "اگر سن تارينين
اوغلوسان، امر ات کي، بو داش
چؤره‌يه دؤنسون." ۴ عئسا اونون
جاوابيندا ددي: "يازيليب کي،
ائنسان آنجاق چؤرکله ياشامازـ"
۵ ائبلئس اونو يوخاري آپاريب بئر
آن ائچئنده دونيانين هامي مملکتلرئني
اونا گؤرستدي ۶ و اونا ددي: "بو
مملکتلرئن حاکئمئيّتئني و اونلارين
هامي شان-شؤهرتئني سنه وره‌رم؛
چونکي بو منه ورئلئب و من کئمه
ائسته‌سم، اونا وره‌رم. ۷ اونا گؤره،
اگر سن منه سجده اده‌سن، بونلارين
هاميسي سنئن اولاجاق." ۸ عئسا
جاوابيندا اونا ددي: "يازيليب
کي، رب تارينا سجده ات و آنجاق
اونا قوللوق ات." ۹ ائبلئس اونو
اورشلئمه آپاردي و معبدئن بورجو
اوستونه قويوب ددي: "اگر سن
تارينين اوغلوسان، اؤزونو بورادان
آشاغي آت. ۱۰ چونکي يازيليب:
"او، سنئن حاقّيندا ملکلرئنه امر اده
جک کي، سني حئفظ اتسئنلر. ۱۱ و
سني اَللري اوستونده گؤتوره‌جکلر
کي، آياغين بئر داشا ائلئشمه‌سئن."
۱۲ عئسا جاوابيندا اونا ددي:
"ديئلئب کي، رب تاريني ائمتاحان
اتمه." ۱۳ ائبلئس بو ائمتاحانلارين
هاميسيني قورتاراندان سونرا، بئر
مودّت اونون يانيندان آيريلدي.

عئسانين خئدمتئنئن باشلانماسي

(متّا ۴:۱۲-۱۷، مرقوس ۱:۱۴-۱۵)
۱۴ عئسا موقدّس روحون قووّتي ائله
جلئله قاييتدي و اونون خبري اطراف
وئلايتلرئن هاميسيندا ياييلدي. ۱۵ او،
اونلارين كنئسه‌لرئنده تعلئم ورئردي و
هامي اونو تعرئفله‌يئردي. ۱۶ عئسا
بؤيودويو ير ناصئره‌يه گلدي و سبّت
گونونده عادتئنه گؤره كنئسه‌يه گئردي
و اوخوماق اوچون آياغا قالخدي.
۱۷ اونا اشعيا پيغمبرئن كئتابي ورئلدي.
كئتابي آليب بو سؤزلر يازيلميش يري
آچدي: ۱۸ "ربّئن روحو اوستومده‌دئر؛

او مني مسح اتدي كي،
يوخسوللارا خوش خبري ورئم.
مني گؤنده‌ردي كي، اسئرلره آزاد
اولاجاقلاريني،
كورلارا گؤزلرئنئن آچيلاجاغيني جار
چكئم،
اَزئلنلري خئلاص ادئم ۱۹ و ربّئن مقبول
ائلئني اعلان ادئم." ۲۰ عئسا كئتابي
باغلادي و خئدمتچئيه ورئب
اوتوردو. كنئسه‌ده اولانلارين
هاميسينين گؤزو اونا دئكئلمئشدي.
۲۱ و اونلارا دمه‌يه باشلادي:
"اشئتدئيئنئز بو يازي بو گون يرئنه
يتئشدي." ۲۲ هامي اونون حاقّيندا
ياخشي سؤزلر ديئب، اونون
آغزيندان چيخان فيضلي سؤزلره
حيران اولموشدولار و ديئردئلر:
"آيا بو، يوسئفئن اوغلو ديئل؟!"
۲۳ عئسا اونلارا ددي: "البتّه سئز بو
مثلي منه دئيه‌جكسئنئز كي، «اي
حكئم، اؤزونو ساغالت! اشئتدئيئمئز
كفرناحومدا اتدئيئن ائشلري بورادا،
اؤز وطنئنده ده ات!»" ۲۴ و ددي:
"دوغروسونو سئزه ديئرم، هچ بئر
پيغمبر اؤز وطنئنده مقبول اولماز.
۲۵ حقئقتي سئزه ديئرم، ائليانين
گونلرئنده او واخت كي، گؤي
اوچ ائل آلتي آي باغلانيب اؤلكه‌نئن
هاميسيندا بؤيوک بئر قحطي اولدو،
ائسرايئلده بئر چوخ دول آرواد وار
ائدي. ۲۶ لاكئن ائليا اونلارين هچ

بئرئئن يانينا گؤنده‌رئلمه‌دي، مگر
صيدون وئلايتئنئن ضارِپتا شهرئنده
اولان دول آروادين يانينا. ۲۷ اِلئشع
پيغمبرئن گونلرئنده ده ائسرايئلده
چوخ جوذاملي وار ائدي، لاکئن
اونلاردان هِچ بئري شفا تاپمادي،
مگر سورئيه‌لي نَعمان.» ۲۸ کنئسه
ده اولانلارين هاميسي بونلاري
اشئدن واخت قضبلندئلر. ۲۹ و
قالخيب اونو شهردن قوودولار.
آشاغي آتماق اوچون اونو او داغين
اوستونه آپارديلار کي، شهرلري
اونون اوستونده بئنا اولموشدو.
۳۰ لاکئن عئسا اونلارين آراسيندان
کِچئب گتدي.

عئسا ناپاک بئر روحو قوور

(مرقوس ۱:۲۱-۲۸) ۳۱ عئسا جلئلئن
کفرناحوم آدلي شهرئنه گلدي و سبّت
گونلرئنده اونلارا تعلئم ورئردي.
۳۲ اونلار اونون تعلئمئندن تعجّوب
ادئردئلر، چونکي اونون کلامیندا
ائقتئدار وار ائدي. ۳۳ کنئسه‌ده بئر آدام
وار ائدي کي، ناپاک بئر ائبلئس روحو
اونو اسئر اتمئشدي. او اوجا سسله
باغیردي: ۳۴ "اَل چک بئزدن، اي
ناصئره‌لي عئسا! بئزئمله نه ائشئن وار؟! آیا
بئزي هلاک اتمک اوچون گلئبسن؟
سنئن کئم اولدوغونو بئلئرم: سن تارینین
موقدسي‌سن!" ۳۵ لاکئن عئسا اونا
آجیقلانیب ددي: "ساکئت اول، او
آدامدان چیخ!" ائبلئس او آدامي اورتادا
یره چیرپیب، هچ بئر ضرر ورمه‌دن
اوندان اشئیه چیخدي. ۳۶ هامیني
حیرت بورودو و بئربئرلرئنه دیئردئلر: "بو
نه کلامدیر؟! ناپاک روحلارا ائقتئدار
و قووّتله امر ادئر و اونلار اشئیه
چیخیرلار." ۳۷ اونون شؤهرتي اطرافدا
اولان یرلرئن هامیسینا یاییلیردي.

عئسا چوخ آدامي صاغالدیر

اونون اطرافينا ييغيليب، اونو
سيخيشديريردیلار. ٢ عئسا گؤلون
قيراغيندا ائکي قاييغين دوردوغونو
گؤردو؛ لاکئن باليقچيلار
قاييقلاردان چيخيب تورلاريني
يويوردولار. ٣ قاييقلارين بئرئنه
مئندي. بو قاييق شمعونون ائدي.
عئسا اوندان خاهئش اتدي کي،
ساحئلدن بئر آز آرالانسين. و قاييقدا
اوتوروب خالقا تعلئم ورئردي.
٤ سؤزونو قورتاراندان سونرا شمعونا
ددي: "درئن يره سور و باليق
توتماق اوچون تورلارينيزي سويا
آتين." ٥ شمعون جاوابيندا اونا ددي:
"اوستاد! بوتون گجه چاليشديق،
هچ بئر شي توتا بئلمه‌دئک. آمّا
سنئن سؤزونه گؤره تورلاري
آتاجاغام." ٦ و بونو ادن زامان
چوخلو باليق توتدولار؛ او قدر کي،
تورلاري ييرتيليردي. ٧ او بئري
قاييقدا اولان شرئکلرئنه ائشاره
اتدئلر کي، گلئب اونلارا کؤمک
اتسئنلر. اونلار دا گلئب هر ائکي
قاييغي باليقلا دولدوردولار، بله
کي، قاييقلار باتماغا باشلادي.
٨ شمعون پطروس بونو گؤرن
زامان عئسانين آياقلارينا دوشوب
ددي: "يارب، مندن اوزاقلاش،
چونکي من گوناهکار بئر کئشئيم."
٩ اوندان اؤتري کي، توتدوقلاري
باليقلارين چوخلوغوندان اونو
و اونونلا اولانلارين هاميسيني
حيرت بورودو. ١٠ و بله ده زِبِدِيئن
اوغوللاري يعقوب و يوحنّاني دا
کي، شمعونون شرئکي ائدئلر. عئسا
شمعونا ددي: "قورخما! بوندان سونرا
ائنسانلاري توتاجاقسان." ١١ اونلار
قاييقلاري ساحئله چکدئلر و هر
شيي آتيب عئسانين دالينجا گتدئلر.

عئسا جوذاملي بئر آداما شفا ورئر

(متّا ۸:۱-۴، مرقوس ۱:۴۰-۴۵)
۱۲ عئسا شهرلرئن بئرئنده اولاندا، بئر
آدامي اونون يانينا گتئردئلر كي، هر
يانيني جوذام توتموشدو. آدام عئساني
گؤرن واخت اوزو-اوسته يره دؤشه
نئب يالواردي: "يارب، اگر ائستيه‌سن،
مني طاهئر اده بئلرسن." ۱۳ عئسا الئني
اوزاتدي و اونا توخونوب ددي:
"ائسته‌يئرم، طاهئر اول." آدام آنَن
جوذامدان قورتولدو. ۱۴ عئسا اونا
تاپشيردي كي، هچ كئمه بئر سؤز
دمه‌سئن، آنجاق گدئب اؤزونو كاهئنه
گؤرسدسئن و طاهئر اولدوغو اوچون
موسانين بويوردوغو كئمي قوربان تقدئم
اتسئن كي، اونلارا شهادت اولسون.
۱۵ آمّا عئسانين حاقّيندا خبر داها دا
چوخ ياييليردي؛ و چوخ آدام اونو
اشئتمک و ناخوشلوقلاريندان صاغالماق
اوچون اونون يانينا گلئردئلر.
۱۶ آمّا او اؤزو مورتّب ساكئت
يرلره چكئلئب، دوعا ادئردي.

بئر ائفلئجئن شفاسي

شاگئردلري سونبولرلري درئردئلر
و اوووجلاريندا اووب ييئردئلر.
۲ فرئسئلردن بعضئلري اونلارا ددئلر:
"نه اوچون سبّت گونونده جائز
اولمايان ائشي ادئرسئنئز؟" ۳ عئسا
اونلارا جاواب ورئب ددي: "مگر
اوخومايبسينيز کي، داوود و اونونلا
اولانلار آج قالان زامان نه اتدئلر؟
۴ نجه داوود تارينين اِوئنه گئردي
و تاريپا تقدئم ادئلمئش چؤرکلري
گؤتوروب يدي و اؤزو ائله
اولانلارا دا وردي؟! حال بو کي،
بونلارين يمه‌يي کاهئنلردن باشقا هچ
کسه جائز ديئل." ۵ و عئسا اونلارا
ددي: "ائنسان اوغلو سبّت گونونون
ده صاحئبي‌دئر." " ۶ آيري بئر
سبّت گونو عئسا کنئسه‌يه گئردي
و تعلئم ورئردي. اورادا صاغ اَلي
قوروموش بئر آدام وار ائدي. ۷ دئن
عالئملري و فرئسئلر عئسايا بؤهتان
آتماق اوچون سبب آختاريردیلار.
اونون اوچون ده اونو گؤز آلتينا
آلميشديلار کي، بلکه سبّت گونونده
شفا ورسئن. ۸ آمّا عئسا اونلارين
فئکئرلرئني بئلئب، اَلي قوروموش
آداما ددي: "آياغا قالخ و اورتادا
دور." او دا آياغا قالخيب دوردو.
۹ سونرا عئسا اونلارا ددي: "سئزدن
سوروشورام: سبّت گونو نه اتمک
جائزدئر، ياخشيليق اتمک، يوخسا
يامانليق؟ جان قورتارماق، يوخسا
اؤلدورمک؟" ۱۰ عئسا اطرافيندا
اولان آداملارين هاميسينا باخيب،
اَلي قوروموش آداما ددي: "اَلئني
اوزات!" او دا اِله اتدي و الي
صاغالدي. ۱۱ لاکئن اونلار
داها چوخ قضبله‌نئب آرالاريندا
دانيشيرديلار کي، عئسايا نه اتسئنلر.

اونائكي حواري

(متّا ۱۰:۱-۴، مرقوس ۳:۱۳-۱۹)
۱۲ او گونلرئن بئرئنده عئسا دوعا اتمک
اوچون داغا چيخدي. و بوتون گجه‌ني
تاريپا دوعا اتمکله گچئرتدي. ۱۳ گوندوز
اولاندا شاگئردلرئني يانينا چاغيردي.
اونلاردان اونائكي نفري سچئب اونلارا
حواري آدي قويدو: ۱۴ شمعون كي، اونا
پطروس آديني ورمئشدي، قارداشي
آندرياس، يعقوب، يوحنّا، فئلئپوس،
بارتولماي، ۱۵ متّا، توما، آلفاعوس اوغلو
يعقوب، وطنپرست آدلانان شمعون،
۱۶ يعقوب اوغلو يهودا، و سونرالاردا
اونا خيانت ادن يهودا ائسكاريوت.
۱۷ عئسا بونلارلا آشاغي اِنئب هامار بئر
يرده دوردو. شاگئردلرئندن چوخلاري
اورادا ائدئلر و يهودئيه‌نئن هر يرئندن،
اورشلئمدن، صور و صيدون ساحئل
لرئندن چوخ آداملار گلمئشدئلر كي،
۱۸ اونون سؤزلرئني اشئتسئنلر و
مرضلرئندن شفا تاپسينلار. ناپاک
روحلاردان عذاب چكن آداملار دا
صاغاليرديلار. ۱۹ جاماعاتين هاميسي اونا
توخونماغا چاليشيردي، چونكي اوندان
قوّت چيخيب هاميسينا شفا ورئردي.

بئتئرندن سونرا، كفرناحوما
گئردي. ٢ اورادا بئر يوز باشينين
قولو كي، اونون يانيندا چوخ عزئز
ائدي، ناخوشلاييب اؤلوم حالينا
دوشموشدو. ٣ عئسانين خبرئني
اشئدن زامان، او، يهودئلرئن
بعضي آغساقّاللاريني اونون يانينا
گؤنده‌ردي كي، اوندان گلئب
قولونون صاغالتماسيني خاهئش
اتسئنلر. ٤ اونلار دا عئسانين يانينا
گلدئلر و تأكئدله يالواريب ددئلر:
"بو آدام لايئقدئر كي، سن اونون
اوچون بونو اده‌سن. ٥ چونكي
خالقيميزي سوئر و بئزه كنئسه
تئكئب." ٦ عئسا اونلارلا گتدي.
يوزباشينين اوئنه ياخينلاشديغي
زامان، او، اؤز دوستلاريني اونون
پئشوازينا گؤنده‌ردي كي، اونا
دسئنلر: "يارب، زحمت چكمه؛ من
لايئق ديئلم كي، منئم داميميم آلتينا
گئره‌سن. ٧ بو سببدن ده اؤزومو
لايئق گؤرمه‌دئم كي، سنئن يانينا
گلئم. آنجاق بئر كلمه دِه و قولوم
صاغالسين. ٨ چونكي من ده حؤكم
آلتيندا اولان بئر آدامام و اثمئن
آلتيندا عسگرلر وار. بئرئنه «گت»
دِسَم گدر، بئرئسئنه «گل» دِسَم
گلر و قولوما «بونو ات» دِسَم،
اِدَر." ٩ عئسا بونو اشئدن واخت
تعجّوب اتدي و دؤنوب دالينجا
گلن خالقا ددي: "سئزه ديئرم كي،
ائسرايئلده بله بو قدر بؤيوک ائمانا
راست گلمه‌دئم." ١٠ گؤنده‌رئلمئش
آداملار اوه قاييتديقلاري زامان،
ناخوش قولو صاغالميش تاپديلار.

عئسا دول بئر آروادين اوغلونو دئرئلدئر
۱۱ بوندان سونرا عئسا نايئن ديئلن بئر
شهره گتدي. شاگئردلرئنئن چوخو و
بؤيوک بئر جاماعات اونونلا گدئردي.
۱۲ شهرئن دروازاسينا ياخينلاشان
زامان، دول بئر آروادين بئري-بئردانه
اوغلونون جنازه‌سئني چيخاردير‌ديلار.
شهر اهلئندن چوخ آدام اونونلا
گدئردي. ۱۳ رب او آناني گؤرن
واخت، اونا يازيغي گلدي و ددي:
"آغلاما." ۱۴ و ياخينلاشيب الئني
اؤلونون اوزانديغي تابوتا قويدو. آپارانلار
دايانديلار. و عئسا ددي: "اي جاوان،
سنه ديئرم، دور!" ۱۵ اؤلو دوروب
اوتوردو و دانيشماغا باشلادي. عئسا
اونو آناسينا گري وردي. ۱۶ هاميني
قورخو بورودو و تاريپا حمد ادئب
ديئردئلر: "آراميزدا بؤيوک بئر پيغمبر
ظوهور ادئب" و "تاري خالقينين
گؤروشويونه گلئب." ۱۷ اونون باره
سئنده بو خبر بوتون يهودئيه و اطرافدا
اولان وئلايتلرئن هاميسينا ياييلدي.

عئسا و تعمئد ورن يحيا

(متّا ۱۱:۲-۱۹) ۱۸ يحيانين

تارينين پادشاهليغينين خوش خبرئني
ورئردي. اونائكي شاگئرد ده
اونونلا ائدئلر. ٢ ناپاک روحلاردان
و ناخوشلوقلاردان صاغالميش بعضي
آروادلار دا اونونلا گزئردئلر: ائچئندن
يدّي ائبلئس چيخميش مجدللي ديئلن
مريم، ٣ هئرودون ناظئري خوزانين
آروادي يوآنّا، سوزانّا و بئر چوخ آيري
آروادلار كي، اؤز وارلاري ائله اونلارا
خئدمت ادئردئلر.

اكئنچي مثلي

(متّا ١٣:١-٢٣، مرقوس ٤:١-٢٠)

**٤ او زامان كي، بؤيوک بئر جاماعات
ييغيلدي و او آداملار دا كي، هر شهردن
اونون يانينا گلئردئلر، عئسا اونلارا بئر مثل
نقل اتدي: ٥ "بئر اكئنچي توخوم سپمه‌يه
چيخدي. توخومو سپن زامان اونلاردان
بعضئسي يول قيراغينا دوشوب، آياق
آلتيندا پايمال اولدو و گؤيون قوشلاري
اونو يدئلر. ٦ بعضئسي داشليغا دوشدو و
بئتن واختدا قورودو، چونكي روطوبتي
يوخ ائدي. ٧ بعضئسي تئكانلار آراسينا
دوشدو. تئكانلار اونلارلا برابر بؤيويوب
اونلاري بوغدولار. ٨ لاكئن بعضئسي
ياخشي تورپاغا دوشدو و بئتئب يوز قات
آرتيق ثمره وردي." عئسا بونلاري ديئب
بله ئئدا اتدي: "اشئتمه‌يه قولاغي اولان
اشئتسئن!" ٩ آمّا شاگئردلري اوندان
سوروشدولار: "بو مثلئن معناسي نه‌دئر؟"
١٠ عئسا ددي: "تارينين پادشاهليغينين
سئرّلرئني بئلمک سئزه ورئلئب، لاكئن
اؤزگه آداملارا مثللرله‌دئر كي،**

گؤردوكلري حالدا گؤرمه‌سئنلر

و اشئتدئکلري حالدا آنلاماسينلار.
۱۱ مثلئن معناسي بودور: توخوم
تارينين کلامي‌ديرِ. ۱۲ يول قيراغينا
دوشنلر اونلارديرلار کي، کلامي
اشئدئلر؛ سونرا شرئر گلئر و کلامي
اونلارين اوره‌يئندن گؤتورور،
مبادا ائنانيب نئجات تاپسينلار.
۱۳ داشليغا دوشنلر اونلارديرلار
کي، کلامي اشئدن واخت
شادليقلا قبول ادئرلر، لاکئن
کؤکلري اولماديغيندان بئر مودّت
ائمان گتئرئرلر و ائمتاحان زاماني
ائماندان دؤنورلر. ۱۴ تئکانلار آراسينا
دوشنلر اونلارديرلار کي، کلامي
اشئدئرلر، لاکئن گده-گده بو
حياتين نئگارانليغي ائچئنده، ثروت
و لذّتلري ائچئنده بوغولورلار و ثمره
گتئرمئرلر. ۱۵ آمّا ياخشي تورپاق
اوستونه دوشنلر اونلارديرلار کي،
کلامي صادئق و ياخشي اورکله
اشئدئب ساخلاييرلار و صبرله ثمره
ورئرلر.

لامپا چيراغين مثلي

(مرقوس ۴:۱-۲۵) ۱۶ هچ کس
چيراق ياندیريب اونو قابلا اؤرتمز و يا
ياتاق آلتينا قويماز. چيراغي چيراقدانا
قويار کي، ائچه‌ري گئرنلر ائشيغي
گؤرسونلر. ۱۷ چونکي اِله گئزلئن بئر شي
يوخدور کي، بلّي اولماسين؛ و اِله گئزلئن
بئر شي يوخدور دا کي، بئلئنئب آشکارا
چيخماسين. ۱۸ بونا گؤره ده، نجه
اشئتدئيئنئزه دئقّت ادئن؛ چونکي
کئمده وارسا، اونا داها چوخ ورئله
جک. لاکئن کئمده يوخسا، ائنده
اولدوغونو گومان اتدئيي ده اوندان
آلیناجاق." ۱۹ عئسانين آنا و
قارداشلاري اونون يانينا گلدئلر، لاکئن
جاماعاتين چوخلوغوندان اونا ياخينلاشا
بئلمه‌دئلر. ۲۰ عئسايا خبر ورئب ددئلر:
"آنان و قارداشلارين اشئکده دوروب
ائسته‌يئرلر کي، سني گؤرسونلر." ۲۱ عئسا
جاواب ورئب اونلارا ددي: "منئم آنام
و قارداشلاريم اونلاردیرلار کي، تارينين
کلاميني اشئدئب اونا عمل ادئرلر."

عئسا کوله‌يي ياتيردير

ائبلئسلري قووماق اوچون و
ناخوشلوقلاري صاغالتماق اوچون
اونلارا ائقتئدار و قووّت وردي.
۲ و اونلاري گؤنده‌ردي كي،
تارينين پادشاهليغيني وعظ ادئب
ناخوشلارا شفا ورسئنلر. ۳ و اونلارا
ددي: "يول اوچون هچ بئر شي
گؤتورمه‌يئن؛ نه عصا، نه توربا،
نه چؤرک، نه پول، نه ده بئر
كؤينكدن آرتيق. ۴ هانسي اِوه گئره
سئنئز، او شهردن چيخاناجاق اورادا
قالين. ۵ و سئزي هارادا قبول اتمسه
لر، او شهردن چيخاندا آياقلارينيزين
توزونو چيرپين كي، اونلارين
ضئدّئنه شهادت اولسون." ۶ اونلار
دا يولا دوشوب كندلري گزئردئلر
و ائنجئلئن خوش خبرئني ياييب
ناخوشلارا شفا ورئردئلر. ۷ تِترارخ
هئرود عئسانين نه‌لَر اتدئيئنئن
هاميسيني اشئتدي و گئج اولموشدو.
چونكي بعضي آداملار ديئردئلر؛
"يحيا اؤلولردن دئرئلئب."، ۸ بعضي
آداملار ديئردئلر؛ "ائليا ظوهور
ادئب"، و قالاني دا ديئردي كي،
"قدئم پيغمبرلردن بئري دئرئلئب."
۹ لاكئن هئرود ددي: "يحيانين
باشيني من كسدئردئم، بس بو آدام
كئمدئر كي، حاقّيندا بو شيلري
اشئدئرم؟" و اونو گؤرمه‌يه جهد
اتدي.

عئسا بش مئن نفري دويورور

(متّا ۱۴:۱۳-۲۱، مرقوس
۶:۳۰-۴۴، يوحنّا ۶:۱-۴۴)
۱۰ حوارئلر قاييديب، گؤردوکلري
ائشلرئن هاميسيني عئسايا نقل اتدئلر. او
دا اونلاري اؤزو ائله گؤتوروب، بيت
صيدا آدلي بئر شهره آپاردي. ۱۱ آمّا خالق
بونو بئلئب اونون دالينجا گتدي. عئسا دا
اونلاري قبول ادئب تارينين پادشاهليغي
حاقّيندا اونلارلا دانيشدي و شفايا
مؤحتاج اولانلاري صاغالتدي. ۱۲ گون
باتماغا باشلاياندا اونائکي شاگئرد گلئب
اونا ددئلر: "جاماعاتي مورخّص ات کي،
اطرافدا اولان کندلر و زمئلره گدئب
اؤزلري اوچون يمک و ير تاپسينلار،
چونکي بورا بوش چؤلدور." ۱۳ آمّا عئسا
شاگئردلره ددي: "اونلارا سئز يمک
ورئن." اونلار جاواب وردئلر: "بئزئم بش
چؤرک و ائکي باليقدان باشقا بئر شيئمئز
يوخدور. مگر بئز گرک گدئب بو آداملار
اوچون چؤرک آلاق؟!" ۱۴ چونکي
اونلار بش مئن نفر کئشئيه ياخين
ائدئلر. لاکئن عئسا شاگئردلرئنه ددي:
"اونلاري الّي-الّي دسته‌لرله اوتوردون."
۱۵ اونلار دا بله ادئب، هاميني

اونلاري ائكي-ائكي، اؤزوندن
قاباق، گده‌جه‌يي هر شهر و هر يره
گؤنده‌ردي. ۲ و اونلارا ددي:
“محصول چوخ، لاكئن ائشچئلر
آزدير. اونا گؤره ده محصولون
صاحئبي اولان ربّه يالوارين كي،
محصولونو ييغماق اوچون ائشچئلر
گؤنده‌رسئن. ۳ گدئن! من سئزي
قوردلار آراسينا قوزولار كئمي
گؤنده‌رئرم. ۴ نه كئسه گؤتورون،
نه توربا، نه ده آياق قابي. يولدا دا
هچ كسله سالاملاشمايين. ۵ هانسي
اِوه گئره‌سئنئز، اوّلجه ديئن: «بو
اِوده سالاماتليق اولسون.» ۶ اگر
اورادا سالاماتليق سِوَن بئر آدام
اولسا، سالامينيز اونون اوستونده
قالاجاق. اولماسا، سالامينيز
اؤزونوزه قاييداجاق. ۷ او اِوده
قالين. اونلارين نه‌يي وارسا، ييئن و
ائچئن، چونكي ائشچي اؤز موزدونه
لايئقدئر. اِودن اِوه كچمه‌يئن. ۸ بئر
شهره گئردئيئنئز زامان، اگر سئزي
قبول ائتسه‌لر، قاباغينيزا نه قويولسا،
ييئن. ۹ اورادا اولان ناخوشلارا شفا
ورئن و اونلارا ديئن كي، «تارينين
پادشاهليغي سئزه ياخينلاشيب.»
۱۰ آمّا گئردئيئنئز شهرلردن هانسيندا
سئزي قبول اتمسه‌لر، اونون كوچه
لرئنه چيخيب ديئن: ۱۱ «شهرئنئزدن
آياقلاريميزا ياپيشان توزو دا سئزئن
ضئدّئنئزه چيرپيريق. لاكئن گئنه
ده بئلئن كي، تارينين پادشاهليغي
سئزه ياخينلاشيب.» ۱۲ سئزه
ديئرم، قئيامت گونو سودومون
حالي او شهرئن حالیندان داها
آسان اولاجاق. ۱۳ واي سنه، اي
خورازئن! واي سنه، اي بيت
صيدا! چونكي سئزده باش ورن
مؤجوزه‌لر صور و صيدادا باش
وِرسَيدي، اونلار چوخدان چولا
بورونوب، كول ائچئنده اوتوروب،
تؤوبه ادردئلر. ۱۴ آمّا قئيامت گونو
صور و صيدانين حالي سئزئنكئندن
داها آسان اولاجاق. ۱۵ و سن،
اي گؤيه قدر قالخان كفرناحوم!
اؤلولر عالمئنه قدر اِندئرئله‌جكسن.

۱۶ سئزه قولاق آسان منه قولاق
آسير و سئزي ردّ ادن مني ردّ ادئر،
و مني ردّ ادن مني گؤنده‌ره‌ني ردّ
ادئر.” ۱۷ يتمئش شاگئرد شادليقلا
قاييتديلار و عئسايا ددئلر: “يارب!
ائبلئسلر ده سنئن آدیندا بئزدن
ائطاعت ادئرلر.” ۱۸ عئسا اونلارا
ددي: “شيطاني گؤردوم كي،
گؤيدن ائلديريم كئمي دوشدو.
۱۹ باخين، من سئزه ائقتئدار
ورمئشم كي، ائلانلاري، عقربلري
و دوشمنئن بوتون قووّتئني آياق آلتيندا
اَزه‌سئنئز و هچ بئر شي سئزه ضرر
وورمایاجاقدير. ۲۰ بوندان سوئنمه‌يئن
كي، روحلار سئزدن ائطاعت
ادئرلر. بوندان سوئنئن كي، آدلارينيز
گؤيده يازيليب.” ۲۱ عئسا او آندا
روحن سوئنئب ددي: “اي آتا،
گؤيون و يرئن ربّي! سنه شوكور
ادئرم كي، بو شيلري بئلئجئلردن و
آغيلّي‌لاردان گئزله‌دئب، كؤرپه
لره آچدين! بلي، آتا! چونكي سنئن
ائسته‌دئيئن بله ائدي. ۲۲ هر شي
آتام طرفئندن منه ورئلئب. اوغولون
كئم اولدوغونو هچ كئم بئلمز، مگر
آتا. و آتانين كئم اولدوغونو هچ
كئم بئلمز، مگر اوغول و او آدام
كي، اوغول اونا آچماق ائسته‌يئر.”
۲۳ و شاگئردلره دؤنوب اونلارا
آيريجا ددي: “خوش او گؤزلرئن
حالينا كي، سئز گؤرن شيلري
گؤرور. ۲۴ چونكي سئزه ديئرم،
چوخ پيغمبرلر و پادشاهلار سئزئن
گؤردويونوز شيلري گؤرمک
آرزوسوندا اولدولار، لاكئن
گؤرمه‌دئلر. سئزئن اشئتدئيئنئز
شيلري اشئتمک آرزوسوندا
اولدولار، لاكئن اشئتمه‌دئلر.”

ياخشي سامئرەلي ۲۵ بئر شرئعت عالئمي
دوردو و عئساني ائمتاحان اتمک اوچون
اونا ددي: "اوستاد! نه ادئم کي، ابدي
حياتي مئراث آليم؟" ۲۶ عئسا اونا
ددي: "شرئعتده نه يازيليب؟ نجه
اوخويورسان؟" ۲۷ شرئعت عالئمي
عئسانين جاوابيندا ددي: "رب تاريني
بوتون اوره يئندن، بوتون جانيندان، بوتون
قووّتئندن و بوتون فئکرئندن سِو و قونشونو
اؤزون کئمي سِو." ۲۸ عئسا اونا ددي:
"دوغرو جاواب وردئن. بونا عمل ات،
ياشاياجاقسان." ۲۹ لاکئن او، اؤزونو
حاقلي چيخارتماق ائسته يئب عئسايا
ددي: "اوندا منئم قونشوم کئمدئر؟"
۳۰ عئسا جاواب ورئب ددي: "بئر نفر
اورشلئمدن ارئحايا گدن واخت،
حرامي‌لرئن اَلئنه دوشدو. حرامي‌لر اونو
سويدولار و يارالاييب ياريجان حالدا
قويوب گتدئلر. ۳۱ تصادوفن بئر کاهئن
او يوللا گدئردي. آدامي گؤره‌نده
يولون او تاييندان کچدي. ۳۲ بئر لاوئلي
ده او يره چاتيب آدامي گؤرن واخت،
يولون او تاييندان کچئب گتدي. ۳۳ آمّا
او يولدا سفره چيخان بئر سامئره‌لي
اونون يانينا يتئشدي و اونو گؤرن

بئتئردئي زامان، شاگئردلرئندن
بئري اونا ددي: "يارب! دوعا
اتمه‌يي بئزه اؤيرت، نجه كي، يحيا
دا شاگئردلرئنه اؤيرتدي." ۲ عئسا
اونلارا ددي: "دوعا ادن واخت
ديئن:
آتا، آدين موقدّس اولسون.
سلطنتئن گلسئن. ۳ گونده‌لئک
چؤره‌يئمئزي بئزه هر گون ور.
۴ گوناهلاريميزي باغيشلا،
چونكي بئز ده بئزه بورجلو اولان هر آدامي
باغيشلاييريق.
بئزي ائمتئحانا چكمه." ۵ و اونلارا ددي:
"فرض ادک كي، سئزلردن بئرئئن
بئر دوستو وار. گجه ياريسي اونون
اوئنه گلئب ديئر: «دوستوم، منه
اوچ چورک بورج ور. ۶ چونكي
يولدان يانيما بئر دوستوم گلئب و
قاباغينا قويماغا بئر شيئم يوخدور.»
۷ او دا ائچه‌رئدن جاواب ورئب
ديئر: «منه زحمت ورمه، قاپي
آرتيق باغلي‌دير و اوشاقلاريم منئمله
ياتاقداديرلار. قالخيب سنه بئر شي
وره بئلمه‌رم.» ۸ سئزه ديئرم كي،
اگر او، دوستلوق سببئندن اؤتري
قالخيب ورمه‌سه ده، اونون اوزلو
اولدوغونا گؤره قالخيب نه قدر
لازيم اولسا، وره‌جكدئر. ۹ من
سئزه ديئرم: ائسته‌يئن، سئزه ورئله
جک. آختارين، تاپاجاقسينيز.
قاپيني دؤيون، سئزه آچيلاجاقدير.
۱۰ چونكي هر ائسته‌ين آلير،
آختاران تاپير و قاپيني دؤينه،
آچيلير. ۱۱ سئزدن هانسي آتا وار
كي، اگر اوغلو اوندان چورک
ائسته‌سه، داش ورسئن؟ و يا
اگر باليق ائسته‌سه، اونا باليق
عوضئنده ائلان ورسئن؟ ۱۲ و
يا يومورتا ائسته‌سه، اونا عقرب
ورسئن؟ ۱۳ ائندي اگر سئز كي،
شرورسونوز، اؤولادلارينيزا ياخشي
شيلري ورمه‌يي بئلئرسئنئز، نه قدر
آرتيق سماوي آتانيز اوندان ائسته‌ينلره
موقدّس روحو وره‌جک."

فرئسئنئن کوفر دانیشماغي

(متّا ۱۲:۲۲-۳۰، مرقوس
۳:۲۰-۲۷) ۱۴ عئسا لال اولان بئر
ائبلئسي قووردو. ائبلئس آدامدان
چیخاندان سونرا، لال دانیشماغا
باشلادي و خالق تعجّوب اتدي.
۱۵ لاکئن اونلاردان بعضئلري دیئردئلر:
"او، ائبلئسلرئن ریئسي بعلزبولون گوجو
ائله ائبلئسلري قووور." ۱۶ و بعضئلري
ده عئساني ائمتاحان اتمک اوچون اوندان
ائستهیئردئلر کي، گؤیدن بئر علامت
گؤرسدسئن. ۱۷ آمّا عئسا اونلارین
فئکئرلرئني بئلدي و اونلارا ددي: "هر
مملکت کي، اؤزو اؤز ائچئنده بؤلونسه،
وئران قالار و اؤزو اؤز ائچئنده بؤلونموش
اِو یئخیلار. ۱۸ و اگر شیطان دا اؤزو اؤز
ائچئنده بؤلونسه، سلطنتي نجه داوام ادر؟!
بونو اونا گؤره دیئرم کي، دیئرسئنئز من
بعلزبولون گوجو ائله ائبلئسلري قوورام.
۱۹ ائندي اگر من بعلزبولون گوجو ائله
قوورام، سئزئن اوغوللارینیز کئمئن
گوجو ائله قوورلار؟ اونلار سئزه قاضي
اولاجاقلار. ۲۰ لاکئن اگر من
ائبلئسلري تارینین بارماغي ائله قوورام،

كي، بئربئرئني سيخيشديريردیلار.
عئسا اوّلجه اؤز شاگئردلرئنه
ددي: "فرئسئلرئن مایاسیندان كي،
رئیاكارلیقدیر، اؤزونوزو اوزاق
ساخلایین. ۲ اله اؤرتولو بئر شي
یوخدور كي، آچیغا چیخماسین و
اله گئزلي بئر شي ده یوخدور كي،
بئلئنمه‌سئن. ۳ بونا گؤره، قارانلیقدا
نه دانیشاسینیز، ائشیقدا اشئدئله
جک و ائچه‌ري اوتاقلاردا قولاغا
پیچیلدادیغینیز هر شي، داملاردان
نئدا اولوناجاق. ۴ سئزه دیئرم
دوستلاریم، اونلاردان قورخمایین
كي، بدني اؤلدوروب اوندان باشقا
هچ بئر شي اتمه‌یه قادئر دیئللر. ۵ آمّا
كئمدن قورخمالي اولدوغونوزو سئزه
گؤرسده‌جه‌یم. اوندان قورخون
كي، اؤلدوره‌ندن سونرا جهنّمه
آتماغا قادئردئر. بلي، سئزه دیئرم كي،
اوندان قورخون. ۶ مگر بش سرچه
ائكي قارا پولا ساتیلمیر؟ و تارینین
یانیندا اونلاردان هچ بئرئسي یاددان
چیخمایيب. ۷ سئزئن باشینیزدا كي
توكلرئن هامیسي دا بله سایيلیب.
اودور كي، قورخمایین؛ سئز بئر چوخ
سرچه‌دن افضلسئنئز. ۸ سئزه دیئرم:
كئم مني ائنسانلارین حوضوروندا
ائقرار اتسه، ائنسان اوغلو دا
اونو تارینین ملكلري حوضوروندا
ائقرار اده‌جک. ۹ لاكئن كئم مني
ائنسان حوضوروندا ائنكار اتسه،
تارینین ملكلري حوضوروندا ائنكار
اولوناجاقدیر. ۱۰ و كئم ائنسان
اوغلونون ضئدّئنه بئر سؤز دسه،
اونا باغیشلاناجاق؛ لاكئن كئم
موقدّس روحا كوفر دسه، اونا
باغیشلانمایاجاقدیر. ۱۱ او زامان
كي، سئزي كنئسه‌لره، ریئسلر و
حاكئملرئن حوضورونا گتئرئرلر،
نجه و نه جاواب وره‌جیئنئز و
یا نه دئیه‌جیئنئز باره‌ده نئگاران
اولمایین. ۱۲ چونكي نه دمک لازیم
اولدوغونو موقدّس روح او آندا
سئزه اؤیرده‌جکدئر."

آغيلسيز وارلينين مثلي ١٣ خالقين ائچئندن
بئري اونا ددي: "اوستاد! قارداشيما ده
كي، مئراثي منئمله بؤلسون." ١۴ عئسا
اونا ددي: "آي آدام، كئم مني سئزه
حَكَم و يا مئراث بؤلن تعيئن اتدي؟!"
١۵ سونرا اونلارا ددي: "دئقّتلي اولون!
هر جور طاماحكارليقدان اؤزونوزو
اوزاق ساخلايين، چونكي ائنسانين
حياتي، اونون وار-دؤولتئنئن چوخلوغونا
باغلي ديئل." ١۶ و اونلارا بئر مثل ده
چكئب ددي: "وارلي بئر آدامين زمئسي
بول محصول وردي. ١٧ او، اؤز ائچئنده
دوشوندو: «نه اِدئم؟ محصولومو اوندا
ييغماغا يرئم يوخدور.» ١٨ و ددي: «بله
اِده‌رم؛ آنبارلاريمي سؤكوب، داها
بؤيوكلرئني تئكه‌رم و بوتون محصولومو و
بوتون دؤولتئمي اورايا ييغارام. ١٩ و
جانيما دئيه‌رم: اي جانيم! اوزون ائللر
اوچون ييغيلميش چوخلو دؤولتئن وار.
راحات اول. يه، ائچ، كف اله!»
٢٠ آمّا تاري اونا ددي: «عاغيلسيز آدام!
سنئن جانيني اله بو آخشام آلاجاقلار؛
حاضيرلاديغين بو شيلر بس كئمه
قالاجاق؟!» ٢١ بله‌دئر هر آدامين
عاقئبتي كي، تارينين حوضوروندا
وارلي اولماق، عوضئنه، اؤزو

چؤرک یمەیه گتدي و اونلار
اونو گودوردولر. ۲ اورادا اونون
قاباغیندا بئر آدام وار ائدي کي،
بدنئنده سو ییغیلمیش ائدي. ۳ عئسا
شرئعت عالئملري و فرئسئلره خئطاب
ادئب ددي: "آیا سبّت گونو
شفا ورمک جائزدئر؟" ۴ لاکئن
اونلاردان هچ بئر سس چیخمادي.
عئسا او آدامي توتوب صاغالتدي و
اونو مورخّص اتدي. ۵ عئسا اونلارا
ددي: "سئزلردن کئم وار کي،
اگر اِششَک و یا اؤکوزو سبّت
گونو قویویا دوشسه، تزلئکله اونو
چیخارتماسین؟!" ۶ اونلار اونون
بو سوآلینا جاواب وره بئلمەدئلر.
۷ عئسا یمەیه دعوت اولونانلارین نجه
یوخاري باشي سچدئکلرئني گؤرنده،
اونلارا بو مثلي ددي: ۸ "سني بئر
نفر تویا دعوت اتسه، یوخاري
باشدا اوتورما. اولماسین کي، سندن
داها حؤرمتلئسئني دعوت اتمئش
اولسون ۹ و مئزبان گلئب سنه
دسئن: «بو آداما یر ور.» و او
واخت اوتانیب، لاپ آشاغي باشدا
اوتورمالي اولاسان. ۱۰ آمّا دعوت
اولوندوغون زامان، گدئب لاپ
آشاغي باشدا اوتور کي، مئزبان
گلئب، سنه دسئن: «دوستوم،
یوخاري باشا چِک.» او واخت
مجلئسده اوتورانلارین حوضوروندا
عئزّتلي اولارسان. ۱۱ چونکي اؤزونو
اوجالدان هر کس آلچالاجاق،
لاکئن اؤزونو آلچالدان آدام
اوجالاجاق." ۱۲ و اونو دعوت
ادەنه ددي: "گون اورتا و یا
شام قوناقلیغي ورن واخت نه اؤز
دوستلاریني، نه اؤز قارداشلاریني،
نه اؤز قوحوملاریني، نه ده
اؤز وارلي قونشولاریني دعوت
ات کي، اونلار دا سني دعوت
ادئب بلجه سنه عوضئني ورسئنلر.
۱۳ لاکئن قوناقلیق ورن واخت،
یوخسول‌لاري، علئل‌لري،
توپاللاري، و کورلاري دعوت
ات کي، ۱۴ بختور اولارسان.
چونکي اونلار سنه عوضئني وره

بئلمئرلر و صالحلرئن دئرئلدئيي
واخت سنه عوض ورئله‌جک.”

بۇيوک قوناقليغين مثلي ١٥ عئسا ائله
سوفره باشيندا اوتورانلاردان بئري بونو
اشئدن واخت ددي: “خوش او آدامين
حالينا کي، تارينين پادشاهليغيندا چؤرک
يسئن!” ١٦ لاکئن عئسا اونا ددي: “بئر
آدام بۇيوک بئر شام قوناقليغي وردي و
چوخلو قوناق دعوت اتدي. ١٧ يمک
واختي گلن واخت نؤکرئني دعوت
اولونانلارين يانينا گؤنده‌ردي کي،
اونلارا دسئن: «بويورون، چونکي آرتيق
هر شي حاضيردير.» ١٨ لاکئن
قوناقلارين هاميسي بئردن عوذر
ائسته‌ميه باشلاديلار. بئرئنجئسي اونا
ددي: «بئر زمي ساتين آلميشام، گدئب
اونا باخماليام. سندن خاهئش ادئرم
مني معذور ساياسان.» ١٩ او بئري
ددي: «بش جوت اؤکوز ساتين آلميشام
و اونلاري ائمتاحان اتمه‌يه گدئرم.
سندن خاهئش ادئرم مني معذور
ساياسان.» ٢٠ اوچونجوسو ددي: «من
اِولنمئشم، بونا گؤره ده گله بئلمه‌رم.»
٢١ نؤکر قاييديب بو شيلري اؤز آغاسينا
چاتديردي. او واخت اِو صاحئبي
قضبله‌نئب نؤکرئنه ددي: «تز گت،
شهرئن کوچه‌لر و دؤنگه‌لرئنده اولان

ئىسانىن يانىنا ياخىنلاشىرديلار
كي، اونون سؤزلرئني اشئتسئنلر.
۲ هم فرئسئلر هم ده دئن عالئملري
ميريلدانماغا باشلاييب ديئردئلر:
"بو آدام گوناهكارلاري قبول
ادئر و اونلارلا يمک ييئر." ۳ عئسا
دا اونلارا بو مثلي گتئرئب ددي:
۴ "سئزلردن كئم وار كي، يوز قويونو
اولسون و اونلاردان بئرئني ائتئردئيي
واخت، دوخسان دوقّوزونو چؤلده
بوراخيب، ائتمئش اولاني تاپانا
قدر دالينجا گتمه‌سئن؟! ۵ تاپاندا
سوئنئب اونو چئيئنلرئنه قويار ۶ و
اِوه گلدئيي زامان اؤز دوستلار و
قونشولاريني چاغيريب دئير: «منئم
شادليغيما شرئک اولون، چونكي
ائتمئش قويونومو تاپميشام.» ۷ سئزه
ديئرم كي، بلجه ده، گؤيده تؤوبه
اِدَن بئر گوناهكار اوچون شادليق
اولاجاق؛ او شادليقدان داها
چوخ كي، دوخسان دوقّوز صالح
و تؤوبه‌يه مؤحتاج اولمايان آدامدان
اؤتري اولار. ۸ و يا هانسي آرواد
وار كي، اون دئرهمي اولسون
و بئرئني ائتئرن واخت چيراق
ياندىريب، اِوي سوپوروب، اونو
تاپانا قدر آختارماسين؟! ۹ تاپان
زامان دوستلار و قونشولاريني
ييغيب دئير: «منئم شادليغيما شرئک
اولون، چونكي ائتئردئيئم دئرهمي
تاپميشام.» ۱۰ سئزه ديئرم كي، بلجه
ده، تؤوبه ادن بئر گوناهكار اوچون
تارينين ملكلري آراسيندا شادليق
اولاجاق." ۱۱ و ددي: "بئر نفرئن
ائكي اوغلو وار ائدي. ۱۲ اونلاردان
كئچئيي آتاسينا ددي: «آتا، ماليندان
منه يتئشن حئصّه‌ني منه ور!» آتا
دا ماليني اونلارين آراسيندا بؤلدو.
۱۳ بئر نچه گون سونرا، كئچئک
اوغول وار-يوخونو ييغيب، اوزاق
بئر مملكته گتدي. و اورادا سفاهتله
ياشاييب، بوتون ماليني تلف
اتدي. ۱۴ هاميسيني خرجله‌يندن
سونرا، او وئلايتده بؤيوک بئر
آجليق اولدو و او مؤحتاج اولماغا
باشلادي. ۱۵ اونا گؤره ده

گدئب، او اؤلکەنئن ساکئنلرئندن
بئرئنئن خئدمتئنه گئردي. او
دا اونو اؤز زمئسئنده دونوز
اوتارماغا گؤندەردي. ۱۶ اوغلان
آرزو اِدَردي کي، دونگوزلارین
یدئیي آشغال-قابیقلارلا قارنیني
دویورسون، لاکئن هچ کس
اونا بئر شي ورمئردي. ۱۷ اوغول
اؤزونه گلئب ددي: «آتامین نه
قدر موزد آلان ائشچئسي وار،
هامیسینین دا بوللوقجا چؤرەیي وار،
لاکئن من بورادا آجلیقدان اؤلورَم.
۱۸ دوروب آتامین یانینا گدئب
دئیەرم: آتا، گؤیه و سنه گوناه
ائتمئشم، ۱۹ و آرتیق سنئن اوغلون
آدلانماغا لایئق دیئلم. مني موزد
آلان ائشچئلرئن بئرئسي کئمي آل.»
۲۰ اوغول دوروب، اؤز آتاسینین
یانینا گتدي. حله اوزاقدا ائکن
آتاسي اونو گؤروب، اونا رحمي
گلدي و قاچیب اونو قوجاقلادي و
اؤپدو. ۲۱ اوغول اونا ددي: «آتا،
گؤیه و سنه گوناه اِتمئشم و آرتیق
سنئن اوغلون آدلانماغا لایئق دیئلم.»
۲۲ آمّا آتا اؤز قوللارینا ددي:
«خلتلرئن لاپ گؤزَلئني گتئرئب
اونا گیئندئرئن، بارماغینا اوزوک
تاخین و آیاقلارینا آیاق قابي گتئرئن.
۲۳ کؤکەلدئلمئش داناني گتئرئن،
کسئن؛ ییئب شادلیق ادک!
۲۴ چونکي بو اوغلوم اؤلموشدو،
دئرئلدي. ائتمئشدي، تاپیلدي.»
و شادلیق اتمەیه باشلادیلار.
۲۵ بؤیوک اوغول زمئده ائدي.
قاییداندا، اوه یاخینلاشدیغي
زامان اوخوماق و اویناماق سسي
اشئتدي. ۲۶ نؤکرلردن بئرئني
چاغیریب سوروشدو: «بو نەدئر؟»
۲۷ نؤکر ده اونا ددي: «قارداشین
قاییدیب. آتان دا کؤکلدئلمئش
داناني کسئب، چونکي اونو
صاغ-سالامات تاپیب.» ۲۸ بؤیوک
اوغول حئرصلەنئب، ائستمەدي
ائچەري گئرسئن. او زامان آتاسي
چیخیب اونا یالواردي. ۲۹ آمّا او،
آتاسینا جاواب ورئب ددي: «باخ،

نچه ائل‌لردئر كي، سنه خئدمت
اِدئرم و هچ زامان سنئن امرئندن
چيخماميشام. آمّا سن، بئر دفه
ده اولسون، كئچئک بئر كچي
بله، ورمه‌دئن كي، دوستلاريملا
شادليق ادئم. ۳۰ لاكئن سنئن ماليني
عئفّتسئز آروادلارلا تلف ادن بو
اوغلون گلئب و سن اونون اوچون
كؤكلدئلمئش داناني كسئبسن!»
۳۱ آتاسي اونا ددي: «سن همئشه
منئمله‌سن و بوتون وار-يوخوم
سنئندئر. ۳۲ لاكئن شادليق و
شنلئک اتمک بئزه لازيمدير،
چونكي سنئن بو قارداشين اؤلموشدو،
دئرئلدي. ائتمئشدي، تاپيلدي.»”

فراستلي ناظئر ۱

۱۶ عئسا شاگئردلرئنه بونلاري
دا ددي: “وارلي بئر
آدامين بئر ناظئري وار ائدي و اونا
خبر گلدي كي، ناظئر اونون ماليني
ائصراف ادئر. ۲ آغا ناظئري يانينا
چاغيريب ددي: «سنئن حاقّيندا
بو اشئتدئكلرئم نه‌دئر؟ ناظئرلئيئنئن
حسابيني ور، چونكي داها ناظئر اولا
بئلمزسن.» ۳ ناظئر اؤز-اؤزونه ددي:
«نه ادئم؟ آغام اِوئن ائداره‌سئني
مندن آلير. تورپاق قازماغا گوجوم
يتمز، يولچولوقدان دا كي، اوتانيرام.
۴ بئلئرم نه ادئم كي، ناظئرلئكدن
قووولدوغوم زامان اؤزگه آداملار
مني اِولرئنه قبول اتسئنلر.» ۵ او
واخت آغاسينا بورجلو اولانلارين
هاميسيني تک-تک يانينا چاغيردي.
بئرئنجئسئنه ددي: «آغاما نه قدر
بورجلوسان؟» ۶ او آدام ددي: «يوز
اؤلچو زيتون ياغي.» ناظئر اونا ددي:
«اؤز قبضئني گؤتور، تز اوتور و
ياز، الّي.» ۷ سونرا او بئرئسئنه ددي:
«سن نه قدر بورجلوسان؟» او آدام
ددي: «يوز اؤلچو بوغدا.» ناظئر
اونا ددي: «اؤز قبضئني گؤتور و
ياز، هشتاد.» ۸ آغاسي دوروست
اولمايان ناظئري، فراستلي رفتار
اتدئيئنه گؤره تعرئفله‌دي. چونكي بو
دؤورانين اوغوللاري اؤزلرئنه بنزر

آداملارلا اولان موناسئبتلرئنده، نور
اوغوللاريندان داها فراستلئدئرلر.
۹ سئزه ديئرم: دونيانين يالان اولان
ثروتي ائله اؤزونوزه دوستلار قازانين
كي، ثروتئنئز يوخ اولان زامان،
اونلار سئزي ابدي مسكنلره قبول
اتسئنلر. ۱۰ بالاجا بئر ائشده صادئق
اولان، بؤيوک ائشده ده صادئقدئر.
لاكئن بالاجا بئر ائشده صادئق
اولمايان، بؤيوک ائشده ده صادئق
ديئل. ۱۱ بلجه، اگر دونيانين يالان
اولان ثروتئنده صادئق اولمياسينيز،
دوغرو اولاني كئم سئزه تاپشيرار؟
۱۲ و اگر اؤزگه بئر آدامين مالیندا
صادئق اولمياسينيز، اؤز مالينيز
اولاني سئزه كئم ورر؟ ۱۳ هچ بئر
نؤكر ائكي آغايا قوللوق اده بئلمز؛
چونكي يا بئرئندن نئفرت ادئب او
بئرئسئني سوه‌جک، يا دا بئرئنه
باغلي قالاجاق، او بئرئسئنه حقئر
باخاجاق. هم تاريپا هم ده دونيانين
ثروتئنه قوللوق اده بئلمزسئنئز.”
۱۴ پول‌پرست فرئسئلر عئسانين
بوتون بو سؤزلرئني اشئدئب اونا
رئشخند ادئردئلر. ۱۵ عئسا اونلارا
ددي: “سئز او آداملارسينيز كي،
ائنسانلارين قاباغيندا اؤزونوزو صالح
گؤرسه‌دئرسئنئز، آمّا تارينين سئزئن
اوره‌يئنئزدن خبري وار. چونكي
ائنسانلار آراسيندا اَعلا ساييلان
شي، تارينين يانيندا ائيرندئرن بئر
شي‌دئر. ۱۶ شرئعت و پيغمبرلر
يحيايا قدر ائدئلر. او زاماندان بو يانا
تارينين پادشاهليغينين خوش خبري
موژده ورئلئر و هر كس اورايا
زورلا گئرمه‌يه چاليشير. ۱۷ لاكئن
گؤي و يرئن محو اولماسي، شرئعتئن
بئر نؤقطه‌سئنئن دوشمه‌سئندن داها
آساندير. ۱۸ آروادیني بوشاييب آيري
آروادلا اِولنن هر كس زئنا ادئر.
اَرئندن بوشانان آروادلا اولنن هر
كس زئنا اتمئش اولور.

ائلعازر و وارلي آدام ۱۹ وارلي بئر آدام
وار ائدي كي، قيرميزي و نازئک كتاندان
پالتار گِيَردي و هر گون طمطراقلا كف
اِدَردي. ۲۰ ائلعازر آدلي بئر فاغير وار
ائدي كي، بدنئني يارا بوروموشدو و وارلي
آدامين قاپيسينين يانيندا اوزانميشدي.
۲۱ آرزو اِدَردي كي، وارلي آدامين
سوفره‌سئندن تؤكولن خيريم-خيردالارلا
قارنيني دويورسون؛ حتّا ائتلر گلئب،
اونون يارالاريني يالاييرديلار. ۲۲ بو
فاغير اؤلدو و ملكلر طرفئندن ائبراهئمئن
قوجاغينا آپاريلدي؛ وارلي آدام دا اؤلدو
و باسديريلدي. ۲۳ اؤلولر دئياريندا
عذاب چكدئيي زامان، گؤزلرئني
قالديريب اوزاقدا ائبراهئمي و اونون
قوجاغيندا ائلعازري گؤردو. ۲۴ وارلي
آدام باغيريب ددي: «اي ائبراهئم آتا!
منه رحمئن گلسئن. ائلعازري گؤنده‌ر،
بارماغينين اوجونو سودا ائسلاتسين و
منئم دئلئمي سرئنلَتسئن، چونكي بو آلوودا
عذاب چكئرم.» ۲۵ لاكئن ائبراهئم
ددي: «اوغول، يادينا سال كي، سن اؤز
حياتيندا ياخشيليق پاييني آلدين. حال بو
كي، ائلعازر پئسلئک پاييني آلدي. ائندي
او تسلّي تاپير، آمّا سن عذاب چكئرسن.

كي، ائنسانلاري بودره‌دن شيلر
گلمه‌سئن. آمّا واي او آدامين حالينا
كي، بونلار اونون واسئطه‌سئله
گلئر. ۲ بو كئچئكلردن بئرئني بودره
دن آدام اوچون داها ياخشي او
اولاردي كي، بوينونا بئر ديئرمان
داشي آسيليب، دهنزه آتيلسين.
۳ دئقّتلي اولون. اگر قارداشين
سنئن حاقّيندا گوناه اتسه، اونو
مزمّت ات و اگر تؤوبه اتسه، اونو
باغيشلا. ۴ و اگر گونده يدّي دفه
سنه گوناه اتسه و گونده يدّي دفه
قاييديب سنه «تؤوبه ادئرم» دسه،
اونو باغيشلامالي‌سان.” ۵ حوارئلر
ربّه ددئلر: “ائمانيميزي آرتير.” ۶ رب
ددي: “اگر سئزده بئر خاردال
توخومو قدر ائمان اولسايدي، بو
توت آغاجينا دئيردئئز: «بورادان
چيخ و دهنزده اگل!» و او، سئزدن
ائطاعت اِدَردي. ۷ سئزلردن كئم
جوت سورن و يا چوبانليق ادن
بئر قولونا، زمئدن قاييدان زامان
دئير: «تز اول، گل سوفره باشيندا
اوتور؟» ۸ مگر اونا دمز كي، «منه
يمک حاضيرلا و بلئني باغلاييب منه
خئدمت ات كي، ييئب ائچئم. و
سونرا سن ييئب ائچرسن؟» ۹ اونون
امرلرئني يرئنه يتئردئيي اوچون آيا
او، قولدان تشكّور ادر؟ ائنانميرام.
۱۰ ائندي سئز ده، سئزه امر اولونان
هر شيِي يرئنه يتئرندن سونرا ديئن:
«بئز ديَرسئز قوللاريق، چونكي او
ائشلري اتمئشئک كي، اتمكلري بئزه
واجئبدئر.»”

اون جوذاملينين شفاسي ۱۱ اورشلئمه
گدنده عئسا سامئره ائله جلئلئن
آراسينداكي سرحددن كچئردي. ۱۲ بئر
كنده گئرن زامان اون‌نفر جوذاملي
كئشي اونون قاباغينا چيخيب، اوزاقدا
دوردولار. ۱۳ و اوجا سسله ددئلر:
"عئسا، آغا! بئزه يازيغين گلسئن."
۱۴ عئسا اونلاري گؤره‌نده ددي:
"گدئن، اؤزونوزو كاهئنلره گؤرسدئن."
و يولدا ائكن جوذامدان تمئزلَندئلر.
۱۵ اونلاردان بئري صاغالديغيني گؤرنده
اوجا سسله تاريپا حمد اده-اده قاييتدي
۱۶ و اوزو-اوسته عئسانين آياقلارينا
دوشوب، اوندان تشكّور اتدي؛ بو آدام
سامئره‌لي ائدي. ۱۷ عئسا بونو گؤروب
سوروشدو: "مگر جوذامدان تمئز اولانلار
اون‌نفر ديئلدئلر؟ بس قالان دوقّوز نفر
هارادادير؟! ۱۸ آيا بو قرئبدن باشقا هچ
بئري تاپيلمادي كي، قاييديب تاريپا حمد
اتسئن؟" ۱۹ و او آداما ددي: "دور
گت؛ ائمانين سني خئلاص اتدي."

تارينين پادشاهليغينين گلمه‌سي

(متّا ۲۴:۲۳-۲۸، ۳۷-۴۱) ۲۰ او

نجه هر زامان هچ يورولمادان دوعا
اتملي‌دئرلر. و ددي: ٢ "بئر شهرده بئر
حاکئم وار ائدي کي، نه تاريدان
قورخاردي، نه ده آداملاردان
اوتاناردي. ٣ اله همئن شهرده بئر
دول آرواد دا وار ائدي کي،
دائم اونون يانينا گلئب دئيردي:
.داعواچي اولدوغوم آدامدان منئم
حاقّيمي آل.» ٤ حاکئم بئر مودّت
بو ائشي ائستمه‌دي. آمّا نهايت
اؤز-اؤزونه ددي: «گرچي من نه
تاريدان قورخورام نه ده آداملاردان
اوتانيرام، ٥ بو آرواد منه چوخ زحمت
ورئر. اونون حاقّيني آليم کي، بئر
داها گلئب باشيمي آغريتماسين.»"
٦ و رب ددي: "عدالتسئز حاکئمئن
نه ددئيئني اشئدئن. ٧ مگر تاري
اؤز سچدئکلرئنئن، گجه گوندوز اونو
ائمدادا چاغيرانلارين دادينا چاتماز؟
مگر اونلار اوچون چوخ يوبادار؟
٨ سئزه دئيرم کي، اونلارين دادينا
تزلئکله چاتاجاق. لاکئن ائنسان
اوغلو، گلدئيي زامان، آيا ير اوزونده
ائمان تاپاجاقدير؟"

فرئسي و باج ييغان آدامين مثلي ۹ عئسا
اؤزلرئنئن صالح آداملار اولدوغونا بل
باغلايان و آيري آداملارا حقارتله باخان
بعضئلري اوچون ده بله بئر مثل
چکدي: ۱۰ "ائکي نفر دوعا اتمک
اوچون معبده گئردئلر؛ بئرئسي فرئسي و
او بئرئسي باج ييغان ائدي. ۱۱ فرئسي
آياق اوسته دوروب اؤز-اؤزونه بله
دوعا ادئردي: «اي تاري! سنه شوکور
ادئرم کي، اؤزگه آداملار کئمي تالان
ادن، حاقسيز، زئناکار، يا دا بو باج
ييغان آدام کئمي ديئلم. ۱۲ هفته‌ده ائکي
دفه اوروج توتورام و قازانديغيمين
اوندا-بئرئني ورئرم.» ۱۳ آمّا باج ييغان
آدام اوزاقدا دوروب گؤزلرئني گؤيه
قالديرماغا بله جسارت اتمئردي. لاکئن
سئنه‌سئنه دؤيوب ديئردي: «اي تاري!
من گوناهکارا رحم ات.» ۱۴ سئزه
ديئرم کي، فرئسي يوخ، باج ييغان آدام
تارينين گؤزونده تمئزه چيخيب اوئنه
گتدي. چونکي اؤزونو اوجالدان هر
کس آلچالاجاق، لاکئن اؤزونو
آلچالدان آدام اوجاليلاجاقدير."

عئسا کئچئک اوشاقلارا برکت ورئر

زكّا آدلي بئر كئشي وار ائدي. زكّا
باج ييغانلارين ريئسي و وارلي بئر
آدام ائدي. ۳ عئسانين كئم اولدوغونو
گؤرمک ائستەيئردي؛ لاكئن بويو
قيسا اولدوغو اوچون جاماعاتين
چوخلوغوندان گؤره بئلمئردي. ۴ زكّا
عئساني گؤرمک اوچون ائرەلئيه
قاچيب بئر انجئر آغاجينا چيخدي،
چونكي عئسا اورادان كچەجک
ائدي. ۵ عئسا اويره چاتاندا يوخاري
باخيب اونو گؤردو و اونا ددي:
"زكّا! تز آشاغي دوش، چونكي بو
گون من سنئن اوئنده قالماليام."
۶ زكّا تز آشاغي دوشوب شادليقلا
عئساني قبول اتدي. ۷ بونو گؤرنلرئن
هاميسي ديئنئب ديئردئلر: "گدئب
گوناهكار بئر آدامين اوئنده قوناق
اولوب!" ۸ آمّا زكّا آياغا قالخيب
ربّه ددي: "باخ، آغا! وار-دؤولتئمئن
ياريسيني مؤحتاجلارا ورەرم و
كئمدن حاقسيزليقلا آلميشام، اونا
دؤرد قات قايتارارام." ۹ عئسا اونا
ددي: "بو گون بو اِوه نئجات
گلئب، اونا گؤره كي، بو آدام
دا ائبراهئمئن اوغلودور. ۱۰ چونكي
ائنسان اوغلو گلئب كي، ائتمئش
اولانلاري آختاريب اونلارا نئجات
ورسئن."

اون قنطارين مثلي

(متّا ۲۵:۱۴-۳۰) ۱۱ اونلار بو شيلري
اشئدن واخت، عئسا بئر مثل ده علاوه
اتدي؛ او سببدن كي، اورشلئمه ياخين
ائدي و اونلار اله دوشونوردولر كي،
تارينين پادشاهليغي او ساعات ظاهئر
اولاجاق. ۱۲ ددي: "اصئلزاده بئر آدام
اوزاق مملكته گتدي كي، اؤزو اوچون
پادشاهليق اله گتئرئب قاييتسين. ۱۳ بلجه
قوللاريندان اون نفرئني چاغيردي و
اونلارا اون چكي پول ورئب ددي:
«من گلنه كئمي بونلاري ائشه سالين.»
۱۴ لاكئن اونون هموطنلري اوندان
نئفرت ادئردئلر و اونون دالينجا الچئلر
گؤنده‌رئب ددئلر: «ائسته‌مئرئک كي، بو
آدام بئزه پادشاهليق اتسئن.» ۱۵ آدام،
پادشاهليغي اله گتئرئب قاييداندان
سونرا، پول وردئيي قوللاري يانينا
چاغيرتدي كي، كئمئن نه قازانديغيني
بئلسئن. ۱۶ بئرئنجئسي گلئب ددي: «آغا،
سنئن چكئن داها اون چكي قازانيب.»
۱۷ آدام اونا ددي: «آفرئن، ياخشي
قولوم! لاپ كئچئک بئر ائشده صادئق
اولدوغون اوچون اون شهره حاكئم

خبرئني وردئيي گونلرئن بئرئنده،
باش كاهئنلر و دئن عالئملري،
آغساقّاللارلا بئرلئكده ياخينلاشيب،
۲ اونا ددئلر: “بئزه ده گؤرک، سن
بو ائشلري نه ائقتئدارلا ادئرسن؟ بو
ائقتئداري سنه كئم وردي؟” ۳ عئسا
جاوابيندا اونلارا ددي: “منئم ده
سئزدن بئر سوآليم وار. منه ديئن،
۴ يحيانين تعمئدي گؤيدن ائدي،
يوخسا ائنسانلاردان؟” ۵ اونلار اؤز
آرالاريندا فئكئرله‌شئب ديئردئلر:
“اگر «گؤيدن» دسک، اوندا دئيه
جک، «نه اوچون اونا ائنانمادينيز؟»
۶ لاكئن اگر «ائنسانلاردان»
دسک، بوتون خالق بئزي داشا
باساجاق. چونكي خالق يحيانين
پيغمبر اولدوغونا ائنانير.” ۷ و
جاواب وردئلر: “هارادان اولدوغونو
بئلمئرئک؟” ۸ عئسا اونلارا ددي:
“من ده سئزه دمئرم كي، بو ائشلري
هانسي ائقتئدارلا گؤرورم.”

قدّار باغبانلارين مثلي

(متّا ۲۱:۳۳-۴۶، مرقوس
۱۲:۱-۱۲) ۹ سونرا خالقا بله بئر مثلي
نقل اتمه‌يه باشلادي: "بئر آدام اوزوم
باغي اكدي و باغي باغبانلارا ائجاره‌يه
ورئب، اوزون بئر مودّت اوچون اؤزگه
بئر مملكته گتدي. ۱۰ محصول زاماني
باغبانلارين يانينا بئر قول گؤنده‌ردي كي،
باغين محصولوندان اونون پاييني ورسئنلر.
لاكئن باغبانلار قولو دؤيوب الي-بوش
يوللاديلار. ۱۱ داها آيري بئر قول
گؤنده‌ردي؛ آمّا اونلار بونو دا دؤيوب
حؤرمتسئز اتدئلر و الي-بوش قايتارديلار.
۱۲ اوچونجو قولو دا گؤنده‌ردي؛ آمّا
اونلار اونو دا يارالاييب قوودولار.
۱۳ او زامان اوزوم باغين صاحئبي ددي:
«نه ادئم؟ قوي اؤز سوگگلي اوغلومو
گؤنده‌رئم. بلكه اونو گؤرنده حؤرمت
اِدَرلر.» ۱۴ لاكئن باغبانلار اونو گؤرن
واخت، آرالاريندا بله ددئلر: «وارئث
بودور! گلئن اونو اؤلدورَک كي، مئراث
بئزه قالسين.» ۱۵ و اونو باغدان اشئيه
آتيب اؤلدوردولر. ائندي اوزوم باغينين
صاحئبي اونلارا نه اده‌جک؟ ۱۶ گله
ييخيلان هر كس پارچالاناجاق،
لاكئن او، كئمئن اوستونه دوشسه،
اونو ازه‌جک." ۱۹ دئن عالئملري و
باش كاهئنلر بئر يول آختارديلار
كي، اله او آندا اونو توتسونلار. لاكئن
خالقدان قورخدولار، چونكي باشا
دوشدولر كي، بو مثلي اونلارين باره
سئنده ديئب.

قيصره باج ورمک

(متّا ۲۲:۱۵-۲۲، مرقوس
۱۲:۱۳-۱۷) ۲۰ اونلار عئساني
گودوب اؤزلرئني صالح آداملار کئمي
گؤرسه‌دن بئر نچه جاسوس گؤنده‌ردئلر
کي، اونو سؤز اوسته توتوب، بلجه
والئنئن حؤکم و ائقتئدارينا تسلئم اتسئنلر.
۲۱ اونلار عئسادان سوروشدولار:
"اوستاد! بئز بئلئرئک کي، سن دوغرو
اولاني ديئب تعلئم ورئرسن و آداملارين
آراسيندا فرق قويمورسان. آنجاق تارينين
يولونو دوغرولوقلا اؤيره‌دئرسن. ۲۲ آيا
قيصره باج ورمک بئزه جائزدئر يا
يوخ؟" ۲۳ عئسا اونلارين حئيله‌سئني
باشا دوشوب ددي: ۲۴ "منه بئر دئنار
گؤرسه‌دئن؛ اونون اوستونده اولان
صورت و يازي کئمئندئر؟" اونلار
جاواب وردئلر: "قيصرئن." ۲۵ عئسا
اونلارا ددي: "او زامان قيصرئنکئني
قيصره، تارينينکيني تاريپا ورئن."
۲۶ اونلار خالقين حوضوروندا عئساني
سؤز اوسته توتا بئلمه‌دئلر و جاوابيندان
تعجّوب ادئب سسلرئني کسدئلر.

قئيامت حاقّيندا سوآل

صاغيمدا اوتور، ۴۳ او زاماناجاق كي،
من دوشمنلرئني آياقلارينين آلتينا قويوم.
۴۴ داوود اونو رب چاغيرديغينا
گؤره، او، نجه داوودون اوغلو
اولور؟!” ۴۵ بوتون خالق بو سؤزلره
قولاق آسان واخت، عئسا اؤز
شاگئردلرئنه ددي: ۴۶ “او دئن
عالئملرئندن اؤزونوزو گؤزله‌يئن
كي، اوزون پالتارلاردا گزمه‌يي،
ميدانلاردا سالام آلماغي، كنئسه
لرده باش كورسولري و ضئيافتلرده
يوخاري يرلرده اوتورماغي سوئرلر.
۴۷ اونلار دول آروادلارين
اِولرئني اودورلار و رئياكارليقلا
اوزون-اوزون دوعالار ادئرلر. بو
آداملارين جزاسي داها دا آغير
اولاجاق.”

دول آروادين هدئيه‌سي

(مرقوس ۱۲:۴۱-۴۴) ۱

۲۱ عئسا يوخاري باخيب،
وارلي آداملاري گؤردو
كي، ائعانه قوتوسونا هدئيه‌لرئني
آتيرديلار. ۲ و كاسيب بئر دول
آروادي دا گؤردو كي، اورايا
ائكي قارا پول قويور. ۳ و ددي:
“دوغروسونو سئزه ديئرم؛ بو
يوخسول دول آرواد هاميدان
چوخ پول آتدي. ۴ چونكي
اونلارين هاميسي اؤز وارلارينين
آرتيقليغيندان هدئيّه وردئلر، لاكئن
بو آرواد كاسيبليغينا باخماييب،
چئتنمک اوچون الئنده نه وار
ائدي، وردي.”

آخير زامانين علامتلري

(متّا ۲۴:۱-۳۵، مرقوس ۱۳:۱-۳۱)
۵ بعضي آداملار معبدئن گؤزل
داشلاريندان و هدئيّه‌لرله بزنمئش
اولدوغوندان سؤز ادن واخت، عئسا
ددي: ۶ "اِله گونلر گله‌جک کي، بورادا
گؤردويونوز شيلردن داش، داش اوسته
قالمایاجاق، هر شي محو اولاجاق."
۷ اونلار اوندان سوروشدولار: "اوستاد!
بو ددئکلرئن نه زامان اولاجاق؟ و بو
شيلرئن باش ورمه‌سي واختينين علامتي
نه‌دئر؟" ۸ عئسا ددي: "دئقّتلي اولون
کي، سئزي آلداتماسينلار. چونکي بئر
چوخلاري منئم آديملا گلئب دئيه‌جکلر
«منم» و «واخت ياخيندير.» اونلارين
دالينجا گتمه‌يئن. ۹ موحارئبه‌لر و
ائغتئشاش باره‌ده اشئتدئيئنئز زامان
اوره‌يئنئز اوزوله‌سئن. چونکي بونلارين
قابالجا باش ورمه‌سي گرکدئر، آنجاق آخير
تزلئکله گلمز." ۱۰ سونرا اونلارا ددي:
"خالق خالقين، دؤولت دؤولتئن ضئدّئنه
قالخاجاق؛ ۱۱ گوجلو زلزله‌لر، موختلئف
يرلرده قيتليقلار و بلالار، دهشتلي حادئثه
لر و گؤيدن بؤيوک علامتلر اولاجاق.

كاهئنلر و دئن عالئملري عئساني
اؤلدورمک اوچون بئر يول
آختاريرديلار، چونکي خالقدان
قورخوردولار. ۳او زامان
شيطان ائسکاريوتلو آدلانان
يهودانين اوره‌يئنه گئردي کي، او
اونائگئلردن بئري ائدي. ۴و او
گدئب باش کاهئنلر و معبدئن
موحافئظلرئنئن ريئسي ائله دانيشدي
کي، عئساني اونلارا نجه تسلئم اتسئن.
۵اونلار سوئندئلر و اونا پول ورمه‌يه
راضي اولدولار؛ ۶او دا سؤز
وردي و بئر فورصت آختاريردي
کي، جاماعات اولماديغي بئر يرده
عئساني اونلارا تسلئم اتسئن.

آخير شام

(متّا ۲۶:۱۷-۳۵، مرقوس
۱۴:۱۲-۳۱، يوحنّا ۱۳:۲۱-۳۰،
۳۶-۳۸، ۱قور ۱۱:۲۳-۲۵) ۷ فطئر
گونو گلدي کي، اوندا پاسخا قوزوسونو
قوربان اتمک واجئب ائدي. ۸ عئسا،
پطروس و يوحنّاني گؤنده‌رئب ددي:
"گدئن، يمک اوچون بئزه پاسخا يمه‌يئني
حاضيرلايين." ۹ اونلار اونا ددئلر:
"هارادا ائسته‌يئرسن حاضيرليق
گؤرک؟" ۱۰ عئسا اونلارا ددي:
"باخين، شهره گئردئيئنئز زامان سهنگله
سو داشييان بئر کئشي سئزه راست گله
جک. اونون دالينجا گدئن و او گئرن
اِوه گئرئن. ۱۱ و او اِوئن صاحئبئنه
ديئن: «اوستاد سندن سوروشور: قوناق
اوتاغي هارادادير کي، شاگئردلرئمله بئر
يرده پاسخا يمه‌يئني ييئم؟» ۱۲ او سئزه
بالاخانادا دؤشَنمئش بؤيوک بئر اوتاق
گؤرسده‌جک. اورادا حاضيرليق
گؤرون." ۱۳ شاگئردلر گدئب هر شيي
عئسانين اونلارا ددئيي کئمي تاپديلار و
پاسخاني حاضيرلاديلار. ۱۴ واخت
يتئشنده عئسا اون‌ائکي حوارئسي ائله بئر

يانينا آپاردیلار. ۲ و اوندان شئکایت
اتمه‌یه باشلاییب ددئلر: “بئز بو آدامي
خالقي یولدان آزدیرماقدا تقصئرلي
تاپدیق. قیصره باج ورمه‌یه مانع اولور
و دیئر کي، او اؤزو ده پادشاه اولان
مسئحدئر.” ۳ پئلاط عئسادان سوروشدو:
“آیا سن یهودئلرئن پادشاهي‌سان؟” عئسا
جاوابیندا اونا ددي: “ددئیئن کئمي
دئر.” ۴ او زامان پئلاط باش کاهئنلر
و جاماعاتا ددي: “من بو آدامدا هچ
تقصئر تاپمیرام.” ۵ لاکئن اونلار تأکئدله
ددئلر: “بو آدام جلئلدن توتموش بو یره
قدر، بوتون یهودئیه‌ده تعلئم ورئب خالقي
تحرئک ادئر.” ۶ پئلاط جلئل آدیني
اشئدنده سوروشدو: “مگر بو آدام جلئللي
دئر؟!” ۷ و اونون هئرودون حؤکمرانلیق
اتدئیي یردن اولدوغونو بئلن واخت،
عئساني هئرودون یانینا گؤنده‌ردي.
چونکي او گونلرده هئرود دا اورشلئمده
ائدي. ۸ هئرود عئساني گؤرن زامان
چوخ سوئندي. اونون اوچون کي،
چوخدان اونو گؤرمک ائسته‌یئردي؛
اونون حاقّیندا چوخ شیلر اشئتمئشدي و
اوندان بئر مؤجوزه گؤرمک آرزوسوندا
ائدي. ۹ هئرود عئسادان چوخ سوآللار
سوروشدو، لاکئن عئسا اونا هچ بئر
جاواب ورمه‌دي. ۱۰ آمّا باش کاهئنلر
و دئن عالئملري دوروب اوندان شئدّتله
شئکایت اتدئلر. ۱۱ سونرا هئرود و
عسگرلري عئساني اله سالیب تحقئر
اتدئلر. اَینئنه گؤزل بئر شئنل گیدئرئب،
پئلاطین یانینا گري گؤنده‌ردئلر.
۱۲ پئلاطلا هئرود او گون بئربئرلري
ائله دوست اولدولار. بوندان قاباق
آرالاریندا دوشمنچئلئک وار ائدي.

عئسا گئنه پئلاطين قاباغيندا

(متّا ۲۷:۱۵-۲۶، مرقوس
۱۵:۶-۱۵، يوحنّا ۱۸:۳۹-۱۹:۱۶)
۱۳ او زامان پئلاط، باش كاهئنلري،
ريئسلري و جاماعاتي بئريره چاغيريب،
۱۴ اونلارا ددي: "سئز بو آدامي يانيما
گتئردئنئز كي، خالقي يولدان آزديريير.
باخين، سئزئن حوضورونوزدا تفتئش
اتدئم و بو آدامي شئكايت اتدئيئنئز
مطلبلرئن هچ بئرئنده تقصئرلي تاپماديم.
۱۵ هئرود دا بئر شي تاپمادي؛ چونكي
بئزه گري گؤنده‌رئب. نجه كي،
گؤرورسونوز، او، اؤلومه لايئق هچ بئر
شي اتمه‌يئب. ۱۶ بونا گؤره ده من اونو
جزالانديريب آزاد اده‌جه‌يم." ۱۷ پئلاط
بايرام آدينا اونلار اوچون بئر زئنداني
آزاد اتمه‌لي ائدي. ۱۸ لاكئن اونلارين
هاميسي بئرلئكده چيغيريب ددئلر: "محو
ات بو آدامي! بئزه باراباسي آزاد ات."
۱۹ باراباس شهرده باش ورن بئر عوصيان
اوچون و قتل اوسته زئندانا آتيلميشدي.
۲۰ پئلاط عئساني آزاد اتمک نئيّتئله
گئنه اونلارا دانيشدي. ۲۱ آمّا اونلار
چيغيريب ددئلر: "اونو چارميخا چک.

چوخ ارکن، حاضیرلادیقلاري
عطئرلري گؤتوروب مقبره‌نئن
یانینا گلدئلر. ۲ مقبره‌نئن آغزیني
اؤرتن داشي دئیئرلَنمئش گؤردولر،
۳ آمّا ائچه‌ري گئرن واخت،
رب عئسانین جسدئني تاپمادیلار
۴ آروادلار بونا حیرتده ائکن،
پارلاق پالتار گیئنمئش ائکي کئشي
قفلتن اونلارین یانیندا دایاندي.
۵ آروادلار قورخو ائچئنده اوزلرئني
یره توتاندا کئشئلر ددئلر: "نه
اوچون سئز دئرئني اؤلولر آراسیندا
آختاریرسینیز؟ ۶ او، بورادا دیئل؛
او دئرئلئب. داها جلئلده ائکن
سئزه نه ددئیئني یادینیزا سالین.
۷ دمئشدي کي، ائنسان اوغلو
گرک گوناهکار ائنسانلارین
اَلئنه ورئلئب چارمیخا چکئلسئن
و اوچونجو گون دئرئلسئن." ۸ او
زامان آروادلار عئسانین سؤزونو
خاطیرلادیلار. ۹ مقبره‌دن قاییدیب
بوتون بونلاري "اون‌بئري‌لره" و
قالانلارین هامیسینا خبر وردئلر.
۱۰ حوارئلره بو زادلاري خبر
ورن آروادلار بونلاردیلار: مجدللي
مریم، یوحانا، یعقوبون آناسي
مریم، و اونلارلا اولان اؤزگه
آروادلار. ۱۱ لاکئن آروادلارین
سؤزلري حوارئلره افسانه کئمي
گؤروندو و اونلارا ائنانمادیلار.
۱۲ او زامان پطروس دوروب مقبره
یه طرف قاچدي و اَیئلئب باخدي:
آنجاق کتان پارچا اورادا ائدي. و
اؤز-اؤزونده بو حادئثه‌دن تعجّوب
ادئب اوئنه گتدي.

اِماعوس یولوندا

(مرقوس ۱۶:۱۲-۱۳) ۱۳ اِله او
گونده اونلاردان ائکئسي اِماعوس آدلي
بئر کنده گدئردئلر. اماعوس
اورشلئمدن ائکي آغاج اوزاق ائدي.
۱۴ اونلار آرالاریندا باش ورمئش
بوتون بو حادئثه‌لر باره‌سئنده صؤحبت
ادئردئلر. ۱۵ صؤحبت اِدئب آرالاریندا
موباحئثه ادرکن، عئسا اؤزو اونلارین
یانینا گلدي و اونلارلا یرئمه‌یه باشلادي.
۱۶ آمّا اونلارین گؤزلري توتولموشدو، اِله
کي، اونو تانیمادیلار. ۱۷ عئسا اونلارا
ددي: «یول گده- گده بئربئرئنئزله نه
باره‌ده موباحئثه ادئرسئنئز و نه اوچون
بله قمئلئسئنئز؟» اونلار دایاندیلار و قمئلي
گؤرونوردولر. ۱۸ اونلارین بئري کي،
آدي کِلوپا ائدي، عئسایا جاواب ورئب
ددي: "آیا اورشلئمده بئرجه قرئب سنسن
کي، بو گونلرده اورادا باش ورن شیلردن
بئخبرسن؟" ۱۹ عئسا اونلارا ددي:
"هانسي شیلردن؟" اونا ددئلر: "ناصئره‌لي
عئسانین باشینا گلن شیلردن. او، تاري
و بوتون خالقین حوضوروندا هم عملده و
هم سؤزده قودرتلي بئر پیغمبر ائدي.
۲۰ و نجه باش کاهئنلر و رئئسلرئمئز اؤلوم

JHN

كلمه ائنسان اولدو ۱

۱ باشلانيشدا كلمه
وار ائدي، كلمه تارينين يانيندا
ائدي، و كلمه تاري ائدي. ۲ او،
باشلانيشدا تارينين يانيندا ائدي.
۳ هر شي اونون واسئطه‌سئله
ياراندي و اولموش اولانلاردان
هچ بئري اونسوز اولمادي. ۴ اوندا
حيات وار ائدي و او حيات
ائنسانلارا نور ائدي. ۵ او نور
قارانليقدا پارلاييير. آمّا قارانليق اونا
ظفر تاپماييب. ۶ تاري طرفئندن
گؤنده‌رئلمئش بئر كئشي وار ائدي،
آدي يحيا. ۷ او، شاهئد ائدي و نور
حاقّيندا شهادت ورمک اوچون
گلدي كي، اونون واسئطه‌سئله
بوتون ائنسانلار ائمان گتئرسئنلر.
۸ او اؤزو، او نور ديئلدي. او
آنجاق اونون اوچون گلدي كي، او
نور حاقّيندا شهادت ورسئن. ۹ او
حقئقي نور ائدي كي، دونيايا گلئب
بوتون ائنسانلاري ائشيقلانديريير.
۱۰ او، دونيادا ائدي و دونيا اونون
واسئطه‌سئله ياراندي، آمّا دونيا
اونو تانيمادي. ۱۱ اؤزونونكولرئن
يانينا گلدي، آمّا اؤزونونكولر ده
اونو قبول ائمه‌دئلر. ۱۲ لاكئن اونو
قبول ادنلرئن هاميسينا، اونون آدينا
ائمان گتئرنلره بو حاقّي وردي كي،
تارينين اؤولادلاري اولسونلار.
۱۳ قاندان دوغولموش اؤولادلار
يوخ، نفسئن ائسته‌دئيئندن
دوغولموش اؤولادلار يوخ، ائنسانين
ائراده‌سئندن دوغولموش اؤولادلار
يوخ، اونلار تاريدان دوغولدولار.
۱۴ و كلمه ائنسان اولوب آراميزدا
ساكئن اولدو و بئز اونون جلاليني
گؤردوک، آتانين يگانه اوغلونون
جلاليني. او، فيض و حقئقتله
دولو ائدي. ۱۵ يحيا اونون حاقّيندا
شهادت ورئر. و نئدا ادئب: "بودور
او ددئيئم آدام، مندن سونرا

گلن آدام کي، مندن موقدّمدئر.
چونکي من اولماميشدان، او وار
ائدي.” ۱۶ اونون دولولوغوندان
هاميميز فيض اوستونه فيض آلديق.
۱۷ شرئعت موسانين واسئطه‌سئله
ورئلمئشدي. فيض و حقئقت
عئسا مسئحئن واسئطه‌سئله اولدو.
۱۸ کئمسه تاريخي هچ بئر زامان
گؤرمه‌يئب. آتانين قوجاغيندا اولان
يگانه اوغول اونو تانيتدي.

يحيانين شهادتي ۱۹ و بودور يحيانين
شهادتي، او زامان كي، يهودئلر
اورشلئمدن كاهئنلرله لاوئلي‌لري اونون
يانينا گؤنده‌ردئلر كي، اوندان
سوروشسونلار: "سن كئمسن؟" ۲۰ يحيا
آچيقجا ائقرار اتدي. او ائقرار اتدي
كي، "من مسئح ديئلم." ۲۱ اونلار
سوروشدولار: "بس كئمسن؟ ائليا؟"
ددي: "ديئلم." "-آيا او پيغمبرسن؟"
جاواب وردي: "ديئلم." ۲۲ اوندان
سوروشدولار: "بس كئمسن؟ اؤز
حاقّيندا نه ديئرسن كي، بئزي گؤنده‌رنلره
جاواب آپاراق؟" ۲۳ يحيا جاواب وردي:
"نجه اشعيا پيغمبر ديئب، من چؤلده
جار چكن بئرئنئن سسئيم كي، ديئر،
«ربّئن يولونو دوز ادئن.»" ۲۴ اونلار
فرئسئلر طرفئندن گؤنده‌رئلمئشدئلر. ۲۵ و
اوندان سوروشوب ددئلر: "اگر نه
مسئحسن، نه ائلياسان، نه ده او
پيغمبرسن، بس نه اوچون تعمئد
ورئرسن؟" ۲۶ يحيا جاواب ورئب ددي:
"من سو ائله تعمئد ورئرم، آمّا آرانيزدا
بئري دورور كي، اونو تانيميرسينيز.
۲۷ او، مندن سونرا گلن همن او آدامدير
كي، اونون آياق قابيسينين باغيني دا
آچماغا بله لايئق ديئلم." ۲۸ بو احوالات

عئسانين آناسي دا اورادا ائدي.
۲ عئسا دا شاگئردلري ائله بو تويا
چاغيريلميشدي. ۳ شرابين اسکئک
گلدئي زامان، عئسانين آناسي
اونا ددي: "شرابلاري يوخدور."
۴ عئسا آناسينا ددي: "منئمله ائشئن
اولماسين آنا، منئم واختيم حله
يتئشمه يئب." ۵ آناسي خئدمت
ادنلره ددي: "سئزه نه دسه، اونو
ادئن." ۶ يهودئلرئن طهارت عادتئنه
گؤره، سو اوچون اورادا آلتي داش
کوپ وار ائدي و هر بئرئسي ائکي
يا دا اوچ اؤلچو سو توتوردو. ۷ عئسا
خئدمت ادنلره ددي: "کوپلري سو
ائله دولدورون." و اونلار کوپلري
آغيزلارينا قدر دولدوردولار. ۸ عئسا
اونلارا ددي: "ائندي اونلاردان
چکئن و ضئيافت ريئسئنه آپارين."
اونلار دا چکئب آپارديلار.
۹ ضئيافت ريئسي بو شرابين
هارادان گلدئيئني بئلمئردي، آنجاق
سويو چکن خئدمتچئلر بئلئردئلر.
شرابا دؤنموش سويو داديب، بَيي
چاغيردي. ۱۰ و اونا ددي: "هر
کس اوّل ياخشي شرابي گتئرر و
ائچئب کفلي اولاندان سونرا ياوا
شرابي. سن بو لاپ ياخشي شرابي
ائندئيه کئمي ساخلاييبسان!"
۱۱ بو، عئسانين مؤجوزه‌لرئنئن
باشلانيشي ائدي کي، جلئلئن قانا
کندئنده ادئب بلجه جلاليني ظاهئر
اتدي. و شاگئردلري اونا ائمان
گتئردئلر. ۱۲ اوندان سونرا، عئسا
آناسي، قارداشلاري و شاگئردلری
ائله بئرلئکده کفرناحوما گتدي. آمّا
اورادا آنجاق بئر نچه گون قالدي.

عئسا آلیش-ورئش ادنلري معبددن
قوور ۱۳ یهودئلرئن پاسخا بایرامي
یاخینلاشیردي. و عئسا اورشلئمه
گلدي. ۱۴ و معبدده اؤکوز، قویون،
گؤیرچئن ساتانلار، و صرّافلیغا اوتوران
صرّافلاري گؤردو. ۱۵ ائپلردن بئر
قامچي دوزلدئب اونلارین هامیسیني،
قویونلاري و اؤکوزلری ائله برابر
معبددن قوودو. صرّافلارین پوللاریني
دا داغیدیب، مئزلرئني چوئردي. ۱۶ و
گؤیرچئن ساتانلارا ددي: "بونلاري
بورادان گؤتورون. آتامین اوئني
آلیش-ورئش اِوئنه دؤندرمه‌یئن."
۱۷ اونون شاگئردلري خاطیرلادیلار
کي، یازیلیب: "سنئن اوئن اوچون اولان
قیرتئم مني یاندیریب توکر." ۱۸ یهودئلر اونا
ددئلر: «نه مؤجوزه بئزه گؤرسدئرسن
کي، بله ادئرسن؟» ۱۹ عئسا جاواب
ورئب اونلارا ددي: "بو معبدي یخین.
اوچ گونده اونو آیاغا قالدیرارام."
۲۰ یهودئلر ددئلر: "بو معبدئن بئنا
ادئلمه‌سي قیرخ‌آلتي ائل چکئب و سن
اونو اوچ گونده قالدیراجاقسان!"
۲۱ حال بو کي، عئسا معبد دمکده اؤز
بدنئندن دانیشیردي. ۲۲ اؤلولردن

گجه عئسانین یانینا گلئب اونا ددي:
"اوستاد، بئز بئلئرئک کي، سن
تارینین طرفئندن گؤنده‌رئلمئش بئر
موعلّئمسن. چونکي هچ کس سن
اتدئیئن علامتلري گؤرسه‌ده بئلمز،
مگر تاري اونونلا اولسون." ۳ عئسا

جاوابيندا اونا ددي: "دوغروسونو
سنه ديئرم، كئمسه تزه‌دن
دوغولماييىنجا، تارينين پادشاهليغيني
گؤره‌بئلمز." ۴ نئقودئموس اونا
ددي: "بئر آدام قوجا ائكن نجه
تزه‌دن دوغولا بئلر؟ مگر اولار
كي، آناسينين قارنينا گئرئب
ائكئنجي دفه دوغولسون؟!" ۵ عئسا
جاواب وردي: "دوغروسونو سنه
ديئرم، كئمسه سودان و موقدّس
روحدان دوغولماييىنجا، تارينين
پادشاهليغينا گئره بئلمز. ۶ جئسمدن
دوغولان، جئسمدئر. روحدان
دوغولان، روحدور. ۷ تعجّوب اتمه
كي، ددئم، تزه‌دن دوغولماغينيز
لازيمدير. ۸ يل ائسته‌دئيي يرده اَسر.
اونون سسئني اِشئده‌رسن، آمّا
هارادان گلئب هارايا گتدئيئني
بئلمزسن. روحدان دوغولموش
آدام دا بله‌دئر." ۹ نئقودئموس
جاواب ورئب اونا ددي: "بو شيلر
نجه اولا بئلر؟" ۱۰ عئسا جاواب
ورئب اونا ددي: "سن ائسرايئلئن
موعلّئمي اولان حالدا، بو شيلري
بئلمئرسن؟! ۱۱ دوغروسونو سنه
ديئرم، بئز بئلدئيئمئزي ديئرئك،
گؤردويوموزه شهادت ورئرئك و
بئزئم شهادتئمئزي سئز قبول اتمئرسئنئز.
۱۲ يره عاييد اولان شيلري سئزه
ديئرم، ائنانميرسينيز. گؤيه عاييد
اولان شيلردن دانيشسام، نجه
ائناناجاقسينيز؟! ۱۳ گؤيدن اِنمئش
ائنسان اوغلوندان باشقا هچ كئم
گؤيه چيخماييب ۱۴ و نجه كي،
موسا چؤلده ائلاني يوخاري
قالديردي، ائنسان اوغلو دا بلجه
يوخاري قالديريلمالي‌دير كي، ۱۵ اونا
ائمان گتئرن هر كس هلاك
اولماييب، ابدي حياتي اولسون.
۱۶ چونكي تاري دونياني اله سودي
كي، اؤز يگانه اوغلونو فدا اتدي.
اونا گؤره كي، اونا ائمان گتئرن
هركس هلاك اولماييب، ابدي
حياتي اولسون. ۱۷ چونكي تاري
اوغلونو گؤنده‌رمه‌دي كي، دونياني
موحاكئمه اتسئن. گؤنده‌ردي

كي، دونيا اونون واسئطه‌سئله
نئجات تاپسين. ۱۸ اونا ائمان گتئرن
آدام محكوم اولماز. اونا ائمان
گتئرمه‌ين اله ائندئدن محكوم
اولوب، چونكي تارينين يگانه اوغلونا
ائمان گتئرمه‌يئب. ۱۹ و حؤكم
بودور؛ نور دونيايا گلدي، آمّا
ائنسانلار قارانليغي نوردان داها
آرتيق سودئلر، چونكي عمللري پئس
ائدي. ۲۰ چونكي پئس ائشلر گؤرن
هر آدام نوردان نئفرت ادر و اونا
ياخين گلمز، مبادا ائشلري آشكار
اولسون. ۲۱ آمّا حقئقتله ياشايان
آدام نورا ياخين گلر كي، عمل
لرئئن تاريدان ائطاعت اده‌رک
يرئنه يتئشدئيي آشكار اولسون.”

شاگئرد ادئب تعمئد ورئر. ۲ حال
بو كي، تعمئد ورن عئسا ديئلدي،

عئسانين باره‌سئنده يحيانين شهادتي
۲۲ بوندان سونرا عئسا و شاگئردلري
يهودئيه دئيارينا گلدئلر و عئسا بئر مودّت
اونلارلا اورادا قاليب تعمئد ورئردي.
۲۳ يحيا دا سالئمئن ياخينليغيندا، عِينوندا
تعمئد ورئردي. چونكي اورادا سو چوخ
ائدي. و خالق گلئب اوندان تعمئد
آليرديلار. ۲۴ يحيا حله زئندانا
سالينماميشدي. ۲۵ طهارت حاقّيندا
يحيانين شاگئردلري ائله بئر يهودي
آراسيندا موباحئثه دوشدو. ۲۶ و اونلار
يحيانين يانينا گلئب اونا ددئلر: "اوستاد،
اوردونون او بئري تاييندا سنئنله اولان
و حاقّيندا شهادت وردئيئن آدام، اؤزو
تعمئد ورئر و هامي اونون يانينا گلئر."
۲۷ يحيا جاواب ورئب ددي: "ائنسان
هچ بئر شي آلا بئلمز، مگر گؤيدن اونا
ورئلمئش اولسون. ۲۸ سئز اؤزونوز
شاهئدسئنئز كي، ددئم، من مسئح
ديئلم، آمّا اوندان قاباق گؤنده‌رئلمئشم.
۲۹ گلئن آلان، بَي‌دئر. آمّا بَيئن يانيندا
دوران و اونا قولاق آسان دوستو،
اونون سسئندن چوخ سِوئنَر. من ده بله
سوئنئرم و ائندي بو شادليق كامئل
اولوبدور. ۳۰ او گرک آرتسين، آمّا من

اونون شاگئردلري ائدئلر. ۳ رب
بونو بئلدئکده يهودئيه وئلايتئني
ترک ادئب گئنه جلئله گتدي.
۴ و سامئره دئياريندان کچمه‌لي
ائدي. ۵ اونون اوچون ده سامئره
نئن سوخار آدلي بئر شهرئنه گلدي؛
او يرئن ياخينليغينا کي، يعقوب اؤز
اوغلو يوسئفه ورمئشدي. ۶ يعقوبون
قويوسو اورادا ائدي. عئسا يولون
يورغونلوغوندان بو قويونون يانيندا
اوتوردو. تخمئنن گونون آلتينجي
ساعاتي ائدی. ۷ سامئره‌لي بئر آرواد
سو چکمک اوچون اورايا گلدي.
عئسا اونا ددي: "منه سو ور،
ائچئم." ۸ شاگئردلري يمک آلماق
اوچون شهره گتمئشدئلر. ۹ سامئره
لي آرواد اونا ددي: "سن يهودئسن،
من سامئره‌لي بئر آرواد. نجه اولور
کي، سن مندن سو ائسته‌يئرسن؟!"
چونکي يهودئلر سامئره‌لئلرله
قاتيشمازلار. ۱۰ عئسا جاوابيندا اونا
ددي: "اگر سن تارينين بخشئشئني
بئلئردئن، اگر «منه سو ور ائچئم»
دئيه‌نئن کئم اولدوغونو بئلئردئن،
سن اوندان ائستَردئن و او سنه
حيات سويونو وِرَردي." ۱۱ آرواد
اونا ددي: "آغا، سو چکمک
اوچون دولچا يوخوندور، قويو
دا درئندئر. بلجه هارادان بله بئر
حيات ورن سويون وار؟ ۱۲ مگر
سن بو قويونو بئزه ورن آتاميز
يعقوبدان دا بؤيوکسن کي، هم
اؤزو بو قويودان ائچئردي، هم ده
اوغوللاري و مال-حيوانلاري؟!"
۱۳ عئسا جاواب ورئب اونا ددي:
"بو سودان ائچن هر کس گئنه
سوسوز اولاجاق. ۱۴ آمّا من ورن
سودان کئمسه ائچسه، اصلا
سوسوز اولماز. من ورن سو اونون
ائچئنده قاينايان بئر بولاق اولار کي،
اونا ابدي حياتي ورئر." ۱۵ آرواد
اونا ددي: "آغا، بو سويو منه ور
کي، سوسوز اولماييم و سو چکمک
اوچون بورايا گلمه‌يئم." ۱۶ عئسا
اونا ددي: "گت، اَرئني چاغير
و بورايا گل." ۱۷ آرواد جاواب

وردي: "اَرئم يوخدور." عئسا اونا
ددي: "اَرئم يوخدور دمکده دوغرو
ديئرسن. ۱۸ چونکي بش کئشئيه
اَره گدئبسن و ائندي سنئنله
ياشايان آدام اَرئن ديئل. ددئيئن
سؤز دوغرودور." ۱۹ آرواد عئسايا
ددي: "آغا، گؤرورَم کي، سن
بئر پيغمبرسن. ۲۰ بئزئم آتالاريميز
بو داغدا عئبادت ادئبلر. آمّا سئز
يهودئلر ديئرسئنئز کي، عئبادت
ادهجهيئمئز مکان اورشلئمدهدئر."
۲۱ عئسا اونا ددي: "آرواد، منه
ائنان. او واخت گلئر کي، آتايا نه بو
داغدا نه ده اورشلئمده عئبادت اده
جکلر. ۲۲ سئز بئلمهدئيئنئزه عئبادت
ادئرسئنئز، بئز بئلدئيئمئزه عئبادت
ادئرئک. چونکي نئجات يهودئلردن
گلئر. ۲۳ آمّا او واخت گلئر، اله
گلئبدئر ده کي، دوغرو عئبادت
اِدَنلر، آتايا روحدا و حقئقتده
عئبادت ادهجکلر. آتا اؤزونه بله
عئبادت ادنلر آختارير. ۲۴ تاري
روحدور و اونو عئبادت ادنلر،
اونا روحدا و حقئقتده عئبادت
اتمهليدئرلر." ۲۵ آرواد اونا ددي:
"بئلئرم کي، مسئح گلئر، او کي،
اونا خيرئستوس ديئرلر. او، گلدئيي
زامان، هر شيي بئزه آچيقلاياجاق."
۲۶ عئسا اونا ددي: "من همن اويام
کي، سنئنله دانيشيرام." ۲۷ بو آرادا
عئسانين شاگئردلري ده گلدئلر و
اونو بئر آروادلا دانيشماقدا گؤرنده
تعجّوب اتدئلر. آمّا هچ بئرئسي "نه
ائستهيئرسن؟" يا ائنکي "نه اوچون
اونونلا دانيشيرسان؟" سوروشمادي.
۲۸ او زامان سامئرهلي آرواد کوزه
سئني قويوب شهره قاييتدي و خالقا
ددي: ۲۹ "گلئن، او آدامي گؤرون
کي، گؤردويوم ائشلرئن هاميسيني
منه ددي. آيا او مسئح ديئل؟!"
۳۰ خالق شهردن اشئيه چيخيب،
اونون يانينا گلمهيه باشلادي. ۳۱ بو
آرادا شاگئردلري اوندان خاهئش
اتدئلر: "اوستاد، بئر آز چؤرک يه."
۳۲ آمّا عئسا اونلارا ددي: "منئم
يمک اوچون يئيهجهيئم وار کي،

سئزئن اوندان خبرئئز يوخدور.”
۳۳ شاگئردلري بئربئرلرئنه ددئلر:
“مگر کئمسه اونا يمک گتئرئب؟”
۳۴ عئسا اونلارا ددي: “منئم يئيه
جيئم، مني گؤنده‌ره‌نئن ائسته‌دئيئني
يرئنه يتئرمک و اونون ائشئني
تاماملاماقدير. ۳۵ آيا سئز دمئرسئنئز
کي بئچئمئن گلمه‌سئنه حله دؤرد آي
قالير؟! سئزه ديئرم، گؤزلرئنئزي
آچين و اَکئنلره باخين! چونکي
بئچئن اوچون حاضيرديرلار. ۳۶ اله
ائندي بئچَن زحمت حاقّيني آلير
و محصولو ابدي حيات اوچون
ييغير کي، اکن و بئچَن، بئربئرلري
ائله برابر سوئنسئنلر. ۳۷ اونا گؤره
ده، بو سؤز دوغرودور کي، بئري
اَکَر، او بئري بئچَر. ۳۸ من سئزي
زحمت چکمه‌دئيئنئز شِيئن بئچئمئنه
گؤنده‌ردئم. زحمتي اؤزگه‌لر چکدئلر،
و سئز اونلارين زحمتلرئنئن منفعتئنه
شرئک اولوبسونوز.”

سامئره‌لئلردن چوخلاري ائمان گتئرئرلر
۳۹ "گؤردويوم ائشلرئن هاميسيني منه
ددي!" دئين آروادين سؤزونه گؤره، او
شهردن بئر چوخ سامئره‌لي عئسايا ائمان
گتئردئلر. ۴۰ اونون اوچون ده اونلار
گلئب عئسايا يالواردیلار کي، اونلارين
يانيندا قالسين. و او دا ائکي گون
اونلارين يانيندا قالدي ۴۱ و داها آرتيق
آداملار عئسانين سؤزلري اوزوندن اونا
ائمان گتئردئلر. ۴۲ سامئره‌لي‌لر او آروادا
ددئلر: "بئزئم ائمان گتئرمه‌يئئز آرتيق سنئن
سؤزلرئنئن اوزوندن ديئل. چونکي بئز
اؤزوموز اشئتمئشئک و بئلئرئک کي، بو
آدام دونيانين حقئقي قورتاريجيسي‌ديير."

عئسا بئر اوغلان اوشاغينا شفا ورئر
۴۳ ائکي گوندن سونرا عئسا اورادان
چيخيب جلئله گتدي. ۴۴ عئسا اؤزو
دمئشدي کي، بئر پيغمبرئن اؤز وطنئنده
حؤرمتي اولماز. ۴۵ جلئله گلدئيي
واخت، جلئللي‌لر اونون پئشوازينا
چيخديلار. اونلار پاسخا بايراميندا اونون
اورشلئمده اتدئيي بوتون ائشلري
گؤرموشدولر. چونکي اونلار دا بايرام
اوچون اورايا گتمئشدئلر. ۴۶ عئسا گئنه

يتئشدي و عئسا اورشلئمه گتدي.
٢ اورشلئمده، قويون ديئلن
دروازانين يانيندا بش ايوانلي بئر
حووضوض وار كي، عئبراني دئلئنده
اونا "بيت حسدا" ديئرلر. ٣ بورادا
ناخوش چوخ آداملار ياتاردیلار:
كورلار، توپاللار، علئللر. (و سويون
ترپَشمه‌سئني گؤزله‌يردئلر. ٤ چونكي
هردن، بئر ملک بو حووضون
ائچئنه انئب، اونو چالخالارميش.
سو چالخالانديقدا حووضون
ائچئنه گئرن ائلک آدام بوتون
ناخوشلوغوندان توختارميش.)
٥ اورادا بئر آدام وار ائدي كي،
اوتوزسكّئز ائل ناخوشلوق الئنده
اَسئر ائدي. ٦ عئسا اونون اورادا
ياتديغيني گؤروب، اوزون بئر زامان
ناخوشلوق چكدئيئني آنلادي. و اونا
ددي: "صاغالماق ائسته‌يئرسن؟"
٧ ناخوش آدام اونا جاواب
وردي: "آغا! هچ كسئم يوخدور
كي، سويون چالخالانديغي زامان،
مني حووضون ائچئنه سالسين.
اؤزومو ترپه‌دئب چاتينجا، آيري بئر
آدام مندن قاباق اؤزونو حووضا
ساليير." ٨ عئسا اونا ددي: "قالخ،
دؤشه‌يئني گؤتور، گت." ٩ ناخوش
آدام او آندا صاغالدي و دؤشه‌يئني
گؤتوروب گتدي. و او گون سبّت
گونو ائدي. ١٠ اونا گؤره يهودئلر او
شفا تاپميش آداما ددئلر: "بو گون
سبّت گونودور. سنئن اوچون جائز
ديئل كي، دؤشه‌يئني گؤتوروب
آپاراسان." ١١ شفا تاپميش آدام
اونلارا ددي: "مني شفا ورن آدام
ددي، «دؤشه‌يئني گؤتور، گت.»"
١٢ او زامان اوندان سوروشدولار:
"سنه «دؤشه‌يئني گؤتور، گت»
دئين آدام كئمدئر؟" ١٣ شفا
تاپميش آدام عئسانين كئم اولدوغونو
بئلمئردي. چونكي عئسا خالقين
قالاباليغيندا گؤزدن ائتمئشدي.
١٤ سونرا عئسا او آدامي معبدده
تاپيب اونا ددي: "باخ صاغالدين.
گوناهدان اَل چک كي، بوندان
داها پئسئنه اسئر اولمایاسان." ١٥ او

آدام گدئب يهودئلره خبر وردي
كي، اونا شفا ورن آدام عئسادير.
۱۶ يهودئلر، عئسانين بو ائشلري
سبّت گونونده اتدئيئنه گؤره، اونا
اذئيّت ورئردئلر. ۱۷ آمّا عئسا اونلارا
ددي: "آتام ائندئيه كئمي ائشلهيئر،
من ده ائشلهيئرم." ۱۸ بو سببدن
يهودئلر آرتيق اونو اؤلدورمک
ائسته‌دئلر. چونكي فقط سبّت
گونونو پوزموردو، تاريني دا آتاسي
خئطاب ادئب، اؤزونو اونا تاي
ادئردي. ۱۹ اونون اوچون عئسا
اونلارا بله جاواب ورئب ددي:
"دوغروسونو سئزه ديئرم، اوغول
اؤزوندن هچ بئر شي اِده بئلمز،
مگر اونلار كي، آتا ادئر و اوغول
گؤرور. چونكي آتا نه ادئر، اوغول
دا اونو ادئر. ۲۰ آتا اوغولو سوئر و
بوتون اِتدئكلرئني اونا گؤرسه‌دئر.
و بونلاردان داها بؤيوک شيلر
ده اوغولا گؤرسه‌جک كي،
سئز تعجّوبدن مات قالاجاقسينيز.
۲۱ آتا اؤلولري دئرئلدئب اونلارا
حيات وردئيي كئمي، اوغول دا
ائسته‌دئيي آداملارا حيات وره
جک. ۲۲ چونكي آتا كئمسه‌يه حؤكم
اتمئر، اونا گؤره كي، حؤكم اتمه‌يي
اوغولون اَلئنه ورئب كي، ۲۳ آتايا
حؤرمت گؤرسه‌دن، اوغولا دا
اِله حؤرمت گؤرسدسئن. اوغولا
حؤرمت گؤرسدمه‌ين آدام،
اونو گؤنده‌رن آتايا دا حؤرمت
گؤرسدمئر. ۲۴ دوغروسونو سئزه
ديئرم، منئم سؤزومو اشئدئب مني
گؤنده‌ره‌نه ائمان گتئرن آدامين
ابدي حياتي واردير. او، موحاكئمه
اولمياجاق، اصلئنده او اؤلومدن
حياتا كچئب. ۲۵ دوغروسونو سئزه
ديئرم، او واخت گلئر، اله گلئبدئر
ده كي، اؤلولر تارينين اوغلونون
سسئني اشئده‌جكلر و اونو اشئدنلر
ياشاياجاقلار. ۲۶ چونكي آتانين
اؤزونده حياتي اولدوغو كئمي،
اوغولا دا عطا اِدئب كي، اؤزونده
حياتي اولسون. ۲۷ و اونا موحاكئمه
اتمک قودرتئني ده ورئب، چونكي

ائنسان اوغلودور. ٢٨ بونا تعجّوب
اتمەيئن. چونكي او ساعات گلئر
كي، بوتون قبئرلرده اولانلار
اونون سسئني اشئدئب ٢٩ اشئيه
چيخاجاقلار؛ ياخشي عمل ادنلر
ياشاماق اوچون چيخاجاقلار،
پئس عمل ادنلر موحاكئمه
اولونماق اوچون. ٣٠ من اؤزومدن
بئر شي اده بئلمەرم. اشئتدئيئم
كئمي حؤكم ادئرم و منئم حؤكموم
عادئل بئر حؤكمدور، چونكي اؤز
ائستەدئيئمي يوخ، مني گؤندەرن
آتانين ائستەدئيئني يرئنه يتئرمک
ائستەيئرم.”

ئىسانىن حاقّىندا كي شهادتلر ۳۱ "اگر من
اؤز حاقّيمدا شهادت ورسم، شهادتئم
اعتئبارسيزدير. ۳۲ منئم حاقّيمدا شهادت
ورن اؤزگه بئري وار. و اونون شهادتئنئن
اعتئبارلي اولدوغونو بئلئرم. ۳۳ سئز
يحيانين يانينا آداملار گؤنده‌ردئنئز و او،
حقئقت حاقّيندا شهادت وردي. ۳۴ آمّا
من ائنساندان شهادت قبول اتمئرم.
لاكئن بونلاري ديئرم كي، سئز نئجات
تاپاسينيز. ۳۵ يحيا يانان و ائشيقلانديران
بئر چيراق ائدي، و سئز آز بئر زامان
اونون ائشيغيندا شادليق اتمک ائسته‌دئنئز.
۳۶ آمّا يحيانين شهادتئندن داها اعتئبارلي
شهادتئم واردير. چونكي تاماملاماق
اوچون آتانين منه وردئيي او ائشلر كي،
اله ائندي ده اونلارلا مشغولام، منئم آتا
طرفئندن گؤنده‌رئلمئش اولدوغوما
شهادت ورئرلر. ۳۷ و مني گؤنده‌رن آتا،
اؤزو منئم حاقّيمدا شهادت ورئب. سئز
هچ بئر زامان نه اونون سسئني
اشئدئبسئنئز، نه اونون صورتئني
گؤروبسونوز، ۳۸ نه ده اونون كلامي
سئزده ساكئن اولور. چونكي اونون
گؤنده‌ردئيئنه ائمان گتئرمئرسئنئز.
۳۹ موقدّس كئتابي تفتئش ادئرسئنئز،

بئري تايينا كچدي. ۲ و چوخ آدام
اونون دالينجا گدئردي، چونكي
ناخوش آداملارا اتدئيي مؤجوزه
لري گؤرموشدولر. ۳ عئسا بئر داغا
چيخيب شاگئردلري ائله اورادا
اوتوردو. ۴ يهودئلرئن پاسخا بايرامي
ياخين ائدي. ۵ عئسا گؤزلرئني
قالديريب، يانينا جاماعاتين گلمه‌سئني
گؤرنده فئلئپوسا ددي: "بونلارين
يمه‌يي اوچون هارادان چؤرک
ساتين آلاق؟" ۶ عئسا بو سؤزو اونو
ائمتاحان اتمک اوچون ددي،
چونكي نه اده‌جه‌يئني اؤزو ياخشي
بئلئردي. ۷ فئلئپوس جاواب وردي:
"اونلارين هر بئرئسئنه بئر آز چاتماسي
اوچون ائكي‌يوز دئنار چؤرک ده
بس اتمز." ۸ شاگئردلرئندن بئري،
شمعون پطروسون قارداشي آندرياس
عئسايا ددي: ۹ "بورادا بئر اوغلان
اوشاغي وار كي، بش آرپا چؤرک
و ائكي باليغي وار. آمّا بو قدر آدام
اوچون بو، نه اولاجاق؟" ۱۰ عئسا
ددي: "جاماعاتي يره اوتوردون."
او يرده چوخ اوت وار ائدي.
جاماعات اوتوردو و كئشئلرئن
سايي تقرئبن بش مئن اولاردي.
۱۱ او زامان عئسا چؤركلري
گؤتوردو و شوكور ادندن سونرا،
اوتورانلار آراسيندا ائسته‌دئكلري
قدر پايلادي. باليقلارلا دا بله
اتدي. ۱۲ هامي ييئب دويياندان
سونرا، عئسا شاگئردلرئنه ددي:
"آرتيق قالان تئكه‌لري ييغين
كي، هچ بئر شي هدر اولماسين."
۱۳ شاگئردلر آداملارين يدئكلرئندن
آرتيق قالميش بش آرپا چؤره‌يئن
تئكه‌لرئني ييغديلار و اون‌ائكي زنبئل
دولدو. ۱۴ جاماعات عئسانين اتدئيي
بو مؤجوزه‌ني گؤره‌نده ددئلر:
"دوغرودان دا بو اِله او پيغمبردئر
كي، دونيايا گله‌جک ائدي."
۱۵ عئسا آنلادي كي، اونلار زورلا
اونو آپاريب اؤز پادشاهلاري اتمک
ائسته‌يئرلر. اونون اوچون ده گئنه
تک باشينا داغا چكئلدي.

عئسا سو اوزونده يرئيئر

(متّا ۱۴:۲۲-۳۳، مرقوس
۶:۴۵-۵۲) ۱۶ آخشام اولاندا
شاگئردلري گؤله اِندئلر. ۱۷ و بئر قاييغا
مئنئب گؤلون او تايينا، كفرناحوم
سمتئنه يولا دوشدولر. آرتيق قارانليق
دوشموشدو، آمّا عئسا حله اونلارين يانينا
گلئب چيخماميشدي. ۱۸ گوجلو يل
اسدئيئندن، گؤل كولكلي اولماغا
باشلادي. ۱۹ تخمئنن بئر آغاج
گتمئشدئلر كي، عئساني گؤلون اوزونده
يرئيئب قاييغا ياخينلاشديغيني گؤردولر
و قورخدولار. ۲۰ آمّا عئسا اونلارا
ددي: "قورخمايين، منم." ۲۱ او واخت
ائسته‌دئلر كي، عئساني قاييغا آلسينلار و او
آندا قاييق گده‌جكلري يره يتئشمئشدي.
۲۲ او گونون صاباحي گؤلون او تايیندا
اولان جاماعات آنلادي كي، شاگئردلر
اورادا اولان بئرجه قاييغا مئنئب گدئبلر
و عئسا اونلارلا همن قاييغا مئنئب
گتمه‌يئب. ۲۳ بو آرادا طئبريادان اؤزگه
قاييقلار، او يرئن ياخينليغينا گلدئلر كي،
رب شوكور ادندن سونرا چؤرک
يمئشدئلر. ۲۴ جاماعات عئسا و
شاگئردلرئئن اورادا اولماديغيني

وئلايتئندن اوزاق ساخلاييردي.
چونكي يهودئلر
اونو اؤلدورمک ائستەيئردئلر. ٢ يهودئلرئن
چادير بايرامي ياخينلاشيردي.
٣ اونون اوچون ده عئسانين
قارداشلاري اونا ددئلر: "بورادان
چيخ، يهودئيه وئلايتئنه گت
كي، شاگئردلرئن ده اتدئيئن
ائشلري گؤرسونلر. ٤ چونكي اؤزونو
تانيتديرماق ائستەين آدام ائشئني
گئزلئجه گؤرمز. اگر بو ائشلري
سن ادئرسن، اؤزونو دونيايا ظاهئر
ات." ٥ عئسانين قارداشلارينين هچ
بئري اونا ائمان گتئرمەمئشدي.
٦ بو سببدن عئسا اونلارا ددي:
"منئم واختيم حله يتئشمەيئب. آمّا
سئزئن واختينيز همئشه حاضيردير.
٧ دونيا سئزدن نئفرت ادەبئلمز،
آمّا مندن نئفرت ادئر. چونكي
اونون ائشلرئنئن پئس اولدوغونا
شهادت ورئرم. ٨ سئز بو بايرام
اوچون اورشلئمه گدئن. من
بو بايرام اوچون حله گتمئرم،
چونكي منئم دوروست واختيم حله
يتئشمەيئب." ٩ عئسا بو سؤزلري
اونلارا ديئب جلئلده قالدي.
١٠ لاكئن عئسانين قارداشلاري
بايرام اوچون اورادان آيريلاندان
سونرا، او اؤزو ده اورشلئمه
گتدي، آمّا آشكار يوخ، گئزلي.
١١ يهودئلر بايرامدا عئساني آختاريب
"بو آدام بس هارادادير؟" ديئب
سوروشوردولار. ١٢ جاماعات
آراسيندا اونون حاقّيندا چوخ
پيچيلتي‌لار گزئردي. بعضئلري
ديئردئلر: "او، ياخشي آدامدير."
آمّا بعضئلري ده ديئردئلر: "يوخ،
خالقي آلدادير." ١٣ آمّا يهودئلرئن
قورخوسوندان هچ كس آچيقجا بئر
سؤز دمئردي.

عئسا بایرامدا تعلئم ورئر ۱۴ بایرامین
یاریسینا قدر کچمئشدي کي، عئسا
معبده گدئب تعلئم ورمه‌یه باشلادي.
۱۵ یهودئلر تعجّوبدن مات قالیب دیئردئلر:
"بو آدام تعلئم گؤرمه‌مئش نجه موقدّس
کئتابدان بو قدر بئلئر؟!" ۱۶ عئسا اونلارا
جاواب ورئب ددي: "وردئیئم تعلئم منئم
اؤزومون دیئل، مني گؤنده‌ره‌نئن‌دئر.
۱۷ اگر کئمسه اونون ائسته‌دئیئني یرئنه
یتئرمک ائسته‌سه، وردئیئم تعلئمئن
تاریدان اولدوغونو و یا منئم اؤزومدن
اولدوغونو آنلایاجاق. ۱۸ اؤزوندن
دانیشان، اؤز عئزّتئني آختارار. آمّا اونو
گؤنده‌ره‌نئن عئزّتئني آختاران آدام،
حقئقت آدامي‌دیر و اوندا یالان تاپیلماز.
۱۹ آیا شرئعتي سئزه موسا ورمه‌دي؟
گئنه ده سئزدن هیچ بئرئنئز شرئعتي یرئنه
یتئرمئر. نه اوچون مني اؤلدورمک
ائسته‌یئرسئنئز؟" ۲۰ جاماعات جاواب
ورئب ددي: "مگر دلي اولوبسان! کئم
سني اؤلدورمک ائسته‌یئر؟" ۲۱ عئسا
اونلارا جاواب ورئب ددي: "بئر ائش
گؤردوم و هامینیز تعجّوبدن مات
قالیبسینیز. ۲۲ ختنه اتمه‌یي موسا سئزه
وردئیي اوچون، سبّت گونونده اوشاغي

و بوتون خالق اونون اطرافينا
ييغيلدي. عئسا دا اوتوروب
اونلارا تعلئم ورئردي. ٣ فرئسئلر و
شرئعت موعلّئملري زئنا عملئنده
ياخالانميش بئر آروادي گتئردئلر
و اورتادا دوردوروب، ٤ عئسايا
ددئلر: "اوستاد، بو آرواد زئنا
عملئنده ياخالانيب. ٥ موسا
شرئعتده بئزه امر ادئب کي، بله
بئر آروادي داشلاياق. سن نه
ديئرسن؟" ٦ اونلار بو سوآللا
عئساني ائمتاحان ادئردئلر کي، اونا
بؤهتان وورماق اوچون بلکه بئر
سبب تاپسينلار. آمّا عئسا ايئلئب
بارماغي ائله يره يازي يازيردي.
٧ لاکئن اونلارين دايانمادان بو
سوآلي سوروشدوقلارينا گؤره،
قالخيب اونلارا ددي: "آرانيزدا
کئم گوناهسيزدير، قويون بئرئنجي
داشي او آتسين." ٨ و گئنه اَيئلئب
يره يازي يازماغا باشلادي. ٩ خالق
بو سؤزو اشئدنده آغساقّاللاردان
توتموش لاپ کئچئيئنه قدر بئر-بئر
اورادان گتدئلر. و عئسا تک قالدي.
او آرواد دا اورتادا دورموشدو.
١٠ عئسا قالخيب اوندان سوروشدو:
"آرواد، سندن شئکايت ادنلره
نه اولدو؟ کئمسه سني محکوم
اتمه‌دي؟" ١١ آرواد ددي: "خير،
آغا." عئسا اونا ددي: "من ده سني
محکوم اتمئرم. گت و داها گوناه
اتمه."

عئسا، دونیانین نورو ۱۲ عئسا گئنه خالقا
خئطاب ادئب ددي: "دونیانین نورو
منم. منئم دالیمجا گلن قارانلیقدا گزمیه
جک و اوندا حیات نورو اولاجاق."
۱۳ او زامان فرئسئلر اونا ددئلر: "سن
اؤز حاقّیندا شهادت ورئرسن. بو
شهادتئن اعتئباري یوخدور." ۱۴ عئسا
جاوابیندا اونلارا ددي: "حتّا اگر اؤز
حاقّیمدا دا شهادت ورسم، شهادتئم
اعتئبارلي‌دیر، چونکي هارادان گلدئئمي
و هارایا گده‌جَیئمي بئلئرم. آمّا سئز منئم
هارادان گلدئئمي و هارایا گده‌جه‌یئمي
بئلمئرسئنئز. ۱۵ سئز ائنسان گؤزو ائله
حؤکم ادئرسئنئز. آمّا من کئمسه‌یه حؤکم
اتمئرم. ۱۶ لاکئن حؤکم اتسم ده بله، منئم
حؤکموم دوغرودور. چونکي تک دیئلم،
منم و مني گؤنده‌رن آتا. ۱۷ سئزئن
شرئعتئنئزده ده ائکي آدامین شهادتئنئن
اعتئبارلي اولدوغو یازیلیب. ۱۸ من اؤز
حاقّیمدا شهادت ورئرم و مني گؤنده‌رن
آتا دا منئم حاقّیمدا شهادت ورئر."
۱۹ او واخت عئسادان سوروشدولار:
"سنئن آتان هارادادیر؟" عئسا جاواب
وردي: "سئز نه مني تاني‌یئرسینیز نه ده
آتامي. اگر مني تانیسایدینیز، منئم آتامي دا

۲ اونون شاگئردلري اوندان
سوروشدولار: "اوستاد، کئمئن
گوناهي اوزوندن بو آدام کور
آنادان اولدو؟ اونون اؤزونون؟
يوخسا آتا-آناسينين؟" ۳ عئسا
جاواب وردي: "نه بو آدام گوناه
اتدي، نه ده آتا-آناسي. او، آنادان
کور اولدو کي، تارينين ائشلري
اونون حياتيندا گؤرونسون. ۴ مادام
کي، گوندوزدور، مني گؤنده‌ره‌نئن
ائشلرئنه مشغول اولماليام. گجه گلئر
کي، او زامان هچ کس ائشليه بئلمز.
۵ دونيادا ائکن دونيانين نورويام."
۶ بو سؤزلري دئيندن سونرا، عئسا
يره توپوروب، توپورجکله پالچيق
دوزلتدي و کورون گؤزونه
سورتدو. ۷ و اونا ددي: "گت،
سئلوآم (يعني گؤنده‌رئلمئش)
حووضوندا يو." کور آدام گدئب
يودو و گؤزو آچيلميش گلدي.
۸ قونشولار و کور آدامين يولچولوق
اتدئيئني ائره‌لئدن بئلنلر ديئردئلر:
"مگر بو اوتوروب يولچولوق ادن
همن آدام ديئل؟" ۹ بعضئلري
"اودور" ديئردئلر. بعضئلري ده
ديئردئلر: "خير، بو، او کور آداما
اوخشايان بئر آدامدير.» آمّا او
اؤزو "من اِله او آدامام" ديئردي.
۱۰ اونون اوچون کور آدامدان
سوروشدولار: "بس نجه گؤزلرئن
آچيلدي؟" ۱۱ او، جاواب وردي:
"عئسا ديئلن آدام پالچيق دوزه‌لدئب
گؤزومه سورتدو و منه ددي؛
«گت، سئلوآم حووضوندا يو.»
من ده گدئب يودوم و او زامان
گؤزلرئم آچيلدي." ۱۲ اونلار
اوندان سوروشدولار: "بو آدام
هارادير؟" ددي: "بئلمئرم." ۱۳ اوّلجه
کور اولان آدامي فرئسئلرئن
يانينا آپارديلار. ۱۴ عئسا پالچيق
دوزه‌لدئب کور آدامين گؤزلرئني
آچديغي گون، سبّت گونو ائدي.
۱۵ اونون اوچون ده فرئسئلر
گؤزلرئنئن نجه آچيلديغيني گئنه
سوروشدولار. و او دا فرئسئلره
ددي: "گؤزلرئمئن اوستونه پالچيق

سورتدو و يودوم و ائندي گؤرورَم.”
۱۶ او واخت فرئسئلردن بعضئلري
ددئلر: “بو آدام تاري طرفئندن
ديئل، چونکي سبّت گونونو
ساخلامير.” آمّا بعضئلري ده ددئلر:
“گوناهکار بئر آدام نجه بله مؤجوزه
لر اده بئلر؟” ۱۷ او واخت کور
آداما گئنه ددئلر: “سنئن گؤزلرئني
آچان آدامين حاقّيندا اؤزون نه
ديئرسن؟” جاواب وردي: “او آدام
بئر پيغمبردئر.” ۱۸ يهودئلر او آدامين
قاباق کور اولدوغونا و ائندي
گؤزلرئنئن آچيلديغينا ائنانماديلار.
اونون اوچون ده گؤزلري
آچيلميش آدامين آتا-آناسيني
چاغيريب، ۱۹ سوروشدولار:
“سئزئن ددئيئنئز آنادان کور
دوغولان اوغول بودور؟ بس
ائندي نجه گؤرور؟” ۲۰ او آدامين
آتا-آناسي جاواب وردئلر: “بو آدامين
بئزئم اوغلوموز اولدوغونو و آنادان
کور دوغولماسيني يقئن بئلئرئک.
۲۱ آمّا ائندي بئلمئرئک کي، نجه
گؤرور و کئم اونون گؤزلرئني
آچيب. اؤزوندن سوروشون. او
اؤزو حدّي-بولوغا چاتميش بئر
آدامدير. اؤزو حاقّيندا قوي اؤزو
دانيشسين.” ۲۲ او آدامين آتا-آناسي
بو سؤزو يهودئلرئن قورخوسوندان
ددئلر. چونکي يهودئلرئن ريئسلري
بله قرار قويموشدولار کي، عئسانين
مسئح اولدوغونا ائنانان هر کس
کنئسه‌دن قووولسون. ۲۳ بو سببدن
او آدامين آتا-آناسي “اونون اؤزوندن
سوروشون. او اؤزو حدّي-بولوغا
چاتميش بئر آدامدير.” ددئلر.
۲۴ اونون اوچون اوّلجه کور اولان
آدامي ائکئنجي دفه چاغيرديلار
و اونا ددئلر: “جلالي تاريپا ور.
بئز بو آدامين گوناهکار اولدوغونو
بئلئرئک.” ۲۵ او واخت او آدام
اونلارا ددي: “اونون گوناهکار
اولوب اولماديغيني بئلمئرم. آنجاق
بئر شي بئلئرم، کور ائدئم، ائندي
گؤرورم.” ۲۶ فرئسئلر اوندان
سوروشدولار: “او، سنه نه اتدي؟

گؤزلرئني نجه آچدي؟" ۲۷ اونلارا
جاواب وردي: "سئزه ائندي ددئم،
مگر قولاق آسمادينيز؟! نئيه گئنه
اشئتمک ائسته‌يئرسئنئز؟ يوخسا
سئز ده اونون شاگئردلري اولماق
آرزوسونداسينيز؟!" ۲۸ فرئسئلر او
آدامي سؤيوب ددئلر: "او آدامين
شاگئردي سن‌سن. بئز موسانين
شاگئردلري‌يئک. ۲۹ بئز تارينين
موسا ائله دانيشديغيني بئلئرئک.
آمّا بو آدامين هارادان اولدوغونو
بئلمئرئک." ۳۰ او آدام جاواب
ورئب اونلارا ددي: "اله تعجّوبلوسو
ده بودور. سئز بو آدامين هارادان
اولدوغونو بئلمئرسئنئز، حال بو کي،
بو آدام منئم گؤزلرئمي آچيب.
۳۱ ياخشي بئلئرئک کي، تاري
گوناهکار آداملارا قولاق آسماز.
تاري او آداما قولاق آسار کي، اونا
عئبادت ادئر و اونون ائسته‌دئيئني
يرئنه يتئرئر. ۳۲ عالمئن باشلانيشيندان
کئمسه اشئتمه‌يئب کي، آنادان
کور دوغولموش بئر آدامين گؤزلري
آچيلسين. ۳۳ اگر بو آدام تاري
طرفئندن اولماسايدي، هچ بئر شي
اده‌بئلمزدي." ۳۴ فرئسئلر اونا جاواب
ورئب ددئلر: "ائندي سن بئزه
درس ورئرسن، سن کي، تامامن
گوناه ائچئنده دوغولوبسان؟!" و
اونو اشئيه سالديلار. ۳۵ عئسا او
آدامين اشئيه ساليندیغيني اشئتدي
و اونو تاپيب ددي: "آيا تارينين
اوغلونا ائمان گتئرئرسن؟" ۳۶ او
آدام جاواب ورئب ددي: "آغا، او
کئمدئر کي، اونا ائمان گتئرئم؟"
۳۷ عئسا اونا ددي: "اونو گؤروبسن.
سئنئله دانيشان او اؤزودور."
۳۸ او آدام ددي: "يارب، ائمان
گتئرئرم." و عئسايا پرستئش اتدي.
۳۹ و عئسا ددي: "بو دونيايا حؤکم
اتمک اوچون گلمئشم، اله کي،
گؤرمه‌ينلر گؤرسونلر و گؤرنلر کور
اولسونلار." ۴۰ يانيندا اولان بعضي
فرئسئلر بو سؤزلري اشئدئب اونا
ددئلر: "يوخسا بئز ده کوروق؟!"
۴۱ عئسا اونلارا ددي: "اگر کور

اولسايدينيز، گوناهينيز اولمازدي.
آمّا ائندي كي، «گؤروروک»
ديئرسئنئز، گوناهينيز اوستونوزده
قالير.”

ياخشي چوبان ۱

۱۰ “دوغروسونو سئزه
ديئرم؛ قويون آغيلينا
قاپيدان گئرمه‌يئب، آيري بئر
يردن آشيب-گئرن آدام، اوغرو
و حرامي‌دئر. ۲ آمّا قاپيدان گئرن
قويونلارين چوباني‌دير. ۳ قاپيچي
قاپيني اونا آچار و قويونلار اونون
سسئنه قولاق آسارلار. چوبان
اؤز قويونلاريني آدلاري ائله
چاغيرار و اشئيه چيخاردار. ۴ بوتون
قويونلاريني اشئيه چيخارداندان
سونرا، اونلارين قاباغيندا گِدَر و
قويونلار اونون دالينجا گدرلر،
چونکي اونون سسئني تاني‌ييرلار.
۵ اونلار ياد آدامين دالينجا گتمزلر.
اونون اوچون قاچارلار كي، ياد
آدامين سسئني تانيميرلار.” ۶ عئسا
بو مثلي اونلارا ددي، آمّا او
آداملار اونون ددئيئني آنلامادیلار.
۷ اونون اوچون عئسا اونلارا گئنه
ددي: “دوغروسونو سئزه ديئرم؛
قويونلار اوچون قاپي منم. ۸ مندن
قاباق گلنلرئن هاميسي اوغرو و
حرامي ائدي. آمّا قويونلار اونلارين
سسئنه قولاق آسماديلار. ۹ قاپي
منم. مندن گئرنلرئن هاميسي نئجات
تاپاجاق؛ ائچه‌ري گئره‌جکلر، اشئيه
چيخاجاقلار و اوتلاق تاپاجاقلار.
۱۰ اوغرو گلمز مگر اوغورلاماق،
اؤلدورمک و هلاک اتمک اوچون.
من گلمئشم كي، اونلار حياتا
صاحئب اولسونلار و آرتيقليقلا
اونا صاحئب اولسونلار. ۱۱ ياخشي
چوبان منم. ياخشي چوبان
قويونلاردان اؤتري جانيندان كِچَر.
۱۲ چوبان اولمايان و اوجرته ائشله‌ين
آدام كي، قويونلارين صاحئبي
ديئل، قوردون گلدئيئني گؤرونجه،
قويونلاري بوراخيب قاچار و قورد
اونلاري قاپيب داغيدار. ۱۳ اوجرته

ائشلەین آدام قاچار، چونکي اوجرته
ائشلەیئر و قویونلارین قیدئنه قالمیر.
۱۴ یاخشي چوبان منم و منئم
اولانلاري تاني‌ییرام و منئم اولانلار
دا مني تاني‌ییرلار. ۱۵ اله کي، آتا
مني تاني‌ییر و من ده آتاني تاني‌ییرام
و قویونلاردان اؤتري جانیمدان
کچئرم. ۱۶ بو آغیلدان اولمایان اؤزگه
قویونلاریم دا وار کي، اونلاري
گتئرمەلئیم. اونلار سسئمي اشئده
جکلر و بئر چوباني اولان سورو
اولاجاقلار. ۱۷ بونون اوچون آتا
مني سوئر کي، جانیمدان کچئرم، اِله
کي، اونو تکرار آلیم. ۱۸ کئمسه اونو
مندن آلمیر. من اؤزوم اونو ورئرم.
اونو ورمەیه ده ائختئیاریم وار، اونو
گئنه آلماغا دا. بو حؤکمو آتامدان
آلمیشام." ۱۹ عئسانین بو سؤزلرئنه
گؤره یهودئلرئن آراسیندا گئنه ده
ائختئلاف دوشدو. ۲۰ اونلاردان
چوخلاري دیئردئلر: "او دلي
اولوب. ناپاک روح الئنده اسئردئر.
نه اوچون اونا قولاق آسیرسینیز؟"
۲۱ اؤزگەلري ده دیئردئلر: "دلي بئر
آدام مگر کور بئر آدامین گؤزلرئني
آچا بئلر؟"

يهودئلرئن ائمانسيزليغي ۲۲ اوندان سونرا،
اورشلئمده وقف بايرامي يتئشدي.
۲۳ قيش ائدي. عئسا معبدده، سوليمانين
ايوانيندا گزئردي. ۲۴ يهودئلر عئسانين
اطرافينا پيغيليب اونا ددئلر: "نه
واختا كئمي بئزي شک ائچئنده
ساخلاياجاقسان؟ اگر وعده‌سي
ورئلمئش مسئح سنسن، آچيقجا بئزه
ده." ۲۵ عئسا اونلارا جاواب وردي:
"سئزه ددئم و سئز ائنانميرسينيز. آتامين
آديندا گؤردويوم ائشلر منئم حاقّيمدا
شهادت ورئرلر. ۲۶ آمّا سئز ائنانميرسينيز،
چونکي منئم قويونلاريمدان ديئلسئنئز.
۲۷ منئم قويونلاريم منئم سسئمي
اشئدئرلر. من اونلاري تاني‌يرام و اونلار
منئم دالیمجا گلئرلر. ۲۸ و من اونلارا
ابدي حيات ورئرم. اونلار هچ واخت
هلاک اولمازلار و کئمسه ده اونلاري
الئمدن قاپا بئلمز. ۲۹ اونلاري منه ورن
آتام، هاميدان بؤيوکدور و آتانين الئندن
قاپماغا کئمسه قادئر ديئل. ۳۰ من و آتا
بئرئک." ۳۱ يهودئلر اونو داشلاماق
اوچون گئنه داش گؤتوردولر. ۳۲ عئسا
اونلارا ددي: "سئزه آتادان چوخ ياخشي
ائشلر گؤرستدئم. بو ائشلرئن هانسيندان

ائلعازر آدیندا بئر کئشي ناخوش
ائدي. ۲ بو اله او مریم ائدي
کي، ربّین آیاقلارینا یاغ تؤکوب
ساچلاري ائله سئلدي. ناخوش
اولان ائلعازر اونون قارداشي
ائدي. ۳ اونا گؤره باجي‌لار عئسایا
خبر گؤنده‌ردئلر: "آغا، سودئیئن
آدام ناخوشدور." ۴ عئسا بونو
اشئدنده ددي: "بو ناخوشلوغون
آخیري اؤلوم دیئل، تارینین
جلالي اوچوندور کي، تارینین
اوغلو اونونلا عئزّت تاپسین."
۵ عئسا مارتا، باجیسي مریم، و
ائلعازري سوئردي. ۶ ائلعازرئن
ناخوشلوغونو اشئدندن سونرا،
عئسا قالدیغي یرده ائکي گون ده
قالدي. ۷ اوندان سونرا شاگئردلرئنه
ددي: "گلئن گئنه یهودئیه دئیارینا
گدک." ۸ شاگئردلري اونا ددئلر:
"اوستاد، یهودئلر سني داشلاماق
ائسته‌یئردئلر و ائندي سن گئنه
اورایا گدئرسن؟!" ۹ عئسا جاواب
وردي: "مگر بئر گون اون‌ائکي
ساعات دیئل؟ گوندوزده یرئین
آدام سوروشمز. چونکي بو دونیانین
ائشیغیندا گؤرور. ۱۰ آمّا گجه
قارانلیغیندا گزن آدامدیر کي،
ائشیغي اولمادیغینا گؤره سوروشر."
۱۱ عئسا بو سؤزلري دئیندن
سونرا اونلارا ددي: "دوستوموز
ائلعازر یوخویا گدئب. گدئرم اونو
یوخودان اویادیم." ۱۲ شاگئردلر اونا
ددئلر: "آغا، اگر یوخویا گتمئشسه،
توختایاجاق." ۱۳ عئسانین او
سؤزدن مقصدي ائلعازرئن اؤلومو
ائدي. آمّا اونلار اله گومان اتدئلر
کي، یوخودان حاصئل اولان
دئنجلمکدن دانیشیر. ۱۴ اونون اوچون
ده عئسا آچیقجا اونلارا ددي:
"ائلعازر اؤلوبدور. ۱۵ سئزئن
ائمان گتئرمه‌یئنئز اوچون اورادا
اولمادیغیمدان چوخ سوئنئرم. آمّا
گلئن اونون یانینا گدک." ۱۶ "اکئز"
آدلانان توماس او بئري شاگئردلره
ددي: "گلئن بئز ده اونونلا گدئب
اونونلا بئرلئکده اؤلک."

قئيامت و حيات منم ۱۷ عئسا بيت‌عنيايا
ياخينلاشاندا، ائلعازرئن قبئره
قويولماسيندان دؤرد گون كچئردي.
۱۸ بيت عنيانين اورشلئمدن ياريم
آغاجدان آز آراسي وار ائدي. ۱۹ و
يهودئلردن چوخلاري مريم و مارتانين
يانينا گلمئشدئلر كي، قارداشلارينين
اؤلومو اوچون اونلارا تسلّي ورسئنلر.
۲۰ مارتا عئسانين گلدئيئني اشئدن
واخت، اونون قاباغينا چيخدي. آمّا مريم
اِوده اوتورموشدو. ۲۱ مارتا عئسايا ددي:
"آغا، اگر بورادا اولسايدين، قارداشيم
اؤلمزدي. ۲۲ و ائندي ده بئلئرم كي،
تاريدان نه ائستيه‌سن، تاري سنه وره
جک." ۲۳ عئسا اونا ددي: "قارداشين
گئنه دئرئله‌جک." ۲۴ مارتا اونا ددي:
"بئلئرم كي، قئيامت گونونده، او آخير
گونده گئنه دئرئله‌جک." ۲۵ عئسا اونا
ددي: "«قئيامت و حيات منم. منه ائمان
گتئرن اؤلسه ده، ياشايار. ۲۶ و ياشايان
هر كس منه ائمان گتئرسه، اصلا اؤلمز.
آيا بونا ائنانيرسان؟" ۲۷ مارتا اونا ددي:
"بلي يارب، ائنانميشام كي، مسئح
سنسن؛ او تارينين اوغلو كي، اونون بو
دونيايا گله‌جه‌يي قاباقدان خبر ورئلئب."

عنيايا، اؤلولردن دئرئلتدئيي
ائلعازرئن ياشاديغي يره گلدي.
۲ اورادا اونون اوچون بئر قوناقليق
وردئلر. مارتا خئدمت ادئردي و
ائلعازر عئسا ائله سوفره باشيندا
اوتورانلاردان بئري ائدي. ۳ مريم
بئر شوشه چوخ قئيمتلي خالئص
سونبول ياغيني گؤتوروب عئسانين
آياقلارينا سورتدو و ساچلاري
ائله اونون آياقلاريني سئلدي.
اِو سونبول ياغينين عطري ائله
دولدو. ۴ ائسکاريوتلو يهودا، عئسانين
شاگئردلرئندن بئري کي، اونا
خيانت اِتمَک نئيّتئنده ائدي،
ددي: ۵ "نه اوچون بو ياغ اوچ
يوز دئنارا ساتيليب، مؤحتاج
آداملارا ورئلمه‌دي؟" ۶ بونو
مؤحتاج آداملارين قيدئنه قالديغي
اوچون دمئردي. اوغرو اولدوغو
اوچون ديئردي. کئسه اونون يانيندا
ائدي و اونا قويولانلاردان اؤزونه
ده گؤتورَردي. ۷ عئسا ددي:
"اونونلا ائشئن اولماسين. قوي اونو
منئم دفنئم اوچون ساخلاسين.
۸ مؤحتاج آداملار همئشه آرانيزدا
واردير‌لار. آمّا من همئشه آرانيزدا
ديئلم." ۹ يهودئلردن چوخلاري
عئسانين اورادا اولدوغوندان خبردار
اولوب فقط عئساني گؤرمک
اوچون يوخ، اؤلولردن دئرئلتدئيي
ائلعازري گؤرمک اوچون ده
اورايا گلدئلر. ۱۰ اونون اوچون
باش کاهئنلر مصلحتله‌شئب
ائلعازري ده اؤلدورمه‌يه قرار
قويدولار. ۱۱ چونکي اونون اوزوندن
يهودئلردن چوخلاري گدئب عئسايا
ائمان گتئرئردئلر.

عئسا عئزّتله اورشلئمه گئرئر ۱۲ او
گونون صاباحي بايراما گلن بؤيوک بئر
جاماعات، عئسانين اورشلئمه گلمکده
اولدوغونو اؤيره‌نَنده، ۱۳ خورما
بوداقلاريني گؤتوروب اونون پئشوازينا
چيخديلار و سسله‌نئردئلر: "هوسانّا،
ربّئن آدیندا گلن ائسرايئلئن پادشاهي
موبارک اولسون!" ۱۴ عئسا بئر سيپا
تاپيب اوستونه مئندي. نجه کي،
يازيلميشدير: ۱۵ صحيون قيزي ، قورخما.

باخ، پادشاهين گلئر.
بئر سيپايا مئنمئش گلئر. ۱۶ شاگئردلر
بو شيلري اوّلجه آنلامادیلار. آمّا
عئسانين جلال تاپديغيندان سونرا، بو
سؤزلرئن اونون حاقّيندا يازيلديغيني
و خالقين بو شيلري اونون اوچون
اتدئکلرئني خاطيرلادیلار. ۱۷ و
عئسانين ائلعازري چاغيريب
اؤلولردن دئرئلتدئيي زامان اونونلا
اولموش خالق، بونا شهادت
ورئردئلر. ۱۸ اونون اوچون ده
خالق اونون پئشوازينا چيخدي.
چونکي اونون گؤرستدئيي بو
مؤجوزه‌ني اشئتدئلر. ۱۹ فرئسئلر
بئربئرلرئنه ددئلر: "گؤرورسونوز،
ائمئزدن هچ بئر شي گلمئر. عالم
اونون دالينجا گدئر." ۲۰ بايرامدا
عئبادت اوچون اورشلئمه گلنلر
آراسيندا بعضي يونانئلر ده وار
ائدي. ۲۱ بو يونانئلر جلئلئن بيت
صيدا کندئندن اولان فئلئپوسا
ياخينلاشيب اوندان خاهئش
اتدئلر: "آغا، عئساني گؤرمک
ائسته‌يئرئک." ۲۲ فئلئپوس گدئب
بو مطلبي آندرياسا ددي. آندرياس
و فئلئپوس دا گدئب بونو عئسايا
خبر وردئلر. ۲۳ عئسا اونلارا ددي:
"ائنسان اوغلونون جلال تاپماق
واختي يتئشدي. ۲۴ دوغروسونو
سئزه ديئرم؛ بوغدانين توخومو يره
دوشوب اؤلمه‌سه، تک قالار.
آمّا اؤلسه، چوخ محصول وِرَر.
۲۵ جانيني سون، اونو ائتئرر. آمّا
بو دونيادا جانيني سِومه‌ين، اونو
ابدي حياتا کئمي حئفظ ادر.

۲۶ منه خئدمت ادن آدام گرک
منئم دالیمجا گلسئن. من هارادا
اولسام، منه خئدمت ادن ده اورادا
اولاجاق. منه خئدمت ادن هر
کس آتا طرفئندن عئزّت تاپاجاق.
۲۷ ائندي جانیم سیخیلیر. و نه دیئم؛
«آتا، مني بو ساعاتدان قورتار؟!»
آمّا من اله بو ساعات اوچون
گلدئم. ۲۸ آتا اؤز آدیني اوجالت.”
او زامان گؤیدن بئر سس گلدي:
“اوجالتدیم، گئنه ده اوجالتاجاغام.”
۲۹ اورادا دوران و بونو اشئدن
خالق ددي: “گؤي گورولدادي.”
اؤزگه‌لري ددئلر: “بئر ملک
اونونلا دانیشیب.” ۳۰ عئسا ددي:
“بو سس منئم اوچون گلمه‌دي،
سئزئن اوچون گلدي. ۳۱ بو
دونیا ائندي موحاکئمه اولونور.
ائندي بو دونیانین حؤکمداري
اشئیه آتیلاجاق. ۳۲ آمّا من،
یردن قالدیریلدیغیم زامان، بوتون
ائنسانلاري اؤزومه چکه‌جه‌یم.”
۳۳ عئسا بو سؤزو دمکده نجه اؤله
جه‌یئني بئلدئردي. ۳۴ خالق اونا
ددي: “بئز شرئعتدن اؤیرنمئشئک
کي، مسئح ابده کئمي قالاجاق.
سن ائندي نجه دیئرسن ائنسان
اوغلونون قالدیریلماسي لازیمدیر؟! بو
ائنسان اوغلو کئمدئر؟” ۳۵ عئسا
اونلارا ددي: “نور آز بئر زامان
داها آرانیزدا اولاجاق. نورونوز وار
ائکن گزئن، مبادا قارانلیق سئزي
توتسون. قارانلیقدا گزن آدام هارایا
گتدئیئني بئلمز. ۳۶ نورونوز وار ائکن
نورا ائنانین کي، نورون اوغوللاري
اولاسینیز.” عئسا بو سؤزلري دئیندن
سونرا گدئب اونلاردان گئزلندي.

یهودئلرئن ائمانسیزلیقلاري

۳۷ عئسا
گرچي اونلارین گؤزلري قاباغیندا چوخ
علامتلر گؤرستدي، اونلار گئنه اونا
ائمان گتئرمه‌دئلر کي، ۳۸ اشعیا پیغمبرئن
خبر وردئیي سؤزیرئنه یتئشسئن؛

یارب، وردئیئمئز خبره کئم ائناندي؟
و ربّئن قودرتي کئمه گؤروندو؟
۳۹ اونلار اونون اوچون اونا ائمان

گتئره بئلمئردئلر چونكي، اشعيا
باشقا بئر يرده دمئشدي؛ ۴۰ تاري
اونلارين گؤزلرئني كور اتدي،
اوركلرئني داشا دؤنده‌ردي.
اونون اوچون ده نه گؤزلرى ائله
گؤرمه‌يه قادئر اولدولار،
نه اوركلرى ائله آنلاماغا،
نه ده منه طرف دؤنمه‌يه كي،
من اونلارا شفا ورئم. ۴۱ اشعيا بو
سؤزلري ددي، چونكي ربّئن
جلاليني گؤردو و اونون حاقّيندا
دانيشدي. ۴۲ گئنه ده ريئسلردن
چوخلاري عئسايا ائمان گتئردئلر،
آمّا فرئسئلر اوزوندن ائمان
گتئردئكلرئني آچيقجا دمه‌دئلر.
چونكي قورخوردولار كنئسه‌دن
اشئيه سالينسينلار. ۴۳ چونكي اونلار
ائنساندان گلن عئزّتي تاريدان گلن
عئزّتدن داها چوخ سوئردئلر. ۴۴ آمّا
عئسا اوجا سسله اونلارا ددي:
"منه ائمان گتئرن، منه يوخ، مني
گؤنده‌ره‌نه ائمان گتئرئر. ۴۵ و مني
گؤرَن، مني گؤنده‌ره‌ني گؤرور.
۴۶ من دونيايا نور اولاراق گلدئم
كي، منه ائمان گتئرن هر كس
قارانليقدا قالماسين. ۴۷ سؤزلرئمي
اشئدئب اونلارا ائنانمايان آداما من
حؤكم اتمه‌يه‌جه‌يم. چونكي دونياني
موحاكئمه اتمك اوچون گلمه
مئشم، دونيايا نئجات ورمك اوچون
گلمئشم. ۴۸ مني ردّ ادن و سؤزلرئمي
قبول اتمه‌ين آداما حؤكم ادن بئري
وار؛ ددئيئم سؤزلر آخير گونده
اونا حؤكم اده‌جك. ۴۹ چونكي من
اؤزومدن دانيشماديم. مني گؤنده‌رن
آتا نه دئيه‌جه‌يئمي و نه دانيشاجاغيمي
منه بويوردو. ۵۰ و من بئلئرم كي،
اونون بويوردوقلاري ابدي حياتدير.
اونون اوچون نه دانيشيرام، آتا منه
ددئيي كئمي دانيشيرام."

عئسا شاگئردلرئنئن آياقلاريني يويور ۱

۱۳ پاسخا بايراميندان قاباق،
عئسا بئلئردي كي، بو
دونيادان آيريليب آتانين يانينا
گده‌جه‌يي ساعات يتئشئب.

اونون اوچون ده، دونیادا اولان
اؤزونونکولري سوەرک، اونلاري
آخیرا قدر سِودي. ۲ شام یئینده
ائبلئس، ائسکاریوتلو شمعون اوغلو
یهودانین اورەیئنه عئساني تسلئم
اتمک فئکرئني سالمیشدي. ۳ عئسا
آتانین هر شیي اونون ائختئیارینده
قویدوغونو بئلئردي و تاریدان
گلئب اونون یانینا گدەجەیئني ده
بئلئردي. ۴ عئسا یمکدن قالخدي و
اوست پالتاریني چیخاردیب بئر یانا
قویدو. و بئر دسمال گؤتوروب بلئنه
باغلادي. ۵ سونرا لَیَنه سو تؤکوب
شاگئردلرئن آیاقلاریني یوماغا و
بلئنه باغلادیغي دسمالا قورولتماغا
باشلادي. ۶ عئسا، شمعون پطروسون
یانینا یاخینلاشاندا او، عئسایا
ددي: "یارب، منئم آیاقلاریمي
سن یویورسان؟!" ۷ عئسا جاواب
ورئب اونا ددي: "منئم نه اتدئیئمي
سن ائندي بئلمزسن. آمّا سونرا
باشا دوشەجکسن." ۸ پطروس
اونا ددي: "منئم آیاقلاریمي اصلا
یومایاجاقسان." عئسا اونا ددي:
"اگر سنئن آیاقلاریني یوماسام،
منئمله پایین اولماز." ۹ شمعون
پطروس اونا ددي: "یارب، فقط
آیاقلاریمي یوخ، اللرئمي و باشیمي دا
یو." ۱۰ عئسا اونا ددي: "یویولموش
آدامین فقط آیاقلاریني یوماق
لازیمدیر. چونکي تامامن تمئزدئر.
سئز ده تمئزسئنئز، آمّا هامینیز یوخ."
۱۱ چونکي عئسا اونا خیانت ادەني
تانییردي. اونون اوچون ده ددي،
"هامینیز تمئز دیئلسئنئز." ۱۲ عئسا
شاگئردلرئن آیاقلاریني یویوب
اوست پالتاریني گِیَندن سونرا،
گئنه سوفره باشیندا اوتوردو و
اونلارا ددي: "آیا سئزه نه اتدئیئمي
آنلادینیز؟ ۱۳ سئز مني اوستاد و
رب چاغیریرسینیز و دوغرو دا
چاغیریرسینیز، چونکي اویام. ۱۴ اگر
من رب و اوستاد اولدوغوم حالدا
سئزئن آیاقلارینیزي یودوم، سئز
ده گرک بئربئرئزئن آیاقلاریني
یویاسینیز. ۱۵ چونکي سئزه بئر نومونه

وردئم كي، سئز ده منئم سئزه اتدئيئم
كئمي اِده‌سئنئز. ۱۶ دوغروسونو
سئزه ديئرم، قول آغاسيندان بؤيوک
ديئل، الچي ده اونو گؤنده‌ره‌ندن
اوستون ديئل. ۱۷ ائندي كي، بو
شيلري بئلئرسئنئز، اگر اونلارا عمل
اده‌سئنئز، بختورسئنئز.”

عئسا، اونا خيانت اولاجاغيني خبر ورئر
۱۸ "هامينيزين حاقّيندا دانيشميرام. من
سچدئكلرئمي تانيييرام. لاكئن بو اونون
اوچوندور كي، موقدّس كئتابين يازديغي
سؤز يرئنه يتئشسئن؛ «منئمله چؤرک
يئين منه خيانت اتدي.» ۱۹ بونو سئزه
ائندئدن، حله باش ورمه‌دن ديئرم كي،
باش ورن زامان منئم «او» اولدوغوما
ائناناسينيز. ۲۰ دوغروسونو سئزه ديئرم؛
منئم گؤنده‌ردئيئم آدامي قبول ادن، مني
قبول ادئر و مني قبول ادن مني
گؤنده‌رني قبول ادئر." ۲۱ بو سؤزلري
دئيندن سونرا، عئسانين روحو سيخيلدي
و شهادت ورئب ددي: "دوغروسونو
سئزه ديئرم كي، سئزدن بئري منه خيانت
اده‌جک." ۲۲ شاگئردلر بئربئرلرئنه
باخيب حيران قالميشديلار كي، كئمئن
حاقّيندا دانيشير. ۲۳ شاگئردلردن بئري
سوفره باشيندا عئسانين يانيندا اوتوروب
اونون سئنه‌سئنه سؤيكنمئشدي. عئسا بو
شاگئردي سوئردي. ۲۴ شمعون پطروس
بو شاگئرده ائشاره ادئب اوندان
سوروشدو: "كئمئن حاقّيندا ديئر؟"
۲۵ او دا عئسايا آرتيق ياخينلاشيب
اوندان سوروشدو: "يارب، او كئمدئر؟"

ده ائمان گتئرئن. ۲ آتامین اوئنده
چوخ اوتاق وار. اولماسایدي،
سئزه دئیردئم. اونا گؤره گدئرم
سئزئن اوچون یر حاضیرلایام.
۳ و اگر گدئب سئزئن اوچون
بئر یر حاضیرلاسام، گئنه گلئب
سئزي اؤز یانیما آپارارام کي، من
اولان یرده سئز ده اولاسینیز.
۴ هارایا گدهجهیئمي بئلئرسئنئز، یولو
دا تانییرسینیز." ۵ توماس اونا
ددي: "یارب، هارایا گدهجهیئني
بئلمئرئک، یولو نجه بئلهرئک؟"
۶ عئسا اونا ددي: "یول، حقئقت و
حیات منم. هچ کس آتانین یانینا گله
بئلمز، مگر من واسئطه اولام. ۷ اگر
مني تانیسایدینیز، آتامي دا تانییاردینیز.
ائندئدن اونو تانییرسینیز و اونو
گؤروبسونوز." ۸ فئلئپوس ددي:
"یارب، آتاني بئزه گؤرسد و بو بئزئم
اوچون کئفایت ادر." ۹ عئسا اونا
ددي: "فئلئپوس، بو قدر سئزئنله
اولاراق مني حله تانیماییبسان؟ مني
گؤرن آتاني گؤروب. نجه آتاني بئزه
گؤرسد دیئرسن؟ ۱۰ ائنانمیرسان
کي، من آتادایام و آتا مندهدئر؟
سئزه ددئیئم سؤزلري اؤزومدن
دمئرم. بو، مندہ اولان آتادیر کي،
اؤز ائشلرئني گؤرور. ۱۱ ائنانین
کي، من آتادایام و آتا دا مندهدئر.
یوخسا، او ائشلره گؤره ائنانین.
۱۲ دوغروسونو سئزه دیئرم، من
اتدئیئم ائشلري، منه ائمان گتئرن
آدام دا ادهجک. و بونلاردان داها
بؤیوک ائشلر ده ادهجک، چونکي
من آتانین یانینا گدئرم. ۱۳ و منئم
آدیمدا هر نه ائستهیهسئنئز، اونو اده
جهیم کي، آتا اوغولدا عئزّت تاپسین.
۱۴ منئم آدیمدا مندن هر نه ائستهیه
سئنئز، ادهجهیم."

موقدّس روحون وعده ورئلمه‌سي ۱۵ "اگر
مني سوئرسئنئز، امر اتدئکلرئمي يرئنه
يتئررسئنئز. ۱۶ و من آتادان خاهئش اده
جه‌يم و او سئزه باشقا بئر تسلّي ورن وره
جک کي، ابده کئمي سئزئنله قالسين.
۱۷ او حقئقت روحودور کي، دونيا اونو
قبول اده بئلمز. چونکي نه اونو گؤرر، نه
ده اونو تانيير. آمّا سئز اونو تاني‌يرسينيز،
چونکي سئزئنله قالير و سئزده اولاجاق.
۱۸ سئزي يتئم بوراخمایاجاغام، سئزئن
يانينيزا گله‌جه‌يم. ۱۹ بئر آز مودّت سونرا،
دونيا داها مني گؤرمه‌يه‌جک. آمّا سئز
مني گؤره‌جکسئنئز. من ياشاديغيم
اوچون سئز ده ياشاياجاقسينيز. ۲۰ او
گون آنلاياجاقسينيز کي، من آتامدايام و
سئز منده‌سئنئز، و من سئزده‌يم. ۲۱ مني
سون او آدامدير کي، امر اتدئکلرئم
اوندادير و اونلاري يرئنه يتئرئر. مني
سون، آتام طرفئندن سوئله‌جک و من
اونو سوئب اؤزومو اونا ظاهئر اده
جه‌يم." ۲۲ يهودا (نه او ائسکاريوتلو)
عئسايا ددي: "يارب، نه اولوب کي،
اؤزونو آرتيق دونيايا يوخ، بئزه ظاهئر اده
جکسن؟" ۲۳ عئسا جاواب ورئب اونا
ددي: "هر کس مني سِوسه، سؤزومو

۲ منده اولوب میوه ورمه‌ین هر
بوداغي، او، کسئب آتیر و میوه
ورن هر بوداغي تمئزله‌یئر کي، آرتیق
میوه ورسئن. ۳ ائندي سئز، سئزه
ددئیئم سؤزلر اوزوندن تمئزسئنئز
. ۴ منده قالین و من ده سئزده
قالاجاغام. نجه کي، بوداق آغاجدا
قالماییینجا اؤز-اؤزوندن میوه وره
بئلمز، سئز ده منده قالماییینجا
بله‌سئنئز. ۵ من اوزوم آغاجي‌یام و
سئز بوداقلارسینیز. منده قالان و
من اوندا قالان آدام چوخ میوه
گتئرر. چونکي منسئز هچ بئر شي
اده‌بئلمزسئنئز. ۶ منده قالمایان آدام
بوداق کئمي چؤله آتیلیب قورویار.
ائنسانلار اونلاري ییغیب اودا
آتارلار و اونلار یانار. ۷ اگر سئز
منده قالاسینیز و منئم سؤزلرئم
سئزده قالسا، نه آرزو ادئرسئنئز،
ائسته‌یئن و سئزه ورئله‌جک. ۸ آتام
سئزئن چوخ میوه گتئرمه‌یئنئزله
عئزّتله‌نئر و بلجه منئم شاگئردلرئم
اولورسونوز. ۹ نجه کي، آتا مني
سِوئب، من ده سئزي اله سومئشم.
منئم محبّتئمده قالین. ۱۰ اگر منئم
امرلرئمي یرئنه یتئره‌سئنئز، منئم
محبّتئمده قالارسینیز. نجه کي،
من آتامین امرلرئني یرئنه یتئرمئشم
و اونون محبّتئنده قالیرام. ۱۱ بو
شیلري اونون اوچون سئزه دمئشم
کي، منئم شادلیغیم سئزده قالسین
و سئزئن شادلیغینیز کامئل بئر
شادلیق اولسون. ۱۲ منئم امرئم
بودور؛ سئزي سِودئیئم کئمي،
سئز ده بئربئرئنئزي سوئن. ۱۳ هچ
کسده بوندان بؤیوک بئر محبّت
اولا بئلمز کي، جانیني دوستلاري
یولوندا فدا اتسئن. ۱۴ اگر سئزه امر
اتدئکلرئمي یرئنه یتئره‌سئنئز، منئم
دوستلاریمسینیز. ۱۵ آرتیق سئزي
قول چاغیرمیرام، چونکي قول
آغاسینین نه اتدئیني بئلمز. سئزي
دوست چاغیریرام، چونکي آتامدان
اشئتدئیئم بوتون شیلري سئزه
بئلدئردئم. ۱۶ سئز مني سچمه‌دئنئز،
من سئزي سچدئم و تعیئن اتدئم

كي، گدئب ميوه گتئره‌سئنئز و
گتئردئيئنئز ميوه همئشه قالسين كي،
منئم آديمدا آتادان ائسته‌دئيئنئزي آتا
سئزه ورسئن. ۱۷ بو امرلري اونون
اوچون سئزه ورئرم كي، بئربئرئنئزي
سوه‌سئنئز.

دونيانين نئفرتي ۱۸ اگر دونيا سئزدن
نئفرت ائسه، بئلئن كي، سئزدن اوّل
مندن نئفرت ادئب. ۱۹ اگر دونيادان
اولسايدينيز، دونيا اؤزونونكونو سوردي.
آمّا سئز دونيادان ديئلسئنئز و من سئزي
بو دونيادان سچمئشم. اونون اوچون ده
دونيا سئزدن نئفرت ادئر. ۲۰ سئزه
ددئيئم سؤزو خاطيرلاييني: «قول
آغاسيندان بؤيوک ديئل.» اگر اونلار
منه اذئيّت وردئلر، سئزه ده اذئيّت وره
جكلر. اگر منئم سؤزلرئمي يرئنه يتئردئلر،
سئزئن ده سؤزلرئنئزي يرئنه يتئره‌جكلر.
۲۱ آمّا منئم آديم اوزوندن بوتون بو
شيلري سئزه اده‌جكلر، چونكي مني
گؤنده‌ره‌ني تانيميرلار. ۲۲ اگر گلئب
اونلارلا دانيشماسايديم، گوناهلاري
اولمازدي. آمّا ائندي گوناهلاري
اوچون اونلارا هچ بئر عوذر قالماييب.
۲۳ مندن نئفرت ادن، منئم آتامدان دا
نئفرت ادئر. ۲۴ اگر اونلارين آراسيندا
آيري آداملارين ائندن گلمه‌ين عمللري
اتمه‌سَيدئم، گوناهلاري اولمازدي. آمّا
ائندي اونلار هم عمللرئمي گؤروبلر و
هم مندن، هم ده آتامدان نئفرت ادئبلر.
۲۵ آمّا بو اولدو كي، شرئعتده يازيلميش

سوستلَشمه‌سئن. ۲ سئزي كنئسه‌لردن
قوواجاقلار. بلي، اله واخت گلر كي،
سئزي اؤلدورَن هر كس تاريپا خئدمت
اتدئيئني گومان اِدَر. ۳ و بو ائشلري اِدَرلر،
چونكي نه آتاني تانيي‌يرلار نه ده مني.
۴ آمّا بو شيلري سئزه ددئم كي، همئن
واخت گلنده، بونلاري سئزه ددئيئمي
خاطيرلاياسينيز. بو شيلري باشلانيشدان
سئزه دمه‌دئم، چونكي سئزئنله ائدئم.

موقدّس روحون ائشي ۵ آمّا ائندي مني
گؤنده‌ره‌نئن يانينا گدئرم، و سئزدن هچ
بئرئنئز مندن سوروشمور؛ «سن هارايا
گدئرسن؟» ۶ لاکئن بو شيلري سئزه
ددئيئم اوچون اوره‌يئنئز قمله دولوب.
۷ آمّا حقئقتي سئزه ديئرم؛ منئم گتمه‌يئم
سئزئن اوچون خيئرلي‌دئر. چونکي
گتمه‌سم، تسلّي ورن سئزئن يانينيزا گلمز.
آمّا اگر گِتسَم، اونو سئزئن يانينيزا
گؤنده‌ره‌رَم. ۸ او، گلدئيي زامان،
دونيانين آداملارينا گوناهين نه
اولدوغونو، صالحلئيئن نه اولدوغونو، و
تارينين موحاکئمه‌سئنئن نه اولدوغونو
بئلدئره‌جک. ۹ اونلارين گوناهيني
گؤرسده‌جک کي، منه ائمان گتئرمئرلر.
۱۰ حقئقي صالحلئيي اونلارا آشکار اده
جک، چونکي آتانين يانينا گدئرم و
آرتيق مني گؤرمه‌يه‌جکسئنئز. ۱۱ و
تارينين موحاکئمه‌سئنئن نه اولدوغونو دا
اونلارا گؤرسده‌جک، چونکي بو دونيايا
حؤکمدارليق ادن روح محکوم اولونوب.
۱۲ سئزه دمه‌لي چوخ سؤزلرئم وار، آمّا
ائندي اونلاري درک اده‌بئلمزسئنئز.
۱۳ لاکئن او، يعني حقئقت روحو
گلنده، سئزي بوتون حقئقته هئدايت

قالديريب ددي: "آتا، ساعات
يتئشئب. اوغلونا عئزّت ور كي،
اوغول دا سنه عئزّت ورسئن.
۲ نجه كي، بوتون ائنسانلار اوستونه
سن اونا حاكئمئيّت وردئن كي،
اونا وردئيئن ائنسانلارين هاميسينا
ابدي حيات ورسئن. ۳ و ابدي
حيات بودور كي، اونلار سني،
تک حقئقي تاري و گؤنده‌ردئيئن
عئسا مسئحي تانيسينلار. ۴ من
سني ير اوزونده عئزّتلندئردئم، يرئنه
يتئرمک اوچون منه تاپشيرديغين
ائشي تاماملاماقلا. ۵ و ائندي سن
اي آتا، اؤز يانيندا مني عئزّتلندئر.
او عئزّتله كي، دونيا يارانماميشدان
سنئن يانيندا واريم ائدي. ۶ من سنئن
آديني بو دونيادان منه وردئيئن
ائنسانلارا تانيتديرميشام. اونلار سنئن
ائدئلر و سن اونلاري منه وردئن. و
سنئن ددئکلرئندن ائطاعت ادئبلر.
۷ ائندي اونلار بئلئبلر كي، منه
وردئکلرئئن هاميسي سندندئر.
۸ چونكي منه وردئيئن سؤزلري
اونلارا وردئم و اونلار قبول اتدئلر.
سنئن يانيندان گلدئيئمي حقئقتن
آنلاديلار و ائنانديلار كي، مني سن
گؤنده‌رئبسن. ۹ من اونلار اوچون
يالواريرام. دونيا اوچون يوخ،
منه وردئکلرئن اوچون يالواريرام.
چونكي اونلار سنئندئرلر. ۱۰ منئم
اولان هر شي سنئندئر و سنئن
اولانلار دا منئمدئر. و من اونلاردا
عئزّتلنمئشم. ۱۱ آرتيق من اوزون بئر
مودّت اوچون بو دونيادا ديئلم،
آمّا اونلار بو دونيادا ديرلار. و من
سنئن يانينا گلئرم. اي موقدّس آتا،
منه وردئيئن آدينلا اونلاري حئفظ
ات كي، اونلار دا بئزئم كئمي بئر
اولسونلار. ۱۲ اونلارين يانيندا اولان
زامان، منه وردئيئن آدينلا اونلاري
حئفظ اتدئم و هلاكت اوغلوندان
باشقا، اونلاردان هچ بئري هلاک
اولمادي كي، موقدّس كئتابين
ددئيي سؤز يرئنه يتئشسئن. ۱۳ آمّا
ائندي سنه گلئرم و بو سؤزلري
بو دونيادا ائكن ديئرم كي، منئم

شادليغيم اونلاردا كامئل اولسون.
۱۴ سنئن سؤزونو اونلارا وردئم
و دونيا اونلاردان نئفرت اتدي.
چونكي اونلار بو دونيادان ديئللر،
نجه كي، من بو دونيادان ديئلم.
۱۵ يالوارميرام كي، اونلاري بو
دونيادان گؤتوره‌سن. يالواريرام كي،
اونلاري شردن قورويا‌سان. ۱۶ نجه
كي، من بو دونيادان ديئلم، اونلار
دا بو دونيادان ديئللر. ۱۷ اونلاري
حقئقتله موقدّس ات. حقئقت
سنئن سؤزوندور. ۱۸ نجه كي، سن
مني بو دونيايا گؤنده‌ردئن، من
ده اونلاري بو دونيايا گؤنده‌رئرم.
۱۹ اونلار اوچون من اؤزومو وقف
ادئرم كي، اونلار دا حقئقتن وقف
اولونسونلار. ۲۰ فقط اونلار اوچون
يالوارميرام. اونلارين سؤزو ائله منه
ائمان گتئره‌جک آداملار اوچون
ده يالواريرام كي، ۲۱ هاميسي بئر
اولسونلار. نجه كي، سن اي آتا
منده‌سن و من سنده‌يم، اونلار دا
بئزده اولسونلار كي، دونيا سنئن
مني گؤنده‌ردئيئنه ائنانسين. ۲۲ منه
وردئيئن عئزّتي من اونلارا ورمئشم
كي، بئز بئر اولدوغوموز كئمي،
اونلار دا بئر اولسونلار. ۲۳ من
اونلاردايام و سن منده‌سن كي،
اونلار بئرلئكده كامئل اولسونلار
و دونيا سنئن مني گؤنده‌ردئينه
و اونلاري سودئيئنه ائنانسين،
نجه كي، مني سودئن. ۲۴ اي آتا،
ائسته‌يئرم كي، منه وردئكلرئن ده
من اولان يرده منئمله اولسونلار و
سنئن منه وردئيئن عئزّتي گؤرسونلر.
چونكي دونيانين يارانماسيندان مني
سودئن. ۲۵ اي عادئل آتا، دونيا
سني دوغرودان تانيمادي، آمّا من
سني تانيديم و بونلار دا آنلاديلار
كي، سن مني گؤنده‌رئبسن.
۲۶ سنئن آديني اونلارا بئلدئردئم و
بئلدئره‌جه‌يم. اله كي، مني سودئيئن
او محبّت اونلاردا اولسون و من ده
اونلاردا اولوم.”

عئسا توتولور

(متّا ۲۶:۴۷-۵۶، مرقوس ۱۴:۴۳-۵۰، لوقا ۲۲:۴۷-۵۳) ۱

۱۸ بو دوعاني ادندن سونرا
عئسا شاگئردلري ائله
چيخيب قِدرون دره‌سئنئن او
بئري تايينا کچدي. اورادا بئر باغ
وار ائدي. عئسا و شاگئردلري بو
باغا گئردئلر. ۲ عئسايا خيانت ادن
يهودا دا بو يري تاني‌ييردي. چونکي
عئسا تز-تز شاگئردلري ائله اورادا
ييغيشيرديلار. ۳ يهودا بئر دسته
عسگر گؤتوروب، باش کاهئنلر و
فرئسئلردن آلميش موحافئظلرله اورايا
گلدي. اؤزلري ائله فنرلر، مشعللر
و سئلاحلار گتئرمئشدئلر. ۴ عئسا
باشينا گله‌جک هر شيي بئله‌رک
قاباغا گئلئب اونلارا ددي: "کئمي
آختاريرسينيز؟" ۵ اونلار جاواب
وردئلر: "ناصئره‌لي عئساني." عئسا
اونلارا ددي: "منم." اونا خيانت
ادن يهودا دا اونلارلا دورموشدو.
۶ عئسا "منم" ددئيي واخت، اونلار
گري چکئلئب يره ييخيلديلار. ۷ عئسا
گئنه ده اونلاردان سوروشدو:
"کئمي آختاريرسينيز؟" اونلار
جاواب وردئلر: "ناصئره‌لي عئساني."
۸ عئسا ددي: "سئزه ددئم کي، منم.
اگر مني آختاريرسينيز، قويون بونلار
گتسئنلر." ۹ بله اولدو کي، قاباقجا
ددئيي بو سؤز يرئنه يتئشسئن کي،
"سنئن منه وردئکلرئنئن هچ بئرئسئني
ائتئرمه‌مئشم." ۱۰ شمعون پطروس
يانيندا داشيديغي قيلينجي چکدي و
باش کاهئنئن قولونو ووروب اونون
صاغ قولاغيني کسدي. او قولون
آدي مالخوس ائدي. ۱۱ او واخت
عئسا پطروسا ددي: "قيلينجيني قينينا
قوي. آتانين منه وردئيي پئياله‌ني آيا
ائچمه‌يئم؟" ۱۲ بلجه عسگر دسته‌سي،
مئن باشي و يهودئلرئن موحافئظلري
عئساني توتوب باغلاديلار ۱۳ و اونو
اوّل حنّانين يانينا آپاريلار. چونکي
حنّا، او ائل باش کاهئن اولان

قيافانين قايين‌آتاسي ائدي. ۱۴ قيافا
او آدام ائدي كي، خالقين يولوندا
بئر تک آدامين اؤلمه‌سئني آرتيق
مصلحت بئلئب يهودئلره تؤوصئيه
اتمئشدي.

پطروسون ائلک ائنکاري

(متّا ۲۶:۶۹-۷۰، مرقوس
۱۴:۶۶-۶۸، لوقا ۲۲:۵۵-۵۷)
۱۵ شمعون پطروس و آيري بئر شاگئرد
عئسانين دالينجا گتدئلر. باش کاهئنله
تانيش اولان بو شاگئرد عئسا ائله برابر
باش کاهئنئن حيطئنه گئردي. ۱۶ آمّا
پطروس اشئگده، قاپينين يانيندا
دورموشدو. اونون اوچون ده باش
کاهئنله تانيش اولان او بئري شاگئرد
قاپيچي قيزلا دانيشيب، پطروسو ائچه‌ري
گتئردي. ۱۷ بو آرادا قاپيچي قيز پطروسا
ددي: "سن کي، بو آدامين
شاگئردلرئندن ديئلسن، اله ديئل؟"
پطروس ددي: "ديئلم." ۱۸ هاوانين
سويوق اولدوغو اوچون نؤکرلر و
موحافئظلر کؤمور ياندیرميشديلار و
اونون اطرافيندا دوروب قيزيشيرديلار.
پطروس دا اونلارين يانيندا
دوروب اؤزونو قيزديريردي.

باش کاهئن عئساني سورغويا چکئر

(متّا ۲۶:۵۹-۶۶، مرقوس
۱۴:۵۵-۶۴، لوقا ۲۲:۶۶-۷۱) ۱۹ او

شالّاق ووردوردو. ۲ عسگرلر ده
تئکانلاردان بئر تاج هؤروب اونون
باشینا قویدولار و اونا قیرمیزي
رنگئنده بئر شئنل گیدئردئلر. ۳ و
اونون یانینا گلئب ددئلر: "سالام،
اي یهودئلرئن پادشاهي." و اونا شئلّه
ووروردولار. ۴ پئلاط گئنه اشئیه
گدئب یهودئلره ددي: "باخین، اونو
سئزئن یانینیزا گتئرئرم کي، اوندا هچ
بئر گوناه تاپمادیغیمي بئله‌سئنئز." ۵ او
واخت عئسا، باشیندا تئکاندان تاج
و اَینئنده قیرمیزي بئر شئنل، اشئیه
چیخدي. پئلاط یهودئلره ددي:
"باخین، او آدام!" ۶ باش کاهئنلر
و موحافئظلر عئساني گؤرن زامان
چیغیریب ددئلر: "چارمیخا چک!
چارمیخا چک!" پئلاط اونلارا
ددي: "گؤتورون سئز اؤزونوز
چارمیخا چکئن. من اوندا هچ بئر
گوناه گؤرمورَم." ۷ یهودئلر جاواب
وردئلر: "بئزئم بئر قانونوموز وار و
او قانونا گؤره بو آدام اؤللي‌دئر.
چونکي اؤزونو تارینین اوغلو ادئب."
۸ پئلاط بو سؤزو اشئدن واخت
داها چوخ قورخدو ۹ و تکرار
سارایا قاییدیب عئسایا ددي: "سن
هارادانسان؟" آمّا عئسا اونا جاواب
ورمه‌دي. ۱۰ او واخت پئلاط اونا
ددي: "منه جاواب ورمئرسن؟
بئلمئرسن کي، سني هم چارمیخا
چکمه‌یه قودرتئم وار، هم ده آزاد
اتمه‌یه؟" ۱۱ عئسا جاواب وردي:
"اگر بو قودرت سنه یوخاریدان
ورئلمه‌سَیدي، منئم اوستومده هچ
بئر قودرتئن اولمازدي. اونا گؤره
ده، او آدامین گوناهي کي، مني
سنئن الئنه ورئب، داها بؤیوکدور."
۱۲ بو زاماندان پئلاط عئساني
آزاد اتمه‌یه چالیشدي، آمّا یهودئلر
قیشقیریب دیئردئلر: "اگر بو آدامي
بوراخاسان، آرتیق قیصرئن دوستو
دیئلسن. اؤزونو پادشاه ادن بئر آدام
قیصرئن ضئدّئنه قالخیب." ۱۳ پئلاط
بو سؤزلري اشئدنده عئساني اشئیه
گتئردي و "داش دؤشه‌مه" دیئلن
یرده حؤکم کورسوسونده اوتوردو.

بو يره عئبراني دئلئنده "جابّاتا"
ديئلئر. ۱۴ او گون پاسخا بايرامينين
حاضيرليق گونو ائدي. تقرئبن
گونون آلتينجي ساعاتي ائدي.
پئلاط يهودئلره ددي: "بودور،
سئزئن پادشاهينيز!" ۱۵ يهودئلر
چيغيرديلار: "محو اولسون، محو
اولسون. چارميخا چک!" پئلاط
اونلارا ددي: "پادشاهينيزي
چارميخا چکئم؟" باش کاهئنلر
جاواب وردئلر: "قيصردن باشقا هچ
پادشاهيميز يوخدور." ۱۶ او زامان
پئلاط عئساني چارميخا چکئلمک
اوچون اونلارا تحوئل وردي.

عئسا چارميخا چكئلئر

(متّا ۲۷:۳۲-۳۴، مرقوس
۱۵:۲۱-۳۲، لوقا ۲۳:۲۶-۴۳)

اونلار عئساني آليب گؤتوردولر. ۱۷ عئسا
چارميخيني داشييارا‌ق كلّه ديئلن بئريره
گتئرئلدي. بويره عئبراني دئلئنده جولجوتا
ديئردئلر. ۱۸ اونلار بويرده عئسا و اونونلا
برابر ائكي نفري ده چارميخا چكدئلر.
بئرئني اونون بئر طرفئنده و او بئرئسئني
اونون او بئري طرفئنده و عئسا اورتادا
قالدي. ۱۹ پئلاط بئر تخته يازيب اونو
چارميخين باشينا ووردو. بو تختهده بله
يازيلميشدي؛ "ناصئرهلي عئسا، يهودئلرئن
پادشاهي" ۲۰ يهودئلردن چوخلاري بو
يازيني اوخودولار. چونكي عئسانين
چارميخا چكئلدئيي ير شهرئن ياخينليغيندا
ائدي و بو يازي عئبراني، يوناني، و
لاتين دئلئنده يازيلميشدي. ۲۱ او واخت
يهودئلرئن باش كاهئنلري پئلاطا ددئلر:
"يازما، يهودئلرئن پادشاهي، ياز، بو آدام
«يهودئلرئن پادشاهييام» ديئردي."
۲۲ پئلاط جاواب وردي: "يازديغيمي
يازميشام." ۲۳ عسگرلر عئساني چارميخا
چكندن سونرا اونون پالتارلاريني دؤرد
يره بؤلدولر و هر بئرئسي بئرپاي گؤتوردو.

قبئرئن يانينا گلدي. هاوا حله
قارانليق ائدي. آمّا قبئرئن آغزيني
اؤرتن ديئرمان داشيني بئر يانا
دئيئرلَنمئش گؤردو. ٢ او واخت
قاچيب شمعون پطروس و عئسانين
چوخ سودئيي او بئري شاگئردئن
يانينا گلدي. و اونلارا ددي: "ربّي
قبئردن گؤتوروبلر و بئلمئرئک کي،
هارايا آپاريب قويوبلار." ٣ پطروس
و او بئري شاگئرد اودن چيخيب
قبئر سمتئنه يولا دوشدولر. ٤ يولدا
برابر قاچيرديلار، لاکئن او بئري
شاگئرد پطروسو اؤتوب، اوندان
اوّل قبئره يتئشدي. ٥ باشيني اَيئب
قبئرئن ائچئنه باخدي. کتّان پارچا
اورادا يرده ائدي. آمّا گئنه ده
قبئرئن ائچئنه گئرمه‌دي. ٦ او
واخت شمعون پطروس اونون
آرخاسيندان اورايا يتئشدي و قبئرئن
ائچئنه گئرئب عئسانين کفنئني
اورادا يرده گؤردو. ٧ عئسانين
باشيني بورودوکلري دسمال، کفنله
ديئلدي و آيري بئر يرده بوکولموش
حالدا قويولموشدو. ٨ بو زامان اوّلجه
قبئرئن يانينا يتئشن او بئري شاگئرد
ده قبئرئن ائچئنه گئردي. او گؤردو
و ائناندي. ٩ آمّا گئنه ده موقدّس
کئتابين يازديغيني بئلمئردئلر کي،
عئسا گرک اؤلولردن دئرئلسئن.

عئسا مجدللي مريمه گؤرونور

(متّا ۲۸:۹-۱۰، مرقوس ۱۶:۹-۱۱)

۱۰ بوندان سونرا شاگئردلر اِوه
قاييتديلار، ۱۱ آمّا مريم قبئرئن يانيندا
دورموشدو و آغلاييردي. آغلايا-آغلايا
باشيني ايئب قبئرئن ائچئنه باخدي. ۱۲ آغ
گيئنمئش ائکي ملک گؤردو. عئسانين
بدنئنئن قويولدوغو يرده ملکلردن بئري
اونون باشي اولان يرده اوتورموشدو، او
بئرئسي ده اونون آياقلاري اولان يرده.
۱۳ او واخت ملکلر مريمه ددئلر: "آرواد
نه اوچون آغلاييرسان؟" مريم ددي:
"ربّئمي گؤتوروب آپارييلار و هارايا
قويدوقلاريني بئلمئرم." ۱۴ بونو دئيندن
سونرا آرخايا دؤندو و عئسانين اورادا
دوردوغونو گؤردو. لاکئن اونون عئسا
اولدوغونو بئلمه‌دي. ۱۵ عئسا اونا ددي:
"آرواد نه اوچون آغلاييرسان؟ کئمي
آختاريرسان؟" مريم اونو باغبان گومان
ادئب اونا ددي: "آغا، اگر سن اونو
گؤتوروب آپاريبسان، هارايا قويدوغون
يري منه ده. قوي گدئم اونو
گؤتوروم." ۱۶ عئسا اونا ددي: "مريم!"
مريم دؤنوب عئبراني دئلئنده اونا ددي:
"ربّوني" (يعني اوستاد)! ۱۷ عئسا اونا

و بو ائش بله اولدو: ۲ شمعون
پطروس، اکئز دیئلن توماس،
جلئلئن قانا کندئندن اولان
نته‌ناعئل، زِبِدِیئن اوغوللاري،
و عئسانین شاگئردلرئندن آیري
ائکي نفر بئر یرده ائدئلر. ۳ شمعون
پطروس اونلارا ددي: "بالیق توتماغا
گدئرم." اونلار اونا ددئلر: "بئز ده
سنئنله گلئرئک." اشئیه چیخیب
قاییغا مئندئلر. آمّا او گجه هچ بئر
شي توتا بئلمه‌دئلر. ۴ سحر آچیلارکن
عئسا ساحئلده دورموشدو، لاکئن
شاگئردلر اونون عئسا اولدوغونو
بئلمه‌دئلر. ۵ عئسا اونلارا ددي:
"اوشاقلار، یمک اوچون بئر شیئئز
وار؟" اونلار اونا جاواب وردئلر:
"خیر." ۶ عئسا اونلارا ددي:
"تورو قاییغین صاغ طرفئنه آتین
کي، توتارسینیز." تورو آتدیلار و
بالیقلارین چوخلوغوندان اونو چکه
بئلمئردئلر. ۷ او واخت عئسانین
سودئیي شاگئرد پطروسا ددي:
"ربدئر!" شمعون پطروس اونون رب
اولدوغونو اشئدن واخت، اینئندن
چیخارتدیغي پالتارینا سارینیب،
اؤزونو گؤله آتدي. ۸ آمّا او بئري
شاگئردلر بالیق تورونو چکه‌رک
قاییقلا گلدئلر، چونکي ساحئلدن
اوزاق دیئلدئلر، آنجاق دوخسان متر
اولاردي. ۹ قورولوغا چیخدیقلاري
زامان اودون کؤمورون یاندیغیني
گؤردولر. اودون اوستونده بالیق،
یانیندا دا چؤرک وار ائدي.
۱۰ عئسا اونلارا ددي: "ائندي
توتدوغونوز بالیقلاردان گتئرئن."
۱۱ شمعون پطروس گدئب، تورو
قورولوغا چکدي. تور یوز الّي
اوچ ائري بالیقلا دولموشدو و
بو قدر چوخ اولدوغو حالدا تور
ییرتیلمامیشدي. ۱۲ عئسا اونلارا
ددي: "گلئن سحر یمه‌یئني ییئن."
شاگئردلردن هچ بئري اوندان "سن
کئمسن؟" سوروشماغا جسارت
اتمئردي. چونکي اونون رب
اولدوغونو بئلئردئلر. ۱۳ عئسا گلدي
و چؤره‌یي گؤتوروب اونلارا

وردي. باليغي دا وردي. ۱۴ عئسا
اؤلومدن دئرئلندن سونرا، بو
اوچونجو دفه ائدي كي، شاگئردلره
گؤرونوردو.

عئسا و پطروس ۱۵ سحر يمه‌يئني يئيندن
سونرا، عئسا شمعون پطروسا ددي: "يونا
اوغلو شمعون، آيا سن مني بونلاردان داها
چوخ سوئرسن؟" شمعون اونا ددي: "بلي
يارب، بئلئرسن كي، سني سوئرم." عئسا
اونا ددي: "قوزولاريمي اوتار." ۱۶ عئسا
گئنه ائكئنجي دفه شمعونا ددي: "يونا
اوغلو شمعون، آيا مني سوئرسن؟" شمعون
اونا ددي: "بلي يارب، بئلئرسن كي، سني
سوئرم." عئسا اونا ددي: "قويونلاريما
چوبان اول." ۱۷ عئسا اوچونجو دفه اونا
ددي: "يونا اوغلو شمعون، آيا مني
سوئرسن؟" عئسانين اوچونجو دفه اوندان
"آيا مني سوئرسن؟" سوروشماسي پطروسو
پرت اتدي. پطروس عئسايا ددي:
"يارب، سن هر شيي بئلئرسن. بئلئرسن
كي، سني سوئرم." عئسا اونا ددي:
"قويونلاريمي اوتار. ۱۸ دوغروسونو سنه
ديئرم، جاوان اولدوغون زامان اؤزون
اؤز بلئني باغلاييب، ائسته‌دئيئن يره
گدَردئن، آمّا قوجاليغيندا اللرئني
اوزاداجاقسان و اؤزگه بئري سنئن بلئني
باغلاياجاق و ائستمه‌دئيئن يره
آپاراجاقلار." ۱۹ عئسا بو سؤزو دمكده
او اؤلومه ائشاره ادئردي كي، پطروس

ACT

۱

۱ اي تِعوفئلوس، اوّلئنجي كئتابي
بوتون او شيلر حاقّيندا يازديم
كي، عئسا اونلارين ادئب اؤيره‌تمه‌سئنه
باشلادي. ۲ تا او گونه كئمي كي،
سچدئيي حوارئلره موقدّس روحون
واسئطه‌سئله امرلر ورئب، يوخاري
آپاريلدي. ۳ كي، عذابلاريني چكندن
سونرا دا اؤزونو اونلارا بئر چوخ
ائناندیران دلئل‌لرله دئري گؤرستدي
و قيرخ گون عرضئنده اونلارا
گؤرونوب، تارينين پادشاهليغي باره‌ده
دانيشدي. ۴ و اونلاري بئر يره ييغيب
اونلارا امر اتدي كي، اورشلئمدن
آيريلماسينلار، لاكئن ددي: "آتانين او
وعده‌سئني كي، مندن اِشئدئبسئنئز،
گؤزله‌يئن. ۵ چونكي يحيا سو ائله تعمئد
وردي، آمّا سئز بئر نچه گونه قدر
موقدّس روحلا تعمئد اولوناجاقسينيز."
۶ و بلجه اونلار، بئر يره ييغيلديقلاري
زامان، اوندان سوروشدولار: "يارب،
آيا پادشاهليغي ائسرائيله بو زامان
قايتاراجاقسان؟" ۷ عئسا اونلارا ددي:
"سئزئن ائشئنئز ديئل كي، آتانين اؤز
ائقتئداري ائله موعيّن اتدئيي زامان و يا
واختلاري بئله‌سئنئز. ۸ لاكئن موقدّس
روح اوستونوزه گلندن سونرا قووّت
آلاجاقسينيز و اورشلئمده، بوتون يهودئيه
و سامئره‌ده، حتّا دونيانين لاپ اوزاق
يرلرئنه قدر منئم شاهئدئم اولاجاقسينيز."
۹ و بو سؤزلري دئيندن سونرا، عئسا
اونلارين گؤزلري قاباغيندا يوخاري
قالديريلدي و بئر بولود اونو اونلارين
نظرئندن آييردي. ۱۰ عئسانين گؤيه
قالخديغي واخت كي، اونلار گؤزلرئني
دئقّتله گؤيه دئكمئشدئلر، قفلتن آغ پالتار
گيمئش ائكي كئشي اونلارين يانيندا
دوردو. ۱۱ اونلارا ددئلر: "اي جلئللي‌لر!
نه اوچون دوروب گؤيه باخيرسينيز؟
بو عئسا كي، سئزدن آلينيب گؤيه
آپاريلدي، اله ده قاييداجاق؛ نجه كي،
اونون گؤيه گتدئيئني گؤردونوز."

بالاخانادا ۱۲ او زامان اونلار زيتون
ديئلن داغدان اورشلئمه دؤندولر؛ او
داغ اورشلئمدن بئر سبّت گونونون يولو
قدر اوزاقدير. ۱۳ اِوه گئردئکلري
زامان، قالديقلاري بالاخانايا
چيخديلار، يعني پطروس و يوحنّا و
يعقوب و آندرياس، فئلئپوس و توما،
بارتولماي و متّا، آلفاعوس اوغلو يعقوب،
و وطنپرست شمعون، و يعقوب اوغلو
يهودا. ۱۴ بونلارين هاميسي بئرلئک
ائچئنده آروادلارلا، عئسانين آناسي مريم
و اونون قارداشلاري ائله دائم دوعادا
داوام ادئردئلر. ۱۵ بو گونلرده پطروس
يوز ائيئرمي نفره قدر بئر ييغيناقدا
قارداشلارين آراسيندا دوروب ددي:
۱۶ "قارداشلار! موقدّس يازينين سؤزو
يهودا حاقّيندا کي، عئساني توتانلارا يول
گؤرستدي، يرئنه يتئشمه‌لي ائدي؛ او
يازي کي، موقدّس روح داوودون آغزي
ائله ائره‌لئدن ددي. ۱۷ چونکي او، بئزئمله
ساييليب بو خئدمتده پاييني آلدي. ۱۸ بو
آدام پئسلئيئنئن اوجرتئله بئر زمي ساتين
آلدي؛ کلّه‌سي اوسته دوشوب، قارني
اورتادان ييرتيلدي و بوتون باغيرساقلاري
اشئيه تؤکولدو. ۱۹ و بو، اورشلئمده
و اورادا ياشايان اولماسين.» و
«منصبئني اؤزگه بئري آلسين.» ۲۱ بلجه،
ائندي او آداملاردان کي، رب
عئسانين آراميزا گئرئب چيخديغي
واختين هامسيندا بئزئمله اولوبلار،
۲۲ يعني يحيانين تعمئد وردئي
زاماندان عئسانين آراميزدان گؤيه
آليندیغي گونه قدره کئمي،
اونلاردان بئري گرک بئزئمله
اونون دئرئلمه‌سئنه شاهئد اولسون."
۲۳ ائکي نفري قاباغا قويدولار؛
بارسابا چاغيريلان يوسئفي کي،
يوستوس دا چاغيريليردي و
ماتئياسي. ۲۴ و دوعا ادئب
ددئلر: "سن يارب، اي هامينين
اورَکلرئني بئلن، بو ائکي نفردن
هانسيني سچدئيئني گؤرسد کي،

۲۵ بو خئدمت و حوارئلئي آلسين.
يهودا اونو بوراخدي کي، اؤز يرئنه
گتسئن." ۲۶ و اونلارين آراسيندا
پوشک آتديلار؛ پوشک ماتئياسا
دوشدو و او، "اون بئر" حوارئيه
علاوه اولوندو.

پنطئکاست گونو ۱

۲ پنطئکاست گونو گلنده،
اونلارين هاميسي بئرلئک ائچئنده
بئر يرده ائدئلر. ۲ قفلتن گوجلو
بئر يل اَسن کئمي، گؤيدن بئر
سس گلدي و اوتوردوقلاري
اِوئن هر يانيني دولدوردو. ۳ و
اوددان اونلارا دئللره بنزر بئر شيلر
گؤروندو کي، اؤزلرئني بؤلوب
اونلارين هر بئرئسئنئن اوستونه
قوندو. ۴ و اونلارين هاميسي
موقدّس روحلا دولوب، روحون
اونلاري دانيشديرديغي باشقا دئللرده
دانيشماغا باشلاديلار. ۵ بو زامان،
دئندار يهودئلر گؤيون آلتيندا اولان
هر مئلّتدن اورشلئمده ياشاييرديلار.
۶ و بو سَس باش ورن زامان،
جاماعات بئر يره ييغيليب حيران
قالديلار؛ چونکي هر بئري اونلارين
اونون دئلئنده دانيشديقلاريني
اشئدئردي. ۷ اونلار مات قاليب
حيرت ائچئنده ائدئلر و بئربئرلرئنه
ديئردئلر: "باخ، مگر بو دانيشانلارين
هاميسي جلئل‌لي ديئل؟! ۸ بس
نجه‌دئر کي، اؤز آنا دئلئمئزي
اشئدئرئک؟! ۹ بئز پارتلي‌لار، مادلي
لار، عِيلاملي‌لار، مِسوپوتامئيادا،
يهودئيه‌ده، کاپادوسئيادا، پونطوس
و آسئيادا ۱۰ فئرئجئيه و پامفئلئيه‌ده،
مئصئرده، لئبيانين کِرنيا بؤلگه
سئنده ياشايانلار، رومدان گلن
قرئبلر، ۱۱ هم يهودئلر، هم ده
يهود دئنئنه دؤنن‌لر، کرئتلي‌لر و
عرب‌لر، اونلارين اؤز دئللرئمئزده
دانيشماقلاريني اشئدئرئک کي،
تارينين قووّتلي ائشلري حاقّيندا
دانيشيرلار." ۱۲ و اونلارين هاميسي
مات قاليب، بؤيوک حيرت
ائچئنده بئربئرلرئنه ديئردئلر: "بو نه

اولا بئلر؟” ۱۳ لاکئن اؤزگەلر اَله
سالیب دیئردئلر: “تزه شرابین چوخ
ائچدئکلرئندن کفلئدئرلر.”

پطروسون وعظي ۱۴ آمّا پطروس او “اون
بئر” نفرله دوردو و سَسئني اوجالدیب
اونلارا خئطاب اتدي: “اي یهودئلر، و
سئز اي بوتون اورشلئمده یاشایانلار! بو
سئزه معلوم اولسون و سؤزلرئمه قولاق
آسین. ۱۵ بو آداملار سئزئن گومان
اتدئیئنئز کئمي کفلي دیئللر، چونکي
ائندي گوندوزون اوچونجو ساعاتي‌دیر.
۱۶ لاکئن بو، یوئل پیغمبرئن واسئطه‌سئله
دیئلمئش سؤزدور: ۱۷ «تاري دیئر:

بله اولاجاق کي،
آخیر گونلرده روحومدان بوتون بشر
اوستونه تؤکه‌جه‌یم؛
اوغوللارینیز و قیزلارینیز نبئلئک اده
جکلر،
جاوانلارینیز رؤیالار،
قوجالارینیز دا یوخولار گؤره‌جکلر؛
۱۸ او گونلرده حتّا قوللاریمین و
کنئزلرئمئن اوستونه ده روحومدان
تؤکه‌جه‌یم
و اونلار نبئلئک اده‌جکلر. ۱۹ یوخاریدا،
گؤیده بؤیوک عجایئبلر،
و آشاغي دا، یر اوزونده
علامتلر گؤرسده‌جه‌یم؛
قان، اود و توستو دوماني. ۲۰ ربّئن او
بؤیوک و شؤوکتلي گونو گلمه‌دن
گون قارانلیغا، آي دا قانا دؤنه‌جک.
۲۱ و اله اولاجاق کي،
هر کئم ربّئن آدیني ذئکر اتسه،
نئجات تاپاجاقدیر.» ۲۲ اي ائسرایئللي‌لر،
بو سؤزلري اشئدئن: نجه کي،
اؤزونوز ده بئلئرسئنئز، ناصئره‌لي
عئسا کي، تاري اونون واسئطه‌سئله
آرانیزدا یاراتدیغي مؤجوزه‌لر، عجایئبلر
و علامتلرله اونو تصدئق اتدي،
۲۳ بو آدام، تارینین موعیّن ادئلمئش
مقصدئنه و قاباقجادان بئلن علمئنه
گؤره سئزه تسلئم ادئلدي و سئز
شرئعتسئز آداملارین اَلي ائله اونو
چارمیخا میخلاییب، اؤلدوردونوز.
۲۴ و تاري اونو تزه‌دن دئرئلتدي

و اؤلوم عذابلاريني باشا گتئردي؛
چونكي مومكون ديئلدي كي، اؤلوم
اونو توتا بئلسئن. ۲۵ اونا گؤره كي،
داوود اونون حاقّيندا ديئر:
ربّي دائم گؤزومون قاباغيندا قويموشام؛
چونكي او، منئم صاغيمدادير كي، اَسمه
يئم. ۲۶ اونون اوچون ده، اوره‌يئم
سوئئردي،
دئلئم ده شادليق ادئردي؛
حتّا بدنئم ده اومئد ائچئنده ساكئن
اولاجاق. ۲۷ چونكي سن، جانيمي
اؤلولر دئيارينا بوراخمازسان،
موقدّسئني ده چورومه‌يه قويمازسان.
۲۸ حيات يوللاريني منه بئلدئرئبسن؛
اؤز حوضورونلا سن مني شادليقلا
دولدورارسان. ۲۹ اي قارداشلار،
سئزه بؤيوک آتاميز داوودون
حاقّيندا آچيقجا دئيه‌بئلرم كي،
هم اؤلدو، هم ده باسديريلدي و
قبئري بو گونه قدر آراميزدادير.
۳۰ بلجه پيغمبر اولدوغونا گؤره،
بئلئردي كي، تاري اونا آند ائچئب
كي، جئسمه گؤره اونون نسلئندن
بئرئني، اونون تختئنده اوتورداجاق.
۳۱ او گله‌جه‌يي گؤروب مسئحئن
دئرئلمه‌سئندن دانيشدي كي، او نه
اؤلولر دئياريندا ترک اِدئلدي، نه
ده بدني چورودو. ۳۲ بو عئساني،
تاري تزه‌دن دئرئلتدي كي، بئز
هاميميز اونون شاهئدلرئيئک.
۳۳ بلجه، تارينين صاغ طرفئنه
اوجالديليب، وعده ورئلمئش
موقدّس روحو آتادان آلدي و
ائندي، گؤردويونوز و اشئتدئيئنئز
كئمي، بو روحو اوستوموزه
تؤكوب. ۳۴ چونكي گؤيلره قالخان،
داوود ديئلدي، آمّا او اؤزو بله ديئر:
«رب منئم ربّئمه ددي:
منئم صاغيمدا اوتور، ۳۵ او زاماناجاق
كي،
دوشمنلرئني سنئن آياقلارينين آلتينا كتئل
ادئم.» ۳۶ بونا گؤره ده، بوتون
ائسرايئل خالقي بونو آرخايين بئلسئن
كي، چارميخا چكدئيئنئز بو عئساني
تاري هم رب، هم ده مسئح
ادئب.» ۳۷ اونلار بونو اشئدن زامان،

اورکلرئنه اِله بئل اوخ باتدي
و پطروس و او بئري حوارئلره
ددئلر: "قارداشلار، بس بئز نه
ادک؟" ۳۸ پطروس اونلارا ددي:
"تؤوبه ادئن و گوناهلارینیزین
باغیشلانماسي اوچون هر بئرئنئز
عئسا مسئحئن آدي ائله تعمئد
آلین؛ و موقدّس روحون عطاسیني
آلاجاقسینیز. ۳۹ چونکي بو وعده
سئزه‌دئر، اوشاقلارینیزادیر، بوتون
اوزاقدا اولانلارادیر، و تاریمیز
ربّئن چاغیراجاغي نه قدر آدام
وارسا، اونلاریندیر." ۴۰ و داها چوخ
سؤزلرله اونلارا شهادت وردي و
تشوئق ادئب ددي: "بو اَیري نسئلدن
اؤزونوزو قورتارین." ۴۱ و سونرا،
اونون سؤزونو قبول اِدَنلر تعمئد
آلدیلار. و او گون اوچ مئنه یاخین
آدام اونلارا قوشولدو. ۴۲ اونلار
اؤزلرئني حوارئلرئن تعلئم و رفاقتئنه،
چؤرک بؤلمک و دوعایا وقف
اتمئشدئلر.

**ائمانلي‌لار آراسیندا کي بئرلئک ۴۳ هر
آدامین جانینا قورخو دوشموشدو. و
حوارئلرئن واسئطه‌سئله چوخ عجایئبلر و
علامتلر باش ورئردي. ۴۴ بوتون ائمان
گتئرنلر بئر یرده ائدئلر و بوتون شیلري
موشترک ائدي. ۴۵ ماللار و مولکلرئني
ساتیب هر کسه احتئاجینا گؤره
پایلاییردیلار. ۴۶ هر گون بئرلئکده
معبده گتمکده داوام ادئردئلر، اِودن
اِوه چؤرک بؤلوب، شادلیق و صاف
اورکله بئرلئکده یمک ییئردئلر. ۴۷ تاریا
حمد ادئردئلر و بوتون خالق یانیندا عزئز
ائدئلر. رب ده نئجات تاپانلارلا گون‌به
گون اونلارین ساییني آرتیریردي.**

چولاق آدامین شفاسي ۱

۳ گونون دوقّوزونجو ساعاتیندا
کي، دوعا واختي ائدي،
پطروسلا یوحنّا بئرلئکده معبده
گدئردئلر. ۲ بئر آنادان دوغما
چولاق معبدئن گؤزل قاپي دیئلن
قاپیسینا گتئرئلئردي. اونو هر گون

اورايا قويوردولار كي، معبده
گئرنلردن صدقه ييغسين. ۳ او زامان
كي، بو آدام پطروس و يوحنّاني
معبده گئرمک حالیندا گؤردو،
اونلاردان صدقه ائسته‌دي.
۴ پطروسلا يوحنّا اونا دئقّتله
باخديلار و پطروس ددي: "بئزه
باخ!" ۵ آدام اونلاردان بئر شي
آلماق اومئدئنده اونلارا دئقّتله
باخدي. ۶ لاكئن پطروس اونا
ددي: "منئم گوموش و يا قيزيليم
يوخدور، آمّا منده اولاني سنه
ورئرم: ناصئره‌لي عئسا مسئحئن
آدیندا، يري!" ۷ و اونون صاغ
الئندن توتوب اونو قالديردي. او
آندا اونون آياقلاري و توپوقلاري
قووّتلندي. ۸ و يردن سيچراييب
آياغا دوردو و يرئمه‌يه باشلادي؛ و
گؤئب، آتيليب-دوشوب تاريپا حمد
اده-اده اونلارلا معبده گئردي.
۹ بوتون خالق اونو گؤردو كي،
يرئيئب آتيلير و تاريپا حمد ادئر.
۱۰ و تانيديلار كي، معبدئن گؤزل
قاپيسيندا اوتوروب صدقه ييغان
آدام بودور و اونا نه باش وردئيئني
گؤرنده، حيرت و تعجّوبدن
دونوب قالديلار.

پطروسون معبددەکي وعظي ۱۱ او آدام
پطروس و يوحنّادان اَل چکمئردي.
بوتون خالق حيرت ائچئنده سوليمانين
ايواني ديئلن يره قاچيب، اونلارين
اطرافينا ييغيلديلار. ۱۲ پطروس بونو
گؤرن واخت، خالقا خئطاب اتدي:
"اي ائسرايئللي‌لر، نه اوچون بونا تعجّوب
ادئرسئنئز؟ و يا بئزه اله باخيرسينيز کي،
گويا بئز اؤز قووّت و يا دئندارليغيميزلا
اونون يرئمه‌سئنه سبب اولموشوق؟
۱۳ ائبراهئمئن، ائسحاقين، و يعقوبون
تاريسي، آتالاريميزين تاريسي، اؤز قولو
عئسايا جلال وردي؛ اونو کي، سئز اونو
تسلئم اتدئنئز و پئلاط اونون آزاد
اتمه‌سئنه قرار وردئيي حالدا، سئز اونون
حوضوروندا اونو داندينيز. ۱۴ سئز او
موقدّس و صالح اولاني دانيب،
ائسته‌دئنئز کي، بئر قاتئل سئزه
باغيشلانسين. ۱۵ و حيات ريئسئني
اؤلدوردونوز؛ اونو کي، تاري اونو
اؤلولردن دئرئلتدي و بونون شاهئدلري
بئزئک. ۱۶ اونون آدينا اولان ائمان سايه
سئنده، گؤردويونوز و تانيديغينيز بو
آدامي اونون آدي قووّتلندئردي؛ و
اونون واسئطه‌سئله گلن ائمان هامينيزين

موحافئظلرئنئن ريئسي و صادوقئلر
اونلارين اوستونه گلدئلر. ۲ اونلار
چوخ ائنجئمئشدئلر، چونکي پطروس
و يوحنّا خالقا تعلئم ورئب، عئسانين
واسئطه‌سئله اؤلولرئن دئرئله
جه‌يئني اعلان ادئردئلر. ۳ اونلاري
ياخالادیلار و صاباحي گونه قدر
زئندانا سالدیلار؛ چونکي آرتيق
آخشام اولموشدو. ۴ آمّا کلامي
اِشئدنلرئن بئر چوخو ائمان گتئردئلر؛
و ائمان گتئرن کئشئلرئن ساییسي
تقرئبن بش مئنه چاتدي. ۵ او
گونون صاباحي، خالقين ريئسلري،
آغساقّاللاري و دئن عالئملري
اورشلئمده بئريره ییغیلدیلار؛ ۶ باش
کاهئن حنّا، قیافا، یحیا، ائسکندر و
باش کاهئنلئک نسلئندن اولانلارين
هامیسي اورادا ائدئلر. ۷ و اونلاري
اورتادا دوردوروب تفتئش ادئردئلر
کي، "سئز هانسي قووّت و یا
هانسي آدلا بونو ادئبسئنئز؟" ۸ او
زامان پطروس موقدّس روحلا
دولوب اونلارا ددي: "اي خالقين
ريئسلري و آغساقّاللاري! ۹ اگر
بئز بو گون ناخوش آداما ادئلن
یاخشیلیق و نجه شفا تاپدیغي باره
ده ائستئنطاق اولونوروق، ۱۰ قوي
سئزئن هامینیزا و بوتون ائسرائیل
خالقینا معلوم اولسون کي، ناصئره
لي عئسا مسئحئن آدي ائله بو آدام
صاغ-سالامات قاباغینیزدا دوروب.
او کي، سئز اونو چارمیخا چکدئنئز،
آمّا تاري اونو اؤلولردن دئرئلتدي.
۱۱ عئسا او داشدیر کي، سئز بنّالار
اونو ردّ اتدئنئز، لاکئن او، اِله
کونجون باش داشي اولدو. ۱۲ و
اؤزگه هِچ کئمده نئجات یوخدور؛
چونکي گؤیون آلتیندا ائنسانلارا
ورئلمئش آیري بئر آد یوخدور کي،
اونونلا نئجات تاپا بئلک." ۱۳ اونلار
پطروس و یوحنّانین جسارتئني
گؤردولر و اونلارین بِساواد
و عاوام آداملار اولدوقلاریني
بئلئب، تعجّوب اتدئلر و تانیدیلار
کي، اونلار دا عئسا ائله ائدئلر.
۱۴ و شفا تاپمیش آدامین اونلارلا

دوردوغونو گؤرنده جاواب
ورمه‌يه هچ بئر سؤزلري قالمادي.
۱۵ اونلارا امر اتدئلر كي، مئلّت
شوراسيندان اشئيه چيخسينلار
و اؤز آرالارينده‌ا مصلحته‌شئب،
۱۶ ددئلر: "بو آداملارلا نه اِدَک؟
چونكي اونلارين آچيق-آشكار بئر
علامت گؤرستدئكلري بوتون
اورشلئمده ياشايانلارا بلّئدئر و بونو
ائنكار اده بئله‌رئک. ۱۷ لاكئن بو
خبرئن خالق آراسيندا داها چوخ
ياييلماماسينا گؤره، گلئن اونلارا
ائخطار ورک كي، بو آدلا آرتيق
هچ كسه بئر سؤز دانيشماسينلار."
۱۸ و اونلاري چاغيريب امر
اتدئلر كي، عئسانين آدينده‌ا اصلا
نه دانيشسينلار، نه ده تعلئم
ورسئنلر. ۱۹ آمّا پطروس و يوحنّا
جاواب ورئب اونلارا ددئلر: "سئز
اؤزونوز قضاوت ادئن؛ آيا تارينين
حوضوروندا، بو، صحئحدئر كي، بئز
سئزدن تاريدان داها چوخ ائطاعت
ادک؟ ۲۰ چونكي بئز اِده بئله‌رئک
كي، اشئتدئكلرئمئز و گؤردوكلرئمئز
شيلرئن حاقّيندا دانيشمایاق."
۲۱ اونلار خالق اوزوندن پطروس
و يوحنّاني داها چوخ تهدئد ادندن
سونرا بوراخديلار، (اونلاري
جزالاندیرماق اوچون بئر بهانه
تاپا بئله‌دئلر) چونكي بوتون خالق
باش ورمئش ائشه گؤره تاريپا
حمد ادئردي. ۲۲ اونا گؤره
كي، شفا تاپميش آدامين ياشي
قيرخي كچمئشدي. ۲۳ اونلار آزاد
اولاندان سونرا، اؤز يولداشلارينين
يانينا گتدئلر و باش كاهئنلر و
آغساقّاللارين بوتون ددئكلرئني
اونلارا خبر وردئلر. ۲۴ بونو اشئدن
زامان، اونلار بئرلئكده سسلرئني
تاريپا طرف قالديريب ددئلر:
"هر شيه قادئر رب! گؤيو،
يري، دهنزي، و بوتون اونلاردا
اولانلاري ياراداان سنسن كي،
۲۵ موقدّس روحون واسئطه‌سئله
اؤز قولون آتاميز داوودون آغزي
ائله ددئن:

«نه اوچون مئلّتلر قايناشيرلار
و خالقلار باطئل فئکئرله‌شئرلر؟
۲۶ دونيانين پادشاهلاري قانلىيرلار،
امئرلر بئربئري ائله ربّئن ضئدّئنه،
و اونون مسح اتدئيئنئن ضئدّئنه
مصلحتله‌شئرلر؟ ۲۷ دوغرودان
دا سنئن موقدّس قولون عئسا
مسئحئن ضئدّئنه کي، سن اونو
مسح ادئبسن، هم هئرود، هم ده
پونطئيوس پئلاط، قيري‌يهودئلر
و ائسرايئل خالقي ائله بو شهرده
بئر يره ييغيلديلار کي، ۲۸ سنئن
اَلئنئن، و هدفئنئن اوّلدن موقدّر
اتدئيئنئن هاميسيني يرئنه يتئرسئنلر.
۲۹ و ائندي، يارب، اونلارين
تهدئدلرئنه باخ و اؤز قوللارينا
باغيشلا کي، سنئن سؤزونو کامئل
جسارتله دانيشسينلار. ۳۰ و الئني
اوزات کي، سنئن موقدّس قولون
عئسانين آدينين واسئطه‌سئله شفا،
علامتلر و عجايئبلر باش ورسئن.”
۳۱ اونلارين دوعاسيندان سونرا،
اولدوقلاري ير لرزه‌يه گلدي و
اونلارين هاميسي موقدّس روحلا
دولوب، تارينين سؤزونو جسارتله
دانيشماغا باشلاديلار.

ائمانلي‌لار هر شيلرئني پايلاشيرلار ۳۲ و
ائمان گتئرنلرئن جمئنئن بئر اورک و بئر
جاني وار ائدي؛ هچ بئري اؤزونون اولان
هچ بئر شيي اؤزونونکو بئلمئردي. چونکي
هر شي اونلار اوچون هامييا عاييد ائدي.
۳۳ و حوارئلر بؤيوک بئر قووّتله رب
عئسانين دئرئلمه‌سئنه شهادت ورئردئلر و
اونلارين هاميسينين اوستونده بؤيوک بئر
فيض وار ائدي. ۳۴ اونلارين آرالارينداا
مؤحتاج بئر آدام يوخ ائدي، اونا گؤره
کي، مولکلر و اِولر صاحئبي اولانلار،
اونلاري ساتيرديلار و ساتيلميش شيلرئن
پولونو گتئرئب ۳۵ حوارئلرئن آياقلارينا
قويوردولار؛ و هر کسه اؤز احتئياجينا
گؤره پايلانيردي. ۳۶ قئبرئسده آنادان
اولموش لاوئلي يوسئف ده کي، حوارئلر
اونو بارنابا چاغيريرديلار (معناسي؛
تشوئق اوغلو) ۳۷ مالئک اولدوغو
يري ساتدي و پولونو گتئرئب
حوارئلرئن آياقلارينا قويدو.

حنانئيا و سفئره ۱

۵ آمّا حنانئيا آدلي بئر کئشي
آروادي سفئره ائله بئر مولک
ساتدي ۲ و پولون بئر قئسمئني
آروادينين ريضاسي ائله اؤزو اوچون
ساخلاييب، قالانيني گتئردي و
حوارئلرئن آياقلاري يانينا قويدو.
۳ لاکئن پطروس ددي: "حنانئيا،
نه اوچون شيطان اوره‌يئني
دولدوروب کي، موقدّس روحا
يالان دئيه‌سن و مولکون پولوندان
بئر قئسمئني ساخلاياسان؟ ۴ مگر
ساتيلماميشدان قاباق سنئن اؤزونون
ديئلدي؟ ساتيلاندان سونرا دا مگر
سئنئن اؤز اختئيارينداا ديئلدي؟ نه
اوچون بو عملي اوره‌يئنه سالدين؟
سن ائنسانلارا يوخ، تاريا يالان
ديئبسن.» ۵ حنانئيا بو سؤزلري
اشئدنده يره ييخيليب، آخير نفسئني
چکدي و بونون خبرئني اشئدنلرئن
هاميسيني بؤيوک بئر قورخو بورودو.
۶ و جاوانلار قالخيب، اونو کفنه
بوکدولر و آپاريب باسديرديلار. ۷ بو
حادئثه‌دن تقرئبن اوچ ساعات
سونرا، اونون آروادي دا ائچه‌ري
گئردي، آمّا اولوب-کچنلردن بئخبر

ائدي. ۸ پطروس اونا خئطاب
اتدي: "منه ده گؤروم، مولکو بو
قئيمت و باهايا ساتدينيز؟" آرواد
ددي: "بلي، بو قئيمته ائدي."
۹ پطروس اونا ددي: "نه اوچون
راضيلاشيبسينيز کي، ربّئن روحونو
ائمتاحانا چکه‌سئنئز؟ باخ، ارئني
باسديرانلارين آياقلاري قاپيدادير،
و سني ده اشئيه داشييياجاقلار."
۱۰ بئردن او دا پطروسون آياقلاري
آلتينا ييخيليب، آخير نفسئني چکدي
و جاوانلار ائچه‌ري گئرئب اونو
اؤلموش تاپديلار و اشئيه داشي ييب،
ارئئن يانيندا باسديرديلار. ۱۱ بوتون
کئلئسايا و بو حادئثه‌لري اشئدنلرئن
هاميسينا بؤيوک بئر قورخو دوشدو.

مؤجوزەلر و عجايئبلر ۱۲ و حوارئلرئن
اَللري ائله خالق آراسيندا چوخ علامتلر
و مؤجوزەلر باش ورئردي و هاميسي
بئرلئكده سوليمانين ايوانيندا اولوردولار.
۱۳ لاكئن خالق اونلارا بؤيوک
حؤرمت گؤرستدئيي حالدا، هچ كس
جورعت اتمئردي كي، اونلارلا
قاريشسين. ۱۴ و گتدئكجه ربّه ائمان
گتئرن كئششلر و آروادلار چوخاليب،
اونلارا قوشولوردولار. ۱۵ بله كي، حتّا
ناخوشلاري كوچەلره گتئرئب تختلر و
دؤشەمەلر اوستونه قويوردولار كي،
پطروس كچنده، هچ اولماسا كؤلگەسي
اونلارين بئرئنئن اوستونه دوشسون. ۱۶ و
اورشلئمئن اطرافيندا اولان شهرلردن ده
خالق گلئب ناخوشلار و ناپاک
روحلاردان عذاب چكنلري گتئرئردئلر
و اونلارين هاميسي شفا تاپيردي.

زئندانا دوشمک ۱۷ لاكئن باش كاهئن و
يانيندا كي‌لارين هاميسي (يعني صادوقئلر
فئرقەسي) قانلديلار و پاخيلّيقلا
دولدولار ۱۸ و حوارئلري ياخالاييب،
عوموميي زئندانا سالديلار. ۱۹ آمّا ربّئن
بئر ملەيي گجه ائكن زئندانين قاپيلاريني

يهودئلر عئبرانئلردن شئكايت
اتدئلر. چونكي گونده‌لئک خيراتدا
اونلارين دول آروادلارينا كم
محللئک اولونوردو. ۲ اون‌ائكي
حواري شاگئردلرئن ائجلاسيني
چاغيريب ددئلر: "بئزه ياراشماز
كي، تارينين كلاميني بوراخيب
سوفره خئدمتئنه مشغول اولاق.
۳ ائندي اي قارداشلار، آرانيزدان
حاقلاريندا ياخشي شهادت اولونان،
موقدّس روحلا دولو، حئكمتله دولو
يدّي نفر سچئن كي، بئز اونلاري بو
ائش اوچون تعيئن ادک. ۴ آمّا بئز
اؤزوموزو دوعا و كلام خئدمتئنه
وقف اده‌جه‌يئک." ۵ بو سؤز بوتون
ائجلاسا خوش گؤروندو. ائمان
و موقدّس روحلا دولو اولان
استئفاني، فئلئپوسو، پروخوروسو،
نئكانورو، تئمونو، پارمِناسي و
يهود دئنئنه دؤنموش اَنطاكئيه‌لي
نئكولاسي سچدئلر. ۶ و اونلاري
حوارئلرئن حوضورونا گتئردئلر.
اونلار دا دوعا ادندن سونرا،
اونلارين اوستونه اللرئني قويدولار.
۷ و تارينين كلامي ياييليردي و
شاگئردلرئن ساييسي اورشلئمده
بؤيوک بئر شكئلده چوخاليردي.
كاهئنلردن بئر چوخو دا ائمانا موطئع
اولوردولار. ۸ و استئفان، قووّت و
فيضله دولو، خالق آراسيندا بؤيوک
مؤجوزه‌لر و علامتلر گؤرسه‌دئردي.
۹ لاكئن آزادلار كنئسه‌سي آدلانان
كنئسه‌دن، كِرنيلي‌لردن، ائسكندرئيه
لي‌لردن، كئلئكئيادان و آسئيادان
بعضئلري قالخيب استئفانلا
موباحئثه‌يه گئرئشدئلر. ۱۰ آمّا
اونون سؤزونده اولان حئكمت
و روحلا موقابئله اده بئلمئردئلر.
۱۱ او واخت بعضي آداملاري
گئزلئجه تووولاديلار كي، دسئنلر:
"اونون موسا و تارينين ضئدّئنه
كوفر دانيشديغيني اشئتمئشئک."
۱۲ و خالقي، آغساقّاللاري، و دئن
عالئملرئني قيزيشديرديلار. اونلار
دا اونو ياخالاييب توتدولار و
مجلئسه آپاردیلار. ۱۳ و يالانچي

شاهئدلر ده قاباغا چيخارتديلار كي،
ددئلر: "بو آدام بو موقدّس يرئن و
شرئعتئن ضئدّئنه كوفر دانيشماقدان
ال چكمئر. ۱۴ چونكي بئز اوندان
اشئتدئک كي، ديئردي: «ناصئره
لي عئسا بو يري خارابا قوياجاق
و موسانين بئزه وردئيي عادتلري
ديئشدئره‌جک.»" ۱۵ مجلئسده
اوتورانلارين هاميسي اونا گؤز
دئکمئشدي و اونون اوزونو بئر
ملک اوزو كئمي گؤروردولر.

استئفانين نئطقي ۱

۷ او واخت باش كاهئن ددي: "بو
شيلر دوزدور؟" ۲ استئفان ددي:
"منه قولاق آسين، اي قارداشلار و
آتالار! جلال تاريسي آتاميز ائبراهئمه
حاراندا ساكئن اولمادان، حله
بين‌اَلنهرِينده ياشايارکن، گؤروندو.
۳ و اونا ددي: «وئلايتئندن و
قوحوملارينين يانيندان چيخ و
سنه گؤرسده‌جه‌يئم يره گت.»
۴ او زامان ائبراهئم كلدانئلرئن
وئلايتئندن چيخيب، حاراندا
ساكئن اولدو. و آتاسي اؤلندن
سونرا، تاري اونو ائندي ياشاديغينيز
بو اؤلكه‌يه كؤچورتدو. ۵ و اورادا
اونا بئر آياق قويماق يري بله مئراث
ورمه‌دي. لاكئن گئنه ده، حله
اوشاغي يوخ ائكن، وعده وردي
كي، اوراني اونا و اوندان سونرا كي
نسلئنه مولک وره‌جک. ۶ لاكئن
تاري بله ده ددي كي، سنئن نسلئن
اؤزگه بئر اؤلكه‌ده قرئب اولاجاق و
دؤرد يوز ائل اونلاري قول ادئب،
اونلارا جفا چكدئره‌جكلر. ۷ تاري
ددي: «و من اؤزوم، اونلاري
اسارته چكن مئلّته حؤكم اده‌جه‌يم و
اوندان سونرا اورادان چيخيب بو
يرده منه خئدمت اده‌جكلر.» ۸ و
اونا ختنه عهدئني وردي و بلجه
ائبراهئم ائسحاقين آتاسي اولوب،
سكّئزئنجي گونده اونو ختنه اتدي.
ائسحاق دا يعقوبون، يعقوب دا
اون‌ائكي بؤيوک اجدادلارين آتاسي
اولدو. ۹ و اجدادلار يوسئفه پاخيلّيق

ادئب اونو مئصئره ساتديلار. آمّا
تاري اونونلا ائدي. ۱۰ و اونو
بوتون فلاکتلرئندن خئلاص ادئب،
مئصئر پادشاهي فئرعونون نظرئنده
اونا لوطف و حئکمت عطا اتدي.
فئرعون دا اونو مئصئرئن و بوتون
اِو اهلئنئن اوستونه ریئس تعیئن
اتدي. ۱۱ سونرا بوتون مئصئر و
کنعان اؤلکه‌سئنه آجلیق و بؤیوک
فلاکت گلدي و آتالاریمیز یمک
تاپا بئلمئردئلر. ۱۲ لاکئن یعقوب
مئصئرده غلّه اولدوغونو اشئدن
واخت، آتالاریمیزي ائلک دفه
اورایا گؤنده‌ردي. ۱۳ ائکئنجي دفه
اونلار گلنده، یوسئف قارداشلارینا
اؤزونو تانیتدي و یوسئفئن نَسَبي
فئرعونا بلّي اولدو. ۱۴ و یوسئف
گؤنده‌رئب آتاسي یعقوبو و بوتون
قوحوم-اَقرباسیني، یتمئش بش
آدامي دعوت اتدي. ۱۵ یعقوب
دا مئصئره کؤچدو و اورادا او
و آتالاریمیز اؤلدولر. ۱۶ و شِکِمه
گتئرئلئب او مقبره‌یه قویولدولار
کي، ائبراهئم اونو شِکِمده، خمورون
اوغوللاریندان پوللا ساتین آلمیشدي.
۱۷ آمّا تارینین ائبراهئمه وردئیي
وعده‌نئن واختي یاخینلاشان حالدا،
خالق مئصئرده آرتدي و چوخالدي.
۱۸ او واختا قدر کي، مئصئر تختئنه
یوسئفي تانیمایان آیري بئر پادشاه
چیخدي. ۱۹ بو پادشاه ائدي کي،
خالقیمیزا حئیله قوروب آتالاریمیزا
جفا چکدئردي، اله کي، کؤرپه
اوشاقلاریني چؤله آتسینلار و
حیاتلاري داوام اتمه‌سئن. ۲۰ همئن
بو زاماندا موسا آنادان اولدو؛ و
تارینین نظرئنده چوخ جاناسئنَن
ائدي. موسا اوچ آي آتاسي اوئنده
بؤیودولدو. ۲۱ و چؤله آتیلاندان
سونرا، فئرعونون قیزي اونو
گؤتوروب اؤز اوغلو کئمي بؤیوتدو.
۲۲ موسا مئصئرلي‌لرئن بوتون علمئنده
تربئیه تاپدي، سؤزده و عمللرئنده
قودرتلي ائدي. ۲۳ لاکئن قیرخ
یاشینا یتئشنده اوره‌یئنه دوشدو
کي، قارداشلاري اولان ائسرائیل

اوغوللارينا باش چكسئن. ۲۴ و
بئرئسئنه حاقسيزليق اِدئلدئيئني گؤرن
واخت، اونون كؤمه‌يئنه چيخدي و
حاقسيزليق ادن مئصئرلئني ووروب،
مظلومون قئصاصيني آلدي. ۲۵ او
اله دوشونوردو كي، قارداشلاري
آنلاياجاقلار كي، تاري اونون
اَلي ائله اونلارا نئجات ورمک
ائسته‌يئر. آمّا اونلار باشا دوشمه‌دئلر.
۲۶ او گونون صاباحي، بعضئلري
بئربئري ائله ساواشان زامان،
اونلارا ياخينلاشدي و اونلاري
باريشديرماغا چاليشيب، ديئردي:
«كئشئلر، سئز قارداشسينيز. نه
اوچون بئربئرئنئزي ائنجئدئرسئنئز؟»
۲۷ لاكئن قونشوسونو ائنجئدن
آدام، اونو ائته‌له‌يئب ددي: «كئم
سني بئزئم اوستوموزه ريئس و
حاكئم اتدي؟ ۲۸ دونن مئصئرلئني
اؤلدوردويون كئمي، مني ده
اؤلدورمک ائسته‌يئرسن؟» ۲۹ بو
سؤزلر اوزوندن موسا قاچدي و
مئديان اؤلكه‌سئنده قرئب اولوب،

اورادا اونا ائكي اوغول دوغولدو.
۳۰ و قيرخ ائل كچندن سونرا، سئنا
داغينين چؤلونده، بئر ملک، يانان
بئر بوتانين آلووندا اونا گؤروندو.
۳۱ موسا بو منظره‌ني گؤره‌نده
حيرتدن مات قالدي. باخماق
اوچون ياخينلاشديغي زامان،
ربّئن سسي گلدي: ۳۲ «من سنئن
آتالارينين تاريسي‌يام؛ ائبراهئمئن،
ائسحاقين و يعقوبون تاريسي.» موسا
قورخودان تئتره‌يئب اورايا باخماغا
جورعت اتمه‌دي. ۳۳ رب اونا
ددي: «آياقلاريندان چاريقلاري
چيخارت، چونكي دوردوغون ير
موقدّسدئر. ۳۴ دوغرودان دا كي،
من مئصئرده اولان خالقيمين
چكدئي جفاسيني گؤرموشم و
اونلارين ناله‌لرئني اشئتمئشم و نازئل
اولموشام كي، اونلاري خئلاص
ادئم. ائندي گل، من سني مئصئره
گؤنده‌ره‌جه‌يم.» ۳۵ همئن بو موسا
كي، اونلار ردّ ادئب ديئردئلر «كئم
سني بئزه ريئس و حاكئم تعيئن

اتدي»، اله اودور كي، تاري، يانان
بوتانين ائچئنده، اونا گؤرونن ملهيئن
واسئطه‌سئله، اونو هم ريئس،
هم ده قورتاريجي گؤنده‌ردي.
۳۶ بو كئشي مئصئر اؤلكه‌سئنده،
قيرميزي دهنزده و قيرخ ائل چؤلده
مؤجوزه‌لر و علامتلر گؤرسدمكله
اونلاري خئلاص اتدي. ۳۷ بو
همئن موسا ائدي كي، ائسرائيل
اوغوللارينا ددي: «تاري سئزه
قارداشلارينيزدان منئم كئمي بئر
پيغمبر قالديراجاق.» ۳۸ بو اودور
كي، چؤلده كي جاماعات ائچئنده،
آتالاريميزلا و سئنا داغيندا اونونلا
دانيشان ملكله ائدي و حيات ورن
احكامي آلدي كي، بئزه ورسئن.
۳۹ و آتالاريميز ائسته‌مئردئلر كي،
اوندان ائطاعت اتسئنلر. لاكئن
اونو ردّ ادئب اوركلرئنده مئصئره
دؤندولر. ۴۰ و هارونا ددئلر: «بئزه
آللاهلار دوزلت كي، قاباغيميزدا
گتسئنلر. چونكي بئلمئرئک كي،
بئزي مئصئردن چيخاردان بو
موسانين باشينا نه گلئب.» ۴۱ او
گونلرده بئر دانا دوزلتدئلر و بو بوته
قوربان تقدئم اتدئلر و اؤز اَللرئئن
ائشلرئندن شادليق ادئردئلر. ۴۲ آمّا
تاري اونلاردان اوز دؤنده‌ردي و
اونلاري بوراخدي كي، گؤيده
كي جئسمله‌ره پرستئش اتسئنلر. نجه
كي، پيغمبرلرئن كئتابيندا يازيليب:
«اي ائسرائيل اِوي، قيرخ ائل
چولده كسدئيئنئز و قوربان اتدئيئنئز
حيوانلاري مگر منه تقدئم ادئردئنئز؟
۴۳ سئز مولوكون چاديريني دا،
رومفا بوتونون اولدوزونو دا
اؤزونوزله گؤتوردونوز كي، اونلارا
پرستئش اده‌سئنئز. من ده سئزي
بابئلدن داها او يانا كؤچورده
جه‌يم.» ۴۴ چؤلده آتالاريميزين
شهادت خيمه‌سي وار ائدي. نجه
كي، موسايا دانيشيب هئدايت
اتمئشدي كي، گؤردويو نومونه‌يه
گؤره بئنا اتسئن. ۴۵ آتالاريميز دا
كي، او خيمه‌ني قبول اتمئشدئلر،
يوشعله برابر قيري‌يهودئلرئن مولكونو

ضبط ادنده اونو اورایا گتئردئلر،
او مئلّتلري کي، تاري آتالاریمیزین
قاباغیندان قوودو. خیمه داوودون
زامانینا کئمي اورادا قالدي.
۴۶ داوود تارینین نظرئنده لوطف
تاپیب درخواست اتدي کي،
یعقوبون تاریسینا بئر مسکن تاپسین.
۴۷ لاکئن تاریپا اِو تئکن سولیمان
ائدي. ۴۸ آمّا حاق-تاعالا، اَل‌له
تئکئلن اوده ساکئن اولماز، نجه
کي، پیغمبر ده دیئر: ۴۹ گؤي منئم
تختئمدئر،
یر ده آیاقلاریما کتئلدئر.
رب دیئر،
منه نه جور اِو دوزلده‌جکسئنئز
و یا منئم راحاتلیغیم اوچون نه یر وار؟
۵۰ مگر بوتون بونلاري یارادان، منئم
اَلئم دیئل؟! ۵۱ اي بوینو یوغونلار،
اورک و قولاقلاریندا ختنه
اولونمامیشلار! آتالاریمیز کئمي،
سئز ده همئشه موقدّس روحا
ضئدّ چیخیرسینیز. ۵۲ آتالارینیز
پیغمبرلرئن هانسیني ائنجئتمه‌دئلر؟!
اونلاري کي، او صالح اولانین گله
جه‌یئني قاباقجادان خبر ورئردئلر،
اؤلدوردولر کي، سئز ده ائندي
اونلارا خیانت ادنلر و اونلاري
اؤلدورنلر اولوبسونوز. ۵۳ سئز کي،
شرئعتي ملکلرئن ترتئب اتدئکلري
کئمي آلدینیز، گئنه ده اونلاري
رئعایت اتمه‌دئنئز.”

استئفانين داشا باسيليب، اؤلمه‌سي
۵۴ اونلار، بونلاري اشئدن واخت،
چوخ قضبلندئلر و اونون ضئدّئنه دئشلرئني
قيجيرتديلار. ۵۵ لاكئن استئفان
موقدّس روحلا دولوب گؤزلرئني گؤيه
دئككدي و تارينين شؤوكتئني، و عئساني
تارينين صاغ طرفئنده دورموش
گؤردو. ۵۶ و ددي: "باخين، گؤيلري
آچيلميش و ائنسان اوغلونو تارينين
صاغيندا دورموش گؤرورم!" ۵۷ آمّا
اونلار بركدن باغيريب، قولاقلاريني
توتدولار و بئرلئككده اونا يوگوردولر.
۵۸ اونو شهردن قيراغا چيخارديب،
داشلاديلار و شاهئدلر پالتارلاريني
شاعول آدلي بئر جاوانين آياقلاري يانينا
قويدولار. ۵۹ و استئفاني داشلاديلار.
استئفان دوعا ادئردي: "يارب عئسا،
روحومو قبول ات!" ۶۰ و دئزلرئنه
دوشوب اوجا سَسله باغيردي: "يارب،
بو گوناهي اونلارين بوينونا قويما!" و بونو
ديئب، گؤزونو بو حياتا يومدو.

شاعول كئلئسايا جفا چكدئرئر ۱

۸ شاعول دا استئفانين
اؤلدورولمه‌سئنه راضي ائدي. او
گونده اورشلئمده‌كي كئلئسانين
ضئدّئنه بؤيوک بئر جفا قالخدي؛
و حوارئلردن باشقا هامي، يهودئيه
و سامئره‌نئن هر يانينا داغيلديلار.
۲ دوروستكار آداملار استئفاني دفن
ادئب، اونون اوچون بؤيوک ياس
توتدولار. ۳ آمّا شاعول كئلئساني
وئران ادئردي؛ اِودن اِوه گئرئردي
و كئشئلر و آروادلاري سورويوب،
زئندانا آتيردي.

فئلئپوس سامئره‌ده ۴ بلجه داغيلانلار هر
يري گزئب، كلامي وعظ ادئردئلر.
۵ فئلئپوس دا سامئره‌نئن بئر شهرئنه
گدئب، مسئحي اونلارا اعلان
ادئردي. ۶ خالق فئلئپوسون گؤرستدئيي
علامتلري اشئدئب گؤرنده، اونون
ددئكلرئنه بئرلئكله قولاق آسيرديلار.
۷ چونكي ناپاک روحلاري اولان بئر
چوخ آدامدان، روحلار اوجا سسله
چيغيريب چيخيرديلار؛ چوخ ائفلئج و
علئل ده شفا تاپيردي. ۸ و او شهرده
بؤيوک شادليق وار ائدي.

جادوگر شمعون ۹ بو واخت شهرده شمعون
آدلي بئر آدام وار ائدي كي، قاباقجادان
جادوگرلئک ادئردي و سامئره خالقيني
حيران ادئب، بؤيوک بئر آدام
اولدوغونو ائدّئعا ادئردي. ۱۰ و اونلارين
هاميسي، كئچئكدن بؤيوكونه قدر، اونا
قولاق آسيب ديئردئلر: "تارينين بؤيوک
قودرتي ديئلن بو آدامديره." ۱۱ اونلار
اونا گؤره اونا قولاق آسيرديلار كي،
چوخ واختدان اونلاري اؤز جادولاري
ائله حيرته ساليشدي. ۱۲ آمّا او زامان
كي، تارينين پادشاهليغي و عئسا مسئحئن

و نجه بئر قوزو، اونو قيرخانين قاباغيندا
دئلسئزدئر،
اله ده او، آغزيني بله آچمير. ۳۳ حقئر
اولوندوغو زامان، عدالت اونا
ورئلمه‌دي؛
اونون نسلئني كئم بيان اِدَر؟
چونكي حياتي ير اوزوندن گؤتورولور.»
۳۴ خاجه فئلئپوسا جاواب ورئب
ددي: "تمنّا ادئرم، دِه گؤروم،
پيغمبر بونو كئمئن حاقّيندا ديئر؟
اؤزو حاقّيندا، يوخسا بئر اؤزگه
سئنئن؟" ۳۵ فئلئپوس آغزيني آچدي
و بو موقدّس يازيدان باشلاييب
عئساني اونا وعظ اتدي. ۳۶ يوللا
گدنده اونلار سو اولان يره يتئشدئلر
و خاجه ددي: "باخ، سو! تعمئد
آلماغيما نه مانع اولور؟!" ۳۷ و
فئلئپوس ددي: "اگر بوتون اوره‌يئنله
ائناناسان، اولار." او دا جاواب
ورئب ددي: "ائنانيرام كي، عئسا
مسئح تارينين اوغلودور." ۳۸ و
امر اتدي كي، عارابا دايانسين. و
اونلارين ائكئسي ده سويا گئردئلر؛
هم فئلئپوس، هم ده خاجه. و
فئلئپوس اونو تعمئد وردي. ۳۹ و
سودان چيخديقلاري زامان، ربّئن
روحو فئلئپوسو گؤتوروب آپاردي و
خاجه آرتيق اونو گؤرمه‌دي، لاكئن
سوئنه-سوئنه اؤزيولونا داوام وردي.
۴۰ آمّا فئلئپوس اؤزونو اشدوددا
تاپدي و قيصرئيه‌يه گلنه كئمي،
يولوندا ائنجئلئن خوش خبرئني بوتون
شهرلرده وعظ ادئردي.

شاعولون ائمان گتئرمه‌سي ۱

۹ بو آرادا شاعول
كي، حله ده ربّئن شاگئردلرئنئن
ضئدّئنه تهدئد و اؤلوم ياغديريردي،
باش كاهئنئن يانينا گدئب،
۲ دَمَشقده اولان كنئسه‌لر اوچون
اوندان بئر مكتوب ائسته‌دي
كي، بلجه طرئقته عاييد اولان هر
كسي تاپسا، ائستر كئشي اولسون
ائستر آرواد، توتوب باغلاسين و
اورشلئمه گتئرسئن. ۳ يولدا گدنده،
دمشقه ياخينلاشديغي زامان، قفلتن

گۆيدن بئر ائشيق اونون اطرافينا
ساچدي. ۴ شاعول يره يخيليب بئر
سس اشئتدي كي، اونا ديئردي:
“شاعول! شاعول! نه اوچون منه
عذاب ورئرسن؟” ۵ شاعول ددي:
“سن كئمسن، يارب؟” او دا
ددي: “من سنئن عذاب وردئيئن
عئسايام. ۶ ائندي دور و شهره
گت و نه اده‌جه‌يئن سنه ديئله
جک.” ۷ اونونلا سفره چيخان
آداملار دونوب قالميشديلار،
سسي اشئدئردئلر، آمّا هچ كئمي
گۆرموردولر. ۸ شاعول يردن دوردو
و گرچي گۆزلري آچيق ائدي،
لاكئن هچ بئر شي گۆره بئلمئردي.
بونا گۆره اَلئندن توتوب اونو دَمَشقه
گتئردئلر. ۹ اوچ گون گۆزلري
گۆرموردو، نه بئر شي يدي، نه
ده ائچدي. ۱۰ دمشقده حنانئيا
آدلي بئر شاگئرد وار ائدي. رب
اونا رؤيادا ددي: “حنانئيا!” او دا
ددي: “بلي، يارب!” ۱۱ رب اونا
ددي: “دور، دوز ديئلن كوچه‌يه
گت و يهودانين اوئنده طرسوسلو
شاعول آدلانان بئر كئشئني آختار.
او ائندي دوعا ادئر. ۱۲ و رؤيادا
حنانئيا آدلي بئر كئشئني گۆروب
كي، ائچه‌ري گئرئب اونون
اوستونه اَل قويدو اِله كي، گۆزلري
گۆرسون.” ۱۳ لاكئن حنانئيا
جاواب وردي: “يارب، بو آدامين
حاقّيندا چوخلاردان اشئتمئشم
كي، اورشلئمده سنئن موقدّسلرئنه
نه قدر يامانليق ادئب. ۱۴ و بورادا
باش كاهئنلردن ائقتئداري وار
كي، بوتون سنئن آديني ذئكر ادنلري
توتوب باغلاسين.” ۱۵ آمّا رب اونا
ددي: “گت، او منئم سچدئيئم قابدير
كي، آديمي قيري‌يهودئلر، پادشاهلار
و ائسرائيل اوغوللارينين يانينا
آپارسين. ۱۶ اونا گۆرسده‌جه‌يم كي،
منئم آديمين خاطئرئنه نه قدر عذاب
گرک چكسئن.» ۱۷ حنانئيا گدئب
او اِوه گئردي و اللرئني اونون
اوستونه قويوب ددي: “قارداش
شاعول! گلدئيئن يولدا سنه گۆرونن

ربّ عئسا مني گؤنده‌رئب کي،
گؤزلرئن گئنه گؤرسون و موقدّس
روحلا دولاسان.” ۱۸ او آندا
شاعولون گؤزلرئندن پولجوق کئمي
بئر شي دوشدو و گؤزلري گؤرمه‌يه
باشلادي و قالخيب تعمئد آلدي.
۱۹ و يمک ييئب قووّتلندي. بئر
نچه گون ده دمشقده اولان
شاگئردلرله قالدي.

شاعول وعظ اتمه‌يه باشلاييير ۲۰ شاعول
درحال كنئسه‌لرده عئسا حاقّيندا وعظ
اتمه‌يه باشلاييب ديئردي؛ "عئسا تارينين
اوغلودور." ۲۱ اشئدنلرئن هاميسي حيران
قاليب ديئردئلر: "مگر بو آدام او ديئل
كي، اورشلئمده بو آدي ذئكر اِدَنلري محو
ادئردي و بورايا دا اونون اوچون گلئب
كي، اونلاري قولوباغلي باش كاهئنلرئن
يانينا آپارسين؟!" ۲۲ لاكئن شاعول داها
دا قووّته‌نئب، عئسانين مسئح اولدوغونو
ثوبوت اِتمَكله دَمَشقده ياشايان يهودئلري
مات قويوردو. ۲۳ چوخ گونلر كچندن
سونرا، يهودئلر بئربئرلري ائله اونو
اؤلدورمک قصدئنه دوشدولر. ۲۴ آمّا
اونلارين قصدي شاعولا معلوم اولدو.
اونلار گجه-گوندوز شهرئن دروازالاريني
گودوردولر كي، اونو اؤلدورسونلر.
۲۵ لاكئن شاگئردلري گجه‌ائكن اونو
گؤتوروب بئر سبده‌، شهر دووارينين
باجاسيندان سالاييب، آشاغي اندئردئلر.
۲۶ شاعول، اورشلئمه گلدئيي واخت،
چاليشيردي كي، شاگئردلره قوشولسون؛
لاكئن هامي اوندان قورخوردو و
شاگئرد اولدوغونا ائنانميردي. ۲۷ آمّا
بارنابا اونو گؤتوروب، حوارئلرئن يانينا

آدلي بئر يوز باشي وار ائدي.
۲ دوروستكار بئر آدام ائدي و تاري
قورخوسو هم اؤزونون هم ده بوتون
اِو اهلئنئن اوره‌يئنده وار ائدي. بو
آدام خالقا چوخ صدقه ورئب دائم
تاريپا دوعا اِدَردي. ۳ گونون تقرئبن
دوقّوزونجو ساعاتيندا ، رؤيادا
آيدين تارينين بئر مله‌يئني گؤردو
كي، اونون يانينا گئئب ددي:
"اي كورنِلئيوس!" ۴ كورنِلئيوس
گؤزلرئني اونا زئلّه‌دي و قورخو ائله
ددي: "نه‌دئر، يارب؟" ملک ده
اونا ددي: "دوعالارين و صدقه
لرئن تارينين حوضورونا يتئشئب
و خاطيرلانيب. ۵ ائندي يافايا
آداملار گؤنده‌ر و شمعون آدلي بئر
آدامي گتئرت كي، اونا پطروس
دا ديئلئر. ۶ او شمعون آدلي بئر
دابّاغين يانيندا كي، اوي دهنز
قيراغينداديرِ، قوناقديرِ." ۷ اونونلا
دانيشان مله‌يئن گتدئيئندن سونرا،
كورنِلئيوس نؤكرلرئندن ائكئسئني و
اونا دائم خئدمت ادن عسگرلردن
دوروستكار بئرئني چاغيردي ۸ و هر
شيي نقل ادندن سونرا، اونلاري
يافايا گؤنده‌ردي.

پطروسون رؤياسي ۹ او گونون صاباحي،
اونلار يولدا شهره ياخينلاشاركن،
آلتينجي ساعاتا ياخين پطروس دوعا
اتمک اوچون داما چيخدي. ۱۰ و آج
اولوب يمک ائسته‌يئردي؛ آمّا اونلار
حله يمه‌يي حاضيرلايارکن، پطروسو بئر
هوشسوزلوق توتدو. ۱۱ و او، گؤيون
آچيلديغيني و دؤرد بوجاغيندان
آسيلميش بؤيوک ملفه‌يه بنزَر بئر جئسمي
گؤردو کي، يرئن اوستونه اندئرئلئر.
۱۲ ائچئنده يرئن هر جور دؤرد آياقلي
حيوانلاري و سورونن‌لري و هاوانين
قوشلاري وار ائدي. ۱۳ و اونا بئر سس
گلدي: "پطروس، قاخ، کس و يه!"
۱۴ لاکئن پطروس ددي: "خير، يارب!
چونکي من اصلا ناپاک و نجئس بئر
شي يمه‌مئشم." ۱۵ گئنه ائکئنجي دفه
اونا بئر سس گلدي: "تارينين پاک
اتدئيئني، سن ناپاک سايما!" ۱۶ بو اوچ
دفه تکرار اولدو و جئسم تزلئکله گؤيه
قالديريلدي. ۱۷ پطروس حله فئکرئنده بو
رؤيانين نه دمک اولدوغونا تعجّوب
ادئردي کي، کورنلئيوس طرفئندن
گؤنده‌رئلن آداملار شمعونون اوئني
سوروشوب، قاپي آغزيندا دوردولار.

اشئتدئلر كي، قيريیهودئلر ده
تارينين كلاميني قبول ادئبلر.
۲ و پطروس اورشلئمه گلنده،
ختنه اولونانلار اوندان ائراد
توتدولار، ۳ و ديئردئلر: "سن ختنه
اولونمايان آداملارين يانينا گتدئن و
اونلارلا يمک يدئن." ۴ پطروس دا
باشلاييب ترتئبله اونلارا نقل اتدي
و ددي: ۵ "من يافا شهرئنده دوعا
ادئردئم. هوشدان گتدئيئم حالدا
بئر رؤيا گؤردوم؛ دؤرد گوشه
سئندن آسيلميش بؤيوک ملفه‌يه
بنزر بئر جئسئم گؤيدن اندئرئلدي
و يانيما قدر گلدي. ۶ اونون ائچئنه
گؤزومو دئکئب دئقّتله باخيرديم
و يرئن دؤرد آياقلي حيوانلاريني،
وحشي حيوانلاريني، سورونلري
و گؤي قوشلاريني گؤردوم.
۷ بئر سس ده اشئتدئم كي، منه
ديئردي: «قالخ پطروس، كس و
يه.» ۸ آمّا من ددئم: «اصلا، يارب،
چونكي نجئس يا دا ناپاک بئر شي
آغزيما اصلا گئرمه‌يئب.» ۹ سس
ائكئنجي دفه گؤيدن منه خئطاب
اتدي: «تارينين پاک اتدئيئني سن
آرتيق نجئس سايما.» ۱۰ و بو اوچ
دفه تكرار اولدو و هر شي گئنه
گؤيه چكئلدي. ۱۱ و باخ، او آندا
قيصرئيه‌دن منئم يانيما گؤنده‌رئلن
اوچ آدام، قالديغيم اوئن قاباغيندا
دوردولار. ۱۲ موقدّس روح منه
ددي كي، هچ تردّود اتمه‌دن
اونلارلا گدئم. بو آلتي قارداش دا
منئمله گتدئلر و او آدامين اوئنه
گئردئک. ۱۳ او دا بئزه نقل اتدي
كي، نجه اوئنده دوران مله‌يي
گؤردو كي، اونا ديئر: «يافايا آدام
گؤنده‌ر و پطروس چاغيريلان
شمعونو بورايا گتئرت. ۱۴ او سنه
سؤزلر دانيشار كي، اونلارلا سن
نئجات تاپارسان؛ هم سن، و هم
سنئن بوتون اِو اهلئن.» ۱۵ و من
دانيشماغا باشلاياندا، موقدّس روح
اونلارين اوستونه نازئل اولدو، نجه
كي، باشلانيشدا بئزه اولموشدو.
۱۶ و ربّئن سؤزونو خاطيرلاديم كي،

نجه دئيردي: «يحيا سو ائله تعمئد
وردي، لاكئن سئز موقدّس روحلا
تعمئد اولوناجاقسينيز.» ۱۷ ائندي
اگر تاري اونلارا دا همن عطاني
وردي كي، بئزه ده رب عئسا
مسئحه ائمان گتئردئيئمئز زامان
عطا اتمئشدي، من كئمم كي،
تاريپا مانع اولا بئلم؟!" ۱۸ اونلار بو
سؤزلري اشئدندن سونرا، ساكئت
اولدولار و تاريني عئزّتله‌ندئرئب
ديئردئلر: "بله اولسا، تاري قيري
يهودئلره ده حيات گتئرن تؤوبه‌ني
عطا ادئب."

انطاکیه‌ده‌کي ائمانلي‌لار ۱۹ بلجه،
استئفانین اؤلوموندن سونرا باشلانان
اذئیّتلر سببئندن، داغیلمیش اولانلار
فئنئقئیه، قئبرئس و انطاکئیه‌یه قدر
گدئب تارینین کلامیني یهودئلردن باشقا
هچ کسه دمه‌دئلر. ۲۰ آمّا اونلارین
ائچئنده قئبرئس و کرنِیلي اولان بعضئلر
وار ائدي کي، انطاکئیه‌یه گلئب یونانئلرله
ده دانیشدیلار و رب عئساني اونلارا
وعظ اتدئلر. ۲۱ و ربّئن اَلي اونلارلا
ائدي و چوخ آدام ائمان گتئرئب ربّه
دؤندولر. ۲۲ اونلارین حاقّیندا اولان
خبر اورشلئمده‌کي کئلئسانین قولاغینا
چاتدي. اونلار دا بارناباني انطاکئیه‌یه
گؤنده‌ردئلر. ۲۳ بارنابا دا گلدي و
تارینین فیضئنه شاهئد اولان زامان
سوئندي و هامیني تشوئق اتدي کي، ربّه
اورکدن باغلي اولوب صادئق قالسینلار؛
۲۴ چونکي او، یاخشي بئر آدام، و
موقدّس روح و ائمانلا دولو ائدي و چوخ
آدام ربّه گتئرئلدي. ۲۵ و بارنابا شاعولو
آختارماق اوچون طرسوسا گتدي؛ ۲۶ و
تاپدیغي زامان اونو انطاکئیه‌یه گتئردي.
و بئر ائل تامام کئلئسا ائله قالیب چوخ
آداما تعلئم وردئلر و شاگئردلر ائلک

عاییِد اولان بعضئلرئني ائنجئتسئن.
۲ و یوحنّانین قارداشي یعقوبو
قیلینجلا اؤلدورتدو. ۳ و یهودئلرئن
بو ائشدن خوشلاندیغیني گؤره‌نده،
داوام ورئب پطروسو دا توتدوردو.

او واخت فطئر بايرامينين گونلري
ائدي. ۴ هئرود پطروسو توتدوراندان
سونرا، اونو زئندانا سالدي و دؤرد
نفردن عئبارت دؤرد دسته عسگره
تحوئل وردي کي، اونون کشئيئني
چکسئنلر و ائسته‌يئردي کي، پاسخا
بايراميندان سونرا اونو خالقين
حوضورونا چيخارتسين. ۵ بلجه
پطروس زئنداندا ساخلانيردي،
لاکئن کئلئسا طرفئندن تارينين
حوضورونا اونون اوچون دائم
دوعا ادئلئردي. ۶ و اِله همئن گجه
کي، هئرود اونو خالقين حوضورونا
چيخارداجاق ائدي، پطروس ائکي
زنجئرله باغلانميش ائکي عسگرئن
آراسيندا ياتيردي. کشئکچئلر ده
قاپي آغزيندا زئندانين کشئيئني
چکئردئلر. ۷ قفلتن ربّئن بئر مله‌يي
ظاهئر اولدو و حوجره‌ني بئر نور
ائشيقلانديردي. ملک پطروسون
بؤيرونه ووروب اونو اوياتدي
و ددي: "تز دورا!" و زنجئرلر
پطروسون اَللرئندن دوشدو. ۸ ملک
اونا ددي: "قورشاغيني باغلا،
باشماغيني دا گِي!" او دا بله اتدي.
و ملک اونا ددي: "عباني گي
و دالیمجا گل." ۹ پطروس اشئيه
چيخيب اونون دالينجا گتمه‌يه
داوام وردي. بئلمئردي کي،
مله‌يئن اتدئکلري دوغرودور. اله
دوشونوردو کي، يوخو گؤرور.
۱۰ بئرئنجي و ائکئنجي کشئکچئني
کچندن سونرا، شهره چيخان
دمئر قاپينين يانينا يتئشدئلر کي،
اؤزو-اؤزوندن اونلارا آچيلدي.
اونلار چيخيب بئر کوچه‌ني کچدئلر
و بئر آندا ملک اوندان آيريلدي.
۱۱ پطروس اؤزونه گلدئي واخت
ددي: "ائندي دوغرودان بئلئرم
کي، رب مله‌يئني گؤنده‌رئب، مني
هئرودون اَلئندن و يهود خالقينين
بوتون گؤزله‌دئکلرئندن قورتارسين."
۱۲ بونو باشا دوشدويو زامان،
مرقوس چاغيريلان يوحنّانين آناسي
مريمئن اوئنه گتدي. بئر چوخلاري
اورادا پيغيليب دوعا ادئردئلر.

۱۳ کوچه قاپيني دؤين واخت،
رودا آدلي خئدمتچي بئر قيز جاواب
ورمه‌يه گلدي. ۱۴ و پطروسون
سسئني تانييياندا، شادليقدان قاپيني
آچمادان ائچه‌ري قاچيب خبر وردي
کي، پطروس قاپيدادير. ۱۵ آمّا
اونلار اونا ددئلر: "دلي اولوبسان!"
لاکئن قيز تأکئد ادئردي کي،
بله‌دئر. اونلار دا ديئردئلر: "بو
اونون مله‌يي‌دئر." ۱۶ آمّا پطروس
دؤيمه‌يه داوام وردي و آچديقلاري
زامان، اونو گؤروب حيرته
دوشدولر. ۱۷ لاکئن پطروس
اونلارا الي ائله ائشاره اتدي کي،
ساکئت اولسونلار. سونرا ربّئن
اونو زئنداندان نجه چيخارتديغيني
اونلارا نقل ادئب ددي: "بونلاري
يعقوب و قارداشلارا خبر ورئن."
و اورادان چيخيب آيري بئر يره
گتدي. ۱۸ سحر آچيلاندا عسگرلر
آراسيندا بؤيوک بئر ولوله وار ائدي
کي، گؤره‌سن پطروسا نه اولدو.
۱۹ هئرود پطروسو آختاريب تاپمايياندا
کشئکچئلري ائستئنطاق اتدي
و امر وردي کي، اونلار اعدام
اولونسونلار. اؤزو ده يهودئيه‌دن
قيصرئيه‌يه گدئب، اورادا قاليردي.

هئرود پادشاهين اؤلومو ۲۰ هئرود صور
و صيدون اهالئسئنه قضبلنمئشدي؛
اونلار دا سؤزو بئر اِدئب يانينا گلدئلر و
پادشاهين فرّاشباشيسي بلاستوسو اؤز
طرفلرئنه چکئب صولح ائستهيئردئلر،
چونکي اونلارين مملکتي پادشاهين
مملکتئندن ارزاق آليردي. ۲۱ تعيئن
اولونموش گونده، هئرود سلطنت
پالتاريني گيئب، تخت اوستونده
اَيلَشدي و اونلارا خئطاب اتمه‌يه
باشلادي. ۲۲ و خالق قيشقيريردي: "بو
ائنسان سسي يوخ، بئر آللاه سسي‌دئر!"
۲۳ او آندا ربّئن بئر ملهيي هئرودو
ووردو، چونکي عئزّتي تاريپا ورمه‌دي و
قوردلار طرفئندن يئيلئب جان وردي.
۲۴ لاکئن تارينين کلامي ووسعت آليب
ياييليردي. ۲۵ بارنابا و شاعول
خئدمتلرئني يرئنه يتئرندن سونرا،
مرقوس چاغيريلان يوحنّاني دا اؤزلری
ائله گؤتوروب اورشلئمدن قاييتديلار.

بارنابا و شاعول گؤنده‌رئلئر ۱

۱۳ انطاکئيه‌ده اولان کئلئسادا
بعضي پيغمبرلر و موعلّئملر
وار ائدي؛ بارنابا، و نئگر چاغيريلان
شمعون، کرنِيلي لوکئيوس، تِترارخ
هئرودون سود قارداشي ماناعِن،
و شاعول. ۲ و او زامان کي، ربّه
اونلار خئدمت ادئب، اوروج
توتموشدولار، موقدّس روح ددي:
"تعيئن اتدئيئم ائش اوچون بارنابا
و شاعولو منه آييرين." ۳ او زامان
اوروج توتوب دوعا ادندن سونرا،
اونلارين اوستونه اَللرئني قويوب
يولا سالديلار. ۴ بلجه، اونلار
موقدّس روح طرفئندن گؤنده‌رئلن
حالدا، سلوکئيه‌يه گتدئلر و اورادان
گمي ائله قئبرئسه گلدئلر. ۵ سالامئسه
چاتديقلاري زامان، يهودئلرئن
کنئسه‌لرئنده تارينين کلاميني وعظ
اتمه‌يه باشلاديلار. يوحنّا دا اونلارا
کؤمکچي ائدي. ۶ بوتون جزئره‌ني
پافوسا قدر گزندن سونرا، باريشّوع
آدلي يهودي بئر جادوگر و يالانچي
پيغمبره راست گلدئلر کي، ۷ درّا که
لي بئر آدام اولان والي سرگئيوس
پولوسون يانيندا ائدي. بو آدام

بارنابا و شاعولو چاغيريب، تارينين
كلاميني اشئتمک ائسته‌دي. ۸ آمّا
جادوگر علئما (چونکي آدي بله
ترجومه اولونور) اونلارا ضئدّ
دوروب چاليشدي کي، والئني
ائماندان آزديرسين. ۹ لاکئن شاعول
کي، پولوس آدينديا دا تانينيردي،
موقدّس روحلا دولو گؤزلرئني اونا
دئکئب، ۱۰ ددي: "اي سن، هر
جور حئيله و حؤقّه‌بازليقلا دولو
آدام، سن اي ائبلئس اوغلو، سن
اي بوتون صالحلئيئن دوشمني، ربّئن
دوز يوللاريني اَيري اِتمکدن اَل
چکميه‌جکسن؟! ۱۱ ائندي باخ،
ربّئن الي سنئن اوستونه گلئب؛
کور اولاجاقسان و موعيّن بئر واختا
قدر گونشي گؤرمه‌يه‌جکسن!" او
آندا اونون اوستونه بئر دومان و
بئر قارانليق دوشدو و اورا-بورا
سورونوب، بئرئني آختاريردي کي،
الئندن توتوب آپارسين. ۱۲ او زامان
والي، نه باش وردئيئني گؤره‌نده،
ربّئن تعلئمئنه مات قاليب ائمان
گتئردي. ۱۳ پولوس و يولداشلاري
دهنزه ووروب، پافوسدان
پامفئلئيه‌نئن پرجه شهرئنه گلدئلر.
لاکئن يوحنّا اونلاردان آيريليب
اورشلئمه قاييتدي. ۱۴ اونلار پرجه
دن چئئب پئسئدئيه انطاکئيه‌سئنه
گلدئلر و سبّت گونو کنئسه‌يه
گدئب اوتوردولار. ۱۵ شرئعت
و پيغمبرلردن اوخوياندان سونرا،
کنئسه ريئسلري اونلارا خبر
گؤنده‌رئب ددئلر: "قارداشلار،
اگر خالقا تشوئق اوچون سؤزونوز
وار، ديئن." ۱۶ او زامان پولوس
قالخدي و اَلی ائله ائشاره ادئب
ددي: "اي ائسرايئلئن کئشئلري،
تاريدان قورخانلار، قولاق آسين!
۱۷ بو ائسرايئل خالقينين تاريسي
آتالاريميزي سچدي و مئصئر
دئياريندا قالان زامان اونلاري
بؤيوک اتدي، و قالديريلميش بئر
قوللا اونلاري اورادان چيخارتدي.
۱۸ و قيرخ ائله قدر چؤلده اونلاري
دؤزدو. ۱۹ کنعان دئياريندا يدّي

مئلّتي هلاک ادندن سونرا، اونلارين
اؤلکه‌لرئني بؤلوب اونلارا مئراث
وردي کي، بونلارين هاميسي دؤرد
يوز الّي ائل عرضئنده باش وردي.
۲۰ و بونلاردان سونرا سموئيل
پيغمبره قدر اونلارا داورلر وردي.
۲۱ سونرا پادشاه ائسته‌دئلر؛ تاري
دا بنيامئن قبئله‌سئندن قئش اوغلو
شاعول آدلي بئر کئشئني قيرخ ائل
اونلارا وردي. ۲۲ و اونو ردّ ادندن
سونرا، داوودو اونلارا پادشاه تعيئن
اتدي و اونون باره‌سئنده شهادت
ورئب ددي: «يسّه اوغلو داوودو
اوره‌يئمه مووافئق بئر آدام تاپميشام
کي، بوتون ائسته‌دئيئمي يرئنه يتئره
جک.» ۲۳ بو آدامين نسلئندن،
تاري، وعده‌يه گؤره، ائسرائيله
بئر قورتاريجي گتئرئب کي، عئسا
اولسون. ۲۴ اونون گلمه‌سئندن
قاباق، يحيا بوتون ائسرائيل خالقينا
تؤوبه تعمئدئني اعلان اتمئشدي.
۲۵ يحيا اؤز دؤورونو تاماملاياركن
ديئردي؛ «مني کئم ساييرسينيز؟ من
او ديئلم. آمّا باخين، مندن سونرا
بئري گلئر کي، اونون آياقلارينين
چاريغيني آچماغا بله لايئق ديئلم.»
۲۶ قارداشلار، ائبراهئم عايئله
سئنئن اوغوللاري، و آرانيزدا
اولان تاريدان قورخانلار! بو
نئجات کلامي بئزه گؤنده‌رئلئب.
۲۷ چونکي اورشلئمده ساکئن
اولانلار و اونلارين ريئسلري نه
اونو تانيديلار، نه ده هر سبّت گونو
اوخونان پيغمبرلرئن يازيلاريني
کي، اونو محکوم اتمکله بونلاري
يرئنه يتئردئلر. ۲۸ و اوندا اؤلومه
لايئق بئر سبب تاپماديقلاري حالدا،
پئلاطدان ائسته‌دئلر کي، اونو
اؤلدورسون. ۲۹ و اونون باره‌سئنده
يازيلميش اولان بوتون شيلري يرئنه
يتئرئب، اونو چارميخدان اِندئردئلر
و قبئره قويدولار. ۳۰ لاکئن تاري
اونو اؤلولردن دئرئلتدي. ۳۱ و
او، چوخ گونلر عرضئنده اؤزونو
اونونلا جلئلدن اورشلئمه گلنلره
گؤرستدي، اله همئن او آداملارا

كي، ائندي خالقين آراسيندا
اونون شاهئدلري‌دئرلر. ۳۲ و بئز،
آتالاريميزا ورئلن وعده‌نئن خوش
خبرئني سئزه وعظ ادئرئک كي،
۳۳ بو وعده‌ني تاري، عئساني
دئرئلتمکده اونلارين اؤولادلاري
اولان بئزلر اوچون يرئنه يتئردي. نجه
كي، ائکئنجي مزموردا دا يازيليب:
«سن منئم اوغلومسان، بو گون من سني
تؤولئد اتدئم.» ۳۴ بو حقئقت كي،
تاري اونو اؤلولردن دئرئلتدي و اصلا
چورومه‌يه قويمادي، بله ديئلئب:
«داوودون موقدّس و يقئن بركتلرئني سئزه
وره‌جه‌يم.» ۳۵ بونا گؤره آيري بئر
يرده بونو دا ديئر:
«سن موقدّسئني چورومه‌يه
قويماياجاقسان.» ۳۶ چونكي داوود
اؤز نسلئنده تارينين آماجينا
خئدمت ادئب، گؤزلرئني حياتا
يومدو و آتالارينا قوشولوب
چورومَکلئک گؤردو. ۳۷ لاکئن
تارينين دئرئلتدئيي شخص
چورومَکلئک گؤرمه‌دي. ۳۸ بلجه،
اي قارداشلار، بئلئن كي،
اونون واسئطه‌سئله گوناهلارين
باغيشلانماسي سئزه اعلان اولونور
۳۹ و اونون سايه‌سئنده ائمان گتئرن
هر كس هر شيدن آزاد اولونور،
او شيلردن كي، موسانين شرئعتئله
آزاد اولا بئلمئردئنئز. ۴۰ بونون
اوچون دئقّت ادئن كي، پيغمبرلرئن
كئتابلاريندا ديئلن سئزئن باشينيزا
گلمه‌سئن: ۴۱ «باخين، اي تحقئر
ادنلر،
حيرتدن مات قالين و محو اولون؛
چونكي سئزئن گونلرئنئزده من اِله بئر
ائش گؤرورَم كي،
اونو بئري سئزه بيان اتسه ده،
ائنانمازسينيز.»" ۴۲ پولوس و بارنابا
اشئيه چيخان واخت، اونلار اونا
يالواريرديلار كي، گلن سبّت ده
اونلارا بو سؤزلر ديئلسئن. ۴۳ و
كنئسه‌دن داغيلاندا، يهودئلردن و
يهود دئنئنه دؤننلردن چوخلاري
پولوس و بارنابانين دالينجا گتدئلر؛
اونلار دا بو آداملارلا دانيشيب

تشوئق ادئردئلر كي، تارينين
فيضئنده ثابئت قالسينلار. ۴۴ گلن
سبّت تخمئنن بوتون شهر ييغيلدي
كي، تارينين كلاميني اشئتسئن.
۴۵ آمّا يهودئلر، جاماعاتي گؤرنده،
پاخيلّيقلا دولدولار و پولوسون
ددئيي سؤزلره ضئدّ دانيشيب كوفر
ديئردئلر. ۴۶ لاكئن پولوس و بارنابا
جسارتله دانيشيب ددئلر: "لازيم
ائدي كي، تارينين كلامي اوّلجه
سئزه ديئلسئن. ائندي كي، سئز
اونو ردّ ادئرسئنئز و ابدي حياتا
لايئق اولماديغينيزا حؤكم ادئرسئنئز،
باخين، بئز ده قيري‌يهودئلر طرفئنه
دؤنوروک. ۴۷ چونكي رب بئزه بله
امر ادئب:
«سني قيري‌يهودئلر اوچون ائشيق قويدوم
كي،
نئجاتي يرئن او بئري باشينا قدر
گتئره‌سن.»" ۴۸ قيري‌يهودئلر بو
سؤزو اشئدن واخت سوئندئلر و
شادليق ادئب تارينين كلاميني
عئزّتله‌ندئرئردئلر؛ و ابدي حياتا
تعيئن اولونانلارين هاميسي ائمان
گتئردئلر. ۴۹ و ربّئن كلامي بوتون
او دئياردا ياييليردي. ۵۰ آمّا يهودئلر
مؤعتبر دئندار آروادلاري و شهرئن
نوفوذلو آداملاريني قالديريب فئتنه
ياراتديلار كي، پولوس و بارنابايا
اذئيّت يتئرسئنلر. و اونلاري اؤز
دئيارلاريندان قوودولار. ۵۱ لاكئن
پولوس و بارنابا آياقلارينين توزونو
اونلارين ضئدّئنه سئلكئب،
ائقونئيه‌يه گتدئلر. ۵۲ و شاگئردلر
دائم شادليق و موقدّس روحلا
دولوردولار.

ائقونئيه‌ده ۱

۱۴ و اِله اولدو كي، ائقونئيه
ده پولوس و بارنابا بئرلئكده
يهودئلرئن كنئسه‌لرئنه گئردئلر و اِله
دانيشديلار كي، هم يهودئلردن، هم
ده قيري‌يهودئلردن بئر بؤيوک خالق
ائمان گتئردي. ۲ آمّا ائمان گتئرمه‌ين
يهودئلر قيري‌يهودئلري قيزيشديريب،
ذهئنلرئني قارداشلارين ضئدّئنه

بولاندیردیلار. ۳ بلجه پولوس و بارنابا
اورادا اوزون بئر مودّت قالیب،
ربّئن حاقّیندا جسارتله دانیشیردیلار.
رب ده اؤز فیضئنئن کلامینا
شهادت ورئب، اونلارین اَلي
ائله علامتلر و عجایئبلر یارادیردي.
۴ لاکئن شهرئن خالقي ائکي یره
بؤلوندو؛ بعضئلري یهودئلرئن طرفئني
توتموشدو، بعضئلري ده حوارئلرئن.
۵ او زامان کي، قیري‌یهودئلر و
یهودئلر، ریئسلری ائله بئرلئکده
بئر سوئي‌قصد حاضیرلادیلار
کي، اونلاري روسواي ادئب
داشلاسینلار، ۶ اونلار بوندان
خبردار اولوب، لئکایونیانین لئستره
و دِربه شهرلرئنه و اطرافلارینا
قاچدیلار. ۷ و اورادا ائنجئلئن خوش
خبرئني وعظ اتمه‌یه داوام وردئلر.
۸ لئسترەده آیاقلاري چولاق بئر
آدام اوتورموشدو؛ آنادان شل
دوغولموشدو و هچ یرئمه‌مئشدي.
۹ بو آدام پولوسون دانیشدیغینا
قولاق آسیردي. پولوس دا اونا
گؤز دئکئب صاغالماغي اوچون
ائماني اولدوغونو گؤرنده، ۱۰ اوجا
سَسله اونا ددي: "آیاقلارین
اوستونده دوز دایان!" او دا
یردن آتیلیب یرئمه‌یه باشلادي.
۱۱ پولوسون نه اتدئیئني گؤرَن
خالق، سَسئني اوجالدیب لئکایونئیا
دئلئنده دیئردئلر: "آللاهلار ائنسانلار
شکلئنه دؤنوب آرامیزا اِنئبلر." ۱۲ و
بارناباني زِعوس، پولوسو دا باش
ناطئق اولدوغو اوچون هِرمِس
چاغیریردیلار. ۱۳ شهرئن اِشئئئنده
اولان زِعوس معبدئنئن کاهئني ده
شهرئن دروازاسینین یانینا اؤکوزلر و
گولدسته‌لر گتئردي و ائسته‌یئردي
کي، خالقلا بئرلئکده قوربان
کسسئن. ۱۴ لاکئن حوارئلر، بارنابا
و پولوس، بونو اشئدن واخت،
پالتارلاریني ییرتیب، خالقین
اورتاسینا آتیلدیلار و قیشقیریب
۱۵ ددئلر: "کئشئلر! بونلاري نئیه
ادئرسئنئز؟ بئز ده سئزئن طبئعتئنئزه
بنزه‌ین ائنسانلاریق. و سئزه ائنجئلئن

خوش خبرئني وعظ اتدئک کي،
سئز بو باطئل شيلردن دئري تاري
طرفئنه دؤنه‌سئنئز؛ او تاري کي،
گؤيو، يري، دهنزي، و اونلارين
ائچئنده کي هر شيي ياراتدي. ۱۶ او،
کچمئش نسئللرده بوتون مئلّتلره
ائجازه ورمئشدي کي، اؤز يوللاري
ائله گتسئنلر. ۱۷ آمّا گئنه ده اؤزونو
شهادتسئز بوراخمادي. ياخشيليق
اتدي و گؤيدن سئزه ياغيش و ثمره
لي مؤوسوملر ورئب اورکلرئنئزي
يمک و شادليقلا دويوردو.” ۱۸ و
حتّا بو شيلري دئيندن سونرا دا،
گوجله خالقي اونلارا قوربان تقدئم
اتمکدن اَل چکدئردئلر. ۱۹ لاکئن
يهودئلر انطاکئيه و ائقونئيه‌دن
گلئب خالقي قيزيشديرديلار. اونلار
دا پولوسو داشا باسيب، شهردن
اشئيه سورودولر و اونو اؤلموش
گومان اتدئلر. ۲۰ آمّا او زامان
کي، شاگئردلر اونون اطرافينا
ييغيلميشديلار، او دوردو و شهره
گئردي. و صاباحي گون بارنابا ائله
دِربه‌يه گتدئلر. ۲۱ و ائنجئلئن خوش
خبرئني او شهره وعظ ادئب بئر
چوخ آدامي شاگئرد ادندن سونرا،
لئستره‌يه، ائقونئيه‌يه و انطاکئيه
يه قاييتديلار. ۲۲ و شاگئردلرئن
جانلاريني قووّتلندئرئب اونلاري
تشوئق ادئردئلر کي، ائماندا مؤحکم
دايانسينلار و ديئردئلر کي، “بئز
تارينين پادشاهليغينا چوخ اذئيّتلرله
گئرمه‌لي‌يئک.” ۲۳ و هر کئلئسادا
اونلار اوچون آغساقّاللار تعيئن
اتدئلر و اوروج آغيزلا دوعا ادئب
اونلاري ائمان گتئردئکلري ربّه
تاپشيرديلار. ۲۴ و پئسئدئيه‌دن
کچئب پامفئلئيه‌يه گلدئلر. ۲۵ و پِرجه
ده کلامي دانيشاندان سونرا آتاليايا
گتدئلر. ۲۶ و گمي ائله اورادان
انطاکئيه‌يه قاييتديلار، او يره کي،
يرئنه يتئردئکلري ائش اوچون اورادا
تارينين فيضئنه تاپشيريلميشديلار.
۲۷ اورايا يتئشئب کئلئساني بئر
يره ييغديقلاري زامان، اونلارا
نقل اتدئلر کي، تاري اونلارين

واسئطه‌سئله نه‌لر اتدي و نجه ائمان
قاپيسيني قيري‌يهودئلرئن اوزونه
آچدي. ۲۸ و شاگئردلرله بئرلئکده
اوزون زامان اورادا قالديلار.

اورشلئم شوراسي ۱

۱۵ يهودئيه‌دن بعضي آداملار
گلئب قارداشلارا تعلئم
ورئردئلر کي، "اگر موسادان قالان
عادته گؤره ختنه اولمایاسینیز،
نئجات تاپا بئلمزسئنئز." ۲ پولوس و
بارنابا اونلارلا چوخ چکئشئب
موباحئثه ادندن سونرا، بو قرار
ورئلدي کي، پولوس و بارنابا
و بئر نچه آيري آدام، بو مسله
اوچون اورشلئمه، حوارئلرئن و
آغساقّاللارين يانينا گتسئنلر. ۳ بلجه،
کئلئسا طرفئندن گؤنده‌رئلئب،
فئنئقئيه و سامئره‌دن کچنده قيري
يهودئلرئن ائمانا گلمکلرئني نقل
اتدئلر و قارداشلارا بؤيوک شادليق
گتئردئلر. ۴ اورشلئمه چاتديقلاري
زامان کئلئسا، حوارئلر و آغساقّاللار
طرفئندن قبول اولوندولار و تارينين
اونلارين واسئطه‌سئله اتدئيي بوتون
شيلري خبر وردئلر. ۵ آمّا فرئسئلر
فئرقه‌سئندن اولان بعضي ائماني
لار قالخيب ددئلر: "بو اونلارا
لازيمدير کي، ختنه اولسونلار
و تاپشيريلسينلار کي، موسانين
شرئعتئني رئعايت اتسئنلر." ۶ حوارئلر
و آغساقّاللار بئر يره ييغيلديلار کي،
بو مسله‌يه بئر تدبئر قازانسينلار.
۷ و چوخ موباحئثه‌دن سونرا،
پطروس آياغا قالخيب اونلارا ددي:
"قارداشلار! سئز بئلئرسئنئز کي،
تاري، اوّلکي گونلردن بونو سچدي
کي، قيري‌يهودئلر ائنجئلئن خوش
خبرئني منئم آغزيمدان اشئدئب ائمان
گتئرسئنلر. ۸ و اورکلري بئلن تاري،
بئزه وردئيي کئمي، اونلارا دا
موقدّس روحو ورمکله گؤرستدي
کي، اونلاري قبول ادئب. ۹ و
بئزئمله اونلارين آراسيندا هچ بئر
فرق قويماييب، اونلارين اورکلرئني
ده ائمان واسئطه‌سئله تمئزله‌دي.

۱۰ ائندي نئيه تاريني ائمتاحانا
چكئب، او يوغو شاگئردلرئن بوينونا
قويورسونوز كي، نه آتالاريميز، نه
ده اؤزوموز اونو داشييا بئلئردئک؟!
۱۱ لاكئن بئز ده اونلار كئمي
بونا ائنانيريق كي، رب عئسانين
فيضي ائله نئجات تاپيريق.” ۱۲ بوتون
جاماعات ساكئت اولدولار و بارنابا
و پولوسا قولاق آسيرديلار و اونلار
نقل ادئردئلر كي، تاري اونلارين
واسئطه‌سئله قيري‌يهودئلر آراسيندا نه
علامتلر و عجايئبلر ادئب. ۱۳ اونلار
دانيشماقدان دايانماندان سونرا،
يعقوب جاواب ورئب ددي:
“قارداشلار! منه قولاق آسين.
۱۴ شمعون نقل اتدي كي، نجه تاري
اوّلده قيري‌يهودئلره ياخينلاشدي
كي، اونلارين آراسيندان اؤز آدي
اوچون بئر خالق تشكّل ورسئن.
۱۵ و پيغمبرلرئن سؤزلري بونو
تصدئق ادئر، نجه كي، يازيليب:
۱۶ «بو شيلردن سونرا دؤنه‌جه‌يم،
و داوودون يئخيلميش چاديريني تزه‌دن
قوراجاغام.
وئرانه‌لرئني تزه‌دن بئنا اده‌جه‌يم
و اونو تكرار قوراجاغام كي، ۱۷ قالان
ائنسانلار ربّي آختارسينلار،
حتّا بوتون او قيري‌يهودئلر ده كي،
منئم آديم اونلارين اوستونده‌دئر.
۱۸ بونلاري رب ديئر،
او كي، بو شيلري ازلدن بئلدئرئر.»
۱۹ بونا گؤره، من بله مصلحت
گؤرورَم كي، قيري‌يهودئلردن تاريپا
دؤننلره زحمت آچمياق. ۲۰ لاكئن
اونلارا يازاق كي، اؤزلرئني بوتلره
تقدئم ادئلئب نجئس اولموش
شيلردن، جئنسي عئفّتسئزلئكدن،
بوغولموش حيوانلارين اَتئندن
و قاندان اوزاق ساخلاسينلار.
۲۱ چونكي قدئم نسئللردن بري
موسانين هر شهرده آداملاري
وار كي، اونون باره‌سئنده وعظ
ادئرلر و هر سبّت گونو موسا
كنئسه‌لرده اوخونور.” ۲۲ او زامان
حوارئلره، آغساقّاللارا و بوتون

گئلئسایا یاخشي بو گؤروندو کي،
اؤز آرالاریندان آداملار سچئب،
اونلاري پولوس و بارنابا ائله
انطاکئیه‌یه گؤنده‌رسئنلر. بارساباس
چاغیریلان یهودا و سئلاس،
قارداشلار آراسیندا رهبرلئک
ادئردئلر. ۲۳ و اونلارین اَلي ائله بو
مکتوبو گؤنده‌ردئلر: "حوارئلر و
قارداشلار اولان آغساقّاللاردان،
انطاکئیه، سورئیه و قئلئقئیه‌ده
اولان قیري‌یهودي قارداشلارا.
سالام. ۲۴ اِشئتمئشئک کي، بئزئم
آرامیزدان بعضئلر چیخیب اؤز
سؤزلري ائله سئزي پرئشان ادئب،
جانلارینیزي دا ائضطئرابا سالیبلار.
حال بو کي، بئز اونلارا بله بئر شي
تعلئم ورمه‌مئشئق. ۲۵ اونا گؤره
موتّفئق فئکئرله بئزه یاخشي بو
گؤروندو کي، آداملار سچئب،
سودئیئمئز پولوس و بارنابا ائله برابر
سئزئن یانینیزا گؤنده‌رک ۲۶ کي،
اؤز جانلاریني ربّئمئز عئسا مسئحئن
آدي یولوندا قویموش آداملاردیرلار.
۲۷ بلجه، بئز یهودا و سئلاسي
گؤنده‌ردئک کي، اونلار اؤزلري
همن بو شیلري شئفاهي سئزه بیان
اده‌جکلر. ۲۸ چونکي موقدّس روحا
و بئزه یاخشي او گؤروندو کي،
واجئب اولان بو قایدالاردان
باشقا، سئزئن اوستونوزه آرتیق
یوک قویمایاق. ۲۹ بو کي، اؤزونوزو
بوتلره تقدئم ادئلمئشلردن، قاندان،
بوغولموش شیلردن و جئنسي
عئفّتسئزلئکدن اوزاق ساخلایاسینیز.
اگر بو زادلاردان اؤزونوزو اوزاق
ساخلایاسینیز، یاخشي اِدَرسئنئز.
سالامات اولون." ۳۰ بلجه اونلار
یولا سالیناندان سونرا، انطاکئیه
یه گتدئلر و جاماعاتي بئر یره
ییغیب مکتوبو تقدئم اتدئلر. ۳۱ و
اونلار بونو اوخویاندان سونرا،
اوندا اولان تشوئقدن سوئندئلر.
۳۲ یهودا و سئلاس اؤزلري ده
پیغمبر اولدوقلاریندان، چوخ
سؤزلرله قارداشلاري تشوئق
ادئب قووّتله‌ندئردئلر. ۳۳ و اورادا

بئر مودّت قالاندان سونرا،
قارداشلار سالاماتلا اونلاري،
اونلاري گؤنده‌رنلرئن يانينا گري
گؤنده‌ردئلر. ۳۴ (لاکئن سئلاسا
ياخشي او گؤروندو کي، اورادا
قالسين.) ۳۵ آمّا پولوس و بارنابا
انطاکئيه‌ده قاليب، اؤزگه بئر
چوخلاري ائله برابر ربّئن کلاميني
تعلئم ورئب وعظ ادئردئلر.

پولوس و بارنابا آراسیندا اولان موباحثئه
۳۶ بئر نچه گون سونرا، پولوس بارنابایا
ددي: "گل دؤنوب، ربّئن کلامیني
اعلان اتدئیئمئز هر شهرده قارداشلارین
گؤروشویونه گدک و گؤرک
نجه‌دئرلر." ۳۷ بارنابا چوخ ائسته‌یئردي
کي، یوحنّا چاغیریلان مرقوسو دا اؤزلري
ائله گؤتورسونلر. ۳۸ آمّا پولوس مصلحت
گؤرموردو کي، پامفئلئیه‌ده اونلاردان
آیریلان و اونلارلا ائشه گتمه‌ین بئر
آدامي اؤزلري ائله گؤتورسونلر. ۳۹ و
آرالاریندا اله ائتي بئر موباحثئه دوشدو
کي، بئربئرلرئندن آیریلدیلار و بارنابا
مرقوسو اؤزو ائله گؤتوروب گمي ائله
قئبرئسه گتدي. ۴۰ لاکئن پولوس
سئلاسي سچدي و قارداشلار طرفئندن
ربّئن فیضئنه تاپشیریلیب یولا دوشدو.
۴۱ و سورئیه و قئلئقئیه ائچئندن سفر
ادئب، کئلئسالاري قووّتله‌ندئرئردي.

تئموتاعوسون اونلارا قوشولماسي ۱ پولوس
دِربه و لئسترەیه گلدي. اورادا تئموتاعوس
آدلي بئر شاگئرد وار ائدي؛ ائمانلي بئر
یهودي آروادین اوغلو ائدي، لاکئن
آتاسي یوناني ائدي. ۲ لئسترە و ائقونئیه‌ده

كي، اورادا يهودي بئر كنئسه وار
ائدي. ۲ پولوس نجه كي، عادتي
ائدي، يهودئلرئن يانينا گتدي
و اوچ سبّت اونلارلا موقدّس
يازيلار حاقّيندا موباحئثه ادئب،
۳ مسئحئن عذاب چكئب اؤلولردن
دئرئلدئيئنئن لازيم اولدوغونو
آچيقلادي و ثوبوت ادئب ددي:
"سئزه اعلان اتدئيئم بو عئسا، موعود
اولان مسئحدئر." ۴ اونلاردان
بعضئلري قانع اولوب پولوس و
سئلاسا قوشولدولار، هم ده
تاريدان قورخان يوناني‌لرئن بؤيوک
بئر قئسمي و بئر عئدّه آدلي-سانلي
آروادلار. ۵ آمّا يهودئلر پاخيلّيق
ادئب بازار خالقيندان بعضي ياراماز
آداملاري اؤزلرئله گؤتوردولر و
قالاباليق ادئب شهرده ائغتئشاش
ياراتديلار. و ياسونون اوئنه هوجوم
ادئب ائسته‌دئلر كي، پولوس
و سئلاسي خالقين حوضورونا
چيخارتسينلار. ۶ لاكئن اونلاري
تاپمايان زامان، ياسون و بعضي
قارداشلاري شهرئن ريئسلري يانينا
سورويوب قيشقيريرديلار: "دونياني
آلت-اوست ادن بو آداملار بورايا
دا گلئبلر. ۷ ياسون اونلاري اوئنه
قوناق آپاريب و هاميسي قيصرئن
فرمانلارينا ضئدّ دوروب ديئرلر كي،
عئسا آدلي آيري بئر پادشاه وار." ۸ و
بونلارا قولاق آسان جاماعاتي و
شهرئن ريئسلرئني قيزيشديرديلار ۹ و
ياسون و او بئرئلردن ضمانت آلاندان
سونرا، اونلاري بوراخديلار.

بئرئيه شهرئنده ۱۰ قارداشلار درحال
گجه ائله پولوس و سئلاسي بئرئيه‌يه
گؤنده‌ردئلر. اورايا چاتديقلاري زامان،
يهودئلرئن كنئسه‌لرئنه گتدئلر. ۱۱ بونلار
تسالونئكده اولانلاردان داها نجئب
ائدئلر، چونكي كلامي بؤيوک شؤوقله
قبول ادئب هر گون موقدّس يازيلاري
آراشديريرديلار كي، بو شيلرئن دوغرو
اولدوغونو گؤرسونلر. ۱۲ بلجه اونلاردان
بئر چوخو بئر عئدّه مؤعتبر يوناني كئشي و
آروادلا ائمان گتئردئلر. ۱۳ آمّا تسالونئكده
كي يهودئلر پولوسون بئرئيه‌ده ده تارينين
كلاميني اعلان اتدئيئني بئلكدئكده،
اورايا دا گلدئلر و خالقي تحرئک ادئب
قيزيشديرديلار. ۱۴ او زامان قارداشلار،
پولوسو درحال يولا سالديلار كي، دهنزه
طرف گتسئن. لاكئن سئلاس و
تئموتاعوس اورادا قالدي. ۱۵ پولوسو
موشايئعت ادنلر، اونو آتنه قدر گتئردئلر
و پولوسدان سئلاس و تئموتاعوس
اوچون امر آلاندان سونرا كي، تزلئكله
اونون يانينا گلسئنلر، اورادان آيريلديلار.

پولوس آتنده ۱۶ پولوس آتنده اونلاري
گؤزله‌ين واخت، بوتلرله دولو بو شهري

گتدي. ۲ اورادا پونطوس اهلي اَکئلا
آدلي يهودي بئر آداما راست گلدي
کي، آروادي «پرئسکئلا» ائله برابر
ائتاليادان تزه گلمئشدئلر، چونکي
کلودئيوس بوتون يهودئلره امر
اتمئشدي کي، رومدان چيخسينلار.
پولوس اونلارين يانينا گلدي ۳ و
همن صنت صاحئبي اولدوغوندان
اونلارلا قالدي و ائشلهيئردئلر.
اونلارين صنتي چاديرچيليق ائدي.
۴ و هر سبّت گونو کنئسه‌ده
موباحئثه ادئب، يهودئلري و
يونانئلري قانديرماغا چاليشيردي.
۵ لاکئن سئلاس و تئموتاعوس
مقدونئيّه‌دن گلندن سونرا، پولوس
اؤزونو تامامن کلاما وقف ادئب
يهودئلره عئسانين مسئح اولدوغونو
شهادت ورئردي. ۶ او زامان کي،
اونلار موقاوئمت گؤرسه‌دئب کوفر
ددئلر، پولوس پالتاريني سئلکئب
اونلارا ددي: "قانينيز اؤز بوينونوزا
اولسون! من تمئزم! بوندان بله
قيريي‌يهودئلرئن يانينا گده‌رم." ۷ و
اورادان چيخيب تاريني پرستئش
ادن «تئتئيوس يوستوس» آدلي بئر
آدامين اوئنه گتدي. اونون اِوي
کنئسه‌يه بئتئشئک ائدي. ۸ کنئسه
ريئسي کرئسپوس بوتون اِو اهلي ائله
ربّه ائمان گتئردئلر و قورئنتلي‌لردن
بئر چوخو، بونو اشئدن واخت،
ائمان گتئرئب تعمئد آليرديلار.
۹ بئر گجه رب بئر رؤيا واسئطه
سئله پولوسا ددي: "آرتيق قورخما!
آنجاق دانيش و ساکئت قالما.
۱۰ چونکي من سنئنله‌يم و سنه هچ
کس توخونمایاجاق، اونا گؤره
کي، بو شهرده چوخلو آداملاريم
وار." ۱۱ پولوس دا بئر ائل آلتي
آي اورادا ساکئن اولوب، تارينين
کلاميني اونلارين آراسيندا تعلئم
ورئردي. ۱۲ آمّا قالئيو اَخايئه والئسي
ائکن، يهودئلر ائتّئفاق باغلاييب،
پولوسون ضئدّئنه قالخديلار و اونو
محکمه تختئنئن قاباغينا چکئب،
۱۳ ددئلر: "بو کئشي آداملاري
قانع ادئر کي، شرئعته ضئدّ شکئلده

تاريني پرستئش اتسئنلر.” ۱۴ پولوس
آغزيني آچماق ائسته‌ينده، قالئيو
يهودئلره ددي: “اگر بئر حاقسيزليق
و يا آغير بئر جئنايت مسله‌سي
اولسايدي، اي يهودئلر، منه منطئقي
اولاردي كي، سئزي دؤزوم.
۱۵ آمّا اگر سؤزلر، آدلار و اؤز
شرئعتئنئز باره‌ده‌دئر، اؤزونوز
اونلاري حلّ ادئن. من بله شيلره
حاكئم اولماق ائسته‌مئرم.” ۱۶ و
اونلاري محكمه‌دن اشئيه سالدي.
۱۷ اونلارين هاميسي كنئسه ريئسي
«سوستنسي» توتدولار و محكمه
نئن قاباغيندا دؤيمه‌يه باشلاديلار.
قالئيو بونلارين هچ بئرئسئنئن قيدئنده
ديئلدي. ۱۸ پولوس بئر چوخ
گونلر اورادا قالاندان سونرا،
قارداشلاردان آيريلدي و گمی ائله
سورئيه‌يه گتدي. پرئسكئلا و اكئلا
دا اونونلا ائدئلر. نذري اولدوغو
اوچون، پولوس كنخرئيه‌ده باشينين
توكلرئني قيرخديرميشدي. ۱۹ اِفسوسا
چاتديقلاري زامان، پولوس
اونلاري اورادا بوراخدي و اؤزو
كنئسه‌يه گئرئب يهودئلرله موباحئثه
اتدي. ۲۰ و اوندان بئر آز داها
چوخ قالماسيني ائسته‌ينده راضي
اولمادي ۲۱ و اونلارلا وئداعلاشيب
ددي: “اگر تاري ائسته‌سه، گئنه
سئزئن يانينيزا گله‌رم.” و گمی ائله
اِفسوسدان يولا دوشدو. ۲۲ قيصرئيه
يه يتئشنده گدئب كئلئسا ائله
سالاملاشدي و سونرا انطاكئيه‌يه
اندي. ۲۳ اورادا بئر مودّت قالاندان
سونرا، پولوس يولا چيخدي و
ترتئبله قالاتئيا و فئرئجئيه دئياريندان
كچئب شاگئردلرئن هاميسيني
قووّتله‌ندئرئردي.

اَپولّوس ۲۴ بو زامان اَپولّوس آدلي بئر
يهودي کي، اصلي ائسکندرئيه‌لي و
بلاغت صاحئبي ائدي، اِفسوسا گلدي.
اَپولّوس موقدّس يازيلاري ياخشي
بئلئردي. ۲۵ بو آدام ربّئن يولوندا تعلئم
آلميشدي و فقط يحيانين تعمئدئندن
خبردار اولدوغو حالدا، روحدا
قاينايير‌دي و عئسا حاقّيندا صحئح
دانيشيب تعلئم ورئردي. ۲۶ و کنئسه‌ده
جورعتله دانيشماغا باشلادي. آمّا او
زامان کي، اَکئلا و پرئسکئلا بونو اشئتدئلر،
اونو يانلارينا آليب ربّئن يولونو اونا داها
دقئق آچيقلاديلار. ۲۷ اخايئه‌يه گتمک
فئکرئنده اولدوغو زامان، قارداشلار اونو
تشوئق ادئب، اورادا کي شاگئردلره
مکتوب يازديلار کي، اونو قبول اتسئنلر.
اورايا چاتديغي زامان، فيضله ائمان
گتئرنلره چوخ کؤمک اتدي.
۲۸ چونکي وار- گوجو ائله يهودئلري
عوموم خالق قاباغيندا تکذئب ادئب،
موقدّس يازيلارلا گؤرسه‌دئردي کي،
عئسا، موعود اولان مسئحدئر.

پولوس افسوسدا ۱

۱۹ اَپولّوس قورئنتده ائکن،
لري کچئب اِفسوسا گلدي و بئر
نچه شاگئرد تاپدي. ۲ و اونلارا
ددي: "آيا ائمان گتئردئيئنئز زامان
موقدّس روحو آلدينيز؟" اونلار
اونا ددئلر: "خير، موقدّس روحون
اولدوغونو بله اشئتمه‌مئشئک!"
۳ پولوس ددي: "بس نه‌يه اساسن
تعمئد اولوندونوز؟" ددئلر: "يحيانين
تعمئدئنه." ۴ پولوس ددي: "يحيا
توّوبه تعمئدي ائله تعمئد ورئب
خالقا ديئردي کي، اؤزوندن سونرا
گلنه ائمان گتئرسئنلر، يعني عئسايا."
۵ بونو اشئدن واخت، اونلار ربّ
عئسانين آدينداا تعمئد آلديلار. ۶ و
پولوس اَللرئني اونلارين اوستونه
قويانداا، موقدّس روح اونلارين
اوستونه نازئل اولدو و قرئب دئللر
له دانيشماغا و نبئلئک اتمه‌يه
باشلاديلار. ۷ اونلار تخمئنن اون‌ائکي
کئشي ائدئلر. ۸ پولوس کنئسه
يه گئرئب، اوچ آي جسارتله

دانيشيردي و تارينين پادشاهليغي
حاقّيندا موباحئثه ادئب، اونلاري
قانع ادئردي. ۹ آمّا او زامان کي،
بعضئلري داش اورَکلي و ناموطئع
اولوب جاماعاتين حوضوروندا
طرئقتي پئسله‌دئلر، پولوس دا
اونلاري ترک اتدي و شاگئردلري
آييريب «تئرانوس» مکتبئنده هر
گون موباحئثه ادئردي. ۱۰ بو،
ائکي ائل داوام اتدي و آسئيا
ايالتئنده ياشايانلارين هاميسي،
هم يهودي، هم ده يوناني، ربّئن
کلاميني اشئتدئلر. ۱۱ تاري پولوسون
اَللري ائله عجايئب مؤجوزه‌لر
يارادير‌دي. ۱۲ اله کي، حتّا اونون
بدنئندن دستمالار و يا بِل‌باغي‌لار
گؤتورولوب، ناخوشلارين اوستونه
قويولوردو و ناخوشلوق اونلاردان
گدئردي، پئس روحلار دا
چيخيردي. ۱۳ لاکئن بعضي يهودي
اؤوسونچولار دا وار ائدي کي،
اورايا-بورايا گدئب چاليشيرديلار
کي، پئس روحلارا توتولموش
آداملارين اوستونه رب عئسانين
آديني اوخوسونلار و ديئردئلر:
"پولوسون وعظ اتدئيي عئسانين آدي
ائله سئزه امر ادئرئک." ۱۴ بونو
ادنلر «اِسکئوا» آدلي بئر يهودي
باش کاهئنئن يدّي اوغوللاري
ائدئلر. ۱۵ لاکئن پئس روح اونلارا
جاواب ورئب ددي: "عئساني
تاني‌يرام، پولوس حاقّيندا دا بئلئرم.
لاکئن سئز کئمسئنئز؟" ۱۶ و
ائچئنده پئس روح اولان آدام،
اونلارين اوستونه يوگوردو و
اونلارين هاميسيني توتوب باسدي،
اِله کي، اونلار لوت و يارالي او
اِودن قاچديلار. ۱۷ بو حادئثه
اِفسوسدا ياشايان بوتون يهودئلره
و يونانئلره معلوم اولدو و هاميني
قورخو بورودو و ربّ عئسانين آدي
موعظّم اولدو. ۱۸ ائمان گتئرنلردن
بئر چوخو دا گلئردئلر و اعتئراف
ادئب، عمللرئني نقل ادئردئلر.
۱۹ جادوگرلئک ادنلردن بئر چوخو
کئتابلاريني بئر يرده گتئرئب،

هامينين گؤزو قاباغيندا ياندیردیلار.
كئتابلارين دَيَرئني حسابلاييب
گؤردولر كي، اونلارين دَيَري
الّيمئن دئرهم اولور. ٢٠ بلجه ربّئن
كلامي قودرتله ياييليب، نوفوذ
قازانيردي.

افسوسدا كي ائغتئشاش ۲۱ بو شيلر باش
ورندن سونرا، پولوس موقدّس روحدا
قرار وردي كي، مقدونئيّه و اَخايئه‌دن
كچئب، اورشلئمه گتسئن. و ديئردي:
"اورادا اولدوقدان سونرا، رومو دا
گرک گؤروم." ۲۲ و اونا خئدمت
ادنلردن ائكئسئني يعني تئموتاعوس و
اِراستوسو مقدونئيّه‌يه گؤنده‌رئب، اؤزو
بئر مودّت داها آسئيا ايالتئنده قالدي.
۲۳ او واختلاردا طرئقت اوزوندن
بؤيوک بئر ائغتئشاش باش وردي.
۲۴ چونكي «دئمئترئيوس» آدلي بئر زرگر
كي، «آرِتِمئس» معبدئنئن تئمثاللاريني
دوزله‌دئردي و صنتكارلارا چوخ ائش
گتئرئردي؛ ۲۵ بونلاري و آيري بله
صنتكارلاري ييغيب ددي: "جنابلار،
بئلئرسئنئز كي، رئفاهيميز بو صنته
باغلي‌دير. ۲۶ و گؤروب اشئدئرسئنئز
كي، بو پولوس، نه‌ائنكي اِفِسوسدا، حتّا
تقرئبن بوتون آسئيا ايالتئنده، بئر چوخ
آدامي قانع ادئب و يولدان چيخارديب.
و ائنسان اَلي ائله دوزه‌لن تاريلارين
اصلا تاريلار اولماديغيني ديئر. ۲۷ و
خطر آنجاق صنتئمئزئن اعتئباردان
دوشمه‌سئنده ديئل، بونداير دا كي،

چاغيردي و اونلاري تشوئق ادندن
سونرا وئداعلاشيب، مقدونئيّه
يه گتمه‌يه يولا دوشدو. ۲ و
او دئيارلاردان كچئب ائمانلي
لاري چوخلو تشوئق ادندن سونرا
يونانئستانا گلدي. ۳ و اوچ آي
اورادا قالدي و گمي ائله سورئيه
يه گتمک قصدئنده اولاندا،
يهودئلر اونون ضئدّئنه سوئي‌قصد
حاضيرلاديلار. اونا گؤره ده قرار
وردي كي، مقدونئيّه يولوندان
قاييتسين. ۴ اونونلا «پئرهوس» اوغلو
بئرئيه‌لي «سوپاتِر»، تسالونئكلي‌لردن
«اَرئسترخوس» و «سِكوندوس»،
دِربه‌لي «غايوس» و «تئموتاعوس» و
آسئيالي «تئخئكوس» و «تَروفئموس»
همراه اولدولار. ۵ لاكئن بونلار
قاباقجا گدئب، بئزي تِروآسدا گؤزله
يئردئلر. ۶ بئز ده فطئر بايرامينين
گونلرئندن سونرا، فئلئپئدن گمي
ائله يولا دوشدوک و بش گون
عرضئنده تِروآسا، اونلارين يانينا
چاتديق و اورادا يدّي گون
قالديق. ۷ هفته‌نئن بئرئنجي گونونده،
او زامان كي، چؤرک بؤلمک
اوچون بئر يره ييغيلميشديق، پولوس
صاباحي گون يولا دوشمک نئيّتئنده
اولدوغوندان، اونلارا صؤحبت
اتمه‌يه باشلادي و گجه ياريسينا قدر
سؤزونو اوزاتدي. ۸ ييغيلديغيميز
بالاخانادا چوخلو چيراق يانيردي.
۹ «اوتئخوس» آدلي بئر جاوان
پنجره‌ده حركتسئز اوتوروب، اونو
آغير يوخو باسميشدي. پولوس
سؤزونو اوزاتديقجا، يوخو اوتئخوسا
قاليب گلدي و اوچونجو مرتبه
دن آشاغي ييخيلدي و يردن اؤلو
گؤتورولدو. ۱۰ آمّا پولوس آشاغي
انئب، اونون اوستونه دوشدو و
اونو قوجاقلاييب ددي: "ناراحات
اولمايين، چونكي اونون جاني ائچئنده
دئر." ۱۱ و گئنه يوخاري چيخدي
و چؤرک بؤلوب يئيندن سونرا،
سحره قدر اونلارلا صؤحبت اتدي
و سونرا يولا دوشدو. ۱۲ اونلار
جاوان اوغلاني دئري آپارديلار و

حدسئز تسلّي تاپميشديلار. ۱۳ لاکئن
بئز قاباڭجا گمئيه گدئب آسوسا
طرف يولا دوشدوک کي، پولوسو
اورادان گؤتورَک. چونکي بله قرار
ورمئشدي کي، اؤزو پئيادا گتسئن.
۱۴ آسوسدا بئزه قوشولاندان سونرا،
اونو گمئيه گؤتوروب، مئتئله‌نه‌يه
گلدئک. ۱۵ اورادان گمي ائله يولا
دوشوب صاباحيسي خئيوسون
موقابئلئنه يتئشدئک. بئر گون سونرا
ساموسدان کچئب صاباحيسي دا
مئلئتوسا گلدئک. ۱۶ پولوس قصد
اتمئشدي کي، گمي ائله اِفسوسون
يانيندان کچسئن. چونکي ائسته‌مئردي
کي، آسئيا ايالتئنده واخت ائتئرمک
مجبورئيّتئنده قالسين. پولوس
تَله‌سئردي کي، اگر مومکون اولسا،
پنطئکاست گونونده اورشلئمده
اولسون.

اِفسوس آغساڤّاللاري ائله وئداعلاشماق
۱۷ پولوس مئلئتوسدان اِفسوسا آدام
گؤنده‌رئب، کئلئسانین آغساڤّاللاريني
یانینا چاغیرتدیردي. ۱۸ یانینا گلدئکلري
زامان اونلارا ددي: "سئز اؤزونوز
بئلئرسئنئز کي، آسئیا ایالتئنه آیاق
قویدوغوم ائلک گوندن بري، سئزئنله
بوتون واختي نجه کچئرتمئشم؛ ۱۹ بوتون
تواضؤع، گؤز یاشلاري، و یهودئلرئن
سوئي‌قصدلری ائله باشیما گلن
ائمتاحانلارلا ربّه خئدمت اتدئم. ۲۰ نجه
سئزه فایدالي اولان هچ بئر شيي بیان
اتمکدن چکئنمه‌دئم؛ ائستر آچیقجا تعلئم
ورمک اولسون، ائستر اِودن اِوه. ۲۱ هم
یهودئلره و هم یونانئلره جئدّي شهادت
وردئم کي، تاریبا تؤوبه اتسئنلر و ربّئمئز
عئسا مسئحه ائمان گتئرسئنلر. ۲۲ ائندي،
باخین، موقدّس روحدا باغلانیب
اورشلئمه گدئرم و اورادا باشیما نه گله
جه‌یئني بئلمئرم. ۲۳ آنجاق هر شهرده
موقدّس روح منه شهادت ورئر کي، مني
زنجئرلر و موصئبتلر گؤزله‌یئر. ۲۴ لاکئن
من حیاتیمي هچ بئر جهتدن اؤزومه عزئز
توتمورام. یتر کي، دؤورومو باشا چاتدیریم
و ربّ عئسادان آلدیغیم خئدمتي، یعني

زامان، بئرباش کوسا، صاباحیسي
رودسه، اورادان دا پاتارایا گلدئک.
۲ و فئنئقئیه‌یه گدن بئر گمي تاپدیق
و اونا مئنئب دهنزه چیخدیق.
۳ قئبرئسي گؤردویوموز زامان، اونو
سولدا قویوب، سورئیه‌یه طرف
گتدئک و صوردا اِندئک؛ چونکي
گمي اورادا یوکونو بوشالداجاق
ائدي. ۴ شاگئردلري تاپیب، اورادا
یدّي گون قالدیق. اونلار موقدّس
روح طرفئندن پولوسا دیئردئلر
کي، اورشلئمه آیاق قویماسین.
۵ بو گونلري کچئردندن سونرا،
اورادان آیریلیب یولا دوشدوک
و اونلارین هامیسي، آروادلاري
و اوشاقلاري ائله، بئزي شهرئن
اشئیئنه قدر یولا سالدیلار. و
ساحئلده دئز چؤکوب، دوعا
اتدئک و بئربئرئمئزله وئداعلاشدیق.
۶ سونرا گمئیه مئندئک. اونلار دا
اولرئنه قاییتدیلار. ۷ بئز صوردان
دهنز یولونو باشا چاتدیریب،
پِتولومائسه گلدئک و قارداشلارلا
سالاملاشیب، اونلارلا بئر گون
قالدیق. ۸ او گونون صاباحي
اورادان آیریلیب، قیصرئیه‌یه
گلدئک و «یدّئلر»دن بئري اولان
موبشّئر فئلئپوسون اِوئنه گئرئب،
اونونلا قالدیق. ۹ اونون باکئره
دؤرد قیزي وار ائدي کي، نبئلئک
ادئردئلر. ۱۰ اورادا بئر نچه گون
قالاندان سونرا، یهودئیه‌دن آقابوس
آدلي بئر پیغمبر گلدي. ۱۱ و بئزئم
یانیمیزا گلئب پولوسون قورشاغیني
گؤتوروب اؤز اللرئني و آیاقلاریني
باغلادي و ددي: "موقدّس روح
بله دیئر: اورشلئمده‌کي یهودئلر بو
قورشاق صاحئبئني بلجه باغلاییب،
قیري‌یهودئلرئن الئنه تسلئم اده
جکلر." ۱۲ بو سؤزلري اشئتدئیئمئز
زامان، بئز و اورادا یاشایانلار پولوسا
یالواردیق کي، اورشلئمه گتمه‌سئن.
۱۳ لاکئن پولوس جاواب وردي:
"نه ادئرسئنئز؟ نه اوچون آغلاییب
اوره‌یئمي سیندیریرسینیز؟ من ربّ
عئسانین آدي یولوندا نه ائنکي

باغلانماغا، اورشلئمده حتّا اؤلمه‌یه
بله حاضیرام.” ۱۴ پولوس قانع
اولمادیقدا، بئز آرتیق ساکئت قالئب
ددئک: “قوي ربّئن ائراده‌سي
اولسون!”

پولوس اورشلئمده ۱۵ بو گونلردن
سونرا، بئز حاضيرلاشيب اورشلئمه
طرف يولا چيخديق. ۱۶ قيصرئيه‌دن
بعضي شاگئردلر ده بئزئمله گلئب، بئزي
مناسون آدلي قئبرئسلي قدئم شاگئردلردن
بئرئنئن يانينا آپاردیلار کي، اونون يانيندا
قوناق قالاجاق ائدئک. ۱۷ اورشلئمه
چاتديغيميز زامان قارداشلار بئزي
شادليقلا قبول اتدئلر. ۱۸ او گونون
صاباحي، پولوس بئزئمله يعقوبون يانينا
گتدي؛ بوتون آغساقّاللار دا اورادا
ائدئلر. ۱۹ اونلارلا سالاملاشاندان
سونرا، پولوس موفصّل اونلارا نقل اتدي
کي، تاري اونون خئدمتي واسئطه‌سئله
قيري‌يهودئلر آراسيندا نه‌لر اتمئشدئر.
۲۰ اونلار، بونلاري اشئدن زامان،
تاريپا حمد اتدئلر و اونا ددئلر: "قارداش،
گؤرورسن کي، يهودئلر آراسيندا نچه
مئن نفر ائمان گتئرئب؛ هاميسي دا
شرئعت اوچون قيرتلي‌دئرلر. ۲۱ و سنئن
حاقّيندا اشئدئبلر کي، سن قيري‌يهودئلر
آراسيندا ياشايان بوتون يهودئلره تعلئم
ورئرسن کي، موسادان مورتد اولسونلار
و ديئرسن کي، نه اوشاقلاريني ختنه
اتسئنلر، نه ده عادتلرئمئزه عمل اتسئنلر.

مودافئعه‌ني اشئدئن.” ۲ اونلار اونون
عئبراني دئلئنده اونلارا خئطاب اتدئيئني
اشئدنده، داها آرتيق ساکئت اولدولار.
پولوس داوام اتدي: ۳ “من کئلئکئيانين
طرسوس شهرئنده آنادان اولموش بئر
يهودئيم، لاکئن بو شهرده، قامالاييئلئن
آياقلاري آلتيندا، اجدالاريميزين
شرئعتئنه گؤره جئدّي بئر شکئلده
بؤيوموشم و تاريپا قيرتلي بئر آدام ائدئم
دا، نجه کي، بو گون سئز هامينيزسينيز.
۴ من بو «طرئقت» اهلئنه اؤلوم درجه
سئنه کئمي عذاب ورئب، کئشئلر و
آرودالاري باغلاييب زئندانا سالاردیم.
۵ نجه کي، باش کاهئن و شورانين بوتون
آغساقّاللاري بونو تصدئق اده بئلرلر. حتّا
اونلاردان قارداشلارا مکتوبلار آلديم
و و دمشقه طرف يولا دوشدوم کي،
اورادا اولانلاري دا توتوب اورشلئمه
گتئرئم کي، جزالاريني آلسينلار. ۶ گون
اورتاچاغي يولدا گدنده، دمشقه
ياخين، قفلتن گؤيدن بؤيوک بئر ائشيق
بوتون اطرافيمي ائشيقلانديردي. ۷ يره
ييخيلديم و بئر سس اشئتدئم کي، منه
ديئر: «شاعول، شاعول، نه اوچون
منه عذاب ورئرسن؟!» ۸ جاواب
وردئم: «سن کئمسن، يارب؟» او
دا منه ددي: «من عذاب وردئيئن
ناصئره‌لي عئسايام.» ۹ منئمله اولانلار
يقئن کي، ائشيغي گؤردولر، لاکئن
منئمله دانيشانين سسئني آنلاماديلار.
۱۰ ددئم: «يارب، من نه اتمه‌لئيم؟» و
ربّ منه ددي: «دور و دمشقه گت.
اتمه‌يئن اوچون بوتون تعيئن اولونانلار،
اورادا سنه ديئله‌جک.» ۱۱ او ائشيغين
جلاسيندان کور اولدوغوما گؤره،
يانيمدا اولانلار اللرئمدن توتوب دمشقه
گتئردئلر. ۱۲ شرئعتي رئعايت ادن حنانئيا
آدلي بئر آدام کي، اورادا ياشايان بوتون
يهودئلر آراسيندا اعتئبارلي ائدي، ۱۳ يانيما
گلدي و دايانيب ددي: «شاعول
قارداش، گؤزلرئن گؤرسون!» من
ده اِله او آندا اونا باخديم. ۱۴ او منه
ددي: «آتالاريميزين تاريسي سني تعيئن
ادئب کي، اونون ائراده‌سئني بئله‌سن و
او صالح اولاني گؤره‌سن و آغزيندان
کلام اشئده‌سن. ۱۵ چونکي سن بوتون

آداملارا، گؤردویون و اشئتدئکلرئن
بارەده اونون شاهئدي اولاجاقسان.
۱۶ ائندي نه اوچون یوبادیرسان؟ قالخ،
تعمئد آل و اونون آدیني چاغیریب اؤز
گوناهلاریني یو.» ۱۷ اورشلئمه قاییدیب
معبدده دوعا اتدئیئم زامان، بئر وجد
حالینا دوشدوم ۱۸ و ربّي گؤردوم
کي، منه دیئر: «تلَس! تز اورشلئمدن
چیخ، چونکي سنئن منئم حاقّیمدا کي
شهادتئني قبول اتمەیەجکلر.» ۱۹ ددئم:
«یارب، اونلار اؤزلري ده بئلئرلر کي،
من کنئسەدن کنئسەیه گدئب سنه
ائمان گتئرنلري حبس اِدئب دؤیەردئم.
۲۰ و سنئن شاهئدئن استئفانین قاني
تؤکولدویو زامان، من ده اورادا بونو
تصدئق ادئب دورموشدوم و اونو
اؤلدورنلرئن عبالاریني ساخلاییردیم.»
۲۱ ربّ منه ددي: «گت، من سني
اوزاغا، قیري‌یهودئلرئن یانینا گؤندەره
جەیم.» ۲۲ پولوسا بو سؤزه قدر قولاق
آسدیلار و سونرا قیشقیر-باغیر سالیب
ددئلر: "بله بئر آدامي یر اوزوندن محو
ات، چونکي او یاشامالي دیئل."
۲۳ اونلار باغیریب، عبالاریني آتدیلار.
هاوایا توز سوووررماقدا ائکن، ۲۴ مئن
باشي امر اتدي کي، پولوسو قالایا
آپارسینلار و دیئردي کي، پولوس قامچي
ائله اُستئنطاق اولونسون کي، گؤرسون
اونون حاقّیندا بله قیشقیرمالارین
سببي نەدئر. ۲۵ آمّا اونو قاییشلارلا
باغلادیقلاري زامان، پولوس یانیندا
دوران یوزباشییا ددي: "آیا اُختئیارینیز
وار کي، بئر روم وطنداشیني هم ده
محکوم ادئلمەمئش بئر آدامي قامچیلانماغا
ورەسئنئز؟" ۲۶ بونو اشئدن زامان یوز
باشي مئن‌باشینین یانینا گدئب اونا
ددي: "نه ادئرسن؟! بو آدام روم
وطنداشي‌دیر." ۲۷ مئن‌باشي پولوسون
یانینا گلئب اونا ددي: "دِه گؤروم سن
روم وطنداشي‌سان؟" او دا ددي: "بلي."
۲۸ مئن باشي جاواب ورئب ددي: "من
چوخلو پول گوجو ائله بو وطنداشلیغي
آلمیشام." پولوس ددي: "آمّا من وطنداش
آنادان اولموشام." ۲۹ اونو اُستئنطاق
اتمک اُستەینلر تزلئکله دالي چکئلدئلر؛
مئن‌باشي دا اونون روم وطنداشي

اولدوغونو بئلدئکده قورخدو، چونکي
اونو باغلاتديرميشدي. ۳۰ آمّا او گونون
صاباحي، بو مقصدله کي، يهودئلرئن
اونو نه‌يه موتّهئم اتدئکلرئني دقئق بئلسئن،
پولوسو حبسدن چيخارديب، امر وردي
کي، بؤيوک کاهئنلر و بوتون شورا بئر
يره ييغيلسين و پولوسو آشاغي اندئرئب،
اونلارين حوضورونا قويدو.

پولوس شورانين قاباغيندا ۱

۲۳ پولوس سنهدرئن
شوراسينا باخيب ددي:
"قارداشلار، من بو گونه قدر
حياتيمي صاف وئجدانلا تارينين
حوضوروندا ياشاميشام." ۲ باش
کاهئن حنانئيا اونون يانيندا
دورانلارا امر اتدي کي، پولوسون
آغزينا وورسونلار. ۳ او واخت
پولوس اونا ددي: "اي آغارديلميش
دووار! تاري سني ووراجاق! سن
اوتورورسان کي، مني شرئعته
موطابئق موحاکئمه ادەسن، لاکئن
شرئعتي آياق آلتينا قويوب امر
ادئرسن کي، مني دؤيسونلر؟" ۴ آمّا
يانيندا دورانلار ددئلر: "تارينين باش
کاهئنئني سؤيورسن؟" ۵ پولوس دا
ددي: "قارداشلار، اونون باش
کاهئن اولدوغونو بئلمئردئم، چونکي
يازيليب: «خالقينين ريئسي ضئدّئنه
پئس سؤز دمه.» " ۶ پولوس
اونلارين بئر قئسمئنئن صادوقئلر و
او بئري قئسمئنئن فرئسئلر اولدوغونو
بئلدئکده، شورادا اوجا سسله ددي:
"قارداشلار، من فرئسي اوغلو
بئر فرئسئيم؛ اؤلولرئن دئرئلمه‌سي
اومئدي اوچون موحاکئمه
اولونورام!" ۷ بونو دئين واخت،
فرئسئلر و صادوقئلر آراسيندا
ديئشمه قالخدي و ائجلاس ائکئيه
بؤلوندو. ۸ چونکي صادوقئلر ديئرلر
کي، نه دئرئلمه وار، نه مَلَک، نه
ده روح. لاکئن فرئسئلر هاميسيني
قبول ادئرلر. ۹ بؤيوک قيشقير-باغير
اولدو و فرئسي دسته‌سئندن اولان
بعضي شرئعت عالئملري قالخيب،
چوخ قيزميش موباحئثه ادئردئلر:

"بئز بو آدامدا بئر یامانلیق تاپمیریق.
اگر بئر روح و یا بئر ملک اونونلا
دانیشمیش اولسا، نه؟" ۱۰ دیئشمه
داها چوخ بؤیوینده، مئن باشي
قورخدو کي، مبادا پولوس اونلارین
الئنده تئکه-تئکه اولسون و عسگرلره
امر اتدي کي، آشاغي انسئنلر و
زورلا اونو آرالارینداn آلیب، قالایا
آپارسینلار. ۱۱ او گونون گجه‌سي
ربّ پولوسون یانیندا ظاهئر اولوب
ددي: "جسور اول! چونکي منئم
حاقّیمدا اورشلئمده نجه شهادت
وردئن، رومدا دا گرک بو جور
شهادت وره‌سن."

پولوسون ضئدّئنه سوئي‌قصد ۱۲ سحر
آچيلاندا، يهودئلر بئر ائتّئفاق قوروب آند
ائچدئلر کي، پولوسو اؤلدورمه‌يئنجه نه
يسئنلر، نه ده ائچسئنلر. ۱۳ بو
سوئي‌قصدي حاضيرلايانلارين ساييسي
قيرخ نفردن چوخ ائدي. ۱۴ اونلار
باش کاهئنلر و آغساقّاللارين يانينا گلئب
ددئلر: "بئز آغير بئر آند ائچمئشئک کي،
پولوسو اؤلدورمه‌يئنجه هچ بئر شي
دادمایاق. ۱۵ بلجه، ائندي سئز و شورا
مئن‌باشييا خبر گؤنده‌رئن کي، گويا
پولوسون مسله‌سئني داها دقئق
آراشديرماق ائسته‌يئرسئنئز و اونو سئزئن
يانينيزا آشاغي گتئرسئن. بئز ده
حاضيريق کي، ياخين گلمه‌مئشدن اونو
اؤلدورک." ۱۶ لاکئن پولوسون باجيسي
اوغلو اونلارين بو کمئني باره‌ده اشئتدي
و گلئب قالايا گئردي و پولوسا خبر
وردي. ۱۷ پولوس دا يوزباشي‌لاردان
بئرئني يانينا چاغيريب ددي: "بو جاواني
مئن‌باشينين يانينا آپار، چونکي اونا ورمه‌لي
بئر خبري وار." ۱۸ يوزباشي جاواني
گؤتوروب، مئن‌باشينين يانينا آپاردي و
اونا ددي: "زئنداني پولوس مني يانينا
چاغيردي و خاهئش اتدي کي، بو

و ترتولوس آدلي بئر وکئل‌له گلئب،
پولوسون ضئدّئنه والئيه شئکايت
اتدئلر. ۲ پولوسو احضار ادندن
سونرا، ترتولوس اونا ائتّئهام وورماغا
باشلاييب ددي: ۳ "عالئجناب
فلئکس! بئز همئشه و هر زامان بوتون
ممنونئيّتله ائقرار ادئرئک کي، سنئن
سايينده صولح ائچئنده‌يئک و سنئن
بصئرتئنله بو خالق اوچون هر يرده
ائصلاحات باش ورئر. ۴ آمّا سنه
داها آرتيق باش آغريسي ورمه‌مک
اوچون، خاهئش ادئرم کي، اؤز
مرحمتئنله بئزه قيسا بئر زامان قولاق
آساسان. ۵ بئز بو آدامي دوغرودان
دا موفسئد تاپميشيق، بوتون ير
اوزونده ياشايان يهودئلري عوصيانا
قالديرير و نَصراني فئرقه‌نئن ده
رهبري‌دئر. ۶ بو آدام حتّا چاليشدي
کي، معبدي نجئس اتسئن. بئز اونو
توتدوق (و ائسته‌دئک کي، اؤز
شرئعتئمئزه گؤره اونو موحاکئمه
ادک. ۷ لاکئن مئن‌باشي لئسئياس
گلئب، اونو زورلا ائلئزدن آلدي.
۸ و اوندان شئکايت اِدَنلره امر
وردي کي، سنئن يانينا گلسئنلر.)
سن اؤزون ده بوتون بو مطلبلر
حاقّيندا اونو ائستئنطاق ادئب،
ووردوغوموز ائتّئهاملارين دوغرو
اولدوغونا يقئن تاپا بئلرسن." ۹ يهودئلر
ده بو ائتّئهام وورماغا قوشولوب، بو
شيلرئن بله اولماسيني تصدئق اتدئلر.
۱۰ والي، پولوسا دانيشماق اوچون
ائشاره اِدَنده، پولوس جاواب
وردي: "سنئن چوخ ائللردن
بري بو خالقا قاضي اولدوغونو
بئلئرم، اونا گؤره ده، ممنونئيّتله
حاقّيمدان دئفاع ادئرم. ۱۱ اؤيرنه
بئلرسن کي، اورشلئمه عئبادت
اتمک اوچون گلدئئمدن، هچ
اون‌ائکي گون کچمه‌يئب. ۱۲ مني نه
معبدده، نه کنئسه‌ده، نه ده شهرده
تاپماييبلار کي، بئري ائله موباحئثه
اتمئش اولوم، يا دا عوصيان
قالديريم. ۱۳ سنئن حوضوروندا
منه ووردوقلاري ائتّئهاملاري دا
ثوبوت اده بئلمئرلر. ۱۴ لاکئن بونو

سنئن حوضوروندا قبول ادئرم
كي، اونلارين فئرقه ددئيي طرئقته
اساسن، من آتالاريميزين تاريسينا
حقئقتن خئدمت ادئرم، شرئعتده
و پيغمبرلرده يازيلان شيلرئن
هاميسينا دا ائنانيرام. ۱۵ و اونلارين
اؤزلرئنئن ائناندیقلاري كئمي، من
ده تاريپا اومئد ادئرم كي، هم
صالح آداما، هم ده پئس آداما
اؤلولرئن دئرئلمه‌سي اولاجاقدير.
۱۶ بونا گؤره، دائم چاليشيرام
كي، تاري و ائنسانلار قاباغيندا
وئجدانيم پاک اولسون. ۱۷ چوخ
ائللردن سونرا گلدئم كي، خالقيما
صدقه‌لر گتئرئم و قوربان تقدئم
ادئم. ۱۸ معبدده، طاهئر اولونموش
حالدا، بونلارلا مشغول ائدئم،
اطرافيمدا دا نه قالاباليق نه ده
ولوله وار ائدي كي، مني تاپديلار.
آمّا بعضي آسئياليي يهودئلر ده
منئمله وار ائدئلر كي، ۱۹ اونلارين
دا بورادا اولماسي لازيمدير كي،
اگر منئم ضئدّئمه شئكايتلري
وارسا، سنئن حوضورونا تقدئم
اتسئنلر. ۲۰ و يا قوي اله اؤزلري
دسئنلر كي، شورانين حوضورونا
چيخديغيم زامان، نه حاقسيزليق
منده تاپديلار. ۲۱ مگر بو بئرجه سؤز
اوچون كي، اونلارين آراسيندا
اولان زامان قيشقيريب ددئم:
«من بو گون اؤلولرئن دئرئلمه‌سي
اوچون سئزئن حوضورونوزدا
موحاكئمه اولونورام.»" ۲۲ آمّا
فلئكس، طرئقت باره‌سئنده داها
دقئق معلوماتي اولدوغونا گؤره،
ائشي تأخئره ساليب ددي: "مئن
باشي لئسئياس گلدئكدن سونرا
سئزئن ائشئنئزه يتئشه‌جه‌يم." ۲۳ و
يوزباشيپا امر اتدي كي، پولوسو
نظارت آلتيندا ساخلاسين، لاكئن
اونا آزادليق ورسئن و دوستلارينين
هچ بئرئسئنئن اونا خئدمت اتمه‌سئنه
مانع اولماسين. ۲۴ آمّا بئر نچه گوندن
سونرا، فلئكس يهودي آروادي
دروسئلا ائله گلئب، پولوسو
چاغيرتدي و اونون مسئح عئسايا

اولان ائمان حاقّیندا دانیشدیغیني
اشئتدي. ۲۵ پولوس صالحلئکدن،
نفسه حاکئم اولماقدان، و گله‌جک
موحاکئمه گونوندن بحث ادنده،
فلئکس قورخویا دوشوب ددي:
"ائندي مورخّصسن، گت. واختیم
اولاندا سني چاغیرتدیرارام." ۲۶ همن
زاماندا اومئد ادئردي کي، پولوس
اونا پول وره‌جک. بونا گؤره ده،
اونو تز-تز چاغیرتدیریب اونونلا
صؤحبت ادئردي. ۲۷ آمّا ائکي ائل
کچئب گدندن سونرا، فلئکسئن
یرئنه «پورکئیوس فستوس» گلدي.
فلئکس ده یهودئلرئن ریضاسیني
قازانماق اوچون پولوسو حبسده
ساخلادي.

پولوس فِستوسون حوضوروندا ۱

۲۵ بلجه فِستوس، وئلایته
گلدئکدن اوچ گون
سونرا قیصرئیه‌دن اورشلئمه
چیخدي. ۲ باش کاهئنلر و
یهودئلرئن آدلي-سانلي آداملاري
پولوسدان اونا شئکایت اتدئلر و
اونا یالواردیلار کي، ۳ اونلارا بئر
لوطف ادئب پولوسو اورشلئمه
گتئرتسئن. (چونکي یولدا اونا بئر
کمئن حاضیرلامیشدیلار کي، اونو
اؤلدورسونلر.) ۴ او زامان فِستوس
جاواب وردي کي، پولوس قیصرئیه
ده نظارت آلتیندا ساخلانیر و او
اؤزو ده تزلئکله اورایا گده‌جک.
۵ "بونا گؤره ده، قویون آرانیزدا
اولان نوفوذلو آداملار منئمله اورایا
گتسئنلر و اگر او آدامدا بئر تقصئر
وارسا، اونا ائتّئهام وورسونلار." ۶ و
اونلارین یانیندا سکّئز و یا اون
گوندن آرتیق قالماییب قیصرئیه
یه گتدي و او گونون صاباحي
حؤکم تختئنده اَیله‌شئب، امر اتدي
کي، پولوسو گتئرسئنلر. ۷ پولوس
یتشدئکده اورشلئمدن گلن یهودئلر
اونون اطرافیندا دوروب، اونا بئر
چوخ آغیر بؤهتانلار آتیردیلار کي،
اونلاري ائثبات اده بئلمئردئلر.
۸ لاکئن پولوس اؤز مودافئعه‌سئنده

ددي: "نه يهودئلرئن شرئعتئنه، نه
معبده، نه ده قيصرئن ضئدّئنه
بئر خاطا اتمئشم." ۹ آمّا فِستوس
يهودئلرئن ريضاسيني قازانماق
اوچون پولوسا جاواب ورئب
ددي: "آيا ائستهيئرسن کي،
اورشلئمه گدئب منئم حوضورومدا
بو ائتّئهاملارا گؤره موحاکئمه
اولوناسان؟" ۱۰ آمّا پولوس جاواب
وردي: "من قيصرئن حؤکم تختئنئن
قاباغيندا دورموشام و منه بورادا
حؤکم ادئلمهلي‌دئر. اؤزون ده ياخشي
بئلئرسن کي، من يهودئلرئن ضئدّئنه
هِچ بئر خاطا اتمه‌مئشم. ۱۱ بونا گؤره،
اگر من تقصئرکارام و اؤلومه لايئق
بئر ائش گؤرموشم، اؤلمکدن ائمتئناع
اتمئرم. لاکئن اگر اونلارين منه
ووردوقلاري ائتّئهاملارين اساسي
يوخدور، هِچ کئم مني اونلارين اَلئنه
تسلئم ادهبئلمز. من قيصرئن محکمه
سئني طلب ادئرم." ۱۲ او واخت
فِستوس مجلئسي ائله موشاوئره ادئب
جاواب وردي: "سن قيصرئن
محکمه‌سئني طلب اتدئن، قيصرئن
يانينا دا گده‌جکسن." ۱۳ بئر نچه
گون سونرا، اَغرئپا پادشاه و
بِرنئکي قيصرئيه‌يه يتئشئب، احتئرام
اوزوندن فِستوسون يانينا گتدئلر.
۱۴ اونلار اورادا چوخ گون
قالاندان سونرا، فِستوس پولوسون
وضعئني پادشاها عرض ادئب
ددي: "بورادا بئري وار کي،
فلئکس اونو محبوس ادئب. ۱۵ من
اورشلئمده اولان واخت، يهودئلرئن
باش کاهئنلر و آغساقّاللاري اوندان
شئکايت ادئب محکوم اولونماسيني
طلب اتدئلر. ۱۶ اونلارا جاواب
وردئم کي، روملولارين عادتي
ديئل کي، شئکايت اولوناني اوندان
شئکايت اِدَنله اوزلشدئرمه‌يئنجه و
اونا مودافئعه فورصتي ورمه‌يئنجه،
اونو محکوم اتسئنلر. ۱۷ اونلار
بورايا گلدئکده ده، يوبانماييب اِله
صاباحيسي حؤکم تختئنده اوتوردوم
و امر اتدئم کي، او آدام گتئرئلسئن.
۱۸ شئکايتچئلر آياغا قالخديقدا،

گومان اتدئیئم جئنایتلردن هچ بئرئني
اونا ائتّئهام وورمادیلار. ۱۹ آنجاق
اؤز دئنلري بارەسئنده بئر نچه
ائختئلافلاري وار ائدي و عئسا
آدلي اؤلموش بئر آدام حاقّیندا
دا کي، پولوس اونون دئري
اولدوغونو بیان ادئردي. ۲۰ بو جور
مسلەلري نجه تفتئش اِدەجەیئمي
بئلمەدئیئمدن، اوندان سوروشدوم
کي، آیا اورشلئمه گدئب اورادا
بو مطلبلر حاقّیندا موحاکئمه
اولونماق ائستەیئر. ۲۱ آمّا پولوس
ائستەدي کي، حبسده ساخلانیلسین
و اؤز ائشئنئن حلّئني ائمپاراطورون
محکمەسئنده طلب اتدي. من
ده امر اتدئم کي، قیصرئن یانینا
گؤندەرەجەیئم زامانا قدر حبسده
ساخلانسین." ۲۲ اغرئپا فِستوسا
ددي: "من اؤزوم ده بو آدامین
سؤزلرئني اشئتمک ائستردئم." او دا
ددي: "صاباح اونو اشئدرسن."

پولوس پادشاه اغرئپانين حوضوروندا
۲۳ او گونون صاباحي اغرئپا ائله برئئکي
بؤيوک طمطراقلا گلدئلر و اونلارلا
گلن مئن‌باشي‌لار و شهرئن آدلي-سانلي
آداملاري ائله دئوانخانايا گئردئلر.
فِستوسون امری ائله پولوس گتئرئلدي.
۲۴ فستوس ددي: "اَغرئپا پادشاه و سئز
بورادا بئزئمله اولان جنابلار، سئز بو
آدامي گؤرورسونوز کي، هم
اورشلئمده، هم ده بورادا ياشايان بوتون
يهود خالقي اونون باره‌سئنده قيشقير-باغير
ساليرکي، بو آدام آرتيق ياشامالي ديئل.
۲۵ لاکئن من آنلاديم کي، او، اؤلومه
لايئق هچ بئر خاطا اتمه‌يئب و اؤزو
ائمپاراطورون محکمه‌سئني طلب اتدئيئنه
گؤره، قرار وردئم کي، اونو گؤنده‌رئم.
۲۶ آمّا سولطانا اونون حاقّيندا يازاجاق
قطعي بئر سؤزوم يوخدور. بونا گؤره
اونو سئزئن حوضورونوزا، خوصوصن
ده سئز اغرئپا پادشاهين حوضورونا
گتئرتمئشم کي، بو ائش تفتئش اِدئلندن
سونرا، يازماغا بئر سؤزوم اولسون.
۲۷ چونکي منه منطئقسئز گلئر کي، بئر
محبوسو گؤنده‌رک، لاکئن اوندان
ادئلن شئکايتلري گؤنده‌رمه‌يک."

ائجازن وار." او زامان پولوس اَلئني
اوزاديب مودافئعه‌سئني باشلادي:
۲ "اغرئپا پادشاه! من اوچون بئر
سعادتدئر کي، يهودئلر طرفئندن
وورولدوغوم بوتون ائتّئهاملارا گؤره
بو گون سنئن حوضورونداا اؤزومدن
دئفاع ادئرم. ۳ عَلَلخوصوص کي،
سن اؤزون يهودئلرئن بوتون آيئنلر و
موباحئثه‌لرئني بئلئرسن. بونا گؤره ده
خاهئش ادئرم کي، منه صبئرله قولاق
آساسان. ۴ بوتون يهودئلر بئلئرلر کي، نجه
من جاوانليغيمدان عؤمرومو خالقيمين
ائچئنده و اورشلئمده کچئرتمئشم. ۵ مني
اوّلدن اوزون بئر مودّت تانيديقلارينا
گؤره، اگر ائسته‌سه‌لر، شهادت وره
بئلرلر کي، دئنئمئزئن لاپ جئدّي
فئرقه‌سي اولان فرئسي فئرقه‌سئنه باغلي
ياشاميشام. ۶ و ائندي تاري طرفئندن
آتالاريميزا ورئلمئش وعده اومئدي
اوچون موحاکئمه‌يه چکئلمئشم. ۷ او

وعده كي، بئزئم اونائكي قبئله‌مئز،
گجه-گوندوز تاريبا صداقتله خئدمت
اده‌رک يرئنه يتئشمه‌سئني گؤزله‌يئرلر.
و بو اومئد اوچون اي پادشاه، يهودئلر
طرفئندن موتّهئم اولموشام. ۸ نه اوچون
سئز تارينين اؤلولري دئرئلتمه‌سئني
ائنانيلماز بئر شي حساب ادئرسئنئز؟
۹ دوغروسو، من اؤزوم ده گومان
ادئردئم كي، ناصئره‌لي عئسانين آدينا
گرک چوخ عداوتلي ائشلر گؤروم.
۱۰ اله اورشلئمده ده بونو ادئردئم. باش
كاهئنلردن ائختئيار آليب موقدّسلردن
چوخلاريني زئندانلارا سالديم،
اونلارين اؤلومه ورئلمه‌سئنه ده راضي
ائدئم. ۱۱ بوتون كنئسه‌لرده اونلاري
جزالانديريب چاليشديم كي، كوفر دمه‌يه
مجبور ادئم. اونلارين ضئدّئنه حددن
آرتيق قودوروب، حتّا ياد شهرلرده
بله اونلاري تعقئب ادئردئم. ۱۲ بو
خوصوصدا باش كاهئنلرئن ائختئيار و
فرماني ائله دمشقه گدئردئم. ۱۳ گون
اورتا واختي، اي پادشاه، يول اوستونده
گونون ائشيغيندان داها پارلاق بئر ائشيق
منئم و منئمله سفره چيخانلارين اطرافينا
ساچدي. ۱۴ بئز هاميميز يره يئخيلديق و
بئر سس اشئتدئم كي، عئبراني دئلئنده
منه ديئر: «شاعول! شاعول! نه اوچون
منه عذاب ورئرسن؟! ميخلارا تپئک
وورماق سنه چتئندئر.» ۱۵ ددئم: «سن
كئمسن، يارب؟» رب ده ددي: «من
عذاب وردئيئن عئسايام! ۱۶ لاكئن قالخ،
آياغا دور. چونكي بو مقصد اوچون سنه
ظاهئر اولموشام كي، سن هم گؤردويون
هم ده سنه ظاهئر اده‌جه‌يئم شيلرئن
خئدمتچي و شاهئدي اولاسان؛ ۱۷ سني
يهودي خالقيندان و قيري‌يهودئلردن
خئلاص اده‌رک، ائندي اونلارين يانينا
گؤنده‌رئرم كي، ۱۸ گؤزلرئني آچاسان
و اونلار قارانليقدان ائشيغا و شيطانين
حاكئمئيّتئندن تاريبا طرف دؤنه‌لر
و گوناهلارين باغيشلانماسينا و منه
اولان ائمانلا تقدئس ادئلنلر آراسيندا
مئراثا نايئل اولالار.» ۱۹ بونا گؤره،
اي پادشاه اَغرئپا، گؤيدن گلن رؤيايا
ناموطئع اولماديم، ۲۰ آمّا اوّلجه دمشقده
اولانلارا، اورشلئمده‌كئلره، سونرا بوتون

يهودئيه دئياريندا ياشايانلارا، و حتّا
قيري‌يهودئلره ده اعلان اتدئم كي، تؤوبه
ادئب تاريپا طرف دؤنسونلر و تؤوبه‌يه
لايئق ائشلر گؤرسونلر. ۲۱ بونلاردان
اؤتري يهودئلر مني معبدده توتوب
اؤلدورمه‌يه چاليشديلار. ۲۲ لاكئن
تاريدان گلن كؤمكله بو گونه قدر
قاليب هم كئچئيه، هم ده بؤيوكه
شهادت ورئرم و هچ بئر شي دمئرم مگر بو
كي، پيغمبرلر و موسانين بويوردوقلاري
يرئنه يتئشئر، ۲۳ بو كي، مسئحئن عذاب
چكمه‌سي واجئب ائدي و اؤلولردن
ائلک دئرئلن اولدوغو اوچون ائشيغي،
هم يهودي خالقينا هم ده قيري‌يهودئلره
اعلان اده‌جک." ۲۴ پولوس اؤز
دئفاعسيندا حله بو سؤزو ديئردي كي،
فِستوس اوجا سَسله ددي: "پولوس،
عاغيلين باشيندان چيخيب! علمئنئن
چوخلوغو سني دلئيه دؤنده‌رئر." ۲۵ آمّا
پولوس ددي: "عالئجناب فِستوس،
عاغيليم باشيمدان چيخماييب، آنجاق
حقئقت و عاغيلا سيغان سؤزلري ديئرم.
۲۶ چونكي پادشاهين دا بو شيلردن
خبري وار و يقئنلئكله اونا خئطاب
ادئرم. آرخاييينام كي، بونلارين هچ بئري
اونون نظرئندن قاچماز، چونكي بو ائش
خلوت بئر گوشه‌ده باش ورمه‌يئب.
۲۷ پادشاه اغرئپا، آيا سن پيغمبرلره
ائنانيرسان؟ بئلئرم كي، ائنانيرسان."
۲۸ اغرئپا پولوسا جاواب وردي: "آز بئر
زاماندا مني مسئحي اولماغا بله قانع اده
جكسن." ۲۹ پولوس دا اونا ددي: "آز يا
چوخ، تاريدان ائستردئم كي، آنجاق سن
يوخ، بو گون مني اشئدنلرئن هاميسي،
منئم كئمي اولسايديلار، بو زنجئرلردن
باشقا." ۳۰ پادشاه قالخدي. والي، برنئكي
و اونلارلا اوتورانلار دا قالخديلار. ۳۱ و
بئر يانا چكئلدئكلري زامان، بئربئرلرى
ائله دانيشيب ديئردئلر: "بو آدام اؤلومه،
و يا حبسه لايئق بئر ائش گؤرمور."
۳۲ و اَغرئپا فِستوسا ددي: "بو آدام اگر
قيصرئن محكمه‌سئني طلب اتمه‌سيدي،
آزاد اولا بئله‌ردي."

پولوس روما گؤندەرئلئر ۱

۲۷ گمی ائله ائتالیایا گتمەیئئز
قرار ورئلدئکده، پولوس و
بئر نچه اؤزگه محبوسلاري ائمپاراطور
فوجونون جولئیوس آدلي بئر
یوزباشیسینا تحوئل وردئلر. ۲ آسئیا
ایالتئنئن ساحئلئنده کي یرلري گزمەلي
اولان بئر اَدِرمئت گمئسئنه مئنئب،
دهنزه چیخدیق. مقدونئیەدن
تسالونئکلي اَرئسترخوس دا بئزئمله
ائدي. ۳ او گونون صاباحي صیدونا
چاتدیق. جولئیوس پولوسا ائلتئفات
گؤرسەدئب اونا ائجازه وردي کي،
دوستلارینین یانینا گتسئن و اونلار
بئر آز اونا یتئشسئنلر. ۴ اورادان یولا
دوشدوک و کولەیئن اوزوموزه
طرف اسدئیئندن قئبرئسئن پناهي
آلتیندا کچدئک. ۵ دهنزي کئلئکئیا
و پامفئلئیەنئن ساحئلئندن کچئب
لئسئیانین مئرا شهرئنه گلدئک.
۶ اورادا یوز باشي، ائتالیایا گدن
بئر ائسکندرئیه گمئسي تاپدي و
بئزي اونا مئندئردي. ۷ بئر نچه گون
یاواش سورعتله گتدئک و گوجله
قنئدوسون یانینا یتئشدئک. یل
بئزي یاخین گتمەیه قویمادیغیندان،
سالمونا طرفئندن کرئته سوردوک.
۸ چتئنلئکله اوندان کچئب «گؤزل
بندرلر» دیئلن بئر یره چاتدیق کي،
لاسیا شهري بو یره یاخین ائدي.
۹ چوخ واخت کچدئیئنه و اوروج
گونو ده باشا چاتدیغینا گؤره،
آرتیق دهنزده سفره چیخماغین
چوخ خطري وار ائدي. اودور کي،
پولوس اونلارا نصئحت ورئب،
۱۰ ددي: "کئشئلر، گؤرورم کي،
دهنزده سفره چیخماق آنجاق
یوک و گمي اوچون یوخ، بئزئم
حیاتیمیز اوچون ده خطرلي‌دئر و
چوخ ضرر سببي اولاجاق." ۱۱ آمّا
یوزباشي پولوسون سؤزوندن چوخ،
گمئنئن سوکانچیسینا و صاحئبئنه
اعتئماد ادئردي. ۱۲ قیشي کچئرتمەیه
او بندر موناسئب اولمادیغیندان،
گمئده کئلرئن اکثرئیّتي بو قرارا

گلدئلر کي، اورادان چيخيب،
بئر نحوله کرئتئن فئنئکس بندرئنه
چاتسينلار کي، جنوب-قربه و
شمال-قربه باخير و قيشي اورادا
کچئرتسئنلر. ۱۳ جنوب يلي ياواشجا
اَسمه‌يه باشلاديقدا، آماجلارينا
نايئل اولدوقلاريني گومان ادئب،
لنگري قالديرديلار و ساحئله
ياخين کرئت ساحئلي بويو يولا
دوشدولر. ۱۴ آمّا چوخ چکمه‌دي
کي، قورولوقدان اوراکلئدون
آدلانان شئدّتلي بئر کولک
اسدي. ۱۵ گمي کوله‌يه دوشدو
و کوله‌يه موقاوئمت گؤرسده
بئله‌دئيئندن، بئز ده تسلئم اولوب
سورونوردوک. ۱۶ کلودا آدلي
کئچئک بئر جزئره‌نئن ياخينليغيندا،
گمئنئن قاييغيني گوجله ساخلايا
بئلدئک. ۱۷ قاييغي يوخاري چکندن
سونرا، اسبابلاردان ائستئفاده
ادئب، گمئنئن آلتيني باغلاديلار و
سئرتئسئن داهازليغيندا قومسالا
اوتورماقدان قورخوب، يِلکَني
اندئردئلر و بلجه اؤزلري ده اونونلا
سورونوردولر. ۱۸ او گونون صاباحي
حله شئدّتلي کوله‌يئن اسئري ائدئک
کي، گمئنئن يوکونو دهنزه آتماغا
باشلاديلار. ۱۹ اوچونجو گون ده
اؤز اَللری ائله گمئنئن تجهئزاتيني
آتديلار. ۲۰ بئر نچه گون، گونش و
اولدوزلار گؤرونمه‌دي و بو بؤيوک
کولک بئزي اسئر اتدئيئندن،
آرتيق خئلاص اولونماغيميزا
بوتون اومئدلر ياواش-ياواش
کسئلدي. ۲۱ چوخدان بري يمکسئز
قالديقلاريندان، پولوس اورتادا
دوروب ددي: "کئشئلر، سئز
گرک منئم نصئحتئمي قبول ادئب،
کرئتدن دهنزه چيخمايديئيز و
بو ضرر و زئياني چکمه‌يدئنئز.
۲۲ لاکئن ائندي سئزي تشوئق
ادئرم کي، جسارتئنئزي اَلدن
ورمه‌يه‌سئنئز. چونکي آرانيزدا هچ
بئر تلفات اولمایاجاق، آنجاق گمي
الدن گده‌جک. ۲۳ چونکي اله
بو گجه عاييد اولدوغوم و اونا

خئدمت اتدئيئم تارينين بئر مله‌يي
قاباغيمدا دوروب، ۲۴ ددي:
«قورخما، پولوس! سن گرک
قيصرئن حوضوروندا دايانا‌سان.
باخ، تاري، سئنئله گمئده گدنلرئن
هاميسيني سنه عطا ادئب.» ۲۵ اونا
گؤره ده، کئشئلر، جسارتئنئزي
اَلدن ورمه‌يئن. چونکي تاريا
ائنانيرام کي، دقئقن منه ديئلن
کئمي اولاجاق. ۲۶ لاکئن بئر
جزئره‌ده قومسالا اوتورماغيميز
لازيمدير.» ۲۷ اون دؤردونجو گون
گلدئيي واخت، بئز آدِرياتئک
دهنزئنده سورولونوردوک کي، گجه
ياريسينا ياخين، گمئچئلر قورولوغون
ياخينلاشديغيني حئسّ اتدئلر.
۲۸ درئنلئيي اؤلچوب اوتوز بش متر
اولدوغونو گؤردولر. بئر آز ائره‌لئده
گئنه اؤلچوب ائيئرمي بش اولدوغونو
گؤردولر. ۲۹ قايالیقدا قومسالا
اوتورماق قورخوسوندان گمئنئن
آخيريندان دؤرد لنگر آتيب، سحرئن
آچيلماسيني آرزولا ديلار. ۳۰ گمئچئلر
گمئدن قاچماغا چاليشديلار و گمئنئن
قاباق طرفئندن لنگرلري آتماغي بهانه
ادئب، قاييغي دهنزه اندئردئلر.
۳۱ پولوس يوزباشي و عسگرلره
ددي: "اگر بونلار گمئده قالماسالار،
سئز خئلاص اولا بئلمزسئنئز." ۳۲ او
واخت عسگرلر قاييغين ائپلرئني
کسئب قاييغي دهنزه سالديلار.
۳۳ سحر عنقرئب آچيلاجاق ائدي
کي، پولوس هاميني يمک يمه‌يه
تشوئق ادئب ددي: "آرتيق اون
دؤرد گوندور کي، آج قارين
گودوبسونوز و بئر شي يمه‌يئبسئنئز.
۳۴ بونا گؤره سئزي تشوئق ادئرم
کي، يمک يئيه‌سئنئز؛ بو، قويماز
کي، قووّتئنئزي اَلدن وره‌سئنئز،
چونکي هچ بئرئنئزئن باشيندان بئر
توک بله محو اولمایاجاق." ۳۵ بونو
دئيندن سونرا چورک گؤتوروب،
هامينين گؤزو قاباغيندا تاريا
شوکور اتدي و اونو بؤلوب يمه‌يه
باشلادي. ۳۶ اونلارين هاميسي
اورکله‌نئب، اونلار دا يمک يدئلر.

۳۷ گئده هاميميز ائکي يوز يتمئش
آلتي نفر ائدئک. ۳۸ اونلار يمکدن
دوياندان سونرا، بوغداني دهنزه
آتيب، گئني يونگول‌لَشدئردئلر.
۳۹ سحر آچيلديقدا قورولوغو تانييا
بئلمه‌دئلر؛ آنجاق قوملو ساحئلي
اولان بئر جزئره گؤردولر و قرار
وردئلر کي، اگر مومکون اولسا،
گئني اورايا سالسينلار. ۴۰ لنگرلري
کسئب دهنزه بوراخديلار
و همن آندا سوکانين ائپلرئني
آچديلار. سونرا قاباق يلکَني
يل سمتئنه قالديرديلار و ساحئل
طرفئني توتوب گتدئلر. ۴۱ آمّا
ائکي دهنزئن بئربئرئنه بئرلَشدئيي
يرده قورولوغا ديئب، قومسالا
اوتوردولار. گئنئن قاباق طرفي قوما
باتيب حرکتسئز قالدي، لاکئن
دال طرفي شپه‌لرئن گوجوندن
سينماغا باشلادي. ۴۲ عسگرلر
قصد اتمئشدئلر کي، محبوسلارين
هاميسيني اؤلدورسونلر، اِله کي،
هچ بئرئسي اوزوب قاچا بئلمه‌سئن.
۴۳ آمّا يوزباشي پولوسون سالامات
قالماسيني ائسته‌يئردي. بونا گؤره ده
اونلارين قصدئنه مانع اولدو و امر
اتدي کي، اوّل اوزه بئلنلر گئدن
آتيليب قورولوغا چاتسينلار. ۴۴ و
قالانلاري دا بعضئلري تاختالار
اوستونده، بعضئلري ده گئنئن
آيري پارچالاري اوستونده قورولوغا
چيخسين. بلجه هامي سالامات
قورولوغا چيخدي.

مالتادا ۱

۲۸ اونلار سالامات
چيخاندان سونرا،
اؤيره‌ندئک کي، جزئره‌نئن آدي
مالتادير. ۲ يرلي اهالي بئزه بؤيوک
بئر ائلتئفات گؤرستدئلر؛ ياغيش و
سويوق اولدوغوندان اود قالاييب
بئزئم هاميميزي قبول اتدئلر.
۳ پولوس بئر چوخ چيرپي ييغيب
اودون اوستونه قويياندا، ائستئدن
بئر افعي ائلان چيخدي و اونون
اَلئنه ياپيشدي. ۴ يرلي اهالي ائلاني

اونون اَئندن آسیلمیش گؤرەنده،
بئربئرلرئنه ددئلر: "هرحالدا بو آدام
قاتئلدئر، دهنزدن خئلاص اولدوقدا
دا عدالت اونا یاشاماق مجالي
ورمئر." ۵ آمّا پولوس ائلاني سئلکله
یئب، اودا آتدي و هچ بئر زئیان
گؤرمەدي. ۶ اونلار گؤزلەیئردئلر
کي، پولوسون بدني شئششئن و یا
قفلتن اؤلوب یره ییخیلسین. لاکئن
بئر چوخ زامان گؤزلەدئکدن
سونرا اونا هچ بئر شي اولمادیغیني
گؤرەنده، فئکئرلرئني دیئشدئرئب
ددئلر کي، او بئر آللاهدیر. ۷ او
یرئن یاخینلیغیندا املاک وار ائدي
کي، پوبلئیوس آدلانان جزئرەنئن
بؤیوکونه عاییید ائدي. او بئزي قوناق
قبول ادئب اوچ گون بئزه نزاکتله
یاخشي یتئشدي. ۸ پوبلئیوسون
آتاسي قیزدیرمادان و قانلي ائسهالدان
ناخوش یاتیردي. پولوس اونون یانینا
گتدي و دوعا ادئب اَللرئني اونون
اوستونه قویدو و اونا شفا وردي.
۹ بو، باش ورندن سونرا جزئرەدن
اولان آیري ناخوشلار دا گلئب
صاغالدیلار. ۱۰ بئزه چوخ حؤرمتلر
له احتئرام گؤرستدئلر و دهنزه
چیخدیغیمیز واخت، احتئیاجیمیز
اولان لوازئماتي تداروک گؤردولر.

پولوس روما چاتیر ۱۱ اوچ آیین آخیریندا
قاباق سمتئنده "جوزا" علامتی اولان
اولان ائسکندرئیه‌لي بئر گمي ائله کي،
قیشي جزئره‌ده کچئرتمئشدي، دهنزه
چیخدیق. ۱۲ سئراکئیوسدا اِنئب،
اورادا اوچ گون قالدیق. ۱۳ اورادان
دهنزه چیخیب رِگئیوما گلدئک. بئر
گون سونرا جنوب یلي اسدي و
ائکئنجي گونو پوتولئیا یتئشدئک.
۱۴ اورادا بعضي قارداشلارا راست
گلدئک و بئزدن دعوت اتدئلر کي،
یدّي گون اونلارلا قالاق. و بلجه روما
گلدئک. ۱۵ اورادا کي قارداشلار بئزئم
باره‌مئزده اشئتدئکده، آپئیوس بازاري و
«اوچ مهمانخانا» دیئلن یِره قدر
پئشوازیمیزا گلدئلر. پولوس اونلاري
گؤرنده تاریپا شوکور ادئب اورکلندي.
۱۶ روما گئردئیئمئز واخت، پولوسا
ائجازه ورئلدي کي، اونون کشئیئني
چکن عسگرله تک باشینا قالسین.
۱۷ اوچ گون سونرا پولوس یهودئلرئن
آدلي-سانلي آداملاریني بئر یره چاغیردي
و ییغیلدیقلاري زامان، اونلارا ددي:
"قارداشلار، من خالقیمیزا و یا
آتالاریمیزین عادتلري ضئدّئنه بئر شي

لاکئن آنلامایاجاقسینیز.
دائم باخاجاقسینیز،
لاکئن گؤرمه‌یه‌جکسئنئز. ۲۷ چونکي بو
خالقین اوره‌یي برکله‌یئب،
قولاقلاري ائله ده چوخ آغیر اِشئدئرلر.
گؤزلرئني باغلاییبلار،
مبادا کي، گؤزلري ائله گؤرسونلر،
قولاقلاري ائله اشئتسئنلر،
اورکلري ائله ده آنلاسینلار
و دؤنسونلر
و من اونلارا شفا ورئم.» ۲۸ ائندي بئلئن
کي، تارینین بو نئجاتي قیري‌یهودئلره
گؤنده‌رئلئب و اونلار قولاق
آساجاقلار." ۲۹ پولوس بو سؤزلري
دئیندن سونرا، یهودئلر آرالارینداا
چوخ دیئشه‌رک آیریلدیلار.
۳۰ پولوس ائجاره اتدئیي اِوده ائکي
ائل تامام قالدي و یانینا گلن هر
کسي قبول ادئردي ۳۱ و تارینین
پادشاهلیغیني وعظ ادئب، ربّ
عئسا مسئح حاقّیندا بوتون جسارتله
مانعسئز تعلئم ورئردي.

ROM

۱

۱ من پولوس، مسئح عئسانين
قولو، حواري اولماغا دعوت
اولونموش، تارينين ائنجئلئني يايماق اوچون
سچئلمئش؛ ۲ او ائنجئل کي، تاري
اؤز پيغمبرلري واسئطه‌سئله اوّلجه‌دن
موقدّس يازيلاردا وعده وردي. ۳ اؤز
اوغلو حاقّيندا کي، جئسمن داوودون
نسلئندن آنادان اولدو ۴ و قودسئيّت
روحونا گؤره، اؤلولردن دئرئلمه‌يي ائله
تارينين اوغلو اولدوغو قووّتله اعلان
ادئلدي، يعني ربّمئز عئسا مسئح. ۵ بئز
اونون واسئطه‌سئله فيض و حوارئلئيه
نايئل اولدوق کي، اونون آدي اوچون
ائنسانلاري، بوتون خالقلاردان، ائماندان
گلن ائطاعته گتئرک. ۶ و سئز ده،
عئسا مسئحئن طرفئندن او دعوت
اولونموش ائنسانلارين آراسينداسينيز.
۷ تارينين رومدا اولان و موقدّسلئيه
دعوت اولونان بوتون سِودئکلرئنه: آتاميز
تاريدان و رب عئسا مسئحدن سئزه فيض
و باريش اولسون.

پولوسون روما گتمک آرزوسو ۸ اوّلن،
هامینیز اوچون عئسا مسئحئن
واسئطه‌سئله تاریما شوکور ادئرم کي،
ائمانینیز بوتون دونیادا اعلان اولونور.
۹ او تاري کي، بوتون روحوملا اوغلونون
ائنجئلئنه خئدمت ادئرم، شاهئدئمدئر
کي، نجه دائم سئزي یادا گتئرئرم. ۱۰ و
دوعالاریمدا دائم یالواریرام کي، بلکه بئر
دفه تارینین ائراده‌سي ائله سئزئن یانینیزا
گلمه‌یه یولوم دوشسون. ۱۱ سئزي
گؤرمه‌یي چوخ آرزولاییرام اِله کي،
سئزي قووّتلندئرمک اوچون سئزه
روحاني بئر عطا یتئرئم. ۱۲ یعني، من
آرانیزدا ائکن، هم سئز و هم من
بئربئرئمئزئن ائماني ائله تشوئق اولوناق.
۱۳ اي قارداشلار! بئخبر اولماغینیزي
ائسته‌مئرم کي، دفه‌لرله یانینیزا گلمک
نئیّتئنده اولدوم کي، منئم سئزئن آرانیزدا
دا، اؤزگه خالقلارین آراسیندا اولدوغو
کئمي بئر ثمرم اولسون. لاکئن ائندئیه
جک بو ائشي اتمکدن منع اولدوم.
۱۴ من، هم یونانلي‌لارا هم ده
مدنئیّتسئزلره، هم حکئملره، هم ده
جاهئللره بورجلویام. ۱۵ بونا گؤره‌دئر
کي، من رومدا یاشایان سئزلره ده

و موحاکئمه اتدئیئن زامان داعواني
قازاناسان.” ۵ آمّا اگر بئزئم
حاقسیزلیغیمیز تارینین صالح
اولدوغونو داها چوخ آشکارا
چیخاردیر، بونا نه دئیه بئله‌رئک؟
قضبله جزالاندیران تاري صالح
دیئل؟ (ائنسانلارین دوشوندویو
کئمي دانیشیرام). ۶ یقئن کي،
یوخ! اگر بله اولسا، او زامان تاري
دونیاني نجه موحاکئمه اده بئلر؟
۷ چونکي اگر منئم یالانیم تارینین
حقئقتئني و اونون جلالیني داها
چوخ آشکارا چیخاردیر، بس نه
اوچون من حله ده بئر گوناهکار
کئمي موحاکئمه گرک اولونام؟
۸ و نه اوچون بعضئلرئئن بئزه
ائفتئرا آتدیغي کئمي اتمه‌یک؟
نجه کي، ائدّئعا ادئرلر کي، بئز
بله اؤیره‌دئرئک: گلئن پئسلئک
ادک کي، یاخشیلیق گلسئن. بله
آداملارین محکوم اولماسي داها دا
عدالتدئر.

**هچ کئم صالح دیئل ۹ بس نه دئیک؟ آیا
هچ افضل‌لئیئمئز وار؟ اصلا. چونکي
آرتیق ثابئت اتدئک کي، هم یهودئلر،
هم ده قیري‌یهودئلر هامیسي گوناه
آلتیندادیرلار. ۱۰ نجه کي، یازیلیب دا:**

“صالح اولان هچ کس یوخ، بئر نفر بله؛
۱۱ آنلایان بئري یوخ،
تاریني آختاران بئري یوخ. ۱۲ هامیسي
آزیبلار،
بئرلئکده فایداسیز اولوبلار.
یاخشیلیق ادن هچ کس یوخ، بئر نفر بله.
۱۳ بوغازلاري آچیق قبئردئر؛
دئللري حئیله ائشله‌دئر،
دوداقلاریندا افعي زهري وار.
۱۴ آغیزلاري لعنت و آجي سؤزلرله
دولودور. ۱۵ آیاقلاري قان توکمک
اوچون تله‌سئر. ۱۶ یوللاریندا
وئرانلیق و فلاکت وار ۱۷ و باریش
یولونو تانیماییبلار. ۱۸ گؤزلري
قاباغیندا تارینین قورخوسو یوخدور.”
۱۹ بئز بئلئرئک کي، شرئعتده دیئلن
هر شي، شرئعتئن حاکئمئیّتي

آلتيندا اولانلارا ديئلئر كي، هر
آغيز باغلانسين و بوتون دونيا تارييا
حساب ورمه‌لي اولسون. ٢٠ بلجه
شرئعتئن طلب اتدئكلرئني يرئنه
يتئرمكله هچ بئر ائنسان تارينين
نظرئنده تبرعه اولا بئلمز؛ چونكي
گوناهين نه اولدوغو شرئعتئن سايه
سئنده درک اولونور.

ائمان و صالحلئک ۲۱ آمّا ائندي تارينين
صالحلئيي ظاهئر اولوب کي، شرئعته
باغلي ديئل. و بونا هم شرئعت، هم ده
پيغمبرلر شهادت ورئرلر. ۲۲ تاريدان گلن
بو صالحلئک عئسا مسئحه اولان ائمان
واسئطه‌سئله بوتون اونا ائمان گتئرنلره
ورئلئر. ائنسانلار آراسيندا هچ فرق
يوخدور. ۲۳ چونکي هامي گوناه ادئب
و تارينين عئزّتئندن محروم قاليب. ۲۴ و
اونون فيضئله مسئح عئسانين طرفئندن
گلن نئجات واسئطه‌سئله بو صالحلئيي بئر
هدئيّه کئمي آليرلار. ۲۵ تاري اونون
قانيندا اولان ائمان واسئطه‌سئله اونو
قاباقجادان کفّاره قوربانی تعيئن اتدي.
بونو اونون اوچون اتدي کي، صالحلئيئني
گؤرسَدسئن. چونکي تاري اؤز صبرئنده
قاباقجا انجام تاپان گوناهلاري جزاسيز
بوراخميشدي. ۲۶ بونو اونون اوچون
اتدي کي، ائندئکي زاماندا صالحلئيئني
ظاهئر اتسئن، اله کي، اؤزو صالح قالسين
و عئسايا ائمان گتئره‌ني تبرعه اتسئن.
۲۷ بلجه نه ائله فخر اده بئله‌رئک؟ هچ بئر
شيله. هانسي اوصولا گؤره؟ شرئعتي
يرئنه يتئرمک اوصولا؟ خير! آنجاق ائمان
اوصولونا گؤره. ۲۸ چونکي ائنانديغيميز

رب اونون گوناهيني حسابا گتئرمز.”
۹ آيا بو بختورلئک آنجاق ختنه
اولونانلارادير، يوخسا ختنه
اولونمايانلارا دا عاييددئر؟ چونکي
ديئرئک کي، ائبراهئمئن ائماني
اونا صالحلئک ساييلدي. ۱۰ نه
شرايئطده ساييلدي؟ ختنه اولاندان
سونرا ائدي، يوخسا قاباق؟ ختنه
اولاندان سونرا يوخ، قاباق ائدي.
۱۱ و ختنه‌نئن علامتئني آلدي،
ائماندان گلن صالحلئيئن موهورونو
کي، ختنه اولونماميشدان دا وار
ائدي، اِله کي، او، بوتون او
آداملارين دا آتاسي اولسون کي،
ختنه اولونماديقلاري حالدا ائمان
گتئرئرلر کي، اونلار دا صالح
ساييلسينلار. ۱۲ بلجه آتاميز ائبراهئم
ختنه اهلئنه ده آتا اولدو کي، آنجاق
ختنه اولدوقلارينا قالماييب، او
ائمانين ائزلرئنده يرئيئرلر کي، اونون
ختنه اولونماسيندان قاباق دا وار
ائدي. ۱۳ شرئعتئن واسئطه‌سئله
ديئلدي کي، ائبراهئم و اونون نسلئنه
دونياني مئراث آلاجاقلاري وعده
ورئلدي. بو اونون اوچون ائدي کي،
ائمان واسئطه‌سئله صالح ساييلديلار.
۱۴ چونکي اگر شرئعتله ياشايانلار
وارئث اولسالار، ائمان بوش اولار،
وعده ده باطئل! ۱۵ چونکي شرئعت
تارينين قضبئني حاصئل گتئرر.
شرئعت اولمايان يرده ده اونو آياق
آلتينا قويان اولماز. ۱۶ بونا گؤره ده،
وعده ائمان واسئطه‌سئله گلئر اله
کي، اونون فيضئنه باغلي اولسون و
ائبراهئمئن بوتون نسلئني بوروسون؛
آنجاق شرئعته باغلي اولانلاري
يوخ، ائبراهئمئن ائمانينا مالئک
اولانلاري دا کي، هاميميزين
آتاسي‌دير. ۱۷ نجه کي، يازيليب؛
“سني بئر چوخ خالقلارين آتاسي
اتدئم.” ائنانديغي تارينين نظرئنده،
او تاري کي، اؤلولره حيات ورئر
و اولمايان شيلري وارليغا چاغيريير.
۱۸ اومئد اصلا يوخ ائکن، ائبراهئم
اومئدله ائمان گتئردي و بلجه بئر
چوخ خالقلارين آتاسي اولدو.

نجه كي، اونا ديئلمئشدي ده
كي، "سنئن نسلئن بله اولاجاق."
۱۹ ائمانيندا ضعئفلهمه‌دي و اؤزونون
تخمئنن يوز ياشلي بدنئنئن اؤلموش
كئمي اولدوغونا اهمئيّت ورمه‌دي،
سارانين دا بطنئنئن قيصيرليغينا
اهمئيّت ورمه‌دي. ۲۰ و تارينين
وعده‌سئنه ائمانسيزليقلا شک
اتمه‌دي، لاكئن ائمانيندا مؤحكم
اولوب تاريني عئزّتلندئردي. ۲۱ و
كامئل آرخايين ائدي كي، تاري،
وردئيي وعده‌ني يرئنه يتئرميه
ده قادئردئر. ۲۲ بونا گؤره ده،
ائماني اونا صالحلئک سايیلدي.
۲۳ "صالحلئک سايیلدي" سؤزلري
آنجاق اونون اوچون يازيلمادي،
۲۴ بئزئم اوچون ده يازيلدي كي،
تاري بئزه صالحلئک ساياجاق؛ بئزه
ده كي، ربّمئز عئساني اؤلولردن
دئرئلده‌نه ائمان گتئرمئشئک؛
۲۵ كي، بئزئم گوناهلاريميزدان
اؤتري اؤلومه تسلئم اولوندو و
بئزئم صالح سايیلماغيميز اوچون
دئرئلدئلدي.

تاري ائله باريشماق ۱ بلجه ائمان واسئطه
سئله صالح سايیلديغيميز اوچون، ربّئمئز
عئسا مسئح واسئطه‌سئله تاري ائله
باريشيميز وار. ۲ اله اونون واسئطه‌سئله
ده ائچئنده دوردوغوموز بو فيضي ائمانلا
اَله گئتئردئک و تارينين عئزّتئنئن
اومئدئنه فخر ادئرئک. ۳ و آنجاق بو قدر
يوخ، موصئبتلرده ده فخر ادئرئک،
چونکي بئلئرئک کي، موصئبت تحمّول
يارادار، ۴ تحمّول شخصئيّت، شخصئيّت ده
اومئد ۵ و اومئد اوتانديرماز؛ چونکي
تارينين محبّتي بئزه ورئلن موقدّس روحون
واسئطه‌سئله اورکلرئمئزه تؤکولوب.
۶ چونکي بئز حله ضعئف ائکن، مسئح
موعيّن زاماندا گوناهکارلار يولوندا
اؤلدو. ۷ صالح بئر آدامين عوضئنده
کئمسه‌نئن اؤلمه‌سي چتئن باش وِرَر؛
ياخشي بئر آدامين عوضئنده بلکه ده
بئري اؤلمه‌يه جسارت اتسئن. ۸ لاکئن
تاري بئزه اولان محبّتئني بونونلا اثبات
ادئر کي، بئز حله گوناهکار ائکن،
مسئح بئزئم عوضئمئزده اؤلدو. ۹ ائندي
کي، اونون قاني ائله صالح سايیلميشيق،
بس نه قدر آرتيق اونون واسئطه‌سئله ده
تارينين قضبئندن خئلاص اولاجاغيق.

قصّابليق قويونلاري كئمي ساييليرديق.»
٣٧ يوخ، بوتون بونلاردا بئزي سوه
نئن واسئطه‌سئله قالئب گئنلردن
اوستونوک. ٣٨ چونکي يقئن بئلئرم
کي، نه اؤلوم، نه حيات، نه ملکلر،
نه رياستلر، نه ائندئکي، نه گله‌جک
شيلر، نه قووّتلر، ٣٩ نه اوجاليق، نه
درئنلئک، نه ده اؤزگه بئر مخلوق
قادئر اولاجاق کي، بئزي ربّئمئز
مسئح عئسادا اولان تارينين محبّتئندن
آييرسين.

تارينين سچدئكلري ۱ مسئحده حقئقتي
ديئرم، يالان دانيشميرام؛ وئجدانيم دا
موقدّس روحدا ددئكلرئمي تصدئق ادئر.
۲ اوره‌يئمده بؤيوک بئر قم، دائمي بئر
ائضطئراب وار. ۳ چونكي ائسته‌يه
بئله‌ردئم كي، قارداشلاريمين خاطئري
اوچون، جئسمن هموطنلرئمئن خاطئري
اوچون، من اؤزوم مسئحدن
اوزاقلاشيب لعنت اولونوم. ۴ اونلار
ائسرايئللي‌دئرلر كي، اوغوللوق و عئزّت،
عهدلر، شرئعتئن ورئلمه‌سي، معبدئن
خئدمتي و وعده‌لر اونلاريندير. ۵ بؤيوک
آتالار دا اونلاريندير، مسئح ده جئسمن
اونلارداندير؛ او كي، هر شيئن اوستونه
ابده كئمي موبارک تاري‌ديرر. آمئن.
۶ لاكئن بله ديئل كي، تارينين كلامي
بوشا چيخيب. چونكي ائسرايئلدن
اولانلارين هاميسي ائسرايئل ديئل.
۷ ائبراهئم نسلئندن اولانلارين هاميسي دا
ائبراهئمئن اؤولادلاري ديئل: آمّا "سنئن
نسلئن ائسحاقدان آدلانديريلاجاق." ۸ بو
او دمكدئر كي، تارينين اؤولادلاري
جئسماني اؤولادلاريوخ، وعده‌نئن
اؤولادلاري‌ديرلار كي، ائبراهئمئن نسئلي
سايليرلار. ۹ چونكي وعده بله ورئلدي:
"سنئن بو وقتده گلديئم، سارانين ائرکئن
اوغلو اولاجاق."

كئمه اوره‌يئم يانسا، شفقت
گؤرسده‌جه‌يم." ۱۶ بلجه ائندي
ائنسانين ائسته‌يئنه و يا اونون سعي
اتمه‌يئنه ديئل، آنجاق مرحمت ادن
تاريا باغلي‌ديرر. ۱۷ چونكي موقدّس
يازيدا فئرعونا ديئر: "سني بونا

گؤره اوجالتديم كي، قووّتئمي سنده
گؤرسه‌دئم، و آديم بوتون ير اوزونده
اعلان ادئلسئن.” ۱۸ دمه‌لي، تاري
كئمه ائسته‌يئر، مرحمت اِدئر و
كئمه ائسته‌يئر، اوره‌يئني برک اتمه‌يه
ائجازه ورئر. ۱۹ ائندي سن منه دئيه
بئلرسن: “بس تاري داها نه اوچون
بئزي تقصئرکار تاپير؟ مگر اونون
ائراده‌سئنئن ضئدّئنه کئم دورور؟”
۲۰ لاکئن سن اي ائنسان، کئمسن
كي، تاريپا بله جاواب قايتاريرسان؟
مگر شکئل ورئلن بئري، اونا شکئل
ورەنه دئيه بئلر كي، “مني نه اوچون
بو جور ياراتدين؟” ۲۱ مگر کوزه
گرئن پالچيق اوستونه ائختئياري
يوخدور كي، همن پالچيق ييغينيندان
بئر قابي حؤرمته و بئر قابي دا
حؤرمتسئزلئيه قاييرسين؟ ۲۲ اگر
تاري قضبئني گؤرسدمک و
قووّتئني بئلدئرمک ائسته‌ين حالدا،
قضبئنه هدف اولان هلاک اوچون
حاضيرلانميش قابلارا، بؤيوک
صبرله تحمّول اده، بونا نه دئيک؟
۲۳ او بونو اونون اوچون اتدي
كي، جلالينين بوللوغونو مرحمت
تاپان قابلارا بئلدئرسئن، او قابلارا
كي، اوّلجه‌دن عئزّت اوچون
حاضيرلاميشدي. ۲۴ حتّا بئزلري ده
كي، آنجاق يهودئلر آراسيندان يوخ،
قيري‌يهودئلر آراسيندان چاغيردي.
۲۵ نجه كي، هوشعئن کئتابيندا ديئر:
“خالقيم اولمايانا خالقيم،
سوگئلئم اولمايانا سوگئلئم دئيه‌جه‌يم.” ۲۶ و
“واقع اولاجاق كي،
«خالقيم ديئلسئنئز» ديئلدئي يرده،
اونلار دئري تارينين اوغوللاري
چاغيريلاجاقلار.” ۲۷ و اشعيا
ائسرايئل حاقّيندا ئئدا ادئر:
“ائسرايئل اوغوللارينين سايي دهنز
قومو قدر اولسا دا، آنجاق تک بئر
آزي نئجات تاپاجاق. ۲۸ چونکي
رب حؤکمونو ير اوزونه کامئل بئر
شکئلده، تزلئکله ائجرا اده‌جک.”
۲۹ و نجه كي، اشعيا قاباقجادان
دمئشدي ده كي:

"اگر سماوي فوجلارين ربّي بئزي نسئلسئز
بوراخسايدي،
سودوم كئمي اولارديق،
گوموراياا بنزردئک." ۳۰ بس نه دئيک؟
بونو كي، صالحلئيئن داليسينا
دوشمه‌ين قيري‌يهودئلر صالحلئيي
اَله گتئرئبلر، او صالحلئک كي،
ائماندان گلئر. ۳۱ آمّا ائسرايئل
كي، صالحلئک شرئعتئنئن داليسينا
دوشموشدو، بو شرئعته چاتمادي.
۳۲ نه اوچون؟ چونكي ائمانلا يوخ،
شرئعتئن عمللرئندن اولاجاق كئمي
اونون داليسينا دوشموشدولر. بودره
مه داشينين اوستونه بودره‌دئلر.
۳۳ نجه كي، يازيليب:
"باخ، صحيوندا بئر بودره‌مه داشي،
ييخيلماق قاياسي قويورام؛
اونا ائمان گتئرن اوتانديريلمايا‌جاقدير."

۱۰ ۱ اي قارداشلار، اوره‌يئمده
كي آرزو و ائسرايئل
اوچون تاريبا دوعام، اونلارين خئلاصي
اوچوندور. ۲ چونكي اونلارين باره
سئنده شهادت ورئرم كي، تاري اوچون
قيرتلري وار، لاكئن درک اوستونده
ديئل. ۳ چونكي تاريدان گلن صالحلئيي
آنلامايي‌ب، اؤز صالحلئكلرئني برقرار
اتمه‌يه چاليشماقلا تارينين صالحلئيئنه
تابع اولماديلار. ۴ اونا گؤره كي، مسئح
هر ائمان گتئره‌نئن صالح ساييلماسي
اوچون شرئعتئن نهايتي‌دئر. ۵ چونكي
موسا شرئعتدن گلن صالحلئک حاقيندا
يازير كي، اونو يرئنه يتئرن آدام، اونونلا
ياشاياجاق. ۶ آمّا ائماندان گلن صالحلئک
بله ديئر: "اوره‌يئنده دمه كي، گؤيه كئم
قالخاجاق (كي، مسئحي اِندئرسئن)؟"
۷ و يا اؤلولر دئيارينا كئم اِنه‌جک
(كي، مسئحي اؤلولردن قالديرسين)؟
۸ بس نه ديئر؟ كلام سنه ياخيندير،
آغزيندا و اوره‌يئنده‌دئر. يعني، او ائمان
كلامي كي، بئز اونو وعظ ادئرئک.
۹ چونكي اگر سن آغزينلا عئسانين
رب اولدوغونو ائقرار ادئب، اورَكدن
ائناناسان كي، تاري اونو اؤلولردن
دئرئلتدي، نئجات تاپارسان. ۱۰ اونا
گؤره كي، ائنسان اورَكدن ائمان اتمكله
صالح ساييلير، ائمانيني آغزي ائله ائقرار

اتمکله نئجات تاپیر. ۱۱ چونکي موقدّس
یازي دیئر: "اونا ائمان گتئرن هچ کئم
اوتاندیریلمایاجاقدیر." ۱۲ اونون اوچون
کي، یهودي ائله قیري‌یهودي آراسیندا
فرق یوخدور. هامیسینین ربّي بئردئر،
اونو چاغیرانلارین هامیسینا دا سخاوتله
برکت ورئر. ۱۳ چونکي "ربّئن آدیني
چاغیران هر کس نئجات تاپاجاق."
۱۴ آمّا ائمان گتئرمه‌دئکلري او کئمسه
ني نجه چاغیراجاقلار؟ اشئتمه‌دئکلري
کئمسه‌یه نجه ائمان گتئره‌جکلر؟ وعظ
ادن اولماسا، نجه اشئده‌جکلر؟ ۱۵ و اگر
گؤنده‌رئلمه‌سه‌لر، نجه وعظ اده‌جکلر؟
نجه کي، یازیلیب: "نه گؤزَلدئر یاخشي
شیلري موژده ورنلرئن آیاقلاري!" ۱۶ آمّا
موژده‌یه هامي قولاق آسمادي. چونکي
اشعیا دیئر: "یارب، وردئیئمئز خبره کئم
ائناندي؟" ۱۷ بلجه ائمان اشئتمکدن،
اشئتمک ده مسئحئن کلامي ائله دئر.
۱۸ لاکئن دیئرم، مگر اشئتمه‌دئلر؟ البتّه
کي، اشئتدئلر.
اونلارین سسي بوتون یر اوزونه،
سؤزلري دونیانین اوجلارینا قدر چاتدي.
۱۹ بئر ده دیئرم، مگر ائسرایئل
آنلامادي؟ موسا اوّلجه‌دن دیئر:
"طایفا اولمایانلا سئزي قیرته گتئره‌جه‌یم،
فهمسئز بئر طایفا ائله سئزي حئرصلندئره
جه‌یم." ۲۰ لاکئن اِشَعیا جورعت
ادئب دیئر:
"مني آختارمایانلار مني تاپدیلار،
مني طلب اتمه‌ینلره، من ظاهئر اولدوم."
۲۱ لاکئن ائسرایئل حاقّیندا بله دیئر:
"بوتون گون اللرئمي،
ائطاعتسئز و عاصي بئر خالقا اوزاتدیم."

تارینین اؤزو اوچون آییردیغي آداملار
۱ بلجه، سوروشورام: مگر تاري اؤز
خالقیني ردّ ادئب؟ اصلا! چونکي من
ده ائبراهئمئن نسلئندن، بنیامئن قبئله
سئندن اولان بئر ائسرایئللي‌یَم. ۲ تاري
اوّلجه‌دن تانیدیغي اؤز خالقیني ردّ
اتمه‌یئب. مگر سئز موقدّس یازینین ائلیا
حاقّیندا نه ددئیئني بئلمئرسئنئز؟ ائلیا
ائسرایئلدن تاریپا شئکایت ادئب دیئر:
۳ "یارب! سنئن پیغمبرلرئني اؤلدوروبلر،
سنئن قوربانگاهلاریني یئخیبلار و من
تک قالمیشام. منئم ده جانیمي
آختاریرلار." ۴ لاکئن تاریدان اونا گلن
جاواب نه‌دئر؟ "من اؤزوم اوچون یدّي
مئن نفر ساخلامیشام کي، بَعَل قاباغیندا
دئز چؤکه‌یئبلر." ۵ بلجه، ائندئکي
واختدا دا، تارینین فیضي ائله سئچئلن بئر
«قالانلار» وار. ۶ لاکئن اگر فیضله‌دئر،
آرتیق عمللره باغلي دیئلدئر؛ یوخسا فیض
آرتیق فیض اولماز. ۷ بس نه دئیک؟
ائسرایئل آختاردیغینا نایئل اولمادي؛
سئچئلمئشلر نایئل اولدولار، قالانلاري
برکئدئلر. ۸ نجه کي، یازیلیب:

۱۱

"تاري اونلارا بو گونه
کئمی یوخولوق روحونو
گورمه‌ین گؤزلر،
اشئتمه‌ین قولاقلار. ۹ و داوود دیئر:
قوي اونلارین سوفره‌سي اؤزلري اوچون
کمنده، تله‌یه،
بودره‌مه داشینا و جزایا دؤنسون.
۱۰ قوي گؤزلري قارالسین کي،
گؤرمه‌سئنلر،
بللرئني همئشه‌لئک اَي. ۱۱ بلجه دیئرم:
مگر اونلار یئخیلماق اوچون بودره
دئلر؟ اصلا! آمّا اونلارین تقصئري
قیري‌یهودئلرئن نئجاتینا سبب اولدو
کي، اونلاري قیرته گتئرسئن.
۱۲ و اگر اونلارین تقصئري
دونیایا دؤولت، اونلارین قوصورو
قیري‌یهودئلره دؤولتلئک اولدو،
گؤر اونلارین کامئلّئي نه قدر
آرتیق دؤولتلئک گتئره‌جک!
۱۳ لاکئن سئزه اي قیري‌یهودئلر
دیئرم: من قیري‌یهودئلرئن حوارئسي
اولدوغوما گؤره، اؤز خئدمتئمي
عئزّتلي ساییرام ۱۴ کي، بلجه

بلکه همعئرقلرئمي قيرته گتئرئب،
اونلاردان بعضئسئنه نئجات وِرَم.
۱۵ چونکي اگر اونلارين ردّ
اولونماسي دونيانين باريشماسي
اولدو، قبول اولونمالاري اگر
اؤلولرئن حياتا دؤنمه‌سي ديئل،
بس نه‌دئر؟ ۱۶ اگر خمئرئن ائلک
حئصّه‌سي موقدّسدئر، بوتون خمئر
ده موقدّسدئر؛ و اگر کؤک
موقدّسدئر، بوداقلار دا موقدّسدئرلر.
۱۷ لاکئن اگر بوداقلاردان
بعضئسي قوپاريلديلار، و سئز
کي، چؤل زيتون آغاجي ائدئنئز،
اونلارين يرئنه پيوند اولونوب، زيتون
آغاجينين کؤکونه و شئره‌سئنه
شرئک اولوبسونوز، ۱۸ بوداقلارا
فخر اتمه‌يئن، فخر اده‌سئنئز، يادينيزا
سالين کي، سئز کؤکو يوخ،
کؤک سئزي داشي‌يير. ۱۹ او
زامان دئيه‌جکسئنئز: "بوداقلار
قوپاريلديلار کي، من اونلارين
يرئنه پيوند اولوم." ۲۰ دوغرودور.
اونلار ائمانسيزليقلاري اوچون
کسئلدئلر، آمّا سن ائمانينا گؤره
يرئنده دورورسان. تکبّورلَنمه، لاکئن
قورخ! ۲۱ چونکي اگر تارينين طبئعي
بوداقلارا حيفي گلمه‌دي، سنه
ده حيفي گلمه‌يه‌جک. ۲۲ باخ
ائندي تارينين مهرئبانليق و شئدّتئنه:
يئخيلانلارا اولان شئدّته، لاکئن
سنه اولان مهرئبانليغا، اگر اونون
مهرئبانليغيندا قالاسان؛ يوخسا سن
ده کسئله‌جکسن. ۲۳ اونلار دا
اگر ائمانسيزليقلاريندا قالماسالار،
پيوند اولونارلار. چونکي تاري
قادئردئر کي، اونلاري گئنه
پيوند اتسئن. ۲۴ چونکي اگر سن
او طبئعتن وحشي اولان زيتون
آغاجيندان کسئلئب، طبئعتئنه
ضئدّ اولان ياخشي زيتون آغاجينا
پيوند اِدئلدئن، اصل بوداقلار اؤز
زيتون آغاجينا داها نه‌قدر چوخ
پيوند اولوناجاقلار! ۲۵ چونکي اي
قارداشلار، ائسته‌مئرم کي، بو
سئرّدن بئخبر اولاسينيز، اِله کي،
اؤز اؤزونوزو عالئم سياساسينيز:

قيري‌يهودئلردن خئلاص اولانلارين
سايي تاماملاشانا قدر، ائسرايئلدن
بئر حئصّه‌نئن اوره‌يي بركله‌يئب.
۲۶ و بلجه بوتون ائسرايئل خئلاص
اولاجاق، نجه كي، يازيليب:
"قورتاريجي صحيوندان گله‌جک،
و دئنسئزلئيي يعقوبدان گؤتوره‌جک.
۲۷ اونلارين گوناهلاريني گؤتوره
جه‌يئم زامان،
اونلارلا كسه‌جه‌يئم عهد بودور."
۲۸ ائنجئله گؤره اونلار سئزئن
اوچون دوشمندئرلر، لاكئن سچئلمه‌يه
گؤره اجدادلارينين خاطئرئنه
گؤره تارينين عزئزلري‌دئرلر.
۲۹ چونكي تارينين عطا اتدئكلري
و دعوتي گري آلينماز. ۳۰ نجه سئز
بئر زامانلار تاريا ائطاعتسئز ائدئنئز
و ائندي اونلارين ائطاعتسئزلئيي
اوزوندن مرحمت تاپيبسينيز،
۳۱ اله‌جه ده اونلار ائندي ائطاعتسئز
اولوبلار كي، سئزئن تاپديغينيز
مرحمتئن سببئنه گؤره، اؤزلري ده
مرحمت تاپسينلار. ۳۲ چونكي تاري
هاميني ائطاعتسئزلئيه اسئر ادئب، اله
كي، هامييا مرحمت گؤرسدسئن.
۳۳ باخ تارينين دؤولتئنئن درئنلئيئنه،
اونون هم حئكمت، هم ده معرئفتئنه!
اونون حؤكملري نه درجه‌ده
آغيلاسيغمازدير،
يوللاري دا نه درجه‌ده باشا دوشولمزدئر!
۳۴ چونكي ربّئن دوشونجه‌سئني كئم
بئلئب؟
و يا كئم اونا موشاوئر اولوب؟ ۳۵ كئم
اونا اوّلجه بئر شي ورئب كي،
اؤزونه گئنه گري ورئلسئن؟ ۳۶ چونكي
هر شي اوندان، اونون واسئطه‌سئله
و اونون اوچوندور. اونا ابده كئمي
عئزّت اولسون! آمئن.

ياشايان قوربانلار ۱ بونون اوچون اي
قارداشلار، تارينين مرحمتئنئن خاطئرئنه
سئزه يالواريرام كي، بدنلرئنئزي تاريپا
دئري، موقدّس، و مقبول اولان
قوربان تقدئم ادئن كي، بو سئزئن
عئبادتئنئزدئر. ۲ و بو دونيايا بنزه‌مه‌يئن،
لاكئن فئكرئنئزئن تمئزلنمه‌سئله ديئشئلئن
كي، تارينين ياخشي، مقبول و كامئل
ائراده‌سئنئن نه اولدوغونو بئلئب، يرئنه
يتئره‌سئنئز. ۳ چونكي منه باغيشلانان
فيضله سئزئن هر بئرئنئزه ديئرم كي،
اؤزونوزو لوزومو‌ندان داها اوستون
سايمايين. لاكئن هر كس تارينين اونا
وردئيي ائمان اؤلچوسونه گؤره، دوشونجه
لرئنده اؤلچولو اولسون. ۴ چونكي نجه
كي، بئزئم بئر بدنئمئزده چوخلو عوضولر
وار، لاكئن اونلارين هاميسينين ائشي
بئر ديئل، ۵ اله‌جه بئز ده چوخ اولان
حالدا، مسئحده بئر بدنئک و هاميميز
بئربئرئمئزه عوضولرئک. ۶ و چونكي بئزه
ورئلن فيضه گؤره، جوربه‌جور روحاني
عطالاريميز وار؛ اگر نبئلئکدئر، ائمانين
اؤلچوسونه گؤره. ۷ اگر خئدمتدئر،
خئدمتئله. اگر موعلّئمدئر، تعلئمئله.
۸ اگر نصئحت وِرَندئر، نصئحتئله. اگر

و هر دئل تاريني ائقرار اده‌جک.
۱۲ دمه‌لي هر بئرئمئز اؤزو اوچون
تاريپا حساب وره‌جکدئر. ۱۳ بونا
گؤره ده بئربئرئمئزه آرتيق حؤکم
اتمه‌يک، لاکئن بونا قرار ورک کي،
بئر قارداشين يولونا مانع و يا بودره
دن بئر شي قويماياق. ۱۴ بئلئرم و
رب عئسادا يقئنئم وار کي، هچ بئر
شي اؤزو-اؤزونده نجئس ديئلدئر؛
آمّا بئر شيي نجئس سايان اوچون، او
شي نجئسدئر. ۱۵ چونکي اگر سنئن
قارداشين، يدئيئن بئر شيدن اؤتري
ائنجه‌يئر، آرتيق سن محبّت اوزوندن
رفتار اتمئرسن. اؤز يئيه‌جه‌يئنله او
آدامي هلاک اتمه کي، مسئح اونون
خاطئرئنه اؤلدو. ۱۶ اونون اوچون
قويمايين کي، سئزه ياخشي اولان
بئر شي پئسلَنسئن. ۱۷ چونکي تارينين
پادشاهليغي يمک و ائچمک ديئل،
صالحلئک، باريش، و موقدّس
روحدا شادليقدير. ۱۸ چونکي کئم
مسئحه بله خئدمت ادئر، تاريپا
مقبولدور و ائنسانلار طرفئندن
تصدئق اولونور. ۱۹ اونا گؤره ده او
شيلره جان آتاق کي، باريش گتئرئر
و بئربئرئمئزي برقرار ادئر. ۲۰ يمک
خاطئرئنه تارينين ائشئني پوزمايين.
هر شي دوغرودان دا طاهئردئر،
لاکئن يدئکلري ائله اؤزگه آدامين
بودرمه‌سئنه سبب اولان اوچون
او شي پئس اولور. ۲۱ ياخشي‌دير
کي، ات يمه‌يه‌سن، شراب ائچمه‌يه
سن و يا قارداشيني بودره‌دن بئر ائش
گؤرمه‌يه‌سن. ۲۲ اگر سنئن ائمانين
وار، تارينين حوضوروندا اؤزونه
ساخلا. خوش او آدامين حالينا کي،
تصدئق اتدئيي ائشده اؤزونو محکوم
اتمئر. ۲۳ آمّا بئر يمکدن شوبهه ادن
آدام، او يمه‌يي اگر يسه، محکوم
اولور. چونکي گؤردويو ائش ائماندان
ديئل؛ و ائماندان اولمايان هر شي
گوناهدير.

۱۵ ۱ ائندي بئز کي،
قووّتلئيئک، گرک
قووّتسئزلرئن ضعئفلئکلرئنه دؤزَک و
آنجاق اؤز خوشلوغوموزو آختارماياق.

۲ هر بئرئمئز ياخشيليقدا بئنا اتمک
اوچون قونشوموزو خوشلانديراق. ۳ اونا
گؤره کي، مسئح ده اؤز خوشلوغونو
آختارمادي؛ آمّا نجه کي، يازيليب: "سني
دانلايانلارين دانلاغي منئم اوستومه
دوشدو." ۴ چونکي قاباقدان يازيلانلارين
هاميسي، بئزئم تعلئمئمئز اوچون يازيلدي
کي، تحمّول و موقدّس يازيلارين تسلّئسي
ائله اومئدئمئز اولسون. ۵ قوي تحمّول و
تسلّي ورن تاري مسئح عئسايا گؤره،
سئزه بئربئرئنئزله همفئکئر اولماغي احسان
اتسئن کي، ۶ سئز بئرلئکده بئر سسله
ربّئمئز عئسا مسئحئن آتاسي اولان تاريني
اوجالداسينيز. ۷ بونا گؤره، نجه کي،
مسئح سئزي تارينين عئزّتي اوچون قبول
اتدي، سئز ده بئربئرئنئزي قبول ادئن.
۸ چونکي بونو ديئرم کي، مسئح تارينين
حقئقتئندن اؤتري ختنه‌نئن خئدمتکاري
اولدو کي، اجداديميزا ورئلن وعده‌لري
تصدئق اتسئن. ۹ و قيري‌يهودئلر تارينين
مرحمتي اوچون اونا عئزّت ورسئنلر، نجه
کي، يازيليب دا؛

بونا گؤره قيري‌يهودئلر آراسيندا حمد اده
جه‌يم،
و سنئن آدينا اوخوياجاغام. ۱۰ و گئنه
ديئر:
اي قيري‌يهودئلر، اونون خالقي ائله
شادليق ادئن. ۱۱ و گئنه:
اي قيري‌يهودئلر ربّه حمد ادئن.
قوي بوتون خالقلار اونا حمد اتسئنلر. ۱۲ و
گئنه اِشَعيا ديئر:
يسّه‌نئن کؤکوندن اولان گله‌جک.
و او، قيري‌يهودئلره حؤکمرانليق اتمک
اوچون قالخاجاق.
قيري‌يهودئلر اونا اومئد باغلاياجاقلار.
۱۳ قوي اومئد تاريسي ائماندا
سئزي هر جور شادليق و باريشلا
دولدورسون کي، سئز موقدّس
روحون قووّتي ائله، اومئدله دولوب
داشاسينيز. ۱۴ بوندان علاوه، اي
قارداشلار، من اؤزوم ده سئزئن
حاقّينيزدا يقئنئم وار کي، سئز
اؤزونوز ده ياخشيليقدا دؤولتلي
و هر معرئفتده دولوسونوز و
بئربئرئنئزي ده نصئحت اتمه‌يه

قادئرسئنئز. ۱۵ آمّا بعضي مسلەلر
بارەده سئزه داها جسارتله يازميشام
كي، سئزه خاطيرلاميش اولوم، او
فيضدن اؤتري كي، تاري طرفئندن
منه ورئلئب كي، ۱۶ قيري‌يهودئلره
عئسا مسئحئن خئدمتكاري اولام
و تارينين ائنجئلئنه بئر كاهئن كئمي
خئدمت اِدَم، اِله كي، منئم تقدئم
اتدئيئم قيري‌يهودئلر، تاريا مقبول
و موقدّس روح طرفئندن تقدئس
اولونموش بئر قوربان اولسون.
۱۷ بلجه مسئح عئسادا تاريا تقدئم
اولان خئدمت اوچون فخر ادئرم.
۱۸ چونكي من هچ بئر شي دانيشماغا
جسارت اِتمەرم، مگر اونلار
حاقّيندا كي، مسئح منئم واسئطمله
قيري‌يهودئلرئن ائطاعتي اوچون هم
سؤزده، هم ده عملده، ۱۹ علامتلر
و عجايئبلر قووّتئنده و موقدّس
روحون قووّتئنده يرئنه يتئرئب؛
بله كي، اورشلئمدن باشلاييب
«ائللئركوما» قدر مسئحئن ائنجئلئني
تامام- كامال وعظ اتمئشم. ۲۰ و بله
چاليشميشام كي، ائنجئلي، مسئحئن
حله آدي اونلارا يتئشمەمئش
يرلرده وعظ ادئم كي، اؤزگه بئر
آدامين بونؤورەسئنده بئنا اتمەيئم.
۲۱ آمّا نجه كي، يازيليب:
اونون حاقّيندا خبرلري اولمايانلار گؤره
جكلر،
و اشئتمەمئش اولانلار آنلاياجاقلار.
۲۲ بوندان اؤتري ده چوخ دفه
سئزئن يانينيزا گلمكدن ساخلانديم.
۲۳ آمّا ائندي كي، بو اؤلكەلرده
آرتيق بئر ير قالماييب و اوزون
ائللردن بري سئزئن طرفلرئنئزه
گلمەيي آرزو ادئرم، ۲۴ اُسپانئيايا
كچئب- گدنده اومئدئم وار كي،
سئزي ده گؤرَم و اوّل بئر
مودّت سئزئن يانينيزدا اولماقدان
بئر آز دويام و سونرا سئز مني
اورايا يولا سالاسينيز. ۲۵ لاكئن
ائندي موقدّسلرئن خئدمتئنده
اورشلئمه گدئرم. ۲۶ چونكي
مقدونئيّه و اخايئەيه خوش
گؤروندو كي، اورشلئمده كي

موقدّسلرئن آراسیندا کاسیب
اولانلارا کؤمک ییغسینلار.
۲۷ البتّه خوش گؤروندو، هم ده
اونلارا بورجلودورلار. چونکي
اگر قیري‌یهودئلر اونلارین روحاني
برکتلرئنده شرئک اولدولار، اونلارا
مادّي برکتلرله ده خئدمت اِتمه‌لي
دئرلر. ۲۸ بلجه بو ائشي باشا
چاتیریب و بو ثمره‌ني اونلارین
الئنه چاتدیراندان سونرا، سئزئن
طرفلرئنئزدن کچئب اُسپانئیایا گده
جه‌یم. ۲۹ و بئلئرم کي، سئزئن
یانینیزا گلنده مسئحئن بول برکتي ائله
گله‌جه‌یم. ۳۰ ائندي اي قارداشلار!
سئزه ربّئمئز عئسا مسئحئن خاطئري
اوچون و روحون محبّتئنئن خاطئري
اوچون یالواریرام کي، تاریپا
منئم حاقّیمدا اتدئیئنئز دوعالاردا
منئمله بئرلئکده چالیشاسینیز کي،
۳۱ یهودئیه‌ده اولان ائطاعتسئزلردن
خئلاص اولوم و اورشلئمه اولان
خئدمتئم، موقدّسلره مقبول اولسون.
۳۲ و بلجه من تارینین ائراده‌سي
ائله شادلیقلا سئزئن یانینیزا گلئم و
سئزئن دوستلوغونوزلا بئر دئنجه‌لئم.
۳۳ ائندي باریش ورن تاري سئزئن
هامینیزلا اولسون. آمئن.

سالاملار و سوگگلر [1] و باجیمیز فئبئني
كي، كنخه‌رئيه‌ده‌كي گئلئسانين
خئدمتكاري‌دير ، سئزه تاپشيريرام. [2] اونو
ربده موقدّسلره لايئق اولان شكگلده
قبول ادئن و سئزه نه احتئياجي وارسا،
اونا كؤمک ادئن؛ چونكي او دا بئر
چوخلارينا و منئم اؤزومه ده كؤمک
ادئب. [3] مسئح عئسادا منئم همكارلاريم
پرئسكا و اَكئلايا سالام يئتئرئن كي،
[4] منئم جانيم اوچون اؤز باشلاريني
قويدولار و اونلاردان آنجاق من يوخ،
بوتون قيري‌يهودي گئلئسالار تشكّور
ادئرلر. [5] اونلارين اوئنده اولان گئلئسايا
دا سالام يئتئرئن. آسئيانين مسئح اوچون
ائلک محصولو اولان سوگگلئم اَپِنَتوسا دا
سالام يئتئرئن. [6] بئزئم اوچون چوخ
زحمت چكمئش مريمه ده سالام يئتئرئن.
[7] قوحوموم و زئنداندا كي يولداشلاريم
آندرونئكوس و يونئياسا سالام يئتئرئن
كي، حوارئلر آراسيندا شؤهرت قازانميش
و مندن داها قاباق مسئحه ائمان گئتئرئبلر.
[8] ربده اولان سوگگلئم آمپِلئياتوسا سالام
يئتئرئن. [9] مسئحده همكاريميز اولان
اوربانوس و سوگگلئم اِستاخئسه سالام
يئتئرئن. [10] مسئحده تصدئق اولونموش

۱CO

سالاملار و شوکورلر ۱

۱ تارینین ائراده‌سي ائله عئسا
مسئحئن حوارئسي اولماغا دعوت
اولونموش پولوس و قارداشیمیز
سوستِنِسدن، ۲ قورئنتده اولان
تارینین کئلئساسینا، یعني موقدّس
اولماغا دعوت اولونموش، مسئح
عئسادا تقدئس اولونموشلارا، و
اونلارین ربّي و بئزئم ربّئمئز عئسا
مسئحئن آدیني هر یرده ذئکر اِدَنلرئن
هامیسینا، ۳ آتامیز تاریدان و ربّ
عئسا مسئحدن سئزه فیض و باریش
اولسون.

سئز كئملرسئنئز؟ ۴ تارينين مسئح
عئسادا سئزه باغيشلاديغي فيضدن
اؤتري سئزئن اوچون همئشه تاريما
شوكور ادئرم. ۵ بو سببدن كي،
مسئحده سئز هر شيده، هر سؤز و هر
معرئفتده، دؤولتلي اولدونوز. ۶ نجه كي،
حتّا مسئحه اولان شهادت ده سئزده
تصدئق اولوندو. ۷ بله كي، هچ بئر عطادا
اَسكئيئنئز اولماييب، ربّئمئز عئسا مسئحئن
ظوهورونو ائشتئاقلا گؤزله‌يئرسئنئز. ۸ او
كي، سئزي آخيراجاق تصدئق اده‌جک.
اله كي، ربّئمئز عئسا مسئحئن گونونده
قوصورسوز اولاسينيز. ۹ وفالي‌دير تاري
كي، اونون اوغلو ربّئمئز عئسا مسئحله
رفاقتئنئز اولماغا دعوت اولوندونوز.

آيريليقلار ۱۰ ائندي اي قارداشلار،
ربّئمئز عئسا مسئحئن آدي ائله سئزه
يالواريرام كي، هامينيز بئر دوشونجه‌ده
اولون و آرانيزدا آيريليقلار اولماسين و
سئز بئر فئكئرده و بئر رأيده موتّفئق
اولون. ۱۱ چونكي اي قارداشلاريم،
خَلويئنئن اِو اهلئندن سئزئن باره‌ده منه
خبر ورئلئب كي، آرانيزدا داعوالار وار.
۱۲ دمک ائسته‌دئيئم بودور كي، هر

فهئملرئن ده فهمئني بوشا
چيخارداجاغام.” ۲۰ هارادادير
حئکمتلي؟ هارادادير دئن عالئمي؟
هارادادير بو عصرئن اَدئبلري؟
مگر تاري بو دونيانين حئکمتئني
آغيلسيزليغا چوئرمه‌يئب؟! ۲۱ دونيا
اؤز حئکمتئنئن واسئطه‌سئله تاريني
تانيمادیغینا گؤره، تاريا دا، اؤز
حئکمتئنده بو، خوش گلدي کي،
وعظ ادئلن کلامين آغيلسيزليغي
ائله ائنانانلاري قورتارسين.
۲۲ دوغرودان دا کي، يهودئلر
علامتلر طلب ادئرلر و يونانلي‌لار
حئکمت آختاريرلار، ۲۳ آمّا
بئز چارميخا چکئلمئش مسئحي
وعظ ادئرئک کي، يهودئلره
بودره‌مه داشي، قيري‌يهودئلره ده
عاغيلسيزليقدير. ۲۴ لاکئن دعوت
اولونانلارا، ائستر يهودي اولسون
ائستر يونانلي، مسئح تارينين قودرتي
و تارينين حئکمتي‌دئر. ۲۵ چونکي
تارينين عاغيلسيزليغي ائنسانلارين
حئکمتئندن داها حئکمتلي‌دئر،
تارينين ضعئفلئيي ده ائنسانلارين
قودرتئندن داها قودرتلي‌دئر.
۲۶ بونا گؤره قارداشلار، آلديغينيز
دعوته باخين. ائنسان اؤلچوسونه
گؤره، آرانيزدا حئکمتلي، قودرتلي
و اصئلزاده چوخ يوخ ائدي.
۲۷ آمّا تاري دونيانين عاغيلسيز
ساييلانلاريني سچئب کي، حئکمتلي
لري اوتاندیرسین و دونيانين
ضعئف ساييلانلاريني سچئب کي،
گوجلولري اوتاندیرسین. ۲۸ تاري
دونيانين اصئلزاده اولمايانلاريني،
حقئر گؤرولَنلرئني، حتّا هچ
ساييلانلاريني سچئب کي، اهمئيّتلي
ساييلانلاريني هچه اِندئرسئن.
۲۹ اله کي، هچ بئر ائنسان اونون
حوضوروندا فخر اتمه‌سئن. ۳۰ لاکئن
سئز اونون سايه‌سئنده مسئح
عئساداسينيز کي، تاريدان بئزه
حئکمت، صالحلئک، قودسئيّت و
فئدئيه اولوبدور. ۳۱ بونون اوچون،
يازيلميش اولدوغو کئمي “قوي فخر
ادن، ربده فخر اتسئن.”

اعلان اتدئيئمئز پيام نەدئر؟ ۱

۲ قارداشلار، او زامان كي، تارينين
حاقّينداكي شهادتي سئزه اعلان
اتمک اوچون يانينيزا گلدئم، كلام
و يا حئكمت صاحئبي كئمي
گلمەدئم. ۲ چونكي آرانيزدا اولاندا
نئيّتئم بو ائدي كي، هچ بئر شي
بئلمەيئم، مگر عئسا مسئح و اونو
دا چارميخا چكئلمئش. ۳ و سئزئن
يانينيزدا ضعئفلئک، قورخو و چوخ
لرزه ائچئنده ائدئم. ۴ سؤزوم و وعظئم
ده حئكمتئن ائناندیریجي كلامي ائله
دیئلدي، موقدّس روحون و قودرتئن
ظوهورو ائله ائدي كي، ۵ ائمانينيز
ائنسانلارين حئكمتئنده يوخ، تارينين
قودرتئنده اولسون. ۶ لاكئن كامئللر
آراسيندا حئكمت دانيشيريق؛ آمّا
نه بو عصرئن، نه ده بو دؤورون
كچئب گدن حاكئملرئنئن حئكمتئني.
۷ بئز تارينين سئرّي حئكمتئندن،
يعني گئزلي قالميش حئكمتئندن
دانيشيريق. او حئكمت كي، تاري
اونو ازلدن بئزئم عئزّتئمئز اوچون
موقدّر ادئب. ۸ او حئكمت كي،
بو دونيانين حاكئملرئندن هچ بئري
اونو درک اتمەيئب. چونكي درک
اتسيدئلر، جلال ربّئني چارميخا
چكمزدئلر. ۹ آمّا نجه كي، يازيليب دا:
"تارينين اونو سونلر اوچون حاضيرلادیغي
شيلري
نه گؤز گؤرموش، نه قولاق اشئتمئش،
نه ده ائنسانين اوره‌يي دوشونموش!"
۱۰ لاكئن تاري بونلاري بئزه
موقدّس روحون واسئطه‌سئله
آشكار اتدي. اونا گؤره كي،
موقدّس روح هر شيي، حتّا
تارينين درئنلئيئني بله آراشديريير.
۱۱ چونكي ائنسانين دوشونجه‌لرئني،
ائنسانين ائچئنده اولان روحوندان
باشقا كئم بئلئر؟! بلجه ده تارينين
دوشونجه‌لرئني تارينين روحوندان
باشقا هچ كئم بئلمئر. ۱۲ ائندي بئز
بو دونيانين روحونو يوخ، تاريدان
گلن موقدّس روحو آلميشيق كي،
تارينين بئزه نه باغيشلادیغيني بئلک.

۱۳ دانیشدیغیمیز بو شیلر ده، ائنسان
حئکمتئنئن اؤیرتدئیي سؤزلري
ائله یوخ، روحاني فئکئرلري
روحاني سؤزلرله ترکئب ادئب،
موقدّس روحون اؤیرتدئکلري ائله
بئلدئرئرئک. ۱۴ آمّا نفساني آدام،
تارینین روحوندان گلن شیلري
قبول اتمئر، چونکي اونلار بونا
عاغیلسیزلیق گؤرونور و اونلاري
آنلایا بئلمئر. چونکي بونلاري روحون
واسئطه‌سئله تفتئش اتمک اولار.
۱۵ لاکئن روحاني آدام هر شي
حاقّیندا حؤکم اده بئلر، آمّا اونون
باره‌سئنده هچ کئم حؤکم اده بئلمز.
۱۶ "چونکي ربّئن فئکرئني کئم بئلئب
کي، اونا تعلئم ورسئن؟!" لاکئن
بئزده مسئحئن فئکري وار.

جملئکده نه‌لرسئنئز؟ ۱

۳ قارداشلار، من سئزئنله
روحانئلرله دانیشان کئمي
دانیشا بئلمه‌دئم، آنجاق جئسمانئلر
کئمي، مسئحده کؤرپه‌لر کئمي
دانیشدیم. ۲ من سئزه آغیر یمک
یوخ، سود وردئم. چونکي اونو
یمه‌یه گوجونوز چاتمیردي، ائندي
ده چاتمیر. ۳ چونکي سئز حله ده
جئسمانئسئنئز. آرانیزدا پاخیلّیق و
چکئشمه اولماسیندان آیا جئسماني
دیئلسئنئز؟ آیا آیري ائنسانلار کئمي
یاشامیرسینیز؟ ۴ چونکي اگر بئري
"من پولوسدان تَبَعئیّت اِدئرم" او
بئري ده "من اَپولّوسدان تَبَعئیّت
اِدئرم" دیئر، آیا آیري ائنسانلار
کئمي دیئلسئنئز؟ ۵ اَپولّوس
کئمدئر؟ پولوس کئمدئر؟ آنجاق
خئدمتکاردیرلار کي، اونلارین
واسئطه‌سئله، ربّئن هر کسه وردئیي
فورصته گؤره ائمان گتئردئنئز. ۶ من
اَکدئم، اَپولّوس سوواردي، آمّا
تاري بؤیوتدو. ۷ بونا گؤره، موهوم
اولان اَکن و یا سوواران دیئل،
بؤیودن تاري‌دیر. ۸ اَکنله سوواراننین
دَیَري بئردئر، لاکئن هر بئري
چکدئیي زحمتئنه گؤره اجر آلاجاق.
۹ چونکي بئز تاري ائله ائشله‌ین

ائشچئلرئک؛ لاکئن سئز تارینین
زمئسي، تارینین عئمارتئسئنئز.
۱۰ من، تارینین منه وردئيي فیضه
گؤره، حئکمتلي بئر معمار کئمي
بونؤوره قویدوم و آیري بئر آدام
اونون اوستونده بئنا ادئر. آمّا هر
کس نجه بئنا اتدئیئنه دئقّت اتسئن.
۱۱ چونکي هچ کئم قویولان بونؤوره
دن، یعني عئسا مسئحدن باشقا بئر
بونؤوره قویا بئلمز. ۱۲ اگر بئري
بو بونؤوره اوستونده قیزیلدان،
گوموشدن، قئیمتلي داشلاردان،
تاختادان، ساماندان، کولَشدن
بئنا اتسه، ۱۳ هر بئرئنئن ائشي بلّي
اولاجاق؛ اونا گؤره کي، دئوان
گونو اورتایا چیخاجاق، چونکي
اودلا آچیغا چیخاجاق. و اود
اؤزو هر کسئن ائشئنئن کیفئیّتئني
ائمتاحان ادهجکدئر. ۱۴ کئمئن بئنا
اتدئيي داوام گتئرسه، او، اجر
آلاجاق. ۱۵ کئمئن ائشي یانسا، او،
ضرر چکهجک، آمّا اؤزو اوددان
چیخان کئمي نئجات تاپاجاقدیر.

۱۶ مگر بئلمئرسئنئز کي، سئز تارینین
معبدئسئنئز و تارینین روحو سئزده
ساکئندئر؟ ۱۷ کئم تارینین معبدئني
محو اتسه، تاري اونو محو ادهجک.
چونکي تارینین معبدي موقدّسدئر؛
بو معبد ده سئزسئنئز. ۱۸ هچ کئم
اؤزونو آلداتماسین. سئزلردن هر
کس اگر اؤزونو بو عصرده
حئکمت صاحئبي سایین، قوي
عاغیلسیز اولسون کي، بلکه حئکمت
آلسین. ۱۹ چونکي بو دونیانین
حئکمتي تارینین حوضوروندا
عاغیلسیزلیقدیر. نجه کي، یازیلیب دا:
"تاريدیر کي، حئکمت صاحئبلرئني
اؤزلرئنئن حؤقّهبازلیقلاري ائله
توتور." ۲۰ گئنه ده یازیلیب: "رب
بئلئر کي، حئکمت صاحئبلرئنئن
دوشونجهلري فایداسیزدیر." ۲۱ بونا
گؤره، هچ کئمئن فخري ائنسانلاردا
اولماسین، چونکي هر شي سئزئندئر.
۲۲ ائستر پولوس اولسون، ائستر
اَپولّوس؛ ائستر کئفا اولسون، ائستر
دونیا؛ ائستر حیات اولسون، ائستر

اؤلوم، ائستر ائندئکي شِيلر اولسون،
ائستر گله‌جکده کي؛ هاميسي
سئزئندئر. ۲۳ سئز ده مسئحئنسئنئز،
مسئح ده تارينيندير.

مسئحئن خئدمتچئلري کئملردئر؟ ۱

۴ بلجه، هر کس بئزي، مسئحئن
خئدمتچئلري و تارينين سئرّلرئنئن
وکئل‌لري کئمي سايسين. ۲ بوندان
علاوه، وکئل‌لردن طلب اولونور کي،
هر بئري امئن اولسون. ۳ منه چوخ
کئچئک بئر زاددير کي، سئزئن
طرفئنئزدن و يا ائنسانلارين محکمه
سئنده موحاکئمه‌يه چکئلئم. حتّا
من اؤزوم بله، اؤزومو موحاکئمه
يه چکمئرم. ۴ گرچي من اؤزومده
بئر قوصور گؤرمورم، لاکئن بو
مني تبرعه اتمز، مني موحاکئمه
ادن ربدئر. ۵ بونا گؤره ده تعيئن
اولونموش واختدان ائره‌لي، هچ
بئر شي حاقّيندا حؤکم اتمه‌يئن.
لاکئن ربّئن گلئشئنه قدر گؤزله
يئن کي، قارانليقدا گئزله‌نن شيلري
ائشيقلانديراجاق و اورکلرئن
نئيّتلرئني آشکار اده‌جک و او زامان
هر کسئن تحسئني تاريدان گله
جک. ۶ قارداشلار، سئزه گؤره
بو شيلري اؤزومون و اَپولّوسون
حاقّيندا تمثئل کئمي بيان اتدئم
کي، بئزدن اؤيره‌نئب، يازيلميش
حدّئندن آرتيق اؤزونوزو گومان
اتمه‌يه‌سئنئز. بلجه ده هچ بئرئنئز او
بئرئنئن قاباغيندا تکبّورلو اولماسين.
۷ چونکي سئزي کئم اوستون توتور؟
نه‌يئنئز وار کي، آلماييبسينيز؟ و اگر
آليبسينيز، نه اوچون بس آلماميش
کئمي فخر ساتيرسينيز؟ ۸ سئز آرتيق
توخسونوز؛ سئز آرتيق وارليسينيز؛
سئز بئزسئز پادشاهلار اولوبسونوز؛
کاش کي، سئز حقئقتن پادشاهلار
اولايدينيز کي، بئزده سئزئنله بئر
يرده پادشاهليق ادک. ۹ چونکي
من اله دوشونورم کي، تاري بئز
حوارئلري اؤلومه محکوم اولانلار
کئمي آخيردا صحنه‌يه چيخارتدي؛
چونکي بئز دونيانين، ملکلرئن و

ائنسانلارین تاماشاسي اولموشوق.
۱۰ بئز مسئحئن خاطئري اوچون
عاغیلسیزیق، آمّا سئز مسئحده
عاغیلّیسینیز. بئز ضعئفئک، آمّا سئز
گوجلوسونوز. سئز عئزّتلئسئنئز، آمّا
بئز حؤرمتسئزئک. ۱۱ بو ساعاتا
کئمي هم آج هم ده سوسوزوق،
لوتوک، دؤیولوروک، بي‌خانومانیق.
۱۲ اَللرئمئزله ائشله‌یئب، زحمت
چکئرئک. بئزي سؤیورلر، بئز
خیئر-دوعا ورئرئک. بئزه عذاب
ورئرلر، بئز تاب گتئرئرئک. ۱۳ بئزه
ائفتئرا آتیرلار، بئز یومشاق جاواب
ورئرئک. حتّا ائندئیه کئمي ده
دونیانین توفاله‌سي و هر شیئن زئبئلي
اولموشوق. ۱۴ بونلاري یازمیرام کي،
سئزي اوتاندیریم. من سئزه سوگّلي
اوشاقلاریم کئمي نصئحت ورئرم.
۱۵ چونکي اگر مسئحده مئنلرجه
موعلّئمئنئز اولسا بله، آتالارینیز
آزدیر. عئسا مسئحده من ائنجئلئن
واسئطه‌سئله سئزه آتا اولدوم.
۱۶ بونا گؤره یالواریرام سئزه: مندن
نومونه گؤتورون. ۱۷ بو سببدن
ربده سوگّلي و امئن اولان اوغلوم
تئموتاعوسو یانینیزا گؤنده‌رمئشم
و او، مسئحده اولان یوللاریمي
سئزه خاطیرلاداجاق، نجه کي،
هر یرده و هر کئلئسادا تعلئم ورئرم.
۱۸ ائندي بعضئلر مغرور اولوبلار،
اله بئل کي، من سئزئن یانینیزا
گلمه‌یه‌جه‌یم. ۱۹ لاکئن اگر رب
ائسته‌سه، تزلئکله یانینیزا گله‌جه‌یم
و مغرور اولانلارین سؤزونو یوخ،
گوجلرئني بئله‌جه‌یم. ۲۰ چونکي
تارینین پادشاهلیغي سؤزده یوخ،
گوجده‌دئر. ۲۱ نه ائسته‌یئرسئنئز؟
یانینیزا دَیَنکله گلئم، یوخسا محبّت و
مولایئم بئر روحلا؟

عئفّتسئزلئیه یول ورمه‌یئن! ۱

۵ خبر ورئلئب کي، آرانیزدا
جئنسي عئفّتسئزلئک وار، اله
بئر عئفّتسئزلئک کي، قیري‌یهودئلر
آراسیندا بله یوخدور. بو کي،
بئري اؤز آتاسینین آروادي ائله

ياشايير. ۲ آمّا سئز شئشئب، نخر
ادئرسئنئز. عوضئنه ياس توتماييرسينيز
كي، بله بئر ائشي گؤرن آدام
آرانيزدان گؤتورولسون. ۳ لاكئن
من، گرچي جئسمن يوخ روحن
سئزئنله وارام، يانينيزدا ائمئش
كئمي بو ائشي گؤرن آدامين
حاقّيندا آرتيق حؤكم اتمئشم. ۴ او
زامان كي، ربّئمئز عئسا مسئحئن
آديندا سئز، ربّئمئز عئسا مسئحئن
قودرتي ائله بئر يره ييغيليرسينيز،
و منئم روحوم دا سئزئنله، ۵ بو
آدامي، جئسمئنئن هلاک اولماسي
اوچون شيطانا تسلئم ادئن كي،
ربّئن گونونده روحو نئجات تاپسين.
۶ سئزئن شئشئب نخر اتمه‌يئنئز
ياخشي ديئل. مگر بئلمئرسئنئز كي،
بئر آز مايا بوتون خمئري تورشلادير؟!
۷ كؤهنه مایاني تمئز ادئب آتين
كي، تزه خمئر اولاسينيز. نجه كي،
حقئقتن ده مایاسیزسینیز. چونكي
بئزئم پاسخا قوزوموز مسئح بئزئم
اوچون قوربان اولوب. ۸ بونا
گؤره گلئن نه كؤهنه مايا ائله،
نه ده كئن و پئسلئيئن مایاسي
ائله، لاكئن صافليغين و حقئقتئن
مایاسیز فطئري ائله بايرام توتاق.
۹ مكتوبومدا سئزه يازديم كي،
عئفّتسئز آداملارلا قاريشمايا‌سينيز.
۱۰ آمّا نه كي، اصلا بو دونيانين
عئفّتسئزلري ائله، و يا طاماحكار و
شيّادلاري ائله، يا دا بوتپرستلري
ائله قاريشمايا‌سينيز. چونكي او حالدا
سئز بو دونيادان آرتيق چيخيب
گتمه‌لئسئنئز. ۱۱ سئزه بونو يازيرام
كي، قارداش آدلانان لاكئن
عئفّتسئز، طاماحكار، بوتپرست،
سؤيوش ورن، كفلنن، و سويغونچو
بئر آداملا اوتوروب دورمايين. بله
آداملا حتّا يمک ده يمه‌يئن. ۱۲ نه
ائشئم وار كي، اشئكده‌كئلره حؤكم
ادئم؟! آيا سئز ائچه‌رئده اولانلارا
حؤكم اتمزسئنئز؟! ۱۳ آمّا اشئكده‌كئلره
تاري حؤكم اده‌جک. او شرور
آدامي آرانيزدان اشئيه آتين.

داعوالار حاقّيندا ۱

۶ سئزلردن بئرئنئن او بئرئسي ائله
داعواسي اولاندا، نجه جسارت
اده بئلر كي، مسله‌ني موقدّسلرئن
حوضورونا يوخ، ائمانسيزلارين
محكمه‌سئنه آپارسين؟ ۲ و يا مگر
بئلمئرسئنئز كي، دونياني موقدّسلر
موحاكئمه اده‌جک؟ اگر دونياني
سئز موحاكئمه اده‌جكسئنئز، آيا
قابئل ديئلسئنئز كي، لاپ كئچئک
داعوالاردا حؤكم اده‌سئنئز؟ ۳ مگر
بئلمئرسئنئز كي، بئز، ملكلري
موحاكئمه اده‌جه‌يئک، بس نه
قدر چوخ، بو دونيانين مسله‌لرئني؟!
۴ بس اگر بو حياتين مسله‌لري
حاقّيندا داعوالارينيز وار، آيا او
آداملاري قاضي تعيئن ادئرسئنئز
كي، كئلئسادا لاپ اهمئيّتسئز
ساييلير؟ ۵ بونلاري ديئرم كي،
اوتاناسينيز. مگر آرانيزدا، بئر نفر ده
اولسون، حئكمتلي آدام يوخدور كي،
اؤز قارداشلاري آراسيندا قاضي
اولسون؟ ۶ آمّا قارداش قارداشي
محكمه‌يه آپارير، اؤزو ده كي،
ائمانسيزلارين حوضورونا! ۷ اصلئنده
آرانيزدا داعوالارين اولماسي، سئزئن
اوچون بئر شئكستدئر. حاقسيزليغا
دؤزه‌سئنئز، داها ياخشي اولماز؟
مغبون اولاسينيز، داها ياخشي
اولماز؟ ۸ عكسئنه، سئز اؤزونوز
حاقسيزليق ادئب، مغبون ادئرسئنئز،
اؤزو ده اؤز قارداشينيزي! ۹ يوخسا
بئلمئرسئنئز كي، صالح اولمايانلار
تارينين پادشاهليغيني مئراث
آلمياجاقلار. آلدانمايين، عئفّتسئزلر،
بوتپرستلر، زئناكارلار، كئشئبازلار،
اوشاقبازلار، ۱۰ اوغرولار،
طاماحكارلار، عرنقورلار، سؤينلر
و شيّادلار تارينين پادشاهليغيني
مئراث آلمياجاقلار. ۱۱ سئزلردن
بعضئلرئنئز ده بو جور ائدئنئز؛
لاكئن يويولدونوز، تقدئس
اولوندونوز، ربّئمئز عئسا مسئحئن
آدينداو تاريميزين موقدّس روحوندا
صالح ساييلدينيز.

تاريني بدنئنئزده ده عئزّتلندئرئن ۱۲ هر
شي منه جائزدئر، لاکئن هر شي فايدالي
ديئل. هر شي منه جائزدئر، لاکئن
قويمارام کي، هچ بئر شي منه حؤکمرانليق
اتسئن. ۱۳ يمک قارين اوچوندور، قارين
دا يمک اوچون. لاکئن تاري اونلارين
هر ائکئسئني ده آرادان آپاراجاق. آمّا
بدن عئفّتسئزلئک اوچون ديئل، رب
اوچوندور و رب ده بدن اوچوندور.
۱۴ تاري فقط ربّي دئرئلتمه‌دي، قودرتي
ائله بئزي ده دئرئلده‌جک. ۱۵ مگر
بئلمئرسئنئز کي، بدنلرئنئز مسئحئن
عوضولري‌دئر؟ ائندي مسئحئن
عوضولرئني گؤتوروب، فاحئشه‌نئن
عوضولري ادئم؟ اصلا. ۱۶ مگر
بئلمئرسئنئز کي، فاحئشه بئر آروادلا ياتان،
اونونلا بئر بدن اولور؟ چونکي تاري
ديئر: "ائکئسي بئر بدن اولاجاقلار."
۱۷ لاکئن ربّه قوشولان، اونونلا بئر
روحدور. ۱۸ جئنسي عئفّتسئزلئکدن
قاچين. ائنسانين اتدئيي هر گوناه بدندن
اشئکدئر. آمّا جئنسي عئفّتسئزلئک ادن
بئر آدام اؤز بدنئنئن ضئدّئنه گوناه ادئر.
۱۹ و يا مگر بئلمئرسئنئز کي، تاريدان
آلديغينيز بدن، سئزده ياشايان موقدّس

توخونماسين ۲ لاکئن عئفّتسئزلئک
سببئندن هر کئشئنئن اؤز آروادي
اولسون، هر آروادين دا اؤز اَري
اولسون. ۳ اَر اؤز آروادينا اولان
وظئفه‌سئني يرئنه يئتئرسئن، آرواد
دا اَري ائله بله اتسئن. ۴ آرواد
اؤز بدنئنه ائختئيار صاحئبي ديئل،
اونا ائختئيار صاحئبي اولان اَردئر.
اِله‌جه ده ار اؤز بدنئنه ائختئيار
صاحئبي ديئل، اونا ائختئيار صاحئبي
اولان آروادديرِ. ۵ بئربئرئنئزي
محروم اتمه‌يئن، مگر راضيليقلا،
او دا مووقّتي بئر مودّت اوچون
کي، اؤزونوزو عئبادته وقف اده

سئنئز. سونرا گئنه ده بئرله‌شئن
كي، نفسئنئزئن قاباغيني آلا
بئلمه‌دئيئنئزدن، شيطان سئزي
وسوسه‌يه سالماسين. ۶ بونو اَمر
كئمي يوخ، موساعئده كئمي
ديئرم. ۷ آمّا گئنه ده آرزو ادئرم
كي، بوتون ائنسانلار منئم كئمي
اولسونلار. لاكئن هر كسئن
تاريدان اؤز عطاسي وار؛ بئرئنئنكي
بله، او بئرئنئنكي اِله. ۸ آمّا سوبايلارا
و دوللارا ديئرم كي، منئم كئمي
قالماق اونلار اوچون ياخشي‌دير.
۹ لاكئن اگر نفسلرئنئن قاباغيني
آلا بئلمئرلر، اِولنسئنلر. چونكي
اولنمک، شهوت اودو ائله يانماقدان
ياخشي‌دير. ۱۰ آمّا اِوله‌نَنلره، من
يوخ، ربّ امر ادئر كي، آرواد
ارئندن آيريلماسين. ۱۱ (لاكئن اگر
آيريلسا، اَره گتمه‌مئش قالسين،
يا دا اؤز اَري ائله باريشسين.)
اَر ده اؤز آروادیني بوشاماسين.
۱۲ آمّا قالانلارا‌ينا، ربّ يوخ،
من ديئرم كي، اگر بئر قارداشين
آروادي ائمانلي ديئل و آرواد
اونونلا قالماغا راضيدير، اَري
اونو بوشاماسين. ۱۳ و اگر بئر
آروادين اَري ائمانلي ديئل و اَري
اونونلا قالماغا راضيدير، آروادي
اوندان بوشانماسين. ۱۴ چونكي
ائمانسيز اَر، آروادينين واسئطه‌سئله
تقدئس اولونور و ائمانسيز آرواد دا
ائمانلي اَرئئن واسئطه‌سئله تقدئس
اولونور. او بئري حالدا اوشاقلارينيز
ناپاک اولارديرلار، لاكئن ائندي
موقدّسدئرلر. ۱۵ آمّا اگر ائمانلي
اولمايان آيريلسا، قوي آيريلسين. بله
وضعئيّتلرده قارداش و يا باجي
آرتيق باغلي ديئل. لاكئن تاري
بئزي باريشا دعوت ادئر. ۱۶ چونكي
اي آرواد، هارادان بئلئرسن كي،
اَرئني نئجات ورمه‌يه‌جكسن؟ يا
دا اي اَر، هارادان بئلئرسن كي،
آروادیني نئجات ورمه‌يه‌جكسن؟
۱۷ آنجاق هر كس ربّئن اونا تعيئن
اتدئيي كئمي و تاريدان آلديغي
دعوته گؤره رفتار اتسئن. بونو بوتون

گئلئسالارا امر ادئرم. ۱۸ اگر بئري
ختنه‌لي ائکن دعوت اولوندو، ختنه
سئز کئمي اولماغا چاليشماسين.
اگر بئري ختنه‌سئز ائکن دعوت
اولوندو، ختنه اولونماسين. ۱۹ نه
ختنه‌لي‌لئک موهومدور، نه ده
ختنه‌سئزلئک. موهوم اودور کي،
تارينين امرلرئنه عمل اده‌سئنئز.
۲۰ هر کس نه وضعئيّتده دعوت
اولونسا، او وضعئيّتده قالسين.
۲۱ چاغيريلديغين زامان اگر نؤکر
ائدئن، بو باره‌ده فئکئر چکمه.
لاکئن اگر آزاد اولماغا ائمکانين وار،
فورصتي الدن ورمه. ۲۲ چونکي رب
طرفئندن دعوت اولونان زامان،
نؤکر آدام ربّئن آزاد آدامي‌دير.
اِله‌جه ده دعوت اولوندوغو
زامان، آزاد اولان آدام مسئحئن
نؤکري‌دئر. ۲۳ سئز چوخ باها بئر
قئيمته آلينيبسينيز. ائنسانلارين قولو
اولمايين. ۲۴ قارداشلار، هر کس
نه وضعئيّتده چاغيريليب، تارينين
حوضوروندا اِله او جور قالسين.

۲۵ باکئره‌لر حاقيندا ربدن بئر امرئم
يوخدور. آمّا ربّئن مرحمتي ائله
اعتئماد ادئله‌بئلن بئري کئمي ديئرم.
۲۶ بله دوشونورم کي، ائندئکي
سيخينتيلار اوزوندن بو، ياخشي‌دير.
يعني بو ياخشي‌دير کي، ائنسان،
اولدوغو کئمي قالسين. ۲۷ اگر بئر
آروادا باغليسان، آيريلماق دالينجا
اولما. اگر آروادان آيريليبسان،
آرتيق آرواد آلماق دالينجا اولما.
۲۸ آمّا اِولنسن ده، گوناه اتمه‌يئبسن؛
اگر بئر قيز دا اَره گتسه، گوناه
اتمه‌يئب. آمّا بله آداملار بو حياتدا
اذئيّت چکه‌جکلر و من چاليشيرام
کي، سئزي بونلاردان حئفظ ادئم.
۲۹ آمّا قارداشلار، بونو دمه‌لئيم کي،
واخت قيسالانيب. اونا گؤره ده،
بوندان سونرا آروادي اولانلار،
اولمايانلار کئمي اولمالي‌ديرلار؛
۳۰ آغلايانلار، آغلامامیشلار کئمي.
شادليق ادنلر، شادليق اتمه‌مئشلر
کئمي. مال آلانلار هچ شيه مالئک
اولمامیشلار کئمي. ۳۱ بو دونيادان

اُستئفاده ادنلر، کامئل اُستئفاده
اتمه‌مئشلر کئمي اولمالي‌ديرلار.
چونکي بو دونيانين ائندئکي حالي
کچئب گدئر. ۳۲ لاکئن اُسته‌يئرم
کي، سئز بونلارين قيدئندن آزاد
اولاسينيز. اِولي اولمايان کئشي
ربّئن اُشلري قيدئنده‌دئر کي،
اونو راضي اتسئن. ۳۳ لاکئن اِولي
کئشي، آروادیني راضي اتمک
اوچون دونيه‌وي شيلرئن قيدئنده
دئر. ۳۴ بلجه علاقه‌سي ائکي يره
بؤلونور. اَرسئز آرواد و باکئره قيز
ربّئن اُشلري قيدئنده‌دئر کي، نجه
جئسمن و روحن موقدّس قالسين.
لاکئن اَرلي آرواد دونيه‌وي شيلرئن
قيدئنده‌دئر کي، نجه اَرئني راضي
اتسئن. ۳۵ بونو سئزئن اؤز خيئرئنئز
اوچون ديئرم. آزادليغينيزي محدود
اتمک اوچون دمئرم. ديئرم کي،
دئقّتئنئزي داغيتمادان ربّه وقف
اولونوب، اونا لايئق بئر حالدا
ياشاياسينيز. ۳۶ اگر بئري اله گومان
ادئر کي، باکئره قيزينين حاقّيندا
حاقسيزليق ادئر، اگر قيزين ياشي
کچئر و اِوله‌نمه‌سي گرکدئر. او، نه
اُسته‌يئر، اتسئن. گوناه اتمز. قوي
اونلار اِوله‌نسئنلر. ۳۷ آمّا هر کس
کي، اؤز اوره‌يئنده قرارلي‌ديرو
احتئياج گؤرمه‌يئب، اؤز ائراده
سئنه حاکئمدئر و اوره‌يئنده بو
قرارا گلئب کي، باکئره قيزيني
ساخلاسين، ياخشي اِدَر. ۳۸ بلجه،
باکئره قيزيني اِوله‌ندئرن ياخشي
ادئر، باکئره قيزيني اِوله‌ندئرمه‌ين
داها ياخشي ادئر. ۳۹ آرواد، اَري
صاغ ائکن، اونا باغلي‌ديرو. لاکئن
اگر اَري اؤلسه، آرواد آزاددير کي،
اُسته‌دئيي هر کسه اَره گتسئن،
آنجاق کي، او آدام ربده اولسون.
۴۰ آمّا بله دوشونورم کي، اگر
اولدوغو کئمي قالسا، داها بختور
اولار. و گومان ادئرم کي، منده
ده تارينين موقدّس روحو وار.

بوتلره تقدئم اولونموشلار حاقّيندا ۱

۸ بوتلره تقدئم اولونان قوربانلار
حاقّيندا، بئلئرئک کي، هاميميز
علم صاحئبي يئک. علم تکبّور گتئرر،
لاکئن محبّت بئنا ادر. ۲ اگر کئمسه
دوشونور کي، بئر شي بئلئر، او
حله لازيم اولان قدر بئلمئر. ۳ آمّا
کئم تاريني سوئر، او آدام تارينين
طرفئندن تانينير. ۴ بلجه، بوتلره
تقدئم اولونان شيلرئن يمه‌سي باره
ده، بئلئرئک کي، بوت اصلئنده
دونيادا هِچ بئر شيدئر و واحئد
تاريدان باشقا تاري يوخدور. ۵ حتّا
اگر گؤيده و يا يرده «تاري»
چاغيريلانلار اولسا دا، نجه کي،
حقئقتن بئر چوخ تاريلار و ربلر
وار- ۶ بئزئم اوچون بئر تاري وار،
يعني آتا کي، هر شي اوندانديز و بئز
اونون اوچون واريق. و بئر ربّئمئز
وار يعني عئسا مسئح کي، هر شي
اونون واسئطه‌سئله‌دئر و بئز اونون
واسئطه‌سئله واريق. ۷ آمّا هاميدا بو
علم يوخدور؛ بعضئلري ائندئيه‌جک
بوتلره اله آليشيبلار کي، يدئکلري
زامان اونون بوته تقدئم اولوندوغونو
دوشونورلر و وئجدانلاري ضعئف
اولدوغوندان نجئس اولور. ۸ يمک
بئزي تاريا مقبول اتمز. يمه‌سَک،
اَسکئيئمئز اولماز، يِسَک ده، بئر
شي آرتيرماريق. ۹ آمّا احتئياط
ادئن کي، بو آزادليغينيز ضعئف
اولانلاري يره يخماسين. ۱۰ چونکي
اگر ضعئف وئجدانلي بئر آدام
گؤرسه کي، سن بو علمه صاحئب
اولان حالدا، بوتخانادا سوفره‌يه
اوتوروبسان، مگر جسارت آلماز کي،
بوتلره تقدئم اولونان يمکلردن يسئن؟
۱۱ و سنئن علمئنئن نتئجه‌سئنده
وئجداني ضعئف اولان هلاک
اولور؛ او قارداش کي، مسئح اونون
خاطئري اوچون اؤلدو. ۱۲ بلجه،
اؤز قارداشلارينيزين ضئدّئنه
گوناه اِتمکله و اونلارين ضعئف
وئجدانلاريني يارالاماقلا، سئز،
مسئحئن ضئدّئنه گوناه اِدئرسئنئز.

۱۳ بونا گؤره، اگر یمک قارداشیمین
یره یخیلماسینا سبب اولور، من داها
ات اصلا یمه‌رم کي، قارداشیمي
یخمایيم.

پولوسون حاقلاري ۱

۹ مگر من آزاد دیئلم؟ مگر من
حواري دیئلم؟ مگر ربّئمز عئساني
گؤرمه‌مئشم؟ مگر سئز ربده منئم
ائشئم دیئلسئنئز؟ ۲ اگر اؤزگه‌لره
حواري دیئلم ده، هچ اولماسا، سئزه
حوارئیم. چونکي ربده حوارئلئیئمئن
مؤهورو سئزلرسئنئز. ۳ مني
ائستئنطاق اِدَنلره مودافئعم بودور:
۴ مگر حاقّیمیز یوخدور کي، یِیئب
ائچک؟ ۵ مگر حاقّیمیز یوخدور
کي، ائمانلي بئر آروادي یانیمیزدا
گؤتوروب گزدئرک. نجه کي، حتّا
آیري حوارئلر، ربّئن قارداشلاري
و کئفا دا ادئر؟ ۶ و یا ائشلَمه
مَیه آنجاق منئم و بارنابانین حاقّي
یوخدور؟ ۷ کئم وار کي، هر زامان
اؤز خرجي ائله عسگرلئک اتمئش
اولسون؟ کئم وار کي، اوزوم باغي
اکئب، اونون میوه‌سئندن یمه‌سئن؟
کئم وار کي، سورونو اوتاریب،
اونون سودوندن ائچمه‌سئن؟ ۸ مگر
بونلاري ائنسان گؤروشونه
گؤره دیئرم؟ مگر شرئعت ده بو
شیلري دمئر؟ ۹ چونکي موسانین
شرئعتئنده بله یازیلیب: "خرمني
دؤین اؤکوزون آغزیني باغلاما."
مگر تاري اؤکوزلرئن قیدئنه قالیر؟
۱۰ مگر بئزئم اوچون بو شیلري
دمئر؟ بلي، بونلار بئزئم اوچون
یازیلیب، چونکي شوخوملایان
اومئدله جوت سورملئدئر، و
خرمن دؤین تاخیلا شرئک اولماق
اومئدي ائله دؤیملي‌دئر. ۱۱ اگر بئز
سئزده روحاني توخوملار اکدئک،
سئزدن مادّي شیلر بئچسک، بو
سئزه چوخ گلئر؟ ۱۲ اگر سئزئن
اوستونوزده اؤزگه‌لرئن بله بئر حاقّي
وار، مگر بئزئم بونا داها چوخ
حاقّیمیز یوخدور؟ آمّا بئز بو حاقدان
ائستئفاده اتمه‌دئک، لاکئن هر

شيه تاب گتئردئک کي، مسئحئن
ائنجئلئنئن خوش خبرئنه هچ بئر
مانع اولماياق. ۱۳ مگر بئلمئرسئنئز
کي، معبدده موقدّس خئدمتلري
گؤرنلر معبدئن يمه‌يئندن ييئرلر
و قوربانگاهين خئدمتچئلري اؤز
پايلاريني قوربانگاهدان گؤتورورلر؟
۱۴ بلجه ده رب امر ادئب کي،
ائنجئلئن خوش خبرئني موژده ورنلر،
روزئلرئني ائنجئلدن گؤتورسونلر.
۱۵ لاکئن من بو حاقلارين هچ
بئرئندن ائستئفاده اتمه‌مئشم و بو
سؤزلري يازميرام کي، منئم اوچون
ده اله اولسون. چونکي اؤلوم منه
بوندان داها ياخشي‌دير کي، بئري
منئم ائفتئخاريمي بوشا چيخارتسين.
۱۶ اگر ائنجئلئن خوش خبرئني وعظ
ادئرم، فخر اتمه‌يه حاقّيم يوخدور،
چونکي بو، منئم وظئفمدئر. لاکئن
واي منه، اگر ائنجئلي وعظ اتمه‌يم!
۱۷ اگر بونو اؤز ميلئمله اِتسم، اجرئم
وار. آمّا اگر اؤز ميلئمله اِتمه‌سم، منه
تاپشيريلان وظئفه‌ني يرئنه يتئرئرم.

۱۸ بس منئم اجرئم نه‌دئر؟ بودور
کي، ائنجئلئن خوش خبرئني وعظ
ادن واخت، اونو تمنّاسيز عرض
ادم کي، ائنجئلده اولان حاقّيمدان
تامامن ائستئفاده اتمه‌يئم. ۱۹ چونکي
هر کسدن آزاد ائکن، اؤزومو
هامييا قول اتمئشم کي، داها چوخ
آدام قازانيم. ۲۰ يهودئلري قازانماق
اوچون اونلارا يهودي کئمي
اولدوم. اؤزوم شرئعتئن حاکئمئيّتي
آلتيندا اولماديغيم حالدا، شرئعت
آلتيندا اولانلارا شرئعت آلتينداکي
کئمي اولدوم کي، اونلاري قازانيم.
۲۱ شرئعتسئز آداملاري قازانماق
اوچون، شرئعتسئزلره شرئعتسئز
بئر آدام کئمي اولدوم، گرچي
تارينين حوضوروندا شرئعتسئز
اولماييب، مسئحئن شرئعتي آلتينداياام.
۲۲ ضعئفلري قازانماق اوچون،
اونلارا ضعئف کئمي اولدوم. هر
کس اوچون هر شي اولدوم کي،
هر نه جور اولور-اولسون، بعضئلرئنه
نئجات ورئم. ۲۳ بونلارين هاميسيني

ائنجئلئن خاطئري اوچون ادئرم كي،
اوندا پاييم اولسون. ۲۴ مگر بئلمئرسئنئز
كي، قاچيش ميدانيندا قاچانلارين
هاميسي قاچار، آمّا تک بئر نفر
جايئزه‌ني آلار؟ اِله قاچين كي،
جايئزه‌ني قازاناسينيز. ۲۵ موسابئقه
ده رقابت اِدن، هر شيده نفسئنئن
قاباغيني آلار. اونلار بونو فاني بئر
تاجي آلماق اوچون ادئرلر، لاكئن
بئز فاني اولمايان اوچون ادئرئک.
۲۶ بونا گؤره، من مقصدسئز قاچان
بئري كئمي قاچميرام. يوموروغومو
هاوايي ووران كئمي آتميرام. ۲۷ آمّا
بدنئمه اذئيّت چكدئرئب اونو قول
ادئرم كي، مبادا اؤزگه‌لره وعظ
ادندن سونرا، اؤزوم مردود اولوم.

ائسرايئل تارئخئندن عئبرتلر ۱

۱۰ قارداشلار، ائسته‌مئرم
كي، سئزي بئخبر قويوم.
آتالاريميزين هاميسي بولودون
آلتيندا ائدئلر و هاميسي دهنزدن
كچدئلر. ۲ هاميسي بولوددا و دهنزده
موسايا منسوب تعمئد اولوندولار.
۳ هاميسي همن روحاني يمه‌يي يدئلر.
۴ هاميسي دا همن روحاني ائچه
جه‌يي ائچدئلر. چونكي اونلارين
دالينجا گلن روحاني قايادان
ائچئردئلر. و او قايا مسئح ائدي.
۵ آمّا تاري اونلارين چوخوندان
راضي ديئلدي، چونكي چؤلده اؤلو
بوراخيلديلار. ۶ بو شيلر بئزئم عئبرتئمئز
اوچون باش وردي كي، اونلار
كئمي پئسلئيه موشتاق اولماياق، ۷ و
اونلارين بعضئلري كئمي بوتپرست
اولماياق. نجه كي، يازيليب: "خالق
ييئب ائچمه‌يه اوتوردو و اويناماغا
قالخدي." ۸ عئفّتسئزلئک اتمه‌يک،
نجه كي، اونلارين بعضئلري اتدئلر
و بئر گونده ائيئرمي اوچ مئن نفر
اؤلدو. ۹ ربّي ائمتاحانا چكمه‌يک،
نجه كي، اونلارين بعضئلري اتدئلر
و ائلانلارين واسئطه‌سئله هلاک
اولدولار. ۱۰ ديئنمه‌يک، نجه
كي، اونلارين بعضئلري اتدئلر
و هلاک اده‌نئن اَلي ائله محو

اولدولار. ۱۱ بو شيلر عئبرت اوچون
اونلارين باشينا گلدي و بو آخير
عصرلره چاتان بئزلره ده درس
اوچون يازيليردي. ۱۲ بونا گؤره
ده، كئم گومان آپاريرسا، آياق
اوسته دورور، احتئياطلي اولسون
كي، يئخيلماسين. ۱۳ هچ بئر وسوسه
سئزئن باشينيزا گلمه‌يئب كي،
آيري ائنسانلارين باشينا گلمه‌مئش
اولسون. تاري وفالي‌دير و قويماز
كي، طاقتئنئزدن آرتيق وسوسه‌يه
دوشه‌سئنئز. لاكئن وسوسه ائله بله
سئزه قاچاجاق يولو دا تأمئن اِدَر
كي، تاب گتئره بئله‌سئنئز. ۱۴ بلجه،
سوگگئلرئم، بوتپرستلئكدن قاچين.
۱۵ عاغيلّي آداملارلا دانيشان كئمي
دانيشيرام؛ ددئيئمه سئز حؤكم ادئن.
۱۶ بركت پئياله‌سي كي، بئز اونا
بركت ورئرئك، مگر مسئحئن
قانيندا شرئك اولماق ديئل؟! بركت
وردئيئمئز چؤرك مگر مسئحئن
بدنئنده شرئك اولماق ديئل؟!
۱۷ مادام كي، چؤرك بئردئر،
دمه‌لي چوخ اولان بئزلر ده بئرئك.
چونكي هاميميز بئر چؤركدن پاي
آليريق. ۱۸ ائسرايئل خالقينا باخين؛
مگر قوربانلاري يئينلر قوربانگاهدان
پاي آلانلار ديئللر؟! ۱۹ بس نه
دمك ائسته‌يئرم؟ بو كي، بوتلره
قوربان ادئلن بئر شي، موهوم بئر
شيدئر؟ و يا بئر بوت موهوم بئر
شيدئر؟ ۲۰ يوخ، لاكئن بونو ديئرم
كي، قيري‌يهودئلر قوربانلاري تاريپا
يوخ، ائبلئسلره تقدئم ادئرلر. و
ائسته‌مئرم كي، سئز ائبلئسلردن
پاي آلاسينيز. ۲۱ سئز، هم ربّئن،
هم ده ائبلئسلرئن پئياله‌سئندن
ائچه بئلمزسئنئز. هم ربّئن سوفره
سئندن، هم ده ائبلئسلرئن سوفره
سئندن پاي آلا بئلمزسئنئز. ۲۲ مگر
ائسته‌يئرئك ربّي قيرته گتئرك؟
مگر بئز اوندان داها گوجلويوك؟
۲۳ هر شي جائزدئر، لاكئن هر شي
فايدالي ديئل. هر شي جائزدئر،
لاكئن هر شي بئنا اتمز. ۲۴ هر
كس اؤزونون خيئرئني يوخ، اؤزگه

سئنئن خيئرئني آختارسين. ۲۵ ات
بازاريندا ساتيلان نه وارسا، ييئن
و وئجدانين خاطئري اوچون هچ بئر
شي سوروشمايين. ۲۶ چونکي يِر ربّئن،
اوندا اولان هر شي ده ربّئندئر.
۲۷ اگر ائمانلي اولمايانلاردان بئري
سئزي دعوت اتسه، و گتمک
ائستهيئرسئنئز ده، قاباغينيزا نه
قويولسا ييئن، و وئجدانين خاطئري
اوچون سوآللار اتمهيئن. ۲۸ آمّا اگر
بئري سئزه دسه: "بو، بوتلره تقدئم
اولونموش قوربانليقدير"، بونو سئزه
دئيهنئن خاطئرئنه، وئجدانين دا
خاطئرئنه اوندان يمهيئن. ۲۹ مقصدئم
سئزئن وئجدانينيز يوخ، اؤزگه آدامين
وئجداني‌دير؛ چونکي منئم آزادليغيما
نه اوچون اؤزگه آدامين وئجداني
طرفئندن حؤکم اولونسون؟ ۳۰ اگر
شوکور ادئب بِيئرم، نه اوچون
شوکور اتدئيئم شيدن اؤتري ملامت
اولونوم؟ ۳۱ بلجه، ائستر يئيه‌سئنئز،
ائستر ائچه‌سئنئز، ائستر نه اده‌سئنئز،
هر شيي تارينين جلالي اوچون
ادئن. ۳۲ يهودئلرئن، يونانلي‌لارين
و تارينين کئلئساسينين دا بودره
مه‌سئنه سبب اولمايين. ۳۳ نجه کي،
من ده هر شيده هر کسي راضي
ادئرم و اؤز منفعتئمي يوخ، اؤزگه
چوخ آداملارينکيني آختاريرام کي،
اونلار نئجات تاپسينلار.

۱۱ ۱ مندن نومونه آلين، نجه
کي، من ده مسئحدن
آليرام.

باش اؤرتویو ۲ مني هر شیده
خاطیرلادیغینیز اوچون و سئزه
تاپشیردیغیم تعلئملري برک توتدوغونوز
اوچون سئزي تعرئفله‌یئرم. ۳ اَلسته‌یئرم
بونو دا باشا دوشه‌سئنئز کي، هر کئشئنئن
باشي مسئحدئر، هر آروادین باشي
کئشئدئر. مسئحئن باشي دا تاري‌دیر.
۴ هر کئشي کي، باشي اؤرتولو دوعا یا دا
نبئلئک ادئر، اؤز باشینا نجالت گتئرئر.
۵ هر آرواد دا کي، باشي اؤرتوله‌مئش
دوعا یا دا نبئلئک ادئر، اؤز باشینا
نجالت گتئرئر؛ چونکي بو جور آرواد،
ساچلاري قیرخیلمیش آروادلا بئر
حسابدادیر. ۶ چونکي اگر بئر آرواد
باشیني اؤرتمه‌سه، قوي ساچلاریني
قیرخسین. لاکئن اگر آرواد اوچون
عاییبدیر کي، ساچلاري قیرخیلسین و یا
باشینا اولگوج چکدئرسئن، قوي اوندا
باشیني اؤرتسون. ۷ کئشي باشیني اؤرتمه
ملئدئر، چونکي تارینین صورت و
عئزّتئدئر. آمّا آرواد کئشئنئن عئزّتئدئر.
۸ چونکي کئشي آرواددان یوخ، آرواد
کئشئدن یاراندي. ۹ دوغرودان دا
کئشي آرواد اوچون یوخ، آرواد کئشي
اوچون یاراندي. ۱۰ بونا گؤره آرواد،

دا بئخبر اولاسینیز. ۲ بئلئرسئنئز
کي، بوتپرست ائکن، آزدیریلیب،
دئلسئز بوتلرئن طرفئنه آپاریلدینیز.
۳ بونا گؤره سئزه بئلدئرئرم کي،
تارینین موقدّس روحو واسئطه‌سئله
دانیشان هچ کئم دمز کي، "عئسا
ملعوندور." هچ کئم ده دئیه بئلمز
کي، "عئسا ربدئر"، مگر موقدّس
روحون واسئطه‌سئله. ۴ عطالار
جوربه‌جور، لاکئن روح همن‌دئر.
۵ خئدمتلر جوربه‌جور، لاکئن
رب همن‌دئر. ۶ خئدمتلري یرئنه
یتئرمه‌یئن طرزلري ده موختلئف،
لاکئن تاري همن‌دیر، هامیدا هر
شیي یرئنه یتئرن ده اودور. ۷ آمّا
هر کسه روحون ظوهورو خیئر
اوچون ورئلئر. ۸ موقدّس روحون
واسئطه‌سئله بئرئنه حئکمت کلامي،
و اؤزگه بئرئنه اِله همن روحون
واسئطه‌سئله معرئفت کلامي ورئلئر.
۹ اؤزگه‌سئنه همن روحون واسئطه
سئله ائمان ورئلئر، اؤزگه بئرئنه ده
همن روحون واسئطه‌سئله شفا
عطالاري ورئلئر. ۱۰ بئرئنه مؤجوزه
لر یاراتماسي، بئرئنه نبئلئک، بئرئنه
روحلاري تشخئص ورئب آییرد
اتمک، بئرئنه موختلئف دئللر، بئرئنه
ده دئللرئن ترجومه‌سي. ۱۱ لاکئن
بوتون بونلاري بئر و همن روح یرئنه
یتئرئر و نجه کي، ائسته‌یئر، هر کسه
فردن بؤلوشدوروب ورئر. ۱۲ نجه
کي، بدن بئر اولدوغو حالدا، چوخلو
عوضولره مالئکدئر، بدنئن ده بوتون
عوضولري، چوخ اولدوقلاري
حالدا، گئنه بئر بدندئرلر. مسئح
ده اِله‌دئر. ۱۳ چونکي بئر روحون
واسئطه‌سئله هامیمیز بئر بدنه
تعمئد اولونموشوق؛ ائستر یهودي
اولاق، ائستر یونانلي؛ ائستر قول
اولاق، ائستر آزاد. هامیمیز دا
بئر روحدان ائچدئرئلمئشئک.
۱۴ چونکي بدن بئر عوضودن یوخ،
چوخ عوضودن عئبارتدئر. ۱۵ اگر
آیاق دسه: "چونکي اَل دیئلم،
بدندن ده دیئلم"، مگر بو اونو بدندن
آییرار؟ ۱۶ اگر قولاق دا دسه:

"چونكي گؤز ديئلم، بدندن ده
ديئلم"، مگر بو اونو بدندن آييرار؟
۱۷ اگر بوتون بدن گؤز اولسايدي،
نجه اشئده بئلردي؟ اگر بوتون
بدن قولاق اولسايدي، نجه ائيي
بئلەردي؟ ۱۸ آمّا تاري عوضولرئن
هر بئرئسئني، اؤزو ائستەدئيي
كئمي بدنده يرلشدئرئب. ۱۹ و اگر
هاميسي بئر عوضو اولسايدي، بدن
نه اولاردي؟ ۲۰ لاكئن ائندي
عوضولر چوخ، آمّا بدن بئردئر.
۲۱ گؤز اَله دئيه بئلمز كي، "سن
منه لازيم ديئلسن؟" و يا باش دا
آياقلارا دئيه بئلمز كي، "سئز منه
لازيم ديئلسئنئز." ۲۲ عكسئنه، بدنئن
داها ضعئف گؤرونن عوضولري
چوخ دا لازيمديرلار. ۲۳ بدنئن داها
آز دَيَرلي سايديغيميز عوضولرئنه
داها چوخ دَيَر ورئرئک و بلجه
خوش گؤرونمەين عوضولرئمئز داها
چوخ خوش گؤرونور. ۲۴ خوش
گؤرونن عوضولرئمئز بونا مؤحتاج
ديئللر. لاكئن تاري آز دَيَرلي عوضوه
داها چوخ دَيَر گؤرسەدئب و بدني
اِله ترتئب ورئب كي، ۲۵ بدنده
آيريليق اولماسين، لاكئن عوضولر
بئربئرئنئن قيدئنه قالسينلار. ۲۶ و
اگر بئر عوضو عذاب چكئر، هامي
عوضولر اونونلا عذاب چكرلر.
و اگر بئر عوضو عئزّت قازانير،
هامي عوضولر اونونلا شادليق
ادرلر. ۲۷ سئز ده ائندي مسئحئن
بدنئسئنئز، هر بئرئنئز ده اونون
عوضولرئسئنئز. ۲۸ و تاري كئلئسادا
بئرئنجي حوارئلري، ائكئنجي نبئلري،
اوچونجو موعلّئملري، سونرا مؤجوزه
ائشلرئني، سونرا شفا عطاسيني،
سونرا كؤمک، ائداره، و موختلئف
دئللري تعيئن ادئب. ۲۹ مگر هامي
حواري‌دئر؟ مگر هامي نبئدئر؟
مگر هامي موعلّئمدئر؟ مگر هامي
مؤجوزه ياراداندير؟ ۳۰ مگر هاميدا
شفا عطالاري وار؟ مگر هامي
دئللرده دانيشير؟ مگر هامي ترجومه
ادئر؟ ۳۱ لاكئن سئز داها افضل

عطالاري قيرتله ائستەيئن. من ده
سئزه داها افضل يولو گؤرسەدئم.

محبّتئن افضللئيي ۱

۱۳ اگر من ائنسانلار و ملکلر
دئلي ائله دانيشام، آمّا
محبّتئم اولمايا، دمەلي باغيران بئر
مئس يا دا جئنگئلدەين بئر سئنجه
دؤنموشم. ۲ اگر نبئلئک عطام اولا
و هامي سئرّلر، هامي علملري بئلم؛
اگر کامئل ائمانا مالئک اولام،
اِله کي، داغلاري يرئندن ترپەدم،
آمّا محبّتئم اولمايا، هچ زاد ديئلم.
۳ اگر واريمين هاميسيني فاغيرلارا
پايلاييب اونلاري دويورام، اگر
بدنئمي ياندىريلماغا وِرَم، آمّا محبّتئم
اولمايا، منئم اوچون هچ بئر فايداسي
يوخدور. ۴ محبّت صبئرلئدئر، محبّت
مهرئباندير، محبّت پاخيلّيق اتمز. محبّت
کئبئرلَنمَز، مغرور اولماز، ۵ بي‌ادبلئک
اتمز، اؤز منفعتئني آختارماز، تز
حئرصلنمز، پئسلئکلرئن حسابيني
ساخلاماز. ۶ حاقسيزليقدان سوئنمز،
لاکئن حقئقتدن شادلانار. ۷ محبّت
هر زادي اؤرتر، هر شيه ائنانار،
هر شيه اومئد باغلار، هر زادا
تاب گتئرر. ۸ محبّت هچ واخت
قورتارماز. لاکئن نبئلئک اولسا
دا، قورتاراجاق؛ دئللر اولسا دا،
ساکئت اولاجاق؛ علملر اولسا
دا، آرادان گدەجک. ۹ چونکي
بئلدئئمئز محدوددور، نبئلئئمئز
محدوددور. ۱۰ آمّا کامئلئن گلدئيي
زامان، محدود اولان آرتيق
آرادان گدەجک. ۱۱ اوشاق
ائکن اوشاق کئمي دانيشيرديم،
اوشاق کئمي آنلاييرديم، اوشاق
کئمي دوشونوردوم. آمّا بويا-باشا
چاتديغيم زامان اوشاقليغي ترک
اتدئم. ۱۲ چونکي ائندي بئز هر
شيي اؤرتولو، آينادا گؤرن کئمي
گؤروروک، لاکئن اوزبەاوز
گؤرەجەيئک. ائندي بئلدئيئم
محدوددور، لاکئن او زامان درک
ادئلدئيئم کئمي درک ادەجەيم.
۱۳ ائندي اوچ شي باقئدئر: ائمان،

اومئد، محبّت. آمّا محبّت بونلارين
هاميسيندان بؤيوکدور.

نبئلئک، اوستون بئر عطا ۱

۱۴ محبّتئن دالينجا قاچين،
لاکئن روحاني عطالاري
دا قيرتله ائسته‌يئن، خوصوصن
نبئلئک عطاسيني. ۲ چونکي کئم ياد
بئر دئلده دانيشير، آداملارا يوخ،
تاريا دانيشير. چونکي اونو هچ کئم
باشا دوشمور. او، روحدا سئرّلر
دانيشير. ۳ آمّا نبئلئک ادن، آداملارا
بئنا، تشوئق و تسلّي اوچون دانيشير.
۴ ياد دئلده دانيشان آدام اؤزونو
بئنا ادئر، آمّا نبئلئک ادن آدام
کئلئساني بئنا ادئر. ۵ آرزو ادئرم کي،
سئز هامينيز دئللرده دانيشاسينيز،
عللخوصوص بو کي، نبئلئک اِده
سئنئز. چونکي نبي، ياد دئللرده
دانيشاندان افضلدئر، مگر ترجومه
اتسئن کي، کئلئسا بئنا اولسون.
۶ ائندي قارداشلار، اگر من سئزئن
يانينيزا گلئب ياد دئللرده دانيشماغا
باشلاسام، سئزه نه فايدا يتئره‌رم،
اگر وحي، معرئفت، نبئلئک، يا
دا تعلئم واسئطه‌سئله دانيشماسام؟!
۷ سَس ورن جانسيز شيلر، ائستر
توتَک اولسون ائستر چنگ، اگر
فرقلي سسلر چيخارتماسالار، توتَک
و يا چنگله نه چالينديغيني کئم
بئلر؟! ۸ اگر شيپور قيري‌موعيّن
سَس چيخارتسا، دؤيوشه کئم
حاضيرلاشار؟ ۹ الجه ده سئز اگر
دئلئنئزله باشا دوشولمه‌ين سؤزلر
دانيشاسينيز، سئزئن نه ددئيئنئز
نجه بئلئنر؟ اله بئل کي، هاوا ائله
دانيشيبسينيز. ۱۰ شوبهه‌سئز کي،
دونيادا بئر چوخ موختلئف دئللر
وار و اونلاردان هچ بئري معناسيز
ديئل. ۱۱ بلجه اگر دئلئن معناسيني
بئلمه‌سم، من دانيشان اوچون اجنبي
اولورام، دانيشان دا منئم اوچون
اجنبي اولور. ۱۲ اله‌جه ده سئز،
مادام کي، روحاني عطالاري
قيرتله ائسته‌يئرسئنئز، کئلئساني بئنا
ادن عطالاردا وارلي اولماغينيزي

اُستەيئن. ۱۳ بونا گؤره ده، ياد
دئلده دانيشان آدام، ترجومه
عطاسي اوچون دوعا اتسئن.
۱۴ چونکي اگر من ياد بئر دئلده
دوعا ادئرم، روحوم دوعا ادئر،
لاکئن عاغليم بهره‌سئز قالير. ۱۵ بس
نه اِتمه‌لي‌يم؟ هم روحلا دوعا اده
جه‌يم، هم ده عقلله. هم روحلا
ائلاهي نغمه اوخوياجاغام، هم ده
عقلله. ۱۶ يوخسا اگر سن روحلا
برکت ورئرسن، روحاني بئر عطاسي
اولمايان آدام نجه سنئن شوکورلرئنه
"آمئن" دئيه بئلر؟ چونکي سنئن
ددئکلرئني باشا دوشمور. ۱۷ البتّه
سن ياخشي شوکور ادئرسن، آمّا
بوندان، باشقا بئر آدام بئنا اولمور.
۱۸ تاريپا شوکور ادئرم کي، من
سئزئن هامينيزدان چوخ دئللرده
دانيشيرام. ۱۹ آمّا کئلئسادا ياد بئر
دئلده اون مئن سؤز دانيشماقدان،
داها چوخ بونا جان آتيرام کي،
عاغليملا بش سؤز دانيشيم و اؤزگه
لره تعلئم ورئم. ۲۰ قارداشلار،
عقلن اوشاق اولمايين. پئسلئکده
اوشاق اولون، لاکئن عقلن
بويو-باشلي! ۲۱ شرئعتده يازيليب:
رب ديئر: "اجنبئلرئن دئللري ائله،
يادلارين دوداقلاري ائله بو خالقلا
دانيشاجاغام، آمّا او زامان دا
منه قولاق آسمياجاقلار." ۲۲ بلجه
دئللر ائمان گتئرنلر اوچون يوخ،
ائمانسيزلار اوچون بئر علامتدئر.
لاکئن نبئلئک ائمانسيزلار اوچون
يوخ، ائمانلي‌لار اوچوندور. ۲۳ اگر
بوتون کئلئسا بئر يره ييغيليب هامي
ياد دئللرده دانيشسالار، و روحاني
عطايا مالئک اولمايان يا دا ائمانسيز
آداملار اورايا گئرسه‌لر، دِمزلر
کي، سئز دَلي‌سئنئز؟! ۲۴ آمّا اگر
هامي نبئلئک اتسه‌لر، و اورايا
ائمانسيز بئر آدام، يا دا روحاني
عطايا مالئک اولمايان بئري گئرسه،
هامينين طرفئندن ائلزام اولوب
هاميا جاوابگو قالار؛ ۲۵ اوره
يئنين سئرّلري آشکار اولار و
اوزو-اوسته دوشوب پرستئش اِدَر

و اعلان اِدَر کي، تاري حقئقتن
سئزئن آرانيزدادير. ۲۶ بس ائندي
نه، قارداشلار؟ بئر يره ييغيلديغينيز
زامان هر بئرئئزئن بئر مزمورو، بئر
تعلئمي، بئر وحيي، بئر ياد دئلي،
بئر ترجومه‌سي وار، قويون هر شي
بئنا اتمک اوچون اولسون. ۲۷ اگر
کئمسه ياد بئر دئلده دانيشير،
ائکي يا دا لاپ چوخ اوچ آدام
نؤوبه ائله دانيشسينلار، بئر نفر
ده ترجومه اتسئن. ۲۸ آمّا اگر
ترجومه‌چي يوخدور، قوي او
آدام کئلئسادا ساکئت قالسين و
آنجاق اؤزونه و تاريا دانيشسين.
۲۹ قوي ائکي يا دا اوچ پيغمبر
دانيشسين و اؤزگه‌لر تفتئش اتسئنلر.
۳۰ آمّا اگر اوتورانلاردان بئرئنه بئر
وحي گلئر، قوي ائلک دانيشان
آدام ساکئت قالسين. ۳۱ چونکي
سئز هامينيز، نؤوبه ائله نبئلئک
اده‌بئلرسئنئز کي، هامي تعلئم
آلسين و هامي تشوئق اولونسون.
۳۲ پيغمبرلرئن روحلاري دا
پيغمبرلره تابع‌دئرلر. ۳۳ چونکي تاري
قاريشيقليق تاريسي يوخ، آراملیق
تاريسي‌دير، نجه کي، موقدّسلرئن
بوتون کئلئساسيندا. ۳۴ آروادلار
کئلئسالاردا سوکوت اتسئنلر. چونکي
صؤحبت اتمک اونلارا قدغن‌دير.
اونلار شرئعتئن بويوردوغو کئمي
تابع اولسونلار. ۳۵ اگر بئر شي
اؤيرنمک ائسته‌يئرلر، قوي اِوده اؤز
اَرلرئندن سوروشسونلار. چونکي
آروادا کئلئسادا صؤحبت اتمک
عاييبدير. ۳۶ مگر تارينين کلامي
سئزدن چيخيب ياييلدي؟ و يا مگر
آنجاق سئزه چاتدي؟! ۳۷ اؤزونو
پيغمبر و يا روحاني حساب ادن هر
آدام آنلاسين کي، سئزه يازديقلاريم
ربّئن امرلري‌دئر. ۳۸ لاکئن کئم
بونو نظره آلماسا، اؤزو ده نظره
آلينماسين. ۳۹ بلجه، قارداشلاريم،
نبئلئک اتمه‌يي قيرتله ائسته‌يئن و ياد
دئللرده دانيشانلارا دا مانع اولمايين.
۴۰ لاکئن قويون هر شي موناسئب
و ترتئبلي بئر شکئلده اولسون.

مسئحئن دئرئلمه‌سئنئن حقئقتي ۱

۱۵ قارداشلار، سئزه او ائنجئلي
خاطيرلاديرام کي، موژده
سئني سئزه يئتئردئم، سئز ده اونو
قبول ادئب اوندا مؤحکم دايانيرسينيز
۲ و اونون واسئطه‌سئله ده نئجات
تاپيرسينيز، اگر سئزه وعظ اتدئيئم
کلامي برک توتاسينيز. يوخسا بوش
يره ائمان گتئرئبسئنئز. ۳ چونکي هر
شيدن اوّل آلديغيمي سئزه يئتئردئم؛
يعني مسئح موقدّس يازيلارا گؤره
بئزئم گوناهلاريميز اوچون اؤلدو،
۴ باسديريلدي، و اوچونجو گونده
موقدّس يازيلاردا اولان کئمي
دئرئلدي. ۵ و کئفايا، سونرا دا اون
ائکئلره گؤروندو. ۶ بوندان سونرا
بش يوزدن آرتيق قارداشلارا بئر
واختدا گؤروندو کي، اونلاردان
چوخو ائندي ده ياشاييرلار. لاکئن
بعضئلري گؤزلرئني حياتا يوموبلار.
۷ سونراسي يعقوبا گؤروندو، سونرا
دا بوتون حوارئلره. ۸ هاميدان سونرا
دا سقط دوغولان منه گؤروندو.
۹ چونکي من حوارئلرئن لاپ
کئچئئيئم و حواري چاغيريلماغا
لايئق ديئلم. بو سببدن کي،
تارينين کئلئساسينا عذاب ورئردئم.
۱۰ لاکئن تارينين فيضي ائله
هر نه‌يَم، اله اويام و اونون منه
اولان فيضي عبث ديئلدي. آمّا
من اونلارين هاميسيندان چوخ
زحمت چکدئم. داها دوغروسو، من
يوخ، تارينين منئمله اولان فيضي.
۱۱ بلجه، ائستر من اولسايديم، ائستر
اونلار، بئز بله وعظ ادئرئک، سئز
ده بله ائمان گتئردئنئز. ۱۲ ائندي
اگر مسئح حاقّيندا وعظ اولونور
کي، او، اؤلولردن دئرئلدي، نجه
بس سئزلردن بعضئلري ديئر کي،
اؤلولردن دئرئلمه يوخدور؟ ۱۳ آمّا
اگر اؤلولردن دئرئلمه يوخدور،
مسئح ده دئرئلمه‌يئب. ۱۴ و اگر
مسئح دئرئلمه‌يئب، اوندا بئزئم
وعظئمئز بوشدور، سئزئن ائمانينيز
دا بوشدور. ۱۵ بوندان علاوه، بئز

تاري حاقّيندا يالانچي شاهئد ده
اولوروق، چونکي تارينين باره‌سئنده
شهادت وردئک کي، او، مسئحي
اؤلولردن دئرئلتدي. حال بو کي،
اگر اؤلولر دئرئلمئرلر، تاري اونو دا
دئرئلتمه‌يئب. ۱۶ چونکي اگر اؤلولر
دئرئلمئرلر، مسئح ده دئرئلمه‌يئب.
۱۷ و اگر مسئح دئرئلمه‌يئب،
دمه‌لي ائمانينيز دَيَرسئزدئر؛ سئز حله
ده اؤز گوناهلارينيزين ائچئنده
سئنئز. ۱۸ اوندا مسئحده گؤزلرئني
حياتا يومانلار دا هلاک اولوبلار.
۱۹ اگر مسئحده اولان اومئدئمئز
آنجاق بو حيات اوچوندور، بئز
هامي آداملاردان داها چوخ
يازيغيق. ۲۰ آمّا ائندي مسئح
اؤلولردن دئرئلئب و گؤزلرئني
حياتا يومانلارين نؤوبري اولوب.
۲۱ چونکي نجه اؤلوم بئر ائنسان
واسئطه‌سئله گلدي، اؤلولردن
دئرئلمه ده بئر ائنسان واسئطه‌سئله
گلدي. ۲۲ نجه کي، آدمده هامي
اؤلور، مسئحده ده هامي دئرئلر.
۲۳ لاکئن هر کس اؤز نؤوبه‌سي
ائله؛ اوّل مسئح، سونرا دا اونون
گلئشئنده مسئحئنکي اولانلار.
۲۴ اوندان سونرا دا آخير زامان
اولور، او واخت مسئح پادشاهليغي
آتا تارييا تسلئم ادئر و هر رياست،
ائقتئدار و قودرتي آرادان آپارير.
۲۵ چونکي او، گرک سلطنت
اتسئن، او زاماناجاق کي، تاري
اونون بوتون دوشمنلرئني اونون آياغي
آلتينا قويوب. ۲۶ يوخ اِدئله‌جک
آخيرينجي دوشمن ده اؤلومدور.
۲۷ چونکي هر شيي اونون آياقلاري
آلتيندا تابع اتدي. لاکئن او زامان
کي، ديئر: "هر شي اونا تابع
قويولوب" ، آيدينديرکي، هر شيي
اونا تابع قويان موستثنادير. ۲۸ هر
شي اونا تابع قويولاندان سونرا،
اوغولون اؤزو ده، هر شيي اونا تابع
قويانا تابع اولاجاق کي، تاري هر
شيده هر شي اولسون. ۲۹ يوخسا
اؤلولر اوچون تعمئد آلانلار نه اده
جکلر؟ اگر اؤلولر اصلا دئرئلمئرلر،

اوندا اونلار اؤلولر اوچون نئيه
تعمئد آليرلار؟ ۳۰ بئز نئيه هر
ساعات خطرلره دوشوروک؟
۳۱ قارداشلار، مسئح عئسادا
سئزئن باره‌نئزده اولان فخرئمئز حاقّي
اوچون هر گون اؤلورم. ۳۲ اگر
ائنساني نئيّتلرله اِفسوسدا وحشي
حيوانلارلا ساواشديم، بونون منه نه
خيئري وار؟ اگر اؤلولر دئرئلمئرلر،
"گلئن يئيک و ائچک، چونکي
صاباح اؤله‌جه‌يئک." ۳۳ آلدانمايين؛
"پئس يولداش ياخشي اخلاقي
پوزار." ۳۴ نجه لازيمدير، آيیلين و
گوناه اتمه‌يئن. اوتانماغينيز اوچون
ديئم کي، سئزلردن بعضئلري تاريني
هچ تانيمير. ۳۵ آمّا بئري دئير: "اؤلولر
نجه دئرئلئرلر؟ و نه جور بدنله
گلئرلر؟" ۳۶ اي عاغيلسيز! سنئن
سپدئيئن اؤلمه‌سه، دئرئلمز. ۳۷ و
سپنده، حاصئل اولاجاق بدني
سپمئرسن، آنجاق لوت توخومو،
ائستر بوغدا اولسون، ائستر اؤزگه
بئر شي. ۳۸ آمّا تاري او توخوما
ائسته‌دئيي کئمي بدن ورئر، هر
بئر توخوما اؤزونه مخصوص اولان
بئر بدن ورئر. ۳۹ بوتون جئسملر
ده بئر جور ديئللر. ائنسانلارين
جئسمي علاحئدّه، حيوانلارين
جئسمي علاحئدّه، قوشلارين
جئسمي علاحئدّه، باليقلارين
جئسمي علاحئدّه. ۴۰ سماوي
بدنلر و دونيه‌وي بدنلر ده وار.
آمّا سماوئلرئن شؤوکتي علاحئدّه،
دونيه‌وئلرئنکي ده علاحئدّه.
۴۱ گونون شؤوکتي علاحئدّه، آيين
شؤوکتي علاحئدّه، اولدوزلارين
شؤوکتي علاحئدّه‌دئر؛ چونکي
اولدوز دا اولدوزدان شؤوکتئنه
گؤره فرقله‌نئر. ۴۲ اؤلولرئن
دئرئلمه‌سي ده بله‌دئر؛ فانئلئکده
اکئلئر، قيري فانئلئکده دئرئلئر.
۴۳ ذئلّتده اکئلئر، عئزّتده دئرئلئر.
ضعئفلئکده اکئلئر، قودرتده دئرئلئر.
۴۴ طبئعي بئر بدن اکئلئر، روحاني
بئر بدن دئرئلئر. اگر طبئعي بئر بدن
وار، روحاني بئر بدن ده وار. ۴۵ بله

ده یازیلیب کي، "ائلک ائنسان
اولان آدم یاشایان بئر جان اولدو."
آخیرینجي آدم حیات ورن روح
اولدو. ۴۶ لاکئن روحاني اوّلئنجي
دیئل، طبئعي اوّلئنجي‌دئر، سونرا
روحاني. ۴۷ ائلک ائنسان یردن‌دئر،
تورپاقدان‌دیر. آمّا ائکئنجي ائنسان
گؤیدندئر. ۴۸ تورپاقدان اولان نجه
دئر، تورپاقدان اولانلار دا اِله‌دئرلر.
گؤیدن اولان نجه دئر، گؤیدن
اولانلار دا اِله‌دئرلر. ۴۹ و بئز
تورپاقدان حاصئل اولموش صورتي
نجه گزدئرئرئک، گؤیدن اولانین
دا صورتئني اِله گزدئره‌جه‌یئک.
۵۰ ائندي قارداشلار، سئزه بونو
دیئم کي، جئسم و قان تارینین
پادشاهلیغیني مئراث آلا بئلمز؛ فاني
اولان دا قیري‌فاني اولاني مئراث
آلا بئلمز. ۵۱ باخین، سئزه بئر سئرّ
دیئرم، هامیمیز گؤزلرئمئزي حیاتا
یومایاجاغیق، آمّا هامیمیز دیئشئله
جه‌یئک؛ ۵۲ بئر آن ائچئنده،
بئر گؤز قیرپیمیندا، آخیر شیپور
چالیناندا. چونکي شیپور چالیناجاق
و اؤلولر قیري‌فاني شکئلده دئرئله
جکلر و بئز دیئشئله‌جه‌یئک.
۵۳ چونکي بو چوروین گرک
چورولمه‌یني گیسئن و بو فاني گرک
قیري‌فانئلئي گیسئن. ۵۴ بو چوروین
چورولمه‌یئني گئینَ واختدا و بو
فاني قیري‌فانئلئي گئینَ زاماندا او
یازي یرئنه یتئشه‌جک کي، "اؤلوم
ظفرده اودولدو! ۵۵ اي اؤلوم،
هاني سنئن ظفرئن؟ اي اؤلوم،
هاني سنئن سانجماغین؟" ۵۶ اؤلومون
سانجماغي گوناه و گوناهین قودرتي
شرئعتدئر. ۵۷ لاکئن تاریپا شوکور
اولسون کي، ربّمئز عئسا مسئحئن
واسئطه‌سئله بئزه ظفر ورئر ۵۸ اونا
گؤره سوگئلي قارداشلاریم، مؤحکم
و ثابئت دورون و هر زامان ربّئن
ائشئنده جوشون و بئلئن کي، ربّئن
یولوندا چکدئیئنئز زحمت عبث
دیئلدئر.

سالاملار ۱

۱۶ موقدّسلر اوچون ائعانه
ییغماق باره‌ده، سئز ده
قالاتئیا کئلئسالارینا سئفارئش
اتدئیئم کئمي عمل ادئن. ۲ هر هفته
نئن ائلک گونونده، هر بئرئنئز
اؤز قازانجینا گؤره یانیندا بئر قدر
پول ساخلاسین کي، من گلنده
آرتیق پول ییغیلماسین. ۳ اورایا
یتئشدئیئمده سچدئیئنئز آداملاري
مکتوبلار و هدئیه‌لرئنئزله اورشلئمه
گؤنده‌ره‌رم. ۴ و اگر گتمک منه
موناسئب اولسا، اونلار منئمله
گدرلر. ۵ سئزئن یانینیزا مقدونئیّه‌دن
کچنده گله‌جه‌یم. چونکي مقدونئیّه
دن کچه‌جه‌یم. ۶ بلکه ده یانینیزدا
بئر آز قالدیم و یا قیشي اورادا
کچئرتدئم کي، سئز مني گده‌جه‌یئم
یره یولا سالاسینیز. ۷ چونکي ائندي
ائسته‌مئرم سئزي اؤته‌ري گؤروم.
اگر رب ائجازه ورسه، بئر نچه
مودّت یانینیزدا قالماق اومئدئنده
یم. ۸ لاکئن اِفسوسدا پنطئکاست
بایرامینا قدر قالاجاغام. ۹ چونکي
منه تأثئرلي خئدمت اوچون گنئش
بئر قاپي آچیلیب و دوشمن چیخانلار
دا چوخدورلار. ۱۰ اگر تئموتاعوس
یانینیزا گلسه، دئقّت ادئن کي، او،
سئزئن آرانیزدا قورخوسوز اولسون.
چونکي او دا منئم کئمي ربّئن
ائشئني یرئنه یتئرئر. ۱۱ بونا گؤره
هچ کئم اونا حقارتله باخماسین.
اونو سالاماتلیقلا یولا سالین کي،
منئم یانیما گلسئن. چونکي من
قارداشلارلا برابر اونو گؤزله‌یئرم.
۱۲ قارداشیمیز اَپولّوسا گلئنجه،
من اونو چوخ تشوئق اتدئم کي،
قارداشلارلا برابر یانینیزا گلسئن.
لاکئن او، اصلا ائسته‌مئردي کي،
ائندي یانینیزا گلسئن. فورصت
تاپاندا گله‌جک. ۱۳ آییق اولون،
ائماندا ثابئت دورون، کئشي کئمي
عمل ادئن و قووّتلي اولون. ۱۴ قویون
بوتون اتدئکلرئنئز محبّت ائچئنده
اولسون. ۱۵ ائندي قارداشلار،

سئزه یالواریرام: سئز استئفاناسین
عایئله‌سئني تاني‌ییرسینیز کي، اونلار
اَخایئه‌نئن ائلک ائمانلي‌لاري‌دیرلار
و اؤزلرئني موقدّسلرئن خئدمتئنه
وقف ادئبلر. ۱۶ سئز ده بله
آداملارا و ائشده کؤمک ادن
و زحمت چکن هر کسه تابع
اولون. ۱۷ استئفاناس، فورتوناتوس
و اخئکوسون گلمه‌یئندن سوئنئرم.
چونکي اونلار سئزئن یرئنئزي
دولدورورلار. ۱۸ اونلار منئم و
سئزئن روحونوزو تزه‌لندئرئبلر. بله
آداملارا حؤرمت ادئن. ۱۹ آسئیا
ایالتئنئن کئلئسالاري سئزه سالام
گؤنده‌رئرلر. اَکئلا و پرئسکا،
اِولرئنده ییغیلان کئلئسا ائله
برابر، سئزه ربده اورکدن سالام
گؤنده‌رئرلر. ۲۰ بوتون قارداشلار
سئزه سالام گؤنده‌رئرلر. بئربئرئنئزي
موقدّس اؤپوشله سالاملایین.
۲۱ من پولوس بو سالامي اؤز اَئمله
یازیرام. ۲۲ ربّي سِومه‌ین آداما
لعنت اولسون. ربّئمئز، گل. ۲۳ ربّ
عئسانین فیضي سئزئنله اولسون.
۲۴ مسئح عئسادا منئم محبّتئم سئزئن
هامینیزلا اولسون. آمئن.

۲CO

۱

۱ تارينين ائراده‌سي ائله مسئح
عئسانين حوارئسي پولوس و
تئموتاعوس قارداشدان، تارينين قورئنتده
اولان كئلئساسي ائله بوتون اَخايئه‌ده
اولان موقدّسلرئن هاميسينا: ۲ آتاميز
تاريدان و رب عئسا مسئحدن سئزه
فيض و باريش اولسون. ۳ موتبارک
اولسون تاري و ربّئمئز عئسا مسئحئن
آتاسي كي، مرحمتلرئن آتاسي و بوتون
تسلّي‌لرئن تاريسي‌دير. ۴ او كي، بئزه بوتون
موصئبتلرئمئزده تسلّي ورئر كي، بئز ده
هر جور موصئبت آلتيندا اولانلارا،
تارينين بئزه وردئيي تسلّي ائله تسلّي
وره بئلک. ۵ چونكي نجه مسئحئن
عذابلاري بئر چوخ اؤلچوده بئزئمدئر،
الجه ده مسئحئن واسئطه‌سئله تسلّئمئز بئر
چوخ اؤلچوده‌دئر. ۶ اگر بئز موصئبت
آلتينداييق، بو سئزئن تسلّي و نئجاتينيز
اوچوندور. و يا اگر تسلّي تاپيريق، سئزئن
تسلّئنئز اوچوندور كي، اله بئزئم همن
چكدئيئمئز عذابلارين صبرله دؤزمه‌يئنده
تأثئرلي اولور. ۷ و سئزئن باره‌ده اولان
اومئدئمئز ثابئتدئر، چونكي بئلئرئک كي،
بئزئم عذابلاريميزدا شرئک اولدوغونوز
كئمي، بئزئم تسلّئمئزده ده شرئک
اولاجاقسينيز. ۸ چونكي اي قارداشلار،
ائسته‌مئرئک كي، آسئيا ايالتئنده باشيميزا
گلن موصئبتدن بئخبر اولاسينيز؛ نجه
حدّئمئزدن آرتيق و طاقتئمئزدن چوخ آغير
يوكله‌ندئک، اله كي، حياتدان بله اومئد
كَسدئک. ۹ ائچئمئزده اؤلوم حؤكمونو
حئسّ اِتدئک، لاكئن بو اونون اوچون
اولدو كي، اؤزوموزه يوخ، اؤلولري
دئرئلدن تاريپا توكّول ادک. ۱۰ او كي،
بئزي بله بؤيوک اؤلومدن قورتاردي
و قورتارار و اونا اومئد باغلاميشيق
كي، بئزي گئنه ده قورتاراجاقدير.
۱۱ سئز ده دوعالارينيزلا بئزه كؤمک
ادئرسئنئز كي، بئر چوخلارينين دوعاسي
سايه‌سئنده بئزه عطا اولونان لوطفدن
اؤتري بئر چوخ كئمسه بئزئم اوچون
تاريپا شوكور اتسئن. ۱۲ چونكي فخرئمئزئن
سببي، يعني وئجدانيميزين شهادتي بودور

كي، بئز بو دونيادا خوصوصن ده سئزئن
حاقّينيزدا جئسماني حئكمتله يوخ، تارينين
فيضئنده، موقدّسلئک و تاريپا مقبول
اولان صمئمئيّتله رفتار اتدئک. ۱۳ چونكي
اوخودوغونوز و آنلاديغينيزدان باشقا
سئزه هِچ بئر شي يازميريق و اومئد ادئرم
كي، آخيرا كئمي آنلاياجاقسينيز؛ ۱۴ نجه
كي، بئزي قئسمن ده اولسا، آنلادينيز
كي، ربّئمئز عئسانين گونونده بئز سئزئن
فخرئنئزئک، سئز ده بئزئم فخرئمئزسئنئز.
۱۵ بو يقئنلئكله اوّل سئزئن يانينيزا گلمه‌يه
قصد اتدئم كي، سئز بئر بركته، ائكي
دفه نايئل اولاسينيز. ۱۶ و سئزدن كچئب
مقدونئيه‌يه گدئم و مقدونئيه‌دن گئنه
سئزئن يانينيزا گلئم و سئزئن كؤمه‌يئنئزله
يهودئيه اوچون يولا دوشوم. ۱۷ بو نئيّتده
اولماقلا مگر من يونگول رفتار اتدئم؟!
و يا منئم هدفئم جئسماني بئر هدفدئر
كي، منده اوّل "بلي، بلي" آمّا سونراسي
"يوخ، يوخ" اولسون؟! ۱۸ لاكئن تاري
اَمئندئر كي، بئزئم سؤزوموز سئزه هم
"بلي"، هم "يوخ" ديئل. ۱۹ اونا گؤره
كي، سئزئن آرانيزدا بئزئم، يعني منئم،
سئلوانوسون ، و تئموتاعوسون وعظ اتدئيي
تارينين اوغلو عئسا مسئح، هم "بلي"
هم "يوخ" ديئلدي، آمّا اوندا "بلي" دئر.
۲۰ چونكي تارينين وعده‌لري نه قدر چوخ
دا اولسا، مسئحده "بلي" دئر؛ اونا گؤره
ده مسئحئن وسئله‌سئله بئز ده "آمئن"
دئيه‌بئله‌رئک كي، بئزئم واسئطه‌مئزله
تاري جلال تاپسين. ۲۱ تاري‌دير كي،
بئزي سئزئنله برابر مسئحده ثابئت
دوردورور و مسح ادئر ۲۲ و بئزي
مؤهورله‌يئب و موقدّس روحون بِيئني
اوره‌يئمئزه قويوب. ۲۳ تاريني جانيما شاهئد
توتورام كي، سئزه رحم اتدئيئم اوچون
ائندئيه كئمي قورئنته گلمه‌مئشم. ۲۴ بو او
دمک ديئل كي، گويا بئز سئزئن ائمانينيز
اوستونده حاكئمئک. يوخ! بئز سئزئن
شادليغينيز اوچون سئزئنله چاليشيريق.
چونكي ائمانينيزدا ثابئت دورورسونوز.

۲ ۱ آمّا من بونا قرار وردئم كي،
سئزئن يانينيزا گئنه كدر دولو
گلمه‌يئم. ۲ چونكي اگر من سئزه كدر
گتئرسم، كدر وردئيئم سئزلردن باشقا
كئم مني شاد اده‌بئلر؟ ۳ من ده محض

بونا گؤره سئزه یازدیم کي، مبادا یانینیزا
گلدئیئم واخت، اِله او کئمسه‌لردن کدر
گؤروم کي، مني شاد اتمه‌لي ائدئلر.
چونکي سئزئن حاقّینیزدا ائناندیغیم بودور
کي، منئم شادلیغیم هامینیزین شادلیغي‌دیر.
۴ چونکي موصئبتئن چوخلوغوندان و
اورک ائضطئرابیندان چوخ گؤزیاشي
ائله سئزه یازدیم: نه کي، سئزي
کدرله‌ندئرئم، لاکئن منئم سئزه اولان
بول محبّتئمي درک اده‌سئنئز. ۵ اگر
بئر کئمسه کدر گتئرئب، مني یوخ،
موبالئغه اتمه‌یه‌رک دیئم کي، قئسمن
هامینیزي کدرله‌ندئرئب. ۶ بله آداما
اکثرئیّت طرفئندن ورئلن تنبه بسدئر.
۷ اله کي، سئزه داها آرتیق لازیمدیر
کي، اونو باغیشلاییب، اونا تسلّي وره
سئنئز، مبادا بله بئر آدام حدّئندن آرتیق
کدره قرق اولسون. ۸ بونا گؤره تشوئق
ادئرم، اونا اولان محبّتئنئزي تکرار برقرار
اده‌سئنئز. ۹ چونکي بو سببدن ده سئزه
یازدیم کي، سئزي ائمتاحان ادئب گؤروم
آیا هر شیده موطئعسئنئز. ۱۰ کئمه بئر
شي باغیشلایاسینیز، من ده باغیشلایارام.
چونکي دوغرودان دا باغیشلادیغیم شيي،
اگر بئر شيي باغیشلامیش اولسام، اونو
مسئحئن حوضوروندا سئزئن خاطئرئنئز
اوچون باغیشلادیم کي، ۱۱ شیطان بئزه
اوستون اولماسین. چونکي اونون فئتنه
لرئندن خبرسئز دیئلئک. ۱۲ مسئحئن
ائنجئلئنئن خوش خبرئني یایماق اوچون
تروآسا گلدئیئم واخت، ربده منه
بئر قاپي آچیلدي، ۱۳ آمّا قارداشیم
تئطوسو تاپا بئلمه‌دئیئم اوچون، روحوم
راحات اولمادي. لاکئن اورادا کي‌لارلا
وئداعلاشیب مقدونئیه‌یه گتدئم. ۱۴ آمّا
تاریپا شوکورلر اولسون کي، بئزي همئشه
مسئحئن ظفرئنده قاباغا آپاریر و هر
یرده بئزدن اونون معرئفتئنئن خوش
رایئحه‌سئني ظاهئر ادئر. ۱۵ چونکي بئز
تاریپا، هم نئجات تاپانلار آراسیندا،
هم ده هلاک اولونانلار آراسیندا،
مسئحئن خوش عطئرئیئک. ۱۶ بئرئنه
اؤلوم اوچون اؤلوم رایئحه‌سي‌یئک، او
بئرئنه ده حیات اوچون حیات رایئحه‌سي.
و کئم بو شیلره کئفایتدئر؟ ۱۷ چونکي
بئز بئر چوخلاري کئمي دیئلئک کي،

تارينين كلاميني تئجارت وسئله‌سي ادک.
لاکئن خولوصئيّتدن و تاريدان اولان
کئمي، تارينين حوضوروندا، مسئحده
دانيشيريق.

تزه عهدئن خادئملري ۱

۳ مگر اؤزوموزو گئنه تعرئف اتمه‌يه
باشلاييريق؟ و يا بعضئلر کئمي
سئزدن يا دا سئزه توّوصئيه نامه‌لره
احتئياجيميز وار؟ ۲ بئزئم نامه‌مئز
سئز اؤزونوزسوز کي، اورکلرئمئزده
يازيليب و بوتون ائنسانلار
طرفئندن تانينيب و اوخونوب.
۳ سئز گؤرسدئرسئنئز کي، بئزئم
خئدمتئمئزئن سايه‌سئنده مسئحئن
مکتوبوسونوز؛ مورکّبله يازيلميش
يوخ، ياشايان تارينين روحو ائله،
داش لؤوحه‌لري اوستونده يازيلميش
يوخ، ائنسان اوره‌يئنئن لؤوحه‌لري
اوستونده. ۴ و مسئحئن واسئطه‌سئله
بئزئم تارييا بله بئر اعتئماديميز وار.
۵ اونا گؤره يوخ کي، گويا بئزده
اله بئر قابئلئيّت وار کي، بئزدن
بئر شي عمله گلسئن. يوخ، بئزئم
قابئلئيّتئمئز تاريداندير کي، ۶ بئزي
تزه عهدئن قابئلئيّتلي خئدمتچئسي
اتدي؛ حرفئن يوخ ، موقدّس
روحون. چونکي حرف اؤلدورور،
آمّا روح ياشادير. ۷ لاکئن اگر اؤلوم
گتئرن خئدمت، يعني حرفلري
داش لؤوحه‌لرده حکّ اولونموش،
او قدر شؤوکّله گلدي، اله کي،
موسانين اوزونده‌کي احتئشام فاني
اولان حالدا، ائسرايئل اوغوللاري
اونون اوزونه باخا بئلمئردئلر، ۸ بس
نجه روحون خئدمتي اوندان
داها چوخ شؤوکّلي اولمالياجاق؟!
۹ چونکي اگر محکومئيّت گتئرن
خئدمتئن شؤوکتي وار، صالحلئک
گتئرن خئدمتئن داها چوخ
شؤوکتي اولاجاق. ۱۰ اونا گؤره
کي، شؤوکّلي اولان شي، بو
خوصوصدا، شؤوکتده اونو اؤتن
شيئن قاباغيندا شؤوکتي اولماز.
۱۱ چونکي اگر فاني اولان،
شؤوکّله‌دئر، نه‌قدر چوخ باقي

اولان شؤوکتده اولاجاق. ۱۲ بونا
گؤره بله بئر اومئدئمئز وار ائکن،
بؤیوک جسارتله دانیشیریق. ۱۳ بئز
موسا کئمي دیئلئک؛ او، اوزونه
اؤرتوک چکدي کي، ائسرائیل
اوغوللاري کچئب- گدن شؤوکتئن
آخیریني گؤرمه‌سئنلر. ۱۴ لاکئن
اونلارین ذهئنلري کور اولوب،
چونکي بو گونه کئمي قدئم عهد
اوخوناندا همن اؤرتوک گؤتورولمه
مئش قالیر. چونکي بو اؤرتوک
مسئحده گؤتورولور. ۱۵ حتّا بو
گونه کئمي بله، موسانین یازیلاري
اوخونان زامان، اونلارین اورکلري
اوستونه بئر اؤرتوک چکئلئر. ۱۶ آمّا
نه زامان کي، بئری ربّه دؤنور، بو
اؤرتوک آرادان قالدیریلیر. ۱۷ رب
موقدّس روحدور؛ ربّئن روحو
هارادا اولسا، آزادلیق دا اورادادیر.
۱۸ آمّا بئز هامیمیز، آچیق اوزله ربّئن
شؤوکتئنه آینا ائمئش کئمي باخیریق
و شؤوکتدن شؤوکته کچئب، اِله او
صورته ده تبدئل اولونوروق. بو دا
ربدندئر کي، موقدّس روحدور.

پولوسون حوارئلئک خئدمتي ۱

۴ بونون اوچون ائندي کي،
آلدیغیمیز مرحمته گؤره، بو
خئدمتئمئز وار، یورولموروق.
۲ آمّا عاییب اولان گئزلي شیلري
ردّ اتمئشئک. حئیله گرلئکله
رفتار اتمئرئک. تارینین کلامیني
تحرئف اتمئرئک. آنجاق حقئقتي
گؤرسدئب، تارینین حوضوروندا
اؤزوموزو هر کسئن وئجدانینا
تؤوصئیه ادئرئک. ۳ و اگر خوش
خبرئمئز اؤرتولودور، هلاک
اولانلارا اؤرتولودور. ۴ یعني او
ائمانسیزلارا کي، بو عصرئن آللاهي
اونلارین ذهئنلرئني کور ادئب. اِله
کي، تارینین صورتي اولان مسئحئن
شؤوکتئنئن خوش خبرئنئن نورو
اونلاري آیدینلاتماسین. ۵ چونکي
بئز اؤزوموزو یوخ، مسئح عئساني
رب وعظ ادئرئک، اؤزوموزو ده

ئىسانىن خاطىرىنە سىزىن قوللارىنىز!
۶ چونكي "قارانليقدان ائشيق
پارلاسين" دئين تاري، اله اودور
كي، اوركلرئمئزده ائشيقلانيب. اِله
كي، مسئحئن جامالىندا تارينين
شؤوكتئنئن معرئفتئنئن نورونو عطا
اتسئن. ۷ آمّا بو ثروتي ساخسي
قابلاردا ساخلاييريق كي، بو
لاپ اوستون قودرت بئزه يوخ،
تارىيا عاييد اولسون. ۸ هر طرفدن
موصئبت آلتينداييق، آمّا ازئلمه
مئشئک. حيرانيق، آمّا چاره‌سئز
ديئلئک. ۹ عذاب چکئرئک، آمّا
ترک اولونموش ديئلئک. ييخيليريق،
آمّا هلاک اولماميشيق. ۱۰ همئشه
هر يرده ئىسانىن اؤلومونو بدنئمئزده
گزدئرئرئک كي، ئىسانىن حياتي دا
بدنئمئزده ظاهئر اولسون. ۱۱ چونكي
بئز دئرئلري، ئىسانىن خاطىرىنە دائم
اؤلومه تسلئم ادئرلر كي، ئىسانىن
حياتي دا فاني اولان بدنئمئزده
ظاهئر اولسون. ۱۲ بلجه اؤلوم
بئزده ائشله‌يئر، آمّا حيات سئزده!
۱۳ يازيليب كي، "ائنانديم، اونا
گؤره ده دانيشديم." بئز ده اِله همن
او ائمانين روحو ائله ائنانيب، اونا
گؤره ده دانيشيريق. ۱۴ و بئلئرئک
ده كي، رب ئىساني دئرئلدن،
بئزي ده ئىسا ائله دئرئلده‌جک
و سئزئنله بئر يرده اؤز حوضورونا
چيخارداجاق. ۱۵ چونكي بوتون
بونلار سئزئن اوچوندور كي، چوخ
ائنسانلارين اوستونه چوخالان
فيض، تارينين شؤوكتي اوچون
شوكورلره سبب اولسون. ۱۶ بونا
گؤره بئز يورولموروق؛ ظاهئري
وارليغيميز پوزولسا دا، داخئلي
وارليق گوندن-گونه تزه‌لنئر.
۱۷ چونكي كچئب-گدن يونگول
موصئبتلرئمئز بئزئم اوچون اله بؤيوک
و ابدي بئر شؤوكت حاصئل ادئر
كي، هچ بئر شيله موقايئسه اولونا
بئلمز. ۱۸ چونكي بئز گؤرونن شيلره
يوخ، گؤرونمه‌ين شيلره باخيريق.
اونا گؤره كي، گؤرونن شيلر

چئتب- گدن، آمّا گؤرونمەین شیلر
ابدي‌دئر.
۵ ۱ بئلئرئک کي، اگر بو یرده اولان
چادیر اوئمئز ییخیلسا، گؤیلرده
تاریدان بئر عئمارتئمئز وار؛ اَله تئکئلمه
مئش ابدي بئر اِوئمئز. ۲ چونکي بو
اِوده آه چکئرئک و آرزولاییریق کي،
گؤیدن اولان مسکنئمئزي گِیئنک.
۳ نه قدر کي، اونو گِیئنمئشئک، لوت
گؤرونمەیه‌جه‌یئک. ۴ دوغرودان دا بئز
بو چادیردا اولارکن، آغیر بئر یوک
آلتیندا آه چکئرئک، چونکي سویونماق
یوخ، گِیئنمک ائسته‌یئرئک کي، فاني
اولاني حیات اودسون. ۵ بئزي بو
مقصد اوچون حاضیرلایان تاري‌دیر کي،
موقدّس روحون بِیئني بئزه وردي. ۶ بونا
گؤره همئشه جسوروق و بئلئرئک ده
کي، بدنده یاشادیقجا ربدن اوزاقدایيق.
۷ چونکي گؤرونوشله یوخ، ائمانلا رفتار
ادئرئک. ۸ دیئرم بئز جسوروق و
بدندن کؤچوب، ربّئن یانیندا مسکن
اتمه‌یي داها چوخ ائسته‌یئرئک. ۹ اونون
اوچون ده چالیشیریق کي، ائستر اوده
ائستر قوربتده، اونا مقبول اولاق.
۱۰ چونکي بئزئم هامیمیزا لازیمدیر کي،
مسئحئن حؤکم تختئنئن قاباغیندا ظاهئر
اولاق کي، هر بئرئمئز بدنده یاشایارکن
گؤردویوموز یاخشي و یا پئس ائشلرئن
عوضئني آلاق. ۱۱ بونا گؤره ربدن
قورخماغین نه اولدوغونو بئله‌رک بئز،
ائنسانلاري قانع اتمه‌یه چالیشیریق؛
لاکئن نه اولدوغوموز تاریپا آشکاردیر
و اومئد ادئرم کي، سئزئن وئجدانینیزا
دا آشکاردیر. ۱۲ اؤزوموزو گئنه سئزئن
یانینیزدا تعرئفله‌مئرئک؛ لاکئن سئزه
فورصت ورئرئک کي، بئزدن اؤتري فخر
اِده‌سئنئز، اله کي، اورکده یوخ، ظاهئرده
فخر ادنلره بئر جاوابینیز اولسون. ۱۳ اگر
بئز عاغلیمیزي ائئرمئش اولساق، بو تاري
اوچوندور. یوخ، اگر عاغلیمیز باشیمیزدا
اولسا، بو سئزئن اوچوندور. ۱۴ چونکي
مسئحئن سوگئسي بئزي زورلاییر و
بئز قانع اولوروق کي، هامي اوچون
بئري اؤلدو، بلجه هامي اؤلدولر. ۱۵ و
او هامي اوچون اؤلدو کي، یاشایانلار
آرتیق اؤزلري اوچون یوخ، اونلارین

يولوندا اؤلن و دئرئلن اوچون ياشاسينلار.
۱۶ بونا گؤره بئز ائندئدن بله هچ
كئمي جئسماني باخيمدان تانيميريق؛
اگر مسئحي جئسماني باخيمدان تانيميش
اولساق دا، آرتيق ائندي اِله تانيميريق.
۱۷ بونون اوچون كئم مسئحده‌دئر، تزه
مخلوقدور. كؤهنه شيلر كچدي؛ باخ ائندي
هر شي تزه اولوب. ۱۸ بونلارين هاميسي
تاريداندير. او تاريدان كي، بئزي مسئحئن
واسئطه‌سئله اؤزو ائله باريشديردي و بئزه
باريشديرما خئدمتئني وردي. ۱۹ يعني،
تاري مسئحده اولوب، دونياني اؤزو
ائله باريشديريردي و تقصئرلرئني اونلارا
سايماييردي و باريشديرما كلاميني بئزئم
ائچئمئزده قويوب. ۲۰ دمه‌لي بئز مسئحئن
الچئلرئيئک. اله بئل كي، تاري بئزئم
واسئطه‌مئزله ائرتئباط قورور. مسئحئن
عوضئنده سئزه يالواريريق كي، تاري
ائله باريشاسينيز. ۲۱ او، گوناهي بئلمه‌يني،
بئزئم عوضمئزده گوناه اتدي كي، بئز
اوندا تارينين صالحلئيي اولاق.

۶ ۱ و اونونلا بئرلئکده ائشله‌يه‌رک،
سئزه ده يالواريريق كي، تارينين
فيضئني بوش يره قبول اتمه‌يه‌سئنئز.
۲ چونكي او ديئر:
"مقبول واختدا سنه قولاق آسديم،
نئجات گونونده سنه كؤمک اتدئم."
باخ، ائندي "مقبول واختدير"،
باخ ائندي "نئجات گونودور."
۳ بئز هچ بئر شيده هچ كسئن
ائنجئمه‌سئنه سبب اولماديق كي،
خئدمتئمئز اعتئباردان دوشمه‌سئن.
۴ لاكئن هر شيده اؤزوموزو تارينين
خئدمتچئلري گؤرسه‌دئرئک؛
چوخ طاقت گتئرمکده،
موصئبتلرده، چتئنلئکلرده،
پرئشانليقلاردا، ۵ كؤتكلرده،
حبسلرده، ائغتئشاشلاردا،
محنتلرده، يوخوسوزلوقلاردا،
آجليقدا، ۶ پاكليقدا، معرئفتده،
صبئرده، مهرئبانليقدا، موقدّس
روحدا، اصئل محبّتده، ۷ حقئقتئن
سؤزونده، تارينين قودرتئنده، صاغ
و يا سول اللرئمئزده صالحلئک
سئلاحلاري ائله، ۸ حؤرمت و
حؤرمتسئزلئکله، مذمّت و تعرئفله.

آلداتانلار سايىلساق دا، دوروست
آداملاريق. ۹ نامعلوملار سايىليريق،
آمّا چوخ دا مشهور. اؤلن آداملار
سايىليريق، آمّا باخ، دئرئئک. جزا
چکئرئک، آمّا گئنه ده اؤلومه
ورئلمه‌مئششک. ۱۰ قمگئنلر کئمي،
لاکئن همئشه شاد. يوخسول،
لاکئن بئر چوخلاريني وارلي اِدَن.
هچ بئر شيي اولمايان، لاکئن هر شيه
مالئک اولان. ۱۱ اي قورئنتلي‌لر،
سئزئنله آچيقجا دانيشديق، سئزه
اوره‌يئمئزي آچديق. ۱۲ بئز سئزه
اولان محبّتئمئزي سئزدن اَسئرگه
مئرئک، سئزسئنئز کي، بئزه اولان
محبّتئنئزي بئزدن اَسئرگه‌يئرسئنئز.
۱۳ بونون موقابئلئنده-(اوشاقلاريما
دانيشان کئمي دانيشيرام)-سئز ده
اوره‌يئنئزي آچين. ۱۴ ائمانسيزلارلا
بئر يوغا گئرمه‌يئن، چونکي
صالحلئکله شرئعتسئزلئيئن نه
موشارئکتي، نورلا قارانليغين دا
نه رفاقتي اولا بئلر؟! ۱۵ مسئحله
«بِلئعال» آراسيندا نه موناسئبت
اولا بئلر؟ و يا ائماني ائله ائمانسيز
آراسيندا نه موشترک بئر شي اولا
بئلر؟ ۱۶ تارينين معبدئنئن بوتلرله
نه راضيليغي اولا بئلر؟ چونکي بئز
ياشايان تارينين معبدئيئک. نجه کي،
تاري ددي:
"اونلاردا ساکئن اولوب آرالارينداير ئيه
جه‌يم؛
اونلارين تاريسي اولاجاغام،
اونلار دا منئم خالقيم اولاجاقلار." ۱۷ بونا
گؤره رب ديئر:
"اونلارين آراسيندان چيخين،
اونلاردان آيريلين.
نجئس بئر شيه توخونمايين.
من ده سئزي قبول اده‌جه‌يم." ۱۸ هر شيه
قادئر اولان رب ديئر:
"سئزه آتا اولاجاغام،
سئز ده منه اوغوللار و قيزلار
اولاجاقسينيز."

۷ ۱ بلجه اي سِوگئلئلر، بو وعده‌لره
مالئک اولاراق، اؤزوموزو هر
جور جئسماني و روحاني ناپاکليقدان
تمئزله‌يک و تارينين قورخوسوندا

موقدّسلئيي كامالا يتئرک. ۲ اوركلرئنئزده
بئزه ير ورئن. هچ كئمي ائنجئتمه‌دئک،
هچ كئمي فسادا چكمه‌دئک، هچ
كئمدن اؤز منفعتئمئز اوچون ائستئفاده
اتمه‌دئک. ۳ بونو سئزي محكوم اتمک
اوچون دمئرم، چونكي اوّلجه ده ددئم
كي، اوره‌يئمئزده اِله بئر يرئنئز وار كي،
سئزئنله بئر يرده اؤلوروک، بئر يرده
ده ياشاييريق. ۴ سئزه اولان اعتئماديم
بؤيوكدور، سئزئن حاقّينيزدا اتدئيئم فخر
بؤيوكدور، تسلّي ائله دولويام، بوتون
موصئبتئمئزده شادليقدان جوشورام.
۵ چونكي حتّا مقدونئيه‌يه گلدئيئمئز
واخت دا، بدنئمئزئن راحاتليغي يوخ
ائدي؛ هر طرفدن سيخيليرديق: اشئكده
داعوالار، ائچه‌رئده قورخولار. ۶ لاكئن
ازئلنلره تسلّي ورن تاري، تئطوسون
يانيمزا گلمه‌سي ائله بئزه تسلّي وردي.
۷ نه آنجاق اونون گلمه‌سي‌ائله، او تسلّي
ائله ده كي، او اؤزو سئزئن يانينيزدا
تاپيب. سئزئن بؤيوک حسرتئنئزي،
آغلاشماغينيزي و منه اولان قيرتئنئزي
بئزه خبر ورنده داها آرتيق سوئندئم.
۸ چونكي اگر يازديغيم مكتوبلا سئزي
قمگئن اتمئش اولسام دا، پشمان ديئلم.
گرچي پشمان اولدوم، اونا گؤره كي،
گؤرورَم سئزي قيسا بئر مودّت اوچون
اولسا دا، قمگئن اتدي. ۹ آمّا ائندي
من سوئنئرم؛ قمگئن اولدوغونوز اوچون
يوخ، اونون اوچون كي، سئزي تؤوبه
اتمک درجه‌سئنه قدر قمگئن اتدي.
چونكي سئز تارينين ائسته‌دئيي شكئلده
قمگئن اولوندونوز، اله كي، بئزدن هچ بئر
ضرر چكمه‌يه‌سئنئز. ۱۰ چونكي تارينين
ائسته‌دئيي شكئلده قمگئن اولماق اله بئر
تؤوبه‌ني حاصئل اِدئر كي، نئجاتا آپاران
و پشمانسيزدير، لاكئن دونيانين قمي
اؤلومو حاصئل ادئر. ۱۱ چونكي گؤرون
اِله بو، يعني تارينين ائسته‌دئيي شكئلده
قمگئن اولماق سئزده نه بؤيوک جهد،
نه قدر عوذورخاهليق، نه حئدّت، نه
قورخو، نه حسرت، نه قيرت، قلط
ائشئن ضئدّئنه ده نه ائنتئقام حاصئل
اتدي! سئز هر شيده گؤرستدئنئز كي،
او جهتدن معصومسونوز. ۱۲ بلجه سئزه
يازديغيمي، حاقسيزليق ادن آدامدان

اؤتري و يا حاقسيزليق چكن آدامدان
اؤتري يازماديم. اونون اوچون يازديم
كي، تارينين حوضوروندا سئزئن بئزئم
حاقّيميزدا اولان قيرتئنئز سئزه آشكار
اولسون. ۱۳ بونا گؤره ده تسلّي تاپميشيق.
بئزئم تسلّئمئز بئر يانا، تئطوسون شادليغي
بئزي داها چوخ سوئندئردي. چونكي
اونون روحو سئزئن هامينيزدان تزه‌لنئب.
۱۴ چونكي اگر اونون يانيندا سئزئن
باره‌ده فخر اتمئش اولسام دا، نجئل
اولماميشام. لاكئن بوتون شيلري سئزه
نجه حقئقتده دانيشديق، الجه ده،
تئطوسون يانيندا اتدئيئمئز فخر حقئقت
چيخدي. ۱۵ و هامينيزين ائطاعتئني، نجه
قورخو و لرزه ائله اونو قبول اتمه‌يئنئزي
خاطيرلاديقجا، سئزه اولان سوگئسي
داها چوخ آرتير. ۱۶ سئزه هر شيده بل
باغلايا بئلدئيئم اوچون سوئنئرم.

سخاوتلي هدئيه ۱

۸ قارداشلار، ائسته‌يئرئک كي،
تارينين مقدونئيّه كئلئسالارينا
وردئيي فيضدن سئزي آگاه
ادک: ۲ بؤيوک موصئبتلرله
ائمتاحان اولوندوقلاري حالدا،
اونلارين بول-بول شادليغي و درئن
يوخسوللوغو اونلارين سخاوتلرئنئن
وارليليغيندا جوشوب آخدي.
۳ و من شاهئدم كي، گوجلري
چاتانا قدر، حتّا داها دا آرتيق
اؤز ائستكلري ائله ورئب، ۴ بئزه
چوخ يالواردیلار كي، موقدّسلره
خئدمت اتمک ائشئنده ائشتئراک
اوچون، اونلارا ائجازه ورک.
۵ و بو بئزئم گومان آپاردیغيميز
كئمي ديئلدي، لاكئن اونلار اوّل
اؤزلرئني ربّه، سونرا دا تارينين
ائراده‌سي ائله بئزه تقدئم اتدئلر.
۶ بونا گؤره بئز تئطوسدان خاهئش
اتدئک كي، بو احسان ائشئني
اوّلدن نجه باشلاميشدي، اِله‌جه
ده سئزئنله بئرلئکده بئتئرسئن. ۷ آمّا
نجه كي، سئز هر شيده، ائماندا،
بياندا، معرئفتده، هر جور جهددە و
بئزه اولان محبّتئنئزده افضلسئنئز، بو
احسان ائشئنده ده افضل اولاسينيز.

۸ بونو بئر امر كئمي يوخ، اؤزگه
لرئن جهدئنئن سببي ائله محبّتئنئزئن
خالئصلئيئني محک وورماق اوچون
ديئرم. ۹ چونکي سئز ربّئمئز عئسا
مسئحئن فيضئني بئلئرسئنئز: او،
وارلي اولدوغو حالدا، سئزئن
خاطئرئنئزه يوخسول اولدو کي،
سئز اونون يوخسوللوغو ائله وارلي
اولاسينيز. ۱۰ بو حاقدا من نظرئمي
ورئرم، چونکي بو، سئزئن اوچون
فايدالي‌دير کي، کچن ائلدن بري
آنجاق باشلاماقدا يوخ، ائستکده ده
اوّل آداملارسينيز. ۱۱ ائندي ده بو
ائشي باشا چاتديرين کي، نجه اونو
ائستمکده حاضيرليق وار ائدي،
اونو گوجونوز چاتانا قدر باشا
چاتديرماقدا دا حاضيرليق اولسون.
۱۲ چونکي اگر ائستک اولسا،
ائنسانين اَلئنده اولمايانا گؤره يوخ،
اَلئنده اولانا گؤره، مقبول اولور.
۱۳ چونکي بو اونون اوچون ديئل
کي، اؤزگه‌لره راحاتليق و سئزه
سيخينتي اولسون، لاکئن برابرلئيه
گؤره‌دئر کي، ۱۴ ائندي سئزئن
بوللوغونوز اونلارين احتياجيني
رفع اتسئن و اونلارين دا بوللوغو
سئزئن احتياجينيزي رفع اتسئن و
بلجه برابرلئک اولسون. ۱۵ نجه کي،
يازيليب: "چوخ ييغانين آرتيغي،
آز ييغانين دا اَسکئيي اولمادي."
۱۶ تاريپا شوکور اولسون کي، همن
جهدي سئزئن اوچون تئطوسون
اوره‌يئنه قويدو. ۱۷ چونکي او،
آنجاق بئزئم خاهئشئمئزي قبول
اتمه‌دي، داها دا چوخ جهد
ادئب، اؤز ائسته‌يي ائله سئزئن
يانينيزا گدئب. ۱۸ بئز ده اونونلا
او قارداشي گؤنده‌ردئک کي،
ائنجئلئن خوش خبرئنئن ائشئنده
اونون تعرئفي بوتون کئلئسالاردا
ياييليب. ۱۹ و نه آنجاق بو، کئلئسالار
طرفئندن ده تعيئن اولوب کي، ربّئن
اؤز جلالي اوچون بئزئم طرفئمئزدن
ائداره اولونان بو احسان ائشئنده
بئزئمله سفره چيخيب، ائسته‌يئمئزي
گؤرسون. ۲۰ و احتئياط ادئرئک

كي، مبادا بو سخاوتلي هدئيه‌نئن
ائداره اتمه‌سئنده كئمسه بئزي
اعتئبارسيز اتسئن. ۲۱ چونكي دئقّت
ادئرئک كي، آنجاق ربّئن گؤزونده
حؤرمتلي اولاني يوخ، ائنسانلارين
گؤزونده ده حؤرمتلي اولاني
يرئنه يتئرک. ۲۲ اونلارلا برابر
قارداشيميزي دا گؤنده‌رئرئک كي،
اونو دفه‌لرله ائمتاحانا چكئب نه‌قدر
جهدلي اولدوغونو گؤرموشوک. و
ائندي سئزه اولدوغو او بؤيوک
اعتئمادي اوچون داها دا چوخ
جهد ادئر. ۲۳ تئطوسا گلئنجه،
او منئم يولداشيم و آرانيزدا منئم
همكاريمدير. قارداشلاريميزا گلئنجه،
كئلئسالارين اِلچئلري، مسئحئن ده
شؤوكتي‌دئرلر. ۲۴ بلجه كئلئسالارين
حوضوروندا محبّتئنئزئن و سئزئن
حاقّينيزدا اتدئيئمئز فخرئن سببئني
آچيقجا اونلارا گؤرسدئن.

۹ ۱ چونكي موقدّسلره بو خئدمت
اتمک حاقّيندا سئزه يازماق
منجه آرتيقدير. ۲ چونكي كؤمک اتمه‌يه
اُسته‌يئنئزئن اولدوغونو بئلئرم و بونون
اوچون سئزئن حاقّينيزدا مقدونئيه
لئلرئن يانيندا فخر ادئرم كي، اَخايئه‌يه
كچن ائلدن بري حاضيردير و سئزئن
قيرتئنئز بئر چوخلاريني حركته گتئرئب.
۳ لاكئن قارداشلاري گؤنده‌رمئشم
كي، سئزئن حاقّينيزدا اولان فخرئمئز بو
خوصوصدا عبث اولماسين و ددئيئم
كئمي، سئز حاضير اولاسينيز. ۴ مبادا
اگر مقدونئيه‌لئلر منئمله گلسئنلر و
سئزي حاضير اولماميش گؤرسونلر و
بئز (دمئرم سئز) بو اعتئماد اوزوندن
نجالت چكک. ۵ بوندان اؤتري ده من
قارداشلاردان خاهئش اتمه‌يي لازيم
گؤردوم كي، ائره‌لئدن سئزئن يانينيزا
گلسئنلر و وعده ادئلمئش احسانينيزي
قاباقجادان حاضيرلاسينلار. او حالدا
احسان كئمي حاضيرلانميش اولار و
طاماحكارليقدان بئر اثر اوندا اولماز. ۶ و
بو دا كي، خسئسلئكله سپن خسئسلئكله
بئچر، بوللوقلا سپن ده بوللوقلا بئچر. ۷ هر
كس اوره‌يئنده نئيّت اتدئي كئمي
ورسئن، كدرله يا دا مجبوري يوخ،

چونکي تاري شادليقلا وِرەني سوئر. ۸ و
تاري قادئردئر کي، بوتون فيضي سئزه
بول اتسئن، اِله کي، هر شيده همئشه
کئفايتئنئز اولوب هر خيئر عمل اوچون
دؤولتلي اولاسينيز. ۹ نجه کي، يازيليب:
"داغيتدي،
يوخسوللارا وردي؛
صالحلئيي ابده کئمي برقرار قالير."
۱۰ اکئنچي اوچون توخوم و
يمک اوچون چورک ورن،
اکمک اوچون توخومونوزو ورئب
چوخالداجاق و صالحلئيئنئزئن
محصولونو آرتيراجاق. ۱۱ سئز کامئل
سخاوت اوچون هر شيده دؤولتلي
اولاجاقسينيز کي، بئزئم واسئطه
مئزله تاريا شوکور گتئرەجک.
۱۲ چونکي بو منصبئن خئدمتي
آنجاق موقدّسلرئن احتئياجلاريني
رفع اِتمئر، اونلارين تاريا ورن
شوکورلری ائله چوخاليب داشير دا.
۱۳ بو خئدمتئنئزله ورئلن ثوبوتا گؤره
تاريا حمد ادەجکلر کي، ائقرار
اتدئيئنئز مسئحئن ائنجئلئندن ائطاعت
ادئب، اونلاري و هاميني سخاوتله
شرئک ادئرسئنئز. ۱۴ اونلار دا
تارينين سئزده بول اولان فيضئندن
اؤتري سئزه موشتاق اولوب،
سئزئن اوچون دوعا ادئرلر. ۱۵ تاريا
اونون سؤزله بيان اولونا بئلمەين
عطاسي اوچون شوکورلر اولسون.

پولوس اؤزوندن دئفاع ادئر ۱

۱۰ ائندي، من، پولوس
شخصن مسئحئن حلئملئيي
و مولايئملئيي آدينا سئزدن خاهئش
ادئرم-من کي، آرانيزدا حاضير
ائکن حلئم، لاکئن قايئب ائکن
جسورام. ۲ خاهئش ادئرم کي،
حاضير اولاندا، مجبور قالماييم کي،
بعضئلرئن ضئدّئنه ددئيئم جورعتئمي
گؤرسەدئم، او آداملارين ضئدّئنه
کي، بئزئم رفتاريميزي جئسماني
گومان ادئرلر. ۳ چونکي جئسمده
يرئَسَک ده، جئسمه گؤره جنگ
اتمئرئک. ۴ چونکي جنگئمئزئن
سئلاحلاري جئسماني ديئللر،

لاكئن قالالاري يخماق اوچون
تارينين قودرتئنه مالئكدئرلر. ۵ بئز
نظرئيّه‌لري و تارينين معرئفتئنه
ضئدّ دوران هر باطئل شيي
يخيريق و هر دوشونجه‌ني مسئحئن
ائطاعتئنه اسئر ادئرئک. ۶ و سئزئن
ائطاعتئنئز نه زامان تکمئل اولسا،
هر جور ائطاعتسئزلئيي جزالاندیرماغا
حاضيريق. ۷ آيا هر شيه ظاهئري
گؤرونوشونه گؤره باخيرسينيز؟
اگر کئمسه اؤزونده بو يقئني وار
کي، مسئحئندئر، قوي گئنه ده
اؤزونده دوشونسون کي، او اؤزو
نجه مسئحئنکئدئر، بئز ده اله
يئک. ۸ چونکي حتّا اگر ربّئن بئزه
وردئيي ائقتئدارينا نخر اِتسَم ده،
اوتانان ديئلم، او ائقتئدارا کي،
سئزي يخماق اوچون يوخ، سئزي
داها چوخ بئنا اتمک اوچوندور.
۹ چونکي ائسته‌مئرم اِله گؤرونوم
کي، گويا مکتوبلاريملا سئزي
قورخودورام. ۱۰ چونکي ديئرلر:
"مکتوبلاري آغير و قودرتلي‌دئر، آمّا
شخصي گؤرونوشو تأثئرسئز، نئطقي
ده حقئردئر." ۱۱ بله دوشونن آدام
قوي بئلسئن کي، بئز قايئب‌ائکن
مکتوبلاريميز واسئطه‌سئله سؤزده
نجه‌يئک، حاضير ائکن عملده ده اِله
يئک. ۱۲ چونکي بئزده او جسارت
يوخدور کي، اؤزوموزو، اؤزلرئني
تعرئفله‌ين بعضئلرئنه اوخشاداق، يا
دا اونلارلا موقايئسه ادک. اونلار
اؤزلرئني اؤزلري ائله اؤلچه‌رک و
اؤزلرئني اؤزلري ائله موقايئسه اده
رک، آنلاقسيز اولورلار. ۱۳ آمّا بئز
حدّئمئزدن آرتيق نخر اتمه‌يه‌جه‌يئک،
لاکئن تارينين بئزه اؤلچو تعيئن
اتدئيي او ساحه‌نئن اؤلچوسونده
نخر ادئب، سئزه ده يتئشئب
چاتاجاغيق. ۱۴ بئز، سئزه يتئشمه‌ينلر
کئمي اؤزوموزو اوزاتميريق،
چونکي مسئحئن ائنجئلئنئن خوش
خبری ائله سئزئن چاتديغينيز يره
بئز اوّل چاتديق. ۱۵ بئز حددن
آرتيق، يعني اؤزگه بئر آدامين
زحمتئنه نخر اتمئرئک، آمّا اومئد

ادئرئک کي، ائمانينيز بؤيودوکجه،
بئز ده اؤز حدّئمئزئن ائچنده داها دا
آرتيق ووسعت تاپاق. ۱۶ اِله کي،
ائنجئلئن خوش خبرئني سئزئن او
تايينيزدا کي اؤلکه‌لره وعظ ادک
و اؤزگه بئرئئن اؤلچوسونده باشا
چاتديريلميش اوچون فخر اتمه‌يک.
۱۷ "لاکئن قوي فخر ادن آدام،
ربده فخر اتسئن." ۱۸ چونکي اؤزونو
تعرئف ادن يوخ، ربّئن تعرئف
اتدئيي آدام مقبول سايليير.

پولوس حوارئلئيئندن دئفاع ادئر ۱

۱۱ کاشکي بئر آز
عاغيلسيزليقدا منه
دؤزسَيدئئز: لاکئن دوغرودان دا
منه دؤزورسونوز! ۲ چونکي سئزئن
حاقّينيزدا تارينين قيرتي ائله قيرتلئيم.
چونکي سئزي تک بئر اَره، مسئحه
آداخلي اتدئم کي، سئزي مسئح
اوچون پاک بئر باکئره قيز کئمي
تقدئم ادئم. ۳ لاکئن قورخورام کي،
نجه ائلان حوّاني اؤز حؤقّه‌بازليغي
ائله آلداتدي، سئزئن ده فئکئرلرئنئز
مسئحده اولان صافليق و پاکليقدان
اوزاق دوشسون. ۴ چونکي اگر
بئري گلئب، بئزئم وعظ اتمه‌دئيئمئز
بئر عئساني وعظ ادئر و يا آلديغينيز
روحدان باشقا بئر روحو آليرسينيز،
و يا قبول اتدئيئنئز ائنجئلدن آيري بئر
ائنجئلي قبول ادئرسئنئز، بونا ممنونئيّتله
دؤزورسونوز. ۵ آمّا هچ شيده اؤزومو
فايئق حوارئلردن اَسکئک سايميرام.
۶ حتّا اگر نئطقده مهارتسئز اولسام
دا، معرئفتده اِله ديئلم. آمّا هر
حالدا بئز بونو هر شيده سئزه آشکار
اتدئک. ۷ و يا مگر گوناه اتدئم کي،
سئزي اوجالتماق اوچون اؤزومو
آلچالتديم؟ چونکي تارينين ائنجئلئني
سئزه موفته وعظ اتدئم؟ ۸ سئزه
خئدمت اتمک اوچون اؤزگه
کئلئسالاري سويوب، اونلاردان
ماعاش آلديم. ۹ و يانينيزدا اولان
زامان احتئياجدا اولاندا دا هچ کسه
يوک اولماديم. چونکي قارداشلار
مقدونئيه‌دن گلدئکده احتئياجيمي

تامامن رفع اتدئلر. و هر شيده
اؤزومو ساخلاديم كي، مبادا سئزه
بئر يوک اولوم و بله اتمه‌يه ده داوام
وره‌جه‌يم. ۱۰ مسئحئن منده اولان
حقئقتي حاقّي اوچون، اَخايئه بؤلگه
لرئنده كئمسه مني بو ائفتئخاريمدان
محروم اتميه‌جک. ۱۱ نه اوچون؟
سئزي سِومه‌دئيئمه گؤره؟ تاري
بئلئر! ۱۲ لاكئن اتدئيئمه داوام
وره‌جه‌يم كي، فخر اتدئكلري
خوصوصدا بئزئمله برابر ساييلماق
اوچون فورصت آختارانلارا
فورصت ورمه‌يئم. ۱۳ چونكي بله
آداملار يالانچي حوارئلر، حؤقّه‌باز
ائشچئلردئرلر كي، اؤزلرئني مسئحئن
حوارئلرئنه اوخشاديرلار. ۱۴ بو دا
تعجّوبلو ديئل؛ چونكي شيطان دا
اؤزونو بئر نور مله‌يئنه اوخشادير.
۱۵ اونون اوچون ده تعجّوبلو
ديئل كي، اونا خئدمت ادنلر
اؤزلرئني صالحلئک خئدمتكارلارينا
اوخشاتسينلار كي، اونلارين آخيري
عمل‌لرئنه گؤره اولاجاق. ۱۶ گئنه
ديئرم؛ قوي هچ كس دوشونمه‌سئن
كي، من عاغيلسيزام. لاكئن اگر بله
دئرسه ده، مني آغيلسيز كئمي قبول
ادئن كي، من ده بئر آز فخر ادئم.
۱۷ بو فخره گؤره ددئكلرئمي ربّئن
دئيه‌جه‌يي كئمي يوخ، آغيلسيز بئري
كئمي ديئرم. ۱۸ ائندي كي، بئر
چوخلاري جئسمه گؤره فخر ادئر،
من ده فخر اده‌جه‌يم. ۱۹ چونكي
سئز عاغيلّي اولدوغونوز حالدا،
عاغيلسيزلارا شادليقلا دؤزورسونوز.
۲۰ چونكي اگر كئمسه سئزي قول
اتسه، مالينيزي يِسه، اؤز منفعتي
اوچون سئزدن ائستئفاده اتسه،
اؤزونو بؤيوكلندئرسه، اوزونوزه
وورسا، اونو دؤزورسونوز. ۲۱ بونو
نجالتله دمه‌لئيم كي، بئز ضعئف
عمل اتمئشئک. آمّا كئمسه نه
ائله جسور اولسا-(عاغيلسيز
كئمي دانيشيرام)-من اؤزوم ده
او قدر جسورام. ۲۲ آيا اونلار
عئبراني‌دئرلر؟ من ده عئبراني‌يَم.
ائسرايئللي‌دئرلر؟ من ائسرايئللي‌يَم.

ائبراهئم نسلئندندئرلر؟ من ده.
۲۳ مسئحئن خئدمتچئلري دئرلر؟
(دلي بئر آدام کئمي دانيشيرام)،
من اونلاردان داها چوخ؛ داها
چوخ زحمت چکمئشم، داها
چوخ زئندانلاردا اولموشام،
ساييسيز-حسابسيز دؤيولموشم، چوخ
واخت دا اؤلوم خطرئنه دوشموشم.
۲۴ بش دفه يهودئلردن قيرخدان بئر
اَسکئک شالّاق يمئشم. ۲۵ اوچ دفه
دَيَنَکله وورولموشام، بئر دفه داشا
باسيلميشام، اوچ دفه گمئ سينيب؛
بئر گجه-بئر گوندوز درئن دهنزده
کچئرتمئشم. ۲۶ چوخ دفه سفرلرده
چايلارين خطرلرئنده، اوغرولارين
خطرلرئنده، هموطنلرئمئن
خطرلرئنده، قيري يهودئلرئن
خطرلرئنده، شهرئن خطرلرئنده،
چؤلون خطرلرئنده، دهنزئن
خطرلرئنده، يالانچي قارداشلارين
خطرلرئنده، ۲۷ زحمت و مشقّتده،
چوخ دفه ده يوخوسوز، آجليق و
سوسوزلوقدا، چوخ دفه ده يمکسئز
سويوقلوق و لوتلوکده اولموشام.
۲۸ اشئگدن اولان بو شيلردن باشقا،
هر گون مني ازن، او فئکئردئر
کي، بوتون کئلئسالار اوچون
چکئرم. ۲۹ کئم ضعئف اولور و
من ضعئف اولمورام؟ کئم گوناها
دوشور و من ائچئمده يانميرام؟!
۳۰ اگر فخر اتمک لازيم گلسه،
ضعئفلئئيمي گؤرسه‌دن شيلرله
فخر اده‌جه‌يم. ۳۱ رب عئسانين
آتاسي، او ابدي موتبارک تاري
بئلئر کي، يالان دمئرم. ۳۲ دَمَشقده
آرتاس پادشاهين والئسي، دَمَشقلي
لرئن شهرئني گودوردو کي، مني
ياخالاسين. ۳۳ من ده بئر سبد
ائچئنده شهرئن دوآرينداکي بئر
پنجره‌دن اِندئرئلئب، اونون الئندن
قاچديم.

پولوسون رؤياسي

۱۲ فخر اتمک فايدالي اولماسا
دا، لازيمدير؛ لاکئن من
ائندي ربدن گلن رؤيالار و وحي

لردن دانيشاجاغام. ۲ مسئحه عايید
اولان بئر آدامي تاني‌ييرام كي، اون
دؤرد ائل بوندان قاباق-بئلمئرم
بدنده يا دا بدندن خارئج، تاري
بئلئر-اوچونجو گؤيه آپاريلدي. ۳ و
بئلئرم كي، نجه بو آدام-بئلمئرم بدنده
يا دا بدندن خارئج، تاري بئلئر-
۴ جنّته آپاريلدي و دمه‌ملي سؤزلر
اشئتدي كي، اونلاردان دانيشماق
ائنسانا قدغندئر. ۵ بله بئر آدامين
حاقّيندا فخر اده بئلرم؛ لاكئن
اؤزوم حاقّيندا ضعئفلئكلرئمدن
باشقا هچ بئر شيه فخر اده بئلمرم.
۶ اگر من فخر اتمک ائسته‌سم
ده، عاغيلسيز اولمارام؛ چونكي
حقئقتي دمئش اولارام. آمّا
احتئياط ادئرم كي، مبادا كئمسه
منئم بارمده، منده گؤردويوندن
و مندن اشئتدئكلرئندن آرتيق
دوشونسون. ۷ جئسمئمه ده بئر
تئكان سانجيليب كي، وحي
لرئن چوخ بؤيوک اولماسيندان
كئبئرلَنمه‌يئم؛ شيطان مله‌يي كي،
منه عذاب ورئب، قويماسين كي،
من اؤزومو بؤيوكلندئرئم. ۸ بو باره
ده اوچ دفه ربّه يالواريديم كي،
اونو مندن گؤتورسون. ۹ و ربّ
منه ددي: "منئم فيضئم سنه بسدئر،
چونكي منئم قودرتئم ضعئفلئكده
كامئلله‌شئر." بونا گؤره، داها چوخ
اؤز ضعئفلئكلرئمده فخر اده‌جه‌يم
كي، مسئحئن قودرتي منده ساكئن
اولسون. ۱۰ بو سببدن ده مسئحئن
خاطئري اوچون ضعئفلئكلره،
تحقئرلره، احتئياجلارا، عذابلارا
و چتئنلئكلره راضي‌يام. چونكي
ضعئف اولدوغوم زامان، قووّتلي‌يَم.
۱۱ من عاغيلسيز اولموشام: سئز مني
بونا مجبور اتدئئز. اصلئنده سئز
گرک مني تعرئفله‌يئردئئز، چونكي
بؤيوک سايپلان حوارئلردن هچ
بئر شيده اسكئک ديئلدئم، حتّا
اگر هچ سايپلسام دا. ۱۲ دوغرو بئر
حوارئئن علامتلري سئزئن آرانيزدا
بوتون صبرله، علامتلر، عجايئبلر
و مؤجوزه‌لر واسئطه‌سئله ظاهئر

اولدو. ۱۳ من اؤزومو سئزه بئر یوک
اتمه‌دئم. بوندان باشقا مگر سئزئنله اله
بئر رفتار اولدو کي، گویا او بئري
گئلئسالاردان آشاغیسینیز؟ بو سهوئم
اوچون مني باغیشلایین! ۱۴ ائندي
بو اوچونجو دفه‌دئر کي، سئزئن
یانینیزا گلمه‌یه حاضیرام و سئزه
یوک اولمایاجاغام. چونکي سئزئن
مالینیزي یوخ، اؤزونوزو آختاریرام.
چونکي اوشاقلار والئدینلر اوچون
یوخ، والیدینلر اوشاقلار اوچون
مال-مولک ییغمالي‌دیرلار.
۱۵ چوخ دا شادلیقلا سئزئن
جانینیز اوچون خرجله‌یئب، خرج
اولوناجاغام. اگر من سئزي چوخ
سوئرم، گرک سئزئن طرفئنئزدن
آز سوئلئم؟! ۱۶ قوي بله اولسون،
اؤزومو سئزه یوک اتمه‌دئم. کلکجاز
اولدوغوم بئر آدام اوچون سئزي
حئیله ائله اَله گتئرمئشم! ۱۷ مگر
سئزئن یانینیزا گؤنده‌ردئیئملرئن
واسئطه‌سئله سئزدن اؤز منفعتئم
اوچون بئر اُستئفاده اتدئم؟
۱۸ تئطوسا یالواردیم، اونونلا بئر
قارداش دا گؤنده‌ردئم. مگر
تئطوس اؤز منفعتي اوچون سئزدن
هچ بئر اُستئفاده اتدي؟! مگر بئز
همن روحدا، همن قدملرده رفتار
اتمه‌دئک؟! ۱۹ بوتون بو زامان، آیا
بونو دوشونورموشسونوز کي، بئز
سئزئن قاباغینیزدا اؤزوموزدن دئفاع
ادئرئک؟ بئز تارینین گؤزو قاباغیندا
مسئحه عاییید اولان آداملار
کئمي دانیشیریق. و بوتون بونلار،
اي سوگئلئلر، سئزي بئنا اتمک
اوچوندور. ۲۰ چونکي قورخورام
کي، یانینیزا گلدئیئم واخت، سئزي
اُسته‌دئیئم کئمي تاپمایيم، سئز ده
مني اُسته‌دئیئنئز کئمي تاپمایاسینیز.
مبادا کي، آرانیزدا داعوالار،
پاخیلّیق، حئدّت، چکئشمه،
ائفتئرالار، قیبت، کئبئر و فئتنه‌لر
تاپیم. ۲۱ قورخورام کي، گلدئیئم
واخت، تاریم مني سئزئن قاباغینیزدا
اوتاندیرسین و او آداملار اوچون
یاس توتوم کي، کچمئشده گوناها

باتیب و اتدئکلري ناپاکلیق، زئنا و
شهوتدن تؤوبه اتمه یئبلر.

اؤزونوزو ائمتاحان ادئن ۱

۱۳ بو اوچونجو دفه‌دئر کي،
سئزئن یانینیزا گلئرم: "هر
سؤز ائکي و یا اوچ شاهئدئن آغزي
ائله تصدئق اولوناجاق." ۲ ائکئنجي
دفه اورادا حاضیر اولارکن دمئشم
و ائندي ده ائره‌لئدن قایئب
اولارکن کچمئشده گوناها باتانلارا،
هم ده سئزئن هامینیزا دیئرم کي،
اگر گئنه یانینیزا گلسم، هچ کئمي
اسئرگمه‌یه‌جه‌یم. ۳ اوندان اؤتري
کي، مسئحئن منئم واسئطمله
دانیشدیغینا دلئل آختاریرسینیز. او،
سئزئن قاباغینیزدا ضعئف دیئل،
لاکئن سئزئن آرانیزدا قووّتلي‌دئر.
۴ چونکي او، ضعئفلئیي اوچون
چارمیخا چکئلدي، لاکئن حله ده
تارینین قودرتي اوچون یاشاییر. بئز
ده اوندا ضعئفئک، لاکئن تارینین
سئزده اولان قودرتي اوچون اونونلا
یاشایاجاغیق. ۵ اؤزونوزو ائمتاحان
ادئن، گؤرون آیا ائمانداسینیز.
اؤزونوزو یوخلایین. مگر درک
ائمئرسئنئز کي، عئسا مسئح
سئزده‌دئر؟! مگر بو کي، حقئقتن
ائمتاحاندا مردود اولورسونوز.
۶ لاکئن اومئد ادئرم کي، بئزئم
ائمتاحاندا مردود اولمادیغیمیزي
باشا دوشه‌جکسئنئز. ۷ آمّا تاریپا
دوعا ادئرئک کي، سهو بئر ائش
گؤرمه‌یه‌سئنئز. بونون اوچون یوخ
کي، بئز حاقلي گؤرونک. بونون
اوچون کي، سئز صحئح اولاني
یرئنه یئتره‌سئنئز، حتّا اگر بئز
حاقلي گؤرونمه‌یک. ۸ چونکي
بئز حقئقتئن ضئدّئنه هچ بئر ائش
گؤره بئلمه‌رئک، آنجاق حقئقتئن
یولوندا گؤره بئله‌رئک. ۹ چونکي
بئز ضعئف، لاکئن سئز قووّتلي
اولاندا بئز سوئنئرئک. دوعا دا
ادئرئک کي، سئز کامئل‌لَشه‌سئنئز.
۱۰ من قایئب ائکن بونلاري اونا
گؤره یازیرام کي، اورادا حاضیر

اولدوغوم زامان، ربّئن منه وردئيي
ائقتئداري ائله سئزئنله، ييخماق
اوچون يوخ، بئنا اتمک اوچون
برک رفتار اتمه‌يئم. ۱۱ نهايت،
قارداشلار! سوئنئن، کامئلله‌شئن،
تسلّي تاپين، همفئکئر اولون، باريش
ائچئنده ياشايين و سوگي و باريش
تاريسي سئزئنله اولار. ۱۲ بئربئرئنئزي
موقدّس اؤپوشله سالاملايين.
۱۳ بوتون موقدّسلر سئزه سالام
گؤنده‌رئرلر. بوتون موقدّسلر سئزه
سالام گؤنده‌رئرلر. بوتون موقدّسلر
سئزه سالام گؤنده‌رئرلر. ۱۴ رب
عئسا مسئحئن فيضي، تارينين محبّتي،
و موقدّس روحون رفاقتي سئزئن
هامينيزلا اولسون.

GAL

۱

۱ ائنسانلار طرفئندن يوخ،
ائنسانلارين واسئطه‌سئله ده
يوخ، آنجاق عئسا مسئح و اونو اؤلولردن
دئرئلدن آتا تاري واسئطه‌سئله حواري
تعيئن اولونان پولوسدان ۲ و منئمله
اولان بوتون قارداشلاردان، قالاتئيانين
كئلئسالارينا: ۳ آتاميز تاريدان و ربّ
عئسا مسئحدن سئزه فيض و باريش
اولسون. ۴ او كي، آتاميز تارينين ائراده
سئنه گؤره، اؤزونو بئزئم گوناهلاريميز
اوچون فدا اتدي كي، بئزي ائندئكي شر
دؤوردن قورتارسين. ۵ اونا ابده كئمي
عئزّت اولسون. آمئن.

آنجاق بئر ائنجئل ۶ تعجّوب اِدئرم كي،
سئز بله تزلئككله مسئحئن فيضئنده سئزي
چاغيراني ترک ادئب، آيري بئر ائنجئله
دؤنورسونوز. ۷ اصلئنده اؤزگه بئر ائنجئل
يوخدور؛ آنجاق بعضي آداملار وار كي،
سئزي چاشديريب مسئحئن ائنجئلئني
تحرئف اتمک ائستهيئرلر. ۸ لاكئن حتّا
اگر بئز، و يا گؤيدن گلن بئر ملک،
سئزه وعظ اتدئيئمئز ائنجئله ضئدّ بئر شي
وعظ اتسه، اونا لعنت اولسون! ۹ اوّلجه
ددئيئمئز كئمي، ائندي ده ديئرم؛ كئم
سئزه قبول اتدئيئنئز ائنجئلئن ضئدّئنه باشقا
بئر ائنجئل وعظ اتسه، اونا لعنت
اولسون! ۱۰ ائندي من كئمي راضي
اتمک ائستهيئرم، ائنسانلاري، يوخسا
تاريني؟ يا دا مگر ائنسانلاري
خوشلانديرماق ائستهيئرم؟ اگر من حله
ده ائستهسيدئم كي، ائنسانلاري
خوشلانديريم، مسئحئن قولو اولمازديم.

تاري پولوسو چاغيرير ۱۱ قارداشلار،
ائستهيئرم بئلهسئنئز كي، سئزه وعظ
اتدئيئم ائنجئل ائنسان قاييرديغي ديئل.
۱۲ چونكي من اونو نه ائنساندان آلديم،
نه ده اؤيرهدئلدئم. آنجاق اونو عئسا

تئطوسو دا اؤزوموله آپاردیم. ۲ بئر
وحیه گؤره ائدي کي، گتدئم. و
اونلارا قیري‌یهودئلر آراسیندا وعظ
اتدئیئم ائنجئلي تقدئم اتدئم. لاکئن
بونو اعتئبارلي اولانلارا خوصوصي
بئر شکئلده اتدئم کي، مبادا عبث
قاچیب و یا قاچمیش اولوم. ۳ حتّا
یانیمدا اولان تئطوس دا، یونانلي
اولان حالدا، ختنه اولونماغا مجبور
ادئلمه‌دي. ۴ آمّا بو، گئزلئجه آرامیزا
سوخولان یالانچي قارداشلار
اوزوندن اولدو کي، مسئح عئسادا
اولان آزادلیغیمیزي گودوردولر،
اله کي، بئزي قوللوغا چکسئنلر.
۵ اونلارا بئر ساعات دا اولسا، باش
اَیئب تسلئم اولمادیق کي، ائنجئلئن
حقئقتي سئزئنله ثابئت قالسین.
۶ آمّا اعتئبارلي توتولانلار(منه
فرق اِتمز کي، اونلار نه ائمئشلر.
تاري طرفدارلیق اتمز.) منه بئر شي
آرتیرمادیلار. ۷ عکسئنه، او زامان
کي، ختنه‌سئزلر اوچون ائنجئلئن
منه تاپشیریلماسیني گؤردولر، نجه
کي، ختنه‌لي‌لر اوچون پطروسا
تاپشیریلمیشدي. ۸ (چونکي ختنه
لي‌لره حواري اولماسي اوچون
پطروسدا ائشله‌ین، قیري‌یهودئلر
اوچون منده ده ائشله‌دي.) ۹ و
منه عطا اِدئلن فیضي تشخئص
وِرَنده، سوتونلار سایپلان یعقوب،
کئفا، و یوحنّا صاغ اللرئني رفاقت
اوچون منه و بارنابایا وردئلر کي،
بئز قیري‌یهودئلرئن آراسینا گدک،
اونلار دا ختنه‌لي‌لرئن. ۱۰ آنجاق
بئزدن ائسته‌دئلر کي، یوخسوللاري
یاددان چیخارتمایاق؛ اِله همن شي
کي، من ده اونو اتمه‌یه جان آتیردیم.

پولوس پطروسو مذمّت ادئر. ۱۱ لاکئن
پطروس انطاکئیه‌یه گلنده، اونون
اوزونه ضئدّ دوردوم، چونکي تقصئرلي
ائدي. ۱۲ اونا گؤره کي، یعقوبون
طرفئندن بعضي آداملار گلمه‌دن قاباق،
قیري‌یهودئلرله یمک یئردي. آمّا اونلار
گلندن سونرا، ختنه حزبئنئن
قورخوسوندان اونلاردان چکئنئب،
اؤزونو آیري ساخلاییردي. ۱۳ اؤزگه
یهودئلر ده رئیاکارلیقدا اونا قوشولدولار،
بله کي، حتّا بارنابا دا اونلارین
رئیاکارلیغینا توتولدو. ۱۴ لاکئن او زامان
کي، اونلارین ائنجئلئن حقئقتئنه دوزگون
رفتار ائمه‌دئکلرئني گؤردوم، هامینین
حوضوروندا کئفایا ددئم: "اگر سن،
یهودي اولان حالدا، یهودئلر کئمي
یوخ، قیري‌یهودئلر کئمي یاشاییرسان،
نجه قیري‌یهودئلري مجبور ادئرسن کي،
یهودئلر کئمي یاشاسینلار؟!" ۱۵ بئز
آنادان گلمه یهودئئک و قیري‌یهودئلر
آراسیندان اولان گوناهکارلار دیئلئک؛
۱۶ لاکئن بئلئرئک کي، ائنسان شرئعتئن
عمل‌لري ائله یوخ، مسئح عئسایا اولان
ائمان واسئطه‌سئله صالح سایيلیر. حتّا بئز
ده مسئح عئسایا ائناندیق کي، شرئعتئن

گؤزلري قاباغيندا عئسا مسئح
چارميخا چکئلمئش تصوئر اولوندو؟!
۲ سئزدن بئلمک ائسته‌دئيئم آنجاق
بو بئر مطلبدئر: سئز موقدّس روحو
شرئعتئن عمل‌لری ائله آلدينيز،
يوخسا اشئتدئيئنئزه ائمان گتئرمکله؟
۳ آيا بو قدر عاغيلسيزسينيز؟!
روحلا باشلاييب، ائندي جئسمله
کامئلله‌شئرسئنئز؟ ۴ بو قدر اذئيّتي
مگر بوش يره چکدئنئز؛ دوغرودان
دا مگر بوش يره ائدي؟ ۵ بس
ائندي موقدّس روحو سئزه عطا
ادن و آرانيزدا مؤجوزه‌لر ياراداان،
بونلاري شرئعتئن عمل‌لرئني اتدئيئنئز
اوچون ادئر، يوخسا اشئتدئيئنئزه
ائمان گتئردئيئنئز اوچون؟ ۶ اِله
ائبراهئم ده "تاريپا ائمان گتئردي و
بو اونا صالحلئک ساييلدي." ۷ بلجه
آرخايين اولون کي، ائبراهئمئن
اوغوللاري اونلاردیرلار کي، ائمان
گتئرئرلر. ۸ موقدّس يازي دا قيري
يهودئلرئن ائمانلارينا گؤره صالح
ساييلديغيني قاباقدان گؤروب،
ائبراهئمه ائنجئلي موژده وردي کي،
"بوتون مئلّتلر سنده برکئلنه‌جکلر."
۹ بلجه، ائمان گتئرنلر ائمان گتئرن
ائبراهئمله برکئله‌نئرلر. ۱۰ چونکي
شرئعتئن عمللرئنه ائستئناد اِدَنلرئن
هاميسي لعنت آلتيندادیرلار. چونکي
يازيليب: "ملعوندور هر کس
کي، شرئعت کئتابيندا يازيلان
بوتون شيلرده دورماييب، اونلاري
عمله گتئرمه‌سئن." ۱۱ آيديندير
کي، هچ کس شرئعتئن واسئطه
سئله تارينين حوضوروندا صالح
ساييلمير. چونکي "صالح آدام ائمانلا
ياشاياجاق." ۱۲ آمّا شرئعت ائماندان
ديئل. عکسئنه، "اونلارا عمل اِدَن
هر کس اونلارلا ياشاياجاق."
۱۳ مسئح بئزئم يولوموزدا ملعون
اولاراق، بئزي شرئعتئن لعنتئندن
ساتين آليب، قورتاردي. چونکي
يازيليب: "آغاجدان آسيلان هر
کس ملعوندور." ۱۴ اِله کي،
ائبراهئمئن برکتي مسئح عئسادا
قيري‌يهودئلره گلسئن و بئز ده وعده

سي ورئلمئش موقدّس روحو ائمان
واسئطه‌سئله آلاق.

شرئعت و وعده ۱۵ قارداشلار، ائنسان
ساياغي ديئرم: رسمئيّته كچمئش بئر
وصئيّت، بئر ائنسانين اولسا دا، هچ
كس اونو لغو اتمز، اونا علاوه ده اتمز.
۱۶ وعده‌لر ائبراهئمه و اونون نسلئنه
ديئلدي. تاري بئر چوخ آداما ائشاره
اتمئش كئمي "سنئن نسئلرئنه" دمئر.
آنجاق بئرئنه ائشاره اتمئش كئمي "سنئن
نسلئنه" ديئر كي، مسئح اولسون. ۱۷ بونو
دمک ائسته‌يئرم: شرئعت كي، بوندان
دؤرد يوز اوتوز ائل سونرا گلدي،
تارينين تصدئق اتدئيي قاباقكي وصئيّتي
اعتئباردان سالا بئلمز، اِله كي، وعده‌ني
لغو اتسئن. ۱۸ چونكي اگر مئراث شرئعته
باغلي اولسا، آرتيق وعده‌يه باغلي ديئل؛
لاكئن تاري اونو ائبراهئمه بئر وعده
واسئطه‌سئله عطا ادئب. ۱۹ بس شرئعت
نه اوچوندور؟ ديئلن نسلئن گلمه‌يئنه قدر
كي، وعده اونا ورئلئب، شرئعت
خاطالارين سببئندن ملكلر واسئطه‌سئله
بئر واسئطه‌چي اَلي ائله علاوه اولونوب،
ترتئب ورئلدي. ۲۰ واسئطه‌چي بئر
طرف اوچون ديئلدئر؛ لاكئن تاري
بئردئر. ۲۱ بس آيا شرئعت تارينين وعده
لرئنه ضئدّدئر؟ حاشا! چونكي اگر

شيئن صاحئبي اولسا دا، قوللا هچ فرقي
يوخدور. ۲ او، آتاسينين تعيئن اتدئيي
واختا قدر، قيّوملارين و وکئللرئن اَلي
آلتيندادير. ۳ اِلهجه ده بئز، اوشاقلار
ائکن دونيانين ائبتئدائي شيلرئنئن آلتيندا
اسئر ائدئک. ۴ لاکئن زامان تامامينا
چاتديقدا، تاري آروادداان دوغولموش
و شرئعت آلتيندا دونيايا گلمئش اؤز
اوغلونو گؤنده‌ردي کي، ۵ شرئعت
آلتيندا اولانلاري ساتين آليب قورتارسين
و بئز اوغوللوغا نايئل اولاق. ۶ و
اوغوللار اولدوغونوز اوچون، تاري
اؤز اوغلونون روحونو بئزئم اورکلرئمئزه
گؤنده‌رئب کي، نئدا ادئر: "آبّا! آتا!"
۷ بونا گؤره، سئز آرتيق قول يوخ،
اوغولسونوز. و اگر اوغولسونوز، تارينين
واسئطه‌سئله وارئثسئنئز ده. ۸ لاکئن
تاريني تانيماديغينيز زامان، اِله‌لرئن قولو
ائدئنئز کي، طبئعتن تاري ديئللر. ۹ آمّا
ائندي کي، تاريني تاني‌يير‌سينيز، يا دا
داها دوغروسو تاري سئزي تاني‌يير،
نجه اولور کي، گئنه ضعئف و دَيَرسئز
ائبتئدائي شيلره قاييديرسينيز و اونلارين
قولو اولماغا جان آتيرسينيز؟! ۱۰ گونلري،
آيلاري، مؤوسوملري و ائللري رئعايت
ادئرسئنئز. ۱۱ سئزئن اوچون قورخورام
کي، مبادا سئزه عبث زحمت چکمئش
اولام. ۱۲ سئزه يالواريرام، قارداشلار،
منئم کئمي اولون. چونکي من ده
سئزئن کئمي اولموشام. سئز منه هچ
بئر حاقسيزليق اتمه‌يئبسئنئز. ۱۳ لاکئن
بئلئرسئنئز کي، بدنئن ضعئفلئيي اوزوندن
ائنجئلي ائلک دفه سئزه وعظ اتدئم.
۱۴ و بدنئمده اولان ائمتاحانا سئز حقارتله
باخماديني‌يز، ردّ ده اتمه‌دئنئز. آمّا مني
تارينين بئر ملهيي کئمي قبول اتدئنئز،
اله بئل کي، مسئح عئسانين اؤزونو قبول
ادئرسئنئز. ۱۵ ائندي او سعادتئنئزه نه
اولدو؟ چونکي سئزئن حاقّينيزدا شهادت
ورئرم کي، اگر مومکون اولسايدي،
گؤزلرئنئزي چيخارديب منه وِرَردئنئز.
۱۶ مگر حقئقتي سئزه ددئيئم اوچون
دوشمنئنئز اولموشام؟ ۱۷ اونلار قيرتله
سئزي آختاريرلار، لاکئن ياخشي نئيّتله
يوخ. آنجاق سئزي آييرماق ائسته‌يئرلر
کي، سئز اونلاري قيرتله آختاراسينيز.

۱۸ آنجاق من یانینیزدا اولاندا یوخ،
یاخشي نئیّتله هر زامان قیرتلي اولماق
یاخشي‌دیر. ۱۹ اؤولادلاریم کي، مسئح
سئزده شکئل تاپانا قدر تکرار دوغوم
آغریسیني چکئرم، ۲۰ آرزو ادئردئم
کي، ائندي یانینیزدا اولوب سؤزومون
سسئني دیئشدئره‌یدئم. چونکي سئزئن
حاقّینیزدا چاشیب قالمیشام. ۲۱ منه
دیئن، سئزلر کي، شرئعت آلتیندا
اولماغي ائسته‌یئرسئنئز، مگر شرئعته
قولاق آسمیرسینیز؟ ۲۲ چونکي یازیلیب،
ائبراهئمئن ائکي اوغلو وار ائدي؛ بئري
کنئز آرواددان و او بئرئسي آزاد
آرواددان دوغولموشدو. ۲۳ لاکئن کنئز
آرواددان دوغولان اوغول، جئسمه
گؤره دوغولدو و آزاد آرواددان
دوغولان اوغول وعده‌یه گؤره. ۲۴ بو،
تمثئلله دانیشماقدیر، چونکي بو ائکي
آرواد، ائکي عهددئرلر؛ بئري سئنا
داغیندانديرر، قول اولاجاق اوشاقلار
دوغور. او، هاجردئر. ۲۵ ائندي بو هاجر
عرب بؤلگه‌سئنده اولان سئنا داغي‌دیر
و اورشلئمئن ائندئکي واختینا بنزه‌یئر،
چونکي او، اؤولادلاري ائله اسئرلئکده
دئر. ۲۶ آمّا یوخاریدا اولان اورشلئم
آزاددیر کي، بئزئم آنامیزدیر. ۲۷ چونکي
یازیلیب:

"اي سونسوز دوغمایان آرواد، سوئن!
اي دوغوم آغریسیني چکمه‌ین، جار
چک و نئدا ات!
چونکي ترک ادئلمئش آرواددین
اؤولادلاري،
اَري اولان آرواددین اؤولادلاریندان
چوخدور." ۲۸ و سئز، قارداشلار،
ائسحاق کئمي وعده‌نئن
اؤولادلاریسینیز. ۲۹ آمّا نجه او
زامان جئسمه گؤره دوغولان،
موقدّس روحا گؤره دوغولانا
عذاب ورئردي، ائندي ده بله‌دئر.
۳۰ لاکئن موقدّس یازي نه دیئر؟
"کنئز آرواد و اونون اوغلونو قوو،
چونکي کنئز آرواددین اوغلو،
آزاد آرواددین اوغلو ائله وارئث
اولمایاجاق." ۳۱ بونا گؤره،
قارداشلار، بئز کنئز بئر آرواددین
یوخ، آزاد آرواددین اؤولادلاریق.

موقدّس روحلا یاشاماق ۱

۵ مسئح بئزي آزادلیق اوچون
آزاد اتدي. بونون اوچون
برک دایانین و گئنه قوللوغون
یوغونا دوشمه‌یئن. ۲ باخین، من
پولوس، سئزه دیئرم کي، اگر ختنه
اولوناسینیز، مسئح سئزه هچ فایدالي
اولماز. ۳ ختنه اولونان هر آداما گئنه
شهادت ورئرم کي، شرئعتي کامئل
بئر شکئلده یرئنه یتئرمه‌یه ائلزام
آلتیندادیر. ۴ سئز کي، ائسته‌یئرسئنئز
شرئعت وسئله‌سئله تبرعه اولوناسینیز،
مسئحدن محروم اولوبسونوز؛ سئز
فیضدن دوشوبسونوز. ۵ چونکي بئز،
صالحلئک اومئدئني، موقدّس روحا
دایاناراق ائمان واسئطه‌سئله گؤزله
یئرئک. ۶ چونکي مسئح عئسادا نه
ختنه بئر شیدئر نه ده ختنه‌سئزلئک.
آنجاق ائمان کي، محبّت واسئطه‌سئله
عمل ادئر. ۷ یاخشي قاچیردینیز،
کئم سئزه حقئقتدن ائطاعت اتمکده
مانع اولدو؟ ۸ بو ائقناع سئزي
دعوت اِدَندن دیئل. ۹ بئر آز مایا
بوتون خمئري تورشودور. ۱۰ من
ربده سئزه اعتئماد ادئرم کي،
آیري بئر جور دوشونمه‌یه‌جکسئنئز.
لاکئن سئزي چاشدیران، کئم اولور
اولسون، اؤز جزاسیني چکه‌جک.
۱۱ آمّا، قارداشلار، اگر من حله
ده ختنه‌لئیي وعظ ادئرم، بس نه
اوچون حله ده عذاب آلتیندایام؟ اِله
اولسا ائدي، چارمیخین بودره‌مه‌سي
اورتادان قالدیریلمیشدي. ۱۲ کاشکي
سئزي تحرئک اِدَنلر اؤزلرئني اَخته
اتسَیدئلر! ۱۳ چونکي قارداشلار،
سئز آزادلیغا دعوت اولونوبسونوز؛
آنجاق آزادلیغینیزي جئسم اوچون
فورصت بئلمه‌یئن. آمّا بئربئرئنئزه
محبّتله قوللوق ادئن. ۱۴ چونکي
بوتون شرئعت تک بئر کلمه‌ده یرئنه
یتئشئلئر، بوندا کي، "قونشونو اؤزون
کئمي سِو." ۱۵ آمّا اگر بئربئرئنئزي
سانجیب اوداسینیز، احتئیاطلي
اولون کي، مبادا بئربئرئنئزدن تلف
اولاسینیز. ۱۶ لاکئن دیئرم: موقدّس

روحون واسئطه‌سئله رفتار ادئن، او
زامان جئسمئن هاوا-هوسلرئني يرئنه
يتئرمزسئنئز. ۱۷ چونکي جئسمئن
هاوا-هوسلري موقدّس روحون
ضئدّئنه‌دئر، موقدّس روح دا
جئسمئن ضئدّئنه. چونکي بونلار
بئربئرئنئن ضئدّئنه‌دئرلر. اِله کي،
سئز، ائسته‌دئيئنئزي اده‌بئلمه‌يه
سئنئز. ۱۸ آمّا اگر موقدّس روحدان
هئدايت اولونورسونوز، شرئعت
آلتيندا ديئلسئنئز. ۱۹ جئسمئن
عمل‌لري بلّي‌دئر: بونلار جئنسي
عئفّتسئزلئک، ناپاکليق، سفاهت،
۲۰ بوتپرستلئک، جادوگرلئک،
عداوت، داعوالار، حسد،
قضب، موباحئثه، نئفاق، تفرئقه
لر، ۲۱ پاخيلّيق، کفلئلئک،
عيش-عئشرتلر و بونا بنزر شيلردئر.
سئزه اوّللرده ائخطار وردئيئم
کئمي، ائندي ده قاباقجادان ائخطار
ورئرم کي، بونلاري اِدَنلر تارينين
پادشاهليغيني مئراث آلمایاجاقلار.
۲۲ لاکئن روحون ثمره‌سي محبّت،
شادليق، باريش، صبر، مهرئبانليق،
ياخشيليق، وفادارليق، ۲۳ حلئملئک
و اؤزونه حاکئم اولماقدير. بو کئمي
شيلرئن ضئدّئنه هچ شرئعت يوخدور.
۲۴ و اونلار کي، مسئح عئسايا
عاييددیلار، جئسمي، شهوتلر و
هاوا-هوسلری ائله چارميخا چکئبلر.
۲۵ اگر موقدّس روحلا ياشاييريق،
قوي موقدّس روحلا دا رفتار ادک.
۲۶ بئربئرئمئزه ميدان اوخومایاق،
بئربئرئمئزي موبارئزه‌يه چاغيرمایاق،
بئربئرئمئزه پاخيلّيق اتمه‌يک.

بئربئرئنئزئن يوکلرئني داشي‌يين ۱

۶ قارداشلار، اگر بئر آدام بئر
خاطا اوسته توتولسا بله، سئز
روحانئلر اونو حلئملئک روحو ائله
ائصلاح ادئن. و اؤزونوزه دئقّت
ادئن کي، مبادا سئز اؤزونوز ده
وسوسه‌يه دوشه‌سئنئز. ۲ بئربئرئنئزئن
يوکلرئني داشي‌يين و بو يوللا مسئحئن
شرئعتئني يرئنه يتئرئن. ۳ چونکي
اگر کئمسه، بئر زاد ديئل ائکن،

اؤزونو بئر زاد بئلسه، اؤزونو آلدادیر.
۴ قوي هر کس اؤز اَشئني اَمتاحانا
چکسئن. او واخت فخر اتمه‌يي اؤزگه
بئر آدامدا يوخ، آنجاق اؤزونده
اولاجاق. ۵ چونکي هر کس اؤز
يوکونو داشييياجاق. ۶ کلامي تعلئم
آلان، بوتون ياخشي شيلرده، کلامي
اونا تعلئم وره‌ني شرئک اتسئن.
۷ آلدانمايين، تاريبا اَستهزا ادئلمز.
چونکي ائنسان نه‌يي اَکسه، اونو دا
بئچه‌جکدئر. ۸ چونکي اؤز جئسمي
اوچون اَکَن، جئسمدن فسادليق
بئچه‌جک. آمّا روح اوچون اَکَن،
روحدان ابدي حيات بئچه‌جکدئر.
۹ ياخشيليق اتمکده يورولمایاق.
چونکي اگر سوستالماساق،
واختيندا بئچه‌رئک. ۱۰ دمه‌لي، نه
قدر فورصتئمئز وارسا، هامييا،
خوصوصن اَمانلي‌لار عايئله‌سئنه
ياخشيليق ادک. ۱۱ گؤرون اؤز
اَلَمله نه بؤيوک حرفلرله سئزه يازيرام!
۱۲ جئسمده ياخشي گؤرونمک
اَسته‌ينلر چاليشيرلار کي، سئزي
ختنه اتمه‌يه مجبور اتسئنلر. بو اَشي
آنجاق اوندان اؤتري ادئرلر کي،
مسئحئن چارميخي اوچون عذابا
دوشمه‌سئنلر. ۱۳ چونکي حتّا ختنه
اولونانلارين اؤزلري ده شرئعتي
رئعايت اتمئرلر. لاکئن سئزئن ختنه
اولونماغينيزي اَسته‌يئرلر کي، سئزئن
جئسمئنئزده فخر اتسئنلر. ۱۴ آمّا
مندن ائراق اولسون کي، ربّئمئز عئسا
مسئحئن چارميخيندان باشقا اؤزگه
بئر شيده فخر ادئم. او چارميخين
واسئطه‌سئله دونيا منئم اوچون
چارميخا چکئلئب، من ده دونيا
اوچون. ۱۵ چونکي نه ختنه‌لئک،
نه ده ختنه‌سئزلئک بئر شيدئر،
لاکئن تزه خئلقت. ۱۶ بو قايدا ائله
رفتار اِدَنلره و تارينين اَسرايئلئنه
باريش و رحمت اولسون. ۱۷ بوندان
سونرا، قوي هِچ کئم منه اذئيّت
ورمه‌سئن. چونکي من رب عئسانين
يارا نئشانه‌لرئني بدنئمده داشيييرام.
۱۸ قارداشلار، ربّئمئز عئسا مسئحئن

فيضي سئزئن روحونوزلا اولسون.
آمئن.

EPH

۱

۱ تارينين ائرادەسي ائله مسئح
عئسانين حوارئسي پولوسدان،
اِفسوسدا اولان و مسئح عئسايا وفالي
اولان موقدّسلره: ۲ آتاميز تاريدان و رب
عئسا مسئحدن سئزه فيض و باريش
اولسون. ۳ موتبارک اولسون تاري و
ربّئمئز عئسا مسئحئن آتاسي کي، بئزي
مسئحده هر جور روحاني برکئله سماوي
يرلرده موبارک ادئب. ۴ نجه کي،
دونيانين بئناسيندان ائرەلي بئزي مسئحده
سچدي کي، بئز اونون حوضوروندا
موقدّس و لکەسئز اولاق. ۵ محبّتده او،
اؤز ائرادەسئنئن خوشلوغونا گؤره، عئسا
مسئحئن واسئطەسئله، ائرەلئدن بئزي
اؤز اوغوللوغونا موقدّر اتدي. ۶ اِله کي،
سوگئلي اوغلوندا بئزه باغيشلاديغي عئزّتلي
فيضي مدح اولونسون. ۷ مسئحده اونون
قانينين واسئطەسئله خئلاصيميز وار،
يعني اونون فيضئنئن دؤولتلئيئنه گؤره،
خاطالارين باغيشلانماسي کي، ۸ بئزئم
اوستوموزه بول-بول تؤکدو. اِله کي،
بوتون حئکمت و بصئرتده، ۹ مسئحده
نئيّت اتدئيي اؤز خوشلوغونا گؤره،
ائرادەسئنئن سئرّئني بئزه بئلدئردي
۱۰ کي، واختلارين کامئل‌لئيئنئن
ترتئبئنده گؤيلرده و يرده اولان شيلرئن
هاميسيني مسئحئن باشچيليغي آلتيندا
بئرلَشدئرسئن. ۱۱ مسئحده بئز ده وارئث
اولدوق، يعني اونون نئيّتئنه گؤره، اوّلدن
بئزه موقدّر اولدو کي، بوتون شيلري
اؤز ائرادەسئنئن مصلحتئنه گؤره يرئنه
يتئرئر. ۱۲ اِله کي، مسئحه ائلک اومئد
باغلاميش اولان بئزلر، اونون جلالينين
حمدي اوچون اولاق. ۱۳ اوندا، سئز ده
حقئقت کلاميني، نئجاتينيزين خوش
خبرئني اشئدئب ائنانديقدا، وعدەنئن
موقدّس روحو ائله مسئحده مؤهورلَندئنئز
کي، ۱۴ مئراثيميزين بِيئدئر؛ بله کي، تاريپا
عايید اولانلار خئلاص اولونسونلار
و بلجه اونون جلالي مدح اِدئلسئن.
۱۵ بونا گؤره من ده، رب عئسايا اولان
ائمانينيزي و بوتون موقدّسلره اولان
محبّتئنئزي اشئدئب، ۱۶ سئزئن اوچون

شوکور اتمکدن و سئزي دوعالاریمدا یادا
گتئرمکدن دایانمیرام. ۱۷ اِله کي، ربّئمئز
عئسا مسئحئن تاریسي، عئزّتلي آتا، سئزه
اؤز معرئفتئنده حئکمت و وحي روحونو
ورسئن. ۱۸ و اوره‌یئنئزئن گؤزلرئني
ائشیقلاندیرسین کي، بئله‌سئنئز اونون
دعوتئنئن اومئدي و اونون مئراثینین
عئزّتلي دؤولتلئیي موقدّسلرده نه‌دئر. ۱۹ و
بئز ائمان گتئرنلر اوچون اونون قودرتئنئن
حدسئز عظمتئني ده بئله‌سئنئز. بونلار
اونون قووّتلي قودرتئنئن ائشلمه‌یي‌دئر
کي، ۲۰ مسئحي اؤلولردن دئرئلدرکن و
سماوي یرلرده اؤز صاغیندا اوتوردارکن،
اوندا ظاهئر اتدي؛ ۲۱ هر ریئسلئکدن،
ائقتئداردان، قودرتدن، حاکئمئیّتدن، و
هر آددان اوستون، نه آنجاق بو عصرده،
آمّا گله‌جک عصرده ده. ۲۲ هر شيي
اونون آیاقلاري آلتینا قویوب، اونو بوتون
شیلرئن باشي اولاراق کئلئسایا وردي
کي، ۲۳ اونون بدني‌دئر: اونون دولولوغو
کي، هامیني هامیدا دولدورور.

مسئحده دئري ۱

۲ و سئز خاطالار و گوناهلارینیز
ائچنده اؤلموشدونوز. ۲ بئر زامانلار
اونلاردا بو دونیانین گدئشئنه
گؤره رفتار اتدئنئز؛ هاوا ریئسئنئن
قودرتئنه گؤره، یعني او روحا
گؤره کي، ائندي ائطاعتسئزلئیئن
اوغوللاریندا عمل ادئر. ۳ اونلارین
آراسیندا بئر زامانلار بئز هامیمیز
دا جئسمئن شهوتلرئنده یاشایاراق،
جئسمئن و فئکرئن هاوا-هوسلرئني
یرئنه یتئرئب، اؤزگه‌لر کئمي بئز ده
طبئعتن قضبئن اؤولادلاري ائدئک.
۴ لاکئن مرحمتي بول اولان تاري،
بئزي سودئیي بؤیوک محبّتئندن
اؤتري، ۵ حتّا خاطالاریمیز اوزوندن
اؤلو اولدوغوموز حالدا دا، بئزه
مسئحله برابر حیات وردي. سئز
فیضله نئجات تاپیبسینیز. ۶ و اونونلا
بئزي دئرئلدئب، مسئح عئسادا
اونونلا بئزي سماوي یرلرده اوتورتدو.
۷ اِله کي، گله‌جک عصرلرده اؤز

فيضئنئن حدسئز دؤولتلئيئني مسئح
عئسادا بئزه شفقتله گؤرسدسئن.
۸ چونكي سئز فيض واسئطه‌سئله
ائمان يولو ائله نئجات تاپيبسينيز و بو
سئزدن ديئل، تارينين عطاسي‌دير.
۹ عمل‌لردن ديئل كي، هچ كئم
فخر اتمه‌سئن. ۱۰ چونكي بئز اونون
صَنَتئيئک و مسئح عئسادا ياخشي
عمل‌لر اوچون ياراديق. بو عمل‌لري
تاري قاباقجادان حاضيرلادي كي،
بئز اونلاردا رفتار ادک. ۱۱ بونا
گؤره سئز جئسمن قيري‌يهودي
اولانلار كي، ائنسان اَلي ائله
"ختنه اولموشلار" طرفئندن، "ختنه
سئزلر" چاغيريليرسينيز، خاطيرلايين
كي، ۱۲ بئر زامانلار مسئحدن
آيري، ائسرايئل هموطنلئيئندن
اشئک و وعده‌نئن عهدلرئنه قرئب
ائدئنئز. هچ بئر اومئدئنئز يوخ
ائدي و دونيادا تاريسيز ائدئنئز.
۱۳ آمّا ائندي مسئح عئسادا، سئز
كي، بئر زامانلار اوزاق ائدئنئز،
مسئحئن قاني سببي ائله ياخين
اولدونوز. ۱۴ چونكي او اؤزو بئزئم
باريشيميزدير كي، هر ائكئسئني بئر
ادئب آيريليق دوواريني آراليقدان
يخدي. ۱۵ يعني اؤز جئسمئنده
عداوتي، قايدالاردا احكاملارين
شرئعتئني باطئل اتدي كي، باريش
قوروب اؤزونده او ائكئدن تزه
بئر ائنسان ياراتسين. ۱۶ و چارميخ
واسئطه‌سئله هر ائكئسئني تک
بئر بدنده تاري ائله باريشديرسين
و اونونلا عداوتي اؤلدورسون.
۱۷ او گلدي و هم اوزاقدا اولان
سئزلره، هم ده ياخيندا اولانلارا
باريشي وعظ اتدي. ۱۸ چونكي
اونون واسئطه‌سئله ائكئمئزين ده بئر
روحدا آتانين حوضورونا يولوموز
آچيقدير. ۱۹ دمه‌لي بوندان بله،
سئز، نه يادسينيز، نه ده اجنبي.
لاكئن موقدّسلرله برابر هموطن
و تارينين عايئله‌سئندنسئنئز. ۲۰ و
حوارئلر و نبئلرئن بونؤوره‌سي
اوستونده بئنا اولوبسونوز كي، اونون
بوجاق داشي مسئح عئسا اؤزودور.

۲۱ اوندا بوتون عئمارت هماهنگ
دوزولوب، ربّه عاييد موقدّس بئر
معبد اولماق اوچون بئنا اولور. ۲۲ و
اوندا سئز ده بئرلئکده تئکئلئرسئنئز
کي، تارينين روحن ساکئن اولدوغو
بئر ير اولاسينيز.

پولوس، قيري-يهودئلرئن واعئظي ۱

۳ بو سببدن من پولوس، سئز قيري
يهودئلر اوچون مسئح عئسانين
زئندانئسي، ۲ اگر حقئقتن تارينين
سئزئن اوچون منه امانت ورئلدئيي
فيضئني اشئتمئش اولاسينيز. ۳ کي،
وحي واسئطه‌سئله سئزّ اولان
منه بئلدئرئلدي، نجه کي، بوندان
قاباق قيساجا يازديم. ۴ اونا گؤره
ده، بونو اوخوياندا منئم مسئحئن
سئرّئنده اولان بصئرتئمي آنلايا
بئلئرسئنئز. ۵ بو سئرّ اؤزگه نسئللرده
ائنسان اوغوللاري اوچون آشکار
اولماميشدي، نجه کي، ائندي
موقدّس روحدا اؤز موقدّس
حوارئلر و نبئلرئنه آشکار ادئب.
۶ کي، قيري‌يهودئلر ده ائنجئلئن
واسئطه‌سئله مسئح عئسادا همن
مئراثين وارئثي، همن بدنئن عوضوو،
و همن وعده‌نئن شرئکي‌دئرلر. ۷ من
ده تارينين قودرتئنئن ائشئنه گؤره،
منه باغيشلانميش تارينين فيض
عطاسينا اساسن اونون خئدمتچئسي
اولدوم. ۸ و منه، بوتون موقدّسلرئن
لاپ کئچئئنه، بو فيض عطا
اولوندو کي، مسئحئن قئياسا گلمه‌ين
دؤولتلرئني قيري‌يهودئلره وعظ ادئم.
۹ و آيدينلاشديريم کي، هر شيي
ياراداان تاريدا ازلدن گئزلنمئش
سئرّئن ترتئبي نه‌دئر. ۱۰ اِله کي،
تارينين قات-قات حئکمتي کئلئسانين
واسئطه‌سئله سماوي يرلرده اولان
ريئسلر و ائقتئدار صاحئبلرئنه
بئلدئرئلسئن. ۱۱ بو ابدي مقصده
گؤره ائدي کي، تاري اونو ربّئمئز
مسئح عئسادا انجامينا يئتردي.
۱۲ مسئحده اونا اولان ائمان واسئطه
سئله ياخينلاشماغا جورعت و
يقئنئمئز وار. ۱۳ بونا گؤره سئزدن

خاهئش ادئرم كي، سئزئن يولونوزدا
چكدئيئم زحمتلره گؤره، اوره‌يئنئزي
اوزولتميه‌سئنئز. چونكي اونلار سئزئن
عئزّتئنئزدئر. ۱۴ بو سببدن آتانين
حوضوروندا دئز چؤكورم كي،
۱۵ گؤيده و يرده هر عايئله اوندان
آدلانير. ۱۶ اِله كي، اؤز عئزّتئنئن
دؤولتئنه گؤره سئزه عطا اتسئن كي،
باطئني ائنساندا اونون اؤز روحونون
واسئطه‌سئله قودرتله‌نئب، قووّت
آلاسينيز. ۱۷ و بلجه مسئح، ائمان
واسئطه‌سئله، سئزئن اوركلرئنئزده
ساكئن اولسون و سئز محبّتده كؤك
آتيب، بونؤوره قويولاسينيز ۱۸ بله
كي، بوتون موقدّسلرله بئرلئكده
مسئحئن محبّتئنئن نه قدر گنئش،
اوزون، اوجا و درئن اولدوغونو
باشا دوشه بئله‌سئنئز ۱۹ و معرئفتدن
چوخ اوستون اولان مسئحئن
محبّتئني بئله‌سئنئز كي، سئز تارينين
بوتون دولولوغو ائله دولاسينيز.
۲۰ ائندي اونا كي، بئزده، بئزئم
ائچئمئزده ائشله‌ين قودرته گؤره،
تؤكَنمَز بوللوقدا بوتون ائسته‌دئيئمئز و
يا گومان اتدئيئمئزدن داها اوستون
اتمه‌يه قادئردئر. ۲۱ اونا كئلئسادا و
مسئح عئسادا بوتون نسئل‌لر بويونجا
شؤوكت اولسون. آمئن.

موقدّس روحدا بئرلئك ۱

۴ بلجه ربّئن محبوسو اولان من،
سئزه يالواريرام كي، آلديغينيز
دعوته لايئق رفتار اده‌سئنئز؛ ۲ بوتون
باشي‌آشاغيليق و حلئملئكله، صبرله،
محبّتده بئربئرئنئزه تحمّول اتمكله.
۳ جهد ادئن كي، روحون بئرلئيئني
باريش باغي ائله حئفظ اده‌سئنئز.
۴ بئر بدن و بئر روح وار، نجه
كي، سئز ده دعوت اولان زامان
بئر اومئده دعوت اولوندونوز. ۵ بئر
رب، بئر ائمان، بئر تعمئد، ۶ بئر
تاري و هامينين آتاسي كي، هامينين
اوستونده، هامينين واسئطه‌سئله و
هاميدادير. ۷ لاكئن فيض بئزئم هر
بئرئمئزه مسئحئن عطاسينين اؤلچوسونه

گؤره ورئلئب. ۸ بونون اوچون بله
ديئر:
يوخاريا قالخديقدا،
بئر قوشون اسئري، اسئرلئيه آپاردي،
و ائنسانلارا عطالار وردي. ۹ ائندي بو
"قالخدي" سؤزو نه دمکدئر، مگر بو
کي، او، اوّل يرئن اَسفلئنه اِندي.
۱۰ اِنَن اله همن اودور کي، بوتون
گؤيلرئن اوستونه ده قالخدي. اله
کي، بوتون شيلري دولدورسون.
۱۱ و او، بعضئلري حوارئلر،
بعضئلري نبئلر، بعضئلري موبشّئرلر،
بعضئلري ده شبانلار و موعلّئملر
تعيئن اتدي کي، ۱۲ موقدّسلر،
خئدمت ائشئني يرئنه يئتئرمک
اوچون سئلاحلانيب، مسئحئن
بدنئني بئنا اتسئنلر. ۱۳ او قدر کي،
هاميميز ائماندا، تاري اوغلونون
معرئفتئنده بئرلئيه چاتيب، مسئحئن
دولولوق قامتئنئن اؤلچوسونه قدر
بؤيوموش بئر ائنسان اولاق. ۱۴ بله
کي، آرتيق اوشاق اولماييب،
شپه‌لر الئنده چالخالانماياق و هر
تعلئمئن يلي ائله، ائنسانلارين
کلکازليغي ائله، آلداتان طرزلرئن
حؤقّه‌بازليغي ائله يولدان آزمياق.
۱۵ آمّا حقئقتي محبّتده ديئب هر
جهتدن اونون قدرئنجه بؤيويک کي،
بدنئن باشي‌دير. يعني مسئح کي،
۱۶ اونا اساسن بوتون بدن، هر بئر
بندئن کؤمه‌يي ائله بئربئرئنئن يانينا
قويولوب و هر عوضوون دوزگون
ائشلمه‌سئنه گؤره، بدن بؤيويور کي،
محبّتله بئنا اتسئن. ۱۷ بلجه من بونو
ديئب ربله بئرلئکده تصدئق ادئرم
کي، سئز آرتيق قيري‌يهودئلر کئمي
ذهئنئن باطئللئيئنده رفتار اتمه‌يه
سئنئز، ۱۸ اونلارين دوشونجه‌لرئني
قارانليق باساراق، ائچلرئنده اولان
جهالت اوزوندن و اوركلرئنئن
برکلئيئندن تارينين حياتينا ياد
اولوبلار. ۱۹ اونلار هر جور
حسّاسليغي ائتئرئب، اؤزلرئني سفالته
تسلئم ادئرلر کي، هر جور نجئسلئيي
طاماحلا يرئنه يئتئرسئنلر. ۲۰ آمّا سئز
مسئحي بو يوللا اؤيرنمه‌يئبسئنئز،

۲۱ اگر حقئقتن اونو اشئدئب و
اوندا تعلئم ورئلئبسئنئز، نجه کي،
حقئقت عئسادادير. ۲۲ يعني سئزئن
قاباق نجه ياشاديغينيزا باخاراق،
کؤهنه منئّيتي کئارا آتين کي، حئيله
نئن شهوتلري ائله فسادا چکئلئب.
۲۳ و ذهئنلرئنئزئن روحوندا تزه
له‌نئن ۲۴ و تزه منئّيتي گيئن کي،
صالحلئک، قودسئّيت و حقئقتده
تاريا موطابئق يارانيب. ۲۵ بونا
گؤره، يالاني کئارا آتين؛ هر
بئرئنئز اؤز قونشوسونا حقئقتي
دسئن، چونکي بئز، بئربئرئمئزئن
عوضولرئيئک. ۲۶ قضبلننده گوناه
اتمه‌يئن. قويمايين قضبئنئز ياتماميش،
گون باتسين. ۲۷ ائبلئسه هچ بئر
فورصت ورمه‌يئن. ۲۸ اوغورلوق
اِدَن آرتيق اوغورلوق اتمه‌سئن؛
عکسئنه، زحمت چکئب اؤز اَللري
ائله ياخشي ائشه مشغول اولسون
کي، او اؤزو ده موحتاج اولان
بئري ائله بئر شي پايلاشا بئلسئن.
۲۹ آغزينيزدان هچ بئر ياوا سؤز
چيخماسين، آنجاق احتئياجا گؤره،
بئنا اتمک اوچون ياخشي سؤز ديئن
کي، اشئدنلره فيض عطا اتسئن.
۳۰ تارينين موقدّس روحونو قمگئن
اتمه‌يئن. خئلاص گونو اوچون
اونونلا مؤهورله‌نئبسئنئز. ۳۱ قوي
هر جور آجيليق، حئدّت، قضب،
کوفر، و تؤهمت هر جور پئس
نئيّتله برابر سئزدن اوزاق اولسون.
۳۲ بئربئرئنئزه مهرئبان و شفقتلي
اولون. بئربئرئنئزي باغيشلايين، نجه
کي، تاري دا مسئح ده سئزي
باغيشلا ييب.

تاريا اوخشار اولون ۱

۵ بلجه، سوگئلي اوشاقلار کئمي
تاريا اوخشار اولون ۲ و محبّتده
رفتار ادئن، نجه کي، مسئح ده
بئزي سِودي و اؤزونو بئزئم اوچون
تاريا خوش عطئرلي بئر هدئيه
و قوربان تقدئم اتدي. ۳ لاکئن
سئزئن آرانيزدا عئفّتسئزلئيئن، هر
جور ناپاکليق، يا دا طاماحين حتّا

آدي بله ذئکر اولونماسين، نجه کي،
موقدّسلره ياراشار. ۴ بي‌ادبلئک
و هرزه دانيشماق، يا دا ياوا
ظارافاتلار دا اولماسين. بونلار
ياراشماز. عکسئنه، شوکور ادئن.
۵ چونکي بونو يقئنلئککله بئلئرسئنئز
کي، مسئح و تارينين پادشاهليغيندا
عئفّتسئز، يا دا ناپاک، يا دا
بوتپرست اولان طاماحکار آدام
مئراثا مالئک ديئل. ۶ هچ کئم سئزي
بوش سؤزلرله آلداتماسين، چونکي
بو شيلر اوزوندن تارينين قضبي
ائطاعتسئزلئيئن اوغوللاري اوستونه
گلئر. ۷ بونا گؤره اونلارين شرئکي
اولمايين. ۸ چونکي بئر زامانلار
قارانليق ائدئنئز، لاکئن ائندي ربده
أشيقسينيز. أشيق اؤولادلاري
کئمي رفتار ادئن. ۹ (چونکي
أشيغين ثمره‌سي هر جور ياخشيليق،
صالحلئک، و حقئقتده گؤرولور.)
۱۰ چاليشين کي، ربّه نه‌يئن مقبول
اولدوغونو اؤيرنه‌سئنئز. ۱۱ قارانليغين
ثمره‌سئز عمللرئنده أشتئراک اتمه‌يئن.
عکسئنه، اونلاري ائفشا ادئن.
۱۲ چونکي اونلارين گئزلئجه
اتدئيي أشلري باره‌ده دانيشماق
دا عاييبدير. ۱۳ لاکئن أشيغين
واسئطه‌سئله اونلار ائفشا اولونانداء،
هر شي گؤزه گؤرولن اولور.
چونکي گؤزه گؤرولن هر شي
أشيقدير. ۱۴ بونا گؤره ديئر کي،
"اي ياتان، اويان،
اؤلولردن دئرئل،
مسئح سنه پارلاياجاقدير." ۱۵ بلجه
نه جور رفتار اتدئيئنئزه دئقّت
ادئن، حئکمتسئز آداملار کئمي
يوخ، حئکمتلئلر کئمي، ۱۶ هر
فورصتدن أستئفاده ادئن، چونکي
بو گونلر شرئردئر. ۱۷ بونا گؤره
ده عاغيلسيز اولمايين، آمّا آنلايين
کي، ربّئن ائراده‌سي نه‌دئر.
۱۸ شرابلا کفلي اولمايين؛ سفاهته
سبب اودور. لاکئن موقدّس
روحلا دولون. ۱۹ بئربئرئنئزه
مزمورلار، ماهني‌لار و روحاني
نغمه‌لر اوخويون. اوره‌يئنئزده ربّه

ترنّوم ادئب، اوخويون. ۲۰ هر شي
اوچون دائم ربّئمئز عئسا مسئحئن
آدیندا تاریپا و آتایا شوکور ادئن.
۲۱ مسئحه اتدئیئنئز حؤرمتدن
اؤتري بئربئرئنئزه موطئع اولون.
۲۲ اي آروادلار، ربّه موطئع اولور
کئمي اؤز اَرلرئنئزه موطئع اولون.
۲۳ چونکي اَر، آروادین باشي‌دیر،
نجه کي، مسئح کئلئسانین باشي‌دیر
و بدنئن قورتاریجیسي او، اؤزودور.
۲۴ لاکئن نجه کي، کئلئسا مسئحه
موطئعدئر، آروادلار دا گرک هر
شیده اَرلرئنه موطئع اولسونلار.
۲۵ اي اَرلر، آروادلارینیزي سوئن،
نجه کي، مسئح ده کئلئساني سِودي
و اؤزونو اونون اوچون فدا اتدي.
۲۶ اله کي، اونو سو و کلام
وسئله‌سئله یویوب تمئزله‌سئن و
اونو تقدئس اتسئن. ۲۷ و بو یوللا
کئلئساني بوتون شؤوکتي ائچئنده
اؤزونه تقدئم اتسئن کي، اوندا لکه،
قیریشیق و یا بونلار کئمي شیلر
اولماسین، آمّا موقدّس و مذمّتسئز
اولسون. ۲۸ بلجه اَرلر ده گرک
آروادلاریني سِوسئنلر، نجه کي، اؤز
بدنلرئني سوئرلر. آروادیني سِوَن،
اؤزونو سِوئر. ۲۹ چونکي هچ کئم
هچ واخت اؤز بدنئندن نئفرت
اتمه‌یئب، لاکئن اونو یدئردئر و
اونا یاخشي یتئشئر. نجه کي، مسئح
ده کئلئسایا بله ادئر. ۳۰ چونکي بئز
اونون بدنئنئن عوضولرئیئک. ۳۱ بونا
گؤره کئشي آتا-آناسیندان آیریلار،
و اؤز آروادینا یاپیشار و او ائکي، بئر
بدن اولارلار. ۳۲ بو سئرّ بؤیوکدور.
لاکئن من مسئح و کئلئساني گؤز
قاباغینا آلیب دیئرم. ۳۳ هر حالدا،
سئزئن آرانیزدا اولان هر کس ده
اؤز آروادیني اؤزو کئمي سِوسئن و
آرواد دا اَرئنه احتئرام اتسئن.

عایئله ائچنده ۱

۶ اؤولادلار، ربده والئدِینلرئنئزدن
ائطاعت ادئن، چونکي بو
دوزدور. ۲ آتا و آنانا حؤرمت
ات (کي، وعده‌لي اولان بئرئنجي

حؤکمدور) ۳ کي، سعادت سنه
يار اولسون و ير اوزونده عؤمرون
اوزون اولسون. ۴ اي آتالار، سئز ده
اؤولادلارينيزي قضبله‌ندئرمه‌يئن.
لاکئن اونلاري ربّئن تربئيه و
تعلئمئله بؤيودون. ۵ اي قوللار،
جئسمه گؤره آغالارينيز اولانلارا
اوره‌يئنئزئن صافليغيندا قورخو و
لرزه ائله موطئع اولون، نجه کي،
مسئحه. ۶ ائنسانلاري راضي اتمک
ائسته‌ينلر کئمي گؤزه خوش
گؤرونن خئدمتلرله يوخ، مسئحئن
قوللاري کئمي کي، اورکدن
تارينين ائراده‌سئني يرئنه يئتئرئرلر.
۷ خوش نئيّتله ائنسانلارا يوخ، ربّه
قوللوق ادن کئمي خئدمت ادئن.
۸ بئلئن ده کي، ياخشي ائش گؤرن
هر کس ربدن عوضئني آلاجاق،
ائستر قول اولسون، ائستر آزاد. ۹ اي
آغالار، سئز ده قوللارينيزلا همن
جور رفتار ادئن. قورخوتماقدان اَل
گؤتورون و بئلئن کي، هم اونلارين
آغاسي هم ده سئزئن آغانيز گؤيده
دئر و او، هچ کسدن طرفدارليق
اتمز.

ربّئن سئلاحلاري ۱۰ نهايت، ربده
قودرتلي، اونون دا قووّتئنده گوجلو
اولون. ۱۱ تارينين بوتون سئلاحلاريني
گيئنئن کي، ائبلئسئن حئيله‌لري قاباغيندا
مؤحکم دايانا بئله‌سئنئز. ۱۲ چونکي بئزئم
موبارئزه‌مئز جئسم و قانين ضئدّئنه يوخ،
رياستلرئن، قودرتلرئن، بو قارانليق
دونيانين حؤکمدارلارينين و سماوي
يرلرده اولان شرئر روحاني قووّه‌لرئنئن
ضئدّئنه‌دئر. ۱۳ بونا گؤره تارينين بوتون
سئلاحلاريني گؤتورون کي، شرئر
گونده موقاوئمت اتمه‌يه قادئر اولاسينيز و
هر شيي اِدَندن سونرا مؤحکم دايانا‌سينيز.
۱۴ بوندان اؤتري ده مؤحکم دايانين.
بلئنئزه حقئقت قورشاغيني باغلايين.
صالحلئک زئرهئني ده سئنه‌نئزه تاخين.
۱۵ باريش ائنجئلئنئن حاضيرليغيني آياغينيزا
گيئن. ۱۶ و بونلارين هاميسيندان علاوه،
ائمان قالخانيني اَله آلين کي، اونونلا او
شرئر اولانين بوتون آلوولو اوخلاريني
سؤندورمه‌يه قادئر اولارسينيز. ۱۷ نئجات
دَبئلقه‌سئني، و موقدّس روحون
قيلينجيني دا کي، تارينين سؤزو اولسون،
گؤتورون. ۱۸ بوتون دوعا و يالواريشدا،
همئشه موقدّس روحدا دوعا ادئن. و

PHP

شوکرانلار ۱

۱ مسئح عئسایا اؤزلرئني قول اتمئش
پولوس و تئموتاعوسدان، فئلئپئده
مسئح عئسایا عایید اولان بوتون
موقدّسلره، ناظئرلر و شمّاسلاري ائله:
۲ آتامیز تاري و ربّئمئز عئسا مسئحدن
سئزه فیض و باریش اولسون.
۳ سئزي هر زامان خاطیرلایاندا
تاریما شوکور ادئرم. ۴ و همئشه هر
دوعامدا سئزئن هامینیز اوچون
شادلیقلا دوعا اِدئرم. ۵ چونکي
ائلک گوندن ائندئیه کئمي
ائنجئلئن ائشئنده شئرکت ادئبسئنئز.
۶ آرخایینام او کي، یاخشي ائشي
سئزده باشلاییب، مسئح عئسانین
گونونه کئمي، اونو کامئلله‌شدئره
جک. ۷ حاقلي‌یام کي، سئزئن
هامینیز حاقّیندا بله دوشونم، چونکي
سئز منئم اوره‌یئمده‌سئنئز. حبسده
ده اولسام، ائنجئلئن مودافئعه‌سئنده
و تصدئق اتمه‌یئنده ده اولسام،
هامینیز منئمله برابر تارینین فیضئنه
شرئکسئنئز. ۸ تاري شاهئدئمدئر کي،
مسئح عئسانین شفقتئنده نجه سئزئن
هامینیزینین حسرتئني چکئرم. ۹ و
دوعا ادئرم کي، محبّتئنئز حقئقي
معرئفت و هر جور ائدراکدا آرتیق
و داها آرتیق چوخالسین. ۱۰ اِله
کي، افضل اولان شیلري تصدئق
ادئب، مسئحئن گونونه کئمي
خالئص و مذمّتسئز اولاسینیز،
۱۱ و تارینین شؤوکت و مدحي
اوچون صالحلئک ثمره‌سي ائله
دولاسینیز کي، عئسا مسئحئنئن
واسئطه‌سئله‌دئر.

ائنجئل وعظ اولونور ۱۲ ائندي
قارداشلار، ائسته‌يئرم بئله‌سئنئز كي، منئم
باشيما گلنلر، داها چوخ ائنجئلئن ترقّئسئنه
باعئث اولدو. ۱۳ بله كي، بوتون ساراي
موحافئظلرئنه و اؤزگه هر كسه معلوم
اولوب كي، منئم حبسئم مسئح
اوچوندور. ۱۴ و قارداشلاردان چوخو،
حبسئمدن اؤتري ربّه اعتئماد ادئب،
داها چوخ جورعت تاپيبلار كي، ربّئن
كلاميني قورخوسوز دانيشسينلار.
۱۵ دوغروسو، بعضئلري حتّا پاخيلّيق
اوزوندن مسئحي وعظ ادئرلر، لاكئن
بعضئلري ده ياخشي نئيّتله.
۱۶ آخيركي‌لار بونو محبّت اوزوندن ادئرلر
و بئلئرلر كي، من ائنجئلئن مودافئعه‌سي
اوچون تعيئن اولونموشام. ۱۷ اوّلكئلر
مسئحي ائخلاصلا يوخ، اؤز منئيّت‌لرئنئن
دالیندا اولدوقلاري اوزوندن اعلان
ادئرلر و دوشونورلر كي، بو حبسئمده
منئم اذئيّت چكمه‌يئمه باعئث اولسونلار.
۱۸ نه اولور؟ آنجاق بو كي، هر حالدا،
ائستر يالان نئيّتده، ائستر دوغرو نئيّتده،
مسئح اعلان اولونور و من بوندا
سوئنئرم، بلي، سوئنه‌جه‌يم ده. ۱۹ چونكي
بئلئرم كي، بو، سئزئن دوعالارينيزلا و

روحون بئر رفاقتي، اگر شفقت و
مرحمت وار، ۲ هم فئکئر اولماقلا،
همن محبّتي ساخلاماقلا، روحدا
بئرلشمکله و بئر مقصد نئيّتئنده
اولماقلا منئم شادليغيمي کامئل
ادئن. ۳ هچ بئر شيي خودپرستلئک
اوزوندن و يا شؤهرتپرستلئکدن
اتمه‌يئن. لاکئن تواضؤعله بئربئرئنئزي
اؤزونوزدن اوستون سايين. ۴ آنجاق
اؤز شخصي منفعتئنئزي آختارمايين،
اؤزگه‌لرئن ده منفعتئني نظرده آلين.
۵ مسئح عئسادا اولان دوشونجه
سئزده ده اولسون کي، ۶ تارينين
صورتئنده اولدوغو حالدا، تاري
ائله برابرلئيي بئر قنئمت سايمادي.
۷ لاکئن هر شيدن ال چکدي و بئر
قول صورتئني آليب، ائنسانلارين
اوخشارينا دؤندو. ۸ و ائنسان
شباهتئني آلميش اولاراق، اؤلومه
موطئع اولماقلا، حتّا چارميخ
اوستونده اؤلمکله اؤزونو آچالتدي.
۹ بونا گؤره ده تاري اونو چوخ
اوجالتدي و اونا بوتون آدلاردان
افضل اولان آدي وردي ۱۰ اله
کي، گؤيده، ير اوزونده و يرئن
آلتيندا اولانلارين هاميسي عئسانين
آدیندا دئز چؤکسونلر. ۱۱ و آتا
تارينين شؤوکتي اوچون هر دئل
ائقرار اتسئن کي، عئسا مسئح ربدئر.
۱۲ بلجه سوگئلئرئم، نجه کي، همئشه
ائطاعت ادئبسئنئز-نه آنجاق من
يانينيزدا اولاندا، لاکئن ائندي کي،
قايئبم داها چوخ-نئجاتينيزي قورخو و
تئتره‌مکله انجامينا يتئرئن. ۱۳ چونکي
تاري‌دير کي، اؤز ائلتئفاتينا
مووافئق، هم ائستمه‌يئنئز، هم ده
عمله گتئرمه‌يئنئز اوچون سئزده
ائشله‌يئر. ۱۴ هر شيي شئکايتسئز
و موناقئشه‌سئز يرئنه يتئرئن کي،
۱۵ سئز، فاسئد و ترسه بئر نسلئن
آراسيندا، مذمّتسئز و معصوم،
تارينين قوصورسوز اؤولادلاري
اولاسينيز. سئز اونلارين آراسيندا
دونيانين نورلاري کئمي ظاهئر
اولوب، ۱۶ حياتين کلاميني برک
توتورسونوز کي، مسئحئن گونونده

من ده عبث اللشمه‌دئیئم و عبث
زحمت چکمه‌دئیئم اوچون فخر ادئم.
۱۷ لاکئن اگر من بئر ائچکي تقدئمه
سي کئمي سئزئن ائمانینیزین قوربان
و خئدمتي اوستونه تؤکولورم، گئنه
ده سوئنئرم و شادلیغیمي سئزئن
هامینیزلا پایلاشیرام. ۱۸ سئز ده
اله بو جور سوئنئن و شادلیغینیزي
منئمله پایلاشین. ۱۹ رب عئسادا
اومئد ادئرم کي، بو یاخینلیقدا
تئموتاعوسو سئزئن یانینیزا گؤنده‌رئم
کي، من ده سئزئن احوالاتینیزدان
خبردار اولوب، تشوئق اولام.
۲۰ چونکي فئکئرده منه یاخین اولان
هچ کس قالماییب کي، ائخلاصلا
سئزئن قیدئنئزده اولسون. ۲۱ اونا
گؤره کي، هر کس مسئح عئسانین
منفعتئني یوخ، اؤز منفعتئني آختاریر.
۲۲ آمّا سئز اونون ثوبوت اتمئش
دَیَرئني بئلئرسئنئز کي، نجه ائنجئلئن
خوش خبرئني یایماقدا، آتاسیني
خئدمت ادن بئر اوشاق کئمي
منه خئدمت اتدي. ۲۳ بونا گؤره
اؤز ائشلرئمئن نجه قاباغا گتدئیئني
بئلدئکده، اومئد ادئرم کي، تزلئکله
اونو سئزئن یانینیزا گؤنده‌رئم. ۲۴ و
ربده اعتئمادیم بودور کي، اؤزوم
ده تزلئکله یانینیزا گلئم. ۲۵ آمّا لازیم
گؤردوم کي، قارداشیم، همکاریم
و سئلاحداشیم اِپافِرودئتوسو سئزئن
یانینیزا گؤنده‌رئم کي، مؤحتاج
اولاندا منه کؤمکچي اولان
گؤنده‌ردئیئنئز الچي و خئدمتچئدئر.
۲۶ چونکي او، سئزئن هامینیز
اوچون حسرت چکئردي و اونون
ناخوش اولدوغونو اشئتدئیئنئزه
گؤره چوخ ناراحات ائدي.
۲۷ حقئقتن ده کي، او، اؤلوم درجه
سئنه قدر ناخوش ائدي، لاکئن
تاري اونا، نه ائنکي آنجاق اونا، منه
ده مرحمت گؤرستدي کي، مبادا
قوصّه‌مئن اوستونه قوصّه آرتسین.
۲۸ بو سببدن اونو بوتون ائشتئیاقلا
سئزئن یانینیزا گؤنده‌رمئشم کي،
اونو گؤرنده تکرار سوئنه‌سئنئز و
منئم ده قوصّم آزالسین. ۲۹ بلجه

اونو ربده بوتون شادليقلا قبول
ادئن و بله ائنسانلارا بؤيوک
حؤرمت گؤرسه‌دئن. ۳۰ چونکي
او، مسئحئن ائشي يولوندا جانيني
خطره ساليب اؤلومه بله ياخين
گلدي کي، سئزئن منئم حاقّيمدا
اولان خئدمتئنئزئن نه اسکئک
اولدوغونو، او تکمئل اتسئن.

حياتين مقصدي ۱

۳ نهايت، قارداشلاريم، ربده
شادليق ادئن. سئزه همن شيلري
موکرّر يازماق منئم اوچون اصلا
زحمت ديئل، لاکئن سئزئن اوچون
موحافئظدئر. ۲ او ائتلردن آييق
اولون، او پئسلئک اِدَنلردن آييق
اولون، يالان ختنه‌دن آييق اولون.
۳ چونکي حقئقي ختنه بئزئک کي،
تارينين موقدّس روحوندا پرستئش
ادئرئک و مسئح عئسادا باشيميز
اوجادير و جئسمه اعتئماد اتمئرئک.
۴ گرچي من اؤزوم حتّا جئسمه
ده اعتئماد اده بئله‌رم. اگر اؤزگه
بئر آدام جئسمه اعتئماد اتمه‌يي
دوشونسه، من داها آرتيق: ۵ سکّئز
گونلوک ائکن ختنه اولوندوم،
ائسرايئل خالقيندان، بنيامئن قبئله
سئندن، عئبرانئلردن بئر عئبراني،
شرئعته گؤره بئر فرئسي، ۶ قيرت
باخيميندان کئلئسايا عذاب ورەنئن
بئري، شرئعتدن گلن صالحلئک
باخيميندان مذمّتسئز بئر آدام!
۷ لاکئن مسئحئن خاطئري اوچون،
منه قازانج اولان هر شيي ضرر
سايديم. ۸ بوندان دا چوخ، ربّئم
مسئح عئسانين معرئفتئنئن افضل
لئيي قاباغيندا هر شيي ضرر سايىرام
کي، اونون اوچون هر شيئن
ضررئني چکمئشم و اونلاري زئبئل
سايميشام. اِله کي، مسئحي قازانيم
۹ و اوندا تاپيليم؛ شرئعت اساسينا
اولان بئر صالحلئکله يوخ، عئسايا
اولان ائمان واسئطه‌سئله گلن
صالحلئکله، او صالحلئکله کي، ائمان
اساسينا گؤره تاريدان گلئر. ۱۰ و
اؤلولردن دئرئلدئيئنئن قودرتئني و

چکدئي عذابلارينين رفاقتئني تانيييم
و اونون اؤلومونده اونا بنزەيئم. ۱۱ اِله
کي، اؤلومدن دئرئلمەيه نايئل اولوم.
۱۲ بو، او دمک ديئل کي، اونا
نايئل اولموشام و يا کامئلله‌شمئشم.
لاکئن جهدله چاليشيرام، اله کي،
اونو توتوب اله گتئرئم؛ اونو کي،
مسئح عئسا دا مني اونون اوچون
توتوب اَله گتئردي. ۱۳ قارداشلار،
من اِله حساب اتمئرم کي، اونو اَله
گتئرمئشم. لاکئن بئر شي ادئرم:
آرخادا قالان شيي اونودوب،
جان آتيرام کي، قاباغيمدا اولانا
چاتيم. ۱۴ مسئح عئسادا تارينين
افضل دعوتئنئن جايئزەسي اوچون
جهدله مقصده طرف تلاش
ادئرم. ۱۵ بلجه آراميزدا کامئل
اولانلارين بله مَنئشلري اولسون
و اگر بئر مؤوضوعدا آيري بئر
جور مَنئشلرئنئز وار، تاري اونو دا
سئزه آيدين ادەجک. ۱۶ لاکئن
نەيه چاتميشيق، او عيارا گؤره
ده ياشاياق. ۱۷ قارداشلار،
مندن نومونه گؤتورون و دئقّتله
او آداملارا باخين کي، بئزده
گؤردويونوز نومونەيه گؤره رفتار
ادئرلر. ۱۸ چونکي بئر چوخلاري
مسئحئن چارميخينين دوشمنلري
کئمي رفتار ادئرلر کي، اونلارين
حاقّيندا سئزئنله تز-تز دانيشيرديم و
حتّا ائندي ده گؤزوياشلي ديئرم.
۱۹ اونلارين آخيري هلاکت،
اونلارين تاريسي قارين و اونلارين
ائفتئخاري روسوايچيليقلاريندادير
کي، فئکئرلرئني دونيەوي شيلرئن
اوستونه قويوبلار. ۲۰ چونکي بئزئم
وطنداشليغيميز گؤيدەدئر کي،
قورتاريجيميز ربّ عئسا مسئحي
ائشتئياقلا اورادان گؤزلەيئرئک.
۲۱ او، بئزئم بو ذلئل بدنئمئزئن
وضعئيتئني ديئشدئرەجک، اِله کي،
اؤز شؤوکلي بدنئنه اوخشار اولسون.
او بو ائشي او قودرتئن واسئطەسئله
ادەجک کي، اونونلا هر شيي
اؤزونه موطئع اتمەيه قادئردئر.

افضل اولانلاري دوشونون ۱

۴ بلجه، سوگئلئرئم، حسرتئني
چکدئئم قارداشلار، سوئنجئم
و باشيمين تاجي، ربده بو جور
ثابئت دورون، سوگئلئرئم. ۲ يودئيا
و سئنتئخئيه يالواريرام کي، ربده
همفئکئر اولسونلار. ۳ سندن ده،
اي حقئقي يولداشيم، خاهئش
ادئرم کي، ائنجئلئن خئدمتئنده
منئمله چاليشان بو خانيملارا کؤمک
اِده‌سن؛ هم ده کلِمِنته و اؤزگه
همکارلاريما دا کي، آدلاري حيات
دفترئنده‌دئر. ۴ همئشه ربده شادليق
ادئن. بئر ده دئيه‌جه‌يم: شادليق
ادئن! ۵ قويون سئزئن حلئملئئنئز
بوتون ائنسانلارا معلوم اولسون.
رب ياخيندير. ۶ هِچ بئر شي اوچون
نئگاران اولمايين، آمّا هر شيده
خاهئشلرئنئزي دوعا، ائستئغاثه و
شوکورله تاريپا بئلدئرئن. ۷ و تارينين
هر فهمدن افضل اولان باريشي،
مسئح عئسادا، اورکلرئنئزي و
فئکئرلرئنئزي موحافئظت اده
جک. ۸ نهايت، قارداشلار، هر
نه کي، دوغرو، حؤرمتلي، دوز،
پاک، سِومه‌لي و اعتئبارلي‌دير، اگر
فضئلتلي، اگر تعرئفه لايئق بئر شي
وار، فئکرئنئزي بونلارين اوستونه
قويون. ۹ و منده اؤيره‌ندئيئنئز، قبول
اتدئيئنئز، اشئتدئيئنئز و گؤردويونوز
شيلري يرئنه يتئرئن و باريش
تاريسي سئزئنله اولاجاقدير. ۱۰ ربده
چوخ سوئنئرم کي، ائندي نهايت
منئم حاقّيمدا چکدئيئنئز قيدي
تزه‌له‌دئنئز؛ دوغرودان دا منئم
قيدئمه چوخ قالميشدينيز، لاکئن
فورصت سئزه ال ورمئردي.
۱۱ بونلاري احتئياج اوزوندن
دمئرم، چونکي اؤيرنمئشم کي، هر
حالدا اولسام، نجه قَناعت ادم.
۱۲ اسکئکلئکده ياشاماغي بئلئرم،
آرتيقليقدا ياشاماغي دا بئلئرم. هر
شيده و هر حالدا توخ قالماق و
آج قالماق، آرتيقليقدا ياشاماق و
احتئياج ائچئنده عذاب چکمه‌يئن

سئزّئني اؤيره‌نمئشم. ۱۳ منه قووّت
ورن مسئحله هر شيه قادئرم.
۱۴ آمّا ياخشي ائش گؤردونوز
كي، منئم ذئلّتئمده منئمله شرئک
اولدونوز. ۱۵ سئز اؤزونوز فئلئپئلي‌لر
بئلئرسئنئز كي، ائنجئلئن خوش خبري
ائلک وعظ اولوناندا، مقدونئيه‌دن
چيخديغيم زامان، سئزدن باشقا
هچ بئر كئلئسا، ورمک و آلماق
خئدمتئنده منئمله شرئک اولمادي.
۱۶ حتّا تسالونئکده اولدوغوم
زامان دا، سئز بئر-ائكي دفه منئم
احتئياجيم اوچون گؤنده‌ردئنئز.
۱۷ بو او دمک ديئل كي، من
هدئيه آختاريرام. من آنجاق
سئزئن حسابينيزا چوخالان ثمره‌ني
آختاريرام. ۱۸ هر شي كامئل اَئمه
گلئب چاتيب و بول-بول واريم.
اِپافرودئتوس اَلي ائله گؤنده‌ردئيئنئز
شيلر اَئمه يتئشئب كي، تاريني
خوشنود ادن، خوش بئر رايئحه
و مقبول بئر قورباندير. ۱۹ و منئم
تاريم، مسئح عئسادا اؤز شؤوكتئنئن
وارليليغينا موطابئق، سئزئن بوتون
احتئياجلارينيزي فراهم اده
جک. ۲۰ ائندي تاري و آتاميزا
ابددن ابده‌جک شؤوكت اولسون.
آمئن. ۲۱ مسئح عئسادا اولان
هر موقدّسه سالام يتئرئن. منئمله
اولان قارداشلار دا سئزه سالام
گؤنده‌رئرلر. ۲۲ بوتون موقدّسلر،
خوصوصن ده قيصرئن اِوئندن
اولانلار سئزه سالام گؤنده‌رئرلر.
۲۳ رب عئسا مسئحئن فيضي سئزئن
روحونوزلا اولسون.

COL

۱

۱ تارینین ائراده‌سي ائله عئسا
مسئحئن حوارئسي پولوس و
تئموتاعوس قارداشدان، ۲ مسئحده
کولوسئده اولان موقدّسلر و ائمانلي
قارداشلارا. آتامیز تاریدان سئزه فیض و
باریش اولسون. ۳ سئزئن اوچون دائم
دوعا ادئب، ربّئمئز عئسا مسئحئن آتاسي
تاریپا شوکور ادئرئک. ۴ چونکي سئزئن
مسئح عئسادا اولان ائمانینیزدان و بوتون
موقدّسلره اولان محبّتئنئزدن خبردار
اولدوق. ۵ سئزئن اوچون گؤیلرده
ساخلانمیش اومئددن اؤتري کي، اونو
اوّلدن حقئقتئن کلامیندا، یعني ائنجئلده
اشئتدئنئز. ۶ نجه کي، بوتون دونیادا
اولدوغو کئمي، سئزئن ده آرانیزدا
اشئتدئیئنئز و تارینین فیضئني حقئقتن
درک اتدئیئنئز گوندن بري ثمره ورئب
آرتیر. ۷ نجه کي، اونو خئدمتده اولان
سوگّلي اِپفراسدان اؤیره‌ندئنئز کي، بئزئم
آدیمیزدا اؤزونو مسئحه قول اتمئش
امئن خئدمتکاردیر. ۸ و سئزئن موقدّس
روحدا اولان محبّتئنئزدن ده اِله او
بئزي خبردار اتدي. ۹ بو سببدن ده،
بونو اشئتدئیئمئز گوندن سئزئن اوچون
دوعا ادئب یالوارماقدان ال چکمئرئک،
اِله کي، بوتون روحاني حئکمت و
ائدراکدا اونون ائراده‌سئنئن معرئفتي
ائله دولاسینیز. ۱۰ اِله کي، ربّه لایئق
بئر شکّلده رفتار ادئب، اونو هر جهتدن
راضي اده‌سئنئز و هر یاخشي ائشده ثمره
گتئرئب، تاریني تانیماقدا ترقّي اده‌سئنئز.
۱۱ و بوتون تحمّول و صبري اله گتئرمک
اوچون اونون شؤوکّلي قووّتئنه موطابئق،
بوتون قودرتله قووّتلنه‌سئنئز و شادلیقلا
۱۲ آتایا شوکور اده‌سئنئز کي، نوردا بئزه
ائقتئدار ورئب، اِله کي، موقدّسلرئن
مئراثیندا شرئک اولاق.

تايي اولمايان مسئح ١٣ او بئزي ظولمتئن
حاكئمئيّتئندن خئلاص ادئب، اؤز
سوگگلي اوغلونون پادشاهليغينا كؤچورتدو
كي، ١٤ اوندا خئلاصيميز وار، يعني
گوناهلارين باغيشلانماسي. ١٥ و او،
گؤزه گؤرونمه‌ين تارينين صورتي‌دئر،
بوتون خئلقتئن ائلک دوغولاني.
١٦ چونكي گؤيلرده و يرده هر شي،
گؤزه گؤرونن و گؤرونمه‌ين اونون
واسئطه‌سئله ياراندي، ائستر تختلر
اولسون، ائستر حاكئمئيّتلر، ائستر رياستلر
اولسون ائستر ائقتئدارلار، هر شي اونون
واسئطه‌سئله و اونون اوچون يارانيب.
١٧ او، هر شيدن ائره‌لي‌دئر و هر شي
اوندا قائمدئر. ١٨ بدنئن يعني كئلئسانين دا
باشي اِله او اؤزودور. او، باشلانيشدير،
اؤلولر آراسيندان ائلک دئرئلن. اِله كي،
او اؤزو هر شيده بئرئنجي اولسون.
١٩ چونكي آتانين كفي بو ائدي كي،
بوتون دولولوق اوندا ساكئن اولسون
٢٠ و اونون واسئطه‌سئله هر شيي اؤزو
ائله باريشديرسين و اونون چارميخينين
قاني ائله باريش حاكئم اتسئن، ائستر يرده
اولان شيلري، ائستر گؤيلرده اولان
شيلري. ٢١ و سئزي ده، گرچي بئر

و اوزومو شخصن گؤرمه‌ینلرئن
هامیسي حاقّیندا نه بؤیوک بئر
موبارئزه ادئرم. ۲ اِله کي، اونلارین
محبّتده بئرلشمئش اورکلري تسلّي
تاپسین کي، کامئل اعتئمادین
درکئندن گلن هامي دؤولتلئیه
یتئشسئنلر کي، تاري سئرّئنئن
حقئقي بئر معرئفتئني ثمره ورئر،
یعني مسئحئن اؤزونو. ۳ کي، اوندا
حئکمت و معرئفتئن بوتون خزئنه
لري گئزله‌دئلئب. ۴ بونو اونا گؤره
دیئرم کي، هچ کس سئزي قانع ادن
موباحئثه‌لرله یولدان چیخارتماسین.
۵ چونکي جئسمن قایئب اولسام
دا، روحن سئزئن یانینیزدایام و
سئزئن یاخشي ائنضئباط و مسئحه
اولان ائمانینیزین مؤحکملئیئني
گؤرمکدن کف ادئرم. ۶ بلجه،
ربّ مسئح عئساني نجه قبول
ادئبسئنئز، اِله‌جه ده اوندا رفتار
ادئن. ۷ اوندا کؤک سالیب و بئنا
اولونوب اؤیره‌ندئیئنئز کئمي، ائماندا
مؤحکمله‌نئن و شوکرانلارلا دولوب

داشین. ۸ دئقّتلي اولون کي، هچ
کس سئزي مسئحه اساسن یوخ،
بوش حئیله و فلسفه‌یه، ائنسانلارین
حدئثلرئنه، و دونیانین ائبتئدائي
اوصوللارینا اساسن اسئر آلماسین.
۹ چونکي مسئحده اولوهئیّتئن بوتون
دولولوغو بدنجه ساکئندئر. ۱۰ سئز
ده اوندا کامئل اولوبسونوز و او،
هر ریاست و ائقتئدارین باشي‌دیر.
۱۱ و اوندا اَل‌له اولمایان ختنه
ائله ختنه‌لَندئنئز، یعني مسئحئن
ختنه‌سئله جئسماني طبئعتئن بدنئني
اؤزونوزدن آییردینیز. ۱۲ و تعمئددده
اونونلا برابر باسدیریلدینیز و اونو
اؤلولردن دئرئلدن تارینین ائشئنه
ائمان گتئرمکله اونونلا برابر ده
دئرئلدئنئز. ۱۳ و تقصئرلرئنئزده و
جئسمئنئزئن ختنه‌سئزلئیئنده اؤلو
اولدوغونوز زامان، تاري سئزي
اونونلا برابر دئرئلتدي و بوتون
گوناهلاریمیزي بئزه باغیشلاییب.
۱۴ و امرلره اساسن ضئدّ ثمئزه اولان
و بئزئمله دوشمنچئلئک ادن بورجون

سندئني لغو اتدي و اونو آرادان
قالديريب چارميخا ميخلادي.
۱۵ رياستلر واثقتئدار صاحئبلرئني
سئلاحلاريندان سويوب، مسئحئن
واسئطه‌سئله اونلارا قالئب گله
رک، اونلاري آچيقجا روسواي
اتدي. ۱۶ بونا گؤره، قويمايين هچ
کئم يمک و يا ائچمک اوزوندن،
و يا بايرام و يا هئلال و يا سبّت
گونو اوزوندن سئزه حؤکم اتسئن.
۱۷ بونلار گله‌جک شيلرئن کؤلگه
سي‌دئر، لاکئن بدن مسئحه
عاييددئر. ۱۸ قويمايين هچ کس
تواضؤعکارليق و مَلَکپرستلئکدن
شؤوق آليب، سئزي جايئزه‌نئزدن
محروم اتسئن. بو بله آدام، گؤردويو
رؤيالاري دانيب، سببسئز اؤز
جئسماني عاغلي ائله شئشر ۱۹ و باشا
مؤحکم ياپيشماز کي، بوتون بدنئن
احتئياجيني ورئب، مفصللر و بندلر
واسئطه‌سئله بدني بئرلئکده ساخلاييير
و تارينين وردئيي بؤيومکله بؤيويور.
۲۰ اگر سئز مسئحله اؤلوب،
دونيانين ائبتئدائي اوصوللاريندان
قورتولوبسونوز، بس نه اوچون
دونيايا عاييد اولان کئمي ياشاييب،
اؤزونوزو اِله امرلره موطئع
ادئرسئنئز کي، ديئر: ۲۱ "توخونما،
دادما، ديمه." ۲۲ (کي، هاميسي
دا ائستئفاده اِتمکله آرادان گدن
شيلردئر)-ائنسانلارين احکاملار
و تعلئملرئنه گؤره؟ ۲۳ قاييرما
دئندارليق، تواضؤعکارليق و بدنه
اذئيّت ورمک باخيميندان بونلار
ظاهئرن حئکمتلي گؤرونورلر،
لاکئن نفسئن تنپرورلئيئنئن ضئدّئنه
هچ بئر فايداسي يوخدور.

تزه منئيّتي گيئنئن ۱

۳ بلجه اگر مسئحله دئرئلئبسئنئز،
يوخاريداکي شيلري آختارين
کي، اورادا مسئح تارينين صاغيندا
اوتورور. ۲ فئکرئنئزي دونيه‌وي
شيلرئن اوستونه يوخ، گؤيده‌کي
شيلرئن اوستونه قويون. ۳ چونکي
سئز اؤلوبسونوز و حياتينيز مسئحله

تاريدا گئزلي‌دئر. ۴ حياتيميز اولان
مسئح ظوهور ادنده، سئز ده
اونونلا بئرلئکده شؤوکتده ظوهور
اده‌جکسئنئز. ۵ بونا گؤره، يردن
اولان بدنئنئزئن عوضولرئني
عئفّتسئزلئيه، ناپاکليغا، هاوا-هوسه،
پئس آرزولارا، و طاماحا کي،
بوتپرستلئکدئر، اؤلو گومان ادئن.
۶ بو شيلره گؤره دئر کي، تارينين
قضبي گلر. ۷ و سئز ده، اونلاردا
ياشاديغينيز واخت، بئر زامان
اونلاردا رفتار ادئردئنئز. ۸ آمّا
ائندي سئز ده اونلارين هاميسيني
بئر يانا قويون: قضبي، قيضي، کئني،
ائفتئراني، آغزينيزدان چيخان
ائنجئدن سؤزلري. ۹ بئربئرئنئزه
يالان دمه‌يئن، چونکي سئز کؤهنه
منئّيتي و اونون بوتون عمللرئني
سويونوب اؤزونوزدن آتيبسينيز.
۱۰ و تزه منئّيتي گيئنئبسئنئز کي،
اونو يارادانين صورتئنه بنزر، تزه
بئر معرئفته يتئشمک اوچون تزه
له‌نئر ۱۱ کي، اوندا يونانلي، يهودي،
ختنه‌لي، ختنه‌سئز، بربر، اسکئت،
قول، و آزاد يوخدور، آمّا هامي و
هاميدا مسئحدئر. ۱۲ بوندان اؤتري،
تارينين سئچئلمئش، موقدّس و
عزئزلري کئمي شفقتلي، مهرئبان،
باشي‌آشاغي، حلئم و صبئرلي بئر
اوره‌يي گيئنئن. ۱۳ بئربئرئنئزي
تحمّول ادئن و بئربئرئنئزي عفو
ادئن. هر بئرئنئزئن، بئرئسئندن
شئکايتي وارسا، باغيشلاييين. رب
سئزي باغيشلاديغي کئمي، سئز
ده گرک اِله اده‌سئنئز. ۱۴ و
بونلارين هاميسيندان علاوه،
محبّتي گيئنئن کي، کامئل بئرلئيئن
باغي‌دير. ۱۵ قويون مسئحئن باريشي
اورکلرئنئزده حاکئم اولسون
کي، اونون اوچون ده بئر بدنده
چاغيريلدينيز. و شاکئر اولون.
۱۶ قويون مسئحئن کلامي بوتون
دؤولتلئيئله سئزده ساکئن اولسون.
بئربئرئنئزه بوتون حئکمتله تعلئم
و نصئحت ورئب، مزمورلار و
ماهني‌لار و روحاني نغمه‌لر و

اورکلرئنئزده شوکورلرله تاریپا
اوخویون. ۱۷ سؤزده و عملده نه
ادئرسئنئز، هامیسینی رب عئسانین
آدیندا ادئن و اونون واسئطه‌سئله آتا
تاریپا شوکور ادئن.

عایئله حاقّیندا ۱۸ اي آروادلار، ربّه
لایئق اولدوغو کئمي ارلرئنئزدن ائطاعت
ادئن. ۱۹ اي کئشئلر، آروادلارینیزا
محبّت ادئن و اونلارلا آجي رفتار
اتمه‌یئن. ۲۰ اي اؤولادلار، هر شیده
والئدینلرئنئزدن ائطاعت ادئن، چونکي
بو، ربّي خوشنود ادئر. ۲۱ اي آتالار،
اؤولادلارینیزي حئرصلندئرمه‌یئن کي،
مبادا مأیوس اولسونلار. ۲۲ اي قوللار،
هر شیده یرده‌کي آغالارینیزا موطئع
اولون؛ ائنسانلاري راضي اتمک اوچون
گؤزه خوش گؤرونن خئدمتله یوخ،
صاف اورکله تاریدان قورخان کئمي.
۲۳ نه ادئرسئنئز، جانلا ادئن؛ آداملارا
یوخ، ربّه. ۲۴ بئلئن ده کي، ربدن مئراث
اجرئني آلاجاقسینیز. سئز رب مسئحه
خئدمت ادئرسئنئز. ۲۵ کئم حاقسیزلیق
اتسه، اتدئیي حاقسیزلیغین عوضئني
آلاجاق، طرفدارلیق دا اصلا اولماز.

موختلئف نصئحتلر ۱

۴ اي آغالار، قوللارینیز باره‌سئنده
عدالت و ائنصاف گؤرسه‌دئن.

بئلئن كي، سئزئن ده گؤيده بئر
آغانيز وار. ۲ اؤزونوزو دوعايا وقف
ادئن و اوندا شوكورله اوياق اولون.
۳ همن حالدا بئزئم اوچون ده دوعا
ادئن كي، كلام اوچون تاري بئزه
بئر قاپي آچسين و مسئحئن سئرّئني
اعلان ادئم كي، اونون خاطئرئنه ده
زئندانا دوشموشم. ۴ اِله كي، اونو
واضح بئر شكئلده نجه كي، گركدئر،
بيان ادئم. ۵ خارئجده‌كئلرله حئكمتله
رفتار ادئب، هر واختي قَئئمت
بئلئن. ۶ قويون سؤزونوز همئشه
فيضلي اولسون، دوز قاتيلميش
كئمي اولسون كي، هر كسه نجه
گرک جاواب وره‌جه‌يئنئزي بئله
سئنئز. ۷ سوگئلي قارداش و امئن
خئدمتكار و ربده همكاريميز اولان
تئخئكوس هامي احواليمي سئزه
بئلدئره‌جک. ۸ من اونو آنجاق بونون
اوچون سئزئن يانينيزا گؤنده‌ردئم
كي، سئز بئزئم احوالاتيميزدان
خبردار اولاسينيز و اوره‌يئنئزه تسلّي
ورسئن. ۹ امئن و سوگئلي قارداش
اونسئموس دا كي، سئزدندئر،
اونونلادير. اونلار سئزه بورانين هامي
احوالاتيني بئلدئره‌جكلر. ۱۰ منئمله
بئرلئكده محبوس اولان اَرئستَرخوس
دا سئزه سالام گؤنده‌رئر؛ هم ده
بارنابانين باجيسي اوغلو (كي، اونون
باره‌سئنده سئزه سئفارئش اولوب
كي، اگر يانينيزا گلسه، اونو قبول
ادئن.) ۱۱ و يوستوس چاغيريلان
عئسا دا؛ ختنه اهلئندن آنجاق
بونلار منئمله تارينين پادشاهليغي
اوچون همكارديرلار و منه تسلّي
ورئبلر. ۱۲ سئزدن اولان اِپِفراس
كي، اؤزونو عئسا مسئحئن قوللوغونا
وقف ادئب، سئزه سالام گؤنده‌رئر
و هر زامان دوعالاريندا سئزئن
اوچون جهد ادئر كي، سئز تارينين
بوتون ائراده‌سئنده كامئل يقئنله
كامئل دايانا‌سينيز. ۱۳ اونون حاقّيندا
شهادت ورئرم كي، سئزئن اوچون
و لاودئكئيه و هئيراپولئسده اولانلار
اوچون چوخ قيرتلي‌دئر. ۱۴ سوگئلي
حكئم لوقا و دئماس دا سئزه سالام

گؤنده‌رئرلر. ۱۵ لاودئکئیه‌ده اولان
قارداشلارا سالام گؤنده‌رئن،
نئمفا و اونون اوئنده اولان کئلئسایا
دا. ۱۶ بو مکتوب سئزئن آرانیزدا
اوخوندوقدان سونرا، لاودئکئیه
لئلرئن کئلئساسیندا دا اوخونسون.
سئز ده لاودئکئیه‌دن گلن
مکتوبومو اوخویون. ۱۷ آرخئپوسا
دیئن: "ربده سنه تاپشیریلدیغی
خئدمته دئقّت ات کي، اونو باشا
چاتدیراسان." ۱۸ من پولوس بو
سالامي اؤز اَئمله یازیرام. حبسده
اولدوغومو یادینیزدا ساخلایین.
فیض سئزئنله اولسون.

۱TH

۱ ۱ پولوس، سئلوانوس و
تئموتاعوسدان، آتا تاريدا و ربّ
عئسا مسئحده اولان تسالونئکلئلرئن
کئلئساسينا: سئزه فيض و باريش اولسون.
۲ بئز همئشه سئزئن هامينيز اوچون تاريپا
شوکور ادئب دوعالاريميزدا سئزي
ذئکر ادئرئک ۳ و دائم آتاميز تاري
حوضوروندا ائمانينيزين ائشئني، محبّتئنئزئن
زحمتئني، و ربّئمئز عئسا مسئحده اولان
اومئدئنئزئن مؤحکمئلئيئني خاطيرلاييريق.
۴ اي تارينين سودئيي قارداشلار،
سئزئن سچئلمئش اولدوغونوزو بئلئرئک.
۵ چونکي بئزئم خوش خبرئمئز سئزه
آنجاق سؤزده يوخ، قودرت و موقدّس
روحدا و چوخ يقئنله گلدي، نجه
کي، آرانيزدا سئزئن خاطئرئنئز اوچون
نجه آداملار اولدوغوموزو دا ائثبات
اتدئک. ۶ سئز ده بئزدن و ربدن نومونه
گؤتوروب، بؤيوک سيخينتي ائچئنده
کلامي موقدّس روحون شادليغي ائله
قبول اتدئنئز. ۷ اِله کي، مقدونئيّه و
اخايئه‌ده اولان بوتون ائمانلي‌لار اوچون
نومونه اولدونوز. ۸ چونکي ربّئن کلامي
سئزدن آنجاق مقدونئيّه و اخايئه‌يه
ياييلمادي، هر يره ده کي، سئزئن تاريپا
اولان ائمانينيزين شؤهرتي چاتيب. بونا
گؤره ده بئر شي دمه‌يئمئزه احتئياج
يوخدور. ۹ چونکي اونلار اؤزلري خبر
ورئرلر کي، سئز بئزي نجه قبول اتدئنئز و
نه جور بوتلرئنئزدن تاريپا دؤندونوز کي،
ياشايان و حقئقي تاريپا خئدمت اده
سئنئز ۱۰ و اونون اؤلولردن دئرئلتدئيي
اوغلونون گؤيدن گله‌جيئني، يعني
عئساني گؤزله‌يه‌سئنئز کي، بئزي گله
جک قضبدن قورتاريرر.

پولوسون خئدمتي ۱

۲ اونا گؤره قارداشلار، سئز
اؤزونوز ده بئلئرسئنئز کي،
بئزئم سئزئن يانينيزا گلمه‌يئمئز عبث
ديئلدي. ۲ لاکئن بئلدئيئنئز کئمي،
قاباقجا فئلئپئده عذاب چکئب
تحقئر اولدوغوموز حالدا، تاريميزدا

جورعتئمئز وار ائدي كي، او آغير
ضئدّئيّته باخماييب، تارينين خوش
خبرئني سئزه دئيک. ۳ چونکي
بئزئم تشوئقئمئز نه سهودن، نه
ناپاکليقدان، نه ده حئيله‌دندئر.
۴ آمّا نجه كي، تاري طرفئندن
ائنجئلئن بئزه امانت ورئلمه‌سي
اوچون تصدئق اولونموشوق، اله ده
دانيشيريق كي، ائنسانلاري يوخ،
اوركلرئمئزي ائمتاحان ادن تاريني
راضي ادک. ۵ چونکي بئلدئيئنئز
كئمي، هچ بئر زامان يانينيزا به‌به‌لنمه
سؤزلري ائله، يا دا طاماحكارليغي
گئزله‌دن نئقابلا گلمه‌دئک، تاري
شاهئددئر. ۶ ائنسانلاردان دا
عئزّت آختارماديق، نه سئزدن،
نه اؤزگه‌لردن. گرچي مسئحئن
حوارئلري اولاراق سئزه يوک
اولماغا ائقتئداريميز وار ائدي. ۷ آمّا
آرانيزدا اوشاقلاريني اَمئزدئرئب
عزئزله‌ين بئر آنا كئمي، سئزئنله
مولايئم رفتار اتدئک. ۸ سئزه بله
كؤنول باغلاديغيميز اوزوندن،
سئزه آنجاق تارينين خوش خبرئني
يوخ، اؤز جانلاريميزي ورمه‌يه
ده چوخ راضي ائدئک. چونكي
بئزه چوخ عزئز اولدونوز. ۹ بئزئم
چكدئيئمئز زحمت و چتئنلئک
يادينيزدادير كي، هچ بئرئنئزه يوک
اولماماق اوچون نجه گجه گوندوز
ائشله‌دئک و تارينين خوش خبرئني
سئزه اعلان اتدئک. ۱۰ هم سئز
هم ده تاري شاهئددئر كي، نجه
سئز ائمانلي‌لار آراسيندا موقدّس،
صالح و قوصورسوز ائدئک. ۱۱ بونو
دا بئلئرسئنئز كي، آتا، اؤولادي
ائله رفتار ادن بئري كئمي نجه
سئزي اوركله‌ندئردئک، تشوئق
اتدئک و يالواريديق، ۱۲ اِله كي،
سئز، سئزي اؤز پادشاهليق و
عئزّتئنه دعوت ادن تاريپا، لايئق
شكئلده رفتار اده‌سئنئز. ۱۳ بونا
گؤره ده بئز دائم تاريپا شوكور
ادئرئک كي، سئز تارينين بئزدن
اشئتدئيئنئز كلاميني قبول اتدئكده،
اونو ائنسانلارين سؤزو كئمي يوخ،

اصلئنده اولدوغو کئمي تارينين
کلامي اولاراق قبول اتدئئز کي،
ائمان گتئرن سئزلرده ائشئني يرئنه
يتئرئر. ۱۴ چونکي قاراداشلار، سئز
تارينين يهودئيه‌ده مسئح عئسايا
عايید اولان کئلئسالاريندان نومونه
گؤتوردونوز. اونا گؤره کي، سئز ده
اؤز هموطنلرئئزدن همن عذابلاري
چکدئئز کي، اونلار يهودئلردن
چکدئلر. ۱۵ کي، رب عئساني و
پيغمبرلري اؤلدوردولر، بئزي ده
قوودولار. اونلار تاريني ناراضي
ادئب بوتون ائنسانلارا دوشمن
دورورلار. ۱۶ بئزه مانع اولورلار
کي، قيري‌يهودئلرله دانيشمایاق،
مبادا بونون نتئجه‌سئنده اونلار
نئجات تاپسينلار. بلجه ده دائم
گوناه اوستونه گوناه قويورلار.
لاکئن قضب نهايت درجه‌ده
اونلارين اوستونه تؤکولوب. ۱۷ آمّا
اي قارداشلار، بئز کي، قيسا
بئر مودّت اوچون-روحن يوخ،
جئسمن-سئزدن محروم قالميشديق،
بؤيوک آرزو ائله اوزوزو گؤرمه‌يه
جان آتيرديق. ۱۸ چونکي بئز-من،
پولوس بئر نچه دفه-ائسته‌دئک کي،
يانينيزا گلک، آمّا شيطان بئزه مانع
اولدو. ۱۹ چونکي ربّئمئز عئسا مسئح
گلنده، اونون حوضوروندا بئزئم
اومئدئمئز، شادليغيميز و تاجيميزين
جلالي کئمدئر؟ مگر سئز ديئلسئنئز؟
۲۰ چونکي سئز بئزئم شؤوکت و
شادليغيميزسينيز.

۳ ۱ بونا گؤره ده، تاب گتئرمه‌يه
داها قادئر اولماييب، آتنده تک
قالماغا راضي اولدوق ۲ و قارداشيميز
و مسئحئن ائنجئلئنده همکاريميز و
تارينين خئدمتکاري تئموتاعوسو يانينيزا
گؤنده‌ردئک کي، ائمانينيزدا سئزه
قووّت ورئب، سئزي تشوئق اتسئن ۳ اِله
کي، هچ کس بو موصئبتلردن پرئشان
اولماسين؛ چونکي سئز اؤزونوز بئلئرسئنئز
کي، بئز بونون اوچون تعيئن اولونموشوق.
۴ چونکي يانينيزدا اولدوغوموز زامان
دا سئزه ائره‌لئدن دمئشدئک کي،
باشيميزا موصئبتلر گله‌جک؛ و بئلئرسئنئز

كي، بله ده اولدو. ۵ بونون اوچون
من ده، آرتيق دؤزه بئلمه‌دئيئم زامان،
يانينيزا آدام گؤنده‌ردئم كي، ائمانينيزدان
خبردار اولوم، مبادا وسوسه‌يه سالان
سئزي وسوسه‌يه سالسين و چكدئيئمئز
زحمت هدر اولسون. ۶ آمّا ائندي
تئموتاعوس سئزئن يانينيزدان قاييديب،
سئزئن ائمان و محبّتئنئزدن بئزه خوش
خبرلر گتئرئب و بوندان دا كي، بئزي
دائم محبّتله يادا ساليرسينيز و بئز سئزه
حسرت چكدئيئمئز كئمي، سئز ده بئزه
اِله حسرت چكئرسئنئز. ۷ بو سببدن،
اي قارداشلار، بوتون پرئشانليق و
موصئبتئمئزده، ائمانينيزين واسئطه‌سئله
سئزئن حاقّينيزدا تسلّي تاپديق. ۸ چونكي
ائندي سئز اگر ربده ثابئت دوراسينيز،
بئز ياشاياريق. ۹ چونكي سئزئن حاقّينيزدا
تارينين حوضوروندا بوتون او شادليغيميز
اوچون، تاريدان نجه تشكّور اده
بئلرئك؟! ۱۰ نجه كي، گجه-گوندوز
خالئص اوركله دوعا ادئرئك
كي، اوزونوزو گؤرك و ائمانينيزين
اسكئكلرئني دولدوراق. ۱۱ قوي ائندي
آتاميز تاري اؤزو، و ربّئمئز عئسا يولوموزو
سئزئن طرفئنئزه سالسين. ۱۲ و بئزئم سئزه
اولان محبّتئمئز كئمي، قوي رب سئزئن
محبّتئنئزي بئربئرئنئزه و بوتون ائنسانلارا
آرتيريب، محبّتده سئزي باغلاسين. ۱۳ اِله
كي، ربّئمئز عئسا بوتون موقدّسلري ائله
گلدئيئنده، آتاميز تارينين حوضوروندا،
اوركلرئنئزي موقدّسلئكده قوصورسوز
مؤحكم اتسئن.

موقدّسلئک و محبّت ۱

۴ نهايت، قارداشلار، بئز سئزه
تعلئم وردئک كي، تاريني راضي
اتمک اوچون نجه ياشاياسينيز،
و حقئقتن اِله ده ياشاييرسينيز.
ائندي رب عئسادا سئزدن خاهئش
ادئب سئزي تشوئق ادئرئک
كي، بونو داها دا چوخ اده‌سئنئز.
۲ چونكي بئلئرسئنئز كي، رب
عئسادا نه احكاملار وردئک.
۳ تارينين ائراده‌سي بودور: سئزئن
موقدّس اولماغينيز، يعني، جئنسي
عئفّتسئزلئکدن اؤزونوزو اوزاق

ساخلاماغینیز. ۴ کي، سئزدن هر
کس اؤز قابیني نجه تقدّوسلوک
و احتئرامدا ساخلاسین؛ ۵ تاریني
تانیمایان بوتپرستلر کئمي، شهوتلي
هاوا-هوسلرده یوخ. ۶ و هچ کئم بو
مسله‌ده اؤز قارداشینا خاطا اتمه‌یئب
ضرر یتئرمه‌سئن، چونکي رب بوتون
بونلار اوچون قئصاص آلاندیر،
نجه کي، اوّلدن سئزه دیئب ائخطار
وردئک. ۷ چونکي تاري بئزي
ناپاکلیغا یوخ، موقدّس اولونماغا
دعوت ادئب. ۸ بونا گؤره ده، بونو
ردّ ادن آدام ائنساني یوخ، تاریني
ردّ ادئر کي، اؤز موقدّس روحونو
سئزه ورئر. ۹ ائندي قارداشلیق
محبّتئن باره‌سئنده، احتئیاجینیز
یوخدور کي، بئري بو حاقدا سئزه
یازسین، چونکي تارینین اؤزوندن
اؤیره‌نئبسئز کي، بئربئرئنئزي
سوه‌سئنئز. ۱۰ دوغرودان دا سئز
بونو بوتون مقدونئیه‌ده اولان هامي
قارداشلار حاقّیندا ادئرسئنئز.
لاکئن، قارداشلار، سئزي تشوئق
ادئرئک کي، بونو داها دا چوخ
اده‌سئنئز. ۱۱ و آرام بئر حیات
یاشاییب، اؤز ائشئنئزه مشغول
اولاسینیز و اؤز اَللرئنئزله ائشله‌یه
سئنئز؛ نجه کي، سئزه امر اتدئک
ده. ۱۲ اِله کي، خارئجئلرئن
حوضوروندا صحئح رفتار ادئب، هچ
بئر شیه مؤحتاج اولمایاسینیز.

مسئحده اؤلنلرئن باره‌سئنده ۱۳ آمّا،
قارداشلار، گؤزلرئني حياتا يوموش
اولانلار حاقّيندا، خبرسئز قالماغينيزي
ائسته‌مئرئک، اِله کي، اومئدسئز اولان
اؤزگه‌لر کئمي قمگئن اولمایاسینیز.
۱۴ دوغرودان دا اگر ائنانیریق کي،
عئسا اؤلوب گئنه دئرئلدي، اِله ده
تاري عئسادا گؤزلرئني حياتا يوموش
اولانلاري اونونلا گتئره‌جک.
۱۵ چونکي بونو سئزه ربّئن کلامي ائله
دیئرئک کي، ياشايان و ربّئن گلئشئنه
جک دئري قالان بئزلر، اصلا گؤزلرئني
حياتا يوموش اولانلاري اؤتمه‌یه‌جه‌یئک.
۱۶ چونکي ربّ اؤزو اوجا بئر نئدا ائله،
باش مله‌یئن سسئله، و تارینین شیپورو ائله
گؤیدن انه‌جک و اوّل مسئحده اؤلنلر
دئرئله‌جکلر. ۱۷ اوندان سونرا، ياشايان و
دئري قالان بئزلر، اونلارلا بئرلئکده
يوخاري گؤتورولوب، بولودلار آراسیندا
ربّئن گؤروشویونه هاوادا گده‌جه‌یئک
و بلجه ربله دائم قالاجاغیق. ۱۸ بونا
گؤره، بئربئرئنئزه بو سؤزلرله تسلّي ورئن.

ربّئن گونو ۱

زامانلار و واختلار حاقّيندا،
کي، هچ بئر شي سئزه یازیلسین.
۲ چونکي سئز اؤزونوز یاخشي
بئلئرسئنئز کي، ربّئن گونو گجه گلن
اوغرو کئمي گله‌جک. ۳ آداملار
"سالامات وار، امئن-آمانلیق وار"
دئین واخت، هلاکت بئردن
اونلارین اوستونه گله‌جک، نجه
کي، دوغماق آغریسي بویلو بئر
آروادي توتور. و قاچا بئلمه‌یه‌جکلر.
۴ آمّا سئز، قارداشلار، قارانلیقدا
دیئلسئنئز کي، او گون سئزي
اوغرو کئمي یاخالاسین. ۵ چونکي
سئز هامینیز ائشیغین اوغوللاري و
گوندوزون اوغوللاریسینیز. بئز نه
گجه‌دن‌ائک، نه ده قارانلیقدان.
۶ بونا گؤره یاتمایاق، نجه کي،
اؤزگه‌لر ادئرلر. گلئن اویاق و
آییق قالاق. ۷ چونکي یاتانلار
گجه یاتیرلار، کفله‌نَنلر ده گجه
کفلنئرلر. ۸ آمّا بئز، گوندوزونکو
اولدوغوموزا گؤره، گلئن آییق

قالاق، ائمان و محبّت زئرِهئني
گِيک، باشيميزا دا نئجات اومئدئني
دَبئلقه کئمي قوياق. ۹ چونکي تاري
بئزي قضب اوچون يوخ، ربّئمئز
عئسا مسئحئن واسئطه‌سئله نئجاتا
نايئل اولماق اوچون تعيئن ادئب.
۱۰ او کي، بئزئم اوچون اؤلدو کي،
ائستر اوياق اولاق، ائستر ياتميش،
اونونلا بئرلئکده ياشاياق. ۱۱ بونا
گؤره ده بئربئرئنئزي تشوئق ادئب،
بئربئرئنئزي بئنا ادئن، نجه کي،
ادئرسئنئز ده.

آخير سؤزلر و سالاملار ۱۲ آمّا،
قارداشلار، سئزدن خاهئش ادئرئک
کي، آرانيزدا زحمت چکلره و ربده سئزه
باشچي اولانلارا و سئزه نصئحت ورنلره
حؤرمت ادئن. ۱۳ و ائشلري اوچون
اونلارا محبّتده چوخ بؤيوک احتئرام
گؤرسه‌دئن. بئربئرئنئزله باريش ائچئنده
ياشايين. ۱۴ قارداشلار، سئزه يالواريريق
کي، نئظامسيز اولانلارا نصئحت ورئن،
جورعتسئزلري تشوئق ادئن، ضعئفلره
کؤمک ادئن، هامييا نئسبت صبئرلي
اولون. ۱۵ دئقّتلي اولون کي، هچ کئم
يامانليق عوضئنه يامانليق اتمه‌سئن، لاکئن
همئشه بئربئرئنئزئن و بوتون ائنسانلارين
ياخشيليغيني آختارين. ۱۶ همئشه
سوئنئن. ۱۷ دائم دوعا ادئن. ۱۸ هر شي
اوچون شوکور ادئن. چونکي بو، مسئح
عئسادا اولان سئزلر اوچون تارينين
ائراده‌سي‌دئر. ۱۹ روحو سؤندورمه‌يئن.
۲۰ نبئلئک سؤزلرئنه حقارتله باخمايين.
۲۱ هر شيي ائمتاحانا چکئن؛ ياخشي
اولاني برک توتون. ۲۲ هر جور شردن
اوزاق دورون. ۲۳ قوي باريش تارينين
اؤزو سئزي تامامن تقدئس ائتسئن و
ربّئمئز عئسا مسئحئن گلئشئنده روحونوز،

۲TH

۱ ۱ پولوس، سئلوانوس و
تئموتاعوسدان، آتامیز تاري و
ربّئمئز عئسا مسئحده اولان تسالونئکلئلرئن
کئلئساسینا: ۲ آتا تاري و رب عئسا
مسئحدن سئزه فیض و باریش اولسون.
۳ قارداشلار، بئز گرک سئزئن اوچون
لایئق اولان بئر شئکلده دائم تاریپا
شوکور ادک، چونکي ائمانینیز داها
چوخ آرتیر و بئربئرئنئزه اولان محبّتئنئز
داها دا چوخ بؤیویور. ۴ بو سببدن بئز
اؤزوموز، دوشدویونوز بوتون عذابلار
و ذئلّتلرئنئزئن قاباغیندا کي تحمّول و
ائمانینیزدان اؤتري تارینین کئلئسالاري
آراسیندا فخرله دانیشیریق. ۵ بو، تارینین
صالح حؤکمونون علامتي‌دئر. اله کي، سئز
تارینین پادشاهلیغینا لایئق ساییلاسینیز
کي، اونون اوچون ده عذاب
چکئرسئنئز. ۶ چونکي تارینین یانیندا
البتّه عدالت بودور کي، سئزه ذئلّت
چکدئرنلره، ذئلّت چکدئرسئن ۷ و ذئلّت
چکن سئزلره، بئزئمله بئرلئکده راحاتلیق
یتئرسئن، او زامان کي، رب عئسا
بوتون قودرتلي ملکلری ائله اود آلووو
ائچئنده گؤیدن ظاهئر اولاجاق ۸ و
تاریني تانیمایان و ربّئمئز عئسانین ائنجئلئندن
ائطاعت اتمه‌ینلره جزا وره‌جک.
۹ اونلار ربّئن حوضوروندان و اونون
قودرتئنئن شؤوکتئندن محروم قالیب،
ابدي هلاکئله جزالاناجاقلار. ۱۰ بو او
گونده باش وره‌جکدئر، او گون کي،
مسئح اوز موقدّسلرئنده عئزّت قازانماق
و بوتون ائمانلي‌لاري حیرته گتئرمک
اوچون گلئر-چونکي سئزه وردئیئمئز
شهادته ائناندینیز. ۱۱ بونا گؤره بئز دائم
سئزئن اوچون دوعا ادئرئک کي،
تاریمیز، سئزي اولوندوغونوز دعوته لایئق
سایسین و قودرتله یاخشیلیق اوچون
هر جور ائشتئیاق و ائمانین ائشئني یرئنه
یتئرسئن. ۱۲ اِله کي، تاریمیز و ربّئمئز عئسا
مسئحئن فیضئنه گؤره، ربّئمئز عئسانین
آدي سئزده عئزّتلنسئن و سئز ده اوندا
عئزّتلنه‌سئنئز.

۲ ۱ ائندي قارداشلار، ربّئمز
عئسا مسئحئن گلئشي و بئزئم
اونون يانيندا ييغيلماغيميز باره‌ده سئزدن
خاهئش ادئرئک کي، ۲ "ربّئن گونو
چاتيب" دئين هر هانسي بئر روح،
بئر کلام، و يا گويا بئزدن گلن
بئر مکتوب، فئکرئنئزي تز لرزه‌يه
سالديرماسين، يا دا پرئشان اتمه‌سئن.
۳ قويمايين هچ کئم سئزي هچ بئر نحوله
آلداتسين. چونکي اوّلجه، ائماندان دؤنمه
زاماني گلمه‌مئش و هلاکت اوغولو
اولان او شرئعتسئز آدام ظوهور اتمه
مئش، او گون گلميه‌جکدئر. ۴ او آدام
هر تاري و يا عئبادت ادئلن شيه ضئدّ
دوروب، اؤزونو اوجالداجاق، اِله کي،
تارينين معبدئنده اَيله‌شئب، اؤزونو
تاري کئمي گؤرسده‌جک. ۵ مگر
خاطيرلاميرسينيز کي، حله يانينيزدا
اولارکن بو شيلري سئزه ديئردئم؟!
۶ و بئلئرسئنئز کي، اونا ائندي نه مانع
اولور، اِله کي، اؤز واختيندا ظوهور
اتسئن. ۷ چونکي شرئعتسئزلئيئن سئرّي
ائندي بله ائشده‌دئر، آنجاق اونا ائندي
مانع اولان بله اده‌جک، او زاماناجاق
کي، آرادان قالديريلسين. ۸ او زامان او
"شرئعتسئز" آدام ظوهور اده‌جک و
رب اونو آغزينين نفسي ائله اؤلدوروب،
گلئشئنئن ظوهورو ائله محو اده‌جکدئر.
۹ يعني، او ظوهور ادن آدام شيطانين
فعالئيّتئنه اَساسلاناراق، بوتون قودرت
و علامتلر و يالانچي عجايئبلرله، ۱۰ و
هلاک اولانلارين آراسيندا هر جور
پئسلئيئن حئيله‌سي ائله گله‌جکدئر.
چونکي حقئقتئن محبّتئني قبول اتمه‌دئلر
کي، بلجه نئجات تاپسينلار. ۱۱ بو سببدن
تاري اونلارين اوستونه سهوه چکن
بئر گوج گؤنده‌ره‌جک کي، يالان
اولانا ائنانينسينلار ۱۲ اِله کي، حقئقته
ائنانمايايب پئسلئکدن لذّت آپارانلارين
هاميسي موحاکئمه‌يه چکئلسئنلر.
۱۳ لاکئن بئز، اي ربّئن سوگئلئلري
اولان قارداشلار، سئزه گؤره گرک
همئشه تاريا شوکور ادک. چونکي
تاري باشلانيشدان سئزي موقدّس
روحون تقدئسي و حقئقته اولان ائمانين
واسئطه‌سئله نئجات اوچون سچئب. ۱۴ و

بونون اوچون ائدي كي، سئزي بئزئم
خوش خبرئمئزئن واسئطه‌سئله دعوت
اتدي. اِله كي، ربّئمئز عئسا مسئحئن
شؤوكتئني قازاناسينيز. ۱۵ بونا گؤره،
قارداشلار، مؤحكم دورون و او تعلئملره
كي، ائستر سؤز، ائستر مكتوب وسئله
سئله بئزدن اؤيره‌ندئئز، باغلي قالين.
۱۶ قوي ائندي عئسا مسئحئن اؤزو كي،
بئزي سوئب و بئزه ابدي تسلّي و فيضي
ائله ياخشي اومئد ورئب، و آتاميز تاري
۱۷ هر ياخشي عمل و سؤزده اوركلرئئزه
تسلّي ورئب، قووّتلندئرسئن.

۳ ۱ نهايت، قارداشلار، بئزئم
اوچون دوعا ادئن كي، ربّئن
كلامي تز ياييلسين و سئزئن آرانيزدا
اولدوغو كئمي عئزّت قازانسين. ۲ و
بئز ترسه و پئس آداملاردان خئلاص
اولاق؛ چونكي هامي ائمان گتئرن
ديئل. ۳ آمّا رب وفالي‌دير و او، سئزي
قووّته‌ندئرئب شرئردن حئفظ اده
جک. ۴ بئزئم ده ربده سئزه اعتئماديميز
وار كي، سئزه ددئيئمئز احكاملارا
عمل ادئرسئئز و اده‌جكسئئز ده.
۵ قوي رب اوركلرئئزي تارينين محبّتئنه
و مسئحئن تحمّولونه هئدايت اتسئن.
۶ ائندي، قارداشلار، ربّئمئز عئسا
مسئحئن آدیندا سئزه امر ادئرئک
كي، تربئيه‌سئزلئكله گزن و بئزدن
آلديغينيز تعلئمه موطابئق ياشامايان
قارداشدان اوزاقلاشين. ۷ چونكي سئز
اؤزونوز بئلئرسئئز كي، نجه بئزدن
نومونه گؤتوره‌سئئز. چونكي بئز آرانيزدا
ائنضئباطسيز بئر رفتار اتمه‌دئک. ۸ هچ
كئمئن چؤره‌يئني ده موفته يمه‌دئک.
لاكئن زحمت و چتئنلئكله گجه-گوندوز
ائشله‌دئک كي، سئزئن هچ بئرئئزه يوک
اولماياق. ۹ بونون اوچون يوخ كي، گويا
حاقّيميز يوخدور، آمّا اونون اوچون
كي، اؤزوموزو سئزه بئر نومونه قوياق و
سئز بئزدن نومونه گؤتوره‌سئئز. ۱۰ حتّا
سئزئنله اولاركن ده سئزه بو امري
وِرَردئک: هر كس ائشله‌مک ائسته‌مئر،
قوي يمه‌سئن ده. ۱۱ چونكي اشئدئرئک
كي، سئزلردن بعضئلري ائنظئباطسيز بئر
حيات ياشاييب اصلا ائشله‌مئرلر، آمّا
بورونلاريني هر شيه سوخورلار. ۱۲ رب

عئسا مسئحده بله آداملارا امر ادئب
اونلاري تشوئق ادئرئک کي، آراملیقلا
ائشله‌یئب اؤز چؤرکلرئني یسئنلر.
۱۳ آمّا سئز، قارداشلار، یاخشیلیق
اتمکدن یورولمایین. ۱۴ اگر کئمسه بو
مکتوبدا کي سؤزلرئمئزدن ائطاعت اتمئر،
او آدامي نئشانلاییب اونونلا آرتیق
گلئش-گدئش اتمه‌یئن کي، اوتانسین.
۱۵ لاکئن حله ده اونو دوشمن حساب
اتمه‌یئن، آمّا قارداش کئمي اونا نصئحت
ورئن. ۱۶ قوي باریش ربّئن اؤزو، سئزه
دائم هر وجه‌له باریش عطا اتسئن.
رب سئزئن هامینیزلا اولسون. ۱۷ من،
پولوس، بو سالامي سئزه اؤز اَئمله یازیرام
و بو، هر مکتوبدا بئر نئشاندیر؛ من بله
یازیرام. ۱۸ ربّئمئز عئسا مسئحئن فیضي
سئزئن هامینیزلا اولسون.

۱TI

۱

۱ قورتاریجیمیز تارینین و اومئدئمئز
مسئح عئسانین امرئنه گؤره،
مسئح عئسانین حوارئسي پولوسدان،
۲ ائماندا حقئقي اوغلوم تئموتاعوسا:
آتا تاري و ربّئمئز مسئح عئسادان
فیض، رحمت، و باریش اولسون.
۳ مقدونئیه‌یه گتدئیئم واخت سندن
خاهئش اتدئم کي، افسوسدا قالاسان
و بعضئلره نصئحت وره‌سن کي،
اؤزگه تعلئملر اؤیرتمه‌سئنلر، ۴ افسانه
لر و ساییسیز-حسابسیز نسئل‌نامه‌لره
ده قولاق آسماسینلار کي، تارینین بئنا
اتمه‌سئنئن ترقّئسئنه کي، ائماندادیر، سبب
اولمورلار. اونلار آنجاق موباحثئه‌لره
سبب اولورلار. ۵ آمّا بئزئم حؤکمومزون
آماجي او محبّتدئر کي، پاک اورکدن،
یاخشي وئجداندان و رئیاسیز ائماندان
گلئر. ۶ چونکي بعضي آداملار بونلاردان
آزیب، ثمره‌سئز موباحثئه‌لره اوز گتئرئبلر
۷ و ائسته‌یئرلر کي، شرئعت موعلّئمي
اولسونلار. حال بو کي، نه ددئکلرئني
آنلاییرلار، نه ده یقئنلئکله ائدّئعا
اتدئکلرئني! ۸ لاکئن بئز بئلئرئک کي،
شرئعت یاخشي‌دیر اگر کئمسه اونو
شرئعته موناسئب بئر شکئلده ائستئفاده
اتسه، ۹ بونو دا بئلسه کي، شرئعت
صالح بئر آدام اوچون قویولماییب؛
شرئعتسئزلر، عاصئلر، دئنسئزلر،
گوناهکارلار، موقدّس اولمایانلار،
نجئسلر، آتا و یا آنالاریني اؤلدورنلر،
قاتئل‌لر، ۱۰ زئناکارلار، همجئنسبازلار،
آدام اوغورلایانلار، یالان دانیشانلار،
آندي پوزانلار و صحئح تعلئمئن ضئدّئنه
اولان اؤزگه هر شي اوچون قویولوب.
۱۱ او تعلئم کي، موتبارک تارینین
شؤوکتلي ائنجئلئنه گؤره منه تاپشیریلیب.
۱۲ ربّئمئز مسئح عئسایا شوکور ادئرم
کي، منه قووّت ورئب. چونکي مني امئن
بئلئب، خئدمته تعیئن اتدي؛ ۱۳ گرچي
اوّل‌لر کوفر دانیشان، عذاب ورن و
ظولم اِده‌نئن بئري ائدئم. آمّا گئنه ده
منه رحمت گؤرستدي، بو سببدن کي،
ائمانسیزلیقدا، آنلامازلیقدان بونلاري

اتدئم. ۱۴ و مسئح عئسادا اولان ائمان
و محبّتله ربّئمزئن فيضي حددن داها
دا چوخ ائدي. ۱۵ بو سؤز اعتئمادا و
هر وجهله قبول اولونماغا لايئقدئر کي،
مسئح عئسا گوناهکارلاري قورتارماق
اوچون دونيايا گلدي کي، اونلارين
آراسيندا لاپ ياماني منم. ۱۶ لاکئن
من محض بو سببه رحمت تاپديم کي،
عئسا مسئح اؤز کامئل صبرئني ائلک
اولاراق منده ظاهئر اتسئن. اِله کي،
ابدي حيات اوچون سونرادا اونا
ائناناناارا نومونه اولوم. ۱۷ ائندي ابدي
پادشاها، قيري‌فاني، گؤرونمه‌ين، واحئد
اولان تاريا ابددن ابده‌جک حؤرمت
و شؤوکت اولسون. آمئن. ۱۸ اؤولاديم
تئموتاعوس، بونلاري، سنئن حاقّيندا
اوّلجه ديئلن نبئلئک سؤزلرئنه گؤره،
سنه تاپشيريرام کي، اونلارين واسئطه
سئله ياخشي بئر موبارئزه قاباغا آپاراسان
۱۹ و ائمان و ياخشي وئجداني حئفظ اده
سن کي، بعضئلري ردّ ادئب، ائمانلاري
حاقدا سينيق گمي کئمي باتيبلار.
۲۰ بونلارين آراسيندا هئمنايوس و
ائسکندردئر. اونلاري شيطانا تسلئم اتدئم
کي، کوفر دمه‌مه‌يي اؤيرنسئنلر.

۲ ۱ بلجه هر شيدن اوّل، تشوئق
ادئرم کي، بوتون ائنسانلار
اوچون نئيازلار، دوعالار، شفاعتلر
و شوکورلر اولونسون؛ ۲ پادشاهلار و
بوتون ائقتئدار صاحئبلري اوچون، اِله
کي، بئز بوتون دئندارليق و ووقارلا آرام
و آسوده بئر عؤمور کچئردک. ۳ بو،
قورتاريجيميز تارينين نظرئنده ياخشي و
مقبولدور کي، ۴ ائسته‌يئر بوتون ائنسانلار
نئجات تاپسينلار و حقئقتئن معرئفتئنه
يتئشسئنلر. ۵ دوغرودان دا کي، بئر
تاري وار و تاري ائله ائنسانلار آراسيندا
دا بئر واسئطه‌چي وار، يعني ائنسان
اولان مسئح عئسا ۶ کي، اؤزونو هامي
اوچون فئدئيه وردي؛ صحئح زامانيندا
ورئلمئش بئر شهادت. ۷ و من بونون
اوچون بئر واعئظ و حواري (حقئقتي
ديئرم، يالان دانيشميرام)، ائمان و
حقئقتده قيري‌يهودئلره بئر موعلّئم تعيئن
اولونموشام. ۸ بونا گؤره، ائسته‌يئرم کي،
کئشئلر هر يرده موقدّس اَللر قالديريب،

قضبسئز و موباحثئه‌سئز دوعا اتسئنلر.
۹ اِله‌جه ده آروادلار صحئح پالتارا
گیئنئب، اؤزلرئني هؤرولموش ساچلار
و قیزیل یا دا مئرواري و باهالي پالتارلا
یوخ، حیا و ادبله بزه‌سئنلر. ۱۰ داها
چوخ یاخشي عمللرئن واسئطه‌سئله،
نجه کي، دئندارلیق ائدّئعاسیني ادن
آروادلارا یاراشیر. ۱۱ قوي آرواد سس
سئزجه کامئل بئر تابعلئک ائچئنده تعلئم
آلسین. ۱۲ آروادا ائجازه ورمئرم کي،
تعلئم ورسئن و یا کئشئنئن اوستونه
ائقتئدار سورسون، آمّا سس‌سئز قالسین.
۱۳ چونکي اوّل آدم یاراندي و سونراسي
حوّا. ۱۴ آلدانان دا آدم دیئلدي، آرواد
آلداندي و خاطایا باتدي. ۱۵ آمّا اوشاق
دوغماسي ائله نئجات تاپاجاق، اگر ائمان
و محبّت و تقدئسده ووقارلا داوام وره
لر.

۳ ۱ بو کلام اعتئمادا لایئقدئر
کي، اگر کئمسه ناظئرلئک
منصبئني ائسته‌یئر، یاخشي بئر ائش آرزو
ادئر. ۲ اوندا گرک ناظئر قوصورسوز،
بئر آروادین اَري، تمکئنلي، عاغیلّي،
مؤحترم، قوناق‌سِون و تعلئم ورمه‌یه
قابئل بئر آدام اولسون. ۳ مي‌پرست یا
دا داعواکار یوخ، مولایئم، داعوا اتمه‌ین
و پول سوگئسئندن آزاد بئري اولسون.
۴ گرک اؤز عایئله‌سئني یاخشي ائداره
اتسئن، اوشاقلاریني بوتون صداقتله اؤز
ائطاعتئنده ساخلاسین. ۵ لاکئن اگر
بئري بئلمئر کي، اؤز عایئله‌سئني نجه ائداره
اتسئن، تارینین کئلئساسینین قیدئنه نجه
قالاجاق؟ ۶ تزه ائمان گتئرمئش بئري ده
اولماسین کي، مبادا کئبئرله‌نئب، ائبلئسئن
محکومئیّتئنه دوشسون. ۷ بو آداما گرکدئر
کي، خارئجئلر یانیندا دا یاخشي بئر آدي
اولسون، اِله کي، مذمّته و ائبلئسئن
تورونا دوشمه‌سئن. ۸ اِله‌جه ده شمّاسلار
گرک صداقت صاحئبي اولسونلار. ائکي
دئللي، مي‌پرست و یا حاقسیز قازانجا
حرئص اولماسینلار. ۹ آمّا ائمان سئرّئني
تمئز وئجدانلا ساخلاسینلار. ۱۰ قویون
بونلار قاباقجادان ائمتاحان اولونسونلار
و اگر قوصورلاري اولمازسا، اوندا
شمّاسچیلیق اتسئنلر. ۱۱ اِله‌جه ده آروادلار
صداقت صاحئبي اولسونلار. یاوا-یاوا

قيبت ادن يوخ، مولايئم و هر شيده
امئن اولسونلار. ۱۲ شمّاسلار بئر آروادا
اَر اولسونلار. اوشاقلاريني و اؤز اِو
اهلئني ياخشي ائداره اتسئنلر. ۱۳ چونکي
شمّاس منصبئنده ياخشي خئدمت ادنلر
اؤزلري اوچون ياخشي بئر مرتبه و
مسئح عئسادا اولان ائماندا بؤيوک بئر
يقئنلئک قازانيرلار. ۱۴ بو شيلري سنه
بو اومئدله يازيرام کي، ياخينليقدا سنئن
يانينا گلئم. ۱۵ لاکئن اگر يوبانسام، بئله
سن کي، تارينين عايئله‌سئنده شخص
نجه رفتار اتمه‌لي‌دئر، يعني دئري تارينين
کئلئساسيندا کي، حقئقتئن سوتون و
دئره‌يي‌دئر. ۱۶ و هامينين ائقراري ائله
دئندارليغين سئرّي بؤيوکدور: او تاري
کي، جئسمده ظاهئر اولدو، موقدّس
روح طرفئندن تصدئق اولوندو، ملکلره
گؤروندو، مئلّتلر آراسيندا اعلان اولوندو،
دونيادا اونا ائمان گتئرئلدي، شؤوکتده
يوخاري قالديريلدي.

۴ ۱ آمّا موقدّس روح آيدين بئر
شکئلده ديئر کي، آخير زامانلاردا
بعضئلر آلداتان روحلارا، شرئرلرئن
تعلئملرئنه چکئلئب ائماندان دوشه‌جکلر،
۲ يالانچيلارين رئياکارليغي واسئطه‌سئله
کي، وئجدانلاريندا دمئر داغلا
داغلانميش کئمي داغلانيبلار. ۳ بو
آداملار اولنمه‌يي قدغن ادئب، يمکلردن
پرهئز اتمه‌يه امر ادئرلر. حال بو کي،
تاري بو يمکلري ياراديب کي، ائنانانلار
و حقئقتي بئلنلر شوکورله اونلاري قبول
اتسئنلر. ۴ چونکي تارينين ياراتديغي هر
شي ياخشيدير و اگر شوکورله قبول
اولونسا، هچ بئرئسي ردّ اولونمالي ديئل.
۵ چونکي تارينين کلامي و دوعا ائله
تقدئس اولونور. ۶ بو شيلري قارداشلارا
خاطيرلاماقلا مسئح عئسانين ياخشي
بئر قولو اولارسان و ائمانين کلامي ائله
رئعايت اتدئيئن صحئح تعلئمده بؤيويرسن.
۷ قاري آروادلارا ياراشان دونيه‌وي
افسانه‌لردن اؤزونو اوزاق ساخلا. اؤزونه
دئندارليق اوچون مشق ور. ۸ چونکي
بدني مشقئن آنجاق بئرآز فايداسي وار،
لاکئن دئندارليق هر شي اوچون
فايدالي‌دير، چونکي اوندا ائندئکي و گله
جک حياتين وعده‌سي وار. ۹ بو کلام

اعتئماد اتمەلي و كامئل قبول اولونماغا
لايئقدئر. ۱۰ چونكي بئز بونون اوچوندور
كي، زحمت چكئب تحقئره دؤزوروک.
بئز اومئدئمئزي دئري تاريبا باغلاميشيق
كي، بوتون ائنسانلارين قورتاريجيسي‌دير،
خوصوصن ده ائماني‌لارين. ۱۱ بو
شيلري تاپشير و اؤيرت. ۱۲ قويما هچ
كئم سنئن جاوانليغينا حقارتله باخسين.
لاكئن سؤزده، رفتاردا، محبّتده،
ائماندا و پاكليقدا اؤزونو ائماني‌لاردان
بئر نومونه ات. ۱۳ من گلنه كئمي،
موقدّس يازيلارين اوخونماسينا، تشوئق
و تعلئمه هاواسين اولسون. ۱۴ سنده
اولان روحاني عطايا كي، نبئلئک سؤزو
و آغساقّاللارين ال قويماقلاري ائله
سنه ورئلئب، لاقيد اولما. ۱۵ بو شيلرده
زحمت چک؛ اونلاردا مشغول اول، اِله
كي، سنئن ترقّئن هامييا آشكار اولسون.
۱۶ اؤزونه و وردئيئن تعلئمه چوخ دئقّت
ات؛ بو شيلرده داوام ور. چونكي بونو
اتمكله، هم اؤزونو، هم ده سنه قولاق
آسانلاري قورتارارسان.

۵ ۱ قوجا كئشئني شئدّتله توبئخ اتمه،
لاكئن اونو آتايا اِدَن كئمي تشوئق
ات، جاوانلارا قارداشلارا ادن كئمي،
۲ قوجا آروادلارا آنالارا ادن كئمي،
جاوان آروادلارا باجيلارا ادن كئمي،
بوتون پاكليقدا. ۳ دول آروادلارا اگر
حقئقتن دول اولسالار، احتئرام ات.
۴ آمّا اگر بئر دول آروادين اؤولادلاري
يا دا نوەلري وارسا، اونلار گرک
هر شيدن اوّل اؤيرەنسئنلر كي، اؤز
قوحوملارينا اورک ياندیرالار و آتا-
آنالارينا كؤمک ادەلر. چونكي تارينين
نظرئنده بو مقبولدور. ۵ دوغرودان دول
آرواد اولان و يالقوز بوراخيلان،
اومئدئني تاريبا باغلاييب، گجه-گوندوز
نئيازلار و دوعالارا مشغولدور. ۶ لاكئن
عيّاشليقدا كچئنن آرواد، دئري ائكن
اؤلودور. ۷ بو شيلري ده اونلارا تعلئم
ور، اِله كي، مذمّت آلتيندا قالماسينلار.
۸ آمّا اؤزونونكولر اوچون، خوصوصن ده
اؤز اِو اهلي اوچون تداروک گؤرمەين
آدام، ائماني ردّ ادئب و ائمانسيز بئرئندن
داها دا پئسدئر. ۹ دول آرواد آنجاق

او زامان سئياهييا آلينسين، اگر ياشي
آلتميشدان اسكئک ديئل، بئر كئشئيه
آرواد ائمئش ۱۰ و ياخشي ائشلرده آد
آچيب. اگر اؤولادلار بؤيودوب، اگر
قرئب‌نوازليق ادئب، اگر موقدّسلرئن
آياقلاريني يويوب، اگر ذئلّت چكنلره
كؤمک ادئب، اگر اؤزونو هر ياخشي
ائشه وقف ادئبدئر. ۱۱ لاكئن جاوان
دوللاري ائمئناع ات، چونكي مسئحله
جور گلمه‌ين هاوا-هوسلره دوشدوكده،
اَره گتمک ائسته‌يئرلر، ۱۲ و محكومئيّت
آلتينا گئرئرلر، چونكي اوّلكي ائمانلاريني
بئر يانا آتيبلار. ۱۳ همن حالدا اِولري
دولانا-دولانا، بكارليغي دا اؤيره‌نئرلر.
آنجاق بكارليغي يوخ، قيبت اِتمه‌يي، هر
شيه بورونلاريني سوخماغي، و ناروا
دانيشماغي. ۱۴ بونا گؤره، ائسته‌يئرم
جاوان دوللار اَره گتسئنلر، اؤولاد
دوغسونلار، اِو دولاندير‌سينلار و دوشمنه
مذمّت اوچون فورصت ورمه‌سئنلر.
۱۵ چونكي اِله ائندي ده بعضئلري
دؤنوبلر كي، شيطانين دالينجا گتسئنلر.
۱۶ اگر ائمانلي بئر آروادين دول اولان
ياخينلاري وارسا، او گرک اونا كؤمک
اتسئن و كئلئسايا يوک قويولماسين. اِله
كي، كئلئسا دوغرودان دول اولانلارا
كؤمک اده بئلسئن. ۱۷ ياخشي پئشواليق
ادن آغساقّاللار ائكي قات احتئراما
لايئقدئرلر، خوصوصن اونلار كي، وعظ
اتمک و تعلئم ورمكده چوخ زحمت
چكئرلر. ۱۸ چونكي موقدّس يازي ديئر:
"خرمن دؤين اؤكوزون آغزيني باغلاما."
و
"فحله موزدونه موستحقدئر."
۱۹ آغساقّالين ضئدّئنه بئر بؤهتاني
قبول اتمه، مگر ائكي و يا اوچ شاهئد
شهادت ورسئنلر. ۲۰ گوناهدا داوام
ورنلري هامينين قاباغيندا توبئخ
ات. اِله كي، او بئرئلر ده دهشت
اتسئنلر. ۲۱ سني تاري و مسئح عئسا
و سچئلمئش ملكلرئن حوضوروندا آند
ورئرم كي، بو اوصوللاري قَرَضسئز
ساخلاياسان و طرفدارليق اوزوندن
هچ بئر شي اتمه‌يه‌سن. ۲۲ هچ كسئن
اوستونه چوخ عجله ائله اَل قويما و
بلجه اؤزگه‌لرئن گوناهيندا شرئک

اولما. اؤزونو طاهئر ساخلا. ۲۳ داها
آنجاق سو ائچمه، لاکئن مِعدن و
تز-تز ضعئفله‌دئیئن اوچون بئر آز
شراب دا ائچ. ۲۴ بعضي آداملارین
گوناهلاري چوخ آیدیندیر و
اونلارین قاباقلاریندا موحاکئمه‌یه
طرف گدئر. اؤزگه‌لرئنکي اونلارین
دالینجا گلئر. ۲۵ اله‌جه ده، یاخشي
عمللر بلّي‌دئر، و بلّي اولمایانلاري
گئزلتمک اولماز.

۶ ۱ قوي قوللوق آلتیندا اولان بوتون
قوللار، اؤز آغالاریني هر جور
حؤرمته لایئق بئلسئنلر، اِله کي، تارینین
آدینا و تعلئمئن ضئدّئنه کوفر دیئلمه‌سئن.
۲ اونلار دا کي، ائمانلي آغالاري وار،
اونلارا گرک حؤرمتسئزلئک اتمه‌سئنلر،
چونکي اونلار قارداشدیرلار. آمّا گرک
اونلارا داها دا چوخ قوللوق اتسئنلر،
چونکي فایدایا شرئک اولانلار ائمانلي و
سوگئلئدئرلر. بو شیلري تعلئم ورئب، وعظ
ات. ۳ اگر کئمسه اؤزگه بئر تعلئم ورسه
و ربّئمئز عئسا مسئحئن صحئح سؤزلري
ائله و دئندارلیغا دؤنده‌رن تعلئمله
مووافئق اولماسا، ۴ او، کئبئرله‌نئب و
هچ بئر شي آنلامیر. لاکئن داعوا
سالان سوآللارا و سؤزلر باره‌سئنده
اولان موباحئثه‌لره چوخ علاقه‌لري
وار کي، اونلاردان حسد، داعوا،
سؤیوش، و پئس گومانلار قانلیر ۵ و
فئکئرلري فاسئد اولان و حقئقتدن
محروم اولان آداملارین آراسیندا کي،
دئندارلیغي قازانج اوچون بئر وسئله
بئلئرلر، دائم چکئشمه قالدیریرلار. ۶ البتّه
کي، دئندارلیق بؤیوک بئر قازانج
اوچون وسئله‌دئر، اگر قَناعتله همراه
اولسا. ۷ چونکي بو دونیایا هچ بئر شي
گتئرمه‌دئک، اونون اوچون ده اوندان
هچ بئر شي گؤتوره‌بئلمه‌رئک. ۸ اگر یئیه
جه‌یئمئز و اؤرتونه‌جه‌یئمئز وارسا، بونلارلا
قناعت ادئرئک. ۹ آمّا وارلي اولماق
ائسته‌ینلر وسوسه‌یه، تورا، آنماقلیق و
زئیان یتئرن چوخ هاوا-هوسلره دوشورلر
کي، ائنسانلاري تباه و هلاکتده قرق
ادئر. ۱۰ چونکي پول سوگئسي هر جور
شرّئن کؤکودور و اونون آرزوسوندا
اولان بعضئلر ائماندان آزیبلار و اؤزلري

اؤزلرئنه چوخ آجي چکدئرئبلر. ۱۱ سن
اي تاري آدامي، بونلاردان قاچ و
صالحلئک، دئندارليق، ائمان، محبّت،
صبر و حلم دالينجا اول. ۱۲ ائمانين
ياخشي ساواشيني ساواش و ابدي
حياتي توت کي، اونون اوچون دعوت
اولوندون و چوخ شاهئدلرئن حوضوروندا
ياخشي اعتئراف اتدئن. ۱۳ هر شيه
حيات ورن تارينين حوضوروندا و
او مسئح عئسانين حوضوروندا کي،
پونطئيوس پئلاطين قاباغيندا ياخشي
اعتئرافلا شهادت وردي، سنه امر ادئرم
کي، ۱۴ ربّئمئز عئسا مسئحئن ظوهورونا
کئمي احکامي لکه‌سئز و مذمّتسئز
ساخلاياسان. ۱۵ کي، اونو اؤز واختيندا
يرئنه يتئره‌جک؛ او کي، موتبارک و تک
بئر سولطاندير، پادشاهلارين پادشاهي و
ربلرئن ربّي. ۱۶ کي، اؤلومسوزلويه محض
او مالئکدئر و ياخينلاشا بئلمه‌مه‌لي نوردا
ساکئندئر کي، اونو نه بئر آدام گؤروب
نه ده گؤره بئلر. اونا ابدي حؤرمت
و قودرت اولسون. آمئن. ۱۷ بو حاضير
دونيادا وارلي اولانلارا نصئحت ور کي،
کئبئرلنمه‌سئنلر، يا دا اَلدن گدن وار-
دؤولته اومئد باغلاماسينلار. اومئدلرئني
تاريپا باغلاسينلار کي، بهره آلماق
اوچون هر شيي بئزه بوللوقلا عطا ادئر.
۱۸ نصئحت ور کي، ياخشيليق اتسئنلر،
ياخشي ائشلرده وارلي اولسونلار، سخاوتلي
اولوب پايلاشماغا حاضير اولسونلار. ۱۹ و
اؤزلري اوچون گله‌جه‌يه ياخشي خزئنه
نئن بونؤوره‌سئني قورسونلار، اِله کي،
حقئقي حياتا مالئک اولسونلار. ۲۰ اي
تئموتاعوس، سنه امانت ورئله‌ني حئفظ
ات. دونيه‌وي و باطئل دانيشماقلاردان
و ضئدّ دوران موباحئثه‌لردن کي،
يالاندان اونا معرئفت ديئرلر، اؤزونو
اوزاق ساخلا ۲۱ کي، بعضئلري اونو
اعتئراف ادئب بلجه ائماندان آزديلار.
فيض سنئنله اولسون.

۲TI

۱

۱ تارينين ائرادەسي ائله مسئح
عئسادا اولان حياتين وعده
سئنه گؤره، مسئح عئسانين حوارئسي
پولوسدان، ۲ سوگگلي اوغلوم تئموتاعوسا:
آتا تاري و ربّئمئز مسئح عئسادان
فيض، رحمت، و باريش اولسون.
۳ گجه-گوندوز سني دوعالاريمدا دائم
خاطيرلاديقدا تاريپا شوكور ادئرم كي،
تمئز وئجدانلا، اجداديمين خئدمت
اتدئيي كئمي، اونا خئدمت ادئرم. ۴ و
سنئن گؤزياشلاريني خاطيرلاديقجا
سني گؤرمەيه حسرت چكئرم. اِله
كي، شادليقدان دولوم. ۵ سنده اولان
خالئص ائماني يادا ساليرام كي، اوّلجه
سنئن بؤيوک آنان لويئس و آنان
يونئسده ساكئن اولدو و اَمئنم كي،
سنده ده ساكئندئر. ۶ بو سببدن سنه
خاطيرلاديرام كي، منئم اَل قويماغيمين
واسئطەسئله سنده اولان تارينين
عطاسيني تزەدن آلوولانديراسان.
۷ دوغرودان دا كي، تاري بئزه قورخو
روحونو يوخ، قودرت، محبّت و
ائنضئباط روحونو ورئب. ۸ بونا گؤره
ربّئمئزئن شهادتئندن اوتانما، نه ده
مندن كي، ربّئن زئندانئسي‌يَم. لاكئن
ائنجئلئن عذابلاريندا تارينين قودرتئنه
گؤره شرئک اول. ۹ او تاري كي،
بئزه نئجات وردي و بئزي موقدّس بئر
دعوتله چاغيردي، عمل‌لرئمئزه گؤره
يوخ، اؤز مقصد و فيضئنه گؤره كي،
ازلدن مسئح عئسادا بئزه عطا اولوندو.
۱۰ لاكئن ائندي قورتاريجيميز مسئح
عئسانين ظوهورو ائله آشكار اولوب كي،
اؤلومو محو اتدي و ائنجئلئن واسئطەسئله
حيات و بقاني ائشيقلانديردي. ۱۱ كي،
اونون اوچون من بئر واعئظ، بئر
حواري و بئر موعلّئم تعيئن اولموشام.
۱۲ بو سببدن ده بو عذابلاري چكئرم،
آمّا اوتانميرام. چونكي كئمه ائنانديغيمي
بئلئرم و يقئن گتئرمئشم ده كي، اونا
امانت وردئيئمي او گونه كئمي حئفظ
اتمەيه قادئردئر. ۱۳ مندن اشئتدئكلرئني
مسئح عئسادا اولان ائمان و محبّتده،

صحئح تعلئمئن محکي کئمي ساخلا.
۱۴ بئزده ساکئن اولان موقدّس روحون
وسئله‌سئله سنه امانت ورئلن خزئنه‌ني
حئفظ ات. ۱۵ بو مطلبدن خبرئن وار
کي، بوتون آسئیادا اولانلار مندن اوز
دؤنده‌رئبلر و فئگِلوس و هِرموجِنِس ده
اونلارین آراسینداديرِ. ۱۶ رب رحمتئني
اونسئفوروسون اِو اهلئنه عطا اتسئن،
چونکي دفه‌لرله جانيمي تزه‌لندئردي و
منئم زنجئرلرئمدن ده اوتانمیردي. ۱۷ آمّا
او، رومدا اولان واخت، جهدله مني
آختاریب تاپدي. ۱۸ ربّ اونا عطا اتسئن
کي، "او گونده" ربدن رحمت تاپسین. و
سن چوخ یاخشي بئلئرسن کي، اِفِسوسدا
نه خئدمتلر اتدي.

۲ ۱ بونا گؤره، اوغلوم، مسئح
عئسادا اولان فیضده قووّتلي اول.
۲ چوخ شاهئدلرئن حوضوروندا مندن
اشئتدئیئن شیلري او امئن آداملارا تاپشیر
کي، اؤزگه‌لره اؤیرتمه‌یه ده قادئردئرلر.
۳ مسئح عئسانین یاخشي بئر عسگري
کئمي عذابلارا دؤز. ۴ خئدمتده اولان
هِچ بئر عسگر اؤزونو بو حیاتین گونده
لئک مشغولئیّتلرئنه قاتماز، اِله کي،
اونو عسگرلئیه آلاني خوشنود اتسئن.
۵ ورزئشکار بئري ده موسابئقه‌ده جایئزه
ني قازانماز، مگر قانونلارا گؤره رقابت
اتمئش اولسون. ۶ زحمت چکن اکئنچي
گرک هامیدان اوّل اؤزو اَکئندن
پاي آلسین. ۷ ددئیمي دوشون، چونکي
رب هر شیده سنه فهم وره‌جک.
۸ داوودون نسلئندن اولان و اؤلولردن
دئرئلن عئسا مسئحي خاطیرلا کي،
بو، منئم خوش خبرئمدئر ۹ و اونون
اوچون ده عذاب چکئرم، حتّا بئر
جاني کئمي زنجئرلره باغلانمیشام؛ آمّا
تارینین سؤزو زنجئرلره باغلانماییب. ۱۰ بو
سببدن سِچئلمئش اولانلارین خاطئري
اوچون بوتون بو شیلره دؤزورم، اِله
کي، ابدي شؤوکتله مسئح عئسادا اولان
نئجاتا یتئشسئنلر. ۱۱ بو، اعتئماد اتمه‌لي
بئر کلامدیر: اگر اونونلا اؤلدوک،
اونونلا یاشایاریق دا. ۱۲ اگر تاب
گتئرک، اونونلا سلطنت اده‌جه‌یئک
ده. اگر اونو داناق، او دا بئزي دانار.
۱۳ اگر وفاسیز اولاق، او وفالي قالار.

چونکي اؤزونو دانا بئلمز. ۱۴ بو شيلري
اونلارا خاطيرلا و تارينين حوضوروندا
اونلارا ائخطار ور کي، فايداسيز و
اشئدنلري خاراب ادن سؤزلر باره
سئنده چکئشمه‌سئنلر. ۱۵ جهد ات کي،
اؤزونو تاريپا، اوتانماغا مؤحتاج اولمايان و
حقئقتئن کلاميني دوزلوکله ائشه سالان
بئر ائشچي کئمي مقبول اده‌سن. ۱۶ آمّا
دونيه‌وي و باطئل دانيشاندان پرهئز ات،
چونکي آدامي داها چوخ دئنسئزلئيه
چکر ۱۷ و اونلارين کلامي قانقارين
کئمي يايلار. هئمنايوس و فئلتوس
اونلارداندیرلار ۱۸ کي، حقئقتدن آزيب
ديئرلر: "اؤلولرئن دئرئلئشي باش ورئب"
و بعضئلرئن ائمانيني آزديريرلار. ۱۹ لاکئن
حله ده تارينين مؤحکم بونؤوره‌سي دورور
و اوستونده بو مؤهورو وار: "رب
اؤزونونکو اولانلاري تانيير" و "ربّئن
آديني چاغيران هرکس گرک اؤزونو
پئسلئکدن اوزاق ساخلاسين." ۲۰ بؤيوک
بئر اِوده آنجاق قيزيل و يا گوموش
قابلار يوخدور، تاختادان و پالچيقدان
اولان قابلار دا وار، بعضئلري حؤرمت
اتمک اوچون، بعضئلري حؤرمتسئزلئک
اتمک اوچون. ۲۱ بلجه، اگر کئمسه
اؤزونو بونلاردان تمئز اتسه، حؤرمتلي
بئر قاب اولاجاق، تقدئس اولونموش،
آغاسينا فايدالي و هر ياخشي ائشه حاضير.
۲۲ جاوانليق شهوتلرئندن قاچ و ربّي
تمئز اورکله چاغيرانلارلا، صالحلئک،
ائمان، محبّت و باريش دالينجا گت.
۲۳ عاغيلسيزليق و جاهئل‌لئکدن چيخان
سؤزلري ردّ ات و بئل کي، اونلار
داعوا قالديرارلار. ۲۴ اؤزونو ربّه قول
ادن، داعواکار بئري اولماز. هاميپا
مهرئبان اولار، تعلئم وره بئلر، سهو
ائشلر گؤرولنده صبئرلي اولار، ۲۵ ضئدّ
دورانلاري حلئملئکله ائصلاح اِدَر،
اِله کي، بلکه تاري اونلاري تؤوبه
يه چکسئن و حقئقتي آنلاسينلار ۲۶ و
عاغيل‌لاري باشلارينا گلسئن و ائبلئسئن
توروندان کي، اونلاري اؤز ائراده‌سئني
يرئنه يئتئرمک اوچون اسئر ساخلاييب،
قاچسينلار.

۳ ۱ لاکئن بونو بئل کي، آخير
گونلرده چتئن زامانلار گله

جک. ۲ چونکي ائنسانلار اؤزلرئني سِوَن،
پول‌پرست، لاڤچي، کئبئرلي، سؤين،
والئدينلره ناموطئع، ناسئپاس، ناپاک،
۳ سِومه‌ين، باريشمايان، قيبتچي،
پرهئزسئز، موروّتسئز، ياخشيليقدان
نئفرت ادن، ۴ حؤقّه‌باز، مولاحئظه
اتمه‌ين، تکبّورلو، عيّاشليغي تاريدان داها
چوخ سون، ۵ دئندارليغين ظاهئرئني
ساخلايان آمّا اونون قووّتئني دانان
اولاجاقلار؛ بله آداملاردان اؤزونو
اوزاق ساخلا. ۶ چونکي بونلارين
آراسيندا او آداملار دا وار کي،
اِولره گئرئب، جوربه‌جور هوسلرئن
دالينجا قاچان و گوناه يوکونون آلتيندا
اولان ضعئف آروادلاري اسئر ادئرلر.
۷ اونلاري کي، دائم اؤيره‌نئرلر، لاکئن
هچ واخت حقئقتي آنلايا بئلمئرلر.
۸ يانّئس و يَمبه‌رئس نجه موسايا ضئدّ
دوردولار، بو آداملار دا حقئقته ضئدّ
دورورلار کي، عاغيلدا فاسئد، ائماندا دا
مردوددورلار. ۹ آمّا بوندان آرتيق ترقّي
اتمه‌يه‌جکلر؛ چونکي اونلارين آخماقليغي
هامييا آيدين اولاجاق، نجه کي، يانّئس
و يَمبه‌رئسئن آخماقليغي اولدو. ۱۰ آمّا سن
منئم تعلئمئمي، رفتاريمي، مقصدئمي،
ائمانيمي، صبرئمي، محبّتئمي، تحمّولومو،
۱۱ ائشکنجه‌لرئمي و عذابلاريمي ياخيندان
گؤروبسن؛ انطاکئيه‌ده، ائقونئيه‌ده
و لئسترده‌ده باشيما گلنلر کئمئدن. نه
ائشکنجه‌لر باشيما گلدي و نجه رب
اونلارين هاميسيندان مني قورتاردي!
۱۲ دوغرودان دا مسئح عئسادا
دئندارليقلا ياشاماق ائسته‌ين بوتون
آداملار عذاب چکه‌جکلر. ۱۳ لاکئن
پئس و حؤقّه‌باز آداملار آلداديب،
آلدانماقلا پئسلئکده ترقّي اده‌جکلر.
۱۴ آمّا سن، اؤيره‌ندئيئن و يقئن تاپديغين
شيلرده داوام ات، چونکي بئلئرسن کي،
کئمدن اؤيره‌ندئن. ۱۵ و اوشاقليغيندان
دا موقدّس يازيلاري بئلئبسن کي،
قادئردئلر سنه حئکمت ورسئنلر و سني
ائمان واسئطه‌سئله مسئح عئسادا اولان
نئجاتا چاتديرسينلار. ۱۶ بوتون موقدّس
يازيلار تارينين ائلهاملاماسي‌دير و تعلئم،
توبئخ، يولا گتئرمک، و صالحلئکده
تربئيه تاپماق اوچون فايدالي‌دير، ۱۷ اِله

كي، تارينين آدامي كامئل و هر ياخشي
ائش اوچون تجهئز اولسون.
۴ ۱ تاري و مسئح عئسانين
حوضوروندا كي، اؤلولر و
دئرئلري موحاكئمه اده‌جک، سني
اونون ظوهور و پادشاهليغينا آند ورئرم:
۲ كلامي وعظ ات، واخت-بِواخت
حاضير اول، بؤيوک صبر و نصئحتله
ائصلاح ات، توبئخ ات، تشوئق ات.
۳ چونكي اِله بئر زامان گله‌جک كي،
اونلار آرتيق صحئح تعلئمه دؤزمه‌يه
جكلر؛ لاكئن قولاقلاري قاشيناراق،
اؤز هوسلرئنه موطابئق موعلّئملر
ييغاجاقلار ۴ و قولاقلاريني حقئقتدن
دؤنده‌رئب، افسانه‌لره اوز گتئره‌جكلر.
۵ لاكئن سن هر شيده آييق اول،
چتئنلئيه دؤز، بئر موبشّئرئن ائشئني
گؤر، خئدمتئني يرئنه يتئر. ۶ چونكي من
آرتيق ائچمه قورباني كئمي تؤكولموشم و
منئم رحلت زامانيم يتئشئب. ۷ ياخشي
ساواشي ساواشميشام، دؤورو آخيرينا
يتئرمئشم، ائماني حئفظ اتمئشم. ۸ گله
جكده منئم اوچون صالحلئک تاجي
حاضيرلانيب كي، رب، او صالح داور
او گونده اونو منه جايئزه وره‌جک؛
آنجاق تک منه يوخ، اونون ظوهورونو
سِوَن هامييا. ۹ چاليش كي، منئم يانيما تز
گله‌سن. ۱۰ چونكي دئماس بو حاضير
دونيانين سوگئسي اوچون مني ترک
ادئب و تسالونئكئه گدئب؛ كرئسكئس
قالاتئيايا، تئطوس دا دالماتئيايا گدئب.
۱۱ آنجاق لوقا يانيمدادير. مرقوسو گؤتور
و اؤزونله گتئر، چونكي منه خئدمت
اوچون فايدالي‌دير. ۱۲ تئخئكوسو اِفسوسا
گؤنده‌رمئشم. ۱۳ گلنده تروآسدا
كرپوسون يانيندا قويدوغوم رداني،
كئتابلاري، خوصوصن ده طومارلاري
گتئر. ۱۴ مئسگر ائسكندر منه چوخ
يامانليق اتدي؛ رب اونا عمل‌لرئنه
گؤره عوض وره‌جكدئر. ۱۵ شخصن
اوندان موواظئب اول، چونكي بئزئم
تعلئمه شئدّتله ضئدّ دوردو. ۱۶ بئرئنجي
دئفاعيمدا هچ كس منه آرخا اولمادي؛
هامي مني ترک اتدي. اولسون كي،
بو اونلارين ضئدّئنه ساييلماسين.
۱۷ لاكئن رب منئمله دوروب، منه

قووّت وردي، اِله کي، منئم واسئطمله
ائنجئلئن اعلاني کامئل بئر شکئلده يرئنه
يتئشسئن و بوتون قيري‌يهودئلر اونو
اشئتسئنلر. و من آصلانين آغزيندان
قورتولدوم. ۱۸ رب مني هر پئس عملدن
قورتاريب، امئن-آمانليقدا اؤز گؤيده‌کي
پادشاهليغينا گتئره‌جک. اونا ازلدن ابده
جک شؤوکت اولسون. آمئن. ۱۹ پرئسکا
و اکئلايا، و اونسئفوروسون اِو اهلئنه
سالام يتئر. ۲۰ اِراستوس قورئنتده
قالدي، لاکئن تروفئموسو مئلئتوسدا
ناخوش بوراخديم. ۲۱ چاليش کي،
قيشدان قاباق گله‌سن. يوبولوس سنه
سالام گؤنده‌رئر، هم ده پودِنس،
لئنوس، کلودئيا و بوتون قارداشلار.
۲۲ رب سنئن روحونلا اولسون. فيض
سئزئنله اولسون.

TIT

۱

۱ اؤزونو تاريبا قول اتمئش
و عئسا مسئحئن حوارئسي
پولوسدان، تارينين سِچئلمئشلرئنئن ائماني و
حقئقتئن معرئفتي اوچون كي، دئندارليغا
موطابئقدئر، ۲ ابدي حياتين اومئدئنده
كي، يالان دانيشا بئلمه‌ين تاري اونو
چوخ عصرلردن قاباق وعده وردي.
۳ لاكئن موعيّن زاماندا اؤز كلاميني
وعظده ظاهئر اتدي كي، قورتاريجييميز
تارينين امري ائله منه امانت ورئلدي.
۴ موشترک ائماندا منئم حقئقي اوغلوم
تئطوسا: آتا تاريدان و قورتاريجيميز
مسئح عئسادان سنه فيض و باريش
اولسون.

۲ ياشلي كئشئلر آييق، ووقارلي،
آغساقّاللار حاقّيندا ۵ سني اونون اوچون
كرئتده قويوب گتدئم كي، قالان ائشلري
تاماملا ييب هر شهرده سنه تاپشيرديغيم
كئمي آغساقّاللار تعيئن اده‌سن. ۶ او
گرک قينانيلماز بئر كئشي اولسون، بئر
آروادين اَري، سفاهتلئک و يا
عوصيانچيليق تؤهمتي آتيلان اؤولادلارين
آتاسي يوخ، ائماني اؤولادلارين آتاسي
اولسون. ۷ چونکي ناظئر گرک تارينين
موباشئري اولاراق، قينانيلماز اولسون.
عئنادکار، تز حئرصله‌نَن، شراب اسئري،
زور دئين، و يا حاقسيز قازانجين دالينجا
قاچان اولماسين. ۸ لاکئن قوناق‌سِوَن،
ياخشيليغي سِوَن، تمکئنلي، عادئل، اؤزونو
وقف اتمئش و نفسئنه حاکئم اولان
بئري اولسون. ۹ تعلئمله موطابئق اولان
امئن کلامي جئدّئيّتله توتسون کي، هم
اساس تعلئملرده تشوئق اِده بئلسئن، هم
ده ضئدّ دورانلاري توبئخ اده بئلسئن.
۱۰ چونکي عاصي، بوش‌بوغاز و حئيله گر
آداملار چوخدورلار، خوصوصن ختنه
اولونانلار آراسيندا ۱۱ کي، اونلارين
آغزي گرک باغلانسين. اونا گؤره کي،
عايئله‌لري تامامن کؤکوندن ييخيب،
حاقسيز قازانج اوچون اِله تعلئملر ورئرلر

تمکئنلي، ائماندا، محبّتده و تحمّولده
داواملي اولسونلار. ۳ اِلهجه ده
ياشلي آروادلار رفتارلاريندا
مؤحترم اولسونلار، قيبتچي و
شراب اسئري اولماسينلار، ياخشي
شيلري اؤيره‌تسئنلر ۴ کي، جاوان
آروادلاري، اَرلرئني و اوشاقلاريني
سِومکده تشوئق اتسئنلر. ۵ تمکئنلي،
عئفّتلي، اِودارليق ادن، مهرئبان و
اؤز اَرلرئنه موطئع اولسونلار کي،
تارينين کلامي حؤرمتسئز اولماسين.
۶ اِلهجه ده جاوان اوغلانلاري
تشوئق ات کي، عاغيلّي اولسونلار.
۷ هر شيده اؤزونو ياخشي عمل‌لرئن
نومونه‌سي گؤرسد: اساس تعلئمده
خالئص، صادئق. ۸ دانيشيقدا صحئح
و قينانيلمايان اول کي، دوشمن
بئزئم حاقّيميزدا پئس بئر شي دئيه
بئلمه‌يئب، اوتانسين. ۹ نؤکرلري
تشوئق ات کي، اؤز آغالارينا هر
شيده موطئع اولوب اونلاري
راضي اتسئنلر و سؤزلری ائله
عمل‌لري بئر اولسون. ۱۰ اوغورلوق
اتمه‌سئنلر، آمّا بوتون ياخشي ائماني
گؤز قاباغينا قويسونلار کي، هر
شيده قورتاريجيميز تارينين تعلئمئني
بزه‌سئنلر. ۱۱ چونکي تارينين فيضي
ظاهئر اولدو و بوتون ائنسانلارا
نئجات گتئرئر ۱۲ و بئزه تربئيه
ورئر کي، ائمانسيزليق و دونيه‌وي
هاوا-هوسلري ردّ ادئب بو عصرده
تمکئنلي، صالح و تاريپا لايئق بئر
حيات ياشاياق. ۱۳ و تاعالا تاريميز
و قورتاريجيميز مسئح عئسانين
موبارک اومئدئني و شؤوکتئنئن
ظاهئر اولماسيني گؤزله‌يک: ۱۴ او،
اؤزونو بئزئم اوچون فدا اتدي
کي، بئزي هر جور حاقسيزليقدان
خئلاص اتسئن و اؤزونه عاييد بئر
خالق طاهئر اتسئن کي، ياخشي
ائشلر اوچون قيرتلي‌دئرلر. ۱۵ بو
شيلري دانيش و بوتون ائقتئدارلا
تشوئق و توبئخ ات. قويما هچ کس
سنه اعتئناسيزليق اتسئن.

تاريپا لايئق بئر حيات ۱

۳ اونلارا خاطيرلا كي، ريئسلر
و ائقتئدار صاحئبلرئنه موطئع
اولسونلار، ائطاعت اتسئنلر و هر
جور ياخشي ائش اوچون حاضير
اولسونلار. ۲ هچ كئمه ائفتئرا
آتماسينلار، داعواچي اولماسينلار،
حلئم اولوب بوتون ائنسانلار
قاباغيندا تواضؤعكار اولسونلار.
۳ چونكي بئز ده بئر زامان آنلاقسيز،
ائطاعتسئز، آلدانميش، جوربه‌جور
شهوتلر و عيشلره اسئر ائدئک
و حياتيميزي خباثت، پاخيلّيق و
نئفرتده كچئردئب، بئربئرئمئزدن
نئفرت ادئردئک. ۴ آمّا او زامان
كي، قورتاريجيميز تارينين مهرئبانليغي
و اونون ائنسانلارا اولان محبّتي
ظاهئر اولدو، ۵ او بئزي صالحلئكده
اتدئيئمئز عمللرئن اساسينا يوخ،
اؤز مرحمتئنه گؤره تزه خئلقتئن
يوماغي و موقدّس روحون تزه
اتدئيي ائله نئجات وردي. ۶ او
روحو، قورتاريجيميز عئسا مسئحئن
واسئطه‌سئله اوستوموزه بول-بول
تؤكدو ۷ كي، اونون فيضئله صالح
ساييليب، ابدي حياتينين اومئدئنه
گؤره وارئث اولاق. ۸ بو سؤز،
اعتئمادا لايئقدئر؛ و بو شيلرئن
حاقّيندا سندن ائسته‌يئرم كي،
يقئنلئكله دانيشاسان، اِله كي، تاريپا
ائنانانلار ياخشي ائشلره مشغول
اولسونلار. بو ائشلر ائنسانلار
اوچون ياخشي و فايدالي‌ديرلر.
۹ لاكئن عاغيلسيز موناقئشه‌لردن،
نسئل‌نامه‌لردن، داعوادان و
شرئعت اوستونده اولان موباحئثه
لردن اؤزونو اوزاق ساخلا.
چونكي فايداسيز و دَيَرسئزدئر.
۱۰ فئرقه يارادان آدامي بئرئنجي
و ائكئنجي ائخطاردان سونرا ردّ
ات. ۱۱ بئلئرسن كي، بله آدام
يولونو آزيب و اؤز-اؤزونو محكوم
ادئب، گوناه ادئر. ۱۲ آرتئماس يا دا
تئخئكوسو سنئن يانينا گؤنده‌ردئيئمده
چاليش كي، نئكوپولئسده منئم

يانيما گلەسن، چونكي قيشي اورادا
كچئرتمەيه قرار ورمئشم. ۱۳ دئقّت
ات كي، وكئل زئناس و آپّولوس
يولا چيخاركن هچ بئر شيلري
اَسكئک اولماسين. ۱۴ قوي بئزئمكئلر
ده اؤيرەنسئنلر كي، ضروري
احتئياجلاري رفع اتمک اوچون
ياخشي ائشلره مشغول اولسونلار
كي، بلجه ثمرەسئز اولماسينلار.
۱۵ منئمله اولانلارين هاميسي سنه
سالام گؤندەرئر. بئزي ائماندا
سِوَنلره سالام يئتئر. فيض سئزئن
هامينيزلا اولسون.

PHM

۱

۱ مسئح عئسانين بئر زئندانئسي
پولوس و قارداش تئموتاعوسدان،
سوگئلي و همكاريميز فئلئمونا. ۲ آپفئيا باجييا
و بئزئم كئمي عسگر اولان آرخئپوسا
و سنئن اوئنده اولان كئلئسايا: ۳ آتاميز
تاريدان و رب عئسا مسئحدن سئزه فيض
و باريش اولسون. ۴ تاريما همئشه شوكور
ادئب دوعالاريمدا سني ذئكر ادئرم،
۵ چونكي سنئن رب عئسايا و بوتون
موقدّسلره اولان محبّت و ائمانيني اِشئدئرم.
۶ مسئحئن خاطئرئنه سنده اولان هر
ياخشي شيئن معرئفتي ائمانينين رفاقتئنده
ثمره‌لي اولسون. ۷ چونكي گلمئشم كي،
سنئن محبّتئنده چوخ شادليق و تسلّي آليم.
اونا گؤره كي، قارداش، سنئن ساينده
بوتون موقدّسلرئن اوره‌يي تزه‌لنئب. ۸ بونا
گؤره، گرچي مسئحده كئفايتجه جسارتئم
وار كي، سنه صحئح اولاني اتمه‌يئنه امر
ادئم، ۹ لاكئن بونو ترجئح ورئرم كي،
محبّتئن خاطئرئنه، من پولوس كئمي بئر
آدام، ياشلي و ائندي ده مسئح عئسانين
بئر زئندانئسي، سندن خاهئش ادئم.
۱۰ اؤولاديم اونسئموس اوچون سندن
خاهئش ادئرم كي، اونا زنجئرئمده آتا
اولدوم. ۱۱ او، بئر زامان سنه فايداسيز
ائدي، آمّا ائندي هم سنه، هم ده منه
فايداليديير. ۱۲ من اونون اؤزونو سنئن
يانينا گؤنده‌رمئشم كي، منئم اوره‌يئمدئر.
۱۳ اونو يانيمدا ساخلاماغي ائسته‌ردئم
كي، ائنجئله گؤره زنجئرلره دوشدويوم
حالدا سنئن عوضئنه او منه خئدمت
اتسئن. ۱۴ آمّا سنئن راضيليغين اولمادان
ائسته‌مه‌دئم هچ بئر ائش گؤروم كي، سنئن
ياخشيليغين مجبوري يوخ، اؤز ائسته‌يئندن
اولسون. ۱۵ بلكه ده بئر مودّت سندن
آيريلماسي بونون اوچون اولدو كي، اونو
همئشه‌لئک گري آلاسان، ۱۶ بئر قول
كئمي يوخ، بئر قولدان داها دا آرتيق، بئر
عزئز قارداش كئمي، خوصوصن منه،
لاكئن نه‌قدر چوخ سنه، هم جئسمده
هم ده ربده. ۱۷ ائندي اگر مني اؤزونه
بئر شرئک ساييرسان، اونو منئم كئمي
قبول ات. ۱۸ آمّا اگر سنه بئر نحوله

يامانليق اتمئش اولسا، يا دا سنه بورجلو
اولسا، اونو منئم حسابيما قوي. ۱۹ من
پولوس، اؤز اَئمله يازيرام كي، بو بورجو
سنه وره‌رم. (بونو دمک ده ائسته‌مئرم
كي، اؤز جانيني بله منه بورجلوسان).
۲۰ بلي، قارداش، قوي ربده سندن
بئر فايدا گؤروم، اوره‌يئمي مسئحده
تزه‌له. ۲۱ سنئن ائطاعتئندن يقئنئم اولان
حالدا بونلاري سنه يازيرام و بئلئرم
كي، حتّا ددئيئمدن آرتيغيني دا اِده
جكسن. ۲۲ همن زاماندا منئم اوچون
ده بئر ير حاضيرلا. چونكي اومئد ادئرم
سئزئن دوعالارينيز سايه‌سئنده سئزئن
يانينيزا گلئم. ۲۳ منئمله برابر مسئح عئسادا
زئنداني اولان اِپافراس، ۲۴ همكارلاريم
مرقوس، اَرئسترخوس، دئماس و لوقا
دا سنه سالام گؤنده‌رئرلر. ۲۵ رب
عئسا مسئحئن فيضي سئزئن روحونوزلا
اولسون.

HEB

ملکلردن افضل ۱

۱ تاري کي، قدئم زامانلاردا دفه
لرله پيغمبرلر واسئطه‌سئله و جوربه
جور يوللارلا آتالاريميزا دانيشدي،
۲ بو آخيرکي گونلرده بئزه اوغلونون
واسئطه‌سئله دانيشيب کي، اونو هر
شيئن وارئثي تعيئن اتدي و اونون
واسئطه‌سئله دونياني ياراتدي. ۳ و
او، تارينين شؤوکتئنئن شفقي و
اونون ذاتينين تامام صورتي‌دئر و
هر شيي اؤز قودرتئنئن کلامي ائله
ساخلاييير. او، گوناهلارين تمئزلمک
ائشئني باشا چاتديراندان سونرا،
اوجالاردا عظمتلي اولانين صاغيندا
اوتوردو. ۴ و ملکلردن داها اعلا
بئر آدي مئراث آلديغي اوچون،
اونلاردان داها دا افضل اولوبدور.
۵ چونکي تاري ملکلرئن هانسي بئرئنه
اولوب کي، دسئن:
"سن منئم اوغلومسان،
من سنه بو گون آتا اولدوم." و يا
"من اونا بئر آتا اولاجاغام،
او دا منه بئر اوغول اولاجاقدير؟" ۶ آمّا
ائلک دوغولاني گئنه بو دونيايا
گتئردئيي زامان ديئر:
"قوي تارينين بوتون ملکلري اونا سجده
اتسئنلر. ۷ و ملکلر باره‌سئنده ديئر:
او، اؤز ملکلرئني يله دؤنده‌رئر،
اؤز خئدمتچئلرئني اود آلووسونا. ۸ لاکئن
اوغول حاقّيندا ديئر:
سنئن تختئن، اي تاري، ابددن ابده
کئمي‌دئر،
و صالح عصا، سنئن پادشاهليغينين
عصاسي‌دير. ۹ سن صالحلئيي سِوئب
شرئعتسئزلئکدن نئفرت اتدئن.
بونا گؤره تاري، سنئن تارين، سني
شادليق ياغي ائله
يولداشلاريندان داها اوستون تعيئن
اتدي. ۱۰ و
باشلانيشدا، سن يارب، يرئن بونؤوره
سئني قويدون،

و گؤيلر سنئن اللرئنئن ائشي‌دئر.
۱۱ اونلار محو اولاجاقلار، لاکئن
سن قاليرسان.
اونلارين هاميسي پالتار کئمي کؤهنه‌لنه
جکلر، ۱۲ شئنل کئمي اونلاري
بوکه‌جکسن؛
پالتار کئمي اونلار دا ديئشئله‌جکلر.
لاکئن سن همئشه هَمَنسن،
و سنئن ائللرئن باشا چاتمایاجاق. ۱۳ آمّا
ملکلرئن هانسي بئرئنه اولوب کي،
دسئن:
منئم صاغيمدا اوتور، او زاماناجاق کي،
من سنئن دوشمنلرئني آياقلارينا کتئل
ادئم؟ ۱۴ مگر اونلارين هاميسي
خئدمت ادن روحلار ديئللر
کي، نئجاتي مئراث آلانلارين
خاطئري اوچون، خئدمت اتمه‌يه
گؤنده‌رئلئرلر؟!

دئقّتلي اولاق ۱

۲ بو سببدن اشئتدئيئمئزه گرک
داها چوخ دئقّت اِدَک، اِله کي،
اوندان بئر يانا آزمایاق. ۲ چونکي اگر
ملکلرئن واسئطه‌سئله ديئلمئش سؤز
ثابئت اولدو کي، ديئشئلمزدئر و هر
تقصئر و ائطاعتسئزلئک عادئل بئر
جزا آلدي. ۳ نجه قورتولا بئله‌رئک
اگر بله بئر بؤيوک نئجاتا اعتئناسيزليق
ادک؟! اونو اوّلجه رب بئزه ددي
و سونرا اونو اشئدنلرئن واسئطه‌سئله
تصدئق اولوندو. ۴ تاري دا علامتلر
و عجايئبلر، موختلئف مؤجوزه‌لر و
اؤز ائراده‌سئنه موطابئق موقدّس
روحون عطالاري ائله اونلارلا برابر
شهادت وردي. ۵ تاري ددئيئمئز
گله‌جک دونياني، ملکلره تابع
اتمه‌دي، ۶ لاکئن بئري بئر يرده بله
شهادت ورئب ديئر:
ائنسان کئمدئر کي، اونو
خاطيرلاياسان؟!
و يا ائنسان اوغلو کي، اونون قيدئنه
قالاسان؟! ۷ آز بئر مودّت اوچون
سن اونو ملکلردن آشاغي ادئبسن،
اونون باشينا شؤوکت و حؤرمت تاجي
قويوبسان،

و اونو اؤز اَللرئئن ائشلري اوستونه
تعيئن ادئبسن. ٨ سن هر شيي اونون
آياقلاري آلتينا تابع ادئبسن. چونکي
هر شيي اونا تابع اِدَنده، تاري هچ
بئر شيي اونا تابع اولماميش قويمادي.
آمّا بئز ائندي حله گؤرموروک کي،
هر شي اونا تابع اولسون. ٩ لاکئن
آز بئر مودّت اوچون ملکلردن
آشاغي ادئلمئشي، يعني، عئساني
گؤروروک کي، اؤلومون عذابيني
چکدئيي اوچون، باشينا شؤوکت و
حؤرمت تاجي قويولدو، اِله کي،
تارينين فيضئنئن واسئطه‌سئله هامينين
يرئنه اؤلومو دادسين. ١٠ چونکي بو
اونا کي، هر شي اونون اوچون و
اونون واسئطه‌سئله ائدي، موناسئب
گؤروندو کي، چوخ اوغوللاري
شؤوکته گتئرمکده عذابلار واسئطه
سئله اونلارين نئجاتينين بانئسئني
کامالا گتئرسئن. ١١ چونکي هم او
کي، تقدئس ادئر، هم ده اونلار
کي، تقدئس اولونورلار، هاميسي
بئر آتاداندیرلار. بو سببدن اونلاري
قارداش چاغيرماقدان اوتانماييب
١٢ ديئر:
سنئن آديني قارداشلاريما اعلان اده
جه‌يم،
سنئن جاماعاتين آراسيندا، سنئن حمدئني
اوخوياجاغام. ١٣ و گئنه:
اونا بل باغلاياجاغام. و گئنه:
باخين، من و تارينين منه وردئيي
اؤولادلار! ١٤ بونا گؤره،
اؤولادلار نجه بدن و قانا
شرئکدئرلر، او، اؤزو ده، اله‌جه همن
شيلردن پاي آلدي کي، اؤلومون
واسئطه‌سئله اؤلومون اوستونه قوّت
صاحئبي اولاني، يعني ائبلئسي،
قووّتسئز اتسئن. ١٥ و عؤمورلري
بويو اؤلوم قورخوسو ائله اسارته
دوشموشلري آزاد اتسئن. ١٦ يقئن
کي، او، ملکلره کؤمک اتمئر،
آمّا ائبراهئم نسلئنه کؤمک ادئر.
١٧ بو سببدن لازيم ائدي کي،
او، هر شيده قارداشلاري کئمي
اولسون، اِله کي، تاريپا مربوط
اولان شيلرده مرحمتلي و وفالي

بئر باش كاهئن اولوب، خالقين
گوناهلارينين كفّاره‌سئني تأمئن
اتسئن. ١٨ چونكي اؤزو ده وسوسه
اولونوب عذاب چكدئيي اوچون
قادئردئر كي، وسوسه اولونانلارين
ائمدادينا يتئشسئن.

موسادان افضل ١

٣ بونا گؤره، اي موقدّس
قارداشلار، سماوي دعوته
شرئک اولانلار، ائقراريميزين اِلچي
و باش كاهئني اولان عئساني
دوشونون؛ ٢ عئسا اونو تعيئن اده‌نه
وفالي قالدي نجه كي، موسا دا
تارينين بوتون اوئنه وفالي قالدي.
٣ چونكي عئسا موسادان داها
بؤيوک شؤوكته لايئق ساييليب،
نه‌قدر كي، اِو تئكه‌نئن حؤرمتي،
اودن آرتيقدير. ٤ چونكي هر اِوئن
بئر بنّاسي وار، لاكئن هر شيئن
بنّاسي تاري‌دير. ٥ موسا تارينين
بوتون اِوئنده بئر خئدمتچي كئمي،
سونرالار ديئله‌جک شيلره شهادت
ورمک اوچون امئن ائدي. ٦ آمّا
مسئح اوغول كئمي تارينين اوي
اوستونده ائدي كي، اونون اوي
بئزئک، اگر يقئن و اومئدئمئزئن
فخرئني آخيرا كئمي مؤحكم
ساخلاياق. ٧ بونون اوچون نجه كي،
موقدّس روح ديئر:
بو گون اگر اونون سسئني اشئدئرسئنئز،
٨ اوركلرئنئزي برک اتمه‌يئن،
اونلار كئمي كي، چؤلده ائمتاحان
گونونده مني قضبله‌ندئردئلر، ٩ و
آتالارينيز اورادا مني ائمتاحانا
چكئب، يوخلاديلار
و قيرخ ائل منئم عمل‌لرئمي گؤردولر.
١٠ بونا گؤره بو نسئله قضبله‌نئب
ددئم:
اونلار دائم اوركلرئنده آزيرلار،
و منئم يوللاريمي بئلمه‌دئلر. ١١ نجه كي،
قضبئمده آند ائچدئم:
اونلار من ورن راحاتليغا گئرمزلر.
١٢ قارداشلار، دئقّت ادئن كي،
سئزلردن هچ بئرئنئزئن پئس و
ائنانمايان بئر اوره‌يي اولماسين كي،

دئري تاريدان اوزاقلاشسين. ۱۳ آمّا
بو گون ديئلدئکجه، گون‌به‌گون
بئربئرئنئزي تشوئق ادئن، اِله کي،
سئزلردن هچ بئرئنئز گوناهين حئيله
سي ائله برکئمه‌سئن. ۱۴ چونکي
اگر يقئنئمئزئن باشلانيشيني آخيرا
کئمي مؤحکم ساخلاياق، مسئحئن
شرئکلري اولموشوق. ۱۵ ديئلئر ده
کي،
بو گون اگر اونون سسئني اشئدئرسئنئز،
اورکلرئنئزي برک اتمه‌يئن،
اونلار کئمي کي، مني قضبله‌ندئردئلر.
۱۶ اشئتدئکلري زامان، کئم اونو
قضبله‌ندئردي؟ دوغرودان دا مگر
بوتون اونلار ديئلدئلر کي، موسا
ائله مئصئردن چيخديلار؟ ۱۷ قيرخ
ائل او، کئملره قضبلي ائدي؟ مگر
اونلارا ديئلدي کي، گوناه اتدئلر،
جسدلري ده چؤلده سرئلدي؟!
۱۸ کئملرئن حاقّيندا آند ائچدي
کي، او ورن راحاتليغا گئرمه‌يه
جکلر؟ مگر ناموطئعلرئن حاقّيندا
ديئلدي؟! ۱۹ بلجه گؤروروک کي،
اونلار ائمانسيزليقلارينا گؤره گئره
بئلمه‌دئلر.

تارينين وره‌جه‌يي راحاتليق ۱

۴ بونون اوچون گلئن قورخاق کي،
اونون راحاتليغينا گئرمک وعده
باقي ائکن، مبادا سئزلردن هچ بئرئنئز
اوندان محروم اولموش گؤرونسون.
۲ چونکي خوش خبر اونلارا وعظ
اولوندوغو کئمي، بئزه ده وعظ
اولونموشدو، آمّا اشئتدئکلري کلامين
اونلارا بئر فايداسي اولمادي. چونکي
او کلام اونو اشئدنلرده ائمان
واسئطه‌سئله بئرلَشدئرئلمه‌دي. ۳ بونا
گؤره کي، بئز ائمان گتئرنلر راحاتليغا
گئردئک، نجه کي، ديئب:
قضبئمده آند ائچدئم کي، اونلار من
ورن راحاتليغا گئرمزلر. گرچي اونون
ائشلري دونيانين بئناسيندان بري باشا
چاتميشدير. ۴ چونکي يدّئنجي گون
حاقّيندا بئر يرده ديئب:
يدّئنجي گونده تاري بوتون ائشلرئندن
راحات اولدو. ۵ و گئنه بو يرده:

اونلار من ورن راحاتليغا گئرمزلر.
۶ بلجه، نه ائنكي بعضئلرئنئن او
راحاتليغا گئرمه‌سي اوچون ائمكان
قالير و خوش خبري قاباقجا اشئدنلر
ائطاعتسئزلئكلري اوزوندن گئره
بئلمه‌دئلر، ۷ تاري گئنه، بو قدر
زامان كچدئكدن سونرا، بئر گون
تعيئن ادئر و داوودون دئلی ائله "بو
گون" ديئر، نجه كي، قاباقجادان
ديئلئب ده كي:
بو گون اگر اونون سسئني اشئدئرسئنئز،
اوركلرئنئزي برک اتمه‌يئن. ۸ چونكي
اگر اونلارا راحاتليق ورن يوشع
اولسايدي، تاري بوندان سونرا آيري
بئر گون حاقّيندا دانيشمازدي.
۹ بلجه تارينين خالقي اوچون بئر
سبّت راحاتليغي قالير. ۱۰ چونكي
تاري ورن راحاتليغا گئرن اؤزو
ده، اؤز ائشلرئندن راحاتلادي،
نجه كي، تاري اؤز ائشلرئندن
اتمئشدي. ۱۱ بلجه گلئن او راحاتليغا
گئرمک اوچون جهد ادک، اِله
كي، هچ كس همن ائطاعتسئزلئيئن
نومونه‌سئني گؤتوروب ييخيلماسين.
۱۲ چونكي تارينين كلامي دئري،
فعّال و ائكي‌آغيزلي هر قيلينجدان داها
ائتي‌دئر و جاني و روحو، هم ده
مفصل‌لري و ائلئكلري بئربئرئندن
آييرانا قدر كسئر و اوره‌يئن فئكئرلر
و نئيّتلرئني آييرلاماغا قادئردئر. ۱۳ و
هچ بئر مخلوق تارينين نظرئندن
گئزلي ديئل، لاكئن هر شي اونون
گؤزلري قاباغيندا كي، اونا جاواب
ورمه‌لئيئک، لوت و آچيقدير.

بؤیوک باش کاهئن عئسا ۱۴ بونا گؤره
ائندي کي، گؤیلردن کچمئش بؤیوک
بئر باش کاهئنئمئز وار، یعني تارینین
اوغلو عئسا، گلئن اعتئرافیمیزي مؤحکم
ساخلایاق. ۱۵ چونکي اِله بئر باش
کاهئنئمئز یوخدور کي، ضعئفلئکلرئمئزده
بئزئمله همدرد اولماسین. آمّا هر شیده
بئزئم کئمي وسوسه اولونموش، لاکئن
گوناهسیز چیخمیش بئري واریمیزدیر.
۱۶ بلجه، گلئن یقئنلئکله فیض تختئنه
یاخینلاشاق، اِله کي، مرحمت
تاپیب احتئیاج واختیندا بئزه
کؤمک ادن فیضه نایئل اولاق.

۵ ۱ چونکي ائنسانلار آراسیندان
سِچئلن هر باش کاهئن، تارییا
مربوط اولان ائشلرده ائنسانلار اوچون
وکئل قویولور کي، گوناهلار اوچون
هدئیه‌لر و قوربانلار تقدئم اتسئن. ۲ او،
جاهئل‌لر و آزانلارلا مولایئم رفتار
اده بئلر، چونکي اؤزو ده ضعئفلئک
ائچئنده‌دئر. ۳ بو سببدن ده، گوناهلار
اوچون قوربان تقدئم اتمه‌لي‌دئر، هم
خالقین گوناهلاري اوچون، هم ده
اؤز گوناهلاري اوچون. ۴ و هچ کس
بو احتئراما اؤز-اؤزونه نایئل اولا بئلمز،
تارینین طرفئندن دعوت اولوندوقدا نایئل
اولا بئلر، نجه کي، حتّا هارون دا بله
ائدي. ۵ اله‌جه مسئح ده اؤز-اؤزونو
عئزّته‌ندئرئب باش کاهئن اولمادي، آمّا
او تاري کي، اونا ددي: "سن منئم
اوغلومسان. بو گون من سنه آتا اولدوم."
۶ نجه کي، آیري بئر یرده ده دیئر: "سن
ملکئصدق ترتئبئنه موطابئق، ابدي بئر
کاهئنسن." ۷ عئسا، جئسمئنده اولموش
گونلرئنده، اوجا سس و گؤز یاشلاري
ائله اونو اؤلومدن نئجات وره بئلن
تارییا دوعالار و نئیازلار تقدئم اتدي
و تقواسي سببئندن اشئدئلدي. ۸ اوغول
اولدوغو حالدا، چکدئیي عذابلارلا
ائطاعتي اؤیره‌ندي. ۹ و کامالا چاتیب،
اوندان ائطاعت اِدَن هر کسه ابدي
نئجاتین بولاغي اولدو. ۱۰ و تاري طرفئندن
ملکئصدق ترتئبئنه موطابئق، باش
کاهئن تعیئن اولوندو. ۱۱ اونون باره
سئنده دمک اوچون چوخ سؤزوموز

وار و آچيقلاماسي دا چتئندئر، چونكي
قولاقلارينيز آرتيق آغير اشئدئر. ۱۲ گرچي
سئز بو زامان عرضئنده موعلّئم اولمالي
ائدئنئز، حله ده بونا مؤحتاجسينيز كي،
كئمسه سئزه تارينين سؤزلرئنئن ائبتئدائي
قايدالاريني اؤيره‌تسئن. و سئز قووّتلي
يمه‌يه يوخ، سوده مؤحتاج اولوبسونوز.
۱۳ چونكي هر كس كي، آنجاق سود
ائچئر، كؤرپه اوشاقدير و صالحلئيئن
كلامينا عادت اتمه‌يئب. ۱۴ لاكئن
قووّتلي يمک بؤيوموشلر اوچوندور كي،
عمل اتمكله، حئسّلري ياخشي و پئسي
بئربئرئندن آييرلاماغا تربئيه تاپيب.

۶ ۱ بونون اوچون مسئحئن ائبتئدائي
تعلئمئني بوراخيب، كامالا
طرف جهد اِدَک و اؤلو ائشلردن تؤوبه
يه تكرار بئر بونؤوره قويماياق، نه ده
تاريپا اولان ائمانا، ۲ يوماقلار تعلئمئنه،
اَللر قويماغينا، اؤلولرئن دئرئلمه‌سئنه و
ابدي موحاكئمه‌يه. ۳ اگر تاري ائجازه
ورسه، بئز بونو اده‌جه‌يئک. ۴ چونكي
بئر زامان مونوّر اولموش و گؤيدن
اولان عطاني دادميش و موقدّس
روحدان پاي آلميش، ۵ و تارينين
ياخشي كلامیني و گله‌جک عصرئن
قودرتلرئني دادميش اولدوقلاري حالدا،
۶ يولدان آزميش اولانلارا تزه‌دن
تؤوبه اتدئرمک مومكون ديئل. چونكي
تارينين اوغلونو اؤزلري اوچون تزه‌دن
چارميخا چكئب، روسواي ادئرلر.
۷ او يرِ كي، دفه‌لرله اوستونه تؤكولن
ياغيشي ائچئر و اوندا ائشله‌ين كئمسه‌لر
اوچون فايدالي گؤيرتئلر حاصئل ورئر،
تاريدان بئر بركت آليرِ. ۸ آمّا اگر تئكان
و خار-خاشاک حاصئل گتئرسه،
دَيَرسئزدئر و لعنت اولونماغا ياخين،
آخيري دا يانماقدير. ۹ آمّا، سوگگئلر، بله
دانيشديغيميز حالدا، آرخايينيق كي،
سئزئن وضعئيّتئنئز داها ياخشي و نئجاتا
موناسئبدئر. ۱۰ چونكي تاري حاقسيزليق
اِدَن ديئل كي، سئزئن ائشئنئزي، و
اونون آدي اوچون موقدّسلره اوّلدن و
ائندي ده خئدمت اتمكله گؤرستدئيئنئز
محبّتي ياددان چيخارتسين. ۱۱ و بئزئم
آرزوموز بودور كي، سئزلردن هر بئرئنئز
اومئدئن كامئل يقئنئني آخيرا قدر

گؤرسه‌دنه‌جک همن جهدي اتسئن.
۱۲ اِله کي، سئز تنبل يوخ، او کئمسه‌لره
اوخشايان اولاسينيز کي، ائمان و صبرئن
واسئطه‌سئله وعده‌لري مئراث آليرلار.
۱۳ چونکي تاري ائبراهئمه وعده وردئيي
واخت، اؤزوندن داها بؤيوک بئرئئن
آدينا آند ائچه بئلمه‌دئيي اوچون، اؤز
آدينا آند ائچئب، ۱۴ ددي: "دوغرودان
دا سنه برکت وره‌جه‌يم و دوغرودان دا
سني آرتيراجاغام." ۱۵ و بلجه ائبراهئم صبر
اتمکله وعده‌يه نائيل اولدو. ۱۶ چونکي
ائنسانلار اؤزلرئندن داها بؤيوک اولانين
آدينا آند ائچئرلر و اونلارين آراسيندا
سؤزو تصدئق اِدَن آند، هر موباحئثه‌نئن
آخيري‌ديير. ۱۷ اِله‌جه ده تاري، وعده‌نئن
وارئثلرئنه اؤز ائراده‌سئنئن ديئشئلمزلئيني
داها آچيق گؤرسدمک اوچون، وعده
ني آندلا تصدئق اتدي، ۱۸ اِله کي، ائکي
ديئشئلمز شيلرله کي، تارينين اونلاردا
يالان دانيشماسي قيري‌مومکوندور، بئزلر
کي، پناه توتماق اوچون قاچميشيق، داها
چوخ تشوئق اولوب قاباغيميزا قويولان
اومئدي مؤحکم توتاق. ۱۹ بو اومئدئمئز
جان لنگري کئمي‌دئر، هم آرخايين هم
ده مؤحکم کي، پرده‌نئن آرخا طرفئنه ده
داخئل اولور، ۲۰ او يره کي، ابده‌جک
ملکئصدق ترتئبئنه باش کاهئن اولان
عئسا، بئزئم اوچون اورايا پئشرو کئمي
گئرئب.

کاهئن ملکئصدق ۱

۷ چونکي سالئم پادشاهي اولان
بو ملکئصدق، تاعالا تارينين
کاهئني ائدي کي، پادشاهلاري
اؤلدوروب قاييدان ائبراهئمه
راست گلدي و اونا برکت وردي.
۲ ائبراهئم ده هر شيئن اوندا بئر
حئصّه‌سئني اونا وردي کي، اونون
آدي اوّل صالحلئک پادشاهي،
سونراسي دا سالئم پادشاهي، يعني
باريش پادشاهي‌ديير. ۳ او آتاسيز و
آناسيزديير، نسئل‌نامه‌سي يوخدور.
نه گونلرئنئن باشلانيشي وار نه ده
عؤمرونون آخيري. لاکئن تارينين
اوغلونا بنزه‌دئلمئش اولوب همئشه
لئک کاهئن قالير. ۴ ائندي باخين

بو آدام نەقدر بۆیوک ائدي کي،
بۆیوک آتا ائبراهئم لاپ سچئلمئش
قنئمتلرئن اوندا بئرئني اونا وردي.
۵ لاوئئن دوغرو اوغوللاریندان
کاهئنلئک وظئفەسئني آلانلار،
شرئعتده حؤکملري وار کي،
خالقدان یعني قارداشلاریندان،
ائبراهئم نسلئندن اولدوقلاري حالدا
اوندا-بئر حئصّەني آلسینلار. ۶ آمّا
اونلارین نسئل‌نامەسئندن اولمایان
بئري ائبراهئمدن اوندا-بئر حئصّه
ني آلدي و وعدەلره مالئک اولانا
برکت وردي. ۷ بو دا شوبهەسئزدئر
کي، بۆیوک اؤزوندن کئچئیه
برکت ورر. ۸ بورادا اوندا بئر حئصّه
ني فاني ائنسانلار آلیرلار، آمّا اورادا
یاشادیغینا دائر شهادته مالئک اولان
بئري آلیر. ۹ و دمک اولار کي،
حتّا اوندا-بئر حئصّەني آلان لاوي
ده، ائبراهئمئن واسئطەسئله اوندا
بئر حئصّەني ورمئشدئر. ۱۰ چونکي
ملکئصدق ائبراهئمه راست گلن
واخت، لاوي حله آتاسینین بلئنده
ائدي. ۱۱ بلجه، اگر کامئللئک
لاوئلي‌لرئن کاهئنلئیئله اولسایدي
(چونکي اونون اساسینا گؤره خالق
شرئعتي آلدیلار)، بس داها نه
احتئیاج وار ائدي کي، آیري بئر
کاهئن هارون ترتئبئنه گؤره تعیئن
اولونماییب، ملکئصدق ترتئبئنه
گؤره ظوهور اتسئن؟ ۱۲ چونکي
کاهئنلئیئن دیئشئلمەسی ائله لازیمدیر
کي، شرئعت ده دیئشئلسئن. ۱۳ اونا
گؤره کي، حاقّیندا بو سؤزلر
دیئلن، آیري بئر قبئلەیه عاییددئر
کي، اوندان هچ کس قوربانگاهدا
خئدمت اتمەیئب. ۱۴ چونکي بلّي‌دئر
کي، بئزئم ربّئمئز یهودا قبئلەسئندن
گلدي کي، او قبئلەنئن حاقّیندا
کاهئنلئک بارەده موسا هچ بئر سؤز
دمەدي. ۱۵ و ملکئصِدِقه بنزر
آیري بئر کاهئنئن ظوهور اتمەسي
بونو داها دا آیدین گؤرسەدئر.
۱۶ او، جئسماني شرطه باغلي بئر
شرئعتئن اساسینا گؤره کاهئن
اولمادي، آرادان گتمەین حیات

قودرتئنه گؤره کاهئن اولدو.
۱۷ چونکي شهادت ورئلئب کي:
سن ملکئصِدِق ترتئبئنه موطابئق
ابدي بئر کاهئنسن. ۱۸ چونکي
بئر یاندان، اوّل گلن احکام،
ضعئفلئي و فایداسیزلیغي اوزوندن
لغو اولونور، ۱۹ چونکي شرئعت
هچ بئر شيي کامئل اتمه‌دي. و او
بئري یاندان، داها یاخشي بئر اومئد
میدانا گلئر کي، اونون واسئطه‌سئله
بئز تاریپا یاخینلاشیریق. ۲۰ و بو
ائش آندسیز اولمادي. ۲۱ چونکي
اونلار دوغرودان دا آندسیز
کاهئن اولدولار، لاکئن عئسا آند
واسئطه‌سئله اونون طرفئندن اولدو
کي، اونا ددي: ربّ آند ائچئب و
فئکرئني دیئشدئرمه‌یه‌جکدئر. سن
ابده کئمي کاهئنسن. ۲۲ اِله بو قدر
آرتیق دا عئسا داها یاخشي بئر
عهدئن ضامئني اولوب. ۲۳ بئر یاندا،
او کاهئنلر ساییسي چوخ ائدي،
چونکي اؤلوم اونلارین داوامینا
مانع اولوردو. ۲۴ آمّا او بئري
یاندا، عئسا ابدي قالدیغي اوچون
دائمي کاهئنلئیه مالئکدئر. ۲۵ بونا
گؤره ده، قادئردئر کي، اونون
واسئطه‌سئله تاریپا یاخینلاشانلارا
ابده کئمي نئجات ورسئن.
چونکي اونلارین حاقّیندا شفاعت
اتمک اوچون همئشه دئري‌دئر.
۲۶ دوغرودان دا بئزه موناسئب
ائدي کي، بله بئر موقدّس، معصوم،
قوصورسوز، گوناهکارلاردان
آیریلمیش و گؤیلردن یوخاري
قالدیریلمیش باش کاهئنئمئز اولسون
کي، ۲۷ اؤزگه باش کاهئنلر
کئمي مؤحتاج دیئل کي، اوّلجه
اؤز گوناهلاري اوچون، سونرا
دا خالقین گوناهلاري اوچون
هر گون قوربانلار تقدئم اتسئن.
چونکي او بونو اؤزونو قوربان تقدئم
اتمکله بئردفه‌لئک اتدي. ۲۸ اوندان
اؤتري کي، شرئعت ضعئف اولان
ائنسانلاري باش کاهئن اولماغا
تعیئن ادئر، لاکئن آندین کلامي
کي، شرئعتدن سونرا گلدي، ابده

كئمي كامئل اولموش اوغولو
كاهئنلئيه تعيئن ادئر.

۸ ۱ بو سؤزلرئن اصلي مطلبي بودور:
بئزئم بله بئر باش كاهئنئمئز وار
كي، گؤيلرده او عظمت تختئنئن صاغيندا
اوتوروب؛ ۲ موقدّس يرده و حقئقي
چاديردا بئر خئدمت اِدَن. او چادير
كي، اونو ائنسان يوخ، رب قوردو.
۳ چونكي هر باش كاهئن تعيئن اولونور
كي، هدئيّه‌لر و قوربانلار تقدئم اتسئن.
اِله‌جه بو باش كاهئنه ده لازيمدير
كي، بئر شي تقدئم اتسئن. ۴ ائندي
اگر او، ير اوزونده اولسايدي، اصلا
بئر كاهئن اولمازدي، چونكي شرئعت
اساسينا هدئيّه تقدئم اِدَنلر واردير كي،
۵ گؤيده‌كي شيلرئن بئر كوپئيه و كؤلگه
سئنه خئدمت ادئرلر. نجه كي، موسايا،
عئبادت چاديريني قوران زامان، ائخطار
ورئلدي؛ "چونكي تاري ديئر: دئقّت ات
كي، هر شيي داغدا سنه گؤرسه‌دئلن
نومونه‌يه موطابئق دوزه‌لده‌سن." ۶ آمّا
ائندي او، نه قدر كي، داها ياخشي
وعده‌لرئن اوستونه قويولان داها ياخشي
بئر عهدئن واسئطه‌چئسي‌دئر، اعلا بئر
خئدمته نايئل اولوبدور. ۷ چونكي اگر
او بئرئنجي عهد قوصورسوز اولسايدي،
ائكئنجئسئنه ير آختاريلمازدي. ۸ چونكي
تاري خالقدا قوصور تاپاراق ديئر:
باخين، ربّ ديئر:
اِله گونلر گلئر كي، ائسرايئل اِوى ائله،
يهودا اِوي ائله تزه بئر عهد باغلاياجاغام.
۹ او عهد كئمي يوخ كي، من
اونلارين آتالاري ائله،
اَللرئندن توتوب مئصئر دئياريندان
چيخارتديغيم گون، باغلاديم.
ربّ ديئر:
چونكي اونلار منئم عهدئمه وفالي
قالماديلار،
من ده اونلارين قيدئنه قالماديم. ۱۰ رب
ديئر:
بو او عهددئر كي،
او گونلردن سونرا ائسرايئل اِوى ائله
باغلاياجاغام:
احكاملاريمي اونلارين ذهئنئنه
قوياجاغام،
اونلارين اوركلرئنده حكّ اده‌جه‌يم.

من اونلارين تاريسي اولاجاغام،
و اونلار منئم خالقيم اولاجاقلار. ۱۱ و هچ
كس اؤز هموطنئنه،
و هچ كس اؤز قارداشينا تعلئم ورمه‌يئب،
دمه‌يه‌جک:
ربّي تاني!
چونكي هامي، بؤيوكدن كئچئيه قدر،
مني تانييا‌جاقلار. ۱۲ چونكي اونلارين
حاقسيزليقلارينا مرحمتلي اولاجاغام،
و اونلارين گوناهلاريني بئر داها ياديما
گتئرمه‌يه‌جه‌يم. ۱۳ "تزه بئرئني"
دِمَكله، تاري اوّلكئني كؤهنه
لَنمئش ساييب. لاكئن كؤهنه‌لَشَن و
قوجالان شي يوخ اولماغا ياخيندير.

دونيه‌وي معبد ۱

۹ حتّا بئرئنجي عهدئن ده ائلاهي
پرستئشه قايدالاري، ير اوزونده
ده موقدّس يري وار ائدي. ۲ چونكي
بئر چادير قورولموشدو. اشئک بؤلوم
كي، ائچئنده چيراقدان، سوفره
مئزي و موقدّس چؤرک وار ائدي.
بونا موقدّس ير ديئلئر. ۳ ائكئنجي
پرده‌نئن آرخاسيندا "موقدّس يرئن
موقدّسي" چاغيريلان بئر چادير
وار ائدي. ۴ بورادا قيزيلدان
بئر بوخور قوربانگاهي و عهد
صانديغي وار ائدي كي، هر طرفدن
قيزيللا بورونموشدو و ائچئنده مانّا
قويولان قيزيل كوزه، هارونون
چئچَكلنمئش اَل آغاجي و عهد
لؤوحه‌لري وار ائدي. ۵ صانديغين
اوستونده شؤوكت كرّوبلار وار
ائدي كي، رحمت تختئنه كؤلگه
ساليرديلار. لاكئن ائندي بونلارين
حاقيندا جوزئيّاتلا دانيشا بئلمه‌رئک.
۶ بو شيلر بله حاضيرلانديقدا،
كاهئنلر همئشه اشئک چاديرا
گئرئب، ائلاهي پرستئشي يرئنه
يتئرئرلر. ۷ لاكئن ائكئنجئسئنه آنجاق
باش كاهئن ائلده بئر دفه گئرئر؛
قوربان قاني اولمادان دا يوخ كي،
اونو اؤزو اوچون و خالقين بئلمه‌دن
اتدئكلري گوناهلار اوچون تقدئم
ادئر. ۸ موقدّس روح بونا ائشاره
ادئر كي، بئرئنجي چادير دوردوجا،

موقدّس يرئن موقدّسي يره گدن
يول حله آشكار ديئل. ۹ بو، ائندئكي
زامان اوچون بئر مئثالدير كي،
اونا موطابئق هم هدئيّه‌لر، هم
ده قوربانلار تقدئم اولونورلار
كي، وئجدانديزي اؤلو ائشلردن تمئزله‌يه
كامئل اده بئلمئرلر. ۱۰ چونكي
آنجاق يمك، ائچمك و موختلئف
يويولمالارا مربوط اولان جئسماني
قايدالارديرلار كي، ائصلاحات
واختينا قدر تكلئف اولونوبلار.
۱۱ لاكئن گله‌جك ياخشي شيلرئن
باش كاهئني اولان مسئح، ظوهور
اتدئكده، اَل‌له قورولماميش، يعني بو
خئلقتدن اولمايان بؤيوك و داها
كامئل چاديرا گئردي؛ ۱۲ چئئلر و
دانالار قاني واسئطه‌سئله يوخ، اؤز
قانينين واسئطه‌سئله بئر دفه‌لئك
موقدّس يرئن موقدّس يرئنه گئردي
و ابدي قورتولوشو آلدي. ۱۳ چونكي
اگر چئئلرئن و اؤكوزلرئن قاني و
ائنه‌يئن كولو نجئس اولانلارين
اوستونه سَپئله‌نده، تقدئس اولونوب
جئسملري تمئزلنسه، ۱۴ بس نه
قدر چوخ مسئحئن قاني كي،
ابدي روحون واسئطه‌سئله لكه‌سئز
اؤزونو تاريپا تقدئم اتدي، بئزئم
وئجدانيميزي اؤلو ائشلردن تمئزله‌يه
جك كي، دئري تاريپا خئدمت
ادك؟ ۱۵ بو سببدن او، تزه عهدئن
واسئطه‌چئسي‌دئر كي، دعوت
اولونانلار، وعده‌سي ورئلمئش ابدي
مئراثي آلسينلار. چونكي بئرئنجي
عهدئن زامانيندا ائشله‌نن تقصئرلرئن
فئدئيه‌سي اوچون بئر اؤلوم باش
ورئب. ۱۶ چونكي وصئيّت اولان
يرده، لازيمدير كي، وصئيّت اِده‌نئن
اؤلومو باش ورمئش اولسون.
۱۷ اونا گؤره كي، وصئيّتنامه آنجاق
ائنسانلارين اؤلوموندن سونرا مؤعتبر
اولور. دوغرودان دا وصئيّت ادن
صاغ ائكن، وصئيّت ائجرايا كچمز.
۱۸ بلجه حتّا بئرئنجي عهد ده قانسيز
ائجرايا كچمه‌دي. ۱۹ چونكي موسا،
شرئعته موطابئق هر امري بوتون
خالقا دئيندن سونرا، دانالارين

و كچئلرئن قانيني گؤتوردو، سو،
قيرميزي يون و زوفا ائله هم كئتابين
اؤزونه، هم ده بوتون خالقا سَپئب،
۲۰ ددي: "تارينين سئزه امر اتدئيي
عهدئن قاني بودور." ۲۱ اِله‌جه
قاني چاديرين و بوتون خئدمت
قابلارينين اوستونه ده سپدي. ۲۲ و
شرئعته موطابئق تقرئبن هر شي
قانلا تمئزله‌نئر و قان تؤكولمه‌يئنجه
باغيشلانما اولمور. ۲۳ بونا گؤره
گرک ائدي كي، گؤيلرده‌كي
شيلرئن كوپئيه‌لري بونلارلا
تمئزله‌نسئن، لاكئن گؤيده‌كي
شيلرئن اؤزلري بونلاردان داها
ياخشي قوربانلارلا. ۲۴ چونكي
مسئح اَل‌له تئكئلمئش موقدّس بئر
يره كي، آنجاق حقئقي اولاندان
بئر نومونه ائدي، گئرمه‌دي. او،
گؤيون اؤزونه گئردي كي، ائندي
بئزئم اوچون تارينين حوضوروندا
ظاهئر اولسون. ۲۵ نه ده كي، دفه
لرله اؤزونو قوربان تقدئم اتسئن، نجه
كي، باش كاهئن ائلدن ائله اؤزونون
اولمايان قانلا موقدّس يره گئرئر.
۲۶ يوخسا، عئسايا گرک اولور
ائدي كي، دونيانين يارانماسيندان
بري دفه‌لرله عذاب چكسئن. آمّا
ائندي دؤورانلارين آخيريندا، بئر
دفه ظوهور ادئب كي، اؤزونو
قوربان اتمكله گوناهي آرادان
قالديرسين. ۲۷ و نه‌قدر ده كي،
ائنسان اوچون بئر دفه اؤلمک،
سونراسي دا موحاكئمه اولونماق
تعيئن اولوب، ۲۸ اِله‌جه ده مسئح
كي، چوخلارينين گوناهلاريني
داشيماق اوچون بئر دفه قوربان
اولوب، ائكئنجي دفه، گوناهي
داشيماق اوچون يوخ، نئجات
اوچون اونا مونتظئر اولانلارا
ظوهور اِده‌جكدئر.

عئسا، آخير قوربان ۱

۱۰ شرئعت، اوندان اؤتري
كي، گله‌جک ياخشي
شيلرئن اصل شكئلي يوخ، اونلاردان
آنجاق بئر كؤلگه‌دئر، ائلدن ائله

دائمي بئر شكلده تقدئم اولونان همن
قوربانلارلا ياخينلاشانلاري هچ
واخت كامئل اده بئلمز. ۲ يوخسا
مگر قوربانلارين تقدئم اولونماسي
بوراخيلمازدي؟ چونكي پرستئش
اِدَنلر بئر دفه تمئزلشمئش اولاندان
سونرا، اؤزلرئنده گوناه ائدراكي
اولمازدي. ۳ حال بو كي، بو
قوربانلارلا گوناهلار ائلدن ائله يادا
سالينير. ۴ چونكي قيري‌مومكوندور
كي، اؤكوزلرئن و كچئلرئن قاني
گوناهلاري آرادان گؤتورسون.
۵ بونا گؤره مسئح، دونيايا گئرنده
ديئر:
قوربان و تقدئمه ائستمه‌يئبسن،
لاكئن منه بئر بدن حاضيرلاييبسان؛
۶ ياندير‌يلان تقدئمه‌لر
و گوناه اوچون ادئلن قوربانلاردان
سن راضي اولماييبسان. ۷ او زامان ددئم:
(كئتابين طومارين‌دا منئم باره‌مده
يازيليب)
باخ، اي تاري،
گلمئشم كي، سنئن ائراده‌ني يرئنه
يتئرئم. ۸ يوخاريدا كيني دئيندن
سونرا كي، "قوربانلار و تقدئمه
لري، ياندير‌يلان تقدئمه‌لر و گوناه
اوچون ادئلن قوربانلاري سن نه
ائسته‌يئبسن، نه ده اونلاردان راضي
اولوبسان" (كي، شرئعته موطابئق
تقدئم اولونورلار.) ۹ سونرا او،
ددي: "باخ، گلمئشم كي، سنئن
ائراده‌ني يرئنه يتئرئم." و بئرئنجئني لغو
ادئر كي، ائكئنجئني برقرار اتسئن.
۱۰ بونون ائراده‌سي ائله، عئسا
مسئحئن بدنئنئن بئر دفه‌لئک قوربان
اولونماغي ائله بئز تقدئس اولونوروق.
۱۱ هر كاهئن گوندن-گونه دايانيب
خئدمت ادئر و گوناهلاري هچ
واخت آرادان گؤتوره بئلمه‌ين همن
قوربانلاري دفه‌لرله تقدئم ادئر.
۱۲ لاكئن او، تک بئر قوربان تقدئم
ادئب، همئشه‌لئک تارينين صاغيندا
اوتوردو. ۱۳ و او زاماني گؤزله‌يئر
كي، دوشمنلري اونون آياقلاري
آلتيندا كتئل اولسونلار. ۱۴ چونكي

او، آنجاق بئر قوربان تقدئم اتمکله
تقدئس اولونانلاري همئشه‌لئک
کامئلله‌شدئرئب. ۱۵ موقدّس روح
دا بئزه شهادت ورئر؛ چونکي دیئر:
۱۶ رب دیئر کي:
او گونلردن سونرا، اونلارلا باغلایاجاغیم
عهد بودور:
شرئعتلرئمي اونلارین اوره‌یئنده یرلشدئره
جه‌یم،
اونلارین ذهئنلرئنده یازاجاغام. سونرا دا
دیئر: ۱۷ و اونلارین گوناهلار و
حاقسیزلیقلاریني
بئر داها یادا سالمایاجاغام. ۱۸ ائندي
بونلارین باغیشلانماسي اولان یرده،
گوناهدان اؤتري داها قوربان تقدئم
اولونماز. ۱۹ بونا گؤره، قارداشلار،
چونکي عئسانین قاني واسئطه‌سئله
لاپ موقدّس یره یقئنلئکله گئره
بئله‌رئک؛ ۲۰ او تزه و جانلي
یوللا کي، بئزئم اوچون پرده‌نئن
آراسیندان، یعني اؤز جئسمئنئن
واسئطه‌سئله حاضیرلاییب، ۲۱ و
تارینین اوي اوستونه بؤیوک
بئر کاهئنئمئز اولدوغو اوچون،
۲۲ گلئن ائمانین کامئل یقئنلئیئنده،
اورکلرئمئز هر پئس بئر شوعوردان
تمئزله‌نمئش، بدنلرئمئز ده تمئز سو
ائله یویولموش، صادئق بئر اورکله
تاریپا یاخینلاشاق. ۲۳ گلئن ائقرار
اتدئیئمئز اومئدي تردّود اتمه‌دن
برک توتاق، چونکي وعده‌ني ورن
وفالي‌دیر. ۲۴ گلئن بونون قیدئنه
قالاق کي، بئربئرئمئزي نجه محبّت
و یاخشي ائشلر اتمه‌یه تشوئق ادک.
۲۵ و بعضئلرئن عادتي کئمي
بئربئرئمئزله بئر یره ییغیلماغي ترک
اتمه‌یک و بئربئرئمئزي داها دا
چوخ تشوئق ادک، علل‌خوصوص
گؤرورسونوز ده کي، او گون
یاخینلاشیر. ۲۶ چونکي اگر حقئقتئن
معرئفتئني آلاندان سونرا قصدن
گوناه اِدَک، گوناهلار اوچون
آرتیق قوربان قالمیر. ۲۷ لاکئن
موحاکئمه‌نئن دهشتلي بئر ائنتئظاري
و ضئدّ دورانلاري یاندیریب تؤکن
بئر اودون قضبي قالیر. ۲۸ موسانین

شرئعتئني هچ سايان آدام، ائکي و يا
اوچ شاهئدئن شهادتي ائله رحم
ادئلمه‌دن اؤلور، ۲۹ فئکر ادئرسئنئز
تارينين اوغلونو آياق آلتينا سالان،
واسئطه‌سئله تقدئس اولوندوغو
عهدئن قانيني ناپاک سايان، و
فيضئن موقدّس روحونو تحقئر
ادن بئر آدام نه قدر شئدّتلي بئر
جزايا لايئق اولاجاق؟! ۳۰ چونکي
بونو دئيه‌ني تاني‌ييريق: "قئصاص
منئمدئر، من عوضئني وره‌جه‌يم."
و گئنه "ربّ خالقيني موحاکئمه
اده‌جک." ۳۱ ياشايان تارينين
اَللرئنه دوشمک دهشتلي بئر شيدئر.
۳۲ لاکئن اوّلکي گونلري يادا سالين
کي، مونوّر اولوندوغونوزدان سونرا،
عذاب دولو بؤيوک بئر موبارئزه‌يه
تاب گتئردئنئز. ۳۳ گاه سؤيوشلر و
عذابلارلا تاماشايا قويولدونوز، گاه
دا بو جور رفتار ادئلنلرله شرئک
اولدونوز. ۳۴ چونکي محبوسلارلا
بئرلئکده عذاب چکدئنئز و اؤزونوز
اوچون ياخشي و دائمي بئر مالين
اولدوغونو بئلئب، اموالينيزين تاراج
اولماسيني شادليقلا قبول اتدئنئز.
۳۵ بونا گؤره، يقئنئزي اؤزونوزدن
آتمايين کي، بؤيوک بئر اجري وار.
۳۶ چونکي سئزئن تاب گتئرمه‌يه
احتئياجينيز وار کي، تارينين ائراده
سئني يرئنه يتئرندن سونرا، ورئلمئش
وعده‌ني آلاسينيز. ۳۷ "دوغرودان
دا کي، عنقرئب «گلن اولان» گله
جک و يوبانماياجاقدير. ۳۸ منئم
صالح اولانيم، ائمانلا ياشاياجاق و
اگر دالي چکئلسه، جانيم اوندان
راضي اولماياجاق." ۳۹ آمّا بئز دالي
چکئلئب هلاک اولانلاردان
ديئلئک، جانين حئفظ ادئلمه‌سئنه
ائمان گتئرنلردنئک.

ائمان ۱

۱۱ ائمان اومئد اِدئلن
شيلره اعتئماد اتمکدئر،
گؤرونمه‌ين شيلر حاقّيندا
خاطئرجملئکدئر. ۲ چونکي اونون
واسئطه‌سئله قدئمکئلر تصدئق

اولوندولار. ۳ ائمان واسئطه‌سئله
بئز درک ادئرئک کي، دونيا
تارينين کلامي ائله ياراندي، اِله
کي، گؤرونن شيلر، او شيلردن
قايريلمادي کي، گؤز قاباغينداديرر.
۴ ائمان واسئطه‌سئله هابئل قايندن
داها ياخشي بئر قوربان تارييا
تقدئم اتدي کي، اونونلا دا صالح
اولدوغونا شهادت ورئلدي. تاري
اونون هدئيّه‌لري باره‌ده شهادت
ورئر و هابئل، اؤلموش اولدوغو
حالدا، ائمان واسئطه‌سئله حله ده
دانيشير. ۵ ائمان واسئطه‌سئله خنوخ
يوخاري آپاريلدي کي، اؤلومو
گؤرمه‌سئن و تاپيلا بئلئنمه‌دي،
چونکي تاري اونو يوخاري آپاردي.
چونکي بو شهادته مالئک اؤلدو
کي، يوخاري آپاريلماقدان قاباق
تاريني راضي ادئردي. ۶ ائمان
اولماسا، تاريني راضي اتمک
قيري‌مومکوندور، چونکي تارييا
ياخينلاشان گرک ائنانسين کي، او
واردير و اونو آختارانلارا پاداش
ورەجک. ۷ ائمان واسئطه‌سئله
نوح، حله گؤزه گؤرونمه‌ين شيلر
حاقّيندا خبردار اولونوب، تارييا
اولان حؤرمتده اؤز عايئله‌سئنئن
نئجاتي اوچون گمي حاضيرلادي
و بونونلا دا دونياني محکوم اتدي
و ائمانا گؤره اولان صالحلئيي
مئراث آلدي. ۸ ائمان واسئطه‌سئله
ائبراهئم، چاغيريلديغي زامان،
ائطاعتئني گؤرسه‌دئب، مئراث
آلاجاغي يره گتدي. او، هارايا
گتدئيئني بئلمه‌يه‌رک يولا دوشدو.
۹ ائمان واسئطه‌سئله او، وعده
ورئلمئش اؤلکه‌ده قرئب بئر آدام
کئمي ياشادي و همن وعده
نئن هموارئثلري اولان ائسحاق
و يعقوبلا چاديرلاردا ساکئن
اولدو. ۱۰ چونکي ائبراهئم او شهري
آختاريردي کي، بونؤوره‌لري وار و
معمار و بنّاسي تاري‌ديرر. ۱۱ سونسوز
سارا دا ائمان واسئطه‌سئله، ياشي
کچمئش اولدوغو حالدا، بويلو
اولماق قابئلئيّتئني آلدي، چونکي

وعده وره‌ني وفالي سايدي. ۱۲ بونا
گؤره ده بئر كئشئدن، اوسته
لئک اؤلودن فرقي اولمايان بئرئندن،
سايجا گؤيون اولدوزلاري قدر،
دهنزئن قيراغينداكي قوملار قدر
ساييسيز-حسابسيز نسئل گتئردي.
۱۳ بونلارين هاميسي وعده‌لري
آلماميش، ائماندا اؤلدولر، لاكئن
اونلاري اوزاقدان گؤروب
خوشلوقلا قبول اتدئلر و ائقرار اتدئلر
كي، ير اوزونده ياد و قرئبدئرلر.
۱۴ چونكي بله شيلري دئينلر
بونو گؤرسه‌دئرلر كي، اؤزلري
اوچون بئر وطن آختاريرلار.
۱۵ و دوغرودان دا اگر اورادان
چيخديقلاري وطنئن فئكئري
باشلاريندا اولسايدي، اورايا
قاييتماغا فورصتلري اولاردي.
۱۶ لاكئن نجه كي، دئر، اونلار
ياخشي بئر وطني، گؤيده اولان
بئرئني آرزولاييرلار. اونا گؤره ده
تاري اوتانمير كي، اونلارين تاريسي
چاغيريلسين، چونكي اونلار اوچون
بئر شهر حاضيرلاييب. ۱۷ ائمان
واسئطه‌سئله ائبراهئم، ائمتاحانا
چكئلنده، ائسحاقي قوربان تقدئم
اتدي؛ وعده‌لره صاحئب اولان
آدام بئرجه اوغلونو قوربان ادئردي.
۱۸ حال بو كي، اونا ديئلمئشدي:
"سنئن نسلئن ائسحاقدان آدلاناجاق."
۱۹ او بله دوشوندو كي، تاري حتّا
اؤلولردن دئرئلتمه‌يه قادئردئر. بونا
گؤره ده بئر تمثئل اولاراق، اونو
تزه‌دن آلدي. ۲۰ ائمان واسئطه‌سئله
ائسحاق، يعقوب و عئسويو گله
جكلري حاقّيندا بركت وردي.
۲۱ ائمان واسئطه‌سئله يعقوب،
اؤلوركن، يوسئفئن هر بئر اوغلونا
بركت وردي و اؤز اَل‌آغاجينا
سؤيكه‌نئب، پرستئش اتدي.
۲۲ ائمان واسئطه‌سئله يوسئف،
اؤلوركن، ائسرائيل اوغوللارينين
مئصئردن چيخيش اده‌جكلرئندن
سؤز ادئب، سوموكلري باره‌ده
امرلر وردي. ۲۳ ائمان واسئطه‌سئله
موسا، دوغولاندان سونرا،

والئدينلري طرفئندن اوچ آي
گئزلي ساخلاندي، چونکي اونلار
اوشاغين گؤزل اولدوغونو گؤردولر
و پادشاهين فرمانيندان قورخماديلار.
۲۴ ائمان واسئطه‌سئله موسا،
بؤيويندن سونرا، فئرعون قيزينين
اوغلو آدلانماقدان ائمتئناع اتدي
۲۵ و تارينين خالقي ائله ياوا رفتارا
دؤزمه‌يي، گوناهين کچئب-گدن
لذّتلرئنه ترجئح وردي. ۲۶ مسئح
اوچون چکدئيي سئتمي مئصئرئن
خزئنه‌لرئندن داها بؤيوک ثروت
سايدي، چونکي گؤزونو پاداشا
دئکمئشدي. ۲۷ ائمان واسئطه‌سئله
او، پادشاهين قضبئندن قورخماييب،
مئصئري ترک اتدي. چونکي او،
گؤرونمه‌يني گؤرموش کئمي،
هر شيه تاب گتئردي. ۲۸ ائمان
واسئطه‌سئله او، پاسخا و قانين
سَپئلمه‌سئني رئعايت اتدي کي،
ائلک دوغولانلاري هلاک
ادن، اونلارا اَل وورماسين.
۲۹ ائمان واسئطه‌سئله اونلار،

قيرميزي دهنزدن قورولوقدان
کچن کئمي کچدئلر و مئصئرلئلر
ده بونو اتمه‌يه چاليشان واخت
بوغولدولار. ۳۰ ائمان واسئطه‌سئله
اَرئحانين دووارلاري، يدّي گون
اطرافيندا دولانماقدان سونرا
يخيلدي. ۳۱ ائمان واسئطه‌سئله
فاحئشه راحاب، جاسوسلاري
سالاماتليقلا قبول اتدئيي اوچون
ناموطئعلرله بئرلئکده محو اولمادي.
۳۲ داها نه ديئم؟ چونکي اگر
جدعون، باراق، سامسون، يفتاح،
داوود، سموئيل و نبي‌لر حاقّيندا
دانيشسام، واخت چاتماز. ۳۳ او
آداملار کي، ائمان واسئطه‌سئله
اؤلکه‌لر فتح اتدئلر، صالحلئک
عمللرئني يرئنه يتئردئلر، وعده
لره نايئل اولدولار، آصلانلارين
آغيزلاريني باغلاديلار، ۳۴ اودون
قووّتئني سؤندوردولر، قيلينج
آغيزيندان قاچديلار، ضعئفلئکدن
قووّتله‌ندئلر، دؤيوشده جنگاور
اولدولار، يادلارين قوشونلاريني

قاچيرتديلار. ۳۵ آروادلار اؤلولرئني
دئرئلئش واسئطه‌سئله تزه‌دن
آلديلار؛ آمّا قالانلار ائشکنجه
چکئب آزاد اولماقلاريني قبول
اتمه‌دئلر، اِله کي، داها ياخشي بئر
دئرئلئشه نايئل اولسونلار. ۳۶ اؤزگه
لر ائستهزا اولونوب دؤيولدولر، بلي،
زنجئرلر و زئندانلارا دوشدولر.
۳۷ داشا باسيلديلار، اره ائله
ائکي شقّه اولدولار، وسوسه
اولوندولار، قيلينجلا اولدورولدولر،
قويون درئسئني، کچي درئسئني
گيئنئب موحتاج اولدولار، آوارا
اولدولار، ذلئل اولدولار، ياوا
رفتارلار ادئلدئلر. ۳۸ (دونيا اونلارا
لايئق اولمايان آداملار) چؤللرده،
داغلاردا، ماغارالاردا و يرئن
چاتّاقلاريندا سرگردان اولدولار.
۳۹ و بونلارين هاميسي، ائمان
واسئطه‌سئله تصدئق اولونموش
حالدا، وعده‌يه نايئل اولماديلار.
۴۰ چونکي تاري بئزئم اوچون داها
ياخشي شيي حاضيرلاميشدي کي،
اونلار بئزسئز کامئل اولماسينلار.

رب سودئکلرئني تربئيه ادر ۱

۱۲ بونا گؤره، اطرافيميزدا بله
بؤيوک بئر شاهئدلر بولودو
اولارکن، گلئن بئز ده بئزي بو قدر
راحاتجا گئرئفتار ادن هر مانع و
گوناهي ترک ادئب، قاباغيميزا
قويولان ميداندا طاقتله قاچاق ۲ و
ائمانين پئشوا و کامئل اده‌ني عئسايا
باخاق کي، قاباغينا قويولان شادليق
اوچون چارميخا تاب گتئردي
و روسوايچيليغي هچ ساييب،
تارينين تختئنئن صاغيندا اوتوردو.
۳ گوناهکارلار طرفئندن بله بئر
دوشمنچئلئيه تاب گتئره‌ني نظرده
ساخلايين، اِله کي، يورولماييب
طاقتدن دوشمه‌يه‌سئنئز. ۴ گوناهين
ضئدّئنه اولان ساواشينيزدا حله قان
تؤکولنه قدر موقاوئمت اتمه‌يئبسئنئز.
۵ و اوغوللارا ديئلن کئمي،

سئزه دیئلن بو نصئحتي یاددان
چیخارد یبسینیز:
اوغلوم، ربّئن تربئیه‌سئنه حقارتله باخما،
اونون طرفئندن مذمّت اولاندا دا
روحدان دوشمه. ۶ چونکي ربّ
سودئکلرئني تربئیه ادر،
و قبول اتدئي هر اوغولو دؤیر. ۷ تربئیه
اوچوندور کي، طاقت گتئرئرسئنئز؛
تاري سئزئنله اوغوللار کئمي رفتار
ادئر. چونکي هانسي اوغول وار کي،
آتاسي اونو تربئیه اتمه‌سئن؟! ۸ اگر
سئز هامیلارین شرئک اولدوغو
تربئیه‌دن محروم اولاسینیز، دمه‌لي
سئز اوغوللار یوخ، حرامزاده
اؤولادلارسینیز. ۹ بوندان علاوه،
بئزي تربئیه ادن جئسماني
آتالار وار و بئز اونلارا حؤرمت
گؤرسدمئشئک، آیا روحلارین
آتاسینا داها آرتیق موطئع اولوب
یاشامایاق؟! ۱۰ چونکي اونلار قیسا
بئر مودّت اوچون اؤز دوشونجه
لرئنده یاخشي اولانا موطابئق بئزي
تربئیه اتدئلر. لاکئن او، بئزي
اؤز خیئرئمئز اوچون تربئیه ادئر
کي، اونون موقدّسلئیئنه شرئک
اولاق. ۱۱ بوتون تربئیه ائندئلئکده
شادلیق یوخ، قم سببي گؤرونور،
لاکئن اونونلا تربئیه گؤتورنلرده،
سونرادان باریش گتئرن صالحلئیئن
ثمره‌سئني حاصئل ادئر. ۱۲ بونا
گؤره ضعئف اَللري و اَسَن دئزلري
قووّتله‌ندئرئن. ۱۳ آیاقلارینیز اوچون
ده دوز یوللار دوزه‌لدئن، اله
کي، آخساق عوضوونوز یرئندن
چیخماسین، لاکئن شفا تاپسین.
۱۴ هر کسله باریش ائچئنده
یاشاماغا جهد ادئن و موقدّس
اولونماق اوچون قیرت گؤرسه‌دئن
کي، اونسوز هچ کس ربّي گؤرمه‌یه
جکدئر. ۱۵ دئقّت ادئن کي، هچ
کس تارینین فیضئندن محروم
اولماسین؛ آرانیزدا آجیلیق کؤکو
بؤیویوب زحمت آچماسین و اونونلا
بئر چوخو زهرلنمه‌سئن. ۱۶ کئمسه
اخلاقسیز و عئسو کئمي تاریدان
اوزاق دوشن اولماسین کي، اؤز

اوغوللوق حاقّيني بئر قاب خورەيه
ساتدي. ۱۷ چونكي بئلئرسئنئز كي،
سونراسي حتّا بركتئن مئراث آلماغي
آرزوسوندا اولاندا دا ردّ اولوندو.
گرچي گؤزياشلاري ائله اونون
دالينجا ائدي، لاكئن آرتيق تؤوبه
يه هچ بئر ير قالماميشدي. ۱۸ چونكي
سئز لمس ادەبئلمەلي بئر داغا، آلوولو
اودا، قارانليغا، دومانا، فيرلانان يله،
۱۹ شيپور گورلمەسئنه و او سؤزلر
نئداسينا ياخينلاشماييبسينيز كي،
اشئدنلر يالواردیلار كي، اونلارا
داها دانيشيلماسين. ۲۰ چونكي بو
امره تحمّول اده بئلمئردئلر: "اگر
داغا بئر حيوان بله توخونسا،
داشا باسيلاجاق." ۲۱ و بو منظره
اِله دهشتلي ائدي كي، موسا
ددي: "چوخ قورخو و لرزه
ائچئندەيم." ۲۲ لاكئن سئز صحيون
داغينا و دئري تارينين شهرئنه
ياخينلاشيبسينيز، سماوي اورشلئمه،
ملكلرئن مئنلرئنه، ۲۳ عومومي مجلئسه
و آدلاري گؤيده قيد ادئلمئش
ائلک دوغولانلارين كئلئساسينا و
هامينين داوري اولان تاريبا، كامالا
چاتميش صالحلرئن روحلارينا،
۲۴ و عئسايا، تزه عهدئن واسئطه
چئسي اولانا، سَپئلمئش قانا كي،
هابئلئن قانيندان داها ياخشي
دانيشير. ۲۵ دئقّتلي اولون كي، بو
دانيشاني ردّ اتمەيەسئنئز. چونكي اگر
ير اوزونده اونلارا ائخطار ورەني
ردّ ادنده قاچا بئلمەدئلر، نه قدر آز
بئز قاچا بئلەجەيئک، اگر گؤيدن
بئزه ائخطار وِرَندن اوز دؤندەرک.
۲۶ او واخت اونون سسي يري لرزه
يه سالدي، آمّا ائندي وعده ورئب
ديئر: "من بئر داها آنجاق يري يوخ،
گؤيو ده لرزەيه سالاجاغام." ۲۷ بو
"بئر داها" سؤزو گؤرسەدئر كي،
لرزەيه گله بئلن، يعني ياراديلميش
شيلر آرادان قالديريلاجاق كي،
لرزەيه دوشمەينلر برقرار قالسينلار.
۲۸ بونا گؤره لرزەيه دوشه بئلمەين
پادشاهليغا نايئل اولدوغوموز
اوچون، گلئن ممنونئيّت گؤرسەدک

كي، اونون واسئطه‌سئله حؤرمت
و قورخو ائچئنده تاريپا مقبول بئر
خئدمت تقدئم ادک؛ ۲۹ چونکي
بئزئم تاريميز ياندیریب تؤکن بئر
اوددور.

آخير نصئحتلر ۱

۱۳ قويون قارداش محبّتي
داوام ورسئن. ۲ قرئب
آداملارا قوناقپرورلئک اتمه‌يي
ياددان چيخارتمايين، چونکي
بونونلا بعضئلر بئلمه‌دن ملکلره
قوناقپرورلئک گؤرسه‌دئبلر.
۳ محبوسلاري اونلارلا محبوس
اولانلار کئمي، ياوا رفتار اِدئلَنلري
اؤزونوز ده بدنده اولدوغونوزا
گؤره يادا سالين. ۴ نئکاح گرک هر
کسئن طرفئندن حؤرمتلي توتولسون
و دؤشه‌يي ده گرک لکه‌سئز
ساخلانسين. چونکي تاري فاسئقلر و
زئناکارلاري موحاکئمه اده‌جک.
۵ شخصئيّتئنئز پولپرستلئکدن آزاد
اولسون، نه‌يئنئز وارسا، اونونلا
کئفايتله‌نئن. چونکي تاري اؤزو
ديئب: "سني هچ واخت بوراخمارام،
سني هچ واخت ترک اتمه‌رم." ۶ بونا
گؤره يقئنلئکله ديئرئک: "رب منئم
کؤمه‌يئمدئر، قورخمارام. ائنسان منه
نه اده بئلر؟!" ۷ سئزي هئدايت
اتمئش اولانلاري کي، تارينين
کلاميني سئزه ددئلر، خاطيرلاييين.
اونلارين رفتارينين نتئجه‌سئني دئقّتله
نظره آلين و اونلارين ائمانيندان
نومونه گؤتورون. ۸ عئسا مسئح،
دونن، بو گون و ابده کئمي
هَمَندئر. ۹ فرقلي و قرئب تعلئملرله
يولدان آزمايين. چونکي ياخشي‌دير
کي، اورک فيضله قووّتله‌نسئن،
يمکلرله يوخ کي، اونلارلا مشغول
اولانلار بئر فايدا تاپمادیلار. ۱۰ بئزئم
بئر قوربانگاهيميز وار کي، عئبادت
خيمه‌سئنده خئدمت ادنلرئن اوندان
يمه‌يه حاقلاري يوخدور. ۱۱ چونکي
او حيوانلارين بدنلري کي، قانلاري
باش کاهئن طرفئندن گوناه
اوچون لاپ موقدّس يره گتئرئلئر،

اوردوگاهين اشئيئنده ياندیریلیر.
۱۲ بونا گؤره، عئسا دا، خالقي
اؤز قانينين واسئطه‌سئله تقدئس
اتمک اوچون دروازانين اشئيئنده
عذاب چکدي. ۱۳ بونون اوچون
گلئن اونون سئتمئني داشي‌ييب،
اوردوگاهدان اشئک اونون يانينا
گدک. ۱۴ چونکي بورادا بئزئم دائمي
بئر شهرئمئز يوخدور، لاکئن گله
جک شهري آختاريريق. ۱۵ اوندا
گلئن اونون واسئطه‌سئله دائمن تاريپا
حمد قوربانی، يعني، اونون آديني
اعلان ادن دوداقلارين ميوه‌سئني
تقدئم ادک. ۱۶ ياخشيليق اتمه‌يي
و اؤزگه‌لرله پايلاشماغي ياددان
چيخارتمايين، چونکي تاري بو جور
قوربانلاردان خوشلانير. ۱۷ سئزه
رهبر اولانلاردان ائطاعت ادئن و
اونلارا موطئع اولون. چونکي اونلار
حساب وره‌جک کئمسه‌لر کئمي
جانلارينيزين قيدئنه قاليرلار. قويون
بونو شادليقلا اتسئنلر، قمله يوخ
کي، سئزئن اوچون فايداسي اولماز.

۱۸ بئزئم اوچون دوعا ادئن؛ چونکي
آرخاييننيق کي، وئجدانيميز تمئزدئر
و جان آتيريق دا کي، هر شيده
حؤرمتلي رفتار ادک. ۱۹ سئزئن
هامينيزا ياليواريرام کي، بونو داها
دا چوخ اده‌سئنئز، اِله کي، من
تزلئکله يانينيزا قايتاريليم. ۲۰ ائندي
باريش تاريسي کي، قويونلارين
بؤيوک چوبانيني، ابدي عهدئن
قاني واسئطه‌سئله ربّئمئز عئساني
اؤلولردن دئرئلتدي، ۲۱ سئزي هر
ياخشي ائشده حاضيرلاسين کي،
اونون ائراده‌سئني يرئنه يئتره‌سئنئز
و عئسا مسئحئن واسئطه‌سئله اؤز
نظرئنه خوش گله‌ني، بئزده عمله
گئتئرسئن کي، اونا ابددن ابده‌جک
شؤوکت اولسون. آمئن. ۲۲ آمّا
قارداشلار، سئزه ياليواريرام کي،
بو تشوئق سؤزونو تحمّول اده‌سئنئز،
چونکي سئزه قيساجا يازميشام.
۲۳ خبرئنئز اولسون کي، قارداشيميز
تئموتاعوس آزاد اولوب و اگر تزلئکله
يانيما گلسه، اونونلا سئزي گؤره

جه‌یم. ۲۴ بوتون رهبرلرئنئزه و بوتون
موقدّسلره سالام یئتئرئن. ائتالیادان
اولانلار سئزه سالام گؤنده‌رئرلر.
۲۵ فیض سئزئن هامینیزلا اولسون.

JAS

۱

۱ اؤزونو تاري و رب عئسا مسئحه
قول اتمئش من يعقوبدان، قرئب
اؤلکه‌لره داغيلميش اولان اون‌ائکي قبئله
يه: سالام. ۲ قارداشلاريم، جوربه‌جور
ائمتاحانلارلا راستلاشديغينيز زامان، اونو
بؤيوک شادليق حساب ادئن، ۳ چونکي
بئلئرسئنئز کي، ائمانينيزين ائمتاحاني تحمّول
حاصئل گتئرئر. ۴ قويون تحمّول ده اؤز
کامئل نتئجه‌سئنه چاتسين، اِله کي،
سئز، هچ بئر شيئنئز اسکئک اولمادان،
کامالا چاتيب کامئل اولاسينيز. ۵ آمّا
اگر سئزلردن بئرئنئن حئکمتي اَسکئکدئر،
قويون تاريدان ائسته‌سئن کي، هر کسه
سخاوتله مذمّتسئز عطا ادئر. و اونا عطا
اولوناجاق. ۶ لاکئن بونو گرک ائمانلا
ائسته‌سئن و هچ شوبهه اتمه‌سئن. چونکي
شوبهه ادن آدام، دهنزئن شپه‌لرئنه بنزه‌يئر
کي، کولک اونو قالديريب تلاطومه
ساليير. ۷ بله آدام گومان آپارماسين کي،
ربدن بئر شي آلاجاق. ۸ موتَرَدّئد آدام
هچ بئر يولوندا ثابئت ديئل. ۹ آمّا وضعئيّتي
حقئر اولان قارداش اؤز افضل منصبي
ائله، ۱۰ وارلي اولان دا اؤز حقئرلئيي
ائله فخر اتسئن. چونکي وارلي آدام اوتون
چئچه‌يي کئمي سولوب گده‌جک.
۱۱ دوغرودان دا گون، ياندیران حرارتله
چيخير، اوت قورويور، چئچه‌يي تؤکولور
و اوزونون گؤزلّئيي محو اولور. وارلي
آدام دا گؤردويو ائشلرده اِله سولاجاق.
۱۲ خوش او آدامين حالينا کي، ائمتاحان
آلتيندا تاب گتئرئر. چونکي تصدئق
اولونداندان سونرا، او حيات تاجيني
آلاجاق کي، رب اونو سِونلره وعده
ورئب. ۱۳ هچ کس وسوسه‌يه دوشن
زامان دمه‌سئن: "من تاري طرفئندن
وسوسه اولونورام." چونکي تاري پئسلئکله
وسوسه اولونا بئلمز. او اؤزو ده هچ کسي
وسوسه اتمئر. ۱۴ لاکئن هر کس او
زامان وسوسه‌يه دوشور کي، اؤز شهوتي
طرفئنه چکئلئب اونا آلدانير. ۱۵ او زامان
شهوت بويلو اولوب گوناهي دوغور،
گوناه دا عمله گلدئکده اؤلوم گتئرئر.
۱۶ سوگلي قارداشلاريم، آلدانمايين. ۱۷ هر

بئر ياخشي شي و هر كامئل عطا
يوخاريدان، نورلارين آتاسيندان نازئل
اولور كي، اوندا نه ديئشئلمک وار نه ده
دؤنمکلئک کؤلگه‌سي. ۱۸ او، اؤز ائراده
سئني عمله گتئره‌نده، بئزي حقئقتئن
كلامي ائله تؤولئد اتدي، اِله كي،
بئز اونون مخلوقلاري آراسيندا بئر جور
نوباراليق ميوه‌سي كئمي اولاق. ۱۹ بونو
سئز بئلئرسئنئز، سوگئلي قارداشلاريم.
لاكئن هر كس گرک اشئتمکده
ائتي، دانيشماقدا تمکئنلي و حئرصده
گج اولسون. ۲۰ چونكي ائنسانين حئرصي
تارينين صالحلئيئنه نايئل اولمور. ۲۱ بونا
گؤره ده، بوتون كئثفلئيي و شرارتدن
نه قالاني ترک اِدئب، اَكئلمئش كلامي
حلئملئكله قبول ادئن كي، جانلارينيزي
قورتارماغا قادئردئر. ۲۲ آمّا ثابئت ادئن
كي، آنجاق كلامي اشئدئب اؤزلرئني
آلداتان ديئلسئنئز، كلاما عمل ادنلرسئنئز.
۲۳ چونكي اگر بئري كلاما عمل ادن
يوخ، كلامي آنجاق اشئدندئر، او آداما
بنزه‌يئر كي، اؤز طبئعي اوزونه گوزگوده
باخير. ۲۴ چونكي او، اؤزونه بئر باخيب
گدئر و آنَن نجه بئر آدام اولدوغونو
ياددان چيخاردير. ۲۵ لاكئن كئم كامئل
شرئعته، آزادليق شرئعتئنه دئقّتله باخير و
اوندا داوام ادئر و ياددان چيخاردان
بئر اشئدن يوخ، اونا عمل اِدَندئر،
بو آدام اتدئيي هر ائشده موبارک
اولاجاق. ۲۶ اگر كئمسه وار كي، اؤزونو
دئندار گومان ادئر، لاكئن اوره‌يئني
آلداديب حله ده دئلئنه جئلوو باغلامير،
بو آدامين دئندارليغي دَيَرسئزدئر. ۲۷ آتا
تارينين نظرئنده تمئز و لكه‌سئز دئندارليق
بودور: يتئملرئن و دوللارين سيخينتي
زامانلاريندا اونلارين گؤروشوكلرئنه
گتمک، و اؤزونو دونياداں لكه‌سئز
ساخلاماق.

فرق قويمايين ۱

۲ قارداشلاريم، شؤوكتلي ربّئمئز
عئسا مسئحه ائمان گتئرنلر
اولاراق، ائنسانلار آراسيندا فرق
قويمايين. ۲ چونكي اگر سئزئن
كنئسه‌يه قيزيل اوزوک تاخميش،
فاخئر پالتار گيئنمئش بئر آدام

گئرسه و یوخسول بئر آدام دا
چئرکلي پالتار گیئنمئش گئرسه،
۳ سئز فاخئر پالتاري اولانین قیدئنه
قالیب دیئرسئنئز: "بویورون، سئز
بورادا اَیله‌شئن." و یوخسول آداما
دیئرسئنئز: "سن اورادا دور."
و یا "کتئلئمئن یانیندا اوتور."
۴ آیا بئربئرئنئزئن آراسیندا فرق
قویمایبسینیز، پئس نئیّتلي قاضي‌لارا
دؤنمه‌یئبسئنئز؟ ۵ قولاق آسین،
سوگئلي قارداشلاریم، مگر تاري بو
دونیانین یوخسوللاریني سچمه‌دي
کي، ائماندا دؤولتلي اولوب، اونو
سونلره وعده وردئيي پادشاهلیغین
وارئثلري اولسونلار؟! ۶ آمّا سئز
یوخسول آدامي حؤرمتسئز اِدئبسئنئز.
مگر دؤولتلي دیئل کي، سئزه ظولم
ادئب سئزي محکمه‌یه چکئر؟! ۷ مگر
اونلار دیئللر کي، سئزه ورئلن
موکرّم آدا کوفر دیئرلر؟! ۸ آمّا اگر
سئز موقدّس یازیبا موطابئق او
شاهانه شرئعتي یرئنه یتئرئرسئنئز کي،
"قونشونو گرک اؤزون کئمي سِوه
سن" ، یاخشي ائش گؤرورسونوز.
۹ لاکئن اگر ائنسانلار آراسیندا
فرق قویورسونوز، گوناه ادئرسئنئز
و تقصئرکارلار کئمي شرئعت
طرفئندن محکوم اولورسونوز.
۱۰ چونکي هر کس بوتون شرئعتي
رئعایت اِدئب لاکئن بئرئنده قوصور
اتسه، اونلارین هامیسي اوچون
خاطاکار اولوب. ۱۱ چونکي "زئنا
اتمه" دئین، "آدام اؤلدورمه" ده
ددي. ائندي سن اگر زئنا اتمئرسن،
آمّا آدام اؤلدورورسن، شرئعتي
آیاق آلتینا قویان اولوبسان. ۱۲ بونا
گؤره، او آداملار کئمي دانیشیب
رفتار ادئن کي، اِله بئل، آزادلیق
شرئعتي ائله موحاکئمه اولوناجاقلار.
۱۳ چونکي رحم اتمه‌ینه رحمسئزلئکله
حؤکم اولوناجاق. رحم حؤکمه
قالئب گلئر. ۱۴ قارداشلاریم، اگر
بئر آدام عملي یوخ ائکن، ائماني
اولدوغونو دِسه، بونون اونا نه
فایداسي وار؟ مگر او ائمان اونو
نئجات وِره بئلر؟! ۱۵ اگر بئر قارداش

يا دا باجي لوتدور و گونده‌لئک
يمه‌يئنه مؤحتاج. ۱۶ و سئزلردن
بئرئنئز اونلارا دسه کي: "سالامات
گدئن، قيزيشين و دويون"،
لاکئن اونلارين بدني اوچون
ضروري اولان شيلري ورمه‌يه
سئنئز، نه فايداسي وار؟! ۱۷ ائمان دا
بوجوردور: اگر عمل‌لري اولماسا،
اؤزو-اؤزونده اؤلودور. ۱۸ لاکئن
کئمسه دئيه بئلر کي، "سنئن ائمانين
وار، منئم ده عمل‌لرئم. سن ائمانيني
منه عملسئز گؤرسد و من ائمانيمي
عمل‌لرئمله سنه گؤرسده‌رم."
۱۹ سن ائنانيرسان کي، تاري
بئردئر؛ ياخشي ادئرسن. ائبلئسلر
ده بونا ائنانيب تئتره‌يئرلر. ۲۰ آمّا
سن عاغيلسيز آدام، آيا ائسته‌يئرسن
درک اده‌سن کي، عملسئز ائمانين
فايداسي يوخدور؟ ۲۱ مگر آتاميز
ائبراهئم، اوغلو ائسحاقي قوربانگاهين
اوستونده قوربان تقدئم اِدَنده،
عمللري ائله صالح ساييلمادي؟
۲۲ گؤرورسن کي، ائمان اونون
عمللري ائله ائشله‌يئردي و عمللري
نتئجه‌سئنده ائمان کامئلَشدي.
۲۳ موقدّس يازي دا يرئنه يتشدي
کي، ديئر: "و ائبراهئم تارييا ائناندي
و بو اونا صالحلئک ساييلدي." و
او، تارينين دوستو چاغيريلدي.
۲۴ گؤرورسونوز کي، ائنسان آنجاق
ائمانلا يوخ، عمللري ائله صالح
ساييلير. ۲۵ مگر فاحئشه راحاب
دا همن جور اؤز عمللرئنه گؤره
صالح ساييلمادي، او زامان کي،
جاسوسلاري قبول ادئب آيري بئر
يوللا يولا سالدي؟! ۲۶ چونکي نجه
کي، روحسوز بدن اؤلودور، عملسئز
ده ائمان اؤلودور.

دئلئنئزه جئلوو باغلايين ۱

۳ قارداشلاريم، مبادا سئزلردن
چوخونوز موعلّئم اولماق اوچون
جان آتاسينيز، چونکي بئلئرسئنئز
کي، بئز داها شئدّتلي موحاکئمه
اولوناجاغيق. ۲ چونکي هاميميز
بئر چوخ شيلرده خاطا ادئرئک.

سؤزونده خاطا اتمەین آدام، کامئل
بئر ائنساندیر، بدنئن قاباغیني آلماغا دا
قادئردئر. ۳ بئز آتلارین آغزینا جئلوو
تاخیریق کي، بئزدن ائطاعت اتسئنلر
و اونلارین بوتون بدنئني ائداره ده
ادئرئک. ۴ گئلره ده بئر باخین.
بؤیوک اولدوقلاري و گوجلو یللرله
آپاریلدیقلاري حالدا، سوکانچینین
گؤیلو هارایا ائستەسه، کئچئک
بئر سوکانلا او طرفه دؤنور. ۵ اِله
ده دئل، بدنئن کئچئک بئر
عوضوودور، آمّا بؤیوک زادلار
دانیشیر. گؤر کئچئک بئر آلوو
نه بؤیوک مشەني یاندیریر! ۶ دئل
بئر اوددور. حاقسیزلیق عالمي‌دئر.
دئل عوضولرئمئزئن آراسیندا اله
یر آلیب کي، بوتون بدني نجئس
ادئر، حیاتین دؤورانیني اودا چکئر،
جهنّم طرفئندن ده آلوولاندیریلیر.
۷ چونکي حیوانلار و قوشلارین
هر جئنسي، سورونَنلر و دهنز
مخلوقلارینین هر جئنسي ائنسان
عئرقي طرفئندن رام اولونور و رام
اولونوب. ۸ آمّا دئلي هچ کس رام
اِده بئلمز. آرام توتمایان شردئر،
اؤلوملو زهردن دولودور. ۹ اونونلا
بئز رب و آتاني موبارک چاغیریریق
و اونونلا تارینین صورتئنده یارانان
ائنسانلاري لعنت ادئرئک. ۱۰ همن
آغیزدان هم برکت چیخیر، هم
ده لعنت! قارداشلاریم، بو بله
اولمامالي‌دیر. ۱۱ مگر بئر بولاقدان
هم شئرئن سو، هم ده آجي سو
چیخار؟! ۱۲ قارداشلاریم، مگر
انجئر آغاجي زیتون گتئرر و یا
اوزوم آغاجي انجئر بار ورر؟! دوزلو
بولاق دا شئرئن سو وره بئلمز.
۱۳ آرانیزدا حئکمتلي و فراستلي
اولان کئمدئر؟ قوي او، عمللرئني
حئکمتئن حلئملئیئنده یاخشي
رفتاري ائله گؤرسدسئن. ۱۴ آمّا
اگر اوره‌یئنئزده آجي پاخیلّیق و
اؤز منفعتئنئز اوچون منصبطلبلئک
وار، کئبئرلنمه‌یئن و بلجه حقئقتئن
ضئدّئنه یالان دانیشمایین. ۱۵ بو
یوخاریدان نازئل اولان حئکمت

دیئل، دونیه‌وي‌دئر، نفساني و
ائبلئسدندئر. ۱۶ چونکي پاخیلّیق
و منصبطلبلئک هر یرده اولسا،
قاریشیقلیق و هر جور پئس شي ده
اورادیر. ۱۷ لاکئن یوخاریدان نازئل
اولان حئکمت اوّلن پاکدیر، سونرا
باریشان، مولایئم، منطئقلي، مرحمت
و یاخشي ثمره‌لردن دولو، قَرَضسئز،
رئیاسیز. ۱۸ صالحلئیئن میوه‌سئني بار
ورن توخوم، باریشانلارین واسئطه
سئله باریشدا اَکئلئر.

تاریپا تابع اولون ۱

۴ آرانیزدا اولان داعوالار و
ائختئلافلار هارادان باش آلیر؟
مگر او هاوا-هوسلرئنئزدن دیئل کي،
عوضولرئنئزده داعوا ادئر؟ ۲ آرزو
ادئرسئنئز، لاکئن یوخونوزدور.
بونون اوچون آدام اؤلدورورسونوز.
پاخیلّیق ادئرسئنئز، آمّا اَله گتئره
بئلمئرسئنئز. بونا گؤره ده ساواشیب،
داعوا ادئرسئنئز. یوخونوزدور،
چونکي طلب اتمئرسئنئز. ۳ طلب
ادئرسئنئز، لاکئن آلمیرسینیز. چونکي
سهو نئیّتلرله طلب ادئرسئنئز، اِله
کي، اونو اؤز هاوا-هوسلرئنئز
اوچون صرف اده‌سئنئز. ۴ سئز،
زئناکارلارا! مگر بئلمئرسئنئز کي،
دونیا ائله دوستلوق اتمک، تارینین
ضئدّئنه دوشمنچئلئکدئر؟! بونون
اوچون کئم دونیانین دوستو اولماق
ائسته‌سه، اؤزونو تارینین دوشمني
ادئر. ۵ یوخسا موقدّس یازینین بوش
یره بونو یازدیغیني دوشونورسونوز
کي، "تاري، ائچئمئزده ساکئن
اولمالي موقدّس روحو، قیرتله
آرزو ادئر"؟ ۶ لاکئن تاري داها
بؤیوک فیض عطا ادئر. بو سببدن
دیئر: "تاري مغرور آداملارا
ضئدّ دورور، لاکئن باشي‌آشاغي
آداملارا فیض عطا ادئر." ۷ پس،
تاریپا موطئع اولون. شیطانین
قاباغیندا موقاوئمت ادئن و او
سئزدن قاچار. ۸ تاریپا یاخینلاشین،
او دا سئزه یاخینلاشار. سئز
گوناهکارلار، اللرئنئزي تمئزله‌یئن؛

سئز موتردّئدلر، اوركلرئئزي طاهئر
ادئن. ۹ قوصّه ييئن، ياس توتون،
آغلاييين. قويون گولوشونوز ياسا،
شادليغينيز دا قمه دؤنسون. ۱۰ ربّئن
حوضوروندا اؤزونوزو آلچالدين و او
سئزي اوجالدار. ۱۱ قارداشلار،
بئربئرئئزي پئسلمه‌يئن. قارداشينين
ضئدّئنه دانيشان يا دا قارداشيني
موحاكئمه اِدن، شرئعتئن ضئدّئنه
دانيشير و شرئعتي موحاكئمه ادئر.
آمّا اگر شرئعتي موحاكئمه اده
سئنئز، شرئعته عمل ادن يوخ، اونو
موحاكئمه‌يه چكنسئنئز. ۱۲ آنجاق
بئر شرئعت ورن و بئر قاضي وار.
هم نئجات ورمه‌يه، هم ده هلاک
اتمه‌يه قادئر اولان اودور. آمّا
سن كئمسن كي، اؤز قونشونو
موحاكئمه اده‌سن؟! ۱۳ ائندي
باخين، سئزلر كي، ديئرسئنئز "بو
گون يا دا صاباح فئلان و بهمان
شهره گده‌رئک و اورادا بئر ائل
تئجارته مشغول اولوب، قازانج
ييغاريق." ۱۴ حال بو كي، حياتينين
صاباح نه جور اولدوغونو بئلمئرسئنئز.
سئز بوخار كئمئسئنئز كي، آز بئر
مودّت گؤرونور و سونرا ائتئب
گدئر. ۱۵ بونون عوضئنه سئز گرک
دئيه‌سئنئز: "اگر رب ائسته‌سه،
ياشاياريق، بونو و اونو دا اِده
رئک." ۱۶ آمّا نجه كي، وار، سئز
تكبّورونوزه فخر ادئرسئنئز؛ بوتون بله
فخرلر پئسدئر. ۱۷ بونا گؤره، هر
كس كي، دوروست ائشي بئلئر،
لاكئن اونو يرئنه يتئرمئر، گوناه
ادئر.

۵ ۱ باخين ائندي، اي وارلي‌لار!
باشينيزا گله‌جک موصئبتلردن
اؤتري آغلاييين و شئون ادئن.
۲ مال-دؤولتئنئز چورويوب، پالتارينيزي
دا گووه ييئب. ۳ قيزئل و گوموشونوز
پاسلانيب و اونلارين پاسي ضئدّئنئزه
بئر شاهئد اولاجاق و اود كئمي
جئسمئنئزي ييئه‌جک. سئز آخير
گونلرئنئزده ثروت ييغيبسينيز!
۴ باخين، زمئلرئنئزي بئچن ائشچئلردن
ساخلاديغينيز موزد، سئزئن ضئدّئنئزه

قيشقيريز. بئچئنچئلرئن قيشقيرتيسي
فوجلار ربّئنئن قولاقلارينا چاتيب.
۵ سئز يِر اوزونده كفله ياشاييبسينيز و
لذّت دولو بئر حيات چئچئردئبسئنئز.
قطي گونده اوركلرئنئزي كؤكلدئبسئنئز!
۶ صالح آدامي محكوم ادئب، اؤلومه
ورئبسئنئز؛ او سئزئن قاباغينيزدا
موقاوئمت اتمئز. ۷ بونا گؤره، قارداشلار،
ربّئن گلئشئنه كئمي صبئرلي اولون.
اكئنچي تورپاغين ديرلي حاصئلي اوچون
ائنتئظار چكئر و ائلك و آخير ياغيشي
آلاناجاق صبئرلي اولور. ۸ سئز ده صبئرلي
اولون. اوركلرئنئزي قووّتلندئرئن. چونكي
ربّئن گلئشي ياخيندير. ۹ بئربئرئنئزئن
ضئدّئنه شئكايت اتمه‌يئن، قارداشلار!
اِله كي، سئز اؤزونوز ده موحاكئمه
اولونماياسينيز. باخين، موحاكئمه ادن،
قاپي آغزيندا دايانيب. ۱۰ قارداشلار،
عذاب چكمكده و صبئرلي اولماقدا ربّئن
آديندا دانيشان نَبئلردن نومونه آلين.
۱۱ بئز تحمّول ادنلري بختور ساييريق.
سئز اَيّوبون تحمّولونو اشئدئبسئنئز و ربّئن
اتدئيئنئن نتئجه‌سئني ده گؤروبسونوز
كي، رب چوخ شفقتلي و مرحمتلي‌دئر.
۱۲ لاكئن، قارداشلاريم، هاميدان اوّل،
نه گؤيه، نه يره، نه ده باشقا بئر شيه
آند ائچئن؛ لاكئن سئزده قوي "بلي"،
بلي اولسون و "خير"، خير اولسون اِله
كي، موحاكئمه‌يه چكئلمه‌يه‌سئنئز. ۱۳ آيا
آرانيزدا عذاب آلتيندا اولان بئري وار؟
او، گرك دوعا اتسئن. آيا شاد اولان
بئري وار؟ او، حمدلر اوخومالي‌ديز.
۱۴ آيا آرانيزدا ناخوش بئري وار؟
او گرك كئلئسانين آغساقّاللاريني
چاغيرسين. اونلار دا گرك اونون
اوچون دوعا ادئب، ربّئن آديندا
اونو ياغلا مسح اتسئنلر. ۱۵ و ائماندا
ادئلن دوعا ناخوش آدامي صاغالدار
و ربّ اونو قالديرار. گوناهلار اتمئش
اولسا دا، اونا باغيشلانار. ۱۶ بونون
اوچون، گوناهلارينيزي بئربئرئنئزه
اعتئراف ادئن و بئربئرئنئز اوچون دوعا
ادئن، اِله كي، شفا تاپاسينيز. صالح بئر
آدامين تأثئرلي دوعاسي چوخ شي اتمه‌يه
قادئردئر. ۱۷ ائليا دا همن بئزئم كئمي بئر
آدام ائدي و صداقتله دوعا اتدي كي،

ياغيش ياغماسين و اوچ ائل آلتي آي
ير اوزونه ياغيش ياغمادي. ۱۸ سونرا
گئنه دوعا اتدي و گؤي ياغيش
ياغديريب، ير اوزو ميوه‌لرئني گتئردي.
۱۹ قارداشلاريم، اگر سئزلردن بئرئنئز
حقئقتدن آزسا، و اؤزگه بئري اونو
قايتارسا، ۲۰ قوي او آدام بئلسئن كي،
گوناهكاري سهو يولوندان دؤنده‌رَن،
اونون جانيني اؤلومدن قورتارار و چوخ
گوناهلارين اوستونو اؤرتر.

۱PE

۱

۱ عئسا مسئحئن حوارئسي
پطروسدان، پونطوس، قالاتئيا،
كاپادوسئيا، آسئيا (ايالتي) و بئتئنئيايا
داغيلميش قرئبلره كي، ۲ آتا تارينين
ائره‌لئدن بئلدئيئنه موطابئق، موقدّس
روحون تقدئس ائشئنئن واسئطه‌سئله
عئسا مسئحدن ائطاعت اتمكلري اوچون
و اوستلرئنه اونون قانينين سپئلمه‌سي
اوچون سچئلئبلر. فيض و باريش لاپ
دولو اؤلچوده سئزئن اولسون. ۳ تاري و
ربّئمئز عئسا مسئحئن آتاسي موتبارك
اولسون كي، اؤز بؤيوك فيضئنه گؤره،
عئسا مسئحئن اؤلولردن دئرئلمه‌سي ائله
باعئث اولدو كي، بئز ياشايان بئر اومئده
تزه‌دن دوغولاق. ۴ اِله كي، گؤيلرده
سئزئن اوچون ساخلانميش، آرادان
گتمه‌ين، لكه‌سئز و سولماز بئر مئراثي اَله
گتئرك. ۵ سئز تارينين قودرتي ائله،
آخير زاماندا ظاهئر اولونماغا حاضير
بئر نئجات اوچون، ائمان واسئطه‌سئله
موحافئظت اولورسونوز. ۶ بوندا سئز
چوخ سوئنئرسئنئز، گرچي ائندي آز بئر
مودّت اوچون، لازيم اولسا، جوربه
جور ائمتاحانلارلا پرئشان اولورسونوز،
۷ اِله كي، عئسا مسئحئن نئجاتينين
ظوهوروندا، ائمانينيزين ثوبوتو، فاني
اولان قيزيلدان داها دَيَرلي اولوب،
اودلا بله ائمتاحان اولسا دا، تعرئف،
عئزّت و حؤرمت گتئرسئن. ۸ سئز
گرچي اونو گؤرمه‌يئبسئنئز، آمّا اونو
سوئرسئنئز. گرچي ده ائندي اونو
گؤرمه‌يئرسئنئز، لاكئن اونا ائنانيرسينيز
و وصفه گلمه‌ين شادليقلا، شؤوكت
دولو چوخ شادليق ادئرسئنئز ۹ و
ائمانينيزين نتئجه‌سئنه كي، جانلارينيزين
نئجاتي اولسون، نايئل اولورسونوز.
۱۰ بو نئجاتا گلئنجه، پيغمبرلر او فيض
باره‌ده كي، سئزه گله‌جك، قابالجادان
جهدله آختاريب تجسّوس اتدئلر ۱۱ و
آراشديريرديلار كي، بئلسئنلر، اونلاردا
اولان موقدّس روح، كئمه و هانسي
زامانا ائشاره ادئر، او زامان كي،
مسئحئن عذابلاريني و اوندان سونرا

گلن شووکلرئني قاباڭجادان خبر ورئر.
۱۲ اونلارا آشکار اولدو کي، بو شیلرده
اونلار اؤزلرئنه یوخ، سئزه خئدمت
ادئردئلر کي، ائندي ائنجئلي وعظ
ادنلر طرفئندن گؤیدن گؤنده‌رئلمئش
موقدّس روح واسئطه‌سئله سئزه اعلان
اولونوب؛ او شیلر کي، اونلاري
گؤرمه‌یه ملکلر ده حسرت چکئرلر.
۱۳ بونون اوچون، فئکئرلرئنئزي عمل
اوچون حاضیرلایین، آییق اولون،
اومئدئنئزي کامئل بئر شکئلده او فیضه
باغلایین کي، عئسا مسئحئن ظوهوروندا
سئزه گتئرئله‌جک. ۱۴ سؤزه باخان
اوشاقلار کئمي، جاهئل زامانلارینیزدا
اولان او اوّلکي شهوتلره اؤزونوزو
اوخشاتمایین. ۱۵ لاکئن سئزي دعوت
ادن او موقدّس اولان کئمي، سئز
ده اؤزونوزو هر رفتاردا موقدّس
ساخلایین. ۱۶ چونکي یازیلیب: "سئز
گرک موقدّس اولاسینیز، چونکي من
موقدّسم." ۱۷ اگر "آتا" چاغیردیغینیز
اودور کي، طرفدارلیق اتمه‌دن هر کسي
ائشئنه گؤره موحاکئمه ادئر، اوندا یر
اوزونده اولان بو قوربت زامانینیزي
قورخو ائله کچئردئن. ۱۸ بئلئرسئنئز
ده کي، اجدادلارینیزدان مئراث
آلدیغینیز باطئل حیات یوللارینیزدان،
گوموش و یا قیزیل کئمي فاني
شیلرله تزه‌دن آلینماییبسینیز، ۱۹ لاکئن
باهالي قانلا، عیبسئز و لکه‌سئز بئر
قوزونونکو کئمي، مسئحئن قاني ائله.
۲۰ چونکي او، دونیانین یارانماسیندان
اوّل تانینمیشدي، آمّا سئزئن خاطئرئنئز
اوچون بو آخیر زامانلاردا ظاهئر اولوب.
۲۱ سئز کي، اونون واسئطه‌سئله، اونو
اؤلولردن دئرئلدن و اونا عئزّت ورن
تاریپا ائنانانلارسینیز، اِله کي، ائمان و
اومئدئنئز تاریدادیر. ۲۲ ائندي کي،
حقئقتدن ائطاعت ادئب جانلارینیزي
قارداشلارا خالئص محبّت اتمک
اوچون تمئزله‌یئبسئنئز، جهدله بئربئرئنئزي
اورکدن سوئن. ۲۳ چونکي سئز فاني
توخومدان یوخ، فاني اولمایاندان، تارینین
یاشایان و باقي اولان کلامینین واسئطه
سئله تزه‌دن دوغولوبسونوز. ۲۴ چونکي
"بوتون بشر اوت کئمي‌دئر، بوتون

شؤوکتي ده اوتون چئچه‌يي کئمي‌دئر.
اوت سولور، چئچک ده دوشور.
۲۵ لاکئن ربّئن کلامي ابده کئمي
قالير.” سئزه وعظ ادئلن کلام دا اله
بودور.

۲ ۱ بلجه بوتون پئسلئيي، هر جور
حئيله‌ني، رئياکارليق و پاخيلّيغي
و هر جور ائفتئراني قيراغا قويوب،
۲ آنادان تزه دوغولموش کؤرپه‌لر کئمي،
کلامين خالئص سودونه جان آتين، اِله
کي، نئجاتينيزدا بؤيويه‌سئنئز، ۳ اگر ربّئن
مهربانليغيني دادي‌يبسينيز. ۴ و اونون يانينا،
ائنسانلار طرفئندن ردّ اولونموش، لاکئن
تارينين نظرئنده سئچئلمئش و قئيمتلي بئر
جانلي داش کئمي گلئبسئنئز. ۵ سئز ده،
جانلي داشلار اولاراق، روحاني بئر
عئمارت کئمي موقدّس بئر کاهئنلئک
اوچون تئکئلئرسئنئز کي، عئسا مسئحئن
واسئطه‌سئله تارييا، مقبول روحاني
قوربانلار تقدئم ادەسئنئز. ۶ چونکي
موقدّس يازيلاردا بله گلئب: “باخين،
صحيوندا سئچئلمئش بئر داش قويورام،
قئيمتلي بئر گوشه داشي. و اونا ائنانان
اصلا اوتانديريلمايا‌جاق.” ۷ بلجه بو دَيَرلي
قئيمت، سئز ائمان گتئرنلر اوچوندور،
آمّا ائمان گتئرمه‌ينلر اوچون: “بنّالارين
ردّ اتدئيي داش اِله گوشه داشي اولدو.”
۸ و “بودره‌مه داشي و ائنجئتمه قاياسي”.
اونلار ييخيليرلار، چونکي کلاما ناموطئع
اولورلار. و بونون اوچون ده تعيئن
اولونوبلار. ۹ آمّا سئز سئچئلمئش بئر عئرق،
شاهانه بئر کاهئنلئک، موقدّس بئر مئلّت
و تارييا عاييد اولان بئر خالقسينيز، اِله
کي، سئز، او تارينين فضئلتلرئني اعلان
ادەسئنئز کي، سئزي اؤز واله ادن نورونا
دعوت ادئر. ۱۰ چونکي بئر زامانلار
خالق ديئلدئنئز، آمّا ائندي سئز تارينين
خالقيسينيز. مرحمته نايئل اولماميشدينيز،
لاکئن ائندي سئز مرحمته نايئل
اولوبسونوز. ۱۱ سوگئلئر، سئزدن خاهئش
ادئرم کي، اجنبئلر و قرئبلر اولاراق
جانينيزين ضئدّئنه ساواش قالديران
جئسماني شهوتلردن اؤزونوزو اوزاق
ساخلاييين. ۱۲ قيري‌يهودئلر آراسيندا عالي
بئر شکئلده رفتار ادئن کي، سئزه، شر
قورانلار آديندا ائفتئرا آتان شيلرده،

ياخشي عمل‌لرئنئزي گؤروب، عيادت
گونونده تاريپا عئزّت ورسئنلر. ۱۳ ربّئن
خاطئري اوچون هر بشري نئظاما موطئع
اولون؛ ائستر ائقتئدار باشيندا اولان
پادشاه اولسون، ۱۴ ائستر شر قورانلاري
جزالانديرماق، ياخشيليق ادنلري ده
تعرئفله‌مک اوچون اونون طرفئندن
گؤنده‌رئلن والي اولسون. ۱۵ چونکي
تارينين ائراده‌سي بودور کي، ياخشيليق
اِتمکله، سئز، عاغيلسيز آداملارين
جهالتئني ساکئت اده‌سئنئز. ۱۶ آزادلار
کئمي ياشايين و اؤز آزادليغينيزي
پئسلئک پرده‌سي کئمي اتمه‌يئن. آمّا
اوندان اؤزلرئني تارينين قوللوغونا ورنلر
کئمي ائستئفاده ادئن. ۱۷ بوتون خالقا
حؤرمت ادئن، قارداشليغي سوئن،
تاريدان قورخون، پادشاها احتئرام
ادئن. ۱۸ اي خئدمتکارلار، بوتون
احتئراملا آغالارينيزا موطئع اولون؛
آنجاق ياخشي و مولايئم اولانلارا يوخ،
منطئقسئز اولانلارا دا. ۱۹ چونکي
بو، لوطف قازانير، اگر کئمسه تاريپا
اولان وئجدانين خاطئرئنه حاقسيز
عذابلار چکنده، قوصّه‌لره دؤزسون.
۲۰ چونکي بو سئزه نه شرف گتئرر،
اگر گوناه اتدئيئنئز زامان سئزئنله ياوا
رفتار ادئلسئن و سئز اونا دؤزه‌سئنئز؟!
لاکئن اگر دوز اولاني يرئنه يتئره‌سئنئز
و اونون اوچون عذابا دوشوب اونو
صبرله دؤزه‌سئنئز، بو، تاريدان لوطف
قازانير. ۲۱ اونا گؤره کي، سئز بونون
اوچون دعوت اولونوبسونوز، چونکي
مسئح ده سئزئن اوچون عذاب چکدي
و سئزي بئر نومونه قويدو کي، اونون
ائزلري ائله گده‌سئنئز. ۲۲ او کي، هچ بئر
گوناه اتمه‌دي، آغزيندا دا هچ بئر حئيله
تاپيلمادي. ۲۳ سؤيولن واخت، جاوابيندا
سؤيوش ورمه‌دي، عذاب چکنده،
تهدئد اتمه‌دي، لاکئن اؤزونو صالحلئکله
حؤکم اده‌نه تاپشيردي. ۲۴ او، اؤزو، بئزئم
گوناهلاريميزي اؤز بدنئنده چارميخ
اوستونده تحمّول اتدي کي، بئز گوناها
اؤلوب، صالحلئک اوچون ياشاياق.
چونکي سئز، اونون يارالاري ائله شفا
تاپيبسينيز. ۲۵ چونکي سئز دائم يولونو
آزان قويونلار کئمي ائدئنئز، لاکئن

ائندي جانلارينيزين چوبان و ناظئرئنه
دؤنوبسونوز.

۳ ۱ همن شکئلده، سئز آروادلار
دا، اؤز اَرلرئنئزه موطئع
اولون، اِله کي، حتّا اگر اونلاردان
بعضئلري کلاما ناموطئع اولالار، هچ
بئر کلامسيز، آروادلارينين رفتارلاري
ائله قازانيلسينلار، ۲ او زامان کي،
سئزئن ادبلي و حؤرمتلي رفتارينيزي
گؤرورلر. ۳ سئزئن بزه‌يئنئز گرک ساچ
هؤرمک، قيزيل تاخماق، يا دا پالتارلار
گيمک کئمي ظاهئري اولماسين.
۴ لاکئن قويون بزه‌يئنئز اوره‌يئن گئزلي
ائنساني، روحون او آرادان گتمه‌ين
حلئملئک و ساکئتلئيي ائله اولسون
کي، تارينين نظرئنده قئيمتلئدئر.
۵ چونکي قاباقکي زامانلاردا تاريپا
اومئد باغلايان موقدّس آروادلار دا
اؤزلرئني بله بزه‌يئب، اؤز اَرلرئنه موطئع
ائدئلر. ۶ نجه کي، سارا ائبراهئمي آغا
چاغيراراق اوندان ائطاعت اتدي. سئز
ده اونون اؤولادلاريسينيز، اگر هچ بئر
قورخودان دهشته دوشمه‌يئب، صحئح
اولاني يرئنه يتئره‌سئنئز. ۷ سئز اَرلر ده،
همن آروادلارينيزلا آنلاقلي بئر شکئلده
ياشايين، اِله بئل کي، ضعئف بئري ائله
ياشاييرسينيز. چونکي او، بئر آروادديير و
اونا حياتين فيضئنه سئزئنله هموارئث
اولان کئمي احتئرام گؤرسه‌دئن، اِله
کي، دوعالارينيزا بئر مانع چيخماسين.
۸ خولاصه، هامينيز همفئکئر، اؤزگه‌لره
اورک ياندیران، قارداشوار، شفقتلي و
روحدا باشي‌آشاغي اولون. ۹ پئسلئيه
پئسلئکله، سؤيوشه ده سؤيوشله جاواب
ورمه‌يئن. عکسئنه، برکت دوعاسي
ورئن. چونکي سئز اِله بو مقصد اوچون
دعوت اولونوبسونوز کي، بئر برکته
وارئث اولاسينيز. ۱۰ چونکي حياتا
جان آتان، ياخشي گونلري سوئب
گؤرمک ائسته‌ين، گرک دئلئني شردن،
دوداقلاريني دا حئيله سؤزلرئندن
ساخلاسين. ۱۱ او گرک شردن
دؤنسون و ياخشيليق ائتسئن. او گرک
باريشدان دانيشسين و اونون دالينجا
قاچسين. ۱۲ چونکي ربّئن گؤزلري
صالحلره، قولاقلاري دا اونلارين

دوعالارينا آچيقدير. لاكئن اونون اوزو
شر قورانلارين ضئدّئنه‌دئر. ۱۳ اگر
ياخشيليق اتمه‌يه قيرت گؤرسده‌سئنئز،
سئزه كئم زئيان يئتره بئلر؟ ۱۴ آمّا
حتّا اگر صالحلئيئن خاطئري اوچون
عذاب دا چكه‌سئنئز، بختورسئنئز.
"اونلارين تهدئدلرئندن قورخمايين،
پرئشان دا اولمايين." ۱۵ لاكئن مسئحي
رب اولاراق اوركلرئنئزده تقدئس
ادئن. سئزده اولان اومئد باره‌سئنده
سئزدن هر كس حساب ائسته‌سه، اونا
جاواب ورمک اوچون همئشه حاضير
اولون؛ لاكئن مولايئملئک و حؤرمتله.
۱۶ وئجدانينيزي تمئز ساخلايين، اِله كي،
مسئحده اتدئيئنئز ياخشي رفتاري سؤيَنلر
و سئزه بؤهتان آتانلار نجالت آلتيندا
قالسينلار. ۱۷ چونكي اگر تارينين ائراده
سي بودور، اوندا صحئح اولاني يرئنه
يئتردئيئنئز اوچون عذاب چكمه‌يئنئز
داها ياخشي‌دير كي، سهو اولاني يرئنه
يئتردئيئنئز اوچون عذاب چكه‌سئنئز.
۱۸ چونكي مسئح ده گوناهلار اوچون
بئر دفه‌لئک اؤلدو؛ عادئل اولان بئري
ظالئم اولانلار اوچون، اِله كي، جئسمن
اؤلموش لاكئن روحدا دئرئلمئش
اولوب، بئزي تارينين يانينا گتئرسئن
كي، ۱۹ اوندا دا گدئب زئنداندا
اولان روحلارا دا اعلان اتدي. ۲۰ او
روحلار كي، بئر زامان تاري نوحون
گونلرئنده صبرله گؤزله‌دئيي واخت،
گمي تئكئلركن، ناموطئع ائدئلر. او
گمئده آز آدام، يعني، سكّئز نفر سودان
صاغ-سالامات چيخديلار. ۲۱ او سو
ائله تمثئل اِدئلن تعمئد ده كي، جئسمئن
كئئفلئيئني گؤتورمک يوخ، تمئز بئر
وئجدان اوچون تارييا توسّول اتمکدئر،
عئسا مسئحئن اؤلولردن دئرئلمه‌يي
ائله ائندي سئزي نئجات ورئر. ۲۲ او
كي، گؤيه قالخاندان سونرا تارينين
صاغينداديرِ. ملکلر، ائقتئدار و قودرت
صاحئبلري ده اونا موطئع اولونوبلار.

۴ ۱ بلجه، چونكي مسئح بئزئم
اوچون جئسمن عذاب چكدي،
سئز ده اِله او مقصدله سئلاحلانين.
اونا گؤره كي، جئسمن عذاب
چكن گوناهدان آرتيق كسئلئب

كي، ۲ جئسمده قالان واختيني آرتيق
ائنسانلارين شهوتلري اوچون يوخ،
تارينين ائراده‌سي اوچون ياشاسين.
۳ چونكي كچمئش زامانين عؤمرو
سئزه بسدئر كي، قيري‌يهودئلرئن
هاوا-هوسلرئني يرئنه يتئرئب، فوجور،
شهوتلر، كفلئلئک، عئشرت، عيش
مجلئسلري و ائيرنج بوتپرستلئككلر دالينجا
قاچيبسينيز. ۴ و بونلار هاميسيندا
اوندان تعجّوبله‌نئرلر كي، سئز اونلارلا
برابر همن فئسقئن ائفراطينا طرف
قاچميرسينيز. بوندان اؤتري ده سئزي
سؤيورلر. ۵ لاكئن اونلار او تاريبا
جاواب وره‌جكلر كي، دئرئلري و
اؤلولري موحاكئمه اتمه‌يه حاضيردير.
۶ اونا گؤره كي، ائنجئلئن خوش خبري
اؤلولره بو سببدن موژده ورئلدي كي،
اونلار ائنسانلار كئمي جئسمن محكوم
اولدوقلاري حالدا، تارينين ائراده‌سئنه
گؤره روحن ياشاسينلار. ۷ هر شيئن
آخيري ياخيندير. بونا گؤره، عاغيلينيزي
باشينيزا ييغين و دوعالار اوچون آييق
دورون. ۸ هر شيدن اوّل بئربئرئنئزه
اولان محبّتي جوشقون ساخلايين،
چونكي محبّت بئر چوخ گوناهين اوستونو
اؤرتر. ۹ گئليلئک اتمه‌دن بئربئرئنئزه
قوناقپرورلئک ادئن. ۱۰ هر كس نه عطا
آليب، تارينين قاتباقات فيضئنئن ناظئري
كئمي، اونو بئربئرئنئزئن خئدمتئنده
ائشه سالسين. ۱۱ دانيشان اِله دانيشسين
كي، اِله بئل، تارينين سؤزلرئني نقل
ادئر. خئدمت ادن، تارينين وردئيي
قووّتله خئدمت اتسئن كي، تاري، هر
شيده، عئسا مسئحئن واسئطه‌سئله عئزّت
تاپسين كي، عئزّت و سلطنت ابددن
ابده كئمي اونوندور. آمئن. ۱۲ سوگگئلر،
ائمتاحانينيز اوچون آرانيزدا باش ورمئش
اولان بو حئدّتلي اوددان تعجّوب اتمه‌يئن
كي، گويا قرئبه بئر شي باشينيزا گلئر.
۱۳ لاكئن مسئحئن عذابلاريندا شرئک
اولدوغونوز اوچون سوئنئن، اِله كي،
اونون شؤوكتئنئن ظوهوروندا دا بؤيوک
شنلئككله سوئنه‌سئنئز. ۱۴ اگر مسئحئن
آديندان اؤتري تحقئر اولوناسينيز، خوش
حالينيزا! چونكي شؤوكتئن و تارينين
موقدّس روحو سئزئن اوستونوزده

ساکئندئر. ۱۵ قوي سئزلردن هچ کئم
قاتئل، اوغرو، شر قوران، یا دا
فوضول بئري کئمي عذاب چکمه‌سئن.
۱۶ لاکئن اگر بئر مسئحي کئمي عذاب
چکئر، قوي اوتانماسین. لاکئن قوي بو
آددا تاريني عئزّتلندئرسئن. ۱۷ چونکي
زامان یتئشئب کي، موحاکئمه تاري
اوئئن اهلي ائله باشلانسین. و اگر
او، اول بئزئمله باشلانیر، بس گؤر
تارینین ائنجئلئندن ائطاعت اتمه‌ینلرئن
آخیري نه اولاجاق؟! ۱۸ و اگر صالح
آدام چتئنلئکله نئجات تاپیر، تاریسیز و
گوناهکار آدامین عاقئبتي نه اولاجاق؟
۱۹ بونون اوچون، قوي تارینین ائراده
سئنه موطابئق عذاب چکئلر، یاخشیلیق
اده‌رک جانلاریني امئن اولان خالئقه
تاپشیرسینلار.

۵ ۱ آرانیزدا اولان آغساقّاللاري
کي، من ده اونلارلا بئر آغساقّال
و مسئحئن عذابلارینا شاهئد و گله
جک شرئکي‌یَم ده، تشوئق ادئرم:
۲ تارینین آرانیزدا اولان سوروسونه
چوبانلیق ادئن. مجبوري یوخ، اورکدن
و تارینین ائراده‌سئنه موطابئق اونلارا
نظارت ادئن؛ بي‌آبیرچیلیق قازانج اوچون
یوخ، شؤوقله. ۳ سئزه تاپشیریلانلارا
آغالیق اتمه‌یئن، لاکئن ثوبوت ادئن کي،
سورویه نومونه‌سئنئز. ۴ و باش چوبان
ظوهور اتدئي واخت، عئزّتئن سولمایان
تاجیني آلاجاقسینیز. ۵ سئز جاوانلار دا،
اِله‌جه آغساقّاللارا موطئع اولون. و
هامینیز بئربئرئنئزئن حاقّیندا باشي‌آشاغیلیق
پالتارینا گیئنئن، چونکي تاري مغرورلارا
ضئدّدئر، لاکئن باشي‌آشاغي اولانلارا
فیض ورئر. ۶ بونا گؤره، تارینین گوجلو
اَلئنئن آلتیندا اؤزونوزو آلچالدین کي،
او دا اؤز واختیندا سئزي اوجالتسین.
۷ و هامي نئگاراچیلیقلارینیزي اونون
اوستونه قویون، چونکي او، سئزئن
قیدئنئزه قالاندیر. ۸ تئزباش دورون،
آییق قالین. سئزئن دوشمنئنئز ائبلئس
نرئلده‌ین بئر آصلان کئمي گزئب،
اودماغا بئرئني آختاریر. ۹ ائماندا مؤحکم
دوروب، اونون قاباغیندا موقاوئمت ادئن
و بئلئن کي، دونیاداکي قارداشلارینیز
دا همن عذابلاري چکئرلر. ۱۰ آز بئر

مودّت عذاب چکدئیئنئزدن سونرا، بوتون
فیضئن تاریسي کي، سئزي مسئحده
اؤز شؤوکتئنه دعوت اتدي، اؤزو
سئزي کامئل ادئب تصدئق اده‌جک و
سئزه قووّت ورئب، سئزي برقرار اده
جک. ۱۱ سلطنت ابددن ابده کئمي
اونون اولسون. آمئن. ۱۲ بو مکتوبو
امئن قارداشیمیز (چونکي من اونو بله
گؤرورم) سئلوانوسون واسئطه‌سئله سئزه
قیساجا یازمیشام و تشوئق ادئب شهادت
ورئرم کي، تارینین حقئقي فیضي
بودور. اوندا مؤحکم دایانین! ۱۳ سئزئن
کئمي سچئلمئش بابئلده‌کي ده سئزه
سالام گؤنده‌رئر، اِله‌جه ده اوغلوم
مرقوس. ۱۴ بئربئرئنئزي محبّت اؤپوشو ائله
سالامالایین. مسئحده اولان بوتون سئزلره
باریش اولسون.

۲PE

قورتاريجيميز عئسا مسئحئن صالحلئيي
واسئطه‌سئله بئزئم كئمي همن ائماني
آليبلار: ۲ تارينين و ربّئمئز عئسانين
معرئفتئنده سئزه بول-بول فيض و
باريش اولسون.

۱ ۱ اؤزونو عئسا مسئحه قول
اتمئش و اونون حوارئسي شمعون
پطروسدان، او آداملارا كي، تاريميز و

ائلاهي دعوت ۳ اونون ائلاهي قودرتي،
اونون حقئقي معرئفتي ائله كي، بئزي
اؤز عئزّت و فضئلتئنئن واسئطه‌سئله
دعوت اتدي، حيات و دئندارليغا عايید
اولان هر شيي بئزه عطا ادئب. ۴ چونكي
بونلارين واسئطه‌سئله او بئزه قئيمتلي و
مؤحتشم وعده‌لرئني عطا ادئب، اِله كي،
اونلارين واسئطه‌سئله شهوتدن باش
آلان دونيادا اولان فساددان قاچيب،
ائلاهي طبئعتئن شرئكي اولاسينيز. ۵ اِله
بونا گؤره ده سئز بوتون سعي‌يئنئزي
صرف ادئن و ائمانينيزا اخلاقي فضئلت،
اخلاقي فضئلتئنئزه معرئفت، ۶ معرئفته
نفسه حاكئم اولماق، نفسه حاكئم اولماغا
تحمّول، تحمّوله دئندارليق، ۷ دئندارليغا
قارداش سوگئسي، و قارداش سوگئسئنه
ده محبّتي علاوه ادئن. ۸ چونكي اگر
بونلار سئزده اولسا و آرتسا، ربّئمئز عئسا
مسئحئن حقئقي معرئفتئنده سئزي
اُئشسئز و ثمره‌سئز قويمازلار. ۹ كئمده
بونلار يوخدور، او كوردور، بصئرتي
يوخدور و قاباقكي گوناهلاريندان
تمئزله‌ندئيئني ياددان چيخارديب. ۱۰ بونا
گؤره، قارداشلار، داها چوخ چاليشين
كي، دعوت و سچئلدئيئنئزي مؤحكمده

كي، سئزئن آرانيزدا دا يالانچي
موعلّئملر اولاجاقلار كي، گئزلئجه
محو ادن بئدعتلر گتئرئب، حتّا او
آغاني دا داناجاقلار كي، اونلاري
ساتين آلدي و اؤز باشلارينا
تزلئكله هلاكت گتئره‌جكلر. ۲ بئر
چوخلاري اونلارين سفاهتئنئن
دالينجا گده‌جكلر و اونلارين
اوزوندن حقئقت يولونا اهانت
اولوناجاق. ۳ و طاماحكارليقدا
سئزي يالان سؤزلرله سوياجاقلار؛
اونلارين محكومئيّتي چوخدان بري
قووّه‌ده‌دئر و هلاكّلري ياتماييب.
۴ چونكي تاري گوناها باتميش
ملكلره رحم اتمه‌يئب، اونلاري
اسئرلئكده ساخلادي و حؤكم
اوچون ساخلانميش قارانليق
قويولارينا تسلئم اتدي. ۵ او قدئم
دونيايا دا رحم اتمه‌دي، لاكئن
صالحلئک واعئظي نوحو اؤزگه
يدّي نفرله ساخلاييب، دئنسئزلرئن
دونياسي اوزونه سل گتئردي.
۶ سودوم و گومورا شهرلرئني
هلاكته محكوم ادئب، كول‌له بئر
اتدي و اونلاري اوندان سونرا
دئنسئزلئكله ياشايانلار اوچون
عئبرت قويدو. ۷ صالح اولان لوطو
دا كي، فاسئقلرئن ادبسئز رفتاريندا
عذاب چكئردي، قورتاردي.
۸ (چونكي بو صالح، اونلارين
آراسيندا ياشايارکن گؤردوكلري و
اشئتدئكلرئندن حئسّ اتدي كي،
صالح جاني گون به گون اونلارين
ناشرع عمللرئندن اذئيّت چكئر.)
۹ رب بئلئر كي، دئنداراري
وسوسه‌دن نجه قورتارسين و
صالح اولمايانلاري نجه حؤكم گونو
اوچون تنبه آلتيندا ساخلاسين.
۱۰ خوصوصن ده اونلاري كي،
جئسمئن فاسئد هاوا-هوسلرئنه پيرو
اولورلار. گوستاخ و منمچي‌دئرلر
و عظمتلي وارليقلاري سؤيمكدن
تئتره‌مئرلر. ۱۱ حال بو كي، گوج و
قودرتده اونلاردان داها بؤيوک
اولان ملكلر، ربّئن حوضوروندا
اونلارين ضئدّئنه اهانتلي بئر حؤكم

ورمئرلر. ۱۲ آمّا بونلار شوعورسوز
حيوانلار كئمي‌دئرلر كي، توتولوب
اؤلدورولمک اوچون قرئزه‌لرئنه
موطابئق رفتار ادن مخلوقلار
كئمي دوغولوبلار و بئلمه‌دئكلري
شيلرئن حاقّيندا اهانت ادئرلر و او
مخلوقلارين محو اولونماسيندا بونلار دا
محو اولوناجاقلار ۱۳ و حاقسيزليغين
اوجرتي اولاراق حاقسيزليق چكه
جكلر. گوندوز واختي عيش-عئشرته
مشغول اولماغي بئر كف ساييرلار.
اونلار لكه‌لي و قوصورلودورلار.
سئزئنله ييئب-ائچدئكلري واخت،
اؤز حئيله‌لرئنده كف ادئرلر.
۱۴ گؤزلري زئنادان دولوب گوناه
اتمكدن اصلا اَل گؤتورمورلر،
ثباتسيز جانلاري آلداديرلار،
طاماحكارليقدا مشق اتمئش
اوركلري وار، بو ملعون اؤولادلار!
۱۵ آزديقلاري او دوز يولو
اونودوبلار، بِعور اوغلو بلعامين
طرئقئنه گدئبلر كي، حاقسيزليغين
اوجرتئني سِودي، ۱۶ لاكئن اؤز
تقصئرئندن توبئخ اولوندو، دئلسئز بئر
اِششَک، ائنسان سسي ائله اونونلا
دانيشيب بو پيغمبرئن دلئلئک
اتمه‌سئنه مانع اولدو. ۱۷ بونلار
سوسوز بولاقلارديرلار، كوله‌يئن
آپارديغي دومانلارديرلار. اونلار
اوچون قارا قارانليق ساخلانيب.
۱۸ چونكي باطئللئيئن مغرور
سؤزلرئني دانيشيب، جئسماني
هاوا-هوسلر و سفالتله او آداملاري
آلداديرلار كي، سهوده ياشايانلارين
الئندن حله ده قاچماقداديرلار.
۱۹ آزادليق وعده‌سئني ورئرلر،
حال‌بو كي، اؤزلري فسادين
قوللاري‌ديرلار. چونكي هر نه كي،
ائنساني مغلوب اتسه، ائنسان اونا
قول اولور. ۲۰ چونكي اگر اونلار
كي، رب و قورتاريجيميز عئسا
مسئحي تانيماق واسئطه‌سئله دونيانين
نجئسلئكلرئندن قاچيبلار، اگر تزه
دن اونلارا بولاشيب مغلوب
اولسالار، اونلارين آخير حالي
اوّلكئندن داها پئس اولوب.

۲۱ چونكي اونلار اوچون داها
ياخشي اولاردي كي، صالحلئك
يولونو بئلمه‌مئش اولسونلار، تا كي،
اونو بئلئب و اونلارا امانت ورئلمئش
موقدّس حؤكمدن اوز دؤندرسئنلر.
۲۲ اونلارين باشينا بو دوغرو مثلده
ديئلنلر گلئب: «ائت اؤز قوسدوغونا
قاييدار.» و «يويولموش دونوز
پالچيقدا آغناماغا دؤنر.»

ربّئن گونو ۱

۳ ائندي سِوگئلئلر، بو ائكئنجي
مكتوبدور كي، سئزه يازيرام؛
اونلاردا چاليشيرام كي،
خاطيرلاتماقلا سئزئن خالئص
فئكئرلرئنئزي اويانديريم كي، ۲ سئز،
موقدّس نبئلر طرفئندن قاباقجادان
ديئلمئش سؤزلري و حوارئلرئنئزئن
واسئطه‌سئله ديئلمئش رب و
قورتاريجينين امرئني يادا سالاسينيز.
۳ هر شيدن اوّل بونو بئلئن كي، آخير
گونلرده رئشخند ادنلر، رئشخندله
گله‌جكلر و اؤز شهوتلرئنئن دالينجا
قاچيب، ۴ دئيه‌جكلر: "بس اونون
گلئشئنئن وعده‌سي هاني؟ چونكي
اجدادلاريميزين گؤزلرئني حياتا
يومدوقلاريندان بري، هر شي او
حالدا داوام ادئر كي، خئلقتئن
باشلانيشيندان وار ائدي." ۵ بله
دوشونركن، نظرلرئندن قاچيرديرلار
كي، گؤيلر تارينين كلامي ائله
قدئمدن وار ائدي، ير ده سودان
و سو واسئطه‌سئله شكئل تاپدي
۶ و اونونلا دا دونيا او زامان سو
ائله بوغولوب محو اولدو. ۷ لاكئن
ائندئكي گؤيلر و ير اونون كلامي
ائله اود اوچون ساخلانيب، دئنسئز
آداملارين موحاكئمه و هلاكت
گونو اوچون حئفظ اولونور.
۸ آمّا سوگئلئلر، بو بئر شيي ياددان
چيخارتمايين كي، ربّئن يانيندا بئر
گون مئن ائل، مئن ائل ده بئر
گون كئمي دئر. ۹ ربّ اؤز وعده
لرئنده يوباتماز، نجه كي، بعضئلر
يوباتماق حساب ادئرلر. آمّا او، سئزه
صبرله رفتار ادئر و ائسته‌مئر كي،

هچ کس هلاک اولسون، لاکئن
هامي تؤوبه‌يه گلسئن. ۱۰ آمّا ربّئن
گونو اوغرو کئمي گله‌جک کي،
اوندا، گؤيلر بؤيوک بئر گورولتو
ائله آرادان گده‌جک و عونصورلر
شئدّتلي حرارتله محو اولاجاقلار،
ير و اونون ائشلري ده ياناجاقدير.
۱۱ ائندي کي، بوتون بونلار بو
جور آرادان گده‌جکلر، سئز نجه
ائنسانلار گرک اولاسينيز؟ موقدّس
رفتاردا و دئندارليقدا ۱۲ ربّئن
گونونون گلئشئني گؤزله‌يئب،
اونو تَلَسدئره‌سئنئز کي، اونون
سببئندن گؤيلر يانيب آرادان گده
جک و عونصورلر شئدّتلي حرارتله
اَرئيه‌جکلر! ۱۳ آمّا بئز اونون وعده
سئنه گؤره تزه گؤيلر و تزه بئر
يري گؤزله‌يئرئک کي، اونلاردا
صالحلئک ساکئندئر. ۱۴ بونا گؤره
سوگئلئلر، ائندي کي، بو شيلري
گؤزله‌يئرسئنئز، چاليشين کي،
او سئزي باريش ائچئنده، لکه
سئز و قوصورسوز تاپسين. ۱۵ و
ربّئمئزئن صبرئني ده نئجات حساب
ادئن؛ نجه کي، سوگئلي قارداشيميز
پولوس دا، اونا ورئلمئش حئکمتله
سئزه يازدي. ۱۶ نجه کي، بوتون
مکتوبلاردا اله شيلردن صؤحبت
ادئلئر کي، باشا دوشمه‌سي چتئندئر
و جاهئل و ثباتسيز آداملار، آيري
موقدّس يازيلارا اتدئيي کئمي،
بونلاري دا اؤز هلاکئلري اوچون
چوئرئرلر. ۱۷ بونا گؤره، سئز،
اي سوگئلئلر، بونلاري قاباقجادان
بئله‌رک، احتئياط ادئن اِله کي،
اوصولسوز آداملارين سهولرئله
يولدان آزديريلمایاسينيز و اؤز
ثباتينيزدان دوشمه‌يه‌سئنئز. ۱۸ لاکئن
رب و قورتاريجيميز عئسا مسئحئن
معرئفتئنده بؤيويه‌سئنئز. اونا هم
ائندي هم ده ابدئيّت گونونه‌جک
عئزّت اولسون. آمئن.

۱JN

حيات سؤزو ۱

۱ حيات سؤزو حاقّيندا سئزه
اعلان ادئرئک؛ ازلدن بري وار
اولان حاقّيندا، اونو اشئتدئيئمئز،
گؤزلرئمئزله گؤردويوموز،
باخديغيميز و اَل‌لرئمئزله حئسّ
اتدئيئمئز حاقّيندا. ۲ حيات ظاهئر
اولوندو. اونو گؤردوک و اونا
شهادت ورئرئک. سئزه ابدي
حياتي اعلان ادئرئک کي، آتا
ائله بئرلئکده ائدي و بئزه ظاهئر
اولوندو. ۳ بئز سئزه گؤردويوموز و
اشئتدئيئمئزي اعلان ادئرئک کي،
سئزئن ده بئزئمله رفاقتئنئز اولسون
و بئزئم رفاقتئمئز آتا و اونون اوغلو
عئسا مسئحله‌دئر. ۴ بونلاري سئزه
يازيريق کي، شادليغيميز کامئل
اولسون.

**نوردا ياشايين ۵ مسئحدن اشئتدئيئمئز و
سئزه اعلان اتدئيئمئز خبر بودور کي،
تاري نوردور و اوندا قارانليق اصلا
يوخدور. ۶ اگر ديئرئک کي، "اونونلا
رفاقتئمئز وار"، حال بو کي، قارانليقدا
گزئرئک، يالان دانيشيريق و حقئقته
عمل اتمئرئک. ۷ آمّا اگر اونون نوردا
اولدوغو کئمي، بئز ده نوردا گزئرئک،
اوندا بئربئرئمئزله رفاقتئمئز وار و اونون
اوغلو عئسا مسئحئن قاني بئزي هر
گوناهدان تمئزله‌يئر. ۸ اگر گوناهسيز
اولدوغوموزو ائدّعا ادئرئک، اؤزوموزو
آلداديريق و بئزده دوغرولوق يوخدور.
۹ اگر گوناهلاريميزا اعتئراف ادک، او
صادئق و صالحدئر کي، بئزئم
گوناهلاريميزي بئزه باغيشلاسين و بئزي
هر يامانليقدان تمئزله‌سئن. ۱۰ اگر
ديئرئک کي، گوناه اتمه‌مئشئک،
اونو يالانچي گؤرسه‌دئرئک و
اونون سؤزو بئزده يوخدور.**

۲ ۱ اؤولادلاريم، بونلاري سئزه
يازيرام کي، گوناه اتمه‌يه‌سئنئز.

اگر بئري گوناها باتسا بله، آتانين يانيندا
شفاعت ادەنئمئز وار، يعني صالح اولان
عئسا مسئح. ۲ او اؤزو، گوناهلاريميزي
باغيشلادان قورباندير؛ آنجاق تک بئزئم
گوناهلاريميزي يوخ، بوتون دونيانين
گوناهلاريني باغيشلادان. ۳ اونو
تانيديغيميزي بوندان بئلئرئک کي، اونون
امرلرئني يرئنه يتئرئرئک. ۴ هرکس کي،
"اونو تاني‌ييرام" ديئر، آمّا اونون امرلرئني
يرئنه يتئرمئر، او يالانچيدير و اوندا
دوغرولوق يوخدور. ۵ لاکئن هرکس
کي، اونون سؤزونو يرئنه يتئرئر، تاري
محبّتي اوندا حقئقتن کامئل اولوب.
بوندان بئلئرئک کي، اونداييق. ۶ هرکس
کي، اوندا ياشاديغيني ائدّئعا ادئر، او
دا گرک عئسانين رفتار اتدئيي کئمي
رفتار اتسئن. ۷ عزئزلر، سئزه تزه بئر
حؤکم يازميرام؛ قدئم حؤکمو يازيرام کي،
باشلانيشدان بري اونا مالئک ائدئنئز.
قدئم حؤکم باشلانيشدان بري او سؤزدور
کي، اونو اشئتدئنئز. ۸ گئنه ده، سئزه
تزه بئر حؤکم يازيرام؛ بونون دوغرو
اولدوغو هم مسئحده، هم ده سئزده
گؤرونور، چونکي قارانليق کچئر و
حقئقي نور ائندئدن پارلاييير. ۹ هرکس
کي، نوردا اولدوغونو ديئر، لاکئن
قارداشيندان نئفرت ادئر، ائندئيه
کئمي قارانليقدادير. ۱۰ قارداشيني
سون نوردا ياشاييير و اوندا بودره‌دن
بئر شي يوخدور. ۱۱ آمّا قارداشيندان
نئفرت ادن قارانليقدادير و قارانليقدا
گزئر؛ هارايا گتدئيئني بئلمئر، چونکي
قارانليق اونون گؤزلرئني کور ادئب.
۱۲ اي اؤولادلار، سئزه يازيرام، چونکي
اونون آدينين خاطئرئنه گوناهلارينيز
باغيشلانيب. ۱۳ آتالار، سئزه يازيرام،
چونکي باشلانيشدان بري وار اولاني
تاني‌ييرسينيز. اي جاوان اوغلانلار، سئزه
يازيرام، چونکي شرئره قالئب گلدئنئز،
اوشاقلار، سئزه يازيرام، چونکي آتاني
تاني‌ييرسينيز. ۱۴ اي آتالار، سئزه يازديم،
چونکي باشلانيشدان اولاني تاني‌ييرسينيز.
جاوان اوغلانلار، سئزه يازديم، چونکي
گوجلوسونوز و تارينين کلامي سئزده
ياشاييير. شرئره ده قالئب گلدئنئز.
۱۵ دونياني و دونيادا اولان شيلري

سومه‌يئن. دونياني سون آدامدا آتانين
محبّتي يوخدور. ۱۶ چونكي دونيادا اولان
هر شي، ائنسانين جئسماني طبئعتئنئن
هوسلري، گؤزلرئن هوسلري، و
دونيانين تكبّورو آتادان يوخ، دونياداندير.
۱۷ دونيا و اونون هوسلري كچئر، لاكئن
تارينين ائسته‌يئني يرئنه يتئرن ابده كئمي
قالار. ۱۸ اي اوشاقلار، آخير زاماندير.
و اشئتدئيئنئز كئمي، مسئحئن ضئدّئنه
اولان گلئر. اله ائندي ده، بئر چوخلو
مسئحه ضئدّ اولانلار گلئبلر. بوندان
بئلئرئک كي، آخير زاماندير. ۱۹ اونلار
بئزئم آراميزدان چيخديلار، آمّا بئزدن
ديئلدئلر. اگر بئزدن اولسايديلار، بئزئمله
قالارديلار. آمّا اونلار چيخديلار كي،
هچ بئرئنئن بئزدن اولماماسي بئلئنسئن.
۲۰ آمّا سئز موقدّس اولان طرفئندن
مسح اولونوبسونوز و هر شيي بئلئرسئنئز.
۲۱ من سئزه اونا گؤره يازماديم كي،
حقئقتي بئلمئرسئنئز. اونا گؤره يازديم
كي، حقئقتي بئلئرسئنئز، هچ يالان دا
حقئقتدن ديئل. ۲۲ اگر عئسانين مسئح
اولدوغونو ائنكار ادن يالانچي ديئل،
بس يالانچي كئمدئر؟ مسئحه ضئدّ
اولان اودور كي، آتا و اوغولو ائنكار
ادئر. ۲۳ اوغولو ائنكار ادن هركس
آتادان دا محرومدور. لاكئن هركس
كي، اوغولا اولان ائمانيني ائقرار اتسه،
آتا دا اونوندور. ۲۴ قوي باشلانيشدان
بري اشئتدئيئنئز سئزده قالسين. اگر
باشلانيشدان بري اشئتدئيئنئز سئزده
قالسا، سئز ده اوغول و آتادا قالارسينيز.
۲۵ و اونون بئزه وعده وردئيي بودور،
يعني ابدي حيات. ۲۶ بونلاري سئزي
يولدان چيخاردانلار باره‌سئنده سئزه
يازديم. ۲۷ سئزه گلئنجه، اوندان آلديغينيز
مسح سئزده قالير و احتئياجينيز يوخدور
كي، كئمسه سئزه تعلئم ورسئن. لاكئن
نجه كي، همن او مسح هر شيئن حاقّيندا
سئزه تعلئم ورئر و يالان يوخ، دوغرودور
دا، نجه كي، او سئزه تعلئم ورئب،
اوندا قالين. ۲۸ ائندي اؤولادلار، اوندا
ياشايين كي، او ظوهور ادنده يقئنئمئز
اولسون و او گلنده اونون قاباغيندا
اوتانماياق. ۲۹ اگر اونون صالح اولدوغونو

بئلئرسئنئز، بئلئن كي، دوغرو اولاني
يرئنه يتئرن هركس اوندان دوغولوب.

تارينين اؤولادلاري ۱

۳ گؤرون آتا بئزه نه بؤيوک بئر
محبّت گؤرسه‌دئب كي، تارينين
اؤولادلاري آدلاناق! و بئز اله‌يئک
ده. دونيا اونو تانيماديغي اوچون
بئزي ده تانيمير. ۲ سوگگئلر، ائندي
بئز تارينين اؤولادلاري‌يیق، آمّا نه
اولاجاغيميز حله ظاهئر اولونماييب.
آنجاق بئلئرئک كي، مسئح ظوهور
ادنده بئز اونا بنزه‌يه‌جه‌يئک،
چونكي اونو، اولدوغو كئمي گؤره
جه‌يئک. ۳ اونا بله اومئد باغلايان
هركس اؤزونو پاک ادئر، نجه كي،
او پاکدير. ۴ گوناه ادن هركس
شرئعتي ده آياق آلتينا قويور و گوناه
شرئعته ضئدّ دورماقدير. ۵ و سئز
بئلئرسئنئز كي، او، گوناهلاري
آرادان گؤتورمک اوچون ظوهور
اتدي و اوندا هچ گوناه يوخدور.
۶ اوندا قالان هركس گوناه اتمز.
گوناه ادن آدام نه اونو گؤروب،
نه ده اونو تانيي‌ير. ۷ اؤولادلار، هچ
كس سئزي آلداتماسين؛ صالحلئيه
عمل ادن صالحدئر، نجه كي، او،
صالحدئر. ۸ گوناه ادن ائبلئسدندئر،
چونكي باشلانيشدان گوناه ادن
ائبلئسدئر. تارينين اوغلو دا بونا
گؤره ظوهور اتدي كي، ائبلئسئن
عمل‌لرئني محو اتسئن. ۹ تاريدان
دوغولان آدام گوناه اتمز، چونكي
تارينين توخومو اوندا ياشاييير. او
گوناه اده بئلمز، چونكي تاريدان
دوغولوب. ۱۰ كئمئن تارينين
اؤولادي اولدوغو، كئمئن ده
ائبلئسئن اؤولادي اولدوغو بوندان
بلّي اولور: صالحلئيه عمل اتمه‌ين
تاريدان ديئلدئر، قارداشيني سومه‌ين
ده اِله‌دئر.

بئربئرئمئزي سوک ۱۱ باشلانيشدان بري
اشئتدئيئنئز خبر بودور کي، بئربئرئمئزي
سوک. ۱۲ شرئردن اولوب، قارداشيني
اؤلدورن قاين کئمي اولمایاق. قارداشيني
نه اوچون اؤلدوردو؟ اونا گؤره
اؤلدوردو کي، اؤز عمل‌لري شر، لاکئن
قارداشينين عمل‌لري صالح ائدي.
۱۳ قارداشلار، اگر دونيا سئزدن نئفرت
ادئر، بونا تعجّوب اتمه‌يئن. ۱۴ بئز بئلئرئک
کي، قارداشلاريميزي سودئيئمئز اوچون
اؤلومدن حياتا کچمئشئک. قارداشيني
سومه‌ين اؤلومده قالير. ۱۵ قارداشيندان
نئفرت ادن هرکس قاتئلدئر. و سئز
بئلئرسئنئز کي، هچ بئر قاتئل ابدي حياتا
صاحئب اولا بئلمز. ۱۶ محبّتئن نه
اولدوغونو بئز بوندان بئلئرئک کي، او،
اؤز جانيني بئزئم اوچون فدا اتدي. بئز
ده اؤز جانيميزي قارداشلاريميز اوچون
فدا اِتمه‌لي‌يئک. ۱۷ اگر بئر آدام دونيا
مالينا صاحئب اولوب، قارداشيني
احتئياج ائچئنده گؤرسه، لاکئن اونا
رحمي گلمه‌سه، اوندا تارينين محبّتي نجه
اولا بئلر؟ ۱۸ اؤولادلار، سؤز و دئل‌له
يوخ، عمل و حقئقتله سوک. ۱۹ بوندان
حقئقته عايید اولدوغوموزو بئله‌جه‌يئک و

اونلارين تاريدان اولوب اولماديغيني
بئله‌سئنئز. چونکي دونيادا چوخ

يالانچي پيغمبر يايليب. ۲ تارينين
روحونو بله تانيي‌ين: عئسا مسئحئن
جئسمده گلدئيئني ائقرار ادن هر
روح تاريداندير. ۳ عئسا مسئحئن
جئسمده گلدئيئني ائقرار اتمه‌ين هچ
بئر روح تاريدان ديئل. بو، مسئحه
ضئدّ اولانين روحودور كي، اونون
گله‌جه‌يئني اشئدئبسئنئز و ائندي اله
دونيادادير. ۴ سئز، اي اؤولادلار،
سئز تاريدانسينيز و يالانچي پيغمبرلره
قالئب گلئبسئنئز. چونكي سئزده
اولان روح، دونيادا اولاندان
بؤيوكدور. ۵ اونلار دونيه‌وي‌دئرلر،
بونا گؤره دانيشديغي شيلر ده
دونيوئدئر و دونيا اونلارا قولاق
آسير. ۶ بئز تاريدانيق. تاريني تانييان
بئزه قولاق آسير. تاريدان اولمايان
بئزي اشئتمز. حقئقت روحونو و
يالان روحونو بئز بوندان بئلئرئک.

و آتاني سون هر كس اوندان

تاري سوگئدئر ۷ اي سوگئلئلر،
بئربئرئمئزي سوک، چونکي محبّت
تاريداندير و محبّت ادن هرکس تاريدان
دوغولوب و تاريني تانيييير. ۸ محبّت
اتمه‌ين تاريني تانيماييب، چونکي تاري
سوگئدئر. ۹ تارينين بئزه اولان محبّتي بله
ظاهئر اولوب: تاري اؤز يگانه اوغلونو
دونيايا گؤنده‌ردي کي، بئز اونون
واسئطه‌سئله ياشاياق. ۱۰ محبّت بودور: نه
کي، بئز تاريني سودئک. بو کي، او بئزي
سودي و اؤز اوغلونو بئزئم گوناهلاريميز
اوچون کفّاره گؤنده‌ردي. ۱۱ سوگئلئلر،
اگر تاري بئزي بله سودي، بئز ده گرک
بئربئرئمئزي سوک. ۱۲ تاريني هچ کئم، هچ
زامان گؤرمه‌يئبدئر. اگر بئز بئربئرئمئزي
سِوسَک، تاري بئزده ياشاييير و اونون
محبّتي بئزده کامئل اولور. ۱۳ بئزئم اوندا
ياشاديغيميزي، اونون دا بئزده ياشاديغيني
بوندان بئلئرئک کي، او بئزه اؤز
روحوندان ورئب. ۱۴ بئز گؤرموشوک
و شهادت ورئرئک کي، آتا اوغلونو دونيا
اوچون قورتاريجي گؤنده‌ردي. ۱۵ کئم
ائقرار اتسه کي، عئسا تارينين اوغلودور،
تاري اوندا، او دا تاريدا ياشاييير. ۱۶ و
بئز تارينين بئزه اولان محبّتئني درک

دوغولاني دا سوئر. ۲ بئز تارينين
اؤولادلاريني سودئيئمئزي بوندان
بئلئرئک: تاريني سوئب اونون
امرلرئني يرئنه يتئرمکله. ۳ چونکي
تاريني سومک، تارينين امرلرئني
يرئنه يتئرمکدئر. و اونون امرلري آغير
ديئل. ۴ چونکي تاريدان دوغولان
هر کس دونيايا قالئب گلئر. و
دونيايا قالئب گلن ظفر ائمانيميزدير.
۵ دونيايا قالئب گلن کئمدئر،
مگر او ديئل کي، عئسانين تاري
اوغلو اولدوغونا ائنانير؟! ۶ بودور
او کي، سو و قانلا گلدي، يعني
عئسا مسئح. او، آنجاق سو ائله
يوخ، سو و قانلا گلدي. ۷ روح دا
بونا شهادت ورئر، چونکي روح
حاقدير. اونا گؤره کي، اوچ شاهئد
وار: ۸ روح، سو، و قان. بونلارين
اوچو ده بئربئرئنه موطابئقدئر.
۹ بئز ائنسانلارين شهادتئني قبول
ادئرئک، لاکئن تارينين شهادتي
بوندان بؤيوکدور، چونکي تارينين
وردئيي شهادتدئر کي، اؤز اوغلو
حاقّيندا ورئب. ۱۰ تارينين اوغلونا
ائمان گتئرن اؤز-اؤزونده بو شهادتي
وار. لاکئن تاريا ائمان گتئرمه‌ين
اونو يالانچي گؤرسدئب، چونکي
تارينين اؤز اوغلو حاقّيندا وردئيي
شهادته ائنانماييبدير. ۱۱ و شهادت
بودور کي، تاري بئزه ابدي
حيات ورئب و بو حيات اونون
اوغلوندادير. ۱۲ تارينين اوغلونا
مالئک اولانين حياتي وار، لاکئن
تارينين اوغلونا مالئک اولمايانين
حياتي يوخدور.

ابدي حيات ۱۳ بونلاري سئزه، تارينين
اوغلونون آدينا ائنانانلارا يازميشام كي،
ابدي حياتا مالئک اولدوغونوزو بئله
سئنئز. ۱۴ و اونون حوضوروندا مالئک
اولدوغوموز يقئن بوندان عئبارتدئر كي،
اگر اونون ائراده‌سئنه گؤره بئر شي
طلب ادئرئک، او، بئزي اشئدئر. ۱۵ و
اگر بئلئرئک كي، او، بئزئم هر طلب
اتدئيئمئزي اشئدئر، بونو دا بئلئرئک
كي، اوندان طلب اتدئکلرئمئزي آلميشيق.
۱۶ اگر كئمسه قارداشيني گؤرسه كي،
اؤلومه آپارمايان گوناه ادئر، گرک
دوعا اتسئن. تاري دا اونا حيات وره
جک. بونو اونلار حاقّيندا ديئرم كي،
گوناهلاري اؤلومه آپاران ديئل. گوناه
وار كي، اؤلومه آپارير. دمئرم كي، بو
گوناه اوچون دوعا اتسئن. ۱۷ هر جور
صالحسئزلئک گوناهدير. لاكئن گوناه دا
وار كي، اؤلومه آپاران ديئل. ۱۸ بئلئرئک
كي، تاريدان دوغولان هر كس گوناه
اتمز. عكسئنه، تاريدان دوغولان اؤزونو
ساخلار و شرئر اونا توخونا بئلمز. ۱۹ بئز
بئلئرئک كي، تاريدانيق، لاكئن بوتون
دونيا شرئرئن حاكئمئيّتي آلتيندادير.
۲۰ بونو دا بئلئرئک كي، تارينين اوغلو

2JN

۱ آغساقّالدان حقئقتده سودئيئم
سچئلمئش خانيم و اونون
اؤولادلارينا، و نه آنجاق من، حقئقتي
تانييانلارين هاميسي طرفئندن سوئلن.
۲ بئزده ساکئن اولان و بئزئمله همئشه
لئک قالان حقئقتئن خاطئري اوچون.
۳ آتا تاريدان و آتانين اوغلو عئسا
مسئحدن، حقئقت و محبّتده، فيض،
رحمت، و باريش بئزئمله اولاجاق.
۴ چوخ سوئندئم کي، سنئن اوشاقلارين
آراسيندا، آتادان آلديغيميز امره
موطابئق، حقئقتده ياشاديقلارينا راست
گلدئم. ۵ ائندي اي خانيم، سندن
خاهئش ادئرم کي، بئربئرئمئزي سوک.
سنه يازديغيم بو، تزه بئر امر ديئل، بو
امره بئز اِله او باشلانيشدان مالئکئک.
۶ و محبّت بودور کي، بئز اونون امرلرئنه
موطابئق رفتار ادک. بو، باشلانيشدان
اشئتدئيئنئز او امردئر کي، اوندا
گرک رفتار ادەسئنئز. ۷ چونکي چوخ
آلدادانلار دونيايا ياييلبلار کي، عئسا
مسئحئن جئسمده گلدئيئني قبول اتمئرلر.
بونو ادن، همن او آلدادان و مسئحه
ضئدّ اولاندير. ۸ اؤزونوزدن موواظئب
اولون کي، بئزئم عمله يتئشتئردئيئمئزي
سئز الدن ورمه‌يئب، کامئل بئر پاداشا
نايئل اولاسينيز. ۹ حدّي آشيب مسئحئن
تعلئمئنه باغلي قالمايان هچ کئمسه‌ده تاري
يوخدور. تعلئمه باغلي قالان هر کسده
هم آتا وار هم ده اوغول. ۱۰ اگر
بئر کئمسه يانينيزا گلئب بو تعلئمي
گتئرمئر، اونو اوه قبول اتمه‌يئن، اونونلا
دا سالاملاشمايين. ۱۱ چونکي اونونلا
سالاملاشان، اونون شر ائشلرئنده
شرئک اولور. ۱۲ گرچي سئزه يازمالي
چوخ سؤزوم وار، آمّا ائسته‌مئرم کي،
بونو کاغيذ و مورکّبله ادئم. اومئدئم بودور
کي، يانينيزا گلم و اوز-اوزه دانيشام،
اله کي، شادليغيميز کامئل اولسون.
۱۳ سنئن سچئلمئش باجينين اؤولادلاري
سنه سالام گؤنده‌رئرلر.

۳JN

۱

۱ آغساقّالدان، حقئقتده سودئیئم
سوگّلي غایوسا. ۲ اي عزئز،
دوعا ادئرم کي، جانین کامینا چاتدیغي
کئمي، سن ده هر باخیمدان کامینا
چاتیب صاغ-سالامات اولاسان.
۳ چوخ سوئندئم او زامان کي، بعضي
قارداشلار گلئب، سنئن حقئقته باغلي
اولدوغون باره‌ده شهادت وردئلر.
یعني، نجه حقئقتده رفتار ادئرسن.
۴ من اوچون بوندان داها بؤیوک
شادلیق یوخدور کي، اؤولادلاریمین
حقئقتده یاشادیغیني اشئدئم. ۵ اي
عزئز، قارداشلار اوچون، هم ده
قرئب اولانلار اوچون نه ادئرسن،
وفالي عمل ادئرسن. ۶ اونلار دا
کئلئسانین حوضوروندا سنئن محبّتئن
حاقّیندا شهادت ورئبلر. اگر اونلاري
تاریپا لایئق بئر شکئلده یولا سالاسان،
یاخشي ائش گؤررسن. ۷ چونکي اونلار
اونون آدي خاطئرئنه یولا چیخدیلار
و قیري‌یهودئلردن هچ بئر شي قبول
اتمه‌دئلر. ۸ بونا گؤره، بئز بله آداملارا
کؤمک اتمه‌لي‌یئک کي، حقئقته
همکار اولاق. ۹ کئلئسایا بئر شي یازدیم،
لاکئن آرالارینده ریئس اولماغي سون
دئیوترفس بئزئم ددئیئمئزي قبول اتمئر.
۱۰ بو سببدن، اگر گلسم، اونون اتدئیي
ائشلرئني اوزه چیخارداجاغام. او،
بئزه، ناحاق یره، پئس سؤزلرله ائتّهام
وورور و بونا دا قانع اولماییب اؤزو
قارداشلاري قبول اتمئر، و بونو اتمک
ائسته‌ینلره ده مانع اولور و اونلاري
کئلئسادان قووور. ۱۱ اي عزئز، پئسلئیه
یوخ، یاخشیلیغا اوخشار اول. یاخشیلیق
ادن تاریداندیر. پئسلئک ادن تاریني
گؤرمه‌یئب. ۱۲ دئمئترئیوس حاقّیندا
هامي، هم ده حقئقتئن اؤزو یاخشي بئر
شهادت ورئر. بئز ده بونا شهادتئمئزي
علاوه ادئرئک و بئلئرسن کي، بئزئم
شهادتئمئز دوغرودور. ۱۳ سنه یازمالي
چوخ شیلرئم وار، لاکئن ائسته‌مئرم
کي، اونلاري قلم و مورکّبله یازیم.
۱۴ آمّا اومئدئم وار کي، تزلئکله سني

گؤروم و اوز-اوزه دانیشاق. باریش
سئنئله اولسون. دوستلار سنه سالام
گؤنده‌رئرلر. دوستلارا آدباآد سالام
یئتئر.

یهودانین یازدیغي مکتوب

موقدّمه ۱۵ بئرئنجي عصرده مسئحئیّت
موختلئف اؤلکه‌لرده سورعتله یاییلیردي
و ائنسانلار عئسایا ائمان گتئرئردئلر. آمّا
بو حقئقي ائمانلي‌لار آراسیندا بعضي‌لري
ده وار ائدي کي، سهو و حقئقت اولمایان
عقئده‌لره مالئک ائدئلر. بو آداملار
اؤزلرئني ظاهئرده چوخ دا روحاني و
مسئحي گؤرسه‌دئردئلر، لاکئن باطئنده
پئس نئیّتلري وار ائدي. یهودا بو
مکتوبدا مسئحي‌لردن ائسته‌یئر کي،
اؤزلرئني بو یالانچي روحاني آداملاردان
اوزاق ساخلاسینلار و اونلاري تشوئق
ادئر کي، حاق و حقئقته پیرو اولسونلار.

JUD

REV